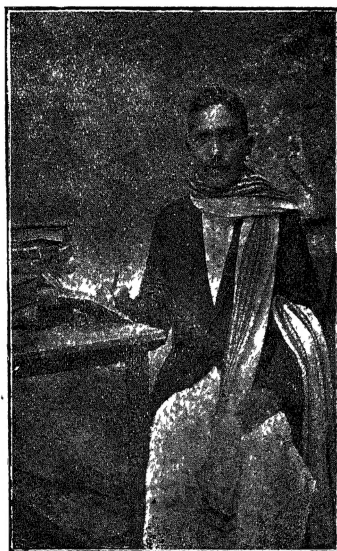

వర్ణనరత్నాకరము

1-2 భాగములు.

దాసరి లక్ష్మణ స్వామి,

పితాపురము, (తూర్పుగోదావరిజిల్లా.)

1927.

రాజపోషకులు.

మహారాజరాజశ్రీ శ్రీ దామెర సీతారామస్వామిగారు, పితాపురము.

శ్రీ చెలికాని చినజగన్నాథరావుగారు }

శ్రీ చెలికాని ధర్మారావుగారు,

బాల్. ఎల్. లా.

ఎన్నకూడెము గౌరీపట్నము

వగైరా యెట్టి జమీందారు

శ్రీ చెలికాని సూర్యారావుగారు }

లు, చిత్రాడ.

శ్రీ రాజా కోటగిరి వేంకటకృష్ణారావుబహద్దరుగారు, కుమారజమీం

దారు, గంపలకూడెము.

శ్రీ రాజా వేంకటాద్రి అప్పారావుబహద్దరుగారు, జమీందారు,

ఉయ్యూరు.

శ్రీ రాజా సూరానేని వేంకటనారాయణరావు బహద్దరుగారు, జమీం

దారు, మైలవరము.

శ్రీ రాజా మల్లాజి వేంకటనరసింహారావు బహద్దరుగారు, జమీం

దారు, నర్సరావుపేట.

శ్రీ మంతు రాజా అంకినేనుప్రసాద్ బహద్దరు దొరగారు. B. A.

జమీందారు, చల్లపల్లి.

శ్రీ రాజా వెల్లంకి వేంకటకృష్ణారావుబహద్దరుగారు జమీందారు

పూటుకూరు.

శ్రీ సూరానేని వేంకటరామ అప్పారావుబహద్దరుగారు జమీందారు

ఉల్లిపాలెము.

శ్రీ రావు తిరుపతిరాయనింగారు }

శ్రీ రావు వేంకటరావుగారు }

కంచనపల్లిప్రాప్రైటర్స్,

తిన్నూపురము.

శ్రీ పితాపురము ఎట్టేట దివాను కోకా వేంకటసుబ్బారావు నాయుడు
గారు.

శ్రీ పితాపురము ఎట్టేట పెర్సల్ అసిస్టెంటు దివాను చిల్లెగై జోగ
య్యశంతులుగారు.

శ్రీ పితాపురము ఎట్టేట తాణేదారు, ఓ తాలూకా బోర్డు సెక్రెటరీ,
విళ్ళారి శెట్టి రంగబ్రహ్మారావు నాయుడుగారు.

శ్రీ పితాపురము ఎట్టేట యింజనీయరు కె. కృష్ణస్వామియ్యరగారు.

శ్రీ దోణంరాజు రామమూర్తిగారు Assistant Superintendent
Maharajah's Orphanage.

శ్రీ రావు సూర్యారావుగారు Commissioner Hindu Religious
Endowments Board, Madras

శ్రీ ఇనుగంటి వెంకయ్యగారు చిత్రాడ.

శ్రీ రావు వేంకటరావుగారు. గోరస.

శ్రీ రావు రామారావుగారు ఈనాందార్లు కొండెవరం.

శ్రీ గజరావు చిన్నారావుగారు ఈనాందార్లు కొండెవరము.

శ్రీ యినుగంటి అప్పయ్యగారు ఈనాందార్లు పితాపురం.

శ్రీ చెలికాని రమణయ్యమ్మగారు ,,

శ్రీ చెలికాని సీతయ్యమ్మగారు కాట్యోపులపల్లి

శ్రీ రాజు అల్లూరి చినసూర్యనారాయణ రాజుగారు, ప్రొప్రయిటరు,
చించినాడ.

శ్రీ రాజు వత్సవాయ వేంకట జగన్నాథ జగపతిబహద్దరుగారు

శ్రీ రాజు డాక్టర్ వేంకట సూర్యనారాయణజగపతిరాజుగారు పెద్దాపురము

శ్రీ రాజు వత్సవాయ రాయజగ

శ్రీ) వంతం వెంకయ్యగారు }
 శ్రీ) వంతం సుబ్బయ్యగారు } ల్యాండ్ లార్డుస్, గెడ్డనాపల్లి.
 శ్రీ) వంతం వెంకటాపుగారు }

శ్రీ) మత్తిశాంబరంగాచార్యులుగారు, M. A. B. L. Prof of
 Mathematics Maharajah's Vizianagaram.

శ్రీ) పనుమర్తి వీరభద్రస్వామిగారు B. A. విజయనగరము.

శ్రీ) వి. రామకృష్ణగారు I. C. S. దివాను జయపురము.

శ్రీ) తంసా వెంకయ్యగారు పితాపురము.

శ్రీ) చండవాల వీరాస్వామిగారు ఈనాందార్లు పితాపురము

శ్రీ) చక్రవర్తుల పద్మరాజుగారు గ్రామమునసబు పితాపురము.

శ్రీ) రాజా దాట్ల వేంకట ఆనంత విజయరామ } శ్రీ) వేంకటరామరా
 రాజగారు, } జాగారి పుత్తులు,
 శ్రీ) రాజా దాట్ల వేంకటాపులరాజగారు, } ధర్మవరము.

శ్రీ) రాజా దాట్ల వేంకటకృష్ణంరాజగారు, విజయనగరము.

శ్రీ) దారా త్రిపురసుందరిలింగముగారు, పోలవర బోర్డువాండు.

శ్రీ) తాడి బుల్లిగంగి రెడ్డిగారు యూనియన్ బోర్డు వెసిడెంటు
 గొల్లలమామిడాడ.

శ్రీ) మండ తమ్మయ్య రెడ్డిగారు ఈనాందార్లు గొల్లలమామిడాడ.

శ్రీ) దాట్ల వేంకటసుబ్బరాజుగారు ల్యాండ్ లార్డుస్ వీరవరము.

శ్రీ) బాకురుపండా వేంకటరమణమూర్తిగారు విశాఖపట్టణము.

శ్రీ) తిమోళ శంకరయ్యగారు

శ్రీ) బ్రహ్మాండం వేంకట లక్ష్మీనారాయణరావుగారు శ్రీ త్రియందారు
 బాపట్ల.

శ్రీ) కలగాని సూర్యనారాయణగారు పితాపురము.

శ్రీ) పిడి వెంకటగారు

ప్రధాన పోషకులు.

శ్రీ విశ్రమ దేవవర్మగారు, విశాఖపట్టణము.

శ్రీ ప్రభల అష్టినరసింహముపంతులుగారు, B. A. B. L. హైకోర్టు
వకీలు.

శ్రీ భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజుగారు, C. I. E. హైకోర్టువకీలు.

శ్రీ బాస్ట వేంకటేశమువారగారు, విజయనగరము.

శ్రీ చేపూరి సుబ్బారావుగారు, B. A. L. T. విజయనగరము.

శ్రీ వరదా కామేశ్వరరావునాయుడుగారు, జమిందార్ of పూండి.

శ్రీ గొట్టుముక్కుల సీతారామరాజుగారు, ఈనాందార్లు, ప్రత్తిపాడు.

శ్రీ కొక్కండ రామశేషగిరిరావుగారు, ,, కిర్లంపూడి.

శ్రీ తోట సూర్యారావుగారు, పెద్దపురం తాలూకాబోర్డు వైస్ ప్రిసి
డెంటు, వీరవరము.

శ్రీ తోట పద్మనాథంగారు, ల్యాండ్ లాడ్స్ వీరవరము.

శ్రీ పితాపురము ఎఫ్ టేటు యెలక్ ట్రిషక్ ఓ మోటారు నూవరింటెం
డెంటు ఈయూజి వేంకట వరసింహాచార్యులుగారు.

శ్రీ పితాపురము ఎఫ్ టేటు ఓవర్సీయరు నాయని పెరమాల్లు నాయుడు
గారు.

శ్రీ కోలంక వీరవరమువగైరా ఎఫ్ టేటునివాసు ఆగొండి వేంకటరత్నము
పంతులుగారు, పితాపురము.

శ్రీ రెడ్డిం అప్పారావుగారు, పెత్తనదారు ఓ పితాపురము యూనియన్
బోర్డు మెంబరు.

శ్రీ బొంగు జగన్నాథముగారు, పితాపురము.

శ్రీ రేపాక వేంకట్రాజు ఓ సను జనరల్ మర్చెంటుస్, పితాపురము.

శ్రీ బాదం సూర్యముగారు, జనరల్ మర్చెంటుస్, పితాపురము.

ప్రధాన పోషకులు.

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ ఇనుగంటి వేంకటభుజంగరావుగారు, బొబ్బిలి.

శ్రీ పసుపులేటి సుబ్బారావుగారు, నేటిపుడార్డు, పితాపురము.

శ్రీ అంగర వీరరాజుగారు, ఈనాందార్లు, ,,

శ్రీ సాగిరాజు గోపాలరాజుగారు, గ్రామముననబు, రాయవరము.

శ్రీ ఓలేటి రామిరెడ్డిగారు, గ్రామముననబు, నరసింగపురము.

శ్రీ అరవ రామస్వామిగారు, గ్రామముననబు, భోగాపురము.

శ్రీ చోడిశెట్టి వెంకట్రాజుగారు, గ్రామముననబు, తిమ్మాపురము.

శ్రీ వత్సవాయి వేంకటసూరపరాజుగారు, ఈనాందార్లు, దొంతిమూరు.

శ్రీ బండారు సముద్రముగారు, ఈనాందార్లు, చిత్రాక్ష.

శ్రీ చప్పటి కోటిలింగముగారు, యూనియన్ బోర్డు చైర్ మన్ తుని.

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

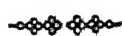
శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

పోషకులు.

శ్రీ నడకుమిటి సీతారామయ్యగారు, ల్యాండ్ బాడ్, పితాపురము.

,, ఆర్. ఓడీ గామూర్తి నాయుడుగారు, పోస్టుమాస్టరు, పితాపురము.

,, తణికెళ్ళ వెంకయ్యగారు, మేనేజరు & పేడ్ మాస్టరు రామా ఎలిమెంటరీస్కూలు, పితాపురము.

,, సి. T. నరసింహాచార్యులుగారు, B. A. L. & Professor of Sanskrit, Maharajah's College. విజయనగరము.

,, ఇయ్యూణి వేంకటవీరరావునాచార్యులుగారు, B. A క్లాసు ,,

,, భాగవతుల వేంకటరామపుణ్యగోపాలాచార్యులుగారు, ,,

,, దువ్వూరి జగన్నాథశర్మగారు ప్రొఫైరు, గంధర్వమహల్ ,,

,, ఆర్. సంజీవరావు డి నెస్సు, విజయనగరము.

- ,, సూరంపల్లి రెడ్డిశ్రేష్టిగారు, ల్యాండ్ లాడ్, విజయగిరిము.
- ,, పోచిరాజు రాజేశ్వరిరావుగారు, M. B. B. S. బరిహంపురము.
- ,, శ్రీ రాజా పూనచాటి వేంకటసీతారామరాజుగారు, జొన్నవలస.
- ,, శ్రీ రాజా వశిష్టయ రామకృష్ణరాజుగారు, పత్తిపాడు.
- ,, శ్రీ రాజా చింతలూరి పెదనారాయణజగపతిరాజుగారు, ల్యాండ్ హోల్డిర్, విజయనగరిము.
- ,, శ్రీ చింతలూరి సూర్యనారాయణజగపతిరాజుగారు, ఆనందపురము.
- ,, డి. వి. జగన్నాథరావుగారు, ఈనాందార్లు, పాల్తేరు.
- ,, చందనాల లక్ష్మయ్యగారు. పితాపురము.
- ,, దండా చంద్రరాజుగారు. బెంచినోర్పు మెంబరు, పితాపురము.
- ,, తొండంగి కృష్ణమ్మగారు, ప్రైలర్ పితాపురము.
- ,, నాయబ్ సయ్యద్ హుస్సేన్ సాహేబుగారు, బెంచినోర్పు మెంబరు, పితాపురము.
- ,, తాదం సుబ్బారావుగారు, షరాఫ్, పితాపురము.
- ,, వాతర్లగడ్డ కూటన్నగారు } క్లాత్ మర్చెంటుస్, పితాపురము.
- ,, జల్లు సత్యన్నారాయణగారు }
- ,, పట్నాల కన్నయ్యగారు, గోల్లుస్మిత్, పితాపురము.
- ,, అంబరిపు అప్పారావుగారు, ,, ,,
- ,, తాళాబత్తుల సాంబమూర్తిగారు, గోల్లుస్మిత్, పితాపురము.
- ,, వరదా గున్నేశ్వరిరావుగారు, ఈనాందార్లు, పితాపురము.
- ,, మందరిపు బంగారయ్యగారు, ,, ,,
- ,, పోలవరపు వీరన్నగారు, ,, ,,
- ,, బావిశెట్టి నారాయణస్వామిగారు, గ్రామముననబు, పొన్నాక.
- ,, పిల్లా సూరయ్యగారు, గ్రామముననబు, కందరాడ.
- ,, దొడ్డి పద్మనాభయ్యగారు, గ్రామముననబు, కొండెవరము.

సహాయులు.

— ❦ —

శ్రీ రాజానల్లపరాజు మీర్జాఅచ్యుతరామరాజు బహద్దరుగారు, ఆల్ ఇండియా మహారాజా క్షత్రియసంఘసభ్యులు, తుని.

,, దంతులూరి బుచ్చిభాస్కరరాజుగారు, మొఖాసాదార్లు, తుని.

,, వల్సేవాయ వేంకటసుబ్బరాజుగారు, ఈనాందార్లు, వేలంక.

,, మామిళ్ల పల్లి సూర్యసుబ్బహ్మణ్యముగారు, వేలంక

,, యాముజాల నారాయణమూర్తిగారు, కరణము, నాగులాపల్లి.

,, మంచికంటి గున్నారావుగారు, ఈనాందార్లు, గోకివాడ.

,, రావు అచ్చయ్యగారు, ఈనాందార్లు, కొవ్వడ.

,, సాగిరాజు సుబ్బరాజుగారు, ఈనాందార్లు, రాపర్తి.

,, బొమ్మిడి దుద్రోయ్యగారు, కొండెవరము.

,, దుర్భ వేంకటలక్ష్మీసంహముగారు, పితాపురము.

,, మనకపల్లి కామరాజుగారు, పితాపురము.

,, మనకపల్లి వెంకట్రాజుగారు, ,,

,, బొల్లు సత్యముగారు, పితాపురము.

,, కుకుమారి వీరన్నగారు, పితాపురము.

,, అప్పికొండ సూర్యారావుగారు, పితాపురము.

,, అనవర్తి సుబ్బారావుగారు, అద్దములవర్తి కుటు, పితాపురము.

,, సామోజు వీరాచార్యులుగారు, గోల్డుస్మిత్, పితాపురము.

,, ముంతా శోమలింగముగారు, పితాపురము.

,, అనపోతు నూకరాజుగారు, పితాపురము.

,, పెదగాడి కూటన్నగారు, నేటిపుడాక్టరు, పితాపురము.

,, కావిశెట్టి రామమూర్తిగారు, కొండెవరము.

,, నయ్యడ్ హానన్ & సన్సు Perfumers & Optician Specialists,

పితాపురము.

- „ చెలికాని చెల్లారావుగారు, విశాఖపట్టణము.
- „ బుద్ధవరపు చిననారాయణమూర్తిగారు, B.A.B.L. ప్రాజెక్టువకీలు
- „ చెలికాని అన్నారావుగారు, బాబ్బిలి.
- „ రావు వేంకటశోభనాద్రిసూర్యారావుగారు, „
- „ రావు గోపాలరావుగారు, „
- „ రావు వెంకయ్యగారు, „
- „ రావు నారాయణస్వామిగారు, „
- „ సూకుడు రామదాసుపంతులుగారు, B. A. L. T. Headmaster
Maharajah's College, విజయనగరము.
- „ గుండాల రామావతారముగారు, చైర్ మన్, విజయనగరము.
- „ మొనలికంటి హనుమంతరావుగారు, B.A.L.T. విజయనగరము.
- „ చొదిమెల్ల జోగిరాజుగారు, B. A. విజయనగరము.
- „ దాసరి శ్రీరాములుగారు, బ్యాంకర్, విజయనగరము.
- „ మోటమజ్జి సీతారామయ్యగారు, విజయనగరము.
- „ దామెర వేంకటరాజగోపాలసూర్యనారాయణస్వామిగారు, పాల్తేరు
- „ వైశ్యరాజు సూరయ్యరాజుగారు, బరహంపురము.
- „ దూడల వెంకటనీలయ్యగారు, ఈనాందాల్లు, చిల్లంగి.
- „ దాడి నారాయణస్వామిగారు, ఈనాందాల్లు, కిర్లంపూడి.
- „ తోట వెంకటాచలంగారి పుత్తులు సుబ్బారావుగారు, వీరవరం.
- „ తోట వరహాలయ్యగారు, పెద్దాపురంతాలూకాబోర్డు పెసిడెంటు
- „ దిడ్డి సూర్యారావుగారు, ల్యాండ్ లాడ్, రామకృష్ణాపురము.
- „ కట్టి భామిరెడ్డిగారు, ల్యాండ్ లాడ్, గొల్లలనూమిడాడ.
- „ ద్వారంపూడి సుబ్బిరెడ్డిగారు, జనరల్ మర్చెంటు, గొల్లలనూమిడాడ

చం చాదాయము.

- శ్రీ బచ్చ రంగమన్నారావు, సాంబశివయిన సైక్స్, పితాపురము.
- ,, చక్రవర్తుల తాతాచార్యులుగారు, మున్సిపల్ కౌన్సిలర్, విజయనగరము.
- ,, కాసుకుర్తి లక్ష్మీనరసింహరావుగారు } ల్యాండ్ హోల్డింగ్స్, విజయనగరము.
- ,, కాసుకుర్తి వేంకటాచలసింహరావుగారు } యనగరము.
- ,, తాడి రామమూర్తిగారు, జనరల్ మర్చెంటుస్,
- ,, తాడూరి తోగారావుగారు,
- ,, దోణంరాజు సత్యన్నారాయణగారు, ఫస్ట్ గ్రేడ్ డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్,
- ,, దాదా వీరభద్రస్వామిగారు, విజయనగరము.
- ,, పూసపాటి సూర్యనారాయణరాజుగారు, విజయనగరము.
- ,, నిట్టల అప్పయ్యశ్రీశతులుగారు, పితాపురము.
- ,, టి. వి. శ్రీనివాసరావుగారు, విశాఖపట్టణము.
- ,, విన్నకోట జగన్నాథగుప్తగారు,
- ,, రామకూరు సీతాపతిరావుగారు } ల్యాండ్ లాడ్స్,
- ,, రామకూరు వెంకటరమణయ్యపంతులుగారు } బాబ్బిలి.
- ,, సాకా చిన్నస్వామిసెట్టిగారు, జనరల్ మర్చెంటుస్, బరహంపురం.
- ,, బ్రహ్మపురాంధ్ర భాషాభివృద్ధిసమాజమువారు
- ,, అధికార సూర్యనారాయణరావుగారు, B. A. B. L. పరీక్షలు పాస్ అవుతున్నారు.
- ,, గిడుగు సీతాపతిరావుపంతులుగారు, B. A. L. T. లెక్చరర్, పల్నాటిమిడి.
- ,, పూడిపెద్ది శ్రీరామమూర్తిగారు, పాస్ మాస్టరు, V. G. S. స్కూలు, కిరంపూడి.

చందాదారులు.

నారాయణ విశ్వనాథంగారివెంకటరమణయ్యగారు, విజయనగరం
పెమ్మరాజు రాజగోపాలరావుగారు, రివిన్యూయినస్పెక్టర్,
పితాపురంఎస్టేటు.

బాలనాగుల లచ్చన్నగారు, జనరల్ మర్చెంటుస్, పితాపురము.

కొత్త మాణిక్యాలగారు, ఈనాందార్లు, ,,

ప్రతం రామస్వామిగారు, ,,

గుంటముక్కుల నుబ్బారావుగారు, ,,

బెహరా వెంకట్రాయుడుగారు, కరణం, కొండెవరం.

భాగవతుల నరసింగరావుగారు, విశాఖపట్టణము.

నావతి సత్యన్నారాయణశాస్త్రిగారు, ,,

పద్మల బాలకామేశ్వరశర్మగారు, కిల్లంపూడి ఎస్టేటుమేనేజరు,
బొబ్బిలి.

న్ని ఆళ్వారుగారు, వేలన్డార్ట్, ,,

. B. జగన్నాథరావుగారు, సబ్ రిజిస్ట్రారు, ,,

కెవరాజు వేంకటకృష్ణారావుగారు, Proprietor Vegujukka
Printing Works. బరహంపురం.

భాగవతుల నృసింహశర్మగారు, Proprietor Vegujukka
Grandhamala బరహంపురం.

ందుపూరి నరసింహముసెట్టిగారు, ,,

ద్వూరి శ్రీరామమూర్తిగారు, కాకినాడ.

త్త అప్పన్నగారు, వ్యవసాయదార్లు, చిల్లంగి.

ముల కొండయ్యగారు, ఈనాందార్లు, ప్రత్తిపాడు.

ంచే తమ్మన్నగారు, గ్రామముసనబు, వేలంక.

కా అప్పలరాజుగారు, } కాండ్రకోట.
కా కృష్ణయ్యగారు, }

వందాదారులు.

- శ్రీ బచ్చు శ్రీ దాట్ల వేంకటాచలరాజుగారు, ఓవర్సీయరు, పెద్దాపురం.
- „ చక్రవర్తి „ దాట్ల వేంకటజోగజగన్నాథరాజుగారు, ధర్మవరము.
- „ కానుకు „ పల్లపు వీరరాజుగారు, కిల్లంపూడి.
- „ కానుకు „ లింగం వెంకటాచలపతిరావుగారు, కరణం, ధర్మవరము.
- „ తాడి ర „ తంశ్రీవహి జోగిరాజుగారు, కరణము
- „ తాడూరి „ కాకర రామచంద్రరావుగారు, గ్రామముననలు } పెంపూడి.
- „ దోణం „ పోకల అబ్బాయిగారు, రాజుపాలెము.
- „ దారాశి „ వంగా వీరరాఘవరెడ్డిగారు, గ్రామముననలు, చిక్కవోలు.
- „ పూనపా „ కొత్త నదానందమూర్తిగారు, చిక్కవోలు.
- „ నిట్టల ఆ „ కజ్జా అచ్చయ్యగారు, రాజమండ్రి.
- „ టి. వి. „ దేవులపల్లి లక్ష్మీవతిశాస్త్రిగారు, గుం.
- „ విన్నకో „ దేవులపల్లి వెంకయ్యగారు, వకీలు ప్రతిపాడు,
- „ రామకూ „ అవ్వూరు బాలయ్యపిచ్చయ్యగార్లు, జరిబట్టలవర్తకులు, పుల్లంపేట.
- „ రామకూ „ R. సీతారామచంద్రరావుగారు, M. A. L. T హైస్కూల్ నం.
- „ సాకాది „ స్థానం హైస్కూలు బాబ్బిలి.
- „ బ్రహ్మపు „ బుజ్జా బాలకృష్ణశాస్త్రిగారు, Secretary Telugu branch
- „ అధికార్ „ High School, బాబ్బిలి.
- „ „ M. V. నరసింహశాస్త్రిగారు, Lecturer Chemists College.
- „ „ Vizianagaram.
- „ గిడుగు సీ „ నరవ పల్లయ్యగారు, గోల్లుస్మిత్ - పితాపురము.
- „ „ వులిమిరి గుంపనామిగారు, బాబ్బిలి.
- „ పూడిపెద్ది „ కావ్యకంఠ గౌరీమూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు, విజయనగరము.
- „ „ కొల్లూరుధర్మారావుగారు, B. A. విజయనగరము.
- „ „ నమమర్తి శ్రీనివాసరావుగారు, తులసీకమాయనాదిగ్రంథకర్తలు,
- „ „ విజయనగరము.

విజ్ఞప్తి.

.. ఇదంకవిభ్యః పూర్వేభ్యో । నమోవాకం ప్రశాస్మహే
 వందేమహితాంవాణీం । అమృతామాతృనః కలాం”
 (భవభూతి)

వినువాకింతయుఁజేదక విమలమేతులు
 మామకీనమైన మహాశ్రీ మంబుఁదెలిసి
 సావధానమతిని గ్రంథసారమెఱిగి
 ప్రీతినాదరింపుఁ డిదియె విన్నవంబు.

పీఠికాపురిసంస్థాన విశ్రుతులును
 అస్మదీయగురూత్తము లార్యవరులు
 నయిన వేంకటరామకృ ష్ణాఖ్యకవులు
 సరసవిద్యావ్రసక్తిన న్నాదరమునఁ
 జూచి యొకేదినంబున నిట్లు సూచనంబుఁ
 జేసి “ రీపు విద్యాభిలా షివయ్యుంట్ల
 మేమొకఁడు మహాకార్యంబు మెప్పుగలుగఁ
 జెప్పుచున్నార మాల్లింపు మొప్పుమీఱఁ
 బూర్వకవివర్యుల ప్రబంధ ములను గల్గె
 వర్ణనాంశములంగల పద్యరత్న
 నివహము స్సమకూరిచి కవితపేరఁ

గ్రాలుచున్న మీపత్రికా ♦ రాజమండు
 నమ్మిమీఱ ముద్రింతురే ♦ నిఁ గవులకును
 సర్వజనముల కుపయోగ ♦ సరణినొప్ప
 గ్రంథమగుఁగాన శీఘ్ర మ ♦ క్కార్వమునకు
 యన్నె మొనరింపుడంచు మ ♦ మార్వజులు
 ప్రోత్సహించుచునున్నారు ♦ పొనఁగనట్లు
 సల్ప నియ్యెడల నవకా ♦ శంబులేదు
 గాన నీవదినమకూర్తు ♦ వేని యాంధ్ర
 భావనుండు గ్రంథముల ♦ భావమెల్లఁ
 గనఁగఁగుఁ గీర్తివడయుదు ” ♦ వనుచుఁబల్కె.
 జిత్తమనినే గురులయాజ్ఞ ♦ శిరమునంచుఁ
 చాల్చి యాంధ్రభాషఁగల గ్రం ♦ థములెల్లఁ
 గ్రమమునను సేకిరించుచుఁ ♦ గాలమెల్లఁ
 దిద్విషయమందె కడపుచుఁ ♦ చాల్మితోడ
 ముఖ్యస్థానముల వేర్చి ♦ ముఖ్యులైన
 పండితులకుఁ జూపుచు నభి ♦ ప్రాయములను
 గొనుచునుండ మామకభాగ్య ♦ మున హితుఁడు వి
 మర్శకుండు తేవప్పెరు ♦ మాళ్లయబుధుఁ
 డంత నాకూర్చుగ్రంథంబు ♦ నరసిచూచి
 హర్షమున “ నాంధ్రవాఙ్మయ ♦ మందు నిట్టి
 గ్రంథమొక్క డుండఁదగును ♦ గాదె ” యనుచుఁ
 గొంతనవరించుచుండ నా ♦ వోవిదుండు
 దైవవిధి నక్కటా కాల ♦ ధర్మమొందెఁ
 బిదపఁ బరిశోధకుఁడులేని ♦ మదినిఁ గుంచు

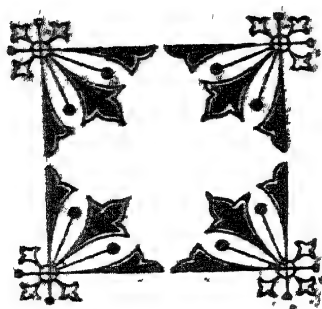
చుండ నాయదృష్టమున మా ధూర సూర్య
 రాయ నూత్ననిఘంటువు ధూయచున్న
 పండితాధ్యక్షుడైన శ్రీ ధూదవంశ్య
 లక్ష్మీపతిశాస్త్రి నన్న లా ధూలనముజేసి
 యస్మదీయవృత్తాంతంబు ధూనంతయువిని
 పూర్వసంకల్పితంబగు ధూపుస్తకంబు
 సాంతముగఁ బఠిశీలించి ధూసంతసించి
 శేషభాగము నవరించి ధూశీఘ్రముగను
 దమయభిప్రాయ మిటు ద్యోత ధూకమగురీతిఁ
 బరమకృపతోడఁ బీఠిక ధూవాసి యొసఁగె
 నమ్మహితునకు వందనం ధూబాచరింతుఁ
 దలఁపునఘటించి ప్రణుతింతు ధూధన్యు సాధు
 మతినిఁ గీర్తిశేషునిఁ బెరు ధూమాల్లయబుధు
 నస్మదీయపురోవృద్ధి ధూనాత్మసభిల
 పించి సదుపదేశంబుఁ ధూగావించినట్టి
 గురులు రామకృష్ణకవులకును ముదమున
 సర్వదా కృతజ్ఞుడనామ ధూనుర్వీయంను
 గ్రంథపఠశోధనంబునఁ ధూగరుణతోడ
 నాదినుండియు నాకు న ధూహాయపడిన
 ప్రధితపన్నాలసత్కులాధ్యవసుధాంశుఁ
 డాంధ్రగీర్వాణసిగమ విధ్యాప్రవీణుఁ
 డైన మల్లికార్జునశాస్త్రి ధూకధికభక్తి
 సతతము శతాధికనమ ధూస్మతులొనర్తు
 పడిగినంతనె యాంధ్రభా ధూపాభిమాన

గరిమ ముద్రితాముద్రిత ♦ గ్రంథములను
 సద్దయామతినొసఁగిన ♦ సజ్జనులకు
 సంజలియొసర్తు నీగ్రంథ ♦ మందు వర్ణ
 నాదికవ్యత్యయము గన ♦ నయ్యెనేని
 గూర్మిక్షమిచ్చుంప విబుధుల ♦ గోరుదు-

ఇటు లను

విధేయుండ

జ్ఞానరి ♦ లక్ష్మణుండః

శ్రీ లోక.

ను జగత్కారణమును సర్వవ్యాపకము
ము. ఆనందప్రీతి కై బ్రాహ్మణి లోకమంత
ని గావించుచున్నది. ఆయానంద ముచాదిభేద
గ ననుభవించుచున్నది. నిరతికయమై
నందము తరువాత గణించదగినది కావ్యా

బ్రహ్మలు ప్రకృతిపదార్థములయందలి యపారసౌందర్యము.
ను జూచి వాని భావవిలాసాదుల భావనాప్రపంచమున భావించి తన్ను
యత్వరూపమైనయానంద మనుభవించి తదానందములముగు కల్పనా
విశేషముల రసము తొణకకుండగ ఛందోబద్ధంబులఁ గావించి లోక
మున కనుగ్రహించిరి. లోకమున భస్మతనోదేవు భాగ్యముగలవారు
గురుకటాక్షమునను స్వబుద్ధివిశేషమునను మహాకవిప్రసాదితముగు నవర
బ్రహ్మనందమైన కావ్యానంద మనుభవించుచున్నారు. కావుననే కావ్య
ప్రకాశికాకారులు కావ్యోపయోగములఁ దెల్పుచు నైహికాముష్మిక
ఫలములు కొన్నిదెలిసి తుదకు “కావ్యం...నద్యఃపరినిర్వృతయే”
(కావ్యము తత్కాలమున సర్వప్రపంచనిస్మృతిఁ గలిగించు ముహూనందము,
నకు హేతువు) అనిరి.

నాగరకతగలదేశములలోఁ దలిదంకులుగాని పోషకులుగాని
బాలుర విద్యాభ్యాసపథులఁ గావించి మహాకావ్యములఁ బఠించుచు

ప్రతిగృహమునకు భూషణమును ప్రతిపుస్తకభాండాగారమునకు నలంకారమునై యాంధ్రులకన్నుల నద్దుకొనఁదగినదియై విలసిల్లఁగలదని దృఢముగ నింపఁగలను.

మృదితామృదితమహాప్రబంధముల సంపాదించి సవిమర్శముగాఁజదివి సక్రమముగ సరసపద్యము లేర్పికూర్చిన యట్టిగ్రంథరాజము వెలువఱువ భృత్యుని కవకాశముఁగలిగించిన శ్రీమదాంధ్రభోజవీతికాపురాభీశ్వరుని యాదార్యాతిశయంబు సర్వజనప్రశంసార్హంబు.

ఇట్లు పండితవిధేయుఁడు

శ్రీ పాదలక్ష్మీవతిశాస్త్రి,

పండితుఁడు, కార్యవ్యవస్థాపకుఁడు (మేనేజరు)

శ్రీసూర్యరాయాంధ్రనిఘంటుకార్యస్థానము,

వీతికాపురము.

ఆ మోదము.

అందు మహాకవుల సుప్రసిద్ధకావ్యములయందు మహాహరములగు నానావిధవర్ణనములతో నొప్పు పద్యరాజములతో నుత్తమములయినవానిని సేకరించి “ వర్ణనరత్నాకర ” మనుపేరితో నొకగ్రంథము వెలువరింపఁదలంచిన భాషాసేవకుఁడు దాసరి లక్ష్మణశర్మ యొక నాఁడు నాకడకు వచ్చి తగుసాహాయ్యము నొనర్పఁగోరఁగా, నాయా గ్రంథములలోని యచ్చటచ్చటి వర్ణనపద్యములు గొన్నిటి నప్పడవ్వుడు చెప్పి చూపుచు వచ్చితిని.

తెక్కకుమిక్కిలిన గ్రంథములలోని యసంఖ్యాకపద్యములన్నిటిని జదివినఁగాని యందు శ్రేష్ఠములయినవానిని నిర్ణయించుటయు సుగ్రహించుటయు సాధ్యముగాదు, మఱియు నట్టికార్యముకొలది యడరాని వినువును బుట్టించుననుటయు విద్వాంసులకెల్లరకు విశదమే. అయిన నిట్టి మహాశ్రమమున కోర్చి బహువిధవర్ణనములుగలపద్యరాజములను సంకలనముచేసిన యేతద్గ్రంథసంగ్రహకారుఁ డెంతయు స్తవనీయుఁడు.

ఏతాదృశగ్రంథనిర్మాణము లోకమునకుఁ గొత్తది గాదు. “ సుభాషితావళి, సుభాషితరత్నాకరము, సుభాషితరత్నభండారము ” మొదలగునవి గీర్వాణభాషయందును, “ సకలనీతిసమ్మతము, ప్రబంధమణిభూషణము ” మొదలగునవి యాంధ్రభాషయందు నీతిః పూర్వము వెలుచున్నవి.

అయినను కాలము గతించినకొలది భాషయు గ్రంథములను వృద్ధియగుటంజేసి గణితములగు ప్రబంధములలోని పలువితములగువర్ణనముల నేర్చికూర్చిన గ్రంథమునొకడానిని భాషాజిజ్ఞాసువులు గోరుచుండురనుట యత్యుక్తి కానేరదు. కావున నీయుద్గ్రంథము వెనుకటివాని కన్న మిన్నయనియుఁ జెప్పక తప్పదు.

ఇట్టిగ్రంథములు, లోకోపకారకములనియు, భాషకావశ్యకములనియు, క్రీ. శ. 1430 ప్రాంతమునందుండిన “ మడికిసింగనమహాకవి ” తన “ సకలనీతిసమ్మతము ” న నీరీతి వ్రాసియున్నాఁడు :—

వర్ణనరత్నాకరము

పండితాభిప్రాయములు.

1. శ్రీ వీరికాపురసంస్థాన విద్యత్కవులు శతావధానులు రామ కృష్ణకవులలో నొకడునగు బ్రహ్మశ్రీ ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రిలుగారు,

క. నిర్ణద్రదీక్షతో నం

పూర్ణముఁ గావించి లోక * మునకిచ్చిన నీ

వర్ణనరత్నాకర మా

కర్ణించితఁ బరమకౌతు * కం బుప్పొంగన్.

గీ. చెప్పితిమి హేలగా నిట్లు * నేయుమనుచు

నదియె గురుపదముగ హృద * యముననిల్చి

శ్రీమమునకు నోర్చి వర్ణన * క్రీమములరసి

తుడకుఁ బూర్తిచేసితివి నం * తోషమయ్యె.

గీ. ప్రస్తుతిం గన్నయాంధ్రప్ర * బంధజాల

మెల్ల శోధించి వినువొక * యింతలేక

దానఁ గలవర్ణనమ్ములు * తత్త దుచిత

ఫణితి నేర్చి కూర్చుటవయి * పయినఁగలదే ?

గీ. అంధ్రకావ్యప్రపంచంబు * నందుఁ గట్లు

వర్ణనములెల్ల నరయంగ * వలయునన్న

నతయఁగావచ్చు నేదుఁ * త్నాకరమునఁ

గరతల సమర్పితామలకంబుపగిది.

గీ. తెలుఁగుబాసను బెంపునొం ♦ దింపజేయ
వలయు పనులెన్నోయున్నవి ♦ వానిలోన
నొకటి గావించి నీవు ధ ♦ న్యుండవైతి
సూక్ష్మబుద్ధివి దాసరి ♦ లక్ష్యణకవి.

2. శ్రీ వీరికాపురసంస్థానపండితులు వ్యాఖ్యాతలు నగు

బ్రహ్మశ్రీ పురాణపండి మల్లయ్యశాస్త్రిలుగారు.

మ.రా.శ్రీ దాసరి లక్ష్యణస్వామిగారు తెలుఁగుగ్రంథములన్నిటినుండి యేర్పి కూర్చిన 'వర్ణనరత్నాకరము'ను పాత్రమును నేనక్కడక్కడఁ జూచితిని. ఈపుస్తకమునకు బ్రహ్మశ్రీ శ్రీవాద లక్ష్మీపతి శాస్త్రిలుగారు వ్రాసినయూపోద్ఘాతము నామూలాగ్రముగ మిక్కిలియవధానముతో వింటిని. దీనివలన నీగ్రంథముయొక్క ప్రాశస్త్యము స్పష్టమగును. సంస్కృతభాషయందు మున్నిట్టికావ్యమును బద్ధ్యరత్నభాండగారమునదానిని జాలంగలముక్తిందటనేఁ జూచితిని. అప్పటినుండియు దెలుఁగున నిట్టికావ్యముండునేని యాంధ్రీభాకమునకు మిక్కిలి యుపకరించునగుదాయని తెలుచుచుంటిని. చిరకాలమునకు నేనట్టికావ్యమును జూడఁగల్గినందులకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాను. ఈగ్రంథమును మిక్కిలి జాగ్రత్తగాఁ జూచినచో నించుమించుగా నాంధ్రగ్రంథముల రచించిన మహాకవులందఱయశయములు గ్రహింపవచ్చునని నాయభిప్రాయము. ఇందు శృంగారాదిరసములన్నియు ప్రసాదాదిగుణములన్నియు మొదలగు కావ్యలక్షణములెల్ల నుండఁబోలునని తలంచెదను. ఇన్నిమహాగ్రంథములను సంపాదించి చక్కఁగఁబరిశీలించి ప్రశస్త్యములగు వర్ణనములఁగూర్చి విభజించి వ్రాయుట మిక్కిలి శ్రమాకరమని నిస్సంశయముగాఁ దోచును. ఇట్లు మిక్కిలి శ్రమపడి యిట్టి

మధురతరగ్రంథము నాంధ్రలోకమునకుఁ గల్గఁజేసిన వీరు మిక్కిలి శ్లాఘ్యులని నాయభిప్రాయము.

3. మహారాజశ్రీ కూచి నరసింహపంతులుగారు బి. ఏ.

రిటైర్డు హెడ్ మాస్టరు పితాపురంమైసూలు.

దాసరి లక్ష్మణస్వామిగారు నాయుద్దకువచ్చి తనచే సంకలితమైన “వర్ణనరత్నాకరము” నకు బి. శ్రీ. శ్రీసాద లక్ష్మీవతిశాస్త్రిగారు ప్రాథముగావ్రాసిన యవతావికయు, వర్ణనాంశములపట్టికయుఁ జదివి వినిపించినారు పుస్తకములోని కొన్నిపద్యములు నేఁజదివినాను, మిగుల మనోహరముగా నున్నవి. ఇది విశేషవివేచనాప్రయాస నాధ్యమైనవనిఁ లేఖనముద్రణప్రమాదము లెంతమాత్రము లేకుండ నచ్చొత్తించినచో నీగ్రంథము నమస్తభోగపదార్థము లొక్కచో నమకూర్చిపెట్టినయావణమువలె విద్యాభిలాషులగు పెద్దలకుఁ బిన్నలకుఁగూడ మిక్కిలి యుపయుక్తమై నాతిశ్రమముతో వాఁకిఁ జెల్పివిచిత్రభావభాషానందముల విందిమనసుటకు సందేహములేదు.

నిత్యభృత్యవర్గములోనుండు లక్ష్మణస్వామిగారి కింతభాషాభిరుచి గలుగుటకును, నిట్టిపద్యరత్నములు వివిధప్రబంధములనుండి యేర్పి కూర్చుటకును దగినయవకాశమునిచ్చిన శ్రీవీరపురభ్రువుగారెంతయు స్తవనీయులు. తమపథవిలోనుండు నితరమహీపతులకు మార్గదర్శకులు.

4. ఢిల్లీసామ్రాజ్యశాసనసభాభ్యులును ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్కార్యనిర్వాహకులును శ్రీ సూర్యరాయాంధ్రనిఘంటుసంపాదకులును రిటైర్డుడిప్యూటికలెక్టరుగారును నగు మహారాజశ్రీ జయంతి రామయ్యపంతులుగారు,
ముక్తేశ్వరము.

జానని లక్ష్మణస్వామిసంకలితముగు “ వర్ణనరత్నాకర ” మును గ్రంథ మచ్చటచ్చటఁ జూచినాఁడను. ఇందనేకములు రసవంతములగు పద్యములు గలవు. ఇంకను జేర్పఁడగినవికూడ ననేకములున్నవి. వీనినిఁ జేర్చి కవి కాలక్రమముగా ముద్రింపించినయెడల నాంధ్రీకవిత్వము కాలక్రమమున నెల్లుచూఱిందో తెలిసికొనుట కవకాశము కలుగునుని నాయభిప్రాయము. ఉద్యమము మంచిది.

N. B.—వీరియభిప్రాయానుసారముఁ గవికాలపద్యములు జేర్పఁబడినవి.

5. సనాతనధర్మరత్నాకరమహామహోపాధ్యాయ సర్వతంత్రస్వ తంత్ర, వేదవేదాంగశాస్త్రజాలమహోదధి, విద్యాదానప్రథమహోదధి, పండితరాజు బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిలుగారు,

చెన్నపట్టణము.

సంస్కృతిలోకమున ఎన్నివిధముల విలసింపునో కని ఎప్పటికప్పుటి కాశ్చర్యానందము లనుభవింపవలయునేగాని అన్నివిధములును ఊహా కు ఎవరికిని ముందుగా అందవు. అట్టివిశేషములలో శ్రీ దాసరి లక్ష్మణస్వామిగారి ఘనోద్యమ మొక్కటి. వీరికిమున్ను వీరివలెనే బహు గ్రంథగ్రంథవిషయములను ఘక్త్ర సంకలించి లోకులకొసంగినవారు సంస్కృ విషయములను పంపూర్ణముగా పరామర్శించినవారు గారు. వీరు అల్లు ఘక్త్ర దేశమాత్రీప్రదర్శనముచే తనియక ఈభాషయందు వర్ణనలు ఎన్న విధముల నెలకొనియున్నవో అన్నిటికిని సమగ్రముగా సకలగ్రంథము లనుండియు వాఙ్మయమును ఉద్ధరించి ఒక్క ధర్మహట్టమున నిలిపినారు. ముద్రితముద్రితములగు సంస్కృతగ్రంథములనుండియు వర్ణనలను కూర్చినారు. ఇన్నిగ్రంథముల యుపలబ్ధికి వీనియందు తాటియాకువ్రాతల లోఁగూడ నున్నవానినిసయితముఇంతబాల్యములోనే చదివి రసమెఱిగి ఘనకూర్చుట నాకు అశ్చర్యకరముగా నున్నది. ఈయద్యమముయొక్క ప్రయోజనము కష్టమెఱుంగనివారికి తెలియదు. ఇట్టిగ్రంథమొక్కటి

నాకు చిరకాలమునకు మున్ను దొరికియుండేన మనీయనై వధవ్యాఖ్యకు ఆముక్తమాల్యదావ్యాఖ్యకును మిక్కిలి సాయమయి యుండును. దీని యందు కవులకాలక్రమమునుగూడ పాటించినారు. అది కరమపేక్షతో యము. దీనిని ఎంతయేని శ్రమపడి శుద్ధముగా ముద్రింపించిన గ్రంథ కోశములందును పండితులకేమి విద్యార్థులకేమి కవులకేమి ఎల్లవారికిని ఇది భాషాదేవతయొక్క పండిన షెరటికల్పకముగా నుండునని చెప్ప వక్కఱలేదు.

6. కల్పలతాధిపతులు సుప్రసిద్ధులు నగు మహారాజశ్రీ

ఆచంట వేంకటరాయసాంఖ్యాయనశర్మగారు, విశాఖపట్టణము.

వివిధరత్నములకు వివిధప్రదేశము లుత్పత్తిస్థానములు. అభి యున్నియు లభించుచోటు రత్నాకరము. కావ్యశరీరమునకు వర్ణనములు రత్నములు. ఆంధ్రసారస్వతిమునఁగల ప్రబంధరాజము లనేకముల నుండి వివిధవర్ణనములను రత్నములను సంగ్రహించి వర్ణనరత్నాకరము న సులభసాధ్యములఁ గావించినగ్రంథకర్త యెంతయుఁ బ్రశంసనీయుఁ డు. సంగ్రహించిన రత్నములన్నియు సమూల్యములగుటచేత నీవర్ణన రత్నాకరమునకు విలువ యింతయనిచెప్ప నెవరితరము. కావలెవన్నంత నే రత్నాలరాసుల నలవడఁజేయు నీవర్ణనరత్నాకరము హస్తగతమగుటవలన నాంధ్రలోకము ధన్యమగుచున్నది. గ్రంథసంపాదకులగు శ్రీ యుతులు లక్ష్మణస్వామిగారియును నాంధ్రులైన టికిని దీర్పఁజాలరు.

7. శ్రీ విజయనగరమహారాజాచారి ఆంగ్లేయపాఠశాలా ప్రధాన పంస్కృతోపాధ్యాయులగు మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు.

శ్రీముత దాసరి లక్ష్మణస్వామిగారిచే సంకలితమయిన వర్ణన రత్నాకరమును నే సచ్చటచ్చట జదివియున్నాను. ఇట్టిగ్రంథమొకటి

లేదనుకొనత నీయాంధ్రలోకమున కీగ్రంథకర్తగారు పూర్తిజేసినందుకు మిగుల సంతసిల్లుచున్నాను. ఈగ్రంథము కవనముజెప్పువారికి నితరాంధ్రీపండితులకు మిక్కిలి యుపయోగకరమని తలంచుచున్నాను. గంధ్రీనంకటన మత్యద్భుతముగా నున్నది. ఇది శ్రీఘ్రముగా ముద్రితమయినచో లోకమునకు మహోపకారము జేయును.

8. జాతీయ సుప్రసిద్ధాంధ్రకవులు

మ. రా. శ్రీ వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు, కాకినాడ.

మనోజ్ఞచిత్రంబులనెల్ల నొక్కయద్దమునఁ బ్రతిబింబింపజేసినట్లు మధురసంబులనెల్ల నొక్కరసాయనంబున సమ్మేళనంబుగావించునట్లు బహుముఖంబులఁ బ్రవహించుచున్న యాంధ్రీకవితానరవృత్తుల కేకముఖంబుగావించిన యీ “ వర్ణనరత్నాకరము ” మహాత్ములగునాంధ్ర మహాకవులనందఱ నొక్కచోఁ బ్రదర్శించు దివ్యజ్ఞానదీపమువలె నియ్యాంధ్రలోకమున జెలయఁజాలియున్నదని చెప్పట్ల యతిశయోక్తి కాదని భావించుచున్నాము.

అతిప్రయత్నమున నిట్టిసంఘటనముం గావించిన శ్రీ దాసరి లక్ష్మణస్వామిగా రాంధ్రులకృతజ్ఞత కెంతయుఁ బొత్తులై యున్నారు! చిన్నతనమునుండియు నిట్టిభాషావిషయికసత్కార్యములయందే పాలు పడుచున్న వీరికిఁ బరమేశ్వరుఁ డాయురారోగ్యభాగ్యములొసంగుఁగాక.

9. మ.రా.శ్రీ శేషాద్రిమణికవులు, శతావధానులు,

నందిగామ, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీయుత దాసరి లక్ష్మణస్వామిగారుకూర్చిన వర్ణనరత్నాకరము పశ్చార్థమనుటతో సంశయములేదు. మహాకవుల యమూల్యభావములు సుస్వరూపమునొందునవకాశము వర్ణనావసరములయందే తటస్థిం

చును. కాన ప్రబంధసముద్రములో వ్యసనపద్యములు రన్నములే. అట్టి రత్నముల నుద్ధరించి యాంధ్రభాషాసేవకులకు, బంచి యొసంగ సాహసించి కృతార్థుడైన యీలత్మణస్వామిగారు ఆంధ్రలోకమున శాశ్వత కీర్తి గడించిరి.

ముద్రితముద్రిత గ్రంథములనుండి వర్ణనాంశములయందుగల రసవత్తరములగుపద్యముల నేరి కవికాలాదికముల నిరూపించి సంకలితంబొనరించుటలో గ్రంథకర్తగారు మిగుల శ్రమపడి యాంధ్రమహాజన కృతజ్ఞతాపాత్రులైరి. భగవంతుఁ డీగ్రంథకర్తగారికిఁ జిరాయుర్భాగ్యములఁ బ్రసాదించి యుత్తమగ్రంథముల రచింప ననుగ్రహించుఁగాక.

10. అనేక నాటకాదిగ్రంథకర్తలు సుప్రసిద్ధవక్తలు నగు మ. రా. శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారు, రాజమండ్రి.

వీరికాపురవాసులగు శ్రీ దాసరి లక్మణస్వామిగారిచేత ననుకూర్పఁబడిన, వర్ణనరత్నాకర "మనుగ్రంథముఁ గొన్నిపద్యములు విని దానియేర్పాటునంతయు గ్రంథకర్తగారివలన నాకర్ణించి మిక్కిలి సంతసించితిని. అనేక నూతనాలంకారములతో విరాజిల్లుచున్న యాంధ్రసారస్వతమున కిట్టిమహాగ్రంథము లేకపోవుట గొప్పలోపము. అనేక ముద్రితముద్రితగ్రంథములను పరిశోధించి చిరకాలము శ్రమపడి యాంధ్రవాఙ్మయమునంగల యాలోపముఁ దీర్చినందుకు లక్మణస్వామిగారి కాంఘ్రులు కృతజ్ఞులయి యుండవలెను. ఈమహాగ్రంథ మెవ్వని యొద్దనుండునో యాతఁడు సకలాంధ్రకవులమధ్యమున గూర్చుండి పాఠితో ముచ్చటించినట్లే యానందపారావారమున జేలుచుండును. సకల పుష్పలతాభరతమైన యుద్యానవనముల్లు సర్వరత్నగ్రధితమైనహరిమట్లు సకలవస్తుసంపూర్ణమైన యంగడియల్లు పాఠకుల కీగ్రంథము మహామోదప్రియమై యమూల్యమై మహారథపూరకమై విరాజిల్లుఁగాక.

11. బ్రహ్మశ్రీ వేరి వేరయ్యశాస్త్రిలుగారు,
సంస్కృతోపాధ్యాయులు, మల్లాది సత్యలింగర
హైస్కూలు, కాకినాడ.

అనేక గ్రంథసముద్భృతపద్యపూరితంబగు నీ వర్ణనరత్నాకరమయ
గ్రంథము మాధుర్యాదిగుణములుగలిగి యచేక పుష్పసముద్భృత మకరంద
పూరితంబగు మధుకోశంబువోలె సర్వజనానందకమగుచున్నది.

12. మ.రా.శ్రీ రాజా మంత్రప్రెగడ భుజంగరావు బహద్దరు
జమీందారుగారు, అష్టావధానులు, ఏలూరు.

చ. ఒకనికి నారికేళములు * నొక్కనికి గదళీఫలంబు లిం
కొకనికిద్రాక్ష యిష్టమయి * యుండుట నందఱికిఁ ఘనంపుట
తుక్కులఘటించు వర్ణనల * తో ఫలతోయముతో సుధాన్వ
వృక్షటితేరి సంపద వి * రాజులు నీకృతిరాజమెంతయున్.

మల్లేశ వృత్తమాలిక.

ఘనుడో నన్నయభట్టసత్కవిలన * ధానంబుతో నెఱునా
ర్యనితాంతోన్నతవాక్యవీచికలతో * రంజిల్లునామంత్రీ తి
క్కసరమ్యాన్వయస్థభీరచనా * కాండంబుతో నల్లపో
తనవక్త్రోదితబద్ధరత్నములతో * నాభాస్కరస్తవ్యపా
వనపాదంబులతోడ ధూర్జటిమహా * భక్తిధ్వనిప్యాప్తితో
డను శ్రీనాథసవీనశయ్యను జూకా * బంబై విరాజిల్లు సో
మునిరాకండగునుబ్బుతో విమలుడో * మూర్తిప్రతిష్ఠండు రా
మునియాశ్లేషవిశేషపోషణముతో * బొల్పొందు తిమ్మన్నదా
రిని బెద్దన్ననచఃప్రవాహములతో * శ్రీరామలింగప్రధా
నిసవీరామృతకల్పనేత్రజయడిం * డీడంబుతో వీరభ
ద్రునిసత్త్వనిభతోడ రుద్రునిమహా * రూక్షప్రయోగంబుతో

డ నృసింహోజ్వలదూరదర్శనపటి ♦ పృథ్వీంబుతో రంగనా
 ధన్వపాలామలశబ్దశబ్దములతో ♦ దమ్మయ్యపూజాగృహ
 భవతో సూరిననత్పథప్రచురతో ♦ భాయుక్తసంచారిన్
 వీనుతింగాంచుచు లోకజాలమున వ్యా ♦ ప్రింగాంచి యీశవ్యవే
 ఙ్గనరత్నాకర మెల్లకాలము బుధా ♦ నందంబుఁ జేకూర్చెనున్.
 మ. అలరత్నాకరమేమియిచ్చునలవే ♦ యన్ వల్లెవేయంగని
 మ్ములరత్నాకర మిద్దియిచ్చు నమృతం ♦ బుం బన్వరల్పైంబులం
 బలుభంగంబులకాలయంబది ; వివ ♦ ధృంగంబుఁగావించు చు
 జ్వలరత్నాకరమిద్ది ; దీనఁదరియిం ♦ పంజాలు లోకంబొగిన్.

13. శ్రీమదుయ్యారుసంస్థానాధిపతులగు

శ్రీరాజా వేంకటాద్వైపారాపురపద్మగుడు,

మహారాజశ్రీ దాసరి లక్ష్మణస్వామిగారి : వర్ణనరత్నావళి' ము
 ను జూచితిని. ఈగ్రంథము పండితులకుఁ బామరులకుఁ గూడ మువయో
 గించునది. ఈకవిగారిగ్రంథము లిదివరకు కొన్ని జూచియుంటిని. ఈగ్రం
 థముమాత్రము బహుకష్టముతోఁ బరిశోధించిన శ్రద్ధయొక్క ఫల్యవనా
 సము. మహాజను లీపుస్తకముఁ బరిశీలించునప్పుడు ఆనేకగ్రంథము
 లనుండి సారముతీసి తమముందు దేటతెల్లముగాఁ జెప్పిన యేకగ్రంథ
 నిర్మాత పరిశ్రమమును దలంతురుగాక.

14. ఆంధ్రపరిశోధకమహామండలీనంస్థాపకులు అమృద్వితాం

ధ్రగ్రంథసర్వస్వాధికారులును నగు

మ. రా. శ్రీ కావ్యనిధి చెలికాని లచ్చారాపుగాడు,

చిత్రాధి.

దాసరి లక్ష్మణస్వామిచే వ్రాయఁబడిన 'వర్ణనరత్నావళి' ను

గ్రంథముందుఁ బొందుపఱచిన వర్ణనల నక్కడక్కడ నే నడిగినవానిని గుఱించి చదువ వింటిని. ఇయ్యది నూత్నగ్రంథకర్తలకు శబ్దరత్నాకరముబోలె సహకారియై తనరారుచున్నది. మఱియు నిందు సుప్రసిద్ధ పూర్వకవిప్రణీతంబులగు అమూల్యగ్రంథరాజంబులనుండి సముత్కృష్టవర్ణనాసమంజసములగు పద్యరత్నంబులు స్వీకరించుటంజేసి యమ్మహామహుల యమ్మతవచంబు లొక్కయెడ విరాజిల్లుచు, గంటికద్దము గట్టినట్లు, 'అంధ్రీకవులచరిత్రము' బోలె నీపూజనీయులనెల్లర నొక్కసభామంటపము నలంకరింపఁజేసినట్లు ఎంతయు నొప్పారుచున్నది. ఇయ్యది పాఠశాలలయందును గ్రంథాలయంబులయందును ప్రవేశము గావించిన అంధ్రీలోకమున కెంతయు నుపయోగకరముగా నుండును.

15. చాటుపద్యమణిమంజరీత్యాదిగ్రంథప్రకాశకులుఉభయభాషాకవులు నగు మ. రా. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు,

చెన్నపురి.

అయ్యాసంస్కృతమునఁబద్యరత్న భంజాగారమువలె తెలుఁగున మోడుసంధానించుచున్న వర్ణనరత్నాకరము ప్రచారముఁ గాంచఁగలదు. కవులకు, విమర్శకులకు, విద్యార్థులకు నిదికరము సాహాయ్యకరము. కవికాలము, కావ్యాశాస్త్రపద్య చేర్పుట యత్యావశ్యకమే. ఇది యెంతో పరిశ్రమచేసినఁగాని కానినని. నిర్దుష్టముగా నీగ్రంథము ముద్రితమై శీఘ్రముగాఁ బయల్పడి మాబోంట్ల కుపకరించుఁగాకయని కోరుచున్నాఁడను. అసామాన్యమయిన మీపరిశ్రమ నభినందించుచున్నాఁడను.

16. ప్రబంధమణిభూషణాద్యనేకసద్గ్రంథసంపాదకులు విస్మృతకవిగ్రంథప్రకాశకులు విమర్శకాగ్రేసరులునగు

మ.రా.శ్రీ మోసవల్లి రామకృష్ణకవిగారు, M. A. చెన్నపట్టణము.

శ్రీమద్దాసరి లక్ష్మణస్వామిగారిచే రచింపఁబడిన వర్ణనరత్నాక

రము నచ్చటచ్చటఁ జూచినాఁడను. ఇందుదాహరింపఁబడిన పద్యములఁ
కు మూలగ్రంథముల నామములను విషయసూచికను దిలకింపఁగా వీరు
బహుకాలము బహుగ్రంథములఁ జాలఁబూనికతోఁ బరీక్షించి మంచి
మంచిప్రకరణములలోని యుత్కృష్టపద్యములనే యేటియన్నారని తె
లియుచున్నది. నేటికాలపుస్థితిననుసరించి బహుగ్రంథములు సాంతము
గఁజదివినానాకవుల నానావిషయముల మనోభావముల వ్యక్తు లెఱుంగఁ
జాలనివారికి నిక్కముగా నిట్టిగ్రంథములు నిధిప్రాయములు. ఇందు
జేత కాలస్థితులనుసరించి కవికాలనిర్ణయములును బద్యములు గ్రహిం
పఁబడిన ప్రకరణములును జూపబడియె. కాలనిర్ణయవిషయము చాల
సందిగ్ధమై యప్పటికి నపరిష్కృతమైనను గొందఱకది రుచించుననుట
నిశ్చయము. భావముందు గ్రంథకిర్తగారికిఁగల యాదరణమును నేత
ద్భాషాసేవయుఁ దప్పక యెల్లరు మెచ్చుకొనుదురని నమ్ముచున్నాను.

...
...

17. ఆంధ్రవాల్మీకిరామాయణాద్యనేక గ్రంథకర్తలగు

మ.రా.శ్రీ ఆంధ్రవాల్మీకి వావిలికొలను సుబ్బారావు

పంతులుగారు, చెన్నపురి.

మదీయగ్రంథప్రకటనమున నాకిహవరలోకముల శాశ్వతస్థానం
బు గలిగించి యభినవభోజుడని విఖ్యాతిగడించిన శ్రీ పితాపురమహా
రాజులవారి కాశ్రీతుండను, నాకుఁ బరమమిత్రుండైన గ్రోత్తవల్లి పద్మ
నాథశాస్త్రిలవారిచే సాహిత్యాన్నప్రాశముఁ గొన్నవాఁడునునైన చా
సరి లక్ష్మణస్వామిచే గ్రీధితంబైనవర్ణనరత్నాకరము కవితాకామినికిఁ
గ్రోత్తయుంకువలు సంపాదించ సాహిత్యమకరాలయంబున దేవులూడు
వారికిని సాహిత్యరసాస్వాదనతత్పరులకు నుపకారకంబగుట యీ ప్రయ
త్న మత్యంతశ్లాఘ్యము.

ఉదాహృతపద్యముల కాకరములువ్రాయుట యత్యంతావశ్యకము.

కవిదేశకాలనిర్ణయము పెక్కురవిషయంబున బురదలోని కంబము. కవితాభాషాఫరిణామకృమజ్జానువులకుఁగాక యితరుల కది యనావశ్యకము. కాలనిర్ణయమనుదిష్టము. కొందఱకాలఘోటుంగరాడు, అవిషయమున శ్రమించుట ప్రయాస మధికము.

అధునికకవు లాంధ్రీకరించిన సంస్కృతకావ్యనాటకరత్నములు కోన్నిగలవు. ఇందలివర్ణనలు పూర్వసంస్కృతకవులవే కావున నాధునికులకృతులని నిరసించఁగారణము కానరాదు. భాషాతచనయాధునికము, విషయము పురాతనమే కావున నాంధ్రీకృతములైన ఋషికాళిదాసాది కవుల గ్రంథములనుండియు గ్రహించుటాప్య.

వచనములందుఁ గొన్ని యుత్తమవర్ణనములు కానవచ్చుచున్నవి. వచనములను నెవఁమున వానినిమానక గ్రహింపఁదగును. వర్ణనచక్షుత్కృతి గ్రాహ్యముకాని యది వచనంబున నున్న నేమిఁదివ్వపద నైన నేమిఁతగ్రంథము కేవల తాత్పర్యప్రయాసకృతమచుటనిస్సంశయము. దీనికై దీర్ఘకాలము శ్రమించి యముద్రితగ్రంథములను సేకరించి పఠించినద్యరస్నములేతీన వీరియొద్దు, నోపిక, సాహిత్యవటిమయుల్లాఘ్యము. ఇది బాలకవులకేగాక ప్రౌఢకవులకును భావమార్గప్రదర్శనంబునను సూచనలయందును మిక్కిలి తోడుపడఁగలదు వినోదపఠనమునకును దగియున్నది కావున నిది సమస్తజనులకు నాదరణీయమగు.

N. B.-వీరియభిప్రాయానసరణమేగాక మరికొన్ని విశేషవిషయములును 2 వ భాగమునందు చెలవరింపఁబడును.

18. ఆంధ్రవత్రికాధిపతులగు మ.రా.శ్రీ దేశబాంధవ

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావునంతులుగారు, చెన్నపట్టణము, మహారాజశ్రీ దాసరి లక్ష్మణకవిగా రాంధ్రీలోకమునకు తిరవరిచితులు. వారు రచించిన నాటకాదిగ్రంథములు వారిరచనా

సామర్థ్యమును తెలుపుచున్నవి. వారు చిరకాలమునుండియును చాల
పరిశ్రమచేసి ఆంధ్రగ్రాంథములను చదివి పరిశీలించి “వర్ణనరత్నాకర
ము” అనుగ్రంథమును సిద్ధముచేసిరి. ఆగ్రంథమునందు మహాకవులు
రచించిన కావ్యాదిగ్రంథములనుండి కాలానుక్రమణముగ వివిధ
వర్ణనలను పరిశోధించి ప్రత్యేకశీర్షికలక్రిందను చేర్చిరి. ఈగ్రంథాశ
లోకనమువలన నాంధ్రవాఙ్మయమునంతయును మనోగోచరమయి సహజా
నందము గలుగఁగలదు. వీరేఁతీరిన పద్యములన్నియును రత్నములవలె
ప్రకాశించుచు మనోహరముగ నున్నవి. ఈగ్రంథము బహుగ్రంథము
ల సంగ్రహముగ నున్నది. గ్రంథమును కలిగియున్నవారందరును మహా
కవుల సాంగత్యలాభమును బొందఁగలరు.

... ..
... ..

19. విజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమండలీప్రతిష్ఠాపకులు బహుగ్రంథ
నిర్మాతలు విజ్ఞానసర్వస్వసంపాదకులునగు

మ.రా.శ్రీ కొమ్మత్తాజు వెంకట లక్ష్మణరావుగారు, చెన్నపట్టణము.

శ్రీయుత దాసరి లక్ష్మణకవిగా రాంధ్రులయువయోగా
గ్రము ఆంధ్రవాఙ్మయమునంతను పరిశోధించి కూర్చుచున్న “వర్ణన
రత్నాకరము” అనుగ్రంథమును చూచి చాల సంతసించితిని. ఇట్టిపని
చేయుటకు సంతయు సహృదయతయుఁ బొందిత్యమును ఒపికయుఁ గా
వలయును. ఇయ్యది కవిత్యముచెప్పఁగలఁచింపానికిఁ గల్పనృత్యమునం
టిదనుటకు సందేహములేదు. వాఙ్మయచరిత్రయు, ఆంధ్రకవిత్వాభి
వృద్ధి యెట్లయినదియుఁ జెలిసికొనఁగోరువారికిని ఈగ్రంథము ఎక్కువ
గా నుపయోగించుననుటకు సందేహములేదు. ఇయ్యది శీఘ్రకాలము
లోనే ప్రకటింపఁబడునుగాక యని కోరుచున్నాను.

20. శ్రీ విజయగరముహూర్తాచారి కళాశాలాపండితులు
శృంగారనైషధవ్యాఖ్యాననిర్మాతలు బహుగ్రంథరచయితలునగు
బృహ్మశ్రీ కేతవరపు వేంకటశాస్త్రిగారు.

శ్రీయుత దాసరి లక్ష్మణస్వామిగారు గూర్చిన వర్ణనరత్నాకరమును గ్రంథమును జదివితని. ఆంధ్రప్రబంధములనెడి మహాగహనంబునఁ జరిగిమించి మిక్కిలిగ పరిశ్రమించి మణిఖనిప్రదేశములవంటి యుత్తమవర్ణనములఁ బరిశీలించి యుత్తమజాతిపద్యరత్నంబులను సంపాదించి యొకమాలగా గూర్చి యాంధ్రభాషామతల్లి కంఠసీమ నలంకరించి తదీయకాంతినంతతులచే నాంధ్రభాషామతల్లికేకాక తత్పుత్రులగు నాంధ్రమహాజనులకుఁగూడ వింతపన్నెగల్గించిన శ్రీలక్ష్మణస్వామిగారి పరిశ్రమకరంబు శ్లాఘనీయంబు. ఆంధ్రభాషాగ్రంథములఁ జదువ తీజికలేనివారికి మనపూర్వకపుల యుత్తమవర్ణనామృతరససారమును నుదించూపించినందుల కాంధ్రులెంతయుఁ గృతజ్ఞత చూపవలయును. పెక్కుగ్రంథములసారమును సులభముగా చవిచూచుట కింతకంటె నులభసాధనము మనయాంధ్రమున నిప్పటికి లేదు. ఈగ్రంథ మాంధ్రులకు నాంధ్రభాషకును మిగుల నావశ్యకము.

21. ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయాధ్యక్షులగు

మ.రా.శ్రీ తల్లావగడ సూర్యనారాయణరావుగారు,
గోదావరీతీరము కొవ్వూరు.

శ్రీయుత దాసరి లక్ష్మణస్వామిగారిచే సమకూర్పఁబడిన వర్ణనరత్నాకరమును గ్రంథమును అందలిపదకమును గాంచితిని. గ్రంథమును చదువుటయే కష్టము. చదివినవానిలో సమాసస్కంధములగు భాగములను స్ఫురించుట మఱియొకకష్టము. వానినేర్చి కూర్చుట యింకను గష్టము. వీనినన్నిటిని ఆంధ్రవాఙ్మయమునఁగల పూర్వగ్రంథముల

నేన్నింటినో పరిశోధించి అందండుగల వర్ణనలను విడదీసి ప్రోవులుగా నొక్కచోటఁ గనుబడిచిన లక్షణస్వామిగారి ప్రియత్న మంతయు సంస్తవనీయము. మిగిలినవారిమాట యటుండ విమర్శకలోకమున కీగ్రంథమువలనగలుగులాభ మపారము. వీరి మహోద్యమమునకు ఆంధ్రగోకము కృతజ్ఞులు. ఇదిశీఘ్రముగ వెలువడి నిర్దుష్టముగ సాంధ్రీలోకము గాంచుభాగ్యము సమకూరుగాకయని పరమేశ్వరుని వేడుచున్నాను. ఇంకను ఆంధ్రీవాఙ్మయమున కిట్టిమహోపకారమును చేయ లక్షణస్వామిగారి కాయురారోగ్యములు కలుగుగాక.

22. సుప్రసిద్ధవిమర్శకులు సకలజనమనోరంజనాదిమనోహర ప్రబంధసంధానచతురులు నగు

మ.రా. శ్రీ నడకుదుటి వీరరాజువంతులుగారు, పితాపురము.

శ్రీయుత దాసరి లక్షణకవివర్య సంకలితంబగు , వర్ణన రత్నాకర ' గ్రంథమును జాలవఱకుఁ బఠింపితిని. ఈయన దీనివిషయమునఁ గైకొనిన పరిశ్రమము మిగుల సంస్తవనీయము ; ఆశ్చర్యదాయకము. అపారమైన యభిలాషముతోఁ, గడుంగడశ్రద్ధతో నిట్టిసత్కార్యమునకుఁ బూనిన యిక్కవికీ సాంధ్రీలందఱును మిక్కిలియునప్పు పడియుందురని చెప్పఁదగును. శర్కర, తైలము, పిష్టము—వీనిని వేఱుగ ననుభవించుటకంటె వాని నోపికమెయి నొకభాద్యముగ నొనరించి యుపయోగించుటవలన సతిశయమైనరుచి యొదవునట్లే, యాయాగ్రంథభాగముల నప్పుడప్పుడు చదువుటవలనఁ గలిగెడు నామోదముకంటె సందందలి రసవత్తరవర్ణనములనెల్ల నేర్చికూర్చిన యీగ్రంథ రాజము తన్నుఁజదువు భాషాభిలాషికి—భాషాభిలాషి కేయసేల ?—విద్యార్థికి, కవికి, పండితునకు—అందఱును గల్పతరువుంబోలె సతిశయానందముఁ గూర్చుననుట యతిశయోక్తి గానేరదు. ఈగ్రంథము

నందలి వర్ణనములలోని పద్యములన్నియు, సాయాగ్రంథములలోని వర్ణనములలో మేలైనవియే యగుటంజేసి పాఠకులకు నినుమంతయు విసువు జనింపనేరదు. ఏతద్వర్ణనసంగ్రహకార్యమునందు నీతఁడుచేసిన వ్యవసాయము మఱి యేయితరశాస్త్రాభ్యసనమునం దుపయోగించి యుండినను గొప్పపండితుఁడను పదవిం గైకొనియుండును. కాని య ప్పండిత్యమును గడియించుటవలనఁ గలుగు నల్పకాలస్థాయియగు యశముకంటె నీనంకలితగ్రంథమువలనఁ బొడము నమజ్జయే యాచం చార్కముగ నుండునని నిశ్చయముగఁ జెప్పవచ్చును.

ఈగ్రంథమువలన నాంధ్రలోకమున కింకొకగొప్పమేలుగలదు. అది యేదియన, ఏకవిమైన, దేనింగూర్చియైన, నేదియే నొకపద్యమును రచింపవలయునను తలంపుఁగొనుచో, నిందులేని కొత్తభావమున కై యాకవి యన్వేషించునట్లు చేయుచు, వినూత్న భావములుగలపద్యము లాయాకవులచే రచియింపఁబడునట్లు చేయుచు, నాంధ్రభాషాదేవిని నవనవాలంకారకలితను జేయునట్టిగ్రంథ మొకర్పఁగలదని హృదయా నందపూర్వకముగఁ జెప్పుచున్నాను.

23. ఆంధ్రగీర్వాణభాషావిశారదులు కవిశల్లజులు నగు
 మ. రా. శ్రీ విక్రమదేవవర్మగారు, విశాఖపట్టణము.
 తే. గీ. ఆంధ్రసాహిత్యముకురమ్ము + నాంధ్రకవిత
 యనెడిపైఁడివన్నెలఁ గనుఁగొనఁ గపమ్ము
 గవులకును రసికులకును + గల్పకమ్ముఁ
 బ్రధితవర్ణ సరత్నాకరమ్ము సుమ్ము.

24. కవిభూషణ, కవిరాజ, శ్రీరాజావత్సవాయ
 వేంకట సీలాద్రిరాజుగారు, తుని.

ఉ. వ్యాకరణం బలంకరణ + వైభవముక రసభావపోషణ
 స్వీకరణంబు వర్ణన విశేషచతుర్థరణం బసంగ నా
 నాకవికావ్యలోకమున + నాలుగుసారములందు నిందు సు
 స్వీకృత మయ్యె వర్ణన విశేషచతుర్థరణం బశేషముక.

25. అభినవసాండవీచు, సామసాపరాధవాది గ్రంథకర్తలును
 శ్రీ గంపలగూడెపుఁ గుమారజమిందారుగారును నగు
 శ్రీరాజా కోటగిరి వేంకట కృష్ణారావు బహద్దరుగారు,
 గంపలగూడెము.

అధికశ్రమంచేసి శ్రీయుత దాసరిలక్ష్మణస్వామిగారు సమకూ
 ర్చుచున్న “వర్ణనరత్నాకరము” యొక్క ప్రాశస్త్యము వర్ణనా
 తీతము.

ఈ యుత్కృష్టగ్రంథరాజ మాంధ్రభాషాయోషామణికి నూన్లు
 విభూషణము. విమర్శకులకీగ్రంథము కనుగొనుఁ దోడ్పడఁగలను. ఆం
 ధ్రలోకము లక్ష్మణకవి కెంతయో కృతస్తత జూపింపవలసి యున్నది.
 ఆంధ్రమహాశయు లీకవి కాద్ధికముగఁ గూడఁ దోడ్పడి గ్రంథముద్ర
 ణము నిర్విఘ్నపరినమాప్తి నొనర్తురుగాక యని యాశించుచున్నాను.

రవిశేషములును గల యిట్టి యుద్ధగ్రంథము లిదివఱ కాంధ్రమున లేవు, నేటి కాకొఱత తీరినదని చెప్పట కెంతయు సంతసముగ నున్నది.

కి0. మ. రా. శ్రీ పద్మ మల్లికార్జునరావు గారు B. A. డిప్లొమాటే
తహశ్శిబ్దారు, పితాపురం.

శ్రీయుత దాసరిలక్ష్మణస్వామిగారిచే సమకూర్చబడిన “వర్ణన రత్నాకరము”ను తిలకించినాఁడ. అయ్యది భాషాయోష కొక యమూల్యభూషణంబగుటకు సందియము లేదు. పూర్వకవు లందఱు సభ చేసియుండి యొక్కొక్క విషయము పోటాపోటిగ వర్ణించుచున్నట్లు చనువదల కీగ్రంథరాజము చమవుపట్ల స్ఫురింపజేయును. ఇది క్రొత్త వారికి నాంధ్రగ్రంథములయెడ నభిరుచి జనింప జేయుచుఁ గవులకును, వ్యాఖ్యాతలకును బరమప్రయోజనకారిగా నుండుననుట నిర్వివాదాంశము. మఱియు వర్ణనలు కాలక్రమము ననుసరించియే యుద్ధాటంపంబుటచేత మనపూర్వు లొక్కొక్కవిషయ మెట్లు పెంపు చేసి క్రమముగా వర్ణించినదియుఁ దెలిసికొనుట కవకాశము. గలుగుచున్నది. ఇట్లు వ్రాయుట చాల దుర్ఘటమగు విషయ మనుటలో భిన్నాభిప్రాయ ముండదు. ఎన్నియోరోజులు శ్రమపడి యెన్నియో గ్రంథములు పరికిలించి హృదయమగు వర్ణనలయందు సక్రమి కలిగియుండి వాని నొక్కచోఁ బ్రదర్శింపఁ గలిగిన యీ గ్రంథకిర్తగా రాంధ్రచాతకో కమునకు మహోపకారము గావించి పారికృతజ్ఞతకు శాశ్వతముగాఁ బాత్రులై యున్నారు.

పూర్వగ్రంథాభిమానము నడలుచున్న యీకాలములో నాఁడ నంతములుకాని స్వతంత్రకల్పనాగ్రంథములకంటె బాటుపడి రచించెడి యిట్టి గ్రంథములే భాషకు పెక్కుమమంకు లుపకారము చేయునని నాయభిప్రాయము. ఇట్టి వింకను విరచించుటకు దేవుఁ డీగ్రంథకిర్త గారి కాయుధార్నవైశ్వర్యాభివృద్ధి లొసంగుఁగాత.

శ్రీపీఠాపురంహైస్కూలుపండితులు

బ్రహ్మశ్రీ పెద్దాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు.

శ్రీయుతులగు దాసరి లక్ష్మణస్వామిగారిచేఁ గూర్పఁబడిన “వర్ణనరత్నాకరము”ను స్థాలీపులాకన్యాయముగాఁ జదివితిని. ఆంధ్ర మహాకవుల యల్లిక జిగిబిగువులు ముద్దుపల్కులు పదగుంభనములు నొక్కయెడఁగూర్చిన వీరిపరిశ్రమ మతిష్టాఘనీయము. వర్ణనరత్నాకరముఁ జదివినచో వర్ణనవిషయమునఁ జదువరుల కన్యగ్రంథపఠన మనవ సరమనియు వర్ణనరత్నాకరముఁ జదువనిచో నన్యగ్రంథపఠనపరిశ్రమ ము వ్యర్థమనియుఁ దలఁతును. భవిష్యత్తున నీగ్రంథరాజ మాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపాఠ్యగ్రంథములలో నగ్రగణ్యమగుగాతమనియు లక్ష్మణస్వామిగారి కితోధికమగు పరిశోధనాశక్తి యలవడుఁగాక యనియు దేవదేవుని వేడుచున్నాను.

శ్రీదాట్ల సీతారామరాజుగారు, జొన్నవలస.

ఉ ఎన్నిక కెక్కుపద్యము ల / నేకము గూరిచి వర్ణనాభి వి
ద్యన్నికరంబు గన్దొని సె / బా సనున ట్లొనరించి తెంతయే
నిన్నిను మెచ్చఁగా వలదె / నీఋణ మీఁగఁగలేరు పాఠకుల్
సన్నతిఁ గాంచు నీయశ మ / జస్రము దాసరి లక్ష్మణాహ్వానము.

* * * * *

౪. పురుషార్థంబులు నాలుగు
కరతలధాత్రియును బోలె / ఘటియిల్లును నీ
వరవర్ణనరత్నాకర
మురుతిరభక్తిం బఠించు / యోగ్యుల కెల్లఁ.

కృతజ్ఞత.

నే నీవర్ణనరత్నాకరము సమకూర్చుట కుద్యమించి నుమారు పదునాల్గువత్సరములు కావచ్చినవి. పదునొకండవశతాబ్దిమొదలను వదియవశతాబ్దివఱకుఁ గల కష్టవిరచితము లగుముద్రితముద్రిత ప్రబంధము లత్యంతప్రయత్నమున సంపాదించి యందలివర్ణనాంశము లంగల పద్యరత్నంబుల నానేర్చుకొలందియును, కవితావిమర్శనాని కపాయమాణులయిన సహాయసుధీమణుల మనీషావిశేషంబునను సంఘటించుచు నిప్పటి కొక్కదఁ జేసినాఁడను.

ఇందు నేకాభిప్రాయముతోనుండు పలువురకవుల పద్యము లందు ప్రాయోగముగా భావభేదంబు ననుసరించి వర్ణనాంతరములం గైకొంటిని. బ్రహ్మశ్రీ జయంతి రామయ్యపంతులుగారి యభిప్రాయము ననుసరించి కవికాలక్రమమును, మ. రా. శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు సూచించిన విధముగ నాశ్వాసాదికసంఖ్యయును సాధ్యమయినంతవఱకు నిరూపించితిని. కవుల కాలనిర్ణయాదికము రావు బహద్దరు కందుకూరి వీరేశలింగముపంతులుగారి యాంధ్రకవులచరిత్రమునం దున్నంతవఱకుఁ దదనుసరణంబునను, తదితరకవులకాల మితరాధారములవలనను గావించితిని. తక్కుంగల కొందఱకవులకాలము దృఢముగ నిశ్చయింపఁదగిన యాధారములు లభింపలేదు. అలభ్యము లగు నధర్మభారతము మున్నగు నయిదారుగ్రంథములయందలి పద్యములను శ్రీకందుకూరి వీరేశలింగముపంతులుగారి యాంధ్రకవులచరిత్రనుండియే గ్రహించితిని. కొందఱ యభిప్రాయానుసారము వర్తమానకవుల ప్రబంధములనుండికూడఁ గొన్నివర్ణనము లేర్పి కూర్పఁదలంచితిని. కాని ప్రాచీనకవిపుంగవులపద్యములే వేలకు మీఱియుండి యనేక

ములు తగ్గింపవలసివచ్చినందున నట్టిది యైదవభాగముగా ననుసంధింప నెంచితిని. కొందఱ ప్రబోధంబుననుసరించి రసభేదంబులును బ్రక్షిర భాగంబునఁ గొన్నివిశేషంబులును నవకాశమునుబట్టి చేర్చితిని.

అనేక కవిబ్రహ్మలచే సృష్టింపఁబడిన మహాకావ్యప్రపంచమంతయు నవలోకించి నిర్వచించు టెంతటివారికిని సాధ్యముకాదు. కావున మందఱియుఁడనఁగ నాయం దేలోపము నుండదని వాకొనఁజాలను. ఏగ్రంథమందైన నుత్తమజాతిపద్యరత్నంబులు ప్రమాదవశముననాకుఁ గోచరింపనివి కొన్ని మిగిలియుండవచ్చును. మఱియు నా కలభ్యము లగుపాత్రము లింక ననేకములు మిగిలియుండవనికూడ నే జెప్ప సాహసింపను. ఇంకను మాఱుమూలలనుండు గ్రంథముల సేకరింపఁ దలంపుగలిగియున్నను సుచూరు నాలుగేండ్లకుఁ బూర్వమునుండియే సాహితులును నభిప్రాయప్రదాతలును దీనిముద్రింపించుటకై వలుమఱు ప్రేరేపించుచుండుటంబట్టి యిప్పుడ యీగ్రంథ మాంధ్రలోకమునకు సమర్పింప సాహసించినందులకు మన్నించి లోపములక్షమింప విబుధుల వేడికొనుచున్నాఁడను.

ప్రప్రభూత్తముఁ డాంధ్రదేశంబున భాషామతల్లి కూఁతకట్టియై సర్వవిధంబుల శ్లాఘ్యతనొంది వర్ధమానుఁ డగుచున్నవాఁడో యా పీఠపురాధీశ్వరుని ప్రాశుఁజేరియున్నవాఁడ నగుటాజేసి యేతన్నాత్రము భాషాసేవ యొనర్పఁగలిగినందులకు బ్రహ్మానంద మొందుచు శ్రీ మహారాజా వారికిని మఱియు నీగ్రంథసంఘటనంబున ననేకవిధములఁ దోడ్పడిన సహృదయులకందఱకును సాష్టాంగనమస్కృతు లాచరించుచుఁ గృతజ్ఞుఁడ నగుచున్నాఁడను.

గ్రంథకర్త.

3, 4 భాగములు (600 పుటలు) ఫెదర్ వెయిట్

కాగితములపై

ముద్రితం కాబడుచున్నవి.

గంధాదిప్రణాళిక.

గ్రంథములనామములు.

గ్రంథకర్తలనామములు.

శతాబ్ది

అచ్చతెలుగురామాయణము

అచలాత్మజాపరిణయము

అనిరుద్ధచరిత్రము

అధ్యాత్మరామాయణము

అప్పకవీయము

అభాగ్యోపాఖ్యానము

అష్టమహిషీకళ్యాణము

అహల్యానంకృందనీయము

అనందనుందరీచాతుర్వచిలాస

అముక్తమాల్యద [ము

ఇందుమతీపరిణయము

ఇందుమతీపరిణయము

ఉత్తరహరివంశము

ఉత్తరహరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము

ఉత్తరరామాయణము

ఉద్భటారాధ్యచరిత్రము

ఉపాకళ్యాణము

ఒడయనంబివిలాసము

ఓఘవతీపరిణయము

కకుత్స్థవిజయము

కళావిలాసము

కళాపూర్ణోదయము

కూచిమంచి తిమ్మకవి [ర్యలు 17

తిరుమలబుక్తపట్టణవేంకటాచా 18

కనువర్తి అబ్బయ్యమాత్యుడు 18

కాణాద పెద్దనసోమయాజి 17

కాకునూరి అప్పకవి 17

కందుకూరి వీరేశలింగకవి 20

తాళ్లపాక తిరువేంగళనాథుడు 16

నముఖి వేంకటకృష్ణప్పనాయఁ 18

బసవరాజు నాగేంద్రకవి [డు 18

కృష్ణదేవరాయలు 15

కుమారధూర్జటి 16

మతుకుమల్లి నృసింహకవి 19

నాచన సోమనాథుడు 14

తక్కెళ్ళపాటి లింగన 18

కంకంటి పాపరాజు 18

తెనాలి రామకృష్ణకవి 16

కైప మాయనకవి 18

అజ్జరపు వేరయకవి 18

అక్కినేపల్లి నృసింహకవి 18

మట్టి అనంతభూపాలుడు 16

నన్నెచోడదేవకవి 12

పింగళి సూరన్న 16

కవికర్ణ రసాయనము	సంకుసాల నృసింహకవి	16
కవిరాజమనోరంజనము	కనుపర్తి అబ్బయ్యమాత్యుడు	18
కవిజనరంజనము	అడిదము సూరకవి	18
కవిచకోరచంద్రోదయము	అల్లమరాజు రామకృష్ణకవి	19
కవిజనచకోరచంద్రోదయము	నారపరాజు కాంతకవి	19
కార్తికమాహాత్మ్యము	కుందుర్తి వేంకటాచలకవి	18
కార్తికమాసమాహాత్మ్యము	మండపాక కామేశ్వరకవి	19
కాళహస్తిమాహాత్మ్యము	ధూర్జటికవి	16
కాళిందీపరిణయము	శొంతి భద్రాద్రిరామకవి	19
కావ్యాలంకారిచూడామణి	విన్నకోట పెద్దన్న	14
కాశీఖండము	శ్రీనాథకవి	14
కీరాతార్జునీయము	గోపాలనిసింగయ్య	18
కుచేలోపాఖ్యానము	గట్టుప్రభువు	18
కుబ్జాకృష్ణవిలాసము	అక్కినప్రగడ హరిదాసు	18
కుమారస్వసంహము	కొక్కండ వేంకటరత్నశర్మ	19
కుమారసంభవము	నన్నెచోడ దేవకవి [కుడు]	12
కువలయాశ్వచరిత్రము	సవరము చిననారాయణనాయ	16
కృష్ణకళ్యాణము	అల్లమరాజు సుబ్రహ్మణ్యకవి	19
కృష్ణభూపాలీయము	చంద్రకవి	19
కృష్ణరాయవిజయము	కుమారధూర్జటి	16
కృష్ణజన్మఖండము	గోపీనాథ వేంకటకవి [ధాని]	19
కృష్ణార్జునసంవాదము	వెలిచెరుకుల వేంకటరామప్ర	19
కృష్ణార్జునచరిత్రము	మంత్రిచెగడసూర్యప్రకాశకవి	19
కృష్ణమాహాత్మ్యము	తాతంభట్టుగురుమూర్తి శాస్త్రి	19
కృష్ణాభ్యుదయము	మండపాక పార్వతీశ్వరకవి	19
కీయూరిబాహుచరిత్రము	మంచనకవి	18
కొక్కోకము	ఎత్తునకవి	16
కౌసల్యాపరిణయము	శ్రీపాద వేంకటాచలకవి	19

క్రిడాభిరామము	వల్లభరాయకవి	15
గణోదయము	చిలకమణ్ణి నారాయణకవి	19
గయోపాఖ్యానము	రామనామాత్యుడు	18
గాథేయోపాఖ్యానము	అనంతనార్యుడు	18
గంగాగోవిలాసము	వీరనార్యుడు	17
ఘటికాచలమాహాత్మ్యము	తెనాలి రామకృష్ణకవి	16
చంద్రభానుచరిత్రము	తరిగొప్పల మల్లనమంత్రి	16
చంద్రరేఖావిలాపము	కూచిమంచి జగ్గకవి	16
చంద్రదేవోపాఖ్యానము	ధూళిపాళ కృష్ణకవి	...
చంద్రాంగదచరిత్రము	పైడిమణ్ణి వేంకటపతి	17
చందికాపరిణయము	సురభిమాధవరాయప్రభువు	18
చంపూరామాయణము	ఋగ్వేదకవి వేంకటాచలకవి	17
చమత్కరమంజరి	సింహాద్రి వేంకటాచార్యుడు	17
చారుచర్య	మంత్రి యప్పన్న	13
చారుచందోదయము	చెన్నమరాజు చెన్నమరాజు	16
చిత్రభారతము	చరిగొండ ధర్మన్న	16
చిత్రసీమ	శొంతి భద్రాద్రిరామకవి	19
చెన్నపురీవిలాసము	మతుకుమల్లి నృసింహకవి	19
చెన్నబసవపురాణము	అత్తనూరి పాపయకవి	18
చౌడేశ్వరీవిలాసము	నన్నయభట్టు	11
జానకీరాఘవము	బేతపూడి కృష్ణయ్య	18
జాహ్నువీమాహాత్మ్యము	ఏనంగు లక్ష్మణకవి	18
జైమినిభారతము	పిల్లలమణ్ణి పిచవీరభద్రకవి	14
తపతీసంవరణోపాఖ్యానము	అద్దంకి గంగాధరకవి	16
తారకబ్రహ్మరాజము	చింతగంట రాధామాధవకవి	16
తారాశశాంకవిజయము	శేషము వేంకటపతి	18
తాలాంకనందసీపరిణయము	మరింగంటి సింగరాచార్యులు	17
దశకుమారచరిత్రము	కేతనకవి	13

దశరథరాజనందనచరిత్రము	మరింగంటి సింగరాచార్యులు	17
దశావతారచరిత్రము	ధరణిదేవుల నాగయామాత్యుఁ	18
ద్వాత్రింశత్సంఖంజికాకథలు	కోవలె గోవరాజు [డు	17
దిలీపచరిత్రము	కొటికలపూడి కృష్ణకవి	18
ద్రౌపదీపరిణయము	తిరుమలరాజ సూరపరాజకవి	18
ధనాభిరామము	నూతనకవి సూరన	17
ధరాత్మజాపరిణయము	క్రొత్తలంక మృత్యుంజయకవి	19
ధృష్ణఖండము	ఈదురుపల్లి భవానిశంకరుఁడు	18
ధర్మాంగదచరిత్రము	దాసరాజు	...
ధీరజనమనోవిరాజితము	తెనాలి రామలింగకవి	17
నయనోల్లాసము	దేవులపల్లి వేంకటకృష్ణకవి	19
నరసభూపాలీయము	మూర్తికవి	16
నరసభూపాలరాజీయము	సోమశేఖరకవి	19
నలచరిత్రము	సిరిప్పొగడధర్మయామాత్యుఁడు	17
నలచరిత్రము (ద్విపద)	చక్కపురి రాఘవాచారి	17
నాగరఖండము	తుర్కారాజకవి, అయ్యంకిబా	16
నాగ్నజితీపరిణయము	వల్లూరి నరసింహకవి[లనరస్వతి	18
నాచికేతోపాఖ్యానము	మిక్కిలి మల్లికార్జునుఁడు	17
నారసింహపురాణము	హరిభట్టు	17
నాసికేతూపాఖ్యానము	దగ్గుపల్లి దుగ్గయ్య	15
నారాయణచలమాహాత్మ్యము	అల్లమరాజు రంగధామకవి	18
నిరంకుశోపాఖ్యానము	కందుకూరి రుద్రకవి	16
నిర్వచనోత్తరరామాయణము	తిక్కన	13
నిర్వచనవిచిత్రరామాయణము	వేల్పూరి వేంకటకవి	19
నీతిసారము	ప్రతాపరుద్రకవి	12
నీతిశాస్త్రముక్తావళి	బద్దెనకవి	11
నీలకుంతలవిలాసము	తులగాన నీలకంఠకవి	...
నీలకుంతలీవిలాసము	మోహూరి పట్టియ్య	...

నీలాసుందరీపరిణయము	కూచిమంచి తిమ్మకవి	17
నృసింహపురాణము	ఎఱ్ఱాప్రగడ	18
నృసింహవిలాసము	పైడిపాటి వేంకటనృసింహకవి	17
పంచతంత్రము	బైచరాజు వేంకటనాథుడు	15
పంచతంత్రము	దూబగుంట నారాయణకవి	15
పండితారాధ్యచరిత్రము	పాలకురికి సోమనాథుడు	15
పట్టాభిరామాయణము	ఘట్టు వేంకటరామకృష్ణకవి	18
పద్మపురాణము	మడికి సింగన్న	15
పద్మినీపరిణయము	ఉన్నవ యోగానందసూరి	...
పరమయోగివిలాసము	తిమ్మనృపాలుడు	16
పర్వతపురాణము	శేషనాథాచార్యుడు	18
పలునాటివీరచరిత్రము	శ్రీనాథకవి	14
పాండురంగమాహాత్మ్యము	తెనాలి రామకృష్ణకవి	16
పాంచాలీపరిణయము	కాకమాని మూర్తికవి	17
పారిజాతాపహరణము	నంది తిమ్మన్న	15
పార్వతీపరిణయము	కోటి రఘునాథతోండమఱి	18
ప్రద్యున్నచరిత్రము [విలాసము	పొన్నాడ పెద్దిరాజు	...
ప్రబంధరాజవేంకటేశ్వరవిజయ	గణపవరపు వేంకటకవి	17
ప్రబంధరాజశిరోభూషణప్రకృ	గుడూరు వేంకటదాసకవి	18
ప్రబలరామచరిత్రము		
ప్రబోధచందోదయము	నందిమల్లయ్య, ఘంటసింగన్న	15
ప్రభావతీప్రద్యున్నము	సింగళి సూరన్న	16
ప్రభులింగలీల	పిడువర్తి బసవప్ప	...
ప్రభులింగలీల (ద్వీపద)	పిడువర్తి సోమనాథుడు	16
బలరామక్షేత్రమాహాత్మ్యము	మండపాక కామేశ్వరశర్మ	19
బసవపురాణము (ద్వీపద)	పాలకురికి సోమనాథుడు	12
బసవపురాణము	పిడువర్తి సోమనాథుడు	16
బహుళాశ్వచరిత్రము	దామెరల వేంకటభూపాలుడు	16

విలేవ్వరియము	కొక్కొండ వేంకటరత్నశర్మ	19
బిల్వణీయము	చిత్రకవి సింగరాధ్యక్షుడు	18
జ్ఞానదానవిహారము	దామరాజు లక్ష్మీనారాయణ	19
బ్రహ్మోత్తరఖండము	శ్రీధరమల్లె వేంకటరామకవి	19
భద్రాపరిణయము	అల్లమరాజు సుబ్రహ్మణ్యకవి	19
భరతాభ్యుదయము	మాడభూషి వేంకటాచార్యుడు	19
భర్తృహరిసుభాషితము	ఏనుగు లక్ష్మణకవి	18
భర్తృహరిసుభాషితము	ఎలకూచి బాలసరస్వతి	16
భల్లాణచరిత్రము	సోచిరాజు వీరన్న	18
భాగవతము	బమ్మెర పోతనామాత్యుడు	14
భానుమతీపరిణయము	రెంటూరి రంగరాజు	16
భారతము	నన్నయభట్టాదులు	11
భారతము	అధర్వణాచార్యులు	13
భార్గవపురాణము	కాండూరి వేంకటదాసకవి	18
భీమేశ్వరపురాణము	శ్రీనాథకవి	14
భోజరాజీయము	అనంతామాత్యుడు	15
భోజసుతాపరిణయము	కోటిశ్వరకవి	18
మత్స్యపురాణము	హరిభట్టు	17
మదనసాయకవిలాసము	చదువుల సోమలింగయ్య	18
మరుచరిత్రము	అల్లసాని పెద్దన	15
మహేంద్రవిజయము	దేవులపల్లి సుబ్బరాయకవి	19
మార్కండేయపురాణము	మారన	13
మిత్రీవిందాపరిణయము	కుందుర్తి వేంకటాచలకవి	17
మిత్రీవిందాపరిణయము	రావుజనార్దనరంగారావుగారు	19
ముకుందవిలాసము	కాణాడ పెద్దనసోమయాజి	17
మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము	దంతులూరి బాపరాజు	18
మైరావణచరిత్రము	మాడయకవి	19
యతిరాజవిజయము	దేవులపల్లి సుబ్బరాయకవి	19

యయాతిచరిత్రము	పొన్నికంటి తెలగనాడు	16
యాజ్ఞవల్క్యచరిత్రము	గట్టుపర్తిభువు	18
యాదవరాఘవపాండవీయము	నెల్లూరి వీరరాఘవకవి	18
యామినీపూర్ణ తిలకావిలాసము	చళ్ళపిళ్ళ సరసకవి	18
రంగరాయచరిత్రము పద)	దిట్టకవి నారాయణకవి	18
రంగనాథరామాయణము (ద్వి	రంగనాథుడు	13
రంగనాథరామాయణము ,,	కాచభూపతి, విర్గలరాజు	13
రంభానలకూబరవిలాసము	బండి వేంకటస్వామినాయనికవి	19
రఘురామచరిత్రము	కృష్ణగిరి కృష్ణకవి	19
రసికజనమనోభిరామము	కూచిమంచి తిమ్మకవి	17
రసికజనమనోరంజనము	కందుకూరి వీరేశలింగకవి	20
రాఘవపాండవీయము	పింగళి సూరన్న	16
రాఘవపాండవయాదవీయము	అయ్యగారి వీరభద్రకవి	19
రాజశేఖరచరిత్రము	మాదయగారి మల్లన	16
రాజవాహనవిజయము	కాకమాని మూర్తికవి	17
రాజశేఖరవిలాసము	కూచిమంచి తిమ్మకవి	17
రాధామాధవసంవాదము	వెలిదండ్రు వేంకటపతి	18
రాధాకృష్ణసంవాదము	మండపాక పార్వతీశ్వరకవి	19
రాధికాసాంత్వనము	ముద్దువళని	18
రామచంద్రోపాఖ్యానము	వారణాసి వేంకటకవి	19
రామచంద్రోపాఖ్యానము	మిక్కిలి మల్లికార్జునుడు	19
రామవిలాసము	ఏనుగు లక్ష్మణకవి	18
రామరాయవిలాసము	దేవులపల్లి సుబ్బరాయకవి	19
రామాయణము	భాస్కరాదులు	14
రామాయణము	మొల్ల	16
రామాయణము	గోపీనాథ వేంకటకవి	19
రామాభ్యుదయము	అయ్యలరాజు రామభద్రకవి	16
రామేశ్వరమాహాత్మ్యము	ఏనుగు లక్ష్మణకవి	18

రావునంశ ముక్తావళి	దేవులపల్లి వేంకటకృష్ణకవి	19
రుక్మాంగదచరిత్రము	ప్రౌఢకవి మల్లనార్యుడు [డు	14
రుక్మిణీకళ్యాణము	జన్నాడ వేంకటరంగాచార్యుడు	19
రుక్మిణీపరిణయము	కూచిమంచి తిమ్మకవి	17
రుక్మిణీపరిణయము	సత్యవోలు భగవత్కవి [రులు	18
రెట్టమతశాస్త్రము	అయ్యలరాజు, అయ్యలభాస్కర	18
అంకావిజయము	సిండిపోలు లక్ష్మణకవి	18
లక్ష్మీవిలాసము	రాయసము వేంకటపతి	16
లక్ష్మీనారాయణపరిణయము	శివపల్లి సరోజిత్త మకవి	18
వరాహపురాణము	నందిమల్లయ్య, ఘంటసింగన్న	15
వరాహపురాణము	హరిభట్టు	17
వశ్మీవల్లవోల్లాసము	మాడభూషిన్యసింహాచార్యుడు	19
వశాచరిత్రము	రామరాజభూషణుడు	16
వాల్మీకిచరిత్రము	రఘునాథభూషాలుడు	17
వాసవదత్తాపరిణయము	వక్కలంక వీరభద్రకవి	18
వాసవదత్తాపరిణయము	ఎఱ్ఱమిల్లి లక్ష్మీనారాయణ	19
విక్రమసేనము	చిమ్మపూడి యమరేశ్వరుడు	13
విక్రమార్కచరిత్రము	జక్కనకవి	14
విజయసేనము	తిక్కనసోమయాజి (?)	13
విజయవిలాసము	చేమకూర వేంకటకవి	17
విజయనందనవిలాసము	మంగళగిరి ఆనందకవి	18
విజ్ఞానేశ్వరము	కేతన	13
విజ్ఞానప్రదీపిక	చెన్నవీరయ	19
విప్రీనారాయణచరిత్రము	చదలువాడ మల్లయకవి	16
విశ్వకర్మపురాణము	వీపూరి వేంకటాచార్యుడు	...
విశ్వగుణాదర్శనము	తిరుమలబుక్కపట్టనచార్యులు	19
విష్ణుపురాణము	వెన్నెలకంటిసూరన్న [చార్యుడు	15
విష్ణుసూరూవిలాసము	రోసనూరి వేంకటపతి	17

వర్ణనానుక్రమణిక.

	పుట.		పుట.
కాయగూరలు	529	గురుశుశ్రూష	442
కార్యసాధకుడు	463	గుట్టపునావీరి	496
కావ్యప్రశంస	426	గుట్టములు	70
కావ్యభేదంబులు	428	గృహవ్యసము	481
కావ్యము	435	గొఱియలు-మేకలు	504
కాసారము	176	గొల్లలు, (నుద్దలగొల్లలు)	445, 446
కీర్తి	112	గోవురములు	31
కుకవినింద	422	గోవులు	504
కుక్కుటనామవిశేషములు	495	గ్రామములు	520
కుమారస్తుతి	385	గ్రామదేవతాలయము	493
కుమ్మరి	445	గ్రీష్మర్తువు	292
కుశలప్రశ్న	440	ఘటనామవిశేషములు	524
కుక్కావతారస్తుతి	403	ఘూర్జరదేశము	518
కృతిఘ్నండు	463	చండాలుడు	447
కృతినమర్పణము	438	చండాలువాటిక	490
కృష్ణావతారస్తుతి	416	చంద్రోదయము	267
కేళిగృహము	212	చంద్రోసాలంభనము	193
కోట	26	చక్రవాకములు	516
కోడికూత	233	చక్రవాకి-వియోగిని	517
కోళ్లపందెము	495	చాకలి	447
కామోదకీస్తుతి	381	చాకలియిల్లు	486
కంఠ	210	చామరపరిచర్య	534
గరుడస్తుతి	378	చిత్రినీజాతిస్త్రీలక్షణము	147
గరుత్మాంతుడు	513	చిత్రికారుడు	467
గొప్పణి	225	చిత్రపటములు	467
గురుడు	441	చిలుచెట్లు	529
గురుధర్మము	441	చిలుకలు	511
గురుప్రతీసవిద్య	445	చెడువిద్యార్థి	447

	పుట.		పుట.
చెడ్డపుత్త్రుడు	453	దరిదుడ్డు	453
చెలికత్తె	579	దశావతారస్తుతి	400
చెలికాఁడు	579	దాఁగుడుమూఁతలు	478
చెలిమి	579	దాసర్లు	453
చోరుఁడు	448	దీపవిశేషములు	531
జంగములు	449	దుస్వలు	507
జంగమురాలు ✓	462	దేవాలయము	492
జంబూవృక్షము	502	దేశములు	517
జలచరములు	517	ద్వంద్వయుద్ధము	341
జలకీడ్	183	ద్రాక్షపాకము	431
జాతర ✓	494	ధనుర్విద్యాకై పుణ్యము	444
జానకీస్తుతి	398	ధాన్యాదులు	525
జారిణీలక్షణము	461	ధూపవిశేషములు	532
జాలరులు	449	నందకస్తుతి	381
జిల్లాలు	520	నక్షత్రములు	263
జేగలపేళ్లు	514	నదీవర్ణనము	348
జేరాలు	503	నదీనామవిశేషములు	351
జోలికావిహారము	478	నరసింహావతారస్తుతి	405
తపోవనము	318	నవరసములు	436
తమోవర్ణనము	258	నారికేళపాకము	431
తాంబూలము	545	నింద్యనైదికుఁడు	457
తిలహూతకగృహము	484	నూతనవధూనరులు	218
తీగజాతులు	530	నూలువడకుట	488
తుమ్మెదలు	515	సృత్యము, అభినయము	357
ఘోఁగుటుమ్మెల	503	నెత్తము	498
తైర్థికుఁడు	450	నేతగాడు	487
పంపతులు	587	నేతగానియిల్లు	487
దధిరుధనము	534	పక్షిజాతులు	515

	పుట.		పుట.
పట్టాభిషేకము	563	ప్రణయతాడనము	523
పతిభక్తి	587	ప్రభాతము	236
పతివ్రత	584	ఫలజాతులు	530
పతివ్రతలకన్యాధర్మములు	590	బలిజెగ్గహము	484
పద్మినీజాతిస్త్రీలక్షణము	147	బలిజెగ్గెట్టి	450
పరతత్వస్తుతి	361	బలరామావతారస్తుతి	413
పరశురామావతారస్తుతి	409	బాణములు	523
పరిభావర్ణనము	23	బాణసంచు	532
పర్వతము	322	బాలిక	143
పల్లకి	502	బాలికాకీడలు	476
పాంచజన్యస్తుతి	380	బాలెంత	230
పాడూరు	490	బాల్యము	161
పాదతాడనము	522	బాల్యకీడలు	475
పాదసంవాహనము	521	బావి	524
పానీయశాల	487	బావురుబిల్లి	508
పాన్పు	522	బుడబుడక్కివాడు	450
పార్వతీస్తుతి	396	బుద్ధావతారస్తుతి	414
పావురము	514	బేతాభుజు	468
పికాద్యుపాలంభనము	201	బొమ్మగొట్ట	367
పుత్రసంతానము	583	బొమ్మగొట్టు	34
పుష్కరితనము	473	బొమ్మగొట్టుహము	481
పురివర్ణనము	1	భయాళున:	437
పురాలంకారము	559	భరితస్తుతి	574
పురుషవర్ణనము	158	భర్త	196
పుష్పలాపికలు	56	భర్తృప్రియోగిని	589
పుష్పాపచయము	89	భర్తృప్రేవ	588
పేదనియోగి	457	భల్లూకము	510
పొదల్లు	503	భక్త్యభోజ్యభోజనాదికము	530

	పుట.		పుట.
భార్య	585	మాధుస్వండు	458
బీభత్సరసము	437	మాస్తీడు	452
భూతనైద్యుడు	468	మృదంగవాద్యము	356
భూషణవిశేషములు	524	ముప్పిబ్రాహ్మణుడు	456
భూషణార్థి	430	మోహలేఖ	580
భోజనవద్ధతి	537	యుద్ధధర్మము	343
భృమరోపాలంభనము	200	యుద్ధవర్ణనము	331
మంత్రీసాని ✓	576	యుద్ధయానము	339
మంత్రీలోచనము	574	యుద్ధరంగము	335
మంత్రీ	573	యుద్ధభేరి	340
మత్స్యవతారస్తుతి	401	యుద్ధసేన	337
మధుసానము	187	యువతి	144
మధ్యాహ్నము	246	యువరాజు	572
మనుబోతులు	506	యశావనము	163
మన్మథుడు	460	రిమురామావతారస్తుతి	410
మన్మథపూజ ✓	471	రిచ్చకొట్టము	489
మన్మథోపాలంభనము	190	రిథములు	29
మత్తివృక్షము	501	రివిస్తుతి	384
మలయమారుతము	94	రాగవిశేషములు	354
మలయానిలోపాలంభనము	197	రాచంగురు	111
మల్లయుద్ధము	341	రాజవర్ణనము	98
మల్లికార్జునస్తుతి	385	రాజసభ	108
మల్లరు	450	రాజప్రతిపదనము	567
మహారాష్ట్రదేశము	619	రాజసేవకులు	452
మహేశ్వరస్తుతి	364	రాజదర్శనోత్సుకలు	567
మహాక్షము	505	రాజ్యచాలనము	114
మాతంగస్త్రీ ✓	576	రాజుమంత్రాలు	565
మాద్వానుగతుడు	430	రాజపుష్కరేశము	566

	పుట.		పుట.
కాట్నము	488	వార్ధకము	163
రానకీరడ	479	విండ్లు	523
రాక్షసులు	468	వికృతస్వరూపిణి	576
రెడ్డి	452	విఘ్నేశ్వరస్తుతి	385
రెడ్డిగృహము	483	విటులు	81
రాచికుడు	430	వితంతువు	589
రాద్రీరసము	427	విద్య	442
లక్ష్మణస్తుతి	374	విద్యలు-కళలు	443
లక్ష్మీస్తుతి	394	విద్యాశూన్యుడు	444
లుబ్ధుడు	454	విద్యుద్దీపములు	531
లుబ్ధబ్రాహ్మణుడు	455	విరిహి	170
లుబ్ధవైశ్యుడు	455	విరిహిణి	164
లేల్లు	506	వివాహము	204
వంచకులు	463	వివాహమంటపము	209
వంటపూటియిల్లు ✓	486	వివాహగృహము	209
వందనము	440	వివాహయాత్ర	210
వనవర్ణనము	82	వివాహాలంకృతి	208
వనవిహారము	89	వివేకి	430
వప్రీవర్ణనము	28	విష్ణుస్తుతి	362
వరాహావతారస్తుతి	404	విష్ణుకేసరస్తుతి	384
వర్షర్తువు	297	వీణలరామములు - వీణ	354
వసంతిర్తువు	279	వీణావాద్యము	355
వసంతోత్సవము	472	వీణులు - అంగళ్లు	33
వస్త్రరామవిశేషములు	533	వీరభటులు	73
వాచికుడు	429	వీరభద్రీస్తుతి	384
వాద్యవిశేషములు	533	వీరరసము	437
వాసురులు	507	వృద్ధ	147
వామనావతారస్తుతి	407	వృషభములు	505

	పుట.		పుట.
వృక్షజాతులు	527	శయనపద్ధతి	223
వృక్షదోహదము	527	శరదృతువు	304
పెన్నెల ✓	275	శాంతరసము	438
వేగినాడు	521	శాశ్వత్తుతి	382
వేగుజుక్క	231	శాలిపాలికలు	64
వేట	325	శిల్పకుడు	430
వేటకాండు	327	శిశిరర్తువు	310
వేటసాధనములు	328	శిశిరోపచారములు	202
వేటకుక్కలు	329	శిశుపోషణము	602
వేటకుక్కలవేళ్లు	330	శిష్యధర్మము	442
వేటధర్మములు	330	శిష్యుడు	441
వేదోపాధ్యాయుడు	458	శుభలేఖ	580
వేశ్యలు	76	శూద్రగృహము	483
వేశ్యావాటిక	491	శూద్రులు	52
వేశ్యాగృహము	484	శృంగారరసము	437
వేశ్యాకేలిగృహము	485	శైవబ్రాహ్మణుడు	457
వేశ్యమాత	154	శృశానవాటిక	490
వైదికుడు	456	శ్రీకృష్ణస్తుతి	369
వైద్యుడు	460	శ్రీరంగశాయిస్తుతి	372
వైశ్యగృహము	482	శ్రీరామస్తుతి	372
వైశ్యులు	47	సంగీతము	352
వైష్ణవులు	458	సంత ✓	489
వ్యభిచారదూషణము	464	సంతర్పణము	565
వ్యాఘ్రము	509	సంధ్యారాగము	247
శంఖనీజాతిస్త్రీలక్షణము	148	సఖిజనహితోపదేశము	215
శకునవిద్యలు	444	సఖిజననిర్గమనము	217
శక్తిగ్రాహిస్తుతి	374	సఖిజనపరిహాసవాక్యములు	222
శనివాహము	501	సర్వవిలక్షణము	429

తే. చతురకాంతాప్రసూనసంసృతజేత, రసికవిటజనమధుకరామలక్ష్మి
మధురకవిరాజనహంసమనసంబు, నాగ భనవపుంబు వట్టనలఁ దనరు. 7

కేయారబాహుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 16.

సీ. కనకంపుఁజెనుఁగోటఁగి నుపిఁగి గడవంగ, మణిగోపురములు సమగ్రములుగ
బంధురప్రాసాదబంధులు నుత్తుంగ, నాన్మరేఖలు మనోహరత నలర
రాజమార్గం బభిరామంబుగాఁ బణ్య, పడము లుజ్జ్వలశిల్పఁగి నమర
నమరనద్దములుఁ జైత్ర్యంబులు సభలును, బగిపలు నతూర్వంపుఁచన మెఱయఁ
తే. వోరజాట్టాలకంబులు ధోరములుగఁ, గూపదిర్ఘ కాసరములు గొమరుమిగుల
గృతకవర్వతోద్యానంబులతులములుగఁ, బరగుపురమునిర్మించె నఁజెరువుగాఁ.

హరివంశము, ఉత్తరభాగము. ఆ 2 పద్య 16.

సీ. దిగ్గజోపమమదద్విపదాననిర్హర, దుర్దినాయితభూమి ధోహలంబు
హరితుఁగోపమ ధారిఖురక్షుతహేమ, కుట్టిమోత్తినరణఁ గూహితంబు
జితమనోజవహయోర్జితమణిస్యందన, విస్తారి తాదిత్యవిపులరథము
నన్యోన్యవిభవాపహసిమహాయోధ, శరభపంచానన సమలంబు
తే. నురవభూపమయోషి త్సుశోభితంబుఁ, గనకమందిరపుత్ర మేరుగౌరవంబు
నిష్పరోత్తమ మంతయుఁనొప్పు ననుచుఁ, జూచి సంతస మందిరించుఁడు లభర.
భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 2515.

సీ. గంభీరపరిఖ నాగస్త్రీల కశాంత, కేళీవిహరదీర్ఘక యనంగ
నుతైలాసాల మన్యులలుబ్ధి దివిఁ బ్రాకఁ, జేసినదీర్ఘనిశేత్రేణి యనంగఁ
జతురచాతుర్వర్ణ్యసంఘ మర్థలపాలి, రాజితకల్పకారామ మనంగఁ
బ్రాంతసుస్థిత యైన ధవజూటవాహిని, భుక్తిమక్తిప్రదాన్మూర్తి యనంగ
తే. నెప్పుడును నొప్పురాజమహేంద్రోపరము, ధరణిఁ గల్పించె నేరాజుఁడనరుషేర
నట్టిరాజమహేందునియనుఁగుమనుమ, డెనంగు జానక్యవశ్యనశేష్యురండు.
కావ్యాలంకారచూడామణి, ఉల్లాస 3 పద్య 94.

సీ. యత్యగ్గిరచనాతి భాసురప్రాసాద, నిర్జితగోత్రావసీధరంబు
ప్రాకారశిఖరాగ్రబంధురమణిగణ, ద్విగుణితతారకావిభ్రమంబు
పరిఖాజలాంతరప్రసరించితదుగ్ధము, స్మారితపాతాళభూరుహంబు
పరపుష్పసారభావర్జితమధుపశూ, న్యీకృతాశావారశృంగేంద్రగండ
తే. మస్సరస్సప్తహణీయలీలాతిశయవి, లాసినిజనసేవ్రీలాలనజనిత

కుసుమశరబాణః ప్రహర్త్య ♦ మనదృశార్థ, నిర్జితాలక ముజ్జయిన్ నీపురంబు. 11

అమరేశ్వరుని విక్రమనేనము.

గీ. పరిఖ గుడివోలెఁ దనచుట్టుఁబదిరిగియుండఁ, బరుల కేరికి గృహణగోచరముగాక
విషధరాధీశభాషితవిషమభాష్య, ఘోరకయఁబోలె నొప్పె నఁపుట్టనంబు. 12

శృంగారనైషధము, ఆ 2 పద్య 38.

పీ. శ్రీకలితానూనఁచిత్రరేఖాయుక్తి, గొమ్మలందును గోటఁకొమ్మలందు
నవరసపదయుక్తి ♦ నానార్థగ్గరిమలు, రాజులందును గవిరాజులందు
గవిలోకసంతోషకరజీవనస్థితి, సరసులందును గేళిసరసులందు
నవనవశ్రీ సుమఁనఃప్రవాళవిభూతి, మావులందును నెలఁమావులందు

గీ. గలిగి సముద్రగ్రాసాధ్యగ్రతలసమగ్ర, శాతకుంభమహాకుంభజాతనంభి
తోరురత్నవిసూత్తశృంగార మగుచు, సిరుల నొప్పారు విక్రమసింహపురము.

విక్రమార్కచరిత్రము, ఆ 7 పద్య 133.

పీ. చచ్చరాగోపలఁపాకారరుచిజాల, గంధూషితవ్యోమమండలంబు
పాతాళజలయురీచర్యాప్తకల్లోల, సుకుమారపరిఖోపఁగోభితంబు
శక్రనిలశిలావిశాలగోపురరోచి, రసమయజనితమిథ్యాతమంబు
కనకగోపానసీఁఖచితముక్తాఫల, రాజీవిలగ్నతారాగణంబు

గీ. రాజనదనాగ్రిదేశవిరాజమాన, తోరణాలీనమణిగణద్యుతివితాన
విభవలక్ష్మీవిలంబిత ♦ విలసదంద్ర, చాపరుచిచాపలము హస్తినాపురంబు. 14

శకుంతలాపరిణయము (పి. పి. పి.), ఆ 1 పద్య 69.

ఉ. సారకవీంద్రచాతకవిశాలహిరణ్మయవృష్టిధార ని
స్సారదరిద్రభారతరుఁషండనికారకుతారధార సం
సారకృశానుతప్తజనఁచైత్యకరామృతధార గాక యా
ధార దలంప నన్యవనుధారమణిశపురోపమానమే.

15

భోజరాజీయము, ఆ 2 పద్య 45.

పీ. వేదశాస్త్రపురాణవిద్యావిజృంభిత, కలితధాత్రీసుర ♦ కలకలంబు
నజహయారోహణకాశలసంచార, మహితరాజకుమారమండలంబు
వజ్రముక్తాఫలవస్త్రసువర్ణాది, సకలవిక్రయవైశ్యసంకులంబు
నానాయుధాభ్యాసఁనైపుణ్యధారేయ, విశ్రుతసచ్చాంద్రఁభ్రమంబు

గీ. కల్పితానల్పచేతతాగారభూమి, రత్నకీలితఘనసాధారాజితంబు

* “వైశ్యశ్యము” అని మోతాంతము. ¶ (గారము ?)

నగుచునమరేంద్రునగరింబునగుచుధాత్రిఁ, బొలుచుఁదాటలేపుత్తముననువరంబు.

పంచతంత్రము (దూ. నా.), ఆ 1 ప 48,

నీ. వనజగర్భకటాహంవర్ధిష్ణువరణంబు, బలిబహుకృత పుణ్యంసలిబభేయ
మరుణాంకుకలశభాంసురరత్న సౌధంబు, కుభరభిద్రవహుంబి ధీ గోపురంబు
ధనధవాక్రీడ సంద్రాత్యనిష్కుటకంబు, బ్రహ్మనిష్కవిజృంభాంజలంబు
భార్గవశౌర్యవైభవయుతక్షత్రంబు, పాలస్త్యనిభవణిగ్భాసురంబు

గీ. పద్మనాయకశుభవిభాభర్త్రమాన, విద్య దావాసమండలీవిహరమాణ
భూరిసంతాపతిమిరంబు పొగడనెగడుఁ, బూర్ణగరిమంబు పాటలేపురవరంబు,
పంచతంత్రము బై. వేం. ఆ 1.

నీ. ఏవీటిసతుల పాల్గొండ్రపైఁ గంబూర, నవహారములచిప్పకపుఁచు మాన్పు
మలయజం బేవీటఁ దొలిచెక్కుడులిచి మే, డలకిడ్డ మిగులుభూములకు డిద్దఁ
గలఁచు నేవీటిసింహులగజంబులగాలి, చైత్రవేళనుదగ్దిశాగజంబుఁ
దాల్చు రేవీటిప్రాకృతనభూపనిర్మాల్య, మరకతంబులు పెఱిధరణిపతులు
గీ. కపివరనియుక్త గిరిసదృగ్గహననిలయ, గాత్రగౌహితకనక ముక్తాకవాట
గోపురావేదితోచ్చతాక్షి భ్యవప్ర, దనరు దక్షిణమధుర సాంద్రద్రుమధుర.
ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 3.

మ. వరుణాద్వీపవతీతటాంచలమునన్ వజ్రస్థలీచుంబితాం
బరమై సౌధసుధాప్రభాధవళితప్రాసేయ రుద్రుండలీ
హరిణంబై యరుణాస్పదం బనఁగ నాఁర్యావర్తదేశంబునం
బుర మొప్పు స్మహికంతహార తరళిన్మూర్తి నివ్వడంబించుచున్. 19
మనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 49.

నీ. సౌధచర ద్వధూజన దర్పణీభవ, ద్వివ్యలోకస్రవంశీజలంబు
రజతప్రస్థాణు ధి గజచర్మశాటీభ, వత్సరిఖావారి పలయితంబు
శాతమన్యవళిలాస్థగితకాంచీదామ, భానురోపవనాళిపరివృతంబు
పౌరప్రతాప విభ్రాంతిక్ర త్కుట్టిమ, స్థలశోణమణిరుచిస్థపుటితంబు
గీ. బహువిధామోదమోదితభనలకలభ, విసరవిన్యమరఝంకారవేణునినద
సరసనాయక గానవ్రంసంగసౌఖ్య, కరణకర మగునావంశికాఖ్యపురము. 20
రాజశేఖరచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 44.

నీ. కమలాకరములొటఁ గమలాకరములొట, జలజామివిమ్మర్తి తెలియఁబడక
రాజమండలమాట రాజమండలమాట, గునలయ్యపేయివృత్తి వివరపడక

మాణిక్యచయమాట ♦ మాణిక్యచయమాటఁ, గ్రొత్త డాలు సెలంగఁగులుతుపడక
యమరదీర్ఘిక లాట ♦ నమరదీర్ఘిక లాట, ఘనమనర్థాబ్జత ♦ గానఁబడక
గీ. గోపురము లాట మణిమయఁగోపురంబు, లాట గురునమున్నతి మెయిఁదేటపడక
ద్వాపరంబున విలసిల్లు ♦ ద్వాపరంబు, గరిమఁ దనరారు మాణిక్యపురపరంబు.

నిరంకుశోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 48.

సీ. జాతరూపమనోజ్ఞఁజాతరూపం బైన, కోటచే పలయాది ♦ నోటుపఱచి
మధునుధారసపూర ♦ మధురనీరం బైన, పరిఖచే వారాళి ♦ భంగపఱచి
నవరత్నచిత్రాభి ♦ నవయత్నకము లైన, యిండ్లచే గనకాది ♦ యేపుగఱచి
కాంతనిర్మలచంద్రికాంతబద్ధము లైన, కుచ్చిమంబుల ధాతి ♦ గొంచెపఱచి
గీ. కమలగర్భండు దననృప్తి ♦ గాని భువన, కోశగర్వంబు నఱఁగింపఁ ♦ గోరి దీని
వేడ్క నిర్మించె ననఁ బొల్చు ♦ విమతహృదయ, ఘట్టనంబైన సాక్షేతపట్టనంబు.

కణకర్ణరసాయనము, ఆ 1 పద్య 103.

సీ. శ్రీరమారమణవిహారహరిగృహంబు, బహుశోభనాన్విత ♦ పౌత్ర్యహంబు
సతతపారజనాచ ♦ రితవిస్తృతిమహంబు, దుర్వారచతురంగ ♦ ధూర్వహంబు
శ్రీమహారత్నమగంధసహితగంధవహంబు, దీపితారాతిగర్వాచహంబు
సాయికానాయకోన్నతరహాకలహంబు, సర్వసమస్తవాతసంగ్రహంబు
గీ. మహిని రహిమిరు నార పఁచానదీత, రంగసంఘముమంఘుమాఁరవవిధూత
జాహ్నువీనిమ్ము గానుధాసాగరంబు, విజయనగరంబు నుజననంవిత్కరంబు. 23

కృష్ణరాయవిజయము, ఆ 1 పద్య 48.

సీ. శతలితశ్రీమనోహరవాసమై సర్వ, మంగళాన్వితమహామహిమ నెనసి
నూనితవాక్యతురాననస్థితిఁ జెంది, విబుధాధినాథసద్విహృతి నెనసి
ధర్మపాలనమభివృద్ధిఁ జెల్వొంది, భువనైకవైభవసంస్థరణ నలరి
ధనదాత్తనవనిధాననదానగతి మించి, ప్రియలతన్నాగసంపద వహించి
గీ. జగతి నైవంతలైలాససత్యలోక, దిగ్విరపురాధిరాజమంధిరనిభవ
భావభాసిత మగుచుసంపదలఁ బొదలు, నఖిలవిద్యాకరం బయోధ్యాపురంబు.

ఇందుమతీపరిణయము, (కుమా. ధూర్జ.) ఆ 1 పద్య 141.

సీ. శ్రీభావిశేషమిశ్రీభావిభవనంబు, సారసకలితకాసారసమితి
పాఠికారవజ్రదీప్రాకారహృదయంబు, కుంజరంజితభద్రకుంజరంబు
తమణీయతావాసమణీయుతవిలాసి, కాంచనసౌధాధికాంచనంబు
తాజహంసకులీనరాజహంసకులంబు, బంధురమృగ్మృశాన్ధబంధురంబు

గీ. కల్పకౌనల్పతో భవాకల్పకంబు, గోపురద్వారచుంబితఁగోపురంబు
సింధుజన్మాత్వదేశీయఁసింధుజంబు, గజపురిం బొప్ప జితమరుఁజపురంబు. 25
తపతీసంవరణోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 43.

నీ. ఆతరు లమరలోకాలోకమున కెక్క, జగతి గాఁగల దేమొక గగనభాగ
మాదంతులు కులాచలానముం గొన్న, గుమ్మించునేమొ దిక్కుంజరమ్ము
లామావు లాతోవంకలఁగి దాటులుదాట, సరివీధి గమనేమొతరణిహయము
లావీరభటులు సాహసపుసాములఁ బూయ, బైపూతయగునేమొ బలపరాగ
గీ. మాచకోరాక్షిలకటాక్షమందునేమొ, సాంగముగఁజూడసామ్రాజ్యమంగభవున
కాపురమ కాణయాచింతాయమరునేమొ, కాఁపురమునేయవీరశృంగారములకు.
కకుత్స్థవిజయము, ఆ 1 పద్య 123.

నీ. వరసుమనోభవ్యతరుల కావాల మత్యలఘుకలాపాలి కలరు భరణి
సరిలేని తెలిముత్తెసరులకొటారు క, శ్యాణపరంపరలతోలుచివి
నురు చిరమణుల కాకరసీమ శ్రుతిహిత, భాషితద్విజకోటిపట్టుగొమ్ము
సరసుల కారామ క సరణి శీరంగగే, హక్రొడవానిని కాటపట్టు
గీ. వెలయు నావరణాంబుసంపీతహేట, కాండమోహదపరిభాష్యతాంఘ్రివజ్రి
చింతుగప్రాంతగంగానిరంతరాగ్రి, భూరివరణం బధస్తానఁపురవరంబు. 27
వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 94.

నీ. కూలశయాభీలకూలదుర్వారంబు, భూరిమాయుగతి ప్రభాషితంబు
రాజితనానాస్థిరాజిపరికరంబు, నవతరసాతినందద్విజంబు
ఘననాట్యభూతాళికారవనాచాల, మధిక రక్తాశ్వదీప్తజిరంబు
పాజ్యభూమనిరంతరచితానలవితాన, మనవధికార్తస్వరాభిపూర్ణ
గీ. మలఘుభూతియగణ్యపుణ్యజనపాలి, కానమననం బయోధ్యైర్ధైర్యానమాన
మంత్రకృత్యస్పద మనూనమానసాజ్ఞ, గుంభితాశ్చర్యఁడైకసుంగోసుచువచ్చి.
హరిశ్చంద్రనఖోపాఖ్యానము, ఆ 5 పద్య 6.

నీ. ధాతీమహాదేవి తాల్చినమున్నీటి, మొలనూలిరత్నంపుమొగ చనంగ
ఒలధిదేరిపాపతలచుట్టు గలధరి, తీర్థమూర్తిశివుచిత్రోతిలక మనఁగ
సమరదిక్కుతి కట్టినట్టిసాగరమను, పుట్టంపుఁదుది వ్రాఁతఁమొగడ యనఁగ
వరుణగోపురబద్ధవాద్ధితోరణమధ్య, గుంభితనవపుష్పగుచ్ఛ మనఁగ
గీ. విభవమణిమయగృహాద్విశ్వివసరః, శోపశోభిత మగుద్వాకాపురంబు

దవులఁగాన్పించెదనుఁజూడఁజైవఁభుండు, కేయికన్నులుఁజాలకఁవెఱఁగుపడఁగ,

ప్రభావతీప్రద్యుమ్నము, ఆ 1 పద్య 54.

చ. అగణితలీల సన్నరము ♦ నందు విరాజిలుచుండు సెంతయున్

మృగమదలేపపంకముల ♦ మేలిమికోటలు పువ్వుఁదోటలున్

నీలనల్గిటంకములు ♦ నీలపుమేడలు పైడిగోడలుం

నీలమణిపంకముల ♦ బచ్చలతిన్నెలు వింతపన్నెలున్.

30

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 114.

నీ. కెనోదయ సహుఁలోకాననప్రభా, నాటితబహుచంద్రినాటనంబు

సమృద్ధగళితభూఁమారత్నమంజరీ, యోజితరథ్యాప్రఁపూజనంబు

తైలాన్నతైలసంకాశసౌధనివేశ, కాముదీకవచితఁగగనతలము

విస్తీర్ణపవణిఁనృస్తవస్తుప్రజ, ప్రకటితరత్నగఁగ్రాభజరము

గీ. విపులపవనానతాండవఁవేపమాన, లాంఛనధ్వజపట్టపల్లవలలామ

మాళిరచితకళాకృత్యఁహేళిహయము, దీపితం బగుశ్రికాళికాపురంబు.

31

పాండురంగమాహాత్యము, ఆ 1 పద్య 103.

నీ. శ్రీకరానేకరత్నాకరప్రాకార, గోపురప్రాసాదఁదీపితంబు

సౌధాగ్రిసంచరఁజ్జలజముఖముఖి, మణిదర్పణితచంద్రమండలంబు

కనకనికేతనాఁకలితకేతనపటా, పల్లవాంకితదిశాఁపతిపురంబు

ప్రతిమందిరాళిందఁభాగముక్తాఫల, రంగవల్లీవిభాఁరాజితంబు

గీ. నీలవణిరాగకీలితోఁస్మిలదభ్ర, చుంబిహర్మ్యకదరబసిఁలాంబుదభ్ర

మసృదాలోకనర్థితాఁమరవనాపీ, భుగ్వితానంబు కాంచికాఁపురవరంబు.

32

ఘటికాచలమాహాత్యము, ఆ 2 పద్య 161.

నీ. ముచనాగయూధసమగ్రదేశము గాని, కుటిలవర్తనకేషుకులము గాదు

అహవోర్ధ్వజయఁహరినివాసము గాని, కీశసముత్కరాంకితము గాదు

నుందరస్యందనఁచుందిరం బగుఁ గాని, సంతతమంజుశాశ్రమము గాదు

మోహనగణికాసఁమాహాగేయము గాని, యూధికానికరసంఘాయతము గాదు

గీ. సరసపత్మణ్యజననివాసము గాని, కఠిననిర్దయదైత్యసంఘము గాదు

కాదు కాదని కొనియాడఁగలిగినట్టి, పురవరాగ్రము సాకేతఁపురవరము.

33

మొల్లరామాయణము, బాల పద్య 2.

చ. కల దోకపట్టనంబు మిహికాకరమాలినివాసహాసివే

శంభ కాంకసౌధయదిబాలసగ్ధగితాభిలాష

జలరుహమిత్రవంశవృషఃచంద్రయశోలతీకాలవాలమూరి

బలైఁ బృథువజ్రసాలము సభం బొరయంగ నయోధ్య నా మహిన్.

34

నుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 63.

సీ. తగఁ గోటఁ దాచిన ♦ మగమానికంబుల, తెలిరంగు లెపుడు వెన్నెలఁ గాయ
మేడలపై నాడు మెలఁతలుఁ దెఱగంటి, కొమ్మలు నేప్రాద్దుఁ ♦ గూడి తిరుగఁ
జలువచామ లగడ్డ ♦ వలినీటిపైఁ దేలి, యొరిమశో ననయంబు ♦ నోల లాడ
మేలిమిబంగారు ♦ మేలిపచ్చలఁడాలు, మిసిమి మింటికి నెల్లఁ ♦ బసిమి యొనఁగఁ
గీ. జదల రాసినకొమ్మలఁచాలుకరన, మీఁద రారాకయలప్రాద్దు ♦ మేఱుఁగుదేఱు
గవనులనె రాకపోకలు ♦ గా మెలంగఁ, దనరుఁ బడమిఁ బ్రతిష్ఠానమనఁగ వీడు.

యయాతిచరిత్రము, ఆ 1.

సీ. గోపుర గోపుర ♦ గోపురప్రతిమంబు, కల్పద్రు కల్పదుర్తి ♦ గౌరవంబు
మానవ మానవ ♦ మానవాధిశయంబు, మణిజాల మణిజాల ♦ మంజుమంబు
సారంగ సారంగ ♦ సారంగ నయనంబు, సుమనోబ్ధ సుమనోబ్ధ ♦ శోభితంబు
బహుధామ బహుధామ ♦ బహుధామ చిత్రంబు, ఘనసార ఘనసార ♦ గంధిలంబు
గీ. భవ్య కాసార కాసార ♦ బంధురంబు, జనన నైంధవ నైంధవ ♦ సంకులంబు
బహుళ తేతన తేతన ♦ భస్మలంబు, నై విజృంభించె నిరి నయోధ్యాపురంబు.

షట్పత్నివర్తిచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 15.

సీ. రమణీయ తేజోరాజులు రాజులు, పటుపరాక్రమ సముద్భటులు భటులు
నిజబలాధరిత దిగ్విజయములు గజములు, హరిణవేగజితార్క ♦ హరులు హరులు
వివిధకృతుపీఠిత ♦ విబుధులు విబుధులు, కవితాభిమత మరుత్కృతులు కన్తులు
రతిరాజ కంఠహారమణులు రమణులు, వరధర్మ వర్తకుల్ ♦ వర్తకులును
గీ. గలిగి కైవల్యఫలదాయకక్షి తీంద్ర, భూమిరుహవల్లి యైన యష్టరమతల్లి
విలయమున నశ్వరముగాక ♦ వెలయ నరసి, శాశ్వతంబుగ నేలు సద్భిశ్వరుండు.
నైజయంతీవిలాసము ఆ 1 పద్య 48.

సీ. ఆకాశవాహినీ ♦ నీకాశపర్యంత, భూసరయూరదీభాసురంబు
చవనభుగ్భామినీ ♦ పాధోహర యో, గ్యానేక పరిఖాజి ♦ తాన్ద్రవంబు
సౌధ శృంగస్యస్త ♦ జలజరాగప్రభా, పాటలీకృత దిక్షుభస్మలంబు
నికట లీలారామ ♦ వికచనానాథ, ప్రిసవ సౌరభ్య విభాజితంబు

గీ. కరముఁ గొనియాడఁ దగు నటాకారమైరి, గౌరవీణజుల సహింసయు

ప్రతిల విధానము కింకరముకాయ, కేసరిమోక్షము సాక్షిరపురము.

శాంతిచంద్రోపాఖ్యానము, శంకర. ఆ 1 పద్య 84.

సీ మదపులే నుగళల ♦ మహంతులం దనర్చి, తమ్మివైగిరి చెక్కడతములం దిగి
కనకాద్రికరణం గాంచనమాటములమించి, మహిమమ్మమాన్ద్రేగోమ్మలంబెలఁగి
కమలాకరముగతి ♦ గలపడంబుల మీటి, దివిరీతి విబుధాళి ♦ దేగిరి
పలుకుగప్రపుణజాయ ♦ చలువ తావులమించి, ననుగడదొల్కరిమాన్ద్రేగోమ్మలనలరి
గీ. గాంగగాంగేయగలబార ♦ ధృంగభావ, జీవమణిశాభపాలి కేళీలిఖిల
లోల మృగశాయలోచనాలోచనపరి, భాలి యగుద్వారకాపుర ♦ పశాలి మెఱయు.
భానుమతీపరిణయము, ఆ 1 పద్య 4.

క. ఆపీడు చనకు వేలుపు, దావీడు ధరాపురాళి ♦ చలఁతురె యనుచుం
దావీడు భోగవతిని ను, ధావీడున్నలయశఃప్రథతావోబ్బలమై. 40
బహులాశ్వచరిత్రము ఆ 1 పద్య 78.

సీ. విషయ సపక్ష మేరునగాయమాన కే, తన సమాకలిత రంభనగిరింబు
చక్రల నిర్వహసానుభానుజెలోపమ, ధారాళ దానవేదంబకులము
పరమా మానస ♦ నిరసగీషునిర్వ, శోన్నతస్తురంగ సముత్కరంబు
పరవాహినీశ నిర్వహనీరసానియ, విలయాగ్నిసంకాశ ♦ బలచయంబు
గీ. మహిత గంభీర పరిమాయశ(హ్య)?..., కన్యకాభయవాహినీ ♦ ధవ్యతరము
కేళికా దీప్తికాయితా ♦ వేలపుణ్య, పుష్కరిణి రంగభామంబు ♦ బాగడదరమై.
క్రీరింగమాహాత్మ్యము, క. ప. ఆ 6.

శా. చంద్రప్రసర సాధభేలచవరశ్శామా కుచద్వంద్య ని
స్తంబప్రత్యహలిప్తగంధకలనా ♦ సంతోసితవ్యోగనీ
సాంద్రప్రస్ఫుటహాటకాంబురహ చంకచచ్చంచరీశాత్కరం
చంద్రప్రస్ఫురంబు భాసిలు రమా ♦ హేలాకళావాసమై. 42
విజయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 66

సీ. క్రికరంబు రహపాకరంబు శుభసరి, నాకరం బనగం చెంపావహించి
నుండెంబు నున్నమాంబరంబు శుభాది, కంపరంబనగం బ్రాఖ్యాతి గాంచి
సావనంబు విహారంబు నాని, జీవనంబనగం బ్రసిద్ధి మించి
భానురంబు విశిష్ట భానురంబు హృదయ, నీసరంబనగం పన్నియ ఘటించి
గీ. క్రికరంబు రహపాకరంబు శుభసరి, నాకరం బనగం చెంపావహించి
నుండెంబు నున్నమాంబరంబు శుభాది, కంపరంబనగం బ్రాఖ్యాతి గాంచి

శాకలిత నాకసమసంపదాకరంబు, కైకయపురంబు రసరు భోగైకపురము. 42
ముకుందవిలాసము, ఆ 2 పద్య 41.

ఉ. ఆపురమందుఁ గెంపుజిగియందపుఁగోట పయోధికన్యకుం

బ్రాపయి తమ్మిపోలికను భాసిలెఁ గొమ్ములు తేకులట్లు చా

లై పరగెం దదంతా గళన్ననచాక్తికలీల నల్లివీ

చీపుఁగికకమ్ము లెసఁగి హరి నెసలు చల్లు పైపెన్.

44

సశ్యభామానాంత్వనము ఆ 1.

సీ. జనజితపవనవై భగవదేశ్వరంగిక, మిందుపాణింగళహామేమవరుణ

మధ్యంలిహంభాభావిభ్రమసాధంబు, పరిలోలుపస్వపాట భాసిలింబు

నాగేశయప్రియాభాగేశము కోర, కత్తారకోద్యాన కలిరశాఖ

ఉగ్రీక్షిణాధికా మరపురీసఖ్యంబు, పరిమరిమ్మజమనః పండితంబు

గీ. బుద్ధిఁగూటనముగ్గుట కటకటాహ, జటిల హురీకృతసజ్జీవిటచటున్వ

నటదహర్మ్యదహ్మ్య పండ్లదాలబాల, మోదనంబగు నెప్పుట భవనంబు.

45

చంద్రాంగిచరిత్రము ఆ 1 పద్య 2.

సీ. సింధురచితపాన బంగారాద్రవిలాస, సింధురకటదాన గంధలీన

మారవపపమాన సారవజ్జవమాన, గౌరవహయమాన సారమాన

మనమానశరమాన లనమానతేజోన, లనమాన ధరణీనశరనిగాన

మమరనాధవిమాన సమరజయనిగాన, సమరథాత్మ్యజ్ఞాన కమనయాన

గీ. మమిత గోస్వధి ఘనగోపురాగ్రభాగ, నిరతరమణీయ హీరమణికదంబ

విశదకాంతవినిర్మిత దశదిశాంత, ఘట్టనము వేంకటాచలపట్టనంబు.

46

సీ. రసరసాధికసంత మనమసారగవిహా, యనమసాధూన్నతి హాస్యకంబు

ధరధరార్చకమహీసురనురాజకవైశ్య, వరవరావరవర్ణ గురుతరంబు

మదమదావళిబలాస్పదపదాత్యాజికో, విదవిదాశ్వశతాంగ విలసితంబు

నవనవామోద నూనవనవాపుష్పకై, రవరవాన్విత బంభరవజంబు

గీ. వెలయుఁ బారావతారావ కలితలలిత, భాసంభవ కేళికాప్రాభూతా

వార వాచయనాంఘ్రి పనఁజిత, విలతమణిసూపురంబు తిర్వతిపురంబు.

చరిత్రంబు బవేంకటేశ్వర విజయవిలాసము. ఆ 1 పద్య 1-రిగి.

సీ. పాదగయాక్షేత్ర పరిమమవిభ్రంశు, పురుహూతికాంబకు బుట్టినిల్లు

యేలనదీజలావృతతటానీక, మృగలశ్మలకు హారధూమి

తోరంపులవణ పాఠోనిధిలీరంబు, నిర్మల గౌతమీ ♦ నికటనీమ
కుంతిమాధవచేపు ♦ గురుతరస్థానంబు, విలసిత భీమమండలతలంబు
గీ. నేతు కాశీ పరీయాగా ద్యుశ్శేషనివ్య, తీర్థరాజంబులందుఁ బ్రతిష్ఠఁగాంచి
నకల దోషాపనోదక ♦ శక్తిసలరు, పుణ్యసారంబు వీరికాపురవరంబు. 48

రుక్మిణీపరిణయము. కూచి. తి. ఆ 1 పద్య 23.

శ్రివీర. అవనిపై భోగమోక్షాకరంబగుచు, దివిజేంద్రునగరి నెంతేనగజాలి
కొత్తడంబులడంబు ♦ కోటలంబు, కత్తెలనులకోపు ♦ గజములయేపు
కేతనంబులసంచు ♦ గీములమించు, నాతిమిన్నలసారు ♦ నగరులతీరు
పసిండి మేడలచెల్వ ♦ పరిఖలనల్పు, కుసుమవాటులసాంపు ♦ కొలఁకులపెంపు
చప్పరందాలవిష్టు ♦ జగిలెలయొప్పు, కప్పరంబులతావి ♦ గాజాలరీవి
యాచణంబులపేర్చు ♦ యనుగులకూర్చి, గోపురంబులయంగు ♦ గోడలరంగు
పుడమివేల్పులపెల్లు ♦ బొజాగులత్రుళ్లు, పడకటిశృంగారంగు ♦ పనులమెఱుంగు
రాచమొత్తముకైక్కు ♦ రాణువయొక్కు, గోచయంబులదిండు ♦ కోమట్లమెండు
లంగవల్లులగచ్చు రసికులపెచ్చు, రంగస్థలలపట్టు ♦ రచ్చలమట్టు
మణికదంబముకల్గి ♦ మాన్యులకల్గి, గణికలపోడి లెంకలసెఱవాడి
వనములసాంపు దేవశములమంపు, పెనువజీరులనేటు ♦ ప్రెగడలనీటు
కాపుకేస్తులబోజు ♦ గడితలతేజు, ధూపవాసనమేలు ♦ తొడవులవీలు
గలిగి లోకాతీత ♦ గరిమఁ జెన్నొంది, తిలకింప గౌతమీతీరదేశమున
నేతు కాశీ ముఖిక్షేత్రంబులట్లు, భూతలఖ్యాతిచే ♦ బాదలుచుఁ గోటి
లింగతీర్థస్నాన ♦ లీలలఁజెంపా, సంగి మార్కండేయ ♦ శంభుపదాబ్జ
పూజావిధిపాఠి ♦ జాసఁగ నెనంగు, రాజమహేంద్రవరంబను వీడు. 49

సారంగధరచరిత్ర కూ. తి. ఆ 1.

మ. శిశికాంతోపలజాలనిస్త్రిత, మహాపాథాగిభాగోల్ల స
ద్విశదాబ్ధారియుభి జ్ఞాంచితముఖా ♦ విరూభతమందస్త్రితా
తీతయస్రస్సుటకాముదీముదిత హృ ♦ ద్వేశానిశోద్యవ్యకౌ
శశవంతావళియై తనయ్యఁ జెలువా ♦ రం దత్పురంబెంతయున్. 50

రాజశేఖరవిలాసము ఆ 1 పద్య 41.

వీ. వెలచేవి వలుదకొని నైలరాలమాడుపుల్, ద్భట్టంపుల దుఁగ మొత్తములుగాఁగ
సంకుభంగరుపుమెఱుంగుటరుంగులు, నిద్దంపుటినుకతిఁగ్నియలుగాఁగ
గురుకుచాయపురాచ ♦ తలిరా కుఁజోచుచు, సోమి సోమి సోమి గాఁగ

మేటపల్లొమ్మల ♦ మెకపురా తుటుములు, బలితంపు బజపు గుట్టలులుగాంగ
గీ.వన్నియలుమీఱిచెలువారు♦వారుపములకొమరుడగుకొత్తుబలుమానికములుగాంగ
బొంకముగ నెల్లసిరులకు ♦ డెంకియగుచు, బాలమున్నటిపగిదివాప్రోలుదనరు.

నీలాసుందరీచరితము ఆ 1 పద్య 27

నీ. పెనురాచముంగిళ్ల ♦ చెంపుడుతోటల, మాపులు మాపులు ♦ ప్రోవుమీఱ
నాడెంపు గోటల ♦ నాగవాసమ్ముల, గొమ్ములు గొమ్ములు ♦ గొనబాజ్జాప
గరితలటొమ్మల ♦ గడితంపుగోడల, బట్టును బట్టును ♦ బసెబొసంగ
దొడ్డిపట్టుదొడ్డ ♦ దొరసానులయొడల్ల, సొమ్ములు సొమ్ములు ♦ సాంపునెఱప
గీ. నంగడుల జేల చద్దయు ♦ రంగెసంగి, ముత్తెనరులును బరువంపు ♦ ముత్తెనరులు
వజల దరలనిసిరుల బల్మటను మెఱసి, వీడలరు వేల్పురానెలవిడుగాంగ. 52

అచ్చతెలుగురామాయణము బాల. పద్య 38.

నీ. పొకారములడంబు ♦ పరిఖలచెఱవంబు, వనములపెంపు జివ్వనులసాపు
బావులవీ కంపపుధూపములతావి, జగిలెలరంగు రచ్చలహారంగు
గణికయెప్పు బంగరుమాడువులవిప్పు, గోపురంబులమించు ♦ కొట్లనంచు
తేరులతీరు ముత్తెపులబందిరుసారు, నగరులకల్మి యేనుగులబల్మి
గీ. కత్తలానులయేపు మేల్గుట్లకోపు, మదురుగోడలమెఱపు వాల్మీగయెఱపు
తలుపుగమిపీలు నిలుపుటండ్లములమేఱు, దనరవెలుగొందునాప్రోలుధరణియంజు.

రసికజనమనోభిరామము ఆ 1 పద్య 38.

మ. వెలయున్ సర్వపురాధిరాజములలో ♦ విఖ్యాతమై యొక్కప్రోల్
బలభిద్రత్తువినూత్న కాంచనకనకాత్పాసాదకేశీకరా
కలనాకౌశలకామినీముకురళకంకాకారిరాకానిశో
త్పలినీబాంధవమండలం బవని నిండ్రపప్రస్థనామంబునన్.

54

సుభద్రాపరిణయము ఆ 1 పద్య 27.

నీ. జలధరాధికవత్సాచ్యుల దనరిన, గంధగంధిలదంతి ♦ ఘటలచేత
ననిలచిత్తతీత ♦ ఘనరయక్రియలచే, జాలరంజిలిన తేజీలచేత
రణధాతినంగజా ♦ రాతియేతెంచిన, గేలిజేసెడి యుక్తజీలచేత
కనకాద్రిశృంగరేఖలనీసడించిన, దండిండిన యరకదాలచేత
గీ. గణనకెక్కి ధరాసుర ♦ త్పత్రియాఽయ్య, చరణజాఖిల ధనధాన్య ♦ శాలిశేయ
చందనాగలకటక రాజ్యకంకంజ, రాజసంస్థాని సాకేతి ♦ రాజధాని. 55

జగదీశరాజనందనచరితము ఆ 1 పద్య 42

- సీ. కీర్తికరపాసాద ♦ జితదేవనాలంబు, రత్నశృంగోచ్ఛలప్రసరధంబు
 ధ్వజపటపల్లవోద్ధతదివ్యమేఘంబు, రథగతిచలితాపిరాట్ఫణంబు
 కరపుష్కరహృతాభి ♦ గంగానరోజంబు, సప్తవల్లితపతత్సద్గణంబు
 ప్రత్యుట్పహాస నిర్భరశ్చైవజాండంబు, గృహవినిష్ఠితమేరు ♦ మహిధరంబు
- గీ. భూపురంధ్రీమణీరత్న ♦ నూపురంబు, సతతవైపుల్య కబళితా ♦ శాపురంబు
 ధన్వతామార్గములకును ♦ దాపురంబు, తేజరిలుచుండు నెపుడవంఠీపురంబు. 56

ఋత్రీవిందాపరియము. కుం. వెం. ఆ 1 పద్య 4.

- మ ఘనజాంబూనదరత్న సాధవచరత్కాంతాకచా. స్త నూ
 తననూనవ్రజవాసనాగత సుధాం ♦ ధన్వీంధుకల్లోలిసీ
 వనజాతాంతరసంభ్రమస్యగుకర ♦ ప్రాతస్వనోదగ్రతం
 జినబల్లాపురమొప్పు నెప్పుడు రమానీమంతిసీవాసమై. 57

- ఉ. కోటల మేల్పసిండిజిగిగోడల మేడల జాతికెంపు జా
 నీ టలరారు వాకిసుల ♦ నీటికోలంకులఁ గమ్మతావిపూఁ
 దోటల భూరివైభవముతో నమరావతిఁ గ్రేణినేయు న
 వ్విటికి సాటిఁజెప్పఁగ భువింగలవే నగరంబులెన్నఁగన్. 58

వేదాంతరసాయనము. ఆ 1 పద్య 12-16.

- ఘ. విలసత్సాలవిశాలకేతనపటావిర్భూతవాతాహతో
 చ్చలితాంభోధరగర్భనిర్గళిత చంఛచచ్చంచలాశేముషీ
 కలనాకర్మదభర్మహర్మ్యవిచరత్కాంతానితాంతప్రభా
 కలితంబై యిలనొప్పు ద్వారవతినాఁగాఁ బట్టనంబెంతయున్. 59

భోజనతాపరిణయము. ఆ 1 పద్య 55.

- సీ. పశ్యన్తలములెల్లెఁ ♦ బద్మకరములు ప, ద్వాకరరతులు మహావనంబు
 లావనంబులు వినోదాగంబు లావినో, దాగముల్ గోపురాగ్రాంచితములు
 గోపురాగ్రింబులు ♦ గురుసభావళులు స, భావళుల్ దైవాలంకయములు చూడ
 దైవాలయంబులు ♦ ధామస్థితల్పటి, ధామస్థితల్పడు ♦ ధర్మలరయ
- గీ. ధర్మలతిభద్రకరులు తత్ఫలద్రకరులు, యూధములెన్నఁగాఁబ్రమోత్కరంబు
 లచటఁ బ్రమదోత్కరములు ప్రభాసమాస, లనఁబ్రభాసమాసంబగుఁపవరంబు.
- సీ. ప్రాకారమమరెండ్రి ♦ లోకాంతమన్నచో, హర్మ్యజాలొన్నతు ♦ లడుగనేల
 న్నామఁబడెల్ల రత్నమయఁబులన్నచో, నొడలి సాముల వింత ♦ లడుగనేల
 ప్రితిపీణియు సుగంధసంకృతమన్నచో, సంగరాములమే ♦ లడుగనేల

శ్యాంబు లధికత్యధికంబు లన్నచో, నైశ్వర్య విభవంబు ♦ లడుగ నేల
గీ. శుకపికాదులు సరసవచోవిలాస, కృతపురాణప్రసంగ మోదితజనాదు
లన్నచో విద్యవధికారి ♦ మడుగనేల, జగదలంకారమైన యన్నగరమునను. 61

కవిరాజమనోరంజనము ఆ 1

నీ. చారుముక్తాయ ♦ సాధశోభావళ, షీతనభశ్చరదబ్జ ♦ హిలిహాయంబు
పారందరగ్రాన ♦ బద్ధతోరణవిభా, శ్యామితామరధునీ ♦ సారసంబు
పృథ్వీనీలమణిఃప్రకృతకాద్రిభా నిరం, తరసాంధ్యరాగితాంబరతలంబు
మరకతస్థాపిత ♦ వరసాలలోలప్ర, భావలాకీకృత ♦ భవజంబు
గీ. రంగ దుస్తుంగ గోపుర ♦ రజత సింహ, దర్శనాగతభీషణధావదంబు
రావగానీంపాసన్నభాగ తేంద్ర, భద్రగజమొప్పు సావేరీపట్టనంబు. 62

సమీరకుమారజయము ఆ 1 పద్య 43

చ. స్థిరసుమనోవితానములచే ననిమేషవిలోలలోచనో
త్యక్తములచే ననర్థమణికామయకూటచయంబుచే సిరిం
గరము పాసంగు వీటి నవకాంచన సౌధపరంపరలో మరు
ద్ధిరివరవైఖరించోలుచు ♦ దివ్యపథం బధరీకృతంబుగాన్. 63

చంద్రికాపరిణయము ఆ 1 పద్య 98.

నీ. సత్కళాపూర్ణ రాజప్రకాశం బయ్య, రాజిల్లఁ బద్మాభి ♦ రామ మగుచు
వీరకంఠీరవ ♦ విభవభూషిత మయ్య, రహిఁ బూను మత్తసారంగగతుల
నఘదైన్యహారి నూర్వాలోకసంబయ్య, హరినీలఘనతమన్మస్పరణఁ దాల్చు
భువనాద్భుతోదార ♦ భూరిపక్షంబయ్య, గోకిలవాణుల ♦ కొమరు నెరపు
గీ. జవన హరిరధ సముచితచరితమయ్య, భోగి సౌఖ్య నివాసమై ♦ పాగడుగాంచు
బలుకుచెలువకు నలువకుఁబలుక నలవి, గానిసిరిఁబూని యారాజధాని వెలయు.

రామవిలాసము. ఆ 1.

నీ. రంభోర్వశిముఖ్యధరమణివిలాసంబు, లంగనారత్నంబులందుఁ గూర్చి
ఘనవైజయంత విఖ్యాతసౌభాగ్యంబు, ప్రిసాదపంక్తులఁ ♦ బదిల పటిచి
కమనీయ సురదీప్తికా కభీరత్వంబు, పరిభాషయోరాశిఁ ♦ దిరముఁ జేసి
దివిపదుమాణిక్యభేషదానవినోద, నైలి రాజులయందు ♦ సంగ్రహించి
గీ. పద్మభవుఁ డమరావతీపట్టనంబు, సారము హరించి యమ్మహిదారపురము
కాశలంబొప్పు నిర్మించెఁగాకయున్న, గలదె తాచుకృష్ణిశ్చ శృంగారలక్ష్మీ
రామేష్వరమాహాత్మ్యము. ఆ 5 పద్య 7.

సీ. పాకారత్నశాఖాకాంతు లుడువీధిఁ, గంకఃగ్రహణ నైఃఖరులు పూన
సాధాగ్రి నిహిల కాంచనకుంభరుచిమిన్ను, వాకతమృలకుఁజైవన్నె యొసంగఁ
జలదురుద్వజపటాఁనిలమునందనభేల, చమరదంపతుల కాఁప్లదమొసంగ
గోపురాగ్రస్త వంజోపలచ్చపు లభి, కరిమేనికాంతులు ఁగలపి మెలంగ
గీ. వైత్తిరథ సన్నిభారామ ఁ నరస కునుమ, సమితి సౌలభ్యలహరినిర్జరమహీజ
చరచలవిందునకుఁబిల్వఁబరంగుపుష్ప, పురమునేత్రోత్సవముఁజే సెఁభూమిపతికి.

దిలీపచరిత్రము. ఆ 2 పద్య 233.

సీ. శూరిబింబరసూ ఁహారకేలిశాంతి, హరితేతనమనోహరి రథము
గంధనాగ ధుతాభ్రఁగంధవతీజాత, గంధప్రసూన సంగంధపథము
వాహనైకగతిప్రవాహపాంనులగంధ, వాహ ధూసరితాంబుఁవాహఘటము
వీరరసాన్నిద్రఁవీరభద్రహసద్గ, వీరమాహవమహావీరభటుము
గీ. ధర్మ పరధర్మ సాధరత్యభర్మ విశ్వ, కర్మ నిర్మిత శర్మదానర్మ హర్మ్య
నిర్మలాభోర్మి ర్మశిధాతుఁ కర్మ విమ్య, తాభీమధ్యాపురం బయోధ్యాపురంబు.
దశావతారచరిత్రము. ఆ 7 పద్య 3.

సీ. మంజుల మాణిక్యపుంజరంజిత ఘన, పాకార చుంచి తాభ్రస్థలంబు
చంద్రికాంతోపలసాధపాండురకళా, మేడిత పాల్లేయఁఘృణికరంబు
రత్నకుడ్యావళీఁరమ్యాంకుసందోహ, బహుళీకృతార్క ప్రిభాచయంబు
గంభీరపరిఖా సితాంభశ్చటా తమా, లోకీకృతాధరలోకవితతి
గీ. ధూమికాహతిజాత దిశాధినాథ, పురభయంకర భేరికాఁభూరిధంధ
ణంధణధణధ్వనిప్రతిఁనాదదాయి, గోపురంబొప్పు నుజ్జయిఁసీపురంబు. 68
హంసవింశతి. ఆ 1 పద్య 40.

సీ. ఋభుశరితోకార్కఁఘృణిసంశయాపాది, జలజరాగచ్ఛవిఁచ్ఛన్నసాధ
మృతతప్తనవిమ్యుదభి వ్రేధమద నుభ్రూయుక్త నీలశిరోగృహాఘ
మైందవ మృగతృణాంధసందేహ కృద్రారుడాశ్మప్రభాఁగారచయము
సారాగ మధుపాఙ్గశంకాకృదురు నీల, జలభేయమధురసాఁకలితవరణ
గీ. మమదినచ కోరినికరసంఘగ్రిచంద్ర, చంద్రికాభ్రాంతికారి విశాలహీర
మణి గభస్తపిపరిభాఁఁమానగోపు, రంధ్రిస్తానపుటభేదఁనంబు దనరు. 70

శకుంతలాపరిణయము. పె. నా. ఆ 1 పద్య 69.

సీ. సాధాగ్రతలకేళిబాగ్రిన్మ్రోక్షణా, న్నుటస్పృశ్యదానేంద్రిపురవరంబు
జగత్ప్రేక్షణ భాజగర్భనిర్మల, శాన్తియైచ్చానఁజేయ

మబ్బినీకాంతకుఁ డ్దాంతీభవత్పాత్రంత, సంతతోదాత కాసారవార
మిందిరానుభవ్యమందురానీక ర,మ్యామెదకారణామనీషు
గీ. యందమగు మేరుమండరాఁచోద్యమధ్యతల మహీమండలమున నుద్దామభీషు
మేదురోద్భటభటసింహానాదచలిత,దిగ్గజపరంబు పద్మావతీపురంబు. శుకస.ఆ1.
మ. కల దుర్విన్ బలగర్వితాహితకచగ్రాహగ్రహాద్యద్భుజా
ర్దశరాజ్యవిజరాజగోత్రశిఖరవాజన్యసౌజన్యపు
మృలనద్యస్తునమస్తహస్తి నగరాఁశ్చిరభిఖ్యరాజన్యతీ
తిలకం బంగకళింగవంగముఖ దిగ్దేశాధిపాశాన్యమై.

73

శకుంతలాపరిణయము, (కృష్ణకవి.) ఆ 1 పద్య 105.

నీ. శ్రీకంఠ జైకుంఠనేనావికుంఠ వం,దారుమందిరము బంధారుపురము
నిరతోత్సవైశ్వర్యనికరాభిభూత బృం,దారకపురము బంధారుపురము
సంతతాయాత యాచకజనవాత్ర మం,దారభానురము బంధారుపురము
నకలవర్ణాశ్చిమాచారసంపత్త మం,దారతిభరము బంధారుపురము
గీ. శిల్పి సర్తక వర్తక చిత్రీకార, సూత్రకారాది వివిధవిచిత్రీకృష్ణ
దాన ధర్మ పరప్రజోత్కరచకోర, కారవిందారికరము బంధారుపురము. 73

భద్రాణచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 100.

నీ. పద్మాకరముతీక బ్రహ్మదాశులఁ జెలంగి, సనరాశి కరణి వాహినులఁ దెనఁగి
హారాళిపగిది నాయకరత్నములమీటి, పుష్పమంజరిభాతిభూతి వెలసి
విష్ణుచక్రములీల విశిఖాపథుల మించి, దివిమాడ్కి విబుధనుస్థితుల నలరి
కలభంబురీవి పుష్కరసంపదలఁ గుల్కి, కులగిరిగతి దుర్గములఁ దనర్చి
గీ. తరుణ రాజీవముణిగణఁఫగితహేమ,కుంభసంధరితాగ్ర విశ్వసంధరాది
నాధసాధనిధాన రథాధ్యదివసతిఁ, దసరి చెలువొందు నాప్రోబుఁ ధరణీయంబు.

యామినీపూర్ణతీలకావిలాసము, ఆ 1.

నీ. సకలకళాపూర్ణచక్రమునకు ధాత్రి, భువనత్రయాజ్ఞకుఁ బుట్టినిల్లు
భాసురనిగమాళిపాలికి దొరపాని, పరమసౌభాగ్యంపుఁబట్టుకొమ్మ
నిఖిలప్రేమచసన్నిధికి నిధానంబు, మానసంపదలకు మందసంబు
పావనక్షేత్రకల్పకలతానాంబు, మహిమాలిశయముల మనువుఁడల్లి
గీ. మహితగుణవిశ్వకర్మనిర్మాణధర్మ,సూత్రీకౌశలమునకుఁ దొల్పాలనంగ
పరధరణియందు సకలసృష్టితాస,ఘట్టినము వేంకటాచలఁబట్టినంబు.

74

వేంకటేశ్వరవిలాసము, ఆ 1 పద్య 1.

- నీ. బంగారుకోటల ♦ చంగుపూదోటల, బూచినమాపు లింపులు ఘటించు
మాట మేడలయందు ♦ నాటచేడియలందు, వెలిచవు లెంతయున్ ♦ వింతగుల్కు
నుజుగేహములందు ♦ గజజేహములయందు, దానధారాపానిజాని మీఱు
బలుమందసంబుల ♦ లలితకావ్యంబుల, బహునువర్ణాచ్ఛవీధిమము మెఱయు
గీ. ధీరులందును రణరంగవీరులందు, ధర్మగుణశక్తిమహిమంబు ♦ దనరియుండు
సహహ యారాజధానియందుగనుసాగనులు, వర్ణనలునేయజెత్రి మిచ్చవగుధలోన.
నీ. పద్మరాగారుణవృత్తిభవే జెలువొంది, ఘనచంద్రిమండలకాంతి మించి
వరమంగళప్రాధి ♦ నిరవొంది సద్బుధస్థితిఁ గాంచి గురుకథానిధి మించి
చుకవివిస్మయకై ♦ జూపట్టి ఘనగతి, నీలాసితద్యుతిఁ ♦ జాల మీఱి
రహిమిహిమను సుధీతతమస్థితి వహించి, కర్పూరకేతు సత్కాంతి నూని
గీ. గగనమండలగతిఁ జెలంగగఁ ననూన, గరిమ విలసిల్లు ధనధాన్యకలితలలిత
వైధవంబుల మించియు ♦ వసుధ వసుధ, రాజపురమన నలరు నాఁరాజధాని. 77
కవిచకోరచంద్రోదయము, ఆ 1.

- నీ. శ్రీలీల చల్నాకరాలయోన్నతిఁ గాంచి, హరితెఱంగున లక్ష్మి ♦ కాన్వదమయి
వాణిచీరు సువర్ణవైభరి నింపొంది, శతధృతిగతి సరస్వతి నెసంగి
కాళికైశిది రాజమాళిసంగతి గల్గి, హరునిచందమున నాఁర్యాప్తి నొంది
బాసగట్లు చిగ్గవిలాసమున మించి, వైకుంఠమల్లు ముక్తాకరమయి
సప్తపదమల్లు పరమహంసపరిచార, చారుతరమయి బృహస్పతిసరణిఁ బరచు
రాఘవై మీఱు నిత్యేందిరాపదాబ్జఘట్టనంబు వేంకటగిరిఁ పట్టనంబు. 78
రాధాకృష్ణసంవాదము, ఆ 1 పద్య 149.

- నీ. కళిత సద్రాజహంసమండలము గాన, రమ్యపుష్కరకమలాకరప్రపదంబు
మఱియుఁ గాదేని గురుకవిమకరమిధున, పరివృతముగాఁగ నేల దత్తురవరంబు.
ఇందువతీపరిణయము, నృసిం. ఆ 1 పద్య 14.

- నీ. గారుత్మతపరద్ధికలు వైకతిములుగా, సౌధముల్ గర్భస్థకైలములుగ
శశికాంతకృతచతుష్పదములు ఝరులుగా, గరిఘట ల్మకరసంఘారములుగ
సుత్రాలసాలంబు ♦ బుల్లోలతతులుగా, దతపతాకములు మువ్వములు గాఁగ
నఖిలాంగరాజనం ♦ బుప్పరోగణముగా, బురలక్ష్మి కల్పిపూజబోడి గాఁగ
గీ. సతతమంగళతూర్వనిస్సవము లెల్ల, ఘనలరంగరచంబులై ♦ కడలు కొనఁగ
క్షీరనారాజియో యనఁ ♦ జేలువు మిగిలి, హరికి శుభకర్మమెయ్యెచ్చునవ్వరంబు.

సాగరనియము, ఆ 1 పద్య 100.

మ. చతురంబై చతురశ్రిమండలసమస్తానస్థితంబై మహా
ద్యుతిశోభాన్వదమై యభూతచరమై ధీపాలావరి శోభద్యయా
యతవిస్తారము నాపురిన్ సచరితాహనూర్తి రాజించు నం
చితపార్వద్యయ సాంద్రీ సాగ నివహాశ్రిపీధికాశ్రేణికల్.

81

మ. వరవపావృతమై యుదగ్దిశ సుదన్వత్స్నేయదుర్ధర్ష దు
స్తరమై తూర్పున దక్షిణంబున సముద్యద్యంత్రమదర్శ దు
ర్గరమాదుర్గమమై పృతీచిని మహాగాధాభిశాఖాప్రవా
హరయాధ్యం బయి యొప్పు నప్పురి మధేద్యంబై యశేయస్థితిన్.

82

చెన్నపురీహిసము, పృథమ స్వ,

సీ. కమలాస్తబింబంబుల గలశంబుగాఁ జేసి, కొనఁబాలు పడగలఁ దనరు రథము
లటు కరంబులు సాచియమరధునీసరోజములఁ గ్రుంపఁగఁజాలు సామజములు
హరితేరిబాబాల గర్భపులాయిత, కృష్ణముఁ జెప్పగఁ జాలు ధునహయములు
పిడికిటిపోటుల బిరుదుకొండల సైనఁ, బిండిచేయఁగ నోపు వీరభటులు

గీ. కనకరావ్యవినిర్మితగగనమంబి, మేరు కైలాస సన్నిభాగారములను
నందనోపమోద్యానవళిసములు గలిగి, పాలుచు వేంకటగిరినామపురవరంబు.

83

గోపీనాథరామాయణము, పీఠిక పద్య 55.

గీ. భవ్యగుణరత్నబహుసుధాభవనరాజ, మండలీదయనదనంతమహితభోగ
లసితపురుషోత్తమశ్రీహిసలలిత, మగుచు విలసిల్లె నప్పుర మధ్వికణి.

84

వల్లభీపల్లవోల్లాసము, ఆ 1 పద్య 53.

సీ. చదలేటిదరంగల జాటుచిహ్నులనాను, గడు నెత్తుగురుజులుగల్గుగోట

లలరు నత్తెలిచెట్టు నలరులఁ గేరెడు, ననలీను చెట్లను దనరుదోట
లలచందురునిజంకకెల గడ్డియను నాన, లీడు చందుకొడుమతాతెనఁగు న్నగరు
తెన్నిక దలయిండ్లహొన్నుగిండులఁగ్రాలు, తొగదాయరతనాలఁదోచుతొగరు

గీ. బొసర జెండాలుకొకలనుట్టుగాలి, నచ్చరలకొందు నలయిక లిచ్చ నడచి
సిరుల నెలకొన్న కేస్తులచేఁజెలంగి, చక్కఁదనను నయోధ్యనానొక్కయూరు.

శుద్ధాంధ్రనిరోప్యనిర్వచనమతచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 4.

సీ. పాకారములు నుడిపాకారములు బహిర్గోపురింబు లతీతగోపురములు
కాసారములు నూర్మికాసారములు సోధ, జాలకంబులు రత్నజాలకములు
చతురంగములు మహోచ్చతురంగములు రాణ్ణి, కేతనంబులు బద్ధకేతనంబు
టారామములు సత్కలారామములు తత్సన్ధాజనములు ధర్మభాజనములు

గీ. జగతి నలసస్త్వనగరరాజగతి మిగుల, నెన్నిపురు లొప్పు నన్నిటిఁనెన్నితనరు
భావనాతీరదివ్యప్రభావనాలి, నౌపురంబు జయేందిరఁకాపురంబు. 80

రామరాయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 80.

ఉ. కీమహితేందుకాంతమణిచిత్రిత నిర్మలహస్త్యరాజి శో
భామలితాభిలాంబుజభావాండము గావున వార్ధికస్వకున్
నేమపునద్యమైన సీతనీరజమో యన విశ్వకర్మ తా
గాను మెలర్చు జేసె దగఁ గన్నుల కించగు ద్వారకాపురిన్. 87

కాలిందీపరిణయము, ఆ 1 పద్య 52.

పీ. నారికేళులసారు ఁ నారికేళులరీతి, సరసజన్మఫలాప్త ఁ సంఘటించుఁ
గమలాకరంబులు ఁ కమలాకరములట్లఁ, బటుసారసముల శోభలవహించు
రాజమార్గంబులు ఁ రాజమార్గంబులభంగి సదృశ్చంద్రపదలఁ జెలఁగ
వాహినీపరములు ఁ వాహినీపరములగతి సింధుకాండసంగతిని మించు

గీ. రామ లారామలాలితనీమలవలె, నిత్యసుమనఃప్రమోదత ఁ నెరయ మెఱయు
సహహ తద్బురి వర్ణింప ఁ నలవియగునె, ధారితైసమ గోకర్ణనేతకైన. 88

సరసభూపాలరాజీయము, ఆ 1.

పీ. మగతాల జిగితాల ఁ నగఁజాలువగఁ గ్రాలు, తేలీడాలుగల మేలుతీన్నెలమరఁ
బెనుగట్టలను రట్టులను బెట్టునునుగుట్టు, గొని తిట్టఁగనుపట్టు ఁ కోట లడర
సలరమ్ముచెలువమ్ములలిఁగ్రమ్మిచెలిగ్రమ్ము, మురెపెమ్మునెఱవమ్ముముగుడ లఱ
నెనలేని గొనబూని ఁ పెనుకోసలమ దేనె, తేర లానుదొరలేని ఁ తేట లొలయ

పీ. నెచ్చెఁ గనుఁగొన్న నేనుండులేపుచూప, నెల్లచోటుల గుఱ్ఱంబులెసక మెసఁగ
మొట్టగంబులగల ప్రోళ్లముతువు నెవ్వ, యలరుచుండు నింద్రవస్త్రమునెడు వీడు.

తసికజనమనోరంజనము, ఆ 1 పద్య 29.

సాధవర్ణనము.

చ. అలఘుతరంబులై తుహినః హరిసుధారుచి నిందురొచిరా

కులశశికాంతవేదిపృథ్వుః కుంజగళజ్జలనిర రంబులన్

విలసితజాహ్నువీవిమలః పీచివిలోల లసత్పతాకలం

బాలుపగుఁ డత్పరీభవనః ములో హిమశైలముఁబోలి యున్నతిన్.

90

భారతము, ఆది. ఆ 8 పద్య 72.

ఉ. సోరణగండ్ల రాఁ గొడమ ధి చుక్కలు పట్టి సతుల్ కవాటముల్

చేరుప మాక్తికంబు లని ధి చిల్లులు వుత్తురు డమ్మటంచుఁబో

ల్పారు వితానహరముల ధి యందొకహారత బ్రేలి సాగ్ధన్వంఁ

గా రతి డస్సి గాడ్పులకుఁగూఁ డెరువ స్తను విచ్చిమేడలన్.

91

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 13.

సీ. పాండురవ్రభఁ గిందుఁనడిన చీకటివోలె, జిగిసొప్పు నీలంపు ధి జగతి మెఱసి

యాన్నత్యమన మింగిఁగిట్టినింగులుగిక్కుఁగిట్టి నున్నాడు నవాత్మములవెడల

ధారుణీపతి సుగంధద్రవ్యములుదాఁచు, నలలెఁగి నీలంపు లుదయముల

నైపులై చెలువారుఁగిలుపుల విలసిల్లి, కొదవఁగి నీలంపు లుదయము వదరఁ

గీ. బసిఁడినీటలిఖించిన ధి పరతిమలమర, నీఁగవాఁ డుండఁ జెప్పులులఁగి నీఁగ

నట్టి సకీనలమంచముఁలాదిగాఁగ, మెఱయు డరికఁగిములనొప్పు మెఱమోఁడ.

92

మనుచరిత్రము, ఆ 6 పద్య 3.

క. పురి రాకొమరులగీర్త్యం, బరవాహిని భుజగపురికి ధి బలువిడిఁ జని యం

దిరవుకొన నెడముచాలమి, మరలినరతి బుగ్గలన నఁమరు సాధంబున్.

93

పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 107.

మ. శ్రీవణోదంచితశబ్దవిస్ఫురణమై ధి శయ్యావిశేషులవా

లవిసోదాస్పదమై సముజ్జ్వలతరాళంకారమై చిత్రభం

ధవితానస్ఫుటమై సువర్ణరుచియుత్తంబై విజృంభించు స

త్కృతికావ్యంబును బోలి చూసఁదగు రంధ్రత్రేతీసాధంబునన్.

94

పట్టుకొగ రి చరిత్రము, ఆ 5 పద్య 97.

ఉ. పున్నమరేలఁ దత్పురముఁ పాంతనె పో శిఖరాళిఁ దాకి వి
చ్చిన్నగతిన్ సుధారసముఁ చింది పయిం దిగువాఱి సంతమం
డి నైతి సన్నగిల్లు నదిఁ నిక్కము గాదని రేని యాపదా
ర్హనై పసిండిమేడలకుఁ రాఁ బని యే మిల సౌధనామముల్.

95

విజయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 72.

కా. చాసల్ మించులు గాఁగఁ జిత్రబహుల్ ధన్యముగా
నానారత్న నిబద్ధభూమితల మంతర్వారిపూరంబుగా
నానందధ్వనితంబు గర్జితముగా నభంగింక మెగ్రంబులై
శ్రీనిండాచెడు వీటిమేడలు ఘనశ్రేణిన్ విడంబింపవే.

96.

రామవిలాసము, ఆ 1.

నీ. శశికాంతమణిగణఁ ధృతభూములతోడ, నీలపురాల తిఁన్నియలతోడ
నిలుపుటద్దములు పఁన్నినకుడ్యములతోడఁ, బటికపు గుండ్రకంఠములతోడ
వన్నెలీనెడు జాఘవాదూలములతోడఁ, గలఘాతమయవిటంకములతోడఁ
దీచై నకెంపులఁ చూరు మొగ్గలతోడ, మరకతంబులగుజ్జఁ పరుపుతోడఁ
గీ దగడు మెఱుఁగులద్వారబంధములతోడఁ, బచ్చిపగడపుదలుపులఁ బారుతోడఁ
గళలరు వ్రాఁతపనుల మేల్కల్పట్రతోడఁ, జూడఁదగు నంతరంబులఁ మేడలోన.

వాసవదత్తాపరిణయము, పక్క. వీ. ఆ 1 పద్య 179.

ఉ. మేడలఁ బువ్వుఁబోఁడులు సఁమేలముతోడ విపంచిగితముల్
పాడఁగ గోత్రవైరివినిపంబినవేడుక నింద్రనీలముల్
పాడినిబంపెనాఁగ మధుఁపంబులు వేలుపుపేటినుండి యా
గోడల చూరుపట్టెలను ధూర్జినతమ్ముల వ్రాలవచ్చెడున్.

98

కవిజనచకోరచందోదయము, ఆ 1 పద్య 57.

క. ఆనగరి సౌధయాధము, లా నగరిపు నగరిచెంతఁ యునినగు రుచిరం
వైన గురుత్వమున నుధా, శ్రీనగు రుచికలిమిఁ గిందుఁ నేయుచు నెపుడున్.

99.

రామరాయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 63.

ఉ. చక్కని రాచకన్నియలు ధన్యములన్ శ్రవణామృతంబుగా
మక్కువఁబాడుచున్ లయ సమానగతింబడఁ జెండుఁ గొట్టుచోఁ
జాక్కులఁజేడు మైమఱచి చూచుచు నిల్వఁగ నప్పురంబునం
చక్కిట చెండుతాకువడి యాతనిమేనికె గండుగల్గెగా.

100.

శింశుపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 27.

గీ. భాగ్యరాజ్యాధిపతుల సంగబంధమునను, ఊరసాధంబులకు రాజయోగమొప్పె
భాగ్యరాజ్యాధిపతులసంగబంధమునను, రాజయోగం బొనర్పఁ జీత్రంబెపుడమి.

సావిత్రిపరిణయము, ఆ 1 పద్య 105.

చ. కువలయపత్రలోచనలఁగూడి సుఖించుచుఁ కేళికారస

పరివణనిజాంతరంగులు పరంగులు నిల్వఁగ నప్తభూమికా

భవనము లొప్పు భూరిబిలఁవారచరత్సరసిద్ధదంప(తీ?)

నివహములైన తారధరఁజీధరమందరతైలముల్బలెన్.

102

చెన్నపురిఁలాసము, ప్రథమ స్వ.

ఉ. చొక్కపుఁబైడిమేడలను ధ సొంపగు పచ్చలచూరుపట్టెలం

కెక్కినకప్పుతాలపని ధ చిత్తరద్రావతలపారువంబులన్

ఢక్కెనటంచుఁ బట్టుకొన ధ దగ్గఱమాఁకుల నుండుడేగచాల్

నిక్కుచు నంతద వ్యెగయ ధ నేరక క్రమృతివచ్చు నిచ్చలున్.

103

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 1 పద్య 31.

పరిఖావర్ణనము.

మ. పరిఖం దత్సరకామినీజనము లంభఃకేళి నల్పంగఁ ద

ద్గురువత్సోరుహాల్పసంకుమద కస్తూరిమిశ్రచ్ఛందసా

గురు పంకంబుల సౌరభంబులఁజూమి ధ కుంభీనసావాస ని

ర్జరకల్లోలినికందు భోగవతినాఁజన్ సంజ్ఞ గల్గె న్దగన్.

104

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 6.

చ. తనమణులన్నియు న్మృను ముఁదంబులరార సురల్పరించి రం

చును బరికించి మేరుగిరిఁచుట్టును జాట్టక యాకృమించెనో

వననిధి కాండములైఱయఁపచ్చి యనం గననొప్పు నస్ఫురిం

గనకపుఁగోడచుట్టును బొగడ్డకునెక్కి యగడ్డచక్కఁగన్.

105

పట్టుకృష్ణరీతిత్రము, ఆ 1 పద్య 25.

ఉ. లోకము లన్నియుం దనకు ధ లోనుగ నుండఁగ దన్ను లోనుగా

నైకొనెఁ గృవాళ మనిపావక నన్నిధిఁ దాఁ దపంచు ర

త్వాకరమాన నగిరి తదాపరణావృత్తిజేసినిల్పెనో

కాక యజుండు చుట్టు ననఁగాఁ దగు నభియగ్డ రూపమై,

106

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 54.

మ. శూరిదశ్వస్సరదశ్వఘోరఖురభిన్నా రామభూనారికే

రరసారుట్ఫలనిగ్దళద్విమల నీరసార్ధారాధరాం

తర వర్తిష్ణతఁ దోయఘోర్తిఁ గని దానన్ మబ్బుధారాధరా

ఖ్య రహింపన్ జలరాశివృద్ధిమయి భోయస్ఫూర్తిఁ గొల్పెన్ బురిన్.

107

ఉత్తరరామాయణము, ఆ 1 పద్య 55.

క. పురిపరిఖయొప్పనమీతా, మరసాక్షీజలవిహారముంగళమహిమా

కరదుచిపరిపూర్ణాంభ, స్సగోలలామంబనంగ ద సత్కవి పితమై.

108

కానల్యాపరిణయము, ఆ 1.

ఉ. శైవలనీలముం గమలఁకాలియునైన యగ్డనీరు ప

ద్యూనభీనాఁతతోడి కరఁకంచుగ నొప్పుదుఁ గోట కాటిలా

గై వజలంగ హర్యకనకాంశునికాయముపేరఁ దత్పుర

శ్రీవిలసిల్లు నభ్రచరఁసింధువు మాళికి మల్లెదండగన్.

109

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 112.

క. నరవరమణిహర్యవిభా, కరబంధురకనకవరగత్తైతవజాగ్ర

త్పరిధియాలమధ్యతలమై, పరిఖాపుష్కరము తేటఁపడు నవ్విటన్.

110

చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 81.

సీ. మారుతోద్ధాతవిఁస్మయ తరంగంబులు, మిన్నేటితోడుత ఁ మేల మాడఁ

గమలనీలోత్పలఁతైరవకల్పార, పుష్పవాసనలుర్వి ఁ బుగులు కొనఁగ

మహదద్భుతగాహిమఁస్యకచ్ఛపములు, సంకత విశాంతి ఁ సంచరింప

బకచక్రివాక పట్టదమరాళంబుల, నాదంబు చెవుల కానంద మొసఁగఁ

గీ. బంతమొప్పఁగబడబ గ్నిఁబాధఁబట్టి, యుదధి యందుండితావచ్చియున్నదనఁగఁ

బరపు నిడుపును లోఁతును ఁ బరగఁగలిగి, పరిఖయొప్పును సాకేతపురమునందు,

మైరావణచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 42.

స. తనపయి నొక్క పర్వతము ఁ దాపయి యుండఁగ లోన నుండున

వ్వననిధికెంత గొప్పయని ఁ వారక యున్నతమైన కోటను

ట్టును తనునిల్చి యాద్యచరఁధుల్యధినాథ విహారయోగ్య శో

భీన సవిలాశయంబగుచు ♦ భాసిలు చుండును ఖేయమప్పరిన్. 112

రుక్మిణీకళ్యాణము, జ. శేం. ఆ 1 పద్య 50.

క. నూత్నముగఁ బరిఖ యొప్పెఁ బ్ర, యత్నముగా నచట తటయు♦గాబద్ధమహా
రత్నాకరఘనసంపద, రత్నాకర మన గభీర♦రచితాంతరమై. 113

మకుండవీలాసము, ఆ 1 పద్య 100.

చ. నురుచిరమాధురీజలము ♦ చొప్పడేనేని పృథుల్లహ్లాకాం
బురుహా సిఠోత్పలపృథపపుష్పమరందరసానుల్బు బం
భరములు కల్గెనేని, తనభంగగుణంబు లడంచెనేని, యా
శరనిధి తత్పరీపరిఖ♦సాటియొనర్పగ వచ్చునెన్నగన్. 114

పద్మినీపరిణయము, ఆ 1 పద్య 81.

చ. అతులమహాగభీరపరిఖాంబువిహార భుజంగమాంగనా
పృతతి మహాఘోరదుర్మతులు♦బల్బులు నారసి పుష్పలావికల్
మతినరుహోత్పలాబ్ధకుసుమభ్రమ డాసి తదీయ భీకరా
కృతి పరికించి తత్తటిలి♦త్రిమృదుచుండుదు రప్పరంబునన్. 115

రామచంద్రోపాఖ్యానము, వా. శేం. ఆ 1 పద్య 54.

గీ. నల్లగలువలు దొంగలు కెండామరలును, నీలమణికుక్తి విద్రుమలీలఁదనర
శికరంబులు చూక్షికశ్రీపహింపఁ, బరగు రత్నాకరముఁబోలెఁబురము పరిఖ.
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శం. క. ఆ 1 పద్య 89.

ఉ. ఆనగరంబువప్రమున♦కావృతియైన యగడ్డ తీరు నం
భోనిధిసారు శేర్పలుపఁబొంకము గామిఁ బ్రజల్ ప్రమింపగా,
నానలిసోద్భవుండు సహజాంబునెధిన్ జలనీలికామషిన్,
బూనిచి ముద్రవేయఁగ నముద్రమునాఁడను వార్ధియిప్పుడున్. 117

భోజనుతాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 58.

క. పడమటియదిసాగరమని, యెడు తద్జ్వలమాటఁదక్కినేతత్పురి న
ల్లడలందుఁ బరిఖలెవ్వియె, జడనిధియెయ్యెదియె♦తెలియశక్య మెచ్చిజనున్. 118

ప్రభావతీప్రద్యుమ్నము, ఆ 1 పద్య 65.

కోట.

గీ. అమరు హాటకమయ కవాటములతోడ, గురుతరందైన యప్పీటి ♦ కోటగవసు
కుశధారకుడప్పిటెక్కులునుదాను, బయటంగొలుపున్న పసిడికొండయునుబోలె

శృంగారనైషధము, ఆ 2 పద్య 42.

గీ. పుష్పిణి పాపాఘటితమైన, యప్పురముకోట యాకాశమంటియొప్పు
వేడ్క బారాళ భువనరబువెడలివచ్చి, చుట్టినచ్చినయట్టి వాఁసుకియుఁబోలె.

శివరాత్రిమాహాత్యము, శ్రీనాథ. ఆ 2 పద్య 4.

గీ. సారిరిగనుడట్టి హేమరఘ్నలుసెలంగఁ, బొడవుకతముననూత్నమైపాలుఁజూడఁ
బట్టనము కోటకొమ్మలఁపంక్తి గగన, మండలక్రికిసంపంగి ♦ చండవోలె. 121

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 5.

గీ. నీలమణిసాధరుచిఁచేరిశిండుకోప్పు, నురధునీమల్లీకాదామ ♦ పరిచితంబు
సంకలయెత్తు పురిలక్ష్మీకొనరెమణుల, మొగపుదేగయుఁబోలె నశ్వుగరికోట

కతుత్ ఫణిజయము, ఆ 1 పద్య 113.

గీ. కలధాతవలి శంగంబుగాఁబోలును, దనరుచున్నది శంభుతనువ్రలీల
ధునపుష్పచాంపేయఁపనమిది గాఁబోలు, నేలుచున్నది పులిఁతోలసిరుల
వారిసీలసోపానశరఃగిగాఁబోలును, బగటుచున్నది నల్లఁపాఁపఁజేరుఁ
బడడంపు బలపసోభాగ్యంబు గాఁబోలుఁ, జాటుచున్నది జటాఁజూటరుచిన
గీ. సరసిగాఁబోలుఁ గాలిడంతునదిగతి, నోడగాఁబోలుఁ బోలెడినుడుపతికళ
ననిమిషాధిప చూచితేయల్ల పసిడి, కోట సడిమిశృంగారపుఁదోటలోన. 123

ప్రభావతీద్రవ్యము, ఆ 1 పద్య 63.

గీ. అహిమకరప్రచార నుదుఁరానదమై నిబిడాంధకార న
న్నహనము పాలుఁ చెల్లుచుఁ దఱునర్చు నముద్రమహాదకంబుచే
గుహిరభివ్రేతంబగుచు ♦ భాసిలుఁ దత్పురికోట మిక్కిలిన్
మహిమను జక్రివాళగిరిమాడ్కిని జాడ్కికి వేడ్క నేయుచున్. 124

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 109.

గీ. పరిఖ నిజాశ్రయాంబుపరిఁపాటిఁదలిర్పఁ బదాఱువన్నెబం
గరువుననైన రాజగృహఁ కల్పనకర్ణికగాఁగ గంధసిం
దురములుతేటులై మొరయఁదోరపుఁ గొమ్మలు తేనులట్లుగా

ధరయనుకొన్నిలో మొలచు ♦ తామర పూవన గోట మొటగున్. 125

పాండురంగమాహావ్యూహము, ఆ 1 పద్య 108.

ఉ. అన్నగరంబుకోట తనరారు గవాటపటుత్వసంపదన్

విన్నరయంగఁ దన్నగర ♦ విగ్రహముల్లన క్రిందుగాంగఁ గై

కొన్నధృతి న్యరోజభవుఁగూర్చి తపంచానరింపఁ బక్షము

ల్లన్న సుమేరువోయనఁగఁగించనదీపుల నుల్లసిల్లుచున్. 126

షట్పక్రవర్తిచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 24.

మ. పరిభావారిధి మాతురై న సిరి కట్టాతంపుటిం ద్లోక్కుడ

న్వరియు న్నోడ్చు నొకప్పుడంచు మది వానిం జాల నిందించి సు

స్థిరతం బన్నిన సంతతోన్మిషిత మాచెందమృతందమృతం

బరగుం బంగరుకోట వీటఁబలుకొమ్మల్ టేవులై మించఁగన్. 127

చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 58.

చ. తనపురి ముందుక్రిందుపడఁదన్ననగడ్డకుఁ దేలికొంతు వే

చనియెద నంచు నమ్మిధిలఁ జక్కఁగ జుట్టి పురారిచాపము

గ్దనచూలు నత్తవారిసగంబనియెంచి హితుండ పోలెఁ గా

చిన పలునోటిచిల్వ యనఁజెల్వగు వజ్రపుఁ గోట వీటికిన్. 128

బహుళశ్వచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 83.

ఉ. నీసరి యైన జేవతటినిం గలఁగించెద, నీవడంపుమా

నాసరి కేషపన్నగ ఘటానివహంబు నటంచు నప్పుడిన్

బాసలు సేసికొన్న వసభాసిలు సాల శిఖారి ఖేయమున్

మోసమె యైన విష్ణుపదమున్ బలిపీఠము మట్టనేటికిన్. 129

విజయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 70.

సీ. వసుమతీవలయాధిపర్య రాజద్రాజ, పరితోవిజృంభిత ♦ పరిధియనఁగ

విక్రమతీయభృశోపక్రమాధోక్షజ, చరణవిస్త్రస్త హంసక మనంగ

సఖిల భూభరణ సఖివగ్రయాచ్ఛాయాత, మండలీకృత మహాశుండలియన

భువనప్రయాశ్చుత ♦ పురరమాకటిలగ్న, భగభగనృణికాంచిదామమనఁగ

గీ. యెనఁగు బహుజీవనపరీదాత్మత్వవిష్ణు, పద సమాశ్రియతాభోగభానురత్వ

పురుషరత్నాభిరామత్వపుష్కమహిమ, విఘ్న హేమకవాట మువ్వీటికోట. 130

తాతాకాంక్షజయము, ఆ 2 పద్య 1

శ. శరధరవాహనుండు గులిశంబున తొక్కలుదుగించె నందు ని
 ర్జరగిరి కిన్నుచే నపరశంజన్మముఁ గైకొని వీటి కోటయై
 పరగి కవాటచంభమునఁ బడు యుగంబున నేకవజ్రబం
 భురతనువున్ ధరించి విమళులైనైలువం గగనంబుపొడికెడున్. 131

నుమనోమనోభిరంజనము, ఉల్లాస. 1 పద్య 53.

శీ. రాయచున్న ఘనపయోధరములుగలిగి, నడుములొకకొంతబయలుఁబెడగుమిగిలి
 చూడనొప్పారు రేఖలసాంపుమెఱసి, కోటకొమ్మలమరునీటికొమ్మలట్లు. 132
 పృథ్వీమృచరిత్రము.

వ ప వ ర్ణ న ము.

శ్లో. పురిపప్రఖిచితమణిగణ, మరుచిరదీధితులవలనసారిదిని దివి యుల్
 సరకుగొన రెట్టిరాతులఁ, గరమరు దప్పురముకోటకావలివారల్. 133

వికృమాంకచరిత్రము, ఆ పద్య 68.

శీ. కృష్ణచక్షువిభావశరీరేశలఁ జకోర, నమిత చంద్రికలంచు ధనంతసింహ
 పలిపక్షాందభుకు మేల్ ధవళిపట్టు బుట్టముల్, గట్టినయట్లుదిక్కాంతలలర
 గంగాతరంగ సంఘమువీటిపైఁబొర్లి, యేల వచ్చెనటంచు నిందుఁ డరయఁ
 దారకాకైరవోద్యన్నభాకాసార, ముదుటు రాయంచల యునికిఁ చెలుపఁ
 గీ. బరగు శరదంబుధర దిగంబర గురుప్రకాశ పేశల వజ్రసంఘటితవప్ర
 దీప్రకోచిఁ పరంపరలోదివముఁబ్రాకి, పరతమోలీలఁ దూల నప్పట్టినమున. 134

ఉత్తరరామాయణము, ఆ 1 పద్య 54.

శ. పలుగుగ నప్పురంబు ఘనవప్రసమున్నతి యర్కుతేరికి
 నన్నలపునఁబాటరామి నతఁడందులదిడ్డులుదూటి రాకపో
 కలు సతతంబుఁ జేయుటయుఁగాదె జగంబునఁ దేటతెల్లమై
 చెలుచన బాలబానుఁడవఁ బిన్నతనంబోగి గాంచె నెంతయున్. 135

మైరావణవృత్తము, ఆ 1 పద్య 41.

చ. అరుణగభస్తి రేయి చరఃప్రమాదిక్రినేగుచు నప్పురిం గరం
 బరుదగు తుంగవప్రశ్నితాగ్రముదాఁకి కడిందిఁ గంద దు
 ర్భరమగుమచ్చవచ్చె నిదిబద్ధని పల్కఁ గఁబించితక్షపా
 పరునకు లోనఁ గందు గనవచ్చుటకుం గతమేమి నిచ్చులన్. 136

రామచంద్రపాఖ్యానము, మి. మ. ఆ 1 పద్య 53.

చ. ధరణిని వాల్మీకిదగుఁ ధంబునఁ జాన్పిన చక్రవాళభూ
 ధరమును జూడఁగాఁ దివిరి దాఁ జదలంటుచు నొయ్య నొయ్యనన్
 తెరిగినదో యనంగ నభిభీకరమై గనుపట్టు నూత్న భా
 స్వర నవరత్నసంచయ నిభద్ధమహోన్నతసాల మప్పురిన్. 137

రుక్మిణీకళ్యాణము, జ. వేం. ఆ 1 పద్య 49.

ర థ ము లు.

చ. హరునరదంబు మృణ్మయ మహస్కరులేర్పొకబండికంటి దా
 నరయ విరూపమైన రథమా దనుజారిదటంచు నెంచి నుం
 దరతరనేమినిస్వనమునన్ బ్రహసించిన చంద మొంది య
 ప్పురి నరదంపు గుంపు ధగు భూరి ధరాధర శృంగతుల్యమై. 138

ఇందుమతీపరిణయము, కుమా. ధూ. ఆ 1 పద్య 153.

చ. సారథిచాందనుండు బడిసాగడు చక్రయుగంబు పొత్తి పం
 చారపుగుఱ్ఱముల్ రథియు శౌర్యమునం దరమాని సాత్త్వి
 స్తారము ఖండఖండములు తానటమాసరియంచుఁ దత్పురిం
 జేరులు నవ్వు శంకరుని తేరినిగేతన కింకిణీధ్వనిన్. 139

పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 115.

చ. ధనదు నాశ్రియింపఁ దనకు నిరాధార, గతియటంచు రత్నగర్భజేరి
 యధిక రూపముల దాధారగతులను, బొలుచు పుష్పకములు పురరథములు. 1

పద్మకృష్ణచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 22.

గీ. తత్పురస్యందనములయంధములుహృదయ, వీధినిడుకొనిమఱినుమీఁదివిశ్వకర్మ
కమలవనబాంధవునిశతాంశముగుచేరు, పుష్పకంబునుసృజియించెఁబొలుపుదొలక్తి
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శంకర. ఆ 1 పద్య 95.

ఉ. దారున రత్నకుట్టిమ శతంబులందోపశతాంగరీతులన్
హరిమణీశిరోగృహములందుఁగలింపవమానలీలన్
హీరపురాలజాఁచినశనిచ్చు దనంతట స్యందనస్థితిన్
దీరులు మీఁ నూరఁ దగుఁ తేరులు పేరులు సార్థకంబుగన్. 142
ముకుందవిలాసము, ఆ 1 పద్య 121.

మత్తకోకిల. చక్రముల్ జతగూడ బంగరుఁచాయ నింగి చెలంగఁగాఁ
బ్రకృమాదృతపద్మతన్ శరఃపర్షణాస్పదవృత్తులై
వక్రగామిత లేమిఁ జైత్రినశవప్రతాపవిజృంభణో
పక్రమస్థితి మీఁలుఁ జేరులుఁభానుమండలనై ఖరిన్. 143
తారాశకాంకవిజయము, ఆ 2 పద్య 28.

చ. అలఘునిజధ్వజాంచిత పటాంచలజాతసమీరవారితా
మఱ గగనస్థలీయుతవిఁమానవిహారనిలింపడంపుతీ (?)
సలలిత పంచబాణరససంజనితోరుపరిశ్రమంబులై
యలయఁ బురిన్ శతాంగము లుఁగవగ్విరోధిచమూవిభంగముల్. 144
అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 71.

మ. వరసీలోన్నతి మించుటం దనరె డీవ్యద్రావిజరాజాప్తి భూ
ధరరూఢిం గననాట శృంగకలనన్ డల్కించెఁ గేతుస్థితిం
గరమొప్పారుట నభ్రముం దొరసెఁ జక్రక్రిస్సార్థి వర్తిల్లుటన్
హరిలీలన్ వహించెఁ గాంచనశతాంశగానీక మాప్రోలునన్. 145
ఉత్తరరామాయణము, ఆ 1 పద్య 69.

ఉ. సరసపడకృమమ్ములు బొసంగెడి సాంగతురంగపుంగవో
త్కరములు పద్మరాగము లుఁదారకళం దగుపుష్పరాగముల్
బరగునవక్రచక్రములు ఁ వాటిలియున్నపురీరధాళికిన్
గురభము తున్నులై సవతఁగ్రుంకిన సాటి యనంగఁ జెల్లునే. 146
అచలాత్మజాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 21.

భు. శివధర్మోన్నతిమించి భూరిరుదులంధైర్వాందిభూభృత్కులా
నిమిస్త్యైతఁ గాంచినస్తతి మహాఁ లేజయు దీక్షించిగన్ 147

ఘటిలోఁ దమ్ము బహూజ్జ్వలత్పురకూరులో ♦ పూనంగ దివ్యోద్ధతిన్
వివరం బేర్పడ నవ్వు మేరుగిరి సఃప్రీటన్ రథవ్రాతముల్.

148

కవిచకోరచంద్రోదయము, ఆ 1.

క. ఆనగరి రథములకునరిఁ, బూనంగ జేజేలయరదఃములు గడఁగి స్థిరా
నూనగతిలేమి నోడి వి,మానములను సంజ్ఞఁగనె నఃమానుషభంగిన్.

149

కృష్ణకళ్యాణము, ఆ 1.

ఉ. బంగరువెండికొండలని ♦ సల్కుదు రావ్యులు మిమ్ము మాకు మీ
రంగులు చూపుచుంచు నతి ♦ రాజసమైష్వంగఁబల్కువానితోఁ
బంగున దాఁటలేకపుడు ♦ చట్లగతిం గన భూరితారకో
త్తుంగధరద్యుతు ల్గానుచుఁగోఁచె ననం బురి నొప్పుఁ దేర్పొగిన్.

150

కాసల్యాపరిణయము, ఆ 1.

గీ. నూత కంఠాణ ఘంటికాఃకేతుచక్ర, రక్షచక్రప్రకాశోగ్రిఃరథికివిన్ను
టంబు లొక ముద్దఁ జేసినఃపర లనఁగఁ, దిరుగు రథములు విరివి నఃప్సరము నందు.

సృష్టభామాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 42.

గో పు ర ము లు.

చ. ఒనరుఁ బురాధిరాజమున ♦ నుజ్జ్వల వజ్రకలాప గోపురా
గ్రినిహిత హేమకుంభములు ♦ గాంగహిరణ్మయకంజమంజుమం
దనరంగ నిక్కి దిక్కురుల ♦ తండము తుండముసాఁచునంచు నుం
చిన వెలబొమ్మలో యనఁగ ♦ జిత్రితసాంద్రమృగేంద్రరూపముల్.

152

వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 108.

ఉ. ఆపురి నిండు వెన్నెలల ♦ నగ్రవిధూపల సంభవాంబుధా
రా పటలచ్చలామర తఃరంగిణి ఖేయ పయోధిఁ గూడరాఁ
బ్రాపుగ గచ్చు నిచ్చెనలు ♦ వన్నినకైవడి గోపురాపథుల్
కైపు వహించె మెట్టుపలఃకల్వలె వాకిళు లుల్లసిల్లఁగన్.

153

చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 62.

మ. పురి నిండ్రోపలగోపురోపరిసముద్భూతపరిభల్ భూనభోం
తరముల్నిండ నకాలసంజనితకృష్ణన్యంజనచ్చాయ లా
హరిదశ్యాశ్వాశ్వాపత్తలీనవివృతాన్యన్య క్తదంతంబులం
దరుదారంగనుఁదా ననూరుఁడు తడియాయుఁపరిజ్ఞానమున్. 154

విప్రనారాయణచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 5.

గీ. గగన గంగాతరంగిణీకనక కమల, హరణ గమనార్థజన కల్పితాతి హృద్య
విమల శశికాంత సోపానవిలతులనఁగ, బొలుచుఁగలభాతగోపురములుపురమున.
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శంక. ఆ 1 పద్య 92.

ఉ. ఆపురిగోపురాగసము ధంచితకాంచనకుంభముల మహా
ద్దీపితలీలన్ మెఱయూ ధీరతనందులనుందరిజనం
బేవలరుంబయోధరము లీపగిదిం దమకంచు నిర్జరేం
దూపమచారు వక్త్రలకున్మోయ్యనఁ జూపఁగ నిల్పిరోయనన్. 156
రుక్మిణీపరియము, కూ. తి. ఆ 1 పద్య 40.

మ. అరజాబిల్లి మెఱుంగుబాసికముచాఁయంబూనఁ గాఁ దారక
ర్నరయన్ జల్లిననేనబ్రాలకరణిన్నిండార సావర్గని
ర రిణీకంకణయు క్తకేతుకరకంజంబొప్ప లద్రత్నగో
పుర మాగోపురలక్ష్మి పెండిలయియెఁపున్ పార్థకళ్యాణమై. 157
తారాశకాంకవిజయము, ఆ 2 పద్య 6.

కా. పోరాముల్మణిగోపురాగ్రములనేఁపార్థిద్దున్ నిలింపుల్ని తాం
తారామస్ఫుటనూనగుచ్చమకరంబాసారవైవాలిని
తీరాంభస్సరసీవిహారముల నెంఁతేనిర్గతశ్రాంతి నా
యూరన్నిల్చి నుఖింపుచుం డ్రనుదినం బుత్సాహయకృత్తులై. 158
విజయనందనవిలాసము, ఆ 1.

ఆ. బె. కనకగోపురాగ్రఘటితగారుత్పత, రత్నరుచులు కుముదఁరాజులేడి
తోడరిమెనవఁజూచుదూర్వాంకురములని, చనువృగేంద్రముఖములునికినులికి.
బిల్వణీయము, ఆ 1 పద్య 25.

ఆ. బె. గోపురాగ్రహైమంతుంభ స్తనంబులు, కేతనాంకుకంబువాతజాత
సంచలచ్చలమునఁజూఁదత్పరలక్ష్మి, విష్ణుపదముఁజేర్చువిస్మయముగ. 160
సమీరకుమారవిజయము, ఆ 1 పద్య 45.

ఉ. అంబుజతాగరత్నమయః హాటకమంధకలావగోపురా
గ్రంబుల నాకలోకకరిగించి వియత్రటిసినరోజుకో
శంబు లటంచుఁ జేరి తటఃసంఘటితారులఁ జూచి మొగ్గు స్వ
గ్గంబున కేగిన న్నియతఃకారవక్రతంబు దిప్పనే. 161

వేంకటేశ్వరవిలాసము, ఆ 1 పద్య 7.

క. ఆపురగోపురమణి నిజ, రూఢము లీక్షించి రవిహారు ల్పృతిహయధీఁ
గోపించి హీరహరులన, నావట్టునఁ జూచికాదెయబునటులొలఁగున్. 162

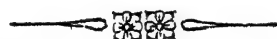
నల్లవీపల్లవోల్లాసము. ఆ 1 పద్య 62.

క. పుర గోపుర శిఖరంబులఁ, గలమరుదై పద్మరాగఃకలశము లమరున్
జరమాచరమాదులిలనై, సరిపున్నునందోచుసూర్యఃచంద్రులభంగిన్. 163

సృష్ట్యన్నిరతియు.

వీధులు, అంగళ్లు.

ఆ. వె. నీర నగ్గియునికిఁ నారయ విస్తయం, బసుచు బాడబాగ్నిఁ కడలి యప్పు
రంబుఁ జొచ్చెనొక్కొక్కతాకరముమంబులనఁగఁ జెలువ మమరుఁనాపణములు.
ఒకరిమసేనము.

సీ. పాధోధిజలయుక్తిఁ బ్రాచిఁపట్టినదితా, కరులనాఁదగుమరఃకతపుగరులు
కరుల తొండముసిక్కిరిగఁబడించిమింగిన, హరులనాఁదొండమొప్పగుఁ దడశ్శ్రీ
హరులదాపితాపథలమర నేనుఁగుదోయి, నీ రాధ్యునహంజిశివీప్రసాది
క్రీలుతత్పార్వతిఁ త్రితశంఖచక్రము, ల్గిర్నంపుఁ దిన్నెలఁబుత్రిఫలీంపఁ

గీ. బెఱపురాళిగృహశీలఁ బెండ్లియాడ, భవనరాజులుగట్టినఁబాసక మనఁ
దనరు మణితోరణములతోఁ ద్వారవిరతి, పరగు వీధులు పురిమాత్రఃపట్టినట్లు. 164

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 1 పద్య 53.

బ. ఉచిత సమయ మగుటయును తత్సంగచ్ఛప్ర, నూలినొందియున్న చొప్పు మెఱయ
వివిధమణినమృద్ధిఁ పీక్షింపఁగానొప్ప, నవ్వురంబులోనఁ నాపణములు. 165

కెనకచంద్రానామము, ఆ 1 పద్య 19.

- సీ. నిరత యాతాయాత కరిఘటా నిర్యత్న, నిర్యదప్రమదాఘనిర గములు
గృహచత్వరేణి బహువిధానోకహ, రాజిఫలసరితద్రససరములు
చంద్రకాంతోపల సౌదోందుకర సంభ, వన్సురద్వారి పరివాహతతులు
పుష్పసమృద్ధి సముమ్భాత భూపవాత, ధారాళ దానాంబుపూరములు
గీ. బహుళ కంఖాణ గతుల జంబాలమగుచు ఘనుల మేనులపై వాగ్గులుగండవడుల
ప్రేమ మైజారు కాశ్మీరరేణు పటలి, నణగియింపొందుబ్రతిపిఘులస్వరమున
పట్టుకొనిరి చరిత్ర, ఆ 1 పద్య 26.
- చ. అడయ విశాల మీనగర మానని వేతె నుతింప నే యం
దిరుజెన మేటిమాడువులు హెచ్చగు గచ్చుటరుంగుపంచలు
స్వరపగు నంగణంబులును నారికెడంపు విటంపుపందిరిలో (?)
ఎఱుంగ వీధికాశత మెఱుగెచ్చెడివో దతదీర్ఘ రేఖయై. 168
- చ. ఇరుగడ నొక్క టాంటి కెడమియ్యక క్రిక్కిరియంగ గొండల
ట్లరుదగు హర్మ్యమాలిక లఘుర్పతిమాద్యము గప్పి యెప్ప న
చ్చురవర వీధులం జనులు పూర్ణనుఖాప్త బగళ్య నెండసో
కెఱుంగక సంచరితురు సవీనత(?) రెండవ జాము దక్కంగన్. 169
- చెన్న పురీలిసము, పరిధమ. స్వ.
- చ. బలిర జల్లోర్ధ్వ యంద్రభుకులం బసపాడంగ ధూప ధూమ కుం
తలములు కేతు హస్త కలశనన్ నగరేందరి విప్పి సాములం
దళియల నుంచె బోవులుగనా బాలుపై నవరత్న రానుల
న్విలసిలు గాంచనాంచిత పణిగివణి రమణీయ హట్టముల్. 170
- ధ్రువాంబులు, ఆ 1 పద్య 104.

బ్రాహ్మణులు.

- సీ. అనవద్య వేదవిద్యా లతావిరతికి, హలహలములు జిహ్వోంచలములు
రాజిత బహుకథా రాజహంసికలకు, మానస సరనులు మానసములు
చారు సత్యవ్రత సౌరభ్య లక్ష్మికి, నుచిత వాక్యములు పుష్పాద్గమములు
శాశర కాదుగ్ధ మేదు బ్రోహ్మకు, మధురాకృతులు శశిమండలములు

గీ. గా సమస్త మహాధ్వరకర్తృతా వి, భూతిఁ దనరి యఖిలలోకపూజ్యులగుచు
నిరుపమాన సద్గుణ గణానీతినిరతు, తై ధరామరు లొప్పదుఁపస్సరమున. 171

నిర్వచనోద్దేశ రామాయము, ఆ 1 పద్య 57.

క. బ్రహ్మత్వము లఘు వగు నని, బ్రహ్మాయు పిగుడుల సుచ్చిష్టపద్మైదు గాకా
బ్రహ్మది కళలఁ దత్పురి, బ్రహ్మజనుల్ బ్రహ్మఁ విష్ణుఁడనుపకె చర్చన్. 172

భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వభా. పద్య 1000.

సీ. సంశత భువనప్రశస్త సంచారులు, సత్కుల గోత్ర విఘ్నాఠిలు
లవనీసతిపరిగ్రహార్ధసమర్థులు, పరిచరప్రహ్లాద నిరతగుణులు
పృకట పదకమఁ ప్రాగల్భ్య నిరతులు, పరపక్ష ఖండనప్రాధమతులు
ఖరదూషణక్షయంకరశక్తియుక్తులు, కృష్ణవర్మాధికకృత్యపరులు 173

గీ కలిత సర్వజ్ఞ విగ్రహుల్ కలిమలాప, కర్ణణోద్ధీర్ఘ సప్తర్షికర్మవరులు
నగుచు శ్రీవిష్ణుమూర్తులననుకరించి, వెలయుచుందురు తత్పురివిప్రవరులు. 174

శ్రీరంగమహర్ష్యము, భైర. క. ఆ 4 పద్య 1010.

చ. అల తొలివేల్పురాపగర యాఁకటిపంటలు వేదజమన్
మొలచినచే లుదారగుణము జ్జనియించిన యిండ్లు సత్త్రియా
ఫలతరువుల్ వివిక్తశుకపంజరము ల్లశకల్మి ధాతతా
తల మన నేర్తురారవంతత్వవిధిజ్ఞులు వీటిభాసురుల్. 175

పంచతంత్రము, బై. వేం. ఆ 1 పద్య 85.

చ. చిరసముపాశ్రితాగ్నితడిఁజెంది నశించునటంచునో కృతా
ధ్వరతఁ దదగ్ని మై నునికిదాన నొకంగము దాచుచేతనో
పుర ధరణీసురు ల్నిగమఁభూధరముల్ జపయజ్ఞశీలు రా
హా ధనదేశు లైన వలంహస్తము సాచరు వారిధారకున్. 176

అముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 24.

క. గురుతరము తత్పురాంతర, ధరణీమర శాస్త్రవోనిధిదర్శం బాహా
గురుతరము గాదు నారది, గురుతరముంగాదు వారిఁగూడి వచ్చింపన్. 177

నిరంకుశోపాఖ్యానిము, ఆ 1 పద్య 48.

చ. అల హరి యాన నాంబుజమునందు జనించుటఁజేసి మేము ము
ఖ్యులము తదీయనాభి కమఁలోద్భవుఁ డావిధి మామ న్నెవ్వధిన్
దెలిసిన్ నీడు గాఁగలఁడెదిగ్గుడు మఁకని గ్రేణినీయుచుం

బాలురులు విచిత్రములు ♦ బోలున వేదరహస్యవేదములై. 178

రహస్యదయము, ఆ 1 పద్య 137.

క. క్రతుమజుండు గృహపాచకు, లతిగూఢబ్రహ్మనిధికినాంజనికులు భా
గతికిం జేరొలగములు, ప్రతి లేకలరుదురుపురముబ్రాహ్మణవర్యుల్. 175

కవికర్ణరసాయనము, ఆ 1 పద్య 9.

సీ. తలవాకిటను రాణి ♦ నిలిపి నమ్మతిఁ జెందె, చనరాయనమునకుఁ దప్పగాదె
విబుధాహితోక్తులవెలనె నశాంతంబు, తన కవియాధి వ్యతిర్ధంబుగాదె
క్షీతి నన్యసంజాతగతి నాచికెలఁజెందెఁ, దన బుధత్వంబు వంధ్యంబుగాదె
చేకొనె శిష్యు దోషకరుండగువానిఁ, చన గురుత్వంబు నింధ్యంబుగాదె

గీ. యనుచు నభిమాన సవన సమగ్రజన్మ, సాధు శిష్యాదరప్రాధిసహజముగను
వసజభవ శుకృబుధ బృహాస్పతుల నగుచు, వెలయు నవ్వీటఁగల మేటివిప్రకోటి.

ఇందుమితీపరిణయము, కు.భూ. ఆ 1 పద్య 145.

సీ. సతతశుశ్రితస్మృతిక్షణయోగ్యతకుఁ దాన, నెలవై సదాచారకలిత మగుచు
సతానకృద్రీసన్యందనవ్యాపారముల తెఱగంటి విండులు నడుపుచు
హంస రథాంగ బాలాభిరామ సరోచి, రామోద భరితమై ♦ యంద మొంది
ప్రాధ భుజంగ వాక్పాబల్యముఖరనై, కమనీయ వనమాలికలఁ దనర్చి

ఆ. వింటి కంటె నేమి ♦ వెలితి నా నచ్చట, జంపుఁ గను నిలానిలింపగణము
చూడమే జపాపగిమానసన్నిధి నున్న, స్ఫటిక మెట్టులున్న ♦ పొప్తదీప్తి.

కకుత్స్థవిజయము, ఆ 1 పద్య 125.

మ. చతురాస్యలో పురుషోత్తముల్ బుధగురుల్ ♦ సగృహ్మూర్తు ల్బ్రహ్మ
శతమస్యలో శుచి ధర్మ పుణ్య జనతాక్షాఘ్నుల్ ప్రచేతుల్ సదా
గతు లక్షీణనవార్ధకర్తలు కలాకాంతుల్ జగద్భంధు లా
క్షీతిదేవుల్ పురి చేపతామహిమలం ♦ జెన్నందుల చిత్రమే.

182

వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 97.

శా. చాతుర్యాది గతాభిలశుతిచయుల్ ♦ వడ్డర్పసిపారగుల్

శ్రౌత సార్వ విధి ప్రిసిద్ధ పదవివంచారలీలాధ్వగుల్

చేత్రోసామ విలోచనాచలిత లక్షీనాథసంజ్ఞాచిమ

జ్యోతిర్నిర్మిత్తనిర్మిత లవ్వరములూ ♦ మన్నట్టి యున్వీనురుల్.

183

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 118.

చ. చదువుల పుట్టినిండ్లు శమనంపచయిక్కలు పుణ్యలక్ష్మికీన్
మొదలిదివాణముల్ నురసముహము నాకటి పంట లంచిదా
భృద్దయనినర్థబంధువులు ♦ ప్రోడతనంబుల తాణముల్ పురిన్
బాదరెడి భూసురొత్తముల ♦ భూరి పవిత్ర శరీరవల్లరున్.

184

పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 109.

సీ. పక్రటానురాగసంఘన్ను తాదురు గాని, రమణీయ రుక్మకాఠకులు గారు
శుభపవిత్రోజ్జ్వలఘాతగ్రధారులు గాని, టక్కురి హాస్యనాటకులు గారు
ఉభయసంధ్యానె ధ్యక్షకర్మలు గాని, చర్చింపఁగా నిశాఛదులు గారు
తిలకించి చూడ నీర్వజులొదురే కాని, తలఁపంగఁ బక్షిజాతములు గారు
గీ. బాడబులు గాని యగ్నిరూఢములు గారు, పండితులు గాని విజ్ఞులపగిది గారు
ధీమతులు గాని జాతినంధితులు గారు, పరమపావను లాపురిధరణినురులు. 185

మొల్లరామాయణము, బాల. పద్య 34.

క. గురునకు గురువులు విద్యా, పరిణతి నలబ్ధిహృదైన్ ♦ శ్రీహృదయ దెలుపన్
బరితఱిగ గలిగి వేదపుఁ, గురువులనన్ విప్రీవరులు ♦ గల రవ్వీటన్.

186

సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 80.

పీ. కొమరొప్పు కళలు తక్కువగాని ద్విజరాజు, లాశాపరుల్లానియట్టిఁబుఘలు
మంటమారులు గాని ♦ మహనీయబాడబు, *లప్రదాతలు గానియట్టి ♦ ఘనులు
కులగోత్రవిద్వేషకులు గాని శతిమఖుల్, ఘనవక్రమార్గులుగానిభోగు
లల పుణ్యజనవిరోధులు గాని శ్రీకాంతు, *లప్రభుగాని పఞ్చకృచ్చిత
గీ. లనగఁ బొగడొందుచుండు రత్నంశనిష్ఠ, షణ్ణుజతురాననులును సర్వజ్ఞులగుచు
హరి భాషావిశేషతాఽర్యానుకూల, తాపప్రీతులు పురిలోని ♦ విప్రీవరులు. 187

పట్నకర్తవర్తిచరితము, ఆ 1 పద్య 16.

సీ. పుణ్యజనాధార ♦ పురధేనియగు భూత, పతికి నశ్వంగులఁ ♦ బట్టెఁగాక
ధీమరులకు డాఁగి ♦ తిరుగుజంతువుచేత, నరయ విద్యావంతుఁ ♦ డయ్యెఁగాక
పద్మినీరతుఁడు క్షేమబీజేక డాఁచు, యనురులతోడఁ ♦ బో డాఁడెఁగాక
తనయాడువిబుధసంఘతినడఁ వనియింప మహి నిమ్ము లేకుండ ♦ వనలేఁగాక
గీ. కాకయుండిన విధిక్రమకర్తవశేష, హుతసమాహూత పురుహూతిఁహింసనన్
దివిజతిత్పురిధారణీధివరుల, నాటి గాతున్న పంకజ ♦ సంభవుండు. 188

విశ్వనాథాయణచరితము, ఆ 2 పద్య 9.

* రెండవ భాగమున "అప్రదాని" "సన్మధులు" అని యగును.

సీ. చదువుచో నలుచెనల్ ♦ వెదకనిసప్తలు, పలుకుచో నడుగునఁ ♦ బడనిభోగి
 పరు లిరుమాల నిల్వనిద్విజరాజులు, ధీసురాచార్యులఁ ♦ జేనిగురులు
 కృమ మెక్కుడై యుగ్రిగతిలేని వసుమతు, లాగిమేరనజడుతా ♦ నుదధితలు
 సతోక్తి మాటువేఁపములేని ధర్మలు, పటుధృతి గండ మేర్పడని యచలు
 గీ. లనఁగఁ జతురాస్యత సహీనతను గళానిధిత్వమున విష్ణుపదసక్తి ♦ స్థిరత నూర్చి
 కోన్మనస్సీతి భీమాగ్రజన్మభావ,ధీరతల నొప్పుదురు ధరాధివిజా లచట. 189

రాజవాహనవిజయము, ఆ 1 పద్య 48.

క. చదువులపాలంతి మదిమది, నెదిరిం దన్నెఱుంగ కెదిరి ♦ యెపు డోడెనో యీ
 చదువులప్రోవుల కపు డట, కదలక తన మగనినోటి ♦ కావలి యుండున్. 190

నలచరిత్రము, (సి. ధ.) ఆ 1 పద్య 200.

సీ. విషమదర్శనపృత్తి ♦ వీడునర్వజ్ఞులు, కావ్యచాతురి మెచ్చుఁ ♦ గాంచుబుధులు
 కలయుక్తి వాదింపఁగల చతురాననుల్, పరమంత్రముల కాసంపడని గురులు
 శ్రోతసంపద మించఁజాలు మహాశయుల్, ఘనశబ్దవిన్నూర్తిఁ ♦ దనరు కవులు
 జ్యోతిర్వరన్నూర్తి ♦ సాగయు కళాధరుల్, సదలంకృతిఘటించిపాదలు నూరు
 గీ. లర్వి వళితావళిబ్జము ♦ లుజ్జగించి, సభఁ జరించు సరస్వతీవిభులు దలఁప
 దృఢచరబ్రహ్మవిజ్ఞానధీప్రవరులు, విషదురగవిప్రవరులు తొద్దిప్రవరులు. 191
 చంద్రాంగదచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 18.

చ. పలుకువెలందికి న్మనికిపట్టగు చాలుపుమోముఁదామర
 ల్లిలిగియుఁ బాతపల్కులు చొకాటముగా నుడువంగ నేరకే
 తలఁగవేటులం బడియెఁ ♦ దా నొకనేరుపుకాఁడె యంచు న
 న్నలువను మాటిమాటికిని ♦ నవ్వుదు రచ్చటి నేలవేలుపుల్. 192

అచ్చతెలుఁగురామాయణము, బాల పద్య 39.

గీ. నాలుగునువేయిపక్తంబులోఁగిరిగి, శ్రుతులుభాష్యంబునడుపుటప్రతిభయనుచు
 విధి ఘోషిండ్రిల నిరసించివేదశాస్త్రములువచింతురొక్కొక్కరాప్రోలిద్విజులు.
 రసికజనమనోభిరామము, ఆ 1 పద్య 42.

చ. శక్తిముఖంబులన్ జదివె ♦ వేదము లంతట నిద్రసోమై
 గ్రమ్మ నీటిలోఁ గలిపె ♦ కృమ్మర నేర్చుట సామెఱుంగు నీ
 యెక్కువయేమి బ్రహ్మకని ♦ యేకముఖంబున సాంగవేదముల్
 ఒక్కొక్క నేర్చి బాధి నచఁలస్థితిఁ దాలుతు రష్టరన్విజుల్. 194

తారాశాంకవిజయము, ఆ 2 పద్య 15.

మ. కులసంరక్షణులున్ నువాక్సుమహితుల్ ♦ గోత్రాహితుల్ జాహవే
దులు ధర్మాత్ములు భానురాక్ష్యభువనాఃప్రల్ సజ్జగజ్జగమల్
కలితాగ్రధు లార్జితార్థులు కనఃత్కంతుల్ తమామారు ల
య్యల ధాతీమరు లెంతయున్ విబుధులై ♦ యింపొందుటల్ చిరమే. -195

బిల్వణీయహ, ఆ 1 పద్య 29.

నీ. అతని జన్మస్థాన ♦ మగు విష్ణునాభికి, నూర్వహముభుమున ♦ నుపయమైరి
అతఁడు నల్మాగముల ♦ నభ్యసించినయట్టి, చదు వేకముఖమున ♦ జదుచుకొనిరి
అతని రాజసగుణాఃస్థికంఠై నుత్తమం, బగు సాత్వికమున శుఃధ్ధాత్ము లైరి
అతఁడు మున్ చిరతపోగతిఁ గన్న హరిని భావిత్వ క్షీవరదుఁ గావించుకొనిరి
గీ. పెద్దపిన్నతనంబు రూపించుకొనిన, యధికు లనవచ్చు హంసవాహనునికంఠై
సకలసౌజన్యగుణనుధాసారనిధులు, భూసురేంద్రులు గలరు తత్త్వరమునందు.

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 83.

నీ. అత్రాంతనియతిఁ బఠ్నాననస్థితు లౌట, భాషాప్రియోదార ♦ భావు లగుట
సత్యప్రవర్తనశ్లాఘ్యత వెలయుట, నామనైవతిచతురాన్య లగుట
విబుధాగ్రగణ్యతావిన్నూర్తిఁ గాంచుట, నన్యుఖాంభోరుహజనితు లగుట
హంసేశ హరిహితోద్వ్యర్థతి మెలఁగుట, సౌమనోధర్మాగ్రజన్మ లగుట
ఆ. నలహిరణ్యగర్భ ♦ నపరావతారంబు, లగుట కింత సంశయంబు గలుగ
దప్పరంబులోన ♦ నొప్పారుచున్నట్టి, భూమిసురుల మహిమపొగడ వశమే. 197

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 1

నీ. జడజాటికలతోడ ♦ కడువేడుకలనుండు, ప్రమథవల్లభుని వైరాగ్య మెంత
వెలిద్విజు లెక్కిరింతలు సల్పెదగునట్టి, జలజసంభవుని యాచార మెంత
తల వాంచికొని నాలుకలుతోట్రువడనిల్పు, సురగధూర్వహునివాక్పాశ్చియెంత
పగలె పుష్పిణియైనపద్మినిఁ గలసి భాసిలుపేళి కర్మసాక్షిత్వ మెంత
గీ. దక్షిణాశయ్యుకప్పుడు ♦ దరుగనట్టి, కుంభసంభవుగాంభీర్యగుణమడెంత
యనుచుఁదమయోగ్యగుణము లెజనులుపొగడఁ, బొలుతురప్పట్టనంబున ♦ 198

భూమిసురులు.

అచలాత్మజాపరీణయము, ఆ 1 పద్య 18.

ఉ. వేదములభ్యసించి సుకవిత్వవిలాసము నేర్పమించి యా
హ్లాదముతో శతకృతులద్యుత లీలఁజేయఁగాంచి య
త్యాగిరణంబు తో నతిశయఁకలిఁజేరిన నన్నమిత్తు ర

య్యాదిమునీందుగ్రిలోయనఁగ ♦ నప్పురి విప్రజనంబు లొప్పుగన్. 189

మైరావణచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 43.

మ. అకలంకాకృతులై నిరంతరకళాఽవ్యాసంగులై చక్రమో
దకులై చక్రితదోషులై కుటిలవృత్తసైన్యమై యార్యసే
వకులై యున్నతపక్షపాతరహితఽవ్యాపారులైయుంట సా
ర్థకమయ్యెన్ ద్విజరాజనామ మన విప్రవ్రాతమొప్పుంబురిన్. 200

మిత్రవిందాపరిణయము, రావు. జ. రం. ఆ 1.

మ. ఋజుభావు ల్వరవర్ణభవ్యశరలుఽవృత్తవ్యభాషదుల్
వ్రజదాశాంతులు సత్సధప్రసరణఽల్పాస్యస్వల్పరూపు ల్పదా
త్యజదత్యంభతమఃప్రచారు లనమఽవ్యక్తబ్రీతస్థాణు లౌ
ద్విజరాజ ద్విజరాజవృత్తులు పురిన్ ♦ దీపించుటల్ చిత్రమే. 201

రఘురామచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 45.

ఉ. వారిగసంభవుండచటి ♦ బ్రాహ్మణవత్సలతోడనీడు గా
నేరక తన్నుగెల్పుటకు ♦ నిక్కము వారిటకేగుచెంతు రం
చారయుచుండునదైన లహరిశముల్లనుఁ గన్నయట్టియం
భోరుహమందుడాగు నిదిఽపొల్గుగఁ బెల్లు దదాన్యపీతముల్. 202

కాండీరణయము, ఆ 1 పద్య 59.

సీ. శ్రుతిపదక్రమలీలఽజాపనేర డటంచు, శేషునిఁ గిందుగాఁజేయఁ గలరు
కావ్యసంపదనించుకయు నెఱుంగ డటంచు, గుహనాదికృతిగాఁనెరవఁగలరు
పంచశిరోమణిఽప్రాధిజాలఁ డటంచు, బ్రహ్మను మాటలొఁబట్టఁగలరు
కడుప్రభాకరయుక్తిఁగనియడంగునటంచు, ద్విజరాజునొకటఁగుంధింపఁగలరు.

గీ|| సాంగవేదంబు సాహితీ ♦ సంగతియును, తర్కమిమాంసలెల్లసాంధతముగఁదెలిసి
వెలయుదురు కల్పతరుపతిమౌళములెఱిగి, భూమినురులనపవ్యటిభూమినురులు,

ముసుందరిలాసము, ఆ 1 పద్య 115.

చ. తగవున శేషునిన్ శ్రుతిపదక్రమలీలు నేరఁ డంచు ది
వ్యగురునిఁ గావ్యగోష్ఠి నినుమంతయెఱుంగఁడటంచు సద్యోతుం
డగుద్విజరాజునుం గడుఁబ్రభాకరుమిమ్ములఁజిమ్మునంచు నెఱ
చుఁగఁ గలరప్పరిన్ నిగమకాస్త్రకళాచతురుల్ మహీనురుల్.

204

శ్రదాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 106.

గీ. నాల్గమోముల వేదముల్ నాల్గుబల్కు, బదియునొకచిత్ర మేయని యచటివిషయముఖ్యులెల్ల జదుర్వేదములు బరింతు, రెలమి సంహిత తప్పక లలితసరణి. 205
నరసభూపాలరాజీయము, ఆ 1

చ. ఎన మఱిలేక ప్రాజదువులెల్లను నేర్చుటె కాని లాఁతిచే
తను దిలకొట్లనొందెనని తామరచూలిని దూఱి వేయునో
శృను దుదముట్టఁగాఁజదువులంగనుటొక్కటె రెండునాల్కలం
చొనరఁగఁబాపఁజేని నగియుందురు పోలిని నేలవేలుపుల్. 206
రసికజనమనోరంజనము, ఆ 1 పద్య 40.

క్షత్రియులు.

క. తిరుగరు పలు కర్ణలకును, సురుగరు ధనమిత్తు రితర మదతీమణులన్
మరుగరు రణమునఁబిఱిదికి, నరుగరు రాజన్యతనయుల నగరమునన్. 207
భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వ. పద్య 1602.

చ. ఊరుపడిఁ బోరికై కవచ మొల్లరు మంత్రములందుదక్క ను
స్థిరనిజశక్తి నైదుపడి నేయరుదత్తినఁదక్క మంటికై
పొరల రథీకుఁడీ కమలబుద్ధి ఖిలూరికఁదక్క వజ్రిదోః
పరిఖపశీకృతాన్యనరపాలకు లవ్వరిరాకుమరకుల్. 208
ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 25.

నీ. అత్యంత బాల్యంబునందవిశ్వామిత్రు, లాశ్చర్య మొందు శౌర్యంబుఁజూపి
యుజ్జ్వలకాంతిచే నుగ్రధర్మ మడంచి, మహిషనాశాయనత్య మహిమఁబొంది
యాజగమానితమగు మహావనిసెల, ర్షుచు సమున్నతమగు రూఢిఁజెలఁగి
యతుల గంభీరతనంభోధిలంఘించి, గరిమ నలంకారకలితులగుచు

గీ. స్వప్రగల్భతఁబొల్పన్త్యజయముఁగాంచి, కుజనవారణలీలఁజేకొని యయోధ్య
బలనమగ్రతఁచేఁబట్టి ధదురైరి, రామవిభులౌర యవ్వరి రాజవరులు. 209
నిరంకుశోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 47.

శా. పానః పున్యముచేతఁగాని రిపులంభంజింపలేడయ్యె భూ
దానం బొక్కటిగాని పోడశమహా ♦ దానంబులుం జేయలే
డేనీతిన్ జమదగ్నిరాముఁడు సముంధిద్ధపృసిద్ధోన్నతు
ద్దానతాత్రగుణంబులన్ బురపరాంతః త్పత్రియశ్రేణికిన్.

210

కవికర్ణరసాయనము, ఆ 1 పద్య 10.

సీ. గురుకర్ణహరణ దుష్కర్ మహాధర్మఁడై, మునుపేడి యనిపించుకొనకయున్న
నొకశిఖండికిఁజాలయైదైకయై బ్రహ్మ, చర్యవృత్తునిఁ జంపఁజనకయున్న
నాయుధంబులమానిపాఠ్యోపవిష్టఁడౌ, పుణ్యాత్మకర మేయఁబూనకున్న
దురములోనొకగొల్లదొర సహాయఁడుగాక, కలకాలముస్వశక్తి లిగియున్న
గీ. మెచ్చుచున్నవివ్వచ్చు మెచ్చుగాఁగ, ననుచు బ్రసాసితరథికి బలైకరణి
తొరిపిరులు ననహయఁశూరులైన, రాట్కుమారులు తత్పురీఠత్నమునను.

211

కృష్ణరాయవిజయము, కుమా. ధూర్జ. ఆ 1 పద్య 48.

క. కుధరశరాసను శౌర్యము, మధురశరాసనుని సౌకుమార్యముగలవా
రథికరథికు లధిగతనిర, వధికయశుల్ నూర్యసోమఁవంశజులందున్.

212

కకుత్స్థవిజయము, ఆ 1 పద్య 126.

సీ. పగలైనఁదెల్వెఁగోల్పడనిరాజులుశరం, బులుచున్న వెలవెలఁబోనిఘనులు
ధనదాశఁగేలుమోడప్పనిసార్యభౌమాంకు, లని వెన్నముందుఁజూడనికుమారు
లరి మెచ్చఁగరములఁ నెరపనియనులాల, మన వాలుచుఱుననిపురుషసింహు
లనయంబు నడకఁడప్పనిగోత్రపతులెప్పు, డునునీదగములేనియనఘఁగ

గీ. లోర వీరన వీరనఁదొకపరులు, వఱులుదురుపేట బుష్పఽవ్యంశ్యులగులు
గువలయాధారకమలానుగుణవిహార, సారసౌజన్యధరులు రాజన్యవరులు.

213

వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 98.

శా. నానాయుధవిహారశూరులు గుణానందజ్ఞయశ్రీనఖాం
కానూనభృమదాయుధవ్రణకిణోదంచచ్చరీరుల్ సదా
దానప్రౌఢియశోవిశేషజిత హంధారుల్ గభీరుల్ మహా
మానాధారులు రాకుమారు లతిభూమన్ మింతురవ్వీటిలాన్.

214

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 119.

ఉ. పుట్టిననాలుగుండియునుబుణ్యులు సత్ఫలమొందునంతకున్
బట్టినకార్యమిశ్వరుఁడు ♦ పట్టిన నీనిదృఢపృతిజ్ఞులే
బట్టిన ధర్మముల్విడనిప్రాప్తాంతన్ జ్ఞులపాలివేలుచుం

జెట్టులు పోరనైదుపది నేయని శూరులువీటిరానుతుల్.

215

పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 110.

సీ. గురుతరార్యామోదకర నిరూఢి వహించి, నిరతశౌర్యాసంగగరిమఁగాంచి
ధర్మరక్షణకళాధరసమున్నతిఁ జెంది, దివదినాభ్యుదయపార్వతల నొంది
దీర్ఘనానాసద్యుతిప్రచారతమించి, ద్విజరాజపోషణస్థతిఁ జరించి
యతిదుర్నిరీత్యభాసితతేజమునఁ బొల్చి, పంకప్రభంజనప్రతిభఁ దాల్చి
గీ. రాజసమున మీటి విభ్రాజమాన, కరసముద్దండమండలాగ్రిప్రభిన్న
పరతమస్తోమలగుచు నిష్పప్తనమున, దనరుదురు వేడ్క రాజమాధ్వండు లబల.
ఘటికాచలమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 174.

ఉ. రాజులు కాంతియందు రతిరాజులు రూపమునందు వాహినీ
రాజులు దానమందు మృగరాజులు విక్రమకేళియందు గో
రాజులు భోగమందు దినరాజులు సంతతతేజమందు రా
రాజులు మానమందు నగరమున రాజకుమారు లండఱున్.

217

మెల్లరామాయణము, బాల. పద్య 35.

గీ. చామూనఁడయి భారణీసదృముఖికి, విజయలక్ష్మికి కాతానివిడిదిఁజేసి
మాన సంధ్యాక్షిప్తిదిగంతములకుఁ, బనిచిరఁట నెన్నఁ దగునెతత్పార్థివులను.
సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 81.

సీ. గురుబుధప్రముఖులంగరుణించి హేతిచేఁ, బర కుజన్మచయంబునులుముఁజేసి
దక్షిణనాయకత్వమునఁ బెంపువహించి, కర్పరాధికసమాఖ్యను జెలంగి
వాహినీజీవనావసరూఢిఁ బెంపొంది, దాక్షిణ్యమహిమ నెంతయును వెలసి
కరమొప్పు రాజశేఖరమైతి ప్రచరించి, యతుల సత్యాధ్యతపమరి జిష్ణు
గీ. లనఁగ శుచులన సమవర్తులనఁగ బుణ్య, జనులనంగను భవనపులనఁగ గంధ
వహులనఁగ శ్రీదులనఁగసర్వజ్ఞులనఁగ, బొలుతురప్పరపుష్పపత్కులజన్మపులు.
పట్నక్రవర్తిచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 17.

ఉ. హైమకరార్కవంశభవులప్పురిరాకొమరుల్ పరాకృమో
ద్దాములు వారు బాహుబలధర్మమునం బగఁ బూనిరేని ను
(తా)మునినైన హేల సమరంబునఁ బిల్లరు దానవైఖరిన్
హేమనగేంద్రమొక్కనికయిత్తురు కైవస మై చెలంగినన్.

220

విప్రనారాయణచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 10.

ఉ. శత్రుబలచ్చిదాచఁబలుఁశౌర్యపరప్రభవత్వభూతికిం
బాతులు దివ్యకల్పలుసమగ్రిమహాహవభాగసద్యముల్
మిత్రగుభోదయాశయసమిహితనుస్థితించే బవిత్రస
ద్గోతులు దూరితాహిభయఁకోటులుబొల్లరిలేందులఘ్నశిన్. 221

ముకుందవిలాసము, ఆ 1 పద్య 116.

క. రాజులయివచ్చు నృపులప, రాజులవిదళింతురతిరఁయంబునబలువా
రాజుల నపరాజుల నయ, రాజుల దహమానె యచబఁరాజులబొగడన్. 222

రాజవాహనవిజయము, ఆ 1 పద్య 49.

సీ. వేరంపుఁ బరునికిఁ వెన్నిచ్చె ననికాని, ఘనుఁడు దధీదియొక్కరుఁడె సాటి
నెఱచైన మగతనంబుఁగొఱువనికాని, కనకాద్రి ధన్వుఁ డొక్కరుఁడె సాటి
గణుతించుచోఁ గళంకముఁజెంచెననికాని, కమలాభియాతియొక్కరుఁడెసాటి
ప్రతిదినంబును భంగపాటొందుననికాని, కన్నిధిస్వామి యొక్కరుఁడెసాటి
గీ. కాని యితరులు సరిగారుఁదానశూరు, లఠలు విక్రము లకలంకులతిగభీరు
లగుచు వెలసిన రూపజితార్ధిపుత్త్ర, మారులకుఁ బరిరాజకుమారులకును. 223

నలచరిత్రము, సిరి-ధ. ఆ 1 పద్య 20.

సీ. కమ్మియొంటరిగానిదొమ్మి నొంచు యశంబు, బైటిపల్లెలుగూల్చుబలిమి కలిమి
అనిఁ బాటుపోతురాఁతునడంచి కొనుగెల్పు, పాలపాపనిఁదాఁచుప్రాభవంబు
నూనాస్త్రుఁ దెగటారఁజూచినవిక్రమం, బంధకుఁడుచుచు బాహతశయము
బొడ్డుపీడనిబిడ్డఁపునుకఁ ద్రెంచినలావు, మొగపుఁగేల్ దానిపైఁదెగిన పెంపు
గీ. మహిని నక్షత్రవరశిఖామణితఁదెలుప, రాజశేఖరరామమృగ్ధంబెతనకు
ననుచు చగునిండుమగఁటిమిహారుననిండ్రి, జన్యసమితియపూర్వమురాజన్యసమితి.
చంద్రాంగదచరిత్రము, అ 1 పద్య 20.

గీ. కఱకుఁ జూపక వ్రంగింతులంగనక నెత్త, ములఁబొరలు పెనుఁబాములమొగినలుగక
వేల్పుదొరకైన వెఱవకవెలయునచటి, పుడమిదాలుపుగమిహెచ్చుపొగడనది.
అచ్చతెలుఁగురామాయణము, బాల. పద్య 40.

సీ. బుధవత్సలులు కళాపూర్ణులు పరచక్ర, హరణులు కువలయాహ్లాదకరులు
వసుసమన్వితలు సర్వజ్ఞశిరోమణుల్, శుభలక్షణులుపరిశుద్ధమతులు
సహజలక్ష్మీకులఁస్తమితేమస్కులు. మండలప్రభులు సన్మార్గచరులు
మిత్రానుకూలురుఁగోత్రాభ్యుదయులు జై, వాత్సకు లోపధీశ్వరులునుపరి
గీ. సన్నతాపాస్వరులు పుకకాతవశన, చక్రు లతితలప్రవక్తలు బుదగి

మోహనాకారశ్రేణాసముల్లసితులు, రాజులలరుదు రష్ట్రరాజమునను. 226

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 1 పద్య 43.

సీ. ఒమ్మైన బసవగుళితమ్ములుదొడ్డిన, తొమ్ముల గాయమ్ములెమ్మెమీఱ
దండెమ్మల్లోసింకంఁదెమ్ముల భుజా, కాండమ్ములను సానకత్తులమర
గాటంపు వీరకనకదాసైవ మేనల, యజ్ఞస్థానినిగల్గోహరుపుమీఱ
వికటారి వీరులపరికటాహమికమాన్యు, చికటారిపాదోకటోచెన్నమిగుల
గీ. హల్లకయ్యతి చెంగావిచ్చల్లడాలు, డాలుమీఱిన వెలిపచ్చుడాలు నమర
నమరనాయకవిభన నిర్రాకులంబు, రాకులంబు చరించు నారాజధాని. 227

తారాశకాంకవిజయము, ఆ 2 పద్య 16.

మ. అరినిరేచనశక్తిసత్పదచరత్వారూఢిలోకైకను

స్థిరసోమాజ్జనమాఖ్యభూరినుమనశ్శ్రేణీమనోమోదకృ

ద్వరసంపూర్ణకళాపైత్యుపలయోత్సాహస్రధానంబునం

బురరాజంబున రాజమండలము పొల్పుంగాంచు నత్యున్నతన్.

228

విజయనందనవిలాసము, ఆ 1.

సీ. చక్రములకుఁ గీడునలుపనిరాజులు, దివిసత్తముల బేడించని యిను

లిలగుభృత్తులకువెన్నీనికూర్చిపతులు, గోత్రవర్తముబట్టిఁగూర్చునిందు

లికి మాన్మముగాఁనట్టిపూరుపసింహు, లనయంబునూలనుంఁచనినుమోహు

లూకనిదాపునజేరఁగోపనిశ్రీదులు, పుణ్యంబుఁదప్పనిపుణ్యజను

గీ. నార వీరన వీరసత్కయైకపరులు, పరగుదురు పురి శుచిభానుఁవంశులగుటఁ

గువలయానందసంధాయిగురుతమోప, సరణ నైపుణ్యవిభులు రాజన్యవిభులు. 229

బిల్వణీయము, ఆ 1 పద్య 30.

సీ. సముదీర్ఘచంద్రహాస కళావినోదముల్, ముఖములందును రశోన్మృతుములందు

ధర్మగుణానుసంధానతాచతురతల్, శయములందును హృదాశయములందు

బుధగురు చక్రావతసమరీచిహ్నంబు, లాఖ్యలందు నిజాన్వయాఖ్యలందు

బరికటంచాననకపక్రియావిభవముల్, భటులందుఁకమాటలులయందు

గీ. వెలయ వెలయుదు రనిచార్యవిగ్యతార్, ధర్మగ్రాహీ, కాదార్యతార్థ

భుర్యులైనట్టి బాహుజనమ్యులెపుడు, సిరుల జెలవొన నప్పరఘనమునందు.

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 64.

సీ. పారుషంబుకొఱంతపారవిరోధంబు, గలుగ దీ రాజశేఖరులయందు

బక్షపారంబుస్వభావకారిన్యంబు, పూరు దీ గోతాగ్నివతలయందు

నొరుదండనిలిచియే యుటనై రిధాటికి, విముఖమా టెఱుగఁగమి విజయలందు
సత్కులామిత్రత శత్రువుదలచూప, నిచ్చుటఁజూడమి యునులయందు
గీ. ననుచు జనులెంచ మఱియుఁగల్గ్యాణగృహ ని, వానులైనిత్యధర్మవిలాసలై య
నంత రాయభోగిష్ఠులై యమితవాహ, వంతులై బాహుజులుప్రవశ్చితురచట.

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 1.

క. పుడమిం బొఱియలు దూఁతుడు, పిడుగులు, నడవులనెడఁగుఁబెబ్బలి, హులం
దడఁగెడు సింహము సరియే, వడిగలతనమునను రాచవారికి వీటన్. 232

కవిజనరంజనము, ఆ 1 పద్య 10.

గీ. రాజరాజును హరిరాజుఁరాజుహరుని, హరిని హరిరాజు నిరసించుతురచటిరాజు
లరయ ధనవిక్రమంబులందమునను, శౌర్య తేజోబలంబుల జగతిలోన. 233

కవిచకోరచందోదయము, ఆ 1.

సీ. నవనుధావనుదీప్తి నానాటఁ గనుఁగాక, వనుధావనుప్రాప్తి నెనఁగునొక్క
రాకరాజికళాప్తి రాగిల్లుఁగాకవే, వేగపూర్ణకళాప్తి నాగునొక్క
పగలై నవెల్వలఁబాటి నారులనేచు, గాకవైరులనేచఁగార్లునొక్క
కువలయంబులకుఁ జేకూర్చుగాక మవగ్ధ, వలయంబులకుఁగూర్చునరునొక్క
గీ. పాసఁగదీసులఁబొంగింపఁబోలుచుఁగాక, దీనులనుబొంగఁజేయంగఁదిపురునొక్క
విధునకేటికి రాజనివిధివిధించె, నామ మనుచును నగుదురా నగ రిన్మపులు. 234

రఘురామచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 46.

ఉ. రాజకుమారు లగ్ర్యమతి రాజకుమారులు భోగసత్కళా

రాజకుమారు లర్థనిధి రాజకుమారులు వీర్యపార్వతీ

రాజకుమారు లర్థిరుచి రాజకుమారులు రూపభార్గవీ

రాజకుమారు లాస్యజల రాజకుమారులు బొల్తు రష్టరిన్.

235

నరసభూపాలరాజీయము, ఆ 1.

సీ. సమదారిబలభిదాచణులై మహాహవ, భాగనద్యములొచుఁబరిఢ్ఢల్లి
యనుజాతశౌర్యాత్తఘనతలైశ్వర్యులై, దివ్యకల్పలగుచుఁదేజరిల్లి
గురుహితార్థప్రదానరతులై పరమేఘ, రమణీయహయలొచుఁరమణకెక్కి
నకలస్తతపవిత్రస్థోత్రులైపాలి, తాఖిలవిబుధులైయతిశయిల్లి

గీ. స్థిరసదుర్మాధిగతులయిచిరవినోద, కర సదారంభులగుచు భాస్వరతడనరి
సారతరభోగతతయశస్సాంద్రులగుచు, నింద్రులనొప్పుచుంద్రరాజేంద్రులచట.

భద్రాచలీయము, ఆ 1 పద్య 107.

సోహనుల్ కర్మయోచితశిఖితనవస్తువు లిట్టివట్టి వ
న్వాకులకందరాని పురశ్చైత్యుల సంపద లెన్ని చూపుచోన్. 242
కవికర్ణరసాయనము, ఆ 1 పద్య 11.

మ. తనవిత్తంబులమొత్తముల్ నవతంజెండన్ గిన్నరాహ్లాదియై
తనమితుగిండు దిగంబరత్వ మెనయన్ దాను త్రరాశాస్థితిన్
గనువాడై యలకానిరూఢిఁ దగిలెన్ ధాక్రిదుఁడెట్లై నటం
చనయంబుం ధననాథు మెచ్చురు కిరాటాగ్రేసరుల్ తత్పురిన్. 243
ఇందుమతీపరిణయము, కుమా - ధూ. ఆ 1 పద్య 147.

క. ఏలా సృష్టికిఁ బ్రయత్నించ, గా లోఁగిరి గాకరజతకాంచనమణులం
నైలాస మెరు రోహణ, కైలములకు మాటు నేయఁజాలరె వైశ్యుల్. 244
కకుత్స్థజయము, ఆ 1 పద్య 128.

చ. చెలిపులిగూగుమానుచని ధీమని గాదని మిత్తు సక్షయో
జ్ఞుల మండేయ మిత్రవసుంధరకై న ఘనావరోధమున్
వెలెద జేయనేర్తురు మునీవిపణితపనీయరాతి పే
యిది ధీమనికైతిలంసప్థజకోటిఁ బురీ కిరాటకుల్. 245
వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 99.

చ. తమతమపెద్దవారు మునుదాఁచిన ద్రవ్యము లున్న యట్ల యుం
చ మితము లేక యొప్పెడు ధనంబులు దారు గడించి యుర్వి ని
త్యము నమితంబుగా నవనిధానములున్నచు నప్పురంబులో
నమరెడు కోమటుల్ నగుదురల్ల కుజేరు నిధీశ్వరత్వమున్. 246
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 120.

గీ. బలయు రత్నాకరములు సంఘములుగజేసి, పొదివినిధులెల్లగొనినంచొమ్మెదలుచేసి
జేరమాడెడిపాటి యుదారలక్షిత్రి, బచ్చు లప్పురి నున్నారొప్పెచ్చుపెరిగి.
పాండురంగమాహాత్యము, ఆ 1 పద్య 111.

చ. అనవరతంబు నెచ్చెలి దిగంబరియై బికిరంబు రెత్తఁ దా
ధనదుడ నంచు నెక్క నొకతట్టువయినను లేక మానిసిన్
బనిగొనెఁ గల్మి కల్మికిదిమాద్రము గాదని యెంచి మించి కై
కొనరు కుజేరు మేటిధనకోటిని మీటగు నట్టి కోమటుల్. 248
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 2 పద్య 175.

సీ. తగ దానవిఖ్యాతి ♦ ధరఁ గుజేరులు గాని, సతతాంగకుప్యపీడితులుగారు
నిర్మలసత్యోక్తి ♦ ధర్మచూనులుగాని. చర్చింప నన్యతభాషకులుగారు
పగికుట విభూతిసాభాగ్యమగులుగాని, పనుశపై రోషహాననులుగారు
కమనీయ గాంభీర్యఘనముగులుగాని, యతులిత భంగసంగతులుగారు
గీ. వర్తకులుగాని పక్షు లేకరసఁగారు, భోగులే కాని పాము తెప్పడుమగారు
సరసులే గాని కొలఁకులజాడ గారు, వన్నె కెక్కిన యప్పురివైశ్యు లెల్ల. 248

మొల్లరామాయణము, బాల-పద్య తీరి.

మ. పలెనన్న స్వెలయిచ్చి కొండు మురజిద్వక్షస్థలీరత్నముం
బులిజా న్నేనియు నమ్మజూపుదురు తప్పవల్పటి బేహారమే
వలన న్నేరఁ డటంచుఁ బల్కుదురు సప్తహస్తాస్త్రనిం దత్తురిన్
గలిమిం బే రెలమిం దలిర్చివ పణిగ్వయ్యల్ యశోధుర్యులై. 250

సుదక్షిణాపరియము, ఆ 1 పద్య 82.

ఉ. శ్రీదుఁడు బెట్టికిం జెలిమిఁజేసినఁ దానొక రాజశేఖరున్
శ్రీదునిఁ జేయలేడు తమిచ్చెల్మి ననేకులు రాజశేఖరుల్
శ్రీదునియింటి శ్రీగులుగ ♦ శ్రీపతు లైరి యటంచు శ్రీదుని
స్త్రీదుర భాగ్యసంపదల ♦ మెచ్చరు మేటికిరాటు లప్పరిన్. 251

పట్టుకొర ర్తిచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 18.

క. పటుబుద్ధిని నేర్చెను ది,త్కటకస్థకిరాటపరుల ♦ కట్టడ ధనదుం
డెటువలె నయ్యెను యత్నం, డెట తాను మనుష్యధర్మఁ డటు గాకున్నన్.
విప్రనారాయణచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 11.

ఉ. మున్నిజపూర్వ లాకు లలముల్ దిని యుండఁగ నొక్కదిక్కు-గా
నెన్నికఁ గొన్ని తానె ఘటియించి యవిన్నవతం ఘటించనై
యున్న గుజేరుఁ బేరుకొన ♦ రూర నవాధిక లాభసిద్ధిమా
ద్యన్నిధిమద్విహారులు లెహారులు ముత్తరముం దిరంబుగన్. 252

ముకుందవిలాసము, ఆ 1 పద్య 117.

క. కపటిగదా ధనపతి సా,రపునంపదఁ దన్ను మించెఁరా యని పురి నై
శ్యవటలిఁ గనుఁగొని యోర్వక, యెపుడుం దన యలక విడువఁజేమనిచెప్పన్,
సలచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 203.

సీ. ఇల్లు మంచము లేక ♦ వెల్లిపైఁ జేలాడ, శ్రీనాథుఁ డాట వాఁసింప నేల
కడఁబ్బ మెత్తుక ♦ కడుపుఁ బోసికొనంగ, నైశ్వర్యంతుఁడౌటడుగ నేల

తిరిపెంపుఁ దెరగంటిఁదొరపంచ పసియింప, బ్రహ్మచారిపతియహట ♦ చడవ నేల
యచ్చలవా రొడ్డిచిఁబుట్టగింపుల నుండ, సిరిఁ గన్నవాఁడౌటఁ ♦ జెప్ప నేల
గీ. ననుచుఁ బకపకఁబ్రసించుఁనతులమహిమ, హరిహరకు బేరనిమ్ము గాఁవరుల నెప్పు
డొచ్చుములులేని సంపద ♦ నుల్లసిల్లి, వీట విహరించు మేటి కిఁరాటకోటి. 255

చంద్రాంగదచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 28.

గీ. తనకుఁ దొమ్మిది పాతరల్ ♦ ధనము గలద,టంచు జమ్మలతేండ్రు గండ్రించుఁగాని
తెక్క యిడరాని రొక్కంబుఁబీడు లేని, కొలుచు గలవెన్న నవ్వీటిఁకోమటులకు.

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 1 పద్య 41.

గీ. ధనము బుధులకు నిడి మేరుఁగనిన మేము, ధనదులము గాక యొకమూలఁదనధనంబు
నాఁచుకొ నెడుకు బేరుఁడేఁధనదుఁడంచుఁ, కేదురుమాటికవ్వీటిఁయూరుభవులు.

సుభిద్రాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 39.

ఉ. నిచ్చలమైన కెంపులను ♦ సీలమడు ల్వరహాక్షికంబాలన్
పచ్చలు పువ్వరాగములు ♦ వజ్రములుం బగఁగాలు తూములన్
హెచ్చుగఁ గొల్తురెప్పుడు ధ♦ నేశునిఁగల్గి దను యప్పు వడ్డీకిన్
పచ్చిన నొచ్చమెంతనుచు ♦ నవ్వదు రప్పరి లోని కోమటుల్. 258

తారాశశాంకకజయము, ఆ 2 పద్య 18.

శా. వాణిజ్యంబొనరించున్ ద్విజుండు దు♦ర్వారస్థితన్ వేడినన్
మాణిక్యవసురత్నముల్ బలులుగాఁమధ్యాహ్న సర్వతమున్
పాణిం దాలిచి వేడ్కతో నిడుదురొభాస్వర్యపాకీలురై
నాణెంబైన కిరాటకుల్ పురములోఁనన్ మేటిసంపన్నులై. 259

ఒడయనంబెలానము, ఆ 1 పద్య 20.

మ. ఒకశంఖంబునఁ బొంగు నధిపతి యు♦ద్వీగంబు దామున్ భజిం
పక రత్నాకరుతోడి సఖ్యమునకుంబాటించి సంఖ్యాధిక
పక్రీతార్థాఘృతచేఁ జెలంగి బహుమితప్రాభవ నిద్ధరూ
పక సంపద్విభవంబుఁ గాంతురు పురిన్ ♦ నైశ్యోత్తముల్ వేడుకన్. 260

బిల్వణీయము, ఆ 1 పద్య 31.

గీ. తనలోని రత్నసంఘతము లధోగతిపాలు, పఱచుకొండేని సాఁగరుండు సాటి
తన మూలధనముకుఁబడిన లాభము గూర్చు, కొనసేని ధననాయకుండు సాటి
తనకున్న బంగారఁమనువక్కులకియ్యఁ, జాలినఁ గాంచవాఁచలము సాటి
తన మహాస్వమునకుఁసె. నైన ఘోగాను, భవముండేనేని గిల్పకము సాటి

ట్లొనరు కుబేరుఁ బేరుకొనఁకుందురు బేరులు పట్టనంబునం
దనిశనవాధికార్థనిధులంచిత దానకలాకళానిధుల్.

268

భద్రాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 108.

శ. కలచెలిచిచ్చ మెత్తుకొనఁగఁగనియొరిచి యున్నయూరునుం
గులికెడుదాయపాల్వఱిచిఁకొండలపాలయి మూలఁబడ్డ జ
క్కులదొర దూఱి వీటఁగలఁకొమటు లొప్పుదురెల్ల నెచ్చెలుల్
కలుములనొప్ప నిల్లుకదలంబనిలేకకడింది పేరునన్.

269

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 1 పద్య 42.

శూ ద్రు లు.

—:0:—

శీ. నృపులపడహలరేఖల ఁ కెల్ల మా భుజాగ్రహలరేఖలే మూల ఁ మనుచుఁ గోటి
కొండలుగ ధాన్యరానులు ఁ పండ వీట, నుజనభజనైకవిఖ్యాతి ఁ శూద్రజాతి.

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2. పద్య 27

శ. హృద్రమణీయవాజిదఁగీభమరీభవధీశు లప్పరీ
శూద్రులు విచిత్రభక్తిజయఁశోభల భదురీలు జన్యరంగసౌ
భదురీలు ధైర్యనిర్జితనుఁపర్వమహాదురీలు దాతృతానిలీం
పదురీలు సర్వసస్యబలఁభద్రులు బొల్తురు సద్గుణోన్నతిన్.

271

కృష్ణరాయవిజయము, ఆ 1 పద్య 50.

మ. హరిపావోద్భవు లామహాబలులు సాంధ్రామోదవత్ప్రేధిఁ ద
త్సరయూవార్లహరీప్రసారణుల కేదారవృక్షేశంబులన్
సరసారామపరంపరల్ మెలఁగుచో ఁ సంపెంగలున్ బుష్పమం
జరు(లందండు)ల రానులై మెఱయు టాశ్చర్యంబె యాప్రోలునన్.

27

ఇందుమతీపరిణయము, (కుమ. ధూ.) ఆ 1 పద్య 148.

శీ. ఓర్వనాఁగలిఁ గూర్చి ఁ యొకకొండ్రొయెత్తిన, ఫణిరాజుతలగుట్టుఁబయలుపడఁచె
మొనయించి కుటుగాడెఁములలోన వేసిన, జమునిమంతకు వెన్నునందుపడఁచె

అద్దినేతకుఁజొచ్చినపుడున్నదివితోఁ, బైయాఱుదీవులు ♦ పైరుగాఁజె
య్యాఁగి చేయాఁగిన ♦ బ్రోవైనపంటకు, జగములన్నియుఁ గడఁజూలుఁగాఁచె
ఆ. యొరుల నొడలు నలయఁ ♦ జొరరుగా కలుసేయ, నేలయనుచుఁ దగిన ♦ నేలపలవ
నన్నివస్తులు నెలఁగనిపించుఁదైలోక్యభద్రకరులు వీటిఁశూద్రవరులు. 273
కకుత్స్థవిజయము, ఆ 1 పద్య 129.

మ. బలిచూడామణు లందు విష్ణుపదజుల్ ♦ వాటించుధాన్యంపుఁది
ష్టులు చంద్రామృతసాంద్రనేకమువఁ బై ♦ పైమోను లెత్తంగఁ ద
క్కలమాంకురము మేయుచున్న నెలజింకన్ సారెవారింఁచువా
రల తోఁబుట్టువు గంగ పద్మముఖనిర్వృద్ధ్యంగ నాదార్భటిన్. 274
వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 100.

క. ద్విజులను శాస్త్రనియుక్తిని, భజియింపుచు నిండ్ల సకలభాగ్యవిభవ ము
క్కజమై తనర నుఖింతురు, నుజనులు తత్పురములోని ♦ శూదుర్లు నెమ్మిన్.
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 121.

గీ. శ్రీకిరవ్యాప్తి నుద్యత్ప్రిసర్ధిఁ గాంచి, విబుధలోకైకనేవాభివృద్ధి మించి
పుట్టినిలైన హరిపదాంబుజము వోలి, సొంపు పవీయిందు నవ్వీటిఁశూద్రకులముఁ.

చ. హరిపదసేవఁ జెంది విబుధాశ్రయవిశ్రాంతజీవనస్థితిన్
దిరమయి నిర్మలాశయ మునింపితమై తనరార సర్కృప్తి
శ్వరనుతయైనవాహిని యజ్ఞసము లోకములెల్ల నిండ సో
దరియగు గంగతోఁ దొరయుఁ ♦ దత్తురి నానాజాతి యెంతయున్. 277
ఘటికాచలవాహస్పర్యము, ఆ 2 పద్య 176-177.

సీ. ఒగి నేరు తలమోచిఁయొం బెద్దుబెట్టుక, శివుఁడు మాతోఁ గృషిసేయఁగలఁడె
యొకయావుపాఁడెంత ♦ ప్రకటింప మరలకు, మిగులఁ బాడికి మాకుఁమేతగలఁడె
మాధాన్యరానుల ♦ మానంబు లెంచుచో, మేరుమందరములు ♦ మించి చనవె
హలధరులము మేముఁహలధరుండఁటె తాను, మనలి మానాఁగలిఁమోయఁగలఁడె
గీ. యనుచుఁదమవాసిఁబ్రకటింతుఁరచటిశూదుర్లు, లభికబలివర్గసంఘంబుఁ లమితసంఖ్య
ధేనుసముదయ మప్రితిమానధాన్య, రాను లసదృశభవ్యదోఁచ్చలముఁ గలిగి. 278
షట్పక్షవర్తిచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 19.

ఆ. వైరివిజయ మగ్రఁవ్వక్త్రయాసేవ, ప్రకటితాచ్యుతైకభక్తి నిరతి
సత్త్వగుణముఁబోలెఁస న్యానుభవబోలెఁ, బురము శూద్రవరులుఁపాలుతురందు.
ఓప్పిశూద్రాచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 12.

సీ, హరిపదావిర్భూతిఁ నాపహించుటఁ జేసి, హరిపదావిర్భూతిఁ నాపహించి
హలధరారూఢిచేసతిశయించుటఁజేసి, హలధరారూఢిచేసతిశయించి
ప్రద్యుమ్న విన్నూర్తిఁ బరిధవించుటఁజేసి, ప్రద్యుమ్న విన్నూర్తిఁ బరిధవించి
సఫలతుర్యోదయాంశతగ్రహించుటఁజేసి, సఫలతుర్యోదయాంశతగ్రహించి
గీ. నమరసింధువు తోడుగాఁ నలరిమనుట, నమరసింధువు తోడుగాఁ నలరిమనుచు,
చనరు వర్ణత్రయపీఠిఁ గనుచుచాన, సాధవిఖ్యాతి నచటఁ జతుర్దజాతి. 280
ముకుందవిలాసము, ఆ 1 పద్య 118.

చ. పిడుగులలీల వైరితతిఁ బిట్టు గలంచి నలంచి పేర్తు రె
య్యెడ నిజధర్మవర్తనలఁ నేమరకుండుదు రర్థి సత్త్వమున్
విడువక స్వామికార్యహితవృత్తి వహించి తనర్తు రాత్మలో
నుడుగని దానశీలరతిఁ నొప్పుదు రప్పరిలో జఘన్యజుల్. 281
నలచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 204.

మ. హల మేపొద్దు భుజాగ్రపీఠమునఁ గాఁయల్ గాయఁగా మోచి యు
త్కలికం దిగ్విమృరుఁగాని కానిపాలముం దా దున్నిపండించెనే
మొలకుం దెల్లనిబట్టఁ గానమ యిసీఁముప్పొవ్వుఁ గల్ దాగివు నా
హలియంచు న్నిరసెంతు రందు నయభాగ్యాకర్షకుల్ కర్షకుల్. 282
సుభద్రాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 40.

ఉ. ఏలొక టబ్బె రామునకుఁ నెట్లుపొసంగవు చంద్రిమకళా
ధారికి నొక్కయెద్దెని విఠావిత నీరము లేమిఁ గావునన్
సీరికి నొంటిపోగుకు విశేషములే శివుఁ డాదిభిక్షు వం
చేరులు నెట్లు గల్గి సుసంమృద్ధిగఁ బాచిజు లుంచు రప్పరిన్. 283
చారిత్రాంకవిజయము, ఆ 2 పద్య 20.

క. హలపాణి యొక్కయేరుం, గలవాడని తెల్లఁజేసికడువేడ్కఁ బురిన్
గల విష్ణుపాదజావళి, యలరాచె నువర్ణ యుక్తివ్యవసాయమునన్. 284
బిల్వజీయము, ఆ 1 పద్య 32.

సీ. జన్మస్థలంబు నిర్జ్వరశిఖాకుసుమగం, ధావానితంబైనఁ హరిఁడదంబు
వైచోడు ప్రికట ధూన్తిజటామకుటరం, గదభంగ నిజభంగగగనగంగ
పొరంభ మఖిలవర్ణాశ్రమజన తిర్య, గాదిజీవనవైసఁ హాలికంబు
స్వాచార మిష్టకాఁమాన్యసిద్ధిదమైన, యనిరుద్ధమూర్తియఁ శ్ర్యరచ్చనంబు.

గీ. బుద్ధిబ్రాహ్మణభక్తియుఁ భూతదయయు, శాంతమును గల్గిచెలువొందునర్హుఁబు
గాఁగ సౌజన్యశీలురైఁకలిమి బలిమిఁ, గలిగినుభయింపుదురుశూద్రుఁకులజాలందు.

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 66.

ఉ. అదుగిలు ధైర్యవై భవనమగ్రత బ్రాహ్మణ సేవచే సదా
భద్రులు బాహుళక్తి బలభద్రులు రుద్రముకుందభక్తి ని
ర్ణదుగిలు సత్కృపాగుణసంపృద్ధిసముద్రులు చారుకీర్తిస
ముద్రులు శూద్రు లొప్పుచురుఁచూడఁ బురిన్ ముక్తతైకముదుర్తి.

286

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 1.

సీ. పారిజాతములు సంపాదించితిమి పుష్ప, మంజరుల్ గూర్చుటఁ మాకుబరువె
లలతీఁగముజ్జెలుఁసార్పిరిచితిమి చాలఁ, గునుమముల్ చులుకఁగాఁగూర్చలేమె
కణజముల్పిండ బంఁగారుతీఁగెలుగూర్చు, జాలమే మఱిముత్తైసరులుగూర్చు
నర్థిపగ్రయాగంబులార్జింప నార్జింపఁ, గా నోప మెట్లు గంఁగాజలంబు

గీ. లంచు బహువిధచిత్రధాన్యములు గూర్చి, ధగణిసురపూజనవిధావధానులగుచు
వఱుచుండుదు రప్పరీఁవరము నందు, సుగుణమాణిక్యఖనులైనశూద్ర జనులు.

కవిజనరంజనము, ఆ 1 పద్య 13.

క. శూద్రు లసమానహాటక, శూద్రులు కొద్రోవమనూరఁనుమనాదికరా
శృదుగిలు ఘనవాహద్విష, భదుగిలు గలరందు సుగుణభద్రులు మిగులన్.

288

కవిచకోరచందోదయము, ఆ 1.

గీ. భాస్వదురువర్ణశాలి సంపాద్యునిగమ, మాళి సంచారమునుసద్రఁమాకరప్ర
శస్త్రకృత్యాంచితంబునైశౌరిచరణ, భవ కులంబౌర జనకసంపదవహించె.

289

సుమనోమనోభిరంజనము, ఉల్లాస 1 పద్య 84.

క. హలరేఖలు లక్ష్మీకర, విలసనములు బహుళభద్రవిభవగతులం
గలిగి హరిచరణసదృశత, నలరుదు రలఘుబలమొప్పనప్పరి శూదుర్.

290

భద్రాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 109.

ఆ. తతసమృద్ధికాఠితాన్నూర్తిచే నొప్ప, భూరి శూద్రరీతిఁబాలుపు మించి
తతసమృద్ధికాఠితాన్నూర్తిచే నొప్ప, భూరి శూద్రరీతిఁపాపఁగువీట.

291

రామరాయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 73.

ఉ. తెల్లనిధాన్యరాశి యొక్కదిక్కునఁ బచ్చని ధాన్యరాశియుం
దెల్లనుగాఁగ నొక్కఁడెఁదీరిచి లోకుల కున్నవానినే

కొల్లులు సేయ మున్నటికి కొండలు గాఢగఱ వెండి వైడినం

చెల్లరు నెల్ల మెచ్చుచు గిరింతయు ధాన్యములం బదోద్భవుల్.

292

భాగవతపురాణము, ఆ 8.

క. అదుర్తిలు ధైర్యంబున బా, లాక్షలు సత్కృతిచేత సంపదకు సా

భదుర్తిలు బలసంపదచే, రుదుర్తిలు సమర్థుల సమర్థిగఱ బుల్.

293

నరసభూపాలరాజీయము, ఆ 1.

చ. తెలతెలవోయి కట్టుకొనఁ దెల్లని బట్టయె లేక మందలో

పలఁ దగుతాగుఁబోతనుచుఁ బల్కలు వెన్నునియన్న నవ్వి మై

చెలువముఁ జీరలున్ సిరులుఁ జెన్నెనఁగన్ మరియాదకల్లియ

గ్గలమగువేడ్కఁ బొత్తురటఁ గాపుకుమారులు పాడిపంటలన్.

294

సిరికజనమనోరంజనము, ఆ 1 పద్య 42.

పుష్పలావికలు.

సీ. వెలఁది యీ నీదండఁ వెలయెంత నాదండ, కనునెలఁబెట్ట నెవ్వనితరంబు

కలువతావులు గానఁమలికదంబకవేణి, కలువతావులు వాడకయ కలుగునె

కడివోడు నాకిమ్ము పడఁతి యీ గేదంగి, ననకడివోమి ముందటికిఁజూడు

జాతు లే వంబుజేక్షణపద్మినులునైత, మనునన్నయెడ జాతులునికె యరుడె

గీ. యనుచు దొలిసుకె నభిలాషఁ దెనయమాఁగి, పలుకుతోడనె నర్చగఁర్చంబుగాఁగ

సుత్తరముపల్లవశ్రేణిఁకొనఁగు చలరు, లమ్ముదురు పుష్పలావికలస్వరమున. 295

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 19.

సీ. బాలనీమోమునఁ ప్రేలకయున్నె యీ, పద్మముల్ దునిమిన పాతకంబు

కలకంతి నీకన్నఁగవఁ గప్పకున్నె యీ, కువలయసంతతి కొయు నఘము

కొమ్మ నీమెడఁ జాట్టుకొనకున్నె యీపోక, పూఁబొత్తి చిదిమిన భూరికలుష

మెలనాగ వీచదంబులఁ బెన్నకున్నె యీ, పల్లవంబులు గిల్లుపాప మొకట

గీ. నని విటాలి నిజాంగమోహనతలెంచి, మరులుకొనితగ్గి నరులుపల్కి విరులుకొనంగ
మొలకనవ్వుల తిగుతులు చోలకక గలిగి, పుష్పలావిక లవ్వరిక బొల్లు రెపుడు,
రామాభ్యుదయము, ఆ 1 పద్య 147.

నీ. కరముల కందిచ్చు విరులబంతులకంటె, వెడలచొచ్చుచున్నలు వేడ్కలెనుప
మవ్వంపుగొననెత్తు పువ్వులెత్తులకంటె, గరమాలరుచిచూడ్కి గమిచితిగువ
గోరిన నొసగెడుకొనరుపువ్వులకంటె, మొలకనవ్వులు డెండముల గరింప
నిండారు సరముల నెత్తావిగమికంటె, నుముఖసారభములు చొక్కలెనుప

ఆ. జట్టికాండ్ర దమడు సరససుందరపిలా, సములచేత చారజట్టి గొనుదు
బురమువీధులకును భూపహయమై, క్రాలుల బుష్పలావికాజనంబు. 297
కవికర్తరసాయనము, ఆ 1 పద్య 21.

నీ. చిగురాకుపై గెంపు సాగసయ్యె బింబోప, యది ప్రవాళప్రాధి నలరు గాదె
అలులు నీచూపుల కలరునే చుపలాక్షి, పైకిగల్గిననానిపస యచెంత
గోరంటవిరుగితి సారంటునె లతంగి, చెల్లబో నీకేల గిల్ల నగునె
ఆననపరిమళం బమరునే చంద్రాస్య, వలచువారికి లేవె వలపువిరుల

గీ. టంచ భావార్థగూఢనాకృతములు మెజయ, సరససాంబాగిభూపవాసనలవిరులు
విటుల కందిత్తురవ్వరిపిలందు, బూలరరులమ్మప్రాయంపు బూవులబోంట్లు.
కృష్ణరాయవిజయము, ఆ 1 పద్య 55.

నీ. కొనగోరక జనుగొప్పగుత్తల యెలనాంగ, కొనగోరకజనుగొప్పగుత్తు లలరు
కొమ్మ యాలతకున కిమ్మైనలెయెంత, కొమ్మన్నచో లతకూస యెంత
పున్నాగనుమనోసుభూతి గల్గునె యిట, బుచ్చాగనుమనోసుభూతి గలదె
చూడవె కలువనిచ్చుటకు నేర్పరి కాదు, చూడవె కలువనిచ్చుటయు గలదె

గీ. ఆనుచుజాతుర్య మెలయ విటాళికెలమి, సుత్తరములిచ్చునేర్పుతో నొజుపుమీటి
విరులొసంగెడుపువ్వులావికలు గలరు, భూరిభిభవము డెందు దుత్తురమునందు.
ఇందుమతీపరిణయము, (కుమా. ధూ.) ఆ 1 పద్య 156.

నీ. పూవులనరు లెత్తి భుజమాలమండలీ, వాంతిచే జంపకభాగింతికె జెసి
విరుల గంటిరె యని వీక్షణంబుల సన్న, గావించి యుత్పలకగ్రమ మొనర్చి
విలువచే మైజారు విదలించుకాంతిచే, నుంచకుట్టులశంక గుదురుకొల్పి
పాస్తాంబుజంబుల నెప్పటప్పటి కెత్తి, జలజాతవిచికిత్స సంఘటించి

గీ. యొకపాతి నుమంబుల నేకజాలి, కిలతనుచునకడంబంబుగా నొనర్చి

పలచి తఱి తీపుఁ బుట్టించి ♦ పిలుతు రగ్గి, గట్టి వాలుంబడంతు లఁపప్పట్టనమున.

తపతీసంసరణోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 61.

జీ. నీవిరిడండ కేమివెల ♦ నీసిగకెంపులడండడండు

గోవయొ క్రేవయొ యెదురు ♦ క్రొవ్విరియర్థముగోవఁ బాసినన్

గోవి ఘటంపఁ గన్నెవిరికెంపుల నింప దరస్మితచుగ్రనా

నావలికేగిన కేగవమధురాధరబింబశిఖాతటంబునన్.

301

కమత్ స్థవిజయము, ఆ 1 పద్య 133.

జీ. పాన్నపూ వాడి నేల ♦ పొదివితే చెలి యది, పొడమె బట్టివితై ♦ బొదువవలదె

చెలువ మాటితి వేల ♦ కలువచా లదియొ గ, ప్పగ రాదె మిన్నులఁబావికడది

మొగడతమ్మల నేల ♦ మూసితే సతి మూయఁదిగదె మానసభూనిధానము లవి

తరుణి పూచెమ్మ యొత్త వదేల యది హేమశిఖరిదాపుది బయల్పేయఁ దగునె

గీ. యనుచు రసమర్చనరసోక్తులఁబాడునట్టి, జట్టికాండ్ర యధోచితసరసవచన

రచనఁదేల్చుచు వివేధవిభ్రమము వజ్రల, విరులు విలుతురు పుష్పలావికలు వీట.

వనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 108.

చ. తొలఁకెడుహాసకాంతుల విఘ్నద్యుతిఁ బోగించి చక్కరిమైత్రి జో

కలు మెఱయించుకన్దనల ♦ కల్కితసంబునఁ బుష్పలావికల్

తలఁపులు గొల్లలాడి మిగులన్ బ్రమయించి యుపప్రజంబుచే

చెల లఘికంబుగాఁ గొనుచు ♦ వేడుక నమ్మిరి పువ్వు లంగడిన్.

303

పృథావతీప్రద్యుమ్నము, ఆ 4 పద్య 126.

జీ. కొనుఁ డివే విరులన్నఁగొననేల నినుఁజూడ, మరుఁడురువ్వెడువిరుఁల్విరివియనుచు

నీవట్టిమాటలఁకా వచ్చుటన్న న, క్లేచు రా మిది వెలయింద మనుచు

నిపుడు మీయిప్తుంబుఁ గిం తెవ్వి యనిన వా, కవ్వెఁదాచినగుచ్చుకములె యనుచు

నివి నెల్లకవియమ్రొడివిచాలఁదలఁడన్న, నెఱుఁగుదు మిపుడంటఁమేముననుచు

గీ. బైటివాని నొల్లక తడిపాపడలను, బొదివి పెట్టిన యది దివఁబోవునట్టి

యూపజనుల దంటమాటలఁకొప్పి నగుచు, బుష్పలావిక లమ్మిరి ♦ పువ్వు లపుడు.

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 8 పద్య 19.

జీ. ఈవిరు ద్వైదకియ ♦ మ్రొలనాగ కలయంగ, నీవిరు ద్వైదకిన ♦ నిపుడు గలవె

యాసరుల్ బూనిన ♦ నెంతొవింతయియుండు, నీసరు దైలుపంగ ♦ నెలమి గలదె

యావిరవాదుల ♦ కేపు జూపెడ వేల, యాయలరులొమ్మ యేల వచ్చు

గీ. ననుచుఁ గందువమాటల ♦ చొనర నిటుల, విటులఁ జటులపొప్పిణితఁ వెలఁజుఁ బలికి
తీవు లెరంగఁ దావులఁ తావు లైన, పూవు లమ్ముదు రిమ్ముగఁ బువ్వుఁబోండ్లు.
ఘటికాచలమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 166.

ఉ. తావులపాటలంబులను ♦ దవ్వగుకల్వలు బొందుమల్లెలుం
గావలె నన్న హాసరుచిఁకాముచి గన్గొనల న్నఱింపఁ గె
ఘోషపులు పాటలల్ తిలకఁముల్ గల వున్నవి లేవటంచు జా
రావళిఁ గేలిసేయుదు రుఁదంచితమూర్తులు పుష్పలావికల్. 306.
సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 76.

ఉ. ఉన్నతి మల్లెపూలుఁ గొనఁగో యని పిల్చిన జట్టికాండ్లు సఁ
పన్నత కేఁగి యెవ్వ యనఁ ♦ బాణితలంబుల నించి చూప నీ
గన్నెరుపూవు లేటి కనఁ ♦ గన్గొని నవ్వుల వారిసంశయం
బెన్నుచుఁ దీర్చి పూలు తగ ♦ నిత్తురు తత్పురి పుష్పలావికల్. 317
పట్టకృష్ణచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 28.

ఉ. పొయ్యపు గాయకుల్ వెలఁపాస నెగాఁగఁ జూడ, నేర్పులా
రా యివి ! దండ మీఁదఁ గొనఁగొ దొరఁకొంటిరి ! యంచినాములే
పో ! యటు లైసవో పరిసఁముల్ గద మీ కిపు డంచు నవ్వరిన్
గాయజుతూవు లమ్ముదురు ♦ కందువమాటలఁబుష్పలావికల్. 308
విజయపీఠాసము, ఆ 1 పద్య 79.

సీ. కైదండ వొనఁగ లెక్కలు నేసివలికెదు, కైదండ నీదు లెక్కలకు రాదు
చను గుత్తు లారక ♦ గనుఁగొనఁ దివితెదు, చను గుత్తు లారక ♦ గనఁ వరంబె
నను నెత్తుకొనువేడ్క ♦ నెనసి మాటాడెను, నను నెత్తుకొనువేడ్క ♦ నెనయవళమె
నారదచ్చదము నానఁగఁజాలఁ గొనరెదు, నారదచ్చదము నానఁగ నసదె
గీ. యనుచు దరితీపుఁ బెనుచు నెఁయ్యంబునినుచు, కలికిపలుకులు నేర్పులుఁగులుకరింపఁ
బలుకుదురు పల్లవులతోడఁ ♦ దళుకునగవు, చెన్నెల దరిర్పఁ బుష్పలావికలు పీట.
చంద్రాంగదచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 34.

సీ. చెలిమిఁగైకొనియెడఁజెండ్లిమ్ము చెలియన్నఁ, గొనుమారు బేరముఁల్కొనరకిపుడు
పొడలెడుచివురుసూ ♦ పెదవిదిముద్దియ, మేలనఁ బలుగెంపు ♦ లోలి నింపు
నుమకలంబకీణ ♦ నమరింపు నఖియన్న, నది నీవివదలింప ♦ కనువు గాద
యెల్లవేళలనుండు ♦ ముగ్ధక ల్లావేడ్క, ననఁగమాపురములోఁ ♦ గొనియనిజెద
గీ. ననుచు దయఁజేసికేరెడుఁననుపుకాండఁ, గనుచు నెఱుంగుటపలుకులుఁవినుచుమదిని

బెనుచుమదముననలమ్ముఁకొనుచు మనుచుఁబుష్పలావెకులుందుఁగఁపుష్కమునంతు,
రుక్మిణీపరిణామము కూచి. తి. ఆ 1 పద్య 54.

సీ. సురసిజంబులు సారెఁసారెకుఁ జెనయించి

యంబుజంబులు ప్రియంబులరఁ జేర్చి

చువకమాలికల్ ♦ సొంపెనంగ నమర్చి

విచికిలస్తబకముల్ ♦ విస్తరించి

యుత్పలమాలికఁబూలుగాఁ జొనఁగించి

కడు నుకేసరము లఁకల్కఱ బెనంచి

లలివెలయు మపజాతులు నాడెముగ నిల్చి

మెటియుఁ బేరగు వనఁచుంజరులును .

గీ. గరము మెఱయించినుకవులఁకరణిఁ జెక్కు, చందములనీటుఁజూపుచుఁసరనులగుఁబ్ర
బంధలీల నలరింతు ♦ వటువిలాస, భాజనము లందు పుష్పలావీజనములు 311
రసికజనమనోభిరామము ఆ 1 పద్య 49.

చ. ఎనసినతమ్మి మొగ్గలవి ♦ యేగతిపెచ్చెను విచ్చుటబ్బిమా

యినకరసంగతంబులున ♦ నీతోవలలో యవి రాజవీక్షణం

బునకును లంకెలంచుఁ బూరిఁబువ్వలు విల్పును బుష్పలావికా

జనతతి పల్లవోత్తుల కఁగంబు లెఱింగి చమత్కృతుల్ గన్.

312

మిత్రవింధాపరిణయము కుం. వేం. ఆ 1 పద్య 24

చ. కలువలకేమి నీతిపుడు ♦ కన్గొనినంత నె తెప్పతెప్పలా

నలినములెన్నిరావు లలఁనామణి నీవీటు మోముఁ ద్రిప్పినన్

వలసినసంపెంగల్ గలుగఁనా మఱి నీ మెయిచాయ దాయ నం

చెలమి విటాళివల్క విరుఁగిత్తు నవ్వరి పుష్పలాభిళల్.

313

తాతాశశాంకవిజయము ఆ 2 పద్య 29

సీ. నెత్తమ్మిఁజూచెద ♦ నీవిత వదలించు, నీవిత వదలక ♦ నేవిధంబు

నీకుల్కఁజెందేవి ♦ మైకమ్ము దప్పించు, మైకమ్ముదప్పనే ♦ చేకొనంగ

కెంతసేకైదగడ ♦ నిచ్చెదనటే మేలు, కైదండ్రి యిత్తులే ♦ కరిమెడలక

భావించుచియే మొ ♦ బంధుజీవంబేది, యాబంధుజీవనం ♦ బెందుగలుగు

గీ. ననుచు వీధుల నరస నఁర్రానుకూల, వచనరచనల మెలఁగుచు ♦ వఱలు విటుల

కనుగుణంబుగఁ బలుకుచు ♦ సనుదినంబు, వెలయుదురువీటఁబుష్పలావికలుప్రీతి.

బిల్వణీయము ఆ 1 పద్య 39

సీ. పలువరుసలకుండఁములఁజూడఁబ్రియమయ్యె, వెలయింపుసాంపునఁబలుకఁగదవె
వగఁజూపు నల్లగఁబల్లలవిసోదము తా నె, వలపులముంచె సహృదిగాఁగ
మేలుచేఁడ మ్మిక్కిలిమిన్నలుగులెక్కడు, కూరిచి దయసేయు ♦ పేరుగాఁగఁ
బెంపొందెనానసంపెఁగ నిగన్నిగలచే, ముద్దెయ వేఁడెద ♦ మొగి నొసంగు
గీ. మనుచు ననుచుముదంబునఁనందిపల్కు, జాణల వచచ్చునుక్కృతి ♦ సరణిఁ దెలిసి
తెలిపిఁజిలునవ్వు లొబయంగఁనలరి యలరు, లమ్ముదురుబుష్పలావికలపృథమున.

అనిరుద్ధచరిత్రము ఆ 1 పద్య 68

సీ. వెలకుఁజూపపుపొన్నఁపరియంతగోచ్యమా, యదియరంటులలోనుఁనయ్యెఁజూమ్మ
కప్పకోనేల బంఁగారమా పుపుబంతు, లవి సువర్ణలతోయఁదములు సుమ్ము
మూసిపెట్టెను మల్లెఁమొగ్గలిం తబ్బమా, యవి సుధారాశిచేరువవి సుమ్ము
దాచుకొంటివి యరుఁదా? నల్లగులవపే, రది యగాధనోపహాసమునుమ్ము
గీ. టంచు ముసిముసిగనపు లఁనోన్యవచన, మంజులవ్యంగ్యచాతురీవ్యంజకములు
గా విటులకమ్ముదురు విరుల్ కాముకైక, జీవికలు పుష్పలావికల్ సెలఁగిపురిని.

కవిరాజమనోరంజనము ఆ 1

సీ. జాలకమాలికాఁజాలంబులెన్నుట, సుదుటు మువ్వపుఁజేరు ♦ లొసఁగు మనుట
సరసబంధూక గుళిచ్చుమఁజూపి కప్పట, నల పొన్నగుంకఁగావలయు ననుట
దళముగాఁ గెందమిట్ల ♦ పక్షముఁగూర్చుట, నీమీఁదఁసరక్తి ♦ నెగడె ననుట
చికిలిసంపెఁగననల్ ♦ నెలిమిచేనిచ్చుట, గుఱుతుచంకలతా ♦ కుంజ మనుట
గీ. తెలుపకయతెల్పికడుదేర్చుఁజేట పడఁగ, నలరుబొంతులఁజెలఁగించియఖిలకమన
పా? తమ దండకై యానఁపడఁగఁ జేసి, విరులు విల్లరు కనుమలావికలు వీట.

చంద్రికాపరిణయము ఆ 1 పద్య 105.

సీ. హల్లకాగ్రంబుపై ♦ మొల్లమొగ్గలఁజేర్చి, పల్లవోస్తము దంత ♦ పంక్తిఁజూచి
పంకేరుహముల నుత్పలములజతలించి, మొగమును గనుదోయి ♦ సాగనుఁజూచి
కనకకోరకముచెంఁగటమ్లదైవిరియుంచి, వాసయుఁ దదృష్టవఁజంబుఁ జూచి
చిగురుటాకులచెంత ♦ మొగలిరేకులుగూర్చి, కరతలంబులు నఖిలములుఁ జూచి
గీ. విరులుగొనవచ్చియువజనుత్పరునిబారి, జనుటఁగనిజాణతనమునఁగొనుఁడుపూల
బంతులని నేలు వక్షముఁపై ఘట్టించి, విలువఁ దెమ్ములెడ్డు పుష్పలావికలుపురిని.

వాసవదత్తాపరిణయము చక్క. పీ. ఆ 1 పద్య 165.

- ఉ. చూముఖసేత్రబాహుకుచఁనుంజిమ లిట్టివియంచుఁ జేమితోఁ
గాముకకోటికిందెలుపుకైవడిఁ దమ్ములు నల్లఁగల్వలన్
గోమలపుష్పదామములు ♦ గుచ్చము లంగటఁ జెట్టి యమ్ముదు
ర్యేమఱుఁ బుష్పలావికలు ♦ పీటను నర్చనచక్రప్రవీణతన్. కవిజనరం. ఆ 1 బహ్య 15.
- ఉ. వాడనిపూలచెండ్లు గొనఁవచ్చితి నెచ్చెలి నీదుపజ్జతిన్
వాడనిపూలచెండ్లకెనఁవచ్చిన పామ్మ నువర్ణకైలమే
వేడుక నంతకెక్కుడగుఁవిత్తము నిత్తు మటంచుఁ బల్క మా
తాడక కొన్ననల్ వెటులఁకమ్ముదు రప్పురిఁ బుష్పలావికల్. రామవిలా. ఆ 1.
- నీ. పొగడవిరుల్ లేవె ♦ మృగరాజమధ్యమ, విటరాజ చెంగల్వ ♦ విరులు గావె
జాతులేమైనను ♦ సంతరించి తెకొమ్మ, నేర్చుకోవలసిన ♦ నీటుకాడ
వగలాడి యిచట నువర్ణముల్ గల్గునే, కలయిండ్లఁ గలుగును ♦ జెలువరాయ
తమ్ములఁజూచినే ♦ తరుణీశిరోమణి, యాడఁగాఁజనిరి రేపాడి రమ్ము
- గీ. వలయు పున్నాగతతులేవె ♦ వన్నెలాడి, యేల యడిగెడ వీయారఁ నేమి కొదవ
యని పీటల జాణతనముల ♦ నపహసించి, పువ్వులమ్ముదురవీటఁ బువ్వులబోండ్లు.
- ఉత్తరరామాయణము ఆ 1 పద్య 72.
- ఉ. కరకలితారుణద్యుతులు ♦ గ్రమ్మిన పాండుసరోరుహాత్మకరం
బరుణసరోరుహంబులని ♦ యంచడపాంగవిలోకనోత్కరం
బారసిన తెల్లగల్వలసిఁతోత్పలపాళియటంచు డాయన
ప్పురి విలకోటి నవ్వుచురుఁవో చతురోక్తులఁ బుష్పలావికల్. 323
- శకుంతలాపరిణయము, వె. నా. ఆ 1 పద్య 90.
- నీ. కొనఁగోరెడనునాటి ♦ కుసుమమియ్యవెబోటి, యావనంబుచను గోఁరంటలేదు
కొమ్మ పల్లవపాళి ♦ నమ్మవేలనెకాంచ, నమ్మ లొసంగక ♦ నమ్మరాదు
నుడతి యిచ్చునుగుత్తుఁ లొచ్చమీనీవి నీ, కిచ్చెద నెపుడైన ♦ నిపుడు నిలుపు
బాల సీవలన రఁసాలనత్త్వము గంటి, మాపిహారములందు ♦ మనను గలదె
- గీ. యశుచుఁదమతమతమిఁ చెల్విఁకొనుచువచ్చు, విటుల నిటులలితోక్తీసంఘటనచటిను
నాదరించుచుఁగులుకుటా ♦ య్యారములను, పొలఁతులమ్ముదురంగళ్ళఁ బువ్వులచట.
- అచలాత్మజాపరిణయము, ఆ 1.
- ఉ. అంగన సీవు పువ్వుగటు ♦ లాపెవె యా మగవారు లేరె లే
కంగడిఁ జేరినావె వధు ♦ లా వెలకం గొను మోచితేనె బం
తం గనకుండ నాఁతురఁటె ♦ లేకు చూపుదురా కిటుండ కొ

న్నగడి మారు బేరములే ♦ యంచు వచించురు పుష్పలావికల్. 325

రాధామాధవసంవాదము, ఆ 2.

సీ. ఆలిఖచంబు లే ♦ నంటి చూడంగ నానె, కొనగోరు మాటి పైకొనకు బాణ
పెదవింతమొగ్గజూపినఁ గొందు వగలాడి, ననుపంట నొక్కకు ♦ ననుపుకాండ
సాబగొందునీదండఁజోడుగావలె బాల, పైకమ్ముఁ జూపి చేపట్టు దిట్ట
వెలదింపు నీపొందు ♦ గలువ నెమ్మదివచ్చు, నీ విమ్ముఁ జేర మున్నించువాన
గీ. ననుచుననిచిన నెరజాణతనపువచన, రచన లలరించి మోహంపురుచుల నించి
మంచివిరులంచు వలపులమ్ముఁగొలిపి, విలువఁ గొందురు పుష్పలావికలు పురిని.

యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 1.

సీ. వెలయ నీసరులేఁచెలియ నీవిపు డిమ్ము, వేరెయిఁ గనుయిందు(?) గోరఁదగునె
కొనఁగోరెదను బట్టుకొననిమ్ముననుబంతి, చనుబంటు లంటిచూచినను గందు
ముద్దెయ లేతమ్మిమొగ్గ లానఁగనీవె, పలుగెంపు లిడి గొను ♦ వలసి తేని
కన్నిమ్మియలతావెన్న నెన్నఁడుగల్లు, దండ నుండినఁ గల్గియుండు నెపుడు
గీ. ననుచుమ్మదువాక్యరచనలఁననుచువేడ్క, నలరియలరమ్ముపనులసెయ్యములఁజూపి
సరనవిటులకు నెరిఁబూవుసరము లిడుచుఁ, బుష్పలావిక లుండురఁపురమునందు.

కటచకోరచంద్రోదయము, ఆ 1.

గీ. లలితఘనపుష్పగుచ్ఛవిలాస లగుచు, భువనమోహనకాంతిచే ♦ బొలుపు మీఠ
సత్పదస్థిత లగుచుఁ జంఁచలలరీతి, నెలయుమందురు పుష్పలావికలు పురిని. 328

మిత్రవిందాపరిణయము, (రావు. జ. రం.) ఆ 1.

చ. వలపుల నిచ్చు కుందములఁవంకను బొంకపు మంకెనన్ రసో
జ్వల మగు హేమమాలికల ♦ చక్కిని జొక్కిపుఁ బూవుబంటు లే
వలయునటంచుఁ బల్లవులు ♦ వల్కఁ బ్రవాళమణుల్ నుచంద్రరే
ఖల నిడికొం డటంచు నుమఁకాండము విల్వరు పుష్పలావికల్. 329

సుమనోమనోభిరంజనము, ఉల్లాస 1 పద్య 71.

ఉ. కాముఁడు తత్పరిన్ బహుళకాముకరూపములం జరింపఁ ద
ద్బామినియుం బహుత్వమును ♦ దాలిచి యాతనికై తదీయసం
గ్రామసహాయతన్ శరపఁరంపర లిచ్చునన న్విటాళికిం
దామర సాదులైన విరితండము లిత్తురు పుష్పలావికల్. 330

కృష్ణకల్యాణము, ఆ 1.

శాలిపాలికలు.

సీ. కీర్తిలు దారాట నాశ్రితపద్మకర్ణికాశ్మకీశేఖల్యమలకఙ్గికల మెఱయ
నతనుసారధ్యకృత్రితరేఖ మంచుపై, నదలియ రోదఁ జిల్క ◆ చదుపు పర్వఁ
దొగలమొగ్గల వైవ ◆ దూర మేగమిఁ శెట్టుచప్పట్ల జన్నలు ◆ జడలు గడల
వెడత్రోవ మును చెప్పివడినవ్వఁదిరుగుసభ్యులశాలచి యపఁత్రోవయు మరల
గీ. నధరరదనపుసాదంబునడుగ నోరు, దెజచెనోయ వీరిలి ముఁతైములు తోచు
చెఱుకుజంఘలఁ బోలమిఁకిరనువాఁచు, రాజవముఁ గారు గోపికాఁరాజిపాలించె.

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 164.

సీ. బలుగుత్తు లేపాటి ◆ ఫలియించెనో భామ, చెప్పినఁ గనరావు ◆ చేలచాటు
బంగారుతీఁగెలో ◆ యంగన తెల్పవే, తగుతులు గనవచ్చుఁ ◆ దారసిల్లిన
కలికి మహాదేవి ◆ కాటుక లేపాటి, తెల్లనిప్రస్రముతో ◆ నల్ల నాను
బొలఁతి మహారాజభోగములో గనరావు, లోపలి కరుడేర ◆ జూపు గలుగు
గీ. ననుచు నప్పురిపాలముల ◆ ననుదినంబు, లీల లెసంగఁ శాలిపాలికలు పాంధ
వరులతో నిట్లు వాక్యోపవాక్యములను, బలుకుచుండు నర్తకభావము లెసంగ.

భాగ్యపపురాణము, ఆ 1.

సీ. బలుముతైసరులసొంపులు చూపుమన నవికంచెఱిమిఁడుగాఁ ◆ గానరాదె
రాజభోగంబు లేయోజనుండునో యన, వరులచాటునఁ జూడ ◆ వాట మగునె
నూఁగారుఁ గన్న విఁనోడ మయ్యెను చెలిగంటె వేమఱుఁ జెప్పఁ ◆ గాదరంటె
అరయఁగ నువుచూపుమనిన నవ్వుచును చామలలోనఁ జూపుట ◆ కలవి యగునె
గీ. యనుచుఁ బాంధజనాళితోడను తమదు చతురవచనములుబల్లుచుఁ ◆ బరఁగుచుండు
రఖిలజనఘనమానసాహ్లాదగరిమ, పాలముకాపిబోలు లఱప్పరవరమున. 333

కౌసల్యావరిణయము, ఆ 1.

సీ. కలికిరో! నియారుఁగంటినదే కాదు, వాడెను జనులఁజనజనయన
పధికేంద్ర! ఋతు వేఁగిఁపరికింప నెలదప్పె, నటుగాన వాఁడెఁ బుణ్యము తేక
పికవాణి! యెదఁ బండుటకుఁ గాల మెయ్యెడి, హతఁజిగింపుము ◆ పాకటముగ
యీనినపిమ్మటఁయెదఁ 4ండుచుకుఁ గాల, మనయెఱుంగవె రసికాకాగ్గిగణ్య
గీ. యనుచుఁ బాంధజనులతోడఁననుదినంబు, హేతుగోభీతు లాడుచు ◆ నెదఁగరఁగ
మధురగానంబుచే యుపఁమనముఁ గొనుచు, శాలిపాలికలుండు రా ◆ ప్రోలియందు.

నాచి కేతూపాఖ్యానము, (మిక్కి. మల్లి.) ఆ 2.

5. సారీదిని బిట్టలం ఏఱుము ♦ చొప్పనం గేకలు వేసి తమ్ముఁ బ
ల్లుఱు గను చేఁగు సా తులను ♦ మాటికిఁ బిల్చుచుఁ జూఁచి గొమ్మల
స్నేరయురతిన్ ఫలంబులను ♦ నెతురె యందుటకంచుఁ బల్కుచు
దురు చిఱునవ్వు మోములకుఁ ♦ దోరముఁ గూర్చుగ శాలిపాలికల్.

335

కవిజనచకోరచంద్రోదయము, ఆ 1 పద్య 73.

సీ. అక్కులసత్తితి ♦ నలురారుచున్నవి, బలుగుత్తులా యవి ♦ జలజపాణి
సరనుడ పొదుర ♦ నెరజాణ వెఱుంగవే, గౌరికుంకుమరేఖి ♦ గప్పకొనియె
గౌరికుంకుమమలోఁ ♦ గాంచినఁ గనరాదె, నెఱిరన్నసరులందునిండి యుండె
రత్నసరంబుల ♦ రహిలోనఁ గనరాద, బలరామభగంబు నెలవు చెవుమ
గీ. సామి బంగారుతీఁగెల ♦ చాలులఁ గడ, నికలఁ వోటలమాటున ♦ నెమ్మిఁ జెలఁగు
ననుచు సరసోక్తు లాడుచు ♦ రసుదినంబు, రనికవిబాధిపాలికాఠిరమణు లచట.

నరసఘాషారాజీయము, బాల-ఆ 1.

సీ. ఉవిదరో యెటులుండె ♦ నూరుదెల్పుమబన్న, ననటితోటకుదగ్గఁ జనుచుఁ బలుకు
మర్గంబుఁజూపవే ♦ మచ్చిరాక్షిరో యన, రెండుకొంపలదండఁ నుండు ననును
నడబావిఁ జూపవే ♦ చలినాక్షిరో యన, సోపానములచెంతఁ జరుగు మనును
లలన కొమ్మలచెంత ♦ నిలిచిపోయెద మన్న, నిచ్చడిఁగ నుండవచ్చు ననును
గీ. ఇటుల రసగర్భనిర్భర ♦ చలులవాక్యగరిమఁ బాంశుమనములఁ గరఁగజేయఁ
జాలి యుద్యానసీమల ♦ నేలుచుండు, శాలిపాలికపవీటఁ బాలఁగలరు.

337

కాళిందీ ప్రణయము, ఆ 1 పద్య 66.

హా లి కు లు.

మ. బరిచాడామణి తొండి వియ్యముఁ పిలంకపన్ లిచ్చిగన్నయ్య ని
ర్మల తోబుట్టినవాలుఁగంటి యన సత్వజ్ఞాపతంబుని
శ్చిందానైకధురంధరుండు బుధరత్నాదతుఁ డెల్లండు గ
న్యులు గారి పుం హాళికఁ గలుగు లెంచున న్నాపాలియల్.

338

పీ. ఉపరిస్థజనవారః శ్రీకైః జేషః దార్చి, యమైగంబై జయః లిమ్మి చిమ్మి
గవనివె న్నొరయ మిమ్మివియ దట్టించుతో, త్రధరబంధపుదాంట్లః దటిమితటిమి
చలవచే ద్వారవేదులెటింగి నిల్చి త, జ్జనజిఘ్నక్షకుఁ గేలుఁ సాఁచి సాఁచి
డిండిమంబుల కుట్టిగండాల్పదానమే, అలుగు దద్వహుతాలఁబువ్విటువ్వి
గీ. వేణుకాపాతులకు వీడుఁపెడలివెడలి, పరపధగజద్వనికై బోకఁ తిరిగి తిరిగి
దృక్కుటలు వైరులకుఁ బంపుకృత్యలనవ, శానుగతిఁ జేరు వెలిఁ గరులగ్గలికల.

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 24.

మ. అరగంటం గనుఁగొంట మందగతిఁ బూర్ణహంకృతిం బ్రార్థనా
కరభుక్తిస్థితి ముక్తలోకధయశంకావృత్తి సున్మత్తన
ప్యరతి స్మత్త్వసమగ్రత స్మృతితపఃద్రాభ్యన్నతి స్తంధమం
ధరదంతావళికోటి యుష్ప నవధూతప్రక్రియన్ దత్పురిన్.

348

కాళహస్తిమాహాత్యము, ఆ 1 పద్య 25.

మ. పరుసన్ బృంహితహేషగన్వ లెసఁగన్ వర్షాంబుధారాగతిన్
వరగండద్వితయాగశత్పుధుర్గురీవారంబు లుప్పొంగ న
ప్సరమందున్ గజబృందముల్ చనరు సంభోధిస్థలోక్సాంతసం
చారదీప్తింద్రములో యనంగ నపరాజన్నిల మేఘాన్నతిన్.

349

కృష్ణరాయవిజయము, ఆ 1.

శ. పరబలభంగచంగము లభంగురతుంగమతంగజంబు ల
ప్సరిఁ బరికీర్ణకర్ణపుటఁపూరితభూరితరానిలాహతి
న్విరియఁగఁదోల మేఘములుఁ నింగిఁ దోలంగి తదంఘ్రిమాలముల్
శరణముఁ నందఁబోలు ననిశంబు పంబు మదంబు పేరిటన్.

350

వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 101.

శ. ఘనమహిమ నృహాప్రతిభఁ గాంచి లసత్కృటప్రభూతి యిం
పానరఁగ దాల్చి పుష్కరసంఘతకృటఘర్వలీల మించి వై
నెనయు రజోగుణంబున నశేషపరాజము లప్సరంబులో
ననిశముఁ జూడనొప్పు నడయాడుచునుండెడి కొండలో యనన్.

351

పట్నక్రవర్తిచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 20.

శ. చుట్టునుగట్టియుండు నొకనో నెడ మించుక లేకయుండఁ ద
తేట్టిసైబాహ్యభూముల మహావళిమండల మేమిచెప్ప ని
ట్టుదెనున్నరా కరిభయంకరమై దివి తోడరామునున్

బెట్టినికోటగాదె గజబృందము లెందును రాజధానికేన్.

352

విజయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 74.

మ. పరిభావారిధి మేరమితి తము ముంపన్ ధారుణీన్ దాల్చి దు
స్తరమంచున్ రవి మధ్యవర్తియగు నా ధ సర్వసహభర్తకున్
హరికోప్పింపఁగవచ్చు దిగ్గజములో ధ నాభాసుపాణింధమో
పరిభాగస్థపరాగముల్యైలయఁ గన్పట్టునుప్పరీనాగముల్.

353

చంద్రాంగదచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 28.

సీ. కేటెత్తి సురదంతి ధ నాలంబునకుఁబిల్చు, పగిదితుండంబులు ధ పైకిసాఁచు
కలశభవాచాంత ధ జలధినించఁగఁజాలు, నివేయన్నగతి వసుధువులఁజల్లు
నొంటి నెత్తఁగరావె ధ యుర్వి నాగాధిప, త్రియధృతిసనుమాడ్కిఁదాల్చునుట్టి
పుడమియెల్లను నాలుఁగడుగుల నడుగునం, చనుగతి ముందటి ధ కడుగు లిడును

గీ. కీలుపేలును మదభరోఁద్యైలధార, లోలిఁగరియంగ సెలయేగ్గఁజాల మెలయూ
కైలముల లీల నాలానఁజాలబద్ధ, లైన మత్తేభేఘటలొప్పు ధ నప్పురమున.

354

తారాశకాంకవిజయము, ఆ 2 పద్య 28.

మ. పటుదంతప్రచురపరిభాపకటశంపాజాలముల్ ఘీంకృతా
ర్థటగర్జారవముల్ సమగ్రిమదధాఁరాసారవర్షంబులు
త్కటధాటిన్నటియింప భూఃపరణోద్ధృతాప్రివృషేణ్యాంబుభృ
త్పటిమన్ దత్పుటభేదనద్విగదయాధంబొప్పు సకౌఁగిధమై.

355

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 89.

మ. జగతీధ్రింబులు దేవపాపగతసంఘారంబులై నిశ్శలం
బగువృత్తిం దపమాచరించి తతఘంటారావనిర్భీకయా
నగుణోనగ్రత విగ్రహోంతరము లెన్నం దాల్చుటం గలెనో
నగసంబంధగతాదివృద్ధియనఁగా ధ నాగంబు లొప్పుం బురిన్.

356

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 1,

చ. ప్రితిగజశంకసఞ్చనికఁరమ్ము రదమ్ములఁ గ్రమ్ము దిక్కరి
ప్రతతుల మార్కొనంబిలుచు ధ భింగిని బృంహిరముల్ ఘటించు న
ద్రతటినిఁ బద్మముల్ పెనఁచి ధ పెట్టి పెకల్చుటకుం బలెన్ సము
న్నతకరముల్ నిగుడ్చు గగఁసమ్మున కప్పురి మత్తుజేనుఁగుల్.

357

ఉత్తరరామాయణము, ఆ 1 పద్య 67.

మ. పరివీలభ్రాంతయంబుఁ గన్గిది మహాభారతంబుఁ ధ మేషణన్

స్థితతుండంబువిదుర్పు పూత్కరములం ♦ దేవీవ్యమా వాతవే
గరయంబుద్ధతిఁదాకి మింటఁ జననాఁయభ్రంబులం గాంచియుం
న్వించానకము గాదటంచు మదిలోఁ ♦ బొవ్వుందు నాయేనుఁగుల్. 358

ధర్మాంగదచరిత్రము, ఆ 1.

గీ. తద్దయును వేలుపులఁజేసి ♦ దాడికోడి, గుంపులనుగూడి పటతెంచిఁగోర్కులలరఁ
గడలిఁదాఁగవచ్చిన కొండఁగమి యనంగఁ, గదిసితిరుగు నేనుంగు లఁగడ్డయందు.
రసికజనమనఁజనుము, ఆ 1 పద్య 34.

గు ట్ట ము లు.

గీ. మంచముకిల్చియె తనమి విఁన్ననుపుమెఱసి, గాలినశ్వరూపంబులుఁగాఁదరించెఁ
గాక యీచనసర్వముల్ ♦ గలచెఱిగోట, కములకెందునాఁబురిఁదురంగములులచు.

నిర్వచనోత్తరరామా యణము, ఆ 1 పద్య 54.

శా. పూనిఁక్రోధవధూతపత్తములమా ♦ మాతో నపత్త్రుల్లదా
కానిండంచును గేకిరాక్షిరుచియెల్లల్పక్రికలన్ శార్దూ
జానల్పాహిషకల్పకాండతతులం ♦ దాఱన్మరంబొల్పు నా
బానేయంబులు శివహాసమిడి వై ♦ బాహొలల్లార్చుచున్. 361

ఆశుక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 28.

నీ. కట్టజిఁతెలియలి ♦ కట్టయెకట్టగా, విసుప్రమేదేతియి ♦ వెట్టకుండ
లంఘనలాఘవోఽభినయం మైయొక్క, లించి వాల్చు చొక్కఁగింపకుండ
బిట్టుదిగంఠముల్ ♦ ముద్దెఁజూపినవిధి, చవమాశుగడతెగఁబాట కుండ
భరతాభినయముల ♦ నిరక్షేపగా లోక, దృష్టులాదనియ నఁగింపకుండ

గీ. రయము దేఁ టిల్లెగఁతులగెఁల్చియును ఒతుల, మఱులలోనన వర్తింపఁమాకువలశై
ననుమసిగ్గుచలమంచుఁకొనిఁకటాల, యనఁగఁదగియొప్పయి యెత్తఁమాశ్వతతులు,
కవికర్తరసాయనము, ఆ 1 పద్య 14.

మ. జగతీజానికృతాపరోహ మఖిలాశాలంఘనమ్నాస్తియున్
గగనోడ్ధీనగతంబహీనబలదుర్గిర్వాపహపాగ్ధియున్
దిగధీఃస్తవసీయసంతతలసంవిఖ్యాతిః జెన్నొండఁగా
ఘగరాజస్థితిః బొల్బుఁ దత్పురమునన్ ♦ గంఘాచనంఘంహినన్.

363

ఇందుమతీపరిణయము, కుమారధూ. ఆ 1 పద్య 131.

శా. ఛత్రోచ్చాయఁ బరిభ్రమించు ననిలస్కంధత్వగానం తిన్
జైత్రోత్పంబనఁబొంది జేపమణీబాస్వచ్ఛగనద్యావనై
చిత్రీన్ చిత్తిఁ నాధులన్ మనిచి మింఁచెం బంచకశ్యాణులై
ఛాత్రీమండలఁ బట్టెన్ద్రులగతిం ♦ చిత్రస్త్రిణాశ్వీనముల్.

364

తపతీసంవరణోపాఖ్యానము, ఆ 1

మహాస్విఘ్న. పరభూధృత్వాస్త్రివర్ణింబడు రవిహరులంఘిత్రాధిఁ బాటింపవెందున్
సరిగాఁ దధిక్రృష్టలైన్ఁచక రజవారియైఁచాయకున్ రానడంచున్
జరణోద్యద్ధూరిఁ దద్వాఙ్మతఁదగు హరియున్ ♦ సప్త గాఁ బాదధారా
స్ఫురణం జేవితయంచుం ♦ బరిహరులునగుంబూర్ణధారాసమృద్ధిన్.

వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 102

సీ. అడుగంటఁద్రొక్కినయహితప్రతాపకీ, లములునాఁబనిఁడిలాశములు మెజయ
జవళితనిజమృగ ♦ సంరతుఁ ఁకుఁ చాద, మొందినశశియన ♦ నందె సెలఁగ
మహనీయగళజేప ♦ మణిపార్వ్యఘటితము, క్తాపాలీయనగవృద్ధిందండ దనర
ఘనతార్మ్యతాదప్త ♦ కవికాహినిశ్రోక, ఖండంబులన ఫేన ♦ కణిక లొలుకఁ
గీ. బట్టుపల్లంబుఁ గేడెంబుఁ ♦ బట్టియంబుఁ, దరకసంబును సింగిణిసిరిమితఁటలు
జగిదొలఁకులేవపాలాసి ♦ మొగసరియును, బూనిసాహిణి యొకకత్తలానిఁజెచ్చె.

చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 16.

ఉ. వేడుకనవృరీహరుల ♦ వేగముఁ గన్గొని లేళ్లు గాడ్పుతోఁ
గూడి చన న్వలె స్మనము ♦ కూడఁగనోపక యోడినట్టివా
రోడనివారి మోచు టని ♦ యొద్దికఁ బందెము వైచి కూడలే
కోడెనుగాక మోయఁగ బ్రయోజన మే మనిలుం గురంగఱుల్.

367

విజయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 73.

శా. ధారారీతినమీరపంచకము పాత్రశ్రేణికం బట్టఁగా
నారాచంబులునోడి పార్వముల సంఘంఘోర్వఁగా నాత్మవే
గాటూఁగిం గినులేప దేవమణిమాద్యత్కంఠభూషాద్యలం

కారంబుల్ విరుదుల్ ధరించి బురిలోఁ ♦ గన్నట్టు ఘోష్టాణముల్. 36

ముకుందవిలాసము, ఆ 1 పద్య 120.

మ. అకటా తమ్ముల కాలివేగమున డా♦యన్ లేని పక్షిందుక్రికా

లికిలోనామిడినాగుకూనలకు జా♦లింబొందుగాలి న్గకా

పికలై వచ్చు మనోజభల్లములకున్బీతిల్లు చిత్తంబునా

టికి రానేరనె హేష పేరఁబురఘో♦క్షిఘోటకవ్రాతముల్. 369

చంద్రాంగదచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 29.

ఉ. అందలికత్తలానిగమి♦వందఁగ గాడుపుత్రువాలు వే

పందెము వైచి పర్వులిడుపట్టున ♦ నోడియకాదె లేళ్లుబల్

గొందలమంది పూరిఁగెను♦కొంచును రిత్తయ జంకిచూచుదున్

బందతనంబుమీఱఁ గడు ♦ బాఱఁదొడంగెను నాటనుండియున్. 370

అచ్చతెనుగురామాయణము, ఆ 1.

శీ. కనవుమోపరిగాలి ♦ గానితియే మాకంచు, నగినట్లు నదనఘోనములు రాలు

ధర సరి లేదు పా♦తాళమందేనియు, గందమన్తతి ఖురా♦గ్రమునఁ ద్రివ్య

ఇనరథాశ్వములట్ల ♦ మునుఁగుదుమేపూడ్చు, మృగాలన్గతి రేచు ♦ నంఘ్రి రజము

తముఁగూడివచ్చుచి♦త్తమ్ములనల్కచే, నదలించుకరణి న ♦ ల్లార్చు శిరము

గీ. బురము లందంబు పలు కంద ♦ ముదుటికన్ను, లరిదివెన్నులు తగనంద♦మైయెసంగ

సింధు కాంభోజ శక పార♦సీకధట్టి, బాష్ణికారట్టఘోటక ♦ పంక్తులచట. 371

తారాశాంకవిజయము, ఆ 2 పద్య 25.

చ. అరివిజయప్రితాపఘన♦యాన మహీభృదుపాశ్రియంబులం

బరగినవౌటఁ గైటభవి♦భంజనజంభమదాపహరకుం

జరరిపువిక్రమానుగుణ♦సారతఁ జొప్పడు నవ్వునీహరుల్

హరులనునామధేయములు ♦ సార్థకమై యనువొందునట్లుగన్. 372

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 1.

శీ. సుతతమాననగతి♦స్తుతవైభవముఁ గాంచె, బ్రకటింప రాజమ♦రాళ మేమొ

దేవమణిప్రభా♦దీపితంబై యొప్పె, దర్శింప నభిమా♦తంగ మేమొ

జవనమాహృతతీవ్రి♦పవనమై యలరారె, దర్శింకరులాప♦తంస మేమొ

తేజోనిధిత్వసంస్థితిఁ బ్రకాశముఁ గాంచె, డందనతీవా♦ంశుబింబ మేమొ

గీ. యునఁగఁదనమనో♦గఁగ నుత్తరంగి, మంబుపై నెక్కి యనువతో♦మనుజునింజు

తత్పురమ్మన నుండుటతగదటంచు, విక్రమక్రమశక్తినివెడలె నపుడు. 373

వాసవదత్తాపరిణయము, (వక్క. వీర.) ఆ 4 పద్య 17.

క. వీటిపటుఘోటకనిరా, ఘాటత్వర కోడి పూరిఁగఱచు హరిణముల్

మాటికిని దదారోహకుఁ, డాటం బవమానుఁ డోడు టబ్బుర మగునే. 374

కవిజనరంజనము, ఆ 1 పద్య 8.

సీ. రవగాలునకు సాటిరాక గాడ్పుపటాణి, పొదలుసిగ్గునఁబోయి ఘోషఁజొచ్చె
జోడనల కొకింతఁజోడు గానేరక, వేల్పురాయనిలేజి ఘెల్ల నయ్యెఁ
బలునిబ్బరమునకుఁ బ్రతిగాక గరుడి య, నామధేయునివాహనం బవఁడఁ
జాట్టుఁబర్వులకు నిండుకయు నీ డొందలే, కినుహరుల్ పిచ్చుకుంటునకగపడె

గీ. నింకనీవాహముల కెద్దియెన యటంచు, జనులు వొగడ మనోవేగమెనసి ధార
లాలసి లోకప్రసిద్ధుల నూని మేటి, సాహిణులశిక్ష నలరు నచ్చటిహయములు.

ఉత్తరరామాయణము, ఆ 1 పద్య 88.

సీ. జాబిల్లిచిన్నంపుఁబాబాహుమారంపు, సరదారుని యుదారతరజవంబు
శతకోటిధరువీటికతిధాటిఁ జని నుధా, ఘమ్ముఁ దెచ్చిన మేటిఁఘనజవంబు
వలిజక్కవల కించువిలుకానియలసంచు, దెలుపు వేల్పుతురంగములజవంబు
బవరంబుభువివింటిదవలింపి విడువనం, టి యరాతిఁ ద్రుంచుకట్టియజవంబు

గీ. నెంచకనె సంచరించుచునిండ్రహయము, పుట్టినట్టితలం బెల్ల భూరిధూశిఁ
దార్చనో నాఖురమ్ములఁధరణిఁ ద్రవిష్టి, కొనుచు విలసిల్లు నప్పరీఁఘోటకములు.

అచలాత్మజాపరిణయము, ఆ 1.

క. వీటను గల గుఱ్ఱంబుల, గాటపువడి కోడి గడ్డి కఱచెను లేడుల్

మాటికి వడఁకుచు గాలియుఁ, వోటరితన ముడిగి యొక్కఁమూలం బడియెన్.

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 1 పద్య 35.

వీరభటులు.

చ. కుగిరియెత్తెనైన పడిఁగొంఢినిఁ గ్రుంగఁగఁ ద్రొక్కనైన 'వా
ర్థులఁ గలఁగన్ నైన జముఁటొప్పలుదూలఁగఁ దొలఁనైన ని

గ్వలయమదేభవంభములు ♦ ప్రక్కలునేయఁగ నైనఁ జాలు వో
ర్పలముల గెల్తురాజిఁ బరిఁపంఘల నందుల వీరసద్భటుల్.

378

భాస్కరరామాయణము, బాల. పద్య 32.

క. చ్చితివర్షంబును ధరను, ధృతిఁ బడియెడు పిడుగులెల్లఁ ♦ చగఁ గూర్చి నరా
కృతులుగ నొసఁగూర్చెనొకో, శతధృతియనఁబిటనుభట ♦ సంఘము వొలుచున్.

కవికర్ణకసాయనము, ఆ 1 పద్య 12.

సీ. బేసికొండలుపట్టి ♦ పిండిపిండిగఁ గొట్టి, జలధిలో వెదచల్లఁ ♦ గలబలంబు
యమకేంకరులనైన ♦ గమకంబునఁగించి, కృష్ణురింపఁగఁకత్తి ♦ గలబలంబు
నెదిరించు కరినైన ♦ బెదరించు హరినైన, గండవంపఁగఁజాలు ♦ గుండెదిలము
అలమహాబలునైన ♦ నండజాధిపునైనఁ, బరిహాసింపఁగఁజాలు ♦ పటుజవంబు
గీ. బలిబలీయనితమదొరలో ♦ ప్రస్తుతింప, బిరుదుపంతంబులాడుచు ♦ భీకరగతిఁ
జటులతరశౌర్యలై భుజపారదళిత, పరభటుల్ భటు లుండు రఁప్పట్టనమున.

ఇందుమతీపరిణయము, కుమా. ధూ. ఆ 1 పద్య 152.

సీ. జల్లులతోడి పెండ్లలెంబు లెగవైచి, పట్టుచుఁ బేరముల్ ♦ పాటువారు
మెఱుంగులుచూడ్కులఁమిఱుమిట్లు గొలుపంగఁ, జేకరారులబయల్ ♦ చిమ్మువారు
* బెడివంపుటరిగెలు ♦ బిఱబిఱఁద్రిష్నను, వడిబిల్లుమిరములు ♦ నైచువారు
లెగనిండఁదిగిచి నఁద్రైసలకు బొడ్డైకో, లలు జూపి పల్లటిల్ ♦ దాఁటువారు
గీ. నొండొరులకభిముఖమైన ♦ నుబ్బువారుఁ, గడలుచాఁపుచు వేమక ♦ కయ్యమునను
జెలఁగి తమదొరలకు నింపుఁసలుపుచారు, నగుచువీరభటుల్ మించిఁకఠిశయమున.

(*చూ. శ. ర. ఆరిగ)

కళాపూర్వోదయము, ఆ 8 పద్య 41.

సీ. ధర్మగుణస్ఫూర్తిఁ ♦ దనరారుచున్న ప్ర, చేతులై యుండియు ♦ జిహ్వలగుచుఁ
బరదానరూఢి నెఁప్పటి నుపగ్రీతీకులై, మహిమమించియు నపగ్గి ♦ మత్తులగుచుఁ
గురుషోత్తమసమాశ్రితఁ ♦ బొసఁగినుదర్శనో, ద్యుక్తులై యుండియఁతుగ్రులగుచుఁ
దేజంబుగల కులఁపీవకులైయుండి, చెలువంపు వర్ధిత ♦ స్నేహులగుచు [తు
గీ. మాధనసహాయసంపత్తిఁగులయుచున్న, యనమశరులయ్యుబలభద్రులగుచుఁబొలు
రతులపాహసవిగ్రహాఁచగగ్రశక్ర, వికగ్రమోద్భటు లన్వనీ ♦ వీరభటులు. 383

పట్టుకరైచరియిము, ఆ 1 పద్య 28.

ఉ. గాశకు లాపురీభటశిఖామణు లెక్కటి యుక్కుతున్న లా
భీలతరాశనుల్ చిదిమివెట్టినబంటులు వైరికెల్ల బే
తానుఁడు వచ్చి దగ్గఱిన ♦ చిప్పర గా వొక చెప్పు దీయఁగాఁ

జాలుచు రేమిచెప్ప మఱి ♦ సాదన నేటును సాహసమృతున్. 383

ఓజయఃకలాసము, ఆ 1 పద్య 75.

ఉ. బాహుబలోద్ధతుల్ సమరభాగనట ద్రిపుచాతురంగిక
పూహవిభేదనక్రమ సముజ్జ్వల విక్రమవిస్ఫురన్మహా
సాహసికుల్ ధనుఃప్రముఖ ♦ సాధనధారణకౌశలుల్ సము
త్సాహరసాకృతుల్ సుభటసంఘము లఘ్వరమం దసంఖ్యముల్. 384

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 72.

క. వానవవాసవదీప్త స, వానిని వానినిజయించు ♦ నయ్యాయుధముల్
కేసరికేసరివత్తురు, భానుర భానురపు లచటి ♦ భటు లుద్వృత్తిన్. 385

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 1.

చ. గిరినికరమ్మలైనఁ బిడికిళ్ళనె వ్రయ్యలొనర్తు రుగ్రీకే
సరిసటైనఁ జేకొని వెఁసంబెకలింపుదు రత్యయాధ్రీవి
స్ఫురదదనివ్రజంబయినఁగో నఱచేతన తట్టివైతు రో
డరు హరుఁడైనఁ బోరులకుఁ ♦ డాసిన యప్పుడు వీరు లప్పురిన్. 386

ఉత్తరరామాయణము, ఆ 1 పద్య 70.

ఉ. భల్లవివేల్లసంఘ కర ♦ పల్లవపాలిని మట్టిపల్లరి
వేల్లనతుల్యమై యనులఁ బెల్లగ నెల్లెడ మల్లసిల్లుచున్
తుల్లకభూమిపల్లభుల ♦ కోటలకున్ శతకోటికోటియై
యుల్లసిలన్ సమీకపటులొప్పుదు రష్ట్రురి సుద్భటుల్ ధటుల్. 387

అచలాత్మజాపరిణయము, ఆ 1.

గీ. కూలములుకేలఁగీలించి ♦ కాలునైన, నోలిఁ గూలంగఁ జేసెడు ♦ లీలగలిగి
భూతిదసరార సర్వజ్ఞ ♦ మూర్తు లగుచు, సుగ్రభటులనచగుదురంధుగ్రభటులు.

కవీచకోరచంద్రోదయము, ఆ 1.

చ. పటిమఁబుగోపకంఠటవాటికల న్వడిబాల్లదీటి యు
చ్చటసుఛటచ్చటాపటలఁధాటులు రేపును మాపు బాహుసం
ఘటితములౌ సుసాకుల చక్రకచ్చకలొప్పుఁ గవాచునేయ ని
మృటకుటజప్రతిధ్వనిగఁఘూర్ణిలు మైర్ల ఛేళ త్పేక్షధ్వనుల్. 388

చ. కుదురుగ నందు నందుఁ బురిఁగిమైకి నిల్పంగ మీరకాద్రీసం
పదల నెసంగు పోలిమల ♦ బంటులొగింబడునిద్దరల్పపుం(?)
గుడియలుపూని లాగులును ♦ గుత్తపుఁగంచుకముల్ ధరించువా

రదయతఁ గాలకింకర భృంశంకరవృత్తిఁ జరింతు రెంతయున్.

390

చెన్నపురీవిలాసము, పృథమస్వర్గ.

క. చటులతరశస్త్రవిద్యన్, బటువగుపిడు గుక్కుతునియలకుఁగూరిచి య
చ్చట విధి నరులుగఁ జేసిన, యటులుందురు బలసమగ్రులగు వీరభటుల్.

391

కృష్ణకల్యాణము, అ 1.

చ. పిడుగులతున్న లన్నగరి ధీ వీరభటచ్చట లట్లుకానిచో
బెడిదముగా నిజేంద్రులశరవృష్టికిమున్నగు శత్రుగోత్రముల్
పొడిపొడిగాఁ గడు న్వడి గుఱుభల్లుభులంచును గర్జితధ్వనుల్
గడలుకొనం బయింబడి జగదృభయదార్భటి నేపుఁజూపునే.

392

రామరాయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 78.

వే శ్య లు.

నీ. చూపులకట్టు పూఁచూపులచేపట్టు, నబలలచూడ్కుల ధీ యాయుధములు
తాయంబునకుఁ గండుఁ ధీ గోయిలఁ గూయించు, బాలలపలుకులుఁచూలమంత్ర
మెదిరికిఁ దేటుల ధీ నెడయాటలాడించు, నబలలయలకల ధీ యాప్త బలము
సవరణలకుఁ జంద్రుఁ ధీ జూలించుమగువల, మొగములనేనకుఁ ధీ దగిన మొగము
గీ. బావభీవునకు నలుగాక ధీబలమే బలము, గాఁగఁ దిరిగెనె పెట్టిచేఁగానిఁబడఁడె
యనఁగ సౌందర్యసంపద ధీ లభినవముగ, వఱలుదురు తత్పురంబునఁ వారసతులు.
విక్రమసేనము.

నీ. శుకమంజూలాలాప ధీ శుభకరస్థితిమించి, పల్లవనందోహ ధీ భౌతిక దనరి
కలకంఠకూజిత ధీ విలసనంబులనొంది, రంభాసురేఖల ధీ రమణ మెఱసి
హరిచందననూర్తి ధీ ననిశంబుఁ దనరారి, పుష్పసౌరభములఁ ధీ బొలుపు మిగిలి
సరసాలిహాలికా ధీ సంసక్తివిలసిల్లి, విషమబాణాసన ధీ వృత్తిఁ జెంది

గీ. లలిత మాకందనైభవంబులఁ దనర్చి, యతిమనోహరాకారత ధీ నతిశయిల్లి
యుద్యదుద్యానవాటిక ధీ లుల్లిసిల్లు, వారవనితలు నాపురంవరము నందు.

394

విక్రమార్కచక్రము, ఆ 1 పద్య 88.

నీ. ముడివిప్పనడుగుఁదఁములపై నెవ్వారిలుపె, న్నెఱులుదేంట్లగుటసంఘియముగలదె
కన నెంతవానిలోఁ గొనుట నాదగ్గంబు, నెమ్మొగంబగుట సంఘియము గలదె
ఇట్టిగాను మింటిపైఁ మెఱయుటఁ జక్కదీవి, తయచన్నులగుట సంఘియముగలదె
పాలునుదొర్లఁగజూచు ఁకలికిచూపులమీలు, దెలిగన్నులగుట సంఘియముగలదె
గీ. పాలసినె తావి బుగులుకోనలరుఁదీగ, తిన్నని శరీరమగుట సంఘియముగలదె
యనఁగఁ జెలువొంది నురత్తవైయాత్మనిదులు, పణ్యయవతులుపాలుతురఁప్పట్టి
ననున. 335

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 30.

నీ. మొలకచీకటి జలజలరాల్పఁగా రాదె, నెఱులు మించినవీరి ఁకురులయందు
కెరలించి యమృతంబు ఁగిలకొట్టఁగారాదె, మద్దుమాపెడివీరి ఁమోవులందు
పచ్చబంగారుకుప్పలునేయఁగారాదె, గబ్బిమీఱినవీరి ఁగుబ్బలందు
పండువెన్నెలతేటఁ బరిభవంపఁగ రాదె, నగవుగుల్కెడివీరి ఁమొగములందు
గీ. నార కరవాఁడిచూపుల ఁయాఘశంబు, బాపురే భూరికటితటీ ఁభారమహిమ
చాగు మదమందగమనల ఁక్షణములనఁగ, నేరుపులమింతు రప్పరికవారసతులు.
పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 117.

క. కాదంబరి స్వాదించియు, మోదంబునఁ గొముదీసఁముశ్చేషము సం
పాదించియుఁ దబ్బిబ్బుగ, వాడింతురు రేలు వారఁవనితలు వీటన్. 397
కుమరయాశ్వచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 87.

నీ. తొడనిగ్గులకురంభ ఁతొడ్తోడఁ దలవంప, శశిరేఖ నొసలికి ఁనగముగాఁగ
దరహాసమునకుఁ జంఁద్రకళ వెల్వెలఁబాఱ, నెమ్మొమునకుఁ గలాఁనిధి కృశింప
మునుతిలోత్తిమమించుఁముక్కుతేటకువాడ, హేమ మెచ్చుగ నెమ్మొయికిఁగరంగఁ
దతబాహుల కనంగ ఁలతిక తొండలువారిక, నరిదిచూపులకింత ఁహరిణి బెదర
గీ. ఘలముఁ గొని పల్లవానలిఁ బాసిపోక, యలఁతిగాక పలుకఁబాఱకెలమి పడక
పడకవన్నియదఱుగక ఁపచ్చదనము, వీగక వలం దగులకుండ్రు ఁవేశ్యలచట.
బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 88.

నీ. వలుకులు మత్తకోకిలవైఖరుల గొల్పఁ, గురులు చామరములఁసరణిఁ దెల్పఁ
తనువుకొత్తావు లఁఁత్పలమాలికల నీనఁ, జెవులు మంగళమహాశీలఁ బూనఁ
జంపకమ్మల నునాశిసలతీరుఁ డలపించ, గమనముల్ వనమయూఁగిములనించఁ
చరలభాగములు శ్చేష్ఠింపఁగనిపించ, నాస్యంబు లందురుఁచాముల మించ
గీ. వ్యాప్యసూక్ష్మవీణత ఁనెనఁగి రార, చతురసవంసలసపలంఁకృతులు మీఱ

వర్ణనాకారమైన కావ్యంబువోలె, నగరి వెలయాండ్రొపిండు వృత్తానునిదండు.

నలచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 196.

గీ. సాటిగాఁజూచిమెచ్చగఁచ్చరలఁదలిరుఁ, బాఱిముననాటపాటలఁగాయకమున
నలరు జారవయోవృత్తభాళి వల్లె, త్రాటిదాఁటులు పురి వెలఁబోటు లరయ.

వేదాంతరసాయనము, ఆ 1 పద్య 21.

గీ. పల్లవానందరూఢిచేఁ బరిధవిల్లి, పరభృతాంచితలీలచేఁ బ్రాధిఁ గాంచి
నుధురకలకంఠమహిమచేఁ మహినిమిత్రై, నలఘుకరమైనపురవారఁయావతంబు.

ఒడయనంబివిలాసము, ఆ 1 పద్య 23.

సీ. రంజితాధరనుధాఁగనసమేతంబులై, ముఖచంద్ర బింబముల్ముద్దు గులుక
నవతంసకునుమతాఁరావళీయుతములై, కచభారతమనముల్గరిమఁ జూపఁ
గమనీయమణిమారికాఁపురాంచితములై, కుచకుంభశైలముల్కొమరు మిగులఁ
గంకణేంద్రోపలాంకమిలింపఁచణములై, పాణిపద్మంబులుపరిధవిల్లఁ

గీ. గలిత మోహనరూపరేఖావిలాస, విభ్రమంబులు జగ మెల్లఁవినుతిసేయ
నతులగతి వారశృంగారఁవతులు వేస, వేలు విహరింతు రెపుడు నఁవ్రీటియందు.

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 87.

కా. ఆపీటంగల వారకామినులు రంభాద్యస్మరకన్యకా

“ పొవీణ్యంబులు మెచ్చ రెన్నఁడును నింద్రాహరపీటీలన
దూర్భిక్షేప నుఖంబులేదనెడు సంతోషంబునంజేసి రా
జీవాస్త్రప్రసవాశుగంబులగతిన్ జెన్నొందితారుండుటన్ .

403

వద్మినీపరిణయము, ఆ 1 పద్య 65.

సీ. లోకమోహనకళల్ చేకొనియుండంగ, నతను బాణములంట యబ్బురంబె
మహనీయలీలలఁమానసంబలరింప, నంచబోద లసంగననుపుపడదె
గగనమధ్యమనోజ్ఞులగుల శోభిల్లుటఁ, జుక్కలంచు వచింపఁనూటిపడదె
పలపులుగొలుపు చెల్లములు రాజిల్లుటఁ, బుష్పమంజురులనిపోల్పఁ దగదె

గీ. వీలన నురు సెలఁగఁవిజరరంభ, లంచి లేకొవధీరితఁహరిణులగును
నచ్చరలమీఁజాలు నొయ్యారములను, వెలవెలందుక లందు రఁవ్రీటియందు.

కవిజనరంజనము, ఆ 1 పద్య 14.

కా. భవ్యార్థాగమమంత్రతంత్రవిధులన్ భావంబుదీపింపఁగా

స్తవ్యశ్రీకరహోమయాగమహితఁచృందన్సురద్యృష్టితో
నవ్యాజోన్నతలైన దద్యరహితఁవ్యాపారము ల్రీఁక వా

జిగురుకటారిదాతింగనిశేవ గలంతురు వార్షికామినుల్.

410

నిర్వచనవిచిత్రీరామాయణము, ఆ 1.

నీ. అమితరసపౌడ్ఢిసలరెడు సరసుల,

నెనయుటపలనఁ బుష్పినులనంగ

అలితబంధవిశేషముల మహాభోగులఁ

దనుపుటపలన భోగిను లనంగ

ఘసతరాగముల పెంకిపెనపి పల్లవలాభ

గరిమఁ దాల్చుటఁ గలఁకంఠులనఁగఁ

వత్సజ్ఞులు వినుతింపఁ దగు జెల లంచుచు

మనుటచే నురుచిఁచుట లనంగఁ

గీ. బ్రజలి తతమంజులాస్యఃభ్రమపమృద్ధు

అలరఁబ్రతిభరతరహస్యములను వలఁతు

లగుచు రంభాదులనుగెల్పుసాగమనఁ బారి

వజ్రులుచుందురువారమఁదరులు భరిరె.

భద్రాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 144.

అభిసారికలు

నీ. శంపాలతికఁ బెంపెఁసంగు నెమ్మెనులఁ, గన్తూరిమల్లకోకలు తెలంగ

రంగుబంగరుబొంగఁరాలఁగేర్,....., రహిమీఱనగు కప్పు లైక లుర

దరమునుందరముఁ జొంకరనొండఁజేయు గ, శసలి నింద్రసింహములు గాఁలి.

వదనైవఁ బ్రియుల గాఁఁఁథాలింగనములొప్ప, నెదలగుంపులమృగమడముతెసఁగ

గీ. శ్యామసుందరవితతి నెంకివంగ నైన, విరులుతులుమునఁ చుటిమితత్తైరముదోఁప

నసుపుఁ గాండ్రహితమ్ముఁ గంసంగఁ జనిరి, ప్రకటతుతులై నిశాభిసారికలగుంపు.

సత్యభామాపరిణయము, ఆ ౩ పద్య ౮4.

జీ. నల్లనిచీరఁగట్టి కడు ♦ నల్లనికాటుక కంటఁబెట్టి ధ
మృల్లముఁ జక్కఁబెట్టి మది ♦ మెప్పుగుకన్నరి బొట్టుఁబెట్టి రా
జిల్లెడు నల్లఁగల్వగమి ♦ చేతనుబట్టి మనోజ్ఞుజారిణి
పల్లవపాణులుం జనిరి ♦ పల్లవకోటి నివాసభూమికిన్.

415

శుభాకృష్టవిలాసము, ఆ 3.

వీ టు లు.

—అశ్వితి—

సీ. అతిశయోదముగాఁగ ♦ రోకుల మెక్కించు నీ,
పచ్చలకడేయాల ♦ పద్మగంధి
చక్కెరమో విచ్చి ♦ చవులఁ జేలించు నీ
ముత్యాలకమ్మల ♦ ముద్దులూడి
తృణముగా లోఁజేయు ♦ నెంతటివాని నీ
నీలాలముంగలు ♦ నీలవేణి
వెలలేనిపొందిక ♦ విడివడ మెఱయు నీ
కెంపులబొగడిల ♦ కీరవాణి

గీ. యనుచుఁ దమలోన నెఱజాగితనముమీఱ, వారకాంతామణులమేలుఁవార్త రెట్లఁ
దెలుపుచును వెన్నెలబయల్లఁ ♦ గలసి నగుదు, విటులవిహరింతురప్పరీఁపిఁధులందు.

విజయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 81.

జీ. పాటపు మానముల్విడిచి ♦ వాటులఁ దోటలఁ దాము నిల్చి ప
ల్లాటులు నేయఁగోరి తగుఁబాటపు బోటుల రాక గాంచుచున్
బాటులు నిక్కిచూచుచు ♦ పాంథులముల్కిడి గాఁగ నుల్కుచున్
జాటులఁ బొంచియుండిరి భుజంగులపోల్కి భుజంగవర్గముతో.

417

మ. సొగసుల్లల్కెడు తెల్లపట్టువలసలో ♦ సొంపొప్పుఁగాఁగట్టి బల్
మగరాల్చెక్కినసొమ్ముఁబెట్టి సిగలన్ ♦ మంపారమాలావళుల్
మిగులంజుట్టి విలాసవైఖరిఁదగన్ ♦ మేల్వెండిబెత్తంబుఁ బెం

పుగఁ జేపట్టి భుజంగులేగిరి విఠిపుంజంబులం గూడఁగాన్.

418

కుబ్జాకృష్ణవిలాసము, ఆ 3.

సీ. సారసదళ కేతిరి ధంపకమాలికల్, గూర్చియిచ్చెదనీకుఁ ధోర్నిదీఱ
సమదేవ గామిని సరసిజంబుల నీదు, పేగునఁ గూర్చెదఁ బెంపు దనర
సుత్పలనూలికల్ ధవళాయలుమీఱ రచించి, యిచ్చెద నీకు నోముంపుఁజి
మంజుభాషిణి మణిమాలాదులనునీకు, నొసగెద నొగి జేర్చి పసదర్శి
గీ. నరుచు నతినర్మగర్భవాఙ్మయల వాడి, జూదలగు కోవిదుల రెయిజూరణిని
తంబినుఁగూడి వేకువఁడంబుమీఱ, మునుఁగులిడిపోవుచుండుఁచానఁ బూరిని.
కవిజనచకోరచందోదయము, ఆ 1 పద్య 70.

వనవరము.

—

మూని. ఏచి తనర్చి తలెర్చిన కోపుల నిమ్మగు తావుల జొంపములన్
బూచిన మంచి యశోకములన్ మరఁపాన్నలఁ బొన్నల కేదఁగులన్
గాచి బెడంగుగఁ బండిన యా సహకారముల న్నదలీతతులన్
జూచుచు వీనుల కింపెనఁగన్ వినుచున్ శుకకోకిలనుస్వరముల్. 420
భారతము ఆది ఆ 4 పద్య 19.

సీ. చందులఁజిగురాకుఁ జించి గూడుచునలి, నెలుఁగించుగండుఁగోయిలసాంపు
నలరుఁడేనియఁగోలిఁమొలయుసోలంబున, మురియు లేటులనునుఁమ్రాంతయింపుఁ
జనిపండ్లరసమాని తమలోనఁ జెలఁగుచు, బలికెడు రాచిల్కఁ పదుపురింగు
గొలఁకుల కెలఁకులఁ గూడి కీడించుచు, డెడు సంచతండంబు నడబెడంగుఁ
గీ. దరఁగఁడేలుచుఁబూఁచీపదగులఁబడుచు, వచ్చుచిలు గాలిసోకునుఁమెచ్చిమెచ్చి
తగిలి కొనియాడుచును విసత్తయును గ్రుడు, పయునుమున్నీటిచేరుపవనమునందు.
భారతము అను. ఆ 1 పద్య 181.

సీ. ఎనసి యొండొంటితో ననఁగి పెనంగెడు, నవలతాతరు మిఘఁనముల సాగు
సహకారపల్లవాఁ స్వారసకీర్తిజలు, నలుపు కోకిలదంపతుల బెడంగు
పొయలుకలను చొప్పులునటించుచుఁ గ్రాలు, విటకులటాకుల విలసనంబు

సరసదాడిమఫలాఁస్వాదనలీలలఁ, గరమొప్పు శుకవహూశురలచెన్ను
గీ. హంసచరటామనోజ్ఞఁహారఁభగ్గి, మములఁ గొమరారు కమలమంఁడములభాతి
నర్ధిఁ జూచుచు హలధరుంఁడల్లనల్ల, నేఁగి యొక్కెడ నొకపొడఁదింటి లోన. 422
మార్కండేయపురాణము, ఆ 1 పద్య 180.

చ. దలముగ నెల్లప్రాద్దును లఁతానివహంబుల రాలు పుష్పాడుల్
పులినతలంబులై చెలువుఁ ఁ బూనఁగ మీఁదటఁ దేలు కేతకీ
దశముల మొత్త మోడల విధంబునఁదేలఁగఁ బాటుఁ బెద్దనై
ఫలరసనాహినుల్ పురయుఁపాంతవనంబులఁ గొన్నిచోటులన్. 423
తేయారవాహుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 60.

నీ. సరసపుష్పరాగఁకైకతంబులుదీర్చి, తేనియకాలువల్ తేరిలిపాణ
రమ్యమయూర సంఘ్రములీలఁ గల్పించి, ఘన తమాలాంబుదఁకాంతిదనర
లతికాఁలసిన్ఘ్రాస్యంబు ఘటియించి, చతురమారుతసటఁస్వామివలయఁ
జారుపల్లవరాగఁసంధ్యామహిమఁజూపి, విమలకోరక తారఁకములు మెఱయ
గీ. సతతవిహరణదంపతిఁచారు దేహ, రత్నభూషారుచిహ్నముఁగమ్య మగుచుఁ
బొలుచు నారామసమితితత్త్వరమునందుఁ, గల్పకావలిభువిమీఁదఁగలిగెననఁగ.
విక్రమాంకచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 89.

నీ. మదపట్పడంబులఁమధుపానభూములు, రాజకీరంబులఁరచ్చపట్లు
పుంస్కోకిలంబులఁభోజనశాలలు, మలయానిలంబులఁమలయు నెడలు
నవమయూరంబులఁనాట్యరంగంబులు, మకరకేతనునభామంఁడపములు
విటవిఠోజనములఁవిరులచప్పరములు, మధులక్ష్మినై పథ్యమందెరములు
గీ. అలవసంతునిలీలావిహారసీమ, లిప్తలంబగువలపులఁపుట్టినిండ్లు
చిరపరిత్రాంతపథికసంఘోషనములు, పాపనము లచ్చరంబునఁచాహ్యవసులు. 425
శ్రీరంగమహాత్మ్యము, భైర. క. ఆ 4 పద్య 1013.

నీ. ఉరగపూత్యైరధూమోగ్రగంధముఁబాసి, సాలయుఁబోయి తాఁగిమలయపవనుఁ
డనలాక్షు పెడబొప్పినినలమిన తేలదిమ్ముఁ, బాయుఁబోయి తేంట్లఁపాటమరుఁడు
ఘర్మసామిప్యసంఘికలిలదాహస్పూర్తి, నాఁగుఁబోయి నీడఁనల్లమధుఁడు
గరళసౌదర్యాత్మకర సుధాకటుకత్వ, ముడుపుఁబోయి తేనెఁనోషధీశుఁ
గీ. డనఁగఁ జంపక కురువకఁపనస తినిశ, నిదుల వంజులదాడిమిఁవిచికి లామ్రు
పాటలీ పూగ కేసరఁప్రముఖతరుల, సాబగుమిటునుద్యానంబుఁజొచ్చియిచట.
మమచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 73.

లయ గ్రాహి.

ఈయిలగలద్రుమముఁజీయెడనకూడెనని, పాయక నుతింపననుఁజైయిరులుగ్రమ్మన్
రాయకులకన్గతతుఁజేయుములుగానభులు, మోయుచుగుఱుచ్చములఁనాయలనటింపం
గాయజునిపాజులకుఁదాయములనందిగిన, యాయతరసాలములఁజోయములగ్రాల్
క్రియెదలియూఱులకుఁపాయమయిచెన్నెరు, నాయుపవనంబుజగఁనాయకుఁడు

సాచ్చెన్. 427

ఐనవపురాణము, పి. సో. ఆ 4 పద్య 224.

నీ. విరహిరక్తముతోడిఁమరునిబల్లెము లన, నెల్లెడ విలసిల్లుఁపల్లవములు
బాంధమేదన్నేహఁభరితకామాస్త్రాళి, నా నొప్పు సరస ప్రిసూనములును
భావజుమిడిఁబఱు నీలపు గుండ్ల, భంగిఁ జరించు పుష్పంధయములుఁ
జేతోజబునముఁధూతధూళియనంగ, రాజిల్లు నుమనఃపరాగములును

గీ. ననమసాయకజయబిరుఁదావళీని, పాతవరపందిజనఘనాఢిర్భటి యనంగఁ

గడు విజృంభించు శుకపికకలకలములు, నెలఁతకును గుండెదిగులుజఁనింపజేసె.

ప్రిభావతీప్రిద్యుమ్నము, ఆ 3 పద్య 35.

లయ భాతి.

అలికులము నీలములఁచెలువమువహించనవ, దళములు హరిన్మణులఁపాలుపునఁదలిర్పం
దలిరుగమికెంపులుగఁబలుదెఱఁగుకొన్వీరుల, విలసనముము త్రియపుఁగుళికకుఁదక్తుం
గలమణులకుం బసిఁడిఁతఱుకులకు నీ డగుచు, వెలయుఁగఁబరాగములుఁలలితపువితానం
బులుగ గృహముఖ్యములఁచెలుపుప్రితిబింబములు, బలెఁ బురమునలైనలఁబాలుచు

ను వనంబుల్. 429

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 115.

ద్విపద.

ననుచు కందములకంఠములకుందముల, ఘనలవంగముల లుంఁగములఁ దుంగములఁ
దరులఁ గేళీశైలదరుల నిర్ధరుల, సనకుంజములఁ గంఠజముల పుంజముల
లలితపాలములఁగోలములనుమాధ, పులను మాపులను రాఁపులను దాపులను
శాలి భృంగాలితోఁగ్రాలి నూనాళి, ధూళిమైఁ బోలి మఁధూళిమైఁ జేరి
మించి యెంతయు సంభ్రమించి రమించి, పంచబాణునివెన్నుఁబలమైచలింపఁ
గమ్మవిల్తుడు దాడిఁగదలంగ నెగయు, దుమ్ములోయనఁ బువ్వుఁదుమ్ములు నెఱయ
వెడవిల్లు కత్తులఁవిరహిరక్తములు, వడియు జాడఁ జిగుళ్ళవడిఁ జేసె లురుల
పారికృపాదృష్టి కేసగునిందుఁగిరింటి, సరణిఁ బికకేణిఁచడలఁ జూపట్ట
బాలచూరుతచలఁప్పగంధౌఘ, మాలోలభోగభోగిగానిఁ గేళింప

గగనంబునోఱయుశాఖల మోగగుత్తు, లగణింపదాతలవణకింపుచుండఁ
గనకపునదిపిల్లఁకాలువలనఁగ, ఘనచూతఁసములుఁతృటములై నిగుడ
సతులమోవులఁ గోలుఁసరసులు బోలె, లతలబింబములు చిట్టల్లులగ్రోలు చుండఁ
దరులక్షిప్తహలికత్తుఁతములిచ్చె ననఁగఁ, గరకఙ్గిజములు శాఖల నొప్ప నొప్ప
సందీప్తవనంబుఁసకలయోగింద్ర, బృందైకఙ్గవనంబుఁబృందావనంబు. 430

అప్తమహిషీకశ్యామ, ౩ 1.

ఉ. వాడినదేహపల్లులునుఁపకములైన నఖిలవంబులున్
గూడిన పత్రజాలములుఁకుల్కెడి ఘర్మమఁదబిందువుల్
వీడినకేశభృంగములుఁవింతలుగా విలసిల్లుచుండఁగాఁ
జూడఁదగెన్ రతాంతసతిఁచొప్పున నవ్వని యప్పు డొప్పుగన్. 431

పట్టకృపారీచరిత్రము, ఆ 8 పద్య 29.

సీ. అనిమిషాఙ్గీశునఁదనవనంబునుఁబోలె, మందారకల్పదుర్గిమహితమగుచు
బాణవైరిమూఁఁతూణీరమునుఁబోలె, నవపుష్పకాండసఁనాధమగుచు
వనజనాభునినుడఁర్చనచక్రమునుఁబోలె, దివ్యబృందావనోద్దీప్త మగుచు
గగనగంగాతరంఁగ ప్రివాహమువోలె, నవిరళామృతఫలోదారమగుచు
గీ. జాగిధివ్యవధూముఖాఁబ్జమునుఁ బోలె, జారుతరకీరమధువాక్పాచార మగుచు
నలరు నవ్విప్రనారాయణార్చ్యపుష్ప, వాటి నంకల్పభవపటవానఁజేటి. 432

వై జయంతీవిలాసము, ఆ 2 పద్య 3.

సీ. తరుణచందనలతాతనుసారభముతోడఁ, బద్మినీజాతివైభవముతోడ
సందీప్తకుంజరాఙ్గన మధ్యమముతోడ, నవమంజుకుచపాటఁనంబుతోడ
మన్మథబాణ నిర్మలరూఁగతితోడఁ, బున్నాగకలనాభిపూర్తి తోడ
దుర్వారకాంచనద్యుతివిశేషముతోడఁ, బటుదంతకీరకఙ్కపంక్తితోడఁ
గీ. దనరి తరుణియుఁబోలె నిన్ద్రసాంద్ర, చంద్రకాంతాలవాలవిశాలలీల
బాల సురసాల సురసాలసాల వకుళ, తాల హింతాల ముద్యానఙ్గాలమలరు.

భానుమతీపరిణయము, ఆ 1 పద్య 18.

కా. ఆమోదాన్వితపల్లవై కగణికాశ్యామాంకయుం బ్రిన్నుర
ద్దామోద్యద్భ్రమం బ్రఫుల్లకురువింఁదపోన్జ్వలత్సలజా
లామేయొన్నతమున్ శుక్తిప్రయఁగఁబాంఛన్విజంబున్ వ
నిగుండంబు శౌరికన్యము పొన్నెన్ ప్రియంగులెన్.

- సీ. కలకంఠసముదాయములకుభోజనశాల, జగహజారంబు వసంతమునకు
నబ్బలయానూతికాయుధాగారంబు, గరిడి మందసమీరకాండమునకు
నళిపోతసమితికినాపాసనదనంబు, సంచితభవనంబుతైత్తమునకు
శుకముఖద్విజరాజులకుధర్మస్త్రము, స్మృత్యగేహముబ్బరినికరచునకు
గీ. మానివీజాతసంజాయమానమాన, దానకలవాధురీతి వసోనిదాన
శారికానూనవివిధచేష్టావితాన, జీవనం బనందగుఁ దత్పురీవనంబు.

435

చంద్రాంగదచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 37.

- సీ. రమణీయతరపత్త్యిరిధిహారములంది, ఘనమత్తసారంగగతుల నలరి
పటుగంధవర్ధరిపలనాప్రిజెలువొంది, మొనమించుదశములవినుతిఁ గాంచి
శ్రీవిలసిల్లు నానావర్ణములమీటి, కదళికాచలనవైఖరులఁ దనరి
యరుతరసాలశిఖరములమిన్నంది, పల్లవామోదసంపదలఁ బొదలి
గీ. పృబలు మల్లలయద్ధతిఁబరిధిపెల్లి, చంద్రకాంతసర్వవిలాసముల నమరి
చారుమహిళాభిశోభియ్యెఁచంద్రవదన, యీవనముఁ గంటె పట్టనశ్రీవహించె.

మిత్రవిందాపరిణయము, కుం. వెం. ఆ 2 పద్య 85.

- సీ. నురసాలసంతతినురసాలసంతతి, గతి ఖగాళికి ఫలోన్మతి యొసంగు
మహితకాంచనములమహితకాంచనముల, పోలిక నామోదములుఘటించుఁ
గలితపున్నాగములొకలితపున్నాగము, లట్లకొమ్మలతోడనమరియుండు
రంభాదినటనమురంభాదినటనము, కరణి మరుత్ప్రసంగములబొదలుఁ
గీ. బనసలెంతయు బనసలభాతి ద్విజాల, కును బదక్రమనయ్యుక్తిఁగొమరుమీఱు
నగము లున్నతినగములపగిది వనుల, నలరుచుండు పవిత్రంబులగుచుఁబురిని.

బిల్వణీయము, ఆ 1 పద్య 27.

- సీ. చెలువంపుఁ జిగురుటాకులుపాదములుగాఁగ, నవకంపురంభ లూపులుగాఁగ
నూనవాసనలు నెఱిమ్యేనితావులుగాఁగ, నొత్తవైన లతలు బాహువులుగాఁగ
, గజనిమ్మపండ్లుచొక్కపుఁగుచంబులుగాఁగ, గలకంఠరుతులువాక్యములుగాఁగ
దులలేనిమల్లెమొగ్గలదంతములు గాఁగ, నుమిళిందమాలికలొచూపు గాఁగ
ఆ. బల్లవితమాలిపాదపచ్చాయలు, సరసమైన వేణిభరముగాఁగ
నెన్నఁ దగియె నష్టశింబుబింబానన, యావనంబుభోజియవ్వనంబు.

438

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 45.

- మ. నవనూనాంచితశాఖలాయెడనెడన్ శరత్నాంకసానుపృభం
క్షులంబై గుమిఁగూడుకొయిలలు చెంత క్షేభుబృందింబుగాఁ

బ్రహ్మణం బ్రాహ్మణం లతాంగు లచ్చరలుగాఁభాసిల్లెడున్ గంటె యా
చివురుంజొంపపుమా విమేరుగిరినాఁజెన్నొందుఁ జంద్రాననా.

439

ఉత్తరహరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, ఆ 3 పద్య 18.

సీ. బాలాంబుజతిమాలఁ మా లాభినవజాల, జాలామృతోల్లోలఁపట్టవౌఘ
రాగాదిపరమాగమా గాంతనుపరాగ, రాగామణిభాగఁరాశిపవన
కేరీగృహస్మాఠిమా లిస్థితైపికాలి, కాలీనరవలోలితాధ్వగాత్ర
రాజీవశరవాహఁవాజీననితాజి, తాజీజనకరాజతామ్రఫలిక

గీ. భవ్యఋతుకాంతకాంతతాత్పర్యస్పృష్ట, ఘనవిషమబాణ బాణసంఘాత కలిత
తిలక మధుగంధ గంధసంఘములకితాశ, కనదచిరధామధామ యిష్టవనికఁ గంటె.
చందికాపరిఃకాయము, ఆ 4 పద్య 53.

క. నలపులపాణింధమములు, మలయానిలముల విహారమందిరములు పూ
విలుతుని యాయుధశాలలు, చలువలజన్మస్థలము లఁచటిపూఁదోటల్.
కవిజనరంజనము, ఆ 1 పద్య 17.

సీ. బాలాలినివహించు ఁ బాలాలిభంగిని, లతలపైనిలిచియా ఁ లతులు నేయ
కోయిలజవ్వనుల్ ఁ గూడి కుహూకార, కాహళధ్వనులు చొక్కముగఁ బూన
రాయంచలేములు ఁ రహి నిల్వఁబొగడంగ, రాచిల్కజపరాలు ఁ రాగ మనఁగ
మలయానిలుండును ఁ మందమారుతమును, నలతాళకునీరీతి ఁ నాటఁ జూప
గీ. సంభ్రమంబున మంజరీ ఁ స్తనము లారయ, నైభవంబునఁగరపల్లవములుసాచి
తరులతాంగవిలేతులు నధర్తనలు నలుప, నంతకంతకు వనలక్ష్మి ఁ యతిశయిల్లె.
పగ్వతపురాణము, ఆ 4.

సీ. గురుతరోజ్జ్వలపుష్ప ఁ గుచ్ఛవక్షరూపా, కోమలవల్లకా ఁ భ్రామనోజ్ఞ
కుందకోరకదంత ఁ బృందబింబాధర, శోభిత శాఖాభుజాభిరామ
పుల్లసముల్లసఁపుష్పసంపాతిహాస, చంపకకుసుమాతి ఁ చారు హాస
కుకపికకలనాద ఁ సురుచిరపట్వాద, చయవేణి కిసలయ ఁ చారుపాణి

గీ. కదలికాసంక్లికమనీయ ఁ కనకకలిత, వేదికాజఘనానూన ఁ విలసమాన
యనఁగఁ దనరెడు వనలక్ష్మిఁకెనగలాడె, మాధవునిపొందుగలదిందుఁమనకుఁజూడె.
ఉనాకశ్యానము, ఆ 4 పద్య 111.

సీ. కలమాబ్జదినదళ ఁ కాంతిసమ్మిశ్రిత, వరపితంగారుణ ఁ హరిత రుములు
నెరయఁగాఁగఁగిన ఁ చరదిండ్రచాప ఖం, డాభంబులైనతోయములుగాంచి
యేడాటటఁటాఁనగయపుష్పిడి జాణా, నైటగోదెనుసాఁమాటుకొనుచు

గీ. మన్మథారామములపాంతములసిమలసి, శుకపికాళిపహారంబునూచిచూచి
సతులు దాను జరించు వసంతవేళ, బ్రహ్మదవనమున విశ్వభూపాలవరుడు.

కావ్యాలంకారచూడామణి, ఉల్లాస. 3 పద్య 116.

సీ. కిసలయంబులతోనంగెంకేలుదడవెట్టి, విరులపై నఖకాంతివిజ్జరాల్చి
లేదీగలకుండు సునామిలఁ గానుకయిచ్చి, గుత్తులుఁ బాలిండ్లుగొలిచి చూచి
చలిగాలినివ్వాసఁపొందియులనాఁగి, యలిపంక్తి గురులతోనలుకఁదీర్చి
పుష్పస్థులెగండ్లములువియ్యమందించి, పూఁదేనెఁ జెమటలఁబుజ్జగించి

గీ. తొడలుననఁటికంబంబులు మెడలుఁబోక, బోదెలునెలుంగును బరఁపుప్తులు
మాటలునుగీరభాషలు ముక్కులించి, చిగురుఁబోడులు వనకేళిచేయఁజేయ. 454

ఉత్తరహరివంశము, ఆ 5 పద్య 50.

మ. సహకారాధిపుఁగౌఁగిలింతుకొని వాఁసంతీలతాకాంతసా

రహరిద్రావనగౌరవేనరములన్ రంజిల్లుమాధ్వీకవా

ర్ణహరీన్వేదముచూపఁబట్టపగ లేలాయింతటన్ సిగ్గులే

దహహ యంచు దొలంగి నవ్వెఁ జెలిమాటైముద్దరాలయ్యెడన్. 455

మ. ఒకరామాతిలకంబు రత్నరుచితోనొప్పారు మందారకో

రకముం గర్ణవతంసత న్నిలుపుచున్ రారాగాలతానక్తమా

చుకచేలంచలయై మెలంగి విడుమంతుం గేలు సాచె న్నసా

యకమార్పిం దెగొన్న మన్మథుని పృథ్విత్యలీడపాఁబునాన్. 456

” ” ” ఆ 4 పద్య 52, 53.

సీ. నుదతి మెల్లలుదెచ్చి నూడిదెయిచ్చినఁ, ఒలుతెఱంగులనవ్వఁబాడి యగునె
కొమ్మసంపఁగి మొగ్గఁగొమ్మరమ్మనిపిల్చి, న్యాయంబె యిదనాకునానఁజూపఁ
బూఁబోడి యిపుడునాపూబంతులింక నీ, పాలింటిసమచు డాపంగ దగునె
కనుల మొక్కుటిచేనుఁగానుగొనిచ్చినఁ, గనుసన్నఁ గ్రేణింపఁజనునె సకియ

గీ. యనుచు విభ్రమాల మేలంబులాడుకొనుచు, నంగసౌందర్యసంనూపఁనాభిరామ
చాటువాచాచమత్క్రియాశరణి మీఱ, గిల్లి రప్పుడు సతులు రాగిల్లి విరులు.

రామభద్రదయము, ఆ 1 పద్య 188.

సీ. అరులకెత్తున్ నఱచేతికెంజాయ, లోదవికోయిలల నోరూరఁ జేయ
నును మేను లలసి ప్రానులమీఁదనొఱఁగుటల్, తీవలున్రాఁకినఁతెఱఁగుఁదెలుపఁ
జెలికత్తియలలీలఁ జిలుచునున్నలుకులు, మదకీరములముద్దు మాటలార్ప
బాగులుగలచుచు చుట్టలతావులెనఁగి క్రొ, న్ననలకు వింతవాసనలూసంగ

గీ. నిక్కికొనగొమ్మలందునో ♦ నీవిజాటి, బయలుపడియొప్పునాభిహాపములసాబగు
లంగలతలకు నరవిరుద్ధై చెలంగ, నతులు పుష్పావచయకేళి ♦ సలిపి రర్థి. 458
కవికర్ణరసాయనము, ఆ 4 పద్య 21.

సీ. కునుమవాసనలెల్ల ♦ గొల్లలాడితిమింక, బజుటామనియెంత ♦ పర్వలిడునొ
చివురుజొంపములెల్ల ♦ జిదిమివైచితిమింక, బగజుకోయిలయెంతయెగసిపడునొ
ఫలపరంపరలెల్ల ♦ నులిచివైచితిమింక, గొడుమచిల్కలవెంత ♦ వడరుకొనునొ
కమ్మదేనియలెల్ల ♦ గుర్రమృరించితిమింక, గట్టలైననలెంత ♦ చుట్టుకొనునొ
గీ. యెఱుంగరాదింతులారయి ♦ లెఱుగనిచట, మనలఁగానీకతోతెండుమనముగొనిన
కుసుమకిసలయఫలనవ ♦ పగినవరసము, అనమశయనకు నర్పింత ♦ మనుచు వెడలి.
వనచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 151.

సీ. అరవీడుకొప్పుల ♦ విరులవాసనకుఁ దో, రపుటూర్పుదావులుప్రాపు గాఁగ
నడలమందతఁజెంచు ♦ బడలికలకుఁ బిఱుం, దులవ్రేఁగుచనువేఁగుతోడుపడఁగఁ
జెమటచిత్తడిఁగ్రొత్త ♦ చెలువుగాంచినవసుల, మొలనూళ్ళకాంతికిబలిమిసగఁ
బయ్యెద లాడింపఁ ♦ బ్రభవింతుకంకణ, నాదమంచెలమోగిత ♦ ప్రోది నేయ
గీ. మిగులరోదగాఁ గికాకకనగుచురతుల, యాయములుసోఁక నెద్దియేనాడుకొనుచు
సందడింపుదుఁ బుష్పావచయము సలిపి, యంతఁ గడఁగిరి డోలావిహారములకు.
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 145.

ఉ. పుష్పాడి చల్లుతీవల కథపూర్వగతిం గరమూలిదిధితుల్
కప్పమొసంగుచున్ పలపు ♦ కానుక నేయుచునున్నపూవుల
గుప్పకు నూర్పుసంపదలు ♦ గూర్పుచు నేర్పున సంఘరించిరా
కప్పరంగంధులెందుఁదగుఁగా యితరేతరబంధుకృత్యముల్. 461
నందక్షిణాపరిణయము, ఆ 3 పద్య 83.

సీ. బొట్టుగు లేమావె ♦ బొదోంచెనొక్కర్తు, చూచియుఁ జేనంటి ♦ సాబగుమాట
బొన్న బేరికణమునుబూయించెనొక్కర్తు, చిలునవ్వునుఁబాటఁదుఱుగలింపఁ
బొగడను గంకేళి ♦ దగవిరుల్ గలిగించె, నెమ్మిఁ గల్లుమిసి తన్నియునొకర్తు
కొనరివావిలిఁగొండఁగోఁగునుననిపించె, మూర్కొనిమాటాడి ♦ ముదిత యోర్తు
గీ. కోవిఁ బూవులునిండించె ♦ గొమ్మయోర్తు, కదిసికూరిమితోడుతఁగాఁగిలించి
చనుపకంఘనఁగొన్ననల్ ♦ దనియనించె, ముదితయొక్కతెతనముద్దుమోముజూపి.
యయాతిచరిత్రము, ఆ 4.

సీ. అల భారతీదేవిఁగనుదునె నని చూడ, చూడ చూడ ♦ జెలువ యొకతె

యల రమాలలన నేఁనని హరిసన్నిధిఁ, జేరి పర్తించె మిఁటూరి యొకతె
యల గట్టుపట్టి నేఁనని నవ్వుచును శివా, లింగనం బొసరించె ♦ లేమ యొకతె
యల వహ్నికాంత నేఁనని బర్హిసంగతి, నలరి వినోదించె ♦ నతివ యొకతె
గీ. యల మృగాక్షిని, నేననియతిముదమున, మన్మథాలోకనముచేసెఁమగువయొకతె
యల యరుంధతినే నని ♦ కెలనిమాని, గదిసి వేడుక రంజిల్లె ♦ ముదితయొకతె.

నలచరిత్రము, సి. ధ. ఆ 3 పద్య 227.

చ. గురుకువలెల్లఁ జూడ నొక ♦ కోమలి సంపెంగఁ జూడఁ జూపులన్
నెరసిన నల్లనయ్యెఁ జెలి ♦ నివ్వెఱయై కన హాసచంద్రికం
గరముగఁ దెల్లనయ్యె నది ♦ గాంచి యిదేమియటంచుఁ బట్టఁ ద
త్కరరుచి నెఱ్ఱనయ్యె నది ♦ గారడియంచుఁ దలంచి రందఱున్. 464

,, ,, ఆ 3 పద్య 240.

నీ. కలవు లే వనఁజాలు ♦ గౌఁదీపలుచలింప, వల్లీమతల్లికల్ ♦ వంచి వంచి
సమపీనకుచగుళుఁచ్ఛములు కంపముఁజెందఁ, గొివ్విరిగుత్తులు ♦ గోసె కోసి
లలితాంఘ్రిచల్లవాంఁఘ్రిలుదొట్రుపాటొందఁ, జిగురుటాకులబారుఁజదిమించిదిమి
భుజమాలరుచిహేమధరజముబయల్ నాఁక, వలపుఁబుప్పొడులెల్ల ♦ డులిచిడులిచి
గీ. బాహునాళాధరోష్ఠబింబకరకిసల, పదనజలజరబులకుమూఁగు ♦ పరమరాశ
కుకపికశీలముఖాళికి ♦ జుణిగి జుణిగి, శఖలు పుష్పపచయకేళిసలుపునపుడు.

చంద్రింగదచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 199.

గీ. కరులు జడయల్లి మంతారఁకునుమ మునిచి, కప్పురపుబూదిమైఁబూసిఁగొప్పముల్లె
విరిసరు ల్దొల్చి తా మహేశ్వరుఁడనంచు, దానినదలించెనొకమత్త ♦ దంతియాన.

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 4 పద్య 62.

నీ. పొన్నగున్నలనీడఁగన్నెమావులజాడ, మురియుచు డాఁగిలిఁగిమాత్ర లాడు
వృక్షపుంజంబులఁవివిధకుంజంబుల, నలరుఁ దీవీయల సుఁయ్యాలలూఁగుఁ
బుప్పొడుల పెరంట్లఁగప్పురంపుటనంట్ల, నొప్పుగా వెన్నెలఁకుప్పలాడుఁ
బొదరింటిపట్టులఁజదరంపునట్టులఁ, బంతుగాగోరింటఁబంతులాడు

గీ. చెదకిపువ్వులఁజిదుముఁదుఁమొదలఁగదుము, ఫలరసంబులఁబీల్చుఁజిల్కలనువిల్చు
సిరులునలుదిక్కులనుదీడిఁచెలులఁగూడి, బాళినుప్పొంగి చంద్రీమఁతీలతాంగి. 467

ఉత్తరహరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, ఆ 3 పద్య 15.

నీ. అలరుతావులఁగూడుఁనలరుతావులఁజూడు, కోరకమ్మలయాసఁకోర కమ్మ
చాలమేలగుపొన్నఁచాలుమోలగనున్న, మావికొమ్మలపండ్లుఁమావి కొమ్మ

బాలవల్లముఁజూడఁబాల్వముపోతఁ, లేఁగఁగ నులకెడఁ లేఁగుమాను
పచ్చపూతలమించుఁపచ్చపూతలనించు, లేఁకొన్నులఁజూడఁలేఁకొమ్మ
గీ లారకడఁసంతపైఁ గోదక్కులారఁ గనలి, నాకేళివనాళిఁ జెఁన్నారి కేళి
కింపుదులకింపుననితవఁకిఁ పు మెఱయ, నాడి రతిసలు మరుఁడు వెఁన్నాడికొరఁగ.

యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 3.

సీ. చిగుగుటాతులఁ గేలఁకొనిమితి మదిగాన, గండుఁగోలలెంతఁగనలునొక్కొక్క
ఫలసమూహములుసంకలునాపలిమిగావఁ, గీదమున్నెనెంతఁగనియునొక్కొక్క
తేనెవాఁకలు గల్గఁకెనిన్నుదితిమిగాన, శృంగారాలెంత కొనించునొక్కొక్క
ముఁజలువొంగఁగనిదుర్భేదసినిమదిగాన, నాదుఁగుకక, సమెఱలెంత పుష్ప
గీ చూడఁబడవచ్చిరొధుంబుఁగిహుఁడెందుఁ, బూతవృక్షలఁగదుభక్తిఁ బూర్వము
సపరివారంబుగాఁ బూజఁగలఁప వలయు, నన నొకకొలఁకునకు వాఁకఁజనినెంత.

ఓఘవతీసగియము, ఆ 3 పద్య 172.

సీ. చరియించునొకకేళిసఁకురురావమున భావ, ముఁలలఁ గొను శేఁట్లఁకవగనికొనుమా
గురియించు నొకచోటఁకుగవాటమునవాట, ముఁలలకొనుఁకబుష్పవృష్టి
స్మరియించు నొకయోరఁకురసారనదితీర, మున మును గాంచినఁకభోగమును
దరియించు నొకవంకఁకదమిఁబొంకమగువంక, దరిపిరిగొప్పకైఁదిండఁబొసఁ

గీ. నొక్కచో నిల్చు నొకయిక్కఁ నెక్కి చూచు

నొకట సచివ్రనికేల్వట్టఁనొక్కచెంత

నుచితసల్లాపములుసల్పఁనొక్కదరిని

బూవుఁదేనియలానునాఁభూపభుండు.

470

శంతనూపాఖ్యానము, ఆ 2 పద్య 29.

సీ. శాంద్రమానీలతాఁసాకర్య మెల్లను

జూచితివేమె యోనుఁదరాంగి

పుష్పనమృద్ధిచేఁబొదలెడియిండ్లపైఁ

గాంక్షించియున్నా వెఁకఁబుకంతి

సహకారభూరుహఁచాయఁరుఁగలములి

చ్చటను నపేక్షించఁచంచలాక్షి

శాభోన్నతవిశాఁసాలవృక్ష శేరిణి

నిర్మితఁబలునిశేఁనీలవేణి

గీ. పునఃసలచిత్రవేదికాఁకలసమును, గడఁకాపూర కర్పూరఁగంఘములును

... .. తలచితివా లేదో యీ వేళకదలిరుబోణి.

ఉ. జానకిగూడి రామబలభాష్టకుండు సమృద్ధి జేంది యు

ద్యావముజేరి పాదపవిత్రానతలంబుల మల్లికాలతా

మానవిశేషము ల్లనుచుసొమ్మచు గోగకగుచ్చపంక్తి సం

ధానములైన చంపకవిత్తానములం బరితృప్తినొందుచున్.

472

పట్టాభిరామా యాగము, ఆ 2.

సీ. ఒకకుండరదన చంపకమును వీక్షించి, మునుముక్కున నెరోపమునువహించె

నొకపద్మనేత్రి వేడుకకుండములుదాసి, నటనటనటనునిచండ్లుగొట్టికె

నొకరాజనిభముఖివికసితాంబుజముల, గనుగొని వినుపకకాలు దర్శివ్వె

నొకమత్తగజయానయముత్పల్లనుమకాఖి, పాలిని దిలకించిబార సాచె

గీ. సరసభాషిణియొక్కతెచక్కనైన, లేములపాకులతీవ మొత్తంబు

విడనిరోనంబుచే నొట్లవిలువసాగె, సహజవైరంబు బూని యచ్చట్లగరంబు.

కవిజనచకోరచంద్రియము, ఆ 3.

సీ. వడిచొన్నవిరిగోసియొడిచెట్టెనొక్కతె, పొక్కిలితోసరిపోల్చుకరణి

వెనగోసి సంపంగివిరినిమూర్కొనెనోరు, ముక్కుతోడనుసరిపోల్చుకరణి

చిగురుజొంపముద్రుండిచేతదాల్చెనొక్కరు, పొరిగేలితోసరిపోల్చుకరణి

మొగలిచేకులుగోటముట్టిగెనొక్కరు, మొగిగోళ్లతోసరిపోల్చుకరణి

గీ. దొండపండును గొట్టికాళుకయొకత్తు, పొంగగగెమ్మానితోసరిపోల్చుకరణి

తీప మెయినంటజేయొత్తితిగి చె నొకతె, పూనినెమ్మనితోసరిపోల్చుకరణి. 475.

రసికజనవిరోధనము, ఆ 3 పద్య 26.

మలయమారుతము.

సీ. ఘనపారకస్తూరికాగంధము లనన్య, గంధబంధంబులు కగఃపికఱిపి

కునుమితవల్లకాలసితపీఠమలజొచ్చి, గని సరోగృహముల మునిగి మునిగి

సమధికాహార్యంగం సంగీతములతోన, కన్నెతీగల కాటకఱిపి కఱిపి

కుముదకుట్టులకుట్టికోరికంబులుదూటి, యలిదంపతులనిద్ర కదిలి తెలిపి

ఉ. ఘనదినమృతనక్షత్రరాంతికమృతగట్టు, వాలువోలె విప్రీవరుండు వోలె

నట్లువోలెఁ దానుఁనచ్చినచెలివోలె, మలయఁచుండు మందఁమా రుచంబు. 476

విజయనేనము.

ఉ. గందపుఁగొండెత్తముల ♦ కందువఁసేలకితీపయిండ్లలోఁ
గెందలిరాకుఁబాన్పుల నుఁఖించి నితాంతరత్తిశ్రమంబులన్
జెందినచెంచుగుట్టెతల ♦ చెక్కులఁ జిమ్ము జవాదివాసనల్
విందులునేయుచు స్థైర్యగె ♦ వేమఱుఁ గోమల గంధవాహముల్. 477

శ్రీరంగమాహాత్యము, ఖైర. క. ఆ 2 పద్య 258.

చ. సురనదిదోఁగినీరజఁజోభసితంబు ధరించి రాలుక్రో
వ్విరుల శివార్చనల్ సలిపివెంబడివచ్చు మధువృతాళి ఝం
కరఁముచేతఁబాడి లతిఁకాభుజముల్ కదలంగనాడెడున్
బరిసరపుష్పివోపవసేఁబంధురమంధరగంధఁహముల్. 478

ప్రబోధచందోదయము, ఆ 4 పద్య 43.

సీ. విరహచింతాగ్ని యిఁవిధిఁగెరల్పుదునన్న, పగిదిఁ బద్మపరాగఁమెఱయఁ గొట్టి
కామునిపడవాలు ♦ గానఁ బొజులునేయు, గతిమధుపంబులఁ గదలఁ దోలి
తీవెలేమలచేత ♦ నీవిధిఁగలయంపి, చల్లించుకీయఁ దేనె ♦ నడలనుడిసి
తనపగసాధింపఁ గని మెచ్చి బుజ్జగిం, చినరీతి శిఖులపింఁచెములు నిమిరి
గీ. తెరువునడచినదాహంబు ♦ దీర గిరియు, రాంబువులుగోలుకరణిరఁతాంతతాంత
వనితలకుచాగ్రిముల ఘర్మఁవారిపూర, మడఁగవిహరింపఁదోడఁగెమంఁదానిలంబు.
వరాహపురాణము, నంది. మ. ఆ 3 పద్య 75.

సీ. మదగంధతారతఁమృము యామృకరికిఁ ద, త్కరులకుం గనబలెఁగటములాఱసి
సురతశ్రమజమాటఁ ♦ జూపోపకయెబలెఁ, గామినీమృదుగంధ ♦ ఘర్మ ముడిపి
పరిమళనాచేచ్చఁ ♦ బ్రాణమిబలెఁజించు, మృగనాళిచర్మభస్మిక్రికలుదూఱి
యహితపన్నగభేదుఁలనిబలె గృహవిటం, కవుఁగలాఁపులనొయ్యఁ గలులు నిమిరి
గీ. వీటిసామగ్రిఁగనుఁగొన ♦ వేగ పడక, నడవఁ దనదిక్కు పుష్పదంతద్వందంబు
నెక్కెనో యనజడగతి ♦ నెపుడుఁబొలయు, నందుఁజందనశిఖిమంఁదానిలండు.
ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 29.

సీ. ప్రణయవాదములు దంఁపతులందు నుదయించి, రంజిల్లుమానాంకుఁరములు మేసి
సురతాంతవిశ్రాంత ♦ సుందరీజనముల, వక్షోజతటఘర్మ ♦ వారిఁ గోరి
వనములు మధుగర్భఁవతులుగాఁ బూ మెగ్గ, మొదవులకొమారఁములు హరించి
విషయానుభవకఁగాఁవిముఖిరస్తుల, పటుతరఁధైర్యఁప్రములుగూల్చి

గీ. గంధలోభానుబంధిపుష్పంధయముల, ఝంకృతులచే ఘటిల్లన ♦ అంకె లిడుచు
విషమశరపేర జన్నియ ♦ విడిచి రనగఁ, గ్రోవ్విచరియించునవ్వీట ♦ గోడెగాడ్చు.
కవికర్ణరసాయనము, ఆ 1 పద్య 25.

ఉ. చెన్నగునన్నదీపులిన ♦ నీమల దాగిలి మూతలడుమన్
వెన్నెలరేలు కప్పరపు ♦ విప్పటనంటులనీడనీగు రా
కన్నెలరోయునన్నలకుఁ ♦ గన్నులుమూయుఁ దదీయవాసనల్
మన్ననఁగాంచి కప్పిపు దుఃఖారమురేచు సమీర డింభముల్. 482
వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 112.

చ. తెలతెలవాఱనోయ్యనరుఁడంచినీశాంతరతాంతతాంతలౌ
చెలువలకింపుగా మెలఁగిఁచెక్కులఁ గూరిన చూర్ణకుంతలా
వలి సరళంబుగాజడిసిఁవాడిన సెజ్జలమీఁదిపొవ్విరుల్
దొలఁగఁ బ్రగ్ధాచనాయువులు ♦ దోచుఁబురిం బరిచారికాకృతిన్. 483
పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 119.

ఉ. లింకపుగద్బిసెట్టెత్తతిత్తరిచూపులు మేనితావులున్
గొంకకగాంచి లీల మెలఁగెనున్ మలయానిలుఁ దవ్వనిన్ నిరా
తంకమరందసారణుల ♦ దాటుచుఁ దన్నెద మీఠిచన్నయా
జింకపదావుమావిచటఁజిక్కుదుగాయని చూచు కైవడిన్. 484
లక్ష్మీవిలాసము, ఆ 3 పద్య 57.

ఉ. సోరణగండకన్నములఁచొప్పల నోయ్యనఁదూటి తావిచొ
క్కారసి చల్లి తత్పరినిఁయమినులన్ సురతాంతతాంతకాం
తారుచిరాంగఘర్మకణఁనవ్యవిచిత్రమణుల్ హరించుచుం
జోరులకైవడి స్త్రెలఁగుఁజోద్యముగా మలయానిలొఘుముల్. 485
పట్నకృపావ్రతిచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 31.

నీ. గంధసారమహీజ ♦ బంధురొరగరాజ, భుక్తముక్తంబులైఁపొదలి పొదలి
భూసారజలపూరఁకాసారకుముదార, విందబృందంబులైఁవిడిచి విడిచి
కోమలమాకందఁకునుమగుచ్చమరంద, కణగణంబులసొంపుఁగమిచి కమిచి
భూమినిసురతాంతఁభవఘర్మజలతాంత, గండమండలములఁగదిసి కదిసి
గీ. చిన్నిచెన్నెలరేఁగొనల్ ♦ చిదిమిచిదిమి, పరువుమరువంపుతావులఁబలసి బలసి
మునులతనువునకింపుగా ♦ మొనసి మొనసి, మందమందానిలమువీచె ♦ మలసి మలసి.
వరాహపురాణము, హరిభట్టు.

మ. వలపుంగొజ్జగిసీటి శీతలహాసీవార్పిందువుల్ చిమ్ముచుం

గలయం గవ్వరపుం దుమారము మెయిన్ ♦ గాటంబుగా గవ్వచుం

బలవద్దర్పక బాహుపంతులక్రియన్ ♦ దైవై విరుల్లుప్పచుం

జెలగెన్ మందసమీరణుండు దితిజ ♦ శ్రేష్ఠాగ్రిభాగంబునన్.

487

సింహశైలమాహాత్మ్యము, ఆ 2.

సీ. లలితచందనలేప ♦ కలితనుందరవలీ, సౌపానములజంగఁజూపి యెక్కు

ఘనతారహరనుస్తనభారగిరినితం, బములపై జీరుకు ♦ బండ లాడు

నసమానవీటికా ♦ రసమానితాధరా, మృతదీర్ఘి కలను జేయిఁత లీఁడు

హేలారచిత్రపుష్ప ♦ మాలానిచితకేశ, భృంగమల్లములతోఁ ♦ బెనఁగు లాడు

గీ. నురతనాట్యకళాంకుశీకరణకామ, కమలజాతావసరతీవ్ర ♦ గాఢకేళి

భవపరిశ్రమలాలస ♦ పౌరయువతి, జాలతనుసీమల సమీర ♦ బాలకుండు. 488

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 1.

సీ. సవిధోపవనమంజులవిశాలసాలంబు, లుత్కటలీలతో ♦ నొరసి యొరసి

సంపులకమలకాసారనీరంబుల, లాలితక్రీడలన్ ♦ దేలి తేలి

వల్లీమతల్లికా ♦ స్వచ్ఛగుచ్ఛములొయ్య, నొయ్యన రజముల ♦ నూఁచి యూఁచి

విపణివిన్యస్తార ♦ విందకుందాదికా, వ్లానమాల్మంబులు ♦ మట్టి మట్టి

గీ. ప్రాయకలహపరాక్రమప్రమదహృదయ, కూలములు పెల్లగిల్లంగఁ ♦ గ్రుమ్మిగ్రుమ్మి

మలయు నవ్వరవీధుల ♦ మందమంద, గతుల మలయాచలాని ♦ గంధగజము.

ద్రౌపదీపరిణయము.

చ. పురనికటాంచితోపవన ♦ పుష్పితసాలములం గదల్చుచున్

సరసులఁజేలుచున్ సుమరజుపటలంబులఁ జల్లులాడుచున్

సురచిరకుంజపుంజములఁ ♦ జొచ్చి నటించుచు మందగాములై

కరులవలెంజరించు జలిగాడ్పులు షట్పదశృంగులన్ దగన్.

490

కవిజనరంజనము, ఆ 1 పద్య 18.

సీ. తొలుతదక్షిణదిగ్విధూటికిజనియించి, రహితాసతుల గాఁరాము వడసి

కునుమరసంపుటుంగులద్రాగి వర్ధిల్లి, తలిరాకుపాన్పుల ♦ నెలమి నుండి

తేఁటిబోటులజోలపాటలచేఁ జొక్కి, లీలఁ బూదీపయ్యాయ్యల లూఁగి

మురిపెంపునడకల ♦ ముద్దులుచూపించి, యెల్లతావుల విలసిల్లి మెలఁగి

గీ. సరణిఁదనుఁగొఁగిలించుభూజనులఁబొదలి, కొలఁకులనుఁగొఁగిక్రొవ్విఁగొనలరన్తి

మల్లలఁజేసంగి విరహాలఁమడుమడంచి, మరునితోడయి పవనకుఁమారుఁ జేసఁగె,

జాహ్నువీమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 110.

గీ. చిలుక తేజీలపాఁజాలఁ జిగురుతిండి, పులుఁగుచే నుంగులను తేఁటి ♦ బోటుబంట్ల
బలముగాఁజేసిమరునకుఁనలువయిడిన, తేరులనఁబొల్పెమలయాన్రిమారుతములు.

రామవిలాసము, ఆ 1.

ద్విపద. కలయంపించల్లిన ♦ గందంపునీటి, చలువనెత్తెవు లెచ్చట హెచ్చియుండి
మలయజామోదంబు ♦ మచ్చికఁ దాల్చి, అలరునెత్తెవుల ♦ నంగీకరించి
చల్లఁగాఁ గొలఁకులఁ జాడలువట్టి, మెల్లమెల్లనవచ్చి ♦ మినలోచనల
యల్లంబు జల్లన ♦ నొరయుచుఁబైఁట, లల్లనఁదొలఁగించి ♦ యలకలల్లార్చి
యెల్లతావులముట్టి ♦ యింపుఁ బుట్టించి, పల్లవులీలనా ♦ పట్టనంబంచు
సల్లిలితోతాహ ♦ సంపద మెరసి, మల్లడిఁగొనుచుండు ♦ మలయమారుతము.

పృథులింగలీల, పిడు. బ. ఆ 1 గతి 3.

చ. అనునకులొ నుత్తైకరతు ♦ లంగ శవోర్ధ్వగపృచాచిముల్

మలయజ సారథంబులు నుఁమద్రవగంధము దక్షిణాగతుల్

దొడఁపెడు పద్మినీపరిచితుల్వీతధృమణంబు లొప్పఁగా

మలయసమీరంబుండు యెఁమాడ్కిఁ బరి నిర్విహరించు నిచ్చలున్.

494

ధరతాభ్యుదయము, ఆ 1 పద్య 55.

రాజవర్ణనము.

గీ. జేబంబుగలఁడు సాధించుకృతులనాజ్ఞ, వెండినింపకుఁ జాల ♦ వెఱుఁడు గాని
యరి నొవ్వఁగొనఁడు తప్పవరయు ధర్మరతుండు, భృత్యులం జెఱవఁడునత్యవాది
కలకయుబ్బుటభీతి ♦ కలుషమేమిటు మొ, క్కలమువెఱగుపాటుచలములేదు
కామినీలోలుండు ♦ గాఁడు నేవకుచేత, మాఱవఁడిచ్చినయీగిఁగిమగుడఁగొనఁడు
ఆ. క్రొవ్విలోభజాడ్య ♦ కపటవ్యసనముల, పాంతఁ బోవఁ దాయఁమునువ్యయంబు
జెఱుఁగు నాడుకాఁటి ♦ కింకరియనశ్శుండు, గాక నుజనవినుతికలితుడయ్యె.
సేనుగాఁగాఁచునాఁగిము, ఆ 4 పద్య 200.

- నీ. తపనీయదండైక ♦ ధవళాతపత్రితో, ద్దండతేజఃకిరీ ♦ మండలుండు
నిర్మలనిజకథా ♦ నిమిషకల్లోలినీ, ఊళితాఖిలజగత్కల్మషుండు
వితతనవద్వయ ♦ ద్విపనానాజయ, శీఘ్రధూటీసమాశ్రిష్టభుజుండు
నిఖిలవిద్యానటీ ♦ నృత్యరంగస్థలా, యతనాయమానజీహ్వంచలుండు
గీ. పృన్తుతింపంగఁదగు సముద్భుటకతోర, చటులగుణటుంకియాఘనస్తనితఘోష
చాప నీరదభవశరాసారిశమిత, బలవదిహిత తేజోదవాఘనలుండు నలుండు. 496

శృంగారవైషమము, ఆ 1 పద్య 46.

- నీ. శివునికైపడిమహా ♦ నేనానియాత్ముండు, బలభేదిపగిది నశవ్యపాయుఁ
డరవిండిహితులీల ♦ సద్గితాభ్యుదయుండు, బుధునిక్రియనజహత్తుష్కరుండు
గంగావ్రవాహంబుకరణిఁ బావనమూర్తి, భుజగాధునిభంగి ♦ భాగశాలి
యేనుంగుచందాన ♦ దానధారాశోభి, శౌరిలాగున శంఖ ♦ చక్రిపాణి
గీ. కర్తయాశ్చర్యములకు నాకరము నీతి, నఖిలవిద్యాగమములకు ♦ నాస్పదంబు
బగఱకుత్పతహేతువు ♦ బంధుకోటి, కమరలోకద్రుమంబు హేమంగదుండు.
గీ. ఆనృపాలుండు నీతివిద్యానిరూఢిఁ, జారదృష్టియాఁగాని విచారదృష్టి
సమధైశ్చర్యవైభవోద్వలతనాతఁ, డప్రమూర్తియాఁగాని యనప్రమూర్తి. 498

శివరాత్రిమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 13, 14.

- నీ. తలపోయ బ్రహ్మ విద్యానిపుజనముల, కనయంబుఁ గింకరుం ♦ దైవవాండు
నఖిలశరీరగుఁ ♦ డాప్తసుహృజ్జన, తానంపకరుడన ♦ సలరువాండు
సంసారఘనకర్మ ♦ సంగహీనులయందు, సంగసంపీఠుండై ♦ జరగువాండు
దుర్మార్గ మనుజసంధోహంబునకు నుగ్రి, దండధరుండన ♦ దనరువాండు
గీ. బ్రహ్మతిపురుషకావేకుండై ♦ పరగువాండు, భగవదవతాయుక్తుండై ♦ నెగడువాండు
నగుచు వర్తిండునమ్మెడ ♦ మతిశయిల్లుఁ, బావితమూర్తి యారాజు చక్రివర్తి.

భాగవతము, స్కం 4 పద్య 458.

- నీ. విశ్వసన్నత శాశ్వతైశ్వర్యపర్యాయ, కుటిలసందలిరాజు ♦ కుండలుండు
దిగిభశుండాకాండ ♦ దీర్ఘబాహుదండ, మానితాఖిలమహీ ♦ మండలుండు
జనసన్నతానన్య ♦ సామ్రాజ్యవైభవ, క్లాహకలిరపాక ♦ శాసనుండు
కులశిలోచ్చయనానుకోణస్థలన్యస్త, శస్త్రవిక్రమజయ ♦ శాసనుండు
గీ. భాసమాసమనీషాంబుజాసనుండు, సకలదేశావనీపాల ♦ మకుట నూత్న
రత్న రాజ్యదంఘ్రినీశిరజయుగుండు, శంబరారాతినిభుండు దుశ్శయితభుండు.

శకుంతలాచరితము, పి. వీ. ఆ 1.

సీ. చర్చింప రెండవఁచంద్రుండు మూడవ, యశ్వినీ నాలవ ♦ యగ్నిదేవుఁ
 డైదవలోకపాలాఖ్యుఁ డాఱవపాండు, సంతాన మేడవ ♦ చక్రవర్తి
 యెనిమిదవమహ్నీ ♦ జనసత్తముండు తొమ్మిది, దవ భోగివతి పదియవవరించి
 పదునొకండవ చక్రిపాణి పండ్రెండవ, శూలి పద్మాడవ ♦ నూర్వ్యుఁ డనఁగఁ
 ఆ. దవరుఁ గాంతిరూపఁమునఁ బ్రతాపమున న, త్యమున ధర్మచరిత ♦ నాజ్ఞ శుచిని
 భూరిసత్వమునఁ బ్రబుధ్ధతఁగలిమిని, భూతిఁ దేజమునను ♦ భోజవిభుండు. 501

భోజరాజీయము, ఆ 7 పద్య 244.

సీ. ద్విద్యయోపాయధీ ♦ విద్యద్యతంసంబు, హద్దుణ్యచాతురీ ♦ చక్రివర్తి
 క్రీడాచలీకృత ♦ క్రిఖండగిరిరాజు, కనకాద్రిముదగ్గి ♦ గ్రంథకర్త
 యందూనిబద్ధబ్ధ ♦ బృందవేదండాళి, పననిధిస్తంభనాధునికరఘువు
 తామ్రపర్వమలపాధః కేళిహంసంబు, అంకేళ మైత్రీప్రియంకరుండు
 గీ. స్వస్తికృద్వాప్తవస్త్రుత్వ ♦ గస్తీమఘవ, మకుటమోటనశతకోటి ♦ మంత్రీభృత్య
 భూతభూ తాత్త కాంభిఁభూమికుండు, దత్తురంజేలుఁ బాండ్యమత్స్యధ్వజుండు.

సీ. పాటీరగిరిసనఁవాటిఁ గ్రీడించియు, నహిభయం బెఱుంగ డావంతయైన
 నత్యంతమితభాష ♦ సవకర్తృమండయ్యుఁ, బరులఁగేరడమన ♦ భంగుఁబునుఁ
 బ్రీతిఁ దాఁ దామ్రపిఁఠ్ఠికి నాభుండయ్యును, సద్గోష్ఠిచే ననంజనత మెలఁగు
 మహాసీయమహిమఁతా ♦ మధురాస్పదుండయ్యు, లావణ్యకలన ముల్లాసమొందు
 గీ. విషధిలహరిభిదోత్పత ♦ త్వృషతజటిల, వలదురుక్రిమితిమనరఘాలపతన
 తులితపరబలకరిరఘ్నలసముత్త, బహుశముక్తావిముక్తానిపాతుండతఁడు. 503

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 30, 32.

మ. సుకృతుల్ దుష్టియు మంత్రపాలవిజయాశోకుల్ జయంతార్థసా
 ధక సిద్ధార్థసుమంత్రులాత్మసచివాధ్యక్షుల్ నిజాంగంబుఁ బా
 యక కొల్వందగి యప్తమూర్తియుతుండ ♦ నాశంభుఁడోనాఁగ న
 వ్యకళాభుర్యుండు మించుఁ బంక్తిరఘుండైశ్వర్యం బవార్యంబుగన్. 504

రామాఘోదయము, ఆ 1 పద్య 155.

సీ. వక్రిభావమధిజ్య ♦ వరధన్యమునఁగాని, తననెమ్మనమ్మునఁ ♦ దగుల నీక
 నిశితస్వభావంబు ♦ నిజఖడ్గమునఁగాని, తనవర్తనంబునఁ ♦ దగుల నీక
 విశదభావముకీర్తి ♦ విలసనంబునఁగాని, తనమంతనంబునఁ ♦ దగుల నీక
 దీర్ఘభావము శత్రుదీనత్వమునఁగాని, తనదుకోపంబునఁ ♦ దగుల నీక
 గీ. యుంబుఁగులు కేళకుఁగులు, కులాలచలములు, మేడ, లలచక్రిగిరి చుట్టుగోడ గాఁగ

నవనిఁబాలించె శుద్ధాంత ధవనమట్ల, కీర్తిలక్ష్మీకళత్రుఁ డాక్షితివరుండు. 505
కవికర్ణరసాయనము, ఆ 2 పద్య 57.

సీ. తనకీర్తిసంతానమునకుఁ దారానాథ, నక్షత్రముల్ ప్రసూనములుగాఁగ
తనప్రతాపధనంజయునకు నీరజబంధు, కరములు విస్ఫులింగములుగాఁగ
తనవినిర్మలబోధ ఘనసుధాసరసికి, సజ్జనుల్ రాజహంసములుగాఁగ
తనబాహుజయరమా పనితకు బ్రహ్మాండ, భాండముల్ కాంచనాంబుములుగాఁగ
గీ. వెలయు పలయాద్రిమధ్యమోర్వీబుధాళి, దానవేహనితాంతహస్తతలవిగళ
దంబు ముదితాభినిస్సన న్యాజమహిత, వితతనుతిపాళి యల రఘుక్షితిపమాళి.
ఇందుమతీపరిణయము, కుమారధూ. ఆ 1 పద్య 159.

ఉ. సారవిభూతి రెండవ వృషధ్వజాఁ డాకృతిచేఁ దృతీయబృం
దారకనైద్యుఁ డిద్దశుచితాగుణమందుఁ జతుర్ధపావశం
డారయ భూమిమోచుటకు నైదవదికృతి దానరేఖచే
నాటవకల్పవృక్షమన నన్నరహాలుండు మించెఁ గీర్తులన్. 507
తపతీసంవరణోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 70.

సీ. గాంభీర్యభవకీర్తి కలశపాథోరాశి, వాచాలతాకీర్తి వాగ్యధూటి
భూమిభరణకీర్తి భోగిలోకస్వామి, నాహసార్జితకీర్తి శంకరుండు
సంగీతజనికీర్తి జలజాతభవనూతి, దాతృత్వకీర్తి సంతానకాఖి
ధైర్యధారాకీర్తి తారాచలేంద్రుంబు, వదనప్రభాకీర్తి వనజనైరి
గీ. గాఁగ విహరించు నిఖిలభూకాంతమాళి, పటహభాంకారకారణ ప్రళయకాల
భైరవారావశంకాని బద్ధబుద్ధి, విద్విపద్వీరుఁ డెల్లపుశ్శీవరుండు. 508
కమల్ స్తవజయము, పీరికపద్య 94.

సీ. తనభవ్యధామంబు తనభవ్యధామంబు, కరణిమిత్రోన్మేష కరముగాఁగ
దనధర్మగుణములు దనధర్మగుణముల, ట్లతులితశ్రుతిమార్గ గతుల నెనఁగ
దనమహాహవదీక్ష దనమహాహవదీక్ష, పగిదినానావనీ పమలఁబెంప
దనయంబకంబులు దనయంబకములట్ల, పరభీరువిముఖతఁ బరిధవిల్లఁ
గీ. బరఁగుఁగతివాద్రీజడలకంజ్జరరకమత, మాపకిటి గూఢచరణదిక్కిటికరటి
కుటిలతాసహభూసౌఖ్య ఘటనభూరి, భుజబలవిహారి యార్వీటి బుక్కశౌరి.
సీ. ఏరాజు భూరితేజోరుణాలోకంబు, లోకంబుతమము నిరారకించు
నేధన్యుబాహుధారాధారాభోగంబు, భోగింబు సవరించు భూమిసతికి
నేపుణ్యనభిరూప రూపానుభూతి, చామలం గరఁగించు భూమినులకు

నేభపురుగుభక్తిర్ని ♦ శోభాఽహారంబు, హారంబు దశ దిశా ♦ యశాపరమున
గీ. కతఁడు మతిమంతుఁ డతిశాంతుఁ ♦ డరికృతాంతుఁ, డనుచుమస్వాంతుఁడాశ్రితఁ
పనపనంతు

డనఘతరకందనోలి ♦ మహాపురీని, శాంతుఁడుగు రామమేదిని ♦ కాంతుఁడలరు.

పనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 28, 30.

సీ. వైరిప్రతాపంబు ♦ వడిఁగట్టిసట్టిచం, దాన నెవ్వానిశోభాధ్వజంబు
కమలసాయకుసోయఁగము మూర్తిగైకొన్న, కరణి నెవ్వాని యాకారమహిమ
భుజభుజంగమనాథ ♦ బోగనారాయణ, చ్ఛాయ నెవ్వానికాక్షేయకంబు
అకలంకనళినగేహకు ద్వితీయగృహంబు, కైవడి నెవ్వాని ♦ కన్నుఁదోయి
గీ. బరఁగునాతండు నిఖిలఘాటాలజాల, నిరుపమాద్భుతరసహేతు ♦ నిజనిటాల
వర్ణితానూనసౌభాగ్య ♦ వర్ణకాలి, రమ్యగుణపాళి ఖండోజి ♦ రాజమాళి. 511

ఘటికాచలమాహాత్మ్యము, పీఠిక పద్య 10.

సీ. ప్రాధిసదాదేశ ♦ పదవిభక్తులెఱింగి, సంధిఁగగ్రహముల ♦ సరణిఁ దెలిసి
వివిధాగమాంగముల్ ♦ వేడ్కఁబ్రతిష్ఠించి, పరరూపవినిపాత ♦ భంగు లరసి
యసురక్తిగుణవృద్ధు ♦ లలరంగఁబోషించి, ప్రకృతిప్రత్యయలీల ♦ బయలుపఱచి
ఘననూత్రవృత్తులు ♦ గణకసంజ్ఞలునేర్చి, యవ్యయభవ్యవాక్యములు వలికి ప్ర
గీ. ప్రకృతభావంబుపూర్వరూపమునుగాంచి, యుద్వియేటాచునుండునభ్యుదయమహి
మానవేంద్రులలోన నశీషీనరాజ, శబ్దవిన్నూర్తి నాహుతిశృంగసృపతి. 512

ఎట్టుకొనిరిచంద్రము, ఆ 1 పద్య 38.

సీ. ఏకముఖంబుగా ♦ నిలనాఞ్జనిలుపుదుఁ, బ్రజలందునుఘోకగృముల సరిసి
శక్తిత్రయంబునఁ ♦ జాలఁబ్రసిద్ధుఁడై, పశురుపాయంబులఁ ♦ జతురుఁ డగుచుఁ
బంచాగయుతనయ ♦ ప్రాగల్భ్యమునమించి, షడ్భాగ్రమవిశేషములఁ దెలిసి
సంగరయోజితక్షణత్నగుగ్గో, యప్రభోగసమృద్ధి ♦ నతిశయిల్లి
గీ. నవవిధంబైన హరిభక్తి ♦ నలపు మెఱిసి, దశదిశలఁగీర్తి విన్నూర్తి ♦ దశముకొలిపి
యవనిచక్రంబుఁబాఠించు ♦ సప్తవృపతి, కలిమి జనులకు నధికభాగ్యంబుగాదె.

పరమయోగివిలాసము, ఆ 3 పద్య 34.

సీ. కురియించునొకవేళ ♦ శరదమే యనవృష్టి, ధరణికనానృష్టిఁ ♦ బరిహరింపఁ
గాయునెండలు భానుకరణి విల్వరివేళ, నీదుచేఁ బ్రేక్షనొప్పి ♦ నెనయనీక
విసరుఁజల్లనిగాడ్చు ♦ లసమానపవమాన, శాబమై దుండువేళసపులయందు
పండించుసస్యశంఖపహాపాదై, తృణలతానందా ♦ మృతమునిఁచి.

గీ. చేరనీయఁడు రుజలందుఁ జెనకనీడు, మృత్యువును భూమిజనులధాఁకిపైఁడతండు
యోగిబలమునదివిజాలయాగఁడుములు, సాగఁగానీయఁడొక్కొక్కసమయములను.

క్రిరంగమాహాత్మ్యము, క. ప. ఆ 7.

చ. దుర్జపదుఁడురాజు తత్పరికించుండలదృశ్యధరీకృతామర
ద్రుపదుఁడు నమ్రగుఁడ యిరోధిశిరోధిమణీఘ్రిణీస్ఫుర
ద్విపదుఁడు చక్రవాళపరివేష్టితభూభవనార్ధిసైంధవ 515
ద్విపదుఁడు శాశ్వతాత్మశమభిద్విపదుండు నృపాలమాతుఁడే.

పాంచాలీపరిణయము, ఆ 1.

గీ. అబ్బదానత, శుద్ధపఁజ్ఞప్తి, విమల, ఈ ససస్థితి, నడవడిఁమహితకీర్తి
పరిచయంబున నాత్మభూభరణశక్తి, రాజుం నసప్రభావంబుఁడరమణఁగాంచు. 516

రాజవాహనవిజయము, ఆ 1 పద్య 66.

సీ కువలయంబునకార్తిఁగూర్చు యినుఁడు చ, క్రావళినొంచకయలరురాజు
గోత్రవైరముగూర్చుకొనని యిందుఁడు పుణ్య, జనులఁగాఱింపనిఁజక్రవర్తి
పక్షపాతములేకపటఁగుచుండునిరాట్టు, పాడిదప్పని ప్రజాపరివృథుండు
కుజులపొందు చేకొననిధరాధిపుఁ, డుగ్రిండై ప్రజదుంపఁకుండునీకుఁ

గీ. డారయితఁడనిబుధజనులభినుతింప, వఱలఁ దేజశకళావై భంపప్రభావ
జవవచస్సూర్తి ధృతిమచైశ్వర్యములను, విపులగుణపాలియమ్మహానృపతిమాళి.

రసికజనచునోభిరామము, ఆ 1. పద్య 56.

సీ. కుమాయావనకళాకుశలుఁ డింతియకాని, వివరింపఁ జక్రవిఁద్వేషిగాఁడు
సతతసన్మాదసంఘాచారి యింతియకాని, రూపింపవోపాకరుండుగాఁడు
బుధజనప్రియకరాఘ్యదయుఁ డింతియకాని, శోధింప గురువిపత్తుండుగాఁడు
వర్జితపరిశుద్ధవర్ణఁడింతియకాని, గణుతింపమలిసలఁక్షణుండుగాఁడు

గీ. భిళిరయితఁడురాజుగాఁకిలనొకండు, రాజగుట కెట్లుదగుననిరహినినుకవి
రాజులును రాజులును బుధరాజులెన్న, రాజిలెడుతీవినాధర్మరాజుదనరు. 517

సుభద్రాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 46.

సీ. కర్ణునిత్యాగంబుఁగవ్వడిశౌర్యంబు, భీమునిబలిమి శ్రీరాముకరుణ
చంద్రునిపృథ హరిశ్చంద్రునిసత్యంబు, మేరువుఁదైర్యంబుశౌరీలి
హరునిసర్వజ్ఞతమరునిసౌందర్యంబు, వనధిగాంభీర్యంబువజ్రితీవి
భరతునిన్యాయంబుబలిమహాదారత, తరణితేజము ఛణివరునిమేధ

గీ. తనకే కలుగంగ సకలవిఘ్నవిస్తాన, సంఘోద్ధియమాననిస్తంద్రాకీర్తి

యగుచు సగణితలీలలనలరె వంశ, పావనుండైన మాధవఁ దేవస్మృతఁడు. 519

సోమ దేవరాజీయము.

- సీ. సకలభూతసీతప్రసాదుఁడయ్యునికృత్త, మత్తారిరాజన్యమండలుండు
జనముఖస్తుతులీయఁకొననివాఁడయ్యున, పారనిజాంకపక్షిబంధనేత
యవిదితభావచేష్టాన్వితుండయ్యును, విదితపరాకూతఁవిక్రియుండు
తతగుణస్థితిననుద్ధతుఁడయ్యుఁ నిజగదు, ధృతవిహారమహాప్రతిపసూర్యుఁ
ఆ. డభిలభువనభవనహారికీర్తిస్వర్ధ, నీతరంగఁగేనఁ భూతతారుఁ
డతఁడు రాజమాత్రుఁడగునె ధీరోదాత్త, నాయకుండు బలిమి నాయకుండు.

మిత్రవిందాపరిణయము, కుం. వెం. ఆ 1 పద్య 32.

- సీ. తనకీర్తిచంద్రికాతతినిండి కృష్ణప, తుంబులు శుక్లపక్షములునేయఁ
దనదురాజత్వమింపున సార్వకాలంబు, నందును గువలయానంద మొసఁగఁ
దనకరంబులు జడత్వమునను భువనభీ, జానురాగంబులునై వెలుంగఁ
దనవర్తనంబు మిత్రసమగమంబున, సంపూర్ణకళలచేఁ బెంపు వడయఁ
గీ. దనవిలాసంబుండసౌందర్యమహిమ, నిష్కళంకస్వభావమై నివృట్టిలంగ
జంద్రునకుఁ జంద్రుడనదగునద్గుణముల, చేతననిరుద్ధుఁడుజగత్ప్రసిద్ధుఁడయ్యె.

ఆనిరుద్ధపరిత్రము, ఆ 5 పద్య 105.

- సీ. పటుభుజాస్తంభాగ్రఁ భుటితవిశ్వంభరా, భరలాఘవిత్వమహాఁ ఘణిఘణుండు
నవకీర్తినర్తకీ నాట్యరంగావధీ, కృతపక్రవాళ ధాతీధరుండు
సంతతాదార్య సిద్ధాంతార్థపూర్వప, క్షీభవత్కల్పక ప్రాభవుండు
బిరుదాంకరచితగంభీరగీతప్రసం, గాళాపసంజీవనాంతకుండు

- గీ. నిశితనిరుపమనిజకరఁ నీరజాత, నిహితనిస్త్రింశనిర్భిన్న నిష్టరారి
పలనైవేద్యత్వపుంభత్ప్రతిప, ఘోరతరభైరవుండు పురూరవుండు. 522

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 1.

- సీ. పుణ్యజనప్రియమునమించు నేరాజు, ప్రబలునేరాజువిపక్షగుప్తి
నైకసహస్రాక్ష్యఁ వాప్తకుండేరాజు, సకలాశలేరాజు చక్కఁబ్రోచు
బహువజ్రభూపల భాసిల్లునేరాజు, దనరు నేరాజు సత్కవిహితాత్మక
బరదేవహరణచాతురినొప్పు నేరాజు, బలయొక్తి నేరాజు పరిధవిల్లుఁ
గీ. జైలగునేరాజు నిచ్చయశృంఖలైక, లక్ష్మణులొప్పార దనుగునుల్బుక్తి గొలువ
నహహ యారాజుదనరు దివ్యప్రణుత్య, మానితగుణాంశపరిజితామత్స్యరాజు.
చండికాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 116.

నీ. శత్రుశుంచడుగదా ♦ తుమలోన తుమలోన, విడువనొల్లడుగదా ♦ వేలకైనఁ బలికిబొంకడుగదా ♦ కలనైనఁ గలనైన, వెన్నుజూపడుగదా ♦ యెన్నుడైన మాయఁజేయడుగదా ♦ మదిలైన మదిలైన, గోపముంచడుగదా ♦ కుమతు లరసి కాలుఁదప్పడుగదా ♦ కరమెత్తి కరమెత్తి, యీగిమానడుగదా ♦ యెట్టియెడల గీ. నీ ధరాపాలుఁడని లోకులెన్నుచుండ, బాల్యముననుండి కీర్తిచేఁ బ్రబల నార ఖ్యాతచరితుండురంగభూ ♦ కాంతసుతుఁడు, భావజనిభుండునీలాదిభూవిభుండు.

నానపదత్తాపరిఃకము, వక్క. పీ. ఆ 1 పద్య 86.

నీ. తనపుడుకీర్తి ముక్తాచ్ఛత్రమునకు స్వ, ర్ణధరంబు కనకదండంబుగాఁగఁ దనప్రతాపసమగ్గి ♦ దావాగ్నిశిఖకు వ్యో, మంబు తదగ్రహామంబుగాఁగఁ దననిరర్థదాన ♦ ధారాంబులహరికిఁ గైలాసశిఖిరి నైకతముగాఁగఁ దనకటాక్షస్యంది ♦ ఘనకృపారసవృష్టి, కఖిలార్ధికోటి సస్యంబుగాఁగ గీ. మహినిజెలువొండ మత్తారి ♦ మండలేశ, మకుటమణిగణశరణాయ ♦ మానచరణ సఖరపాళి నిజాశ్రిత ♦ నళినహేళి, చారుకీర్తి హరిశ్చంద్ర ♦ చక్రవర్తి. 525

కవిజనరంజనము, ఆ 1 పద్య 28.

నీ. బలశాతపరిపంథి ♦ బలశాపసుండన, స్ఫురణభీమహేళి ♦ ధరుఁ డనంగఁ ధర్మనిర్మాహార్థ ♦ దండధారియనంగఁ, బాణ్యజనాన్వయ ♦ పోషకుఁడన బహువాహినీశ్వర ♦ పరిపాలకుండన, ఘనజగత్పాణి ♦ ఖ్యాతి యనంగ రాజరాజాహ్వాయాధర్ధ సమన్వితుండనఁ, జారుసర్వ్వతా ♦ శాలి యనంగ గీ. బగ్నిస్తుతికినెక్కి సకలదిక్పాలకాంశ, జవిత శుభమూర్తి శేషాహి ♦ సదృశబాహు దండ పరిరంభసంభృత ♦ ధరణియువతి, సమ్మదస్ఫూర్తి దశరథ ♦ చక్రవర్తి.

రామవిలాసము, ఆ 1.

నీ. తనయాజిభావంబు ♦ గనుపించె సకలన, మృతసత్కథా ప్రపిండత వహించి తనగభీరతమూపెఁ ♦ దటిసిమనోహర, పృఖ్యాత సఖ్యసంపదలఁ జెలంగి తనప్రభావముఁదెల్పెఁ ♦ దపననందనగర్వ, నిర్గంధసక్రియా ♦ నిరతిఁ దనరి తనతేజమెఱిగించె ♦ ననిమిషేశ్వరవజ్ర, దుస్సాధ్యదైత్యపంక్తుల వధించి గీ. రాజమాతృగఁడె యష్టదిగ్గాజివినుత, రాజిరయశఃప్రతాపనిర్దళితరాజ హేళి రిపురాజభయదాజి ♦ కేళి రాజ, రాజధనశాలి దశరథ ♦ రాజహళి. 527

ఉత్తిరరామాయణము, ఆ 1 పద్య 76.

నీ. తనకలాపస్ఫూర్తి ♦ తనకలాపస్ఫూర్తి, కరణి దివ్యాంబకాకరముగాఁగఁ దనసత్త్రిసంఘంబు ♦ దనసత్త్రిసంఘంబు, ట్లఖిలద్విజాన్వితండ్లై చెలంగఁ

దనదానపీఠవంబు ♦ దనదానవిభవంబు, గతి సరసాళి సఁన్ముతివహింపఁ
దనపురాకారంబు ♦ దనపురాకారంబు, పగిది బలోత్కృష్ట ♦ పటిమఁబూనఁ
గీ. దనదు దోద్దండమండితో ♦ ద్దండమండ, లాగ్రిఖండిత చండాహితావనీశ
దలితమార్తాండమండలాంతరుఁ డమోఘు, సాయకుండాదిలీపభూనాయకుండు.

దిలీపచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 85.

సీ. కారుణ్యనుప్రభాకలిత విద్యావాప్తిఁ, గమలాక్ష గమలాప్త ♦ కమలభవుల
వరభోగసౌందర్య ♦ వాగ్విశేషంబుల, జిహ్వాజిహ్వాకుమార ♦ జిహ్వాగురాల
భూతిప్రతాపసంపూర్ణనైభవముల, భర్త భర్తాశ్రుజ ♦ భర్తసముల
ఘనబుద్ధినత్కృతా ♦ గాంభీర్యగుణములఁ, జంద్రీనందన చంద్రీ ♦ చంద్రగురాల
గీ. నటహానించునటంచు దిగంతరముల, నకలజనములు వినుతింప ♦ నమృదమున
రాష్ట్రమేలుచునుండె నుత్తరక్షేతముగఁ, జిత్రవర్మండు పార్థివశ్రేష్ఠుఁడగుచు.

బ్రహ్మాత్మరఖండము, ఆ 3.

సీ. మొలపట్టుకానెలోపల పసిండిమొలూమ, చికిలిగూర్చినబాకు ♦ చెన్న మెఱయఁ
దళతళలాడు కుంభినపుపోషకుఁడూ, యల్మెనిచాయతో ♦ ఎంటి మెఱయఁ
బలుహారింగలర చెంగులు జాతివిడిచి క, ట్టిన బురుసారుమాల్లేవ మెఱయ
భానుకోటిప్రభాభాస దివ్యకిరీట, ముత్తమాంగంబున ♦ హస్త మెఱయ
గీ. నింపు చిఱునవ్వ నూఁగు మీసంపురేక, కాముదీలక్షణంబులకరణి వదన
రాజమండలమునఁగూడి ♦ రాజలంగ, రాజమండలమునఁగూడి ♦ రాజవిభండూ.

శకుంతలాపరిణయము, ఘ. వేం. ఆ 1.

సీ. తనమహావనత ప్రత్యక్షమానట్లు నూ, తనమహావనములు ♦ దనరఁ జేసి
తనసాశయత ప్రత్యక్షమానట్లు నూ, తనసాశయములు ♦ దనరఁ జేసి
తనసదావృత్తి ప్రత్యక్షమానట్లు నూ, తనసదావృత్తులు ♦ దనరఁ జేసి
తనయశంబవనిఁ బ్రత్యక్షమానట్లుత్త, తనయశంబమితమై ♦ దనరఁజేసి
గీ. తనప్రజానురాగోన్నతి ♦ గనుపడంగఁ, దనప్రజానురాగోన్నతి ♦ దనరఁ జేసి
తనకుసములధికులేని ♦ ఘనత గలిగి, తనరిన కుమారవిభు నెన్నఁదర మెతరుణి.

రాధాకృష్ణసంవాదము, ఆ 4 పద్య 92.

సీ. ప్రజలఁగన్నను గన్నప్రజలకన్నను మిన్న, గాఁగావఁగాఁజూచు ♦ కారుణికుఁడు
వసుమతిసేర్పుమై ♦ వసుమతియగునట్లు, పరిపాలనయొనర్చు ♦ పార్థివుండు
బంధులఁజేమాను ♦ బంధులఁగావించి, మన్ననఁ బరచించు ♦ మానఘుండు
భటసమూహము సముద్భటసముత్సాహమై, తనరఁ బోషించు ప్రతాపశాలి

గీ. కలఁడె యీద్యౌతసాద్యౌతఁ గణ్యుడైన, నృపశిఖామణియంచు వృక్షింపనెనఁగి
రావువేంకటసిలాద్రిఁ రాయవిభుని, నూర్యరాయేంద్రుడలరె నిఁస్తులనిరూఢి.

రామరాయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 83.

నీ. మన్యుఁబునిఁగాని ఁ మదిసమ్మహీపతి, యలుగనురక్షింపఁ దలఁపఁ దెపుడు
దానపాతునిచైన ఁ కాని తత్తోపప్ర, పాదదృష్టులు చక్కఁ సాగ వెపుడు
పటులక్షదేశసంప్రాప్తిగల్గియెకాని, శరముయాచకతతి ఁ మరల దెపుడు
ప్రత్యర్థిభామినుఁబుహోకమోదాశ్రు, లురులకన్నులఁగాని ఁ యుండ రెపుడు
గీ. కలుగుఁగలుగ దనీతియాఁఘనునిపుడమి, దలఁపులఁబరసత్యాప్తినిలుపునిలుపఁ
డాత్మగోపాయనంబన్యఁనడుగునడుగఁ, డతమవిభవండుశంతనుఁజీతిధవుండు.

శంతనూపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 33.

నీ. తనదుమన్మథవసంతతనమానసౌందర్య, మతులితనాసంతఁబుతువుఁ జేయఁ
దన శౌర్యతపసనిఁస్తంద్రతైషీణ్యంబు, సతతంబునుంగీప్రమృఁబుతువుఁ జేయఁ
దన దాననాతిసందసదీప్రవాహముల్, వితతహవాన్వికఁబుతువుఁ జేయఁ
దనయశఃపరిశుభ్రఁఘనఘనపటలంబు, సతతంబునున్ శరదృపుతువుఁజేయఁ
గీ. దనదుపరిపంథికర్మతోఁదాక్షిణ్యకంప, మతులితంబైన హేమంతఁబుతువుఁ జేయఁ
దనదుశీతలవృద్ధయఁస్తారమహిమ, తతసఖాఃకిశిరర్ద్రధాటిఁ జేయ. 534

సావిత్రీపరిణయము, ఆ 1 పద్య 129.

నీ. దానమానవవనావాసభూమిరుహ, సంతుష్టికృతికి వసంతవేళ
యాచకజనచతోఁరాచితాశాపూర్తి, కారకరాకానిఁశారమణుండు
పండితజననురఁమండలికృతసభా, మండనాయితమహాఁఖండలుండు
పరిపంథితృణగణోపరినుముక్షేపణ, చంద్ర కాలజంఘానిలంబు
గీ. జ్ఞానిజనతార్తివిషివదవానలంబు, కవిజనామరపోషణకల్పకంబు
రసికజనవృద్ధసవరసాలంబనంబు, రాజమాత్రుండె శ్రీరామఁరాయవిభుడు.

వాసవదత్తాపరిణయము, య. ల.

ద్విపద. రతిరాజురూపునఁగమ్యభోగమున, నురరాజుకలీమిత్రానురరాజురాజు
కురురాజుమానసఁద్భుజముననీగి, ధరనంగరాజనితనుఁబ్రస్తుతింప
గరిమతోనారాజుకంఠీరవుండు, శాతహేతినికృత్తశత్రురాజన్య
జాతినిర్భన్నభాస్వన్యండుండు ... 535
ప్రభులింగలీల. పి. సో. గతి 3.

రాజనభ.

—:0:—

- సీ. త్రైలోక్యవిజయాభిధంబైన సాధంబు, చంద్రశాలావ్రదేశంబునందు
సచివపైన్యాధీశసామంతసృపవర, సీమంతినీజనశ్రేణి గొలువ
తామ్రమీమాంసయుసాహిత్యగోష్టియు, విద్వత్కవీంద్రిలువిస్తరింపఁ
గర్వారకస్తూరికాసంకుమదగంధ, సారసారభము దిక్కుమరితముగ
- గీ. నిజభుజావిక్రమంబుననిఖిలవిశలు, గెలిచి తను రాజ్యపీఠమెక్కించినట్టి
యన్నసోమేశ్వరునియంకమాశ్రయించి, నిండుకొలుపుండెగన్నులపండువుగను.
కాశీఖండము, పీఠిక. పద్య 10.
- సీ. మొగిసలాములొనచ్చిముదముతోడవ్వుగ, భయముతోడవజీర్లుబాటుదీఱ
సాస్త్రాంగముగ మొక్కిసామంతసృపకోటి, కోటిరమణిఘృణింగుమ్మరింప
మన్నులబాంధవుల్ మన్ననల్ గలవార, లొకడండ సంతోషయుక్తినుండఁ
గానుకల్లొనివచ్చిగౌరవంబలరంగ, వాశెంపుదొరగుంపుపగ్గిస్తుతింప
- గీ. డండిభవభూతినిభులైనదండకవులు, సరసవిద్వత్కవుల్ దనసరసచెలయ
వనితలిరుగడఁద్రెడిపాపవడలువీవఁ, బగ్గిమదమలరంగఁ బేర్కోలగముననుండె. 538
కృష్ణరాయవిజయము, ఆ 1 పద్య 81.
- సీ. చెవిదండఁజేరి నిల్చినవాయసమువారి, ముదలకమ్మలకొప్పములు లిఖించి
దిక్కులనుండి యేతెంచుమన్నుల మం, తులతోడ నుచితంపుఁబలుకు పలికి
సమయోచితముగ హాస్యములొనర్చువిదూష, కులదిక్కుమొలకనవ్వొలుకఁజూచి
యవసరంబుల వారలవధారనుచుఁదెల్పఁ, బొడఁగనివారికింపులు వెల్పి
- గీ. సత్కవీంద్రిలురచియించిచదువుపద్య, సమితియం దొరపారలుచక్కదిద్ది
ప్రాధికనిపింపఁజేయు భూపాలులువు, ప్రజలకవ్వేశగన్నులపండువయ్యె.
కువలయాశ్వచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 9.
- సీ. పందిజనస్తుతివ్యాహరములను బాగ్, సంగికుల్ నేయు పగ్గిసంగములను
సచివశ్రేణురల వాక్పాతుర్యములను బాగ్, బంధికుల్ జదువు పగ్గిబంధములను
సాటిబాంధవులూడుపల్లాపములను బాగ్, రాణికుల్ సెప్పు పురాణకథల
గాయకగళనముద్గతగానరసములఁ, బరిహాసకులవక్రిభాషణముల
- గీ. తేజవేదాంతవిద్యావిఘ్నోదములను, మోదమునుజెంది ఝల్లరినాదవిదిత
భోజనావసరంబయిభూవిభుండు, మరల నభ్యంతరంబునకరిగెనపుడు. 540
దిలీపచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 152.

నీ. తక్కింపనొకమిత్రుఁడొక్కజైవాత్మకుం, దొక్కభూతనయుండునొక్కసౌమ్యఁ
దొకగురుం దొకకవియొక్కనూర్యాత్మజుం, దొక్కకేతువు గల్గినిక్కినిక్కి
మిన్నందె నుడులోకకమెన్ననిట్టిదెకదా, తమముగ్గిమొడువారికైకమ మటంచు
గోసి యసంఖ్యమిత్రులసంఖ్యజైవాత్మ, కులసంఖ్యభూతసంఖ్యయులుసంఖ్య
గీ. సౌమ్యులు నసంఖ్యగురులు నసంఖ్యకవుల, సంఖ్యనూర్యాత్మజాతులసంఖ్యకేతు
వులును వెలయఁ దమోహరకలనగలిగి, డంబు మీఁజెడు కొలువుకూటంబుఁజేరి.

రాధాకృష్ణసంవాదము, ఆ 2 పద్య 5.

నీ. కనకాచలోత్తుంగఘనమత్తమాతంగ, తతు లొక్కదెసబృంహితములుసేయ
పాధోధినుతరంగఘంక్తి బోలుతురంగ, మములొక్కకడహేషితములొనర్ప
నతిమనోరథములహరియించురథములొ, క్కెడఘుర్గురధ్వనులడలు కొలుప
చటులమెది క్తజీవటలముల్పెటలగా, భటులొక్కయిక్కనార్పటులుసల్పఁ
గీ. బ్రకటసామంతధీమంతఘనికటరత్న, రుచిరసింహాసనస్థుఁడైకుచగళుచర
ప్రచురవిభవుండునరముఖుఁప్రభునిభుండు, వెలయునభనుండుదశరథోర్వీభుండు.

రఘురామచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 51.

నీ. ఒకవంకనుతులధీయుతభూనురాసీక, మొగివేదఘోషములొనరఁ జేయ
నొకచాయభుజవిక్రమోహతరిపురాజ, బంధుపుల్రాజసంమొంది మెఱయ
నొకదారివరభటునికరముల్లసకీర్తి, సంతోషహృదయులైసాగి పొగడ
నొకచోటభరతశాస్త్రీకృతమంబునఁ, జెలఁగి వేద్యలువాట్యములొనర్ప
గీ. రాజకేఖరుండతులవిక్ర్రాజమాన, మాక్తికాహరకాంచనమయ వినిర్మ
లాభరణజాలభూషితుండవగుదెంచి, యరిది కూర్చుండె రత్నసింహాసనమున.

ధీరజనమనోవిరాజితము, ఆ 1 పద్య 31.

నీ. చెలువంబుగానాడుచెలయాండ్రబంగారు, చిటుగజ్జెయలమ్రోతఁచెవులఁదనుప
విరిబోడులిరుక్రేవఘంజామరలు వేయ, వేడలుచల్లనిగాలివిందుగొలుప
రహిమిఱఁదాల్చినతనంపుఁబనిసాంపు, తొడవుల తళతళల్కకవలనిండఁ
బగడాలకంబాలపజ్జముగ్గినునుల, కెంబట్టుపఱపులుండంబునూపఁ
గీ. గొలుపనేతెంచుదొరలెల్లగుములుగూడి, యదనొదవుదాఁకనందంబయ్యెదియుండి
యడుగుదోయికి మ్రొక్కుచునవలనిలువఁ, బసిఁడిగద్దయఁగొలుపుండెబలియుఁ

డతఁడు. 544

కుక్కాంధోస్తరామాయణము, ఆ 1 పద్య 12.

ఆ స్థా న మ ం డ ప ము.

సీ. సంచితమణిమయః స్తంభాభిరామంబు, బహువిచిత్రవితానభాసురంబు
ఘనసముత్రేజితకనకవేదికమును, సామ్రమపల్లవహేమకమ్రకుంభ
ముపకంఠగతమదఃపద్మిపసంకులంబును, పుణ్యాంగనాగేయపూరితంబు
మంగళతూర్యాదిసంగీతముఖరంబు, వందిమాగధజనానందితంబు

ఆ. నైమనోజ్ఞమైనయాస్థానమండపం, బమర నందు రత్నహైమతుంగ
భవ్య సింహాయుక్తభద్రపీఠంబున, నునిచెదానవేంద్రసుతనహించి. 545

భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 2270.

సీ. పగడంపుగుండ్రకంబములు మేలికదాని, దూలముల్ జాలిబీజాలమెట్లు
పులుగు తాపచ్చబోచెలు తస్కమగమాని, కంపుగోడలుతమ్మికెంపు వెడద
తలుపులు పటికంపుదౌరబంధంబులు, తెగంటిరాచరాత్నియలును
వైడూర్యవలభికల్వాటంపు గోమేధి, కిపుజలయంత్రముల్ కడిదిమిత్తి

గీ. యంపునేతలుపువ్యరాంగంపుజాల, కములు రవికాంతమణివలీకములు రజిత
ఫలకములుగల్గినాడెంపుకంబులబల్ హొ, రంగులనారతంబుకడెలంగిమటియు.

సీ. జాలవల్లికలుపచ్చులగద్దెపీటహొం, బట్టుతివానీలుపట్టివేళ్ళ
సురటిలు మేల్ పైడిమరిచీలునెత్తంపు, పలకనిద్దాజరబాజుజీబు
చందువాముత్యలజాలీలుచికిలికొగ్గి, మ్రించుటద్దములెనమించుతగటు
బాలీసురతనంపుకీలుబొమ్మలుచిటి, చాపలువెడదవింజామరములు

గీ. తమ్మభడిగలు మంచిగందంపుగోళ్ళ, చిటుతముక్కాలిపీట రాచిలుకపంజ
రములు చిత్రంపుదివ్వెగంబములు గెలిగి, జానుదులకించు కొల్వుహంజారమునను.

రసికజనమనోభిరామము, 1 పద్య 60, 61.

సీ. విజయచంద్రులవిసరుపూజోడుల, కంకణములూర్ణతార్కరవము
మురుపుగానుతిగూడి మొరయించువైణిక, వల్లకీనికృష్ణకృష్ణకృష్ణంబు
కడుసంపుగానాడుకర్ణాటనాటకీ, కనకమంజీరఘల్ ఘల్ రవంబు
ప్రణతపార్థివశిరఃప్రగ్గంధలోతత దిరుగుతుమ్రెదల ఝంకరజరవము

గీ. మిలితమగుచునుధారసంగళిత మగుచు, లలితమగుచు మనోరథఫలితమగుచు
నానినాదం బపూర్వమోహననిలాస, మహిమకడెన్నొండెదత్సభామంటపమున.

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 1.

సీ, పగడంపుల బనులఁ బెండ్లగుగుండగంబము, లచ్చంపుపచ్చరాగచ్చుపెట్లు
జేజేపజేరురాజికిటికితనా, బీలతల్లులనెలరాలుగూర్చి
న హారంగుద్వారబంధములునై డూర్వము, ద్వాపినపసిడి దూలములు పుష్ప
రాగములైక్కినరాణించుజాళువా, తీనియ ల్మరకతదీప్తకుడ్య
గీ. జాలములు మానికములచేఁజాలనలరు, జాలకములు గోమేధికస్థగితసలిల
యంత్రములు చిత్తరువువ్రాతలదియైన, గడిచిసాంపగు పెంపులుగలిగిమతియు.

శకుంతలాపరిణయము, ౩. వేం. ఆ 1.

సీ. మితిలేనిరతనములొజతఁగూర్చినకడాని, సింగంపుఁబీటహొంగుతగలు
హొంగుబట్టుచందువాడంబునూరతజాతి, ముత్యాలజాలీలముద్దుగుల్కు
మొకమాలాబాలీనుమురువుతివాసీలు, దంతపుఁగురిచీలుతపకుపనుల
నిద్దంపుజిగినిల్వటద్దమువింజామ, రలు గుబ్బగొడుగు మేలొవలపుగులుకు
గీ. చిన్నిపన్నీటియత్తరుగిన్నియలును, బచ్చటెక్కలపులుఁగులొపంజరములు
గలిగిగరితంపునెరిసాంపువెలయు బెంపు, మహిమచెలువొందునాస్థానమండపమున.

” ” ” ఆ 1.

రాచనగరు.

సీ. చూచినీమంజుల మంజీరకరరవ, శేషీనరోహంస కీలీతంబు
కామినీకాముక కలహప్రసాదన, పండితకారికా భానురంబు
సరసకథాలాప సంగీతసాహిత్య, చతురశుకస్తావ సంచితంబు
అంగనాగంధూష హాలాలసద్గంధ, వసుళేపుష్పావళీ ప్రకటితంబు
ఆ. విలసదగరుగంధ విస్ఫుటతరగంధ, మైన వివిధమందిరాంగణంబు
చూచి నెవ్వనమున నుడివడ నానంద, మంత కంత కుబ్జె నచ్యుతుండొ,
సీ. గలితమదోదక గండస్థలీనంగి, మధుపరుంకారాత్త ముత్తగజము
హేషారవోద్ధతి పోషితనిస్సాణ, పటహభేరీధ్వాన బహుళహయము
పాకారచితరత్న బహువిధతరథామ, లిప్త సాధనమూహ దీప్తతలము
ఫాలస్థలీకృత ప్రకటితాంజలిపుట, పరిచారికావళీ భానురంజు
ఆ. ద్వారఖచితరత్న తోరణోపాంతావ, లంఘికైకోప లసితమైన
నగరి చొచ్చె కౌరి నానావిధానూన, వినుతిలసితహృద్వివేకుఁ డగుచు. 552

ఉత్తరహరిశ్చము; ఆ 6 పద్య 266, 269.

కీర్తి.

కా. లాటిచందనచర్చ, మోళమహిళా ♦ లావణ్యసామగ్రి, క
ద్దాటిగీతకలాసరస్వతి, కళిం ♦ గాంతఃపురీమల్లికా
వాటిమంజరి, గొడవామనయనా ♦ వక్షోజహారాలియై
పాటింపందగు నీదుకీర్తి రథినీ ♦ పాలాగ్రణీ సాహితీ.

553

భాస్కరరామాయణము, కిష్కిం. పద్య 826.

చ. సిరజయుడైన కోననర ♦ దేవు యశోవనరాశి యా నుధా
కరునకు అొమ్ముబంటి కఱకంతుని కుక్కుకబంటి నాకరా
ద్విరదముచెక్కుబంటి ధని ♦ దేవునికన్నులబంటి శారదాం
బురుహ విశాల సేత్రతల ♦ మున్నులనై విహరించు మించుగన్.

554

కమత్ స్థవిజయము, పీఠిక పద్య 70.

సీ. చెక్కునొక్కదెయంచు ♦ దిక్కిరిగ్రామణి, యక్కుజేరదెయంచు ♦ రిక్కిరాయఁ
డఱుతనొండదెయంచు ♦ హాలాహలాహారి, కంటికబృదెయంచు ♦ దంటచిలున
యంక మొండదెయంచు ♦ యదుకుల శ్రేష్ఠుండు, మోముజూడదెయంచు ♦ మొదటిగిబ్బ
యడుగుదొక్కిదెయంచు ♦ నమృతంపుమున్నీరు, చాయనుండదెయంచు ♦ సారశాఖి
గీ. తనచెలిమి కానపడనొచ్చె ♦ మునికివారి, దెగడి యాత్మనవర్ణలట్టికి జరాచ
రంజనఁ జరించుఁ దిరుమల ♦ రాయతనయ, ధీరవేంకటరాయ సత్కీర్తికన్య. 555
వనుచరిత్రము, పీఠిక పద్య 80.

సీ. అప్పుపాలైన శుభ్రాబ్జంబురుచియెంత, మాటమోచినయంచ ♦ తేట యెంత
నీళ్లుమోచిన భవానీభర్తకలిమెంత, బిలముదూరిన శేషు ♦ బలిమి యెంత
తమ్ములతోఁ బోరు ♦ తారేశుకళయెంత, తృణమైనశరపుంజ ♦ దీప్తియెంత
పండ్లిగిలించు కల్పక శాఖిదళమెంత, విరిసినమల్లెల ♦ వీరక యెంత
గీ. యనుచుఁ దవకీర్తిధవళాబ్జ ♦ హంస మదన, మధనవరభోగివిధుశరా ♦ మర్త్యవిటపి
వికచ విచికిల మాలికా ♦ వితతిఁ దెగడ, ననుభవబాలించు నోబభూ ♦ వల్లభుండు.

నరసభూపాలీయము, ఆ 1 పద్య 67.

ఉ. వేడుకవీరసేనపృథ్వివీరకీర్తివధూలలామ యీ
రేడుజగంబులు నృదికి ♦ నింపులాసంగెడు బొమ్మరిండ్లుగాఁ
తోడ నజాండభాండములు ♦ దొంతులుగానిడి బాలప్రాయమం

దాడు నటన్నఁ బ్రోవఁ మను ♦ నత్తఁగి కచ్చెలి యెంత నేయున్.

557.

నలచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 288.

వీ. అనిదిండి జడదారిఁచినుమహాసలకొరెన, మగతాలువెన్నెలఁబ్రొగలఁజేడు
గిబ్బడాల్సొరగుండుకబ్బంబఁ పోయాలు, లబ్బిగుప్పెతయబ్బఁబొబ్బమెకము
ఐన్ను కేకాకూళిఁవేల్పులదోసము, తడవులవిడువఁడుఁపుడుకుదొడుకు
తూఁడు మేపుడుపుల్లఁదూర్పురాయనిజక్కి, మెల్లకొక్కిరియెత్తుఁజుల్లుపువ్వు

కీ. నురువులద్దంబుపాలుకఁపురపుబూది, సంకు రిక్కలు మంచు నీరింకుమొగులు
దనయసంబునకెనగాకఁపెనుపుఁడిప, వెలసె నమ్మన్న తాలుపుఁవేల్పుఁజేడు.

అచ్చతెలుఁగు రామాయణము, యుద్ధ. పద్య 580.

నీ. కాశకాకాధిపాఁకాశధునివార, నీహారకలశవాఁర్చియులఁ దెగడి
సోమసోమామరఁసామజతారకా, తారకాదంబబృంధముల నవ్వి
చంద్రచంద్రాతపఁచందనకారడి, శారదాంధోదతేఁసరులనెన్ని
గోషగోపారదేండ్మాపలసంతాన, పంతానఁగేనవఁజగ్గియులఁ గరి

గీ. మీఱి తనకీర్తి జగములఁమెఱయ నలరె, నిశ్చలభూధరఁశోచగ్రఁనిజభుజాగ్ర
జాగ్రిదుగ్రమహామండఁలాగ్రిపళిత, దుష్టదుర్వీభుజుండు ఋతుధ్వజుండు.

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 1 పద్య 54.

చ. ముఁకరిచెడ్కునొక్కి గజఁసూదనుకంఠమునవ్వె రేపతీ
శ్వరుకటిరోసి రేవెలుఁగుఁనక్షముఁదొక్కి యెఱయొడిలోఁ
గరముఁ గలంచి వాణిజడఁగప్పి భుజంగమ రాట్నుజాపనం
పరఱవఱించి దాసఘనుఁభానురీర్తి చెలంగె దిక్కులన్.

560

వేదాంతసాయనము, అవతా. పద్య 49.

నీ. కుందమ్మలసి తారఁవిందమ్మల మృణాళ, బృందమ్మలను పయఁస్వందములను
రంగమ్మల నుధాతఁరంగమ్మల నభిస్తు, రంగమ్మల నురసాఁరంగములను
హారమ్మల శరద్విఁహారమ్మలను గాంగ, పూరమ్మల ఘనకఁద్బురములను
నూనమ్మలఁ గళావిఁతానమ్మల నుడువగ్రి, తానమ్మల నురసంఁతానములను

గీ. సొగనుమగరాలనిగరాలఁనిగనిగలను, మిగులనలరారునెలరాలఁతగువగలను
దెగడి పొగదొందు నెల్లెఱఁజగతి నతని, పరమహిమహృద్వశోభాపగ్రిభాపగతుల

అచలాత్మజాపరిణయము, ఆ 1.

నీ. తిగ్వికాలయముఁజొచ్చిఁతేరెఁదృఢగాఁగిహి, హరికరమంఠె గోతాగ్రంకరా
కాకోగ్రంమంబట్టెఁగాత్యానునిధర్త, మృతలంబంఠెఁ గంఠసాతమాధి

ఘనతారకంబులకరములారానెఁగఁగి, కొలనునీటనుముంచెఁగముదకొట్టి
హరిశరస్సెవర్ష నిఁగిర్వరుఁడయ్యెఁ గరదుండు, పృజనంబైసమితవర్ణస్వరూపి
గీ. యనుచు వారలఁ దత్సమాఁఖ్యులజయించి, రూపసంపదలకు మునుఁప్రాపుఁగొన్న
సారసంగ్రిహవైభవోదారలీల, వెలసె మదనాభిరామ భూవిభునికీర్తి. 502
యామినీపూర్ణతిలకాపిలాసము, ఆ 1.

సీ. తారకాచలతారతారకాపంక్తుల, తారతమ్యముఁగట్టితారసిల్లి
సారతరంగిణీపూరామరాహార, వారిజవారములొనీరసించి
హీరనీహర కర్పూరడిండిరాస్థి, హారపటీరములూపాఁ దోలి
నారద శారదనారద పారద, క్షీరదరంబులదూరఁ బల్కి
గీ. శారదైరావతములనుమీఱిమీఱి, క్షీరవారాశిపూరముల్లేరికేరి
సారెఁగములయందుఁమీఱునంగ, మీఱె శ్రీరామరాజ్యణిచాదుకీర్తి. 503
హనుమంతపరిణయము, య. ల.

రాజ్యపాలనము.

సీ. పాదపంబులుపుష్పఫలసమృద్ధివహించె, నఖిలధేనువులఁ జంపివిసిపిదీశ
జగతీవధూటిరాజన్యతియైమించె, గతమయ్యె నెచటఁ దస్కరిభయంబు
కనరైరిపుత్త్రోకముతల్లిదండ్రులు, పాలతులనైధన్యములుదొలంగె
బాగ్రిణిజాతంబు నిర్రామయస్థితిఁబొల్చె, నెలమూఁడువానలఁనిలిచికురిసె
గీ. దేవతలవడఁబండెధాతీతలంబు, పొదలిధారణపోకకుఁబుట్టెఁడయ్యె
నన్నివంకలదుర్భిక్షమవఁగిపోయె, బ్రస్తుతింపఁగఁదగురామరాజ్యమునను.
జైమినిభారతము, ఆ 8 పద్య 9.

సీ. వానలసరవిఠోవర్షించె సస్యముల్, వేళ్ళెఁగొల్చుగ విజ్ఞివీఁగిపండె
నాఠోగ్యపుత్రైపాత్రైశ్వర్యవంతులై, బ్రదికిరినూఁతెండ్లుఁబంచజనులు
పూవుఁబోఁడులుపతిఁదేవతలై రగ్ని, భయతస్కరవ్యాధిభయములడఁగె
ఫలపయఃకుసుమాదిపహుబహుగ్ధయాలు, రసగంధసామగ్రిసెనకమెసఁగె

గీ. నీకున్పదవిసమృత్యురాఘోషయ్యుక్త, ధరఁబ్రాహ్మణ్యతామఁతంకువయ్యె

న్యాయపథమునస్వారోచిషాశ్విమనువు, క్షీలఁబెంపొందిపాలించుకాలమునను
మనుచరిత్రము, ఆ 6 పద్య 120.

సీ. ఆరాజువిమలవిశిఖ్యాతిచంద్రికనిచ్చు, రిహితెక్క జాతె జాత్రప్రసంగ
మాఘసుదానధాతాపూర్ణవర్షము, ర్వోబర్య డిగియె నశవగ్రహార్తి
యాలోకహితుచృతాపాతపం బవిరతో, దయరూఢి దగ నింకెడన్యపంక
మానద్గుణాభి చరామృతందెల్లనో, దయివాఁడెరలెనామయవిభూతి
గీ. యమృహతైలదమనురాజ్యముననిట్లు, ఫలములేనెడుచెట్లతోఁబాలవెల్లి
కాన్పచనితోనఖండభోగములతోడఁ, బ్రజలుగాంచిభూరివైభవమృద్ధి. 566
మనుచరిత్రము, ఆ 6 పద్య 99.

సీ. ధర్మందునాబ్బ పాదంబులవర్తిల్లు, వాంఛించినప్పుడేవానకురియుఁ
దరువులేవేళనుద్ధతిమీఱ ఫలియించుఁ, సైరులు దున్నకపండుచుండు
నిరిపంబుఁనరమేదిక్కుననొదవదు, మొదపులుపిడుకకమున్నెపిడుకు
వ్యాధులునఖములుఁవలనలెదూరించుఁ, జింతింపఁగోర్పులుఁసిద్ధివొందు
గీ. రాజవరమేశ్వరుండుదైత్యరాజహరుఁడు, రాజసింహుండుదశరథరాజనుతుఁడు
రాజనద్యశకకొంగుండుఁరాఘవుండు, ఘనత రాజ్యంబుఁబాలించుకాలమునను.
శతకంఠరామాయణము, ఆ 1 పద్య 16.

సీ. మఁతుగ్రిలమననుఁబట్టలు దేవి తెలిసి దు, గ్రాధినాథులమర్మమరసిచూచి
మన్నీలభేదములోపన్నిపాయఁగఁబెట్టి, సాన్నిధ్యులకుగట్టుననువులక
కొనుటమానుటనిల్వఁమనుచుట వివరించి, పాటుపత్తెమువారిఁతీరులెఱిగి
బలములనప్పటప్పటికి నీక్షింపుచు, గ్రాసకృమములడుఁగకయొసఁగుచు
గీ. లోకవార్తలుచూవల్లఁలానఁగొనుచు, ననుదినాయవ్యయంబులంఁగనుచుధర్మ
క్షీలనేర్పడ నీవు భూపాలనంబు, నేయఁ బ్రజగొడవందునేక్షీతివరేణ్య. 568
నలచరిత్రము, సి. ధ.

చ. పృజలకుమూఁడుపాల్లోనఁగిభాగముతాఁగొని భూమిదేవతా
ప్రజమునకున్ సమస్తమునఁవారణగానిడి పూర్వకాలభూ
భుజులగతిన్ జతుశ్చరణఁపూరితధర్మ పథానువర్తియై
నిజభుజశక్తి నేలె ధర్మణీవలయంబు జనుల్ మఖింపగన్. 569

పద్మినీపరిణయము, ఆ 1 పద్య 81.

సీ. కలలోనఁగన్న జంగంబయ్యె రోగంబు, గొఁడాలిచూలయ్యెఁగుటిలవృత్తి
ప్రభుభగ్యభయఁబాశశకవిషాణంబయ్యె, సలీలాక్షరంబయ్యెఁనస్యబాధ

ఉత్పాతచయమును హూచంద్రుచియయ్యె, గజవుతారాపథకమలమయ్యె
 నవమృత్యుపీడపండాంగనాస్పృహయయ్యె, గిల్చిషమతిథులిశ్చీరమయ్యె
 గీ. దారుణకారదుమృగఘణిహూతాగ్ని, తస్మిన్ పదగ్రవంబు సప్తమపదార్థ
 మయ్యె, గజ్జలకాతన్యమయ్యె లేమి, భశరభస్వామిపాలించుఁధరణియందు. 570
 రామవిలాసము.

సీ. రాజకీయవిధానయోజనోద్యోగంబు, లంచితస్థితివీమర్శించుకొనుచు
 ననిశప్రజానుపాలనమార్గములయందు, విహితకృపంబులు వెదకికొనుచు
 గురువిప్రబాంధవోత్కర్షములపట్టున, ననువొందహితవృద్ధిసరసికొనుచు
 భర్తార్థసంగ్రహతత్పరజ్ఞానంబు, తెఱఁగుప్రాజ్ఞులయందుఁ దెలిసికొనుచు
 గీ. దశయశశ్చంద్రికలుదిగంతములునిండ, నామృగాంకార్కముగనతండాత్మవంశ
 ముత్తరోత్తరవృద్ధిబెంపొందుచుండ, సాంపుదీపింప నవనిరబాలింపుచుండె. 571
 రంగరాయచరిత్రము, ఆ 3.

సీ. ఘనకేతువిన్నూర్తిఁ ఘనకేతువిన్నూర్తి, పగిదిని బరరాజుపటిమఁగలఁచ
 వరధర్మగుణపాలివరధర్మగుణపాలి, సరణిని బుధలోకసమితిఁబ్రోవ
 గురువిభాకరలీలగురువిభాకరలీల, గతినిసారససహితముగాఁగ
 నురుకళావిన్నూర్తియురుకళావిన్నూర్తి, కరణినిజతురాన్యగరిమఁబెంప
 గీ. వితతవిజయప్రశస్తవోర్విపులశక్తి, నవనిరబాలింపుచువిజయరామాభిధాన
 గజపతిశ్మశతీమణికాంతు క్రీస్త, సింహగిరివాసికృపసురక్షించుఁగాక. 572
 కాసల్యాపరిణయము, శ్రీ వేం. ఆ 1.

స్త్రీ వర్ణనము.

సీ. నలుకులముద్దునుగలికికొల్లన్నుల, తెలుపును వలుఁదచున్నులబెడంగు
 నలఱుకాంచీపదస్థలములయొప్పును, లలితాననేందుమండ్లము రుచియు
 నలిసేలకుటిలకుంతలముల కాంతియు, నెలజవ్వనంబునఁచిలసనమును
 నలసనభావంబునుజూపును మెలుపును, గలుగునగ్గిరికనఁతలఁచి తలఁచి

† † † † † † †

భారతము, ఆది. ఆ 3 పద్య 27.

సీ. ఆల్లడనంబునఁబయలుపు మైకొనఁజూచు, నడపుకాంతికివంతఁతొడవుగాఁగ
వెడవెడనూఁగారిఁపింతయై యేర్పడు, దేరనివలఁతఁ నారనిగుడ
నిట్లుబొద్దుచును నిలవులకల మేర, లెల్లను బిగియెక్కిఁజేర్పడంగఁ
దెలుపును గప్పునుఁవెలయంగ మెఱుఁగెక్కు, తాఁకంబులఁగల్గితనముదోడరఁ

ఆ. జరణములును నదుముఁ..... గన్నులు, జవ్వనంబు చెన్నుఁనివ్వటిల్లు
చునికెఁదెలుపుచుండఁచుత్తరననుదెంచె, నలరుటలుతుపువ్వఁటముఁబోలె. 574

„ „ „ 3. రా. ఆ 1 పద్య 245.

సీ. ఇయ్యంతి పొత్తునఁసయ్యనంగుఁడు పార్వ, తీసునైనను దక్కఁ నేలకున్నె
యిన్నాతి చెలువంబుఁగన్న శచీశ్రియా, దైవను గనుకలిఁనవయ కున్నె
యిత్తని కెనలేమిఁకెదిరి పన్నిదము భా, పావిభుతోనైనఁజఱవ రాదె
యిత్తలోదిరి జీఁతేకున కిందిరా, పతియైన మెచ్చకఁపలుకఁ జనదె

గీ. కుమరుబాణునిబాణముఁల్లాడనైదు, గరఁగి నేరిమి వాటించికరువు గట్టి
పోసి చేసి పైతన్యసంఘటముఁదిగ భు,టించిరో కాకయిట్టి చేఁడియలు గలరె.

„ „ „ 3. రా. ఆ 2 పద్య 37.

చ. మలఁపఁగ నున్నకల్పలతఁ మన్నథవారి నమర్చునున్నకో
మలతరపువ్వబాణ మిహిఁగుద్యుతిఁ జూడఁగ నున్న సన్నకు
ట్టుత మలరంగనున్న మఘఁమంజరి నా మదిజృంభితాంగదో
మలరచి నొప్పె గారి నవఁయోవనసంగమఁటల డాయఁగాన్.

సీ. మధుసమాకలితమై మవ్వ మారినమారు, నవలత నా మేఁనవక మెక్కె
దరుణి చేసోఁకినఁ దావి పొంపిరివోపు, తమ్మి నాఁ దగునుగంధంబు నుడిసి
మని శరస్సింగతి మత్తిల్లి కార్తికారా, యంచ నా మదమందఁయన మమరె
జాలిమి రసనేపఁసోలి ముద్దాడుకా, చిలుక నా వెడఁదొక్కుఁబలుకు లొప్పె

గీ. మరుఁడు శృంగారలక్ష్మీఁజిత్రరువునెఱయఁ నాసి తెమ్మెరలాయువుఁవోసినట్లు
నుందరాకృతిఁ దైలోక్యఁకుభగ యయ్యెఁ తెలనందన యోవనఁసంగమమున.

సీ. శశిబింబుణి పేనఁసాదామనీచయో, త్కర కాంతు లన్నియుఁ నరసి తెచ్చి
నవలతాపువ్వఁకల్లనవినకోమర, విభనంబు లన్నియుఁ వెడకె తెచ్చి
కర్పూరచందనఁకాశ్మీరమృగమదా, మోదంబు లన్నియుఁ ముంచి తెచ్చి
వరినాపి నకుఁపరపుట్టునుధుక రా, రావంబు లన్నియుఁ రాచి తెచ్చి

ఆ. హావభావనూపలావణ్యసారముల్, త్రిభువనముల నేర్చు ధీతెచ్చి నేర్చు
నూపఁదలఁచి యాఁడుఁడూ పజుఁడొనరించె, నని నతింప నొప్పు ధీనగలేనూజ
కుమారసంభవము, ఆ 3, పద్య 288, 317, 321.

కా. ఆలీలాస్యసదృశ్యురీచిదివిజాఢహరప్రవాహోయక
ల్లోలాసీకమహాలేఁ బొల్పెనఁగ నాఢలోలాతిరమ్యసిక
భ్రాంలాస్యాంచితమైనహాస్యతి ముఖాంభోజంబు నేణాంకిత
ప్రాల్లేయమృతి మండలంబునుపమింపంబోయిశంకించెదన్. 576

కుమారసంభవము, ఆ 8 పద్య 10.

సీ. మదనవశీకారఁమంత్రదేవతదృష్టి, గోచరమూర్తిగైఁకొనియె నొక్కొక్క
నీతకరిబింబనిఁన్పుత్రనుధాధారని, తంబినీరూపంబుఁదాల్చునొక్కొక్క
విధికామినీచేష్టవిజ్ఞానపరసీమ, విధిగండరింపంగఁజెలసె నొక్కొక్క
శృంగారనవరసఁశీవిలాసోన్నతి, నుండరాకారంబుఁనొందె నొక్కొక్క

ఆ. కాక యొకవధూటిఁకడుపునఁబట్టిన, భామకేల నిట్టిఁరామణీయ
కంబు గలుగుననుచుఁగన్నియపైమహీ, పాలనుతుఁడుదృష్టిఁపటపెనర్చి. 577
విజయసేనము, ఆ 2.

సీ. లక్ష్మీహస్తములకుఁలాంఘనం బబ్బంబు, హస్తంబ యబ్జమిఁయబ్జముఖికి
నీరి పురాతనుఁడైన ఁపురుషుని మును బొందె, జెలువునిఁ బొందదీఁచిగురుబోడి
జనులకు నిందిరాఁనతిపాడమాడదీ, పద్మాక్షి కన్నులఁపండువయ్యె
నింతప్రాయంబనియెఱుంగుము కమలకీ, నాతికి నెలజవ్యఁనంబు మించె

గీ. గాన నీలక్షణంబులుఁగమలనీలయ, లక్షణములకుఁ గడు నగ్గలంబు లిట్టి
వనితకన్న మనంబు నెఁవ్వారిఁదిగిలె, నతఁడెకాఁడె మన్మథునకుఁననుగలంబు.
దశకుమారచరిత్రము, ఆ 10 పద్య 29.

— ధ్వీ ప ద. —

మెఱుంగుఁదీఁగెలవోలుఁ మేనులునలుపు, గిరికొన్నయలినీఁకేశపాశములు
తరుణేందునుపమింపఁదగు లలాటములు, గిరివంకబోమలునుఁగ్రాలుకన్దవయు
నుధలోల్కులల్కులఁనుషుమడింతములు, మధురాధరంబులఁమందహసములు
చంద్రబింబమునొప్పునరకుఁగాఁగొనక,
తిమ్మి నెత్తెవులఁతలఁగింపఁజాలు, కమ్మనియూర్పులఁకంబుకంతములు
బుడిఁడిమించులనొప్పుబాహుమూలములు, గిసలయంబు లనవృత్తికెంగెలుగవయు

... ..

రంగనాథరామాయణము, కాచ. విభ. ఉత్తర.

సీ. చైతన్య మొందిన ♦ చక్కనిచేత్రింబు
చిఱునన్వ మరగిన ♦ చిగురుగొమ్మ
నడపాడ నేర్పిన ♦ నడకంపునునుడిగ
మరవెలబాఁ బూనిన ♦ పెరులయెల్ల
వంకవాయుగఁ బ్రెక్షింపచ్చిచ్చొక్కొన్నెల
కలుకన్ద్యసిచిన ♦ పసిఁడిపిఁజ్జిమ
నిలుకఁ పడిన ♦ గొంకాయుఁ యెఱుంగెడ
గైచెసితోచిన ♦ కామునలుగు

గీ. నాఁగ నభిరామమును నెఱనాఁగయొకతె
మానవాంగ నానదృశం గానిగూపు
మహిమ గలయది నానుష్ఠితుండుకమన
కేకతమ వచ్చియుండఁగ ♦ నేనుగంటి.

కేయూరబాహుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 80.

ఉ. ఆమదిరాక్షి రూపభిఁ వాతిశయంబుల దృష్టి సోఁకినన్
సోమునినైన వేఱయొక ♦ సోముఁడు నామనినైన వేఱయొ
క్కామని కన్మతెమ్మెగలఁనైనను వేటొక కన్మతెమ్మెరల్
కామునినైన వేఱయొక ♦ కాముఁడు నేచుదు లేమి చెప్పుదున్. 581

మ. వనితారత్నము నాసికాపదభుజ ♦ ద్వంద్వశ్రీవోలంకృతుల్
వనజామోదపుటూర్పు లంచనదుపుల్ ♦ వాణిద్యుతుల్ శాత్రుల్
చనపాశ్వంబులు దృష్టిదోషమున రక్షల్ నామఁ జూడంగఁ ద
ద్భవముక్తావళి యందియల్ వలయముల్ ♦ కల్యాణతాటంకముల్. 582

,, ,, ఆ 4 పద్య 130, 131.

చ. పదములు చారపద్యములు ♦ భావరకంఠములొప్పు శంఖముల్
రదములు కుండము ల్కచభిరంబులు నీలము లల్లుగాన న
మృగమునఁ గాంతలై నిధులు ♦ మానుగనున్నయైన నాపురిన్
సుడితుల తచ్చవద్యములఁ జొచ్చిలేములు వాయ వెన్నెడున్. 583

భాస్కరరామాయణము, బాల. పద్య 34.

పీ. విడియచందురుడైన ♦ వెలఁగి నెమ్మోమునఁ, గవిసిన సంపూర్ణ ♦ కాంతినడఁచు
వడగాలియైన నఁపుట్టఁతియు ద్వులచెంతఁ, బరఁగిన మలయాది ♦ పవనఁగోలు
నమనసయిదులైన ♦ నయ్యింతిచిఱునవ్వు, సొలపునవెన్నెల ♦ కెడఁవఁ బు
నలరియేఱుతువుల ♦ నెలమిసానతి మేలి, పృథ్వీగన్న పనమలు ♦ పల్లవించు
గీ. ఒట్టబయలైన నాసితి ♦ పద్మశేత్ర, కమ్మఁగవయొప్పు జగిసొంపు ♦ గడలుకొనిన
విమలకమలపండఁబుల ♦ విభమునొందు, నెందుసరివోల్పుఁగలరుయ్యుఁడునుభక్తి.

,, ఆరణ్య. పద్య 278.

పీ. సునీజసౌందర్య ♦ సదనంబు వదనంబు, చారునుధారిన ♦ స్రావ మోవి
పరిభూత బిసవద్ధ ♦ భాతులు చేతులు, కనకకాయగళంబు ♦ గడలు తొడలు
ముహురుదంచితకాంతి ♦ ముచములు, భూరిసుప్తవిశ్రాంతి, మార్తి
చతురవిలోకనా ♦ సాధ్యంబు మధ్యంబు, తీపారుకందర్పు ♦ తూపు చూపు
గీ. లోలభావ సూచనములు ♦ లోచనములు, ధర్మవతిమతియభిమాన ♦ సమము మానము
కాన యీసతి కేవలము ♦ మానవతులు, సొరిది మూఁడుజగంబులఁజూడఁగలరె.

మంద. పద్య 153.

పీ. తొడవులూడ్చిననైన ♦ దోయ్యలిరూపుతోఁ, శిన్నపొయినపట్ట ♦ చెన్ను మీఱు
విరులుపుచ్చిననైన ♦ వెలఁగి పెన్నెటితానిఁ, బాయనిజవ్యాగి ♦ బయలు మెఱయుఁ
బూఁతఁ లిచ్చిననైన ♦ బొలఁతుక పైచాయ, గవునెనఁచిచ్చిన ♦ క్రమముదలుపు
మడుఁగుమాసిననైన ♦ మగువపిఱుండుసో, యగముజూపఱదిత్త ♦ మాఁకగోలుపు
గీ. మురిపముల నుజ్జగించిన ♦ ముగుదనదుపు, గలికిచూపుల పీడ్కొన్న ♦ కమ్మఁగవయొ
జిఱునగవు నోసరించిన ♦ చిగురుమోవి, నింతిమతిభీతి తెలుపిడు ♦ తెలుకనేయు.

ఉత్తరమారివంశము, ఆ 1 పద్య 57.

గీ. రాజబింబంబునందు సాధగము హరించి, చేసినాఁడు విధాత యా ♦ చెలవమాము.
నడిమిరంభంబునరేతుఁ గానంగవచ్చు, ఖనిఖనీలిమయది నిదిగ్గనము గాఢ.

పీ. జగము లొక్కుమృడి ♦ సాధింప నెత్తిన, రతిచుక్కల విండ్లంబుని బొమలు
కాంతి నిగ్గఁగ మిఁదుఁకామయావనముల, కుంభప్లవము లింతి ♦
నడుమింత యని కేలఁదొడికి పట్టిన ధాత, యంగులిరేఖ లఁబ్బొన్యవలలు
యువ మనో మృగరాజి ♦ దపిలింపఁ దీర్చిన, మదనవాగుర లిండుపదన కురులు
తే. బాల్యతారుణ్యసీమఁభాగమునకు, నజాఁడు వ్రాసినరేఖ తఁగ్గంగియూరు
భావవరమునఁ బడసికపంకజముల, యపర జన్మంబు పూఁబోడియడుగులధివ.

శృంగారవైషధము, ఆ 2 పద్య 13-15.

ఉ. పచ్చనివృక్షవాటికల ♦ పండుల భిక్ష భుజించి నిచ్చలున్
వచ్చి పరింపఁబోలఁ బ్రీతిపానముఁ గోయిల బ్రహ్మచారివేం
సముచడంగ నీసరసిజాక్షి ముఖద్విజరాజునొద్ద వా
చ్చి లసత్ప్రసూనశరణవేదాహనము వైనపల్కులన్.

గీ. నలువ సన్నంబుగా దీనినెడుము గీసి, యానమునకు నిచ్చె నాఁయంశ మెల్ల
నదియుపాదానముగఁగ వాఁయినిస్పృశించె, నున్నతమువైనయేఁదిత్వయోధగముల.

“ “ “ “ ఆ 3 పద్య 177-181.

కా. పొచ్చెం వింతయు లేక హంసపడతోఁ ♦ బొల్పొందు లేనపుతోఁ
చ్చిపివకుల్కుముంగళితో ♦ జాగైనకెమ్మావితో
నచ్చులైననునుంగుఁ బెట్టిచెలితో ♦ నామాటలే చెప్పయన్
వచ్చెన్బో.....వామాక్షి తా నీశకున్.

583

వీధినాటకము, పద్య 40.

సీ. పల్లవవైభవాఁస్పదములు పదములు, కనకరంభాతిరఁస్కాగు లూరు
లరుణప్రభామనోహములు కరములు, కంబుసౌందర్యమంశగళము గళము
మహితభావాభావఁమధ్యంబు మధ్యంబు, చక్షురుత్సవదాయి ♦
పరిహాసితార్థేందుఁపటలంబు నిటలంబు, జితమత్తమధుకరఁశ్రేణి వేణి

ఆ. భావజాతుగములఁసార్పపులు చూపులు, కుసుమశరని వింటిఁకొమలు బొమలు
చిత్తితోషణములఁచెలువభాషణములు, జలజనయనములము ♦ చంద్రసఖము. 580.

భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వ. పద్య 1711.

సీ సాంద్రీశరచ్చంద్రిచంద్రికాశ్శూర్తిచే, రాజులు పూర్ణిమాఁరజనివోలే
బూర్ణేందువిభావఁతీర్ణమై యిలమీఁద, భాసిల్లుపారిణిడింభంబువోలే
సులలితమేఘమంజులమును నెడఁబాసి, వసుధఁ గుర్మియరు తటిఁద్యల్లివోలే
మాణిక్యరచిత శఽస్మహితచైతన్యంబు, వొందిన పుత్తడిఁబొమ్మవోలే

గీ. లలిత విభ్రమరుచికళాఽలశుణములఁ, బాసఁగ రూపైన శృంగారఁరసమువోలే
నర్థి జరియించుమన్న పఁద్రాయతాక్షిఁ, బ్రకటసద్గుణభద్ర ముభిద్రఁజూచి.

“ “ “ “ స్కం 10 ఉత్తర పద్య 1173.

ఉ. సోమరిఁ గోడు తెచ్చుకొని ♦ సుకీర్తక చిల్కలు తేంట్లు గొల్వఁగాఁ
గాముఁడు విల్లు నమ్మలు నఖంజతఁ బట్టినయట్ల దోచు నా
భామమఖాబ్జరేఖయును ♦ బల్కును గొప్పగు భూ వపాంగమున్

గాముని నీవు చంపుటది ♦ కల్లనికించె శశాంకశేఖరా.

592

వీరభద్రవిజయము. ఆ 3 పద్య 64.

గీ. ఒప్పుచేయేటి చూటులేతికుండబ్రహ్మ, యంగకంబాలుచేసెనంతచాత్త మెచ్చి
యపయవక్రిలుగనుఁగొనునట్టియిచ్చు, దరుణఃస్నులు శిలమట్టిపరిగి వచ్చు. 594
విక్రమాక్షరచరిత్రము, ఆ 6 పద్య 48.

సీ. బంగారుతలుపులుపాయంగదట్టించి

లావణ్యవిత్త మేళింపవచ్చుచె

లావణ్యవిత్త మేళింపవచ్చుచు గాక

యాతిమాత్రమేలాపియినపడియె

నతిమాత్రమాయాపియనుభవించును గాక

విటజనంబులశేలపెద్ద కౌలిపె

విటజనంబులకారవేరంబు నేయఁ గా

శేల నిర్మించుఁడొకయైనయు మగని

గీ. సామ్రాజ్యోక్త మహాక్షయసమ్రాజ్య

పరిజలబాధ నిర్ధృతాక్షరంభింబు

లెలమి సిద్ధింప నేమిగాఁగవలెను నొక్కొక్క

సరసిజాననుఁ డీతలోకదతి సృజించి.

క్రీడాభిరామము, పద్య 287.

సీ. కరులమొక్కట నల్లగల్వలురెంట భృం, గములు పెక్కింట శంఖము నొకంట
బిసకాండములురెంటఁబసిడికుండలురెంట, నొప్పారసృజించెనొక్కసగము
ఘనరథాంగద్వంద్వకంబునఁగమనీయ, రంభామృదుస్తంభరాజయుగ్మ
కమున మన్మథశరఁగౌరద్యయంబునఁ, బల్లవయుగమునఁకరఁగఁ జేసె.

ఆ. నొక్కసగము రెండుకొంగిఁ బొందుపడఁ గూర్చి, పిడికిలించిపట్టికడుముఁజేసె
నజాఁడు నాఁగ నింతియవయవోత్పాదన. శీలఁ దెల్పు నన్యభితియంబు 598

భోజతాజీయము, ఆ 7 పద్య 148.

ద్వి ప ద.

మఱి చూడరమ్మ యాచూనినీమణిని, దెవుచ్చనగ్గంబుఁకదగి డెడుమోము
జాతిసెపురంఘజడిపించు పరులు, లేలెచందరుఁబిసాపించు నెన్నుదురు

మదఁచోరములతో ♦ మలయునేర్చిములు, గొదనులేర్చకు సిగ్గు ♦ గొలిపెడియాపు
విరులవిండ్లకునమ్మ ♦ వేసిన బొములు, సరసచంపుకము మెచ్చని నాసికంబుఁ
దెలి మొల్ల మొగ్గలఁ దెగడు పల్వరున, పులకండ మొక కెడు ♦ నొమ్మలచు మోవి
చీకటి విరియించు ♦ చిటున ప్పు పసిడి, రేకులతో నెడికించు చెక్కిల్.

... ..

గొందామరల నేవ ♦ గించుపాదములు, నుందరి గాదిది సాబగు రాయంతు
యంచ గాదిది నడ ♦ పాటు కొ విష్టించు, మించు గాదిది రాచు మెచ్చుల ప్రితిమ
ప్రితిమ గాదిది పచ్చి ♦ పగడంపులతిక, లతిక గాదిది నవ ♦ లావణ్య సరసి
సరసి గాదిది పుచ్చు చాపునిశరము, శరము గాదిది రతి ♦ సవరించు చిలుక
చిలుక గాదిది విక ♦ సిండు తెంగల్వ, కలువ గాదిది చంద్ర ♦ కళవంటి చెలువ. 599

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరన. భాగ. 2.

చ. కనుగవఁ దన్నుఁ గెల్వఁగన్మృగం బల నూడున కిందుఁ రేతు నే,
నని రుచిదక్కుఁ దత్పరిమళా ♦ ధ్యత లేమి నతండు గొంకఁ దా,
నినుపఁ జన న్మగం దను ♦ నెత్తులుఁ బొట్టిడుకొంటకాక వా,
సనక యన న్మృగం బమరుఁ ♦ జామకు ఫాలము పచ్చికన్తరిన్.
కా. నానా చంపకత న్మగంధ మపటన్ ♦ రా భృంగముల్ గోల సం,
త్రాసం బందియుఁ బల్కుచో నలము వక్రికిం బేల నా నేల యం,
దే సౌరభ్యము లేదు కుందములుగా ♦ వే దంతము ల్లానినాఁ,
డానక్తిన్ బ్రతిబింబ దంభమున నేలా వాగ్లఁ దిజ్జాతికిన్.

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 5 పద్య 12, 16.

చ. కలితనుధారసంబు తొలు ♦ కన్ సరసప్రియభాషణంబులన్
బలికిన శీతకాలమగుఁ ♦ బల్లవపాదము లెత్తి లీలమై
మెలఁగ వసంతకాలమగు ♦ మించుగనుంగవఁ బాటఁజూచినన్
దలకొను కాటుకాలమగుఁ ♦ దన్నివిలాసము చిత్ర మెన్నఁగన్.

600

రాజశేఖరచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 72.

సీ అవనిపై నుండుగా ♦ నఁటికంబము లెట్లు, లనఁటికంబములపై ♦ నవని నిలచె
గగనంబు గిరులపైఁ ♦ గనుపట్టుగాకెట్లు, గగనంబుపైగిరు ♦ ల్లాననయ్యె
జలధంబులమీద ♦ శశియుండుఁగాకెట్లు, శశిమీదనున్నది ♦ జలధరంబు
నాళంబుపైఁగాక ♦ నలినకోశంబెట్లు, నలినకోశంబుపై ♦ నాళమున్న
గీ దినునుఁ జూపరులమవిస్మ ♦ యంబుఁగొలుపు,

లాననముగొప్ప నాభియు నారనలర, నారెమిమలాంగి నవయావనాగమమున.

కవికర్ణరసాయనము, ఆ 3 పద్య 27.

సీ. కొమ్మవారెంతో గుణముగైకొనవచ్చి, కఠినవిద్రుమము చేకట్ల బడియె
గోమలియధరింబుతో మొనల్పచరించి, యరుచి వింబఫలంబులవిసి పడినా
మృగనేత్ర పెదవితో సాగనుఁబూవఁగడంగి, కెంపునీరసముఁ జెక్కించుకొనియె
సతిమోతితో నశ్శితులచూపనుగంధ, వికలబంధూకమూఁరకయెవడిసె

గీ. దాయుపగడంబునకుఁపగఁడంబుబింబ, మునకుబింబంబు మెఱయె కెంపునొంపు
బంధుజీవంబునకుఁ దానఁబంధుజీవ, మూర యా మందరదన రఁదాంకుకంబు రి12

ఉ. ఇంతిమ్మదూక్షి మౌధురికినిత్యురసం బెనవోలఁజాలకా
ద్యంతమునోడి మధ్యమగుఁదాళియమై నెఱకాక నెన్నిజ
స్మాంతరముల్ వహించియఁ దఱవంతనె ఖండములయ్యెఁ గాని యా
వంతయుఁ బూనదెంతవోడి యయ్యునఖండతడియ సంపదన్.

613

కా. నానానూనవితానవాసనల నానందించు సారంగమే
లా నన్నొల్లదటంచు గంధఫలి బల్కాకఁగ దవం బంది యో
మానాసాకృతిఁ బూని స్వనుమనఁస్సోభ్యసంవాసమై
పూనెంబేక్షణమా లికామధుకరీ యంజుంబు లిర్వంకలన్.

614

చ. ఆనయము నీలకంధరమునభ్రమింపననుభవవారితో
నొసరియు నింతవేనలికి నోడియనిచ్చితరూపధోయమై
చనియె మొగుల్ నగావళికి శబ్దగుణంబులు నూపువారి నె
ట్టనఁబురివిచ్చువానిదరిదాయజడాత్ముల కెవ్వ నిల్కడల్.

615

వను, ఆ 2 పద్య 32—50.

ఉ. సౌవరమాధురీస్పృహపఁపం బికమో శుకమో తక్షియజే
హ్వవిలసత్సరస్వతినుపాసనజేయుచు నగ్రభూమి నిం
పావహిలంగనేర్చి యాపఁహారము గానిడినట్టి పల్లవం
బో విమలంపుబింబఫలమోయన వాలెఱ యొప్పు నింతికిన్.

620

చ. నుకపులకిందమీఁదఁగి చూడక యాడని యడుకొన్న హా
టకకదళీలీలాస మకటా వివరీతము గాక సాటియే
యకలుష రామగోయక సమంచితకోమలతద్వహారల
క్ష్మికి సరిగావ యెంతతలఁకిందయినన్ గరిరాజహస్తముల్.

621

ప్రభావతీప్రద్యుమ్నము, ఆ 2 పద్య 74, 80.

సీ. గజయానకేలు సాగంధికాహరణంబు, శృంగారతిలకంబు ♦ చెలువనుగురు
కలకారి మైతాది ♦ కర్పూరమంజరి, కావ్యప్రకాశంబు ♦ కాంత పలుకు
మగువహసంబు చమత్కారచంద్రిక, సతియా పలంకార ♦ సంగ్రహంబు
మీనలోచనకొప్పు మేఘసంజేశంబు, రసకళిక మనోజ్ఞరదనమోవి

గీ. యువిదమోము ప్రబోధచంద్రోదయంబు, గాగజగములచగువులు ♦ గాగణిండు
తేమి యాశ్చర్యమనిలోకు లెల్లబొగడ, నలరువేడుక నెపుడునన్యులరుచోడి
భానుమతీపరిణయము, ఆ 2 పద్య 19.

సీ. కేకాసరసిలో ♦ దేలియాడుటజేసి, వైవాలభకొంత ♦ సాటివచ్చు
బుప్పమాలికలలో ♦ బొందునల్పుటజేసి, యెలదేటిగవికొంత ♦ యాడువచ్చు
గంటికింపగురేఖ ♦ గల్లియుండుటజేసి, మినుకఁగాటుకొంత ♦ దినునువచ్చు
బీటుగునొయ్యారంబు ♦ మెఱయచుండుటజేసి, చమరిపాల మెక్కింత ♦ నమమువచ్చు
గీ. గాక నీలత్వమున సరిగావు తెలియ, నెటిగఁగి యొక్క మొత్తి మై నిడుదలై ద
శమ్ములై మెద్దులై కారు ♦ కమ్ముచున్న, వికచకమలాక్షి నునుసోగన్వెండుకలకు.

జయః లాసము, ఆ 1 పద్య 100.

గీ. భ్రమరకమనోహరంబాటఁబద్ధ మగును, తారకాహృద్యమగుట నుధానిధియగు
రెంటిజగడాలుమోమునన్వంటియుంట, నబ్జముఖియంటలెస్సయ్యాయలరుచోడి

“ “ ఆ 2 పద్య 105.

సీ. శుక్రంతపరిచితి ♦ శోభిల్ల శేత్రంబు, లాగమాభ్యాసిత ♦ నమరె ..
లనఘపురాణవాసనజెందె మధ్యమల్, ఘనకల్పరీతులుగాంచె గురులు
ధర్మశాస్త్రస్థితి ♦ దనరెభూర్దృష్టులు, బ్యోతివన్నూర్తితో ♦ నొసరె నఖము
లసురుపాటలవర్ణ ♦ మంకించెమోవులు, కవితాపరిన్నూర్తి ♦ గనియె నడక

గీ. యలమహాహీనశయ్యాంకుఁడైనయట్టి, హరిసదాగుఁధపదభూషుఁడైనహరుఁడు
సూనపాకతఁజెలఁగువాఁడైనయట్టి, కమల, నయనలవర్ణంపఁగలరెతలఁప. 842

చమత్కారమంజరి, ఆ 1 పద్య 61.

గీ. అరుణపల్లవములఁబోలు ♦ నాపదంబు, లాపదంబులఁబోలును ♦ నలకజాత
మలకజాతముఁబోలు నిశ్యముఖలీల, నిత్యముఖలీలఁబోలు నన్మైలతనడుము.

మ. బిగువుం ... గాంచి మాను నలజంబీరంబు బీరంబు గొంగిం
జగిమోముల్ గని సిగ్గునన్ నదలు రాజీంబు జీవంబు విం
తగ భూర్భూలు చూచి భీతినిడుఁ గొదండంబు దండంబు ద
క్షిణీ మోనాను మ్రోలనున్న చెలలం ♦ జర్పింపఁగా శక్యమే.

“ “ ఆ 2 పద్య 43, 90.

క ఒకయేటఁజిక్కె మీన, మొక్క నెలకేచిక్కె బడ్డు ♦ మొకపగటికె తా
ఒకఁతఁజిక్కెను నునుదము, సకి నయనసమంబులగునె ♦ జడగతులెపుడున్. 645

మ గతిమత్తేభిము వాసచంపక మెగిం ♦ గైశ్యంబు కందంబు సం
గతవాక్యంబులు మత్తకోకిలలు దృక్పాండిత్యమయ్యుత్పల
ద్యుతి మో మంబురంబులు దేహుచి విద్యున్మాత్రులగా మానినీ
తతత్త్వక్షితు లెన్నఁగాఁ దరమె తద్వాగ్దావైసం దగన్. 646

గీ. కుంభ ..మీనలోచన ♦ గోనితంబ, యజ్ఞదామాస్య హరిమధ్య ♦ యభిశి నోజ
చాపనుభూయియుగళిసక్తి ♦ జ ఘనుతుల, కన్యవసనక్రియలరాశి ♦ గాదె జగతి.
ముకుందవిలాసము, ఆ 1 పద్య 212, 218, 219.

క. ఒసపరి మెలకై తపకై, పసిమెగ్గె నిన్ద్రపాదమి ♦ బటుచై యటపై
గససౌరభములు గననగు, నునుముమలెఁ దోచె నపుడు ♦ కోమలి కృష్ణా. 648

ఉ. భంబుగదే నఖిప్రజ విచ్ఛంబుగదే గమనోన్నతులొ ద్విరే
భంబుగదే కచాలి కర ♦ భంబుగదే తొడబాగు హేమకుం
భంబుగదే నభంబుగదే యల కాను దర్పణా
భంబుగదే ముఖం బతిశుభంబుగదే తగురీతి నాతికిన్. 651

క. ఒకహరినిలిచెన్ మోమున, నొక హరిమధ్యమున నొదిగె ♦ నొకహరి వాచా
వికరగతి నరిగెననఁగా, నిక నీహరి జిక్కుటరుచె ♦ యీచెలిచూడ్కిన్. 652
,, ఆ 2 పద్య 183, 187, 248.

చ. ఆతిమధురంబుగా పెదవి ♦ యభిముగా నెఱిగొప్పు జ్యోత్స్నగా
నతతము లేతనవ్వు ఘనసారముగా నును తేటచూట యం
చితదరదంబుగా గళము ♦ చిత్రముగా నిలువబ్బకేత్తి న
వృత్తిఁ గనుఁగొన్ రసజ్ఞునకు ♦ మందునకుం దగనందమందదే. 653
రాజవాహనవిజయము, ఆ 4 పద్య 12.

నీ. పెంపారుతననాం ♦ వేరికుంతలములు, చారుసింగిణివింటి ♦ వేరిబొములు
మీను మెక్కెము వేడి ♦ వెలుఁగారునేత్రమ్ము. లలన తూఁపుల పేరి యక్షియుగము
జయశంఖమువేరి ♦ వినుతకంఠంబును, తేరివాహనముల ♦ వేరిపలుకు
హరి తూఁగఁబడె ♦ వేటిజఁ ఫలు, ములొమువేడి ముదియొడవపు యను
గీ. లమలఁ దనచేన్నెన్నయి ♦ దృఢమగి, కెలగి నగరా వతికెఁకెల్వలగు గతి

చూచె నాబాలకిం దనఁగి సామ్రాజ్య గాఁగ, మించి వేడ్కల దైనాఁబంచశరుఁడు.

ధనాభిరామము, ఆ 2.

చ. కమలయుగంబుపై ననఁటికంబము లాకదలీద్యయంబుపై

నమరిన నైకతంబు వెనఁ నాపులిసస్థలిపై ననంతిమా

యమరపథంబుపై నగము ఁ లాకుధరంబులపై శశాంకుఁ డా

హిమకరుపై నలుల్ నిలిసి ఁ యీసతిఁ జేయఁగఁబోలు ధాత తాన్. 658

నలచరిత్రము, సిరి. ధ. ఆ 4 పద్య 1-5.

బిల్వపద అమరేంద్రమణియొప్పుననఁదగుకొప్పు, కమలారిమింబంబుగదయ నెన్నుచు

అరవిందపత్రిముఁబట్ల నేత్రములు, మెఱుంగుటద్దముజోడుఁ మించుచెక్కిర్లు

కంతుశంఖంబుపొంకంబు కంఠంబు,

చిగురుటాకులబాగు ఁ చేతులలాగు, బిగియింప సాధ్యంబు ఁ వేదమధ్యంబు

స్ఫుటపైకతనిభంబు ఁ శోక్రితలంబు, పటుతరకదళికా ఁ పృథివీప్వతాడలు

తడిరులచొప్పు పాదంబులయొప్పు. కలహంసనడలు చక్కని నాతి నడలు

నింగితఘక్కున ఁ నెగయ మెఱుంగొ, బంగాయబొమ్మయొ ఁ పగజంపులతికొ

కలికిరాచిలకయొ ఁ కాయజు శరమొ, యలరులబంతియొ ఁ యాణిముత్తియ మొ.

... ..

నలచరిత్రము, చ రా. చతు. భాగ.

వీ. దీపితకనకసంఁదేహంబు దేహంబు, పచ్చకర్పూరంపుఁబలుకు పలుకు

పల్లనసంపదాఁప్పదములు పదములు, శోభితావర్తనఁ నాభి నాభి

కుంతితకలకంఠకంఠంబు కంఠంబు. ముకురవిడంబాచిఁముఖము ముఖము

సూరిజనె ధనాకరములు కరములు, విజితనీలోరగఁవేణి వేణి

గీ. నడుములేకె నెప్పుడుఁనట్టినడుము, లోచనములు కర్ణాంతరాఁలోచనములు

....., నట్టి రూపంబు రూపింపఁగరిది గాదె.

ద్వాత్రింశ త్సాలభంజికాకథలు, ఆ 1.

ఉ. సారము ముద్దుఁబల్కు ఘనఁసారము నిర్ద్రపుమేనితావి కా

నారము నాభిరంధ్రము ఁ సారము లేబ మిటారి చూపు శ్రీ

కారము కర్ణయుగ్మము చొకారము నవ్వు మెగంబు పచ్చదా

క రము కొప్పు సన్మధువికారము మోవి విధూలలామకున్. 660

రుక్మిణీవరణయము, మా. తి. ఆ 2 పద్య 9.

వీ తోగులేమావి కొక్రితజవాది బలుకొని, పలపులదీవి చెంఁగలువదావి

ముగదలమేల్పంతి ఁ సాగనులదొంతి కొం, బొగడపూబంతి యబ్బురపుటింతి

మానికముత్య మూట ♦ మరుని గెల్వలకోట, పండువెన్నెల కేట ♦ ససిండివేట
కపురింపుదివ్వు చొక్కపుద్రుక్కిల్పొమ్మ, మొల్లంపుదానిమ్మ ♦ ముద్దుగుమ్మ
గీ. తేజులకొటారు వలుదముక్తి యపుఁబేరు, కడిదిజగరంగు తొలకరికాకామ్రాటుంగు
సునుపికిలిచెండు పరువంపుఁ ♦ ఒనసపండు, నాఁగఁ దగు నెన్న నన్నయఁన్నా
తిమిన్న. 662

అచ్చతెలుఁగురామాయణము, బాల-పద్య 135.

నీ. కలకంఠి జఘనంబు ♦ కాంచికాస్థానంబు, మధురామృతస్థి ♦ మగువమోచి
యన్నులమిన్న శఠదాగ్గింబు కూర్మబు, పడఁతుక జిల్లునెఁన్నడుము మాయ
నీలజీమాతంబు ♦ నెలతెడమిల్లంబు, రాకేందుముఖి రోమఁరాజి కాశీ
నలినలోచన నిమ్మనాభి కేవలంబు, క్షీణగ్నతంబు
గీ. గాఁగ నృపగంద్రిమక్షేత్రగరిమసెపుడు, జెలఁగుచున్నది దాని భజింపఁగలుగు
పరమపురుషున కత్యంతభాసమాన, నిరుపమానందసంసిద్ధి ♦ దొరకకున్నె. 663.
రసికజనమనోభిరామము, ఆ 2 పద్య 78.

క. నదమా పొక్కిలి జాంబూ, నదమా మెయిచాయ కోకనదమా పదమా
పదమా జడ నడుము వియ్యత్పదమా నూఁగారు గూఢఁపదమా చెలికిన్. 664
,, ,, ఆ 3 పద్య 68.

నీ. కనకకుంభము లెంతకాఁకచేఁ బెరిగిన, దరము లేతెఱఁగునఁమొరయుచున్నఁ
గరటికేలెంతి వంకరగా మెలంగినఁ, గడుజక్కిలము లెంతియుడుకుచున్న
భుజగంబు లేరీతిఁ ♦ బొరలూని పొరలిన, మృగమలాధిపుఁ డెంతియెగిరిపడినఁ
గలికితేంఱెంత ఝంకారంబు చూసన, మీలెంత పాలసెక్కి ♦ మిట్టిపడిన
గీ. నార యిక్కొవ్వు ...కంఠఁగోరికర్ణ, రోమవల్లిపలగ్గు శిరోజనయన
ముల నెదుర్కొని యొక్కింత ♦ గెలువఁగలవె, మరునిక్కొంబువైములికి యఁ
య్యరిదికలికి, 665

సర్వపుగమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 42.

గీ. కలికి పదియాఱువన్నె బంకగరుడలాకి, గావలయు నద్దిర యట్లు ♦ గాక యున్న
నఖిలసంగపరిత్యాగి ♦ లైనయతుల, డెందముల కైవ నాన పుట్టింపఁగలఁడె 667
శివలీలాఁలాసము, ఆ 1 పద్య 91.

ద్విపద. కలికివేసలి కెనఁ గాక మొగిల్లు, వెలవెలఁబాటుచు ♦ విడిమిలలో వట్టె
ముద్రియ నిద్దంపుఁముద్దునె మొగము, మద్దివోలక మిచ్చు ♦ యూనె జాబిల్లి
వనఁబోడి బొమల యంధముఁ గనలేక, తునియై మరునిండ్లు ♦ ధూళి నడంగె

కలికిబేడిన లింతి కన్నులు నూచి, కలగి రెప్పులు మోడ్చి ♦ గానక యుండె
 నాళికదళి శత్రు ♦ నానకు నోడి, పీలి సంపగి మొగ్గ ♦ వివ్వదొడంగె
 తోవకంటి చెక్కులతో దీటు గామి, రివలి నల్లములు ర ♦ రావుల ఒడియొ
 పడెతిపీనులచెల్వ ♦ బడయంగరామి, నుడుగకెంతయువేగించుండెకప్పులులు
 తెనమెఱుంగు వాతెఱ జోడుగాక, తఱిదప్పిచివ్రులెంతయు గాగువాతె
 ముగుదక్కింజిగినంత ములకు గిందగుట, మగతొలుతొసంబు ♦ మానక పూనె
 నుడురాజముఖియర్థి ♦ కుద్ది గాలేక, నుడిపడి మొర సేయ ♦ జొచ్చె చిందంబు
 అతివబాహువ్రలకు ♦ నఱచేతులకును, బ్రతిగాక మడువ్రలం ♦ బడె బిసాంబుజము

... ..

సారంగధరచరిత్రము, కూ తి. ఆ 1.

గీ. కమలమయ్యంతి మద్దు మొగంబు దొడరె, గెలువజాలక రేకెత్తి ♦ దళముల్లె
 విచ్చుటయు నీరజంబయి ♦ పిచ్చలించి, తరుణియడుగులు పట్టుకత్తరల కుండె.

సుభద్రాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 15.

సీ. కస్తూరినెత్తెవి ♦ కలువపుస్వనించి, మెఱయుకల్వలను నెమ్మేనుజేసి
 నిండుచందురుకాంతి ♦ బిడెడి తమ్మినినించి, కమలంబుచేత మొగంబు జేసి.

... ..

పగడాలడాలుకెంజిగురుటామలనించి, తరలచేత బాదములజేసి

గీ. హస్తకుశలత మెఱును నశ్చ్యుభ్రమండు, బూనికావించెనేమొ యశ్చూర్వసృష్టి
 కాకయండిన నిలువంటి ♦ కన్యగలదె, యలరువిలుతునిదికటారి ♦ యామిటారి.

కార్తీకమాహాత్మ్యము, ఆ 3.

చ. కమలదళాక్షిహస్తములు ♦ గన్గొనఁ జగ్గిని కానుదీచెపో

ణిమిఁబరికింప శంఖినియె ♦ నెన్నడ హస్తిని యాఁ బరంగెత

కృమమరయంగఁ జిత్తినియె ♦ కాకటు పల్కులు వేయు నేటికిన్

బ్రమదమెసంగ నిక్కలేకి ♦ పక్కన నవ్వన జాతు లేర్పడున్.

673

సీ. ఇది మనోహరకాంతి ♦ కింవైనబింబంబు, బింబంబుగాదిది ♦ బెడగు కెంపు

కెంపుగాదిది లేటి ♦ యొంపనిమంకెన, మంకెనగాదిది ♦ మంచి చిగురు

చిగురుగాదిది వింతజిహ్వాద్యు పగడంబు, పగడంబుగాదిది ♦ పానకంబు

పానకంబిదిగాదు ♦ పలచనిచెఱుకుపాలి, చెఱుకుపాలిది గాదు ♦ కురుజులేనె

గీ. కురుజులేనెయ గాదిది ♦ కునుమరసము, కునుమరసము గాదిది ♦ గొనబుజుమ్ము

కన్నుగా దిగి చవిగుల్కు ♦ సుధలగీవి, మధలదీవియుఁ గాదిది ♦ సుదతిమోవి
తారాశకాంకజయము, ఆ 3 వద్య 38, 43.

ఉ. సింగములెన్న వీరలకు ♦ సిద్ధముగా మొలబడితి మత్తమా
తంగశిరస్థలంబులు క♦డంకడి తొమ్మలబడి యంచు సా
రింగచయంబులెల్లను స♦రాసరిగా నెదిరింపజేక మా
వంగడపువ్వధూమణిల ♦ వాలికమాపులకున్ భయంపడున్. 878.

శకుంతలాపరిణయము, రే వేం. ఆ 1.

సీ. మగువ యానముఁ జూడ ♦ మత్తేభవిక్రీడ. సఖి నానమహిమంబు ♦ చంపకబు
కలక కన్నులలీలతలఁచ నుత్పలమాల, పొలఁతి నత్కటి వృద్ధివొనఁగఁ బృథ్వి
జలజాక్షి కర్ణముల్♦చెలఁగు శ్రీవృత్తియల్, కొమ్మకంతము మత్తకోకిలంబు
చాన నూఁగారు భుజంగపరియాతంబు, వనిత యొప్పులకుప్ప ♦ వనమయూర
గీ. మార యంగన సాంపుచేనలరువృత్తి, పటిమఁ గాంచి మనోహరప్రతిభమించె
సత్ప్రబంధముగతిని రాజ్యమునఁజెలఁగెఁ, జిత్రజనిధాటి పరమనాచీవధూటి.
సీ. భరణీవిలాసమై ♦ పాపిర్లు చెలువొండెఁ, గడుఁ బునర్వసురూఢిఁ♦గాంచెమేను
కడపూర్వాసాధ♦ఘనతఁ గాంచెగచంబు, చిన్రసత్కళలచేఁ♦జెలఁగెమోము
ధరణి జ్యేష్ఠాకృతిఁ ♦ దాల్చెను గటిసీమ, శ్రీవణసంగతిని నేత్రములు ప్రబలె
నమృతార్ద్రఙ్గిఖ్యాతి ♦ నలరెను గెమ్మావి, భాషితాన్లఁగయై ♦ భాష మెఱసె
గీ. శేపనత్తత్రములు నాభి♦జిత్రములయి, పద్మపత్తాక్షీనఖములై ♦ పరిధవలై
ననుచు సిద్ధాంతవేత్తల♦నుతిసేయఁ, జెలఁగె శుభనామ పరమనాచీలామ.

ఒడయనంబిలాలసము, ఆ 1 వద్య 106, 109.

సీ. సలినాక్షికొప్పు కృష్ణత్వంబుఁబ్రాపించు, నెమ్మామువిధురీతి ♦ నివ్వటిల్లు
నజ్జాన్యకన్ను లభిజ్ఞాత్మతపహియించు, నధరంబు మాధవఖ్యాతి నమరు
నలివేణి ♦యచ్యుతత్వముఁ గాంచుఁ, జేయి పద్మాహితస్థితి భజించుఁ
గరియాననూఁగారుపూరిలీ భరియించుఁ, గౌ ననంతభూతిగరిమఁ చాల్చు
గీ. నాభి పురంజిత్రమాకృతిఁ♦బ్రాభవిల్లుఁ, దమపు హేమాంశుకన్నుర్దిఁ♦గనరునిట్లు
భామ యవయవగతి ఙ్గభావ మొంది, వెలయుచుండు జనావళినినుతిసేయ.

బిల్వణీయము, 1 వద్య 50.

సీ. సారంగమదహారి ♦ సంచన్నత వహించు, ఘనసారసచ్ఛాయ ♦ కడు రహించు
సారంగమదహారి ♦ సంచన్నత వహించు, ఘనసారసచ్ఛాయ ♦ కడు రహించు
సారంగమదహారి ♦ సంచన్నత వహించు, ఘనసారసచ్ఛాయ ♦ కడు రహించు

సారంగమదశోరి ♦ సంపన్నత పహించు, ఘనసారసచ్ఛాయ ♦ కడు రహించు
గీ. బాలికామణి తనుమధ్యనీలచికుర, చారుషీర్షపిలోచన ♦ సరసహసన
తరుణమోహనమూర్తి సౌందర్యవదన, నవ్య సౌరభమరుచిర ♦ సఖిరలీల.

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 2.

నీ. ఉవిద నీకొప్పు నీలోత్పలంబాలగుంపు, భామ నీకన్నులు ♦ పంకజములు
లలన నీనాస తిలపగ్గినూనము మధు, కములు నీ చెక్కిళ్ళు కమలగంధి
తెఱస నీముద్దువాఁతెఱ పాటలము మల్లె, మొగ్గులు నీదంతకములూప గాక్షి
వెలచిని పరిచెండ్లు బంధూక, ములు నీకరంబులు ♦ ముద్దుగుమ్మ
గీ. నెలఁత నీమేను సంపెంగనీపదములు, హల్లకము లింతి నమనోలీతాంగి నీన్న
బువ్వగమిచేత నిర్మించెఁబో యధాత,

“ “ ఆ 5.

నీ. కొమ్మించుతీవయోక్త్రొమ్మించుతీవకు, నిశ్చలాంగద్యుతిఁనెనయుఁ టెట్లు
జాఘవాబొమ్మయో ♦ జాఘవాబొమ్మకు, మేనఁ జల్లనితాఁమెలఁగు టెట్లు
మందారవల్లయో ♦ మందారవల్లికి, మందయానంబు పెంపొందు టెట్లు
మరుఁడెక్కు దంతయో ♦ మరుఁడెక్కుదంతికి, బలువాక్యనైపుణ్యులగు టెట్లు
గీ. తొర యీనారి చారుశృంగారభంగి, బలిరె యీచాన సౌందర్యవలసనంబు
లహహ యీబోటి బిబ్బోకి హావగఁమ, మనచుఁ గొందఱు వర్ణించిరనుపమోక్తి.

చందికాపరిణయము, ఆ 5 పద్య 37.

నీ. వర్షాభిలక్షియోననిత సముల్లస, ద్రూర పయోధరోదయముఁ జెందెఁ
గురురాజబుద్ధయోకోమకీర్ణని, శాంతదృగంతఃఖ్యాంతి నలరె
వింధ్యభూమూర్తియోవెలఁని తుంగశ్యామ, ల... సౌభాగ్యలీలలఁ జెలంగ
వానరసేనయోమానిని సుగ్రీవ, నీలాంగదాప్తి రాజింపి యుండె
గీ. గురుకటిద్వయలోహితాధరము వికచ, లోచనోత్పలములు జంద్రోరోచమాన
హాసమును మందగతిభాస్వ ♦ దంఘ్రియుగళి, సౌమ్యతయుఁ గాంచె గ్రహసమ

స్థయొ లతాంగి.

వాసవదత్తాపరిణయము, ప. వీ ఆ 1 పద్య 295.

నీ. నన్యాజ్ఞకళ లీనునశీల ముఖలీల, సఖిలీలమై కౌనుచంద చులరు
నాగరాజముఁ గేసునడతీరు జడతీరు, మెడతీరు చందంబుమేర మీటుఁ
గమలజాలముఁ జూపుఁగనుదోయి . . . , సునునోయికేలింపులనుహసించుఁ
దొబ్బకరికైమించుఁదొడలింపు నొడలింపు, గడలింపు సేయు శృంగారసము

గీ. చక్రస్ఫుటితపద్మరాగంబుఁపదము రదము, ధన్యకుసారబింబంబుఁతావి మోవి
కలితరసభంగములున్మగాఁచుటలు వరులు, జితలలితకాంచనం బింతిఁచెక్కుముక్తు.

రక్తిచీపరిణయము, సత్య. భ. ఆ 2 పద్య 19.

సీ. దుర్యోధనధ్వజతులీతమా కీల్బడ, కపికేతుశంఖమంఘళము గళము
లలిఁ బొందురాజశిలాసంబు హాసంబు, ఘనధార్తరాష్ట్రసంఘటలు గతులు
గురుతరగాంధేయ ఁ కుంభసంభవకళా, సంఘాయు

కర్ణసన్నిధిగ తేఞ్మణులు లీక్షణములు, సౌనుదిత్తిపరిభాషణము ముఖము

గీ. ధగ్రరాజకృమంబు లాఘవరుణిబొములు, ఉభయబారతియోధులఁనొకటిసేయఁ
దలఁచి విధిస్వజయింపఁ గాఢలయఁజామ్ము, గాకతిక్కిన సౌందర్యగరిమకలదె.

పద్మనీపరిణయము, ఆ 3 పద్య 131.

సీ. మగతీఁటిగరులకఁగుగువముంగురులకు, నేనాటికేన్మహాయెఱుంగరాదు
యిలఁ జంద్రునిగోమున ఁ కింతిసేమోమున కేమిదాంపత్యమో ఁ యెఱుంగరాదు
కపురంపుఁదానికెఁ గలికెమ్మొవికి, నేయనుకూలమో ఁ యెఱుంగరాదు
బంగారుగిండ్లకుఁ ఁ, నేయనుబంధమో ఁ యెఱుంగరాదు

గీ. కర్మకుమగమీలు తెలిరాలఁకినులడాలు, కాంతిజగిమాపు మరుచేతిఁకలుషతూపు
నతిం మైమించుతళితళియ నెడు మించు, నొక్కచోటనె బుట్టినొదొకటెఱిదవ.

రాధికాసాంత్యనము, ఆ 3.

సీ. మేను మించులఁ జేసి ఁ వారి చాంచల్యంబు, వాలుఁగన్నులయందుఁగీలుకొలిపి
శశి నెమ్మొగ మొనర్చిఁచంద్రునిందలికప్పు, కుటిలాలకములందుఁగుడురుపఱిచి
కెంపు వాతెఱఁ జేసికెంపుకాతన్యంబు,

విరులు గోల్లొనరించి ఁ విరులసౌరభ్యంబు, నీట్టూర్పుగాడ్పుల ఁ మట్టుపఱిచి

గీ. నలువగావింపఁబోలు నీఁచెలువనారయఁగఁ జెలువొందె నాచానఁహంసయాన
యమ్మొకపుంబావి యరిదియంఁదమలదీవి, యాజిముత్రైమ్ము వలరాజానలరుటమ్ము

కవిజనరంజనము, ఆ 1 పద్య 70.

గీ. మిగుల శశికాంతమైననెఁమొగముచేత, నెఱిమహానీలరుచులైన ఁ నెఱుఁచేత
జలజరాగములయిన హంస్తములచేత, రత్నమయమనఁ గామినీరత్నమయరె. 698

భర్తృహరినుభాషితము, ఏ. ల. శృం. పద్య 18.

ఉ. పెన్నెల నవ్వుగాఁగఁ బయిఁవిష్ణు కళంకము కొప్పుకప్పుగాఁ
జెన్నలరన్ నుధారసవిశేష మశేషము తియ్యమోవి గా
సన్నతపంద్రినింబగతఁసారము తోరము గా గ్రహించి పే

రెన్నక నీతమోము రచియించె ఓరించి సమంచితస్యతిక్
రామకలాసము, ఆ 3. 700

మ కరయ్యగ్మంబులు పద్మరాగములు వక్త్రంబుల్ మనోహరించు
దిగకాంతంబులు కుంతలంబులు మహానీలంబులు స్థానానన్
దరుణుల్ రత్నమయంపుబొమ్మలునుమితభ్యంబు గా భోజతు
ల్యగసజ్జత్వమవిశ్రుతా నుభవ ధివ ధిమానీవనృథా. 702

భర్తృహరినుబాపితము, ఎ బా. శృం. పద్య 36.

ఉ. ఇమ్మెయిల బెట్టుచాయలవి యెన్నగ నేటికి నైజకాంతిచే
నిమ్మదిరాక్షిమోముసరి యిచ్చట నెచ్చట నేడు చూడ నీ
నెమ్మది సంశయంబయిన యెక్కుము చేసెద నిన్న డాన నా
తమ్ములమీదఁ బెట్టుకొనె యెక్కుజరాజుకుఁ జేయి సాచెదన్. 704

సునందాపరిణయము, ఆ 2

నీ. మించిదృష్టికి మిఱుమిట్లుగొల్పెడు నిది, తెలియఁగారు మెఱుంగుఁడీగయే మొ
కారెఱుంగునకిట్టికళ గలదే యిది, సాబగైన వెన్నెల యే మొ
వెన్నెలసోగకీచిన్నె లున్ననె యిది, మరుని రాచిల్లసాంబాణి యే మొ
చిలుకసాంబ్రాణికీఁ జెలువంపునడలుందు, నా యిది కలికిరాఁయంచ యే మొ
గీ. కలికిరాఁయంచ కీసోయఁగంబు గలచె, యెమ్మెగలసిని జాళువాబొమ్మయే మొ
బాళువాబొమ్మకీలాఁసములు గలచె, మెచ్చ నగు నచ్చరవెలందిమిన్నయే మొ.
ఉత్తరరామాయణము, ఆ 4 పద్య 189.

నీ. పలకారియంచ గావలెఁ గాకయున్నచో, వగరంబు చరణంబు లరుణుగునె.
కలికిరా చిలుక గావలెఁ గాకయున్నచో, ననబిల్లుని వహించుకొనఁగఁగలదె
కసుకురత్నంబుగావలెఁ గాకయున్నచో, గన్నభూసతిరత్నంగ్బయగునె
తొలుకారుమెఱుంగుగావలెఁ గాకయున్నచో, జంచలాలోకముల్ సంఘటిలునె
గీ. కంతుబాణంబు గావలెఁగాకయున్న, భువనమోహన శృంగారపూజ్యయగునె
యనుచుఁబొగడంగనకలలోకైకమాన్య, యయ్యునునమాన్యయైమించెనవనికన్య
దశావతారచరిత్రము, ఆ 7.

నీ. నెఱిగొప్పు మేఘసంఘజేశంబు కనుదోయి, యందచూ కువలయాఁనంద మరయఁ
బొంకపు మోము ప్రకాశింపచుదోదయం, బధిరంబు మణిసారఁమార చూడఁ
జెలువంపుఁ జిఱునవ్వు యిద్దాంతకాముది, రసమంజరి నుతింపఁ
గరరుహంబుల కాంతికాన్యసకాశిక, ఘననితంబులు రసాయనము తలఁపఁ

గీ. సవలంకార మతనుశాస్త్రములు మాపు, లహహ మధ్యంబునాటకంబవనిలోన
విద్యులకు నెల్ల మూల మిళవెలదిఁ గనిన, కద్యలుపరింపఁగా నేలవేలబుధులు.
హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 142.

నీ. బలితంపుఁ బాలినంపుఁవెలఁబెంపుజనునంబు, పోడిమెన్నఁగనొక్కఁ నాఁడుపట్టు
విరితమ్మలనుగొమ్ముఁగిరిఁజిమ్ముచదనమ్ము, చెలువ మెంచుటకొక్కఁ నెలయుఁబట్టు
నిరులెన్నదుగు గున్నఁకెఱికన్న గలకొన్న, పక్షిని తింపఁగా మహాబంబుపట్టు
జితజంధకరిమండఁకెతెజిఁకధ , యుగ మెన్నుటకునొక్కయుగముపట్టు
గీ. యొక్కటపుఱిమిలికొక్కఁ టెప్పుడప్పు, నశిములుతుంపఁగల్పకాంతంబుపట్టు
గెంజిగురు సంజకెంజానుఁపుంజఁ దెగింబు, పడిములెన్నంగ బ్రహ్మకల్పంబుపట్టు.
హంసవింశతి, ఆ 4 పద్య 74.

మ. సతి శృంగారససరిసంశయనఁ జంఁచన్వేషితైవాలసం
తతి శోణిపుణిసోన్నతి న్నయనమిళనక్రిధంగసం
గతి వాభిసలిలభిమాక్షిగళశంఘస్ఫూర్తివక్త్రాజ
గృతి... ..రహంగలేలఁజెలువొందుం జాడ్కికిన్ వేడ్కగన్. 710
శకుంతలాపరిణయము, పె నా. ఆ 2 పద్య 78.

నీ. పంకలగ్నతలేనిపద్మినుల్ ప్రియునిన, ధాంశీకృతునిఁ జేయఁనట్టిపతులు
మధుపానమత్తరూపధృతినందఁకొమ్ము, లమలేనశ్వమున నింఁచగు మరమణు
లకృతపల్లనరాగలగు లతికూసలు, నివ్వస్వభావతలేకవెలయు కన్య
లినుని తేజముఁ గురింగఁనీయని యననూయ, లేకళఁకినిగూడఁకెనయుచామ
గీ. లెంచ విటపాలినంగతిఁయించుకయిన, లేని కలకంఠులు మరాగమానుష కై
భావమున లేని భామలప్పట్టినమున, శీలవతు లుందురు గుణానుకూలవతులు. 711
ఆచలాత్మజాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 18.

నీ. పడఁతిమేల్సడత లాఁపరమహంసల కైన, సతిసఖిధీతులు సద్విత్తతి కైన
వనితకన్యకాంతి యనిమిషావళి కైనఁ, గన్నెపెన్నెఱిగుంపు ఁ ఘనుల కైన
వనజాక్షివదన మిశ్వరశిఖామణి కైన, వెలఁచిపల్లలు శుకాదులకు నైన
హరిణాక్షియితిగొనుఁ హరికైనఁ బల్లవా, ధిరయూరులు సరసతరుల కైనఁ
గీ. బట్టి నర్థింప నలవిగాఁసిట్టు లుండ, నతివ యాసొంపు లావెంపుఁ తానెరామొ
యాములు బీరములును శృంగారములును, దరమె లెక్కింపఁ దర్కింప
నరుల కెపుడు. 714

లలిత సౌందర్య కళావిశేషముఁ గాంచి, యలరునిల్లనినతి యనఁగ బరఁగు
గీ. విశ్వకర్మకృతామాల్యఁ వివిధగత్న, జాలనిర్మిత తక్రపాఁచాలి యనఁగ
వెలసె సంపాప్త తాదృగ్యభవ యగుచు, నిఖిలగుణ శేటి నీమంతినిఁబూటె.

బ్రహ్మాస్త్రగుఱిండము, ఆ 3.

క్ష. పద్మములంఘ్రిలు పొక్కిలి, పద్మాకర మక్షీయుగముఁపద్మము కరములొ
పద్మము లాస్యము పద్మము, పద్మాకృతినుమ్మ పుటమిచ్చి తలంపన్. 725

౦ మచంగోపాఖ్యానము, వా. శం. ఆ 2 పద్య 73.

క్ష. సరమా పొక్కిలి మాకై క. సమా పొలి యలికి సరమా జడ పూ
సరమా బాహుయుగము శే, సరమా తనుకాంతి చూపు ఁ సరమా చెలికిన్. 726

క్ష. కమలాకారములై నె, త్రిము లానన పాదములు కల్పరంబులు దసరన్
రమణీమణి వసులుత్రివి, క్రమిత వహించు నని దలఁపఁగానేమిటికిన్. 727

క్ష. పందిరినుండలేక ధర్మపైఁజు బింబఫలంబు కాననం
బందుఁ దసించులేజిగుఁటాసులు తావులు లేని కెంపు లిం
పొందెడు మార్గవాక్యతి సత్తున్నతిఁబొందనివిమృషి బు లా
చందనగంధిమోక్షరుఁ ఁ చందము లందిము లందినేర్చున్. 728

గీ. అటుమూఁదైనతోమ్మడుఁబుమితమధుఁ, సుముఖరుమైనద్విజరాజవిముఖముఖము
లయిన పంకేరుహంబులఁపదనసింఁచు, శీర్షి కిమలి పీనుల ఁ తెలుపుఁగనునె. 729

క్ష. నగమా ప, న్నగమా నూఁగారు పూగఁగమా మెడనో
యగ మాళుగమా చూపులు, మగమా నికమా రతాఁ ఁ మధురాధరికిన్. 730

మిత్రవిందాపరిణయము, రా. పు. జ. రం ఆ 2.

మ. వరసారంగవిభాతి శేత్రజలశుద్ధ్యంద్యంబు పున్నాగనుం
దరమై యానను మేఘరంజనిరుచింఁదాల్చు నుర్రో శంకరా
భరణాభంగియి రోమరాజునరూఁపప్రీతి కల్యాణిభా
సురమై యుండును రాగసంపదహింఁచు వ్యాకారత్వమున్. 731

శశింతిలాఁరియము, శ. వేం ఆ 2.

గీ. కర్ణశేత్రభూయఁగములు శీకరాబ్జ, పత్రికందర్పచాపముల గెల్పుఁ
గాంతి సౌరభ నిలఁకుంతలంబులు హేమ, పాటలబంధిఁపభల పడఁచు
గమనభాషణచిరీక్షణములు గలహంస, కలకంఠమదనాస్త్రముల నెల్లు
క్షాంతి నుస్త్రిగానఁపరణిలీలాకాము, దీక్షణలనుజాఁ ఁ భిక్కిరించు

గీ. నహాయా కాంతరూపంబునవనియందు, హోటకము మెత్త గాదంచితమృతరసము
పోసి మెచ్చి మహాస్ఫుతంబుగ నజుండు, నేను మెచ్చుటకై దీసింపిలిపె నేమొ.

వేంకటాచలమహాశ్వేయము, ఆ 4 పద్య 258.

పీ. బూజుకేశములయందుఁగృష్ణత్వమును నిల్పి, . గిరీశత్వమును ఘటించి
ఘనచతురాస్యత్వమును బలుకులఁ బెట్టి, వరమధ్యమున హరిత్వంబుఁ జొనిపి
గిరిమాలకంబులఁగలత్వమును గూర్చి, నపువునఁగర్భరత్వంబుఁ జేర్చి
యాధరంబునందునఁ నరుణత్వమును దాల్చి, దరహాసమునకుఁ దిత్వంబుఁ గొలిపి
గీ. పోలయు పాణలనబట్టత్వమును బెనంచి, మోమునవిధుత్వమిడిబహుకామునకీట
గెలువఁగా నెల్లదేవాంశములవారించి, పూని రచియించియచ్చెఁగాఁబోలుదీసి,

కక్షజనచకోఠచందోద్రయము, ఆ 4 పద్య 183.

మ. తిలముం బంపకమింతినాసఁ గని మైత్రి గోరి చాంపేయము
జ్వలగంధాక్షిఁ గనం దిలంబు రేడబాధవ్యాధిఁగూల నిన్నతా
మలమా తప్తిసనోధుముం జొదివి హేమం బూన్చె నాసాపత్తం
దెలుపన్ నేనమునన్ స్వగంధము మీతాఁగి. నైఁపు రాద్ధాంతరుల్. 738
ఇందుమతీపరిణయము మ. నృసిం. ఆ 2 పద్య 121.

చ. చెలిమధురోక్తితోన పగఁచేకొని నూననసంబు గాంచె ని
చ్చుల రసభంగముందె విశిష్టత్వము త్రోవరసంబు చెందె ని
ప్పలత ఫలానంబు ముఖిభింగము నయ్యపుతంబు పూనె ని
మృలఁ దుదినోడె నితరసముం గమఁ బల్పఁడనం బెసంగఁగన్. 737

గీ. పాణిపాదాధరములుప్రవాళహేనులు, దిశనవఖరిము లమలముక్తాఫలములు
కచము నీలము తమచెల్లఁ గాంచనంబు, తిరుణి కామ్యత్వకరితలయదె నీకు.
" " " ఆ 3 పద్య 43.

మ. న్తుతతారామలమై తినే నుముఖచంద్రిందొప్ప రోశాయత
స్థితి తాఁలో చెలియంజగములను బొఁబెన్ వానినుగ్గింపం
గతి తారామలమైతి మించుటలు వేడ్కంగాంచి యెందన్నద
ములబొందొనని దోషయోగులకు పశుమృలోగానె నద్యర్థుల్. 739

సుబ్రహ్మణ్యజయము, ఆ 1.

గీ. అబల మధ్య మనంతకన్యాణుగూడ, మాపరిభ్రాజమానంబు రూపహీన

మగుట సవికల్ప నిర్వికల్పమైనవాద, ములకు నెచ్చుడువిమయమై యలరుచుండు.

నుమనోమనోభిరంజనము, ఉల్లాస. 2 పద్య 108.

సీ. కలకంఠి శృంగారశలధి మధ్యంబున, ..మందరాద్రిగాఁ గుదురు కుఱచి
వెలదివెన్ననఁ దూగుఁజేడినిదరితామి, గాఁగరంబులఁ బట్టికాంక్ష లూరఁ
దరచఁగా నమృతంబు తఱుచుగా జన్మింప, నరవిందశరుఁడు తానాక్రమించి
యందులో సగపాలు తనివెమోని జేర్చి, నిలిచిన సగపాలు నేర్పుమెఱయ
గీ. నందమరంగఁ దన భనువందు నిలిపి, యవనిలోఁ దీయెల్లకాడనఁగఁబరగె
ననుచు మగువలు వినుతింప నాత్మయందు, సంతెల్లించునొప్పెనాదంతిగమన.
క. చక్కని మాక్తికచారం. ఒక్కజమగు రత్నకదక వమనిన యరమున్
జక్కెరదండివదీరుని, చొక్కపు సేవసనలు సాబగు విపాంచెన్. 743

శశిరేఖాపరిణయము, అప్పప. ఆ 1.

ఆ. ఉవిద నేత్రసామ్యమెందఁగాఁ గడఁగిమీ, నొక్కయేటఁజిక్కెనొక్కనెలకె
పగ్మ మోడె నొక్కపగటితే చెడఁ గల్పి, సఫలమగునె కోర్కె జడగతులను.
గీ కు భ...మీనలోచనఁగోనితఁబ, యబ్జధామాస్య హరిమధ్యయిశిరోజ
చాపనుభూయిగళనకజఁఘ యతుల, కన్యసాస్రీయలరాశిగాదె తలఁచు.
మ గతిమస్తేభిము నానచంపక మెగిన్ గైశ్యఁబు కందఁబు సం
గతవాక్యంబులు మత్తెక్కిలలు ద్విగ్వాప్యపా మయ్యుత్పల
ద్యుతి మో మంబురుహంబు దేహగుని కద్యస్థుల యామానిరీ
తతవృత్తిస్థితు లెన్నఁగాఁ దరమె తన్వాన్జానివైనన్ ధరన్. 747

భద్రాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 107, 112, 113.

చ. వదనముగోమఁగాంచి మది వారిజమంచుఁ దలంచి తెక్కిలన్
గదలిచి మేనువంది దుముకం దమకించి మదించి ముందటన్
గుదురగు నాసికాకనకకుట్టులమున్ వెనఁగాంచి నిల్చు తు
మొదలూ యనంగ ముంగురులు మించె లతాంగి లలాటసీమమై. 740

జల్లవీపల్లవోల్లాసము, ఆ 2 పద్య 196.

క. కచజలదగాత్ర చంచలాకమృవదన, కంజశాత్రవ నఖతారకావృజముల
నింపు మీఱుచుఁ దనరారె నిండువదన, లలితమై యొప్పుగగనతలంబుకరణి.
రంభానలకూబరవిలాసము, ఆ 3.

మ. వరహేమాంగలతల్ మదాలసలు భాస్వంత్రంజాహోషల్ నుఘర
ద్ధరిణీనేత్రులు రత్నమంజరులు ప్రోద్యద్ధాన్యమాలల్ నమో

త్కతరంభోయలు చిత్ర) రక్షశశిరేఖల్ కుందదంత ల్పరీ
వరకాంతల్ నురకాంతలై ఐఱలుటల్వర్ణింపఁగా శక్యమే.

751

రఘురామచరిత్ర) ఆ 1 పద్య 48.

పీ. తామరపూఁబోలుకామిరీచదనంబు, పున్నమజాబిల్లిఁ చెన్ను మించెఁ
గలువఁజేకులఁ, బోలుఁ కలకీకన్నుంగన, బేడిసమీనులన్వింపఁ దోఁచె
మొల్ల మొగ్గలఁబోలుఁ తెల్లని పలుగమి, రహిమించునట్టి పఞ్జముల విఁచె
బీరపూఁబోలునాఁబిడగొము నెప్పేను, సోదామసికాంతిఁ సరణి మించె.

గీ. గుడ్డులో పొద్దు మోహనఁ మోహనంబు, జోకలోజోకసాగనులోఁసోయఁగంబు
నీటులోనీటు లన్నిగఁన్వింప నగుచు, రీతి వాటిలై నత్యభామావఘాటి.

752

సత్యభామాపరిణయము. ఆ 2 పద్య 28

క. బడ కందము నడకందము, కడుమందము చిందము న్నగందగు సాగసా
మెడ కుందము రదబృందము, నడుమన్ నడుమన్ననృప్తి నలవయె మఱచెన్.

గీ. కర్ణములఁ జూడఁ క్రిశోభఁగానుపించుఁ, గరములరయంగఁబద్మవైఁఖరినెసంగుఁ
గజులఁ దిలకింపఁగమలాభఁదనరియొండు, లలనము మాటటికినిజమృతలక్ష్మీసముద్ర.

క. పనజాక్షి నడుమనైఖరిఁ, గన మందురు లేనిదైసకతమున భుఁలో
జను లందఁ జంతకన్న న, వని వరలక్షణముఁ గని సభంబునుట దగున్.

755

రామరాయవిలాసము, ఆ 3 పద్య 34, 36, 37.

ఉ. శ్రువలఁబోలునంగములఁ పోలికఁ జూడఁగఁనెన్నఁబోలు లే
జవ్వనమారయంగ నెఱిఁచక్కని రూపము చుక్కఁబోలు నా
కివ్వధ మెల్ల నారయఁగఁ నెద్దియు నొండు కొంత గానరా
దివ్వనితా లలామ మిపు ఁడిచ్చట్నుండఁగ హేతు వేమొకో.

758

కాలిందీపరిణయము, ఆ 2 పద్య 70.

చ. కమలజుఁ డాలతొంగి మృదుఁగాత్ర మెనర్పి కడానికిం నుగం
ధమునిడకున్న యాకొఱతఁ దప్పఁగఁ జేసెను బువ్వ వీపనన్
విమతినముజ్జ్వలజ్వలనుఁ పీచుటకై నియమించుచోల్కి నా
కమలముభీమణింబరుపఁకర్మల పాలొనరించె నక్కటా.

767

చ. ఇలనయిఁబట్టు ట్రాగములుఁ హెచ్చుగ నూర్జ్వమ్మోలొటఁ జెల్లకుం
గలయది గాదె పృథ్వియగుఁ కాంతలనత్కటిసిమక్రిందటన్
మొలచి తమారుకాండమిషమోస లగోగ్రములొచు జంఘల

న్వీల సితకట్టులంబులను • వింతగఁ దాల్చె నిద్రెట్టి చిత్రమో. 696

శంతనూపాఖ్యానము, ఆ 2 పద్య 57, 82.

ద్విపద. నిండుచీకటి నేలుఁగీలంపుడాల, గండుఁదు మృదచాలుఁకల్కిముంగురులు
నూతన హేమంబు • నును మెయితిరు, లేతచందురుఁబోలుఁలేమ నెన్నుదురు
ఇంద్రచాపాగ్రంబుఁలేంతి కన్నోమలు, చందుగినిప్రియసఖుల్ • చామ సేత్రములు
శ్రీకారముల నిరఁసించు కర్ణములు, అకల్కి నునుఁజెమ్ముఁబరయ నద్దములు

... .. 697

సారంగధరచరిత్రము, బా. శం. ఆ 1.

శా ఇచ్ఛామాక్షీ మెఱుంగునానికముతో • సీదాదు మేమంచు నా
నువ్వుంబువ్వును జంబకంబు కడఁకన్ • బోరాడ మధ్యస్థమై
నువ్వున్ సామ్యముచేసి చంపకముతఁన్నన్వీడనాడంగ నో
దవ్వైపోవుట బంభరావలికి గంధస్వాంతిముం చెల్పుచున్. 698

విశ్వకర్మపురాణము, ఆ 5.

గీ. శకుంతయునువీటి పూర్ణతఁజెంది యైన, నెలఁతనిటలంబు కెనరాకఁసీరజారి
యప్తమితిధి కట్టసఁచు శరీయముగఁ, గొంకి పేఁగొందె బాలమృతగాంతుఁడనఁగ.

ఉ. శ్రీకృష్ణకర్ణపంగతి పరిక్షును నేత్రీయుగంబు ధాశధ
భ్యాకృతిమీనకేతనకఁశంగొని యర్జునుచిం గింపించి మ
ల్లోకమునందెనోయని విఘ్నోలతఁజూచి విధాత మీఁదు రా
నీక లిఖించుకేళు లనఁనింతికి వింతగఁ దోచె భూలీలతో. 700

గంగాగౌరీవిలాసము,

గీ. సరసిజానన తొడలు విత్తరముచేత, సమదమంజరరాజహస్తముల గెలిచె
నందుచేఁ గాఠ యధికలఁజ్ఞాభరంబు, మించి వక్త్రంబు విడిముడిఁగించుకొనుట.

గీ. జలనిధితరంగములచెంత • చిలువఁతేని, పైఁబరుండిన కటివేల్పుఁపగిది దాని
వభులదరిఁ గుల్కు నూఁగారు • పాముమీఁద, నిండువేడుకతోడఁబరుండవలె.

నీలకుంతలావిలాసము.

మ శశిపక్షుక్షయ మెన్ని యక్షయకళాఁసంపాప్తికిన్ దాతృహృ
ద్బుకుండై దీని సృజించుకాలమున నక్త్రంబయ్యెనో తా మహ
ర్మిశయూర్వస్థితి నుంట రోసి తొలఁగెన్ • రేతేఁడఁటంచుం దదం
ఘృశయాకాగ్రంతఃఖాకృతిం బొలిచెనోకింద్రకవిత్రారకల్.

702

స్మృతినివావిలాసము, ఆ 2.

ఉ. అతనాలకుప్ప యమృతావగతెప్ప నుమాన్త్రునోటల
జాతెడిపూలకుప్ప సగంసంబగు తేనెలతిప్ప ముత్తెపున్
వారపుజిప్ప మామిడులకచ్చురసమ్ములగొప్ప నాగ నా
సారసగంధియొప్ప మురళీకాసన నాకు వచింప శక్యమే.

703

భార్గవపురాణము, ఆ 4.

సీ. హరిశుధ్యయగుట నొక్కయ్యనఁజూచి....., కుంభములోపయ్యెడకొంగు మాట
భోగేందువునమించునూఁగారు గవి ముఖ, చంద్రుండు కురులనుఁచాటుకొనఁగ
గజహస్తములసొంపుఁగలయూరుపులఁ గాంచి, చరణపద్మంబులుఁజడిమ నొందఁ
జంపకపునవదుర్జయనాసికమునకు, నళికులాలకములుఁచలనమందఁ
గీ. గంచుమట్టెలుచిటితాళశకులనెరసి, మించి మెఱుమంగమరిపెంబుఁమిగులఁగదుర
నించువిలుకాఁడుసేమించిఁపెంచుకొన్నయంచగతిఁగొల్పుఁజేరనశ్శయ్యబలపచ్చె.
శివరాత్రిమాహాత్మ్యము, లో. సో ఆ 2.

సీ. యామినీ భామినీఁట్కామినీమణులెన్న, సీమంతినీపాదశిలనఖములు
ఇందిరా నుందరీ ఁ మందిరంబులుజూడఁ, జందిరానన విభాస్వత్పదములు

... ..

నాశామృతాశాభిలీలాకరములొ ప్పగ,వాశారుజాధరి ఁ వరభుజములు

గీ. ఆహహ యాయంతి సొగసుమోహములదొంతి, కాముపట్టపుదంతిచెంఁగల్వబంతి
లలితవాసంతి చెలువు మేలగు వలంతి, మరునిదీముశకుంతి భూవరుపడంతి. 789
గీ. కలికెక్కులు కుగ్రితిపారఁగములు నారు, శాస్త్రధారాగ్రిరుచిరంబునభియమేను
కలిత జ్యోతిర్విలాసంబుఁ గాంతతనువు, విద్యలమయంబు నడు మె యవిద్యకాని.
నరసభూపాలరాజీయము, ఆ 3.

సీ. చిగురులఁగఱకుగాఁజేసినయాఱడి, లేటులఁ జెల్లఁజెంఁనించురట్టు
జగితొగఁజేటులఁజేరఁజేసినసేగి, యంచలఁగొలఁకులఁనుంచునగడు
కొన్ననగుత్తులఁగూలఁజేయుకొఱంత, యనఁటులఁజొనతోడఁనొనరుచునడి
యేనుగుగొంగలఁగానమంచినయెగ్గు, తరఁగలఁ గుంగంగఁదార్చు కీడు
గీ. కలికెచేతులఁగురులునుఁగన్నదోయి, నడలసొగసును.....దొడలుఁగొనుఁ
దఱులు నొనరించికాదెతాదాతొడరి, చేసికొనెతేకయుండంగఁజెలగితనకు.

శుక్లాంధ్రనిరోధ్యనిర్వచననైషధము, ఆ 1 పద్య 34.

చ. చెలువయెమానిగున్న యలఁచెల్వపుఁగొమ్మలె చేతు లందపుం
దలిరులె కేలుదొయి నెఱతావులమావులె గోస్లు తేనియల్

దొలఁకెడుపండ్లె బోతగుతోడ్చుమో బొడ్డు పండ్లకై
చెలువుగఁ దొడ్చివెల్వడినఁ బీమలబాహులె యారు కన్దనన్.

708

రసిః భవమనోరంజనము, ఆ 1 పద్య 108.

చ. అలతలకట్టు లింతితఱులన్నుకను ల్నిడుద ల్వలంది చె
న్నలరెడు బొడ్డు ప్పటునుడిఁ నాతుకన్దె పుఁగొను సున్న బం
తులు ననఁబోడి దొంగవిడ్డెలు రూపుపూని యా

మెలఁత నెవంబునం బుడమిమీఁదిను గుఱివ్వుగుచున్న వారెవరన్.

709

,, ,, ,, ఆ 3 పద్య 122.

చ. నిలకడఁగన్న కొఱిమ్రొలుఁగుఁ నీటున మేనును దాల్చి యిచ్చమై
మెలఁగెడు గుడ్డుమాచివలెఁ మేనిమిచెఁతలు పూని మెత్తకై
చెలఁగు పసిండి బొమ్మనలెఁజేరువఁ గుఱివ్వుగుచున్న గోఱపదిం
గలయఁగఁజూచి పూనిలతుకఁ మృనిముల్గు లనొచ్చి కృచ్చునన్.

710

శుద్ధాంధ్రభారతిసంగ్రహము, ఆ 1 పద్య 183.

సీ. కవజక్కవలఁబోలితొవ పెక్కువల నేలి, గన్నులుఁ చెన్నుమీఱ
జిగిహున్నువలెమించితగమిన్నుఁదులకించి, మేనును గొనునుఁజానుమీఱ
నిరులసాంపునుమీఱిఁ తరఁగగుంపునుదూఱి, కురులును దరులునుఁ గొమరుమీఱ
నరఁటాకుఁగనినవ్విఁ మరుబాకులకురువ్వి, వీపును జూపునుఁవింతమీఱఁ నడలు

గీ. జిలుకవలుకులుఁ జెలువంబుఁగులుకుచెవులు, నశుకుతోడలునునోయ్యోగఁ మొలుకు
మెలకనగవును జిగిమోవిఁగలిగి యలరు, వెలఁదిసంధ్యకూఁతునుచెచ్చిఁ పెండిచేసె.

శుద్ధాంధ్రోత్తరకావ్యము, ఆ 1 పద్య 127.

బాలిక.

సీ. లీలఁ బొత్తులమీఁదఁ రేచి కూర్చుండుచోఁ, దద్దయు పొకకొంతఁముద్దుఁజెలువు
క్షీతిమీఁదఁ లేతకొంగలిడి తడవుచో, మొనలిడి యుండొకఁముద్దుఁజెలువు
నల్లనల్లన తప్పఁటడుగులు వెట్టుచో, నిద్దంపు బసవరఁముద్దుచెలువు
కొదలుమాటలు తేసెఁగులుకుచుఁ బలుకుచో, మోహనంబగు వింతఁముద్దుచెలువు

గీ. కలిగి యాబాల నవచంద్రికశయనంగ, దివుట నామనిఁదనరు లేఁదీగయనఁగ
సంతకంతకుఁ బోదీచేఁనలిశయిలాయుఁ, బరగెఁ జూపఱుకును గనుఁపండువగుచు.

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 8 పద్య 186.

ఉ. ముద్దులమాటలున్ జిలుకఁబోయెను నున్న ని లేత నెక్కులున్
గొంగె నున్న నెన్నడును ♦ కూకటి కలవక ఫాలవట్టిగన్
పైయిముచేయు ముంగురులు ♦ విప్పగు శౌవులగొప్పకన్నులున్
బొందొకవిత యై యమరె ♦ బుష్పమగంధికి బాల్యవేళలన్. 713

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 21.

సీ. ఆగయంగ నెమ్మేను ♦ గురువిందచయ మాట, దంతముల్ పజ్జివి ♦ తాన మాట
మాటలు నెఱిమించునూ క్తికావగు లాట, భుజములు మరకతఁబూర్త లాట
నెగఱుపెన్నెఱిగుంపు ♦ నీలజాలము లాట, గణములు వైదూగ్యఁగణము లాట
గగములు పుష్పరాఁగఖ్యాతి గల నాట, జరణము వ్విగుఁగునిరణు లాట
గీ గోకిచెయ్యులు గోమేధిఁకంబు లాట, వనిత లెల్లను నవరత్నఁఖని యబంచు
ముద్దు చేయంగఁ బెరిగె నాఁముద్దుగుమ్మ, ముల్లమగు కల్పవల్లీమృతల్లి యగుచు.
ఓఘవతీపరిణయము, ఆ 4 పద్య 76.

యువతె.

సీ. నాభికానాలచుండలమున మొలచిన, తాపింధనల్లిమృతల్లి యనఁగఁ
దనమనోధివపుష్పఁధనురంతరంబునఁ, గట్టిన బంగారుకట్టు లనఁగ
పొందర్యకేలికాసారంబులోపల, మొనసిన నెత్తమ్మి మొగడ లనఁగ
నిలల పైవంధయఁగిహఁకయనినై, గవిసిన నాథాంధకార మనఁగ
గీ. నాఁడునాటికినారుఁగానంగఁబడియో, వగులునోచెఁ వచ్చెగురులు
వారిలె వంతట నాత్తిల్లఁకంశవల్ల, భాత్తనంభవ సంపూర్ణయౌవనమున. 715

వరాహపురాణము, సం. మ ఆ 2 పద్య 112.

చ. అనుపమ చంద్రిహాసవిపులంబకముల్ చెలువైనమోమునన్
ఘనతర చక్రవిజకలఁనంబు మెఱుంగుమిటారి.
... .. గుప్తలాలనకఁలాపవిలాసమువేణి జోవుచు
స్మవసేజశస్త్రశాలయన ♦ మానిని రాజిలు యౌవనంబునన్. 716

నాగరఖండము, ఆ 5 పద్య 27

సీ. ఖాతెఱి తొంటికైఁగడి మాటలాడదు, కుటిలవృత్తి వహించె ♦ గుంతలుంబు
లక్షులు సిరులురాఁనఱచూడ్కిఁ గనుగొనె, నాకించె బొయగొం ♦ యౌవనంబు
..... ల్నెగఱు వంతుముపేక్షగడకొత్తె, బాణిపాదము లెఱ్ఱవాఁదొడఁగె
సాకెన మృగంబుదారిద్ర్యములఁజెప్పె, అంబోర్వకిటులొకఁజొచ్చె మేను

గీ. వట్టిగాంభీర్య మెక్కుడుఁజెట్టకొనియె, నాభి నానాటి కీగతిఁనాటిపాండు
చవుకయైనట్టియచ్చటఁజనదు నిలువ, ననుచు జాతినకరణి బాఁల్యంబుజాతె.

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 5 పద్య 7.

చ. దినసమువోలె శైశవము ♦ దీఱఁగఁ బ్రాయపురేయి నోచుచో

నవకపుమోవికెంపునఁ గఱసంబడియెన్ నెఱసంజవోలె న

క్కువలయపత్రి నేత్రి నవఁకుంతలబాలతమోవితానముల్

గలియఁగ దానఁ జో మరునిఁగగ్వము దుగ్ధహ మయ్యె నయ్యెడన్.

718

కకర్ణరసాయనము.

నీ. కూఁకటివేణితోఁ ♦ గురులు గూడకొనంగ, మేలినిద్రపు మేను ♦ మెఱుఁ గెనంగఁ
జిన్నారినగుమోముఁజిగివంతకళఁ జెందఁ, దళుకుఁగన్న లొకింతఁబెళుకుఁబొంద
మగరూపుఁ గన్న నెఱ్ఱెచ్చిఁ గొంతు వగమీఱఁ, దేటమాటల కొంతఁతేనెలార
వాతెఱకెంజాయఁవగ మాధురీ సహింప, నిగ్గు ♦ మొనసి మించ

గీ. నడలుగులుకంగ నూఁగాఁగఁనలెప్పసంగఁ, గటి విజృంభింప నణఁకువఁగానిపింప
నల విదర్భనృపాలకఁన్యాసలఱు, కద్దుతఁబుగ యావన ♦ మంకరించె.

719

ఇందుమతీపరిణయము, కు ధూ ఆ 2 పద్య 147.

నీ. ఆపిన్నపాప దాఁసంతయై యింతయై, యోలి నొయ్యన బాల్యఁకేఱి దనరె
మగవారియెదుటఁబఱ్ఱుటనుండుటకుఁగొంకెఁ, దఱచుగారాదయ్యెఁదండ్రీకడకు
నంగకంబులబాగుఁలదసి యోమఁదొడంగె, నడలనీదయ్యె నెఱ్ఱెప్పకును బైటఁ
నేర్పఁజూపుల కలిఁకితనంబువసనేర్చె, బలుకుచో బొమలార్చుభంగులెఱిఁగె
ముదురుబ్రాహ్మ. పుఁడఁడఁతుల ♦ కథలు, పొడముచోనిగ్గుపడిపా తిఁపోవఁజొచ్చె
శైశవముఁబాఱునొత్తుచుఁజనవ్వనంబు, కర్మమనుతో సంతకంతకుఁ ♦ గానుపింప.

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 6 పద్య 203.

నీ. కచపాలిరుచికేఱి ♦ గవ్వ గప్పినయప్ప, డె పికిలి జల్లి వఱిఁజింపుకొనియె
జఘనభారము కొంతఁజనియించినప్పడె, దమున కెఱుఁచఁకొం బమర్చె
మందయానపొగ్గి ♦ సందుగొన్నప్పడె, యంచఁజేగిట్టె ♦ వనదమునకు
గొప్పలు ఁనప్పడె జైత్రయా,త్రీకుఁ బార్జ్ఞయంబు లెదుఁగొనియె ననియె

గీ. నింతిబొమతీరుఁగనినఁ ♦ బెక్కు పెట్టెఁజూపుకొన్యాడిదేతినఁదూకుగొనిగె
ఁంచబాణునెటువంటిఁబలిమియెంత, జయముఁగలిగించె బాంచాఁకిఁబవ్వనంబు.

పాంచాఁకీపరిణయము, ఆ 1.

శ్రీకృష్ణము.

గీ. నీ నడచుటయు బాహుభక్తకాస్త్రు, పథతిలి నించుమించు శక్తిరహితము.
 ననుభవించు ఘనమోహిని భాన, పరివర్తితైన యీ నడకపోయియును.

విద్యవనవిచిత్రరామాయణము, ఆ 2

వృద్ధి.

గీ. పసిమిహానందిని శివవల్లభయుఁబోలె, వరనెందుకలఁగిల్పి శివమూ నని
 ముగిసెన్చెలఁచిభక్తివల్లనానందభువా, నమరెడు మాడుతఁకన్ననాల వలనఁ
 గడుఁ జిట్టివచ్చి యంతఃపూఁతసాక్షిగల్గె, పడువుఁజూపెడిమేని శివల వలనఁ
 దునిసిజీర్ణకు మార్చెను శివుకల వలనఁచు, బాహు.....లఁకలము వలన

గీ. ఘోరవనముల దుండ శివోదయ్యెన్, దనరు ఘనకానకుహరహింసల వలన
 భావబాదులైపోయినపాకుమేడ, పగిలెగాన్పించుచునుదోపదాతియొకఁడె.

కళాభాస్కరయము, ఆ 2 పద్య 43.

పద్మినీజాతిస్త్రీలక్షణము.

గీ. రాజీనిధి పరివారించుమింహస్వి, బోధలక్ష్మణము శివోదయి
 సద్భావనాతిథి శివ్యవ్రతాచార, తిరుగుకురింగా శివవశ
 పాటలాధర చక్రిపల్లవమృదువాణి, గానవిద్యాబోల యానంద
 హంసభాషిణి మణిహారివిభూషిత, మదమదానకయాని యానంద

గీ. విమలపద్మంబు పద్మిని శేషగట్టు.....

724

కోకోకము ఆ 1.

చిత్రినీజాతిస్త్రీలక్షణము.

ఉ. అన్నవయెనకాన కుటిలాలకపంక్తులు జెన్నమిఱఁగా
 పన్నలుజెట్టుపచ్చురుపునంబును బూయఁగ నేర్పు నయ్యెతం
 గన్నలు వాల్చు.....కాకకు నోగ్గుదు నేర్పునేతలం
 దిన్నని మాటలందు గడుఁ ద్రిప్పురు జిత్తిని చిత్త మాకియన్

730

కోకోకము ఆ 1.

శంఖినీజుతిస్త్రీలక్షణము.

- నీ అన్నవశుగునడుమునైన యధరంబు, గొండెంబునకుఁ జొక్కుఁ ♦ గోపగుణము
గొంచెపుఁ జూపును ♦ గుడుపుదొడ్డనరాదు, మృదుభాషణంబులు ♦ మేను నునుపు
నున్నత... ..భారముత్పలదళశత్ర, కారిన్యపదపద్మకంబుకంటి
లాలితభూయుగ ♦ నీలాళికచసంస్కృతచిత్ర
గీ ప్రియసంబులు గారంబు ♦ పెంపుతావి, వేల్పుపట్టినవెట్టియై ♦ విభుని నమ్ము
నీలవన్నెలచీరలు ♦ లీలగట్టు, శంఖినీభామ... .. 731
కొక్కొక్కము ఆ 1.

హస్తినీజుతిస్త్రీలక్షణము.

- నీ. నడువసేరదు వంకపాడపును గలవేల్పు, గళపాదయుగళంబు ♦ గళము శుశుచ
కపిలవర్ణంబైన ♦ కబరీభరము గూర, చేప్తలు వలమైన ♦ చిఱుతయొడలు
కిరిమదగంధంబు ♦తనువులు, కటిక మాయము లధికంపుగుడుపు
విపుల్లృప్తకఠిన... ♦గడుఁ గూర్పు, గద్దదస్వరము చిక్కనిమనంబు
గీ. హస్తి నీభామ యుగ్రతరాంతనీమ 732
కొక్కొక్కము, ఆ 1.

స్త్రీప్రాముఖ్యము.

- క. పతియును గుణవతియుఁ బ్రజా, పతియు ననువ్రతయు నైన ♦ పనిత నవచ్చా
న్వితదృష్టిఁ జూచునతిదు, గృతి కిహముం బరముఁ గలదె ♦ మతిఁ బరికింపన్. 733
క. సంతతగృహమేధిఫలం, బంతయుఁ బడయంగ నోపు ♦ ననుగుణభార్యా
వంతుం డగువాఁడు క్రియా, వంతుఁడు దాంతుండుఁ బుత్రివంతుండు నగున్.
నీ. ధర్మార్థకామసాధన కుపకరణంబు, గృహనీలివిద్యకు ♦ గృహము విమల
చారిత్రశిక్షకా ♦ చార్యకం బన్వయ, స్థితికి మూలంబు సద్ధతికి నూత
గౌరవంబున కేకకారణం బున్నత, స్థిరగుణమణుల కాకరము హృదయ
సంతోషమునకు సంజనకంబు భార్యయ, చూపె భర్తకు నొండుగావు ప్రియము
ఆ. నెట్టినుట్టములకు ♦ నెట్టియాపదలను, నెట్టితీతములను ♦ ముట్టఁ బడిన
వంత లెల్లఁ బాయునింతులఁ బ్రజలకు, నొనరఁ జూడఁ గనిన ♦ జనుల కెందు.
భారతము, ఆదిపర్వము. ఆ 4 పద్య 81-84.

గీ. అధికదుఃఖిలో గార్తున ♦ కాపధంబు, నురుచిరింబుగ భార్యయమావె యెంచు
నొనర భార్యను మేతుల దైయున్నవాని, కెంతలయ్యును నాపడలేఱుక పడవు
క. అలసి నెడ డస్సి నెడ నాఁకలి తృప్తియు పై నయెడల ♦ గడుకొని భరిణీ
తలనాథ పురుషులకు ని, మృదుల భార్యయ వామఁ జిత్తమున దుఃఖంబున్. 737
గీ. పురుషునందు దోషపుంజంబు గలిగిన, నెఱఁగి యెడ నహించునీని భార్య
పురుషుండు దీప్తిభోగంబు దేహతెరంబునందు ధక్మతెరియఁ బడయు 738
భారతము, ఆరణ్య ఆ 2 పద్య 78, 741-9.

క. పలువురు కీర్తిడితురు భూ,వలయాధిపి యరయ మంచి నారును గల ర
క్కులధక్మవతులకతమున, నిల నిరపాయత్వ మొందియెనకం చెనఁగున్. 739
క. పాతినృత్యము గలిగిన, నాతి యనఁగ దైవ మన జన్మముత వేఱే
యాతతధర్మార్థనుఖి, ఖ్యాతులు సద్భార్యవలనఁ ♦ గాదె కలుగున్. 740
భారతిము, ఆను. ఆ 2 పద్య 218, 219.

గీ సంసారసాగరక్షయగుఁగుఁబారాకి, దరియింపఁగాఁజేయుతరణితరుణి
హృదయంగమన్ఫుర్తి ♦ నెపుడు నామోహంబు, గలిగించుతావిచెంకలుపయెన
కామిత ఫలములఁఘటియించివేలుపు. టేడు పెంచినచెట్టు ♦ రెన్నుకొమ్మ
కందోగలోనత్యక్షకాస మొందింపఁగా, మంచిపున్నుచుచండమామరామ
గీ. సదనమణిమహదీపికాశ్యాలబాల, వల్లభ మనోమనావళి ♦ వారివారి
శుభవంపరర్షిండు ♦ సోనచాన, పృథులగర్భమణిగణఁ పేటివోటి 741
దశావతారచరిత్రము,

గీ. కులకాంఠసౌభాగ్య ♦ కలనంబుననె కదా, ముదిమివీడ్చిపిపాయుఁ మెదపుఁ బతికి
గృహిణీమణియదృష్టి ♦ మహిమంబుననె కదా, లేములు కడి సిరులెల్లయుఁ కేని
కాత్మీయసతినుసృతాప్తిచేతనె కదా, యిడుములు వెడలిమేలెనఁగు విభుధి
కిల్లాలిన న్నాన్యవృత్తిచేతనె కదా, చింతవాసి ముదంబు ♦ చెలఁగుమగన
గీ. కలులుగానజగాననియతివమిన్న, కెన్న నునుణంబు లన్నియు ♦ నెఱఁగియుంట
శ్రీహరికృపాకటాక్షవిశేషగరిమ, నఖిల సంపద లొనఁగూడి ♦ యలరకున్నె.
నయనోల్లాసము, ఆ 2 పద్య 105.

స్త్రీస్వభావము.

క. కులమును సమాన్యతయు, గలిగి యొకనిభార్య యై సంగారవలీలన్
మొలఁగును వెలిఁ జుముందున్, ఎరువ పరిస్థితి యే ముఖం గల భుజం 742

సీ యోషిజ్జనంబులు ♦ దోషంబులకు నెల్ల, మూలంబు వారల ♦ నేల చెప్ప
నడిగితి గానఁ గఱిన్మంత నెప్పెద విను, పురుషులమేలిమి ♦ పాలఁతు లెఱుగే
రది గాక నిర్లజ్జలై కుత్సితుల భజి, యింతురు కదిసిన ♦ యంతఃజేసి
వల్లసీయులు లేరు ♦ వారల కెవ్వరు, దండిభీతి న పాడిపిదప్పకునికి

ఆ. యగ్ని గాఢముల మఱివోంబుధి యేఱుల, నంతకుండు భూతఁసంతతులను
వనజముఖులు పురుషులను దృష్టిఁబొందుట, గలుగ దండ్రు కోవిఁదులు మునీంద్ర.
క. కల దొక రహస్యగోపన, మలఘమతీ పనుము పురుషునన్యని గనినం
బొలఁతులకు నేమి నెప్పదుఁ, గలుగుఁ బడనుతోడికళలు ♦ 745

జ. కుడుచుట కట్టుట పూయుట, తొడుగుటయును వివిధధనతఁతులు గూడుట యె
క్కుడు వేడ్క నేయఁ బాలపు, పడఁతికిఁ బరపురుషుఁ గవయఁబాటుటవోలెన్.

గీ. తొల్లి నిర్దోషదిత్తత ♦ నెల్లజనులు, వలచినవృద్ధ దేవత్వఁవైభవంబు
నొందఁజాలియుండుదురుమాఁయోపయుక్తి, వనితలకు లేకసాధ్యులైయునికిఁజేసి
క. వనితలు మాయావినులై, యనిరూపితచిత్తవృత్తి ♦ సంచితరక్షం
బనుపడ కుండుదు రైనను, వినినదికథ యొకటి నీకు ♦ వినిపింతుఁ దగన్. 748

భారతము, ఆను. ఆ 2 పద్య 172-181.

గీ. ఉపలములకంటెఁగఱినంబులొక్కవేళఁగునుములకంటెఁసోకవేళఁగోమలములు
గాన లజ్జాభయంబులు ♦ గలవోలేవో పువ్వుఁబోఁడులహృదయంబులెవ్వఁ డెఱుగు
శృంగారనైషధము, ఆ 7 పద్య 182.

సీ. ఖండశర్కరతోడఁ ♦ గలహించుపలుకులుఁ, బద్మవిలాస మేర్పఱచుమోముఁ
దుహి నాంకుశలతోఁడులదూఁగుచెయ్యులుఁ, జెమటఁగ్రొన్నెత్తురుఁసేయుమేను
నిలు నెల్లఁ గరగించు ♦ నేర్పులయంపులుఁ, బువ్వుల కరుదైన ♦ పోదిసేత
తమకంబు రెట్టించు ♦ తరితీపుతలఁపులు, నెనసినమదిలోని ♦ యిచ్చగింత

ఆ. గలిగి కఱవ నున్న ♦ కాలాహిపోలికిఁ, జెలఁగు చున్న సతులఁచిత్తవృత్తిఁ
డెలియ వశమె యెంతఁధృతి గలవారికి, నాక కాదు నిఖిలఁలోకములకు 750

ఆ. కోరినతుల కెల్లఁ ♦ గూర్చువా రెవ్వరు, పతుల నైన సతులఁహీతుల నైన
బలిమిఁ జెలిమి నైనఁ ♦ బరహస్తమున నైన, హింస పఱతు రాత్మఁహితముగొఱుక
భాగవతము, స్కం. 8 పద్య 518, 517.

ఉ. ఒక్కొక్కవేళఁ బద్మముఖులొల్లమి నేయుదు రొక్కవేళఁ బె
న్మక్కువ నాదరింతురు క్షుణ్ణక్షణముల్ జవరాండ్రచిత్తముల్
వక్కువ వేసిరం జనదుఁపాయములం గడు నిచ్చుకంబులం

జక్కగఁ జేసి డాసి సతిచిత్తముఁ బట్టి చరింపఁగాఁ దగున్.

752

వాచచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 89.

క. జన్మనము రాకమును పెవిశ్శ్రువం న, మంతయును హృదయ మొనర్చియుండఁచికొందు
లేమియెఱుఁగవికరణిఁ శీనబాల్వ, చేప్తుఁ బ్రకటింతు రవని రాజీవముఖులు,

సీ గజకర్ణుల కింతఁగల్గినఁ గల్గిన, కలికినెమ్మదికి నిల్కడలు లేవు
కమలచూపునకింతఁగల్గినఁ గల్గిన, కాంతనెమ్మదికి నిల్కడలు లేవు
చలదళంబులకింతఁగల్గినఁ గల్గిన, లలననెమ్మదికి నిల్కడలు లేవు
కారుమించునకింతఁగల్గినఁ గల్గిన, పడఁతి నెమ్మదికి నిల్కడలు లేవు

గీ. జలచులకొకంతఁగల్గినఁ గలుగనియు, కమల సేత్రోలముదికి నిల్కడలు లేవు
కావున నహటికల యుచ్చకంబు లెల్ల, పిశ్వాసించినమగవాఁడు యెఱివఁడు.

శుకసప్తతి, ఆ 3.

చ కిటుకదనంబులుం గపటకృత్య ముచ్యతే మాటపల్కులుం
గుటిలము కూచిచూగములు యిట్టితము ల్లరితీపుమాపులు
నప్పటపటపందనంబులును యజ్ఞులబాగులయెంచిమాడ నీ
యాటపటము ల్లరితీ జలకజాక్షులకున్ సహజప్రసర్తనల్.

755

ప్రభులింగలిల పి. బ. ఆ 2.

స్త్రీగర్వాము.

సీ. గజరాజగామినికంతనూత్రంబులు, కాలనూత్రంబులుఁగాఁ దలఁపక
పద్మపతీక్షణ యిహపాశంబులు, కాలపాశంబులుఁగాఁ దలఁపక
కోమలిసీననక్షత్రజచక్రింబులు, కాలచక్రింబులుఁగాఁ దలఁపక
యెడురాజపదనమ్మదూరుడండంబులు, కాలదండంబులుఁగాఁ దలఁపక

గీ. కాలనూత్రంబు లెబ్బంగిఁగడచు నరుఁడు, కాలపాశంబు లేభంగిఁగడచునరుఁడు
కాలచక్రింబు లేభంగిఁగడచు నరుఁడు, కాలదండంబు లెబ్బంగిఁగడచునరుఁడు
శకుంతలాపరిణయము, పి. పి. ఆ 4.

గీ. కిటదుర్గంధభీభత్సవేషములకు, నాలయంబులు చక్రమాంసాస్థిపంజ
రములు నైన నధూశరీరంబులకును, వ్యాధిహముల కింతైన వాని గలదు. 757
ప్రబోధచంద్రోదయము, సం. మ. ఆ 4 పద్య 8.

చ. నలపులు చంచలతలు యిహపులు పంకములోనికంబముల్
సోలపులు వాస్తరంగములు చుఁపులు యెఱివఁడు మేఘజాలముల్

వెలగుఁ దలంగి చూడఁ గొనినఁ జూపేలము శిరింగిలము లో
రెలపులొ యత్తెమాశ్వుములు * తొమ్మిది పాక్షుల నొకనొకఁ.

776

అనునీసంపదగోపాఖ్యానము, ఆ 2 పద్య 74.

నీ * జువ్వరిసుధవారి * విగ్నహరించుడు, తొలుకెమ్మెల్లల * పేలు గలదె
నూటిపాటింపక * శుక్రకులఁ బల్కలు దాటు, చూపుల నిల్కడఁచూపఁ గలదె
సచ్చక్రిగింపుటన * ప్వక్రిమంబునఁ బొల్పు, సాధుశ్విఁమెన్నఁ గలదె
నాస్తీవాదక్రియో * పాస్తీకి నెడిముకొన్నడుముల దాన్త్రమే * నొడఁ గలదె
గీ. సరలుపల్కలుపలవంతఁబటచుటచులు, సిక్కినా లునున్న పలచులో * నెవ్వనఁబ
లధికపాపస్వమాపిణులగుట యరుదె, యంగనలు వారిపై మఱి * యులుగఁదగదు.

మదక్షిణాపడిణయము, ఆ 4 పద్య 32.

మ. గరువంబుం గపటంబు సాహసము గుఁచుకర్తం బశశ్వాసమున్
దిరమా వంచన నందియగలుగు మనఁగీర్వదైన స్త్రీయంత్రమున్
నరకద్వారముఖంబు స్వగ్రనుఖిఁ * ఘ్నుంబు స్వగత్పాశవ
ల్లరి నెవ్వఁడు నృజించెనో మ * శ్శిల్పానానినీమనప్రభా.

780

భగ్నహరినుభాషితము, ఎ బా. శృం. పద్య 45.

క. జనకు నయిన సోదరు నైనను నెతు నైన నొకఁడరిఁ గఁనం దరుణులకున్
దను పెక్కను లజ్జపద, భువి హరితో దుఃపదపుత్రి * యనెఁ గది తొలుతిన్.
సారంగధరచరిత్రము, చే వెం. ఆ 2 పద్య 248.

ద్విపద. ఆమతఃస్థ మగవారి * తలఁ బెట్టిదుండ, గమున బొంతులుపల్కి * కారించఁజూతు
గతివలఁదొంగలు * లరసి కనొనఁగ. తీతిలోన నేరికఁ * జెల్లదు నుమ్మ
పాదినంబుతోక్కటి * చురియాడుటొకటి, కదిసియొనర్చుటొక్కటి తియ్యలులకు
కపటంబె కాని నిక్కంబు బింతలేదు, చపలనేత్రుల నమ్మఁ * జనదు నృపాల
తనయుని నైన పో * దిరునైన మత్యు, జనకుని నైన
తిలకించుచో మఱి * దెలుపలకెల్ల, జిలజిల
హరితోడ ద్రోపని * యడవాముచ్చ, పరికించ నటులే యి * వ్వడఁతియు...

సారంగధరచరిత్రము, మా. తి. ఆ 2.

శ్రివరగ. పాలతోడలయంటి * బాస జేసినను, స్త్రీల నమ్మఁగ రాదు * చిత్తంబులోనఁ
జూలకులు చక్కని * పురుషులఁ జూచి, పలకురన్ దొ * వడివాక్యంబు విసవె.

సారంగధరచరిత్రము, బా. శం. ఆ 1.

ఉ. చక్రేంద్రపూత్రపూసినకృపణము భూమల వాక్యవైఖరులో
చక్రేంద్రుల చెన్న మెత్తనశిఖిలైందోడులచిత్తము ల్బ్రహ్మలో
చక్రేంద్రసంకెలలో సతులఁ జేర్చులు కొవ్వల సమృద్ధియైన
యక్కట మేకవన్నెపులుఁలంగన లెన్నిట నెన్ని చూచినన్. 763

కవిరాజమనోరంజనము, అ 1

మ. మలభూయిష్టపుండ్రోలుబొమ్మయగు కొంత్రం జూచి విద్వాంసుఁడుం
బలిన్రేణి మనోహర..... నవాంభోజాన్య నీలోత్పలా
లేలతాతన్వీ యటంచు మర్కండగు హర్షించున్ రమించున్ భరీ
ధోయంచున్ వినుతించు మోహకృతులొ భావింపఁగాఁ జెత్రిముల్. 764

క. తినుఁ దలఁచినఁ బరితాపము, గనుఁగొనఁ జెత్త భ్రమించు ఁ గడువేడుకము
ట్టిన మోహంబు నొసంగెడు, ననిత దయిత యనుచుఁ బలుకఁచుచునె జగతిన్.
తే. ఎంతలో నింతకన్నుల ఁ గుఱులు నిలుచునంతలోనింపు వాకించుఁచన్మృతమట్లు
కాకలోచనమార్గంబు ఁ గడచెనేని, గంభీరమునకన్నఁ బ్రాసంఁకటముఁ జేయు.

ఆ. పడఁతి నొక్కదానివిడిచి యించు యన్మృతింబు లేగు ఘటికఁగంబు లేగు
ఆమృతలతలతాంకియనురాగవతియైనఁ, గాక మెలఁగె నేని ఁ గరిశివల్లి. 767

మ. సరకద్వారము సాహసాకరము పుణ్యస్వర్గక్షిప్తుంబు దు
స్తరిమాయాశతపేటి దంభనిధి దోషస్థాన మపరీత్యయో
త్కరినుక్షేత్రము కాలమాట మమృతాకారంబు ప్రయంత్రమున్
ధర నెవ్వఁడు స్మరించె బూరుపిభోజ్యుఁడక్రియాపాశమున్ 768
భర్తృహరినుభాషితము, ఏ. ల. నీతి 41-45.

నీ. కుంతలంబులయందె కుటిలత్వ మన నేల, భావంబులందునుఁ బ్రబలియుండు
.....యందెకారిన్య మన నేల, హృదయసీమలయందు ఁ నెనీయుండు
గీలకొప్పలయందె మా లిన్య మన నేల, బుద్ధిమార్గములందుఁ బోషిమియుండు
జలకుమాపులయందె చాంచల్య మనకేల, మోహంబులందును మెనసియుండు

గీ. దలఁచిచూచిన బోమలందె ధృగుణము, మాట లేకీకె గటికేత ఁ గూలివాస
మనవరతరక్తి యధరంబు లందెకాని చూనిసులచిత్ర మన లేదు మానవేంద్ర.
దశావతార్గచరిత్రము, ఆ 2

క. కౌంతల సమ్మదురే ధీమంతా లీసీ సుతసులతలు మాదామృగవల్
హంశలు జగఁదలు నినుమంతయు లోకాపవాద ఁ ముందురు మనలోన్ 770

మ. చిలుకొం గడకంబు ముద్దుపలుకుఁబ్బిగ్గఱ్ఱునాబిందువు
 ల్బొలపుఁజూపులు చంసికారుచులటఁచున్న మ్మియున్నట్టులి
 క్కలకంబుల్లుని పాళిమాన లని వఱకాఁజించితిం గాని నో
 ముతాదోహద్దలై ప్రిపర్తిలుట యోజం గానలే నైతింగా.

771

శుకసప్తతి, ఆ 1.

సీ ఘనశివునిఁగి యొకమై వెలయు నె.మోక్షము పున్న మచందఱుమాను యనుచు
 లాఁగుపూయూచిలగ్నమై యుండెడు, గదురుచాతెఱి యిక్షుఁఖండ మనుచు
 పాదమెక్కు యొంపపుముద్దుల, హేమకుంభయలకు యెక్కు డనుచు
 దూషితవ్యగ్రీవుఁగీషి కృపారహ, శసునంబు కళిర యెక్కియనుచు.

గీ. జ్యోతిష్వికఃపహితాఽస్త్రాచుల నిండి, ఒలియు నూరువు అరిటికఁబంబు లనుచు
 గవులు వర్ణింప మఱి పెరుగఁగలిగె గాని, యింతి యెంతి తేని రోతలఁకిమ్ము గాదె.

విశ్వకర్మపురాణము, ఆ 7.

ఆ. మిత్తి యొక్కసారి యొకఁడగుఁ గూర్చి యా, మత్తకాశిని యనఁమాటిమాటి
 కున్నవజ్రకు నమలు యెన్నుకంటెను మిత్తి, చాల మే లటంచు యెంతిపించు

విశ్వేశ్వరీయము, బింబ 5 పద్య 70.

వేద్యమాత్ర.

మాజరి కోతివంటిది నృప్తగురుతరకోపి, కోల పట్టుక వచ్చెఁగూతుదగ్గఱకు
 లెగినరొండియు యెవల, యాటిసిసోసియెల్లు యెవలకాల్లు
 పంగిననడుమును వదలినపండ్లు, పీలచేతులు గూర్చిపీనుఁగుమోము
 చిక్కఁగ నడిసినచింపిరితలయు వ్రాలినబొమముడి వదలిన మేను
 మెడమీదఁగూఁదియు మిఁగాళ్లఁ బూత, పలుచనిగడ్డంబుపైవెఁ బుల్పిరియు
 మాతిమీసపు మొల్కఁచుక్కురోమములు, తలవడంకును మాటతబ్బిబ్బుముఱపు
 చొల్లగా తెడునో రకుభ్రంపుకంపు, కన్నులఁ బునులను యెక్కుమిక్కుటము
 సొక్కుచు నీల్గుచు యెవలచువచ్చి. 774

పలునాటివీరచరిత్ర.

సీ నిర్దిద్రాదాద్యః యెవలపాధియుకెషిద, సంజాతహృన్పల్లిఁబంజతల్లి
 కామితాన్ధిదీప్తి యెవలమనప, ల్లవిలోకవల్లిగిల్లి యెవలతల్లి

నిజశాసనోల్లంఘనజాపృథుకామిణీ, లతురంగచయభిః * లంజనః

శాంబరీచంగభుజంగకృత్యవివేక, పుంజభూరుహవల్లి * లంజనః

గీ. బహువిధోపాయచణపంచ * భద్రభద్ర, కుంజరవృద్ధాధిపతుల్లి * లంజతల్లి
నిఖిలవిలుజనారంభముల్ * శేలఁ గలఁచ, నంజ కుదెంచు పెనుచెల్లి * లంజతల్లి.

సీ. కిడుగుచందమునఁబడి మోఁదు తెరువాటు, కానికైన నొకింతకరుణ పుట్టు
బహుధనాపేక్షచే * బాధించునృపతికై, నను జనించు నొకింతకనికరంబు
చెరి కన్నడభూమి * జెఱ వట్టు పాశ్చాత్య, నృపతి కైన నొకింతకృప దిల్చు
సతిపాతకులనొంచు * యమకింకరుల కైనఁ, గదఁచు నొక్కింతకారణికతి

గీ. యనమనాయకసమరకర్మాంతరాయ, కరణపావీణవాక్కియా * గౌరవమున
సఖిల విలకోటిధన మెల్ల * నడపారించు, లంజతల్లికి దయలేదు * లక్ష యైన. 776

సీ. కాలకూటమునందుఁ * గల మేలువిన మెల్ల, రాలలోఁ గల్గు కాంక్షిశ్య మెల్లఁ
బైశాచసమితిలో * పలిగికారం బెల్ల, గపికోటిలో నుండు * కాంక్ష లెల్ల
సెలయేళ్లలోన వ * ర్తిలేడువక్రిత లెల్ల, మయశంబరులలోన * మాయ లెల్ల
ధార్తరాష్ట్రులలోనఁ * దనరు మచ్చర మెల్లఁ బంచపాతకులలోఁ * బాప మెల్లఁ

గీ. దీని విలుగొసరాశిచే * గ్వగుణి జేసి, యనృతపంకంబులోఁ గల్పి * యశుదిభావ
రసముజిల్పించినిర్మించె * క్రూరు కృపణ, తరుణపృథ్వీయగు లంజతల్లిఁ గాఁగ.

గీ. వేము పండ కున్న * వినసమాప్టులు, పం జేసేని మను * లయతుతంబు
పండ్లు రాలు నన్ను * సగ్గూ, స్థి పంబు, వేశ మా * ము * వేమువిషము. 778

నిరంకుశ పాఖ్యానము, ఆ 2 పద్య 40-43.

సీ. భావంసఁ దీర్గపు * రేవుకాటుమొసల్లు, చెఱువైఁ గ్రొవ్వాఁ దీర్గకటకు బేల్లు
గెంటని తేనియ * జంటివైయోగలు, పూచిన మొలివైఁ * బంటలుముండ్లు
పంటచేలకునాఁగఁ * బడినయోదంబులు, గందంపుదీవెల * కాలఘోషులు
కదలకపెన్నిధిఁ * గామదయ్యంబులు, రచ్చరావునబొమ్మ * గక్కసియలు

ఆ. లంజతల్లు లనఁగ * లక్షింపఁగా నిట్టికట్టిఁడులకు నలువ * కరుణ లేక
బాతిమా లినట్టి * బ్రతుకులు నిపుడుగాఁ, జేసి విటులగొడు * వోసికొనియె. 779

ఆ. గణికవలనిదెంతి * మన మెననుఖ మేని, దాని తల్లి వలనఁ * దిప్పిపోవు
మదిఁ దలంప నెట్టి * మధురాన్న మేయు, నీఁగ దొరలె నేని * నిందు పెట్టు. 780

సీ. భావజుడిచిన * పాడింటిపై బొల్లి, పాముల్గిగతిమేనఁ * బలితి మొదవ
నం టుండకుండఁ * వ్రాసుదుల్పుకొను హడ్కి, పడు . . . లేచివ * ప్పూచుచు
ననుభవేచ్ఛావిలా * సాదులఁ దిగించిన, కొఱ్ఱ నాఁ జేయు * త * కొల యూచి

- యుండుట గప్తమే ♦ నొల్లమే ననునట్లు, పలుమాటు పడువక ♦ పడత వడక
గీ. నున్న లంజతల్లి ♦ గన్నచోనల్లుర, గుండె భగ్గు రనుచునుండ దెట్లు
తేరిమాడ వెరిచి ♦ చేదు పృథ్వులు, దానఁ గాదె చావు ♦ దప్పి మనుట 781
కకర్గరసాయనము, ఆ 4 పద్య 110-112.
- నీ. మునుపు జంగాలఁ జేసినభుజంగులఁ గన్న, గర్జించి శునక మ్రొకఁజుపవచ్చుఁ
దెట్టాకించుక తీసికట్టెనఁ బట్టిచే, దట్టించు విటునిఁ గండ్దప్పు నైనఁ
బాదదక్షిణచేతఁ బడినదజ్జమాతఁ, బ్రాణతించు విటశిఖా ♦ మణి యటంచు
ధనవంతుడైనమత్తనివాడు చేరెనా, పుత్రిక కొప్పించు ♦ బోటిపిలుల
గీ. బయిసిమాలించు దనపిన్ను ♦ చయమనాటి, పడపుసుద్దులు దల పెట్టి ♦ పాఠశోలీ
నోరువిడిపడ్డఁ బచ్చిబూ ♦ తే రచించు, వివిధమాయామయోపేత ♦ వేశ్యమాత.
వైజయంతీవిలాసము, ఆ 2 పద్య 84
- క నల్లిగల శయ్యనిద్రయుఁ, జిల్లిగల ఘటంబునందుఁ ♦ జేర్చినరీరున్
దల్లిగల వేశ్యఁ దగిలిన, పల్లపుసుఖములును బోధి ♦ పలవసఖముల్. 782
వైజయంతీవిలాసము, ఆ 3 పద్య 83
- నీ. గణికాభుజంగసంఘటన నూతా యాత, జామాతృభయదవాచాప్రభాత
వివిధమయోపాయవిధచనప్రఖ్యాత, కర్కశోపలిసదృక్కరినచేత
నందనీపల్లవానందదత్తః ఘాత, జనపాతకూన్యాంగజప్రపాత
యజ్ఞాతిగోత్రినామాకారనిజతాత, యుల్లాఘశతపమాముస్సమేత
గీ. జైత్రోపాన్వజనవన్నుస్తశస్త్రప్రజాత, కలుషపిదాతిరస్మృతజ్వలదలాత
పరుషవాచాగ్భటిసముత్పాద్యమాన, ద్వినిర్భాత యద్దేవ ♦ దేవిమాత. 784
వైజయంతీవిలాసము, ఆ 3 పద్య 85.
- గీ. నఱసి నఱసిన చికిచికి ♦ నెఱులు బొంబు, పాదములు పెద్దపుట్టంబు ♦ నడగజోడు
పూతదేవాదులకడెంబు ♦ మూతినిట్టి, తెల్లపెండ్రుక వీడెంపుఁ ♦ జొల్లు నిగుడ.
- నీ. ఒదిగియాత్మవయోగియోగంబుచే నంచ, నడక నడల్పనానడ కృశింపఁ
బువ్వుంబు లుసివోవఁ ♦ బాలుపు వోనాడిన, తీవయో యన మేని ♦ చేవడ ద్రోవ
మున్ను చాలకళడిగు, కనులమో యనమోము ♦ గానుపింప
నధిక శరత్ప్రాప్తి ♦ నవతరించిశుభ, మేఘమోయనగ ధ ♦ మ్మిల్ల మెనయ
గీ. జొంటిపలుపాంటితలపట్టు ♦ మంటినడక, కంటికాటుకయొడివక్క ♦ కావితత్తి
త్రేణి యో శోతుఁ జెగయు ♦ వైలవెలిది, తల్లియే తెంచుచిటుకాన్క ♦ ల్లెఁగ గాంచి

సీ. చే కొక్కమెత్తి కుశోరువంతటివాని, గాఢపుర జేసి గడించు కనిరువాటు
కలైన బగకాంతఃపరిచనికాపును, గనువేసి కటునిజేసినగ యాధి
యేచి పల్లముదొంచి గోచి జేతకి చచ్చి, చిటుతనన్నానిజేసినపిసారి
యవలోకముల దోష్టముల ద్విత్వయవచ్చు, శిష్టని శ్రష్టజేసినబజారి
గీ. దిగిసి కూర్చున్న కోమటిబిడ్డ జూచి, బొమ్మలు ముడిపెట్టి వలదన్నపురిదిట్టి
తారసిలి గోసపురగడంకఁదల పడంక, ననియె నన్నడు పణ్యవృత్తాగగణ్య
బహులాశ్వగర్భిణి, ఆ 5.

క. వెలయాలిశక్తికూతుం, గెలంచి కటుండు వచ్చెనేని కలుషించిన దా
తలతోన మ్రింగు గది నిష్క్రమింబు ఎగు మడుగులోని మకరము నుమ్మి.

ద్వాత్ర్యంశ తస్యభంజికాకథలు, ఆ 4.

సీ. కుటుంబరై తతమగా కెఱసిన చెందుక, లోష్ట మిఱగ దుష్టశోష్ట ముడిచి
యిలఁ బ్రాంతచెప్పటఁట్టల బోలి శ్రేలాడు, పుష్కలఁబడిచేఁ కదియఁబట్టి
తోడిగిన కుబుసంబు చదుపున ముడుత లేగ్నడియెడునొడలివైఁ బనపుర రాచి
యెలుగుతోలును మిఱియెంతయు మాసిన, పెద్దపుట్టముచాలఁ బ్రీతిఁ గట్టి
గీ. బొరునునొసగు గందరింపుబొట్టు బెట్టి, యడునుకన్నుల గజ్జలంబడదదిద్ది
బోసి నోటను దములంబు పూనియిటుల, కటులఁబలుమాటునగఁ జేయువృద్ధచేత్య.
రాజకేళిరవిలాసము, ఆ 3 పద్య 71.

అ. కల్లకల్ల లల్లి బెల్లిమాటలనొల్లి, మెల్ల మెల్ల నిల్లగుల్ల నేయు
తల్లి గల్ల లంజెఁచుల్లోలమతి చేర, పల్లవులకు పౌత్యమిల్ల జగతి.

చంద్రరేఖావిలాసము, ఆ 2.

సీ. తా నున్నకేకంతుటికి గణాచారి, పెక్కు నుద్దులు మోయుపెద్దచేరి
పేరుక్కోదగినట్టి యూర లేనియుటంకు, పరులబుద్ధులకు జోప్పడనిమంకు
కల్లులు పవరించి గద్దించు టాటోటు, పూని యొక్కరికియలేనిజూటు
కలకాంబె కూడుగాఁమెలగెడు గయ్యలి, నిష్కరత్వము చూపుకెఱకరాధి

గీ. బేరజపుగట్టిజంత పాడూరినంత, చలము సాధించు దిట్ట రోసాలపుట్ట
లోకముల కెల్ల నూచియొంగుఁబూచి, యెంచఁగలయుచ్చమల్లియొయ్యింతిత్తి.

గీ. దాని నుతియింపఁ దగమానె తాటకావ, ధూటితల్లియొ పూతనఁజోడఁబుట్టా
కు ర్వపమనగోడగొ మాడలంకి, తీతనూజయొ యనగవన్నియకునెక్కె. 798

శుకసప్తతి, ఆ 3.

పురుషవర్తనము.

౯౮

—శ్లోకము—

పీ. చేతులన్నియు విచ్చి ♦ రేయెండరిగినిండి, కలమొప్పు తెల్లదామగలకంటె,
 నలసేని నెఱిగిస్తే మెఱుగెక్కి నడిమింట, బరియించుపంపుకొకచుందుకంటె
 నునుదీగజిగిదోగి ♦ నునుపారి నిగ్గవ, తనకు నిక్కరులచూస్త ములకంటె
 నిగిడి చేరువలెల్ల ♦ నీలోత్పలద్యుహ, ల్పగరిచు నూనీల ♦ గునులకంటె
 ఆ. నితని కన్ను లొప్పు ♦ సీరాని మోమొప్పు, నితని కరమొప్పు ♦ నితని మోగి
 కాలియొప్పు ననుచు ♦ గడువేడ్కనన్నికా, చరకనుగో సీరామచంగురినెడి.
 భాస్కరరామాయణము, ఆర. పద్య 136.

పీ. పరిసరభూతలూపవణ్యాంగుసంభూత, కమలంగాలన ఓని ♦ కన్ను లచురు
 నిక్కి పీనులతోడ ♦ నెక్కినక్కెముండు, కగడ సున్నవి ఓని ♦ కింకభజములు
 సంకల్పసంభవాస్తానపీతికవోలె, నెడగయై కనుపట్లు ♦ కీనియుగము
 పరితిఘటించుచుగల్గెపై నెఱ్ఱవాతేన, రీలి నున్నవి సీని ♦ మృదుపదములు
 గీ. నేరేటేటిగొసలో తెచ్చి ♦ నీగబావు, నానబట్టినరాపొడి ♦ చల్లి మెరిసి
 చదకునుధనిప చేసెనొపద్యభివ్రండు, పీని గాకున్న గలదెయి ♦ పేనికాగి.
 మానుచరిత్రము, ఆ 2 పద్య గిరి.

ఉ. తీరిచినట్లు లున్నవిగదే కనుబొమ్మలు కన్ను లంటిను
 చేరలె గొల్లగ గారలయు ♦ జేతులయందమ చెప్పగిప్పరా
 దూరులు మచ్చివేసినటు ♦ లున్నవి బావురె టొమ్ములోని సీం
 గారము కేఱుడే పొగడెగావలె నీతిని రూపరేఖలన్.
 విజయవిలాసము ఆ 1 పద్య 131.

నీ. ఎకభుజంబులవాడు ♦ మృగరాజుచుధ్యంబు, బుడికిపుచ్చుకొను నెఱిగిండుమునాడు
 నెఱిగిండుకలవాడు ♦ నీలంపునికగంపు, మెఱుగెగబామననానా ♦ మేనివాడు
 మోవ్వకన్నులవాడు ♦ కొదండగుణకిణాంకములై ముంజేతు ♦ లమరువాడు
 బలిగిడ్డమువాడు ♦ బన్నిదిం బడి డాగ, వచ్చునందపువెన్ను ♦ నుచ్చవాడు
 గగగరనివాడు నవ్వుమొగంబువాడు, చూడెగలవాడు మేలైన ♦ పొబగువాడు
 చావుమేనతి కొడుకుకావలయునాకు, నరునుండు పరాక్రమా ♦ పారితుండు 802
 ,, ,, ఆ 2 పద్య 164.

- సీ. చక్కఁగా సోగఁజేయఁగలముక్కుతోఁజేరు పెట్టివరీతి సంపెంగఁజెక్కు దెగడ
లచ్చియన్నకుఁ దమ్ములకును వాదులుపెట్టి, కళకళ నగుమోముకళల నీన
కండెము ద్విరిగి బల్గొండలు దాపించి, నటువలె నెగుబుజా లతిశయిల్లఁ
గమ్మిఁ దీసినలీలఁ గనుపట్టునెమ్మేని, మినమిసల్ కడు మిఱుమిట్లు గొనఁగ
గీ. నడుగులబెడంగునంచలనానగొల్పఁ, జెలఁగి యమ్మక్కయొక్కయొచ్చెమ్ములేక
నిలువునీరునఁ బండినట్లలరినాఁడు, వేయఁగన్నలు వలయుఁ బోవీనిఁజూడ.

సారంగధరచరిత్రము, (చే. వేం.) ఆ 2 పద్య 42.

- సీ. హరినీలములతోడఁసరినీటు పచరించు, కప్పుఁదేఁతెడు నునుఁగొప్పుచొప్పు
మీ జేరునడి మంచిఁగోఁజేరువెట్టిన, మురువు చూపఁజేడు ముక్కుజెక్కు
పాలుగాఱుచుఁజందుగ్గిమేలుఁ గానఁగ నొప్పు, మోహనంబగునగుఁమోముగోము
వాటమా రత్నకటాటమా నిది యనఁ, జాల శోభిలెడి వత్తుంబు జంబు
గీ. తరుకుబంగరుముప్పిలితరఁటువోలె, నున్నయది మేరు చూడంగఁ మున్నితండు
విటుండయిచరించికొన్నాళ్లవెనుకఁదపసి, యయ్యెఁగాకిట్టియందమెఁదైనఁగలది.
వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 3.

- ఉ. చేరలఁ గొల్వవచ్చు దయఁ చిప్పిలి గొప్పకు గొప్పకన్నులున్
మూఁలఁ గొల్వవచ్చు గడు ముచ్చట లిచ్చు నెడందవత్తుమున్
బారలఁ గొల్వవచ్చు గచఁపాళి భలీ హరికిన్ సమీపపున్
మేరలఁ గొల్వవచ్చు నికఁ మేలితఁ డీగితిఁ క్రిగితిఁ జేసికన్.

805

ముకుందవిలాసము, ఆ 2 పద్య 211.

- సీ. కిసలయూరుణకాంతిఁ బీసరుహంబులఁగూర్చి, విరచించెనో వీనిఁచరణయుగము
నీలంపుఁజకచకల్ రోలంబుములఁగూర్చి, కల్పించెనో వీనికచభరంబు
క్రొత్తముతైపునిగ్గుపుత్రుడివైఁగూర్చి, చేసెనో వీనివిఁలాసమూర్తి
తనదుబంధుమృదుత్వమునరఁ గెంపునఁగూర్చి, కావించెనో వీనికావిమోవి
గీ. యిట్లు సౌందర్యరససారఁమేర్చికూర్చి, తనచమత్కారమునకు నిదర్శనముగ
వీని సృజియించెఁ గాఁబోలుఁవిశ్వగురుఁడు, గాకకల్పనెయిట్టియాకారమహిమ.
కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 5.

- సీ. చివురువాతెఱవాని చిందంబుచందంబు, నందనరారు కంఠధరమువాని
నగుమోమువానిఁ బొన్నగరాజయుగరాజ, దురుతరాజునుగోర్మ్యగమువానిఁ
గొమరుప్రాయమువానిఁ గోమలశ్యామల, ఘనఘనాఘనకాంతిఁగలుగువాని
లలితాపువాని జెన్నెలఁతీనిపటఁజేనిఁ, బలుమాఱుఁ దెగడు రూపంబువానిఁ

ఆ. పసిడి చేల వానిభాగ్యేంద్రామంది, రాయతాంబకద్వయంబువాని
నన్నరేంద్రచంద్రు ♦ నాహ్లాద మొదవంగ, జూచి రప్పు డచటి ♦ నుదతులెల్ల.
దిలీపచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 157.

ఉ. మారునిఁ గేరు వీని నుకుమారశరీరము నవ్యచంద్రికా
సారముతీరుహాసము నుసారససారము లౌర కన్నులిం
పారెడుగండుతుమ్మెదల ♦ చారులనేలొకురులౌర వీనిసిం
గారము నిరజాసనునికైన మదిం దలఁపంగ శక్యమే. 808
మదనసాయకవిలాసము, ఆ 5.

ఉ. కామునిమేను గాలెఁ బలుఁగాకెజయంతుని రూపు గూలె నా
సోముని నత్కృతాగరచుఁ ♦ జూడఁగఁ జూడఁ గృశింపఁజాలె నీ
భూమి జనించి యాక్షణమే ♦ పొల్పు వసంతునియాకు రాలె నో
హో మఱివీనిరీతిఁ జెలువొందిరె వారని యెంతు రంగనల్. 809
హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 99.

సీ. చికిలిపిండిరాఁలకు నుప్పునికకప్పు, తొగఁతేని నగనొప్పు ♦ మొగముచొప్పు
తియ్యవిల్కానిఁ గడియనొంప నెదనింపు, జడ మెకంబదిలింపునడుముసాంపు
చిందమందముఁగోరుఁజీరకంతముతీరు, తొవలనుమీఱుఁ గన్దోయిసారు
వీనికఁజేల్పనఁనెలయించుఁ దొడసంచు, తలిరులనొంచుపాఁదముల మించు
ఆ. నార యామనోహారాకార రేఖయా, కాయసౌకుమార్యమియ్యెయార
మెందు పైనఁ గలదెఱుంగనితో రతికేళి, నెనయు నుదతిభాగ్యమెన్నదరమే.
సీ. అలనీలములమేలుఁగలదాలుదిలకించు, మెఱుఁగార నునుసోగఁనెఱులతీరు
దరమునుందరముపోఁదరమనాదరమున, డంబారుపినిగఁగఁబుడంబు
మరళాభివరళాభినిరవొంద నిరసిరిచు, భవ్యమై దగుదీర్ఘబాహుయుగళి
గొనబారుఘనమేరువునుగేరి హసించుచు, ధర నెంచసిరిమించుధైర్యమహిమ
గీ. యహహ యిటువంటి విశ్వంభఁరాధినాథుఁగలసి మెలసివిడెంబిచ్చితకాఁగిలింపి
మాగుపనుల నలంచకమారు పనులఁ, దిరుగు నయ్యంతి మిగులఁ గల్లరియాకాడె.
కవిచకోరచందోదయము, ఆ 2.

గీ. లలితచికురాఁగు లధరహల్లకము పైని, వాఱునని భీతి నయ్యంతఁరాశమునను
నిశితశరకార్ముకంబులఁనిలిపెననఁగ, నరయఁ గన్నులుఁగనుబొమ్మలరెహరికి.
గీ. తనరుహాసమ్ములను మిలింపఁచులు దమిని, గన్నుఁడమ్ములపై దుఱుకం దలంప

ఐమ్మవిలుకాఁడు నడుమసంఘంగిములికి, గూర్చెనన నాససోగయైఁగులిక హరికి.

పల్లవీపల్లనోల్లాసము, ఆ 2 పద్య 39, 40.

సీ. దొరలేని దొరమోఁగి దొండవండెన్న నే, చిలుకలకొల్కిలోఁదలఁప కుండు
పుడమియేలికమేలిఁబుజము తూఁడులఁజెప్ప, నేయంచయాన కఁన్నిడకయుండు
నలతేని మోము వెఁన్నెలతేనిఁ గొనియాడ, నేకల్వకంటిలోఁసెంచ కుండు
నొడయనిపొక్కిలీమడుపుటెక్కిన్న నే, జక్కవచంటిలోఁ నుక్కికుండు

గీ. నట్టి జెగజెట్టి జేపట్టునట్టిమేలు, పొదబురిమ్ముద్దరానికిఁనొదవే నేనిఁ
బదిలముగఁబదియన్వెఁపనిఁజితోడ, మంచికెంపును. గూర్చినఁ మాడ్కియనుచు.
గళికజనమనోరంజనము, ఆ 2 పద్య 82.

బౌ ల్య ము.

సీ. కనుతేపులిడ నెఱుంగనిచూడ్కిఁజూచుచు, జిగిపీపుదోఁచఁబోఁరగిలఁబడుచుఁ
గరజానువులఁజతుఁశ్చరణుండై తిరుగుచు, శిశునిదృశ్యతదృఢఁన్నే హఁడగుచు
భానురమితపదఁన్యాసంబుఁ జూపుచు, హృదవిహారమున దుఁర్వారుఁ డగుచు
జనకజానందబీజశ్వంబుఁ గైకొంచు, గుణములముసలి నాఁ ఁ బ్రాణుతిఁ గనుచు

గీ. వసననిరపేక్షనిచ్చాప్రసవర్తి యగుచు, హయనమాకోహంబు నేయంగఁ గలిగి
రానుతుండు డన శైశవఁకృమదశావ, తారములచేతఁ బూరుహోత్తమతఁజెలిపె.
కవికర్ణరసాయనము, ఆ 1 పద్య 55.

సీ. పెడవివాదముఁజూపి ఁ పొదివిముద్దాహంగఁ, జూచి యల్లన నవ్వుఁచుండ నేర్చి
పిలిచి జిల్పిలిముచ్చటల జెప్పనూఁకొంచు, బలుమాఱు వింతగాఁబలుకఁనేర్చి
మునివేల్పునూపిన ఁ మొగ్గరిండుకలేచి, నడువఁ దప్పటఁగుఁ లిడఁగ నేర్చి
కూర్చితోజోడుగాఁ గూర్చుండఁజెట్టిన, నవ్వ పాలిమ్మని యడుగ నేర్చి
గీ. యంతకంతకు గడిదేటి ఁ యాటపాట, మాటలనుమీటి నందుని ఁ మందిరమున
కాల్గిగజ్జెలుమువ్వలుఁగల్గవనఁగ, రామకృష్ణు నటియింప ఁ రమ్య మయ్యె.
బృందావనవిహారము, ఆ 1.

సీ. కనులెత్తిచూచుచుఁ గరముల్లదల్చుచు, మువ్వలతోఁ బొదఁములు దదాల
నం గదల్చుచునుం గె యుం గేమటంపుచు, నొత్తిగిలఁబడుచు ఁ నెత్తుకొనెడి
లాగునేడుచు దీపవిలోకనముఁ

.జేయఁచు నాడుచుఁ ♦ జిఱునవ్వునవ్వుచు, నంతటఁ గడుపున ♦ హస్తయుగముఁ
గీ. బట్టి ముణుకులమెల్లన ♦ బంగరుచును, బాలు నుగ్గుచుఁ దాచుచు ♦ లీలఁ దప్ప
టడుగు లేఁడి కొడుకుము♦ద్దాడఁ గాను, బడమినటుగానిన్ వేట్టికొడుకుగాఁడె.
భాగ్యవపురాఁము, ఆ 3.

యౌవనము.

సీ. తొలుతఁ దుమ్మెదలతోఁ ♦ దులఁదూగు నెఱికురు, లేరీతి నుండుఁ గా ♦ మారవేళ
మునుపు తామరలకు ♦ మొనజూపు తెలికన్ను, లేవిధంబుననుండు ♦ యౌవనమున
మొదలఁజందురునందు ♦ గొదవలె న్నెడునాన్య, పద్మమేగతినుండుఁ ♦ బ్రాయమునను
మున్ను బంగారుపెం ♦ పుహానించు నేహమే, నైఖరినుండు మేల్ ♦ వయసునందు
గీ. నీవె తలపోసి చూచుకొ ♦ మ్మావివేక, కీలు నే వ్యవముచేయఁ ♦ చాల వాని
మహిత సౌందర్య లీలల ♦ మన్మథుండు, యక్ష రాజాత్మజుండు జయంతుడంచు.
నిరంకుశోపాఖ్యానము, ఆ 2 పద్య 10.

సీ. తూటిబాల్యంబువో ♦ వోచి ప్రాయంబువె, ట్టినకవాటంబుఁ బా ♦ టిరించెరుము
జయరమాలంబన ♦ కాఖులైబాహువు, లాజాను దైర్ఘ్యంబు ♦ నధిగమించె
వదనచందునిఁజొచ్చి ♦ బ్రదికెడుచీకట్లు, గతిసవత్త్రురే ♦ ఖలు జనించె
నగ్గిదైన్యములపై ♦ నడరుకెంపునుబోలె, నీక్షణాంచలము ♦ నెట్టివోచె
ఆ. సుందరత్వమునకుఁ ♦ జోటిచ్చిదాసంకు, చించె ననగఁ గడుఁగ్గు ♦ కించెనడుము
జనవరాత్మజునకు ♦ సకలలోకోత్సవా, పాదియైన యౌవనోదయమున. 819
కవికర్ణరసాయనము, ఆ 1 పద్య 58.

మ. తనుకల్పదుగ్రిమికోరికోదియను కాం ♦ తావీక్షణజ్యోత్స్ననూ
తన నానావిధవిభ్రమద్విరదగం ♦ ధపౌగ్ధి హృద్భాగుజా
ధనురాశోపితగంధితేతర విచి ♦ త్రకూరనారాచమ
య్యివంశాధిపుఁ జెందె యౌవనభరం ♦ చెంతే విలాసంబునన్. 820

సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 131.

సీ. ముఖచంద్రిమంహలం ♦ బునకు నూనూఁగుమీ, సపుఁజాలునహజలం ♦ ఛనముగాఁగ
నమరువక్షకవాటమునకు నేవళం, బులు కుండనపుఁదీగె ♦ మోడిగాఁగ
జెక్కుటద్దములకుఁ ♦ జెలువంబుమీఱిన, చిటునవ్వు చేటకొం ♦ జికిలిగాఁగ
సరసహాకచసీల ♦ జలవంబునను నవ, తంబుదీగితితటి ♦ వ్వల్లిగాఁగ

గీ. నల జయంతుని చందంబునలునిసాబగు, జంచురుని మేలుగండర్పుచక్కదనము
దనకు సరిసేయఁదగిన సాంఘ్యమహిమ, నతఁడు జెలువారెనవయావనాగమమున.

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 80.

వార్త క ము.

సీ. నిర్మలం బనఁజాల డనెయుచిత్తం బన, నల్లనివెండ్రుకలో డెల్ల నయ్యెఁ
దగుమోహపాశబంధంబు బాఠినమాడ్కి, బొదలినయంగముల్ వదలివ్రేలె
నిందియంబులకోర్కులింక నొల్ల ననుభంగి, నుడుగకతలచాలవడఁకఁజొచ్చె
ఓమకంబుప్రాయంబుఁ దగిలిపోయినమాడ్కి, లోచనంబులమాడ్కినీచమయ్యె
ఆ. వగరుపు కైసంతఁ డెగలెదంతంబులు, నుక్కినయును డగ్గఁ దిక్కటిల్లె
శిరను నొవ్వఁదొడఁగెఁ జెదకె మనంబంతఁ, గడిఁదియైన ముప్పుకాలమునకు.

భాగవతము, స్కం 6 చద్య 61.

సీ. అంగసంగతపూర్వ శృంగారకాంతిసా, మగ్నిపలాయన మంత్రవిద్య
కాంతాకటాక్షపీక్షణశరవ్రాతంబు, కడకునొత్తెడుమాస కట్టుమందు
చిత్తసంభవునిఁగెఁదిగురుఁగటారిపై, నాడంగనీని వజ్రాంగిజోడు
తారుణ్యభరమవోదయసమున్నతసత్వ, భద్రవేదండక పాకలంబు

గీ. మించు ముఖపంకజమునకు మంచువాన, యాత్మబోధప్రదీపంబు నార్చుగాలి
యలఘు గౌరవకులశైలకులిశధార, రోతలకురోతముదిమియుఁబాఁతుకొనియె.

సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 38.

సీ. ఇంతకన్నను దుఃఖమింక నొండులేదని, తెలుపుచందంబునఁ దల వడంకఁ
గనుఁగవఁ బొరలు గప్పెనో లేదో చూతమ, నోల్పిక సడలి కన్నామలువారి
యావనస్తంభప్రాన్యంబున దేహంబు, గుమిలిగుడారునా కుదియఁ బడఁగ
శ్వచ్ఛవృత్తినిఁ దనార్చంగ ముక్తములగు, భాతి నొక్కటద్విజంపంక్తు లురుల

గీ. ఘనజరాధాతహంకృతి నెనయ దగ్గ, నొరలనద్వితీకర్ణవిస్ఫురణనొగుల
వృద్ధభావంబువచ్చినవెనుక జనున, కేమి సౌఖ్యంబు గలదు డైత్యేంద్రచేపును.

దశావతారచరిత్రము, ఆ 2.

విరహిణి.

గీ. అతను తాపజ్వరంబు మై నలమి యుండఁ, జపలలోచన ప్రియకథాసరసిఁ జేతె
సాయపద్యంబుననకదా యంతకంత, కలరుబోణికి సంతాప మతిశయిల్లే. 825

గీ. అతివసముఖవాన్తువగువస్తువును గాన, దాత్రయంతయుఖం చాటఁ జేసి
చెలువ కొమ్మించులేఁ జెక్కుటన్దం బొయ్యఁ, బాణిపల్లవశయ్యఁ బవ్వళించెఁ
గోమలి నిట్టార్పుఁ క్రొవ్వేడినెత్తావి, మొకరి తేంట్లును మూతిముట్ట వెఱచెఁ
దరుణిలోచనబాష్పధారాలవంబులు, ముత్యాలసరులతో ముగ్గు గురిసెఁ

గీ. బామ శరకాండపాండిమఁ చ్ఛాయనొందె, బోటిమదికింపు గాచయ్యెనాటపాట
మృగవిలోచన కంతంత మేను డస్సె, నంతకంతకు సంతాప మతిశయిల్లే.

శృంగారనైషధము, ఆ 2 పద్య 110, 113.

గీ. కలికిచేష్టలు భావగర్భంబు లైనను, బ్రియుమీఁదికూరిమి బయలు పడెఁగఁ
విదపిదనై లజ్జ మదిఁ బద నిచ్చినఁ, జెలిమేనఁ బులకలు చెక్కు లొశ్చ
మదనాగ్నిసంతప్తమానస యగుటకు, గురుకుచహారపల్లరులు గందఁ
జిత్తంబు నాయకాయత్తమై యుంటును, మఱుమాట లాడంగ మఱపు గదుర
నతివమనమునసిగ్గుమోహంబుభయముఁ, బొడమనునుమంచు నెత్తమ్మిపొదువుమాడ్డిఁ
బ్రధమచింతాభరంబునఁ బద్మనయన, కోరితలచీర వాచింపనేర దయ్యె.

భాగవతము, స్కం 10 ఉత్తర, పద్య 330.

గీ. నఖముఖోజి తపరాజ్యఖముక్త బాష్పంబు, పటిమ దీపపుఁజిటచిటలు దెలుపఁ
బొరిరహస్యోత్సృష్టపూత్రకృతలకృతమధ్యపార్శ్వముహూప్రకంపములు దెలుప
నొదవెడుగాద్యద్యంబుదరుపాటునఁ బల్కరింపఁ బుట్టెడు కేకరింత దెలుప
వలవంత వినుపుకాంతలపుట్టు దూషించు, కారణంబులతోంటి కథలు దెలుప

గీ. నలతఁబానుపువై బొరలొటఁదెలుపఁ, దెగువ లోలోననేనవ్వనగవుఁదెలుపఁ
గలఁకమామీఁదిపనిలేనికనరుడెలుపఁ, బొలఁతి రేలునీయున్నియేపులుగుగాజె.

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 5 పద్య 60.

గీ. చనుఁగప్పవొలగ వాసనగాలికెదురేగుఁ, బరువొప్ప నలుఁగులఁబారుకరణి
నిడుదవేసలినూనెఁముడి వీడఁ జిగురాకుపొదఁదూఱుఁ గార్చిచ్చుఁగదియుకరణిఁ
జనిఁడిగాజులు పైకిఁవెనఁదోచి నురుదీగఁ, దెనులించుమరితాగ్రుఁ సెప్పుకుకరణి

మొలనూలు బిగియించి వెలచెన్నెలఁజొచ్చు, బిఁజుదీయకేటిలో నుఱుకుకరణి
గీ. జడియదకులకుఁ గురియుపుఁప్పొడులమునుఁగు, మావికడనిల్చువిరుల నెఁత్రావిఁగోలు
విషమసాయకు నేఁపులఁవిసివిసివి, తనువుఁదొఁగంగఁదలచి యవ్వనరుహాక్షి.
మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 31.

చ. చిలుక పురోహితుండగుచుఁ జెంగట నుండఁగ సిగ్గుపెంచెరల్
దొలఁగఁగఁదోచి బంధుగతిఁ దోరపుఁ గోర్కులు నందడింపఁగాఁ
దలఁపు లతాంగికన్న మునుతానకనుంగవ దోయిలించి చూ
పులఁ దలఁబోలు పోనె నృపఁపుత్తునిపై విరహాగ్నిసాక్షిగన్. 830
రాజశేఖరచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 131.

చ. పులకకదంబముల్ నినిచెఁ పుల్లముఖాజ్జవిలాసనంపదల్
దొలఁగె మరాళికాగతులుఁ దూరము లయ్యె శ్రీమాంబు పూరముల్
చెలివిరియంగఁజొచ్చె బుకివిచ్చి నటింపఁగ నెమ్మి కోరికల్
బొలఁతుకయందు మన్మథుఁడుఁ పూర్ణముగా శరవృష్టిఁ జూపఁగన్. 831
కవికర్ణరసాయనము, ఆ 3 పద్య 39.

గీ. ముదిత కపుడు శిలీముఖములు శిలీము, ఖిమ్ములయ్యెను ఖిగములుఁఖిగములయ్యె
పరిమళమిళచ్ఛరమ్ములుఁ శరము లయ్యె, నార విరహానలంబుమై నగ్గలింప.
ఇందుమతీపరిణయము, కు. ధూ. ఆ 3 పద్య 22.

చ. ప్రిసవశరాఖ్యయోగి బహుభంగులభావనలిచ్చి మర్దనం
బెనఁగఁగ ధాతువేర్చి బలియించి రసంబు నిశాంతమంతయు
స్వసువుగఁ జేయ మైమఱచి నాతిగళస్త్రణిభూషలెన్న దా
ప్తసఖులుచే పల్కిననుఁ బల్కదు చూచియుఁ జూడ దెంతయున్. 832

ఉ. కొంచక యంబుధిం బడినఁ కొండలపత్త్రములూడ్చదయ్యె నూ
ఱంచులకత్తి దానియుదుటంతయు నెంతని కంతుచేతినూ
ఱంచులకత్తి హత్తి జవరాలికుచ్చాద్రుల ముంచెఁ బత్త్రరే
ఖాంచిత్తవైభవంబెడల నాతతబాష్పమహాపయోనిధిన్. 833

సీ. నిబిడదుస్సహదీర్ఘఁ నిశ్వాసపవనంబు, పఱచులేఁటలఁ బరాబరులు నేయ
నుజ్జ్వలావయవతాపజ్వాలికలవేడి, చిపురుజొంపములపై నవఘళింప
లలితాననెందుమండలపాండురచ్ఛాయ, పనరుహావళిపళావలి యడంప
శ్రీమజలాభివృక్తఁ సహజసాంకషమదా, మోదంబు చిలుకల మూల కొత్త

ఁ. నెనఁగు భసలములను ♦ గిసలములను నీర, జాతములను గీర ♦ జాతములను
విగ్రహింపనీని ♦ పంచులై తోడుగా, వెలఁది వెదలె విపిన ♦ వీఁకులను. 835

వనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 106, 107, 132.

నీ. నెలఁతముక్కురయందు ♦ నీలంబు గాను నూ, తెలిదనుకొత్తు ముత్తియముగాని
యువిదనందిళ్లు బాహుపురులు గావు నూ, మితి చూపనిదిన యూర్వికలుగాని
నుదతిపాలిండ్లఁ గఁన్తురినల్పు గాదు నూ, కనుదోయికాటుక ♦ కప్పుగాని
రమణికర్ణికల వజ్రజుహువీర్త మనూ, పొంగెంపుఁడునుకల ♦ రంగుగాని

గీ. యూర్పవేడిమి గృతతపాహ్వాదయమున, గండపాండిమఁదత్తప్రీతికారములను
గానఁబడియెడు నొవిహంకమపురంధి, యింక నీచేత నున్నదీయింతిబిదుకు.

ప్రభావతీప్రద్యుమ్నము, ఆ 3 పద్య 87.

మ. కలలన్ గూడినవేళ నెట్టిపాలయఁకల్కుల్పుటైనో యేమి నీ
వలనన్ దవ్వఁతుటైనో యెఱుంగఁ దత్సప్తపాగమామర్షణి
హ్యలితచ్ఛాంతయ పోలె నిద్రనెఱయన్ ♦ వర్షించె బద్ధాక్షియ
తొలహారోత్రములందుఁ బుష్పముదఁసూర్తిన్ విడంబింపఁగన్. 837

” ” ఆ 4 పద్య 77.

ఁ. వీణియముట్టుటల్ మిగుల ♦ వింతలు పెంపుడుచిల్కబోడతో
రాణదల్లిం బల్కుట గఁరంబపురూఢ మపూర్వమెంతయుం
బ్రాణనభీరహస్యముల ♦ భ్రాంతియుఁ గీడ్లలు కానివావి యా
యేణవిలోలలోచనకు ♦ హెచ్చిన మన్మథచేష్ట నయ్యెడన్. 838

కళాపూర్వోదయము, ఆ 4 పద్య 58.

నీ. కలలోన నాత్మేనుఁ ♦ బలుమఱుపిర్పించి, తద్ధానమెపుడుఁ జిత్తమునఁ జేసి
యతనిసంపాప్తికి ♦ నభిలాష మొనరించి, తద్గుణావహులు కీర్తనము నలిపి
యతనివైభవక్షిప్తఁజేసి నిద్రలడచి, తదూభగతిఁ గృతఁజేయుచుబొంది
యతఁడొక్కఁడేతక్క ♦ నితరంబుమదికోసి, తత్పరనావ్యాప్తిఁ ద్రోప యణించి
గీ. యతనిఁగనుదాఁకసంతాపముతిశయిల్లఁ, దత్స్వరూపంబుగాఁగ నెంతయునుజూచి
యిష్టసాయుజ్యమునకు నఁ నేకదశలు, గనె వియోగిని యనఁగఁ దత్కంజవదన.

పట్టుకొర్రెచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 74.

ఁ. తనువుననిండి కాలుకొను ♦ తాపముసోఁకు సహింపలేక జీ
వనమతితైత్వకాంక్ష నిజవాసముచెల్వజి కర్ణకూపణి
లనసరనప్రపుల్లకమృలద్వితయంబున విశ్రమింప నే

గీ నటకు వచ్చెనో యనంగఁ ♦ గన్నులఁ బ్రాణము నిల్చె లేమకున్. 840

చంద్రబాసుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 54.

కా. ఆరామామణికంఠభాగమున నాఁహా మించు ముక్తామణీ
హారంబుల్ దొలుదొల్త నీలపుసరా ♦ లై యొప్పె నాపిమ్మటన్
హేరాశంపు మెఱుంగుఁగెంపునరులై ♦ యింపారె నత్తోడుతన్
హీరాంచున్నరులై తనన్చి విరహోగ్నిప్రాభవోదగృతన్. 841

చంద్రాంగదచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 147.

చ. పదరుచు నీవిటూరికిని ♦ దైనము పోయెద నన్నమాత్రలో
నదటున మేను చిక్కి వలయుంబులు జాతెను నీది యుంగరం
బదిర యొసంగినంగరమునందు ధరించెదఁ గంకణంబుగాఁ
జెదరక యిమ్మటంచు వెలఁచేడియ దూసె విటుండు నిల్వఁగన్. 842

శృంగారసమంజరి, గుచ్ఛ 2.

నీ. కొండ వైఁబడినట్లు ♦ కొంతనే పేమియు, ననలేక మిన్నుఁ గఁగ్గొనుచు నుండు
మిగులవెక్కునమైన ♦ మీనాంకుశిఖిపాగ, లె్వలికిఁ దార్చినరీతి ♦ వెచ్చనూర్చు
విరహంపుఁడెనునీటిఁవెల్లున కెదు రీది,నట్లుగాఁ జేతు లిట్టిట్లు వైచు
ధనముఁ గోల్పోయినఁదాకిగాఁ బుప్పొడి, మేవంట విరిపాన్పుఁమీఁదఁ బొరలుఁ
గీ. గొలఁకులనుజాఱు కన్నీరుఁగోబమీటుఁ,దొడరియడిగెడునిల్లాండ్రఁతోడమాటుఁ
జింతనుడెదుర్చుఁ జెక్కిటఁజెయ్యుచున్న, నలరువిలుకానివటుఁధాటిఁనవ్వఁదూటి.
రాచరాజుకవిజయము, ఆ 4 పద్య 29.

చ. విరహమునం గృహించుచును ♦ వెన్నెలయెండల నెండి కంఠపు
శరములవానలం దడిసి ♦ చందనతైలపుఁజల్ల గాడ్చుని
బృరపువడన్ శ్రమంపడి తఁపం బొనరించుచునున్నదాన నో
నీరవర నీకునై యిటుల ♦ నావల పేమని యింక చెప్పుదున్. 844

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 5.

కా. నీరేజాక్షికి హారహాక్షికములన్ ♦ నీలంబులై తైలముల్
బాటంగాఁ బగడంబులై పిదప వఁజాకారము ల్పొని వి
స్తారస్వేదకణంబులం దడిసి నుఁన్నం బయ్యె నాదుర్గమ
స్థారస్థారశరాగ్నిహైమపటముఁచుచ్చాయ మై తోఁచినన్. 845

సృబంధరాజ శిరోభూషణ ప్రకృప్తబలరామచరిత్రము, ఆ 3.

గీ. విరహపాఁడుర తాబోగ్న్య ♦ విలసనంబు,నతను తాపతపస్సార్చి యలముకొనఁగ

రేయిపగలిదియనీయేర్పరంపరామి, ముదితసేత్రాంబుజములరఁమోడ్ముఁగాంచె.
కవిజనరంజనము, ఆ 2 పద్య 26.

చ. మరునిశరాగ్నికీలముల డ మాటికి నక్కుననున్నముత్తైపున్
సరములుగాఁగి కన్దవను డ జాలుగఁజిప్పిలి పెచ్చపెచ్చనై
దొరఁగెడు సక్రమూరమునఁ దోఁగి దగన్ బలుమైననాయెడన్
జురజురపొక్కుఁగాఁదొడఁగెఁ దోపుడ సేనిక సేమి నేయుడున్. 847
కవిచకోరచందోదయము, ఆ 3.

చ. నెలకొని మూర్ఖయున్ దమము డ నిండఁగఁ దాపపుటెండ గాయ ను
జ్వలమతిఁ బాండురంబనెడి డ చంద్రికనిండఁగ హారరత్నభా
వలిజగిమాయ రేపవలు డ వారక తోఁపమి నింతి పీక్షణో
త్పలజలజంబులయ్యెడను డ బాయక దా రరమోడ్ముమై మనెన్. 848
సుబ్రహ్మణ్యవిజయము, ఆ 5.

సీ. హృదయస్థితానంగుఁడెద సేయుములుకుల, మొనలు పైఁదోఁచెనాఁమొలఁచెబులక
లానంగశిఖికిఁదోఁడైవచ్చుకమ్మవీ, వలు లన వలపుటూఁర్పులు జనించెఁ
దద్వాతనిహతిఁతేలివియోగజలధియు, ప్పొంగెనా ఘరాంబుఁపూర మొదలె
నానీటివెల్లిపై డ నలరుడిండీరకాం, తులు నాఁగ నెమ్మేనఁ డెలుపు వొడమెఁ
గీ. దెలుపునకుఁదోడు నీడలైఁవెలయు హార, కలితమాక్తికములుపెనుఁగాకఁగ్రాఁగి
బాష్పధారలఁ గరఁగి డ పైఁ బైనిగ్రమ్మఁ, గొప్పపాలిండ్లలరెచెండికొండలటుల.
భద్రాపరిఁయము, ఆ 3 పద్య 45.

ఉ. కుందనమున్ హాసింపఁగల డ కోమలికోమలచేహస్తపైఁ
గందలితంబులయ్యె సితఁకాంతులు సంతత మమ్ముకుండు నిం
పొంద మనంబులోన నిడియున్న మనోభవుఁ డందు నాతనిన్
గగిందుగ నేయ పుష్పశరఁగాఢరుదుల్పుయిఁదోఁచెనో యనన్. 850
శృంగారరసాలవాణి, ఆ 1.

సీ. శారదపూర్ణిమాఁచంద్రమో బింబంబు, పంకేరుహంబుపైఁ డ బవ్వలింఁచె
హరిద్రోరుచిసాంద్ర డ హటకవల్లికి, బహుళపాండిమము సంఘాప్తమయ్యెఁ
జారుశాణోల్లేఢ డ హీరదర్పణముల, రమణీయముక్తాఫలములు వుట్టె
తైత్తిరసారభపూర్ణ డ జలజకోశావాప్తి, ననలమాలికలు హ్లాంసంబు లయ్యె
గీ. పెట్టి యుత్పతములఁ గంటి డ మిట్టివేళ, నెట్టులైనను నిక పట్టుపట్టి హాని
పట్టి హృద్భతమును గనుఁపెట్టి తగిన, దిట్ట మొనరింతమని సఖుఁడుట్టియపుడు.
భీమతాభ్యుదయము, ఆ 2 పద్య 9.

- సీ. మగువకు విరహమేమందువేసివోచుచు, గామాస్త్రాక్షరకరకరములలరె
విడువక చెడలేడు ♦ వేడినిట్టూర్పులే, వడిగాడ్పు లగుచు వీచునంగ సాగె
తరగనిమధురమధాధార లూరెడు, నధరంపుఁగొలను శూన్యతవహించె
మోహసంతాపసమూహంబులనియెడు, తరులు చిగిర్చి బంధురములయ్యె
- గీ. సందుసంపూర్ణముగఁ దనయాశ లనెడు, శారీకాపికభృంగమయూరకీర
సముదయంబులు నిరతంబుఁజాలఁబ్రబలి, మించువేడుకతో సంచరించుచుండె.
- సీ. ఆతివకుమోహమేయతివృష్టికాలమై, పరగ నాశామేఘుపటలిగ్రపైఁ
బంచబాణునిపుష్పభాణుపగ్నంబు, లందంద కుచగిరులందు గురినె
విరహాపగ్నివాహంబు ♦ విస్తారతరముగా, సాగిమానసమహిసరసి నిండె
గడునిబ్బరంబనుకట్టగొట్టునఁ దెగి, కొల్లగాఁ దాపంపుచెల్లివరద
- గీ. మిక్కుటంబుగఁ బ్రవహించిమించెనందు, పటుతరములైనతనమనోభ్రాంతులనెడు
మకరకచ్చపమంహాకమత్స్యముఖర, జలచరంబులు నిరతంబు ♦ సంచరించె. 853
- కుబ్జాకృష్ణవిలాసము, ఆ 1.

- సీ. తనుభూమి మరుఁడు గుప్పినమోహజీవము, ల్యోలకలెత్తెనంగఁబులక లమరె
లకలైనునకుఁదెంపుదలిర్పనలఁగులఁ, బఱచు పెన్నిరసవలలెఁ జెమట
చెమటనిట ననాతము నానుటంబలెఁ, గలయఁ చాండిమమల్లెగాత్రినల్లి
గాత్రినల్లినిఁబూర్పుగాడ్పుపెన్నోకులఁ, గడలెనాఁ గన్పట్టెఁగంపకలన
- గీ. కంపకలనాపగ్నికంపనాకంపనాతి, వేల బహులతగంగిలివిరహదుఃఖ
జలధికఁజుఁబొంగిపారలె నాఁయుడితిచాష్ప, సలిలధారారురీర్షుశంఁకుర్షులుసెలఁగె.
- ఇందుమతీపరిఃయము, నృసిం. ఆ 4 పద్య 18.

- చ. చిలుకలు దాయలయ్యె నగు ♦ చిన్నెలు చూడహుకిక్కియయ్యె నె
చెల్లులనఁగుటయ్యెఁ గడుఁజీడఱ కన్గొననయ్యె నెల్లచో
నిలజడిచూడనయ్యె నలయంచలఁదిట్టఁగనయ్యెఁ గొన్ననల
తిలగుగడంగి తొలుచుటలాయరుదయ్యె నెలంతకయ్యెదన్.
- 855

కుబ్జాంధ్రనిరోధ్యనిర్వచననైషధము, ఆ 1 పద్య 51.

- సీ. పువ్వులుముడువదు ♦ పూబోడి యయ్యవి, తోవవిందునల్లుని ♦ తూపులనియు
యఁగ్గంబుఁజూడదుముద్దియ దానఁ గన్నడుమోచు మున్నటిపాపయనియు
కురులుచేముట్టు ♦ విరిబోడి యయ్యవి, కొగ్గవూరుతు మెత్తద ♦ గుంపులనియు
కురులుగూలు కెను ♦ కలనాఁగ యవియెల్లఁ, జల్మిమొత్తెలఁబలఁ బుల్కలనియు

- గీ. యంతకంతకు వలవంతఁబింతదోఁప, మరుఁడు పూముల్కు లడరించిఁకరమునేఁబ
 నెడఁదఁ గవ్వడివేయిఁ గోర్కియేపుచూప, నన్న గాలియు నెమ్మేనుఁచెన్నమాప.
 రసికజనమనోరంజనము, ఆ 2 పద్య 52.

వి ర హి.

- ఉ. లీలయెలర్పఁగానబలఁజేగురాకునుబోలె నొప్పు కెం
 గేలు కదంబకాఖతుదిఁగీల్కొనఁజేసి వసంతవిభోమో
 న్నీలితబాలవల్లకియఁమేలగు చూడ్కుల కించిపావక
 జ్వాలయపోలెఁజిత్తము నిజంబెరియింపఁదొడంగెఁజూచితే. 857

భారతము, ఆర. ఆ 8 పద్య 148.

- సీ. పాడనూపినట్లైనఁవడిఁ బట్ట సమకట్టి, పరికించి కానకఁబమ్మరించు
 మెలఁగినయట్లైనఁబలికింపఁ దలఁచి ని, రూపించి లేమి నఁశుగ్రియవహించుఁ
 గదిసినయట్లైనఁగొఁగిలింపఁగడంగి, యారసి బొంకైనఁనలఁత నొందు
 నొడబడ్డయట్లైనఁ నడరి పైకొనఁజూచి, చెన్నఁటి యగుటనిశ్చేష్టఁబోరయు
 గీ. లలితవివిధవిహారంబులకు లతాంగి, యెలసి పొలిసినయట్లైనఁనెలమిఁ గలిసి
 యభిమతకీడ సలుపంగఁనప్పలించి, పెడకి రిత్తబయల్ గనివిహ్వలించు. 858

భారతము, విరా. ఆ 2 పద్య 301.

- ద్విపద. అస్తోకనిరుపాధిఁకావస్థలివిను, ఖాస్తమి తేంద్రియఁడైయట్లచూపు
 వగవునిట్టూరుపుఁజ్వరము డయ్యుటయు, నొగినిరాహారంబుఁనున్నత్రవృత్తి
 మాన మూర్ఖులు లేమిఁమరణంబనంగి, దానెన్నఁబడు ననఁజులగుఁడఁబదియు.
 పండితారాధ్యచరిత్ర, దీక్షాప్రకరణం.

- క. ఏమెయి నడుగులు లేనిది, యేమటుదోపర్ణశాలఁబయిగాదొకొ యే
 రాముడఁగానో రాముఁడు, రామంబెడఁచాసి తుణము బ్రతుకఁగఁగలఁడే.

- శా. ఏమెట్టియది మెట్టుగా దిది వసంఁబేరాకుమారుండనో
 సౌమిత్రి విను నీవు రాముడవె వత్సా నిక్క మేరాముడన
 భూమికుండవు రామచంద్రుడవు హాభూమిజ చంద్రావనా
 యేమే యెక్కడ నున్నదాన విట రావే యుల్ల ఎల్లాడెడిన్.

కా. ఈతిగ్మాంకుడు నేపఁజొచ్చె నను రేయేనాట నర్కాస్పదం
 బీతండిందుఁడె యానో లక్ష్మణుఁడ నీకేమాదు నేఁ జెప్పుమా
 నాతోబుట్టవు గావె నాథ మఱియేనాథుండ నిక్కంబుగా
 సీతానాథుఁడ నెందువోయితివె యోసీతామనోవల్లభా. 862

చ. తపసుఁడు వేఁపఁజొచ్చె ననుఁదమ్ముఁడ పృక్షముకిందఁ బెట్టు నా
 దపసుఁడు రేయి లేఁడు వసుధావర చంద్రుఁడు గాని చంద్రునిన్
 నృపసుత యెట్లెఱింగితివి నీవు మృగాంకము చూడ నున్ని హా
 చపలమృగాక్షి చంద్రముఖి జానకి యొక్కడ నున్నదానవే. 863

సీ. తాళంబ కానవేతాళఫలస్తనిఁ, గుండంబ కానవేకుందరదనఁ
 దిలకంబ కానవే తిలకరమ్యలలాటఁ, గమలంబ కానవేకమలవదన
 హరిణంబ కానవే హరిణబాలేక్షణ, సింహంబ కానవేసింహమధ్యఁ
 బికరాజ కానవేపికమంజులస్వనఁ, గీరంబ కానవే కీరవాణి

గీ. లలితకలభంబ కానవేకలభగమన, బంధుజీవమ కానవే బంధుజీవ
 మైన జనకనందనసీతఁననుచు రాముఁ, డచట నచట సీగతివాని నడిగి యడిగి.

సీ. అదె చలత్తన్వంగియునుచు నల్లనఁ జేర, నది చూతలతయైననల్ల నిలుచు
 నదె మంజులాలాప యనుచు నల్లనఁ జేర, నది కోకిలంబైననల్ల నిలుచు
 నదె లోలలోచనయనుచు నల్లనఁ జేర, నది కురంగంబైననల్ల నిలుచు
 నదె నీలకుంతలయనుచు నల్లనఁ జేర, నది మయూరంబైననల్ల నిలుచు
 ఆ. నదె మహిజ నన్ను నచటికై చేసన్న, చేసె ననుచు నల్లఁజేర నదియు
 లలిత మలయపవన చలితఫల్లవమైన, నల్ల నిలుచు రాముఁడచట నచట. 865

భాస్కరరామాయణము, ఆర, పద్య 258, 260, 261, 262, 265, 275.

సీ. ఆసక్తి నాలేమియోవనవనములో, నెన్నండు విహరింతుఁనెనరేగి
 లీల నాకోమలిపాలిండ్లకన్తూరి, గొంపిలోనెన్నండుబ్రుంగుడొడు
 రేవ నాజవరాల్లిలావణ్యవరసిలో, మునుఁగుదు నెన్నండుమునపుదీఱ
 నీహ నామోహినిబాహుపాశంబులఁ, దగులక యెన్నండుదగులుపడుదు
 గీ. నంచుఁ జింతించు నున్నరట్టంచుఁ బొదలు, మరులుకొని రణభోజనమా నివచన
 రచన మారణమంతాక్షరప్రభూత, ఘోర విరహభూతమహావికారమునను.

వరాహపురాణము, ఆ 1 పద్య 56.

సీ. నుదతికి నెదురుచూచుచుఁ దోవలక్ష్యంబు, గోచరింపకయున్నచేమధ్యుఁ
 జీమ చిటుమనున్నఁ జెలువమట్టెలచప్పుడని చెవిఁ బెట్టి యందపహంకుఁ

బవమాచహతిమీఁదఁబడినతృణంబైనఁ, దరుణిచేయని గరుఁదాల్చుచుండుఁ
గీ. దనవేగిరమునకుఁదరలాక్షి రాకున్న, నిండుగాఁ గన్నులఁ నీరు నించుఁ
బల్లటిలు గాజుపారు మాఁగిన్నడు మృదూక్షిఁ, గొమ్మపేరెత్తిపిల్చుడఁగ్గుతికపెట్టు
దిరుగు గుడివాకిటికిఁ బోవుఁమరలు....., బడిపుష్పశర.... ధర్మణిసురుఁడు.

తాగకబ్రహ్మరాజము, ఆ 2.

సీ. అదె లతాతన్వియొప్పుదలిర్చు కొప్పని, పటు కలాపికలాపభరముఁ జూచు
నవె తన్వితరళతరాపాంగరుచులని, సారంగదృచ్ఛకఁస్సకలు చూచు
నవె జవరాలి మోహనపుఁ బాలిండ్లని, పరువడిఁ గుంభికుంభములు చూచు
నవె కోకిలాలాపఁయసియాడునడుమని, యేనుంగుపగఱలేఁగానుఁ జూచుఁగులు
గీ. జూచుడగ్గుఱుగ్రమ్ముఱజూచుమరలుఁ, బొరలుఁగెరలువియోగాగ్నిఁబొగుల్య
సెచటి కేగితె పాఁజేశ్వరీ యటంచుఁ, జీరు వగఁదారునారఘఁవీరుఁడిటులు.

రామాభ్యుదయము, ఆ 5 పద్య 241.

సీ. బింబోష్ఠిముఖమిందుఁబింబమైయుండ నా, దెందంబునకు నేలఁగందు గలిగె
ముగుద చన్నులు తమ్మిఁమొగ్గలై యుండ నా.చిత్తమేగతిఁ బొందెఁమెత్తపాటు
సతి నితంబము రథఁచక్రమై యుండ నా,భావంబునకు నెట్లుఁప్రాణ మొదవె
నబ్బాక్షిపెందొడఁబలఁటులై యుండ నా,యల్లంబు వై సార్వఁమొందుటెల్లు
గీ. మగువ జిగిమేను కుండనఁబగుచునుండఁ, గాఁకదరఁగెడునామనోగతులిడెట్లు
పనితయవయవములఁగల్గు వస్తుగుణము, చూపఱులయందుఁ బొరయుటఁచోద్య
మొక్కొ.

కవికర్తరసాయనము, ఆ 3 పద్య 51.

సీ. కాఁబోలు నివిబాలకమనీయపదలీల, లిచటఁ బల్లవజాలఁమినుమడించె
గాఁబోలు నిదిబోటిఁగనుఁగొన్న పనవాటి, యిచటభృంగీకోటిఁరుచుల సెనసెఁ
గాఁబోలు నీవంకఁ గలికిచల్కినపాంక, మిచటఁదేనియవంకఁలేంక కొదవెఁ
గాఁబోలు నీచాయఁకాంతనవ్వినచాయ, లిచట నూననికాయఁమింపు మెఱసెఁ
గీ. జూచితె పయస్య యనుచు నశోకతీలక, కర్ణికారనమేరుసంఘాతలతల
నలరు నారామసరణిలో నరసి యరసి, సరసిజాననఁ గానకఁ సంభ్రమించి.

సీ. గిరికన్యమేనసేఖీభవించినఁగాని, తియ్యవిల్లుని నిరోధింపరాదు
సింధుజ నెదనుంచిఁసిరలమించినఁగాని, మిహికాంకుఁ గనుసన్నఁమెలపరాదు
శుభవాణియభిముఖఁస్ఫురణఁజూపినఁగాని, పఱచుటంచలఁగ్రిందుఁపఱుపరాదు
పవ్విఁ గరముఖఁప్రాణిఁజేల్పినఁగాని, రేలముమ్మరము వారింపరాదు

గీ. నేర్పుననటంచున్యతతియాఁ నెలఁతఁదలఁచి,తలఁచినగమగుసాత్త్వికోఁదయదశాను
భావములఁ జెందు నున్మదఁప్రసవబాణ,బాణమగ్నతఁగాంచుదాఁపమువహించు.

వసుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 80, 94.

పీ. పరపద్యమకరముఁల్కరగతంబులు నీకు, సతి నీవి యింతచేఁ నడలరాదె
బహుశతచ్ఛదరాశి ఁ భవదక్షియుగశంబు, నేత్రాంచలంబింత ఁ నెరపరాదె
యనఘదివ్యాహారఁభిని నీదు కెమ్మోవి, లేమ ముద్దింత పాఁలింప రాదె
తావిగంబూరంపుఁదీవి నీమొగమొక్క, పలుకింత నాపైని ఁ జిలుక రాదె

గీ. చక్రవిజయంబొనర్చె నీఁచన్నదోయి, కంచుకంఠేల యింకఁజాఁలించరాదె
నిర్మలామూల్యగుణరత్న ఁ నిధికి నీకు, వనజముఖి త్రాసమదియేలఁపదలరాదె.

వసుచరిత్రము, ఆ 8 పద్య 84.

నీ. తరుణికంఠే లంచుఁదమిఁ బట్టి కటకటా, చిగురాకెయిది యంచుఁజిన్నవోయి
వెలఁదిపాలిండ్లంచుఁవెనఁటి చెల్లబో, పూగుత్తులే యంచుఁబొలుపుఁ దఱిగి
చెలువపయ్యెదయంచుఁజేసాఁచియయ్యాప, రాగోదయ మెయంచుఁరహిదొఱంగి
రమణి వేనలి యంచుఁరతికాంక్ష నొడిసి హా, తేఁటిమొత్త మెయంచుఁదెల్లబాటి

గీ. యకట యనిమిత్తకృపఁ దానఁయరుగుదెంచి, హితవు నెఱపెడి హంసీతోఁపూద
(యమిచ్చి

పలుకనికృతఘ్ననకునాకుఁ బ్రాప్తమగునె, యట్టియువతిపొందనుచుఁదాఁ వా
పృభావతీవ్రద్యమ్నము, ఆ 3 పద్య 21. (తృఙుండు.

కా. ఆవిప్రోత్తము వజ్రపంజరనిభంబై నిశ్చలంబైన స
ద్భావం బంగనసాహచర్యగుణసంపర్కంబునన్ లోహమై
గ్రావంబై దృఢదారులై తరుణవృక్షంబై ఫలవ్రాయమై
పూవై తస్మకరందమై కరఁగెఁబోఁబోనీళ్లకుం బల్లనై.

874

వైజయంతీవిలాసము, ఆ 2 పద్య 139.

నీ. ఆహారమింపాకుఁచాగ్రహనకయున్న, నాహారమింపుగాఁదబ్బవదన
చెఱఁకుబా లోదవు వాఁతెఱయూనిచోఁగంతు, చెఱకుపాలోదునేఁచిఘరుఁబోఁజి
కళలుదేరడు నేమ్మొగమ్ము ముద్దిడకున్నఁ, గళలు దేరవు నుమి ఁ కంబుకంఠి
వలఁతేనిదురమున ఁ నలరింపకున్న న,వల్లలరే నిదురరాదు ఁ కలువకంటి

గీ. నేఁడు నాదుగదే ప్రేమ ఁ నీకు వాక్కు, నాటియున్నది మదిఁ జిన్నఁనాఁటిమండి
యిటుల నేకాభతనమయమెఁన్నఁటికిదొరకు, నేలఁదప్పించుకొనియెదఁవేలతాంగి.

విజయవిలాసము, ఆ 2 పద్య 194.

చ. ప్రతిఫలితామృతాంశువును ♦ భానుముఖంబని యెంచి నాయకుం
డతులితలీలమీఱఁ బరిహాసముఁజేసిన నింతయేనియున్
బ్రతివచనంబులేమిఁ గనిపైదలి మానముఁ జెందె నందుఁ దా
నతి పులకాంకితంబయినహస్తముచేఁ దడవుం బ్రయంబునన్.

876

శృంగారరసమంజసి, గుచ్ఛ. 2.

సీ. కలికి నెమ్మొముజా♦బిలిరంగులొదవక, చెలువంపుఁ గనుదోపల్♦చెలఁగు పెట్టు
నకియనున్దెమ్మొవిచక్కిరల్ జాఱక, వలకాఁకఁ బెనుదప్పి ♦ వదలు పెట్టు
తెలనాఁగ బిగివుంఁగిలిజోడుఁదొడుగక, యెదనంటు బలుతూపుతెడలు పెట్టు
కొమ్మసిం గారంపుఁగొలఁకునం దేలక, బలువిరాలపువెట్టి♦దొలఁగు పెట్టు.
గీ. మెలఁతుకలమిన్న నిద్దంపు♦మేల్ పసిండి, గలుగకుండిన మదిలోన♦గాటమగుచు
నిచ్చలును హెచ్చకలకనిష్పచ్చరంబు, విడుచు పెట్టులింకఁబరికింపఁబుడమివేల్చు.
నీలానుందరీపరిణయము, ఆ 2 పద్య 36.

సీ. ఘనవేణివేణిశృంఙ్గారమారసినంత, మోహంధకారంబు ♦ ముమ్మరించె
హరిమధ్యమధ్యవై ♦ఖరి స్మరించినయంతఁ, బ్రకటదైర్యముబట్టి♦బయటఁ బడియె
నతనాభినాభిసౌంధర్య మెంచిన యంతఁ, బలువివేకమునుడి♦బడఁ దొడంగె
మృగనేత్రినీత్రలక్షిని గణించినయంత, నెదలోన చాంచల్య♦మిరపు కొనియెఁ
గీ. బాటలాధర యధరంబు♦నీటుఁ దలఁచి, నంత ననురాగమంతయు♦నలవి మీఱె
వింతి మైనిగ్గులపుడు విశ్రాంతిహేతు, విపుడత్రాంతిహేతువే♦నెటుల నైతు.
సీ. పొదలపై మెదలుతు♦మృదలార మీధాక, చెలికటాక్ష మొకింతకలుగుదాఁక
గములుగాఁదెమలు కీరములార మీజోక, హరిమధ్యచేరి మాట్లాడుదాఁక
వగలచే బొగలుసంపెగలార మీకాఁక, మృగనేత్రయంగీకరించుదాఁక
సిరులచే వఱుతామరలార మీవీక, శుకవాణి మొగ మెత్తిచూచుదాఁక
గీ. నవమునవముగ మెఱయు పల్లవములార, ప్రబలు మీరేఖ కాంత చేపట్టుదాఁక
తగడు చలమిఁక దైవమేదారి నైనఁ, దలఁపు లీడేర్పఁగానేర్పుఁదరుణిఁగూర్చు.
తారాశశాంకవిజయము, ఆ 4 పద్య 53, 96.

చ. మరునిశరాలి కోర్వఁదరమా దరమా మఱుమాట లాడ వీ
వరమదినుంచమంచి తెఱవా తెఱవా మురువార నెజ్జగా
విరులానరింపఁ గోయగదఁవే పదవే పదవేగలీల నీ
దరిగల మేడఁజూప వనితా వనితా జనతాశిరోమణీ.

880

శకుంతలాపరిణయము, (ఫ, వేం.) ఆ 3.

సీ. కుంతలదేశంబుఁగొల్లలాడితి మింకఁ, గరముఁ గైకొనుటెంతఁకాంత మాకుఁ
గాంచిసీమవ్యాప్తి మించితిమింకొక, యూరుచేకొనుటెంతయువిధ మాకు
వత్సదేశావృత్తి ఁ పఱలితి మింకొక, యింకొకఁడెంత ఁ యతిప మాకు
నతసురాజ్యాభిషిక్తతఁ దనరితి మింక, రుచకాష్ట్రం గనుట యెంతఁ తఱి మాకు
గీ. గురుపయోధరశైలముల్ గొంటి మింక ని, తంబములనానుటెంతయొత్తరుణిమాకు
ననుచు నర్కంబు లాడ నయ్యబలనాన, నాన తాననకంజాతయయ్యె నపుడు.

సుమనోమనోభిరంజనము, ఉల్లా 5 చద్య 85.

ఉ. సాదునుగంధమిష్ట మిది ఁ చందనగంధికి నంచు సాంకవా

మోదకు మోదదంబనుచుఁ బూను జవాది నుమాంగి వేణికిన్

బోర్దియొనర్చువంచుఁ దగు ఁ పువ్వులదండలు కంఠమందు న

త్యాదరలీలఁ దాల్చు జలఁజాతుఁడు రాగనమేరచిత్తుడై.

882

రుక్మిణీకల్యాణము, (జ. వేం.) ఆ 4.

సీ. తొలుదొల్లనధికచాఁపలవృత్తిఁ జెంచెను, నుదతి నీకనుదోయి ఁ జూచుతరిని

యాపిదపను సారెఁకనురాగ మంచెను, నుదతి నీకమ్మోవిఁజూచుతరిని

యావెన్న నలగెను ఁ యటుచిక్కి వీడక, నుదతి నీవాలిఁడ్లు ఁ చూచుతరిని

యాపిమ్మ ట్టట్టట్టులయ్యెను యొయ్యన, నుదతి నీవారంబు ఁ జూచుతరిని

గీ. యావలను శూన్యమయ్యె మధ్యంబుఁజూడ, నీరజాయతలోచన ఁ నెమ్మనంబు
యెటుల నైరింతు మోసాంబు ఁ యేను నకట, దైవ మిగతఁ జేసె నిర్దయతచేత.

సీ. కోశెలలార మీఁకూకల వెందాఁక, ఓకకంఠ ననుఁగూడి ఁ పెనఁగుదాఁక

భ్రమరములార మీఁకరము లింకెందాఁక, నళికచ నాతో మాఁట్లాడుదాఁక

కీరములార మీఁయారము లెందాఁక, శుకవాణి కరుణించి ఁ చూచుదాఁక

రాయంచలార మీఁరాపు లింకెందాఁక, హంసయానతోగూడి ఁ యాడుదాఁక

గీ. పల్లవములార మీఁపడుఁపాటులెల్లఁ, బల్లవాధర ననుఁజేరి ఁ పల్లవాస్త్రు

కేళియుల్లాసమునఁ గూడి ఁ కృతకశైల, చారుసౌధంబులను గీగడ ఁ సల్పుదాఁక.

* రంభానలకూబరవిలాసము, ఆ 4. *

సీ. హృదయవాసినియైన ఁ మదిరాక్షి లేనవ్వు, లభినవపాండిమంబలవరింప

స్వాంతసంగతయైనఁకాంతలేజూపులు, తనువునఁ జాంచల్యఁమనువు పలుకుఁ

జితచారిణియైన ఁ మత్తకాళినిమోవి, కన్నులనెఱసంజఁగడలుకొలుప

సంకల్పగతయైనఁపంకజాననకాను, తానవంబంతఁకత్తుకునిగుడ్డు

* మూలమున నున్నట్లు వ్రాయఁబడియె.

గీ. మానసావాసయైసభాఽజానిపుత్త్రి, పిఱుఁదుకోర్కులకెంతయుఁజెంపునెఱపఁ
బలవరించుచు నాచంద్రభానుఁ డపుడు, నిలువరింపఁగలేక కఠిన్నియఁడలంచి.

చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 109.

సీ. నెలఁతుక మోవి తేఢినియలానఁగాఁగోర, నేచవియును నాల్కఁకెక్కడయ్యెఁ
బడఁతుకమైతావి ఁ వసయెఱుంగఁగఁగోర, ముక్కునకేతావి ఁ సొక్కడయ్యెఁ
బిలుకలకొల్కి నుఁస్పలుకులువినఁగోర, పీనులకేపాట ఁ వెలయడయ్యెఁ
గొల్లంటి నెఱసోయఁగముఁజూడఁగాఁగోర, నొండేదికన్నుల ఁ కొప్పడయ్యెఁ

గీ. పిలిరుఁబోడినెమ్మెయిమెత్తఁచనముఁగోర, నొడలికినిఁడడయ్యెఁజేఱుకటిసోఁక
నేమిచెప్పుదుఁ గప్పశీఁయింతిసొక్క, దానిఁ డక్కంగఁమఱియున్నఁవానిమఱచె.

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 2 పద్య 28.

కా సా ర ము.

—:0:—

కీ. కమనీయకమఱిసిఁకన్దూరదళకేర, రాన్వితజలములఁనన్ద్యవిధియఁ
పరళతరంగహఁస్తములఁబాద్యంబును, న్నటచక్రసాధనఁమధుఁహంస
రతులఁ బ్రియోక్తులుఁబుచ్చిరవాస్తీరని, వేళనచ్చాయుల ఁ విశ్రమించు
మండసంచారితఁమారుతంబుల నురు, తాపనోదనమును ఁ దగిలి యెపుడు

ఆ. నాచరించుచును సమంచితాతిశయ, నేవనముఁ డనదు ఁ జీవనంబు
ధలము నొంద నొప్పు ఁ పంకానశోచించి, బెదురఁ గాంచి రన్నఁచేంద్రసుతులు.

భారతము, ఆర, ఆ 8 పద్య 364.

కా. కాంచెన్ శక్తమహాగభీరముల సద్భాషన్వరోద్ధానిభృం
గాంచత్సంచలనంబు పక్షికలనాద్యత్యంతసంతోషమున్
సంచారనయమీనకూర్మగరయుఁకన్పర్వాసెసద్వేళ్ళమున్
పంచేఘాన్నతహాఁతూఁముల సద్భృంగంబుఁ గాసారమున్.

888

వాణిశ్వరీలీలాసము, ఆ 3.

మహాసాగర. ఆరుణాంభోజాతవర్ణం ఁ పిఱిలసితివిభాఁసాఙ్గర-గావనీలాం

పరుషావ్రాంతంబు నీలం ఁ బుంజులఁ చాఁగోముల్ గ. ఁముల్ శ

కరముల్ ముక్తాఫలానికములుగఁదగివిభ్రాతమై భూరిరత్నై
కరమా నానొప్పు నట్టాకరమధికజలౌఁగుఁడౌర్థాభివృద్ధిన్.

889

సీ. లోలాంబుజాలముల్ యీ నీలాలకములుగా, బాలమృణాళముల్ కేలుగాఁగ
దలితాంబుజాతంబుఁడెలిమోముగా నుత్ప, లములు విశాలనేత్రములు గాఁగ
జక్కవకచనిండుఁజనుఁగవగాఁబులి, నన్దల మురుజఘనంబుగాఁగ
మొలచు లేఁడరంగలుఁము తైరంగలుగాఁగ, శోభిల్లునుడి నిమ్మనాభిగాఁగ
గీ. నల్లనలక్ష్మి శంభుసీఁద్యమునఁ గొడుకుఁ, బడసి దివిజలకీఁబూని యావసునకు
నొలసి తనయాపు చూపునట్లొప్పువోఁడె, శ్రీకరంబునాకమృతాకరంబు. 890
కుమారసంభవము, నన్నె. ఆ 10 పద్య 390, 394.

సీ. కామినీకమనీయ యగతి విభ్రమస్ఫూర్తి, రాజహంసీరాజిరాజితంబు
మానినీవక్షోజమండలానూయాభ్య, పలమానచక్రవాళికలసితంబు
లలనాజనభూతికలాసాపహానిత, రంగరంగదభంగంబునంగతంబు
నారీకలోచనవకాంతితన్మర, వికసదుత్పలవనవిలసితంబు

గీ. పుష్పచైతన్య మకరందపురీతంబు, మిలితాంబుజగతభంగంబునయ్యగముఁ
గూలతరుచుతిత్తునుమృతాలిలంబు, నగు సరోవర మల్లన నతఁడుఁడ్రమాల. 891
భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 1644.

గీ. సజ్జనునివృద్ధముఁ బోలి యన్వచ్ఛమగుచు, హరిపదాకృతి దివిజవిహార మగుచు
ఘనునిసిరిధంగి నర్హజీవనము నగుచు, మానవతివృత్తిగతిని నిమ్నంబు నగుచు.

గీ. శశికరంబులుఁబోలె విశదములగుచు, హరికథలఁ బోలి కల్పవృక్షహరము లగుచు
వహ్నులునుబోలెభువనపావనములగుచు, బొగడఁదగుసీరములచేఁబ్రొక్కార్జమగుచు.
భాగవతము, స్కం 4 పద్య 690, 691.

మ. అటఁ గాంచెరి గరిణీవిభుండు నవపుష్పాంభోజకన్దరమున్
నటపిండివరవారమున్ గమతమిన్ గ్రాహదుర్వారమున్
నటహింతాలసాలసాల సుమనోవల్లకుటితీరముం
బలులోక్తాతమరా శచక్రిబకసంఘారంబుఁ గాసారమున్.

894

,, ,, స్కం 8 పద్య 42.

మ. అరవిందాక్షులుఁ దాను నిట్లభిమతృవ్యాపారముల్ సల్పుచున్
ధరణీకుం డొకచోటఁ గాంచె లఘుకీతస్వచ్ఛవాఘోరమున్
వరకీరవృజచందుపాటితటృవ్యాకీర్ణమందార శే
సన మాకంద వినిస్సరత్ఫలరసాసారంబుఁ గాసారమున్.

895

మనుచరిత్రము, ఆ 6 పద్య 63.

మ. అలకాక్షశసఖుండు గన్తేనియె గూఢాభ్యుద్భాగోద్భవ
 మలకాశోకరసాలపాటలముఖిత్వజాగ్రితాభాస
 ర్మలకంతాపితకంతపాండురగరుత్కృంచోరుసంచారసం
 చలదుక్కుల్లలతాంతవారికణికాసారంబుఁ గాసారమున్.

896

ఒనవపురాణము, (పి. సో.) ఆ 4 పద్య 227.

సీ. కలహంసపక్షిసంఘముతీరుగోవుల, మహనీయకనకచామరలు గాఁగ(?)
 ప్రికటోక్తిబహువిధఁబకనినాచంబులు, వందిసంతానస్తంభంబు గాఁగ
 రతివియోగరథాంగంబరావంబు లక్ష్మీరామ, గాయకగీతికాఁకలన గాఁగఁ

... ..

గీ. ముకుళితాంబు లననినాఁయకులు గాఁగ, నమితకవిజీవనప్రదుం ఁ దైనరాజు
 కొలువువలెనున్న నొకమంచికొలనుజూచి, మనమురంజిల్లఁగొంతనేఁపునకుఁదోఁచె.

సానందోపాఖ్యానము, ఆ 11.

సీ. వనజవాసవఁ దండిఁగింపనిచినముత్యంపు, సరిముచాడ్పున నంచుచాలు మెఱయ
 జలదేవతాపుత్రిఁగలు బాల్పనిచ్చిన, గెలకలక్రియను జెంఁచోవలు దనరఁ
 గాసారపతిభుజాంగదవజ్రదీప్తుల, సరణి నూర్పుల జేడిసలు నటించ
 సమధికసౌరభ్యంసంపదఁ గాచాడు, నారెరులఁగ శృంగిగాలి దిరుగఁ

గీ. బర్త్రాగలపుష్పకిలయఁభాగ్యరేఖ, నిండి పొంఁపిరివోవును ఁ నీడఁ జూచు
 పగిదెఁదీరితరుశ్రేణిఁపగ్రితిఁపఁపఁ, బొలఁతుకలుచూచితమలోనఁబొగఁగిపొగఁజే.

రాజశేఖరిచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 152.

గీ. హంససంసదీప్తిఁగిపోఁచేఁడు, నై ఁహూఁపకహ్మద్యమై ఁయపగ్గిరర్క్య
 మగుమనద్యంబిద్విమైఁపంకజాతరంబు, వోలిచెల్లెఁగ్రామి తెఱఁగునఁబూర్ణమగుచు.

క. శ్రమ్మలరజోవికారము, గిప్రెమృదువాసనల దిగ్గముఁగా నెనఁగెడు కో
 శమ్మల నూర్పులుఁ తెలఁగఁగఁ, ఏమిఁకొలను భవముఁబోలెఁదద్దయునొప్పెన్.

వాఁవాన్తి మాహాత్మ్యము, ఆ 3 పద్య 195, 196.

చ. దనదముఖు ల్లనుంగోని రఁవారితవారిశరంగరంగన
 స్తనసలిలభ్రమభ్రమిణారంగదభంగరంగచామమున్
 మనసిజహోమకుండనిభఁమంజులకంజగ తాళిఘామమున్
 ధవళఁగోరఁగామసంఘామము నొక్కసరోలూఁమమున్.

901

సమంతరంగము, ఆ 3 ప 153

సీ. భజసాములైయున్న ఘనతరదస్మరా, గపృథాపటలి నక్తిడలఁ బర్వఁ
 దనజేసనస్థితి ♦ మనియెదనని రాజ, హంసమండలము నెఱయ్యమునఁ గొల్వఁ
 దననిత్యమధురత్వమునకుఁ దక్కినవారిఁ, జౌక నేయుచుఁ గవీశ్వరులు పొగడఁ
 దనకు నీడై సంకల్పించును వికసించి, పుండరీకంబులు ♦ దంపి మెఱయఁ

గీ. దన్నుఁ బాయని నీరిఁజూచి ♦ శలఁగ లేక, వేడ్కబ్రమదాసులెల్లనే వింపుచుండ
 సరసులకునెల్ల మేటియై ♦ సార్వభౌము, చందమున నుల్లసిల్లి యీశ్వరసి మెఱసె.
 చిత్రభారతము, ఆ 3 పద్య 3.

ఉ. చూపితకంకణానఘలతో పలమానమహోర్మికాంతలీ
 లాపలలంబుతో సమశంఖంబితపుష్కరవిభ్రమంబుతోఁ
 దైపువహించు గోకనదకాంతులు చెంతల గొంతకంపఁగా
 నాపుటభేదసంపుఁ గమలకరముల్ కమలాకరాకృతిన్. 903
 లక్ష్మీవిలాసము, ఆ 3 పద్య 57.

చ. పాలుపు వహించె నానరిసి ♦ పుష్పాదులన్ మధుబిందుచంద్రకం
 బుల నలతేంటఁజెంగుట ♦ పువ్వలఁ దమ్ములఁజాలఁజిత్రమై
 యలరులవింటిజోదు ముదఁమారఁగఁ దాఁ గొలుపుండు రత్నకం
 బకయునుబోలె నామకచ ♦ సంకజనేత్రలికింపొనర్చుచున్. 904
 పరమయోగివిలాసము, ఆ 4 పద్య 102.

సీ. పుండరీకంబులుపొందు నేయుచునుండు, సతతంబుసారంగంసమితితోడ
 శాశ్వతతుహినపక్షింబులఁ గీడించు, నానందమునఁ జన ♦ నండజములు
 లాలితపద్మజాలకరేణువులఁ గూడి, యలరుతావులఁ బొల్పు ♦ హరిచయంబు
 శంబరమ్ములతోడఁననైత్రిఁ జరియించు, సంతోషమునకోకసముదయంబు
 గీ. గలిగి యనోన్యస్యవైరమొక్కటను లేక, ప్రసవసంపదసరభిప్రభావయుక్తి
 మానివరునాశ్రమముఁబోలి ♦ కానుపించె, దుచితరలీల నట్టిసంగోవరంబు. 905
 నాగరఖండము, సంపుట 2 ఆ 5 పద్య 78.

ఉ. గాత్రము మోయలేని యుదకంబుల కోర్వకపడ్డమబ్బునాఁ
 దైతుని పూవుఁదేనెకణజంబన శీతఘృణీస్ఫురన్మణి
 ధాతి జనించు దైవతపథప్రతిబింబ మనంగ వచ్చు లో
 కతియభక్తికడ్డ జముకాణమనం గొలనొప్పె నెంతియన్. 906
 బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 52.

మ. కమలాష్టమృతచక్రధారణమునన్ ♦ గాంభీర్యలీలాయతిన్
 మమనస్తుత్యశీలముఖోన్నతజనస్తామహిరాద్వైభవ
 క్రమరూఢిన్ ధరణీమరాభిమతసాత్కార్యానుభావంబునన్
 గమనీయంబగు శాస్త్రపాణికరణిన్ ♦ గానారము తైత్తిర్యగాణ్.

906

కెళ్ళమా ఇలావేలానము.

సీ. సందు తావుల సోలు ♦ మెండు తుమ్మెదలు, నిమిలొచ్చె నెలంపునరులుగాఁ
 మించు వెన్నెలసారునించు నంచు బారు, తీర్చె వాఁడెన్ ♦ పున గాఁగఁ
 బనినవల్పులుగుచ్చుపనిఁడిపిమ్ములయొక్క, సాన్తెకంబా ♦ నమ్మ గాఁ
 నేపు మీఁగఁ బొంగున్ శైవ్యలలిండు, బలుగులించుకునొకలుచు గాఁగ
 గీ. నాన కిసుపట్టెనపుడు కాసారలట్ట, యతుఁడోత్సాహాన్యవిహారలే
 విందులై తన్నుఁగనఁగోరివేడ్కపచ్చు, సుహృంలకునాన్యైకభవంబుజూపెనవధన్.
 సంచరిత్రము, సి. ద. ఆ 3 పద్య 244.

సీ. యతు నాయపనిభాండాగారమునుబోలె, మకరకచ్చచరమకారమును
 గమలామనోహరుకరతలంబునుబోలె, బురంబున కెక్కినాన మగుచు
 బృందాకాశీకుమంజింబునుబోలె, ననిమిచామృతపంక్త్యాన్త మగుచు
 గామనీయకతారికాన్తంబునుబోలె, సురరాజహంసంసంకలెన గునుచు
 గీ. భూరి దిక్పండలముఁబోలెఁబండవీక, కుముదంబెక్తమగుచు నంశువల్లేల
 జాల నొప్పారు సారకానారమొకట, గాంచి రిపనివైయచ్చరికమలములు.
 రిసికి జనమనోధేరామము, ఆ 4 పద్య 610.

మ. పనితారత్నములార చూడుఁ డ న యన్త్రసింహుడా నెనై
 ఘనవిస్ఫాంబిహారై నెనెనున్త్రుంబై చుం చున్త్రుంకరా
 యనమై యాశ్రితహంసమండలమున్త్రుత్వాన్త్రుంకరాంబై
 గనుపట్టె నైగనాంతరాశ్రమన నిత్కానారమంశంబునన్.

908

మిర్రెవిందానరియము, కుం. పే. ఆ 3 పద్య 4.

సీ. నాళికనాకాశనాళికనమ్మరి, పోలేకృతోన్మరింఁగోళినమిత
 మంగీకృతాంభోజాన్తంగీకృతాన్తంగ, సంగీతమానుషీసంగతంబు
 శీతాలికినోరంభాతాంబుజపరాగ, జాతాన్త్రాప్తవిద్వాంకంబు
 తీరామ్రకదళిన్మూరామలకముక్తి, సారాన్త్రుమహాది సారన్త్రు
 గీ. చారురణితలాంభోజాన్త్రుంబునను, తానిరాకృతమరగోనుభావసంబు
 గాఁగించ కోకానుకలకాన్త్రుంబున, మగు నొకానొక కాసారంబునని చెలులు.

కెళ్ళమా ఇలావేలానము, ఆ 2.

- సీ. ఇంద్రునిరాలకబృందసంపద జూపి, శేడిసత్సమకుకన్యేభుతుం జూపి
చకిరవాకస్తనంసౌభాగ్యములు చూపి, యరుచోత్పలాధరంస్ఫురణం జూపి
యచులమ్మచాలదాఁటాహావిలాసముం జూపి, సౌగంధికాంగవాఙ్మనలు చూపి
లలాతరంగవంశిప్రకాశతం జూపి, యరవిందచరణముందరతం జూపి
- సీ. యింపుల బుట్టించుచున్నదిహృదయమునను, నిక్కలంకువంతచూచితివేవయన్య.
కలితయావనరూపచేభావిలాస, విభ్రమోదారయా పౌరీషవేశ్యవోలే. 911

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 5.

- సీ. కాచంబ కాచంబకాచంబరుచిరంబు, ధీవర ధీవరాధిష్ఠితంబు
భ్రమర భ్రమరవిభ్రమరవిద్యాంకంబు, గురుసత్వ గురుసత్వపరివృతంబు
సారస సారససారసస్వీనుతంబు, చక్రాంగ చక్రాంగసౌధనంబు
పానీయ పానీయపానీయవిభషంబు, నవకోక నవకోకనదయుతంబు
- సీ. రాజిలవారితకచ్చపరాజిలంబు, సమకరద్వంద్వపీచికాసమకరంబు
మధురకైరవనిస్సరన్మధురసంబు, సారమతు లెంచ నచటికాసారవరము. 912

వాసవదత్తాపరిణయము, (వ. పీ.) ఆ 3 పద్య 10.

- సీ. తృణబిందుకర్దమ ధీవరపారీస, సహితమై తాపసాశ్రమము వోలే
చాయణకుకంకానారాప్త్రాప్త్రాప్త్ర, నభినుతవ్యాసకావ్యంబు వోలే
చిరకాలయుతమహాజీవనస్థితియందు, పనమంత్రస్థిదేవతయు వోలే
కచ్చపమకరళంబుధూలపద్మవి, న్నూర్లుల ధననాథుఁపురము వోలే
- సీ. పుష్కరోత్పల్లహల్లకపుండరీక, భరితమకరందవిభ్రమభ్రమరనికర
గాయకోత్తమ బంహిష్టగానఘోష, రూఢిసుఖంబు పుణ్యసరోవరంబు. 913

పర్యతపురాణము, ఆ 5.

- సీ. భావభవకేతన్వారాజీవజీవ, జీవనాలంకృతైకరాజీవజాల
బాలకామోదపూప్రసాదసార, సారసాకర మచటికాసారచయము. 914

వేంకటేశ్వరవిలాసము, ఆ 1 పద్య 18.

- క. సల్లిలితకమలకైరవ, సల్లికమకరందపరిమళాన్విమిళ
త్కల్లాలిమాలికాంచిత, పుల్లంబగు నొక్కసరసి పాలుపెనంగంగన్. 915

మైరావణచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 75.

- క. కవిచక్రరాజహంసా, శృంగనములై సర్వమంగళాన్వితములై
శివునితేజంగునఁ దగులై, రవభవళములగు సరోవరము లప్పిటన్. 916

మిత్రవిందాపరిణయము, (రా.జ. రం.) ఆ 1.

సీ. జగినాచుండిగలు ♦ చిగురుదర్శలుగాఁగ, నలిననాళము లిండ్లనములుగాఁగ
 పుల్లరక్తాంబుజంబులు నిప్పుకలుగాఁగ, ఘనశేనంబు లంక్షతలుగాఁగ
 మధురసపూరంబునుగురాజ్యధారగా, మధుకరరాజి భూమంబుగాఁగ
 దీరభూజములు ఋత్విగ్ధవంబులుగాఁగ, పల్లగద్వీపముల మంత్రములుగాఁగ
 గీ. దమ్మిమొగ్గలు బలుయూపదారువులుగ, మున్నూర్వర్షి గావించుమానిసీజ
 నాతిమానాశ్వమేధముచోర్వరంపు, నెలవనుతలంపు నింపు నశ్శిలనిసాంపు.
 కృష్ణాభ్యుదయము, ఆ 1 పద్య 68.

సీ. విమలసన్మానసోవమధంబుగావున, రాగహంసవహారమృ మగుచు
 వరపద్మముఖ్యుడొప్పుకరంగాగావున, మృదులహరిశీముఖేష్ట మగుచు
 నురుధార్తరాస్త్రాక్షియైక్తింగాగావున, గురుబిజాధంగిగరిమ మగుచు
 వర్జితకమలాశ్రివాసంబు గావున, ఘనశంఖచక్రిసంఘకలిత మగుచు
 గీ. నంబరమరీతి నలకాపురింబరాతి, నిభిపురతెజంగు నయ్యతాకృతిహారంగు
 వరుసనిలవొంచు నొకరొకమీదుఁ గాంచి, నందితారామసీమనయ్యమ్ములు.
 కృష్ణాభ్యుదయము, ఆ 3 పద్య 74.

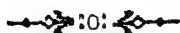
ఉ. చారునుగంధిపత్రివిలసత్సమలోర్పలచైవాయ
 న్భూరినువర్జపత్రికవిభూషితచక్రిమరాశిపంక్తియు
 న్వారిరుహంతఃసమఘాపానమదోత్కటభృంగరాజశృం
 గారనుభాభనారియును ♦ గల్గి చెలంగె సరన్ను లచ్చలక.
 కృష్ణజన్మఖండము, ఆ 2.

ద్వీపద.

పగలులేయును బ్రహ్మా ♦ పంపించెననంగ, నొగలుతోయజములంబుమికానమొందు
 గమలాసపంచావి ♦ కవచబోలేక, ప్రభుపక్షగతిరందుభ్రమరముల్ దిరుగు
 హంసపద్మములకుఁననుంధి యనంగ, హంసలు గీర్డించునందునేప్రాద్దు
 నెలతల కుచముల ♦ నీటులుచూచి, జలదుగ్ధములసాచ్చె ♦ చక్రంబు లనంగ
 నోరంతప్రాద్దునంబుఁడుఁజక్కెవలు, పారసనామంబు ♦ సహజంబుగాఁగ
 లోలదుల్లోలకల్లోలజోలికలఁ, దేలుచు నందుండుఁదివుటచెగ్గురులు.
 కృష్ణజన్మఖండము, ఆ 3.

గీ. పద్మనీయోగమతిమ్మదుభావయుతక, జోవలేపపత్రికామత్త్యంతమధుర
 రసము లామోదములు గల్గి ♦ రసికు లెన్న, సరసులనఁ దగికన్నట్టునరసులచట.
 భాతాభ్యుదయము, ఆ 1.

జల క్రీడ.

- డి. ఖిచరాంగనల కుచఃకాస్మీరపంకంబు, వనజపరాగంబు ♦ నొనరితనర
 నురకస్యకల కుచఃసురదారుసుమముల్, రమణీయహేమాంబుజములుఁ దెనఁగె
 నగకామినుల ముఖపరిమళశ్వాసంబు, మెలపారుకొలనితేఁ మ్రొరలు నెనయ
 నహీనుండురులకంతఃహారముల్ కరయంత్ర, గళితాంబుధారలుఁగలసి వెలుఁగఁ
- గీ. ఏమవిలాసముల్ జలదేశఃతావిలాస, భాతితోఁగూడి పరభాగఃపదవిఁగ్రాల
 చరి జలశేళి నలాపుచుఁరభీలభువన, వరనితంబిను లానరోఁవరము నందు. 922

కుమారసంభవము, ఆ 10 పద్య 384.

- గీ. యెనుఁగాంతిదోలఁకెడఁఁఘనకుచయుగళంబు, లదలంగఁ జలుకులఁనాడి యాడి
 మెఱుంగులు దూగెడు ♦ మృగుకరవల్లిక, లల్లాడఁ జల్లుపోఁరాడి యాడి
 జగి తొలంకెనఁగెడు ♦ ముగములు నిక్కుచు, నడఁగుచుండిఁగనీఁదుఁలాడియాడి
 మింఁజెల్లదిక్కులు ♦ ముంచి చెల్లెడుమేను, లలనీక్రాలఁగ నోలఁలాడి యాడి
- గీ. యోలి నిలుచుచుఁ గరగులఁదేలిచనుచు, మునిఁగిపోవుచు నోర్తోర్తుఁముంచిపట్టి
 లోఁతునకు నొయ్యెఁ దిగుచు మనీతలేని, యచట మిన్నకయీఁదుచుఁనాడి రర్చి.

నిగ్వచనోత్తరరామాయణము, ఆ 8 పద్య 49.

- గీ. కలయంగ నలఁదిఁకస్తూరి పెల్లుగ, జలమున కెల్లను ♦ గలుగఁజేసి
 కుచమండలంబులు ♦ కుంకుమచర్చల, నీరెల్ల జేవురుఁనీరు చేసి
 తనులిప్త సురభిఁపంఁదనకర్దమంబున, వారి నెల్లఁ బునుఁగుఁవండు చేసి
 మాలల సెవపుష్పఁమాలికావితతుల, పనమెల్లఁ దెల్పువఁగొనఁగఁ జేసి
- ఆ. యలకలఁకవిశి ♦ సంబుఁ గన్గవలఁగెం, పెలయఁ గామచిహ్నుఁలెల్లఁ జెలయ
 నెలరు నాతు లమర ♦ ఇలతేలి చాలీరచి, కొలచు వెడలి రింతు ♦ లలనగతుల. 924

విక్రమసేనము.

- చ. కిగలును పీచికావసులు ♦ వారిరుహంబులు వక్రిప్రంక్షులున్
 చెలువగు నాభులున్ సుడులుఁ ♦ జేతులు రక్తసరోరుహరిబులున్
 జలదలకంబులున్ మధుపఁజాలము నీడ్వడఁ గేలి సల్పి మిం
 చులు గొను చూడ్కులన్ సతులు ♦ నూతురు విశ్వనృపాలమన్యగున్. 925

కావ్యలంకారమౌసూమిణి.

సీ. అరుణారవిందములని మ్రొక్కెనోకాని, చిగురుటాకుల నింతఃచేరరావు
పులినంబులని చాలఁబుజ్జగించెనోకాని, మరుచక్రముల నింతః మరగిరావు
చక్రవాకములని సవరించెనోకాని, కరికుంభముల నింతః గదియ రావు
గండుమీఱని చాలఁ గౌరవించెనోకాని, పూవుచూపుల నింతఃపొంది రావు
గీ. తరంగలాత్రీయధనములఁ దాయలైన, చరణములు నితంబములునుఁజన్నఁగవలఁ
గన్నఁగవలఁ దోతేర శృంగారజలధి, తరంగ లింతులు మైకొన్నఁ దలఁకినట్లు.
ఉత్తరహరివంశము, ఆ 5 పద్య 66.

సీ. ఒకరథాంగంబు కొంకకచంచుపుటి నొక్క, పూఁబోడివలిగుబ్బఁబొడిచిపోయె
నొకబేడిన వికస్వఃరోల్లానగతి నొక్క, కలికిన్నులవెంటఁ దెరుమనునియె
నొకకచ్చపకిశోరఁ మొరసిఁటెక్కులనొక్క, తొయ్యలిమీఁగాలుఁద్రొక్కిపోయె
నొకమిందతు మ్రెడఁయ్యఁజీకియమ్మశనొక్క, తరుణిధమ్మిల్లఁబుఁతన్నిపోయె
గీ. బోవుఁగాకేమి యీనులఁపాంఠఁబోక, యెఱుల మేమేమిపుట్టునొఁమఱియువనక
విభులఁ బురికొల్పుదుర, కానిఁవెడల వైరి, మెలఁత తాకార జలఁతేఽమీఁదివార్తి.
ఉత్తరహరివంశము, ఆ 2 పద్య 88.

కా. సీలోలంబక యోల యోల యన నోలో లంచు మేలంబునన్
లోలంబాలక యోర్తు గ్రుంకి విసవఁబల్లల్ దున్మి తూఁటాడి కెం
గేలం బట్టి తటాలునన్ నెగనె నఁజ్జీకాంబునాథాంబుజా
త్రీలోకంబు జంబుచి వాతలయశఁస్కీర్తి డెచ్చుచందంబునన్.
వసుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 162.

లయగ్రాహి.

సేమ్రొగములంగరతఁబుల్లులఁగుచమ్మలఁగ, చమ్మలనుజూడ్చి-నయఁనమ్మలఁబరాధూ
తమ్మలను బోలె విడితమ్మలను రక్షజల, జమ్మలనునొకమిఘఁనమ్మలను శైవా
లమ్మలనుభృంగనిచఁయమ్మలనుమీననిక, రమ్మలంగలం గెఁజలఁదమ్మలనుభజింపం
గొమ్మలపు డెంతయునుఁనమ్మదకుతూహలభ, రమ్మలనొ నర్పిరికఁరమ్మలజలశేఖిన్.
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 6 పద్య 230.

గీ. అక్షిసమతాభిలాషనిఁజాపరాధ, మోలని నహింపు మనుచుఁ గాఁబోలు నతుల
కాళ్ళవైఁ బడి పెనఁగు నాఁగండుమీలు, తప్పు గలవారి కది విహితంబుగాఁ.
గీ. వనజనేత్రలజిలుఁగు పాఁదడలు నీటఁ, నడియనర్వాంగములుగానఁబడుదునుఁ డె
నల్పగుణములు గలవారిఁనఁటు నట్టి, వారు వైటను బడకుండుఁ వారె యెచట.
బుద్ధిక్రపల్లిచరిత్రము, ఆ 8 పద్య 100, 101.

గీ. చెయలు కొండలు తమరొండజలముఁ జల్లుమగువలూకకొండఱవికేలమగుడనాని
చెయలుజల నాభిమాతాత్తివరుగు చెంచు, సలిలముల కిచ్చిరభయహస్తంబులనఁగ.
చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 33.

లయవిభాతి.

మిరమిసరిచన్నుఁగవళిపనలగని జక్కవలు, బిసబిసవిసద్రనవ ధనతి డిగి పాఱన్
నొసలివయి ముంగురులయొరవరికంబువకు, భసలవిసరంబులునుఁదెసలఁబరువెత్తన్
గురుసురిభిక్షాద్రుములఁగురులవరడంచుకను, మిసిమి సిరి బేడిసలఁగినుపులనదల్పన్
గిసలయనిభాతిరుచిఁగిలనికపడుముల్కమకి, కనరివిసరన్నరసిఁగిమనలిరి కృపాంగుల్ 933
బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 55.

చ. కలికియొకర్లు జెల్లకిలఁగాఁబడి యొండఁగ దాని గబ్బిగు
బ్బలు గడు రాయంచున్ గులుకుభావము గానఁగ నయ్యెఁగ మృతూ
విలుతుఁడు జైతుఁడొడిగింతును ధేడుకఁ బన్నిద మాడి పట్టి తై
కొలుపఁగ మత్సరంబుమదిఁ గూరుదుఁ బోలెడు పిట్టలో యనన్. 934
సలచరిత్రము, సి. ధ. ఆ 3 పద్య 250.

చ. కరివరమానయోర్లు బిసకాండము చిమ్మనగ్రోవి చేసి య
బ్బరముగ నోర్తుమొండఁ దన ధేక్కిటిసిరముఁజల్లి నీటిలో
నరగ మునింగె దాని కచఁసంతతి యంచును నాఁచుఁదీప ని
బ్బరముగ లాగె నచ్చెల్లువఁపైఁదలు లండఱు నవ్వె రొక్కటన్. 935
క. అప్పులఁబడి యొక చేడియ, తెప్పనఁ దేలంగ లేక ధీరుగుడు పడువో
గొప్పాడిసి తిగిచె నొక చెలి, యప్పులఁ బడు వారి బ్రతుకులట్టివ కావే. 936
రసికజనమనోభిరామము, ఆ 4 పద్య 70, 76.

సీ. వాలభారములు కైవాలబాలము గాఁగ, నుండరాస్యము లరఁగివిండములుగఁ
బల్లవాధరములు ధూల్లకంబులు గాఁగ, వాలుఁగన్నులు మగఁగివాలు గాఁగఁ
జక్కని పాలిండ్లు ధే జక్కచకపలుగా, నుతభంజంబులు బిసఁగిలలు గాఁగ
లలితనాథులననిఁగిలఁగఁగ, వరులు నువీచికాఁగఁగలు గాఁగఁ
గీ. దతనితంబులును నైకతములుగాఁగ, జరణయుగములుతొగరుతామరలుగాఁగ
సరసిజాతాయతాక్షులు ధే నరసి కరణిఁ, శౌరువు దాల్చిరి జలకేలిఁగినుపునపుడు,
రామవిలాసము ఆ 1.

సీ. మొగములు గానరాఁగినిగిడి కామియ లీఁదఁ, గొలనెల్లఁ జంద్రమంఁగడలములయ్యెఁ
గుచుములు గానరాఁగిగొమ్మలీదఁ పఱివ, నంబెల్లఁ గనుకొఁగఁగములయ్యెఁ

గొమ్మపూట్ గానరాఁగొమిల లీడఁగఁచటా, కంఠెల్లగాఢాంధకారమయ్యెఁ
బిటుఁదులు గానరాఁబినరుహానన లీడ, దీర్ఘికాంతరమెల్ల ♦ దీవు లయ్యె
గీ. బాహువుల్గనరాఁబయ్యెపాణు లీడ, నరసి యెల్లమృణాలైకఁచన మయ్యె
చంగములు గానరాఁ గాంచఁనారగు లీడ, సారసాకరమెల్ల బంఁగార మయ్యె.
ఉత్తరరామాయణము, ఆ 8 పద్య 82.

ఁ. అడుగుల నంటి యూరువులఁగాని నిశంబము లంటి నాఢినిం
యిడికి నభుల్ సృష్టినించి కుచముల్ జడియట్టి పోవతంసమ
ప్పడఁతులఁ గూర్చికారిరలెఁబంధురకంకకన్తికాపిం
డవపుడు నిట్టి కైకొనియెఁబచ్చయతం ద్రివిధంతైపుణిన్. 939
శకుంతలాపరిణయము, కృష్ణ. ఆ 2 పద్య 168.

ఁ. కలికి యొక్కట నీట నొకిఁగాలసు నిట్టి రవణాఁ జేసి
ట్లెలుక నున్నఁ జూచి నరఁసాని యొక్కట పిటుంబ నేని పై
జలములు నల్లి రమ్మిగఁగి ♦ చాటున రాఁగల దాని మోముగాఁ
దలఁచి జలంబు నల్లె చొకఁతామరమైపయి వక్ష్య రంజున్. 940
క. చాలామణి యొక్కతె యొక, పేలను కన్నకయొక్క ♦ పేలను పచ్చ
శ్రీలను జేపట్టుచు నొ, భావికీర్తికి సాటి యగుదుఁ ♦ ద్వంద్వ మెఱుగెన్. 941
యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 3.

నీ. స్తనకుంధములనీడఁపిలఁచితద్భరమున, నుగుదయొక్కతెముసుఁమున్న మునిఁ
ల్లవమానలనోరు ♦ లలితమోచలచూరం, గొని దానితోడనెఁ ♦ మునిఁగె నొకతె
నిజచామలతలకైఁనిలిపివయస్యకుఁ, గరయ్యగ్ధమున నీలం ♦ గజపె నొకతె
పూఁజొప్పినెడకు ♦ పాలఁతిని నిద్రెంతర, నొలిపియొక్కతె తేటఁగిలుబుకొనియెఁ
గీ. చలఁగలచుంబులనాంబుఁచిఁబట్టియొకలె, యనఁబులొక్కతెకురువులఁదెనచిపట్టి
చామలల గొట్టి తనఁగలఁపై కులుకుచు, నీది రవ్వోర నతివేలఁమోద మొదెన.
శంరమాపాఖ్యానము, ఆ 2 పద్య 27.

ఆ. చేతులెత్తిచల్ల ♦ జెడిసిం టిందువుల్, కుచము లెల్ల ముంచి ♦ కొన్నఁ గరులు
సంఘముల ననలు ♦ లోయకఁబాలులు, కుంభములును బోలి ♦ హమరు మిగిలె.
విశ్వకర్మపురాణము, ఆ 4.

ఓ. శుభంబులు అమ్మి ♦ చెలియొర్తు జడిపించె, మరుడనేననియొక్కఁసనిబాక్షి
చాదాని పాద పాదాదులను నెత్తి, నొనిగా మునిఁగింబున గరించి

తొప్పులి యొర్తు పుత్తుకబంటి నుండి యే, శశినంచ భ్రమయింజెసకియనోగు
సాయ శైవాలావృతాంగియై యబంజేలి యేరాశువని దానియేపణంచె
గీ. నువిదలంబులు నీరీతి ♦ నోర్తు నోర్తు, విపులవేషంబులను జడిపించు చుదక
మున ముసుంగును నటించెలుచును సలీల, సలీలకేళి యొనర్చి రుత్సాహలీల. 944

నాచితేతూపాఖ్యానము, మిక్కి. మ. ఆ 2.

పి. కప్పు కొప్పులనుండికాటు చుండెడు నీరు, చింతమబ్బులవానచినుకు లట్లు
గడ్డిగుబ్బులనుండికాటుచుండెడు నీరు, బలితంపు మలలపెన్వాకక లట్లు
కమ్మమోముల నుండికాటుచుండెడు నీరు, సొగసుచందరుమంచుసోనయట్లు
కలికికన్నులనుండికాటుచుండెడు నీరు, నెత్తమ్మిపూవుదేనియల యట్లు

గీ. చాలెఱల నుండి తగజాలంబాటునీరు, పలుచనగు దొండపండులపాల యట్లు
పెంతవింతలఁ దనరెఁ గన్విందు గాఁగ, లేమ లట నీటిలో ముని ♦ లేమ నపుడు.

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 3 పద్య 36.

మ ధు పా న ము.

చ. నురుచిరపానపాత్రమున ♦ నుండరి యొక్కతె కేల నిండుచం
దురుడు ప్రకంపితాంగకముతోఁ దిలకించెఁ దదాననాంబుజ
స్ఫురితవికాసవైభవముసాంపు లడంకున మ్రుచ్చలింపఁ జె
చ్చెరఁ జనుదెంచిపట్టువడిచెడ్పడి భీతి వడంకు చాడ్చునన్.

946

నృసింహపురాణము, ఆ 3 పద్య 97.

గీ. తొట్రుకొనునద్దలనువెడఁచ్రొక్కుబల్లు, బుల్లములసిగ్గెలుంగమియునుఘటించి
జవ్వనులకును మఱల శైశవముఁ దెచ్చె, వారుణియు నెట్టిసిద్ధాషధీరసంబా.

సీ. కోపంబులేక భూక్తికుటిఘటియించుఁ బో, లింపంగ లక్ష్యంబులేక చూచుఁ
బిలువకుండఁగఁనైనఁబలుకునోహోయని, బయలుఁతెగినఁజూచుఁబాఱఁజూచుఁ
గారణం బొండులేకయు నవ్వ వికవిక, గాగ్గిలెడు నీడపైఁసోలఁ జూచుఁ
జేరున నెచ్చెలిఁ ♦ బేరెలుంగునఁ జీఱు, మనను లేకయుఁ బాడుఁమానిమాని

గీ. పరిస్తతముగాని వెడతొప్పున ♦ బలుకు నలుకు, మోయు తేటులతోగూడి ♦

ముచ్చటాడు

నువ్వి బాల్చిల్లించిలుచు రాతిమన్న నలుగు, మగువయొక్క తెనుగుమనోన్మత్తయగుచు.

గీ. శశివిహారముదీర్ఘమై సంధించె, వికసితంబయ్యెగగ నారతినిండు మపుడు

మధురసాస్వాదనోన్మత్తమైతైకాశి, నీకల్పాక్షి జగిసంగాభినిరమగుచు. 949

కవికర్ణరసాయనము, ఆ 4 పద్య 180, 181, 182.

ఆ. అకసంపుఁ జిప్ప ♦ నజ్జమంతుల మను, కత్తురంపు లప్పన ♦ గలిపి యున్న

వింత మధు చటుంచు ♦ వెన్నెలఁ గలియు, లానఁ జొచ్చె నోర్పుఁ మేనుమఱచి.

సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 3 పద్య 102, 104.

నీ. తత్తతతామరసాక్షి ♦ తలపంత మాదకు, వివిధవిజాకంఠ ♦ వీణఁ చెయ్యు

పవనపాటలగంధి ♦ పాట పాడు మొకింత, కుకుకుమందస్మిత ♦ కురుకు ముడుపు

ససససారసహస్తాసరిదాననా నీపు, ననననాతుకనాని ♦ నవ్వులేల

పవనవారిజముఖి ♦ పలుదు నానులు చాలు, గొకొకొకొమలియేలఁగోపవేగ

గీ. మనుచుఁ దపుదప్పు లాడుచు ♦ నతనిఁ గనిరి, మదననిర్ముత్తమత్సారకమాన్యహోగ్ర

హతుల నలసియొనఁజేదఁ రాష్ట్రములులు, భర్తఁజేల్చి మైరేయఁపానశేలి. 951

నీ. పవనయునకు నైనఁబాయఁ దట్టంగరాని, పయ్యెడ కప్పులుఁబయలు పడియె

నధరపల్లవకాంతులపీపద్మము లందు, వేద్యనో యొక్కింతఁవిశ్రమించె

మాటాడ నేరనిమాన్యయు విడనూడి, ప్రాభిరు తమవానె ♦ గాఢ మయ్యెఁ

బరమ యోగికినైన ♦ భావింపఁ గారాని, యానందసంపద యల్లు కొనియె

గీ. మఱపు ఘనమయ్యెఁ జేష్టలఁ ♦ తెఱఁగు వికృతిఁ, గనియెఁ దొలుతటి కోపమె

క్కడకొ చనియెఁ

గాపికాయనమదమత్త ♦ కరివరేణ్య, యానలకు నాధకీలిత ♦ ధ్యానలకును. 952

నారసింహపురాణము, ఆ 2 పద్య 159.

చ. వెడవిలుకాండ పోకముడి ♦ విప్పకు గుబ్బలు ముట్టరాకు క్రొ

మ్ముడి నడలింపఁ బోకు జిగి ♦ మోవియు నానకు మే లయాకె కే

యొడయఁడు చూచుచుండ నిది ♦ యోజయె నీకని నిల్వరింపఁగాఁ

దొడఁగె నొకర్త మైమఱచి ♦ తూరెను మద్యమదంబు పెంపునన్. 953

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 4 పద్య 189.

నీ. అతులార్కమణిభిచి ♦ తానన్తతత్త, హరిక చదకాంతరాన్నిరంబు

పానగోష్ఠీరతఁమానినీతనులతా, ప్రాకామ్యనర్తసౌరభగుణంబు

కలకపారావార ధగర్భసంభూత సుధారసచాయాద ధానుతంబు
పుంభావరతికలాంభజ్యంభితసుద, తీజనమన్మథోద్ధిపనంబు
గీ. నగుచుఁ దేరెన్నికైన దిఠ్యాసపంబు, సమయ మిది కొనుడనుచునుఁసఖులుదెచ్చి
మదిని భయమును భక్తియుఁగదుర నెదుర, నిడివఁజేకొని తొలిపుచుఁనిందుముఖులు.

మ. ఇదికర్పూరసుగంధబంధురము భోగేచ్ఛానుకూలంబు సు
న్మదకాంతాపురుషులతోల్లసనకృష్ణారపృథాపథిరా
భ్యుదయపాగ్నిప్తఫలంబు సుమృదుచుఁ దాముట్టాడుచుం గాంతునిం
గదియం జేరి యొసంగి రామవిరవేఱ్ఱన్నెచ్చెలుల్పాడఁగన్.

955

వాసవదత్తాపరిణయము, ప. వీ. ఆ 3 పద్య 73, 74.

చ. కుముదదళాక్షియొక్కరెతె ధగొంతున కానఁగఁ గోలి మత్తుచే
తమహినివ్రాలుటొప్పె సుమధాన్వితుఁ డన్నెఱబొమ్మలాటవాఁ
డమరఁగ నాటకంబున హాఁయల్ దగఁ ద్రిప్పి ముగించునట్లు వా
రెము నొకపక్క కీలు నడఁలించిన జంత్రపు బొమ్మయో యనన్.

956

కవిజనచకోరచందోదయము, ఆ 4.

ఉ. ఆజికి నేఁగు నత్తతిన యంగజతేలినిగూడునత్తతీం
దేజము వికృమంబు భృతి ధీరతయుం గడు సాహసంబునుం
భ్రాజితమైన యావనముఁ బాగ్నిప్తము లొటకు నై జగంబునం
దేజము లైనఁ జేసెద రభీప్తము దీఱఁగ మద్యపానమున్.

957

సీ. అత్విటివిటులకు ధనవల నంతంతకు, గ్రమముగా మద్యపానములవలన
రయమొప్పుఁ గన్నుల ధక్తి మం బలరెను, వేడినిట్టార్పు లావిరభవించె
మఱి మఱి వాక్కుల ధమద్యంపునానన, లప్పటన్నటికిని ధగుప్పఁ దొణఁగె
వంత సాలపు నావుఁలింతలు హెచ్చె దే, హంబులఁబులకాంకురంబు లొదవె
గీ. భృమతలు జనించెనరససంభావణములు, దొట్టువడసాగె మమతనిఁద్దురలుగ్రమ్మె
శృమజలములారెఁగడునలఁసటలుదోచె, తనువులొక్కింతపరవశఁత్వంబునొందె.

కుబ్జాకృష్ణవిలాసము, ఆ 3.

మన్మథోపాలంభనము.

చ. తొడిమల బాటి పై కుటికి ♦ ధూన్దటికంటికడిందిమంటలూ
నడపాడగానరాక తెగటాటియుఁ గాలిన యట్టి మోక్షుకై
వడి రతిలోచనాంబువుల ♦ వాన నిగిచ్చితే పాంశబాధకై
మడియ కనంగ ! యవ్వెలఁది ♦ మంగళనూత్రముహస్తమెట్టిదో. 959
మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 48.

కా. నీబాంబులు రాల నీధనువు ఖంజీభూతమై పోవ నీ
జాబిల్లన్ ఫణియంట నీబలము లాశాపిఠిపాలై చనన్
నీబంబ్రతుతనంబు స్త్రీలయెడనే ♦ నిన్నెవ్వరున్ నవ్వలే
మాబాలామణి నేచఁబోకు మకటా ♦ మర్యాద గా వాత్సజా. 960
ఇందుమతీపరిణయము, కు. భూ. ఆ 4 పద్య 53.

మ. అఁబుధ్యాతతిమిఁడ నంతవికసంఘా చాపమున్ నీధుపా
రణమటై గొని నోలునారి శిఖి మిత్రంబైన తేరున్ ననాం
గణలన్బాసుగోటిఁబూని వెడలంఁగా నిట్టి వేధకృ మే
గుణమే యెప్పుడిదేలంబు నుమడు ♦ కోడండ నిలెంతయున్. 961
వసుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 41.

పీ. భామానిరూఢి గిన్నడ మండలాగ్రంబు, మెఱయించు మొఱుటసిఁ మేనమామ
కొమ్మలపైఁ బండ్లు ♦ కొడకి లావునల్లి, ఛాటికన్పించు నీఁఘోటకంబు
కాంతాభివైఁ గరఁగఁగూర్చిఁ దిప్పించి, చెనకంగఁ జూచు నీఁచికిలితూఁపు
నారులమోచ నాఁనందించి నిలువెల్లఁ గన్నులు దాల్చునీకార్యకంబు
గీ. బలిబిఱి నీకు బాడై నీతలరుటాకు, లడఁ లతకూరి లవ్వఁదైఁనంటి నిలుచు
నీవు మామిఁడు కౌర్వంబు ♦ నెఁపు టురుడె. మానినెఁపాని నోరకమాకుమార.
కువలయాశ్వచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 29.

ఉ. ఏయెడఁ బల్లు నమ్ము లొక ♦ యింతుక యేమజుకుంట పాంఘలం
గూయఁగఁ బట్టి గొంతుకలు ♦ గోయుట యీశ్వరునంతవానిపై
సాయక మొక్కఁ చేసి పగ ♦ సాదుకొనం దుది నూడు ద్విష్టుటన్

దోయకు నీకు సంతకముఁ ♦ బొందు నె యెందును శంబరాంతకా.

963

బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 3.

చ. మలిసరసంది సీగుణము ♦ చాలల పాలగు నీదజాతియూ

ఓలమును నెక్కుడయ్యడవి ♦ పాలగు నీదగు గంట్లధగ్గము

దెలుచుకొనామొదలొ చెడియు(?) ♦ పిప్పికెఱాలగు నీ జయాంక మా

పలువల పాలుగాదె యిటు ♦ పాంథుల బాధ యొనర్ప దర్పకా.

964

ముకుందవిలాసము, ఆ 3 పద్య 67.

సీ. విషయలిప్తయైచై ♦ వెలయు నారాచంటు, లూరక మొఱయుచు ♦ నుండు నాని

యిలఁబడి మాతాల్ల ♦ మొలచునబ్రపువల్లు, పెల్లొచ్చి పొదలెడు ♦ నల్లమాంక

నీళ్ళలో జాడలు ♦ నెమకెడు పెక్కెఁచు, కడు నగ్గిచాయల ♦ నడరు నురియ

యడవిఁగాచుక యుండు ♦ గడనరిసంగాతి, యిలవైసిన నొద్దఁగ్రాలు సచివుఁ

గీ. జొరులకేరికి గనఁబడ ♦ కుండు రూపు, దనరఁ బాంథులచిత్తఁ ♦ త్తముల దోఁచు

తస్కరుఁడ పీపు ముగుడలఁదలుముటరుడె, కుంఠితామర్త్యనగచాపఁ ♦ కునుమచాప

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 4 పద్య 140.

ఉ. వారఁట తేటిజోకనలి ♦ వారఁట తేరఁటచిల్క సారఫా

వారఁటవిల్లు పూసనయ ♦ వారఁట చుట్టము శైత్యపున్ సదా

చారఁట కమ్మగట్టి పరి ♦ చారఁట కోయిల కేతనీభవ

ద్వారఁట యిట్టి నీకొడుగు ♦ వారఁట లోకు లదేమి చిత్రమో.

966

సీ. కుటిలోగ్రి నిటలదృ ♦ గ్లోరాగ్నినీకు ని, ర్బంధపంచత్వంబు ♦ పొప్త మగుట

యాకారహీనుఁడ ♦ నై యుండియును గాలి, చందాన లోక సంఘాచారి వగుట

వేళఁ గాచుకొని యాఁవేళించియింతులఁ బురుషులఁ బీడపాల్పఱచుచుంట్ల

నీవు సాఁకిన నెంత ♦ నీతిశాలికినైనఁ, బున్యాపాపవివేక ♦ బుద్ధి చెడుట

గీ. యెంచి చూచిన భూరమఁపీపు మనన, పంశయము లేదుశివుఁడుమోక్షప్రదాత

యతనిచేఁ దుంగియును ముక్తి ♦ నందలేక, గ్రహమవై తివి విరహులఁకర్మవశత.

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 3.

అ. పాలతి పాలతితోడఁ ♦ పురుషుండు బురుషుతోఁ, బొందునేయఁ దగునుఁ

బోరఁ దగును

పురుషుఁ డబలతోడఁపొరొడ రాదిందు, రాకు మార యిందిరా కుమార. 968

దక్షిణీదేశియము, సర్వ. భ. ఆ 2 పద్య 304.

- సి. ఎత్తిన నీళ్లుజం ♦ బేటిపాలైపోను, పాంథుల నేచకు ♦ పంచబాణ
అలరు నీవాహనం ♦ బడవిపాలైపోను, పథికుల నేచకు ♦ పంచబాణ
నీచేతి పెనువిల్లా ♦ నేలిపాలైపోను, చడఁతుల నేచకు ♦ పంచబాణ
నీరూపవిభవంబు ♦ నెటిభస్మమైపోను, బలముల విడువకు ♦ పంచబాణ
- గీ. పతివియోగులదాయకు ♦ పంచబాణ, బాల నని విన్నవించితి ♦ పంచబాణ
పాపమున తేలి రోయవు ♦ పంచబాణ, పచ్చి బోయవు గదరోరి ♦ పంచబాణ.
- చచ్చినీచరియము, ఆ 4 పద్య 43.

- క. బలుసాధనములు దాల్చక, నలరుం దైదువులు దాల్చు ♦ నట్టి మత మహా
తెలియఁబడె మాకు నుమకో, మలగాత్రుల నేచఁ గాదె ♦ మనసిజ నీకున్ .970
- కవిజనరంజనము, ఆ 2 పద్య 37.

ఉ. ఊల్లము చల్లగాఁ గనిన ♦ యొప్పులకుప్పపయిన్ నుమాన్త్రముల్
పెల్లంగ నేసినట్టి కడు ♦ పెద్దవు నీకొక లక్ష్యమా నహో
త్సుల్లనరోజులోచనల ♦ పొంక మడంచుట మవృథా భరన్
తల్లికి ముక్కుఁగోసి విన ♦ తల్లికిఁ గమ్మ లొసంగ నేర్తులే.

971

మదనసాయకవిలాసము, ఆ 4.

- సి. తావకంబగు బాణ ♦ పావకంబును బట్టి, కన్నీటియేటిలోఁ ♦ గలపి వైతు
భవదీయ సాహాయ ♦ పటుమందచవనుని, వేజీభుజంగికి ♦ విందుఁ జేతు
నీశరాసనమును ♦ నిపుణత ఖండించి, రసనకుఁ బండుపఁన్వేస నొనర్తు
త్వత్సహకారి నూతాన్తాంబుదంబుల దీర్చ, నిత్యానభకమున ♦ నిగ్రహింతు
- గీ. చంద్రిబలమున్నదనుచు నుత్సాహమేల, దీర్చుచోమాల్పరాహువుండ్లెలియఁజాల
నబల యని నన్ను బెజుపింతు ♦ చనరునయన, నోచురతనొందవెఱుచు జేగగుముమదన.

ఉపాకర్షణము, ఆ 2 పద్య 84.

- గీ. అతనుఁడవు నీవు పాంథులఁజణఁపఁ దలఁచ, వైనదోపాకరునినహోయమునఁ జేసి
యేఁచెదవు దుష్టసహవాస ♦ మెట్టిశిష్టుఁ, జెఱుచుననుమాట తప్పునెఁగనిజాన్త్రుఁ
మిత్రేవిందాపరిణయము, (రా. జ. రం.) ఆ 3.

- చ. అరయఁగ నీకుఁ దీవు నన ♦ మాంబకు తొయరు గాన వేగ నీ
యురుతరబాణబాణువము ♦ నుగునిపైఁ బ్రకటింప కిష్టుజో
నరసిజబాణ నన్నుల ♦ సారెకు నేచఁగ నీకుఁ బాడియే
చరిణయము నివివాసమును ♦ భానిలుఁ దుల్యుల కం చెఱుంగవే.

974

కాలిందీపరిణయము, ఆ 3 పద్య 75.

జీ. పనుఁగఁ బద్మాత్మని ధరింప నుచ్చనమాట, ననలాక్షుడువహతి ధరింపఁ బడుట
 ఘటితసత్త్వాధారఁగఁగఁ జేరకుండుట, నతులిత నీలమేఘాంగుడగుట
 దక్షిణాశాస్త్రపు ధాత్మేష మొందుట, గాలాంతమన మతిఁకానఁ బడుట
 సుమనోరసాత్మ భానురధర్మగుణుడౌట, నేవేళ హింసల కియ్య కొనుట
 గీ. హరికూమరక నీరు నయ్యంతకునకు, భేదమిఁక నెద్ది ధర్మవివాదలీల
 మెఱసి జీర్ణలవాఘలు ధరియ నేరే, పలుఁచు నంతకునీవెయ్యంతకుడ నైతి. 975

విశ్వకర్మపురాణము, ఆ 4.

క. సారసగర్భుఁడు మాతె, వ్యాకు నడఁబుఁ జేయకుండ ధరియనని మమున
 నారులఁ జేసిన నరనై, యేరితిం దారనిలితి ధరియరానా. 976

ధర్మతాభ్యుదయము, ఆ 2 పద్య 79.

క. మదనా, సదనాహరణో, వృధనానాకుసుమబాణ ధరింపఁజూపె
 రెదనాటుటకదనాని, కదనాతికయంబుఁజూప ధరింపకురా. 977

సర్వకామదాపరిణయము, ఆ 2.

క. కలువలదొర యల్లుడనై, కలువలె తూపులుగఁ దాల్చి ధరియ మలరెడునీ
 కలుకమెయి నక్కటకటా, యగు కొందిన కలువకంటి ధరింపఁచుట తగునే. 978
 రసికబనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 32.

చంద్రోపాలంభనము.

జీ. విరహిణీపథమహా ధరితపంకకళంక, కలుషితాత్మకుఁడైన ధరియఁ బడె
 గరళకూటకళోర ధరియంతవహ్నికే, దోబుట్టుచైన ఘోరతుకుఁడు వీరడె
 చండదీధితికరజ్వాలమండలములో, బోదించొందిన మహాగ్రంథు వీరడె
 బాదలంబునుదాను, బాధోధికుక్షిలో, సరిబొత్తుమన్నుఁజ్ఞాతి వీరడె
 గీ. సైంహితేయనిశాతదంష్ట్రావిటంక, విషరసపృతిపాకభావితుఁడు వీరడె
 గగనమును రుద్రభూమినేతమతిరుగు, నదరులుమినెడికొఱవిడయ్యంబువీరడె.

శృంగారనైషధము, ఆ 2 పద్య 122.

ఉ. కిందలి తానురాగములు ♦ గావు మనంబులు పెన్న యంతలో

సంజను పారవశ్యపదముందురు చల్లదనం బొకింత లే

దిందున శంకరాధరము మెట్లయి తీవు శకాంక నీపదం

గాం దుది సంతకూర్చుమగుఁబో వివరింపఁగమాట లేటికిన్.

980

పంచరంత్రము, (ప్ర. వేం.) ఆ 4 పద్య 180.

సీ. నోలనొల్లఁ గనులమిత్రునిసంకరాపాట, పక్షాద్వరధ్వంసి ♦ తన్ను గనుటఁ

రివేషియిషమునఁ ♦ వాశంబుఁ బాల్కుటఁ, గప్పదేహమునందుఁ ♦ గానఁబడుటఁ

నాలనశి యునఁగాని తోచకయుంట, సవతనిపురగదావివృతఁ గనుటఁ

బూని పొందుకే త్రిమునఁ బ్రసర్తింతుటఁ, బ్రకటానురాగతాఠకుఁడగుటను

గీ. సంరచందైది యాత్మలో ♦ వదని చూడ, రాజ నీకును నలభ్యుఁడరాజనను

ప్రాణిలోకంబుదాధులఁబఱచునపుడు, సృష్టపదమొక్కఁడెక్కడాఁగనన్యచందు.

మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 37.

కా. రాజీవాకుల నేచుపాతకవి చంద్రా రాజవా చిత్త నీ

రాజత్వంబునఁ జక్రియల్పనియెనో ♦ రంబిల్లి నత్సంతతు

లేజంబంబకొ డింజనో యహిదయోఽక్షకంబు తాఁ జెల్ల

రాజై పుట్టుట కృత్యత్రకలమే ♦ రాజుట వోసాన్వవే.

982

ఉ. ఇంతుల నేచు పాతకమఁదింతట సంతటబోదు పాంథలో

కాంతక నిన్ను ఘోరతమఁమైఘనమై యజహత్కళంక మై

వంతలఁ దెట్టియాలుపది ♦ వక్రిక్కులు నేయక పూర్వజన్మపుం

గంతులకేమిచూచెదవు ♦ గా భువినిబహుభాక్తి భేదముల్.

983

మనుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 27, 28.

సీ. క్షామకంకిలలాల ♦ సామీప్యపరితప్త్యమానంబులుగఁ గగల్ ♦ మార్చి మార్చి

సింఘాసకాంతెన్నఁమింధన పడదానలోగ్రకీలదగ ♦ నూని యూని

ప్రత్యగూచావృతంభవచ్చనంయోగ, కలితాధిరోష్ణిమఁగ్రాగి గ్రాగి

విప్రయోగోష్ణపాంథపాస్రొపరిపాన, భూమజంబగు కాఁక ♦ పొంది పొంది

గీ. కాలకూటాస్వాయభ్రాతృపాలుపట్టి, పుచ్చుకొనుచాహకత్వంబు ♦ పోచిచిప్రోచి

యింత వేఁడిమి సాధించిఁతేమె చంద్రి, నన్ను నేదుటతేప్రయత్నంబుతోడ.

చరిత్రావతీప్రద్యమ్నము, ఆ 4 పద్య 153.

కా. తావులులెక్కు మేనితీగవఁ డితితాపంగాఁ గావించునీ

నీకాశీచమినోభిగూర్తి యిక్కటా ♦ కీలొంతునా కాదు శో

భావై హృద్యమునన్ జనభ్రమదహా ♦ భస్మాపృథానంగలే
తావై శ్వాసరవిస్ఫులింగము నుమీ ♦ చూడన్ దీక్షానాయకా.

985

చారుచంద్రోదయము.

స. రాలునీరుగఁజేయు కళరమ్మునేర్పు, దనరు నీకేతె యింతి చిత్తముఁ గలంస
నబ్బ గుడిమింగ నేర్చిన ♦ యట్టివాని, కందులో లింగ మొక వడియింబు గాడె.

నాగరఖండము, ఆ 5 పద్య 90.

సీ. మొదలవస గామమున జన్మమొందుట, పొడయె మ్రొ నె మ్రేనఁగడలు కొనుట
పాంఛసంఘములకు ♦ భయమింతచూపుట, గట్టిగా మృగి ననిఁ ♦ బట్టు కొనుట
పశుపతి శీర్షంబుపైఁ జొకళించుట, పఖరపాదాపాతి ♦ నాటుకొనుట
మునుపు సత్సంతానమున వానిలోఁ గొంట, పుండరికపరాఖ్యఁబూతుకొనుట
గీ. దెబ్బలికె నీకు నింతైన ♦ ధేవమేది, పదరి కన్నుల మందఱఁ ♦ బడ్డవాని
గాని చెనకనిగుణ ముండు ♦ దానియందు, నొకటికారుణ్యరహితయోయుత్పలహిత.

బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 42.

ఉ. ఆగగనాంతరభ్రమణమందుట నుత్పలసక్తిఁ జెందుటన్
యోగము భూతభర్తకడ ♦ నొందుట మైవటయుక్తిఁ బొందుటన్
హా గణియింపఁగా గ్రహమువౌట నిజంబగుటన్ నికాట నీ
వేగతి పాంఛవేధ ఘటి ♦ యింపక నుందుచె యెఱిసిక్కినన్.

988

ముకుందవిలాసము, ఆ 3 పద్య 72.

కా. సాయంసంధ్యకు రావొకప్పుడది సప్తంచైవ మధ్యాహ్నసం
ధ్యాయోగం బొక యింత లేదె కద పాశ్చితస్సంధ్యకున్ సింధువున్
తాయంబోయి మునింగి జైటంగనుపట్టంగానమేమీ తమీ
కా యీషన్నియమంబులేదు ద్విజరాజత్వంబు నీకర్తృమే.

989

పాంచాలీపరిణయము, ఆ 3.

సీ. కువలయప్రియుండని ♦ కొనియాడుటకుఁ జాలఁ, జక్రాహితత్వంబునలుచకున్న
బుధవత్సలుండని ♦ పొగడుట కెంతేని, గురువిరోధంబునఁ ♦ గొఱల కున్న
గోత్రాభ్యుదయుండనుకొనుటకు నాత్మసత్వంతతి సడఁగింపఁ ♦ దలఁచ కున్న
మనుమాన్దవర్తియంచు నుతించుటకు రాజ, కాంతావలల బిట్టుకరఁచ కున్న
గీ. రాజశబ్దంబునీకు సాధ్యముగఁ జెల్లు, గాక యూరకె లోకాపకారివగుచు
నెఱయు నీరాజశబ్దంబు ♦ నేతిబీర, కాయ చందంబుగాదె ప్రాశ్లేయకిరణ.

990

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 4 పద్య 124.

సీ. శ్రీసహజోన్నతిః ♦ తెలుపొందుటయే కాక, శ్రీసహజోన్నతిః ♦ తెలుపుఁ గంటి
సత్కృతానిధివై ప్రశస్తిఁ గాంచుటగాక, సత్కృతానిధివై ప్రశస్తిఁ గంటి
కుపలయహితవృత్తిఁ ♦ గొనుదుమొంటగాక, కుపలయహితవృత్తిఁ గొనుదుఁ గంటి
హరిణలక్ష్యభ్యుత్ ♦ నందియొందుటగాక, హరిణలక్ష్యభ్యుత్ ♦ నందఁ గంటి

సీ. కదిసి విషమాంబకుని కాస్తగరిమగనుట, గాఢవిషమాంబకునికాస్తగరిమఁ గంటి
తనరెనివెంత నీవెంత ♦ ఘనుడ పయ్యుఁ, జందమా మాచెలివలంచఁ జందమామ.
కవిరాజునోరంజనము, ఆ 3.

సీ. దోషకరసమాఖ్య ♦ తోనుండుటయే కాదు, సత్ప్రభాహరణంబు ♦ నలిపినావు
సత్ప్రభాహరణంబు ♦ నలుపుటయే కాదు, చెలియలింటికె గీడు ♦ దలఁచినావు
చెలియలింటికె గీడు ♦ దలఁచుటయే కాదు, కుమదాశ్రయాకృతి ♦ నమసినావు
కుమదాశ్రయాకృతి ♦ నమరుటయే కాదు, రాకానివై మిచ్చు ♦ పొంగినావు

సీ. ఇంతరాజువు నినుమెచ్చ ♦ నెవరి తరము, విరహిణీమారణోద్యోగ ♦ విభవమెల్ల
నీకే చేకూడె మాదృశ ♦ లోకపుర్య, జన్మదుష్కర్మవశమున ♦ శర్వరీత. 992
వాసవదత్తాపరిణయము, (వ-పీ) ఆ 3 పద్య 90.

సీ. కాలమహిమధిరూఢతఁ ♦ గదలిపచ్చి, కిరణ పాశమ్ములను గూర్చివిరహి జనుల
గానిఁ జేసెదవిప్పుడు ♦ దోసకాఠి, రాజవా నీవు యమధర్మ ♦ రాజుగాని. 993
రాధికాసాంత్వనము, ఆ 2.

మ. తొలుతన్నిప్పులకుప్పచందమునఁ దోడ్పడేంతయుం ధరోరకుం
డలితాహింద్రముచాడ్పువన్ సహజచండవత్సంబు నీహాళమే
యిలచైఁ జెప్పకచెప్పెఁ బాంధతతికై ♦ యేతాదృశం జంద్ర వి
న్నలరం బోవుమటంచు వేడఁదగునా ♦ యస్మాన్మమల్ వీలుఁడుల్. 994
కవిజనరంజనము, ఆ 2 పద్య 45.

సీ. వనములోసతతంబు ♦ వాసంబుఁజేయు లేమ్ముల సిరుల్గొన్న దుఃఖర్షణ్ణి పీఠ
నించకు నొడిగట్టి ♦ నిర్భయంబున గురు, రమణిఁ జేకొన్న దుఃఖర్షణ్ణుడ పీఠ
వివిధసేవితుఁడైన ♦ విశ్వేశ్వరునిమస్తకంబు ద్రొక్కిననురా ♦ గ్రహుండ పీఠ
దినమొకరీతి యశ్వునఁ బుచ్చు చక్రివ్యవస్థి నణఁచెడు దుఃఖర్షణ్ణుడ పీఠ

సీ. వసుధ రాజనటంచు చైవన్జ్ఞు లిచ్చు, కమున కమ్మారఁ దెందురు ♦ గాఢనికు
గలదే యక్రూరవృత్తి నీ ♦ చెలిమి కతన, శశి జగద్బంద్యుడే క్రూరసంజ్ఞఁదనరె.
చిటీపచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 40.

గీ. సీకరంబులదయి ♦ నిలిపిన కమలాకరములైన మనుపటి ♦ క్రమముఁ దప్పె
నినుఁగన్నయంతన ♦ సీరధి జడగతి, యంతకంతకు భువి ♦ నతిశయిల్లె
నీ ఘనాలోకంబు ♦ నెరయ నాకసమనం, తాఖ్యమయ్యును సంతామగుచుఁదోఁచె
నిన్నుంధభూతకుఁనింజెంది రాతిరి, యవ్యయదోషాఖ్య ♦ నధిగమించె
గీ. నార నీ యుత్పలాశక్తి ♦ నధికమగుచు, రాత్రిచరభావ మెంతయ్యెఁగిసక జనులు
నిత్యపరిపూర్ణు లగుఁగాక ♦ నీకనింద్య, భావమేరీతిఁజొప్పడు ♦ బహులమైనవ్య.
సర్వకామదాపరిణయము, ఆ 2.

ఉ. కొంచక నీవు సత్కపులఁకుం చెలివొందఁగఁ గౌముదిఁబ్రసా
దించితి నంచు మిన్నెగసి ♦ తెంపునముగ్ధులనంగఁ జంద్రబా
ధించెదు సంధిచేయుమని ♦ తీరి నభోమణి కర్తవచ్చినన్
గొంచెము కాఁకయుందుగద ♦ కోరి కథానిధి మోటఁ బూర్ణతన్. 997
విశ్వకర్మపురాణము, ఆ 4.

గీ. ఒకటి రెండు నాఁడులుచెల్లియున్న నాఁడె, చూడరాదనినుఁచెద్యఁలాడుచుండఁ
చెద్యవాఁడనై మిన్నంది ♦ మెలఁగు నిన్నుఁ, జానలకుఁజూడనచ్చు నేఁతందమామ.
రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 38.

మ ల యా ని లో పా లం భ న ము.

ఉ. అక్కట గంధవాహ తగఁవా పరిణాంకునిఁ గూడి పాంథులం
బొక్కఁగఁ జేయఁ చావకుని ♦ పొందోనరించి జగమ్ము లేర్చు నీ
యక్కొఱగామిమానవని ♦ యట్టిద చుల్కనివృత్తి దుర్లభం
దొక్కనిఁ జొచ్చి క్రిందుపడు ♦ నొండ్లకుఁ గీడొనరింపఁ గల్గినన్. 999
మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 50.

ఉ. కీలియు నీవుఁగూడి యుడికింతురు లోక మటంచు నెప్పుడున్
మూలల నైచె మిమ్ము నలఁమోముల వేల్పుటు నైచినం జనం
బాలక హవ్యవాహనుని ♦ సంగతినుండి జగంబుఁ గాలుపం
గాలుచుదంబుచేరితి ప్రళయకంపన నీననుకంప చాలమిన్.

చ. వివిధతతానుబంధమహాశీయ మహామహిజాతమైత్రిమైఁ
బ్రబలుశనైశ్చరుండ వతిపాంసుల నీవిక భీకరాకృతిం
గుళముఁ గొలుగుగాక త్రిజగంబు వడంక బెడంక నిత్తువే
యలల జీవనానిలము ♦ లన్నియు నార్పువశేచుసంగతిన్.

1002

వసుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 48, 50.

పీ. అంతకాశానమాయాతత్వ మరసినఁ, జలువకు నీకును ♦ జాల దవ్వు
రాద్రీమూర్తిత్వవాత్తల విచారించినఁ, జలువకు నీకును ♦ జాల దవ్వు
దహనసారధ్యతత్త్వతథావించినఁ, జలువకు నీకును ♦ జాల దవ్వు
శ్రీఘండవిషభోచ్ఛిష్టత యెంచినఁ, జలువకు నీకును ♦ జాల దవ్వు
గీ. పలుకు లేటికి నీయందు ♦ మలయపవన, చలువ గలదనువట్టి సంశయము దగదు
వనుధ నెందైనఁ జండాలవాటిలోన, బ్రాహ్మణగృహంబువెడకుటఁభ్రాంతిగాడె.

ప్రభావతీప్రద్యున్నము, ఆ 4 పద్య 160.

ఉ. పూనిప్రచేతుని స్మరియఁ ♦ బుణ్యజనేశ్వరు జోడు గూడుటన్
మాని యమా నియుక్తి నసమాననికాటకృతానుసంగతిన్
మానకనూని మానినుల ♦ మానము నొంచితి హౌర దక్షిణా
కాలిల మందవృత్తులకు ♦ నక్కటభూరివిచారమున్నదే.

1004

మమందవిలాసము, ఆ 3 పద్య 127.

పీ. మున్ను మహాబిలంబున సముద్భవ మొంది, శైలాగ్రమున నుండి ♦ బైలువెడలి
ఘన వనాంతరముల ♦ ననయంబు మెలగుచు, నమితనికుంజగుల్మములఁదూటి
జంతుకోటికిఁ బ్రభంజనలీలఁ జూపుచు, విస్ఫుటమృగచరవృత్తినలరి
పాంశుల గుండియట్టుగులంగ నడచుచు, వితతమహాబలోద్ధతి నెసంగి

గీ. చెలఁగి విహరించు గచ్చిచెట్టులివి నీవు, దాడి మెఱయంగభీరులఁదఱుముటరుచె
యజ్ఞులెల్ల జగత్ప్రేమఁడంద్రు గాని, కామినీమరణోత్సాహ ♦ గంధవాహ.

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 4 పద్య 148.

క. ఫణిరోమరేఖయగు న, గ్ధణికాంగనమీఁదఁ బోవఁగావెఱచి సమీ
రణ మమ్ము నేచఁ దగు గా, రణమేమి తలంగునత్వృథత సద్బుద్ధిన్.

1006

చంద్రరేఖావిలాసము, ఆ 2.

చ. శమనుని దిక్కునంబొడమి ♦ సర్వముఘంబుల బైలువెల్లి ని
త్వమును బలాశసంగతులు ♦ ఓప్పక త్రిమూరు నట్టి నాలిభూ

తమ పవమాన నీకుఁ గలఁదా మఱిభూతదయాద్యబుద్ధియు
క్రమకద నీకుఁ గొమ్మల నందల్పుట నీవడి ఘాళిపాలుగావే.

1007

కవిజనరంజనము, ఆ 2 పద్య 47.

చ. ఘనలఁ దొలంగెఁ జేయవె పృథకంపము నందఁగఁ జేయవే మహా
ఘనతరువుతో నదాశుగతఁ గైకొనవే హుతభుక్తియుండవై
ప్రసయసమూర్తి భాజివయిఁ రెండవభూతమవై ప్రధింజనా
నిను వినులించినన్ విరహిఁజీతతులన్ గరుణింప నేస్తువే.

1008

దిలీపచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 61.

నీ. మానహీనప్రాధిఁ మఘపనంగతిఁ గూడి, పుష్పాభ్యుదయవేళఁ భూరిలీల
నమరు కొమ్మలతోడఁ ననమాతనుకీడ్డ, లానరింపుచును బాడ్యమునఁ గృశించి
ఘమ్మను వాననలోఁ గగ్గిమ్మ నీవిటు మెల్ల, మెల్లన వచ్చుటేఁ మేలుసోఁకు
దయ్యము చట్టి యాధరనున్న లతకూన, తెల్లను తలఁచిప్పుఁ నేమిజెప్ప
గీ. మారుక్రియ సల్పనెరవరీఁమద్విభుండు, మంత్రమేమియుఁదోచకఁమాన్వపిండు
పంచమార్గచినిటుజూడుఁ పైకములకు, నీకు నుఖమెందు లేదిటుఁరాకుపోము.

ఉపాకల్యాణము, ఆ 2 పద్య 91.

గీ. ఒడలు నుడువు నిల్కడ కనఁబడుటలేని, జడునినుగడుసులవిడిఁస్తవమునిండ
పడఁతివడిఁజేసె మంచిదొఁ విడిచి వెడలి, యడవినడుమనుడలినఁకడిచిగాడె.

ఆ. లేడివాహనంబుఁ వేడివాఁ డొకపట్టి, వేడివాఁడునచివుఁ డాడి పాడు
చేడెమనుమరాలుఁ బోడినీవాడిని, స్లాడి యెగ్గులాడిఁ వేడనెల.

1011

గణాదయము, ఆ 2 పద్య 37, 38.

నీ. నీవెప్పటికి రుస్వఃఖావుండ వౌట నీ, నదనంబు దొలుతఁ బాఠాణ మయ్యె
సతితరక్కుఁడఁ పౌటచేఁ గోమలం, బైన నీయావనంబడవఁ గలనెఁ
బరులను బాధించుఁ పాపకర్మఁడ వౌట, తొఁచుపాములునిన్నుఁ దగిలికఱచెఁ
గడుఁ బతివ్రతలనుఁ గొఁగించుటఁ జేసి, మెయి లేకనిలువలెఁ మెలఁగవలసె
గీ. నిన్ని శీటల బొందితిఁ వింక నైన, ధర్మపద్ధతి సమయొచితంబెటింగి
మెలఁగవలెఁ గానివిరహంపుఁచెలులతోటి, చలముసాధింపఁగలమేమిమలయవన.

మజ్జాకృష్ణవిలాసము, ఆ 3.

గీ. సంధవహనీవు బద్ధకంఠకణుండవగుచు, యలక జీవనభంగముఁ లాచరించి
దిగ్విమృదుటనేకదాయలఁతమ్మిఁచూలి, యునిలునిగఁజేసె నట్లైనఁనణగవకట.

1012

సర్వకామదాపరిచయము, ఆ 2.

చ. జగమున కీపు కీమఁ గడుఁసల్పుదు వంచును దమ్మిచూలి నె
వ్వగనిను నొక్కమూలఁ బడఁజైచెను దాన నడంగకున్న నిన్
దగ మెనవంగఁ దాములకు ధాన్యాలు రెండొసరించి వానికిన్
జగమున వేయియేఁడులు మఱనన్ బ్రదుకిచ్చెను గాదె నయ్యరా. 1014

రసికవనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 46.

భవంరోపాలంభనము.

ఉ. మిమ్ము జయించు మించుగల ధ మేలినును న్నెల్లిగొప్పుచంద్రివే
మమ్ము మనోభవప్రకట ధ చూర్ణజాలము పాలు జేసి రాఁ
గిమ్మనకేగె దానిదరి ధ కేగరు చంపకగంధియంచునో
తు మ్రొదలార మీరిచటఁ ధ ద్రుశ్చేద రక్కట శౌర్యహీనులై. 1015

చంద్రికేభావిలాసము. ఆ 2.

సీ. సారెకు ఝమ్మని ధ సంగీతములు నేయ, విభవమావలరాజ ధ సభయుఁగాదు
చెలకేగి కదిసి ని ధ శ్చింతతో వాల్మీలింగ, మకరందయుక్తతా ధ మరలు గావు
జాతివిరోధంబు ధ సాధింపనుటకంగ, మదమెక్కియున్న తు ధ మ్రొదలు గావు
కైవారములు నేసి ధ గాల్ నిలుపంగను, వీచీసరస్సుల ధ నాఁచు గాదు [జు
గీ॥ యాఁడువారలకూటము ధ లాననములు, నక్షీచికురంబులును గొప్పు ధ లరయుఁడిపు
డెలియఁజాలకమీరిందుఁ ధ దిరుగఁదగునె, పదుఁడివేవేగమింక ప ధ ట్పుదములార.

బృందావనవిహారము ఆ 2.

గీ. గమనవిఘ్నమ్మునేయునాఁమమువహించి, మధువుఁద్రావురుఁ బలుపను ధ మముల
[యందు
నమరుచును రెండుమూర్లుసా ధ దములు కల్లు, నీకుభృంగమయేరీతి నెగడుఁగరుణ.

భాగవతపురాణము ఆ 6.

౧. సామ్రాజ్యమును నేమిటి ♦ నొందుకయుండగ నీడ మాతలలో
విమ్మల గొమ్మల నూనెవవు ♦ తేటి యానెట వనాటవృత్తియో
తమ్మల నమ్మదానవు ♦ గా ముట్కమ్మల జూచినట్టి యే
కొమ్మలనైన విట్టి రెన ♦ నుండుముల్గో కహరింతువేకదా.

1018

కాపెందిపరిణయము ఆ 3 పద్య 15.

పి కా ద్యు పాలనము.

సీ. పద్మగుడి గుటంచు ♦ బడరకుమమవంబ, చాంపేయనాస యీ ♦ చారుహాస
పల్లవాధరియంచు ♦ బడరచోకు పికంబ, పన్నాబ్దవేణి యీ ♦ వనజపాణి
జ్యోతేన్న త్తణయటంచు ♦ జొచ్చిరాకుచకోర, నిటలేనభూషయా ♦ చటులభాష
తారేళముఖయంచు ♦ జేరకో హరిణంబ, హరిమధ్యలీల యీ ♦ యధిపబాల
గీ. భ్రమరకన్వరనేత్రదృ ♦ గ్భాంధనముల, హితుల రటుగానఁ దెల్పితిమిం తెమిరు
కూర్చివినచేని తిరుగుట ♦ కూతలిడుట, స్రుక్కియుండుట యుడుగుట ♦ నుమ్ము
[ఫలము. 1019

ఇందుమతీపరిణయము కు. పూ ఆ 4; పద్య 58.

కా. ఆహా కోసెల మీకు మాధవుఁడు భాగ్యంబిచ్చుటలో పాంధవీ
నాహంకారతకా ప్రవాళచయము ♦ క్రాంచద్రసానల్పలీ
లాహారంబుల బూనఁ గొమ్మల మనోల్లాసంబునం జేరఁ గే
శీహన్ మావుల నెక్కఁగాక భువిలో ♦ గేతులో (?) విజాత్యున్నతుల్. 1020
కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 3.

సీ. మోముఁ జూడక యింత ♦ మోసపుచ్చెద వేర, సోమ శీతలకరస్తోమభీమ
మానసంబున నిల్చి ♦ మమ్ము నేచెద వేర, మార పుష్కరశరా ♦ సారధార
తీవనంబంధన ♦ ధ్యావంబు విడనాడి, వరుస వీచెద వేర ♦ వాయుదేవ
స్వనిభివ్యము మాని ♦ చిటుతసంగతిఁ బూని, వదలి యాచెదవేమె ♦ పరభృతరణి

గీ. యనుచు శశిసుమతరానిల(?) ఖగగగన, చరుల నిందించి యాశిష్యజలజగంః
కడిమి రాజేంద్రనందను ♦ గవయఁ గోరి, మడినసంగ్రామకాతువోన్మృత్యుగురు.
చంద్రికేవోహఖ్యానము, ఆ 3.

సీ. ఒరులపంచలఁజేరియున్నట్టికోయిల, యెందుకునీకంతయెగిరిపాటు
నిలువఁ జోటునులేకనింగిచ్రేదెడుచండ, మామ నీకేల ద్విగ్ధిమృతినయి
చచ్చి చావనివానిచాడుననున్నట్టి, మరుగడ నీకేటి కీమండిపాటు
కదిసి కొమ్మలపాల ♦ బ్రదుకఁగాంచిన తుమ్మె, దా యేలనీకింత ♦ యడిరిపాటు
గీ. మీకుమునుబోలెనిపుడుమా ♦ మెలఁతతోడి, యొక్కచూటనుంటయునుమోమోటు
[మియును

లోనినుట్టిజీవియనుచునుమీలు, చూపుచేకారమును గొంతమాడవలె. 1022
గీతికజనమనోరంజనము ఆ 4 పద్య 31.

శి శి రో ప చా ర ము లు.

సీ. స్వర్ణకుంభములకు ♦ వల్లలేపనముగఁ, జన్నులఁ గుంకుమం ♦ బలఁది యలఁది
పెడఁబల్తు నలుఁగులు ♦ వొడఁయుటగాఁ గన్ను, లెడపక పన్నీటఁదుడిచి తుడిచి
లేతతుమ్మెదలకు ♦ మేఱగా విరిచమ్మి, పుష్పాజీ గురులచై ♦ బోసి పోసి
యనుఁగుఁజుట్టుములతో ♦ నాలింగనంబుగాఁ, ఒడకచంబులఁటిగుళ్ళడిమి యడిమి
గీ. కష్టపృథుని మేలిపై ♦ గుప్పి మప్పి, విఫల కష్టవికంబుల ♦ వీచి వీచి
విహపరితాపవతియైనవెలఁది కపుడు, చెలులు శిశిరోపచారముల్నేయఁజేయ.
కవికర్ణరసాయనము, ఆ 3 పద్య 123.

సీ. జనరాని యడుగులఁ ♦ జివురాకులుంటించి, పాలఁతియూరులనంటిపారలఁబొదివి
కొమ్మ చేవోయిచెండుమ్ముల హత్తించి, లేమపాచులుమ్మణాళికలఁదెనఁచి
యతివ గుట్టపున్నులలరుగుత్తులఁ గూర్చి, కాంత చెక్కులఁజంద్రిఖండములఁది
కలికి కేగఁగన్నులు ♦ కలువకేకులఁ గప్పి, లలన పెన్నెఱులవాంలయి ముడిచి
గీ. నవనవగుణానుబంధహంధవములైన, చలువ లేన్నేనిఁ గావించిచెలవ చెలులు
వెలఁత కీపనులాధంబునించుమంచు, నించువిల్కానిమణులఁబ్రాగ్నించుటయును.
నవచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 132.

సీ. కలికి చన్నులమీఁదఁ జగర్పూర మిడుచు జంభీరఫలభ్రాంతి ♦ బెదరె నొకతె
 కనాణి కుసులసంపెంగపంజర జాట్టుమఁ, శంచరీకభ్రాంతి ♦ జడిసె నొకతె
 యింతికన్నులయందు ♦ హిమబలంబునుపుమ, కకచాంబుజభ్రాంతి ♦ వెఱచెనొకతె
 చెలి మోచి ముగ్ధురొందొచ్చ లొసంగుచును మమ, నాఁపూర్వభ్రాంతి ♦ జంకెనొకతె
 గీ. యతివ కుచచాఁ మపచాఁమయ్యె ననుచు, దాసు మెచ్చుటకులికన ♦ ద్విన్దుఘటన
 మాని రుప మేయములనుపమా నములుగ, భ్రమసిముగ్ధులఘల్ తదం ♦ గములయందు.

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 3.

సీ. మన్మథపై వత ♦ మంతోహకము లట్ల, నెమ్మేని మీఁదఁ బఁన్నీరుఁ జలికి
 మరుమిన్నుగన్నెల ♦ చెరిపూత బూసిన, గతికుచంబుల మంచి ♦ గంధ మలఁది
 మఁసిజాగ్నిని రవుఁబొక్కినతేయుమాడ్కివీ, నులలోనఁగపురంపుఁబలుకులాఁది
 వలఁతుని తమ్మిముఁబల్కులుకొనలెత్తెనా, నడుగుఁడమ్ములఁ జిగుళ్లంటన్తో
 గీ. రతివతిధనుర్దణాధి దేవతల కెల్ల, మెనఁగుపసగల యుపహాగమొనఁగు లీలఁ
 గురులపైఁ డమ్మిపుష్పాడివిరియఁ జల్లి, విసరఁ దొణఁగిరుసీరస ♦ ద్విజనములు. 1026
 రుక్మిణీకల్యాణము, (జ. వేం.) ఆ 3.

సీ. పడములుపల్లవ ♦ చ్చవములఁ గదియించి, కనులగర్భములు పిఁక్కలనుబొదివి
 యూరులఁ గడలికాఁబారువులో సోకించి, వీఁపున నరఁటాకు ♦ దాఁపు చేసి
 కడుపున వటపత్త్రీకంబు నాచ్ఛాదించి, నవమృతాశములుబాఁహువులఁ దార్చి
 కుచములు నీరజఁకుట్టులంబులుచేర్చి, చెక్కుల నద్దముల్ ♦ చక్కఁ గూర్చి
 గీ. యౌవయుగమునఁ జిగురాకు ♦ లొగినమర్చి, కన్నులమగల్వఁతులఁక్కఱనుచేర్చి
 కుంతలస్థలి నాఁచుదాఁగొన నొనర్చి, నీరిశిశిలోపచారముల్ ♦ చేసెనిట్లు 1027
 బలరామత్రైతమాహాశ్మయము, ఆ 1.

సీ. చేడియ యడుగులఁ జిగురాకు లుంచిరి, యింతి చన్నులఁ బూవుఁబంతులిడిరి
 పాలఁతి తొడల నంటి ♦ పొరిల నంటించిరి, ముగుదపొక్కిటఁబొన్నఁపూవునిడిరి
 యువిద వాల్మీకులఁ దొవరేకు లద్దెరి, చాన కెమ్మోవిఁ బూఁదేని యిడిరి
 తొయ్యలి చేదోయిఁ దూండ్లను బెఱచిరి, కొమ్మ కేల్లవ విరిఁదమ్ము లిడిరి
 గీ. యతివయడుగులోనగువాని ♦ కవ్వీసాటి, కావొసరియా నొయనిచూచుకగణి శైలున
 చెలులు కావించి రొక్కటఁజలవ పనులు, వానివానిని బోలిన ♦ వాని సూర్చి.
 రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 20.

వివాహము.

సీ. ఇత్త పదవీణ ♦ పక్రమంబులచేసి, రాగుతుణికి ను ♦ పాననంబు
 సంకుకగ్గింక ♦ ల్యాణక్రియాచారి, మాచరించిరి మంద ♦ హాస పెనంగ
 నట్టెత్తి మాచిరి ♦ యాకాశమండలా, స్థానోత్పంబు నా ♦ త్రానపాదిఁ
 ద్రైలోక్యపతిచేస ♦ తా ఫాలతిలకంబు, ఏకరి యరుంధతీ ♦ చేదిఁ గనిరి
 గీ. బ్రాహ్మణోత్తమపుణ్యపు ♦ రంద్రచక్ర, మంగళాశిర్వచోయుక్త ♦ మహిమ శోభ
 నాడు తాదోపణంబుల ♦ నాదరించి, రంబుజాక్షియు నిమగ్ధదేశాధిపతియు. 1023

శృంగారశైల్యము ఆ 6: పద్య 101.

కా. కట్టె నృంగళమాత్రమున్ శరభశం ♦ ఖిలమంబోమ్మలం
 గట్టం జాలెడు కంతపిరినిభిల ♦ యౌగ్ధన్ శోణద్యుతుల్
 దట్టంపై నభికోరకోత్కరము త ♦ స్తోత్రేయమై మస్కర
 త్పట్టస్థాపిత పద్మరాగముల పం ♦ తంబుల్విడంబింపఁగాన్. 1030
 మనుచరిత్రము ఆ 5; పద్య 88.

ఉ. లేచవరాలి పాణియుగ ♦ శీపరిరంధగపాటర్భవ
 ల్లాజవయంబు భావినిభి ♦ లకృతుభుక్తి నిమంత్రణాక్షత
 శ్రీజనకంబుగాఁగ నుని ♦ చెన్ శిభి నా శిభియుం బసెన్నుండై
 యాజితచిత్తిభూరతుల ♦ కారతులిచ్చెఁ బ్రదక్షిణార్చులన్. 1031

మ. జనకోత్సంగనివాసవాసనో రా ♦ జన్యస్తహస్తాభిమ
 ర్జనసౌఖ్యామృతపారవశ్యముననో ♦ నైచెన్ శిలాయోజనం
 బని సాధ్వ్యుగ్గడం క్రియాంఘ్రిసనక ♦ ప్లిత్తిచె భూజానిత
 ద్దనభాగ్యంబు రుశంఘాశక్తిటకర ♦ త్తంబుల్ పశంసింపఁగాన్. 1032

చ. సిరులుఫలించదంపతులు ♦ చెంతనరుంధతిఁజూచునోఁ బర
 స్పరనయనాంరముల్లిదియ ♦ బాలికచూపులు పచ్చెనవ్వవ
 ప్పరమసతీపదార్థముల ♦ పై భవదీయసునాసిశీర్షనై
 ఖరీఁ గరుణింపుమంచువెరి ♦ గిల్వలఁ బూజులు నల్లెనో యనన్. 1033

మనుచరిత్రము ఆ 6; పద్య 31, 32, 33.

ఉ. బంగరుపెండ్లిపీట మహి ♦ పాలశిఖానుణి సంపసింప శే
 హంగదసన్నిభుండు సుర ♦ భాద్రుఁ గాత్మదహుటి పచ్చరా

లం గరమొప్పు నిద్దపు గ ♦ శంతిజలంబులు పంప భక్తి లీ
లం గడిగోన్ దదంఘ్రియుగ ♦ శంబు గళత్త్రమాదాశ్చపూరుడై. 1034
సుదక్షిణాపరిణయము ఆ 5 పద్య 153

ప్ర. కాంతయః గాంతుఃడుం గనక ♦ కంకణనికృణముల్ డెలంగ నే
త్రాంతముల న్నవీనదర ♦ హాసరుదుల్ ననలె త్త హ్వానం
క్రాంతమనఃప్రసక్తీ దలః ♦ బ్రాలుః బరస్పరమాశీషిఫలం
గంతుని కీలుబొమ్మలనః ♦ గా ఘటియించిరి దోయిలింపుచున్. 1035
సుదక్షిణాపరిణయము ఆ 5 పద్య 160.

సీ. శైమిచూపునునకథభూ ♦ పాలుచూడ్కి, తారసిలిపెనంగఁడెరమ ♦ భ్యస్థమగుచు
గడిసిపాయంగఁ ద్రోచె ని ♦ ప్కచటవృత్తి, వెలయుగుణతాలియున్నచోగలహ
[మగునె. 1036]

క. జనపతి భీమజకంఠం, బున మంగళసూత్రమపుడు ♦ పొందుగఁ గట్టెన్
మనసిజుని గెల్చి తత్పుర, మన నిల్వెడు తోరణంబు ♦ మురువుదర్శిన్. 1037

క. వనజాక్షి వికచకచమనఁ, దనదోసిలిము త్రియములు ♦ ధరణిపుఁ డిడినం
గనుపట్టె నవియుజాటుచు, ఘనగర్భమువలననెడలు ♦ కరక లనంగన్. 1038

క. దమయంతియుఁ బతిశిరమున, నమరఁగ నిడినట్టి ముత్తి ♦ యంబులు రాలెం
బ్రమదమున నియతిరతియా, సుమతరుశిరమునను నిడిన ♦ సుమము లనంగన్.
పట్చక్రవర్తిచరిత్రము ఆ 5 పద్య 66, 67, 68, 69.

సీ. కులదేవతను డెచ్చి ♦ నిలిపిరి మాణిక్య, చకచకల్ గల పెండ్లి చవికె దండ
నైకేని గొనివచ్చి ♦ రైదువల్ పాటలు, పాడుచు శుభవేళ ♦ వేడుకలరఁ
బులుగడిసిన ముత్తై ♦ ములు బాసికంబులు, నరవిఁ గట్టిరి నేర్పు ♦ సంఘటిల్లఁ
దలఁత్రాల తేర్చి ము ♦ క్తామణుల్ నించిరి, పసిఁడిపల్కెముల సం ♦ భ్రమముమీఱఁ

సీ. బంధశంఖభమామికా ♦ పటహకాహ, తారవంబులు నెఱిసిరి ♦ బోరు కలఁగ
నకలఁనియోగములజనుల్ ♦ సకులె గాఁగ, నంతిపురముననుత్పవం ♦ బయ్యెనపుడు
విజయవిలాసము ఆ 3 పద్య 94.

సీ. యుగములై చని పెద్ద ♦ లగుచారి నెల్లగఁ, బ్రియవాక్యరచనచే ♦ బిలుచువారు
హేమక్రియాసాధ ♦ నోచితద్రవ్యసం, పాదనశ్యగృతఁ ♦ బరగువారు
నక్షాన సుమపల్ల ♦ వాది తోరణములు, తీవి నెల్లడలఁ గ ♦ ట్టించువారు
కన్యామణికి నలం ♦ కారంబునకు నెంత, యాలస్య మగునంచు ♦ నడుగువారు

గీ. నింక నెడలేదు నుముహూర్తం ♦ మింఁచి నేన, తెనుఁగుఁ బిలిపింపుడని ధరా ♦ భ
[ప్రసిహోడఁ

జతురత వచించువారునై ♦ సందడిలేరి, కుశలరాజపురోహిత ♦ తో జినురులు.

సీ. రత్నోపఖచిత నీ ♦ రాజసపాత్రంబు, లాయితంబులుగాఁగఁ ♦ జేయువారు
కళ్యాణావేసివై ♦ ఘనవృత్తిఁ గ్రొత్త ము, తైపురంగవల్లకల్ ♦ దీర్చువారు
సరసమంగళగీత ♦ చాతురిఁ గ్రకటింపఁ, చలఁచి యన్యోన్యంబుఁ ♦ విలుచువారు
రత్నభూషితయైన ♦ రాజేంద్రకన్యకఁ, గాంచి దీపనలఁ గా ♦ వించువారు

గీ. మంగళద్రవ్యపాణులై ♦ మనలువారు, పూర్ణకుంభంబులు భరించి ♦ పాలుచువారు
నగుచువేల్లేవిద్యుల్బ ♦ తాంతురముల, చెలువుఁబూని నువాసినుల్ ♦ మెలఁగిరపుడు.

ఉ. తోజినురుండు దెల్పు నృపు ♦ సూనుఁడు మున్ను ననెకరూపక
శ్యాణగుణాప్తీచే నలరు ♦ సంగసకంఠముచన్ నేసన క
ల్యాణగుణంబుఁ గూర్చు మది ♦ నబ్జరపున్ బ్రమదంబు గాంచె బూఁ
బోజిపియోపలభ్యము ల ♦ పూర్వవిలాసకళాసమగ్రముల్.

1043

సీమంతినికల్యాణము ఆ 3.

సీ. భవ్యనీరాజన ♦ పాత్రసంగతలైన, సతు లుదంచితతిటిత్తితలుగాఁగ
లలచానునోజ్జమంఘ్రిగీతనాదముల్, బుద్ధిచేకారవా ♦ ర్మలులుగాఁగ
నూతమాగధజన ♦ మృతిఘమంఘమలును, పుత్రవారిధరగర్జి ♦ తములుగాఁగ
సర్వాంగనల్ వెడఁచల్లుపువ్వలజల్లు, సముదితాసారపద్మంబుగాఁగ

గీ. వర్ణనము నేయిఁ దగు నన్యోవాహవేళ, నవ్వు దపగతదుర్దినం ♦ వైనయట్టి
ఘనఘనాగమనమయంబుననుకరించె, జూషణకును మ్రోమెదఁ ♦ స్ఫూర్తియొదవ.

ధరాన్మజాపరిణయము. ఆ 4; పద్య 48.

ఉ. వచ్చి పసిండిజాదగల ♦ వారి యిడెన్ పసిమరణి లో

మెచ్చుచు నల్లుబాపములు ♦ మేలిమిపక్కమునం గడంగి దాఁ

గ్రచ్చర దారిఁబోవెదన ♦ కన్నియనొచ్చుమలేనివన్నియన్

నిచ్చలు మెచ్చువాద్యముల ♦ లింగి చొరంబారి బూరటిల్లఁగాన్.

1045

గీ. వెలయిధ్యక్తముగ వొంగఁజ్రేల్మికంత, నాకబలిపానుకట్నముల్ ♦ నవ్యమిఘన
వీటికలు నెమ్మకమ్ములు ♦ విన్నఁబోవ, నప్పగింతలు కట్నంబు ♦ వైనపిదప. 1046

ఓఘపతీపరిణయము ఆ 3 పద్య 236, 242.

సీ. లోలోనిసంవాప్తి ♦ బాలారపావాప్తి, సప్తస్వరపాదంబు ♦ జములకిడిరి
తతమ్మగాంకవిభూతి ♦ సుతచంద్రికాభూతి, పజపి రయంధతీ ♦ వదనశశికి

ఃమలఃస్థానస్థిః సమలార్థసంపత్తి, నడిరించిరిసతీ క ధీరాక్షతలప
గురుమాంజలివ్యక్తిః సమమార్థసంపత్తి, నడిసిరి భగవంతు ధీరాక్షతలప
గీ. మొక్కి కని వల్వ గట్టి కేలొడ్డిచ్చకకి, రీతిరుచిదృక్కు-వలపుండ్రీకగోచి
ధవళవసనాంచలన్మర ధీత్వనిధ న, ఖాంగుళీయకదీధితి సతిప పతియు.
ఇందుమతీపరిణయము మ॥ స్ప॥ ఆ 6 పద్య 58.

కా. దైవజ్ఞుల దరియంగఁ జొచ్చి నుముహూర్తం బిప్పుడే యంచు మే
భావైశద్యమెల్లఁ దెల్పఁగఁ బురోధశ్శ్రేణిలగ్నాప్తక
వ్యావృత్తిం గుడజీరకంబులు శిరోభాంగాంతరస్యస్తమూల్
గావించెన్ వెన నవ్వపూపరులచేఁగఁగల్గొనసంసిద్ధిగన్. 1048

సీ. దైవజ్ఞులదరియించినప్పుడు జీమాత, బాతబాతభ్యాతిసంగ్రహించి
వేదీధరమునుండివెలువడుచున్నప్పు, డహిసంభవత్వంబురహివహించి
కనుతొప్పలందుండియనువొప్పు జాటుచో, మత్స్యసంభూతసంపదవహించి
గళసమీపమునుండిగళితంబులగుతటి, శంఖోద్భవభ్యాతిసంతరించి
గీ. వరుడు దోయిళ్ళ గీలించివడిగ నించు, సేనముత్తైంబు లత్తన్విశిరము నందు
గగ్గిమ మెల్లఁగ జన్మదేశములనుండి, యవ్వడప్పుడు వెలువడుచొప్పుదోచె.
రామరాయవిలాసము ఆ 3 పద్య 166, 168.

సీ. ఒకచెంత భూమిను గోత్రమాశీరావ, మొకపాంత మంగళాప్తకవిరావ
మొకయొర నర్తకీనికరనాట్యార్భటి, యొకమేర కాస్త్రీకాస్త్రాద్రితంబు
లొకతోగివ వివిధ నాటకకథానైభవం, బొకకేగివభవుకవాదకనినాద
మొకచోట పరయాచనకయాచనాఘోష, మొకబాటఁబొగ్గిధగాయక నుగాన
గీ. మొక్కడఁ గవీంద్రకవితాపగ్నియోగగరిమ, మొక్కడెనవందిమాగధాద్యుత్స్వ
[నంబు

లటులనైవాహితోత్సవంబభిలజనుల, కమపమానందమునుగూర్చెనతిశయముగ.
భరతాభ్యుదయము ఆ 4; పద్య 113.

క. మదిలోపలఁగలహరిమి, నికేఁ యెచేయియగుదునిదెవేనగుదున్
పడలకకనుఁడనుక్రియ వా, రొదుఁగక తలఁబ్రాలుపోసిరొండొరులపయిన్. 1051
రసికజనమనోరంజనము ఆ 4; పద్య 97.

వి నా హా లం కృ తి

—:0:—

సీ. యావక్ ద్రవమునఁ నరుచాంఘ్రినభివంతు, లభ్యక్తములునే నెఁ నతివ యోర్తు
నయకలవేర్కృమఁబ్టియలుఁ బిల్లాం డ్లిపి, పాయవట్టుముఁదెట్టెఁ బైవొకర్తు
నెఱికవట్టి పసిండిఁగిటి నాత్తచెఱంగు, జెలిపట్టు రహిఁ గట్టెఁచెలయోర్తు
కటిసీమఁ గనకమేఘలఁజేర్చి తారహా, రములు గీలింఁచెఁ గంఠమున నోర్తు
గీ. కటకములుహస్తసరములఁగదములంగు, శీయకములునుబాహుపఁల్లికలవేర్కృ
నిలిపి తాటంకనానానుఁజల నమర్చి, చొనిపె నీమంతపిఠిఁ జేర్చుక్కియోర్తు.
ఆముక్తమాల్యద ఆ రి; పద్య 128.

సీ. అంబరం బొకభామఁయతివకుఁ గెట్టె బ, యోధరాకారనిఁగోధకముగ
నంజనం బొకలేమఁ మంజువాణికిఁ దీర్చె, ఘనమవర్ణపరిభల్ గనుపడంగఁ
దిలకంబు నొకయింతి ఁచెలికిఁ గన్తురి దిట్టె, గనుగొన నుమనఃప్రకార మమరఁ
గుంతుగుంధంబు ఁకొమ్మ యోర్తు ఘటింఁచె, ననిరతు హృదయరంఘనముగాఁగఁ
గీ. గాంత కొకరామ కుచసీమఁ గండమాళి, గలితగోరొచనాచిత్రకములు నిలిపె
నొక సగోరుహగంధి యఁయ్యత్నల్లాక్షి, చరణతలముల లాఘోరఁసంబునించె.

ఆ. మెలత యోర్తు నేర్పుఁ మెఱయంగసంపెంగ, విరులురుఱిమితరుణిఁకురులుముడిచె
నప్పు డొప్పెఁ గొవ్వఁగొప్పయై తనలోన, మెఱుపులుంచుకొన్నఁ మేఘమనఁగ.
విట్చక్కనర్చిచర్యము, ఆ 5 పద్య 37, 38.

సీ. మదనుని మోహినిఁమానిగిమణి మాష్క్రి, జూష్క్రి వేష్క్రియెఁసొంపు తెనఁగ
నొగిగంధసారధిఁయొక్కరితె యలంచి, యొనరఁగాఁ గనికాంగిఁయొకతె దొడవి
ప్రాబోదియొకతె కొఁవ్వనఁజుట్టి యొకవఘా, తిలకంబు బలుమరుఁదిన్ది తీర్చి
యొక్క చిక్కికడంతఁయొరచుగాఁదగిలించి, ముమరాస్యయొక్కఁతెఁముందునిలిపి
గీ. పెండ్లికూతును జేయ సంఘిఁగితిదోచ, గరిత యొకరితె నీకొర్కెఁతరువు గొరత
పడనియెనగొని గొనకొనిఁపల్లకించి, యిపుడుఁగలియించెననిపర్చిఁయింపుఁగూర్చె.
విఘవతీచరియము, ఆ 3 పద్య 217.

వి నా హ గృ హ ము.

1. యామవేదంపకః పూనిలస్సాలన, విలసితభూవల్లి ధ్వజేల్లనముగఁ
 వోరసూనికాహీరాంకురచ్ఛాయ, వెలది లేజిటునవ్య ధ్వజ మొలక గాఁగఁ
 బ్రోసి చంభాస్తంభముల జెనుటాపలు, లలింబచ్చపట్టు చేలంబుగాఁగ
 ప్రితెంచు చ్చుమహేణః పీఠానివాదంబు, కలికి తియ్యనినున్న పలుకుగాఁగఁ
2. పేరటాండ్రురు హస్తపంకేరుహములఁ, బూచి యెత్తినకనకంపుఁబూజగుండ
 లున్నతస్తవములు గాఁగఁనొప్పుమిగిలెఁ, దరుణియనుబోలెన్వపగృహధ్వారభూమి.
 శృంగారనైషధము, ఆ 3 పద్య 82.
3. సత్కృతములతోడఁ నభయముహొత్తికా, వలులతోఁ గొప్ప పండ్దిలి దనర్చుఁ
 చరణిచంద్రములు విఠానంబులై తగ, నరుణసితవితాన ధరములూపు
 భవమిత్రుఁ డంపెనోనవనిధు లన ధన, వాత్రమ్ముతో గృహరాజి వెలయ
 నంబుధిజేశద యాంకురములు నాఁగ, పల్లనతోరణ ధల్లలమర
4. భూతలస్వర్గవాద్యములూత్తిమిఱి, నొక్కచో మోసె ననఁగనుఁధక్కుమరజ
 భేరికాదులు మోయఁగాఁభూరమణుఁడు, (దనర?) గావించెనంతట సురలు మెచ్చు.
 భార్గవపురాణము, ఆ 4.

వి నా హ మం డ ప ము.

1. సల్లలితావ్యభి ధ్వజవమిత్రే, చారుపల్లవరత్న తోరణంబు
 ఆనవ్యకటంకుమధిరసలిప్తతలపరి, వశితముక్తారంగ ధ్వజకంబు
 పలపుష్పపత్తి జలపాలంబమాలిగో, దారవిచిత్రవిఠానకంబు
 రమణీయమంగళ ధ్రవ్యకాంచనపాత్రి, కాకారపుణ్యాంగనాకరంబు
2. వికాశవేదభూషాపూర్ణ విపగిగణము, దీప్తమణికాంతికల్పిత దీపచయము
 చగురుఁ బరిణయమండప మమరి యుండ, రాజ్ఞిపనుపునరాజానురాజనుతయు.
 శేయూరపాహుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 183.

- సీ. పట్టపాడు కొన్ని పాండురశత్రుముల్, కటిక చీకటి నిండఁ ♦ గ్రమ్మ కొనియె
వీపకుండ కొన్ని వింజామరలు వాత్య, లడరి యాత్రాసునంత ♦ రాయ మయ్యె
మరిలింపుండీ కొన్ని తరుల సాంధ్యకృతా, నేకదానమురంబు ♦ లీల లయ్యె
మాటనేయుండి కొన్ని సురకథాలంకృతుల్, తేరులెల్ల పససం ♦ దేహమయ్యె
- గీ. నంచు గంచుకెనిచయంచ ♦ లాడనాడ, గణన యిడరాని రాజన్యగణముగదలె
నించునేనవసుంధరా ధీశతనయ, పరిణయలోకనైకతత్వరతఁ గాంచి. 1059
- సీ. విరుచుపై కైములుగ్రిఁక్కిరిసిచుక్కలచాలు, రాలునోయంచుసంధ్రమముఁగాంచి
పుణ్యాంగనాగీతములచేర నిల మోయ, మఱియనో ఖణియంచుమదిఁ దలంచి
బహుభారమొకచోటఁ ♦ పరగ భూతలమెల్ల, నొకగునోయనియాత్మచూహనేదీ
నమితవాద్యముల నాకాంతపఠంత్రేణి, కలఁగునోయంచు చిక్కమువహించి
- గీ. పందిబృందంబు సుతిపరాధనంబుచేత, చ్చభవుచిత్త మదరునోయంచు నెంచు
శ్రీకృష్ణచరిత్రుడగు నింపునే పుత్తు, పరిణయోత్సవమునకేగుబహుజనంబు.
- సీమంతినీకళ్యాణము, ఆ 3.
- సీ. రమ్యపయోరాశి ♦ రంగమత్తుం, తరంగముల్ హోలు తుంగ చయము
బలిమిగా తొక్కులుగల నాటికొండల, తండముల్ హోలు వేదండతలు
కారదనముదగ్గి సారసీరదమున, బృందంబుఁ బోలినన్యంపములు
చెలిచెల్లి విరిసిని ♦ బలుపాలవెల్లి నాఁచాండుపట్టాంబుర ♦ భటగణంబు
- గీ. వధువ చుక్కలు భూమిపైఁ ♦ గవలు కొనిన, భంగిగరదీపికాకదంబంబునెలఁగ
మేటి వాఁడెలాదిసిని ♦ కోటు లమర, చిశభురండు పెండ్లి కవ్వేళఁదరలి వచ్చె.
- నరసభూపాలరాజియము, ఆ 1.

కృంత.

- సీ. హాసచందికంతో ♦ ననగి వెనకొడు, చూలొందు ముత్యంబు ♦ పొలి తోడ
భారికాత్మనవశమీరుహ ద్రుతిభట, కృమనారితేళ ఖలముల తోచ

జేపా శారద్యంబు ♦ మోహరించగల జాలు, బహువిధ పుష్పసంఘదల తోడ
 పుష్ప నిబాదరాధుణ్యవిశేషంబు, సవరించు కృముకళిండముల తోడ
 1. కైష్కల్యమి ధాళధ్యంబు ♦ సుక్కులించు, లలితసితనాగవల్లీదళముల తోడ
 గృంత ధరియించి శుభగానకలకలంబు, లడరల గాంధలుచనుచుండిరగ్రభూమి.
 నువక్షిణాపరిణయము, ఆ 5 పద్య 148.

అ రణము.

—:—

ఉ. సంకుమదంబుల గళిస్తరియుఁ బాదుఁబడినము గిష్పరంబును
 గుంతుముపువ్వునుం బునుఁగు ♦ గొడ్డఁగినీరు సనేక భారముల్
 కంకణ కంఠికాకటక ♦ కాంచముఖభరణవృజంబుతోఁ
 గొంకక తోడఁబుట్టువులు ♦ గూరిమి చెల్లెలి కిచ్చి రిద్దఱున్. 1083
 1. కదలికావంచకకృముకపాటలచూత, కంకేళివాటికా ♦ సంకులములు
 అక్షిణబహుళపుంజేక్షురాజాన్నాది, భూరిసస్యసమృద్ధి ♦ భూషణములు
 కమలనీలాంభోజ ♦ కష్టారకుముదాద్య, కుంభ త్రలాకోప ♦ శోభితములు
 వివిధావళివిన్యస్తరత్నాది, బహుపద్ధావ్రాతబంధురములు
 గీ. గాగ్రములునూలుకృష్ణకైశికంబులోనఁ, బసపుకిచ్చిరి భీమభూపాలసుతులు
 దండ్రయాజ్ఞసహోదరధర్మమొప్ప, ననుఁగునయిదోడుదమయంతిననుపునపుడు.

శృంగారనైషధము, ఆ 7 పద్య 11, 12.

2. అరదముల్ ద్విందముల్ ♦ హరులు గాగ్రంబులు, భద్రపీతంబులు ♦ పల్లకిలు
 నాండోళికలను చిత్రాంగింబులు మణి, పాడుక లుగ్గరలులు ♦ పట్టుదిండ్లు
 సకిసెలపాములు ♦ శివాజి పిల్లలు, కన్నురి మెకములు ♦ కష్పరంపుఁ
 బిన్నటిచెంబులు ♦ బంగారు తంబులల్, సకలభూషణములు ♦ సర్వములును
 గీ. దాసవాసీజనంబులు ♦ తక్కుఁగల్గు, వస్తువుల్ పుత్తికిలకును ♦ వరుసతోడ
 నరణముగ నిచ్చి, నుభయండుఁడనుచుడత్సదృష్టబీడ్కొనిభార్యతోనరిగెనపుడు.

తారాశకాంకవిజయము, ఆ 5 పద్య 145.

కేళి గృహము.

—:0:—

సీ. బండికృతాన్యరాఢ్యవనలక్ష్మీపరం, పరలునిట్టూరుపులో ధూపు కరణి
బుంజీకృతస్నేహభూరిమోహనకర్త, లనురాగకళికలం దెనయ కరణి
సంగీకృతాంగచైత్రాధిదేవత లాత్మ, నుమనోరుమచ్చంబు ధూపు కరణి
ప్రకటికృతానంత రతిమూర్తులలతాంత, భరణాస్త్రసంచికతో నాయ కరణి
గీ. యంత్రపాంచాలికలుగొన్ని యగురుభూష, వితతివెడలించగొన్ని దీపియలుదాల్చు
గొన్ని విరివివనలుపీచగొన్ని పనిఁజి, తగుకుండలనాకుటానంగసంతసములెసంగ.

దనుచరిత్రము, ఆ రి పద్య 73.

సీ. పటుకీరకారికా ధూపత్యమానక, తాళాస్త్రసౌభ్యవాళిలంకృతంబు
నాయతియారవాతాపాతవల్లకీ, సంగీత భంగివిభంగిరంబు
స్వర్ణకుడ్యవిచిత్ర చతురశీవిభేద, బంధనిబంధన బంధురంబు
కుంభస్థణిమయఃస్తంభసంభవభవ్య, దీప్తిపద్మినికా దీప్తిరంబు
గీ. కలిత ఘనసార ఘనసార గంధసార, ఘనస్థాన మృగమదవంకసంకుమదముఖ్య
సురత సముచిత, వస్త్రభానురమునైన, తేలికేహంబుఁజేర భూపాల కరుణ.

ఎట్టుకొవర్తిచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 98.

సీ. మరునిగెల్పులకథా మహిమంబు విలసిల్లు, నొకపుడ్యరకేవి స్థులసిల్లు
పీనుల కమృతంపు సోనలై వర్తిల్లు, కారికాముఖిసూక్తి సందడిల్లు
కస్తూరి కాదినువస్తులంబుభవెల్లు, పరిమళమ్మలజోకంబు భరిభవెల్లు
జెప్పఁ జూపఁగ రాని సింగారము ఘటిల్లు, పెక్కు శయ్యలసంపుష్కికటిల్లు
గీ. వింత హరువుల పనులచే విస్తరిల్లు, నివృత్తి మాణిక్య కాంతులం దేజరిల్లు
నందములకెల్ల నందమై యతిశయిల్లు, పాపజవరాలి బంగారుఁ బడకటిల్లు.

విజయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 187.

సీ. పవనసంగతిరాగ పద్ధతిఁదముతామె, యొగిఁబల్కు మీదె లొక్కొక్కచోట
మలయానిలాంతురా మలులు వైకొని పీచు, మరుపీజనంబు లొక్కొక్కచోట
కరదీపికల బూని కదిసి నెంబడిఁజాగె, యొప్పకీల్పుతిమలొక్కొక్కచోట
సంతతార్థవరత్న చయకీలితమునైన, యున్న తానసము లొక్కొక్కచోట.

శేలి గృహము.

సీ. నిశ్చలమోహము తెరచుచు మొక్కచోట నొరపుటయ్యలమంచముఁజూక్కచోట
 పలుకునకినలమంచముల్ ♦ గలిగితనరు, తద్విలాసంబుఁగనిపఱిమోఁదమునఁబొంగె.

నలచరిత్రము, (సిరి-ధ) అ 5 పద్య 5.

సీ. కలఁచుల గుజరాతి ♦ కెంపుబంతిపువ్వులయ్యలఁచివాయించు పుష్పైలలరవళి
 తెరలి కుండనపుఁ బంజరము వెల్పడి చిల్కి, తొయ్యన సూత్రాదుఁలుగ్గడించ
 నెడనెడ గొరవంక ♦ తివరుఁడైచువుజోడు, బిరుదునక్కాణించి ♦ పేరువార
 లయఁ దప్పకుండ మెల్లనె సోగపురివిచ్చి, నెమ్మిబోదలు కేరణిముద్దొక్క

గీ. నానిఁ గనిమింట వెజ్జయంచుపదనముంచ, తానిజగిజక్కపలుపఱిమోఁదంబుగాంచె
 నందులఁ జూచిరి వెరఁబడి ♦ నుండ నమ్ము, తాపహంబగు శేలిగృహంతరమున. 1070
 చంద్రింగదచరిత్రము, అ 6 పద్య 131.

సీ. భువరత స్తంభసంఘటితమాణిక్యముల్, దీప్తదీపావళీస్థితి వెలుంగ
 వాతాయనాయాత ♦ వాతపోతంబులు, చామరవిక్షేపసౌఖ్య మెసఁగ
 నపరంజి మెఱుఁగునిష్ఠపుఁ గీలుబొమ్మలు, పరిచారకలరీతిఁ ♦ బనులు నేయ
 ముత్యాలపంజరంబులఁ గిరళారికల్, శృంగారకథలు వచ్చింపు చుండ

గీ. వజ్రిసౌపాననీలకఁపాలచంద్రి, కాంతకుట్టిమమరకతఁఖుచితమడ్య
 పువ్యరాగవేర్ధికాఁస్సూర్తి నధిక, నుండరంబైన శేలికామందిరమున. 1071
 కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 5.

సీ. రతిఁ జొక్కి శేలినిఁగమణిగుబ్బలమీద, వాల్చిన వలరాచఁబాని సొగసు
 కినిసికీల్బడను గొట్టిన రోహిణికి మొక్కి, మమతఁ జూపెడి చందఁమామవలపు
 పొరుషంబున మించి ♦ పొలోమి నెడ నుంచి, యలరెడు వేల్పురాఁయని విలాస
 మధరంబుఁ గోలనిఁమ్మనినంధచుబుకంబుఁ, బట్టివేఁడుధనేంద్రుఁపట్టిచూయలు
 గీ. కలయ వాల్చిన కళుకుగోడలమెఱుంగు, మేలుముత్యంపుఁడలుపులఁబూలచందు
 వాతెగలు భూపభూమంబుఁవలపు లుచిరి, గిండ్లు మొదలుగఁగల శేలిగృహమునందు.
 ఉత్తరరామాయణము, ఆ 6 పద్య 159.

సీ. వెలయుటానులుదీర్చు ♦ నిలువుటన్దంబులు, జలతారువనివిత ♦ చందువలను
 పింతచిత్తరువుల ♦ విలసిల్లునకినెల, నలరెడు తూఁగుటుఁయ్యలలహంస
 తూలికాతల్పముల్ ♦ కీలుబటుతలాడ, లలకప్పనుప్పటు ♦ లలరు తెరలు
 కపురంపునురలులు ♦ గంధంపుఁ జిప్పలు పరిమళ పేటులు ♦ మైడిగడ్డె

గీ. సొగసుటడపంబు ముత్యపుఁనున్నగుడుక, తమ్ముపడిగంబుచేదివ్వెఁబొవ్వునలెల
 కళనములుపాదుకలు గల్గి ♦ వెలయు శేలి, మందిరంబులునుఁజీయునుఁబొందుపఱచి.
 కిరాతార్జునీయము, ఆ 3 పద్య 148.

సీ. పగడాలకంచాల ♦ జగిలీలభేత్తుల, సఘనసౌదామసీ ♦ సౌరుజేరఁ

గవలఁ డిచ్చిన మ్రుగ్ధుఁడాయరత్ననిబద్ధ, ధరభర్రపాత్రప్రసంగగతి గదురఁ

పులపలఁకికాఁగ్గుణిఁ డూపలవేది, వెండిపశ్యేపుదివ్వె ♦ వధము దోఁప

మరకతద్వాస్త్రేస్త్ర ♦ మగజాలతలుపుల, నిలుపుటద్దపుజప ♦ పాలుపుఁ డెలుఁప

గీ. నలినరాగపుబొమిడికంబుల మెఱుంగు, లలితవై ధూర్య సౌపానముల మహాస

హోంబురక్తాజ్ఞముకుళపుహరువు నెఱుప, హవణిఁ దెంపొందుశయ్యాగృహంబునందు.

రామచంద్రోపాఖ్యానము, (వా. వేం.) ఆ 4 పద్య 114.

సీ. మంజులస్తంభాగ్గిరింజితమాణిక్య, కాంతులు దీపాధికత భజింప

శృంగారమైన మెఱుంగుబంగరుకీలు, బొమ్మలు కొమ్మల ♦ పోల్కిఁ దనర

సోఁగంగండ్లను ♦ సోఁకెడు తెమ్మెరలో, చామరవిఠ్ఠేప ♦ సరణి వెలయఁ

బొలుపొందపంజరములఁజెల్క పల్కులు, శృంగారగాథలైఁచెన్నుమీఱఁ

గీ. బద్మరాగప్రవాళసౌపానరీల, మణికవాట ప్రథితపద్య ♦ మహితకుడ్య

మరకతాంచితవేదికాఁగ్గుణి నమరు, చారుతరమైన కేళికా ♦ సౌధమునను.

వల్లవీపల్లవోల్లాసము, ఆ 3 పద్య 187.

సీ. పగడంపుఁగోడుల ♦ పందిరిపట్టెమం, చము దోమతెర పేము ♦ చక్కిచలక

తాంబూలసామగ్రి ♦ తమచేతిపశ్యేరం, బుల నిడు రతనంపు ♦ బొమ్మలఁగని

హంసతూలపుశయ్య ♦ యందిమరిచినగ, లీబులూడిచినబా ♦ లీనులోడ్లు

అత్తరుబన్నీరు ♦ లానినగండీలు, పటములద్దంబులు ♦ వాలునేడ్డు

గీ. చిత్రకంబళములు తివాఁసీలబరుపు, కీలు బొమ్మలువేయుపంకాలగాడ్పు

పీకిదాను పాందానులుఁ ♦ బిన్నచాప, చందనపుఁజందుగులును డళికావతారి. 1076

క. బంగరపు గొలును లుయ్యెల, శృంగారపు పొత్తములును ♦ సిరిసాగటాలున్

రంగుచతురంగపాళిక, లం గని ఘనసౌధమందు ♦ లోలతనిలిచెన్. 1077

సావిత్రిపరిణయము, ఆ 4 పద్య 183, 184.

సీ. కమ్మతావులుగ్రమ్ము ♦ కపురంపు విడెములు, పసిఁడిపల్లెరములఁబొసఁగనుంచి

కన్నురి జవ్వాజి ♦ గందంబుఁ బన్నీరు, రతనంపుగిండుల ♦ రమణనుంచి

పటికంపుగోడల ♦ పజ్జనిర్వంకల, నిలుపుటద్దంబులు ♦ నెలపు కొలిపి

పగడంపునుఁగోళ్ళ ♦ పచ్చలపీఠపై, వట్టివేళ్ళనురఁటి ♦ పెట్టియుంచి

గీ. వెండి తలుకులఁబండ్లు వేఁచ్యేఱపెట్టి, గొప్పరతనంపుదివ్వెలు ♦ కుదురుపటిచి

మేలిచొక్కపు బంగారు ♦ మేడలోని, వింతగదిని సింగారించి ♦ రింతులంత.

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 102.

సప్తజనహితోపదేశము.

మ. పొదియై నాగులు దారుగాఁపురము లింపులొ మీఁజఁగాఁ జేయుమం
గది పెంచేర్సికొమాళ్ళఁగూఁతులఁదగం ♦ గన్నట్టి యిల్లాండ్రొకున్
మరి లక్ష్మగులు లేనె నీకు బలె సన్మానంబుతోఁ జక్క వ
చ్చెవో యేమేఁగలచేయుటంచుఁ దిగి చెం ♦ జేపట్టి యాయంగనన్. 1079

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 7 పద్య 119.

సీ. మా యిందుముఖి సర్వముంగళ నీకలీ,రంబుగాఁ జూడుమి ♦ రాజమాళి
మా యింతి కీర్తికాంత ♦ మన్నించి యక్కునఁ, జక్కఁగాఁజేర్చుమి♦చక్కపర్తి
మా భామ యంజనముంజులోచన సర,నముగఁ జేపట్టుమి ♦ సార్వభౌమ
మా సతి మృదువాణి ♦ నీ సముఖము గల్గ,నేలుమి లీల లో ♦ కేశభర్త
గీ. యనుచు ననుచుఁదనుచుదిశనుచుఁడు, నెనరుదొరలినదొరలును♦వినయమొనర
నప్పగించిరి నిష్పదేళాధిపతికి, నంతికంబునఁ జను దమయంతిఁ జూపి. 1080
క. దమయంతిఁ బలికి రయ్యెడఁ, దమయంతికనీమఁ జెలులు ♦ దార్కొని కేలీ
సమయముల విద్య చూపెడు, సమయములను సిగ్గుపడఁగఁ ♦ జనునె లతాంగీ.

పట్టుకొన ర్తిచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 80, 119.

సీ. ప్రియయతో రమ్మని ♦ పిలిచిన జేఁబో,యెదవుగా కూర కుండ్దెదవు నుమ్ము
చెంతఁ గూర్చుండగఁ ♦ జేఁజూపఁ గూరుచుం,దెదవుగా కూరకుండ్దెదవునుమ్ము
విడెము చేతి కొసంగఁవినయంబుతోడ్పనం,దెదవుగా కూర కుండ్దెదవు నుమ్ము
కుఁకురోక్తి వినఁ గోరిమాటాడ మాటుప,లెదవుగా కూర కుండ్దెదవు నుమ్ము
గీ. కాక విభుఁ డైనఁ గొంతసిగ్గరితనంబు,గడఁచుకొనియున్నఁగ్రక్కునఁగడకూరాక
చక్కఁగ నొకింత నేపటునుమ్ముఖమున, విలువుమిరత్నపాంచాళి♦చెలువుమీఱి.
సీ. చిలుక నీచేఁగాక ♦ చెలిచేత నుండదే, నిమిరి యిప్పుడె మాటఁజేర్చవలెనె
యెదుటఁ గొనెన వేళు ♦ కిడినారు చెప్పుని, వీణ యిప్పుడె మేళఁవిరిపవలెనె
పటముగానుకఁ చెచ్చిపట్టిన నిప్పుడే, చిత్తర్థవసు హద్దు ♦ చెప్పవలెనె
మంచిమాటలు దోచెఁనంచును బలకలో, నిప్పుడె కవిత్ వాఁగియింపవలెనె
గీ. గంట నెప్పిన వారిఁగ్రేఁగఁగంట గనెదు, లెండు పోదమటన్న నటండునునెదు
పడిగ రావమ్మ కంచియేఁపడుకట్టిల్లు, కన్నియలఁగంటిమిటులెందుఁగానఁగమ్మ.

విజయవిలాసము, ఆ 3 పద్య 197 198.

- పీ. మనసు చూచినయట్లు మనీరాగభగంబు, మననిచూడకే చూపు ♦ మనల నీవు
మనసు పల్కినయట్లు ♦ మగనితో బలుమాటల, బలుకేనేయ్యవు ♦ బలుకు నీవు
వల్లనరత్నాకరము ♦ మగడుపల్కుక మున్న, చేరకే యతనపూజ్యుడీవు
నీవు నమస్కరి ♦ మగడుజేసినగాని, నేయిచే . . . ♦ చెయ్యి లీవు
గీ. మనల వేవలరొక్కల ♦ మలయుచున్న, నాన వెలిగానఁగాడేసి ♦ మానవతులు
మనల పరిపంపకున్న నోపద్యుగంధి, పంచెరుతూపులందాకబలముచూపు.
గీ. అంతరంగంబు లొకటియై ♦ అంతదాక, నంగనకు లజ్జ భూషణంబగుచునుండు
నంతరంగంబు లొకటియై ♦ అంతమీద, మిగులఁబొగ్గి భూషణంబగుచునుండు.
నీ. ఒకమాటచెప్పి వేటొకపరాకు ఘటించి, యొకచంద్రసాలచేరికమఁదార్చి
యొకచిత్తరువుమీద ♦ మత్సరామెదవించి, యొకయంచునడఁజూపుటకుఁదెరల్చి
యొకపద్యమున కథ ♦ మూహించు మని పల్కి, యొకముద్దుఁజెల్కఁచెంతకునుదెచ్చి
యొకమంతనముఁ జెప్ప ♦ నోదనన్నయెనర్చి, యొకవిరుగుత్తియంచుకొనఁజేర్చి
గీ. మఱియునీరీతినాయాయుఁమా యపన్ని, కన్నియప్రమించిప్రోథతా ♦ కంజములులు
జనవరకుమారకేలికా ♦ చంద్రకాల, సన్నిధికిఁదేర నంతనా ♦ నన్నయెఱిగి. 1086
ఆ. నవళిరీషమునకు ♦ ననమానమగు నింతి, మేనిమాద్దవలె ♦ మెచ్చుచోట
మరుఁడు నిర్దయాండు ♦ మదిరాక్షి కలమీ, కరుణతోడ నీవు ♦ సరసవర్ణ. 1087
నీమంతి నీకళ్యాణము, ఆ 2.

మ. విలసదూగివము విద్యయున్ ధనము దోర్వీర్యంబు తారుణ్యముం
గల పొగిజేతుఁడు గల్గినట్టివతి భాగ్యంబే యమేయం బికన్
దలమే నీనుకృతంబు దెల్పుటకు నీతా ! వడ్డునైశ్వర్యసం
కలితున్ కిరీఘనాధు సంతతిము వేద్యం గూడి కీర్తింపఁగన్. 1088
రామచంద్రోపాఖ్యానము, వా. వేం. ఆ 2 పద్య 186.

నీ. విభుఁడుదండన్ యిదివినుచున్నవాఁ డెంత, గల్చివే యిదిలజ్జ ♦ క్రమమే యనియు
నలఁ దిది సరకునేయమిగ భావించిన, నపు డేమి యగుదు పీవబల యనియు
దండ కేళురుఁడు సశ్వత్థాఁడు ప్రియుఁడు నీ, కొలఁదిన నడుచు భీతిలకు మనియు
నలగోప్య మీశుభా ♦ వాప్తి దేనికి వింత, తడయు టొప్పుమి యెట్లు ♦ దలఁప వనియు
నీ తియు నెన్నియు బినిబిసి మాటలమర, బ్రయముచెప్పియునదరవై ♦ చియు హి
తామ, వృత్తిఁ దెలిపియు నొక కొంత మెత్తఁబడఁగ, జేసి కేల్వట్టి తిగిచె నాచె
లవఁ గదల. 1089

భర్తృహరినభాషితము, ఏ. ల. ఆ 5 పద్య 27.

క. పనుఁడొ మా నెలంగుక, పను లేమియు నెలుంగుదెలమిఁ ♦ బాదుకొనంగఁ
బెప్పి దినదినంబును, గొనబు మెలయినె దిద్దుకొనవలయుఁ జూచి. 1090

కవిచకోరచంద్రోదయము, ఆ 4.

సీ భవఁడు ప్రియతీలంగ ♦ పచ్చేఁగెదవు నుమ్మ, భీమశృమింతుల ♦ తీరటంచు
సరసార్థు లాడంగ ♦ సరయుంచెడు నుమ్మ, మితభాషణముడగు ♦ మెలతకనుచుఁ
జేరంగ మరుచేతఁ ♦ చేయకుండెడుచుమ్మ, మాన్దపంబుచితంబు ♦ మగునకనుచుఁ
జెలఁగెనై బరిక్యఁ ♦ లేవఁ గొంకెనునుమ్మ, ప్రీత యలంకృతి ♦ వెలది కనుచు
గీ. నతిఁడు వృన్దులజ్జెల్లఁగలయఁజేయఁడటలఁ గాకున్న మమ్మపుండమగాక
కమ్మనుచు నేర్చు మీఁక గతియుమ్మటై, బుట్టగించుచు మెల్లన ♦ నెజ్జఁ జేర్చి.

శింతిసూపాఖ్యానము, ఆ 3 పద్య 175.

—♦ నభీజసన్నివహము. ♦—

సీ. అదె యెవ్వరే పిఁకికొని? రదియే మొకొ, యగసి వచ్చెద నంబు ♦ నరిగె నొకతె
నెలకయఁకలిని దిక్కింప రైతిరెయదె, కూయుచున్నది యంచుఁబోయె. నొకతె
మనజాలవల్లక ♦ నులుచి వచ్చితిఁగొంచుఁ, జనుదెంతు నదెయంచుఁజాలెనొకతె
యదివోయి యెంతినేఁపయ్యెఁజూచితె తోడు, కొనివత్తు నేనంచుఁజనియెనొకతె

X X X X X X

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 7 పద్య 48

సీ. మృగనాభి నేఁ దెస్తు ♦ మృగరాజ మధ్యమ, పుష్పలు నేఁ దెస్తుఁ ♦ బువ్వుబోణి
గంధంబు నేఁ దెస్తు ♦ గంధవారణమాన, కంబుల, నేఁ దెస్తుఁ ♦ గంబుకంతి
తారహారముఁ దెస్తుఁ ♦ దారకానిభ దేహ, ముకురంబు నేఁ దెస్తుఁ ♦ ముకురపదన
ఘనసార మేఁ దెస్తుఁ ♦ ఘనసారతరికచ, కంజముల్ నేఁ దెస్తుఁ ♦ గంజనయన
గీ. యనుచు జనుల్లెఁగ బనిలేనిఁపనులు వలికి, వెనుక ముందరఁగిగురించిఁవెనుక వెనుక
జాతి రందలు వచ్చిన ♦ జాడ వట్టి, ధావనంబునఁ బల్లవాఁధరను డించి. 1093

పట్టుకొనరైచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 124.

చ. కలయఁగ మంచులగ్న మిది ♦ గట్టిగ నేగడె తెన్నియయ్యెనో
తెనినెద నంచు నోర్తుఁ జనుఁదేగ ద చేమని యొర్తు నెచ్చెలిం
బిలిచెద నంచు నోర్తు నొక ♦ పేరిడి వారిలు లేఁగి రంద అ
చ్చెలియలవెంటనే సగము ♦ స్పిరిగెన్ దరణిలొమకున్.

1091

ఓజయవలాసము, ఆ 3 పద్య 218.

పీ. వాగ్దేవతాశ్చయనము గావించు, నని బయలెక్క నొకచో నొకతె
చిలుకల కాహాళియు లెసంగవలెనని, యరిగె మెల్లన నీలజాషీ యొకతె
నన్నేల పిలిచితె ననినాటి యిదె వత్తు, బదపదమనియేగెఁ బడఁతియొకతె
తన కొక్కి పని గలఁదని విన్నవించినే, ద్వునజాతెనెలమితోఁ బొలఁతియొకతె
ఆ నగ్నిసఖలు దమ మునమున్న లక్షాభరము తేటపడఁగ రిధసగతిని
జరిగి రట్లు ఒకచక్కసరసీరువాక్షి ల, జ్ఞాననాథ యయ్యెఁ జకిరిగతిని. 1092

వాసవదత్తాపరిణయము, ప. పే. ఆ 5 పద్య 102.

క. అని బోధించి తటాలున, పనితం గను మొఱఁగి చెరులువరునకుఁ దిటిగాఁ
గను నీజీపి యొక్క రొక్కరె, చనినం దలవంచి వానఁసతి యుండంగన్. 1093
రామచంద్రోపాఖ్యానము, వా. పేం. ఆ 2 పద్య 187.

నూతనవధూవరులు.

పీ. అంబాజాంబకుష్మాన్కిశతి నిగ్మలస్థానఁ, వన మించు వామార్ద్రతను వనంగ
మోహనాగ్రణియత్నమునఁగోచిమగుడఁగం, బముఁజేరుజంత్రపుఁబ్రతిమయనఁగ
సహకార తరు పరిఁగివామునఁ దగి యుపఁఘ్నావాప్తి యెడలనిశితవ యనఁగ
మావంతు పార్థనామహిమ నాలానంబు, దరిలి వచ్చు మనోజఁ దంతి యనఁగ
గీ. నట్టి రమణుండు దివియ నాహాస్యతనయ, విధు మణిస్తంభమున నరఁవెడలియట
పడిపెనంగుచుమఱిశకంబుమొక కేల, నూనియూతయుఁదిక్కిపాఁస్వయ్యఁజెరె.

క. పృశ్వతిజ్జయ హితనిర్వాహికయు నగుట నల్లనల్లఁ నేనుఁగుఁ గంబా
నకుఁ దగిచి నల్లు యత్నాధికతం జెలి తెచ్చె నా సంతం బతికిడకున్. 1094

క. అనయము చెరికియగుతితీ. ననివార్తప్రీడభయభిరాకులగతియై
తనువెనుక నొదుగ నొదుగఁగ, పనితామణిఁ దేర్చి తేర్చి వల్లభుఁ జేర్చెన్.

ప్రభావతీప్రద్యుమ్నము, ఆ 5 పద్య 29, 31.

ఉ. లేవఁ బెనంగ వేడియును ఁ లేమ విభూషణ మోయిఁ దోడనే
యీవిధి మోఁగె లైన జరిగిందుచుభీ వినువార నిన్ను వీ
దావతి యండ్రో యంచు దను ఁ దాయఁగ హస్తము పట్టికొంచు గో
త్రావిభుఁ డొయ్యఁ బల్కెఁ జెడిపండఁ జెనంగఁ దలంక నెంతయున్. 1095.

చ. కదలఁగ రా దొకించుకయు ఁ ఘ్నబున మ్రోయఁగ వంచు నందియ
మొదలుగఁ గొంతసామ్యపుడు ఁ ముగ్ధియ యొయ్యన కీ లెడల్పి మే
లొదవఁగ మాడ్చి వల్లభుండు ఁ నోసతి యాయలిపాటు లెన్న యం
చు ముత్యతోఁ గచాలములు ఁ సోకఁగ సంతస మాడె నచ్చుమన్. 1097

ఉ. ఏలవలకు జెడిం దడగి నీక దెసంగుచు మోము దవ్వగాఁ
బాపుదుఁ దోపు లాడునతిఁ పాణిశిలంబులపే ననంబు ను
ర్వీసతి కిందభోగవటు ధేవ్వు నొనర్ప ముఖాబ్జముం గడుగ
బావగ నాలకించుటయే ధి బ్రహ్మనుభోదము మయ్యె నయ్యెడన్. 1098

కళింగపూర్ణదయము, ఆ 7 పద్య 149, 170, 152.

గీ. మగని పీషించి దేహాభివృద్ధిసీమఁ, దగ్గిపయుచెనుకట బ్రేమముంబటికీడిగును.
భామగనుపట్టెనాల్ఘోపాదునుగుచు, చురునితోఁబోరనిలంచున్నఁచుమోమ మెఱును.

బట్టకగ్రీవర్తచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 114.

ఉ. తాలిమిఁ గుంగఁ దొక్కి వదిలఁ దత్తరమున్ దమియున్ భయంబు హే
రాశియు గాఁగ మైఁ జెరుటఁ గ్రీవ్యుగఁ గొంచుచు మెల్ల మెల్లనే
బావక యేగుదెంచె విభుఁపాఠికఁ బాణిసఖి దైవల్పఁగా
యేక మోలకున్ మనవి కే ననునయ్యభిమానిసోలికన్. 1100

ఉ. చ చలనేత్ర రాఁ గలుగఁగనంగ్గిరు మే మనవచ్చు వాచనల్
ముంచుకొనెన్ సమస్తగృహముల్ మిటుమిట్టలు గొంచు పడల్
ముంచుకొనెం దనూరుచులు ముంగిటి కించుక రాక తొల్తనే
ముంచుకొనెన్ నృపాలనకు మోహముఁ గోరుకులు నెచ్చునంబునన్. 1101

వియజగిలాసము, ఆ 3 పద్య 128, 129.

గీ. కరితెఱంగున భారమై దరులమీఱు, ఝరి తెఱంగుననడమై సమదమైన
కరితెఱంగున నెదిరిభీకరముగాఁగ, సిగ్గుచది చగ్గలింప నాచిగురుబోణి. 1102

గీ. మాటుకొనియును వెనుచిక్కుచురచినియుఁ, గూడికేల్పట్టితిగి వినఁనీషిగిలియు
వరిగి బొమముడి చూచియుఁనానలిడియుఁ, బాలదరలతఁగనియురాఁబాలకున్న.

సీమంతినీకళ్యాణము, ఆ 3.

సీ. కనకపంజరశాఠికల ముద్దుగుల్కువల్కులు విను నెవమునఁ గొంతసేపు
నంచబోదల నడల్ గాంచి సంతోషించుకొను చిదం బేర్పడఁగొంతసేపు.
నీలవేరులనాటఁ నెఱపు నెమ్మలఁ జూడఁగోరు జాడదర్శనఁ గొంతసేపు
హరిశాసక విలోలాయతేక్షణముల, వింతలుగనురీతిఁ గొంతసేపు

గీ. గాలయాపన నేయుచుఁ గాముడపుడు, ముందటికెల్లజ్జెనుకకు మొనసితిగియుఁ
జేమికుత్తియై రిరుపంకఁ జేర కొనువ, వచ్చె విభుఁడున్నయోవరికనలగి కతిం.

గీ. పంచరించివఁ బలుకకఁ బలిమినలుము, కొనివఁ జిక్కఁ పగ్గితికూలఁతినునట్రుచు
పంబుజానన కనున కత్త్యంతకామ, దోహద నుంప బెచ్చెనె సంకతోపమునవ.

చ. కినుక యొకతప్పుని గీతంబులు మాని నిశ్శబ్దమందు వం

చనఁ గనుమాయునో నిద నిజంబగునో యింకఁ బల్లవీరితునో

యని కనుకన్చిచూచు కథుఁడంత నెఱింగి పరిస్థితంబుతో

గనుఁగొనఁ గన్నుమూయుఁ గలకంగి తటిచ్చులనంబుకై వడినో.

1105

వాసవదత్తాచరియము, వ. పీ. ఆ 5 పద్య 99, 105, 106.

గీ. సఖులు పొగ్గించు తఱిని లక్ష్యానవంతి, బృగంధకి మోకాటి. బంటి యయ్యెఁ
బడకయిలు నేరుతఱి మెలఁబంటియయ్యెఁ, బతినిదాయంగఁబుక్కి. లిఁబంటియయ్యె

గీ. సఖులు మందరిజనకు లక్ష్యాననూటి, వెనుకవెనకును పోయి నశివ్యేళ యందుఁ
గలికి నవరత్నమయిదోలికయను శోలి, భూతలాధిపు చిత్తముఁబ్రాంతలాంచె.

నీ. ఆస్యందుచుచి శతాంకాశ్మద్యముల్, గగఁగు నందునో నెమ్మొంగుంబు వంచె
మహితలజ్ఞానరికన్య గుండు నేమి, వరుని మాటకు నూచుఁవలక దయ్యె
భావివఖిత్తఁ లిభయము గీల్కొనుటనో, కలకంకి నెమ్మేరఁ లింప మందఁ
గొగ్గివాడిచూపుముఁబుల్ల కొల్వఁపించునో, నుంపరిపతిఁ దేజిఁచూపదయ్యె

గీ. భూవశవంతసంపర్కమున లభాంకి, యంగుత కొంకిత మయ్యెఁననఁగఁజూడఁ
బటుత్వస్వేదకణములు లిప్వే మేన, సారసాయతనేత్రికా లిసమయమందు.

క. పిదపిదనో మాపాదమి, తిలయైమి తేజిమాడఁ దలపోయమి మం

గల నయ్యెడు జలబాసన, పాలములుకలపాలుపుఁ దెలిపె లిభూనతి మనికొక. 1109

కవిజనరంజనము, ఆ 3.

నీ. నమడించి మీరెందు లినియెదిరిపుడంచు, గునిసిపయ్యెఁగొంగులెఁడిపట్టు
వలపగ్గలంబుగా లిలసె నెమ్మని గొమ్మెఁ, గాంచుమిగుల క్రేఁగంటఁజూచు
నిటుజాగునెయ్యదుఁ లియందుఁ బలికిన, యన్న మిన్నలకను లిన్నఁడిట్టుఁ
జెలిమిమైనదుగుఁదిఁములఁబెనంగొనెడు రా, యంచబోదిలనఁదిలింపించు

గీ. బలితమైదోచుకినుక నెఁజ్యెలులవెనుక, కగుగఁదలంచు నెమ్మనిపరునినెంచు
తలిరుబోడికి వలపుముఁదిఁటికిసిగ్గు, వెనుకకునుదీయనొయ్యెనలిచెరువుమాలి 1110

కవిచకోరచందోదయము, ఆ 4.

గీ. వెలువ లజ్జాభరం బను లిశృంఖలంబు, దవులుకొనియొంటఁబదముగఁదల్పదయ్యె
మేటి వల పను ముప్పిరికొత్తొంటఁ బట్టి, మంగలికిలాగఁదొడఁగెనఁగొంగుఁడంత.

రామచందోపాఖ్యానము, వా. కేం. ఆ 2 పద్య 181.

గ. విపుల మందాక బావంబుచెనుక కీడ్వ, భవనీపైగలకూర్చిముందటికిలాగఁ
 (నొక్కలాడుచు నున్నఁగఱుటమునము, లేల బంగారుదోలిక ఁ పోలి కయ్యె.
 డ. కేకావాసమునకు నే.గెచ నటంచు, ముందటికి రెండు మాడంజలందినడుచు
 లజ్జ పెనఁగొన్న యట్లు లఁప్పన్ జేరి, నెలకునోయంచువెనుకకుఁదొలఁగినడుచు.
 ఉ. చందనగంధి యెంతటవెనం జనుచెంచునో యంచు నున్నచో
 నందలనందడు ద్వినఁగ ఁ నై చెలి రామి త్రిపాగులంబాగా
 గెందమునం దలంచి గడుఁగిది దిర్వఁగ మ్రొల కేగిన
 స్సందరి నాన నానముఁ జూపక పయ్యెచెంగు మాటిడన్. 1114

శ కుంభలాపరిణయము. ఘ. వేం. ఆ డి.

చ. ఎదుట మహీకుఁ గాంచి తఁలేకణ మేను చెమర్చ నవ్వుదం
 బొదవియు సిగ్గుపెంపునఁ బయ్యెజదళాక్షుల వంపుఁజూపుముం
 దుదల నదల్పివైచి కరఁతోయజకేసరోరుహంబునన్
 బదరుచుఁ దిగ్ధివైచె విభుఁపాఽర్చ్యగతం బగు రత్నదీపమున్. 1115

ఆ బాలకేలు గేలఁ గీరింప నెదుటికి, వీఁగ వెనుక కలిపి వీఁగుటలరుఁ
 బూచి యున్నవాలఁగఱుపాలఁగని లోఁగి, మగిడిమన్మగుండుఁదిగిచె ననఁగ.
 గీ అధికగంభీర మైనయఁయ్యుననినాఁగు, శిలఁపు బల్కొపద్యక్తాత్రిగెలిచివార్యు
 భూరివిజయాంక మా లేకఁగొన్వలెఁ జరణ. నఖముఖంబుల ధరి వ్రాసెఁనలిననయన.

చ. కురు లనునీలరత్నములఁగుంపు కపోలవిలోభగుక్రీ
 కరనవమాక్తికాళి.....కాంచనకుంభయూగంబు నల్పిగం
 దిరుగక రాజుకేలు నుదఁతీమణికాంచి హరించునాన న
 య్యిరవున కేగి పట్టువడియెంగడిదేరని చోరుఁడుం బతెన్. 1118

నుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 5 పద్య 182, 184, 186, 190.

క. పొడమిన లజ్జాభరమున, నడు గామడ యైనముగుద ఁ యపు నీడిగిలం
 బడి చడకయిల్లు సారక, పృథ్వీల వెనఁ గనరి యిల్లు ఁ పలికెం గలఁకన్. 1119
 ఉ. ఆక్కట ! నన్ను మీర లిపుఁపందలు నాఱిడివెట్టి మాయలం
 జక్కఁగఁజేసి కన్మొఱగి ఁ చెచ్చెగ నేగఁ దలంచినార ల
 మృక్కహో ! మీవిచేకములఁహో ! తెలిసెన్ మిముఁ బాసియుంటిమై
 నొక్కనిమేషమున్ మెలఁగఁనొల్లఁజూడీ వెనువెంట పచ్చెనన్. 1120

ఉ. పానుపు నొంద కప్పుడు త్రిపాభయసంచలితాంతరంగయై
 మానిని మోహసంధ్రమనఁమగ్నిత మైపులకింప ఘక్రూపం

ద్రావనమై కనుంగిన ముదకులు గ్రాన్తు విశిష్ట స్వముం
బూనుచు నిల్చె దివ్యమణిపుత్రికకైవడి శౌరిముంచుటన్.

1121

భద్రాపరణయము, ఆ 4 పద్య 88, 89, 95.

గీ. చెలిమికత్తెలు ముందుకు, * సిగ్గొకింత, వెనుకకునుదోయి మెల్లన * చెలచి నడిచి
పడకియిలుచేరుతత్ మెలకబంటిసిగ్గు, ముంచుజాలువాని నుండలముక్తయ్యె.
రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 100.

— * సభీజనపరిహాసవాక్యములు. * —

సీ. చలుగడ నేయక * పనుపును సలిపించుకొనక! మొగంబు ముజ్జనము లేక
పరిశుద్ధవస్త్రంబు * ధరియింపక కచంబు, లొగించిక్కుపుచ్చి కొత్తగముడువక
పత్రిత్యగ్రతిలకధాని మొనర్చిక నపీ, నముగఁ గాటుక లోచనముల నిడక
తగునట్టి సొమ్ముల * చాల్చక దినముఖనియమపుణ్యంబు లెక్వయ్యఁ జలుపక
గీ. నీవు తడయుట చోద్యమో * నీరజాక్షి, ఘనముగాఁబోలుశ్రమమల్లు * గాక...
చిన్నె లింపునఁ జూచుకొం * గున్న దాన, వేమొ విన్నుమై నచ్చితి * మెఱుంగకేము.
పరిభావతీప్రవృత్తుము, ఆ 5 పద్య 88.

క. రావే ముద్దులగుమ్మా, రావేబఁ గారులొప్పు * రావే కొమ్మా
నీవఁకుఁ డిచ్చినవస్త్రపు, లేవే యి * లిచ్చి దాడు * లింపుగఁ బలుకన్. 1124

సీ. అర్థచంద్రునిమీఁద * నమరీ యున్నవి తేలు, లలివేణి యిది విస్త్రంబుగాదె
యఱమోడ్చి వాడిన * పంబుజంబులు పగ, లంగిన యిదియే చోద్యంబు గాదె
లింబంబువైఁ గెంపు * డంబుగా నుదయించె, దరుణిరోయిదివిచిత్రంబుగాదె
కరికుంభములమీఁద * గినువటై నెలవంక, తరలాక్షి యిది యద్భుతంబు గాదె
గీ. యనుచుఁ జెలవలలోఁ బోగ్గఁదొలయట్టి, భామకనుగీటి తనతోడి * డడఁతితోడ
వాయికనుమాపికేచిచ్చుములుకొన్ని, బయలుపడకుండధ్వనియొప్ప * బలికెనపుడు.

క. ఇవి యేమి చిత్రమే చెలి, కువలయములు కెంపు మీఱు * కొనియుండంగా
వివరింప విడి విచిత్రగి, బవునా యని యటులు పల్కె * నదియున్ మగుడన్.

సీ. పూడిచె యేటి కింపుదొలంగి వాడెనో, వాడదే యనకర * డనమునఁ
గరికుంభముల శేల * గాయము ల్లలిగెనో, కలుగవే యతనుసం * గరము పెలయఁ
బత్త్రంబు లేటికే * బస దప్పి సడలెనో, సడలవే యతిశయ * స్పర్శనమున
చక్కవకవ తేల * సత్కొంతి వాసెనో, పాముదే రాజవిభ * ర్భమము మెలయ

గ. ననుచు జెలువలు కడుఁ జెలువమఁ మిగుల, నగుచుపల్లాపములుచూలఁనగుమనగన
సరసగుతులను నెఱపినఁ జిహ్వములుగఁ, దలఁచె నాయక మగ్ధుఁడేదములుగాఁగ,
చిహ్వఁగివర్తిచరిత్ర, ఆ 5 పద్య 155—160.

శయనపద్ధతి.

ఆ. కుక్కి పడిన మిగులఁగొంగోడు పోయినఁ, గుఱుచు యైన విఠిగిఁకొంచె మైన
మరిన మైన నేతఁపలచ నైనను నెల్లులున్న నుల్కమంచఁమొచ్చు గొండ్రు. 112కి
గీ. పట్టెమంచంబు దలగడఁపఱుపు దెరయు, మేలుకట్టును బొడవైనఁ జేదమిఁదఁ
జల్లగాల్యు ధూపవాఁసనలు నున్న, యట్టిశయ్యకుఁ జని నిద్రఁనంద పఱయు.
గీ తూర్పు దక్షిణములలోనఁ చొరకినట్టి, దిక్కు తలగడఁగాఁగ నిఁనించె నేని
మేలు కిక్కిన దిక్కులుఁ జేదినీశ, యధిక రోగంబుఁ గావించునని బాధలు.
విష్ణుపురాణము, ఆ 4.

సురతపద్ధతి.

క. చుట్టను సంధ్యలుఁ బర్యమ, లగుదినములనితలు నుడిగియర్హుపురాతులో
మిగులఁగఁ జుకము నేయక, తగు నప్యైసినము తెఱిగిఁ తరుణులఁ గవయన్.
గీ. పనితలు సంభోగమున వర్జియలు, తగఁ దన్ను నేలువాఁడనిపురంధి
బంధువునిల్లాలుఁ బాఠ్యఃఖోత్తముబార్గ్య, చెల్కానిపడఁతి వీరలఁ దలంచ
మాన్యసమానలఁమనువు దప్పినయింతి, కన్నియ ముదిసినఁకాంత రూప
కిలగుగాములఁచేత నిందిత యైన, మగువయూఁ దనజాతిఁ మాత్రకంఠె
గీ. నతిశయంబగువర్ణంబు నతిప బొగ్గు, చాయ మేనిది కడుఁబల్లఁచాయపడఁతొ
పెద్దవల్లది కడురోగిఁ తడబడుగు, గేడి గుఱునఁబడువీరిఁగూఱుఁ జనదు.
చ. నలికపుఁగౌను చారుజఘంసంబును పట్టువపల్ల....లున్
బలుచనినీలదీర్ఘ కచఁభారమఁ జెన్ను మొగంబు పాలుఁగ
న్నులు మెఱుఁగార్చినన్న పుయిఁనున్నగు చామనచాయ గాత్రమున్.
బోతపుసిగ్గుగల్గు నెఱఁపైయిపునుందరిఁబొంద మేలగున్.
గీ. మెలఁగునవ్వుడుక్రొక్కారఁ మెఱుఁగుఁబోలి, ప్రాంబునునిల్చినవ్వుడుఁ పతిమఁ
బోలి, యురముననుజేర్చినవ్వుడుఁ పరులదండఁ బోలుచిఁ కామినిఁబొంద మేలున్.

ఆ. బలన నీధుచెయ్యుకలలనంబు బయ్యె ల, తాంగి నీధు మందఁగూనలీరి
జడసు దాల్చె గర్భసంపదకలిమినీ, యందుఁ దేలుపడియె ♦ విండునదన.
నిర్వచనోత్తరరామాయణము, ఆ 8 పద్య 86.

మ. నిలిచెన్ తొప్పల బృందిమన్ విశదిమన్ ♦ నేత్రంబులం బాచుకిం
బాల నాకాలిమ మేళిలం ద్రోణిమి నెఁమోత్ర మారఁగాఁ బాండిమ
స్సలిమిం జన్నుల శోణిపాలి గరిమఁస్మధ్యంబునన్ శృంహిమ
స్థలితాత్మన్ లఘుమన్ మహామహిమ మేఁవన్ గర్భగుర్వామై.
భాగవతము, స్కం. 8, పద్య 486.

మ. పలుచం బాటుటఁ గోమలస్మితరుచుల్ ♦ వైద్యోచనా గౌరకాం
తులగండస్వితయంబు పొల్చె బ్రమదాఁగ్గోరాకభేలన్నవో
త్కలికాభంగ పరంపరోపరిసమ ♦ ద్యత్వాండుడిండీరపం
క్తులు నాఁ జిట్టుము లుల్లసిల్లఁ దలుచై ♦ తోడ్తోఁ గురంగాక్షికిన్. 1133
మనుచరిత్రము, ఆ 8 పద్య 120.

నీ. కాను దొడ్డతనంబుఁ ♦ గని చింత పడుగతిఁ, గుచముఖంబులు నీలఁగుచి వహించె
మందస్మితంబున ♦ మరఁగిరాననముల్లఁ, బలుచని చెక్కులు ♦ పలకఁ బాతె
ఫలరసంబుల కెవ్వ ♦ పృథిల మి నొల్లదో, యన జిహ్వకన్నిట ♦ నరుది పుట్టె
గర్భస్థుడగుబాలు ♦ కమనీయగుణభార, మహిమనా నడలతి ♦ మంద మయ్యెఁ
గీ గలికి బేడిసమీలతోఁ ♦ గలమా మాచు
వాలుఁజూపుల దాఁటులు ♦ యిలుపడియె
మంటికమృనిరాఁసై ♦ మనసు పాతె
నాఁడు నాఁటికి బాలికాఁనలినముఖికి.

రాజశేఖరచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 86.

గీ. తెల్లనగు మేను కునుమిత ♦ వల్లి గాఁగ
గురుకుచంబాలు పుష్పమఁజరులు గాఁగ
నంగునుం జెడి నలుపు నింఁదిరిములు
గాఁగఁ జెలువఁదెవ్దోఁగగ్గుమహిమ.

కాళహస్తిమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 80.

ఉ. కాలమంగలలోచనకుఁ ♦ బాటిలు మోహనవాళిమండలా
కామునం జనించి పరువంబున మీదికిఁ బ్రాకృ రోమరా
ప్రసన్నుచ్చిల్ల విలసిల్లు కుచస్తబకద్యయంబునన్
వారిలిన గండు తేలులనఁపర్చిలుఁ జూచుకమేచకప్రభల్.

1136

రామాఘోషయము, ఆ 3 పద్య 83.

సీ. ఎలకుండలమ రెంటి ♦ కెక్కడఁ గల్గెనో, నీలకిరీటుముల్ ♦ నీలవేణి
మూసిపెట్టి రచేమె ♦ మువ్వరంబు లొకరెండు, తెలిజిల్లుపావడఁ ♦ గలువకంటి
చిగురులు రెంటిరె ♦ తగవునఁ బొడమెనో, యందంపుదోటుప్రపాటిందువదన
నిడువఁడఁగోచ్చెన్మృత్యులొకరెండు, తెజఁగినియెట్లొకో ♦ మెఱుంగుఁబోడి
గీ. యనుమఁ దెచ్చుఁగనకవృష్టమొనలుగండ, పాంశినుముపాడిములనడఁబడలికయును
నెల్లపుడుగయ్యఁగనువోయి నెలయు నేర్పు, నేరుపున నెచ్చరింతురఁ న్నెలతనగఁగ.

కమలేంద్రవిజయము, ఆ 4 పద్య 30.

దు. కడుఁ గోరింపుఁ బయోధరంబులమొనల్ ♦ గప్పాచుచుం బర్వన
జ్జుడు చచ్చిక్రమింపఁబయింబమనయంబుంబాండురక్తిగనం
బడియెన్ గార్తికపూర్ణిమాతిని బలెన్ ♦ భావించి చూడంగ నె
య్యెడనున్ స్థానగణంబునం గలుగవే ♦ యేమేమియుం బత్రముల్.

1138

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 5 పద్య 124.

క. తొలిచూలుతేటివారిలుడు, నెలప్రాయపుడీఁగయించు ♦ కించక గదరెన్
జలజలారెడు పువ్వులు, బలఁ జిట్టుము లుప్పతిల్లెఁ ♦ బంకజముఖికిన్. 1139
గీ. లేమి నెడబాయులేకాదుఁపోమృగాక్షి, కాసుబలిబంధనన్నార్తిఁ గాంచెఁబూర్తి
వంత గోరింత యైన యశ్వస్థుపదము, మీది పొడవులబడినాక్రమించుజాడ.

సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 95, 97.

కా. మించెం బోరచికోరికల్ గడువిజృంభించెం దనుగ్గాని గా
న్పించె న్మేచకకాంతి చూచుకములన్ ♦ జెక్కుల్ తగన్ దెల్పురె
ట్టించెన్ గోర్కులు నందడించె నడచండించెన్ మృదామోదమున్
గాంచె న్వాతెజ యోనరించెఁ ద్రివళుల్ ♦ నానాటికిన్ బోటికిన్.

1140

సారంగధరచరిత్రము, (చే. వేం.) ఆ 1 పద్య 35.

ద్విపద. పరిపూర్ణ సోమని ♦ బడలించు మోము, దొరకొని వేగుచంక్రమిరితీసుం
ననవిల్తుపూచెండ్ల ♦ నందగు చనుల, మొనల నల్లని వర్ణములు గానిపించె
మృదుబింబముల పన్నె ♦ మెచ్చని మోవి, కదిసినమలినంబు ♦ గప్పినట్లుండె

జడవికల్ మేఘనఁ బర్య నందంద, నడుమనుండుబామె ♦ నాభి గచ్చకియె
నపరనినల్లపూసలమేఱ బోలె, నగళంబగుదు నూఁకాగుఁ జూరట్టెఁ
గలికిమాపులచుచ్చికికల్ పర్య ననఁగఁ, బలకఁదాఁజెను గండఁపాకికాయు? క
మలివేణి ముఖమంద్రుఁడమ్మితంపురెను, చిలుకుచుండంబనఁజెట్టుములెనఁ
గగనభాగంబుసాకారమైయొప్పన్, పసిడిఁ గాఁదీఁ చూఁజెట్టె నానాట. 1141
నలచరిత్రము, (చ. రా.) ఆ 3.

ఆ. చున్న బురియఁ బోదలె ♦ జఘనంబు ఘనమయ్యె, పలకనెన్నుచునెఱులుపుపుట్టె
రాజ్యయోగ్యమైన ♦ రత్నంబు దాచిన్, పసిఁడిపెట్టెయనఁగఁనెనఁగెఁగడుపు.
ద్వాత్వింశ త్సలభంజికాకథలు, ఆ 3.

ఆ. కాంత గర్భభరముఁ ♦ గాంచి కాంచి చరించె, నంగదేశమెల్లఁనలపు నొందె
మధ్యసీమ యలరె ♦ మంజులలాటంబు, చెంత వాసెననెఁ గుంతలంబు. 1143
రుక్మిణీపరిణయము, (స. భ.) ఆ 4 పద్య 128.

పీ. మేరుశృంగములపై ♦ మేఘముల్ దిగురీతి, నాతి చూచుకముల ♦ నల్ల నయ్యె
దొప్పొచ్చినిల్పు ♦ ధనశాంబుజము పోల్కిఁ, దెలిగంటి నెమ్మొముఁజెల్లనయ్యె
గృతజైత్ర్యజాతిసఁక్తిలు నిటు లను రీతిఁ, గలకంఠి లేఁగొను ♦ బలిత మయ్యె
గచ్చగార్చకతమాకాంతి ధైలగు లీల, విమలాంగి నూఁగాను ♦ విపుల మయ్యె
గీ. సలరుఁబోడికి నొకయడుఁగామ డయ్యెఁ, గీరవాణికిఁజిట్టుముల్ ♦ దోరమయ్యె
నబ్బపాణికి మంటిపైఁనాన యయ్యె, నైకతకోణికిఁ బగినాతిఁసమయమయ్యె.
ఉత్తరరామాయణము, ఆ 2 పద్య 137.

కా. కప్పల్ వీడ్కొన భూధరేంద్రముల సౌకగ్న్యంబున నిమిచునోఁ
డప్పె న్నాంతపయోధరమ్ముల కనఁద్రారావతాఁకమ్ముపై
నుప్పొంగెఁ జెలువారు నిర్మలర సఁస్కృతమన్వభాగంబునం
దొప్పెన్ హంసగతుల్ ప్రియంకరశరఁద్యోగంబు రా నంతలోన్. 1145
అచలాత్మజాపరిణయము, ఆ 2.

పీ. తరుణోత్పలాక్షిసేఁత్రద్రవ్యద్యుతు లాని, పుండరీకచ్ఛాపు ♦ మెండుకొనఁగ
ఘనమకురాన్యవఁదనరుచిపొగ్గిమ, మహిమరీచిఖ్యాతి ♦ నెనఁగు చుండ
తైవలరోమాళి ♦ చారుతనూరుహ, శ్రీతిసారదన్నార్తి ♦ నతిశయిల్ల
పరగుచ్చకుచచారు ♦ వత్సోజయుగళంబు, పర్యతోన్నతిమించి ♦ పరిధవిల్ల
గీ. సారమృదువాణివాక్సుధాసారభూతి, యల శుకావాప్తీనలర నాఁహస్తీయాన
యాన మొగిరాజనాంసంఘానమైన, నమరె మునివృత్తిగర్భభారమున సతికి. 1146
ఉభయపరిణయము, ఆ 4 పద్య 57.

సీ. అనుచుచెన్నారె ♦ నన్నాదిహోజ్యచ, యమ్మునందువలిత్ర ♦ యమ్మునందు
నతుల్యతమహా ♦ రతిమీ ఆమ్ముచ్చక్ష, యమ్ములందాభరణమ్ములందు
పెంచఁగానలెన్ను ♦ ప్రేమలుజనియించె, హితులయందతిశతా ♦ హితులయందు
రాజమహిష్మణీరాజి రాజిలె లోచ, నమ్ములందగ్రస్త ♦ నమ్ములందు

సీ. మరుచిగాచ్యుతతేజోతి ♦ శోభిగర్భ, పృథుకసంయుక్తిమైప్రతిబింబితేందు
బింబంగార్పురీర్షివిడంబనంబు, లోకులకుఁచెల్పునాచలా ♦ లోకనలకు. 1147

రఘవపాండవయాదవీయము ఆ 1.

సీ. గతితోగళస్వరోన్యతిసౌమ్యముభజించె, జఘనంబుతోఁ గౌసున్వతు గొనియె
నెమ్మోయు చెక్కుటన్యమ్ముల కెనయయ్యెఁ, జవిమేలుకలలనే ♦ స్తము వహించె
జడిమితో నిదురహస్తవసఖిత్వముఁ బూనె, నోషికమేమితో ♦ సుపమఁ జెందె
లలితహాసము దృగ్విలాసంబు సరియయ్యె, వలయాళివలులతోఁ ♦ దులకుఁ బ్రాక

గీ. మందమయి ఘనమయి పాండి ♦ మప్రకాశ, మయి సముదితము నయి సాంద్ర ♦
మయి కృశంబు

నై రహితమై చ్యుతంబునై ♦ యనుదినంబు, మహిళఘనగర్భముపచేలిమతనెసంగ.

ఇందుమతీపరిణయము, (జ. నృ.) ఆ 1 పద్య 47.

సీ. గగనమధ్యముమూర్తి ♦ గనుఁగొనఁ గప్పుచే, నొప్పారెప్పథులపయోధరములు
వరకంకశోర్మికావధులు జాఱఁగఁజారు, వేణివిశదగర్భ ♦ వృద్ధి నెరసె
గురుమీటిచెలువాలు ♦ కువలయావలిహుల, హలికసంపూర్ణమై ♦ నలుపుకెక్కె
భ్రమరకాక్షీర్ణమై ♦ సుముఖనీరజపాలి, వెలవెలనై రూప ♦ కలన దటిగె

గీ. వర్షబుతుశంకఁగల్పించు ♦ వనరుహాక్షి, గర్భగౌరవ మీలాగు ♦ గరిమఁ గాంచ
నిండె దొమ్మిది నెలలును ♦ నిఖిలభువన, గర్భగౌరవవత్కీర్తి ♦ కాంతఁబోల.

సుబ్రహ్మణ్యవిజయము, ఆ 1.

మ. నవగర్భోదయవేళయన్ తొలుకరిన్మందంబులై హంసయా
నవిశేషంబులు వొల్చె నూర్పుగములన్వ్యాజంబునన్ దూర్పుగా
ద్భువెన స్త్రించెఁబయోధరంబులొగి సుప్సాంగెన్ వినిలాంతతన్
నవకంబేర్పడెమించె జీట్టుములు సోనల్లఁ గురంగాక్షికిన్.

1150.

భద్రాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 26.

చ. ధవుఁడిఁకముట్టెరాదనుచు ♦ దర్పకుండప్పుడుమచ్చకంటిచ
ప్రపయిముద్రించే నెనిటు ♦ కజ్జలయుక్తి ననంగఁజూచుక

చ్చుచినలు పెక్కెఱ్ఱావినరె ♦ నవ్వకమస్కృతయోనటన్నకి
ర్తివెలసివక్త్రీసీమపయి ♦ దేలెననంబెలు పెక్కెఱ్ఱాదస్యతుల్. 1151

సర్వకామదాపరిణయము, ఆ 1.

చ. నడుమిది పేరు చంద్రకలఁనం బచలోన్నతి మావిధంబునం
బడనెనెయందుఁ దన్ను నగుఁపక్త్రముఁ జ్ఞప్తవ్వెఁబాఁత న
ల్పడరెడుమోములం దనర ♦ నయ్యెడ నందఱు వేడ్కఁ జూడఁ బా
రెడు వభిషక్తిఁ గాంచె నిలఁలేములు కాఁపురములు టించునె. 1152

మహేంద్రవిజయము, ఆ 4 పద్య 109.

క. చేడియమేనుకృగత్వము, తోడం గూడికొనె గౌను ♦ తోరపులీలన్
బోడిమిఁ గనె నపు పొకన్, నోడల బండ్లగును బండ్లు ♦ నోడ లగుఁగదా.

క. అతి సూక్ష్మమైన వెన్నడు, మతివకు నపుడంతకంతకభిర్యుగ్గి గనెన్.
క్షీతిలో నరునకు ధాన్యోన్నతియోగదకాగమంబుఁనం బ్రబలు గతిన్. 1154

వయనోల్లాసము, ఆ 1 పద్య 79, 80.

మ. వనజాన్తుఁ డిపు డింతి మై విడచిపోఁకం పైకముఁ గట్టి స్వం
దనమార్గంబుననుండుఁ తేసి రహితెంబంబుమున్ సాచి కం
పెన చెట్టించెనొ బండిగుండ్ల నడఁగాఁబెఱున్ వశిష్ఠగముల్
ఘనరోమావళి సాగెఁ జూచుకములంఁగన్నట్టై వైల్యం బొగిన్. 1155

శంతనూపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 104.

క. అతిసూక్ష్మమధ్యదేశము, తతమై విలసిల్లె సతికి ♦ రతమచకటిసం
గతిచే నవ వృక్షలసం, గతి స్వల్పల కైన వృక్షి ♦ కరమున్ గాడె. 1156

సావిత్రిపరిణయము, ఆ 2 పద్య 37.

దా లెం త.

—:0:—

నీ. పాలుబుచ్చిగురుఁబల్ల నెమ్మొనలతీవి, పసపంటుపయ్యెదఁపై నటింపఁ
గాయంపు ముద్దలఁకారంపుఁదాపులా, న్యనిసర్గవానసఁలలమి కొనఁగ
నడుమున దిటముగాఁవడిఁజుట్టి కట్టిన, బంగారుమైజారు ♦ కొంగు దనర
మల్లిపూసల పేరుఁ హురుమంబిముత్యాల, కుతికంటుదాఁపునఁ ♦ గొమరు మిగులఁ

సీ. బ్రహ్మచర్యపక్షాంతికం చండలి యుక్త, యంగకములనొక్కొక్కరింకఁబంప

మొనఁగ

జూడఁ దగి యుండె నచ్చూడానువతి యందు, బాలితం దైనబాలితం రాలితనము.

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 2.

సీ. తారభారములతోఁ డబోరాడు నెల్లప్పుడు, పూర్వపురుషులు కంఠమునఁ జెలంగఁ
బచ్చరాగంబాలఁపగిదిఁ బోక్కుపువీడి, యములతో నెనసి దంశితములు మెఱయ
ధగధగ వెలుంగు నిశ్చిత్తుజెప్పుటద్దము, పొంతఁగాటుకయుక్కబొట్టువెలుంగ
ముఃపంఠములిమిఁద యెనసిన కార్మబ్బు, గతి నీలి వాసెన కట్టు మెఱయ
సీ. సంత నయ్యంతివచ్చి బాంబెంపసాబగు, భువనమోహనమగు వేషమునఁబొసంగెఁ
దరుణు లెల్లను వృద్ధోద్యోగప్రకార, మునఁ బురిటివైధవమునేయు డవెనుక వెనుక.

వాసవదత్తాపరిణయము. వ. పీ. ఆ 2 పద్య 59.

చ. పడఁకెడు కానురంగు తల డవాసనఁ గట్టిన కొంగు పుక్కిటవ్
విడియపుఁ జొంగు డమైలగొని డవేరిలెడు చేలచెఱంగు పాలచే
పుడుచుఁదోయి పొంగు వసంపూసల వింతదెడంగు నూనెకొర
ముఱియించి చుక్కబొట్టమర డమద్దయ యొప్పెను దెడ్డకాన్పునక.

1159

హంసవింశతి. ఆ 2 పద్య 95.

సీ. మెఱుఁగారు రవచూడ డపరులజాణుముడితోఁ, బాల పెల్లుబ్బుగుఁబ్బకవ తోడ
వదనాగ్రికటుత్తం నస్తుసాధముతోఁ, గాటుక కనునోయి డనీటు తోడ
నలరు మెదాఁకింపగు ధూతిచెఱుతోఁ, దాంబూలరాగాధారంబు తోడ
నునుఁదైట చిగియఁజుట్టిన తేరనడుముతోఁ, బసపునైడిన మైమిసిమి తోడ
సీ. భుఃభుగలఁ బర్వ సాంబాగిని డసాగల తోడ, జటిశిఖామణినిజపల్ల డనదననీమ
పరగెఁ గాన్పుని రంగఁపాంగకెర, చలిరబాలకరంగియా డచంచ లొంగి.

రకుంఠాపరిణయము. పే. నా. ఆ 3 పద్య 40.

వే గుర జు క్క.

సీ. నకుటుంబముగ వీరి డచరమకైలముఁజేరు, తుహినాంశుదుముదారుఁదొర యనంగ
నానీర మైవచ్చు డనలినబాంధవు డెక్కియంబుపై దీపించు డనద్దమనఁగ

నరుణాగ్నినిడవాఽద్యమలలోఁ గనుపట్టు, సమయశాంఖికుచేతి ♦ శంఖ మనఁగ
నినుఁ డపృథ్వజుఁడౌట♦మునుమున్న పడివాగె, తొనివచ్చు రాయంచ ♦ తొదమయనఁగ
గీ. నుదయగిరిమీఁదఁ గోవురంబుండ నిగుడు, నహితవిగళ్యచే బద్ధుఁడగుచుఁ దొడి
బలఁగ మైనట్టిమక్కల ♦ పలనత్రోవఁజూపనేలెంచెనవేగుఁజుక్క వొడిచె.

మనుసరితము. ఆ 3 పద్య 54.

మ. అమృతాంశుండు నిశాంతిం గలనీ శీఘ్రచ్ఛందికాగంధశీ
ల్పముతోఁ బుష్కరశయ్యఁ బాసిచనవేళామాతీ తత్కాలపం
భ్రమసుంశీఘ్రతరోడుహరిమణివాఁరంబేరి తానొక్కచో
గుమిగాఁ బోసెనొ నా మినుక్కురను వేగుంజుక్కఁ గంటె చెలి. 1163

వసుధరితము, ఆ 4 పద్య 128.

గీ. తన పగతుఁడెంతదూరంబుజనియెనొక్కొ, యనుచునిమ్మచుఁగనుధవళారవింప
మనఁగమినువాఁకనంతరత్వంతతాంత, విటులునిద్రాపటిమఁజొక్కఁజేగుఁజుక్కఁ
రాజవాహనవిజయము, ఆ 3 పద్య 24.

గీ. చక్రదంపతినుకృతభూజంబుమొక్క, బారతాంతల మతులందుఁజేరు వెక్క
సిరిఁ దనరు పూర్వదిక్కాంతఁచేరుచుక్క, విమలగతిసంతఁగననయ్యెవేగుఁజుక్కఁ
పీమంతిసికళ్యాణము, ఆ 3.

గీ. కాలమనుసింహమాకాశ ♦ గంధగజము, తేరి తెత్తుంభమధ్యంబుఁ ♦ జింపనందుఁ
చెలివిఁ గన్నడు గొప్ప ముత్తి యమనంగఁజొక్కచునునట్టివేగురుఁజుక్కవొడిచె.
శతకంఠరామాయణము, ఆ 1 పద్య 164.

క. చలివెలుగు గలియునో లే, వెలఁదుక నెఱిగొప్పవలన ♦ జన జాతిన చెం
గలువడిరి నాఁగఁ దగి చు, క్కులతెరువునవేగుఁజుక్క ♦ గమఁగొననయ్యెన్. 1168
అచ్చతెలుగురామాయణము, అయోధ్య, పద్య 37.

గీ. చక్రపరిపాలనమొనర్చ ♦ జగమువిందు, దరలి వచ్చెను నీవింక ♦ నరుగు మంచు
సురిలు శిశికుంచ మేలిపింకగరపుఁగవృత్తి, మట్టినఁగనభ్రమనవేగుఁజుక్కవొడిచె.
రసికజనమనోభిరామము, ఆ 5 పద్య 108.

గీ. చక్రవిద్వేషిజైన దుష్టనుడ వీవు, రాజనాయునిలువంగఁరారు తలఁగు
మనుచుఁజంద్రునకెఱిగింపఁనినుఁడుసంచు, దూతయనవేగుఁజుక్కప్రాఽదుర్బలిపించె.
సుభద్రాపరిణయము, ఆ 5 పద్య 122.

భ. తను నెడఁబాయ లేక బహుతాపముఁ పొందుచు నున్న పద్మినీ
వనితల దుఃఖముల్ దునుమి ♦ వచ్చెడి నెంచు నినుండు బూని వే

అంకితము చేసినది శ్రీమతి సానకమ్మమ్మ

• మార్కెట్ల పునరుద్ధరణకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది.

1169

విశ్రాంతివాచనము, (రాజ.) ఆ 4.

• సమస్య - అది - - - - - • సమస్య, పూర్వజాన్వయమునకు • మారడంప

సంకల్పము చూడవలెనని, తేగమనయిం చెడమిచ్చి-
జేగుంజుక్కి.

మక్కిహి సరిగాయము, (స-భ.) ఆ 2 పద్య 259.

• సాక్షాత్తుడైనందుచక శత్రువులచేత, భువినిజాతార్థి మాన్యునికన్నూర్తి నొసంగు.

అంతే కాదు, అందుకే మళ్ళీ దైవతాపన, నం బనంగ చేసుకొన్న మింటును వలె.

శాంతశ్రీకృష్ణరవిరాసము, ఆ 2 పద్య 110.

స. - శ్రీమద్ధామంజరి మానించి శ్రీ పయికవాసి, నేతర జక్రంబులనుగుండఁజేసి రంచు

సాక్షి: చాలా చిన్న కుండెత్తి మునుమలంపు, పువ్వుదారనరిహివేగుంజుక్కవొడమ.

కృష్ణార్జునసంవాదము.

మ. అరీతా హందువిధావిరేషుడు, వేదానోపి గానోవయా

• సభాపతిత్వమునకు ముందు 18వచ్చవ్రాసిన పాత్రయినను

అందుచేత దివిదాచుకొందు గొలి వేగవేగ ననన్దతారా

అమె యొక్క పుస్తకమున గల గుం జుక్కవో చెప్పబడి.

1173

సర్వకామదాపరిణయము, ఆ 2.

4. ఆరుగతిరణంఁదేసి పద్మినీ * పరణామవకు, సమ్మతించెడి గాల మనియెడు బాణకారి

తాచికామండలము నేయఁజేసిననగరంబుకొక్కగాఁదూర్పుననువేగుఁజుక్కవొడమె.

హృదయపరివర్తనము, 2 వచ్చి 113.

స. రచన రేణినితోడను విచరియించి, వెడలబోయెడుతఱిని రేణిలదివిష్టు

చొప్పునందుంచి బగచ్చాడి ♦ హరినాథ్, విరులపాతి నాదోరేంజె ♦ వేమంజుక్క.

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 114.

ప్రొ. పి. కూ. త.

—:0:—

ద్విపద. తొలుతోడి కనువిచ్చి ♦ నిలిచి మై వెంచి, జలజల తుక్కలు ♦ సడలించి నీళ్ళి

శక్తిస్థాన కాలాల్ని ♦ కంఠంను విచ్చి, ముక్కున నీకెలు ♦ ఒక్కొక్క కడుపు

వెక్కించి మెడసాచి ♦ నిక్కి మిన్నులి, కుమ్మటో పట్టిని ♦ కూయక మున్ను
 ప్రిబ్బతనాధ ప్రిబ్బతనాధ యనుచు, నుబ్బినీరోగ్గుకూయుడుగకమున్నె.
 పండితారాధ్యచరిత్రము, పు-రా. ప్రక.

ఉ. కోమలతామ్రచూళికల ♦ కొవ్వెఱుసంజకు బోదివెట్టి ని
 స్సీమకతోరతారమతి ♦ శెట్టుపలార్చుచునట్టులెత్తి వి
 శామమపోలెఁ గూసె విలసచ్చరమాచలకూటపక్షుఁ
 గామచికాకుటిరశిఖిరంబులఁగుక్కుటచక్రివాళముల్. 1177
 శృంగారవైపధము, ఆ 8 పద్య 153.

మ. సకలాశాగతి నర్మకోపవితతి ♦ శౌరక్రియారంభణా
 త్మకవర్గత్రయికిన్ మదుచ్చరితశబ్దజ్ఞానమేమాల మ్రిం
 తకుఁబోలన్ వినుఁడంచుఁ డెల్పుగతిఁ జెంతం గొండపైఁ బల్లెలం
 గృకవాకుల్ మొరనెన్ గృహోపరిఁదిభంధిగన్ భుగ్గుకంఠద్వనిన్. 1178
 మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 55.

క. ఇక్కువగతి పతిపాలికి, జక్కువజవరాలుచేర ♦ సంకేతవం
 బొక్కటియొసంగెనోయనఁ, గుక్కుటములు పక్కుములు ♦ గోంకృతిసలిపెన్.
 రామాభ్యుదయము, ఆ 2 పద్య 103.

మ. సమయాభిక్షతఁగుక్కుటంబు “వివిధఁచుండస్మి”యామంతురం
 తిమయావోధగవాన్మషిఁ కునుమధఁస్విదేతామానినీ
 గమణాయాంవినియోగి”యంచు నినియాఁరంభించెఁగాఁబోలునా
 నమరెం దెన్నని మానినుల్ రతికిఁ దామై నాపులం బైకొనన్. 1180
 ప్రభావతీప్రమ్యము, ఆ 5 పద్య 56.

గీ. కోడితవలిప తెక్కులుఁగొట్టకొనుచు, గూయుక్రమమొప్పుమీతెవేళునఁబనియెడు
 కనమగట్టెసహమాని ♦ ధనముఁదోచు, సమశరీరఁడుఁపుటఁగొట్టియాంచిననఁగ.
 కళాపూర్ణోదయము, ఆ 8 పద్య 24.

మ. కమలాఘ్రండిట బ్రహ్మయై యఖిలముం ♦ గల్పింపఁగా నిమ్మహూ
 ర్తముబాగ్మంబునఁ బొల్పు నేతదనుసంధానంబు నించున్వితా
 ర్థములంచున్ జనకోటికిం డెలుపుచంఢంబొప్ప ఘోషించెఁ ద
 త్సమయా రాధనజాతనాహిమమిం ♦ చం దామ్రచూడోఘముల్. 1182
 చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 139.

గీ. చక్రపిఠుడగు రాజశాసనమువలన, నెంచి మారుండు పాంఘంబునోనేయఁ జూరెఁ
గావ రావే యటంచుజంగంబువిందు, గూర్చి మొఱచేసెననంగఁగుఁక్కుటములఱచె.

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 5 పద్య 104.

గీ. విరహిణీపాంధజమలపై ఁ వేట లాడి, గెల్పుఁ గొని యేగుచో మీనకేతనుండు
హాళిఁ బుట్టించువీరకామాలియనంగఁ, గుక్కుటముగూసెఁగుక్కురోకోయటంచు.

సుధద్రాపరణయము, ఆ 5 పద్య 121.

చ. తనువు సుగ్రహయాస్త్రంబున ఁ తామసరూపసాత్త్వికాఖ్య నే
మనుజున కై నచో నధమ ఁ శుభ్యమ నుత్తమ(?) రీతి నొప్పు ని
మనుషులనార్యశామనకు ఁ మత్స్యరక్షాని నిట్టలంచు వే
గునిసి త్రిభంగియుక్తిముగఁ ఁ గూసెను నప్పుడు కుక్కుటముల్.

1185

ఉత్తిరసాదిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 47.

క. అక్కలు విడిచిచియఁకెలు, ముక్కునఁజక్కంగదిన్తి ఁ ముందఱికిమెడల్
నిక్కించిమిన్నఁజూచుదు, గొక్కురొకో యనుచుఁగూసె ఁ గొల్లనకొళ్లుల్.

సురాభాంజేశ్వరము, ఆ 1 పద్య 115.

ఉ. నాయెడ వేటు నేయకిక ఁ నాయెడ డగ్గఱ కేరి నన్ను ర
మ్రాయనునట్లు పిల్లలరఁయంగని చక్కటిలాగలాగపై
లోయుచు గాచె నా మనవిఁరోధుల కిమ్మగు వేళ కొక్కురో
కోయనినట్లు పెల్లఱచె ఁ గూటను గుక్కుటకోటి వేకువన్.

1187

యామినీపూర్ణతిలకాబలానము, ఆ 5.

గీ. చక్రపరిపాలనమునేయుఁసంభ్రమమునఁ, దరలిచనుదెంచులోకబాంధవుని బిరుదు
కాహళిలనంగఁ జారులకళలుక్రంగ, గూట వేకువ నెందుఁ గుక్కుటము లఱచె.

వేంకటేశ్వరవిలాసము, ఆ 2 పద్య 118.

క. అక్కలు విదలించుచుఁ దన, ముక్కున చరణములు దీటిఁపాలుపుగగనముల్
మక్కువ ముందఱఁ జూచియు, గొక్కురొకోయనుచుఁగోడిఁగుంపులు గూసెన్.

గయోపాఖ్యానము, ఆ 1.

క. కాలజ్ఞానముచెలియని, చేలీలన్ నరులునేతఁలెఱుంగ రనుచు వే
మేలుకొలిపినట్టులన, క్కాలంబునఁ గుక్కుటములు ఁ గడు వడిఁ గూసెన్.

1190

ఓఘపతీపరిణయము, ఆ 3 పద్య 130.

మ. తమిసంకేతగృహంబులన్ విటుల మోదంబొప్పఁగాఁ గూడి కా
సుమద్భాణాననకేళిఁ జేలు కులటాస్తోమంబుతో నయ్యనా

గను మాన్యుతఁడెందె నింక నిబండుం గొప్పంగాడుండు గా
 ఓమి ముహూర్తకిఁ దెల్పె నాంగ నలరాఁలెంబాపుమాదస్వయన్.

1191

నునునోమనోభేదంజనము, (ఉల్లాస) 5 పద్య 74.

ప్రథా త ము.

—:0:—

గీ. రా లియున్న పుష్పప్రకాశము విదిర్చి, చెన్నుగా నున్న చేసిన ధ్వజ యనఁగ
 వేఁగుటయుఁజుక్కలన్నియుఁవిరిసివిశద, భాతిఁజెలువొందెఁజూడనంబరతలంబు.

భారతము, (విరా) ఆ 2 పద్య 239.

సీ. లెక్కింపఁ జాలకనై ధుక్కలాకసమునఁ, బాఠశ్రమ త్రియముల ధగిది నుండ
 నోవవెడు కెంజాయ ధ సుదియాచలముమీఁద, మాచిక్యవేదితో ధ మచ్చరింప
 నాకాశనదికేరేన ధ నమృతభానుఁడు మేనిమించుఁ గొల్పడి ముదిఁయంచఁబోలఁ
 జనిగాలిసోఁకునఁ ధ దెలిసికొండొకవడి, కదలెల్లజక్కవ ధ కవలఁ బెరయ
 గీ. వెలరువాటుచు గృహదీప ధ వితతి యొప్ప, విరులపైనభల్ గోరంటంబిరులదొరయ
 నేలినములుకుముదములనవ్వ(?) ధ నలుచెనలను, జాలపెరయంగఁబ్రత్యూషఁవేళయయ్యె.

శ్రీయూగభాహుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 26.

ప్ర. అగికుల మల్లనల్ల నవఁహల్లక మొల్లక కేసరోల్లన

ద్వితీయవిందమందిరవిఠానము చేర నగాధదీర్ఘ

జలజనవీనాంధములు ధ చల్లచుఁ జల్లనిగామ్మ లిమ్మల

వోల్బలయ గృహస్థుడెడముల ధ పోడిమిఁ చూలఁ బ్రభాతమొప్పినన్.

1194

భాస్కరరామాయణము, (అయో) పద్య 25.

సీ. కుముదంబులన్దమన్దము మొగంబు మొగిడెన్, నగ్గమగ్గంబు తోఁయజము విరిసె
 స్వందంహంగంబింత ధ సంతనుంజరియించె, నింతనింతఁ జిరోరఘిక విరిసె
 విచుకాంతశిలవెడ ధ వెడనీరిగిరితీసె, వెడనూర్వకాంతంబు ధ వెచ్చనయ్యె
 నిసియించుకంచుకఁడెనల యంచుల నిల్చె, నించుకంచుకదివంఘీరికెత్తెఁ[తియును
 గీ. దొలఁగిపోయెడు కుముదంబు ధ చుద్యుతియును, వోచుచున్న సరోజబంధుద్యు
 తశశమై శ్వేతరక్తముల్ ధ సఁకరిమించె, సకలరికలను ప్రత్యూషఁసమయమునను.

శకుంతలాదరియము, (పి. పి.) ఆ 3.

చ. అరవిందు నక్కినంచుకి ♦ నాత్మధనంబిడి వేదవడ్డదా
 ధను గడువంగఁ జాలురు ♦ చా ధర న్దులు కొంచె మిగినన్
 చెరుకొని వత్తురంచు శశిజెన్నెలపుట్టెల నవ్వినట్లు పగి
 న్నన నునుజాయచెన్నెల దళనచ్చెఁ బగిభాతమురాక చేరువన్. 1196

తారకబ్రహ్మరాజము, ఆ 2.

చ. దలమఱిపోవుచెన్నెల విధంబి రక్తవటీరచర్చగాఁ
 జాలకని తారకావలి విఁసూత్రితహారమణిపరిజంబుగా
 నలుతొలునంజకెంపుపద ♦ యావకచిహ్నాలు గాఁగ నంబర
 స్థలియలరారెవేకువనిశాశశిభుక్తవిముక్తశయ్యనాన్. 1197

కవికర్ణరసాయనము, ఆ 4 పద్య 184.

సీ. మునువిలూనందైన ♦ దినపాదపము మొదల్, మగుడఁజిగిర్చిన ♦ చిగురనంగ
 గతనిద్రశశేభకర్ణతాళానిలే, రితకుంభసిందూర ♦ కేసు వనంగ
 ధ్వంతలహలముమీఁద ♦ దండెత్తుభానుమం, తుని వెలిగొల్లెన ♦ తోఁచనంగ
 మార్తాండపధరోధి ♦ మందేహబలవదో, దృతపూర్వనగధాతు ♦ ధూలి యనన్
 గీ. వనజరంగస్థలిని నాట్యమునకు వచ్చు, సిరికిఁబట్టిన కెంబట్టు ♦ తెర యనంగఁ
 బ్రాద్దికాలిప్రస్తుతాంగఁరాగ మనఁగ, మెఱసెనరుణోదయపుద్గిప్తిమింటికెలన.

ప్రభావతీప్రద్యున్నము, ఆ 5 పద్య 58.

గీ. ద్విజవలమ్ముల కూలలు ♦ జెసల నెగసె, నింకె సప్తణ్ణతేజముల్ ♦ పంకజాత
 మటు విజృంభించెఁ గువలయంబట్టిటు వడె, నట్టులగుఁగాయరాజకంబైనయెడల.
 సారంగధరచరిత్రము, (చే. నేం.) ఆ 2 పద్య 187.

చ. చిరతరపుణ్యశీలన ♦ జీవిత నాథుఁడు వచ్చు భానుఁ డం
 చరయఁగఁ బ్రాగ్దికారమణి ♦ యంబుజరాగమణీనమంచితా
 భరణము లెల్ల యానుబయం ♦ భాసిలు ద్వైనితప్రభాసము
 త్కరమట నిండఁ దచ్చ ననఁ గా నరుణోదయమయ్యె కెంతయున్. 1200
 నలచంద్రము, (సి. ధ) ఆ 4 పద్య 7.

సీ. భూరితియి- సుకూర్మోగిని తొలికొండ, పుష్పపై నిడిన నిశ్శక్త మనఁగఁ
 బ్రత్యుపకన్యనిశ్శక్తతాంధకారాద్ధి, రహిఁ దోచునవసుధాశలహరియనఁగఁ
 బద్ధినీమిక్రిండు ♦ ప్రవాహముఁ దాల్చు, తఱినిఁ బట్టిన వెల్లి ♦ తెరయనంగఁ
 గుమడిబులంఁ గల ♦ కొచ్చెను సుగ్రెలసొడి యంచుదీపంబు ♦ పుటిక యనంగ

గీ. వెలయ వేసురుజుక్కలు ♦ వెన్నమున, చెడరజూపట్టుకానును ♦ ప్రియవంగ
ముచ్చవేడుకకత్తెల ♦ మోము లెల్ల, వెలవెలనుబోవదూర్పున ♦ బెలుపు దోడె.

తారాశశాంకవిజయము, ఆ 4 పద్య 125.

సీ. వసవాటిలయందు ♦ పరివిహంగీహం, గసమాజకూజిత ♦ కలరవంబు
పొసాదములయందు ♦ బాకకోద్ధితభూ, పాళాదిగీతికా ♦ ఒహుళరవము
గోస్థానములయందు ♦ గోపకాహ్వనోత్సు, కారంభనురభికాం ♦ భారవంబు
సశినాకరములందు ♦ సవనవోత్సుల్లార, విందబృందచలన్మిత్ర ♦ లిందరవము

గీ. స్నానముట్టంబులందు ముష్టనవిధాన, నిరతవిశ్వంభరామర ♦ నికరపరిత
సప్రసిద్ధాగుమన్దా ♦ నూక్తరవము శ్రావ్యమైయొప్పెనయ్యపు ♦ సస్యయమునను.

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 5.

సీ. పొండకీకసమృద్ధి ♦ బాపంగా శిశిర్స, మలంగెనా వెన్నెలలో ♦ కలకక బాటె
జలివివర్జితనుగ్గు ♦ సతులకన్నులపోల్కె, రాజుచెన్నజుజువోరములు బడలె
బద్ధినుల్ వెతలజెందె ♦ బరిహసింపినదోష, మున నాంగ గుమడిచుల్ ♦ మురుపు
దోటంగె

శాంధ్యసంహారపాపమున మార్చిలె మారు, డన రతిచుముల ♦ నలసి తూగె

గీ. నిదుర లుడిగి పునారతి ♦ కెడల వ్రాలు, వాలుగంటులయాణిము ♦ త్యాలసరుల
వైత్యమున నుక్కిడది రభసమున లేచు, లెప్తతుల నవ్వె దీపికల్ ♦ ధవళరుచుల

ఉత్తరరామాయము, ఆ 4 పద్య 242.

సీ. తుదగరింఖాముఖోద్ధూర లేలువులీల, గలయంగ నుదయరాంగంబు పర్వ
మేదురమాగధ ♦ నాదంబుగతి బద్ధ, నిర్గతసారంగ ♦ నివహులర
సకలవాద్యములఘోషములీల నెల్లెడ, హాగారవంబులు ♦ వెలయు చుండ
చుణీయకాహళా రావంబుగతి దామ్ర, చూడన్దములు మిన్ను ♦ సోడుముట్ట

గీ. బలసి తను గ్రమ్మిచడతెంచు బలచులీల, గిరణనిచయలబనిగుడుచు ♦ తాత్పర్యంగ
నదిరి దినరాజు చేరాజు ♦ నంట దటుము, కరణి నెంతయు నుదయాదిగి ♦ మె
ఱునెశపుడు.

కిరాతార్జునీయము, ఆ 3 పద్య 159.

సీ. సారసశ్రేణిక ♦ సత్కంతి జెన్నొండె, గైరవంబుల కెల్లె ♦ గడిగె దిగులు
చక్రివాకంబులు ♦ సంతోష మందెను, భయమెచ్చెను జకోర ♦ పటలి కెల్లె
భానుజేజంబు న ♦ పరిహార మయ్యెను, పలుచన్నె చుక్కలు ♦ బలనె మింట
మీనతేనుసాకు ♦ మేనెల్ల నిండెను, పక్షులరవములు ♦ ప్రబల మయ్యె

సీ. మంచుల ముస్తాద్యియందు నిలచి, దానవారాతికీర్తనల్ ♦ తఱచుగాను
 నుంచేసిన ధీమతల ♦ వరసన మన, వికలు తెలుపెక్క సంతట ♦ దెల్లవాటె.
 గయోపాఖ్యానము, ఆ 1.

మ. వివి సంతంకకు దారకల్ వడలెడ బాగ్గిగ్గార్గరాగప్రబం
 బవియం జొచ్చెను దీపకాంతులు మతాభారంగులన్ దేలె యా
 పవనుం డల్లనఁ జల్లగాలి నెనరెన్ ♦ బాగ్గితంబుగఁ జంద్రుడున్
 నవి తేజంబును జంకి క్రుంకె ననఁగా ♦ రాత్ర్యంతమై యొప్పినన్. 1205
 బృందావనవిహారము, ఆ 3.

చ. శలపల నైన చీకటి ప్రిభాపరిహిత దోచు తారలన్
 గలఁగు విటిపిల్లత్కరము ♦ గందినచంద్రుడు మాతిపిచ్చుతే
 కులవిలసిల్లుతామరలు ♦ గూళ్లను మేల్కొను పక్షులున్ రుదుల్
 పలికిన చెందోవల్ గడిగి ♦ వేకువ దా బొడనూపె సంతటన్. 1206
 ఉప్పటారాధ్యచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 46.

ఉ. పిట్టలు గూసెఁ జీకటు ♦ పెంపెడఁ బాసె మెటుంగురిక్కచాల్
 పిట్టగ మానె జక్కవలు ♦ వేడుక నొంహరు దాసెఁ గల్వతే
 పృష్టునఁ దెచ్చి వాసె వెతఁబాసిన తమ్ములు పొంగి తేంట్లకున్
 నెట్టిన విందు చేసె పిలు ♦ నేర్పునమూనె మరుండు నేకువన్. 1207
 రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 50.

సూర్యోదయము.

సీ. నీరజాకరములు ♦ నిర్మమై జేసిన, భవ్యవంబులు ♦ కల మనంగ
 దినసముఖాభినందితచక్రయుగ్మకం, బుల యనురాగంపుఁబోవనంగ
 హానిహరబ్రహ్మమహానుభావంబులొక్కటిగాఁగఁ గరఁగిన ♦ గట్టి యనఁగ
 శతలనేత్రయ ♦ లలికాచయము వెను, పొందఁ బుట్టెడుమూల ♦ కంఠ మనఁగ

- గీ. నఖిలజగముల కన్నెఱుఁగి యగుచు జనన, మా ఒకరపుటపూదయనఁగోములకు
ముహుఁనంబును బృంభంబును నొనర్చి, హనునింబులం బాహ్యప్రీతిచెలింగె.
భారతము, (విరా.) ఆ 2 పద్య 241.
- అ. అంత నుచియలైల యగు నరొకదుగ్గిమ, నమితియందుఁ గాంతి యాదుభంగి
నెఱుఁగి యిదిసి తొలుత యెగిరిన యుజ్జ్వల, స్త్రీకమనఁగఁబడుటసఖుఁడువొడిచె.
భారతము, (ఉవో.) ఆ 2 పద్య 110.
- సీ. ప్రాచీనశైలాగ్రభాగమున ననో, కంబునఁ జిగురుచొంఁజుఁడఁగి.
నన్నాధిపతియనివానప్రఁ గొలుఁగఁ జేరినయంద్రగోపకఁజేగిణి యనఁగి
సురుతరపూర్వభాగమునెల్లయనఁ, బొందు నైరికగఁడఁగి శిరి యనఁగి
గాఢీరపటమునఁ గావించి నురపతి, విచిత్ర మాడెను రూలఁజుఁడఁగయనఁగి
- గీ. నరుణకరణండు నొకతెంచె యనంబుజాత, నర్మనచినస్మితాపాద యనంబుఁ
జతురుఁడై యుష్ణకరములఁజక్రవాక, తాప ముడుపుటనాశ్చర్యభాముఁడగుచు.
ఒశమూరచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 128.
- మ. తనలేజంబున నవ్య లేజముల విధ్వంసంబునొందించి యెం
గును సన్మాన్యము నుప్రకాశింపఁగోష్ఠోపయోగం జూపియ
త్యసురక్షోజ్యలమండలం దగుచుఁ బూర్వ యాద్యోగింద్రధ్రువసం
బున నొప్పెన్ గ్రహరాజు విద్యముకలఁబుల్ మోక్షి నేవింపఁగన్. 1211
హరివంశము, (ఉత్తరభాగ.) ఆ 3.
- చ. అనితరకాంతిఁ బద్మినిఁ బ్రియతాతలకంబు మొఱంగిపోయి కే
యెనసినవేడ్కనొందుచుఁగొన్న మెయిన్విహరించి మేనఁ జం
టిననవరాగలీల నిగిఁజేరఁగ నొకి యొదింగి యొయ్యన్
య్యనఁ బొడచూపెనా నుడయఁమయ్యెఁ బతంగుఁడు పాఠ్యబ్రాహ్మణుఁడనన్. 1212
నృసింహపురాణము, ఆ 3 పద్య 116.
- మ. కమలామోదమెలర్చ నేత్రముఖదాకారంబు రంజిల్ల ను
స్తమపందారుశిసంకరస్య మెనఁగన్ యధర్మాగ్రకామక్రియా
దిమమూలంబున నొన్న సుత్రుఁ డుదయోత్సేకప్రభావంబుచే
సముఁ డద్దెవున కిందువంశజుఁడు తత్త్వంబుధుఁడై శ్రేణులన్. 1213
కావ్యాలంకారమాడామణి. (ఉల్లాస.) ఆ 3 పద్య 114.
- సీ. ధరణీధరములందు యాతుపాపాణంబు, పాదపంబులయందుఁ బల్లవంబు
పాదోనిధులయందుఁ బడపంపులేదేగ, కాలాభ్రములయందుఁ గోల మెఱువు

హరిమంతనాగంబులందు సింహారంబు, భూమియొడలియందు ♦ హేమభూ
యాకాశపీఠియందుపతంసరత్నంబు, నబ్జిజాండగృహంబు ♦ నందు దివియ
గీ. యగును బాలాతపముజగంబాకృమింప, నంధకారము దిక్కుల ♦ నస్తమింప
భానునింబము వొడిచెఁ బ్రభాతలక్ష్మి, కబరిభారంబుమీఁది చెంఁగలుకచ్చు.

కాశీఖండము, ఆ 3 పద్య 238.

సీ. పాలోమిదనబాలు ♦ బాన్సుపైఁ గనువట్టఁ, బన్నినబవడంపు ♦ బంతి యనఁగ
నాయురగ్ధములవ్యయంబు లొత్తిలి చాటు, కాలజాంఘికుచేతి ♦ ఘంట యనఁగ
ఘనజంతుజీవిత ♦ కాలరాసులవిధి, కొలువ నెత్తినహేమ ♦ కుంభ మనఁగ
బచ్చిమదిక్కాంత ♦ పరగఁ గై నేయాచో, ముందట నిడుకొన్న ♦ ముకురమనఁగ

గీ. గోకతాపోపశమదిన్య ♦ ఘటిక యనఁగఁ, బద్మినీకాంతనోముల ♦ ఫల మనంగ
మాఁడుమూర్తులసారంపుముద్దయనఁగ, మిహిరమండలముదయాద్రివిఁదనోప్పె.

భాగవతము, స్కం 10 పూర్వ, పద్య 1302.

సీ. నలినదళంబుల ♦ కలకొని వెలయించి, కువలయదళముల ♦ కొల్లివ్వఁగంచి
కుసుమబాణుని పెంపు ♦ కొంత విచారించి, విరహాలఁ బట్టిన ♦ వెట్టిఁ దెలిపి
యంధకారము నెల్ల ♦ హతమును గావించి, చుక్కలతేజంబు ♦ చక్కఁ దెట్టి
మదచకోరంబుల ♦ మదములు విడిపించి, నిఖిలజగంబుల ♦ నిద్ర మాన్చి

ఆ. వెండిదీప్తి దిశల ♦ వెదచల్లి మునులును, నమరసంఘములను ♦ నర్ఘ్యజలము
లొనఁగఁ భూర్వశైలఁదెన నభిరమ్యమై, తామ్రకిరణుఁడైన ♦ తరణి వొడిచె.

వీరభద్రవిజయము, ఆ 3 పద్య 122.

సీ. మొగుడుతమ్మలఁజిక్కు ♦ మగతేఁటియలుఁగుల, నడలిపోఁజేయు విశల్యకరణి
కాలవశంబునఁ ♦ గడచన్నవాసర, శ్రీఁగృమ్మటించుసంజీవకరణి
రేయనువాలనఁ ♦ బాయలైనరథాంగ,తతుల హత్తించు సంధానకరణి
తిమిరంబుచే సొంపు ♦ సమసినదిశలకు, వన్నియనొనఁగు సౌవర్ణకరణి

గీ. మించు బీరండ నగ్నిఁ బుట్టించు నరణి, కలుషఘోరపయోరాశిఁ ♦ గడపు తరణి
తోఁచెఁ బ్రాచీనుహీధరోత్తుంగనరణి, పాఁజిదుపుమానికంబుల ♦ బరణి తరణి.

పారిజాతాపహరణము, ఆ 4 పద్య 49.

సీ. తనుఁబానిశశివవృత్తి ♦ చనిననెవ్వగఁబోలె, దొలిదిక్కుజపరాలుఁవెలుకఁబాఁతె
బృథమాద్రి సభయందుఁ ♦ బఱచిన కెంబట్టు, జముకాణ మనఁగ రాఁగము జనించె
ధవుఁగూర్చి కొనరుచున్నవివోలెముఖరాశి, వనరుహాన్యములఁబద్మినులుతెఱచె
భానూస్మగ్ధీతిముఁన్నడిన చుక్కలభంగి, దొరలె వేకువ గాలి ♦ దరులమంచు

గీ. కాలగుణయుక్తి మింటిచిక్కిటికి నెగయ, నానవునిపట్టిపాడువుగా ధైచియాడు
గచ్చుచమరినదారుచక్రంపుబిళ్ల, వోలె నోయ్యనఁ బ్రాచిలేఁ బొద్దు వొడిచె.
మనుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 40.

ఉ. ఏగలలోన నొండెఱుగఁ నీవెవిభండవు సందియంబునా
పైఁ గలదేని చూడుమని ధిపాగ్నిశ గౌతమదార జారునిన్
దాఁ గడు నమ్మఁ జేయుటకుఁ ధాగిగఁ నెత్తెడు నట్టి యెఱ్ఱఁగాఁ
గాఁగిన మడ్డుచందమెసఁగం గనుపట్టె నినుండు నుష్ణతన్. 1219
పౌభావతీపృథ్వీమృము, ఆ 5 పద్య 60.

సీ. మిలితభూగగనాంతఃముల సందువిచ్చినఁ, గాన్పించుబ్రహ్మాండ ధాంతి యనఁగ
దిశలెన్నచిదిపూర్వ ధిశయని బ్రహ్మాని, ల్విసయట్టి మొదలిటి లెక్క యనఁగ
నుదయాచలాధీశు ధిసత్త మాంగంబున, భాసిల్లు హొంబట్టు పాగ యనఁగ
గగనాఖ్యపనసవృక్షపరికాండోపరి, భ్రాజితంబగు పక్వ ధిఫల మనంగఁ
గీ. దారకాభర్తచందికాఽక్షీరభోజనాంతమునఁ బూర్వసంధ్యయన్మాంత వెలిచి
వీలఁ జేర్చిన పసిడి పల్లెర మనంగఁ, దరణివిశ్వంబు గాన్పించె ధిపరునతోడ.
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 8 పద్య 34.

చ. పదలకపద్మరాగమణి ధిపట్రుప్రసాలఁగఁబట్టి నేర్పుపెం
పొదవఁగఁ దూర్పుకొండపయి ధికోప్పగఁ దెచ్చి జగద్గురుండుదాఁ
దిగిదశవరేణ్యకప్తేతురఁ ధిదేకువ నిల్విన దర్పణంబునా
నుదయమునొండె భానుండు సముజ్జ్వలకోకనద్రవదీప్తులన్. 1221
మొల్లరాఘవాణము, అయో. పద్య 23.

ద్విప. తెలిరుబోడులమానఁగనములఁదివియు, నలినాస్త్రచోరుకన్పపుఁగత్తియనఁగ
సామీనసతిదాల్చు ధిపట్టి తీవంక, నామమోయనఁ దోచె ధిపలినారియపుడు.
అప్రమహిషీకళ్యాణము, ఆ 2

అ. తప్పలేకరాజు ధితనుడించియపరఁజెం, దుటయుఁ దాను మిగుల ధిదోషయగుటఁ
బ్రాచిలోకమెఱుగఁబాలఁబుట్టెడువాని, పోల్కి నెఱ్ఱనగుచుఁబ్రొద్దువొడిచె.
కివికర్ణరసాయనము, ఆ 4 పద్య 196.

ఉ. వనరుపాదైరి పద్మినిని ధివావి దలంకుకపాదతాడనం
బుక నడఁపఁగ గాగ్నిమును ధిబొందుదు రక్తములోననుంజియె

శ్చ్యవః ధలపంచైః దస్యవలఽయంబహసింపఃగ నంచుఁగ్గుక్కుట
ధ్వనియనుదూత పల్కు విని ♦ వచ్చెననన్ రవి దోఁచెఁ దూర్పునన్ 1224

పట్నక్రవర్తిచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 74.

ఉ. శంకఁ దొలంగి చంద్రుఁడను ♦ జాజాలపొట్లము వైవఁ బూర్వది
కృంకజగంధి తత్పతికిఁ ♦ బైనివసంతమునల్లఁ దెచ్చెనాఁ
గుంకుమగంధసారరస ♦ గుంభితచర్మవిశేషభస్మినాఁ
బంకజబాంధవుం డలరెఁ ♦ బాగ్గిరికూటశిఖాతటంబునన్. 1225

భానుమతీపరిణయము, ఆ 3 పద్య 87.

చ. క్రమమున మిత్రమండల మఖండితపండితధామభూమచేఁ
గొమరు వహించెఁ బూర్వగిరిఁకూటచుహోన్నతపీఠవాసియై
యమరకులాధినాథనము ♦ దంచితపట్టనసౌధపాలిపై
నమరెడు కుండనంపుగడిఁ యారపుగంట యనంగ నెంతయున్. 1226

చమత్కారమంజరి, ఆ 3 పద్య 40.

సీ. తిమిరకుంచివిదారఁగమునకు నుదయాది, దరినిర్గమించు గేఁసరి యనంగ
శీతాంశుకిరణమూర్ఛితపద్మలక్ష్మికి, సముచితజీవనాఁగమధకునంగ
యామినీవిరహిష్ఠాంగదంపతులకు, సాంగత్యమొనరించు ♦ సఖాఁ డనంగ
భువనాంతరక్షేత్రమున నంశుబీజముల్, వెదవెట్టుకర్నక ♦ విభుఁ డనంగఁ
గీ. బరమ మునిపుణ్య పరిపాక ♦ ఫల మనంగఁ, బాగ్గిరిపద్మరాగదఁర్పణమనంగ
జంభరిపుసౌధకాంచనఁకుంభమనంగ, సూర్యఁడుదయించెనభినంది ♦ తార్యఁడగుచు.
వరాహపురాణము, హరిభట్టు.

క. ఘనతిమిరోరగకబళిత, వనజానననిర్మితాండ ♦ వర్ణితనంజీ
వన మిది యన నుదయించెను, దినకరుఁడునురాధినాథ ♦ దిగ్భాగమునన్. 1228

మత్స్యపురాణము, ఆ 4 పద్య 80.

సీ. తరణివచ్చునటంచు ♦ గురుతమోవారాశి, మగ్నులందఱును సఁమ్మదము పూన
హంసనమాగమంబయ్యె నంచుఁ బ్రబోధ, కాములెంతయుఁగౌతుఁకమువహింప
మిత్రసంగతిలైన ♦ మేలు గల్గె నటంచు, నతిబాధ గనువారఁలందరింప
నినుఁడు గల్గెనటంచుఁఘన తస్కరాదిక, భీతిఁ జెందినవారు ♦ ప్రియ పూన
గీ. గగనవహి యబ్బె ననుచు శ్రీకాంక్షఁగన్న, మనుజులందఱునానందఁమనుభవించు
నిఖిలభవనప్రకాశకోన్నిద్రలీల, భానుఁడుదయించె నా తామ్రఁభాసుఁడగుచు.
సీమంతినీకళ్యాణము, ఆ 3.

ఉ. అవనజాపుఁ డద్రవిపయిఁనంబుధి స్వప్రతిబింబముం దగన్
గేవలమైన యద్భుతము ♦ గీల్కొను చక్రియుగంబుగా మయా
ఖావలిసూత్రసంహతియుఁగా భువిఁ బాంథులమేలుతూరుపన్
జావలిఁడెల్పు థక్క యనుఁచాడ్చున నొప్పె విచిత్రభంగియై. 1280

పృబంధరాజవేంకటేశ్వరవిజయవిలాసము, పద్య 121.

మ. బిసినీకాంతవియోగసంజనితగంధీభూతతాపజ్వరో
ల్లసదార్తిం గృశియించుచున్నయెడఁ గల్యపాజ్ఞవైద్యుండు నే
ర్పెనఁగన్ దర్పిబలోపతాపముడుపన్ ♦ హేలాగతిం దెచ్చు బల్
రససిందూరపుటుండయో యనఁగ మాఁర్తాండుండు దోఁచెన్ దివిన్. 1281

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 5 పద్య 114.

చ. సమయవినోదిమిన్ననెడి ♦ చక్కని రంగమునందు సర్వది
గృమణులు చూడ గారడము ♦ రక్తిని జూప విధుండనెండున
ర్జము నొక కర్ణమం దునిచి ♦ దాపలికర్ణమునందు హేమచ
క్రిము వెడలంగఁ దీసెననఁగా రవి దోఁచెఁ బ్రభాప్రభావుండై. 1282

బిల్వణీయము, ఆ 3 పద్య 187.

మ. తమముం బాయఁగఁ జేసి రాగగుణముం ♦ దప్పించి సన్మార్గవ
త్రిమతంబొప్పఁ దపంబుపెంపుననువత్తిష్ణుత్వముం గాంచి లో
కము లెల్లంగనుఁగొంచు సజ్జన నమఁస్కారార్థదానంబులం
బృమదింబొంది వెలింగె యోగికరణిం ♦ బ్రద్యోతమం డయ్యెడన్. 1283

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 89.

చ. తొలుతటిదిక్కుదీపులట ♦ తోడనె భూధవునాజ్ఞ చేకొన
న్మలయకనిల్పుతద్దవళి ♦ మంబము తెల్లనికానిచేరువన్
వెలిఁగెడు పద్మరాగయుత ♦ విశ్రుతకాంచనకుంభమో యనన్
జలహవాపాంధవుం డుదయ ♦ శైలముపై గనుపట్టె వయ్యెడన్. 1284

ఉత్తరహరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 53.

ఉ. వాసెడవాసి గువ్వలరఁవంబులవెంతయు మూర్తిమూర్తి గో
త్రానురమంతిృతాంబువులు ♦ త్రావి సమీపదిశన్ నిశాచర
గ్రాసముగా ననూరురుచి ♦ రక్తజలాన్నమురెత్తిచల్లఁ బ్రా
చీసతిగాంచె బుత్తు నతిఁచిత్రచరిత్రుఁ బవిత్రు మిత్రునిన్. 1285

రుక్మిణీపరిణయము, స. భ. ఆ 2 పద్య 286.

ఉ. కాలము దా విభుత్వమును ♦ గన్నది గాన నభ్యుప్రదేశమా
 లీలను దోచ మైత్రికిని ♦ బ్రేమయొసంగిన పద్మరాగమో
 యేలికరాకఁగాంచ మది ♦ హెచ్చివెలింబడు పద్మరాగమో
 నారవియొం దదాభగఁ గ ♦ నంబడెఁ దూర్పున మింట నయ్యెడన్. 1236
 పార్వతీపరిఃసయము, ఆ 5.

చ. కలువలసొంపుదాటె భుజిగంబులు పుట్టలఁ దూటెఁ దారకా
 వలి రుచిజాటె జక్కవల ♦ వంతలు దీటెఁ జకోరకవ్రజం
 బులనుఖమాటెఁ దమ్ములకు ♦ మోదము లూరె నిశాకరద్యుతుల్
 వెలవెలఁబాటెఁ దూర్పుడెస ♦ వెల్లడిగాఁ రెలవాటె నయ్యెడన్. 1237
 భల్లూణచరిత్రము, పో॥ 11॥ ఆ 1.

పీ. హరిదిగభిరగ్రహణవేది గౌరొదయము నిశాభవ్యపీఠము వశక్ష
 ఖమ్మరత్నోల్లాభ ♦ కాయమానముఖగ, పంక్తివత్సరణ ♦ పృథివీల
 కంఠద్వనులు వీరకాహళరావముల్, తతపక్షీనినదవాధ్యములుభృంగ
 సంభావనాద్విజుల్ ♦ చక్రవివాహపతులుకాశ్యపీపురోహితుండు గాఁగఁ
 గీ. గల్యబాలవరుని దివాకన్యఁ గూర్చి, హారతులొసంగఁజన్నలాఁస్యాకరదశ
 శతమణీదీపవర్తికాంచననుషాత్ర, యన సహస్రకరుం డొప్పె ♦ నంబరమున.
 గణోదయము, ఆ 2 పద్య 45.

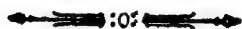
చ. అలయక బాలనూర్వం దుదఁయాదిశిఖాంగణమందు నాడుచున్
 జెలువుగఁ జారుపద్మినులచే సనరోరుహవక్త్రహాసమున్
 గలుఁగగ వీక్షితుండగుచుఁ ♦ గమ్రఖగద్యనిఁ జేరఁ బిల్చున
 ట్లలరు నభోంకమందునిహితాగ్రకరుండయి యొప్పె లీలతోన్. 1238
 శిశుపాలవధ, ఆ 3 పద్య 38.

పీ. ఆకాశవాణినోయ్యనఁదాల్చు తమ్మికెంపుల గొప్పనింబోలి ♦ పూస యనఁగ
 వేలుపుదొరకొమ్మ ♦ మేలి ముత్తెపు పేర్లనొగి కొల్కిబెట్టిన ♦ పగడ మనఁగ
 విమలరంభాలలాటమున చుక్కతెఱంగు, సచుకూర్చినట్టి కుంకుమ మనంగ
 సముచినూదనునిక్రోశ్చనతోటలోఁబూను, గొరలు దాలిమ్మపూగు త్తెయనఁగఁ
 గీ. బూర్వదిగ్భామినీమణి ♦ పువ్వుఁబోండ్లఁ, గూడి యాడెడు తరిమూలనూడి పడిన
 రాజి తారుణవికచ సరోజ మనఁగఁ, బ్రాక్తిఖరిఁదోచెనంభోజశాఢపుండు.
 నీలమంతలానిజ్ఞానము.

ద్విపద. తనయుని పెండ్లికి ♦ ధరణీధరారి, ఘనతఁ గట్టిన మేలుకట్టో యనంగ
 నిందీవరాక్షి తో ♦ నెలవిజయంతుఁ, డంది వసంతంబు ♦ లాడెనో యనంగ
 నిల ధరేంద్రములతో ♦ నిండుండు పోరి, జలజల రక్తంబు ♦ సల్లెనో యనంగ
 నరుణోదయంబయ్యె ♦ నంతలోపలను, వరనై భవంబున ♦ వాసపుడిడిన
 కొలువులో జగజంపు ♦ గొడుగో యనంగఁ, జెలువొప్పుపూర్వాదిగి ♦ కిఖరంబుమీఁదఁ
 జలమున హరివేయు ♦ చక్రమో యనంగ, జలరాశిపుట్టంబు ♦ సతిధరియించు
 పాలుపొందు పాపట ♦ బొట్టో యనంగ, బలభేది మెడనున్న ♦ పతకమోయనంగ
 నటనతో నిందుగిని ♦ నాతిపై నున్న, పటువైన చెంగల్య ♦ బంతియోయనంగ
 భానుడప్పుడు తూర్పు ♦ పర్వతంబునకు, మానుగాఁజనుడెంచె ♦ మహియెల్లఁబొగడ.
 నలచరిత్రము, చ. రా. ప్రథ. భాగ.

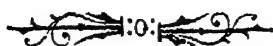
ఆ. వెచ్చకాండ్రముదుల ♦ వేడుక డిందంగ, పాటు లలిరి పగటి ♦ పనుల కడర
 వడిగఁ గాఁపువారు ♦ పనిపాబలకు బోవ, తూర్పుకొండమీఁదఁ ♦ చెఱబొద్దు.
 రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 51.

పంథ్యా హ్నము.

శీ. పద్మినీపద్మాత ♦ పత్త్రంబు కిథిలవ, తాగ్రమై రాయంచ ♦ యాశ్రయించె
 జాలునవత్సేన ♦ జాలంబుతోఁఘోణి, పంచలొంపిగ ♦ లంచియాడె
 దూరోద్దమద్దావ ♦ ధూమమంబుదబుద్ధి, నెమ్మి లోపాదనండి ♦ నిక్కి చూచె
 జతరస్థజలము నా ♦ సానాశమునఁబీల్చి, సామజంబిరుపక్క ♦ జల్లు కొనియె
 శీ. పరసిపైవీరు సలసల ♦ దెరలె వివిన, శకలవీధులునిర్మృగో ♦ చ్చయము లయ్యె
 మట్టిమధ్యాహ్న మిదినుభా ♦ మధురవాణి, యర్హమిచ్చొంబభశ్రిమ ♦ ముపనయింప.
 పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 136.

సంధ్యా రాగము.

ప్ర. నుదుచిరతారకామనుమ ♦ శోభి నభోంగణభూమిఁ గాలమ
 క్షరుపపునూత్రధారి జత ♦ నంబున దిక్పతికోటిముండటన్
 సరసముగా నటించగ నిశానతికై త్తిన క్రొత్తతోపులెం
 దెరయన నొప్పు సాంధ్యనవశోధితి పశ్చిముది క్కటంబునన్. 1244

నృసింహపురాణము, ఆ 3 పద్య 78.

గీ. వామనానేకపముచక్రవాళమధర, ధాతుతటముగోరాడుచో ♦ దరులుచిటిగి
 కూలుటయు మింటికెగసినధూళి వోలెఁ, బర్యె నెఱసంజవడమరఁబట్టుకొనుచు.
 విక్రమపేనము.

ప్ర. తరువులయందుఁ బల్లవపద్మదస్థితి నదులయందు ధాతుబం
 ధురగతి నంగనాజవపుష్పస్తనమండలిఁ గుంకుమంబునై
 పరఁగుచు సాంధ్యశోణిమవిభాసురమై జలనాదదిక్కుట
 ద్విరదము కుంభసంభవన ♦ వీనగళద్రుధిరంబునాఁ దగన్. 1246

భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ, పద్య 2633.

ప్ర. ప్రియదమదాదిరేకమునఁ ♦ బాసివిలాసవతీకదంబకం
 బుమిసిన తమ్ములంపుఁగఱఁగయోయన నింగిలికంబుఱాయచేఁ
 గమిసిన దాసనంపుఁబువుకాంతికిఁదాసిన కూర్మిచుట్టరా
 కొమరున సంజ యంబరముకొంగువనూనెఁ గునుంభరాగమున్. 1247

భీమేశ్వరపురాణము, ఆ 2 పద్య 29.

క. నుందరసాయంసంధ్యా, వందనవిప్రార్ఘ్యతోయ ♦ వజ్రవిప్రార్ఘ్య
 నృం దేహీసురరక్త, నృందముక్రియఁ గంపుసాంశ్చెనఁగెనవరదిశన్. 1248

భాగవతము, స్కం 10 పూర్వ, పద్య 1289.

చ. తనువున నంధకారపుమృదం బలమి వ్వునుభద్రదంతికి
 న్మోససినఁ జిందరేగి తపఃసుండమమాపుతుఁ గ్రుంకుమెట్టలో
 యి మరులవైచినన్నగిలి ♦ యచ్చట నెత్తురు గ్రొక్కెనో యనన్
 సునఁగవగోరగింపఁ బొడకట్టెపముజ్జ్వలసాంధ్యరాగముల్. 1249

పారిజాతాపహరణము, ఆ2 పద్య 32.

సీ. రవిబింబపతనదీప్తపయోధిగర్భనిగ్రతశేషఫణిఘణాఃరత్నరుచియై
 దివసావసానసంధీప్తాస్తగిరికిఘా, జ్యోతిర్లతాప్రతాఃనాతపంబా
 తపనధూర్దండనిర్దళితదిక్తటదృశ్య, కమలజాండకటాహా కనకఘృణియై
 చండీశ తాండవోత్సవసంభృతక్షపా, హస్తాగ్రిదీపగ భస్తిచయమై
 గీ. దాగ్నిదాహచ్చిదానినిదాగ్నిమదప, దంజనాలానమూలశఽయ్యువిధాన
 వాసుడాధోరణాః ల్పితోరుగోణ, మృత్తికారాశియో యన ఁ మెఱసె సంధ్య.
 మనుచరిత్రము, ఆ 8 పద్య 17.

క. చొట్టుకొని సంజకెం చ, పృట్టున రవిఁబాసి నీతగభస్తి నెదురుకో
 నట్టె నిరిపచ్చుటకు నై, పట్టెన కెంబట్టుదిడ్డిపాలకిఁబోరెన్.
 రామాఖ్యదయము, ఆ 2 పద్య 92.

సీ. వనజాలయముమాసి యిసుజూడఁ దిలకించు, లలితాబ్జినీరాగ లక్ష్మీయనఁగ
 ఘనపదాయనపట్టిఁదమౌంజనముపట్ట, నవరాశయిడిన దీపార్పి యనఁగఁ
 గప్పుచూపుచుఁ బాంధ యిసు నేఁచుపదోష, కరిమేనిధాతుశృంభార మనఁగ
 ద్విజనూక్తిఁ బతిరాక యిదిసి మోమెత్తిరా, త్రినహించుకాశ్మీర తిలక మనఁగ
 గీ. సమయమృగహృతరవిరఘాత్త మునిసతిఁబ్రి, భామయిఁదమోనికాటుండుఁపరవకుండ
 వనలదామంబులోఁడాచి యమరులిడిన, వంచనాగౌరగాత్రినా యిది మెఱసె సంధ్య.
 వసుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 7.

మ. ఇనుఁ డత్కుత్కటలేజాఁడై మెలఁగి భూయిష్టానురాగంబునన్
 దనుఁ జేరం జనుఁడేరఁగా నపరిదిక్త స్వీకారోరత్న మె
 త్తిననీరాజనమో యనం దదనుపక్తింబుట్టురాగంబుత
 త్కనదాకాసతి మేనఁ బల్కిరిసెనాఁ యిది గన్పట్టె సాంధ్యద్యుతుల్.
 ఘటికాచలమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 106.

సీ. పాటలంబులవన్నె యేటమంకెనలబింకము.....విమృశములసాబగు
 పద్మరాగంబుల కపనప్రియంగుచ్చాయ, కునుమమొప్పిదముకుంకుమముచెలుపు
 లత్తుకచెన్ను పిల్లపనముల్లాసంబు, కాశ్మీరజాంగరాగంబుపూఁత
 చక్కఁదనంబుహంసములచంచున్నార్తి. పటుపలాశద్రుమ యిది ప్రసవకాంతి
 గీ. బింబఫలవిభవము చందిరంబుతీవి, యాదిగాఁగలరక్తప్రదార్యసమితి
 నలువకేలికినొకచోటఁబలమికుఁ (రె), ననఁగఁజెలువొందె నెఱసంజయపరదిశను.
 ఉద్భటారాధ్యచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 35.

సీ. తపనుడపన్నవేయఁ యిది దద్వనుగ్నిహణార్థ, మటుదోహచలులాభ్యటార్పియనఁగ
 నకుండు విష్ణుఁడై యరుగుతోడనఁ జను, పతగశేఖరుగరుత్పత్రతి యనఁగ

లోకవింశతి కథాకథం జేదురేగి, బడినీవైచినమణిపూరుచి యనగ
నినునిరాకతు దిగంగనపొంగ వెలిజిమ్ము, తదనురాగరసాంబుధార యనగఁ
గీ. యుతారాతికన్యాను ♦ సరణకరణ, సమయకాముకసముచిత ♦ క్రమవిరచిత
జవమనశ్చీతసపదిసాక్షాత్కృతారు, జావయవదివ్యశక్తి నా ♦ నలరె సంధ్య.
లక్ష్మీవిలాసము, ఆ 4 పద్య 88.

గీ. అజ్ఞబాంధవపీఠాభారార్థ మైన, జలధివల్లభదిశయను ♦ చంద్రముఖికి
నపుడొనర్చినకిసలశయ్యయను బోలె, గుంజపుంజారుణశ్రీల ♦ సంజ దనరె. 1256
పరమయోగివిలాసము, ఆ 3 పద్య 227.

ప్ర. తిమిరపుదాడికాఁడు చనుదేరఁదొడంగెను నాకెదుర్పఁగా
సమయముగాదు గూఢతర ♦ చర్యనువర్తిలి వేగవచ్చెదన్
రమణఁదమోసుదాశ్రియము ♦ నన్నిలమంచును నైజతేజమున్
గమలహితుండునిల్వెననఁగాఁ బొడకట్టెను సాంధ్యరాగముల్. 1257
విప్రనారాయణచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 23.

చ. సమయభివగ్వరుండవరశైలపుఁగుపై దినేంద్రుడన్ రసేం
ద్రము నిడి వైడమాగ్ధ్యకరతామ్రళలాకఘటించి వహ్నియో
గము నొనరింప సింధురముఁగాఁ బయికిం బ్రసరించెనాఁగరం
బమరెను సాంధ్యరాగము నభింతరదంతురితాంశుభాగమై. 1258
ముకుందవిలాసము, ఆ 3 పద్య 41.

గీ. రాజు పువలయ మలరింప ♦ రాఁదలంచు, టెంచి సమయాధికారి గట్టించినట్టి
భవ్యకల్పారతోరణ ♦ పంక్తియనఁగ, సాంధ్యరాగమువిలసిల్లె ♦ సాంద్రముగను.
రాజశేఖరవిలాసము, ఆ 1 పద్య 127.

సీ. చరమాద్రిశిఖరసంఘరదభ్రచరవధూ, క్రేణిగట్టినతోపుఁ ♦ జీర లనఁగ
నంబరారణ్యభాంగంబునఁ దగుకొత్తు, గుజ్జలేమావిచిగల్గనంగ
నంబుభీశ్యరురాణి ♦ మార్యాగ్రభీతిపైఁ బొలుపాడుజేగురు ♦ పూఁతలనఁగ
దిక్సతీమణులుమత్తిలిచల్లలాడెడు, గడితంపుబగ్గండి ♦ పొడు లనంగఁ
గీ. దిమిరమత్తేభరాజముద్వృత్తి బయలు, వెడలుచో మేనఁ గనుపట్టు ♦ వితతగైరి
కప్రభాచ్ఛటలనఁగనభింఁడలీల, సంజకెరిజాయలలరె దిశాముఖముల. 1260

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 4 పద్య 94,

గీ. సవిధలభిదిశేష్యోఽప్రపక్తః, వితతనివ్యందపశ్చిమోఽర్విధరస్థి
తప్రభాకరకాంతతాఽమప్రదీప్తి, మెండుకొనెన్ యనన్ ధాత్రిఁమెఱసెసంధ్య.
రామచంద్రోపాఖ్యానము, వా॥ వే॥ ఆ 4 పద్య 107.

చ. దినకరుచెంగట స్వరుణఁ దిగ్గణికామణిరూపవైఖరుల్
గొనబుగఁ జూపి యంత రవిఁహరిమి మెచ్చికునుంభచేలమి
చ్చిన నది మేల్పునుం గిడుచుఁ జెన్నవహింప బహిర్గతంబులై
యొనరు తిదీయశోణరుచుఁలోయనఁ గన్పడె సాంధ్యరాగముల్. 1262
కృష్ణార్జునచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 145.

మ. ఆపరాద్రీభవిభుండురాకతటిఁచాఁయానకగ్రినంగ్రస్తదే
హపరాధ్ధండగుచున్ విరావయుతుఁడౌటాలించి పేలెంచి కా
లపయోజాతుఁడు లీలఁ దన్ద్రహము దూలన్ నూర్యచక్రింబుచై
చి పడంగొట్టఁగ జిమ్ము రక్తమన మింఁచెన్ సాంధ్యరాగం బొగిన్. 1263
కృష్ణార్జునచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 75.

ఆ. ఇనశమాగమమునఁ కెంతయు రాగిల్లి, వరుణదిగ్విధూటిఁ వన్నెమిఱఁ
గటితటంబునందుఁ గట్టిన కానుంభ, వస్త్రమో యనంగఁ పఱలె సంధ్య. 1264
గోపీనాథరామాయణము, యుద్ధ.

ఈ. వారిజసంభవాఖ్యవనఁపాలకనిర్మితమా వియత్తల
స్సారతరాటపీఠలినిఁ బశ్చిమదిక్కును పేర నొప్పి పేం
పారెడు చూతజాతము దిఁనాంతవసంతపువేళఁ దోచు నఁ
ధ్యారుచిబాలకైతవముఁనం జిగురించి తనరె మెండుగన్. 1265
నయనోల్లాసము, ఆ 3 పద. 100.

చ. భువిఁగలివీరులందఱు నభోమణియుంజనఁ జూచితాళిమిం
బవిసితోఱంగి వాఁజిరఁబాటువిధంబునఁ గ్రుంకుభాసుపై
గవిసినరక్తధారలనఁగా జరతాతపముల్ చెలంగుచుక్
భువనములెల్లనిండెఁ గులభూధరగైరికమండలద్యుతిన్. 1266
విశ్వకర్మపురాణము, ఆ 5.

గీ. లేవనపుడునిశానర్తఁకీవధూటి, నాట్యమొనరింపఁదలఁచిముంఁదరనుతోఁపు
జెరయమర్పించెనోనాఁబొదీప్తమగుచు, సాంధ్యరాగంబుపొగ్గిశాఁసరణిఁబర్యై.
చౌపదీపరిణయము.

సీ. పాటలంబులన్నె ♦ తేటమంకెనలవంకము.....విద్రుమములసాబగు
 పద్మరాగంబుల ♦ పసస్రియంగుచ్చాయ, కునుమ మొప్పదముతుంకృమముచెలుపు
 లస్తకచెన్న పల్లవసముల్లాసంబు, కాశ్మీరజాంగరాగంబుపూత
 చక్కఁడనంబుహంసపులచంచున్నార్తి, పటుపలాశదుర్మ ♦ పృసవకాంతి
 గీ. బింబఫలవిధిపంబుచంద్రిరముతీవి, యాదిగాగల రక్తపదార్థసమితి
 సలువకేలికొకచోట ♦ నలమికుచ్చననగఁజెలువొందెనెఱసంజ ♦ యపరదిశను..
 ఉద్భటారాధ్యచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 35.

కి. హరివక్తరగ్రహణ, స్ఫూరయగుపరాశగని విబుధసంతతియం
 ముననంరములనిం, చరినాసంధ్యపృభావిశేషమువొలిచెన్. 1269
 సర్వకామదాపరిణయము, ఆ 3.

సూర్యాస్తమయము.

ద్విపద. అచితకరినపుంబాస్త్రాంశుతతుల, మంచి రావణానితమోగుణం బణంబు
 భీమవృత్రాపసంస్థితుడై యున్న, రాముడేచాలుదుర్వారుడన్మాడ్కి-
 ఘనలరంబగుతన ♦ కరములు ముడిచి, వనజామ్రుడపరదిగ్వనధిలోమనిగె. 1270
 రంగవాధరామాయణము, రంగ యుద్ధ.
 గీ. కమలీనీకాంతయెంచయఁ ♦ గందివంద, వారుణీనస్తుడై వసువ్యయము చేసి
 యరిగినట్లు సరాగియై ♦ యంబరంబు, దొఱగి చక్కిమజలధిలో ♦ నుఱికె దరణి.
 విక్రమసేనము.

గీ. విపులరమైశకమలినీ ♦ విరహ మంది, పల్లవారుణభాసుర ♦ పటలమమర
 నంగజాగ్నికి నోర్వని ♦ యట్లపోలె, వనజినీపతివారాకి ♦ మునిగె సంత. 1272
 భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ, పద్య 2834.

సీ. కడపంగరాకున్న ♦ కాలఖిడ్గముచేతఁ, బగలింటితలసేలఁ ♦ ఒడినయట్లు.
 సాయంతనంబు ♦ జారిరిజలధిలో, ఒచరింప వలడిగఁ ♦ బ్రతీనట్లు

ఊడవైనయాకాశ ♦ భూరుహంబున సంధ్య, గొనయంగ గొలచెప్పి ♦ కూలినట్లు
చరమదిగ్బేతాళ ♦ కరమునవరుణుండు, గడిచెట్ట చాలపాట్లు ♦ నడచినట్లు
గీ. క్రుంకుగుబ్బలిపారకి ♦ కొప్పరించి, పట్టజాలక వైచిన ♦ బద్ధపరికి
బాటియగును ముగురపాత్తు ♦ పల్లెరంబు, భానుమండలమంతఃజా ♦ పట్టదయ్యె.
ఉత్తరహరివంశము, ఆ 4 పద్య 271.

గీ. గగన యానవేగంబున ♦ గలమరించి, కడుపునిండంగ గ్రోలిన ♦ కమలమధువు
గక్కినోనాఁగ గగన మాధ్వంబునందు, భానుబింబురక్తాత ♦ పంబుఁ గాస.
శివరాత్రిమాహాత్మ్యము, ఆ 8 పద్య 92.

మ. గగనారణ్యచరాంధకారగజమున్ ♦ గాలాహ్వయవ్యాధుండ
బొగ్గఁ బట్టం గమకించి మచ్చిడుటకై ♦ చూతాంకురశ్రేణిచే
నొగిం గల్పించినకందుకంబనఁగ నూర్వ్యుండంత పీక్షింపగాఁ
దగె మందపృథతోడఁ బల్కిమమహా ♦ ధాతీధరేంద్రంబునన్. 1275
భాగవతము, స్కం 10 పూర్వ. పద్య 1286.

శ. ఉదయమునం దలిర్చుదిశ ♦ నొల్లక తన్వసుహీనుఁజేయుచుం
గదిసిప్రీతిచిఁజెందె దినఁ నాధుండు భూరమణుండు సంతతా
భ్యుదయముఁ గోరుచున్నవతి ♦ నొల్లక తన్వసుహీనుఁ జేయఁగా
మదిఁ దలపోయు వారసతి ♦ మక్కువఁ జెందిన లీల నత్తటిన్. 1278
వికృమార్కచరిత్రము, ఆ 8 పద్య 108.

ద్విపద. భవచండతాండవ ♦ భ్రమణవేగమున, దివినుండి పడినయంఁదియయనఁబోలి
కీరణజాలంబుల ♦ కెంపుసాంపెవఁగ, నరుణబింబము పల్కిమాంబుధిఁ గ్రుంకె.
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, (గౌరవ) భాగ 1.

శా. శ్రేణుల్ గట్టి నభోంతరాళమునఁ బాటెంబఱులుస్థాంతుపా
షాణవ్రాతము కోష్ఠ మయ్యె మృగతృష్ణవార్ధు లింకెం జపా
శోణంబయ్యెఁ బతంగబింబము దిశాస్తోమంబుతోభాదరి
ద్రాణం బయ్యె సతోజపండములు నిద్రాణంబు లయ్యెం గడున్. 1278
మమచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 12.

మ. వికసిల్లంబ్రజ చక్రపాలనము గా ♦ వించెం గరవ్యావృతిం
కమపతంబుల నాక్రమించె బోసఁగం ♦ గానేర్చె వర్ణాళిఁగాం

తికిఁ బాపెం బెఱరాజకోటిఁదుది కాంఁ తిం బొంచె దైవంబునేఁ
తకుఁ దాపం బిఁక సేలనంగ నిమఁడఁ సైపాప్తుఁడయ్యెం గడున్ 1279

“ “ ఆ 5 పద్య 32.

గీ. కలువచెలిదొంగరాయిడిఁ గలుగు నింక, ననుచు మునుమున్నచచ్చినిఁ దనవికాస
ధనమునిచినీటనిడురాగిఁ తార్పవోలెఁ, బడియెఁబడమటికడలిలోఁ బద్మహీతుఁడు.

రామాభ్యుదయము. ఆ 2 పద్య 81

ఉ. అంబుధిలోని కంతటనుఁ హంనుఁడు డిగ్గె దినాంతమజ్జనా
ర్థంబునుబోలె నట్టియెడఁ దత్తటినాఱఁగఁ గట్టినట్టి ర
క్తాంబరమో యనంగఁ దనఁరారెఁ గడుం గడనంజరీవి యం
తం బొడనూపెఁ దారకలుఁ తత్పదనోద్గతబిందులోయనన్. 1281

ప్రభావతీప్రద్యుమ్నము, ఆ 4 పద్య 117.

గీ. సరగ మిన్ననుకమ్మరిఁ సంజకొలిమి, బెట్టుగాఁ గాల్చి బంగారుఁ చుట్టువాలు
పడునుబెట్టఁగఁ గొనిపోయిఁ పట్టలేక, విడిచె ననఁ బ్రొద్దుపడమటికడలిమునిఁగె.
యయాతిచరిత్రము, ఆ 2.

క. కమలినిఁ బొమ్మని కరముల, నిమరుటఁ దగ్గదియువారుఁ జీపరిచయదో
వమునకు రవి ప్రియశ్చి, త్తమొనర్చుకొనె నన నవరఁ ధరమునఁ బడియెన్. 1283
చిత్రభారతము, ఆ 6 పద్య 103.

గీ. ఆపరదిగ్వారసతి రవిఁ యనెడు పటుని, రాగయుతుఁడైనసేకాంబురంబుఁక్కు
నిర్వసునిఁ జేసి కడురక్తిఁ పర్వ రాజు, వేగ రాఁదెల్పి తనయిల్లఁచెడలఁద్రోచె,
షట్చక్రవర్తిచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 41.

చ. ఉదయధరాధరంబుఁపయిఁనుండి హుటాహుటి నేగుదెంచుదో
నోదవినదప్పిఁ బశ్చిమమఁహోదధితోయముఁ జూచి శీఘ్రులన్
గదియఁగని డ్వేసేమొ తురఁగంబులుతద్రథమంచు భూజనుల్
మదిఁ దలపోయ వ్రాలె రవిఁ మండలమజ్జలధీశుదిక్కునన్. 1285
పరమయోగివిలాసము. ఆ 3 పద్య 225.

ప్ర. తరుణవయస్కుఁడైనహిమఁధామునిమీఁద మనంబు నిల్చి యం
బరసతిదన్నవృద్ధునుఁ మానదలంచినఁ జాల సిగ్గునన్
ద్వరితగతిస్మృనింగినవిధంబునఁ బశ్చిమవార్ధఁ గ్రుంకె భా
వ్యురుఁడు గుమద్యతీతతి నఁ గంగ వికాసకళామివంబునన్. 1286
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శంక ఆ 1 పద్య 221.

గీ. ప్రామినుకుమానికమ్ములు ♦ భారమైనఁ, గరణిగరనిధిమునుగఁగా ♦ సరగఁ దిగిచి
వేయఁబోల్ పైవనుతతి నా ♦ రాయణుండు, కాకది కృపీటనాతాపి ♦ గాంచనేమి.

సారంగధరచరిత్రము, చే॥ వేం॥ ఆ 3 పద్య 24.

క. దోషాకరముఖదర్శన, దోషమునకు భీతి నొంది ♦ తొలంగినమాడ్కిన్
బ్రోషితుఁడై యఖిలజగ, దూభవణుఁ డమ్మండు గ్రుంకె ♦ దోయధిలోనన్.

మత్స్యపురాణము, ఆ 4 పద్య 89.

మ. సరసీజోద్భవరుక్మకారకుండు ఘనస్రస్త్రిమణిం బేరిమతో
గర మింపొంద నలంకరించుటకు వేగం గాచి తానీటిలో
బరగన్ ముంచినయట్టి మేల్మీయగుబల్బుంగారపుంబూదెయ
న్మరణిన్ భానుండు పశ్చిమాంబునిధిఁజుక్మం గ్రుంకె నొక్కమ్మడిన్. 1289

రాజశేఖరలీలాసము, ఆ 1 పద్య 128.

చ. సమయభటుండుపూర్వనగఃసానుతటంబనుకొత్త శబ్దంబునన్
ప్రమదముమీఱనిల్చి యల ♦ పాపపుణ్ణికటిసోఁకుమాఁకపై
నమరపడిన్నిగుడ్డిన విశ్మయన్మయమైనపింగిగుండునాన్
గమలహితుం డఖండగతిఁ ♦ గ్రమ్మనఁ బశ్చిమవార్ధిఁ గ్రుంకినన్. 1290

విష్ణుమాయావిలాసము, ఆ 1 పద్య 190.

మ. మృరితాంభోరుహజాతభావముచయం ♦ పున్ జోకలన్ డెప్పి యు
ర్వర కొక్కుమ్మడిఁ బిట్టు పట్టపగలుగగ్నిసూర్తి నూచించి సా
గరకాయిత్యము వాసరాంతమునవేడ్కంజూపఁ జింతించియో
యరవిందాపుండు వేగఁ జేర్చెఁ దన మేఘనంభోధిమధ్యంబునన్. 1291

చంద్రాంగదచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 45.

మ. అపరాష్ఠాంబునుపల్లకారండు ప్రితీత్యంభోజపతాంశీ క
చ్చుపడన్ జందురుకావియంబుదపటస్తోమంబున న్నించఁగా
నపరాధిన్ల నుంచు కుంకుమరస ♦ వ్యాకీర్ణకుంభంబునాఁ
దపనుండస్తననుంధరాధరముచెంతిన్నిల్చి గుంకె న్వడిన్. 1292

ప్రబంధరాజవేంకటేశ్వరవిజయవిలాసము, పద్య 58.

గీ. రిక్కురాయఁడు దమిమిఱరేవెలందిఁ, బెండ్లి యగునని కడయనుపేరఁటాలు
మొనసి యైరేనిటికైముంచు పసిఁడి, కుండయనఁబ్రార్దుమున్నటఁగ్రుంకెనంత.

అచ్చతెలుఁగురామాయణము, ఆయా. పద్య 12.

చ. ఉరమనగాగ్రశృంగపటు ♦ సంకషణక్రియలక్ లనద్యనూ
త్తరములు చిందగా వెవక ♦ తత్ఫలభూములశ్చైవోనోయనన్
ఘరిసిరుహోస్తమండలము ♦ జాతెనుఃప్లుపదంబువీడి యె
వ్వరికిడరంబు? కాలకృతపంచనశ్చమన్ వెలిగా మెలంగగన్. 1294

కార్తికమాహాత్మ్యము, ఆ 4.

మ. స్వకవిద్యోతవనుప్రజంబడరస♦ర్వంబున్ బరక్షోణిభృ
న్నికటోద్యత్తటకంబుఁ జెందియు ఘనాఃసీకానురాగాదియై
సకలోర్వీజవసేవ్యుడయ్యె నినుఁ డెంచం భూరితేజాండు శ
త్రుమలాంతథితుడయ్యుఁ బూజ్యుడె కదా ♦ రూపింప నెవ్వారికిన్. 1295
భోజనుతాపరిణయము, ఆ 5 పద్య 4.

మ. ధరణీభీమతమంబుమాపి కుముదా♦ధారపృథ్విల్వాపి దు
స్తరభీచక్రిము లేపి పద్మినికిఁ బాంచాలత్వముం జూపి భా
స్వరలీలన్ వనురా జనందగి సదా ♦ సన్మార్గవృత్తి స్మహా
విరతిం బూని యనుండు నేరెఁ దుదఁ బృథ్వీభృద్వరావాసమున్. 1296
రుక్మిణీపరిణయము, స. భ. అ 2 పద్య 235.

చ. సరసిజవాంధవుం డపుడు ♦ చక్రధరత్వముఁ బూని వేగమే
శరనిధిచెంతఁ జేరఁజని ♦ చాఁగిలిమొక్కి గృహమగా ననున్
గర్హణమబోవుమం చని డొకారముచొచ్చెనొ నాఁగ మెల్లఁ ద
త్పరిసరభూముల న్వేలిఁగి ♦ ఆర్జరమ్మునఁ గుంకె గొబ్బునన్. 1297
పార్వతీపరిణయము, ఆ 5.

చ. అవికిరణాభిముఖ్య మపుడండక నూలును వేయనైకరం
బు వెలయకుండునట్టి దశ♦ముల్ గలయాశరజాతముల్ చెడం
గువలయ మంతలోఁ దెలివిఁగూడెను రాజమహాదయాధిప
స్త్రువునకు మేలుగాదె మతి ♦ సొంపతిపంజనుల్ కృశించుటల్. 1298
లంకావిజయము, ఆ 2 పద్య 126.

గీ. అరసిమాడ రజోరుణావరణదీని, నంటగాఁగూడదనక లోలూత్ముఁ డగుచు
పగలు పద్మినిసూచిన ♦ పాతకంబు, దివసమణికప్రకాశతఁ దేకయున్నె. 1299
రంగారామచరిత్రము, ఆ 3.

చ. సమయమహేంద్రజాలకుండు ♦ సారసమిత్రిడనేటిపద్మరా
గము వెన మాయజేసి కుతుకంబున హయని నీలపంతులన్
భ్రమపడజూచి రూయనుచు ♦ బల్కినుపాణులజేసి చూపెఁ జి
త్రమనఁగ బోద్దుగుంకెఁ దిమిరం దెనఁగెన్ దివిన్ పైఁ దారకల్. 1800
హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 173.

జ్ఞ. వారిజమిత్రసింహము దిశస్పతిదిక్కరి నిర్దమించి డై
త్యారిపదాటపీఠలిది ♦ నాఖ్యమదేభమువెంటనంటి త
త్సాగమదం వెసంజరమ ♦ తైలతటంబునఁ జెంది సక్తర
క్తాదుడేకూమై యరిగె ♦ నగ్గిరిమాటునకున్ రయంబునన్. 1301
చెన్న సవపురాణము, ఆ 2 పద్య 258.

క. వనజరుచిఁ గొనఁగ సమయం, బనుచోరుండు రోదసీగృహముఁ జొచ్చి భయం
బునఁ బాప నడచుదీపంబును బోల్పంబడుచుఁ బ్రొద్దుఁ పాటుకునఁ గ్రుంకెన్.
శుకనస్తతి, ఆ 2.

చ. కరమసురత్తుండై పరుష ♦ కాంతి వహింపక భర్తచల్లనో
కరముల బుజ్జగింప వినఁ గానక పద్మిని మోమువాంచెనా
కరమసురత్తుండై పరుష ♦ కాంతి వహింపక భర్తచల్లనో
కరముల బుజ్జగింప వినఁ గానక పద్మిని మోమువాంచునే. 1303
శకుంతలాపరిణయము, కృష్ణ. ఆ 2 పద్య 188.

చ. అదనను లోహకారుఁ డెసఁ మాంబకధారికి పుష్కరాగ్రసం
పదలిడుచకృహారశిఖి ♦ పాకమొనర్చి మయూఖదంకికా
స్పదకలనంబునంగమిచి ♦ పట్టిపయోధిమహోగ్రధారలో
పడవిడఁ గూర్చెనో యనఁగ ♦ భానుండు గ్రుంకెఁ గ్రమక్రమంబునన్. 1804
యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 4.

గీ. సరసతరపద్మినీదివా ♦ సంగమంబు, నేనీ తద్దోషపరిహార ♦ సిద్ధి కొఱకు
న్నానమొనరింపుఁ గాఁబోవు ♦ చందమునను, బల్కిమాంబుధిలోఁ గ్రుంకెఁ భానుఁడపుడు.
బ్రహ్మాత్మరఖండము, ఆ 2.

నీ. అజ్ఞబాంధవుఁ డిట్టులపరాధిఁ గ్రుంకఁగ, నపు డహిగిరినుండి ♦ నట్టి లక్ష్మీ
మొదలైన సతులను ♦ ముచ్చటగాఁ జూడ, హేమాంబరము ధరియించిపద్మ

చి. భూమణములు ♦ రక్తిచందనమును, బనువుఁగుంకుముఁ దాల్చిభక్తిమెఱయఁ
 క్తిమాకాకాంత ♦ చయనమై వచ్చెనో, యనఁగ సంధ్యారాగ ♦ మతిశయిల్లె
 గీ. నమిచ్చే బార్వతీవర్జముఖాబ్జముఖుల, మణులభూషణములరక్తిమములుమించెఁ
 బక్షిఁబారత్నములఁజూచిఁఫలములనుచు, మెక్కుటకుఁబొందుగతిచెల్లఁమీఁదవ్రాలె.

వేంకటాచలమాహాత్మ్యము, ఆ 5.

చ. కుముదిని యందమెల్లఁ జెడఁగొట్టె నితండని తన్నెఱింగినన్
 గుముదహీతుండు రాజగుటఁ ♦ గొట్టునో తిట్టునో యందు భీతిఁ బ
 శ్చమగిరిఁబుట్టఁజేరె సరఃసీజహితుం డిల నున్నవేకదా
 కుమతులు రాజభీతులయి ♦ కొండలఁ గోనల డాఁగియుండుటల్.

1307

కృష్ణార్జునచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 144.

నీ. కాలమాంతికుఁ డస్తఃశైలపీఠంబున, రవిబింబశక్తియంత్రంబునిర్వి
 శ్చుతిహితద్విజరవాక్యతమంత్రము లెసంగ, త్రౌరహచ్చాయనిఁరామల్యముడిపి
 హరిహరందధారానందబొప్పముల్, దోఱఁగఁ దామరకన్నులఱుముడించి
 కుసుమసంధ్యారాగఁకుంకుమాంజలినిచ్చి, తిమిరోడుధూపదీపము లొసంగి
 గీ. చంద్రుఁడనువెండిగిన్నెతోఁజం దిక యను, పాయసంబు నివేదించిఁభ్రమరగాన
 మమర కల్పారణంత్రపుష్పము ఘటించి, శివునపుడుగొల్చునరపతిఁచెల్వఁగాంచె.

రాధాకృష్ణసంవాదము, ఆ 2 పద్య 130.

ఆ. నృద్ధి నొంది రాజు ♦ నచకొని చనువేర, నులికి ధ్లానిఁ జెందియున్నయినుఁడు
 యాత్మతేజమెడలిఁబరభూభృన్మణి, మఱుగుఁ జొచ్చె నది క్రమంబుగాదె.

గోపీనాథరామానుజము, యుద్ధ.

మ. అనుజచ్చేహితులైన కౌముదులకాఁప్లాదంబు లేకున్కి నె
 మ్మనమంచుండలపోసిరోసి నిజభర్తృక్షేత్రనిస్తంద్రసం
 జనితోద్యత్కిరీణాలికాంతముగఁ దాఁచిర్పించికోపంబుతోఁ
 జనె నస్తాదిగి కనంగ భానుఁ డరిగెన్ ♦ సారస్వముల్ గుండఁగన్.

1810

కృష్ణార్జునసంవాదము.

చ. మొదలఁ బురందరాశఁ డగ ♦ ముట్టితి రాగముతోడఁ బద్మినిన్
 బిడవఁ జమత్కరించితివి ♦ వేడ్కఁగరంబులు సాఁచి యింకనన్
 బొడువకు మంచు దూటుచు నశ్వుర్యదిశాంగనకాలఁ దాఁచినన్
 పదిమిక్యాచకచ్చివముఁ ♦ దాల్చెను నానినుఁ డొప్పె రక్తిమన్.

1811

బ. ఉదయమునొండెసానులకు ♦ నొద్దిక బద్ధినిఁ జేర్చి తద్వహం
బడవదనేసెఁ దత్కువలయుప్రభఁ దూలిచె నట్టె వారుణిం
దుదిఁ గనె నందుఁ దన్ జనులు ♦ దూలఁగఁసాడిన నింద యోర్వకో
గొదగొని పశ్చిమాంబునిధిఁ ♦ గ్రుంకే సరోరుహమితుఁడ డత్తతీన్. 1312

ఉద్భటారాధ్యచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 33, 34.

ఉ. వేటతమిన్మహాసమయ ♦ వీరుఁడు వెల్వడి సంతసంబు బల్
పాటిలచందనంబునల ♦ పశ్చిమదిగ్భసానుజంబునం
ప్రేటిడ దాని పక్క దిగి ♦ వీడనిచాయల మందుగుం డనం
దేటతనంబుతోఁ జరమఁదిక్కు నకున్ రవి సేరె నప్పుడున్. 1313

కవిజనచకోరచందోర్దియము, ఆ 4.

ద్విపద. ఆకాశలక్ష్మీకర్ణావతరంబు, పొకటంబుగ జాతీపడినబందమున
నరుణమాకిరణంబు ♦ లల్పంబులగుచు, తరణిపశ్చిమపర్వతంబున కరిగె. 1314
నలచరిత్రము, చ. రా. ఆ 1.

క. పడమటిమల కడగుహలో, నడఁగిన యిరులను గడంక ♦ నవలికిఁ దలుమన్
వెడలెడి పడువున నడిచెను, బడమటి కొండకును బ్రౌద్ధుఁపడిఁ గెం పడరన్.

చ. అదనదితప్పి వేడివెలుఁ ♦ గత్తమిలన్ దడమెత్తుపాముగా
ముదొరవిసంపుమంటలనఁ ♦ బొల్పుగుఁ బడ్రురసంజకావి, పైఁ
గుదిరినసందెచీకటి తఁగుంబొగయట్లు, చెలంగు నల్లత్రాఁ
చుదడములట్ల చీకటులు, ♦ చుక్కలొగిం దలమానికంబులౌ. 1315

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 3, 4.

త్ర మో వ ర న ము.

బ. ఇనుఁ దొడఁగూడిరాకకుదఁధీకుదింగనరాగమొండెనో
యన నెఱసంజపర్యే నమఁరాధిపదిక్సతి దానిఁ జూచి వం
దినదనుకాంతిమా సెననఁ ♦ దెల్పఱఁ జీకటి గప్పె నంబుజా
సనహరివిశ్వయాపయగ ♦ సంగమల సభంబు వొల్పుగాన్. 1317

కుమారసంభవము, నన్నె. ఆ 8 పద్య 90.

ద్విపద. ఖలుఁడైన యద్దశఁకంచని చేటు, దెలుపుటకై నిశీఁశిని కచభరము
 కెడమైప్పులున ♦ విరికెనో యనఁగఁ, బరపాంబి చీకటి ♦ ప్రబలమై పర్వ. 1318

రంగనాథరామాయణము, రంగనా. యుద్ధ.

చ. తనకరయంగఁ పండ్రియగు ♦ తామరిసప్రియుఁ డంతరించినన్
 మనమున శోకవేగమది ♦ మానుపఁజాలక ఖిన్నమూర్తియై
 వెనుకనవచ్చు నయ్యమన ♦ పీచులఁ బోలు తమంబు తెల్లచో
 మునుకొని నిండఁబర్వె వతిఁమోచారఁగ్గితిభాసమానమై. 1319

భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. శద్య 2639.

ఉ. కాలకిరాతపాదతల ♦ ఘట్టనఁజేసి వియద్యసీమహా
 కాలఫలంబు భాస్కరుఁడు ♦ గ్రమ్మన నస్తమహామహీధర
 స్థూలశిలాస్థలింబడియెఁ ♦ దోరములైన తడియబీజముల్
 నీలరుచుల్ వడిన్ జెడరె ♦ నింగిననచ్చతమశృంబునన్. 1320

శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 164.

నీ. అభ్యిథాపించవఁన్యాఘోషిరోదసి, కాపాలికమషీది ♦ లేపనంబు
 దివసాజ్ఞముకుశ నోఁద్ధితభృంగతతివారు, జీపరిపాగ్రిప్రసూఁర్యావకీర్తి
 చక్రదాంపత్యవిఁషమురజన్యభిసారి, కాతసుమేచక ♦ కంచుకంబు
 కాలగోపాలక ♦ కంబళంబు రమాకు, మారనాసీరధాఁజీరజంబు

గీ. నిఖిల దిక్కుందరాముఖ ♦ నిర్గతప్రీతిమత్తకరిఘటానటనభృగ్విమప్రదోష
 నీలకంఠకలాపంబు ♦ నిండఁ బర్వెఁ, గౌళికప్రియతమమైన ♦ గాఢతమము. 1321
 వరాహపురాణము, నం. మ. ఆ 4 పద్య 141.

నీ. దినవారిరాశిమా ♦ పనుమానిగ్రోలంగ, నడుగునఁగనుపట్టు ♦ నన లనంగ
 గ్రుంకు మెట్టడవిగా ♦ లొగ్గిననంధ్యావహ్ని, బొడమనదట్టంపుఁజొగ యనంగ
 దనమణిపడిపోవ ♦ ధరజీతలంబున, వెనుకంగవచ్చిన ♦ నింగి యనంగ
 నలచుక్కులనియెడి ♦ వలరాజుగెలుపువాగ్నిదైలియఁ బూసినమషీ ♦ లేప మనంగ

గీ. వృద్ధవారవిలాసివీ ♦ ఓసరమునకు, నఫలితంకరజౌషధంబనఁగజార
 నలినముఖులకదృశ్యాంజనంబనంగ, నంధకారంబు జగ మెల్ల ♦ నాక్రమించె. 1322
 పారిజాతాపహరణము, ఆ 2 పద్య 34.

క. బహుళజలప్లవమాన, ద్రుహిణాండము చెమ్మయుజికి ♦ రూక్షార్కవిభా
 రహితఁ గాటకపట్టెచు, రహి చెడియన నంధతమనఁరానులు బెరసెన్. 1323
 మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 18.

- ఉ. కాలసమాఖ్యచేసలరు ♦ కంచరవాడొక తామ్రపాత్రము
 ద్వేలనుధారుచిందనరు ♦ చెన్నెలసీసముఁ జేతు నంచుఁ బ్రా
 ల్మాలక తోమఁగా వెడలుమప్పన సర్వదిశాంతరంబులన్
 మూలతమస్సమాహములు ♦ ముంచుకొనెన్ మఱియు స్సమగ్రతన్. 1324
 సానందోపాఖ్యానము, ఆ 5.
- క. కలయికలెడసినజక్కవ, చెలువల కన్నీటిపడనుచే నెల్లెడలన్
 మొలచెననఁగ నలుగడలన్, బలిసి తమోలతలుబయలు ♦ పందిరిప్రాంతెన్. 1325
 రామాభ్యుదయము, ఆ 2 పద్య 93.
- సీ. కలయిండ్లకరిగెడు ♦ కన్నపుదొంగల, నీలికాసెలదీప్తి ♦ నిండెఁ గాక
 గద్దించిచనుదుండఁగపువేడ్లకత్తెల, మెలచీరలచాయ ♦ మలసెఁ గాక
 ముకుళితవికసి తాంబూరుహాత్పలములకు, నెడయాడునలికాంతు ♦ లెసఁగెఁ గాక
 విటులకై మెండాడు ♦ వీధులజంతల, పెసఁగాటుకలకప్పు ♦ బెరసెఁ గాక
 గీ. వాడఁబాటెడు విరహిణీ ♦ వదనసమితి, కందుపొందునగునల్పు ♦ గలసెఁగాక
 కాని నాడింత దట్టమీఁగలచెమొదల, వనఁగఁ జీకటియంతంత ♦ కల్గలింపె.
 కవికర్ణరసాయనము, ఆ 4 పద్య 90.
- సీ. తమినహల్యాజార ♦ తారతాశయుడైన, జంభారికిదిరత్నజాల మయ్యె
 వల్లవీతతిఁగూడి ♦ మల్లాడు మాయగొల్లనికిది చూడ కలఁపమయ్యె
 దారుకాపనమాని ♦ దారకాయకుడైన, పశుపతికిది గళాభరణ మయ్యెఁ
 దారాభిసారసా ♦ దరతఁద్రెస్కరిన తమ్ములదాయకిదియొకోముఁద్రెయ్యె
 గీ. శభిమతనవీనవరనిధా ♦ నాప్తిపాతు, దివ్యసిద్ధాంజనంజైన ♦ దీనివంటి
 యనుఁగుఁగనుఁగవనెత్తుపేయరుదటంచుఁ, గులటలుసుతింపఁదివిరంపుఁ గుంపులెసఁగె.
 వసుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 13.
- క. ఇసుఁ డైత్తిపట్టఁబోలుం, దనకరముల మున్ను మిన్ను ♦ దానికి గుఱు తా
 యన చన్న నదియొ నిదిగో, ననయము వ్రాలె ననఁ దిమిర ♦ మడరె న్నిగులన్.
 పరమయోగివిలాసము, ఆ 3 పద్య 228.
- చ. తఱియను లోహకారకుఁ డు ♦ దగ్గితఁ బశ్చిమతైలశృంగమున్
 గుఱిగొని వేలుపుండరుపు ♦ గొప్పపిరంగునఁ జాయమందులో
 గొఱలెడు విన్నుమానికపుఁగుండు ఘటించి యగాదు చేసినం
 దఱచుగఁ గగిన్ముక్కొంబొగల ♦ నంగ జగంబునఁ బర్యేఁ జీకటుల్. 1329
 రణిజనమనోభిరామము, ఆ 4 పద్య 95.

సీ. రేరాయనికేబొమ్మ ♦ తారావధూమణి, కఠిచాయనునుఁబట్టు ♦ గా ధరింప
వేయుకన్నులవాని ♦ దాయ నెంచు నహల్య, నీలాలసరులంచు ♦ బాళిఁ దాల్చు
దనను నాత్మఁ దలంచు ♦ తపసిరాయిల్లాండు, కప్పుతుప్పుసములు ♦ గా ఘటించు
శివునిమరుల్కొన్న ♦ వివిధతాపనకాంత, లిందీవరములుగా ♦ నెంచి ముడున

గీ. నిగిడె జగములఁ గలకంఠ ♦ నీలకంఠ, కంఠకాదంబకరిదంభ ♦ ఖంజనాభ
కజ్జలద్యుతిహరినీల ♦ ఘోరరుచిపూరమగు నంధకార మపుడు. 1330

భోజనుతాపరిణయము, ఆ 5 పద్య 19.

క. ఇనుఁ డరిగె ననుచు సమయాం, గన నీలపటంబుఁ దాల్చి ♦ గలయాశలమే
కొనియెడుజారిణితైవడి, ననఁజీకటి పుడమిఁ జెలఁగె ♦ నతిబహుళంబై. 1331.

బిల్వణీయము, ఆ 2 పద్య 22.

చ. దళితతమాలజాలముల ♦ దాయ నిశాచరకొటిమేలు క
జ్వలరుచిలోడు ధూమవిధు ♦ సారథి రేయెలనాఁగచూర్మకుం
తలతలి రాజునొల్లక వెళితంబడు పద్మిని శాపమూర్తి ది
మ్మలఁ బచరించె జీకటి యశుంఠితలీల నిలాతంబునన్.

1332

వాసవదత్తాపరిణయము, ప. పీ. ఆ 3 పద్య 62.

సీ. యమునాపయఃపూరంపునఁగ నిమ్నొన్నత, స్థలములనెల్లెడ ♦ సమము చఱచి
గంధాంధసింధుర ♦ ఘటయననిశ్శంకఁ, బంకజాతమ్ముల ♦ పొంక మడఁచి
యసితాంబుదకదంబమనఁ గారుకొంచును, విరహిణీబాష్పంబువృష్టి గురిసి
యనుపమాంజనపుంజ ♦ మన నభిసారికా, జనముకన్నులఁ గప్పి ♦ కొనఁ దనర్చి

గీ. స్వచ్ఛశిఖిపింఛతాపింఛ ♦ గుచ్ఛభాను, రచ్ఛవిచ్ఛటఁ జెగడు నీరంధ్ర వృత్తి
నఖిలదిక్కుహరంబుల ♦ నాకగ్రిమించి, కానిసించెను గటికిచ్చీకటులగుంపు. 1333

కవిజనరంజనము, ఆ 3 పద్య 67.

మ. తమిసాయాహ్నావిరోధిహేళిపయి సంధ్యారాగరక్తప్రవా
హముగాఁ బోరుచు పట్టి హస్తగిరుర్గ్రాంతంబునన్ వైవ త
త్కృమహాలించి వియోగచింత నతి కాఠ్యం బొందుచున్ బద్మిని
రమణీరత్నము నించు సూర్యులనఁగా ♦ రాజిల్లఁ గొంజీకటుల్.

1334

రంగారాయచరిత్రము, ఆ 3

క. రవియనెడు కాలచక్రము, దివసాంతప్రళయవేళ ♦ దీపాగ్నులచే
దివిఁ గాల్చి యడగ నమ్మసి, నివహంబనఘోరతమము ♦ నిండె స్పృలుచున్. 1335

హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 131.

- సీ. కకుబజ్జముఖులకుఁ ♦ గస్తూరిపూఁతలై, భూభృదోఘముల కంబుదము లయ్యె
భూరిఘోరారణ్యములకు గజంబులై, యారామములకుఁ బిఁకాఘ లయ్యె
హర్మ్యపంక్తులకు నిఁకర్మధూమరేఖలై, వరనదంబులకు శై ♦ పలము లయ్యె
భవనంబులకు నీలి ♦ పట్టు మేల్కట్టులై, కొలఁకుల కెలదేటి ♦ గుంపు లయ్యె
- గీ. ననఁగ పకలజగద్భీష ♦ జాయమాన, లీల వన్నియలను నొక్క ♦ నీలిమింగె
ననుటనిజమై యశేష వర్ణాంతరములఁ, గప్పకొనియొప్పుచిమ్ము చీకటులు నెఱసె.
శుకసప్తతి, ఆ 1.
- ఆ. గగన మెల్లఁ గప్పి ♦ ఘననీలరుచి నొప్పి, శీతభానుకరవి ♦ ధూతమాన
పూర్వమగుచుఁ దమము ♦ వొల్చె శంకరకళి, మృగనాగచర్మ ♦ శోభగలిగి. 1337
కిరాతార్జునీయము, ఆ 3 పద్య 130.
- సీ. అరుణవృభాపాళి ♦ కాష్ఠానకైరవ, క్రిమహాభోగసంఘీవకరణి
సమయావలోకనాఁగతమానసనాయి, కానాయకాభిసంధానకరణి
ప్రత్యసాన్మూర్త్యసంభవహేతుయుక్తిని, ర్వరణాభివ్యోతపానర్ణకరణి
విప్రార్థ్యబాణవిచ్చిన్నమందేహతై, ధిల్వకల్యాణవిశల్యకరణి
- గీ. పకలభూతప్రపంచవిశ్రమవితరణి, జారవోరచకోరసంఘాచారసరణి
తరణిజాకారరేఖానిధావధరణి, ధరణిఁ జరియించెదమితిరఁస్కరణి కరణి . 1338
యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 4.
- గీ. మిత్రుండవనుత్వమునన స్తమింప నపుడు, సరనులప్రవృత్తిజీవన ♦ జాతములు ర
జోవిహీనతనత్వసంశూన్యతఁ గడు, విన్ననై యుండ నావిర్భవించెఁ దమము.
రామచంద్రోపాఖ్యానము, వా. వేం. ఆ 4 పద్య 108.
- ఆ. భానుదీప్తియనెడు ♦ పరతత్వవిజ్ఞాన, మంతరించునమయ ♦ మాత్రు నెఱిగి
యావరించినట్టి ♦ యజ్ఞాన మనఁగ లో, కంబునందు సంధికార ఏడరె. 1340
కృష్ణార్జునచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 166.
- సీ. తాతాంబునిధివత ♦ నాతతఘేదత్వ, రాపతద్యమునాల ♦ హరియనంగ
గృహసమాహాణ ♦ కంపితాకాశ జంబూలతావిగలత్ఫలాలి యనఁగ
జైత్రయాత్రాక్రియాసంభ్రమస్మధన నే, వాయుద్వనవప్రియచయమనఁగ
స్వవిరోధ్యదర్శన ♦ సమ్మదావనిచర, స్తందేహదేహరుగ్బృందమనఁగ
- గీ. నిజనిలయ సలిలరుహలి ♦ నియతభంగ, కారిసంధ్యాసమయపరాక్రమవిధాన
కలితమతినిర్వదళివరాఘంబనంగఁ, దిమిరసంతతిజగదంతభరమునఁ జెలఁగె. 1341
నవ్వకామదాపరిణయము, ఆ 2.

క. ఇరు లెనఁగె విభుని రాకడ, నిరసి నిశిషిని జలంబుఁబాడి వనన్ముం
గురు లాగ్వుఁగ వేసినబంధురమగు సాంబాఁగిధూప ధూమమనంగన్. 1842

నయనోల్లాసము, ఆ 3 పద్య 101.

సీ. శగనవధూటిసోయగపుఁబిఱుండన, రంజిల్లు నీలాంబురంబనంగ

నెఱిజగత్కరిమిఁది ధీలంపుజాలీల, పనమించు మిన్కుటంబారె యనంగ

సంతసమొప్ప వంసంతుండు గాడిఖి, డాయించు గప్పుకెంతాయనంగ

నంగజరవీకాహులపైఁ బన్నిన, లలిసీలిపట్టుజాలారనంగ

గీ. నమృతకరునకు రజనీనుఁధాధరికిని, పరిణయంబని నర్వదికన్సరసిజాన్య
లుడుగరలొనంగుకస్తూరిఁబడులనంగ, తటుకుననుగ్రమ్మకొనెడమఁపటలమపుడు.

నీలకుంతలావిలాసము.

గీ. గొండ్లి సలిపెడి యురవడి గుబ్బలల్లు, జడలగుంపులు వీడి యీపుడమి నెల్ల
నలముకొనియె ననంగను నలుపుమిగిలి, కటికిచీకటి యెల్లడఁగఁగిమ్ముకొనియె.

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 5.

స త్ర ము లు.

ద్విపద. కృతకృత్యుండగురాము ధీర్తిపుష్పములు, చతురతమై వేడిచల్లిన యెట్లు

కరమొప్పఁ జుక్కలుఁకాన్పించె నంత, ,, ,, ,, 1845

రంగనాథరామాయణము, యుద్ధ.

ఆ. మరతనాటకంబువొరకొన రాతీరి, కరపుటమునఁ జల్లుచివిరు లనంగ

నెఱసె నరబరమున నెఱిందారకలువియ, జ్వలధిఁ బెరుగు శేససమితియనంగ.

భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 2836.

మ. నభమెల్లం గలయంగనిండఁ బొడిచెన్సంధ్యావశేషెద్యతా

రభటిడంబరతొండవభ్రమరికాఁరంభంబున న్నాంభవీ

ప్రభుపాదాసలిమిఁదికిన్మెగయుచున్ బ్రహ్మాండగోళంబుతో

నభిసంబద్ధములయ్యెనోరజతకైలాశక్రంబు లన్నట్లుడుల్.

1847

శృంగారవైపధము, ఆ 8 పద్య 180.

ఆ. భూమి నిండి మింటఁగఁగఁ బూర్ణమై కర్కట, మకరమీనరాశిఁగఁ మహిత మైన
హరియశస్సుధాభిఁగఁయందలి తుంపురు, లనఁగఁ జాక్క లొప్పెఁగఁ నాకనమున.

భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వ, పద్య 1281.

ద్విపద. కొమరారు నభముఁగఁ కొలనిలో విరియు,

మముదజాలంబు బాఁగునఁ జాక్క లెసఁగె.

1349

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరన. భాగ. 1.

నీ కార్కొన్న కటికిచీఁకటిమొగుల్ మొత్తంబు, గురిసినవడగండఁగఁ గుంపు లనఁగఁ
గవజక్కవలవాయఁగఁగ నాశములఁజందు, రుండుఁదుపటికంపుఁటుండ లనఁగ
నెల్లెడమిన్నెటిఁగియునుముననచ్చర, కొమలిడ్డ పెన్నెలఁగఁ కుప్ప లనఁగఁ
డెలివిన్నెలవెండిఁగఁగ లు నిగిడించు, చదలుకమ్మచ్చుబెఁజ్జములనంగ

గీ. జగము గెల్వంగ దండెత్తుఁమగనిమీఁద, లీల రతిచల్లు దీపనఁబాఁగిలనంగ
వేడివెలుఁగెండఁగాఁగినఁగినిన్ను మేన, నెక్కినుచెమటబొట్లునాఁజాక్కలమరె.

పారిజాతాపహరణము, ఆ 2 పద్య 38.

క. తలచూపె నప్పు డఖిలాశల దట్టపుటిరులుచిలనఁగఁ జవరాలు నభా

స్థలమండవకోపరిసీ, మల నిడిన సి తాండపటలిఁమాడ్కిం జాక్కల్.

1351

మనుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 34.

చ. నురపథమాదిమార్గమునఁజొప్పడి పండిన భానుఁడన్ ఫలం

బరుదుగఁ బక్కిమాద్రి శిఖఁరాగ్నిమునంబడి పెక్కు వ్రక్కలై

యురువడిఁ జెట్లపై నెగయుఁనుజ్జ్వలబీజములో యనంగ బం

ధురతరభంగినల్లడలఁదోచె నభోదితసాంధ్య తారకల్.

1352

నానందోపాఖ్యానము, ఆ 5.

నీ. నటదీశహాసవిఁస్ఫుటితవేధోండరే, ఖలఁ దోచు వరణాంబుఁకణిక లనఁగఁ

బెల్లుబ్బునిర్దపెఁన్నెల్లిన్లెల్లపదార్థ, ములుముగ్ధబోడముబుద్ధుదము లనఁగ

రవికిమం దేవానిర్మథనసాధనములై, వచ్చిన ద్విజమంత్రవర్ణము లన

హరిపదంబునునీశుఁగిరమునైన నభంబు, న నభోగతులునించుఁగఁ నన లనంగఁ

గీ. జరమగిరియను మరకాడుఁగఁ జలధి సరణిఁ, దరణిడించిన నతఁడు తత్సలీలమగ్న

విమలముక్తాఘలంబులుఁగఁ పెలికిఁజొరిపె, ననఁగ నవతారకానికాఁయంబు లడరె.

వసుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 15.

ద్విపద. కడిదిమున్నమృతింబుఁగఁ గరుడుండు గొనుదుఁ, గడువడిఁ జనఁగఁదఁగిల

శంబు తొలఁకి

చివరి యాకాశమునఁజింది చూపట్టు, తుదలేని యమృతంపుఁగుంపురు లనఁగ
వికసించుచేమంతివిరులచందమునఁ, బ్రకటంబులై కనుపట్టెఁ దారకలు. 1354

అప్రమహిషీకళ్యాణము, ఆ 5.

క. అలరెను దారలు సంధ్యోజ్జ్వలనశిఖాదహ్యమానఁచరమాద్రివనా
భులఁ బెట్టిల వంశపటలంబుల నెగసిన గొప్ప వెలఁది ♦ ములైము లనఁగాన్.
వరమయోగివిలాసము, ఆ 3 పద్య 229.

చ. దిన మనుగ్రీవృ మేఁగ జగతిన్ నిశ నాఁగ ఘనాగమంబు దా
ర్కొనఁ గొనసాంధ్యరాగపుమెఱుంగు మెఱుంగుగ మబ్బు మబ్బు గాఁ
దనరఁ దదంబుదాంతరగతస్ఫుటమాక్తికముల్ గొప్పించి య
య్యనిమిషరాశి రాశి నిడి ♦ రా దివి నాఁదనరాఁరెఁ దారకల్. 1356

ముకుండివిలాసము, ఆ 3 పద్య 44.

గీ. రాజా ననుదెంచు నని నిశాఠరమణి యప్పుడింద్రనీలపుమణిపాత్ర ♦ నిడనసోబ
నంపుటారతి తెలిముత్తియంపుగుంపు, లనఁగ నభమునఁ దారకఁబలికయిల్లె. 1357
ప్రబంధరాజవేంకటేశ్వరవిజయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 82.

గీ. రవళిఁ గువలయహితుఁడగు ♦ రాజా స్వారి, వచ్చునెడల విభావరీ ♦ వనరుహమ్మీ
వెలఁగి చల్లిన ముత్తెంపుఁనేనఁబ్రా ల,నంగఁ జుక్కలు దప్పమై ♦ నింగిఁ బర్యె.
రసికజనమనోభిరామము, ఆ 4 పద్య 96.

క. కుదురుగఁ జుక్కలు మిక్కిలి, పొదలెం దఱి యనెడుకాఁపు ♦ పొరిఁబొరినివియ
త్పదకేదారాంతరమున, వెదచల్లిన తెల్లజొన్న ♦ విత్తు లనఁగన్. 1359
సుభద్రాపరిణయము, ఆ 5 పద్య 66.

చ. శరనిధి సాంధ్యరాగమను ♦ చక్కనిబచ్చినయొడ నెక్కి దు
స్తరతరరక్తిబద్ధరవి ♦ జాలికు నీటను ముంచి మాక్తిక
స్ఫురదురుశక్తికల్పాని నభోధరణిన్ సమయంపుబేరి ని
బ్బరముగఁ గొట్టి రాలుచునుపాఁబలన న్విలసిల్లెఁ దారకల్. 1360
మిత్రవిందాపరిణయము, కుం. వేం. ఆ 5 పద్య 11.

మ. ప్రతిజన్మంబునుమంగళీత్వగరిమన్ ♦ బ్రాపించ నింద్రాణిను
వ్రతచర్యస్వరుణానికిన్ రవిహరిఁద్రామాళ్లరాశిన్నధ
స్తతకూర్చింబున వాయవంబొసఁగఁబ్రత్యక్తింధువీచీపటా
వృతియొప్పన్గోనిచల్లనక్షత్రుల నాఁ ♦ వెంపొంజెదారౌఘముల్. 1361
దౌరాశికాంతవిజయము, ఆ 4 పద్య 110.

చ. అపరవధూటికామణికిన్ నై యతిహాహముఁ జెంది డాయు న్నొ
క్కపుసిరిగల్గుమంత్రఘటికాతతివిచ్చిన పూలు గొన్ని యం
దిపుఁగపుఁరంపుఁబూసలు ముందంబున వశ్యముఁగాఁగఁ బంచెనా
నపుడు సరోజజాండమున ♦ నంతట బారులు దీరఁ దాఁకిల్. 1362

ఓల్లఱియము, ఆ 2 పద్య 23.

గీ. అర్కరత ప్రకమలభావాండనిష్ఠ, తద్రీపత్స్వర్ణబిందుసంతాన మనఁగ
పరహినఖదూతఘృత్రీభగము లనఁగ, ముందు వెన్నలఁదాఁగలఁప్పుడు చెలంగె.
పార్వతీపరిణయము, ఆ 5.

చ. అనువుగమిన్న సుంగడితపాలైతమంబునఁ గట్టిపెట్టు శో
భనతరచంద్రదీధితులపంక్తి జమాఖరుచుల్ గణించి యిం
తనుజొని కాలమన్ గణకుఁ ♦ డప్పుడు తీర్చి లిఖించినట్టి యా
దినవహి లేఖవాలినఁగఁ ♦ డెవ్వఁగ జాక్కలు పర్వె నత్తఱిన్. 1364

హంసవింశతి, ఆ 1 పద్య 142.

గీ. కెపులనీలాంబరమునిండి ♦ విమలమౌక్తి, కములఁ గుమిఁగూర్చి శేషనఁగంబుపైని
గట్టినటువంటి చందువాఁకరణిఁ దార, కంబు లంతంతమనభింబుఁగారిలెనపుడు.
వేంకటేశ్వరనూహాత్మ్యము, ఆ 5 పద్య 170.

ఉ. తారకరాజిరాజిలె నితాంతపరిస్ఫుటదీప్తి దద్ద సాం
పార నిజప్రియాగమన ♦ హర్షితయామనఁజీవిలాసిని
స్ఫారవిసేలకమృకచ ♦ భారవిచిత్రపరీతసాంద్రశృం
గారితమల్లికానుమనికాయ మనంగ విహాయసంబునన్. 1366

రామచంద్రోపాఖ్యానము, వా. వేం. ఆ 4 పద్య 109.

నీ. తిమిరమన్మగ్నఁడురాతిమహిళ జాబిలి, నంటుకై యేయబాణము లనఁగ
పుష్కరాంబునమహాంబుధికళానిధికోసఁగంగనెత్తినహక్తికంబులనఁగ
నటనోచ్చలన్మహా ♦ నటజటాచ్చటచేవ, తతినించుకుభ్రాతృతమ్ములనఁగ
చందికాసంగార్థసంతుష్టులగు దిశా, సతుల యానంద బాష్పంబులనఁగ

గీ. రాజమార్గంబునఁ జకోరఁరాజియెల్ల, కమలదీర్చి యొనర్చిన ♦ కాంతి నెడని
వృగులతరనురరత్ననీపికలనంగ, గ్రహస మేతంబు గాఁదార ♦ కలుదనర్చె. 1367

సర్వకామదాపరిణయము, ఆ 2.

గీ. అంబరంబను కాయమానంబు నందు, నల్లకొన్న తమంబనుమల్లతీగె
యసమకుసుమాభీరామమైయెనగెననగఁ, జొక్కముగఁజుక్కలెల్లడఁచిక్కటిల్లె.
నయనోల్లాసము, ఆ 3 పద్య 102.

ఉ. అల్లన కాలవర్తకుఁడు నయ్యెడఁ గెంపును ముట్టియంబులున్
మెల్లనఁ దూస్సె చూచుటకు మేలిమిత్రానునఁ జెట్టి తూఁచఁగా
ఝల్లనివ్రాలు ముత్తైములఁచాక్షునఁ దాల్లు త్రాసు బిల్జా
బిల్లియనంగ మించె మణిఁపేటినుర్యుఁడు గంగుచుండఁన్. 1362
కశ్యకకృపురాజము, ఆ 5.

చంద్రోదయము.

సీ. నలువచందోవలఁజేకులకు నన్నువువెట్టె, గోరి కావించిన నుకేక యనఁగ
నఖిలద్విజశ్రేష్ఠమగు చకోరచయంబు, తపమునముల్లసఁతృల మనఁగఁ
జిగురుజొంపము నునుజిగియొప్పమదియాద్రొ, బొలుపారుననకల్పఁభూజమనఁగఁ
బూర్వపయోరాశిఁపాంతుఁ గెంజాయచెన్నదవినవడంపుఁ బొదయనఁగఁ
గీ. నరుణరుచిఁ దనమండలమతిశయిల్లఁ, బొడిచి దివిఁబ్రాఁకి దీధితుఁ ఁడరఁ జేసి
యంతకంతకు నెక్కుచు సంతమపము, గాగ్రిలుకొనసీకచందుంగుఁగొగ్గలెనధిప.
భారతము, దోగ్రిణ. ఆ 5 పద్య 275.

సీ. ఘనతమిసోద్ధృతఁకరిరక్తజలములఁ, జెలువారఁ దోఁగిన సింహ మనఁగఁ
బూర్వపయోరాశిఁపాంతున నుండక, వచ్చు బాడబహువఁ వహ్ని యనఁగఁ
బ్రథమాద్రిశృంగంబఁపైఁదెచ్చిపెట్టిన, ఘనపదరాగైక కలశ మనఁగఁ
బ్రాచీవధూకరఁ పల్లవతిలమునఁ, గొమరారు విద్రుమ గుచ్చ మనఁగఁ
గీ. భానుఁ డుదయించె రాఘవఁ మానవాధి, పతి మనోరథపరివక్ష్యఁ ధల మనఁగ.
భూరితేజంబాచెలుగంగఁ భవనభవన, తిమిరహతిఁ జేయఁ జాఁదన, దీప మనఁగ.
భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 1809.

ద్విపద. చిరకాలములకీమ ♦ శిశువులమాను,
 పాలుపొందుకలువల ♦ పోరానివిందు, కలసినజక్క-వశికవఁ బాపు మందు
 పాలవెల్లిని ద్రచ్చిపడసినవెన్న, శూలీయాఁదలపువృక్షముక్కలనవ్వ
 నెరిచకోరములకు ♦ నెలనెలపంట, యురవేదికఁ హుల ♦ నుడికించుమంట
 గగనంబుతోడవు దొంగల గుండెదిగుల, నొగినట్టి బొంగించు ♦ నూఱుపట్టి
 హరిహరబ్రహ్మల ♦ యానందదృష్టి, సరసిజరిపుఁడైన ♦ చందుగిండు వొడిచె.
 రంగనాథరామాయణము, రంగ. యుద్ధ.

ఉ. వెన్నెలవెల్లపచ్చడము ♦ విచ్చినయంబరశయ్యమీఁదఁ జే
 రన్నుననుండిగన్వనితలాదటఁ జుట్టును గొల్వ రాత్రియన్
 కన్నియఁగూర్చిచిక్కఁ దనకాఁగిటఁజేర్చు సుఖించు నాఁడనన్
 జెన్నవహించెఁ జందురుఁడు ♦ శిశిమనీయకళంకరేఖతోన్. 1373
 నృసింహపురాణము, ఆ 3 పద్య 89.

శీ. ధరవియోగులనెల్లఁ ♦ బరిమార్పఁబూని హృద్భవుఁడు గట్టిన పిఁ ♦ పట్ల మనఁగ
 విరహులపైదండు ♦ వెడలుగోమదనున, తెత్తినకెండవుఁరెల్లీయనఁగ
 నలిఁ బోగ్రీషితులమీఁద ♦ గొలిపెడుమరుకరి, ఘుస్మణపంకాంకితమంథ మనఁగఁ
 జొత్తిల్లిపథికులఁనెత్తుటఁదోఁగిన, శంబరద్విషుచేతి ♦ చక్క మనఁగఁ
 ఆ. దూర్వకొండతుట్టఁతుదిహృదకుననువ్రేలుఁ, గొమ్మనలుదపూవు ♦ గొలకవోలెఁ
 గందుబెరిసిరాగ ♦ కాంతిదర్శనం, మవ్వమొప్పు జండుమామ వొడిచె. 1374
 కైకమనేనము.

ఉ. అవిరళతారకానిబిడఁహారము లోలి ధరించి చంద్రకా
 ధవళవినుతనాంబరము ♦ దట్టముగాఁగ మునుంగు వెట్టి కై
 రవభుధురస్మితంబమర ♦ రాత్రివిలాసిని యొప్పె శీతరు
 క్షృణిమలరత్నదీపములు ♦ గల్లనజాండనికేతనంబునన్. 1375
 భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 456.

మ. అదె రాద్రాకృతిఁ జూచెఁ జంద్రిండు మయాఁఖాటోపమేపారె న
 ల్లదె, మున్నాడెఁ జకోరసంఘమదె జ్యోతిఁ తన్నె పానసంక్కిడతై
 యదయండంగజుఁ డెట్లుగాఁ గలఁదొ! నీయాలొకనేందీవరా
 ణదలదూలించెదు చంద్రినంశజుని నొప్పంజూతు రిమాత్ర సఖి. 1376
 కావ్యాలంకారచూడామణి, ఉల్లాస 3 పద్య 110.

గీ. శుద్ధకాంచనపిండంబునూర్చుఁ దిగిచి, పూర్వశక్తిపూతబంగారుఁబూదెనొసఁగి
సాయమనుధూర్తుడంచించెఁబగము నెల్లఁ, దెల్లఁచుఁ తెడునదెచూడుఁ తెఱవకఁ గడు.

శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 167.

గీ. అర్థమండలముదయించునమృతభానుఁ, మందయరాగంబుతోఁగూడఁ నొప్పమిగిలెఁ
బ్రకటతాంబూలరాగసంఘర్షమైన, బ్రాగ్దిశాకాంతబింబాధరంబు వోలె. 1378

శ్రీమేల్వరపురాఁము, ఆ 2 పద్య 40.

సీ. మఱచినవిఠిచూల ఁ మానంబులవరించి, యిరవైఁచిఁకటి ఁ యిండ్లకిని
మఱిఁగోకములనెల్ల ఁ మఱువులుగాఁదొలి, నీలొత్పలంబుల ఁ మేలుకొలిపి
వెలయఁ జకోరకాఁవలికివిందులు వెట్టి, నీరజాతంబుల ఁ నిద్రవుఁ ద్వి
వనధులనుద్బించి ఁ వలరాజునెగయించి, మందమారతముకాఁనంద మొసఁగి

ఆ. తనదు తెలుపుచేతఁ ఁ చలకొని నిఖిలంబు, తెలుపుగాఁగఁదూర్పుఁదిక్కునందు
జల్లఁదనముఁజూపి ఁ జగములొండొరులకు, మామయనఁగఁ జందఁమామవొడిచె.

వీరభద్రవిజయము, ఆ 3 పద్య 120.

సీ. పాంథలోచనవారిఁబడనీనమర్చిన, సంతప్తపరశువు ఁ కంతునకును
బ్రాచీదిశాపతిఁపావడంబనిచిన, మవ్వంపుఁజిగురెల్లి ఁ మగ్గుధనుకు
నాత్మప్రతాపాగ్నిఁనవతారమొందంగ, నంగారఖండమఁనంగునకును
గోమదీజలధివేఁడ్డకునిండఁచెచ్చిన, పవడంపుఁగుంభంబు ఁ భావజానకు

గీ. ననెడు విచికిత్స జనులకు ఁ నావహిల్లఁ, జక్రవాకములెడఁబాయ ఁ జారనతులు
డాయ నబ్జవిలాసంబు ఁ డాఁపరీఁడు, ప్రాచీనినరించెఁగునుమపూఁబంతిచెలుపు.

శకుంతలాపరిణయము, పి. వీ. ఆ 3.

ద్విపద. నురుచిదలీలమై ఁ నురరాజుదేవి, ధరియించుకర్పూర ఁ తాటంక మనఁగ
మెల్లన ననలొత్తు ఁ మించులఁ బొదలి, చల్లనైవటువ ఁ చంద్రుండు వొడిచె.

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, (గౌర) భాగ 1.

చ. దినపరిణామలక్ష్మీకిఁ బ్రీతిఁచిదగంగయినేయవేడుక

న్వరుహమిత్రీనింబమను ఁ వర్తలలాక్షీకపట్టికం బయో

ధిసడుమఁ దోచి సాంధ్యపవ ఁ దీప్తిరసంబు హరించి పాజునై

చినవెలిదూదియో యనఁగ ఁ శీతకరుండుదయించె నత్తఱిన్.

1382

పారిజాతాపహరణము, ఆ 2 పద్య 44.

కా. ఆయాధనీతిఁజందిక్రికాధవలితా ఁ జాండంబులోఁ జంద్రుఁ డొ

ప్పారెం గాలభిషగర్చుండవిరతంబై కాముకశ్రేణికిన్

మారోత్సాహము నిల్వఁ బాదరసమున్ ♦ బంధించి గ్రాసార్థమై
క్షీరస్థాలికఁ బెట్టినట్టిగుటికా ♦ సిద్ధౌషధంబోయనన్.

1383

మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 25.

మ. జలజాతాహితమాంతికాగ్రణి కళా ♦ జాలాఘ్యఁడై దీపికా

కలికాభీలవిషానలావిలతమః ♦ కాలాహిమారోక్ష్మి వియ

ల్లలనాదేహము తారకానికరతా ♦ లాబిందువై యుండ వె

1384

స్నైలమందుల్ పయిఁ బూసి తేచ్చె ననఁ గాన్పించెన్ బ్రసన్నద్యుతిన్.

రాజశేఖరచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 141.

సీ. వామాంగభామినీ ♦ శ్యామధామాలియుఁ, గంఠహాలాహుల ♦ కాళిమంబు

నాకాశశేషపాశానితచ్ఛాయయుఁ, జూలికాసింధుశైవాలరుచియు

గరకృష్ణసారాగ్ని ♦ ఘనధూమనీనిమ, శేషభూపణజా ♦ సీమనలుపుఁ

గటితటకీలితకరటిచర్మద్యుతి, మేచకతూలశోభాచయంబు

గీ. భవనలోచనుపై నెత్తి ♦ పోవునంధ, కారబృందంబునకుఁ దోడుఁగాఁగఁ గూర్చి

వెనుక నేలెంచుభూతేశుఁ ధముదనరఁ, జందుఁడుదయాదిగ్రైవోపైసాంధ్రలీల.

కాళహస్తీమాహాత్మ్యము, ఆ 4 పద్య 40.

మ. హరిదంభోరుహాల్ చనల్ గగనరంఘాభోగరంగత్తమో

భరణేపథ్యము నొయ్య నొయ్య సడలింపన్ రాత్రిశైలూషికిన్

పరుసన్ మాక్తికపట్టమున్ నిటలమున్ ♦ వక్త్రంబునుం దోచె నా

హరిణాంకాకృతివోల్చె రేకయి నగంపై బింబమై తూర్పునన్.

1386

మనుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 17.

చ. కళలకు నిమ్మ ; సామ్మ సెగఁకంటికి ; మింటికి జెన్ను ; వెన్నుతో

య్యలిసయిదోడు ; మాడు దివిజాళికి ; హేళికి జంట ; తుంటిలో

గలదొరవిందు ; పొందు విరిగల్వకుఁ ; జల్వకు నిక్క ; రిక్కరే

వెలఁదుల నీవి ; బావి రుచిఁవీచికి ; బ్రాచికి వచ్చె జెచ్చెరన్.

1387

హరిశ్చంద్రనలోపాఖ్యానము, ఆ 4 పద్య 18.

చ. పనుపడవేలునాశములఁ ♦ బగ్గములంబలెఁ గిందిబర్యశో

భనకిరణప్రకాండముల ♦ భాసిలఁ జందురుఁ దొప్పె నెంతయున్

మనసిజాఁ డెల్లప్రాణాల మఁనంబులు చేలుగ రాగబీజముల్

పెనుజతనంబుతోడ వెదుఁచెట్టేడురౌఢ్యపుజ్జగంబనన్.

1388

ప్రభావతీప్రయత్నము, ఆ 4 పద్య 124.

భానుసహస్రస్కందాః ♦ పంక్తులనున్ద్రుమైసయాభ్యుతా

ద్భానునిశ్చేత్తః కైల్లాసుకః ♦ బద్ధనుభాంబాధిమీడి మీఁగడలో

పూనిసమీరుచేఁడలలి ♦ పూర్వదిశంగనుపట్ట దానిపై

శేనమనంగనొప్పె క శిఖింబము తూరుపుఁగొండవైఁదగన్.

1383

మొల్లరామాయణము, అయో. పద్య 13.

గీ. నలవయనుకాపు గనంబునల్లనేలఁ, దారకావారముమేలి ♦ వైరు నించి

నింగిదిగుపాటుటయుఁజూచినించుదృష్టి, కుండయునుబోలెఁబూర్ణెందుఁమండలంబు.

సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 4 పద్య 139.

గీ. వీరై యుక్కుచి హత్తించివిన్ననాఁగ, పజల వెన్ననిగొలంపంగవచ్చు చివ్వ

కూటితబిసియుఁబలెఁ గందు ♦ గొనబుమీఱఁ, జందురుం డల్లనల్లనఁదదలఁబ్రాఁక.

యయాతిచరిత్రము, ఆ 2.

గీ. తనభానుసంతతి ♦ ధరమీఁదవెలయింప, భువిగాధిపతిగురుఁస్ఫురణఁబెంప

రహిఁబాదమహిమచే ♦ తాతినాతినిొనర్ప, నభవోగ్రధర్మ మొప్పారఁజేయ

మానితధరణిశాతానందమొనరింపఁ, బాంధరామాత్మదర్శనంబులడఁప

చనభూరికమలపద్మస్ఫూర్తి మాయింపఁ, దారేశరూఢివర్ధన మొనర్పఁ

గీ. దేవెలాయని గర్వంబు ♦ గానుపింప, నమధికపలాశపరచక్క ♦ సమితినిొంప

నమితకుపలయపరిపాలనముగ మెలఁగఁ, దూర్పుదెసరామచంద్రుఁడుతోఁచెనపుడు.

కుపలయాశ్వచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 18.

మ. ఉదయంబందుచు నంబుజాసనతచే ♦ నొప్పెన్ నువర్ణదుర్గతిన్

బిదపన్ సోముఁడు గాన శోభనరుతుల్ ♦ పెంపొందె నామిఁదటన్

దుదిగట్టంది సి తేతరాంగుఁ డగుచున్ ♦ దోఁచెన్ విభుండొటఁ ద

ప్పుదుమూర్తిత్రితయాఖ్యుఁ డొననఁ దగెం ♦ బద్మాది ప్రత్యగ్దీశన్.

1383

లక్ష్మీవిలాసము, ఆ 4 పద్య 18.1

చ. ఇనుఁడపరాంతదేశమున ♦ కేఁగినఁ దగ్గతిఁ దాల్చి రాగియై

ఘుఁకుడగు రాజు పద్మినిని ♦ కైకొనఁ గోరి కరంబు లాశఁ జా

చిననది మోము మోడ్చుటయుఁ ♦ జెంతఁగుముద్వతి బిగ్గనవిగ్గనం

గనుఁగొని తెల్లబాటఁ ననఁ ♦ కైరవబాంధవుఁ డొప్పె దూర్పునన్.

1384

పట్టుకొనర్పిచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 44.

చ. నలినభవాండకోటరము ♦ నం గనుపట్టినయంతరిక్షమం

డల మ దనంఠనామగుటన్ బ్రకటాంకము నీలకేళిగాఁ

గళలు కి రాజజిహ్వికలుఁగాఁగ మదోద్ధతి నెత్తునట్టి పౌ

జ్వలితమహాఃఖంఁ బవఁగఁ జంద్రుఁడు తూర్పునఁ దోఁచె నెంతయున్ . 1395

భానుమతీపరిణయము, ఆ 3 పద్య 14.

చ. కిమలవిరోధి కామజయఁకారి కరద్యుతికీర్తనీయుఁడున్

కుముదహితుఁడు కూబమృగఁగోప్తకృతాంకుఁడు కృష్ణస్తకృతౌ

కృముఁడును గేశవేశ్వరముఁ కైరవణీకుఁడు కోకభేదనా

గమనుఁడు కాముదీకరుఁడుఁ కంధిభవుం డుదయించె దూర్వనన్ . 1396

గీ. తారకారాజివాలంబుఁ తారకిరణ, దామ మంకాచ్యుతప్రతిఁమామహితము

కలువఁతేఁడనువటువఁ గాలిపటము, సమయశిశువభీమధ్యతేల్పమున నాడె.

రాజవాహనవిజయము, ఆ 3 పద్య 18.

క. ఖగఖరకిరణన్మృణన్, బరితప్తంబైనజగముఁపైవీవఁగ నుం

దరరజనీకరమునఁదగు, నురటి యనన్ జంద్రుఁడలరెఁజూపఱి కిమ్మై . 1398

విష్ణుమాయావిలాసము, ఆ 1 పద్య 203.

గీ. సరసమై వనుగంధనిస్తరద్రీ మగుచు, నురుతరంబుగ ఘనమార్గఁయుక్తమగుచుఁ

దోరమైనకలామయఁహరియగుచు, నొనరె నెంతయుఁ బూర్ణచంద్రోదయంబు.

రుక్మిణీపరిణయము, కూ. తి. ఆ 3 పద్య 83.

చ. కలువలనిద్రలేపి రతిఁకాంతుని మాంద్యము వాపిఁపుష్కర

స్థలిఁ దివిరంబుఁ జోపి రతిఁచాలని బాలల నూఁపి దేవతౌ

వలి కమృతంబుఁ జేపి యలఁవాసవదిక్సతికుండలంబు నై

కలువఁతేనిమండలముఁ కాంతిలుచున్నది తూర్పుకొండపై . 1400

బిల్వణీయము, ఆ 2 పద్య 52.

సీ. భూనభోంతరములఁ బూర్ణభవించుత, మంబుల నుచ్చాటఁగనంబు చేసె

వసతులఁమెలఁగుజీవంజీవహాగక, దంబంబునాకర్షణంబు చేసెఁ

గవనూడి చెలఁగు జంక్రవలకీర్తిదావిలా, సంబులు సంస్తంభఁగనంబు చేసె

సలిలమధ్యంబులఁ జెలవొందు కైరవా, రావంబులవశీకరంబు చేసె

గీ. నలినపంక్తిని విశ్లేషణంబు చేసెఁ, దమ్ముచేరాశకలమారణమ్ము చేసెఁ

బొసఁగ వెన్నెలమంత్రవిభూతిఁ జల్లి, మహిమఁజూపి నుధాకరఁమాంత్రికుండు.

అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 18.

మ. ఉదయోర్విధరవస్యధైవకరీఁషాఘంబునం నూర్చి యం

దు దినాంతంబున నిష్ఠవర్యుఁడు నిజన్యోతాగ్నిరాఁజించి నె

ఉన్నదిగ స్ససప్తబిళ్ళవెండిగఁగొనన్ ♦ నాదొక్కమందాకుచే
వదలంబిండుచు సెత్తిమీటుగతి సాధరంగాంపుఁ జొప్పెన్ వడిన్.

1402

పార్వతీపరిణయము, ఆ 5.

ఉ. తదవసరంబునందుబాధ♦దాకకుఁ డా రజనీచరుండు సొం
పొదవఁగ మింటనుండి తనయుఁ ధృతిఁ జూపఁగ నేమిచెప్ప నం
గదనల మైంపవాతినము♦ఖిష్యముఖాహ్లాదప్రజంబుమే
లుచినకుఁ గాంచరామిఁ దనలోఁ బసమాలి మునింగె నెంతయున్.

1403

లంకావిజయము, ఆ 2 పద్య 282.

ఉ. భ్యాతమహీధ్రసంగతఁబాగుల నిచ్చెనదీపముల్ చకో
రీతతిహేఁట్రాండుర్ది వి ♦ తెక్కల నీలపుష్పాత్రసేవఁజాగ్రి
లాతతరాత్రియన్ వరసిఁజాక్షివరింప గజాధిరోహణం
దై శనరాతె వాఁగ నుదయాద్రిపయిన్ శశిదోఁచె వింతగన్.

1404

చెన్నచనపపురాణము.

వీ. ఉదయించుచుండెడు ♦ నడురాజబింబంబు, గళితాంశుకానన♦క్రమతఁ దనర
నిండాదుతత్కాంతిఁ నెమ్మేననలఁదిన, కుంకుమగండంబు ♦ కొమరు దెలుపఁ
గలయంగ నించు చుక్కలునిక్కుకీల్కొన్న, చిక్కుముత్తి యముల♦చెలుపుమీఱ
నంతకంతకుజాఱు♦నంధతమిస్సంబు, వీడెడు నునుసిగ్గు ♦ విధము గాఁగ
గీ. రజనిగనుపట్టెనతిత్త ప్రిఁబ్రజలుచూడ, పాసఁగనిడినట్టియా మేలు♦మునుగుజాతి
మోముగనువట్టి నొకవింత ♦ గోము మీఱ, సిగ్గుచేఁ గొంకు నూతన♦స్త్రివిధమున.

కిరాతార్ధసీయము, ఆ 2 పద్య 135.

వీ. జలధినుప్పొంగించి ♦ జలరుహపంక్తుల, నీక్షించి నోళ్లమూ ♦ యించి మించి
కుముదసంతతులను ♦ బ్రమదంబు నొందించి, తొలఁగకశుభ్రకాంతులను బెంచి
విరహులనలయించి ♦ విరసముల్లరిగించి, చక్రవాకులవేడ్క ♦ లాకొమించి
చీకటి గబళించి ♦ చిగురుటాకులదీప, ములఘాడ్కి వెల్గించి ♦ మొనసియించి
గీ. చలువచీరెల సానుదేశముల నిండఁ, బఱచినటువలె వెన్నెలఁ ♦ బ్రబలఁ జేసి
పూర్వదిక్కాంత నీక్షింపఁబోసఁగుకరణి, సరగవచ్చుచునుండెనా♦చంద్రుఁడంత.

వేంకటేశ్వరమాహాత్మ్యము, ఆ 5 పద్య 171.

ఉ. గౌరవకాంక్షియై సమయ ♦ కాంచనకారుండు వాసవాజ్ఞఁ ద
న్నారీకిఁ గొత్త సాముల నొనర్పఁగ నిచ్చు వదాఱువన్నెఁ

గాఁపుమచ్చపూజయనఁగాఁ ఒరిపూజకభాభిరాముఁడై

కైరసబాంధవుండు వెలుఁగంగఁ దొడంగెను దూర్వకొండపై.

1407

కృష్ణార్జునచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 189.

క. ఉదయాచలవత్త్రికా, భృద్దితసమయభోగిభోగఁపూ యనఁ జందుఁగిం

డు దనర్చెఁ దత్కళంకము, మృదురుచియగుకృష్ణపాదఁమేకాదుగదా,

1408

కృష్ణార్జుదయము, ఆ 1 పద్య 189.

మ. పరతారాంబుకనాళివర్వఁగ నభోవారాశిఁ దర్వఁగ శ్రీ

కరలీలాయతిఁ బుట్టి పాక్కితతరంఁగస్తోమమున్ బాయు నుం

దరలక్ష్మీమణిపట్టుపాలముఖముల్ దభ్రొందుచున్ దోచె నా

పారిజాంకుం డుదయించె రేకయి నగంఁదై బింబమై తూర్పునన్.

1409

సుబ్రహ్మణ్యవిజయము, ఆ 5.

శ్రీ. గగన మొప్పారె నీలోదఁకంబు కరణిఁ, దారకాప్రకరంబులు కైరవముల

చగిది విలసిల్లెఁ జంద్రుండు భాసమానుఁడగుచు హంసవిధంబున నలరెనపుడు.

గోపినాథరామాయణము, సుందర.

గీ. గగనరమ లీలఁదాల్చు నక్షత్రమాల, కతరునాయకవిన్నూర్తియని నువన్ద

కారకత్వముఁగాంచి యక్కాలమట్లు, నర్చె నన నట యోషధీనాథుఁ డమరె.

సర్వకామదాపరిణయము, ఆ 2.

శ్రీ. నూటుతేకులననల్ నోరు లెత్తఁగనోడె, నోలిఁ జెందొగచానఁహళిఁ గూడె

ఱంకులాడికి నెడఁజంకు నిండుగఁ దాఁతె, జేజేలకాకలి నీలుగు దీఁతె

నెడకాండ్రితెగగ్రచ్చునెడలంగ నొచ్చెజో, నెడయుదిట్టలదాఁటులఱలఁజొచ్చె

గోలదిరేయిండఁతెక్కలదారిచొక్కెఁ దేరికలుఁతెక్కలదారియొకట స్రుక్కె

గీ. నేచితెగంటియేనుఁగు నేటునాటు, జిక్కిఁదెగడుచునత్తైతఁచానకూన

దీటితిగకంటి నాతని తేరునూరు, నెనయుఁదప్పులఁజందురుఁడొనరుటయును.

శుద్ధాంధ్రనిరోష్ఠ్యనిర్వచనమతచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 8.

ఉ. వేడిని వీడువాఁడు వినువీధిఁ జరించెడువాఁడు గల్వలే

చేడియ మేలువాఁడు సరసీరుహగేహుఁడోడువాఁడు మున్

వాడనివాఁడు వాడికిని వాడనివాఁడు మనోజావాడికిన్

గూడెడివాఁడు వేల్పులకుఁ గూడగువాఁడు జనించె దూర్పునన్.

1412

సావిత్రిపరిణయము, ఆ 4 పద్య 140.

మ. హరిణచ్ఛాయుండు తాగలందలఁచి సుహృద్మోహనమోక్షముతో
 బంగం దానుదయాచలం బనెడు క్రీడాతైలపున్నెట్టులన్
 పరుసం దప్పక యెక్కుచుండె నన బింబంత్ర తీన్ జూపఁజెన్
 బరకై పాతికయై సగం బఖిలమై ♦ పొగ్గిబుట్టఖంబం చొగిన్. 1413

భరతాభ్యుదయము, ఆ 2 పద్య 65.

ద్విపద. సురరాజు జేవిభానురలీలతోను, ధరియించు కర్పూరతాటంక మనఁగ
 గలువలునవ్వ జక్కువలు చింతింపఁ, దలఁచుచు విరహులు ♦ తల్లడం బంద
 ఘనతతో బూర్వదిగ్వాహుషీనొందఁ, జనుచెంచెనోయనఁజంద్రుండువొడిచె.

నలచరిత్రము, చ. రా. ఆ 1.

ఉ. చుక్కలతేఱుడు చీకటుల ♦ నూడు వెలుంగులతేరి జోడు బల్
 జక్కువపుల్గుమొత్తముల ♦ సారెకు నేఁచెడువాఁడు చక్కచా
 మిక్కిలి కంటి తేవరకు ♦ మేల్చుగయై తగువాఁడు కల్వలన్
 మక్కువఁ బోవుతేఱుడు మరుఁమామ కనంబడె దూర్పుకొండవై. 1415

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 9.

వెన్నెల.

సీ. గంగావ్రీహహంబు ♦ గాఁబోలునని వశిష్టాదు లనుసాన ♦ మాచరింప
 నమృతంబువెల్లువ♦యని నిలింపాదులు, మునుకొని దోసిశృంగముంచిక్రోల
 దుద్ధాంబునిధియనితోయజాతుండు శేష, పర్యంక మిడుకొని ♦ పవ్వలింపఁ
 బరమేశు విశ్వరూపంబని బ్రహ్మాదు, లమర చండవ్రీణామఘులునేయఁ
 గీ. దలఁప భూనభోంతరములకొలఁది చెలిసి, చెరసి యెన్నిదిడిక్కులఁబొరలిపొగలి
 దట్టముగ నంతకంతకు ♦ దనరి తనరి, యిట్టిలంబుగ వెన్నెలనిట్టి వొడిచె. 1416

విక్రమార్కచరిత్రము, ఆ 6 పద్య 68.

ద్విపద. మనసిజాండనియెడు ♦ మటుమాయదొంగ, జనులపై మంత్రించిచిచ్చలైనయట్టి
 మోహనభస్మంబు ♦ మురుపున విరిహి, దాహకమైకర్వె ♦ దళుఁగెన్నెలలు.

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరన, ఆ 1.

సీ. తనకునుపాణిముఁత్యాలమించుల మించి, మెలయుచుక్కల మేనిఁమెఱుంగుఁజేమిఁ
కలికిరాయంచఁజెక్కలలేవ గిలుమాడి, విరిమల్లెగుత్తుల * మురువుఁ జగడి
చనువుతోయ్యలిమేనిఁచాయనుల్లస మాడి, వెలిదమ్మి మొగడల * తెలివి నెలిచి
జగిమిఱుతోగఁజెక్క * సిరులకునసమిచ్చి, పాపరాయనిపన్నెఁకేపు మాపి
గీ. పాలమున్నటితరఁగల * పసల నంది, కొండయల్లునిమైతెల్పు * కొంచెపఱచి
కుప్పతిలచుట్టుగొండపైఁ * గొనలు సాగి, వెలఁదివెన్నెలలెల్లెడఁవెల్లివిరిసె. 1418

శ్రీరంగసుహత్వము, శైర. క. ఆ 2 పద్య 255.

పు. అమృతరసంబుచేతసమయంబనుసంయమి పూర్ణచంద్రునిదిం
బనుమ పినిర్మలస్ఫటికపాత్రములోనఁ గణంక బాణలిం
గమునభిషేకముల్ సలుపఁగాఁ బ్రవహించెననంగ నిండబ
ర్వ మహా నభోంతరాళమున * వెన్నెల వెన్నెల నెల్లఁ గప్పుచున్. 1419

వరాహపురాణము, నం. మ. ఆ 4 పద్య 149.

మ. అమృతాఖ్యాసవసంగరాగ ముదయోద్ధృత్యాంతిచేలంబుచి
హ్నమునుంగా శశి రేవతీరమణుఁ డున్మాదంబుమీఱం దమా
యమున స్థంగము నొంది పాఱఁగరసీఁరాలోడితంజేయవ
చ్చె మరువాహిని తానిఁజేర్చనన మింఁచెంజందికాపూరముల్. 1420

గీ. తారకాధీశుకీరణకందంబకంబు, చిలికెఁ బలుచని వలివంపు * జిలుఁగుమంచు
నైరవక్రీవధూకర * గ్రహణవేళ, వెలికిఁ గగిమ్మిన సాత్వికసేద మనఁగ. 1421
పారిజాతాపహరణము, ఆ 2 పద్య 47, 48.

సీ. కలయవెల్లువగట్టి * జలజలఁ బ్రవహించు, శశికాంతవాంతనిర్మలముజలము
మలయానిలముచే ముఁమారంబురేఁగుసౌ, గంధికంబురజంబు * కఱకుదుమ్ము
నిండారవిరిసిన * బొండుమల్లెనుండి, పడియు మరందంబు * గుడరసంబు
తోలఁకి మింటికిఁ బొంగుఁదుగ్ధపాథోరాకి, కరడులమీఁది మీఁగడలమెఱుంగు

గీ. తనకు రసవర్గములుగా నుఁధాకరుండు, సారెసారెకుఁ గరములు * సాఁచిచ్చాఁచి
యచ్చదెలుపుగ నేపుడా బ్రహ్మాండమండ, పంబువెన్నెల సన్ననున్నంబునేసె.
మనుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 38.

సీ. మిత్రాధికారంబు * మీఱరాదనికాక, వెనఁ బట్టపగలుగాఁవింపలేదె
నూఁకులకింది సోమరులెంతయనికాక, మలసి నీడలయాపు * మాపలేదె
బాడబాడైపపాఁవమున కోపకకాక, యార్యాన్నినైనఁ జల్లార్చలేదె
తోబకాదాకృతి * ప్రతిసర్వఘనికాక, శిలిల్లుపరసముల్లేయలేదె

గీ. జగతినిదియనిజగములుఁబోగడనెగడె, హరునితటయొక్కెఁబలిపమ్మిఁ నడఁగఁద్రొక్కి
కలశవారాశి నెమ్మేనఁగలయఁద్రాఁకి, కుముదరుచి నేలఁ గౌముదిఁ నముదయంచు.

వసుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 22.

చ. నెలయను వెండికుండఁగడు ఁ నించి నిశాఖ్యచకోరనేత్రి యిం
పలరఁగ నంబరాహ్వయమఁహానటమూర్తి మహాభిషేకమున్
జలుపఁగ నెల్లదిక్కులవెఁసం బ్రసహించెడు పాలవెల్లివాఁ
బొలిచె నమస్తముం జలువఁ బొంద నమందతసాంద్రచంద్రికల్.

1424

ప్రభావతీప్రద్యమ్నము, ఆ 4 పద్య 125.

క. అతనుఁ డనుదొంగ విరహుల, యతులితనిజమానధనము ఁ హరియించుటకై
క్షీతిఁజై జల్లిన మంత్రాగ్ర్యతభూతిప్రభ లనంగ ఁ వెన్నెల తెనఁగెన్.

1425

పట్చక్రిసర్చిచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 70.

గీ. బలిధామమెనసినఁబట్టిబంధింపదే, చీకటిదళమేది ఁ చెదరఁ గాక
యడవులుబలసిన ఁ నడఁపదేరీడ ప్రకంపనాకులవృత్తిఁ ఁ గాంచెఁ గాక
రాజుచేరినఁ గావఁరముమాన్మదేయంక, మవినిశ్చితాకృతి ఁ యయ్యెఁ గాక
దుర్రేకుఁ డంటినఁ ఁ దునుమదే యలకప్పు, మదమేదికదలక ఁ యొదిగెఁగాక
గీ. తొడనీపూర్ణవిధుపాదఁగోచమాన, విమలధారావిశేషమై ఁ నెలయుదీని
మహిమచేఁ దూలవెయ్యుకేష ఁ మలినగుఁజు, లనఁగవెన్నెలజగమెల్లఁ నాక్రమించె.

చంద్రిభానుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 78.

క. నురలకిడి ధరణీనురలకు, వెరవున నిడకున్నఁ బ్రజలు ఁ ద్విజరాజికోగిం
బరుఁ డనఁ గని ద్విజులకు నుధ, విరివెన్నెల గురిసె ననఁగ ఁ వెన్నెల బచ్చెన్.

రాజవాహనవిజయము, ఆ 4 పద్య 43.

చ. శమముని దుంతఁబట్టుకొనె ఁ శక్కుఁడు దా వెలియేనుఁ గంచు వే
గమునఁ బురారిసందియని ఁ గాడుపునెచ్చెలి మేఁకపోతుపైఁ
దమకముమీఱునెక్కి నలఁధాతి కుమారునివెమ్మిఁగాంచి శాం
సముగఁ దలంచె సాంద్రితర ఁ చంద్రికలోకము తెల్లఁ గప్పటన్.

1428

రుక్మిణీసఖియము, మా. తి. ఆ 3 పద్య 86.

క. ఇందీవరబంధుండా, నందము డెందమున నెనయ ఁ నవ్వెచు రజనీ
నుందరిమేన నలందిన, చందనగంధం బనంగఁ ఁ జంద్రిక మెఱసెన్.

1429

సూర్యదాశిసఖియము, ఆ 5 పద్య 70.

గీ. సమయగోపాలకాగ్రణి ♦ చదలువేరి, నురభిజాబిల్లిపొడువునఁగరమెనంగు
విమలచంద్రికాదుగ్ధపూఁరములు పిదికి, ఘనతరచకోరవత్సనంఁఘముల మనిచె.

శకుంతలాపరిణయము, పె. నా. ఆ 2 పద్య 190.

గీ. చంద్రతారాకపాలభూ ♦ పక్షములమరు, హరుని శిరముననుండి సాఁగరము చేరు
నల్లగంఁగాపృవాహతోఁయములపగిదిఁ, బండువెన్నెల దివినుండి ♦ నిండె జగము.

వేంకటేశ్వరవిలాసము, ఆ 2 పద్య 65.

పీ. కొమ్మలకై మేలి ♦ సొమ్మలకై పోవు, జారవోరులకిది ♦ మాఱుతల్లి
తముఁబాసి పతులన్యతరుణులఁ జెందినఁ, గనలొందునతులకుఁ ♦ గన్నమాత
జారిణీజారులఁ ♦ గూరుప మదిఁ గోరి, మెలఁగు దూతికలకు ♦ మృక్కుభావై
యిక్కల నెక్కుడు ♦ రొక్కము గలిగిన, పెనుధనికానికిఁ ♦ వెండ్లివేర

గీ. పణ్యరమణీజననిమనో ♦ భయవిధాయి, పనులఁజరియించువారికి ♦ భాగ్యవీరి
హీనదీపాలయులకు లఁక్షీనిధాన, మగుచు జాక్షిలెలుఁగవృఁడతిశయిల్లె. 1433

గజోదయము, ఆ 2 పద్య 14.

పీ. ఇవిగదా సొబగుల ♦ నెనగించునక్షాచిందముల కర్ణహారమ్ము లయ్యె
నివిగదా గబ్బిపాఁలిండ్లగుబ్బలులకు, గంధసారస్తానఁకంబు లయ్యె
నివిగదా కెంజాయఁలీనెడునడుగుఁడ, మృలకుహీరాశ్రమాఁపురము లయ్యె
నివిగదా పాంజిఁగినిపులుపచరించు, మైదీవియలకుత్తఁమంబు లయ్యె

గీ. నివిగదా నీలిదాలుచే ♦ నిరులు కొలుపు, కొప్ప మొయిలకుమట్టికాఁకుమాగులయ్యె
ననుచు జ్యోత్స్నాభిసారికల్ఁవినుతిఁజేయఁ, బండువెన్నెలచరగలుఁగినిండెదళల.

సుమనోమనోచిరంజనము, ఉల్లీస 5 పద్య 50.

గీ. కటికచీకటులనుభూతఁగణముమీఁద, జందురుండనుమాంతికి ♦ సాహసుండు
జల్లు వీభూతియనఁ బ్రజఁబుల్ల మలరఁ, బండువెన్నెలదశలెల్ల ♦ నిండుకొనియు.

సౌగంధికప్రమాసనంగ్రహము, ఆ 1.

గీ. పూర్వభూధరకిల్పియఁఖర్వకర్పు, రాండసౌధధిశాకుడ్య ♦ కాండమున ను
ధాకరఘటంబుచేఁబూనిఁయందులోఁ దనర్పు వెన్నెల పాలనుఁన్నంబొనర్చె.

సర్వకామదాపరిణయము, ఆ 2.

పీ. వనజారియుదయించుఁటనుబొంగిపొరలిజాల్గొనుపాలకడలివెఁబల్లుప యనంగ
విభుమండలంబను ♦ విరిగెత్తి నుండి వెల్వడి క్రమ్ముకొనెడుపుఁప్పొడి యనంగ
యామిసీకాంతపై ♦ సోముండుచల్లిన, పటవాసధూళికా ♦ పటల మనఁగ
మాతిబట్టుముఖులు పొఁచలరఁ దాల్చినమంచి, చలువమడుంగుల ♦ చెలువ మనఁగ

గీ. హరసి హరహీరమంఠ దారమంద, శరశరత్కంఠంబుండనుంఠదరత మేళయఁ
బందువెన్నెలజగ మెల్ల ధిండి పిండి, యారబోసినకరణి నింఠపారు చుండె.

నయనోల్లాసము, ఆ 3 పద్య 105.

గీ. అపుడుద్విజకోటిఁబుండె ధి ననుచు నాత్మ, నెంచిలదధీశ్వరుండుచేయించిభూన
భోంతకటమునఁబోయించి ధి నప్తికుసుమ, వియ్యపుఁజూపాడమోయనఁచెన్నెలలరె.

భరతౌభ్యపయము, ఆ 2 పద్య 190.

గీ. నెఱతావులుచెలంగ ధి నిండారవిరిసిన, మల్లెపూవులతోడ ధి వల్లః కిరి
కప్పురంపుటనంటి ధి విష్ణుఁబొరలరాలు, కపఁగంపుఁబొడితోడ ధి గలసి మెలసి
కమ్మవిల్తునిదాయ ధి కాఁపురంబైతగు, వెలిమల జగితోడ ధి య్య మండి
కఱజేల్పునిల్లాఁలిఁగని పెంపుఁ గాంచిన, పాలమున్నటితో ధి మేల మాడి

గీ. నిండికొనియుండె భువినిండ ధి పెండికొండ, కొండపిండులఁజెండెడుఁబిండిమాత్రి
పిండికలకండ వెలిఁదమ్మి ధి చండదెగడి, పండుచేయొండదండులు ధి నిండుజిగిని.

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 13.

వ స ం త రు థు.

లయగ్రాహి. కమ్మనిలతొంలేములఁకు మొత్తనసివచ్చు మధు, పమ్మలను గీతవిన ధి దమ్మ

లెనఁగంజూ

తమ్మల లనత్కినలఁయమ్మలనుగంధివకు, శమ్మలను నానుచుముఁద మొత్తనరహచా
లమ్మలగు కోకిలకుఁలమ్మలనివమ్మ మధు, రమ్మగుచు వీచె ననిశమ్మ నుమనోభా
రమ్మననశోకనిక ధి రమ్మలనుజంపకచ, యమ్మలనుగింపకవఁలమ్మలనునొప్పెన్.

భారతము, ఆది. ఆ 5 పద్య 138.

గీ. కమనీయకమలిసీఁకల్లోలపీఘలఁ, గదలురాయంచల ధి గతులయొప్పు
బహుపుష్పవల్లవఁపగిరచిత్రితములై, తనరాదు తరులతా ధి తరులసాంపు
మకరందరసపాన ధి మనవిలోలంబులై, క్రాలెడియెలఁజేటి ధి గములయాలివుఁ
బరిపక్వమంజులఁకలఁసాధిలేములై, పలుకురా చిలుకల ధి పలుదవంబుఁ

ఆ. బ్రహ్మచారు వేటువేటఁ ♦ బ్రీతిమైఁ జూపుచుఁ, జెప్పచునుజనంగఁ జిగురుఁబోఁడి
కనుచు వినుచు నిర్వికారసల్లాపంబు, లార నతని తెఱఁగు ♦ సరయు చుండె.

భారతము. ఆర. ఆ 7 పద్య 212.

ఈ. పల్లవపుష్పసంపదలఁ ♦ బంచి వసంతుడుకాఁపురాకన్
యెల్లవనంబు సంకటము ♦ లేదఁగఁ దాఁడికంబుమీఱ న
ల్లనఁగ్రోలికొలిమలఁదూనిలుడందుఁ బురాణపత్రిముల్
దుల్లగఁజేసె సత్కియఁ బట్టుత్వము కాముడు పెచ్చలింపఁగన్. 1441

విజయసేనము.

ఈ. చిలుకలపిందునొప్పిదము ♦ చిత్రసురాయుధలీల యేపునం
జెలఁగు మధువ్రతావలుల ♦ చిక్కనిమోఁతను గర్జ లుల్లన
తల్లరసపూరముం దెరలఁ ♦ బర్వట సాదులు గాక మేఘపం
క్తులక్రియనొప్పుభూరుహతత్తుల్ మధువేళఁ బయోదవేళలన్. 1442

నృసింహపురాణము, ఆ 2 పద్య 72.

ఈ. వననివహంబులెల్ల మృదువల్లుల నామృదువల్లులెల్ల లే
గొనలఁ దనర్చులేగొనలు ♦ గుత్తుల గుత్తులు లేజిగుళ్ళఁజెం
పొనరుచిగుళ్ళుఁ గ్రొవ్విరులఁ ♦ బొందగుఁ గ్రొవ్విరులెల్లఁ దేటులన్
మునుకొను తేటులెల్ల సుమత్రాఁతల నెంతయు నొప్పె నామనిన్. 1443

కేయూరబాహుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 47.

సీ. కామినిగంధూష ♦ కాదంబరీధారఁ, బులకించెనారామ ♦ భూమిఁ బొగడ
చివురాకుచవిచూచి ♦ చవిచూచియెలుఁగించెఁ, బంచమస్వరమునఁ బరభృతంబు
సంపుల్లకోరకఁస్త బకోచితంబైన, కొరవిపై బ్రమయించెఁ ♦ గొదమతేఁటి
పరివక్త్యసహకార ♦ ఫలరసాస్వాదన, ముదమునం గీరంబు ♦ చదువఁ దొణఁగె
గీ. విటపదీసమదయములు ♦ వివిధవిధుల, నుపవనక్రీడసల్పిరి ♦ యుబ్బు మిగిలి
యఖిలజనులకు సంతోష ♦ మావహించె, మాసరములైన మధుమాపఁవాసరములు.

శివరాత్రిమాహాత్మ్యము, శ్రీనాథ. ఆ 3 పద్య 118.

సీ. ముక్తప్రత్రవ్యాజమునఁ జీరనడలించి, కలికలన్బలకలఁ ♦ గలుగఁజేసి
పాలివోనితావులఁ ♦ బూలదండలఁ జొట్టి, కడలేనిమధుసూత్ర్యమునఁ దేల్చి
రఁదభిర్భుంకారఁమణితముల్ ఘటించి, దీవిచక్కెరలూస ♦ మోవి యాని
పరవమన్నతేఘలఁస్త నమలఁ గబళించి, కళదేటుతనుపల్లిఁ ♦ గోగిలించి

గీ. కైకరాచిల్లుచల్లుచల్లుల నలర్చి, మరభికస్తూరిరజములు ♦ సాంపాద
కలతవనలట్టి గూడి రాగముపహించె, మాధవుడుహృష్ణనిఖిలక్షమాధవుండు.

పంచతంత్రము, బై. వేం. ఆ ఖి.

చ. ప్రియపరిరంభద్రాధిమ ♦ కైకరాచిల్లుచల్లుల నలర్చి చేయు గా
స్వయమని నీతునందచెలుచునల్పప్రతిభాపంగవచ్చె దా
రయమున దెచ్చి యాముతువురా జలిపిచ్చితో అంగిరయ్యవ
స్వయచితిమేకదా విపదిదైవ్యమనం జనుమాట యింతికున్. 446

ఉ. కున్దనముల్పవల్చి రిజిగుబల్లనొత్తిలి హత్తి వేంజూ
మిష్టలలర్చుగాడ్పుల కంఠకు గ్రమింబున ఘర్మశంక మై
నుచ్చతిలంగ దోమతెర లుప్పరమెత్తిరి దక్కిరూపుము
లెప్పరమెనలోహశకటప్రకటికరణంబు గామినుల్. 447

ఉ. నైపుణి జంపనాదిగహా ♦ నద్రుమసారభవించిదామప
క్షిపరిల్లమాక్షికమణిప్రకరంబులు గోచి చక్షిణా
శాపవసుండు నల్లువెడలజల్లు జనించెన కాక వీనికే
లాపాదమంగనప్పలప ♦ మప్పుడునా పనిదోచె గ్రొన్ననల్. 1448

అమృతమాల్యద, ఆ 5 పద్య 99, 104, 114.

నీ. సాంపాదపాటమరియిచి నెజివాసినయట్టి, యాకురాల్పుగండ్లయందువొంగి
యతిబాలకీరచ్చి ♦ దాంతురాకృతి బోల్చి, కరవీరకోరక ♦ గతి గ్రమమున
నరుణంబు మొగ్గలై యరవిచ్చిపికిలియొకలదండలట్లుగుంపులయి పిదప
రేఖలేర్పడగ వర్ధిలి వెడలై వెన్ను, పసరువాలుచు నిక్క ♦ బసరుక వ్వు
గీ. పూటపూటకు నెక్కగ ♦ ప్పనకుందగిన, మొలుగునానాటికిమీదగిట్టకొనంగ
సోగయై యాకునాలంగుజొంపమగుచు, జగురుదళశ్రైచదరుల తా శ్రేణులందు.

మనుచరిత్రము, ఆ ఖి పద్య 27.

చ. ధవునిసమాగమంబున నుదారతదిప్తవశాప్తి బూని చి
త్రవితతభూషణాశులను ♦ దాల్చెవెసం జిగిరించె నల్ల మా
ధవునిసమాగమంబున నుదారతదిప్తవశాప్తి బూని చి
త్రవితతభూషణాశులను ♦ దాల్చివెసం జిగిరించెవృక్షముల్. 1450

. మాధవుశాసనంబునను ♦ మాద్విజముఖ్యఫలప్రదాత్రియై
తాధరణింజెలంగగతి ♦ పద్ద వనీరమయొప్పియప్పుడా

మాధవు నాజ్ఞసద్విజనమా జమునందు ఫలప్రదాత్రియై
తాధరణింజెలంగెను ముఠారససత్ఫలవృక్షరాజ్యయై.

1451

సకలకథాసారసంగ్రహము, ఆ 3.

- నీ. తరుణారుణాంకుబంధురరసాలకిసాల, పటలిపక్షికాస్తుభంబుగాఁగ
సౌవర్ణవర్ణభాస్వత్కర్ణికారాభ, రమణీయహేమాంబురమ్ముగాఁగ
వికసజ్జపానవీచనకన్దుతిన్నార్చి, కురువిండకోటీరఁ గరిమగాఁగ
నతికోమలక్యామలూంచత్తమాలవ, న్యాయుచినెమ్మేనిఁ గొర్రు గాఁగ
గీ. సంతతశ్రీసమాయుక్తసహజలీల, మదనజనకత్వనిజమహఁ మహిమ వెలయు
సర్వదిక్పార్శ్వనువిలాసఁ సరణి మెఱయ, మాధవన్నార్చి మాపట్టైఁమహినిరసీని.

ఇందుమతీపరిణయము, కు. ధూ. ఆ 2 పద్య 42.

- పీ. లలనాజనాపాంగఁ వలనావసదనంగ, తులనాభికాభంగఁ దోషప్రసంగ
మలసానిలవిలోలఁదళసాసవరసాల, ఫలసాదరశుకాలఁ పసవికాల
మలిసీగరుదనీకఁమలిసీకృతధునీక, మలిసీసుఖితకోకఁ కులవధూక
మతికాంతనలతాంతఃకలికాంతరనితాంత, రతికాంతరణతాంతఃకుతసుకాంత
గీ. మక్తకామోదమరవకాఁవికలవకుల, ముకులకలవనాంతప్రమోదవచిత
కలికలకంఠకులకంఠకాకలీవి, భానురము మౌల్చి మధుమాసఁవాసరంబు. 1453
పనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 126.

- నీ. చైత్రీకుండైరాగఁపామగ్ని నెఱపి త, పస్యాంతమైఫలప్రాప్తి నడరి
మధువై నవామోదఁ మహిమఁ జార్మినికాల, గురువై యశేషార్థఁగులఁగలంచి
నుమనఁవ్రీనూతియైఁకుకలీలఁ దనరిమా, ధవుండై పలాశభేదనమొనర్చి
యామినియై భూజునైకదుర్గతిఁ బాపి, సురభియై హరిహయఁస్ఫురణ మెలఁగి
గీ. సారసవనప్రయోక్తయైనకలవిప్ర, వరిశుభప్రది నానాసంవముల నెనఁగి
యవిని నలరె వసంతమత్స్యంతమధుర, పంచమస్వరపూర్ణతాభవ్య మగుచు. 1454
హరిశ్చంద్రనలోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 86.

- నీ. ఆలమింటఁ జెలఁగురాఁచిలుకలచారుపుల్, వేలుపుమన్నీనివిండ్లుగాఁగ
బూఁదేనియలఁజాలఁబొదలు తేటులమ్రోతై, రహిమించునులుములఁదలలిగాఁగ
మూఁకలై పొడవైనఁ చీకటిప్రమాఁకుల, చాళ్ళు గార్మిన్నమొగుక్కుఁగాఁగ
జెలుతురీయఁజూఁకుమిదేనియలసోన, వదలకపరియి పెన్ఁవానగాఁగ

గీ. పరిగవిటపాళిఁగూడియుఁ బహుపలాశ, మయ్యు నెంతయు బహుఁగోళఁ పోరియయ్య
భూజసంఘంబును మనోవిభుత్వమొందె, నహహమాధవసేవనిఁగ్గ మగునె. 1460

చమత్కారమంజరి, ఆ 1 పద్య 46.

కా. శ్యామాశుల్ పురుషప్రజంబును మనోవ్యాప్తిన్ ఫలక్రిలచే
నామోదింపఁగ నమ్మహావనివిభుండై మాధవుం డొప్పె నా
శ్యామాశుల్ పురుషప్రజంబును మనోవాప్తిన్ ఫలక్రిలచే

నామోదింపఁగ నమ్మహావనివిభుండై మాధవుం గొప్పఁడై. 1461

మమంజరినము, ఆ 1.

ఉ. తోవులవెంబడింగదలిఁ తొక్కనెఁ దేటులు తేటితొక్కలన్
బోడక నాలెఁ బుప్పడియుఁ బుప్పడితోడగెఁ బూవునోనయా
పూవులసోనలోమిగులఁ బొల్చెను ల్పతరుప్రమానమా
ద్వీపినరంబు నానెనుకఁ బీచెను జల్లని కమ్మలెమ్మరల్.

1462

సత్యభామాసాంత్యనము, ఆ 2.

సీ. నవజాతవిధిపల్లవజాతరుచివిలా, సముపల్లజడలకెఁజాయగాఁగ
మదనభగ్నిమత్పంధిఁ మరమరీచియంబు, గళహాలహలకాంతిఁ కలనగాఁగ
ప్రత్యగ్విలసితఁ ప్రసవోచ్చలచ్చాయ, మహితవిగ్రహాపాండిమంబుగాఁగ
నమితమరందపూఁరములయాసారంబు, పటుదయాపరుషవిధిమముగాఁగ
గీ. నంచితౌరామలక్ష్మినిఁ త్యానపాయ, భూమిధరరాట్మమాఠిలఁలామగాఁగ
సకలభవనజనానందఁ జనకుండైనమాధవుఁడుమాధవునిపోల్కిఁ మహిమఁడనరే.
సీమంతినీకశ్వాణము, ఆ 2.

చ. చిగురులచాలుడాలు పెనుచిచ్చుకన్నుగఁబుష్పరాశియ
తొగ చెలికానిబాగులుగఁ దోరపుఁదీవెలుపాపపేరులై
తగ నెలఁదేటిపిండుమెడఁదాల్చినకప్పగ నీకుపోల్కిఁ బెం
పగువనరాశిమాధవనఁమాగమలీలవహించె భూసలిన్.

1464

నలచరిత్రము, సి. ధ. ఆ 3 పద్య 198.

సీ. ధరి పాండుపత్తైఘములు నేలకుఁదొంగ, ఘనవన్ప్రియలీలఁ కడు వెలుంగ
జూగురే జేమాటిఁ శరములు వికసెంపఁ, గువలయంబొకవింతొకమరుఁ గాంచ
బాపురే యెండయేర్పడ లోకమొఱపొంద, వనిసారసవనంబు పెనుపుఁ జెంద
బయ్యరే పథికసంహతివడంకఁ దొంగ, నిలఁ దోపుఁబచ్చఁబులుచెలంగ

గీ. గనపమితజాతివిన్నూర్తి ♦ కడకఁదాయబువమిగనుపట్టిమిగులనఁచున్మొసఁపె
జారుతఁదూర్తిశకలర్తుఁచక్రవర్తి, మధుఁడు తనయందొ సకలర్తుఁమయతఁదోఁప.
చంద్రాంగచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 72.

గీ. సవనదుక్కాసమఁడు వసిఁపాండవేయ, లలనదీర్ఘచ్చదాంతుకంబులహరించ
గలికికుకనూర్తిఁజేసినిఁసలయఁహేతు, మయపటముఁడెయఁయ్యెడఁమాధవుండు.

సీ. శుక నాదములున్నిజఁగుత్రిభూషములుగాఁగఁ, సకలొకములఁక్షతలుగాఁగఁ
జేటివాటలుపురంధ్రగీతములుగాఁగఁ, గిసలములోలోరణఁవెనములుగఁ
చలుకవ్వరంపుఁచిఁప్పలువితర్దులుగాఁగఁ, బుష్పాదుల్యలిగఁడఁపాడులుగాఁగఁ
జెలిమెల్లమొగ్గచాఁల్పులుతలఁద్రాగ్నిఁగ, విరితీగేపాదలుపంఁదిరులుగాఁగఁ

గీ. బుష్పితపలాశనికుంబఁములునివాళి, పశ్యేములుగాఁగ నిర్భరఁపవనచలిత
తరుదంబులుభద్రవాఁద్యములుగాఁగ, వనపథామణిఁ జైత్రుఁడుఁద్యాహమయ్యె.
రసికజనమనోభిరామము, ఆ 2 పద్య 10, 14.

సీ. గున్నరేమామిడిఁగుంపులచిగురాకు, గాసంపుగమికి తన్ ఁఖా లాసంగి
పూఁబొదలోవిరిదేసె ♦ పొట్టిజీతంబుల, నల్లమూఁకకు మొకఁబిల్లచేసి
పరుపంపుదాడింబఁతరువులఫలలాభ, కారిశూరులకుజాఁగీరు లాసఁగి
పూపుపుప్పొడిదిన్నె ♦ తావులెల్లను సదా, గతివేగయలను భిల్లతులుజేసె

గీ. యొక్కమొగిఁ దుపౌజులు ♦ పిక్కటిల్లి, క్రొత్తపూగుత్తికత్తిచే ♦ వాత్తివిరహ
చిత్తవృత్తులడంప దంఁడెత్తి నెడలె, కంతుఁడుద్యోలీలపంసంతవేళ. 1488
తాలాంకపందసిపరిణయము.

సీ. కుంజఘసాఘున ♦ కోర్కెడగళతోర్కర, కనికాయపటుకర ♦ కానికరము
తరునుమాగ్రవసిపఁతస్మధూళితవర్ష, కలికాతనుమరజఃకర్షమంబు
అరుణకిసాలశంపాలోకవనికృత్త, విరహిణీచిత్తదర్శివీకరంబు
నానాపృసవకూర్తికానగారిశరాస, రటదశీరమమయాఁరస్వరంబు

గీ. కోకిలకుహూగ్రవజ్రనిఁస్టోషదలిత, మాలతీస్వచ్ఛతరుగుచ్చ ♦ మత్తహంస
కంబయిఁలంగెవర్షఁకరణిఁబుతుల, మిసరంబగువాసంతఁవాసరంబు. 1489
మిత్రీవందాపరిణయము, కుం. వెం. ఆ 2 పద్య 75.

సీ. శిశిగర్తుగలిచి నిఁక్షిప్తతేఢనమెత్తఁ, గనుపట్టు పద్మరాఁగంబాలనఁగఁ
దద్బలంబులఁగొట్టి ♦ తఱిమిమేనులాడుల్చి, కైకొన్నబంగారు ♦ రూకలనఁగ
తనభుజాభుజగతంఁతస్యమానంబులై, గాఁగిలుప్రతాపాగ్ని ♦ కీలనఁగ
తనమోఁడ వనదేవతలుజల్లనెల్లెడఁ, చగుకుంకుమవనంత ♦ ధారలనఁగ

గీ. ఓరహీనైత్తుటఁజొత్తిల్లు ♦ శిరసులనఁగ, నరుణతరుణపరివాళంబు ♦ లచటనచట
గగియు బుజురాజునింజొలగఁబుఁజేసె, మదనసేనాధిపత్యసంఘదలువొదలి.

గీ. ధగములనునట్టిపచ్చరాత్రులందు, మొగ్గముత్యపరిస్వస్తికంఠులుఘటించి
తలిరుజోతు లమర్చి మాధవునిఁగూర్చి, తీగయెలనాఁగ లారతుల్ డిప్పిరపుడు.
కార్తీకమాహాత్యము, ఆ 4.

శా. అంత న్నాగ్రింతవనాంతరాంతరకృతాంతాశాంతవాతాంకురా
హంతాక్రాంతనితాంతతాంతమృదువృంతాంతతపంతతానశా
ఖాంతర్దంతురకాంతపల్లవలతాంతాలోకచింతాకన
తాంతాస్వాంతము వింతవింతగ పసంతంబెంతయుం బొల్చినన్. 1472
యాదవరాఘవపాండవీయును, ఆ 2 పద్య 7.

శు. కమలామోదముసంఘటించి శుకవాక్యంబర్థినాలించి యా
నుమనకాండము లెల్ల బోధముఁగనన్ ♦ శోభిల్లఁగాఁజేసి ని
త్యమవాధూతిఁబలాశభేదనకళావ్యాపారయైమాధవుం
దు మహిం గౌరవజాతిసేవఁడఁచియుండున్ సద్విజు లెచ్చఁగన్. 1473
బిల్వణీయును, ఆ 2 పద్య 6.

గీ. సద్విజులిపనంగంబు ♦ సరిసతరము, ప్రణవవిన్నూర్జితమబీజబంధురంబు
పల్లవాలంకృతము ♦ ఫలప్రదముడైన, యాగమస్థితి నొప్పె సర్వాగమములు.
అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 40.

ఉ. ఆత్మజీఁ జిత్తజాతవిజయాంబుజమందిర కాటపట్టునాఁ
గొత్త మెఱుంగుఁగ్రొన్నవల ♦ గుంపుల చక్కిలెగింతనాశుభా
యత్తతనొప్పె బుప్పసముయంబు సమంచితచంచకీలో
కోత్తరచిత్తమై వనసంఘజ్వలపైకవధుసమక్తమై. 1475

చ. ననవిలుపాదుసాపనుపుంసన్ మధుఁడెన్నరులస్కరుర్విజా
లనుపెనుగుత్త దారులపాంతరసీమలలో మరుత్కళం
గొని చివురాకు నెత్తురులు ♦ గుప్పఁగఁ జైకముఁ గూర్చుదాక మొ
త్త నమయిపట్టెత్తినగతిన్ దెరవైవగుడాకుల త్తఱిన్. 1476
సూర్యతనయాపరిణయము, ఆ 2.

సీ. ప్రాణకుంజద్రోణపటమంజరములొప్ప, సుమనోమనోవితానములు మెఱుఱు
మలయపనిరడింకింబు యాడిగము నెయ, నవ్యకాంచనభూషణములు వెల్లుగఁ

బరభృతమాధవప్రతతులుగొలియాడ, లతికాంగనలవాట్లు ♦ గతులు వెలగె
దతభృంగగాయకప్రతితి గానమునేయ, శుకశారికాద్వైనికులు గొలున
గీ. వనధరాస్థానమునమాధవప్రభుండు, నిగ్రహోసుగ్రహక్రియా ♦ నిపుణుల పరుకు
మధుపమానిన్యజాతుల ♦ మదమడంచి, యధికభయలకుఁ బచ్చడాళిపుడు : 92.

వాసవదత్తాపరిణయము, వ. పీ. ఆ 2 పద్య 67.

గీ. పథికనిశ్వాసఙ్గభమునవేడిమిఁ జూపి, సవినయన్సూర్తివేసవిభజింప
గళదురునుమరపచ్చలమునజడిఁజూపి, వారకనేవింపవన్నబుతువు
వ్యాకోచమువైతప్రపమువనితాభ్రై, భవముఁజూపిశరద్యతువుగొలువఁగఁ
బాటరగిరికితప్రపనమిషమునతై, త్యముఁజూపిహేమంత మమసరింప
గీ. శుకపికగరున్మరుద్ధాత ♦ శుభ్రపుష్ప, రజముపేర హిమానిదోరముగఁ జూపి
యవిరతంబుగ శిశిరర్తు ♦ వాశ్రియింప, సకలబుతురాజమయిన వత్సంత మలరె.

కవిజనరంజనము, ఆ 2 పద్య 12.

గీ. సరససహకారకునుమకేసరసమూహ, గురుతరామోదమయదిగంతరముమధుర
మధువిధురమధుపముమధుమాససమయ, మెన్ననికీవేడ్కవాటింపదిజ్జగమున.

భర్తృహరినుభాషితము, ఏ. ల శృం. పద్య 86.

క. కమనీయవసంతప్రియ, సమాగమప్రభవహర్ష ♦ సమధికపులకో
ద్రమకలనఁ బూనె లతికా, సముదయమన నూత్నముమళి ♦ జాలము లెనఁగెన్.

జాహ్నువీచాహత్యము, ఆ 2 పద్య 108.

చ. తలరులా సంజ కోకిలవిధానము చీకటి పూలబారు ను
క్కలగమి యేచిపూచినచొకారపుమల్లెలచాయ లెన్న వె
న్నెలలుగ మాలరీవిరహిణీవదనాబ్జసుమస్తికారియై
నెలకొనియెన్ వసంతరజఙ్గినీసమయంబు నుభోన్నజగ్గితిన్. 1 '81

రామకలసము, ఆ 1.

క. తమజరఁ బొరిగొని తరుణ, త్వము క్రమృత నొసఁగుమఱుచు ♦ ధరణీదేవ్
గ్రమమునఁ బూజించినగతి, యమరఁగఁ దరులెల్లఁ బండుటాకులురాల్పెన్.

సునందాపరిణయము, ఆ 4.

గీ. కలకంఠనాదంబుకాహళద్ధనిగాఁగ, దగుమరందమువసంతంబుగాఁగఁ
జిలకపల్కులుద్విజాశీర్వాదములుగాఁగ, వ్రాలుపూవులదలఁబ్రాలుగాఁగఁ
రుమ్రెదల్ హోమాగ్ని ♦ ధూమరేఖలుగాఁగ, లతలుపుణ్యంగనాతతులుగాఁగ
వెలుసులేజగుటాళుకులు నివాసలుగాఁగ, గునుమరబంబుభంగ్గండిగాఁగఁ

గీ. స్థలసర్వో జాతపతులుగంధచపకములు, గాఁగ మీనధ్వజాఁడుయాష్టకతవహించి
కడిమిమీఁగఁగ గావించె యీ సునవివాహ, విధులు మాధవనసరమామిఁగునమునకు.

దిలీపచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 6.

తా. కంతుండన్నచిజీరుఁడాగ్రహసముగ్నసూర్తిలోకత్రయా
కాంతాకాంతమనోధనపృథితిదాగై నోదలంపూనిడు
ద్దాంతప్రక్రియదండయాత్ర చనుమాప్యంబంటఁజైత్రస్ఫుర
త్పాంతారామమురత్తవస్త్రగృహశోభంతేసి చెన్నారెడున్. 1484

నాగ్నజితీపరిణయము, ఆ 2.

శీ. నలువంకఁదగుకాంచనములపూమొగ్గలు, ప్రజ్వలల్ స్తంభదీపములుగాఁగ
పొన్నకొనిననకమ్మపుప్పొడినిన్నియ, డంబు మీసినదాడిమంబుగాఁగ
విసుకుఁగెందలిరుటామలగుంపులందంద, చఱచుహరిద్రహస్తములుగాఁగ
కలకలకంతికాకలకలభాసంబు, లల్ల నేరెడిపాటయనువఁజూపఁ
గీ. ప్రేమమీఁగలలతకూన యేరఁటాండ్రు, కొమరెక్కివిరివెండిప
యలతిఁజెవిల్లిలివాయనమంసుకొనఁగఁబ్రథమముకువయ్యెనవలక్ష్మిప్రాభవమున.

దశావతారచరిత్రము, ఆ 3.

చ. ఘనతరులాశ్రితద్విజనితాయహృద్విభవప్రదాశ్చితా
తనుసుమనశ్చటారుచివితానముపేరునుకీర్తిలాభముం
గనుఁగొని రాగసంపదననంతవదంబుభజించి యెంతయెన్
మనుటయుఁబాత్రదానమహిమంబదియట్టిదకా గణింపఁగన్. 1485

శకుంతలాపరిణయము, పె. నా. ఆ 2 పద్య 15.

శీ. కలకంఠములునోరు కాయకవడిగయ్య, పవ్విసములమీఁద
పరిమళనుమఘలభరిముచే దరులొప్పు, దేటుదాటులమోతఁబెసలఁగప్పు
గునుమాముఘఁడుపుప్ప కొదండముధరించ, వలిగాడ్చుపుప్పొడివనుధనించ
కారికాశుకహంససంచారములుమీర, పూఁజేసెసోనలు పొంగిజూట

గీ. జాతిగఱుఁగుఁదబాంధులభీతినింద, జీర్ణవగ్ధారిల శేఱిజగురుగాలి
మంచు తెఱవీడ శృంగారమహిమతోడఁజూఁగిఁదగెకాంతవాసంతకసమయమంత.

చెన్నబసవపురాణము, ఆ 4 పద్య 16.

శీ. కమనీయశాకాధికతరులకుసరాగ, పల్లవయోగంబు పొత్తమయ్యె
మృదులతప్తగుణైకపదనుమనోరసి, తోమృతనవరిజోయుక్తిఁజెందె

ఁంచమసహితమై ♦ పరభృతస్విజకోటి, పాంథపేదనకు నుపక్రమించె
సకలరసజ్ఞాళి ♦ సముదయం బతిమాత్ర, మఘపానవశముచే ♦ మదముఁజెందె
గీ. జాతికి విరోధి యగుచు వంశంతనాముఁ, డైన యన్యాయనృపతివంశాంతభూమి
యావరింపఁగ నిటు లకృత్యములు సాఁగెఁ, బ్రజలురాజానుప ర్షనృపరులుగారె.
ధరాత్మనాపరిణయము, ఆ 3 పద్య 2.

ఉ. చిర్రితరప్రసూనమఘునీవనబుద్ధమనోజ్ఞచంచరీ
కట్రము పల్లవగ్రసనకామపికాళివిషాదపల్లికా
దాత్రము కామినిజననితానమనోగతమానధీరతా
క్షేత్రము వైత్ర మొప్పెమమసాయకకేళిరనైకపాత్రమై.
1489
కృష్ణజన్మఖండము, ఆ 3.

ఉ. అందముగానిజీర్ణదళనాంబరమున్విడనాడి వేడుకన్
గెందలిరాకునల్వఁ దులఁకింప ధరించి మిళిందహోమున్
బొందుగఁ దాల్చి మాధవుని ♦ పొందున వానకసజ్జలీల నా
నందమెసంగ వన్యరమ ♦ నవ్యరుచిం దనరాఁరె నత్తజీన్.
1490

చ. కనదలిపాలిచూచుకవి ♦ కన్వరగుచ్చకుచ్చకాకాశన్
ఘనశుక రాజవాక్పటిమఁ ♦ గాంధర్వలావళిభూషణంబులన్
దినపరిరాగగంధమును ♦ దాల్చివనావనికాంశయావసం
తున కనురాగ మొప్పఁగను ♦ దోచెను దత్సమయాగమంబునన్.
1491
వల్లవీపల్లవోల్లాసము, ఆ 1 పద్య 110, 111.

మ వనవీధిం బవనాహితుండితుఁడు కాశ్యంపై నభృంగావళీ
స్వనతుందీరవ మొప్పగుచ్చవణయుగ్వల్లీభుజంగాళి నా
మనిమ్రాలన్నటియింపఁజేయ నిడె శుంభద్విద్రుమశ్రేణికం
దనకుంగల్గినవెల్ల నిచ్చునుగదా ♦ త్యాగాభిరక్తుండిలన్.
1492
నయనోల్లాసము, ఆ 3 పద్య 91.

సీ. వికచగుచ్చప్రసేవకసముద్ధరమైన, పువ్వఁగొమ్మప్రవాళముగఁ దనర్చి
ధవళపుష్పంబులన్ ♦ దంతపు మెట్లపైఁ, దతచంచరీకాళి ♦ తంక్రమ లమర
వల్లికాబాహుమృతల్లికాగ్రంబునఁ, జెలఁగుకంజగురుటంకగుళులఁ జేర్చి
చవనలేపనమునఁ ♦ బల్కటు మీటుచుఁ, గలకంతరవ ముపాంగఁబుగాఁగ

గీ. సాగనిగరిమమా పనిసరిసరిధని, మగనిగనిమానినీపగఁ మా యటంచు
మించిమధులక్ష్మీవీణవాఁ యించ సాగెఁ, బ్రీణయకుపితలమననువిహ్వలతనోఁడ.
శంతనూపాఖ్యానము, ఆ 2 పద్య 9.

గీ. ఎనలేనిరంగుల ♦ ననలగుత్తులఁదగు, నీరాలుసాగ సైస ♦ యిండ్లు గాఁగ
గాలితాఁకుడులచేఁగఁడునూఁగుదీనియ, లూడిగాలొనరించు ♦ జేడియలుగఁ
గోలకొలనంచలు ♦ గోరిక లొనరించు, రొదలులగ్గులొనంగు ♦ రొదలుగాఁగ
సరిదేఁటిఱుంతులు ♦ చక్కనిగాణీల, తందశాలనెసంగు ♦ క్రందుగాఁగఁ

గీ. దేటుగలకోయలలు గాణఁతెగలుగాఁగఁ, జిలుకదాఁటులు నేలజేఁజేలుగాఁగ
హాళిగొనిననకారణుఁ నేలఁతేఁడు, గానవీరిచేయిఁజేకొని ♦ కడుఁదనరె. 1494
శుద్ధాంధ్రనిరోష్ఠ్యనిర్వచనకుశచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 34.

చ. విటపిలతలో వసంతశుభఁవేరేను మున్నుగఁ బండుటాకులన్
దటుకునరాల్చి పల్లవవిఁతానముదాల్చెను బచ్చిమొగ్గలన్
ఓటశిరమందుగ్రాలఁగ ముఁదంబునజీర్ణపటాలివిప్పి క్రొం
బటమాలఁ దాల్చి యక్షతలు ♦ పైనిడఁగ్రాలుచధూవరుల్ గతిన్. 1495
సావిత్రీపరిణయము, ఆ 2 పద్య 5.

మ. తమకుంబోద్రయొనరైభూతరణి ప్రీతింజాలఁదత్త నిర్వికిం
విమలంబాపరిధానభూషణములే ♦ వేలొందఁగాఁజేసి నే
మముగై కొందుమటంచుఁబాడపములన్ ♦ భాసిల్లనల్లసఁజే
తములైపుష్పితమయ్యెసాంగముగ నిఁత్యానందసంశితన్. 1496
పట్టాభిరామా యణము, ఆ 2.

మ. కలయంగాడ్పునఁ దూలుపుప్పొడి దివింఁగప్పొరుమారుండుతే
హ్మలనారామరమాపసంతులఁగఁజంఁకంఁజెండ్లిసేయించుచో
వెలయంబట్టినయల్లభంచుపగిదిన్ ♦ వేమాఱుఁదహ్మమిపైఁ
జెలువొందించుచు రాలఁ బుష్పవితరై ♦ చేసన్నఁబ్రాలోయనన్. 1497
పృథ్వీమృచరిత్రము.

గీ. చిలుక గోర్వంకకోయిలలమొత్తముద్దు, లూడి నెడునుడులుప్రాఁనుడులుగాఁగ
వికసించినట్టివాఁలికనుమసంపంగి, తుటుమా జన్నంపుఁదఁమ్మఁటులుగాఁగ
గాలి చేసటునిటుఁ ♦ గదలియా డెడుపత్త్ర, నముదాయమలుధవిఁత్రములుగాఁగ
శామలురాలిన ♦ మ్రాఁతులు పనులను, బండ్లంపనిడిసి యూఁపములుగాఁగ

గీ. సవడిమాక్రితులక్రిందరాఁగి నకపురపుర, దిప్పులువెలుంగుయజ్ఞవేదికలుగాఁగ
మారుఁ డనియెడుసోమా సింహముఁజేసి, పాంథులనియెడుపశువులఁబట్టిపాగె.
కవిజనచకోరచంద్రోదయము, ఆ 2.

గీ. సకలనరసాతిశయదీతి ♦ సంఘటింపఁ, బాలువడియును శుకశిశువృకరయుక్తిఁ,
పక్షపాతానుమక్తిఁగాఁబ్రబలె ననఁగ, నమరిచెపసంతుఁడిలమన్మథాతిశయము.

గీ. తుమ్మెదలకునోగిరమ్ముదొనలరుల, కమ్మఁదేనియలెల్లఁ ♦ గుర్రమ్మరించెఁ
గీరవారంబులఁకారివేరంబుగా, ఫలబాలములనేల ♦ పాలుచేసె
దొరలునంటునఁ జూరు ♦ తరులనంటి పెనంగు, నలలఁకూనలఁ ♦ నొల
వని నిచ్చుఁ దమయిచ్చువనల్లఁగముల, కన్నులపైఁ బరాఁగములునల్లఁ

గీ. విదహిజనమానసమునేర్చు ♦ విధమునేర్చు, భావభవైశ్వర్యకావ్యపహించె
గాలియావేళ దాక్షిణ్యతాలియయ్యుఁ, జంచలాత్మలఁదగవత్వంశిఁచందగవె.1500
గాధేయోమాఖ్యానము.

గీ. సల్లలితామోద ♦ సల్లలితారుణ, పటకుటిరమ్ముల ♦ భ్రమరనాద
గీతంబురంజిల్లఁగిరపికాదుల, రవముమ్మదంగాది ♦ రవముగాఁగ
మందానిలుండుపిఱుండవసించెడి, గాయకుండుగ లతాకాంతలెల్లఁ
జివురుచేతులఁదిరిప్పి ♦ చెలఁగి నాట్యము నేయఁ, బూవింటిపాదుపాపువ్వవీతి

గీ. పఱలఁజేసి వసంతభూవరుండు పుష్ప, రజముమకరందమునుగంగధరజనుఘనవ
సంతమునుగా నమర్చి లఁతాంతహరి, సంతతియొసంగెననఁగ వసంతమలరె.1501
భాగ్యపపురాణము, ఆ 6.

గీ. పొన్నగున్నలచాలు ♦ పొంబట్టువలువతో, రములైనపటకుటిరములుగాఁగ
నవరసాలచ్చటానవపల్లవవ్యాత, మమితమంగళతోరణములుగాఁగ
పికపిఠీపంచమ ♦ ప్రకటనిస్వానముల్, వేణువీణాగాన ♦ విధులుగాఁగ
కేకకేకలశత్రిలోకభీకరతాప్రదములైనజయకాహళములుగాఁగ

గీ. భ్రమరగానంబు శుకములభరతవిద్య, వరకపోతమ్మదంగనిశ్చవ్వనముచెలఁగ
గణికలునటింపఁ జూచితే ♦ కమలనయన, కొలువుఁ దీర్చినసంతభూతలవిభుండు.

గీ. కునుమబృందములపై ♦ ముసరి గుంపులుగట్టు, భ్రమరచంద్రులుమేఘునమితిగాఁగ
మహిఁబొటపొటవారిలుండుకరంబిందువుల్, వర్షాగమోత్సాహమైనఁగ
మలయానిలోద్ధూతమహిరుట్పతత్ప్రిమా, నములువ్రాలినకరకములుగాఁగ
దెసలుగ్రమ్ముచు వారిలుఁజే నెవాకలచాలు, ఘనమలొనెయ్యేళ్ళములుగాఁగ

గీ. బుప్పదులతోడమిలితమాపుష్పరసము, పంకసంకలితములైన ♦ పదముగాఁగఁ
యావంతర్తువీక్షించి తేవధూటి, నేడుషర్షర్షధర్మముల్ ♦ నెరపెనహహ. 1503

కుబ్జాకృష్ణవిలాసము.

సీ. మదనునియాస్థానమంటపంబు లనంగఁ, జాతపోతంబులు ♦ సొంపుమితై
నంగజరాజుసింహాసనస్థలలనఁ, బున్నాగములచూలు ♦ సాలుపుమిగిలే
ననవిల్లుశృంగార ♦ నాట్యశాల లనంగ, వకుళంబు లెంతయు ♦ నన్నెచూపె
నతనునిక్రీడాగృహంబులోయన నొప్పి, మాధవీనివహంబు ♦ మహిమందనరే
శంబరారాతిపటుశస్త్రశాల లనంగ, లీలఁ గన్నట్టైజాతిమల్లీనీకుంజ
పుంజములుమించె మంజులపుష్పలతల, క్రీకరంబును సకలసౌఖ్యాకరంబు,
నగుచు విలసిల్లె నంత వైత్రాగమంబు. 1504

ధనాభిరామము.

గీ. మాధవవరప్రసాదసౌమగ్నివలన, యామృదిక్ష్మాంతనికటపఁనాగజీర్ణ
పర్ణచిత్రపరిష్కార ♦ పటలి పడలి, యనిలడింభకగర్భిణి ♦ యగుటఁ దెలిపె. 1505

క. తలఁప నుదాహరణాకృతిఁ, గలకల రంజిల్లనరస ♦ కపికావ్యమునుం
బలె నెడలమత్తకోకిల, కలయన్మధువేళవనికాయం బలరున్. 1506

రామాభ్యుదయము, ఆ 1 పద్య 160, 170.

క. భ్రమరకమలుముఖసంగతి, నమరమధుస్వేదయక్తయైవనలక్ష్మీ
కమలాననయుపరతిచే, తహాధవునిఁగూడినట్లు ♦ దగునవ్వేళన్. 1507

సర్వకామజాపరిణయము, ఆ 2.

గ్రీష్మర్తువు.

—:౦:—

మ. హరి యంభోనిధి పొచ్చె శంఖుఁడు తుహారాద్రిప్రభురబ్రాహ్మక వా

గ్వరఁ దుద్యన్మకరందదుర్దినపమగ్రంభైనయుత్కుల్లపం

కరహంబున్ భజియించె దీనిముసుగల్గంగాంచియేకాక యె

వ్వరి నింకేలసహించుగ్రీష్మమనఁగా ♦ వర్ధిల్లెఁ దాపోద్ధతుల్.

1508

హరివర్ణము, పూర్వభాగం. ఆ 8.

చ. మలయజవారినేకమల ♦ మా క్తిక నూతనహారలీలలన్
వలిపెపునన్న కావులను ♦ వారిరుహక్షులపీఠగుజన్ములన్
గలిగినచట్టిరింకికెం గాకజవావలియిట్టివేసవిన్
గలదెశరణ్యమస్య మనఁగఁగడుఁ బేర్చె నిదాఘదాహముల్. 1509
నృసింహపురాణము, ఆ 3 పద్య 88.

చ. పరిమెయి మెట్టితోల్లబహుభంగులఁ గార్తిరెడు మిత్రుడైతుగ్రినిం
బురిగొనవచ్చె గ్రీవు మను ♦ పొచ్చపుఁ బేరఁబురారిఫాలభా
సురపటువహ్నియంచువెఱఁజొచ్చిన మన్మథుఁ గాంచె సత్తతీన్
సరసశరీష కేసరలఁసన్మహిళావృదులాలకాగ్రిముల్. 1510
నృసింహపురాణము, ఆ 3 పద్య 98, 72.

కా. ధారామండితసాలభంజకలచేతన్ జిత్రయంతోన్గళ
త్యారామోదతుషారపూరములు విస్తారంబులైపద్మఁగాం
తాయాథేక్షణిప్తితోడనచఘాత్యాధీశుపైఁ జంద్రివం
కారాధ్యుండని చంద్రికారసమునింపైకైకైలుచందంబునన్. 1511
కావ్యాలంకారచూడామణి, ఉల్లాస. 3 పద్య 100.

ఆ. వాఁడిరుచులుగల్గు ♦ వానివేడిమిగీర్ష్య, కాలమందు జగము ♦ గలయఁ బడియె
బ్రహ్మ జనులకొఱకు ♦ బ్రహ్మాండఘటమున, నుష్కరసముఁ దెచ్చియు నిచెననఁగ.
భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వ. పద్య 718.

సీ. నిర్భరప్రభలవేణికలింకఁజట్రాలఁ, బేరిన ప్రాచిపెన్పట లెగసె
నెఱుకులుపడియనీతిపురగువ్వలఁబట్టె, బోయునీరాడండఁ బొలమునెఱుపె
సురగాలిదనదగ్ధతరుఫ్గతతిరేనఁ, బాపురాలనిడేగ ♦ శదుపుదూతె
నిదితద్రుచ్చాయ ♦ నిలువక జరుగ నెం, బడిగనద్దగవంక్తి ♦ పొడలువైట్టె
గీ. తేజ్రహులునుకుదికిన్ ♦ చీరలాఱు, చాకిరేవులగములయ్యె ♦ సకలదిశలు
దెలుపులుగఁదోచెనెండమావులబయళ్ళు, గంచెనివియెండనదిజ్ఞుఁఖములురాఁజె.
గీ. ఎనఁగుకట్టావిక్రియ నావిఁరెగయఁబగటి, యెండయుడుకారకుండభూమండలమునఁ
బొలిచె మావటిపండువెన్మైల చకోర, పోతవిలతికిఁ జాపట్టువోసికట్టు. 1514
ఆముక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 37, 51.

ఉ. ఎండఁగొలంఘులెల్లముఁహీధరముల్ దవవహ్నికీలలన్
మండె భరాతలంబినుపఁమంగలమున్నలెనుండె గాలి యా

యెండలనేమి నెప్పుఁ బరఁమేశ్వర యావరణాంబురాశిలే

కుండిననాఁడె పొక్కిపడఁకుండునె పద్మభవాండభాండముల్. 1515

కాళహస్తిమాహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 123.

మ. బిలనిశ్చేష్టజరద్భుజంగముతదాఁభీలాతిఘాతాఁగకా

రళఘోరానలభావదాయకదశఁవాతంబుఁ దచ్చాంతివీ

త్యులసచ్చైవలిసీభవిష్ట్యుగత్యుష్టాల్లీలమై నుర్వసం

గలయంబర్యై నిదాఘకాలమునమంగ్రిక్లాంతదిగ్దాలమై.

1518

కువలయాశ్వచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 94.

సీ. చండభానుఁడుకక్కఁసముఁజేసి మున్ను దా, మహికిచ్చనప్పులు ఁ మరలఁగొనియె

వారిపూర్ణములైన ఁ పమదారకలశముల్, శివలింగమూర్తుల ఁ శిరము లెక్కె-

న్మపమందిరములఁబాఁసీయకుంభంబులు, వెననుట్టిఁగట్టుక ఁ వేలఁదొణఁగె

భువి నెల్ల జనులదఁప్పులుమాన్పుత్రక్రంబుఁ, దాదప్పిఁగొనినీఁఘ్నఁద్రావఁ జొచ్చె.

గీ. హరుఁడు కైలాసకుధరనాఁధాగ్రవసతి, విడిచి వటమూలతలమునఁవిశ్రమించె

సతతనిజదీర్ఘ తాతనూఁకృతనికాపరి, హరములగునట్టిగ్రీష్మవాఁసరములందు. 1517

నైజయంతీవలాసము, ఆ 1 పద్య 57.

సీ. అధ్యవ్యభిజ్ఞశ్శిమాధ్యవ్యసంఘంబు, బ్రతిపద్ధతిసృపాఁపరికరంబు

పల్వలోదన్వయంఁపచ్చమానరుషంబు, బహుభిదేవిమహిఁపటలరుదక

మున్నముస్తావిహాస్తస్తబ్ధరోమంబు, కీచకనికషణోద్దీర్ఘరవము

పరితోవిభిన్నభూఁకుదద్యుప్తేపాతాళ, మానాభిగళనీర ఁ సాచ్చభల్ల

గీ. మదురభాగప్రపూరణోద్యోగవిముఖ, వమధువిరహోన్నమత్కరఁవ్యక్తవిటప

కించిదాతపహృద్వనీసంచరిష్ట, మదగజేంద్రంబు వేసవి యెదురుకొనియె. 1518

విప్రనారాయణచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 49.

గీ. అట్టివేసవిబెడిదంపుఁవెట్టకతన, నేలనందంచరిపిన ఁ నెఱియలందు

ధరణిపాదంబు లెడనెడఁ దవుల మెల్లఁ, దివిచికొనిపోవ దివసఁబాఁదీర్లుమయ్యె.

వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 2.

గీ. ఏమిచెప్పెదనయ్యెండఁదామరసభ, వాండభాండమృతెల్లమందండసాల

జాలక ప్రాశనకరాశీకీలఁగాల, గుమ్మరావమ్ముకరణిజఁగమ్ము దొరసె. 1520

రాజవాహనవిజయము, ఆ 5 పద్య 99.

జ. ఉడుగనిచాడభాగ్ని సైగనోర్చియునోర్వంగలేకవేనన్
జడమయ్యుండయ్యు నయ్యపర * సాగరుడున్నన నూర్పువేడిమిన్
బడమటి గాడ్పు లుప్పతిలే * బాడము గాకనిదాఘవేళలన్
గడుసెగచేత మేహమయ * గాత్రజనుల్ తడియింప కుండుల్. 1521

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 4.

కా. మాయాసంస్కృతినత్యసంస్కృతిజనింపింజేసి పేరాసలం
గాయనేశమునొంది రోకులుతలంకికన్ మించుకాంతేక్షణా
చాయంబోలినజాలివాంగమృతతృప్తంజూచి సారంగముల్
తోయభ్రాంతిఁ దపించెనంగిళలమెండుందప్ప దెవ్వాంకిన్. 1522

ఉ. చేదొరసాంపాసంగి చపఁరించినకల్వల జీవనోన్నతిం
బోధియొచ్చెనం చలుకఁపుట్టి కొలండుల నింకజేసెఁ గా
కాదెనఁ బద్మినుల్ గనులయంబుగనడినుఁ డెట్టి బంధువుల్
భేదిలినవిరోధు నదఁగించకమానరుగా మహాప్రభుల్. 1523

సమీరపమారవిజయము, ఆ 2 పద్య 90, 92.

ఆ. క్రమముతోనగాధఁవినులోదకమహాహృ, దమ్మ లింకె దపనఁతాపమునను
బొరినసంక్లిష్టోశఁత్రాక్షగోహములు దు, శ్శిలనృపునిచే నశించుభంగి. 1524
జాహ్నువీమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 124.

చ. పవలనువర్త కాగ్రణి నభశ్శలసాగరమధ్యమంబులో
రవియను నోవమీఁద నపఁరక్షితిభృత్పరిజేరరా మరు
జ్జవగతినుక్కఁ బెట్ట నదిసాగక చిక్కినమాడ్కి నూర్చుండ డ
య్యనసరమందు మందగతులఁగనిన దీర్ఘమెలయ్యె ఘనముల్. 1525

హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 155.

మ. తురగాస్తోత్కృత్క్రిమకృష్ణవోద్ధతమహాధూమాంబువాహంబువే
చరమాశాగతమైన గాలికెదురై * సౌరోజ్యలస్యందనం
బురహింబ్రాలఁ గుమాగుగాలిపటముంబోలెం దివి స్మృల్లనై
తిరగంగా నిటలయ్యెనాఁగ దినముల్ * దీర్ఘంబులయ్యెం గడున్. 1526

చ. పడమటిగాలివెట్టనొకఁపారియొఁ గ్రోలమి నీరసంబురై
జడిసిన సిల్వగుంపు నొకఁసారియు మ్రొంగమి సోమృసిల్లి మా
న్నడినగుతాల నొల్లఁగి ధఁజాయునికిం దనవాహనంబులం
బడిబడియండెనోయమరఁభగ్త యనం దగ దాపధూనుముల్. 1527

మ. జలజాప్తోగ్రమయాశ్చిపుంజెకుముకిన్ ♦ సవ్వాశ్వాకాంతోపల
 మ్ములు సోకించి తదుద్ధతాగ్నిలనముంబోధించివాత్యాననా
 నిలవేగమ్మునఁ గాలుకొల్పిపతకా ♦ సీకంబు పాకంబుగా
 నలరించె స్సమయాశ్చిపాచకుడు భూతాహారసంప్రాప్తికిన్. 1528

శుకసప్తతి, ఆ 3.

ఆ. పగలువీర్తిరించిమిగులవేడిమిసూపు, తపనుజొరకచాయతరులనీగెఁ
 బరమసాధ్వీయయ్యు ♦ భర్తచెన్నాడె నే, తగనిశిక్షనేయఁదగదు పతికి. 1529
 గీ. సూర్యుడునిజప్రతాపంబునూపనూర్యకాంతములరేగినిప్పులుగ్రక్కుదొడఁగె
 నినుఁడు కోపింపఁ బరివారమినుమడించి, కడిమి నూపుటధరణినిక్కుంబకాడె.

శకుంతలాపరిణయము, కృష్ణ, ఆ 1 పద్య 33, 34.

సీ. మృదుతరచ్ఛాయాప్తి ♦ మీటియుండుటెకాని, మృదుతరచ్ఛాయాప్తిమీఱదయ్యె
 భువనబంధుప్రీతిఁ ♦ బూనియుండుటెకాని, భువనబంధుప్రీతిఁబూనదయ్యె
 మిఘనసంగతిగల్గి ♦ మించియుండుటెకాని, మిఘనసంగతిగల్గి ♦ మించదయ్యె
 నుమనోవికాసంబుఁజూపనోపుటెకాని, నుమనోవికాసంబుఁ జూపదయ్యె
 గీ. నెయ్యెడలనంచుజనులెంచుటిరువుగాంచు, సావ్యసిలమించుటుడుకులుగ్రుమ్మరించు
 బడలికలునిందు భోగులపసలడంచు, నెండలరించువేసవి ♦ దండఁగాంచు. 1531
 యామినీపూర్ణతిలకావలీనము, ఆ 3.

క. బాడబవహ్నిజ్వాలల, వేడిమిచేజడతనొంది ♦ వేసవితటినిన్
 దాడివి(న? - వాడిన?)యపరపయోనిధి, వీడిననిట్టూర్పులనఁగఁవెలసెన్ గాడ్పుల్.
 వల్లవీపల్లవోల్లాసము, ఆ 2 పద్య 162.

గీ. ఇనునిసత్కృపవనలక్ష్మి ♦ హెచ్చుటరసి, నిశలనానాటభృశకృశదశలఁగాంచె
 నొరులసిరులకుఁ జూపోశకున్నదనదు, పెంపుదలుఁగుటగాకన్యవృద్ధిసెడునె.
 గీ. ఇచ్చుఘనులుండెని యప్పులిచ్చవడసి, పొంగి పొరలిన సరసులపాలుపుదటిఁగె
 మున్నగలక్తి సారముల్ ♦ పోవ నప్పు, డప్పులనుజొప్పడినయొప్పుముప్పుగాడె.
 మహేంద్రవిజయము, ఆ 2 పద్య 68.

క. ఇనతీక్ష్ణపాతహతయై, నను భూసతిరక్తయయ్యెననుటకునరుదా
 వినుఁడదిక్షమయేకాడే, యినపదతాడనముసతికి ♦ నెగ్గేతలఁపన్. 1535

సావిత్రీపరిణయము, ఆ 2 పద్య 19.

వ ర ద్ర వు.

—:0:—

క. ఘనతరనైశతమంబొకొ, యనగ ఘనాఘనతమిచ్చిమువెరిశ్రమైక
 ప్పీచ జనులపవన్తవభా, పన మొక్కొకమాటుగలిగె ♦ నైద్యుతరుచులన్. 1536

చ. నెలెలపీచకంచితక ♦ చంబకచంబకకేతకీగర్భా
 మితమగంబుబంధురసమీరణఃడన్ నఖుఁడూచుచుండఁగా
 నుగ్గెయుచు మొల్లగుత్తులను ♦ నుయ్యలలాప్పఁగ నెక్కియూఁగెను
 ల్లలదలిసీకులంబుమ్మదులధ్వనిగీతమువిచ్చరించుచున్. 1537

క. నురచాపచిత్రగగన, నుర్బరణంబురజించునట్లు ♦ భూవనితనిరిం
 తరిచిత్రయైయొప్పెను, నురుచిరనవత్పణశీలీంద్ర ♦ నురగోపములన్. 1538
 భారతిము, ఆర. ఆ 4 పద్య 136, 188, 189.

ఆ. దిశలఁ బోలయ మెటుఁగుదృష్టులుఘుర్గుర, గర్జనంబులులియ గజపగతుల
 ఘనపయోధరములు ♦ వనరఁగ జవ్వని, వోలె వచ్చెవానఁకాల మర్చి. 1539

కా. అక్కొక్కారసరాజుమోల నిజరాఁవానంతేకేయాభ్రనా
 దై కాతోద్యమఁగూర్చిమోయ నురగోపాంభోదరాగత్తిషా
 నీకోద్యద్దిదశ్శక్తస్థలసన్మృత్యోయరంగస్థలిన్
 కేకీపాత్రము లాడె భావముగనుక్షీప్తాగ్నిసింహంబులై. 1540

కుమారసంభవము, ఆ 8 పద్య 752, 760.

పీ. ఉదధిసమేలపీతోద్వాంతబాడబ, జ్వాలయితోగ్రశంపాలతంబు
 నిర్హతిరవనరంధ్రీకృతాజాండబ, హిర్దలభిమదధాఁగోర్జితంబు
 నిర్హద్యగర్జితఁస్సార్ధిధూర్జిత, ప్రిశయభైరవరటత్పటపారవము
 యింగూప్రభంబనఁజాతసంఘట్టన, పరిగళత్కరికత్కరికగణము

గీ. నగుచు ఘనఘనాఘనసంఘమవ్వధమునఁ, బూనిహోరునఁడెడిదంపుఁవానగురియఁ
 గరము భూనభోంతరముచీకట్లుగొనియె, నఖిలలోకంబునుడికమయ్యత్వ మొండె,
 కళాపూర్ణోదయము, ఆ 4 పద్య 88.

మ. యమునస్యంగము కృత్తభూమధిల మఃకృత్తనృనువ్యంబు నీ
 లమహాధిగిన్నిఖిలాచలావలిత మాఁలదూభజ మిందీవర

త్కుముడులేణీ ఏకస్విహంగము దమస్తోమస్సహార్కప్రభా
సముదాయం యగునుండెలోక మలఘుశ్శానూభ్రము ల్వర్వివన్.

1542

భాస్కరరామాయణము, కిష్కిం. పద్య 382.

వ. చపలాలోకములున్ బయోధరగరిష్ఠశ్రీయు నవ్వోల్లస
ద్విపులానందము నంబరాభరణసద్వేషంబునం గంకణ
స్థపులారావము సాంప్రమీఱదగువద్వావేళ విశ్వేశ్వరా
ధిపుసేవించుచుగల్గకామినిగతిన్ ♦ దీపంచ భావించగన్.

1543

కావ్యాలంకారచూడామణి, ఉల్లాస. 3 పద్య 102.

క. వర్షికాలఘబంగుడు, హర్షముతోనిడీనవనశ్శాంకములని యా

త్కర్షింపభూమిసతిపైఁ, గర్వకమాలరేఖ లమరె ♦ గహనాంతములన్.

1544

క. చెలవుండె ప్రావృట్కూలండె, పాలసిన బులకించుభూమి ♦ పులకము లనఁగా
మొలచి తలలెత్తి నిక్కుచు, సలలితగతిఁజాలువాటె ♦ సస్యములధిపా.

1545

భాగవతము, స్కం. 10, పూర్వ, పద్య 753, 754.

శా. భారాశాంబుడబృందనిర్భరనిశోధవ్యాప్త నాశాంతముల్
భూరిద్వాంతమయంబులైనజనులేప్రబోధున్ రవిం గానమిం
దారూపించుచు నుండు రాక్షసుట మధ్యాహ్నంబునుద్దామి
ద్రారంభంబునరాత్రిటంబగుటబోధావాప్తిఁ బ్రత్యక్షమున్.

1546

శ్రీరంగమాహాత్మ్యము, శై. క. ఆ 2 పద్య 286.

సీ. ఎలగోలుజుల్లుమున్ ♦ పెళపెళ నేటవాల్పుడి గాలినట్టిండ్లఁదడిపి చనఁగ
నెట్టెతోనడగండ్ల ♦ కట్టావులుదుమార, మావులురేచిరెండవదియఁజన
మఱిమూడవదినిల్చి ♦ మొఱసిగిట్టుఱిమిశీకరవారిసప్తప్రజ్ఞఁకటిగనలమ
నుయ్యెలచేరల ♦ యోజఁ దైపెవెండి, జల్లుపైజల్లుపెల్లలుకొనఁగ

గీ. భూభిదాపాదిదుర్భరాంభోభరంపు, వడిమయ జ్ఞంఝఁదెరలకకడవవంచి
నట్లు హోరిని భారౌఘమైకవ్య మొంది, విశ్వామనుననొకటిగాశృప్తిబలసె.

ఘ. ఆలపర్జన్యఁడుకేకపాత్రములగుంపాడించునోమేఘమం
డలపుక్ మద్దెలగుంగలేవనూరుఁన్మాద్దంగికుండర్కినె
త్తలలిన్నేలకువ్రాలుచున్నెగయుచుండారాడునల్లెజ
ల్లులంగుంబులునయ్యెగాలునుగ్లోలేంగోపంచులన్.

1549

సీ. పవిత్రాచికుడుచువాఁడలకును గృకలాసములకునుదృష్టిపెఁన్నులకె నీవే నె
 పంభ్యాప్యదాయుద్వింశతీగిణి కిలుకే పు, మొదపులకునుభ్రాంతిమది జనించె
 పాలజీవనందోహాములకు బలాకికా, విసంబలకుమంచి పెదలుదొరకె
 నెలమిఁగొల్పుగుయ్యాశక్తికలకు సంబలకూటములకును మఱివేచ్చు మొగ్గలూదవె

సీ. నతిశివసంఘంబునకునివేనట్టియెనుచు, కదుపులేఁగలగమికివాఁకట్లు లెసఁగె
 మంటిమిదైలవారికి మరుచునులకు, నెలఁతహాసినవారికి నిడుర చెడియె. 1549

ఆముత్తిమాల్యద, ఆ 4 పద్య 91, 92, 123. (చేత)

సీ. మెఱుఁగుతఱిత్రాడు పెనఁకుపముంచు మొగులు, గాలుకన్వపుమలమహుచ్చయము
 భగ్గముఁమొందించినూత్తహా నవృత్తహా, వినుకడలిఁగల్గజేకలైబాఁవృణ్మరారి.

సీ. సాగరవిషంబుఁ గ్రోలి ధూఁజ్జటియుఁ బోలే, నాత్రివిక్రమగతి దివిఁనాక్రమించి
 విధియుబలెనాదిసృష్టికావించికారు, మొగులుడలఁచెనపుడుత్రిమూర్తిమహిమ.

తా. ధారాశుద్ధిఁ బ్రసిద్ధిఁగాంచి ఘనశక్తిమూర్తివర్తిల్లఁగాఁ
 బోరందైన రసస్థితిన్ దరశవిఁద్యున్మాతికాలకుఁ
 దాదంపై కవిసేవ్యహా వనమయూఁరారూఢిఁబ్రాపించి వ
 ఘోరంభంబు ప్రబంధమట్టిభుజుఁద్యాక్రాంతమయ్యెందగన్. 1552

సీ. హరిహరాయుధ శక్తిలనుగడఁగ వేయించి, యలముధారారజ్జుఁపులబిగించి
 జలంబులనునీలిఁజల లెడ్డెడలనిల్పి, వివిధగర్భావ్యుత్పన్నముగొల్పి
 లేవమీఱఁ దట్టిన్నఁటిపంక్తిఁ ద్రేపించి, కోపుగామెఱుముఁగొనఁగ జేసి
 సరనులకొకసాంపు నంధిల్లఁగావించి, పెక్కుచెక్కులవారిఁ గంపుఁజేసి
 సీ. యలఁకె దొలకరితఱిపేరియూటవాఁడు, మీఱువాటిల్లపలరాచఁమెయ్యవడసి
 పథికజనమానధనము లఁపారలీలఁ, గొల్లలాడెనుభువనంబులుల్లసిల్లి. 1553

రామాభ్యుదయము, ఆ 6 పద్య 6, 8, 13, 18.

క. కుంభీనసములువ్రేలిన, గుంభనమునఁ గుంభిహస్త ఁగురుతరధారా
 రంభిమన లేయుఁబగలున్, గుంభద్రోణములువట్టి కురిసెనానంద. 1554
 కవికర్ణరసాయనము, ఆ 6 పద్య 23.

చ. కరములుచాఁపినడ్డిదుటకై బుధశుక్రలసాక్షి వెట్టి య
 య్యురణుఁడుభూమిచేతఁదగఁనప్పులుగైకొని యియ్యకున్నచో
 ధృతనమాలవృక్షులకుఁదక్కకసాగిన వారిఁ గూర్చి య
 క్కఁగుడివ్రాసియీఁగెననఁగాఁబరివేగుము పుట్టెనత్తఱిన్. 1555
 చిత్రభారతము, ఆ 2 పద్య 18.

శ్రీ. బ్రహ్మాండమగులంగఁ ♦ ఒటపటధ్వమలతో, నుఱుములంతంబకునుఱుముచుండఁ
గడుభయంకరముగాఁపడిమోఁగుమోఁతలఁ, బిడుగులాఁడగుభిల్లుమనఁగఁ
గ్రముకంబులం తేసికఁగములతోఁగూడఁ, గరడుగట్టినవడఁగండ్లురాలఁ
గొఱవిదయ్యంబుల ♦ వెఱపించు తెఱఁగున, విద్యుత్ప్రకాశమృత్తివిస్తరిల్ల
శ్రీ. మునుఁగువేసినచందానఁమొగులుగప్పి, మీఱినలుపెక్కి చీకట్లుకాఱుకొనఁగ
మించి కడపల శుభకంబు ♦ మంచితెచ్చి, కుమ్మరించినగతివానఁకురెనపుడు.

మెల్లరామాయణము, కిష్కిం. పద్య 9.

ద్వీపద. కడలిపైఁ బొరలెడుకరడులోయనఁగ, నుడువీధిబకపంక్తులరుగతినడఁచె
గలిగినపక్షిసంఘములతోనెల్ల, దలయెత్తి చూచెఁజాతకనికాయంబు
తిరుపుగట్టెడుసురక్షితకానియల, మరువున శితికంఠిఁములుపురుల్విచ్చె
నలనస్యగర్భయానచలపాలిండ్ల, చెలువున నీలాగ్రశిఖరులు వెలసెఁ
గాలాభ్రభూతముల్ ♦ కళపెళ్లనార్చు, పోలికె గర్జితంబులుమింటఁ బొదలెఁ
బొలావునవెల్లువల్ ♦ పొదలెనంతటను, బలసికుంభద్రోణిపాతంబుగాఁగఁ
గారుకమ్ముచు నేర్పుకాలువల్పెరయ, ధారాధరోదార ♦ ధారలునిగిడె
నిలకును మింటికిఁనేకసూత్రములు, గలిగినట్లుండెఁ దల్లునధారలపుడు
జలజాస్త్రోహతకామిఁజనమాంసఖండ, కులములో యన నింద్రగోపంబులమరె
ధారుణీకుపహరణతతులో యనంగఁ, బారుకైలాగ్రనిర్ధరము లింపాండఁ
బచ్చనూర్వపుటంబుఁపగిది నెద్రెసలఁ, బచ్చికలొత్తలచిహ్నంపట్టెనంతటను. 1557

అష్టమహిషీకల్యాణము, ఆ 2.

శ్రీ. భోరున నక్షత్రమాత్రజలపూరనిర్గళధారలుర్వికిన్
భారముగాఁగఁగఁమించి జడఁపట్టినమువ్వెలివెల్లిరీతిఁగా
వేరిదరుల్వహించుకొనిఁచెల్లువఁజాఁపఁగనోడికుండఱన్
నీరెడలించినట్టికరణింజలదరబులు జేరె నోయనన్.

1558

శ్రీరంగమాహాత్మ్యము, క. ప. ఆ 4.

శ్రీ. అంచలుపాతఁ గేకులకు ♦ నాటలుగేరె ఘనంబులూరఁగ్గొ
మృతించులుగూరె శీతలసమీరముపారె మరుండుచేరిము
న్ముంచుగజాతిబాణతతిఁనూతె నటం బథికాళి ధైర్యముల్
గ్రింపకజాతెఁ నూతె నలగ్రీవృము మీతె జలాగమంబిలన్.

1559

అష్టాభ్యుదయము, కిష్కిం.

సీ. వాలభద్రమృదయప్రియ సహోంధం, బాశాంతపినాంతం హస్తమహిమ
శాంబరాడంబరిః స్పన్నాహితబింబ, మచిరాంశురచిదీపితాంబరంబ
సవవారచితార్థః సవికాసగరిమంబ, ధార్తరాష్ట్రనిరాసహయకంబ
శతకంఠబాంధవః ప్రతిపాదనోచితం, బాయతశక్రగోపావనంబ

గీ. విరతఘనఘోషహోషణంబతిశయోదయాశ్రితకంబమాత్రిమహావహగ్ర
జాతికమునై తనర్చి పక్ష్యరాదినంబ, దేవకీనందమనిరీవిః శబ్దపై నపుడు. 1500
చంపూరామాయణము, ఆ 6 పద్య 51.

ఉ. శాశంబలిర్పమబ్బు ధుబుడక మెఱుంగు మెఱుంగుపట్టునం
జోకబలాకికాసమితి చుక్కలనామపురేక నెమ్మి
లేకనరోజభేకముల కీడును పేలును బెల్లుకూకగా
జోకఘనాఘనంబు రహిః జోచ్చెమహిన్ దుబుడకవారడనన్. 1561
చంద్రాంగదచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 6.

సీ. ధూళిపద్మగవడిఁ దూర్పుపాతెడుగాడ్పు, సారతురంగప్రసార మనఁగ
సంపూర్ణజలమదశ్యామలాకృతులైన, యంబుడంబులు గుంజంబు లనఁగ
భూగర్భితములఁ జేరిరవములన, మెఱుపులాయుధముల మెఱుంగు లనఁగ
గేకినాడములు మహాకాహళములనఁ, జాతకంబులు భృత్య సంఘమనఁగ
గీ. జక్రివాకమువిజయధ్వజంబునంగ, నొప్పి భూగోళహితజీవనోదయమున
నవనినాయక నీరువాహ్యశిధాక, ననుసరింపుచుఁ దోచె పక్ష్యరాగమంబు. 1562
ద్వాతీంశ తృణభంజకాకథలు, ఆ 3.

గీ. మెఱయఁ ప్రాన్యట్టమయలక్ష్మి మేఘములను, నీలమయచాలనులను ముఁత్యాలనిదచి
పట్టిజల్లింపరాలిన బలువులైన, ముల్కములనంగ జనుకులఁ మొదట దొరఁగె.

సీ. ఆకాశనీలహార్యధారముగనిడ్డ, కాఘ్నాగమవాన కాఘ్నపాడమ
ఘనఘనాఘనమత్త కరికరాగ్నివిధూత, జుంకికరములు నాజల్లునిగుడ
తివన్మహాపరికాల ధన్విముక్తాశుగా, సారంబులనమహాధార లదగ
స్తనితనిర్భిన్నాజ్ఞాంబుడనప్రదప్పహి, హరులోయనంగ బూరములుసోల

గీ. పల్లవిది మిట్టయిది మెట్టిపట్టులివియ, టంచుఁ దోచుంగనీక నిట్టట్టు చుట్టి
కొట్టి పిడుగులు రాల్పుచు గుట్టలకును, బట్టెనలజడులపుడు శూపట్టెజడులు
మిత్రవింశాపరిణయము, కం. వెం. ఆ 1 పద్య 82, 83.

వ. శరచాపాన్మతిసంస్కృతాంబరమణిఃఛాయాపృశాశంబునన్
హరిసారంగచయప్రచారవిదితఃఖ్యాతిన్ మహాసారసు
స్థిరతన్ శంబరభంగరమ్యతనుభాఃతిన్ మీటుసారస్వత
స్ఫురణంగాంచెను నార్విభౌమవిభవంఃబున్ వానకాలం బిలన్.

1565

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 4.

క. బహువక్షోపేతంబై, యహహా కృతయుగమురీతి ధనలరుచు మిగులన్
రహివింద్రచాపయుతమై, మహియొప్పెన్విష్టుదేవు ధమంజిరీలీన్.
పద్మినీపరిణయము, ఆ 1 పద్య 83, 89.

1566

గీ. సమయముననాట్యకారకఃజనుడు మేఘు, యవనికాంతర్ధిజపలామృతఃగాక్షిలాస్య
మునకు ననురూపముగనొనర్చినమృదంగ, శబ్దములరీతి గర్జితఃస్వనము లొప్పె.
మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము, ఆ 4.

చ. జలదము నీలిచల్లడము ధశకశరానన మొప్పకాశఛా
రలు తెలిజల్లు వేగుకఃరాజి వహించిన బూజిపూతల
గ్గిలపుమెటుంగు లాయుధపుర ధాంతులు గర్జితగర్జ లొప్పఁగాఁ
దొలుకరివీరముష్టికడఁ దొక్కికైనభశ్చలపణ్యపీఠికన్.

1568

మ. తగఁ దేజంబనుబల్పిరంగిజలభృత్సంగంబుమందుంచి పొం
దుగ శంఖంబనుగుండువేసి పటుఁద్ర్యద్వహ్నిచేభౌష్ఠ్య మం
టంగఁ గాలంబను యంత్రకారికుఁడుసూఁడన్ మ్రోయునామ్రోతలై
జగము ల్లంపమునొంద మ్రోసె ఘనముల్నంభీషణాహంకృతిన్.

1569

పీ. గగనమండలభద్రకాయమావంబున, ఘనపంక్తలనుమేలు ధక్తుగట్టి
ధరణివేడికమిఁదఁగరకానికాయమా, క్రికములరంగవల్లెలు దీర్చి
ఘనఘోర భేరికాధ్వనులుబద్ధిగణి, న్భావకానాశనినాదములుమ్రోయఁ
దెగనిమెటుంగుల ధివృట్టెలుచెలంగ, ద్విజరాజమంత్రముల్వీస్తన్ని

గీ. వృష్టిజరాజగమినివిభుఁడు సమయ, పురుషుడయ్యెడ నిన్నుగాపుత్రికలను
గాంచి పెంచిప్రమోదంబుగడలుకొనఁగఁ, బరిణయమొనర్చె శరధికిభవశరధికి.

హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 55, 57 62.

మ. అలపాధోనిధిజీవనంబునెడకాఁడైతెన్ని మేఘండు ని
ద్ధిదంతస్సగభీభావననై కన్వట్టుకల్గిల్లినీ

జలబాతామల తీర్చి ప్రాణవిభవన్ ♦ సర్వంకషపాధిహన్
గలయంజేసె ఘనుల్ పగోపకృతికఃఖ్యాతపశ్రంసుల్ గదా. 1571
శకుంతలాపరిణయము, పె. నా. ఆ 3 పద్య 44.

క. చళమయ్యో శిష్ట మంబుధిః, చలకిందుగఁబట్టినట్లఁచారాశేరిజీ
యుశయుశలున్మ్రొలుపులబుల్లిశకలన్ న్తనితఁడెళఁడెళ్లెలసిల్లన్. 1572
శుకనస్తతి, ఆ 3.

శా. అన్యాయంబున మెచ్చి నీప్రభులుతురాఁబశాంతమున్ భోజనో
దన్యాతాపమునేర్పరింపఁగనిత్రోధన్ముర్తిగర్జల్లెను
దన్యంప్రభ్రరభస్థిన్ మణిగణఁచ్చాయల్ చలిర్పన్ మహా
జన్యశేమము నూపెనో యన శరాఁసారంబు చర్చెన్ పడిన్. 1573
శకుంతలాపరిణయము, కృష్ణ. ఆ 1 పద్య 142.

గీ. నవరసాన్వితమగుచునుండరమనోజ్ఞ, తరళజలధరలక్షణోదారవృత్త
మైప్రబంధలీలఘనశఙ్ఖపరియుక్తి, మహిమ నలరాఁ వర్నాగఁమంబు మహిమ
రామాచంద్రోపాఖ్యానము, వా. వేం. ఆ 4 పద్య 58.

నీ. కలహంకురాఁగోపకరకాలిపాలికా, స్త్రీపాలికీవరస్యతీప్రసన్న
మాత్మషీతికృషికిరియాధవృద్ధనియక్త, హలికబాలురకనఁధ్యయనవర్మ
మన్యసంపనధపరియాణప్రయోజన, ప్రియగపృజలకెల్ల ♦ గ్రహణశూల
యర్కసందర్శనాఁనంతరాధ్యరహిత, శీలరతేకాదఁశీవ్రతంబు
గీ. నిజనినాసగృహస్యమంఁదిరియూను, నిగసమాహంబులకున్మెల్లఁజిగురుగండె
నిఖిలపశుయాధములకెల్లఁనిగళబంధ, మెహతేగనివానజడినవన్మడెసఁగెముదురు.
మహేంద్రవిజయము, ఆ 2 పద్య 88.

చ. కమలధనాందోహమునఁగంధభాండగళజలంబాచేఁ
గగ్గిముననక్కయల్లకరఁకాకులమాక్తికరంగవల్లకల్
కగ్గిముగఁదీర్చితిగ్గిచుపఁటాధటలీలనదీపజాలముల్
విమలతఁదెట్టిపెట్టిచెడఁలెన్ ఘనకాలపులక్ష్మియెంతయున్. 1576
సావితీపరిణయము, ఆ 2 పద్య 7.

నీ. నీలమేఘంబనునీలాంబరముఁ గట్టి, పూర్వాస్తగిరులను ♦ బూర్ణకుచము
లందునమించులేఁపాంచమిరవకఁగాఁ, బిందుగాగూర్చి సంక్రందనధను

రాధిసంబంధులు ♦ శోభిల్లవృష్టికా,లత్రివిక్రముఁగూడి ♦ లలితగగన
 లక్ష్మీనాథాశ్రమాలమ్మరస్మక్తిక,ములురాలగర్జితములునుమణిత
 నీ. ములువిరాజిల్లఁ గీడించుమోచజాశు, జలము లిలకునుబాణంగఁబల్లఁచినము
 గాఁగిసరితివిరోధంబు ♦ గాకయుండఁ, జెలఁగెనన చంబుమీఁతవాఁడై కనినంబు,
 భాగ్యవపురాణము, ఆ 6.

శ ర దృ త్త వు.

—:0:—

- ఉ. భూసతికిం వివంబునకుఁ ♦ బొల్పెసఁగంగ శరశ్చమగమం
 బాసకలపమోదకరఁమైవిలసిల్లెమహర్షిమండలా
 పాసితరాజుఁసంగతి ♦ భాసిపగ్గిసన్న సరస్వతీకమ
 జ్ఞాననశోభితంబగుచు ♦ నష్టజాయసముతోసమానమై. 1578
- ఉ. శారదరాత్రులుజ్వలలఁస త్తరితారకహారంబులం
 బారుతరంబులయ్యె వికఁసన్నవక్రైవగంధబంధురో
 దారసమీరసౌరభముఁ ♦ దాల్చి నుదాంతువికీర్యమాణక
 రూపరాగపాండురుచిఁపూరములం బరిపూరితంబులై. 1579
- చ. స్ఫురదరుణాంశురాగరుచిఁ ♦ బొంపిరివోయి నిరస్తనిరదా
 వణములై దశత్యమలఁవైభవజృంభణ ముల్లసిల్లకు
 ధృతరహంససారసమఁగువృతనిస్వనమల్ నెలంగఁగాఁ
 గఁమువెలింగె వాసరయి ♦ ఖంబులు శారదవేళఁ జూడఁగన్. 1580
- కా. దానాంభఃపటలంబునం బృథుపయోధారావలిం దాల్చి గ
 స్థాశ్చిన్మయబృంహితచ్చలనఁ బగ్గిచ్చాదించి పాగివృట్టయో
 దానికంబుశరద్భయంబుననిగూఁథాకారతన్ డిగ్గెనాఁ
 గా నొప్పారె మిదోత్కటద్విరదసంఘంబు ల్వనాంతంబునన్. 1581

భారతము, ఆర. ఆ 4 పద్య 141, 142, 143, 144.

మ. మునుష్యోదకధారలన్ ముచముతోఁమూర్ధాభిషేకంబుఁగై
 తొడిగుభాగ్రిత్రకిరీటశోభియు సంతోషభ్యస్తరాశావశురే

క. నవాల్స్యసంబుల్లై మెజయఁగాఁ **♦** గాంతేందుఁ రివాతప
త్తరీయః శివశరదంబరింబు **♦** నుద్యదాఁజిహ్వాంబులన్. 1583
హరివంశము, పూర్వ. ఆ 7.

కా. నోమన్మాన్తికరంబువిర్మలనడి **♦** న్నోమపరివాహంబు ని
క్షేమాతింబు నిరస్తకర్ణమధది **♦** త్రికంబు కుభీక్యత
నోనాకాంతముపుల్లకాశము **♦** దుషోరోక్తరియన్మీలితో
నాంభోజనరోవికాసముశర **♦** త్కాలంబు గానంబడెన్. 1583
భాస్కరరామాయణము, కిష్కిం. ఉద్య 404.

కా. నోమన్మీలికునన్నెవెట్టును ఘన **♦** స్తామంబునంబర్వనా
కామాభివ్యము నాల **♦** న్నోచ నవరా **♦** జద్రా **♦** జహంసావలిన్
ప్రేమంబుం బచరించు మానసమునం **♦** దెంపైశరద్విభ్రమం
దామోదభ్రదమైనవశ్యవిభున **♦** ద్యత్కీర్తికిన్ సాటియె. 1584
కావ్యాలంకారచూడామణి, ఉల్లాస. 3 పద్య 104.

ఆ. నీచములులేక **♦** నిర్మలాకారమై, యాకసంబుచూడ **♦** నతిశయిల్లె
విగ్రహంబులెల్ల **♦** విడిచి సౌమ్యజ్ఞాన, యుష్ట **♦** దైనదివ్యయోగి **♦** బోలె. 1585
ఆ. తొల్లివిడిచియున్న **♦** తోయజాకరముల, యంచు మజల **♦** జేరె **♦** నరచపిండు
పూర్వసంచి **♦** తార్థిములకుయోగజ్ఞాను, లండునుడనిల్చు **♦** నశ్వధమున. 1586
విష్ణుపురాణము, ఆ 7 పద్య 220, 223.

ఉ. రాజమరాళల్భగిరి **♦** రంధ్రము కావినీశరావలీ
నైజనినంబుయజ్వహత **♦** వాజహతాశముబాస్వదిందిరాం
భోజనమాగమం బుదిత **♦** బోధభుజంగశయోపచారసి
రాజనపుల్లహల్లక **♦** నంబుడయించె శరద్దినంబిలన్. 1587

చ. అలిగరుదంచలములత **♦** చింతరచింతయయ్య **♦** చాకని
ద్వితమహాభౌఘబాది **♦** తచ్చుడకర్కరీకావనాలినాఁ
గలమనవభ్రమచ్చుకని **♦** కాయములోపలసాంధ్యరక్తిమం
బలతి **♦** దాల్చి మింట **♦** గన **♦** నయ్యెవిపాండుపయోదఖంబముల్. 1588
ఆముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 137, 141.

నీ. జగత్స్థలముపట్ట **♦** చాలమి పరికించి, చాలించులీలవ **♦** ములువలిసె
క్షౌకొన్న **♦** రెల్ల **♦** గ్రీ **♦** చించిరివినాక, విడుచులీల మొయిల్ల **♦** య **♦** బా **♦** డ
39

బ్రాహ్మణునితోడఁ ♦ బానిఁబడ్డలై, పెంపేని నదులుతోఁగింపఁ దొన్నె
రాజులపండుయాత్రలోలఁ వ్రొక్కుడగుభీతి, నిలజొచ్చెననరొంపుఁగఁ బాటె
ఁ. గలముకలకదేతె ♦ సస్యముబ్బక్వంబు, లగుచువచ్చెఁ దెల్లినయ్యెఁ దెసలు
తెల్లుపూచె నంచఁలెల్లెడఁ గొలఁకుల, నుల్లసిల్లె శారదోదయమున. 1589

కవికర్తరసాయనము, ఆ 2 పద్య 60.

గీ. కలితగాంఁయమహిమంబుకలశజోద, యప్రభాగముపొందుపఁతాధికతయు
ధార్తరాష్ట్రాభివృద్ధియుఁగదనఁ జగతి, శరద్వృత్తునించె భారతసమితిగాంచి.
ఇందుమతీపరిణయము. క. ధూ. ఆ 3 పద్య 114.

ద్విపద. కాలతోయములోనికరివ్రమాలకును, గాలంబుగతి శరఁత్కాల మేలేదఁ
గమలఃకరింబులు ♦ కడుతేట లయ్యెఁ, గమలకరక్రియకడు విస్తరించె
రసములువింటసాఁగినపు నారసము, పొసఁగించి విరహులఁబొంచె మన్మథుఁడు
విరిసె దిక్తుల కావిరివిరివొదలె, నననవాసనలతోఁజల్లనై యలర. 1591

అప్రమహిషీకళ్యాణము, ఆ 2.

నీ. దుష్కవియనుబోలెఁదుహిననిపాతవై, ఖరులన్నిదిక్కులఁ ♦ గలయనుంచి
కుటిలభూపతియలెఁగువలయకమలాభి, వృద్ధిదుర్వ్యాపారఁవిధినణించి
యాతతాయివలె నెఁయతులితదోహతి, శయములోక మెటుంగఁసంతరించి
కాకోదరుఁడుబలెఁగునకంచుకంబులు, లలినచ్చటచ్చట ♦ వెలయనించి

గీ. బహుళపానీయకాలలు ♦ పాడుచేసి, తాళవృంతకదంబములో ♦ మూలకదిమ
యుల్లములు తల్లడిల్లంగఁనుల్లనద్ద, నాంతికంబగుచెంత హేమంతమెదిరె.(?) 1592

పట్టుకవర్తిచరిత్రము, ఆ 7 పద్య 9.

నీ. కార్తికచంద్రవిఁస్ఫూర్తి ప్రస్త్రముతోడఁ, జంద్రికామందహాసంబుతోడ
హరిదంతరాఛవిఁస్ఫూర్తి తాంబూలముతోడ, విమలకల్పారణేత్రములతోడఁ
నారావళీస్వచ్ఛఁహారావళులతోడ, నతులరాజమరాళఁగతులతోడ
నభివిభిమికి శాఁద్రభ్రమధ్యముతోడఁ, గమలకోమలపదాఁబములతోడ

గీ. విలసనతాఁచనామఁ ప్రతీతితోడ, సకలకవిరాజసంస్తుత్యఁవికలుమైక
జీవనస్థితి నెఁ నాఁనాపనీత, లముల శారదసమయఁలాసలక్ష్మి. 1593

నైసయంతీవిలాసము, ఆ 3 పద్య 78.

నీ. ఆదినములనువఁల్లెన్యమోచితముగా, చలమైనవాసలు ♦ వెలుయనంతఁ
దెల్లవాఱినయట్టి ♦ తెఱఁగుననావేళి, దళినె(?) రెల్లి ♦ జనులువొగడ

హంసనాదములు గాఢాహులుగాఢ దిత్వము, లఘుచాలనములు తాఢములుగాఢ
 మదమునఁగ్రాలుతుఁమృదలఘుకారము, లమరినీవీణాస్వరములుగాఢ
 ఆ. యోగనిద్రఁజెందియున్నవిష్ణునిమేలు. కొలుపఁ గడఁగుగాయఁకుండనంగ
 బంధుజీవహర్షఁ పదమాచుఁ దదాగ్ర, మయముగా శరత్సమయమునయ్యె. 1594
 ద్వాత్రింశత్సాలభంజకాకథలు, ఆ 7.

కా. అంతన్ బ్రాంతసరస్వమగ్రచిన నాఢాహారలీలాపరి
 బ్రాంతానంతమరాళికానిచయనుశాస్త్రివ్యవసాకర్ణనా
 శాస్త్రింతాత్యంతకుతూహలాల్లసితభాస్వచ్ఛాలిపాలీజన
 స్వాంతంబైశరదాగమంబు దనరెన్ ఁ స్వంసహామండలిన్. 1595
 సర్వపురమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 22.

సీ. మదహంసగమనసంపదలందివిలసిల్లి, కాశచ్చవిచ్చటాఢకలన మెఱసి
 చంద్రముఖస్మేరఁచంద్రిక ల్వేదచల్లి, నక్షత్రమాలికోన్నతిఁజెలంగి
 స్వచ్ఛాంబరద్యుతిఁచాక చక్రము నొంది, భువనపంకములింకి ఁ హింఁజేసి
 యజ్ఞోద్భవప్రభావాప్తిఁబ్రకాశించి, బహువర్ణశోభిరూఁపంబుఁ దాల్చి
 గీ. లోకవితతులు నిజకుక్షిలోభరించి, సితపయోధరకళలచేఁ నతిశయిల్లి
 విలసితోత్పలమాలికావృత్తతఁ గని, యలర శారదపలె శాఢదాగమంబు. 1596
 మితివిందాపరిణయము, మం. వేం. ఆ 1 పద్య 88.

క. సముదితకలశజరుచికర, కమధితనిష్కల్మషఁచఁ కవిజ్యంభితకా
 లిమనోజ్ఞ తేత్రవిశా,లమగుశరత్కాలముజ్జ్వలింబైతోఁచెన్. 1597

సీ. ఆలమహానీలఘునానీకమడరెన,నంతమందునవలఁరారె శ్వేత
 తారర్జు పతిసుకఁగోరుద్యుతుల్ పృథు,నలకుముదస్ఫుటఁ విలసనములు
 పటుచక్రమేఘపుష్పగవయస్వనములు, నుముఖగజర్నభఁ ప్రమదలీల
 లున్మనోహరశరభోన్మేషలుదధిము,భార్గవాక్షవిహారకృతులు
 గీ. పనసనవ్యశో భారంభఁభవ్యగతులు, ప్రిబరెనాసత్యధర్మజరాజరాజ
 తనుభవనుబాహువిజయయాత్రలుదనరెన్,నాశరద్యోగమతిభిస్త్రియంబుమెఱయ.
 లంకావిజయము, ఆ 2 పద్య 29, 31.

గీ. రాజు మిథులఁ బ్రసన్నుడైఁజేరిల్లి, వాహీనులుచాలనిర్మలత్వముపహించె
 క్షీతినిధర్మఁబురా జానుగత మటంచు, నాయ్య లాడిన మాట యథార్థమగయ.
 మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము, ఆ 4.

సీ. రాజహంసలకును రాజహంసలకును, దా రాధరావగోళధరం గాగె
సన్మాసీమల సన్మాసీమల, నత్యంతనైరత్యము మధిగమించె
శరకలాపములందు శరకలాపములందు, గణనమీడినరుమల్ గాననయ్యె
భూ దేవమణులకు భూ దేవమణులకు, సాంద్రమహాహవోత్సవము పుట్టె
గీ.ధరణిఁగాం తారములును గాం తారములును, సరసభావంబుఁగాంచి ప్రకృతి కెక్కె
గోవిందరద్రునూన ప్రభావిభాస, మానమైన శరత్కాల మహిమవోప. 1804
దిలీపచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 87.

ఉ. కాశదుకూలమింపెనఁగఁ గట్టి విధుండనుమోముభాసిలం
గా శతపత్తిముల్ వెడఁద కమ్ములుగా నలహంసముల్ గతుల్
గా శతపత్తికోశములు కమ్ముచంబులునై కడుండగం
గా శరనాథ(?) సైకతవికాసనితంబముతోడరాజిలెన్. 1801
భాగవతపురాణము, ఆ 8.

క. పులిసములు మెల్ల మెల్లన, పోలుపునఁ గాన్పించె నమలఁబోలఁతులుమరుచే
ఘటఁ బ్రియులఁ గూడి సిగ్గున, నలరఁగ జఘనములకరిణీనానమయమునన్. 1802
వల్లభీపల్లవోద్ధానము, ఆ 3 పద్య 28.

హేమంతర్తువు.

కు. తరుణీయకావనగర్వజ్యంభితకుండ్రగోమృగంధంబులన్
వనకాశ్మీరససాంకవాగురురసవ్యాసక్షులం బట్టి కాం
బరమాంజలిపటాదులన్ హిమగతిం బాగిపింపరీవిశ్వభూ
వరు మెచ్చించినసత్కవీండురీతితులావాసంబులందిమ్ములన్. 1803

కావ్యాలంకారచూడామణి, ఉల్లా. 3 పద్య 106.

క. కలవింక కలకలామల, పలభీగర్భములుసౌధవాటఘలుపురం
బులుయడదుఁ దుహినవేళలఁ జలి గులగులకూయునట్టి చందంబొండెన్. 1804
శివరాత్రిమాహాత్మ్యము, పీఠిక. ఆ 4 పద్య 21.

క. అన్నులచన్నులదండఁ, పన్నులు గాకెల్లవారు ♦ బ్రదికిరిగాకీ
చన్నులుమీఱినవలినా, పన్నులుగావండదరమె ♦ బ్రహ్మదులకున్. 1605

ఆ. పాడుపుఁగొండమీఁదఁబొడుచుట మొదలుగాఁ, బరువువెట్టియనుఁడు ♦ పశ్చిమాద్ర
మఱుఁగుఁజొచ్చెఁగాక ♦ మసలినఁజలిచేతఁ, జిక్కఁజిక్కననఁగ ♦ జిక్కకున్నె
భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వ పద్య 800, 801,

సీ. నేలయంతంతయు ♦ నెఱిఁజంద్రకాంతపు, తాలఁగట్టించిన ♦ లీలమెఱసె
నింగియంతంతయుఁ ♦ బొంగిదుగ్ధాంభోధి, నిట్టదొట్టినమాడ్కి ♦ దట్టమయ్యె
సకలజీవులమీఁదఁ ♦ బ్రకటమైహరికీర్తి, కలయఁబర్వినమాడ్కి ♦ డెలుపుచూపె
నక్కజంబుగ నెల్ల ♦ దిక్కులునొక్కటఁ, డెరిచీరలెత్తిన ♦ కరణిఁ గోఁచె
గీ. నగములెల్లనునీహర ♦ నగము లయ్యెఁ, దరువులెల్లనుఘనసార ♦ తరువు లయ్యెఁ
బక్కులెల్లను రాయంచ ♦ పదుపు లయ్యె, గురుతరంబగుపెనుమంచు ♦ కురియుకతన.

పద్మపురాణము, ఆ 1 పద్య 78.

ఉ. పక్కిలుపంచు వంచి ముని ♦ పండ్లునుపండ్లునురాచు రాచిహ్ని
మృక్కిలఁజేయుఁ జేసి తల ♦ యల్లనఁ గారులనందు సందిలో
చక్కిలిన్ నొక్కు నొక్కి యిరు ♦ చంబడ గుమ్మడిమాటఁగట్టి
పెక్కి దువాళిచేసి చలి ♦ యిక్కడనక్కడఁ బెట్టువేకువన్. 1605

క్రీడాభిరామము, పద్య 48.

గీ. హిమముచేనంబరంబెల్ల ♦ నిమరుగొనఁగ, నుష్కరుఁడునుగరములో ♦ య్యెయ్యరాచి
తానుననలాంశధరియింపఁ ♦ బూనెననఁగ, నెంతయనవచ్చునిక హేమంతుమహిమ.
క్రీరంగమాహాత్మ్యము, భై. క. ఆ 2 పద్య 241.

క. చెప్పనశక్యంబగుచలి, యుప్పతిలంబాలవృద్ధ ♦ యువజనములకుం
దప్పకశరణము లయ్యెం, గుప్పనములు ముర్చురములు ♦ గుచకుంభములన్. 1611
కక్షకర్ణరసాయనము, ఆ 8 పద్య 30.

చ. అలనిజభూరిసారములో ♦ యారముతో మధుపాళికిచ్చి యో
రల ద్విజరాజు మెల్లనక ♦ వంబులుసాచిన మోముగందియా
కులతఁజెలంగుపద్మినుల ♦ కున్ సిరులెంతయదూరమయ్యె భూ
స్థలినపాత్రదాతలకు ♦ శాశ్వతమేరమణియనంపదన్. 1612

చెలువగుజనహస్తంబులు, వెలువడియొకనొటఁ దాళి ♦ వృంతములుండెన్
బలువడి నుడిగము చేసిన, యలయకనుఖనిచ్చిలందు ♦ నంగమమూటన్. 1613

చమత్కారమంజరి, ఆ 1 పద్య 38, 41.

గీ. చరికి బెగదొంది మేరువు చాటుజొచ్చి, యెట్టకేలకుఁగాని రాఁజిమఁడువెడలి
వెడలిపరువెత్తి యపరాదిఁజెనుక కేఁగు, నితరజనములకితార్తి ఁ యెన్న నేల. 1614
కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 4.

సీ. దినముఁబ్రాతఁస్సానఁమొనరిందుద్వైజాలకు, నగు కర్మలోపభయంబుకంటె
బ్రాచిపనుల్ నేయఁలేదుగోడండ్రకా, నత్తలవలని భయంబుకంటె
గడువులోదూర మేఁగఁగనున్న చరులకు, నధిపుచేనొదవుభయంబుకంటె
గర్వణంబొనరింపఁ గడఁగుకాఁపులకార, యమిఁబైరుచెడునన్ భయంబుకంటె
అ. గడిఁదియయ్యె నీతుఁఖిగమ్మగపకునర, ప్రిముఖజంతువులకు భావములను
జాల మించె మిథునఁసంపర్క సౌఖ్యంబు, శిశిరమహిమవినుతి నేయవశమె.
ఉత్తరరామాయణము, ఆ 5 పద్య 283.

గీ. హైమకంకణభూషితఁలైనఁగాని, సరస్వలనుగూడిముఖసారఁసములయందు
దేజరిల్లువుశీతఁబఁగ్నినులు(?)యుక్త, మినకరస్పర్శనములేమి యేమిముఖము. 1616
సాఁత్రీపరిణయము, ఆ 2 పద్య 13.

శి శి ర స్త వు.

ఉ. వెరవుననాత్మవంశ్యుడగు ఁ శ్వనలేశ్వరుమిఁదిప్రీతిఁజం
దురుఁడుతునెరసంహతుల ఁ దొడ్డుగఁబంచిన వచ్చి యచ్చటన్
బరిగినఁబోలసంచుఁజెడి ఁ పాటినవైరులుభీతిఁగానలోఁ
దింముగనిల్వ నేరొకఁడే యని చూతురు పంద లాత్మలన్. 1617

కావ్యాలంకారమాడామణి, ఉల్లాస. 3 పద్య 108.

శ. పన్నీటిజడికినామని, వెన్నెల కంభోదవేళ ఁ వీడ్పొలుపుపయో
జొన్నతికి ధాన్యలక్ష్మీప్రసన్నంబగు నెళవు శిశిర ఁ సమయము దోచెన్. 1618
కవిరాజమనోరంజనము.

సీ. ఫలభాగంబునఁ బ్రాణేయకరమాలి, కితభీతి, పహించె ఁ వీతిహోతుఁ
బాన్వస్థఁగాంచె ఁ బలభేది సతతంబు, చలిమిరిభయమున ఁ శ్వనససఖుని

గర్భదేశమునందుఁ జిల్లారేనిహందు, చిత్తుక్కుడభాగ్నినిలుపుకొనియో
నాయంప్రభృతానామనరములఁబడిదీయఁ, బ్రజ్వరిల్లఁగఁజేయుఁయగ్వ జ్వలను
గీ. నారెయిటులుండిరింకేసిఁవలనటంచుఁ, బ్రహతధూమాంచదంగారఁసహితపృథుహ
సంతికాయంత్రినేవకాశనక్తచిస్తు, లైరిప్రజలెల్ల నాశిశిరాగమనః. 1619
రామచంద్రోపాఖ్యానము, వా. పేం. ఆ 3 పద్య 118.

సీ. హరిలోకసంచారినిరతాభిలాషపూరుషచయాభీప్రచయచిరషభము
తరుణతాగదశాపరిపూర్ణశాలీతు, సారానుభవమోది సర్వజన
దినదినానూనసంధిపృథ్విపాంపతి, సుప్రభావటలాతి శోభిణి
పటుతరభూమిదుట్టల్లేపిదింకుర, త్వాండువల్లద్యుతి భాసితఁబ
గీ. ననుదినవిపర్వమానన పనసముదయ, మూలకారణవిమ్భార్తిలాటితఁబ
నగుచుఁదనరాకెఁజూడనయ్యవసరిమున, భానురంబగుశైశిరఁవాసఁబ. 1620
కానల్యాపరిణయము, ఆ 2.

గీ.కొన్ని హేమంతచిహ్నులుఁగొనలుప్రాకఁ,గొన్ని వాసంతచిహ్నులుబురుచెంద
శైశిరంబొప్పుననుయాయిననుభియాయి, బంధుసమనేవ్యమానార్థవర్తకవిగిది.

సీ. వాసంతవంచకవాసరంబులకెల్ల, నగ్రగణ్యతఁగాంచి యలరు నెద్ది
పరిణయోపనయనప్రముఖకుభక్రియో, త్వవరత్నములకునిధానమెద్ది
రవిదీప్తియెక్కింతఁరాణించిప్రబలఁగా, నాత్మవృత్తకృతకాణమైనదెద్ది
శైవలింగాంకురంబావిర్భవమునొంది, పెరుఁగంగఁదొల్కరివేళయెద్ది

గీ.యభయసంధ్యాసమానముహూర్తమెద్దియెద్ది గనుపట్టుముతువులకనుఁగఁదమ్ముఁ
డగుచునాత్మవృద్ధివనమై నాతిశయ, రిజనియెధాత్రివైశైశిరంబామిగుల. 1622

ఉ. పచ్చికపైరులుంబెరుగఁబండినధాన్యపునూర్పుకళ్ళయల్
పొచ్చెములేనియిటువులఁబూనికఁబానకమాడుగానుఁగల్
పొచ్చుగనొప్పుచప్పరములెల్లడఁ జల్లనినీటికాలవల్
ముచ్చటదీరఁగన్నదనుఁపున శిశిరర్తువునందుఁజేలలోన. 1623

సీ. బలితంపుటాకుదోటలకుని కెత్తనే,తముదోడుజమలగానముల నొబగుఁ
నూలిపొచ్చికోలకురాఁగొలుచుకళ్ళమునూర్పు, కాఁపుబిడ్డలగీతికన్వనంబుఁ
బండినశేరెత్తఁబసరుపైరెదఁగా,వలియున్నచెలులగీతులరిపంబుఁ
జేటుకుగానుఁగుపెట్లఁజాటుకుగానడిపించు, వైశినికులొనర్చుపాటనులివుఁ

- గీ. గూడినందులనిగూడఁగి వీడలేని, పాంథజనములమేలఁగి వైసములకు
 హెచ్చరికఁజేయుఁగామఁజిహ్వితర్జి, కాతతులనుండిమాగధఁగి తులగుచు 1624
 రానురాయవిలాసము, ఆ 3 పద్య 113, 114, 120, 122.

అ ర బ్ధ్య ము.

- సీ. కకుభాశ్వక్తిఁగితిండుకల్పిల్వఖదిరము, ఛాకపాటలసాలఁగి దుర్గమంబు
 కింకరుల్లీలకఁగ్రాంచఘాతానేక, కాకకులస్వనఁగి కలకలంబు
 నూకఁపూర్వక్షఁగిశుండాల్పశార్దూల, శరభాదిమృగకులఁగి సంకులంబు
 నాయతబహుతరఁగిచ్చాయనిరస్తన, మస్తతీవ్రాంకుగఁగి వస్త్రీచయము
 గీ. సంధికారీకృతాశాంతఁగిరాంతరంబు, దుర్నిరీక్ష్యంబుజనలోకఁగి దురవగాహ
 మఖిలవనమృగగణశరఁగిణ్యంబునీయ, రణ్య మరయ నెవరియఁగిరణ్యమనిన. 1625
 భాస్కరరామాయణము, బాల. పద్య 280.

- సీ. అనఘలోకవిలాసఁగినాలోకమహిమాళి, వృద్ధిరోధిసుజన్మఁగివిటచపటలి
 యప్రతీపాశ్రియాఁగిసల్పకల్పితకన, త్కమనీయఘనధూపఁగిసంధపేటి
 ఒహువిధజంతుసంఘంధపరస్పరా, తనుసంగఁగియాఁగిస్థానభూమి
 యున్నత్రయాపవఁగియోవిశేషోద్ధూత, నాదమంజులతాకఁగిసన్ధ్యహాళి
 గీ. సగృహస్పదమఘపాంగఁగినావివోది, గీతలోలభుజంగసంఘీర్ణమగుచు
 వేశ్యనాటికప్రతివోల్పుఁగెలసినట్టి, కాన వీక్షించె ధారుణీకాంతుఁడెలమి. 1626
 పట్నక్రపర్తిచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 94.

- గీ. కనిమహీశుండుకంటిరేఁగి వనవిలాస, మధికసత్వసమృద్ధిసఁగిమాశ్రితేంద్ర
 మానిఖచరావనస్థితిఁగి మదనజనక, మగుచు హరివోరె నిదిచాలఁగినిబ్రమోసగె.
 నలచరిత్రము, సి. ధ. ఆ 3 పద్య 28.

- సీ. శ్రోతరులు మేఘములుఁగిఁకరకదంబమువాన, కీచకధ్వనులుభేరివములు
 చెంచుముద్దిరులమేఘనిరులుఁగెఱుంగుచు, మణిస్ఫుణిలోహరిధనుఁగర్తంఁజురుచులు

చమరీకాచాలసంఘవనముల్ పవనముల్, మృదులసాంకవమృగీమృతములురద
కపురంబునురువునింగపుబొబ్బలులుములు, హిమజాలపూరమింపెనగువణద
గీ. హరినఖరదారితోన్మృదులదీర్చరదకుంభ, గణితముక్తావధుల్వడంగండగములు
గాంగవర్షగమంబువైఘ్నిని దనరు, నవ్యసస్థలిదాటియత్వాశుగతిని. 1828
రుక్మిణీపరిణయము, కూ. తి. ఆ 4 పద్య 7.

సీ. శక్రరంభాపాదిజాతకైరావత, భూతమై నాకలోకంబుకరణి
గాలవశాండిల్యకౌశికకపిలాది, వాసమై ధాతృనివాసమట్లు
వృషకుమారకళనాప్రియశివావరికలితంబయిరజతభూధరముమాడ్చి
మదననువృక్షకమాధవలక్ష్మీన, నాభేమైవైకుంఠ నగరిగరిమ
గీ. సంతతానందనాగేంద్ర సమీత మగుచు, విలసితంబగు నలరసాంతలముపోల్చి
నెనగు నక్కాననంబుమహీతలేశ, కుంజరునకాత్మబ్రమదంబుఁగోర్చెనపుడు.
రసికజనమనోభిరామము, ఆ 1 పద్య 100.

సీ. హరితకుకౌరికారవాక్రాంతంబు, పరభృతకూజిత భౌజితంబు
సరసగానకళాని శభ్రీమద్భ్రమరంబు, ప్రిమదనృత్యస్తృతబర్హిణంబు
నికటసరోహంసనిస్వనాక్షిణంబు, సాంద్రపుష్పపరాగ సంకులంబు
ఫలభారకుమరుస్త బకలసద్భూజంబు, మృదులమరందఝరిపరీత
గీ. మతితరామోదమేదురాత్మ్యంతశిత, లానిలకిశోరవారసమాద్యతంబు
పైనయక్కాననంబుభూనికపుడు, మోదమనఁగూర్చెగడితంపు నేదఁదీర్చి.
సర్వపురమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 32.

సీ. పాగిగ్రితటభాగభాగహారపరాగ, రాగదూతఘనాఘనాగకులము
దారితాద్రుశతారతారదంష్ట్రోదార, హరయగ్భూదారదారకంబు
మాలారహితాంతాలతూలరసాల, సాలకేసరసాల సాలయుతము
శబరయోషాచండచండరుక్మరకాండ, కాండఖండితగండ గండకంబు
గీ. పిండితాజాండగండభేరుండనినద, నంశ్రవణమాత్రవిత్రీస్త శరభసరభ
సాగమనదర్శనోద్భూతహరివరేణ్యమపుమహారణ్యమొకటిరాఘవుఁడుగనియె
ఉత్తరరామాయణము, ఆ 7 పద్య 221.

సీ. ఘననిషాదస్వనంబెనయబోధిద్రుమ, చ్చదములుగబలింపుమదగజములు
సటలుపైఁగ్రమ్మనుద్భటవృత్తిచంగున, నవనికెదాఁటుసింహప్రజంబు
సెలవులఁబ్రోవులైవలనొప్పనురుగులు, గుక్కెడుఘనభల్లుకపృతతులు
శృంగంసంఘట్టనన్నిఖిరాజంబులు, నరిమిగోరాడువాపాద్విసములు

- గీ. చటులగరళజ్వలనఘనః జ్వాలలొలయు, చందనద్రుమకోటరః స్థలలఁగ్రమ్ము
 ఘటిగణంబుల పూత్రైతాః ర్భటులుగలిగి, పృబలునక్కాననముఘలః ధరితమగుచు.
- సీ. మల్లకార్జునఘనః మహిమంబునఁ జెలంగి, శుకవాక్యరచనచేఁశోభితమయి
 గంధర్వరాజసంఘః లితమై ప్రభఁజెంది, పుండరీకప్రాప్తిఁ బొలుపుమిటి
 గాలవశాండిల్యః కాశికయుక్తమై, నీలకంఠస్ఫూర్తిఁ నివృట్టిల్లి
 యైరావతస్థానః మనఁగఁ బ్రకాశించి, హరిబలిమితమై ధరణిమించి
- గీ. శ్రీగిరియుభాగవతమునుఁశీర్షిపురము, నగ్నిదిశయమునిపదంబుఁహరుఁడుదివియొ
 వ్వారకయుననియొన్నఁగాఁవరునతోడఁ, వోరముగనుండునచటికాంఠారవనము,
 కవిచకోరచంద్రోదయము, ఆ 2.

ఆ ట వి కు లు.

—:0:—

- మ. అగరుడ్రాదుహాకావ్యఖండముల సర్వాంగంబుల జేసి మై
 మృగనాభిస్మసిఁజూసి చామరము ధమ్మిల్లంబుగాఁజాటి యే
 నుఁగుకుంభమ్ములలోనిముత్యములఁ గఁన్పొడ్డుల్వినిర్మించి భి
 ల్లగజేంద్రు డ్వైఞానామృతంబందవిదచేలం జేయుదుర్గాపుగన్. 1634
- క. ఏనుఁగులతలలు కొమ్ములతో నారబములకుదప్పి దోపమువాయం
 గా నెత్తుదు రెఱుకులు తమ, చేనికి బసరంబుతలలఁ చెలువం బెసఁగన్. 1635
- క. కొండలలోఁజేసిన తమ, పండినచేలకు వరాహఃపంక్తులు చొరరా
 కుండం బెల్లనిచామర, ఖండంబులు ప్రోఁగుదాశ్శృంగట్టుదు రెఱుకుల్. 1636
 కాశహస్తి మాహాత్యము, ఆ 3 వద్య 7, 8, 9.
- సీ. చిలుకంపపాదికిఁ దాఁర్చిన నెమ్మిపురిజల్లి, చేనెక్కిడిన చేగఁసెలసువిల్లు
 గట్టిగాదట్టిగాఁ గట్టినపులితోలఁ, గుడిసంకదోఁపిన యటుచపిఁదెముఁ
 బేరెదఁజేర్చిన యికిలిపూవులచేరుఁ, గుడిసందిగురిగింజ యట్టుదండ
 జుంజాటు సేకమోదఁజాట్టినతలముళ్లు, దట్టిలోవలనఱుపెట్టుచుట్ట
- గీ. కొరమీసల మిడిద్రుడ్లుఁగునుకునడుపు, బెదరుఁజూపులుగఁటిమేనఁగదురుకంపు
 వలుడయోరచ్చలునుగట్టిఁచెప్పెనెఱుకు, పాశేగాఁడొక్కఁడాచంద్రభానుకడకు
 శంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 2 వద్య 2.

సీ. గొఱకయ్యాఁటెలు మేటి ♦ కఱకునాగనములు, వంకకత్తులు పెడ ♦ పంకవిండ్లు
ననునెత్తి సికలుగీ ♦ రామంబులెవవారు, మెట్టులుకొగ్గివాడి ♦ మెఱుంగునురెలు
కావిలాంగులు సీలికానెలు వాగురులో, గుడ్డకత్తులు వల్లగొంగడిలు
నలుపుమిఱినకారు ♦ ములుచయెడన్లు జం, జరుగన్లు ములు బలుకులు చదుగిస్సు
గీ. వలుచసాఱకాయదిప్పలు ♦ తులసిపేగు, గండగొడ్డండ్లు చిక్కిముల్లిండికోఱ
మీసముల్లిగొందలు ♦ మృగయులెదుటఁ, జేరిపాడఁగనిమిగులజో ♦ హారులొనఁగి.

రసికజనమనోభిరామము, ఆ 1 వద్య 63.

సీ. కొగ్గిధరసంబుపేరుగుణానవినిలోఁ, గాతెనాజేవురు ♦ కన్నులమర
నాననంబునవేగిలు ♦ నధువంశగుల్మంపు, మూలమ్ము లన గడ్డములు జెలంగ
పాత్యలనెన్నెన్ని ♦ యనిగీచినవితాన, ముండ్లజీరలు దేహమున జెలంగఁ
బల్కుటంగనఁ దమవల్లెనేనిలసీని, పాచిదేతినకప్పు ♦ పండ్లతోడఁ
గీ. బందిబల్లెలతలయుంట ♦ పాటికొయ్య, లలసితడవిండ్లు దోటితో ♦ నంపపాదులు
సీలిదట్లును జెక్కిన ♦ నిడుదనూరు, నడర నగభిల్లులొకకొండఁజుగుదెంచి. 1639

పార్వతీపరిణయము, ఆ 6.

ఉ. క్రొవ్వుమెఱుంగుగబొబ్బయు ♦ గుడ్డమేనులతోడ నోరఁగా
దువ్వసిగల్తలలోముడిచి ♦ దొడ్డగు నిత్తడిపొగులంజెవులో
గవ్వలపేరులన్ నుదురుగప్పఁగ వంకరబొట్టుదిద్ది పై
గువ్వల వన్నెచేలమిడి ♦ కొందలు చెంచులు వచ్చి ముందటన్. 1640
చిత్రగీసీమ, చళ 8 వద్య 78.

ఆటవికస్త్రీలు.

సీ. స్తబ్ధరోమవిషాణాలబ్ధమాక్తికమలఁ, బాటెంపుదురు రేఁగుపండ్లపాటి
ముక్తకంచుకమస్త ♦ ముక్తాఫలంబులు, మందలింతురు కురుకొంద లట్లు
సమదసామజకుంభజములైన ముత్తియంబులఁజాతు రుసిరికాయలవిధమున
వేణుజాతములైన ♦ యాణిపూసలనెంతు, రూడుగపండ్లకు ♦ నీడుగాఁగ
గీ. గంధసారాగురుద్రుమ ♦ కావ్యఖండ, చయము దమయింటివంటకట్టియలుగాఁగఁ
జేయదురు కాపురంబులు ♦ నీయునపుడు, చెంచెతలు చెంచులనుగూడిచిత్రలీల.

ఉ. సంకుమదంబునుం బునుఁగుఁజాఁదును గన్తరియుం ఘటంబులం

బంకముఁ దేసి యిండ్లలికి ♦ ప్రత్యహము న్నెలివైన మార్గమా

లంకప గోమయపశితతులం బురిడించుచునుండు గుప్పలై

యింకఁ దదీయభూతినిదఁమిత్రమటంచు నుతింప శక్యమే.

1641

సీ. పట్టుచీఱలఁగట్ట ♦ భాగ్యంబు గల్గియుఁ, బారుటాకులఁగట్ట ♦ భార మనరు

రాజాన్నభోజన ♦ ప్రాభవశీగల్గియును వన్యధాన్యంబు ♦ నొల్ల మనరు

మాణిక్యభూషాసమాజంబుగల్గియు, నెఱ్ఱనికురువిందఁశ్రేణి కనరు

మంచిమెచ్చులతూఁగు ♦ మంచముల్గల్గియుఁ, జాలుఁబూదీగ యఁయ్యాల లనరు

గీ. ఎంతసంపదగల్గియు ♦ నెట్టివారుఁ, దమకులాగతభగ్మకన్యములు విడువఁ

జాల రటుశానఁ దత్పురీశబరసతులు, మహిమగలిగియు మానరుఁసహజవృత్తి.

సీ. కఱకుజంజాఱువెండుఁకలకొప్పుగాఢతరంబుగానెమలిపింఁచంబుఁ జాట్టి

తట్టుపుస్తనవన్నె ♦ వెట్టినట్టిలలాట, పట్టికజేగురుఁబాట్టు వెట్టి

కురువిందపేర్లకుంఁదెరువీనిపాలిండ్లఁ, బారుటాకులుగూర్చి ♦ పైఁటఁదీర్చి

జమలియొడ్డాంబుఁనందున నితీయంగ, బర్హాంబరముఁగట్టిఁ ♦ బదిలపతీచి.

గీ. వీఁకఁగలకులుగనుపుల ♦ వెదురువింటఁ, జాఁగపురిఁదాల్చి నారిగాఁసంతరించి

గనికకోలలుగొనిభిల్లఁబినరహాత్ము, లడవిఁదిరుగుదు రాత్మనాథయకులఁగూడి. 1643

కాళహస్తి మాహాత్మ్యము, ఆ 3 వద్య 4, 5, 6, 15.

చ. కుదురుగజంగపాఁచి చనుఁగుబ్బలుమీటుగఁ బాటుటాకుఁబ

య్యెదపాదలఁగనెన్నుదురొకింతచెమర్పఁగ మేవకాళిసే

ర్పుదొరలఁ బాడిచందనపురోలుననేనుఁగుగొమ్మరోకటన్

బిగ్గిదిలెడుకొప్పుతో వెదురు ♦ వియ్యముగుప్పనిజప్రియాంగనన్.

1644

వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 2.

ఆ ట వి క వ స్తు పు లు.

సీ. నివ్వరిపాగ్రిలు తేనియపాలపండులు, కారెనుములపెద్ద ♦ చాటపవ్వు

పునుఁగుచట్టంబులు ♦ పునుఁగుకట్టజనాభి, కన్నుకన్తురిచ్చుకన్పురంబు

నేకలంబులతోఁగఁగేనుంగుకొమ్మలు, పురుదుజింకలుపెను ♦ పులులగోళ్ళు
వారిచయికలునెమ్మి ♦ పురిజొంపములుతెల్ల, సవరముల్ జల్లులు ♦ జాగిలములు
గీ. ఓకిలిపిట్టలు డేగలు ♦ డెట్టుదుతలు, పట్టుజిట్టలుఘణిఘణాభద్రకుంభి
కుంభవరదంష్ట్రీదంష్ట్రీకాఁగోటిగలిత, కలితముక్తాఘలంబులు ♦ కాన్కడేసి. 1845
శుకసప్తతి, ఆ 1.

సీ. అట్టులవీరభటావలుల్ దనివోక, వేడుకలెసమిఱ ♦ వేటలాడి
కరిదంతములునుగఁగ్తురిపిసియల్ డంది, కొమ్ముముత్తియములు ♦ నెమ్మికుత్తు
కలు పుస్తంబిలు ♦ ఘనచామరములు, పులిగోళ్లు మేటిరాచిలుకపిల్ల
లింపగుమంచిగంధంపుడున్నలు పచ్చ, కప్రంపుపల్కులు ♦ గందవోడులు
గీ. చక్కెరల్ దియ్యతేనెలు ♦ చాటపప్పు, లోనుగల మేలివస్త్రపుల్ ♦ పూనితెచ్చి
మెచ్చి మెచ్చులుగాధరిత్రీశ్వరునకు, నర్పణ మొనర్చిరెంతయు ♦ స్నేహమిఱ.
కవిచకోరచందోదయము, ఆ 2.

ఆటవికపల్లి.

:0:

సీ. అరుకన్తురితీసెఱికి వాకిళ్ళచెంతలవైచిపోయిన ♦ తట్టుపునుగు
గోడలుపూయంగఁగఁగ్రమ్మిగందంబున, మేదించినట్టిజఁవ్వాదియడును
నాడాడసరిచేను ♦ లాడిపోవిడిచిన, ముదురువెదుళ్ళలో ♦ ముత్తియములు
బలుపుటేనికొమ్ముటలపలవైఁద్రోవఁ, దవిలించికట్టిన ♦ సవరములును
గీ. వంటకట్టెలకనితెచ్చి ♦ వాములిడిన, యగరువ్రాకులవైసిండ ♦ వాఱఁబెట్టు
కప్పురంపుటనంటులుగలిగి మెఱయు, నెఱుకుపల్లెయలోకొన్నియెదుటఁగాంచి.
యయాతిచరిత్రము, ఆ 1.

సీ. తోరణంబులుగ వీఁకులనారఁగట్టిన, యుష్పఁగండలకునొండొండదిరుగు
పులుగులఁకెక్కఁగాఁద్దులఁజాలనెగి పెడు, పసరంపుఁబొలకంపుఁమునురుకొనఁగఁ
బసివట్టినలుగడఁ ♦ బఱచిన మెకముల, పచ్చితోళ్ళనుబండ్లఁ ♦ గుచ్చిపెఱుకు
బలుజాగిలంబుల ♦ భౌభౌరవంబులఁ, గొంకిపంకములోన ♦ ఘుర్గురించి

గీ. పరువు లేడు సూర్యబంధుల ముఱికిగవులు, చేపలెట్టలగడ రుతోఁ ♦ జెనసిచుట్టఁ
గూతపెట్టిన జనులవాఁకొలుపఁజేయ, భయముఁగొల్పెడునొక బోయఁ ♦ పల్లెఁగాంచి.

వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 2.

సీ. పానఁగఁగొప్పలవాస ♦ పోయంగ మిగిలిన, దంతంపుపందల ♦ దొంతరలును
దశకొత్తుగుప్పినేఁతలు నేసివిడిసిన, జల్లులవాముల ♦ మొల్లములును

గుమ్మి ముద్దలుచేసి ♦ గోడలవేయంగ, నున్నకన్తురిగొప్ప ♦ తిన్నియలును
జగివారనున్నముఁలేచినిడించినకొమ్మ, ముత్యాలప్రోవుల ♦ మొత్తములును

గీ. జలికినెగడులువేయంగ ♦ నిలిచినట్టి, మంచిగంధంపు మ్రాఁకులఁమంచెలగరు
మ్రాఁకుమంచెలుగలిగిపిఁస్మయముగొలుపు, చెంచుపల్లెయలోకొన్నిఁగాంచెన్నపతి.
పట్టుకొనర్చిచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 85.

తపోవనము.

—:0:—

సీ. శ్రీవణసుఖంబుగాఁసామగానంబులు, సదివెడు శుకముల ♦ చదువుదగిలి
కదలకవినుచుండు ♦ కరులును గరికర, శీతలచ్చాయఁదచ్చికరాంబు
కణములుచల్లనిఁగాడ్పాసపడివానిఁ, జెందినుఖంబున్న ♦ సింహములును
భూమిరవ్రవరులు ♦ భూతబలులైచ్చి, పెట్టు నీవారాన్న ♦ పిండతతులు

గీ. గడఁగిభక్షింపనొక్కటఁ ♦ గలసియాడు, చున్న యెలకలుబిల్లులుఁనొండుసహజ
వైరివర్గంబులయు సహవాసమపుడు, నూచి మునిశక్తికెంతయుఁ ♦ జోద్యమంది.

భారతము, ఆది. ఆ 4 పద్య 23.

సీ. ఆవులునాకఁగొన్నరమోడ్చు పులులును, బాలుల చన్ గుడువంగఁబోవు లేళ్ళు
లేళ్ళపెల్లాట రంజిల్లెడుహరులును, హరులుగోళ్ళనుగోఁక ♦ నలరుకరులు
కరులకటాళివైఁఖరినాడు పాములు, పాముల లాలించు ♦ బభ్రుతతులు
బభ్రుతతులవ్రక్కఁబాయనియెలుకలు, నెలుకలఁబెంచుపిల్లలునుగలిగి

గీ. యపుడు వెఱఁగొనరించె నాఁయంగనలకు, గీరభాషితపోషి తాఁఖితపన్వి
జటలతొరకబ్రహ్మఁభావనంబు, భావితశుభావనంబు తపోవనంబు. 1651

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 2 పద్య 10.

- సీ. వల్లనీవలమాన ♦ యుల్లనీయుంకార, వల్లకీకలనాద ♦ తేనీతేంబు
 పరకుహూకంఠీర ♦ వస్సారకంఠీర, పత్రస్త పథితేభ ♦ వలయతేంబు
 శుకశారితాంబు ♦ చురుచిరమృతితన్ము, మూలపహాయక్తి ♦ ముఖరితేంబు
 లింబానమంజీర ♦ మంజుగుంజితపాంస, సారసోత్సుకసార ♦ సారసంబు
- గీ. సాగ్విమంత్రస్వరయంతడిప్రాజ్యహోమ, భూమభూసరతేనర ♦ ద్రుమవిభాగ
 మాహుతీరితశిఖిశిఖా ♦ వ్యాకులంబు, నైవ యాశ్రమమండల ♦ మదిదనర్చె. 1652
 భాస్కరరామాయణము, యాద్య. పద్య 1625.

- సీ. నాచంయోమోత్సంగ ♦ వత్సలసారంగ, మరుచుష్టాలస్థుల ♦ యూపశతము
 ప్రాగ్వంశబంధుర ♦ బహుగంధసాన్నాయ్య, నాగ్నిధ్రిముఖ్యర్చి ♦ గాత్రయంబు
 నుత్రామనఖయాయజ్ఞాకసామాజికం, బాతిధేయమయోట ♦ బాజరంబు
 పటుధవిధిపవిత్ర ♦ పవనోజ్వలత్రేత, మఘుమర్షణజ్ఞశౌ ♦ కాంచితేంబు
- గీ. సంతతబ్రహ్మవర్చస ♦ సన్నాతకంబు, పరమయోగినిరాకృత ♦ పాతకంబు
 హోస్తికై తిహ్యానహ్యపంచాననంబు, బదరికాకాననంబుమా ♦ పద్మనెదుర. 1653

- సీ. పవనవేగవిశిర్భ ♦ పాదపాగ్రింబుల, జడియకుండంగబట్టి ♦ సామజములు
 పూజార్థనియమిత ♦ పుష్పవాటికలపై, మధుకరంబులఁజోపు ♦ మర్కిటములు
 నవభృథసన్నానప ♦ ర్యంతేనిర్మలతకై, కాసారములఁగాచు ♦ కాసరములు
 నిజనిజోటజభాగ ♦ నీవారసీములు, సారక కావలీయుండు ♦ నూకరములు
- ఆ. గణిగి కంసవైరి ♦ కన్నులపండువై, చెలువుమిగిలెఁ బూర్ణ ♦ కలశవిగళ
 దాలవాలవారి ♦ హరితన్మనిదారి, కాత్రమంబుబదరి ♦ కాత్రమంబు. 1654
 ఉత్తరహరిచంశము, ఆ 2 పద్య 108, 109.

- ఉ. సమ్మదలీలతోఁజదువు ♦ సామములేడును గండుఁగోయిలలో
 తుమ్మెడలాలపించుఁబరి ♦ తోవమునంబ్రిణవాక్షరంబులన్
 సమ్మతిఁ బ్రస్తవించు శుక ♦ శారికలాగమభాషితంబులన్
 నెమ్మదిఁజెప్పశాస్త్రముల ♦ నీలగళంబులతద్వనంబునన్.
- 1655
 హరివీలాసము, ఆ 5 పద్య 21.

- సీ. కదలుపాదపములు ♦ కల్లాలములు గాఁగ, విరులపంజరులుపెంనురువు గాఁగ
 హోమభూమంబులు ♦ జీమూతములు గాఁగ, ధవళాక్షతములు ముత్త్యములు గాఁగ
 దేవపూజావిధి ♦ క్లికలుదివులు గాఁగ, గ్రీతుహవ్యవాహమా ♦ ర్యంబు గాఁగ
 బర్హశాలలుగూఢ ♦ పరవృత్తంబులు గాఁగ, జదువులు సహజఘోషములు గాఁగ

గీ. తూలఁబట్టిననీర్కావిధోపతులు వ్రవాళలతికలు గాఁగ నైవల్లలత్పై
పుట్టినై నుధాంభోధిఁవోలెనిత్య, మహిమములమించుపుణ్యాశ్రమంబుఁగనియే.

వరాహపురాణము, సం. మ. ఆ 4 పద్య 90.

సీ. ఊచ్చరించు మయూర ధముపనిషద్వాక్యంబు, పారాశతంబు శబ్దంబు నొడువు
కారికతర్కశాస్త్రంబు పక్కాణించుఁ, గలకంఠములు వడంఁగముల నెఱుఁగు
హంసంబు లుభయవిఠాహంసలు పరికించు, రాచిల్కిశ్రోతమాంగములు దెలుపు
నలఘు పురాణార్థములకుఁజొక్కుఁగురంగి, సామగానము విను యసామజంబు

గీ. ఖంజరీటంబువై శేషిఁకమువిధించుఁ, గొంచమిథునంబు యోగ్యవై ఖరిభజించుఁ
దరమె కొనియాడ ఘటజన్మతాపసాగి, గణ్యపుణ్యతమాశ్రియాఁరణ్యభూమి.

రామాభ్యుదయము, ఆ 5 పద్య 113.

సీ. మును లిష్టసల్లాపముననున్నఁ జెంగటఁ, జంచరీకము ఝంకఁగించవెఱుచుఁ
దపనలపైరంచుఁదలపొలంబునఁబోవు, మెకము నీవరిచేసు యేయ వెఱుచు
వ్రతులుకామయవస్త్రములారఁగట్టినఁబ్రవగపోతము చెట్టు యాకవెఱుచు
మానులమణులుబోదీననున్నవియంచు, నంచ తామరకాయ చించవెఱుచు

గీ. నేమనఁగవచ్చుఁ గొనియాడ యెవ్వఁడెఱుఁగు, నజభవాదులకైనసత్యదృఢతంబు
బదరికాశ్రమిజాస్తవ్య యపారికాంక్షీ, వివిధనియమోపలితతపోవిభవమహిమ.

కకుత్స్థవిజయము, ఆ 1 పద్య 157.

సీ. మొకరితేటులుమాతి యుట్టపు తేనియలో, శ్రీమధుశాసని కర్పించికాని
కోకిలమ్ములు చివురాకులు గొఱుకవు, శ్రీవనమాలి కర్పించికాని
లేబచ్చికలో గబళింపవు హరిణములో, శ్రీనీలమూర్తి కర్పించికాని
ఘటభుజిక్రియలకుఁ జిలువలు దలఁచవు, శ్రీమాధవునకు నర్పించికాని

గీ. యితరజంతువులునుహరిమతిఁదలంచి, కాని యేవర్తనయలకుఁ బూనవనిన
సూతపోవనమాహాత్మ్యమభినుతింప, నలవియే వేమొగంబుల చిలువకైన. 1659

ఘటికాచలమాహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 13.

సీ. చెలఁగిహారేర్నకించుద్రవ్యతిరక్తమస్తి యటంచుఁబల్కురాచిల్కిగములు
వరుసమై వాసుదేవస్సర్వమితియని, సతతంబుఁబలవించు కారికలును
నచనచసారాయణాత్మరంమంత్రంబ, నిసరఖిమోయునిందిరిరములు
మోదముతోనమోవేదాంతవేది నేయనియెఱింగించు పితృకావళి యును

గీ. నానసులునవ్వవేదశాస్త్రములుచదువు, నపుడు గవులుపోయినవట్టిసోదరు
దీర్చి చదివించునట్టి సన్న్విజకులంట, గదిగి విలసిల్లు నవ్వుణ్ణికాననంబు. 1660
చిత్రభారతము, ఆ 1 పద్య 68.

గీ. ఎదురిండ్లుపలుసాలఁదెననివర్తింపఁజూ, లేనమేలివచ్చ శాంఠికలుకొన్ని
యాగమాంతంబులఁయందలియర్థముల, ప్రకటించుకీరశాంఠికలుకొన్ని
హవివన్నసంధ్యముఁజ్జెడినకోలాహలాం, కములైన యాగనాటములుకొన్ని
దున్నిచిత్తకపుట్టి యెన్నులఁవేర్చెనున, వానినివర్తిపాలఁ చేలుకొన్ని (కొన్ని
గీ. తోఁపుటాకొన్ని తెలిసిటివొనలుకొన్ని, కొలఁకు లాకొన్ని పెంపుడుపులుల
మొదవు లాకొన్ని చేమంతిపాదలుకొన్ని, బెరయఁగఁదపోవనంబుఁ గఁల్పిం
చియపుడు 1661

కువలయాశ్వచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 77.

గీ. మలినతయాగధూమములయందునెకాని, మునిచరిత్రములపైఁ మొనయదెపుడు
రాగంబువీరవక్త్రములయందునెకాని, ఋషులలోచనములఁ నెనయ దెపుడు
చలనతచలదళఁదళములందునెకాని, మౌనిచిత్తములపైఁ మలయ దెపుడు
భ్రమణంబునిత్యకృత్యములయందునెకాని, వర్తులబుద్ధులయందువారి దెపుడు
గీ. బాద్య మెంతయు కీర్తనసారితరుల, యందెకాని, యతీంద్రులఁజెందెదెపుడు
సార యయ్యాశ్రమస్థలఁ మరయ దాని, మహిమవర్ణించనలపితామహునివశమె.
వట్చక్రవర్తిచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 121.

చ. గురుతరహోమధూమముమొగుల్లుగఁ గెంజిగురు లైటుంగులై
పరగఁగ నాభ్యమా హుతులఁ చంపులు పుష్పఫలంబులై తగన్
కరటిఘటాదిబృంహితముఁ గర్జగఁ గొల్పిరి తేనెసోనలై
గురియఁగనొప్పు నవ్వనముఁ క్రొత్తిఘనాధునవేళయోననన్. 1663
నాగరఖండము, సంపుట 1 ఆ 1 పద్య 67.

గీ. కగ్రసాక్షికిమున్నఁగామనీండులనుబెల్పుటదోచులుభిక్షార్థటరపములు
జడవాల్లుగ్రుంకనిఁపుడెవత్తురనిదెల్పు, నట్లేగుకొలఁకులఁ కంచపిండు
హరిపదార్పితులుమీఁకై వత్తురని తెల్పు, గతినుమంబులనుభృంగములుచేరు
నురముఖులనుహవిఁన్నులకురమ్మనిపిల్పు, నట్లేగుడివికివిహంగవిభులు

గీ. నవ్యదర్శింకురములకైఁ సంయమియై, లరుగుదెంచెడు తెఱఁగులుగలపుకొఱకు
జనెననఁగ నేఁగుమ్మగములఁచ్చటిగిరులకు, విసులొనర్పంగ వానరప్రభమమంబు.
నిర్వచనవిచిత్రరామాయణము, ఆ 1.

ప ర్వ త ము.

—:0:—

చ. మరవరవాహినీధరుఁడు ♦ శుభ్రశరీరవిభాసి నీలకం
ధరపరిశోభితుఁడు గుణభాముఁడు దుంగతసుండు భూధరా
భరణఁ డుమాసమాన్వితఁడ ♦ పారవిభూతిసమేతుఁడై మహే
శ్వరుఁడును బోలె నొప్పు హిమశ్రవంతుఁ డనంతమహత్త్వసంపదన్. 1666

సీ. ఉరుతమఃపటలంబు ♦ మన్నిపట్టిదియని, వెట్టినిల్లుగొనునింద్ర ♦ నీలరుచులు
పున్నమవెన్నెల♦ప్రాప్తిపట్టిదియని, కాంతంబులగుశశి♦కాంతరుచులు
వెలుగొందురేయెండ♦వీడుఁబట్టిదియని, రాజితంబగుపద్మ♦రాగరుచులు
క్రొక్కారు మెఱుంగుల ♦ యక్కపట్టిదియని, తారముతాహార ♦ తరలరుచులు
గీ. ప్రచురమాధవోద్ధ్రావంబు ♦ పసిమికల్లు, నాటపట్టిదియని గరుఁడాండరుచులు
మెచ్చిమాచుచువేమెఱుఁగిచచ్చలింతు, రమకన్యకలకులసీ♦మాచలమున. 1667
కుమారసంభవము, నన్నె. ఆ 3 పద్య 247, 261.

మ. చేలువారహన్ నవరత్నపాదకటక♦శ్రీచేతగంధర్వమం
గళనాదంబులతోడనొప్పగునభంగస్తైర్యవృత్తిన్ మహా
బలాలైనంబ్రహ్మసింహు భూభరణశోభంబాల్చిమిన్నందుచున్
గులకైలంబుల పెంపువిశ్వవిఖతోఁ ♦ గూర్పందగున్ ధీరతన్. 1667

కాన్యాలంకారచూడామణి, ఉల్లాస, 3 పద్య 99.

చ. కదిసితి మంత దంతపరిఘద్విపఖండితదేవదారువున్
మదనవిశోదకందళిత ♦ మానసమానసవాసభీరువుం
బ్రదిరవదామృతక్రికచ ♦ పాటితలస్తకదేశచారువున్
ముదితచమూరపున్ ఘటిత♦ మూలినమేరువు సానుజేరువున్. 1668

ఉత్తరసాహిత్యము, ఆ 2 పద్య 38.

చ. అటసనికారచైభూమినుహఁడ♦దంబరచుంబిశిరస్సరస్వి
పటలముహుర్ముహుర్లరఁ♦భంగతరంగమృదంగనిస్వన
స్ఫుటనటనానురూపపరిఘల్లకలాపకలాపిజాలముం
గటకచరత్కరేఁబకర ♦ కంపితసాలముకీతకైలమున్. 1669

సనుచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 3.

సీ. జరతకచ్ఛపరాజుఁడనమాంగగృహమేధి, భోగివేష్టనరేఖఁ జూలుచుజాణ
కులములోఁడరితీపుఁగఁగిమించినమేటి, మైనాకునొరనినఁ మానటిఁడు
తొలుపేలుపులపేలుఁపులపనున్ గొనుఁజేడు, కడలిరాయలలోఁతుఁ గన్నగల్పి
సురరాజునకుఁబాండుఁకరిఁ జేర్చు మఁకాఁడు, కల్పకంబులపంటఁ కమ్మతీఁడు
గీ. కంటెమధితనుఘాఢాతఁకటకజాత, చంచకవనపరీకంచనాఁకంపఁసర
దఖరముఖరవమధుకరఁముఖిఁశిఖర, నందరసమంశిరంబగుఁ మంచరంబు. 1670

మనుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 47.

చ. సురగణశేష్యమృదురిఁ చుంబితశేఖరముల్లసస్రిగం
బరమసిలేతరద్యుతివిఁ భానుగమాశ్రితసర్వమంగళం
బురుచిరభద్రినాగపరిఁపూజితభూరమునై నిశేష్యరం
బురహరుఁ బోలుచున్ రజితభూధర మీధరఁ కెచ్చు నొప్పగున్. 1671

బసవపురాణము, పి. పో. ఆ 1 పద్య 3.

సీ. మునిమనోమోహనఁముక్తి నటినాట్య, రంగంబులగు హేమశృంగములును
గనకాజ్జకైరవఁకల్లారసారభో, ద్రారంబులగు జలాఁధారములును
గ్రీడారతిశాంతఁకెన్నరీపరిచిత, స్నేహంబులగునుహఁ గేహములును
గుంజన్మదాలినీఁమంజులమంజరీ, పుంజంబులగులతాఁ కుంజములును
గీ. నలరి పెంపొందుఁ బూర్వాపరాంబునిఘట, నడుమధరణిమానదంఁదంబువోలె
దేవతాత్మధరాధీశఁదిగ్విభూష, పుణ్యనిలయంబునీహోఁభూధరంబు. 1672

శకుంతలాపరిణయము, పి. పి. ఆ 2.

ఉ. హేలమెయి స్మహీరమణుఁ డెక్కెను నిశ్చలనమృదేవతా
సాలముఁ గంధరస్థసురఁ చారణదంపతిగానవీచివా
చాలముఁడుంగళ్యంగతటఁసక్తమణీపునరుక్తతారకా
జాలముఁబారిజాతవనఁ సంస్థితిమూలము హేమశైలమున్. 1673

కక్షకర్ణరసాయనము, ఆ 2 పద్య 280.

చ. పొలుపగుతారకావ్రసవఁ పుంజములన్ సిగఁజుట్టి ధాతురే
ఖల ఘనస్యం బలంది కటఁకంబుల మేఖలల న్వహించి త
జ్జలధగనూత్నచిత్రపటఁసంగతిస్సానులతోడెకూటమున్
గలిగి తనర్పు నగ్గిరి యొకానొక కాముకురేఖమాపుచున్. 1674

నందశివాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 125.

ఉ. పీఠియొనర్ప నగ్గిరి నిశీతయొనర్ప దశిసరత్నస్రీపం

తీతటజాతరూపధరఃఃఠీరమణీయమణీసమగ్రిమై

స్థీతనుధాంబుపూరసరఃఃఠీరుహాశీకరశీతలానిలా

స్వీతవిహార దేవతరుఃఠీహరిణీకరిణీసమూహమై.

1675

సీ. ఈదాపునీలంబుఃఠెల్లఁ దు మ్మెదలుగాఁ, నెంపులుచిగురూపఃఠ గుంపుగాఁగఁ
గ్రిమ్మినమగమానిఃఠకమ్ములువిరులుగాఁ, జంద్రికాంతములు గుఁచ్చములుగాఁగ
నలరుగోమేధికంఠులు తేనియలుగాఁగ, శృంగముల్ కొమ్ములఁచెలుపుగాఁగ
నవగైరికాదిధాఃఠువులుపుప్పడిగాఁగ. గిరిజగంధముపుష్పఃఠపరిమళఃఠముగఁ

గీ. గిన్నరస్త్రీలపలుకులఃఠగీరభాషణములుగా నిచ్చభక్తఃఠణములకమ్మత
ఫలము లాసగుదు మహితకఃఠల్పకమరీతి, భాసురంబుగనుండు నఃఠప్పర్వతంబు.

నాగరఖండము, సంపుట 1. ఆ 1 పద్య 91, 92.

సీ. అలరుఁదీవియలఁబాఃఠయకమించుకొంగిం గేఁటి, జోటిమోత లూయారిఃఠపాటగాఁగ
స్థలకంజనీకంజఃఠములగాడ్పుదారిఁదై, బర్హుపుప్పడిపచ్చఃఠపావడులుగఁ
గనకశృంగగగ్రిసంఠగతపాండుకాండగా, నీకముల్ నవపుండఃఠరీకములగఁ
నతిచలచ్చదయుక్తిఃఠనలరురంభాస్తంభ, జాలంబుజయపతాఃఠకాలిగాఁగ

గీ. భోగవతికావతంసముల్ ఃఠపుణ్యతరులు, రాజశాస్త్రాలసంఘముల్ఃఠప్రాంతపీఠిఁ
గొలువఁ బేరోలుగంబున్నఃఠచెలుపుఁబూనె, నీధరాభృద్వరునిగంఠెఃఠభూధరేంద్ర.

చంద్రికాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 17.

క. గంగోత్తమాంగమై సా,రంగధరంబయి పరంగఃఠరాజాస్పదమై

రంగుగ గిరిగనమోప్పెను, గంగాధరుభంగి నీలఃఠకంఠయుతందై.

1678

రామచంద్రోపాఖ్యానము, మి. మ. మందర. ఆ 5.

సీ. తతసరిజ్వరవరఃఠత్నితగరుద్వరగరు, ద్భవమరుత్పదసరఃఠద్విజవార

మతిలసద్వదనసఃఠస్మృతిమివత్పిఠహస, స్మృతివనద్రతిహసఃఠత్సతసుజాత

మభిలద్దరదలఃఠత్సుభవలత్సుమగల, స్మృతుమిల జ్వరఫలఃఠస్మపిజజాల

మమలహ్వాత్వికగహఃఠద్రిమబృహత్కునుమభృ, తక్రలుపహ్వాద్ధరణిభృత్కలితసిద్ధ

గీ. మవ్యయానందగాయకఃఠత్రావ్యగాన, భవ్యసౌభాగ్రినిర్మితఃఠవ్యకాంతి

దీవ్యదింద్రిశిలాగారఃఠనివ్యభీరు, నేవ్యజనమాజగన్నాథఃఠ సీమఁగాంచి.

1679

నర్వకామధాపరిణయము, ఆ 2. 1

క. వరుణాండుదుస్యధరణీ, వరుణాంకువెఱచిమృగని ♦ వాగణమునకున్
బురికొనిపి శుభులెత్తిన, తెరలనెఱచులెత్తి రభిలంకిగాగములన్. 1680

క. వీరినివల లొడ్డెరి హే, రాకముగా లోకపాలితమణులు మృగయా
నీలమణులొడవేరిన, బాలకబాలములు గలదికాశ్చిత్తులనన్. 1681

పరాశరానుజము, సం॥ మ॥ ఆ 4 పద్య 77, 78.

సీ. ఒకనాండు తెరవేటలనుగ్రసత్వంబుల, బుడమివైఁబడగాఁ జూపవపథించి
యొకనారి సారవేఁచయొత్తనుధున్, స్త్రీభోమంబుల ♦ సహరించి
యొకమరి దీమంబులొడ్డి పాదులు దీర్చి, ఒహుబహంగంబులఁ జిట్టితెచ్చి
యొకవేళ డేగవేఁటకుఁజని యెగఁజోఁడి, నానాండజములపాఠిణములు గడపె
గీ. ముంగివేఁ టేదవేట సిఁవంగివేట, యిట్టవేటయు గంటవేఁటెత్తువేట
మొదలుగాఁగలవేటలఁబుడనెఱింగి, తిన్నఁజొక్కొక్కతూకుఁర్తింపఁబడె.
కాశహస్తమాహాచ్ఛ్రమ, ఆ 3 పద్య 47.

సీ. ఓడముల్ దరివ్వించియురులొడ్డ నియమించి, యివ్వలవ్వలనలఁడిఁగఁ బించి
యడుగులెత్తించి చొప్పుడ బాడ వేయించి, యాయాయిటెంకివట్టరయఁబించి
పోగువారిచి గొప్పునఁజోపు వెట్టించి, కొండలేఁజిగురాకుఁగూండ్లనించి
యక్కడక్కడఁజొరవలరికట్టఁ జెప్పించి, వాకట్టుగట్టించివైపు లెంచి
గీ. యెచ్చరికమించి తెరవేటయెద్దువేట, గంటవేటయు మొదలుగాఁగలుగువేట
లెన్ని గలవన్నియఁబుటించియన్న రేంద్రుఁడుగ్రమ్మగభంజనక్రియోమృత్యుఁడయ్యె.
రామాభ్యుదయము, ఆ 2 పద్య 29.

సీ. ఒకచేత నెలుఁగొంట ♦ నొకకొండ గొరియఁగా, నొకఁడు త్రిపైదుత్రిపు ♦ జొ
అపు గొలిపె

నొకచేతఁ బురినొంట ♦ నొకచేత లేడిగా, నొకఁడెత్తునెత్తికోలొటపునిలిపె
నొకచేతనలుగొంట ♦ నొకదుప్పికొడమగా, నొక్కఁడూఁచినయూఁపులపత్తిలై
నొకచేతఁ బోతొంటనొకమన్నుఁబెంటిగా, నొక్కఁడొచ్చినచూటలొప్పిచెల్లె
ఆ. నొకఁడు నొకటఁ దెగకయొకటికెఁ దెగకొక్కఁడొచ్చిరెంచికొకఁడచారి
వలఁగలమెకాలవలకేలుడాకేలు, బిరుదుగిరుదుఁ బంచిపెట్టుకొనగ. 1684

కకుల్ స్థవిజయము, ఆ 4 పద్య 93.

సీ. సారంగదానముల్ ♦ సలుపుధీరుఁడుగాన, సారంగదానముల్ ♦ చాల సలిపె
హరిదానమునృజించు ♦ హరిపంశమణిగాన, హరిదానగుతులసం♦ఖ్యలునృజించె
ఖడ్గదానమొనర్చు ♦ ఘనపుణ్యనిధిగాన, ఖడ్గదానము లనేకము లొనర్చె
భూదారదానమిం♦పుగఁ జేయుపతిగాన, భూదారదానము ♦ లూభరిచేసె
గీ. నిజపురోహిత సంకల్ప ♦ నీతివెలయ, సాంగములుగాద్విజాళి యు♦పాంగనృపతి
వేటలోపలధర్మంబు♦విడువఁ డయ్యె, క్షుత్రియుఁడుగాననిజకులా♦చారమరసి.

ఆ. భల్లములనుబూని ♦ భల్లముల నణించె, ఖడ్గముల హరించె ♦ ఖడ్గములను
బోరిలోని తెఱఁగె ♦ పాసఁగించె వేటలోఁ, బ్రభువుధర్మయుద్ధ♦పరుఁడుగాన.
పట్చక్రివర్తి చరిత్రము, ఆ 2 పద్య 104, 105.

చ. బలువిలుకాండుమెచ్చ సర♦పాలకుఁ డేసిన యాశుగం బన
ర్ద్రగమదవాగ కేసరిని♦గాడి రసాస్థలిఁదూఱఁబాటెనా
వలఁ దనపేరుఁదాలించిన ♦ వాయువుఁగ్రోలుటయెట్లుభోగిరా
ట్కులమని వాగలోకమున♦కున్ బగదీర్చఁగఁబోవుకైవడిన్. 1687

సారంగధరచరిత్రము, చే. వేం. ఆ 1 పద్య 97.

గీ. హరియవిశ్వాసమునుభవ్యతరులవంచ, నయమధుపమైతిగలిగిసాం♦ద్రితరమదము
కలిమిమేనులెఱుంగని ♦ కరటులనువ, ధించెఁ బతి యది రాజవృత్తి య తలంప.
శకుంతలాపరిణయము, పె. నా. ఆ 1 పద్య 135.

సీ. తాఱుచు నీరముల్♦దూఱుచు నొంధొరున్, జీఱుచు మగటిమి♦స్మృతువారు
దాఁటుచు నొరుని క♦న్దీటుచు మానల, మాటుచు జింకల ♦ మీటువారుఁ
ద్రుంచుచు బలులమై ♦ నొంచుచు నోర్పరలు, జించుచు పెంపున♦మించువారు
నేయుచుం తెలిగ్రోవు ♦ గోయుచు నేపులం, దూయుచునురముగాఁ♦జేయువారు
గీ. సింగములడుంగమత్తి మాతంగములకు, రంగములభల్లకంబుల♦నంగములను
నిశితసాయకజాలము♦ల్పించిత్రుంచు, వారునై వేటసల్పిర♦వీర్వరభటులు. 1689
కవిచక్రారచంద్రిదయము, ఆ 2.

గీ. జివురుగండెలు నురులును♦దవులఁజేసి, పక్షీజాతస్వరమ్ములఁ ♦ బలికిపలికి
చేరవచ్చెడిపులుఁగుల♦జెలఁగిపట్టి, చిక్కములఁబెట్టిరోకకొందఱుజముగ. 1690
గీ. గుంజపిట్టలుకాఁజుపు♦ల్లలునుడేగ, పక్కితుటుములుపూరేండ్లఁ ♦ బట్టి నైజ
షడ్గతులవేటలాడించి ♦ పలు తెఱఁగుల, నోలి పైఁ బట్టుకొనిరి నీ♦ధోద్భవముల.
శకుంతలాపరిణయము, ఘ. వేం. ఆ 1.

కా. చెంతన్నిచ్చినదప్పుచోయినను నిశ్చేష్టమునైనన్నిశివ
గగింతుట్టినదృష్టికన్నమును లక్ష్యంబుంభూమిశున
మృత్యుత్తివననరహితముతవ్యాపత్తముంజూచి క
మృత్యుత్తివననరహితముతవ్యాపత్తముంజూచి క

1092

శంతసూపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 53.

వేటకాండ్రు.

సీ. విండ్లుగోలలను జిహ్వాంథుబళ్యములుకేలనుబూని మొనలుగాఁజనెడివారు
గదులుచేకత్తులు ♦ గండ్రగొడ్డండ్లు నయ్యనఁబూని యెడలేక ♦ యరుగువారు
చిక్కిముల్వలకును ♦ జివురుగండెలు నురుల్, బోనులుగొనివడి ♦ బోవువారు
కాఁజుపిట్టలుజలాఁగండెలు పూరేండ్లు, డేగలు గైకొని ♦ యేగువారు
గీ. పటకుటిరంబులకు రుచిపాకములకు, పలయుచున్నపుల్లెడ గాఁవడలఁబండ్ల
నెడతలపాపులనుపీకఁనెత్తి యెత్తి, మించువేడ్కలవడినడిపించువారు. 1093

సీ. తుండముల్పట్టివేదండరాజంబుల, ననుకతుఁబడఁగోతు ♦ మనెడివారు
చెంగునదాటి చెఱలంగుసింగములతోడనె దాటిపడఁగూల్తుమనెడివారు
పలుతెఱంగుల బెబ్బులులతోఁబెనఁగికత్తులను కుత్తుకలగోతు ♦ మనెడివారు
శరములేటికి ధనుష్పంకారముల నరాహములు గూలఁగఁజేతు ♦ మనెడివారు
గీ. లేస్సుతోడేస్సు మఱియుఁ గుంఁదేళ్ళనంగ, నెంత పడములరావునఁగంతుగొనున
టంచుఁ బలికెడవారులు ♦ నగుచువీర,నరులు కొందఱు నడిచిరి ♦ వరుసమెఱసి.

శకుంతలీపరిణయము, ఛ. పేం. ఆ 1.

సీ. గాలిబం లేగుఁబోతుఁకాటరి పసిగాఁడు,నను జాగిలములతో ♦ నరుగువారు
దీముపెంట్లదనులుదీర్చినడేగలు, వడిఁబట్టుకొనిపర్వు ♦ లిడెడువారు
వివిధవీరధములు ♦ వేడవపుట్టకలును, బడిబడిఁ బట్టుచుఁ బాఱువారు

గీ. రండు గండనువారలు ♦ రాజునెదుటఁ, బదుఁడుపదుఁడునువారలు ♦ గదియువార
గృహము వెల్పుడువారలు ♦ గెరలువారు, నగుచు నడచిరి వేగము ♦ య్యధిపుభటులు.

శంతనూపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 42.

సీ. ఠాసియేనుఁగులలో ♦ డముమీఁదనుండియు, య్యెలలూఁగునీచిన్ని ♦ యెలుకవాడు
లేఁదీగఁ బులికొక గ ♦ ధ్యేముఁజెట్టి పయ్యాళి, దోలుఁ గాఁడవి సీ ♦ చుండగీడు
కరిఁగింపిపోవు సిం ♦ గమువెంటఁజని గోళ్ళ, ముత్యములోఁజెచ్చు సీ ♦ ముగుదళిశువు
గండభేరుండంబు ♦ రెండుచలలో రెండు, చేతులనించు నీ ♦ చిన్నివాఁడు

గీ. వేడుకలఁజేరియరకాల ♦ వీడఁదన్ను, నడవిపందుల కోట లీ ♦ పడుచువాఁడు
తమ్మనెలుఁగులగులగుల ♦ లెక్కనేయ, నేఁటికొక నీవెచూచెడు ♦ వేలంబును. 1898

ఉత్తరరామాదానము, ఆ 7 పద్య 39.

వేటసాధనములు.

చ్చీపద. బోనులు నురులును ♦ బులులుఁ బందులును, కుక్కలు ముంగులు ♦ కురిదేటిపలు
చిక్కంబులును తెర ♦ చీరలుజొంక, లెద్దు లిట్టులు బడి ♦ యేనుఁగులో పెద్ద
గిద్దుల డేగలు ♦ గేరిజంబులును, మున్నెకనన్నాహ ♦ ములో వెంటరాఁగ. 1897
పృథ్వీలింగలీల, పి. సో. గతి. 20.

సీ. పలకొవళ్లు చి ♦ వ్వంగులబండులు, తిరుచుట్టుబొంగుకా ♦ లురులు చీర
తెరలునుగ్గంబుల ♦ దీవుము ల్మారము, త్రొకదారికత్తులు ♦ మొకముగోను
లాటపైనగొడ్డండ్లు ♦ మెలుఁగుఁబల్కెంబులు, తట్టగొమ్ములు పులి ♦ చెట్టుమొద
బలువిండ్లఁ బొట్టగొ ♦ లలు బోలుమోతులు, గొరకత్త శమ్ములు ♦ కరకణీలు
గీ. సాదిగావేటలకుయోగ్య ♦ మై తనర్పు, సాధనంబులునవరించి ♦ సరభనమున
నాటవికనైన్యమే తెంచి ♦ యధిపుఁ గాంచి, దండములు పెట్టినిలిచిప్ర ♦ తాపములర
రుక్కాంగదచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 70.

సీ. పంకులుగుడియలు ♦ పలత్రొళ్ళు మోగికులు, బీసలు మాఱుమ్ములు ♦ పెద్దవిండ్లు
శుచ్చకట్టెలగుదుతో ♦ బలుతుపాకులు నెద్దు, లేనుంగులు సేవంగు ♦ లిట్టిబోతు

2. పుకకుంపలు లాకటచికలు పోర్చుగ్గా, క్వాడిగొడ్డండ్లు మువ్వంపులురులు
 వాడిగువ్వలు వెంటులు, లకలు పోటుగుంబలు చిక్కుములు నురుఁజ్జుగిలములు
 గీ. పగరుంగుండెలు గాలపురం మువ్వనెరువు. రాసియును గాథవంటలు * నలగరించు
 గొనిమాటా హుట్టినడలరొండ్లమెగుచ్చెనెగిసి నడిమెరువొక్క కాంతునటుల.
 పెరిస్తెత్త, ఆ 1.

వేటకుక్కలు.

—:0:—

మ. పెగుచుట్టెక్కినురించి వేటకు భటుల్ * పేర్వెర నంకించి ము
 గ్గుగింట్టిల్లన్ మురియున్ బయల్ పసిగొనున్ * మాంటున్ దెన్నెక్కి నీ
 లిగి కాల్చివ్వ నెలుంగిడున్ జెడికవల్ * జిక్కించు మ్రోవాఁడు బా
 ల్పుగడెక్కిల్పుచుబోవు దిన్న మెలవేల్పుండత్తడుల్ మొత్త మై. 1700
 రామాభ్యుదయము, ఆ 2 పద్య 21.

నీ. అలదుక్కుమెక్కిరింఁతల వెక్కిరింఁతలా, దెమరీతి నాలుక * ద్వేషలఁబాఁచు
 నిట్టెగుట్టపురాతు * నెక్క-నెక్కెములాడు, గతివావిజే పుకలనఁదాల్చు
 దొవరికొండల సెత్తియడవఁబూ నెడుమాడ్కి, ఒదిరిచి వ్ర్వనఁబూర్వంపదము రెత్తు
 గర్జిరంబులసారెంభర్జించుకైవడి, మొలుంగు నార్చుటముగా * మోరలెత్తి

గీ. బలిమికలిమినిజవమునంపదను దిట్టి, ప్రసముపెంపున దారుణంధ్వనినిరూఢి
 జాగిలంబులుమృగయులఁచ్చంపుఁబసిండ్డి, పట్టెడలఁబట్టివెడలించునట్టియెడను.

నీ. ధర నల్పనమఁబ్రభుఁత్వంబువచ్చి నమను, ఘృత వికారపుఁదాడ్కి-ఁజూచినట్లు
 పల్లవుల్ తుదిలేమిఁపడి యింటిచాయర, మొగిలం జెత్తెల్లులు * మూర్ఛినట్లు
 పరదేజి యతిలోభంపరునియింటికెదోప, వెగికోఁతివలెనుగఁద్దించినట్లు
 పంతునాసికహీన * వైశ్యులు పదులోన, నేకంబుగాఁ గలఁపించునట్లు (తత్తిపా

గీ. తెరలియొరుండొక్కటినిరూఁడుదృష్టిఁజూచు, గొఱగొఱనుముల్లు గడ్డించుచటిను
 కవినికలహించి ఘొంకృతికలకలముగ, జాగిలములు రోషభీతములగుచు. 1702

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 2.

వేటకుక్కలపేర్లు.

చ. పులియడడు బూచిగాఁ జనురఁపోతులరా జనుమంతిగాఁడు చెం

గలువ సివంగి ఖైరపుడు ♦ గత్తెర సంపంగి వెండిగుండు మ

ల్లెలగుది వాయువేగి చిటికిలింగడు సాధ్యుడు వత్సనాభి యే

కలములమిత్తి గబ్బియనఁగాఁ గలవాని గ్రహించి యుద్ధతిన్.

1703

మనుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 32.

చ. పొలుపరివేటమానికము ♦ పోతులరాజు తుపాకిపైరి బె

బ్బులి నుడిగాలి చల్పిడుగు ♦ బోదఁడు నాఁడగు పెక్కునామము

ల్లరిగిన జాగిలంబులను ♦ గావలివాండ్లు పసిండివేరకపుం

గొలుసులఁబట్టి తెచ్చిరి యశుంఠితభాంకృతు లుల్లసిల్లఁగన్.

1704

పట్చక్కనర్తిచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 82.

వేటధర్మములు.

సీ. మృగయురడఁ మృగములఁనోగిఁబోంచివెనఁజంపుఁ గానకుండఁగఁజంపుఁ ♦ గడఁ

కఁజంపు

వీముఖంబులైయుండఁ ♦ వేచంపు మఱిసమ్ము, ఖిరిబుననురడఁగఁ ♦ గడఁగిఁచంపు

వలబోసులాదిగాఁ ♦ బలుయంత్రములఁజంపు, వడిమిఱుకునకాలి ♦ విడిచిచంపు

మఱియొక్కమ్మగముతోఁమలసిపోరఁగఁజంపు, దీమంబునకుఁజేర్చిఁతెగువఁజంపు

గీ. నెన్నిభంగులనయిన మాంసేచ్చమ్మగము, నరులు చంపుదు రిల దానఁదురితమొంద

రఖిలధర్మాధ్మకోవిదులైనరాజు,విరుల మృగయాభీరతులైన ♦ హరుకాకె. 1705

భాస్కరరామాయణము, కిష్కిం. పద్య 250.

యు ద వ ర న ము.

—:0:—

చ. ఆతులరణాంతరంబున నిశ్చలంబరమత్పటుబాణదాడితో
 చ్చిత్తదనుజాంగనిర్దళదళస్పృగ్ధారలునూడనోపేనా
 తతగిరిశృంగసంగదలితపృచలజ్జలవాహజాలనం
 తతగళదంబుధారలవిశిధంబుననంబు మెల్ల గప్పచున్. 1706
 భారతము, ఆర, ఆ 4 పద్య 65.

శా. గీర్వాణప్రవిముఖ్యబాణపటలశీర్షిడావిలూనంబులై
 గర్వోన్నతమరారిగ్నములుపీఠకన్ డొల్లె గల్పచ్చిదా
 నిర్విక్రాంబుదమండలోద్గతమహానిష్ఠాతపాతాపధూ
 తోర్వీభృద్భవగండకైలమలతో మాహింపఁదల్యంబులై 1707
 " " " ఆర. ఆ 5 పద్య 276.

శా. దేహోత్సేకమెలర్చు నుత్థితమదాంఘ్రీభూతులైయాహవో
 తాస్యహ్యగ్రులు విగ్రహంబుమిగులన్ శంఖభ్రమంభద్రతిన్
 బాహాబాహులఁ బోరునప్పుడమరెం శ్రౌఢద్విపద్యంద్యహే
 లాహస్తద్యయగాఢకర్ణణరణోల్లాసంబువిస్పృమై. 1708
 " " " ఆర. ఆ 6 పద్య 384.

సీ. కరులఁ దుగ్గించెడువేళఁగిరులఁదున్మాదుసంక్రందమకైపడిఁ గానవచ్చు
 నరదముల్ దెరలించునప్పుడుపఱ మొగుల్, విరియించుబలుగాడ్చువిధము మెఱయు
 హయములఁజెండాడఁనరుగువోట్లనులేళ్ళ, గమిగిట్టుకోల్పులికరణియొలయు
 భటులకునరుగువోబలువేసవినిగాన, దరికొనుచిచ్చుచంఁదంబుగలుగు
 గీ. గసిమసంగినయంతకు కరణి యంత్య, కాలరుద్రునిదర్శనమతాండమృత్యు
 ముఖమునుగ్రభావమువోచు మొనయువీర, సమితఁదెగటార్చునప్పుడాశల్యునందు. 1709
 " " " శల్య. ఆ 1 పద్య 232.

శా. రాద్రోల్లాసముమూర్తి సంకలనఘోరంబై పారిం బేర్చెనా
 నుదిక్తంబగునూత్నరక్తమునమఘోన్నగ్నతంబొల్చిత
 ఙ్గదూప్రోగ్గదాయగంబువినరత్నసంధ్యాంబుదద్యంద్యభా
 న్యదేఖాలితంబు చెన్నుపడసెన్ వారిద్దఱుంబోరగన్. 1710
 " " " శల్య. ఆ 1 పద్య 233.

సీ. గజ్జాననోడంబులతోడునస్త్రముల్, దొలగుసంధులకిమ్ము ♦ మొలలుగాఁగ
బలుకడి మ్రొక్కి ♦ పాశముల్ దెసిపాయు, సంగములకుఁగట్టి ♦ సేనంగ
నెనకంబుతోదాఁకునీ పెలుగుమిసిన, పలువోలులకుఁజల్పు ♦ సలలుగాఁగఁ
బెడులుగంటులఁదూఱు ♦ భిండివాలంబులు, గ్రహముననిడునావ ♦ ధములుగాఁగ
ఆ. నలవులెన్నిగొనిన ♦ నవ్వుటికప్పటి, కలప్రబలముఁ జలము ♦ నగ్నింబ
సుభయబలములందు ♦ నుభటోత్తములునోరి, రాహవమునవిజయ ♦ వోహలమున. 1711

సీ. ఉరుపాశములు వృదుకరపాశములుగాఁగ, జక్రముల్ పృగుకటిచక్రములుగ
బాణముల్ నుతదృష్టి బాణంబులుగఁ గార్ము, కమ్ములభ్రూకార్యు ♦ కములుగాఁగ
మండలాగ్రిమూలస్య ♦ మండలమ్ముగఁ గుంభి, కుంభముల్ గురుకుచ ♦ కుంభములుగ
వజ్రిముల్ సితదంతవప్రములుగఁ దత్ప్ర, ఘట్టనఁబటురతి ♦ ఘట్టనముగ
ఆ. విత్తతములు బహు నఖితుతములుగాఁగ, రక్తరసమువొడము ♦ రాగరసము
గాఁగ సుభటవరులఁగలిపిరణాంగన, పౌగ్ధి మెఱసిచేసె ♦ బరవశులుగ. 1712
కుమారసంభవము, నన్నె. ఆ 11 పద్య 692, 749.

సీ. కమనీయమణిచిత్ర కాంచనచాపముల్, శక్తిచాపంబుల ♦ చాడ్పుగాఁగ
సారెసారెత్తుల ♦ సారింతుమార్వలు, పలుతట్టితికల ♦ పగిదిగాఁగ
భీషణతరవాజి ♦ హేషోగ్నిఘోషంబు, లురుగర్జితంబుల ♦ కరణిగాఁగ
మేనులనిగిడెడు ♦ మేచకరోమలు, దిక్కులఁజీకట్ల ♦ తెఱంగుగాఁగ
గీ. భూనభోంతరమద్రువంగనేనతోడ, మేఘుసన్నిభాకారముల్ ♦ మెఱయఁదఱిమి
విపులగిరికల్పఁడుకపి ♦ వీరుమీఁదఁ, బరుషసాయకవ్షము ♦ ల్లరిసిరపుడు. 1713
భాస్కరరామాయము, నుంద. పద్య 369.

సీ. ఇరునాఁగుబెరయంగి నెగయు పెంధూరులు, రేఱుచు మేఘంపుమొ ♦ త్తముల తెఱంగు
సారధులిలఁగూల ♦ సరిఁ బాఱు తేరుల, మోతెలుపెన్నులు ♦ ములవిధంబు
నమ్ములేదిసరధులంకించివడిచైచు, చక్కాదులుజ్జ్వలా ♦ శనుపాలుపు
శుండాలములనుంచి ♦ జోదులుతొరఁగించు, వాలంపజాలంబు ♦ వానవడుపు
గీ. ఖడ్గరోములు మెఱుంగులగ్గతియుగుంభ, కలితమొక్తికములువడ ♦ గండ్లచాడ్పు
నెత్తువెఱదలేగ్లపగిది ♦ నెఱయ మెఱయ, ననిపయోధరసమయంబు ♦ ననుకరించె.

“ “ “ యుద్ధ. పద్య 525.

మ. ఘనశస్త్రాస్త్రముహాతివర్షమునొగిన్గర్జామహాడంబర
ధ్వనిసంగీతఘనాఘనాఘనిపతఃస్థానాశధారామహా

శనివంశంబులవ్వంబు మొందఁబయ్యె \diamond సందంభకుంభస్థతిన్
 పనఁబుల్ ఘోషిలపట్టణవానిచియింపఁబయ్యె నొక్కమ్మజేన్. 1715.
 పారికిలాసము, ఆ 7 పద్య 159.

సీ. చెఱకుపన్నిదమాడు \diamond తెఱగునగొడ్డండ్ల, నడుములురెండుగా \diamond నఱకినఱకి
 యంత్రమాడెడుధంగి \diamond నట్టులుదలలును, వినిసినఛారల \diamond ప్రేసజేరిసి
 కఱకుట్లుగ్రుచ్చునంఁగతి నల్వరేపుర, గుదులుగాగొరకల \diamond గుచ్చిక్కుచ్చి
 దొంతులకుఱుకురీతులనొడ్డణములతో, శిరములదొడల \diamond జిదిపిదిపి
 ఆ. ప్రల్లదమునఁబల్కుపంతులనొకఁడుగాఁ, బోటుగఱపుగన్న \diamond పోల్కిజాపు
 శివములెత్తి నట్లు \diamond చేతులతీఁటవో, బోరిరింగు నంగు \diamond పిరభటులు. 1716.
 కకకర్ణరసాయనము, ఆ 2 పద్య 169.

సీ. కరికరన్థాలరక్తసవాంబుధారిలు, బలసి జోరున జడి \diamond పట్టిగురియఁ
 దరుణమేడఁబండఁకరికానికాయముల్, జేతాశభత్వంబు \diamond వైతొఱంగ
 ముఖహంకరణశేషముఖిరమస్మకములు, పిడుగులై పలుగొండఁబడఁజడఁగ
 నలఘుదాహూరుజంఘులువెల్లిపాముల, బలగమైజెలుచఁగఁపలుగరాల
 గీ. నద్భుతావహమైనవంఁగనాగమంబు, భూభువనమెల్లనెఱుంగంగ \diamond బుట్టెనయ్య
 నరసురోరగహితముగా \diamond ధరణిపిఠఁడుగనమునఁజాపునంగ్రామకాశలమాన.
 కకుత్స్థసజయము, ఆ 2 పద్య 108.

చ. ధనువులమోతమేఘునినదంబులుగా శరదీప్తిజాలముల్
 ఘనతరిచంచలావళులుగా మణిమాక్తికదీప్తిధాతినిఁ
 దనువడగండ్లుగా శతజఘరలుసంతతవన్ధారగా
 ననయముఁ జెప్పవొప్పె విపులాహవమప్పుడు వానకాలమై. 1718.
 మెల్లరామాయణము, యుద్ధ. ఆ 3 పద్య 62.

సీ. దుష్టచిత్తులకేవల \diamond దుదిధర్మములుగుంచి, కృతులట్లుగుణములుఁకుతులజేర్చి
 జలధరింబులమాడ్చి \diamond శరములుసంధించి, సత్కవులనఁగఁ బ్రాశములుగూర్చి
 జనపాలకులలీలఁశక్తులెర్పఱిపించి, నిధములకరణిఁ జక్రములఁదనరి
 శరనిధుల్ బలెబహు \diamond తరవారులుధరించి, వైద్యులగతిగదా \diamond వధులుగాంచి
 గీ. ప్రబలమర్వారగర్వకుంభత్పరితాప, దరులుగంధర్వవరులుమాంధాత్యనుతునిఁ
 జాటిముట్టడిరనికి విఘ్నస్ఫరణమలర, ఘనతుషారంబులలవిభాకరునిఁబోలి. 1719
 పట్నక్రవర్తిచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 81.

గీ. విల్లుబెఱగంటివిల్లాఁగఁగింటిమోఁతఁబలుములుగఁగల్గుమెఱుఁగులుఁమెఱుఁగుదీపి
యలుగఁనెఱరాచతోలిమబ్బుఁపాలనుదిండి, కొండపైనంపజడివానఁగురియుచుండె.

అచ్చతెలుఁగురామాయణము, యాధ్య. పద్య 518.

సీ. నరసింహయమశంబుఁశరనిధిద్వంద్వంబు, కనకాద్రియుగముదిఁక్కిరియమంబు
తలపడువీఁకనుఁద్దండకాండప్రకాం, డగతులువారించి ఁ డగఱంగఁ
జఱచుచుసవ్యాపఁసప్యవిక్రాంతుల, వలయితగతులను ఁ వలనుమీఱి
తెగిదివ్యకాండముల్ఁనిగుడించికొట్టుచు, దనువులురక్తసిఁక్తములుగాఁగ

గీ. నమరవరఘనపత్త్రైఁకఠాతిగతుల, డాసి, చెఱుచుచుఁజేరియుఁద్ధతినివొంచి
మించి బడవేసి మూర్ఖులఁముంచఁదేఱఁ, బోరిరొక్కటనిద్దఱ ఁ పూర్వలీల. 1721

యాదవరాఘవపాండవీయము, ఆ 4 పద్య 87.

సీ. వగములైకూరిరపఁన్నగములై హలహల, గరములైప్రళయసాఁగరము లగుచు
ధరములైకాలాంబుఁధరములైయసిపత్త్రై, వనములైజంఝూపఁవనము లగుచు
ఖరములైద్విరదశేఁఖరములై పటుపాద, రసములై కఱకునాఁరసము లగుచు
జలములై రక్తపింఁజరములై, దుర్వార, తమములై సైంధవోఁత్తమము లగుచు

గీ. వెఱపుఁబుట్టించిపోసికఁవెంబడించి, కనకహర్షటిచాలదిఁక్తటులనించి
వేగనానావిధాయుధ ఁ వృష్టిమంచి, కదనమొనరించిరిట్టులఁగ్గలికమించి. 1722

తారాశశాంకవిజయము, ఆ 5 పద్య 42.

సీ. తతతురంగమపవోఁద్ధతిచేతజనియించి, త్మౌపరాగంబుమేఁఘు మనఁ దనరె
త్మౌపరాగంబుమేఁఘుచ్చాయఁదనరారఁ, బ్రబలమై బాణపఁర్షంబు గురిసెఁ
బ్రబలమైబాణపఁర్షమువిరాజిల్లిన, గలహఘ్నకృతకఁ త్మమ మెడలెఁ
గలహఘ్నకృతకఁత్మమంబాదీతిన, నమరకాంతావివాహంబు లయ్యె

గీ. నట్లయ్యెత్తమొదటియూఁధాధిపతులు, పరశుపట్టనముద్గఁపొసఁచక్ర
భల్లకరవాలఫలకఁబ్రాజమాన, వాస్తులై డాసి చెలఁగిపోఁకాడునపుడు. 1723

వాసవదత్తాపరిణయము, వ. వీ. ఆ 4 పద్య 91.

సీ. ప్రళయకాలోద్దేలఁజలధిసప్తకతరం, గావళీఘమఘమాఁరావ మనఁగఁ
బుమ్మలావర్తకోఁద్భూతజంఝూవాత, ఝూంకృతిఘోషఁజాత మనఁగఁ
గల్పనైక్వానరాఁనల్పలీలాజాల, భవమహాచటచటాఁరవ మనఁగఁ
ఘనపర్తకాంభోదఁసందోహభీషణా, శనిపాత పెళ్ పెళ్లనన్వన మనఁగఁ

గీ. సంగరాంగణరంగమృదంగముఖ్య, తౌర్యనినదంబుగజబృంహితములుపీఠ
సింహనాదముల్ జగములుఁజెపుడుపడఁగ, నొక్కపెట్టుగచురమునకుదయమొందె.
రాఘవపాండవయాదవీయము, ఆ 3.

ఉ. ఆతతజ్యంభమాణనిఁజిహ్వాటిజన్యము చెల్లుచుండఁగాఁ
భీతియొకింతలేక యరిఁభీషణబృంహితముల్ చెలంగ వి
భ్రాతనగాభవారణచయంబు బృహత్కృతీసీమనుండి దా
నాతులవర్షముల్ గురిసెఁనద్రులోగిన్ సెలయేలులంబులెన్.
శిశుశాలవధ, ఆ 4 పద్య 131.

ఉ. హెచ్చగుకోపముల్గదురఁ నిర్వరు గాటపుఁ గార్ముకంబులన్
జిచ్చుముల్కుల్కొక్కమొగిఁజిమ్ముఁ సాగిరటంచుఁ జెప్పఁగా
వచ్చునొ చిచ్చుబుడ్డలనుఁ వారికచేకొని రంజకంబులన్
జిచ్చులమర్చి పట్టిరనిఁ చెప్పఁగవచ్చునొ సందియంబగున్.
చిత్రాసీమ, దశ, 3 పద్య 58.

యుద్ధరంగము.

సీ. తఱుచుగాఁజెగిపడ్డఁధవశచామరములు, డిండిరములయొప్పుఁ బుండరీక
ములు మరాళంబులఁపాలుపును గరవాలములు మానభంగియఁ దలలు శిల
చామ్రును గేశముల్ఁ జైవాలచేఱుయ, మాంసంబు పంకసఁమానతయను
దాల్చ భటాశ్వహఁతం గారిగభగ్గుర, భములతిట్టలు పైకఁతములుగాఁగ
గీ. ధీరవఁకోటిదెర్చినిఁపీఠతతికి, సుభ్రమముపుష్టసంభృతోఁతానూలీల
నుబ్బి భూతివేతాశంబుఁ లోలలాడ, నిట్టలంబగునెత్తురుఁకేటువఱపె. 1727
భారతము, ద్వోణ. ఆ 1 పద్య 148.

ద్విపద. నురుచిరామృతవాద్ధిఁ సుతయనుబోలె, హరియొక్క మైన నిజాంగంబుగలిగి
చారువసంతమాఁసంబునుబోలె, నారక్తఫుల్లపఁలాశాళి గలిగి
మరిదానీలునిఁ వాసంబుఁబోలె, గరిమొప్పు నధికమాఁర్ధణికోటిగలిగి

దీసిందు నేలేడు ♦ దీవియుఁబోలె, రూపింప నవబండ ♦ రూపంబు గలిగి
వలఁ నవతియొద్ది ♦ వనితయుఁబోలె, నలలితరాగ రఙ్గంబులు గలిగి
కడిఁదియై చొరరాని ♦ కానయుఁబోలె, గడునొప్పుపుండరీకంబులుగలిగి
నడలనిమ్మడునివాఁసంబునుబోలె, గడఁగియాడెడుభూత ♦ గణములుగలిగి
కమలాస్తరుచినొప్పుగగనంబుఁబోలె, గ్రమముదప్పిన తారకంబులుగలిగి
సరభసంఘై నవేనవియునుబోలె, సురుచిరాంబరమణిమ్మరణంబుగలిగి
కలిసినతివుఁడును ♦ గౌరియుఁబోలె, డలపోయఁగానర్థతనువులుగలిగి
పెక్కుచందంబులఁ బెంపుసాంపడరి, యక్కజంబయ్యె రఙ్గావనిస్థలము. 1728
రంగనాథరామాయణము, యుద్ధ.

సీ. రథయానపాత్రంబు ♦ పృథుఁచక్రకమకంబు, శవమకరంబును ♦ శయభుజంగ
మురుతరచామగో ♦ త్కరఁ ఘనవివతితు, రంగతరంగంబు ♦ రాజదస్త్ర
బడబాగ్నిదుర్గంబు ♦ బహురత్నసహితంబు, సంభ్రమావర్తంబు ♦ సామజాది
కలితంబుడాకిసి ♦ గణచోనఘోషంబు, సాంద్ర్యోణితపూరఙ్గనలిమయము
అ. నగుచు నల్లిఁబోలె ♦ నతిదుస్తరంబు న, గాధతరము దుర్విగాహమంత
రహితపారముదితఁరసవాహినికంబు, దుర్నిరీక్ష్యగతినుద్విగ్ధయ్యె. 1729
భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. 11 పద్య 1964.

సీ. ఖండితకుండాల ♦ గిరిడముల్ నక్రమల్, భూరితుండంబులు ♦ భుజగసమితి
పదతిలంబులకచ్చఃపంబులు దంతముల్, శుక్తిలుకుంభనిర్మృక్తమౌక్తి
కములు రత్నములువాఁలములుజలూకముల్, మెడలు భేకంబులు ♦ మెదడురొంపి
శ్రేష్ఠులుపవడంపుఁదీవులునరములు, నాగచుమజ్జంబుఁగ్రేనంబులన్ధి
అ. సైకతములురక్తఁచయముతోయంబులు, నొజఁగు నెడలనొరలు ♦ మొఱులుఘనత
రంగరవముగామఁతంగజాయోధన, స్థలముజలధిఁబోల్పఁదగె నరేంద్ర. 1730
భాగవతము, స్కం. 10 ఉత్తర. పద్య 884.

సీ. కొండలనలెనేల ♦ గూలినమదగజ, ఘనకదంబములు మేఘములుగాఁగ
మోకాలిబంటితో ♦ నేకమైయాడాడె, గనుపట్టు మెదడుపంకంబుగాఁగ
నలుగులతాఁకునఁనిలఁబడు మాంసఖండములు దామింద్రిగోపములుగాఁగ
బలువిడి నెడ నెడఁబాఁతెడిరక్తంబు, లంబుప్లుతప్రవాహంబుగాఁగ
గీ. వాహినులగుంపుశరములఁవానగాఁగ, మొనలహంకృతులవియుఱుములునుగాఁగ
వర్షకాలంబుచాడ్పునఁవారికన్ను, గవలకునుదోచెనప్పడఁకృజముగాను. 1731
శతకంఠరామాయణము, ఆ 4 పద్య 108.

- సీ. చెలగిడికాచమండలి కపాలముగతో, గొనివేడ్కరక్తముండు ♦ గోరుచుండ
 భువనములందు ♦ మృత్యువునందు ♦ మృత్యువునందు పీడితిలైచుచుండ
 భువనములందు ♦ మృత్యువునందు ♦ మృత్యువునందు పీడితిలైచుచుండ
 నీగలతెట్టియ ♦ లేక మై మెడడుపై, ముసుకొనిజమ్మున ♦ ముసరుచుండ
- గీ. గుట్టలైయున్న కవములు ♦ కుగ్గిముతీగి, గప్పుగప్పునమిగులదు ♦ యిధములను
 పట్టునుగుప్పుచుండ జూ ♦ పటులకెల్ల, రణమహిమలీ భీభత్స ♦ రసము దోచె.
 కుప్పాకృష్టవిలాసము, ఆ 1.

యుద్ధ సేన.

—:0:—

- చ. రయవిచలత్తురంగమతంగములన్ మదనాగనకృసం
 చయముల జంచలచ్చటుల ♦ నైనికమత్స్యములన్ మహాన్నలర
 బయి కురురాజచంద్రునిదళయంబున దడ్డయుం బొంగె బ్రహ్మర
 ద్భయదమనోహరప్రకటభంగుల దడ్డటవార్ధియుద్ధతిన్. 1788
 భారతము, ఆర. ఆరి పద్య 58.
- గీ. అమరుతొడవులవజ్రాంశులంచపిండు, కరణి హరినీలముల బేర్చుకాంతియగుత
 పగిడి మాణిక్యరుచివృత్తభంగి మెఱయె, గురుబలంబుగెంచామగొలనిచోలె.
 ,, ,, ,, భీష్మ. ఆ 1 పద్య 98.
- క. అరడములందీవులున్న తేకరులుగిరులుహరులుపీచికిలునుభటసము
 త్కరముగిసత్త్వములుగా, శరనిధిగలిగి బాండుపుత్త్రులైనవైభవమ్, 1785
 ,, ,, ,, భీష్మపద్యము, ఆ 1 పద్య 131.
- సీ. పృథులాంతుశంబులబీగువులుడించినె, గొంకక జూడించు ♦ కుంజరములు
 కింకిణిలూరయలంకియలకోడకమెండు, కొనుచుగరాళించు ♦ ఘోటకయల
 మాన్తులగదురున ♦ కడరి నిల్వకకేళిగు, సనుహయంబులమణిస్యందనముల
 తేరికిగరికిచోడెరువీకహేవాక, కలితులై కేరలుమొక్కలపుటలు

ఆ. మరువులులపెడఁగఁగోళ్ళతోడూప మోర, లెత్తికొనుచుజేడుఁజెత్తి నట్లు
 లబ్బులేఁగియున్నఁ యుష్మిములునుసేస, కుగ్రోలీలఁజేయుఁచుండఁగడఁగి. 1788
 భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 517.

సీ. కరటిఘటాకోటిఁ కటనిర్దళస్మదా, సారంబుదోలుకారుఁ జేరఁబలువ
 రధనేమినిర్భిన్నఁపుశివీపరాగంబు, నీహరశమయంబు నేర్పుఁడగడ
 సుభటభుజోద్భటఁతురికాపుభాధంగి, ముండువేసవితోడఁ మాటలొడఁ
 దురగధట్టిఖలీనఁమతపేనతొరకా, వలిశరత్నాలంబు వరుసఁజూపఁ
 గీ. బవనచంచలధ్వజపటఁపల్లవములు, నవవసంతంబుఁడెలుప సఁన్నాహతరథ
 ఖడ్గలతికలఁగిరింపుఁ గడఁక నెఱప, హంసడిభకులసేన యేఁజవనగ నడిచె. 1787
 ఉత్తరహరివంశము, ఆ 4 పద్య 228.

సీ. ఎడ నెడవడిఁగూడిఁ నుడివీతిఁదిరుగుచుఁ, బలపడిదర్పంబుఁ డెలుపునవియు
 పెనవెన్నుకొక్కింతఁ చనియొక్కటొక్కటి, ఏంతములోభేదిల్లఁదాఁకునవియు
 వెడవాయనీకబఁల్విడినంటఁగదుముచు, నట్టిట్లువడిఁద్రోపుఁటాడునవియు
 మావంతులనోన్యస్యఁమథితులైకూలినఁ, బూఁపుదప్పకయల్కుఁబోరునవియు
 గీ. నగుచు నపుడగజేంద్రంబుఁ లతిశయిలై, దంతఘట్టననిష్ఠఁధావనములను
 జటులఘంటాఘంఘణఁశబ్దములను, గరినఘంకారములనుదిఁకటములదల. 1786
 కళాపూర్ణోదయము, ఆ 8 పద్య 79.

సీ. మదచండవేదండఁమంతలహ్లాండలు, ఘోటకచ్చటలూర్తిఁ ఝూటకములు
 దరదములైయొప్పుఁ నరదములొదీపులు, పడవాల్లకడివిగఁవృదుమెసల్లు
 కరవాలచయము భీకరవాలమీనములొ, శక్రసంహతితోయఁ చక్రవిఠతి
 చంద్రార్ధచంద్రాంకఁ చర్యములొహన్యము, బాయదధ్యుతిజాలఁహర్షకీల
 గీ. లగుచు గనుపట్టుబెత్తెసేవాల్లవంబు, భూరిచంద్రోదయంబునఁ బొంగిపొరలి
 కెరలి శరలీలవఱలంగఁ దరలివచ్చు, నమరవాహినితోముదంబువరఁగవిసె. 1789
 తారాశశాంకవిజయము, ఆ 5 పద్య పద్య 18.

సీ. కొటపేరిటికైఁగొగ్గిఁజెట్టిగావింపఁ, బొరిఁబొరిరాలునిఁప్పులొ యనంగ
 తణదుర్గమీదనీఁరంగ్రంబుగాఁజల్ల, రాజిల్లునాదాఁకలాజ లనఁగ
 గడిదుర్గమనియెడిఁ కాలాపిఁగక్కిన, కొవ్వేడిమివిసంపుఁ గులిక లనఁగ
 తంగరాముడు, మరమదాభ్రమునయెట్టి, తొఱఁగడుపిడుగుమ్ముఁ తునుక లనఁగ

గీ. లెక్కకెక్కుడుగాదూఁకు ♦ లేకలాలు, గుంటిపోవులు జబరుజంతులుగిండు
లొక్కమొగి గాతుఁ గావింపనుమ్ముమొసె, గుంట్లగుంపులుజడివానగురినినట్లు.
దంగారాయచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 56.

యుద్ధయానము.

—:0:—

- సీ. సమదసింధుకవంబములుగావిని నిర్వహించరదూర్భాగములుగాని
రంగదుత్తుంగతంగముల్ గావిని, కనుపట్టుజననాశుంగములుగాని
కమనీయమణిశతాంగములుగావిని సముత్పటరత్నమయపుష్పకములుగాని
పటుసముద్బటభట ♦ ప్రతతులుగావిని, యతులీతసింహసంహతులుగాని
- గీ. ఘనచమాడంబరములివి ♦ గాపువాయు, చలితచతుర్దశప్రభుభిషములుగాని
యనుచుఁజూపఱులద్భుతంబందుచుండ, దండిఁబురుకున్మృతపూళిదండువెడలె.
పట్టుక్రవక్తిచరిత్రము, ఆ 6 పద్య 8.
- సీ. ఖేలాభవాభీల ♦ కోలాహలముజలొ, ద్వేలారవాచ్ఛిలీల లీన
హేలాగతాలోల ♦ వాలావళిగతుల్, కీలాలఘణులతో ♦ మేల మాడ
శేభీధుతాలీన ♦ తాలీనరదకాంతి, జూలీభవతేన ♦ పానిఁ దెగడ
వ్యాశేశ్వరాశీక ♦ రాశీకృతకరంబు, లాలీభగగనోర్ములొలి గాఁగ
- గీ. శాత్రవద్యోపములునుంచ ♦ జనెడుకల్ప, సమయమునుమురవదీర్ఘజలధి యనఁగ
వని మొరక కొండ పల్లమేర్పఱచకుండ, నుదుటుమిఱంగగజన్మనృతిమొదటనడచె.
రాఘవపాండవయాదవీయము, ఆ 3.
- సీ. సురగజంబులమిఱు ♦ సాగనుగుల్కెడుమల్లె, మాతంగవరములు ♦ మలసినడువ
రవిహయోత్పటవేగమువలీలనిరసింపు, హయములెడలెడఁ బర్వి ♦ హోయలుగులుక
మేరుమండరకైల ♦ సారమున్విదళించు, నందమా రథములు ♦ సందడింప
విచ్చుకత్తులచేత ♦ విజ్ఞవీగునువేగ, బయలుదేఱుడు పీఠభటులు సెలఁగ
- గీ. పీఠశృంగారములతోడ ♦ బేరులొలయ, మంతిపుంగవుతోఁగూడిమత్సరమునఁ
దండిమిఁదికిదండెత్తి తనయుఁడపుడు, వెడలెఁగరవాలహస్తైక్యవనముముడిఁగి.
ధీరజనమనోవిరాజితము, ఆ 1 పద్య 80.

సీ. చతురంగబలవేగఁగన్నాహవదనము, స్థితరజః పటలంబు ♦ చిశలఁ గప్పె
 . గంధసింధురఘటాఁకన్యతాశోధూత, ప్రవహంబుతద్విజః ♦ పటలి వడువ
 బహువిధ స్తంభశుంభద్రత్నచేతుకాం, తులునభంబునఁ జీఁకఁటులుగఁ జేయ
 యురుఖిష్టపంఘన్నఁజోధూతవిస్ఫులిం, గములుదిక్కులకుఁ బ్రకాశ మొనఁగ
 గీ. ఘోటకాటోపహేషిత ♦ కుంజరోగ్ర, మహితక్షుంకారఘోషభీమప్రతాప
 కార్ముకజ్వారవంబులొక్కటఁ జెలంగ, సిరులఁ బెంపొందయా రాజసేననడిచె,
 వైశ్యపురాణము, ఆ 6.

సీ. భేరీమృఙంగఙ్కాతావమొలయంగ, జయఁడుండుభిధ్వాన ♦ సంకులముగ
 రాజవేషముఁ బూని ♦ రమణ సహస్రబాహుమండితంబయి ♦ హారమమట
 కటక కేయూరకంఠకణధారియై ఘోర, దంష్ట్రిక లాహ్వాన ♦ దహనసదృశ
 తేజంబుతో బహువాజిసంఘటితమా, తుంగళతాంగమంతున పరించి
 గీ. తూర్పుదిశకేఁగెఁ బూర్వమంతునఁ దదీయ, నైస్యకోలాహలంబుచేఁ ♦ జకితజగము
 ధళితనభము విక్రీణగోత్రంబుభీత, భూతజాతంబు నయ్యెఁబ్రభూతముగను. 1743
 తేంకటాచలమారోత్పత్తిము, దా. చిన. వేం, ఆ 3 పద్య 30.

యు ద భే రి.

—:0:—

సీ. రోదసికుమారంబు ♦ మేదురందైయుండఁ, దిగ్గజశ్రేణియుం ♦ మొగ్గితిలఁగ
 ధారుణీచక్రింబు ♦ తల్లడమందంగఁ, బృథుగోత్రశైలము ♦ తైల్లగిల్ల
 సప్తార్ణవంబులు ♦ సతవితోఘ్నాగ్నిల్ల, తిసమణిగతిదప్పి ♦ తిరుగఁ బడఁగ
 గొంకొనినురకోటి ♦ గుండెలంపగులంగ, శేషాపివీనులు ♦ చెవుడుపడఁగఁ (నఁగఁ
 గీ. బరగబ్రహ్మాండభాండంబుఁపగిలెననఁగఁ, బ్రళయరుద్రుండుమాయించుఁపటహము
 విడుగులొక్కటపడిమోయి ♦ పెల్లదోచ, భీషణంబుగఁబ్రస్థానఁభేరిమోసె.
 భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 1932.

ద్వం ద్వయుద్ధము.

—:0:—

ఉ. నింగియు నేలయుంబగుల ♦ నిష్కరభంగిఁ జేలంగియార్చుచుం
బొంగిపనోగిఁ గ్రుట్టనల ♦ భూమిపలింపంగఁ చాటుతెంచుచుం
జంగమభూరితైలముల ♦ చాడ్చునఁ జేరుచు ఘోరమృతమా
తంగయాగకృమంబుల ముదంబుననొండొరుపీతఁదాఁకుచున్. 1748

భాస్కరరామాయణము, కిష్కిం. పద్య 179.

పీ. పంచాస్థయాగళంబుఁ బాధోధియుగ్మంబు, ఘనగిరిద్వంద్వంబు ♦ గగనయుగము
భాస్కరద్వయమును ♦ భావకద్వకమును, గజసింహుడునున్న ♦ చికిత్స
సామజశ్చేరుండ ♦ శరభారగంబులు, నప్రతిభలుములై ♦ యసికేఁగిడఁగి
వృత్తేంద్రులును ఫాల ♦ సేతగజానురుల్, చలులతరాహు ♦ సంక్రమంబు
గీ. సల్పునట్లుగ నిరువురుఁ జలముబలుము, మెలయనన్యోన్యజయకాంక్ష ♦ మిగులుచుండ
రఘుకుఁబుధిచదుర్పిండు ♦ రావణుండు, నొరసివేల్పిడిఁదలపడిఁ పుక్కుమిగిలి.

భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 2017.

మల్లయుద్ధము.

—:0:—

పీ. చెయ్యిచ్చియొకఁగొంతఁ నేపు నేర్పున బల్లి, యినుమడింపంగఁజొరఁగినకమలసి
యొక తెఱంగునఁజొచ్చి ♦ యొందొండఁగానెలు, దొడికిపట్టుకొంతఁతడవుపోరి.
యదిమాని కొంతప్రాధ్వననినూఁదివకాఁపు, పెకలించిపడదైవఁ ♦ దెనఁగిపెనఁగి
మఱికొంతపడి మెడవిరియభుజమ్ములఁ, జిక్కించి యక్కున ♦ నొక్కి నొక్కి
గీ. నడుములనొడిసి కబళించిఁ పుడమిమీఁద, సమముగావ్రాలిబలపరాక్రమములెసఁగ
హెచ్చుగొడ్డిమియొకఁతఁక యాశ్వరుండు, హరిహయమతుండుమల్లసంగరమొనర్ప.

కాళవాస్తీనాహాత్యము, ఆ 4 పద్య 191.

తరల. చెనఁగిత్తోట్టుచురెలమిఁజేతురు ♦ జేయిచేయునుపిద్యుడన్
 బెనచి పట్టుదురుచరఁద్రోతురు ♦ భీమహుంకృతు లొప్పుఁగన్
 మొనసిపాయుడు రంటితిగుతురు ♦ ముప్పిముప్పియుమిఁజుగన్
 గినిసి తాఁకుదు రొండ్లొరున్ రఁజేలిచిర్రము దోఁపఁగన్.

1750

మైరావణచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 85.

స్త్రీ యుద్ధ నైపుణ్యము.

పీ. తఁచీరివిశోదంబు ♦ తడవునైపనిచేర్క, గొనయంబుతెఱవై ♦ గోరికనుట
 యద్దంబుపిడిముట్ట ♦ నలయుపాడితలంబు, లస్తకంఠిఁబయించులావుకలిమి
 చెలికత్తెనొత్తిలి ♦ చీఱలేనియెలుంగు, సింహనాదంబుచే ♦ జెదరకునికి
 ప్రమదనర్తనజేలి ♦ బంతవింపనిపదం, బైదురాణంబుల ♦ నలఁతఁబడమి
 గీ. పోయగపుఁజిత్రరూపంబు ♦ జూచుచోట, వేసరు విలోచనంబులు ♦ వికృతదైత్య
 లత్యమిఁజీంచుటలు మొక్కలంపుగెలుపుఁ, గైకొనియెనత్యభామసంక్రామసీమ.
 మ. అరిఁజూచున్ హరిఁజూచుఁ జూచుకములం ♦ దందందమంచారజే
 సరమాలామకరందబిందు సరిలంబునందంబులందంబులై
 తొరఁగం బయ్యెదకొంగొకింతదొలఁగన్ ♦ దోడ్తోశరాసారము
 దరహాసామృతపూరముం గురియుచుం ♦ దన్వంగికేళిగతిన్.

1752

ఉత్తరహరివంశము, ఆ 1 పద్య 181, 182.

పీ. సావర్ణకంకణ ♦ రుణరుణనినదంబు, శింజివీరవముతోఁ ♦ జెలిమి నేయఁ
 దాటంకముణిగణ ♦ ధగధగదీప్తులు, గండమండలరుచి ♦ గప్పికొనఁగ
 ధవళితరాపాంగ ♦ ధళధళరోచులు, బాణజాలప్రభాపటలినడఁప
 శరపాత ఘుమఘుమశబ్దంబుపరివంధి, సైనికకలకలస్వనమునుడువ
 గీ. వీరశృంగారభయకాద్రీ ♦ విస్మయములు, గలసిభామినియయ్యెనో ♦ కాకయనఁగ
 నిభువుఁదొడ్డుగుటదివుచుట ♦ యేయుటెల్ల, నెఱుఁగరాకుండననిచేసెనిందువదన.

మి. పరుఁజూచున్ పేరుఁ జూచు నొంప నలరింపన్ గోపరానోనయూ
విఠతభూమిమండపానయలతో ♦ వీరంబుశృంగారమున్
జరగన్ గన్నులఁగొంపు సొంపుబరగన్ ♦ జండాస్త్రసంహారమున్
సరసాలోకసమూహమున్ నెఱపుచున్ ♦ జండాస్త్రహేళాగతిన్. 1754

భాగవతము, స్కం. 10 ఉత్తర. పద్య 177, 178.

సీ. నెలరంకబోమలకుఁదలఁకై మొక్కుచునున్న పగిదినా నమితచాపముల మెఱయఁ
గలికిమాపులకు ధీతితిదాఁగి నీలీచిన, కైవడిఁబొదులమాప్తము లమరఁ
సమచుండలములఁగన్ నొనిభయంబుండెడు, రేతిఁజక్రములు పరిభ్రమింప
నలువొందురో మాపఁపలకుఁగాకవడండు, కరణిఁబట్టెరబులు ♦ గంచమొంద

గీ. వీరశృంగారములు మేళవించినట్టి, నెలువమున నిండుముఖులు తేజీల నెక్కి
పచ్చి రాహవ మొనరింపఁవారిలోనఁ, బడఁతియొక్కతె మున్నాడిపాలుతెంచి,
కైమినిభారతము, ఆ 5 పద్య 111.

య ద ధ ర్మ ము.

:0:

క. ఉరుతరబలదర్పంబునఁ, బరిపంధిరణిరబునేయఁ ♦ టైకొనిపిలువన్
బిరుదజితోలఁగుటకంఠేను, మరఁదెంతయునుమేలు ♦ మగవారలకున్. 1757
భాస్కరరామాయణము, కిష్కిం. పద్య 214.

క. దూతకురదకంఠేఁగఱా, ఘోరముమండనమునంగ ♦ కర్తనమంకం
తొతతదండములెందును, దూత యవధ్యుఁడనీ చెప్పఁదురు దోర్మనిగులో. 1758
,, ,, ,, నుండే. పద్య 453.

చ. పోచినవాని దైన్యమున ♦ వేదమునోందినవాని నీద్రక్షే
మఱచినవాని సౌఖ్యమున ♦ మద్యముఁదాగినవాని భగ్నుఁడై
పఱచినవాని సాధుజడ ♦ భావమువానిని గావుమంచువా
ఁజచినవానిఁ గామిమలఁ ♦ జంపుట ధర్మముగాదు ఘల్లవా. 1759

భాగవతము, స్కం. 1 పద్య 155.

క. హినునితోఁ దగు రణము న, మానునితోఁజేయఁదగు సమధానము సేం
ధానరణంబులుచగవ న, మానునితోఁ దొలఁగి కొలిచి మనుటయొప్పున్. 1759
ఉత్తరరామానుజము, ఆ 2 పద్య 8.

స మ ద్ర ము.

క. శరనిధి రత్నంబులు దివీ, కరిగెనొ యనితారకముల నతులార్పితకళా
త్కరములఁ దెమర్చి తెచ్చిన, పరునుననవవిభులఁజేస న పంతులు వెలుంగున్,
గీ. వీనిధి నీరెల్లఁగొనిపోవఁగని సహింప, కబ్బతతిఁగిట్టి చట్టిన నరుగనోప
కోలిదొంతులుగొనిపడియున్నకారు, మొగుఁగులనఁజూచితటభూమి మొగుఁగులమరె,
కుమారసంభవము, ఆ 1 పద్య 117, 120.

కు. అతిగాంభీర్యముగోత్రగోపనమునత్వైటపమాహాశ్చ్యమున్
హితలక్ష్మీనదనత్వమున్ సతతవృద్ధితప్రభావంబు ను
న్నతనశోత్తరజీవనోదయమునానావాహినీసౌఖ్య శా
లితయుం బేర్చుఁ జశుక్యానాథునకుఁబోలెన్ జూడనంభోధికిన్. 1762
కావ్యాలంకారమౌఢామణి, ఉల్లాస. 8 పద్య 96.

కు. పోస్తగడ. కనియెన్ గల్గోలమాలోత్కరజనితతటాకాగ్రంథడిండిరపురజం
బును ముక్తావజిరీలాంబుజమరకతనంబున్నార్తి నంశోభితంబున్
వనకోలక్రూరదంతావళిమకరభులీవాశ్రయేనాకయ్యుక్తం
బును గృహజహ్నుకన్యాముఖిఘనతటిసింహూర్తి భద్రునీ సముద్రునీ. 1763
రుక్మాంగదచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 127.

గీ. రంగదుత్తుంగతంగసంఘంబుట, సరసాభినయకరాంబుములుగాఁగ
బహువిధప్రచలునపోతినపంతులు, ధవళేలలోలశేత్రములుగాఁగ
నురుచిరస్థిగ్రహంబురఁజేసవటలంబు, చారుతరాట్టహాసంబుగాఁగ
లాలితభూతిభాటలప్రవాళంబులు, విరిసిన ఘనజటాభరముగాఁగ

గీ. ఘమఘమధ్వనిపాద్యఘోషములుగాఁగఁ, జండతాండవాడఁబరఃశంభుమూర్తిఁ
బోలునని తన్నుజనములు ధి పొగడునట్టి, చ్ఛనకునెక్కియొప్పు మహాశక్తంబు.

పంచరంత్రము, గా. నా. ఆ 4 పద్య 5.

చ. కనియె నగన్యృఁడమ్మునినికాయముతోఁ బునరుత్తపానసం
జనితకుతూహలాగమన ధి సంభ్రమవిభ్రమవన్నికావలో
కనతరభోర్మినాస్తధృత ధి కమృకణత్ప్రసవావళిసమ
ర్చననియమైకధీనిధి ధి కావలయావధి నమ్మహోదధిన్.

1785

తారకబ్రహ్మరాజము.

గీ. దరిఁదన్నితిరిగెడు ధి తరఁగలుచనుడెంచు, తరఁగలునొండొంటిఁదాఁకురవము
గుములుగూడుకకంధఃగములాకసముడ్చి, నీరంబుఁ గోరెడుఁనివిడరవము
మబ్బునఁగనరెత్తి ధి యుబ్బియంతంతకుఁ, బొరలరంగఁబడియెడుఁభూరివము
ననుదినపూర్వాపూర్వాజ్ఞానేశలఁబోటు, పొడిచివిచ్చిననీటి ధి భోరుఁడము

గీ. దశదిశాభాగములఁ బ్రతిఃస్థులనీన, వలయజైలాదివిగుహాఃవాససింహ
శరభశార్దూలహృదయభీకరము లగుచు, దనకు నైజంబులుగమించుఁవనధిరాజు.

రాశహస్తిమాహాత్మ్యము, ఆ 4 పద్య 60.

గీ. పరితఃపరిక్ష్ణమై ధి పఠించినట్లున్నజై, వాలజాలమునీలి ధి బాలుగాఁగఁ
బగిబలిపైఁబ్రాఁగిన ధి పడంపు లతలింపు, దగనైచినపసిండి ధి తాగిగఁగ
బగిహస్తంఁడపాటనోఁద్భటములై వినుముట్ట, ఘోరఘోషములుఘోఁకారములుగ
వేలాగహనపక్షిఁకోలాపాలములెల్ల, నారిగట్టినపాఁజ ధి నదలుపులుగ

గీ. నెగసివ్రాలెడుజలజంతు ధి లెక్కనెక్కఁ, గూలవనరిఁబటుమాపఁటీలుగాఁగ
మాడ్చిరేఖాకరంబువిట్టూఁచికొనుచు, గంధగజలీలఁగాఁగిలపాఁగరముఁగాంచి.

రామాభ్యుదయము, ఆ 7 పద్య 38.

గీ. అంజనగిర్వధిఃత్యకశాద్వలస్థలి, పచ్చరాకొణిగెలోఁ బూరువంబు
బలుకుంగమడుపులోపలకరేణువువట, చ్ఛదములోనినులైన ధి శౌరిమూర్తి
దానవారియురంబులోనిశ్రీవత్సంబు, భాసుజాంతరపద్య ధి పత్త్రసమీతి
కాదంబవనిఁదోచుఁవాదిమశ్యామిక, మింటనంటిననీల ధి మేఘరేఖ

గీ. యనఁగ విజయధ్వమన ధాత్రిఁదనర మెఱయు, బహులవాతూల జవముహాః
బృహదుదగ్ర
లహరికాబాలడోలికాఁవిహరదంబు, నరవితానంబుజలనిధావంబుఁగనిరి. 1786

చంపూరామాయణము, ఆ 6 పద్య 83.

సీ. మిన్నంబఁదెరిగియుఁజేరఁదప్పకఁజెక్కు, భంగముల్లియుఁబాటలేక
 మల్లెన్నిగలిగిన ఁ మట్టననుక్కుక, యశువయ్యఁబరులకు ఁ నలవుగాక
 సరివారిలోపల ఁ నురువులఁగ్రమ్మక, నేలపైఁ బోరిలియు ఁ బేలగాక
 తనలోన బడబాగ్ని ఁ దరికొనియండియు, పటఁగాలివొలపై ఁ నుడియనీక
 గీ. బయలుపడియునుదనలోఁతుఁబయలుగాక, దిగులుపటిచియువొండెఱఁదిగులులేక
 యిసుకకలఁజెను గుణములుఁలేసకఁజెసఁగ, నసమరసమయమైననెఱకసమువాని.

ద్వాతీంతతొల్లభంజికాకథలు. ఆ 2.

సీ. గోత్రాధిపత్యాత్మికఁ గొమరారియుండుట, శురశైలరాజభూఁనురులఁబోలి
 మకరాంకశంపర్తిఁ మహిమఁజెన్నొందుట, గగనకన్నరవరాంఁగజాలఁబోలి
 ఘనరసాలంకృతుల్ గగుపట్టియుండుట, హరజటాసిద్ధకాఁవ్యములఁబోలి
 హరిచరణభూతాభిముఖ్యంబొట, బలిదానవననాకఁచులనుబోలి
 గీ. రంగదుత్తుంగశటాలతఁరంగనటన, భంగకల్లోలజాలసంభ్రమనినాద
 పూరితాకాంతరాశమైపొల్పుచున్న, పశ్చిమాంబుధిఁగనియెగోపపరీభురడు.
 అనిరుద్ధచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 51.

తీ. ఊరకమోయించుం దెసలఁకుద్ధతిఁదుంగతరంగహస్తముల్
 బారలుచాఁపుచున్ నురుగుఁ ఁ బైపంజరఁపుచు దుంపురుల్ పడం
 బాటుచుఁ బొంగుచున్ బయలుఁప్రాచుచు గట్టులుదాచుచున్ నుధా
 నీరధిమించెఁ జూడు తరుఁజీడవభావముమానదెయ్యెడన్.

1771

సమీరకుమారవిజయము.

సీ. ధరణిధరాధిపతీతనయాభిరామమై, తొరాద్రికై వడిఁ దనరుదాని
 మకరకుశీరాదిమహోత్తమైనిరగా, యనముచందంబున ఁ నలరుదానిఁ
 బ్రబలానిమేషపరంపరాభరితమై, వీబుధలోకమరితీ ఁ వెలయుదాని
 సర్వతోముఖమహోసంపత్సమృద్ధమై, యలకాపురముపొల్కిఁ ఁ జెలఁగుదానిఁ
 గీ. బ్రహ్మరత్నంకణోర్మికాభాసమాన, మగుచు లక్ష్మీకరంబట్లఁతగినదాని
 వారిరాశిని జూచి భూపరునితోడ, నలరుచును సర్వసచివుఁడిట్లనియెనపుడు.

దిలీపచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 45.

సీ. జగములుమురపంగ ఁ సమకొన్నకై వడి, నుద్వేలముగనుబ్బఁచున్నదానిఁ
 బాతాళనాగముఁల్పైఁదేలియాకాళ, గంగలోఁవిహరింపఁ ఁ గడఁగుదాని
 నిగిమింగెడుభంగి ఁ నెరయసమాత్తుంగ, భంగసంఘంబులఁ బరగుదానిఁ
 శూరింకమెటఁపఁకుటిలతరగాహ, బడబాగ్నిపూరమై ఁ పరీబలుదాని

గీ. నుభునధ్వనినుడుగక ♦ మెఱయుదాని, నాతతాపర్తభీకరమైనదాని
నిజడవర్షధారాపూర్ణ ♦ నిఖిలసింధు, భూరిజలసముత్సేధినంభోధిజేరి. 1773
భాస్కరరామాయణము, కిష్కిం. పద్య 760.

ఉ. శ్రీకరబృందమెంతయు సశీతమరీచిమరీచిజాలమై
త్రీకృతధాళధర్యమయి ♦ తేజరిల్ నిజగర్భమైన ర
తాకరభావమిజలధియంబుజలోచన చూచితే కడుం
బాగ్రికటమై తనర్చ దనభావ్యాభాగమునందుఁ జూపెడున్. 1774

ఉ. ఓలలితాంగిచూడుకడున్ పొప్పెడునీరమునిండుగాఁగఁదాఁ
గ్రోలి తిమిప్రకాండము శిరోవివరంబున వెల్వరించును
ద్వేళపుటార్థ్యధారయలఁవేలుపుఁజేటిపయిం గుతూహల
శ్రీమరున్నదీవిభుండు ♦ చిమ్మెడుచిమ్మనఁగోవిసీరనన్. 1775
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 4 పద్య 193, 194.

నీ. ఈతనిగాంభీర్య ♦ మెట్టివోకవ్వమై, తిరిగినమందరఁగిరియెఱుంగు
నీతనియాదార్య ♦ మెట్టివో యజరామ, రత్నంబుఁగనుమరఁప్రతతియెఱుంగు
నీతనిసంపత్తి ♦ యెట్టివో నీరిఁగూడి, యిల్లర్కమున్నసఁశ్వేషుఁడెఱుంగు
నీతనిప్రాభవం ♦ బెట్టివోవజ్రిని, గణనసేయని నగ్గోఁసుంబెఱుంగుఁ

గీ. గాక యీతని నొరులశక్యంబె తెలియ, నప్పులెప్పున భంగముఁలెప్పడఱుచు,
లోనిచిచ్చార్చఁగానోపఁలేనివాఁడు, నిక్కమని కొంచ తాడినఁ ♦ చప్పు వగునె.
వాసవదత్తాపరిణయము, ప. వీ. ఆ 4 పద్య 45.

నీ. అమృతస్వరూపత్వమమరియుండియుఁదన్ను, భంగజీవనుండంచుఁబల్కుకొదవ
ఘనసారసత్వసంకలితుఁడై వెలసియు, జడవృత్తి నలజడిఁబడుకొఱంత
సర్వతోముఖసికాశనస్ఫూర్తి పొగడొంది, యనుగబంధత్వమొందినతెఱంగు
భవనోన్నతఖ్యాతిఁ ♦ బొంది లచ్చికిఁబుట్టు, చోటయ్యనుడివడుచుండువిధము

గీ. మదిని దలపోసి తలపోసిమాటిమాటి, కట్టెనిట్టూర్పునిగుడించునటులచటుల
తరతరంగంబులెడనెడఁ ♦ దనరనొనరు, వారినిధిఁగాంచిరఘ్నఁడవ్వారలెడుట.

రఘురామచరిత్రము, పద్య 221.

న దీ వ ర్ణ న ము.

మహాస్థగర. ఘనులూ రాజన్యనూనుల్లనిరెదురఁగృతాఁకాశగంగాపరిష్వం
గను రంగస్త్రుంగభంగంఁగలితజలవిహంఁగన్నదాశంభుసంగన్
మునిగేహాపాంతరంగన్ ♦ మురహరపదసంభూతపూతాంబుసంగన్
జనతాంహాభంగచంగన్ ♦ సగరన్యపనుత ♦ స్వర్గ సోపానగంగన్. 1778

భాస్కరరామాయణము, బాల. పద్య 343.

ఉ. ముందటఁగాంచె నంత టుధఁముఖ్యుఁడు హల్లకపుల్లపద్మని
వ్యందమరందపానవిలసన్నదభృంగజలత్తరంగమా
కందలవంగలుంగలతిఁకాచయసంగ మరాంగవాఙ్మితా
నందితపుణ్యసంగయమునన్ భవభంగశుభాంగనస్మిలిన్. 1779

భాగవతము, స్కం. 3 పద్య 167.

ఉ. ఉన్నతరంగధామలలితోభయపార్శ్వములన్ బసినన్నమై
యన్నది యుబ్బిపాటుఁగలి ♦ తాయతకంకణమౌక్తికద్యుతి
చ్చన్నమృదుపరీవాహములు ♦ సాచి చిరాగతుఁబ్రాణనాయకుం
జెన్నగనిండుఁగౌఁగిటికిఁజేర్చిచెలంగు మృగాక్షీకైవడిన్. 1780

శ్రీరంగమహత్త్వము, భైర. ఆ 1 పద్య 89.

ఉ. జీవనమెల్ల సత్కవినిఁమేవిత మాశయమెల్ల నచ్చతా
పావనతాగభీరతలఁపట్టు ప్రచారములెల్ల విశ్వధా
త్రీవలయత్రికాలఫలఁదేశికముల్ నవకంబులెల్ల ము
క్తావళిభ్రమాస్పదము ♦ లానదిపెంపు సుతింపశక్యమే. 1781

వసుచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 105.

ఉ. ఘనసమాహముల్ రుచులఁబెఁపగుగొజ్జఁగిపువ్వుగుంపులై
కానఁబడంగఁదుంపురులు ♦ గమ్యవిమల్లియలైతనర్పఁబెం
పానిననుస్టుమొల్లవిరులైవిల్లిల్లిఁగ నింపుపుట్టియో
పూనె పూరుండులేనగవుఁపొందఁగడుందగునిమ్మహానదిన్. 1782

చిత్రభారతము, ఆ 4 పద్య 48.

పీ. ఉబ్బుబాగులంగబ్బిగుబ్బులుగాఁగ బిత్తరమైనతరంగలు ♦ తఱుబుగాఁగఁ
జాళుగుతోగలుముఁత్యాలపేరులుగాఁగ, ముయనగువెలిదమ్మి ♦ మొగముగాఁగఁ

దోరంపురదామరతూండ్లుచేతులుగాఁగ, నలతేఱిచాల్పునూఁగారుగాఁగ
బలులోఁతునుడియొసఁగిల్కిలిగాఁగమిక్కిలి, కొమరైనవింబంబు ఁ మతికాఁగఁగ
గీ. గప్పగలనాఁచుగొప్పైవంకొప్పఁగాఁగ, మేఁదలిడినంచలిరువంక ఁ మూతిగఱవ
రాణఁదులకింపుఁదీఁగెఁపిఁజెఁగాఁగఁ,బలుకుటెలవాఁగయునుబోలెఁనలరిమఱియఁ
యయాతిచరిత్రము, ఆ 2.

సీ. బహుపుణ్యవితరణోద్భటములతటములు, శ్రితలోకనాకనిశ్రేణివేడి
యీషణత్రయజయోన్మేవంబుఘోషంబుఁ, బ్రళయితాఖిలభక్తభయమరయము
దమతోపతాపపఁతానంబు ఘేనంబు, సంసారశమనశేశలముజలము
జ్ఞానదాతపటుప్రసంగములోభంగముల్, ఘనమోక్షలక్ష్మీనగస్థుస్థు
ఆ. శంఖములకుఁబాండుఁజలజకుట్టలములు, మహితవత్సమునకు ఁ మధుపసమితి
పీతపనమనకుఁ ఁ బృథుపరాగంబునై, మిఱవెలయు నీక ఁ పేరకన్య. 178
పరమయోగివిలాసము, ఆ 9 పద్య 96.

సీ. వికసింపునెత్తమ్మి ఁ విరిమోము బాగుగాఁ, గలువలుకన్నుల ఁ చెలువుగాఁగఁ
గప్పమిఱవినాఁచు ఁ విప్పుపెన్నెఱులుగా, జక్కవల్గుబ్బుల ఁ నిక్కుగాఁగఁ
బుప్పొడినెమ్మెనఁబూయుకుంకుమగాఁగఁ, దెల్లనితెరలుకుఁచెప్పుగాఁగ
దెఱుకుఁజేడినలుచూఁపులమిటారంబుగా, జవ్వాడునురుగు లేనవ్వగాఁగ
గీ. బహుళవిహగారవముమధుఁపానమత్త, కలకలాయిత మధురవాఁక్యములుగాఁగ
మగనికాఁగిలియాసించి ఁ మగువవచ్చు, తీరుఁగనుపించిమించెఁగాఁవేరియపుడు,
శ్రిరంగమాహాత్మ్యము, క.వ. ఆ 2.

సీ. కమనీయతరకచ్చపములుమీఁగాళ్లుగా, నైకతస్థలికటిస్థలముగాఁగ
భానురావత్తకఁధ్రమమది నాభిగా, వరకోకముఁకుచుఁవ్యయముగాఁగ
విదితశంఖములయొప్పిదముకంతంబుగా, నొగిపద్మములసొంపుఁమొగముగాఁగఁ
దభుకుఁజేడినమీలఁధవళనేత్రములుగా, వవకమాఘేనంబు ఁ నవ్వుగాఁగ
గీ. ఘనతరనయందుపుణ్యముల్ఁగల్గుగునంచు,పీచికాహంతములుసాఁచివేడ్కఁబిలుచు
మేటికామినివిధమున ఁ మెలఁగుచున్న, సప్తగోదావరిని గాంచే ఁ శంబరారి,
ధవాభిరామము, ఆ 2.

సీ. కంజాతవిమతశేఖరజటాకోటిర, కాచేరవారిజాఁకరమరారి
ప్రకృతికైతవగపిఁభరితశివాలయ, క్షీతిధరోధక్షరక్షీరలహరి
కపిలకోపజ్వరఁగ్లపితసాగరసము,ద్భృతవవ్యదివ్యాపఁధీమతల్లి
జాతిమజ్జనవృజ్జనాతిపాతకజాత, దద్దురీసందోహఁదంధశాకె

గీ. ఆహరిద్వారవాధిపః పర్యంతచార, జటిహితనిమిత్త విధి కృతః స్ఫటికరధ్వ
యగునిది శరణ్యకృష్ణ సేఽన్యోదిసింధుః, జలజదృష్టాలమూర్ధన్యః జహ్నుకన్య. 1787
చంపూరామాయణము, ఆ 4 పద్య 89.

గీ. సతతభూభృత్యేనః పలుపునర్థాః క్షేత్ర, గలుగు హేలావతీః గతిః దనర్పి
తతకబంధమ్భుర్తిః దనరారు రామసం, గామభీమస్థలిః కరణినలరి
వేళాభివృద్ధిగాః పించువాసరముఖ, లక్ష్మీఽలసలీలలః కైలంగి

ముఖభంగవిభ్రీకుంఘలుగాంచు నతితర, కృద్ధవృద్ధాంగనః రీతి మెఱసి
గీ. విమలకమలాంతరభ్రమః ద్భ్రమరమధుర, యుక్తియాగీతతానసంజననహేతు
భూతతటరుహాకీచకోద్భూతశీత, పవనగతిః బొల్చునాసరిత్యభివధూటి. 1788
వాసవదత్తాపరిణయము, వ. వీ. ఆ 2 పద్య 8.

గీ. ఆలోలకల్లోలః జాలదివ్యామృత, నీకరాచ్ఛాదితః కీర్తిసభంబు
తటసమత్క్రిర్లసం తానాగశీతల, చ్ఛాయాశ్రయానేకజనకులంబు
గంభీరకుముదపుష్కరసౌరభాగత, బంధరయుంకారః గుంభనంబు
సవన్మణాళః చ్ఛేదనవ్యాజవిభ్రమ, కలహంసమిథునవాక్కులకలంబు

గీ. విమలనైకతవేదికాః పముదయంబు, సకలకైవాలజంబాలః సంకులంబు
గౌతమీనామధేయవృత్తాశితంబు, గంగ గమపత్యై నధికమోక్షప్రదంబు. 1789
యాజ్ఞవల్క్యచరిత్రము, ఆ 3.

శ్లో. ఊజిప యాతః డక్కుధరః మాటశిఖాంతరమందు గాంచె న
క్షీణజలోచ్చలన్మదజః కీకరబంధురసింధురార్ఘ్య
శ్రోణివి హంసకోకబకః చిత్రితరమ్యవికాలనైకత
శ్రోణిని దీర్ఘవేణిని బళుప్రభురాణిని గృష్ణవేణినిన్. 1790
ఆనందమందరీచాతుర్యవిలాసము, ఆ 2.

గీ. ఏపుణ్యనదివీచికాపరంపరసాగ, రస్వర్గసోపానః రాజియయ్యె
నేపావనతరంగిణీపయోర్ధుర మిందు, ధరునిచేనాడలః దాల్చిబడియె
నేచవిత్తరరామః రాపగాంబులపంబు, సోకినంతన యఘస్తోమమణిగ
నేచరికుద్ధకాః హినిముజ్జగంబుల, దరియించుజాల్కొని తనరుచుండె

గీ. నట్టియమునాపరస్వత్తియమళసంగ, రంగదనుపమభూరితః రంగపద్మ
తంగనటనానుపంగసాఠంగతుంగ, గంగనాతండుముదమెసంగంగగనియె. 1791
బలరామ క్షేత్రమాహాత్మ్యము, ఆ 2.

కా. ఆవస్థోపమనాభియై కమలయై ♦ యస్యస్ఫురద్దేహయై
శ్రివిజ్ఞానసమగ్రయై కలుషరాజీవార్తిచక్షోత్సన్నయై
యాపైరించికిభార్యయై తలఁపఁబ్రతిత్వక్షంపువాస్తేవియై
యేవిశ్వేశ్వరియై పృథ్వీగర్భధరలో ♦ శేఁగొల్తుఁడవాహీనిన్. 1792

కృష్ణామాహాత్మ్యము, అ 1 చద్య 301.

శీ. తటయాఢకుటవారఁచటులాలిపటలాఖ్య, నటబాలగానముత్కటముగాఁగఁ
గమనీయువిమలాబ్జఁగమనాఢ్యతమశాంస, రమణీవిరావము ♦ తక్కిమముగాఁగ
లహరీచరహితాప్తి ♦ సహసోద్ధబహుచక్రి, మహిళానినాదమాఁగ్రిహముగాఁగ
నిరతోదకరతాగ్రఁశరరామతరుణస్థ, పరవప్రపంచముత్తరముగాఁగ
గీ. సలికియాచుచునినుకదిఁన్నెలఁజరించు, మోనిమూలువులొప్పవితప్తైనదాని
గౌతమీనదిఁగాంచిలేకమలముకుల, సదృశవక్షోరుహచ్చయీ ♦ సన్నతాంగి
సర్వకామదాపరిణయము, అ 2.

నదీనామవిశేషములు.

శీసమాలిక. గంగ సరస్వతి ♦ కాళింది గౌతమి, చిత్రోత్పల విశాల ♦ శీత చంద్ర
భాగ కావేరి విఁపాళి సితాలక, శీతలవాహిని ♦ సింధు సరయూ
గిరి విరావతి గంధకి దక్కా కృష్ణజేణిక శంఖమాల దేవిక త్వుఁగ్ని
బహుళ విశాఖిని ♦ బ్రహ్మభాగసురస,వాలూకావాహిని ♦ వర్ధమాన
శోకావధూత పిఁనాకినీబుధులౌమగ్రి, పర్ణివలనితామ్రవతి వితరణి
నర్మదాపాచిక ♦ సంపచిత్రిత యుత్పలూపతి కపిల మౌల్యవతి త్రిదివ
లక్షణ హరిణి కఱ్ఱింగలిని త్రిసామ, ద్యుమతి కుముద్వతి ♦ తుంగభద్ర
ఋషితజతావగ ♦ ఋజ్వభద్ర సునంది, భృగువరగండకి ♦ భీమరథి హ
హజలగోమతిహంసావళిశ్వర, గండకహరిగండక శతభద్ర
విస్తాగండికనీల ♦ పద్మావతీకావతి పీఠణ్యకాభావతి ♦ పీఠక్రాంచ
హరితలమానస ♦ హంసకంబు సుమేధు, సౌభద్ర కాశికీ ♦ చక్రధార
శ్యామమహాత్మ టాసోమధుహవక్త్ర, శౌక్లిపాకావతి ♦ చంద్రమత్త

పంచగం ధ్యరణప్రభాంజని వలరవ, వజ్రవాలుకశూక ♦ వరుణవక్త్రీ
 పంచమహామాయి ♦ ఘల్లుణిసుగక్త్రై, షణ్మమృతి వితస్త ♦ చంద్రవక్త్రీ
 స్కందావతి సమూల ♦ చతుకదండక, ఘండరికపయోజ్ఞా ♦ భూతపాద
 కూటవైఘయఃజిత్రీకూటవేదవతిన, క్రవతి వేగవతి వేత్త్రీవతి గర్భ
 వతి యింద్రీనందియాః ♦ గృతమాలకృష్ణపాదజయంతవందకా ♦ తాక్షికుక్తి
 మతిహరిధృతిసువర్ణతటీమణిప్రభా, ప్లక్షు కుజల పిష్పల శుచిసింధు
 వర్ణకాశ్యపి మణిఃకర్ణిక మంగాకి, ని మలప్రహారి సానుమతి క్షీర
 కామోదకీ సభీమోదితకరతాల, వేదత్రీయి మయూఖ ♦ విలయవిదిత
 భవనాశనియుసర్వ ♦ పాపహకటికక్షీ, పోదవేదస్మజంబూరకుంభ
 కరణిత్రీసంధ్యయుగాయత్రీబుషికుల్య, ప్రభవిష్ణుపువికూట ♦ రత్నకృష్ణ
 తోయపాపఘ్నవిద్యుతదార్ద్యసర్వదా, వైర్లదృష్టిద్యుతి ♦ వందవార
 శీఘ్రోదయాబ్రహ్మితఃచెయ్యేరుగుండక, మృయుగుండమొదలుగామహేందనర్మ
 గీ. పుణ్యకూలంకపాబృందముల నమంద, వికసదరవిందగంధిల ♦ విమలకమల
 రుధిరవంబుల సురుభక్తి ♦ జలకమాడి, శకలదానాదిసత్క్రియల ♦ సలిపెనంత.

హంసవింశతి, ఆ 4 పద్య 205.

ఆ. శర్మ కృష్ణవేణి ♦ నర్మద గౌతమి, గంగ పెన్నయలక ♦ తుంగభద్ర
 సహ్యాతనయమున ♦ సప్తగోదావరీ, తీరముల మునింగి ♦ తిని వెలంది. 1795
 సత్యభామా పరిణయము, ఆ 2 పద్య 49.

సంగీతము.

గీ. ఆమృతంపుసోనపై ♦ నడరినల్లేపాట, చెన్నున మోరల్లె ♦ జివుళులాతై
 మారుతాహతిపేర ♦ మ్రాచులు దల్లియుఁవఁ, దొడఁగె మరందమాధుర్యమానక
 నింపుటగనియైన ♦ యీరాగరసయదీఁగలకుఁ గోరకపులకముల నొసఁగె
 సెలయేరులకునకు) ♦ జలములుదొరఁగించె, గిరులునుమంజాల ♦ గీటిఁగరఁగె
 ఆ. ననినఁజోలఁబొసఁగునగుఁ దగు ననఁగ న, చేతనంబులెల్ల ♦ జిత్రరూపు
 లట్లుసోగివిలువ ♦ నంగనయొక్కతి, పాడఁగల మనోజుభంగు లలర.

నృసింహపురాణము, ఆ 2 పద్య 83.

క. తేనీయమునురో యమృతపు, వానయొ పుండ్రేతురసమో * వట్టోడిన పె
ల్లో నాఁ దుంబురువారద, గానరసం బభవునోలంగంబునఁ బర్యేన్ : 1797

నన్నెచోడ తుమారసంభవము, ఆ 9 పద్య 235.

సీ. ప్రాధితో సరిగమఁపధనిస్వరంబులఁ ప్రతినియతపులి * క్రమమురెట్టిగి
రాగ భేదములనఁబ్రవృత్తులఁ దొలంగించి, లయతాళభుజ్జినెంతయుఁదరిగ్వు
గాగ్రమవిశేషమూఁర్చనరేర్పడఁగమంద్ర, మధ్యమతారసామగ్గిదనర
ధాతుమౌతువులుగీతప్రబంధములందు, నసమానలీలమై * నతిశయిల్లఁ

గీ. దోరమగుప్రేమరసమునఁ * దోచితోచి, వీతులకునింపుఁజలువయుఁవిస్తరిల్ల
నాకరణిఁదవకాంత యశనేకగతుల, నాత్మగుణగానములునేయ * నచ్చుతుండు.

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 2 పద్య 38.

సీ. బహువిధాలంకార * పర్యాప్తిచిత్తములో, గరఁగించుటను వారఁకాంతఁబోలి
పటుతరాలాపసంభవంబునఁబ్రవృత్తులవైఖరిఁగవి * వాణిఁబోలి
మహితాంగరాగసంఘటిగ్రామస్ఫూర్తి, బహుళమైన్యపునినై * భవముఁబోలి
పరతారకాంతరఁస్ఫురితపాదపాగ్గిఁ, దగిమహాయోగికృత్యంబుఁబోలి

గీ. వెండియుభుజంగమహాశోఽద్వైలరక్తి, జాలమాధుర్యగతిమించి * రాలవెలయు
పారవశ్యైకహేతువై * పవనసూను, మానితానూనవల్లకీగాన మమరె. 1798

సమీరతుమారవిజయము, ఆ 6 పద్య 209.

గీ. సరసవైఖరిపడ్డమఁవ్వరసరాగ, సరణిఁ దాడిన మది భయ * సంభ్రమములు
గలిగిభ్రమసెందుపున్నాగఁగణమురెల్ల, న్యాయముననప్పుడరయనఁసోయమయ్యె.

సీ. సరససారంగాతి * శయనిరూఢిఁదనరేఁ, బుష్పగజైభవఁనూర్పర్తి నలరె
రమణీయరూపఁరాలినంగతిమించె, శంకరాభరణసౌప్రయముఁజూపెఁ
గరిమకళ్యాణవైఖరులుగానఁగనయ్యె, ఘనమేఘరంజని * కృమత నమత
మంజులకీరాగ * మంజరిసిరులబ్బె, హితజగన్మోహనాకృతివహించెఁ

గీ. గలికిదృక్పాభిచూర్ణమంతలవితోన, రోమరేఖాపఘనకచఁప్రోమకుదవి
లాసమహితశయముల * అలితగీత, కృతకవిద్యోధిదేవతా * కృతినటించె.

యామినీపూర్ణతిలకాంబానము, ఆ 1:

మ. అనురాగాంతురకందమై కృతమనోఽజ్ఞానందమై మాఘరీ
ఘనసంపత్పరిణందితామృతఝరీ * కల్పపృసూనాతి నూ

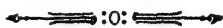
తనసంజాతమరందమై శుక్తిపుటాంతఃప్రీణనామందమై

దనరున్ మంజులగాన మెవ్వరిది యుత్సాహంబుపుట్టువ్విసన్.

1803

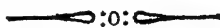
నుమనోమనోభిరంజనము, ఉల్లాస. 1 పద్య 101.

రాగ వి శే ష ము లు.

- సీ. భైరవి మాళవి ♦ బంగాళ హిందోళ, రాజమంజరియు శ్రీరాగగౌళ
భూపాల లెన్నిది ♦ పురుషరాగంబులు, దేశాక్షి ఘోషా ♦ దేశతోడి
దేవక్రి యాందోళి ♦ దేవగాంధారియు, గౌళ గుండక్రియాహరిసలలి
త బిలాహరికురంజి ♦ ధన్యాశి పూర్వగౌళ వరాలి నాట భల్లాతకి మల
గీ. హరులు సారంగరామక్రియలు ననంగ, గన్నడయనంగ మంగళకాశికియన
వెలయు నారాయణియుఁజతుఁర్వింశతివిధ, మలనుదనరారుస్త్రీరాగములనుమఱియు.
సీ. కాంభోజి కేదారగౌళ శోకవరాలి, పున్నాగ గుమ్మకాంభోజి శంక
రాభరణము మేఘకురంజి తోడి వరాలి, నాదనామక్రియ ♦ నాట రీతి
గౌళ రామక్రియ ♦ మేళరామక్రియ, గౌళనారాయణ ♦ గౌళ మధ్య
మావతియు ముఖారి ♦ మలహరి సామంత, పంతువరాలియు ♦ బాలిరాగ
గీ. చెంచుమలహరి దేశాక్షి ♦ శ్రీవరాలి, మాళవియుఁబాండిసింధురామక్రియయువ
సంత సామంతకుద్ధవసంత గుప్తి, రియును హేజిజ్జ్వనీలాంబురియు ననంగ. 1804
గీ. పొసంగ ముప్పదిరెండునపుంసకములు, మాళవక్రియనంగను ♦ మలహరి యన
దేవమలహరి శేగపి ♦ దిరముకుంద, మలహర నైదుమిత్రలీ ♦ మర్తమరసి. 1805
హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 123, 124, 125.

వీణలనామములు—వీణ.

ద్విపద. రావణహస్తంబు ♦ బ్రహ్మవీణయును, లావణ్యవీణ కైలాసవీణయును
యాకాళవీణ ినాకివీణయు వివేకింపసారంగ ♦ వీణయుఁ గూర్చ

వీణయు స్వాయంభు ♦ వీణయు గౌర, వీణయుఁ గిన్నర ♦ వీణయు జనక
యనునవిమొదలుగా ♦ నందులోమున్ను, ధ్వనియించినట్టియా ♦ చిండియడిగిచి.

బసవపురాణము, పా. సో. ఆ 4.

- సీ. తళుకునీలపుడట్టములువోలెనీడలు, గానంగఁదగుగుబ్బుకాయ లమర
రతనాలపూసల ♦ రాజిల్లెడుసిరాజి, పగడంపుమెట్టుల ♦ జిగిసోలంకఁ
బ్రచురరాగలతాంకురములువ్రాఁకినలీల, మెఱుఁగారుతంతురలు ♦ మీటుమాప
ఘుమఘుమధ్వనినించు ♦ కొద్దినివ్వనయపరంజి, కరుకులయనునులయొసకుడనర
గీ. జీవరత్నంపుమేరువు ♦ చికిలికంపు, చిరడలు గరుడపచ్చల ♦ కరివెజీని
వ్యాత్రహంబట్టుగవిసెన ♦ రాఁదనరు, పీఠయొకయింతినిల్పెన ♦ వెలఁదియెదుట.
వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 3.

వీణావాద్యము.

- సీ. తళునతంబాభోగ ♦ ధవళాంకుకములోని, యంగదట్టపుఁగాంతింగుమలన
శకికాంతమణిపీఠి ♦ జాజునాటంగఁగాయ, లుప్తింగకుశవాళి ♦ సప్తమిల్లఁ
దరుణాంగుశీధూత ♦ తంత్రీస్వనంబుతో, జిలికిపాటముఁదలనటంప
నాలాపగతిఁజొక్కియరమోడ్పుఁగనుదోయి, రతిపారవశ్యకభ్రమముఁదెలుపఁ
గీ. జాగ్రిఁబలికించుగీతపరిబంధములకుఁ, గమకరపంకరుహరత్నకటకర్పణపు
ణధ్వనిన్నూర్తి తాళమాఁనములుగొలుప, నింపుడకొత్తవీణవాద్యంపుచుండి.
మనుచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 27.

- సీ. వలుదగుబ్బలుపరిసేనకవృత్తిఁ చగుగుబ్బు, కాయలకపరంజిఁ చాయ లొసఁగ
లలితాంగుశీదఁబులుసమేళములైన, సారెలపైంగ ♦ సంపద లిడఁ
బాణింకకరుతుల ♦ ప్రాణానుబంధంబు, గలతాళగతికను ♦ గ్రహములీన
నాలాపభంగియత్వత్వసంవాది సమస్వరంబులకు గాఢమంబు లునుపఁ
గీ. బ్రచురతానామృతములమూర్ఛనలచే న, చేతనంబులు చేతన ♦ రీతిఁ దనరఁ
జేతనంబు లచేతన ♦ భాతినొనర, వీణవాయింపు నొకయలివేణిఁగంటి. 1809

మనుచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 30.

సీ. తతకాంతికుముదబాంధవకాంతమణిగణంబులసాంద్రవిమలాంబుప్రలుజనింప
పనసీమసంచరంధ్రవరమరుత్కామినీ, వితతులునిశ్చలః ♦ కృతులుగాంగఁ
శయకంకణోత్పన్న ♦ యుగయుగారావంబు, తాళమానంబులై ♦ తనరుచుండ
సకలభూజోష్ణః ♦ చార్పరికాకుకపికా, భులకుసంశోషమై ♦ చెలఁగుమండ

గీ. సారెసరిగమపధనిసంజ్ఞాస్వరముల, కలితలలితాభరూపరాగములనెల్ల
వెలయనాలాపములనల్పి ♦ చెలులచెత, నెలమిఁగొలువంగవీణెవాఁయింపుతుండె.

తంభానలకూబరవిలాసము, ఆ 3.

సీ. కొవ్వాడికొనగోళ్ల ♦ గ్రుచ్చి తంత్రులుమీటు, నందంబు మదిజల్లుమని కలంప
మురిపెంబుగాఁబుట్టు ♦ ముద్దు వెలుంగున, కల్లనఁగోయిల ♦ లరుగుదేర
సారములుకలిపించి ♦ సోగఘగాఁ బలికించు, వింతకు తాలెల్లవెనఁ గరంగ
హగోయలుగాఁబాడెడు ♦ నొఱవైనపాటకుఁ, తేభవమోడులు ♦ చిరుదు వెట్టఁ

గీ. దాసునెవ్వడిఁగవ్వడి ♦ వైనిమున్ను, గూరిచిన తేటపాటకు ♦ గూర్చి మీఱ
వీణెఘోదన్న హోయగా ♦ వెలఁదిమిన్న, వింతగాఁబాడఁ జొచ్చెను ♦ వీను లలర,

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 3 ఘద్య 43.

మ ద ం గ వా ద్య ము.

శ్లోవద. ఆరీతివచ్చినయల్లనుప్రభువు, చారిమద్దెలయూద ♦ ఫలకంబునందు
సంధించి బంధించివస్త తాళముల, బంధురగతులుతప్పకయుండఁద్రుతుల్ల
కూడంగఁ గుడిచేతఁ ♦ గొట్టుచుముద్ద, కూడుదాపటికంటఁ ♦ నూడూత్తిరిచి
చరిపాటిగాదిమ్రొ ♦ మైరాతఁబొడిచి, కరవేగమునవాద్య ♦ కాశల్యమెనఁగ
నందికేళ్ళధునట్లు ♦ నాల్గుదండలను, బొంతుగాఁగ బ్రమాణములు వినుపించె.
చభులింగలీల, పి. బ. ఆ 1 గతి 4.

సీ. తత్తరికొడుగుదాంతురికిటిదొడుగుదాం, దొడుతకతకతతోంధిమికిటి
ధిక్కతోంధిమిధిమిధిమిత్తుర్కుర్కుంతరికిణ్ణి, ధింధిమద్దిమధిమధ్దేయటంచు
సరవివేకోత్తర ♦ శతతాళగరిమయు, నూరొది భేదఁగన్సూర్తి యుండగఁ
ప్రళాభతావ్యాప్తి ♦ ప్రారీణితలుమీఱఁ, జక్కిణిప్రాబంధ ♦ సరణులల్ల

గీ. మర్దకంబులు మోయించి ♦ మఱియఁజేసి, వాద్యవిద్యావిశేషంబు ♦ నటలు మించు
గానములు చేసినపుడేక కాలమున నె, చెలసెఱుకుపట్టినన్నిధి ♦ విరళగతిని.

కెరాతాష్టసీయము, ఆ 3 పద్య 82.

నృత్యము—అభినయము.

—:0:—

పీ. శృంగార మేపార ♦ సంగవల్లికయందు, గీతసామగ్రియం ♦ గీకరించి
కరతలామలకంబు ♦ గాఢ గరాంబుజముల, నర్థమాద్యంతంబు ♦ నభినయించి
భావింపనరుదైన ♦ భావమృగంబులు, మెఱుంగుఁజూపులలోన ♦ మేళవించి
తాళమానములతో ♦ చాళనిగ్దయలీలఁ, జరణపల్లవముల ♦ సంగ్రహించి
గీ. యభిలమును మెచ్చఁ బ్రత్యక్ష ♦ మైనయట్టి, వాద్యవిద్యాధిదేవత ♦ వాదనర్పి
భరతశాస్త్రమర్మజ్ఞతా ♦ ప్రాధిమిఁజేసి, నూర్వశికాంత వేల్పుతో ♦ రోలగమున.
విక్రమార్కచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 91.

చ. చెనుకకు మొగ్గవారి కడు ♦ వినను వొప్పఁగఁ దొట్టి నీశ్వరో
మునిగి తపంతిగస్తమగు ♦ ముంగర ముక్కునఁగ్రుచ్చికొందు లే
చెనురసవాపరీవాళమున ♦ శీఘ్రము సుగ్రచ్చెను నల్లపూసవే
రనుడమలీల నిష్పడు చు ♦ పాయము లిట్టివి యెట్లు నేర్చెనో. 181
కీర్తిదాభిరామము, పద్య 148.

పీ. నవ్యహస్తంబర్థ ♦ చందాభినయముతోఁ. గౌనంటికటితటిఁ ♦ గదియఁజేర్చి
కొనగోళ్ళనుడుగఁగ్ర ♦ మ్మినపెంజెమటమాటి, మాటికిఁదిగిచిపో ♦ మిటికొనుముఁ
జనుకట్టువిప్పఁజాట్టునుఘనస్తనకాంతి, చల్లించియురముపై ♦ వెల్లివిరియఁ
గోపఘోర్ణితమైన ♦ కొదమనాగమువోలె, నలఁతినిట్టూర్పునం ♦ దందనిగుడ
గీ. నలనవలితంబులైన క ♦ టాక్షపీఠ, జాంచలంబులు యువచైర్య ♦ కంచుకములు
చించి చీకాకుపఱచి వి ♦ నంబుఁజేసె, రామ నర్తనకేళివి ♦ రామవేళ. 181
వైజయంతీవిలాసము, ఆ 1 పద్య 91.

పీ. అర్థాభినయవేళ ♦ సంగరేఖారూఢి, గల్లకల్లవిజాలి ♦ గానికోపు
కడకిట్టరెడుతత్త ♦ కారగౌరవముకై, మొరయుగ్గడించుచో ♦ ముద్దుపలుకు

- లయగయికోనుచోటి ♦ లాస్యహాసపాగ్రిధి, యాదిగూడినచోటి ♦ యందగింపు
జతియెత్తి చోలుచో ♦ జతగన్నపాదలిక, తీరుమానముచోటి ♦ తేటసాలపు
గీ. కాంక్ష గనువారిసిరుగాఁ ♦ గరచివైచె, నున్నయన్నాట్రుపాటవం ♦ బుండనిమ్ము
పాటలామోదయొకపాటఁ ♦ బాడఁబాడఁ, మాటకమ్మరొమోటుమాన్ ♦ తేటలాత్తె.
సీ. చరణానుచితవాద్యుఁమురజి నెఱ్ఱఁగఁజూచు, వాలూపుమరుతూఁపు ♦ వాఁడిదిద్దఁ
దెత్తెయ్యటంచు ధాఁత్రికిఁజూపు పదఘాత, మెంతనైస్పికుఁడైన ♦ నెవకుఁగోరఁ
బదవాక్యద్వహ్నర్వ ♦ బాహాభినయలీలఁ, దముఁబిల్చుటయెకాఁగఁ ♦ గమను లెంచఁ
గదలెనో గదలదో ♦ నుదతిపుటాలమే, నవురంచుఁబ్రజచూడ్కి ♦ కాఁగిలింపఁ
గీ. జేటికాశయధాటికాఁచెదగలిత, లలితతాళావసానోల్ల ♦ లతక్కుపోల
ఘర్మజలకణైంకర్య ♦ కలనకోప్ప, నతనుండతైన్విస్తత్తైన్వి ♦ తతఁజెలంగె. 1818
బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 5.

- సీ. సంయుతానంయుత ♦ సంజీవహస్తముల్, పదుమూఁడునొకయిరు ♦ వదియునాల్గు
త్రింశద్దణంబున ♦ నృత్తహస్తంబులు, నైదువత్సంబులు ♦ నైదుఘటలు
స్కంధంబులాఱును ♦ గంధరలోతొమ్మిది, జానువులేడు పా ♦ ర్వంబు లేడు
నుత్తమాంగంబులే ♦ కోనవింశతిదశ, బాహులోలికిమిట్టులఁ ♦ బదము లాఱు
గీ. స్థాయిదృష్టులెనిమిది సం ♦ చారిభావ, దృష్టులీరుపది రసదృష్టు ♦ లెనిమిదియును
బొంకముగఁజూపివింతకో ♦ పులు సెలంగ, నాడఁగలిగినఁగలిపించఁ ♦ బాడినీకు.
చాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 3.

- క. రాణంగురుజులుశతముఖ, బాణంబులు మఱియుఁ జక్రి ♦ బాణంబులఁ దే
ల్బాణములు గాల్చభోగము, గాణలునాట్యంబునలువఁ ♦ గాహాయలారన్. 1820
కవిజనచోదచంద్రాదయము, ఆ 4 పద్య 209.

- సీ. భార్యుడంబును కుద్ధఁపద్ధతిబహురూప, లక్షణంబులుండఁ ♦ లాస్యములును
తెక్కణపద్ధతి ♦ పేరణాపద్ధతి, కుండలీనృత్తంబు ♦ భాండికంబు
రాసకాఖ్యము నాటఁరాసకంబును జిత్ర, పద్ధతియును దేశ్య ♦ పద్ధతియును
జర్పరీకండుకఁచానరికోలాట,ములు నాఁగఁదగుపేల్లఁ ♦ గలుగునట్టి
గీ. పోడశంబగునృత్తంబు ♦ చొరవలెఱిగి, సరవిజంచుపుటంబును ♦ జాంపుటమును
ధృవము మధ్యము రూపకఁతిగ్రిపుట జంపె, యేకతాళాటతాళాడు ♦ లెల్ల నెఱిగి.
హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 122.

- సీ. ఆనన్యస్యహస్తచరణావృత్తులెసంగనోం, జోరులసామ్యఖ్యాంః ♦ బొందియొంది
యీపలావలనచ్చి ♦ యితరేంద్రమువొర్తి, నిల్చిననెలనల ♦ నిలిచి నిలిచి
కంకణముంజీర ♦ కాంచికల్పప్రాయ స,వ్యాకుసవ్యన్మూర్తి ♦ చూపి చూపి
తాళవాద్యరచానుహూలంబుగామండ, దృఢమృదుగతులను ♦ దిరిగి తిరిగి
గీ. యనుచును సోదయంబున ♦ నభినచాతి, చిత్రవర్తనభంగుల ♦ కెలంగి చెలంగి
విశిషణిమమృత్యోస్మృతద్విరచములన, సఖులుహన్లసకమునల్ప ♦ సంతసిల్లి. 1822
ఉత్తరరామాయణము, ఆ 8 పద్య 140.

- సీ. ఆలంకితబోనంపు ♦ బొలచుంగాచే దిమింగ్గిమిశ్నమెలయును ♦ క్షైలరవంబు
ఖంగుఖంగునమ్రాయు ♦ కాంస్యతాళధ్వనుల్, కలమంజులవిపంచి ♦ కావిశేష
కాకలీకలనంబు ♦ లేకలీలగ నెంచు, కలయుపాంగశ్రుతి ♦ గలసి మెలసి
కంకణయుగదిష్టులల్ ♦ కాంచికా యుగయుగల్, గజైలఘనఘనల్ ♦ గడలుకొనంగ
గీ. నాగవాసంబుమోసల ♦ నాగవాస, నాకవాసవిలాసిను ♦ ల్నాగ వాసి
సరసలాన్యంబురచములా ♦ న్యములందోచ, నెఱవనరపాలవర్మండు ♦ నిరుపమముగ.
రామాయణవిలాసము, ఆ 3 పద్య 181.

గ ద్య.

శ్రీ చరమేశ్వర కరుణాకటాక్షులబ్ధ సుకవితావిలసిత
చరణజతులసంజనిత, దా స రి కొండయాఖ్య
సుజనసుత, వీతికాపురప్రభుపోషిత, సకలజన
విధేయ, లక్ష్మణనామధేయ సంకలితం
జై న వ్హస్వంతాక్షరమునందు
ప్ర ధ మ భా గ ము
సంపూర్ణము.

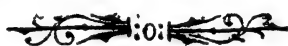

కీర్తి
హరిమేళనారాయనమః

వర్ణనరత్నాకరము

ద్వితీయ భాగము:

ప్రకీర్ణకములు.

పరతత్వస్తుతి.

యన గౌరీ హరిమేళన గుఱి చెల్వకుఁ జిత్తము వల్లవింపే భ
ద్రాచార్యమూర్తియై హరిహరంబగురూపముఁ దాల్చి విష్ణురూ
పాయ నమస్కరించు యని పల్కెడు భక్తజనంబు వైదిక
ధార్మిక కిచ్చమెచ్చు పరతత్వముఁ గొల్పెద నిష్ఠసిద్ధికిన్. 1824
భారతము, విరాటపర్వము: ఆ 1 పద్య 1.

విష్వస్తుతి.

ఉ. వీంగునపారస త్వగ్గుణం ♦ విస్ఫురణం బరమేశ్వరోరువా
మాంగమునందు మున్నుదయ ♦ మై నియమస్థితఁ గొల్చి తద్దయం ..
లోంగొని పేర్చితో నఖిలలోకములుం దగఁ గాచు చున్నజే
దాంగు నశంతో విష్ణుఁ గమలాధిపుత్రసంతులించేలి నమృతీన్. 1825

నన్నెచోడ. ఈమఠసంభవము, ఆ 1 పద్య 4.

సీ. పన్నగంబులరాజు ♦ పగవాడుఁగూడి నీ, శరణునరబుఁ బయనంబు ♦ సంతరింప
దుగ్ధవారాశిహుఁతురు నాలుఁ గూడి నీ, శరణంబుఁ జరణంబు ♦ సపదరింపఁ
దామరపగవాడు ♦ దయతుండుఁ గూడి నీ, బడిచూపుఁ గుడిచూపుఁబరికరింపఁ
జందురుచెలికాఁడు ♦ సైవోడుఁ గూడి నీ, యుల్లంబు మొల్లంబు ♦ నుపచరింపఁ
గీ. గంపమానమనోధ్యాన ♦ గతులుమాన, కేకతంబున్న ముషలకు ♦ కేకతంబు
లేక పాడగ్గానపచ్చు నీ ♦ తీల గాన, నన్యలేనాటి ధన్యలే ♦ యంబుజాక్ష. 1826

ఉత్తరహరివంశము, ఆ 1 పద్య 119.

సీ. తొమ్మండ్రొకొడుకులఁ ♦ దొలివేలుపులఁ జేయఁబాడవించు నేదేవుఁబొడ్డుఁడమ్మి
మూఁడుఁజ్రోవలఁజాటి ♦ మున్నీటిగరితగాఁ, బరగు నేదేవుని ♦ పాదతటిని
పండ్రొండురూపులై ♦ పగలింటిరాజుగా, వలఁతొ యేదేవుని ♦ వలనికన్ను
వేయిమానికపుడి ♦ వైలతోడఁ బడగలా, మ్రాల్చు నేదేవుని ♦ మలకపాన్పు
గీ. మునులకెల్లనేదేవుని ♦ మూర్తి వెలుఁగు, హృదయగేహంబులో దీప ♦ మెత్తి నట్లు
హరి మూరారి నదేవు మహానుభావు, మనసులోఁ గంటి భవములుమానసుంటి.

సీ. పుండరీకమలతోఁ ♦ బురణితచుక్కన్నులఁ, గారుణ్యమను తేనె ♦ గడలుకొనఁగ
మందారకాళితో ♦ మలయఁజాలెడుకేలఁ, బాంఛజన్యంబను ♦ పండు మెఱయ
సుదయాదిత్యమతో నుద్దించు నురమునఁ, గొస్తుభం బను దివాళి కరుడుదోఁడు
సాకలలోకంబుతో ♦ నవ్వుపాదంబున, నాకాశవదియను ♦ నమృత మొప్పు

గీ. కమృతధారాధరముమాటలూడినట్లు, భాగ్యదేవతరూపుచే ♦ పట్టినట్లు
లలితగతిన్ను నద్భుతాళంకరిష్ణు, విష్ణుబొడఁగంటిభవముల ♦ వీడుకొంటి. 1827

ఉత్తరహరివంశము, ఆ 2 పద్య 144, 146.

చ. కలుములకొమ్మనున్ సతముఁ ♦ గాంచఁగ తొమ్మున నుంచి యామెపై
వలపుదలిర్ప హారము లఁవారణతో నపరించు నేర్పునం
గులుకుమిటారిగబ్బివలిగబ్బచనుంగవఁ గేలఁ గూర్చి తాఁ
గిలకిలనవ్వు కౌరి మముఁ ♦ గేవల సత్కృపఁ బోయిఁగావుతన్. 1829
బిడయనంబివిలాసము, ఆ 1 పద్య 18.

సీ. దండంచా శార్ఙ్గకోదండోగ్రకాండప్రకాండఖండిత దైత్యకాండ నీకు
జోహారు మదగజఁద్రోహగ్రహావహా, గ్రాహచ్చిదాహవోతాహ నీకు
పందనం బరవింద ♦ మందిరామందిర, త్సందరోరస్థలాంబింద నీకు
జేజీ హరాజాది ♦ రాజీవపూజాస, మాజోచితాంఘ్రిపంకజేజీ నీకు
గీ. బహునమస్కారములు చక్ర ♦ పాణి నీకు, నైకసాష్టాంగములు జగన్నాథ నీకుఁ
బ్రణతిశతములు సురసార్వభౌమ నీ క, నంత సేవాంజలులు సదానంద నీకు.
ఉ త్తరరామాయణము, ఆ 1 పద్య 322.

ఉ. ఎప్పుడు ధర్మహానియగు ♦ సీధరణీస్థలి నాక్షణంబునం
దప్పక మాటిమాటి కపఁతారము లెక్తుచు సాధుకోటిమే
లావ్వుఁగ నుద్ధరించి కుజఁనోద్ధతిమాన్విన విష్ణుమూర్తి మా
యప్ప కృపాపయోనిధి నిఁగిరింతరసౌఖ్యము మాకు నీవుతన్. 1831
బృహత్సత్తరఖండము, ఆ 1.

ఉ. హరికిరీంద్రవిగ్రహవిహారికి నాశ్రితబృందదుఃఖనం
హరికి ధూతదేవనివహారికి కామృతసంజ్వలన్మణి
హరికి హస్తపద్మగమహారికి సాగరబాలికామనో
హరికి వాహనతృణశఘారికి కౌరికిఁ గేలుమోడైనన్. 1832
రాఘవపాండవయోధవీయము, ఆ 1.

సీ. వందన మిందిరా ♦ నుందరీహృదయార, విందమధ్యచరన్త్రికింద నీకు
నంజనింజన ♦ పుంజదుస్తరవిషదృంజనాదీనహృత్కంజ నీకు
దండము భుజగజ ♦ కుండామృణాళత్పత్రి, చండరత్నోగళ ♦ కాండ నీకు
జోహారు నైగమఁవ్యాహరవారము, క్తాహర హరిసీల ♦ తరల నీకు
గీ. సలిజితవృక్షీకయతిలోకతతికృతాప, చిత్రినమంచితచరణరాజీవనీకు
సమనముపిచండగోళవిభ్రమదనంత, తోయజాతభవాండనికాయనీకు. 1833
మమనోమనోభిరంజనము, ఆ 2 పద్య 133.

శీ. దండం బఖండమాత్తం దమండలవిభా, మండితాజాండ పిచండనీకు
 వందనం బజతాత్తం దసంకృందన, వందితచరణారవిందనీకు
 జోహారు దానవత్ప్రూహదుర్మోహచే, ప్రాహారి సాహసోత్సాహనీకు
 వభివాదనము జగత్ప్రభవాంతకర్తృతా, విభవాభ్యుచిద్విలాసభవనీకు
 శీ. జగదధీశ్వరభక్తవత్సలముకుంద, పరమపూరుష గోవింద ♦ పద్మనాభ
 ఘనస్మనోవాధ మాధవ ♦ మద్భయంబు, మాన్వి వేగమెకావవే ♦ మహిమవెలయ్య.
 శేషధర్మములు, అల్ల. ను. బ. ఆ 4.

మృ పౌ శ్వ ర స్తు త్రి.

శీ. రఘునీయశృంగార ♦ రజతపర్వతమునా, శోభిల్లు సిద్ధవిశ్వాత్రిమూర్తి
 ఆపర్వతాగ్రహేమైకశృంగంబునా, నమరు జటామకుటాతిభాతి
 ఆరుంగశృంగశిలాపూర్ణపరసినా, బొంగారు జాహ్నువిభూరివాతి
 ఆనిమ్మసరసి విహారమరాలికా, పంక్తి నా నొప్పు కళపాలలీల.
 జ. యామహామరాలి ♦ కాబ్బడికాంభోజ పుష్పశిభనమద్ధ ♦ భోగిభోగి
 సమితిఁ దాల్చి పొల్చు ♦ శంకరుండంబికా, ధవుండు మా కభీష్టదాతగాత. 1835
 మమారసంభవము, పన్నె. ఆ 1 పద్య 2.
 శీ. తరుణవల్లవరాగ ♦ తామ్రవిద్యుల్లతా, భానుశంబగు జటాభార మెఱిగి
 నిమిడసంతమసాతి ♦ నీలబాలతమాల, పరిపంథియగుకంత ♦ బాగు మెఱిగి
 తారముక్తామర ♦ ధవళకారద్దనీర్షదాకార మగు నిగ్రాంజ మెఱిగి
 ద్రవకారకుంభగోళిరకుమంబకుమము ఖంధనకీల మగు ఫాలనయన మెఱిగి
 శీ. యెఱిగికోనవచ్చు నటమిఁద్రు ♦ పౌదయకఫలకర్ణికాభద్రశీతంబుఁగదియఁజేర్చి
 పరనుధాభిషేకంబున ♦ బరసుయోగి, సార్వభౌమండవగునిన్నుచంద్రహారి,
 శరీరహరివంశము, ఆ 2 పద్య 174.
 శీ. కుజముకుంజరముఁజేఁగూలునో కూలదో, కూలు గుంజరము నీకుజముగూల్చె
 ప్రాణుశ్చేదేదే ♦ కుడంగునో మడంగదో, మడంగు బేరేటినిమ్మనుమడఁచె

శాలునో యొకనిచేఁ ♦ గాలవో సాలంబు, గాలనీ సాలంబు ♦ గాల్చెనొకనిఁ
దునియనో పరశుచేఁ ♦ దునియదో వృతంబు, తునియనీ వృతంబు ♦ తునిమెఁబరశు
నీ. వనుచుఁడమలోనఁజరించు ♦ నమరవరుల, కభిమ తాన్ధళులార్ధమై ♦ యందవమ్ము
పారిజాతంబునామోలఁబండియుండ, నందఁగంటి నాకోర్కులఁనందఁగంటి.

ఉత్తరహరివంశము, ఆ 2 పద్య 176.

నీ. జయ వితూపాక్ష యాశ్వర దివ్యలోచన, జయ వజ్రహస్త దిశానివాస
జయ పివాకేష్వాన ♦ కాశ్యత నిత్య యనిత్య నిత్యానిత్య ♦ నిరుపమాన
జయ చింత్య జయరుద్ర ♦ జయ మహాదేవయ, చింత్య చింత్యా చింత్య ♦ చిత్స్వరూప
జయ పాదభక్తార్తి ♦ సంహారకారణ, జయ ముకుందప్రియ ♦ జయగిరిశ
నీ. దివసమా సార్ధమానస ♦ ద్విశ్వరూప, కల్పయుగవత్సరాధీన ♦ కాలభేట
రుండ బహురూప చండీక ♦ దండపాణి, జయ నమస్తే నమస్తే ప్రసన్నమూర్తి.

హరవిలాసము, ఆ 3 పద్య 72.

నీ. శ్రీభీమనాయక ♦ శివనామధేయంబు, జింతింప నేర్చిన ♦ జిహ్వ జిహ్వ
దక్షిణాబిపురాధ్యక్ష యోహనమూర్తి, చూడంగ నేర్చిన ♦ చూపు చూపు
దక్షిణాంబుధితటస్థాయీపావనకీర్తి, చేనింప నేర్చిన ♦ చెవులు చెవులు
తారకబిగ్రహవిద్యాదాతయాడల, విరుల్లపూర్వగ నేర్చు ♦ కరము కరము
నీ. ధవళక్షర శేఖరసమం బ్రహ్మక్షిణంబు, నర్జి దిరుగంగ నేర్చిన ♦ యడుగులడుగు
లంబికానాయకధ్యాన ♦ హర్షజలధి, మధ్యమున, దేలియాడెడు ♦ మనను మనను,
నీ. గరళకూటవిసీల ♦ కంఠాయ శంభవే, మదనాంశకా యొన్న ♦ మశ్శివాయ
కాద్రీవేయాధిప ♦ గ్రీవేయభూషాయ, ఘృధుభిత్సఖా యొన్న ♦ మశ్శివాయ
కుంభినీధరసుతా ♦ కుచకుంభ చకిరంభ, మఘలోలుపా యొన్న ♦ మశ్శివాయ
వేదాదినిశ్చేష ♦ విద్యావధూమాలి, మణికపాలా యొన్న ♦ మశ్శివాయ
నీ. గంధవంశవళజలంధ ♦ రాంధకారి, ఖబ్బధవరిపంథివాహినీ ♦ నివిడవర్ణ
బంధఘోరాంధకారసంభారకెరణ, మాలినే కాశ్యతా యొన్న ♦ మశ్శివాయ.

భీమేశ్వరపురాణము, ఆ 3 పద్య 187, 210.

ఉ. వాలినభక్తి క్రైమక్రైద సఖివాలిత తాండవ కేలికిన్ దయా

కాలికి శూలికిన్ శిఖరిజాముఖపద్మమయాఖమా లికిన్

బాలశశాంకమాలికె గంపాలికి మన్మథగర్భవర్షతో

సూరికి నారదాదిమునిముఖ్యమనస్సరసీరుహలికిన్.

1841

భాగవతము, స్కం. 1 పద్య 2.

ద్విపద. కీగిరిజాధీశు ♦ కీగిరినాథు, నాగచర్మాంబరు ♦ నాగకేయూరు
 జాణవత్సలుఁ బంచ ♦ బాఁపంహారు, వాణీశవినుతు గీర్వాణేశవందు
 గంధర్వకిన్నర ♦ గాంధర్వలోలుఁ, గంధరశ్యామల ♦ కంధకోదారు
 దారుణాంధకదర్ప ♦ దశనప్రచారుఁ, జారుజాంబూనద ♦ శైలకోదండుఁ
 గారుణ్యజలధిగంధగాధరు నభవు, కారదాచందన ♦ కారదాంభోద
 మల్లికార్జున ♦ మాలికాయశుని, మల్లికార్జునదేవు ♦ మహితప్రభావు
 ముపాలపేతల్ల ♦ మువేల్పువేల్పుఁ, బాపాలిఁబాపసంధ్యక్తిఁబూజించి. 1842
 హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరన. ఆ 1.

పీ. కడలేనిపంసారఁజడధిలోమునిఁగిన, జనులపాలిఁటినావ ♦ శంభుసేవ
 కడుదూరమైయాన్న ♦ కైవల్యసీమకుఁ, జక్కనిపెనుతోవ ♦ శంభుసేవ
 యతిభోగభాగ్యంబులనుముత్తియంబుల, సతులఁగూర్చినకోవ ♦ శంభుసేవ
 పకలాగమజ్జాన ♦ పారమహీజాత, జాతంబులోచేవ ♦ శంభుసేవ
 గీ. విరవధిక్రూరపాతక ♦ దురపగాహ, గహనదహనసమున్నిద్ర ♦ గంధవాహ
 సఖిఖామాలికలలేవ ♦ శంభుసేవ, సద్గుణలతాంతములలేవ ♦ శంభుసేవ. 1843
 రాజశేఖరచరిత్రము.

శ. కడుకతినంబు లద్రులు జగంబున వందున సంభవించి పెం
 పడరునిడుం గరంప వశమా యని నన్నిపు డంటివేకదా
 వడిఁ గనకాదిచాపముగ ♦ వంచిననీకు హిమాదిజాతయా
 పడఁతిఁ గరంచుటెంతయను ♦ పార్వతి మెచ్చు శివుం దలంచెదన్. 1844
 అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 20.

చ. వనితొ వెండికొండనెలవంకలు పెక్కు వహించెఁ జూచితే
 యని సరసోక్తిఁ దా ననిన ♦ నచ్చుగుండపుఁబూఁతగుబ్బజా
 టిన నునుఁబైఁటకొంగు పవఁగించుచు నవ్వినగౌరిఁగౌఁగిటం
 దవిపెడు చంద్రశేఖరుఁ డుత్తరకృపన్ మముఁ బోవుఁ గావుతన్. 1845
 ఉత్తరరామాయణము, పీఠిక. పద్య 3.

బృహస్పతి.

౬. ఆమితరజోగుణస్ఫురణ ♦ సావహమైశరశేషుదక్షిణాం
గమునజనించిభక్తిఁజిరకాలము సద్విధిఁగొల్చితత్పా
దమున నజాండలోకజని ♦ తత్త్వనువేదకళాగమాది వి
శ్వము సృజించిపొల్చునజావాగ్విభు సంస్తతిచేసి సన్మతన్. 1846

శుమారసంభవము, ఆ 1 పద్య 3.

ఉ. ఆతతసేవఁ జేసెద సమస్తజరాచరభూతసృష్టివి
జ్ఞాతకు భారతీహృదయ ♦ సౌఖ్యవిధాతకు వేదరాశిని
జ్ఞేతకు దేవతానికర ♦ నేతకుఁ గల్మషజేతకున్ నత
త్రాతకు ధాతకున్ నిఖిల ♦ తాపశలోకశుభప్రదాతకున్. 1847

భాగవతము, స్కం. 1 పద్య 3.

ఉ. నాలుగుమోముల న్నిగమనాదము లుష్ణతిలం బ్రచండశా
తూలహతిన్ జనించురొద ♦ తోడి గుహవలి నొప్పు మేడపురి
బోలెఁబయోజపీరిముని ♦ ముఖ్యులుగొల్వఁగ వాణేఁగూడి శే
రోలగ మున్నధాత విభవోజ్వలఁజేయుతఁ గృష్ణరాయన్. 1848

మనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 3.

చ. తనజనికారణంబయిన ♦ తామరకున్ హేతుఁ డొటచే విక
ర్తనునకు వేయిఘృష్టలిడి ♦ దానికి శత్రుఁడు గాన నేణిచి
హ్నునకబడేనుజేసి యవియున్ శిఖిభానుమఖామరాచిచే
జినముక టప్పగైకొనను ♦ దిష్టసుజేయు విధాతఁ గొల్పెదన్. 1849

అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 18.

చ. అలీఁగినభారతీసతి నిశ్చారఘ్రిలపై నిటలంబుఁ జేర్చి యత
దలపడు యావకాంకములు ♦ హల్లక సాయక సాయకక్ష తా
కలనముగాఁ దలంచి దయఁ ♦ గౌగిటఁ జేర్చుచు సంతసిల్లు న
జ్ఞులరుహసూతి మా కొనఁగు ♦ సమృతభూతి చిరాయురున్నతుల్. 1850

భోజనుతాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 5.

చ. కరీరధవాజిముఖ్యములు ♦ గాక మరాళము మీకు యానెమే
పరగుట కేమి హేతు వన ♦ భారత నీగమనంబుదీసికిం
దొంకుట మాకు నిచ్చులు నమూనముపేర్మనిపల్కుధాతయో
దరమున నిచ్చుఁ గాకనిరంతంబు మడీయమనోరథార్థముల్. 1851

మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము, కృత్యోది, పద్య 3.

చ. భవనములంబ్రసిద్ధిఁ గని ♦ భూరితతోన్మివరప్రభావ మొర
ది విధునిరాక కుబ్జుచు నుద్దీర్ణగుణాచిత రత్నరాశియై
కేవులు సమాశ్రయింపఁదగి ♦ కర్పరగర్భతీక్రిగురుత్వముం
దవులు సరస్వతీశ్వరుఁ డుదారతమాకుఁ జిరాయ పీఠతన్. 1852

ఉత్తరరామాయణము, పీఠిక. పద్య 5.

మ. తనరన్ శోముల నిల్చి పల్కుచెలియు ♦ క్తప్రాధినుచించుటన్
ఘనులన్ విజృంభపదప్రవేశులుగ సంకల్పించి యుత్కృష్టప
ద్మినులం దావుల నెవ్వడున్ సరనులం దేలించి చెన్నొందు న
వ్వనజాతానను విశ్వనిర్మితకళావ్యాపార మొహించెదన్. 1853

స్వనింహవతానము; ఆ 1.

చ. ప్రజలస్మజించి వారలపుత్రాకృతకర్మఫలానుభూతులన్
నిజముగ ఘోరదేశముల ♦ నెమ్మి లిఖింపఁగ నేర్పు గల్గు పా
రిజభవుఁ డప్రసేత్రుఁడు విరించి నురానురహానినన్నుతుం
డజుఁడు విభుండు మా శోనగు ♦ నాయువు శ్రేయము నర్థసిద్ధియున్. 1854

బ్రహ్మోత్తరఖండము; ఆ 1.

ఉ. జాతునిరస్తనర్గవిధి ♦ జాతుని పీడితభక్తలోకజీ
వాతుని దాననాంబుధరజాతుని తోపితదేవమాని సరి
ఘాతు నిరాకృతేంద్రియవిఘాతుని నిర్జరపూజ్యవత్సరో
జాతుని విఘ్ననాభినలజాతుని జేతులుమోడ్చి మ్రొక్కెదన్. 1855

రాఘవపాండవయాదవీయము; ఆ 1.

చ. అనుపమమైనయాత్మచతురాననయాధికిఁ దోడు సత్యవ
ర్తనము మొలుంగుచేట్ట విబుధవక్రరంబుల కెల్ల బెద్దయై
మనుమనిన న్నశాకలన ♦ మానితుఁడేసినసద్దయాద్వైత్త
వ్యవహారాఁడౌ మహామహుఁ డితిమహాని స్తుతియింతు నెంతయున్. 1856

మహేంద్రవిజయము, ఆ 1 పద్య 5.

హ రి హ ర స్తు త్రి:

సీ. యజ్ఞరక్షకుఁడును ♦ యజ్ఞవిధ్వంసియు, నై లోకనుతులఁబెంపారువారు
కందర్పజనకుఁడు ♦ గందర్పదర్పకో, దమనుండు, నై లీలఁ ♦ దనరువారు
భువనసంభర్తయు ♦ భువనసంహర్తయు, నన నాప్తు గుణకృత్యులైనవారు
భూధకోద్ధారియు ♦ భూధరావాసియు, నగుట నిత్యపీఠి ♦ నేగడువారు
గీ. విషధిజాతంబులగు రత్నవిషముబరమై, గిప్పుకంఠంబుఁగై నేయఁనొప్పువారు
భుజగశ యనుండుభుజగఁగి భూషణఁడు, నెఱుఁగుఁడరు. తోవరదులఁకయ్యెడిరుమా గి.
హరివంశము, ఆ 8.

సీ. ఆశ్రంకవందైస ♦ యాలపోతునితండు, శ్రుంచి నాఁడీతండు ♦ పెంచి నాఁడు
పాధునమృతముగా ♦ సామజంబునితండు; గాచినాఁడీతండు ♦ వోచినాఁడు
బర్హిర్ముఖార్థమై ♦ పర్వతేకునితండు, దాల్చినాఁడీతండు ♦ వాల్చినాఁడు
ఘణపరంపరతోడి ♦ పన్నకేయగు నితండు, మెట్టినాఁడీతండు ♦ చుట్టినాఁడు
గీ. నేఁడు నాఁడును నాఁడును ♦ నేఁడునునకు; జూపఁజెప్పంగఁజెప్పంగఁజూపఁగఁగి
ననుచుఁ గొనియాడునయమి ♦ జనులకొదవె, రజతగిరిమీఁదహరివారాధనంబు.
ఉత్తరహరివంశము, ఆ 2 పద్య 180.

సీ. బవరాననూతుండై ♦ పాథునకాతండు, నచ్చినాఁడీతండు ♦ మెచ్చినాఁడు
చంచత్కృపాస్ఫూర్తిఁ ♦ బంచాస్తునాతండు, పెంచి నాఁడీతండు ♦ నొంచి నాఁడు
శేషపన్నగరాజు ♦ నెజ్జగానాతండు, వ్రాల్చినాఁడీతండు ♦ దాల్చినాఁడు
హాలాహలముఁజూచి యల్లంత నాతండు, యెంగి నాఁడీతండు ♦ మింగి నాఁడు
గీ. చక్రియాతండు వసుమతీచక్రియితండు, నవనపరుఁ డారఁడీతండు ♦ హరణపరుఁడు
విశ్వమయుఁ డాతఁడీతండు ♦ విశ్వనాథుఁడనుచు హరిహర సాధులనభిమతింతు.
శివజ్ఞానదీపిక.

శ్రీ కృష్ణ స్తు త్రి:

సీ. ప్రాణంబుతోఁగూడ ♦ రక్కసిదన్నుల, పాలుహోవిసప్రాధ ♦ బాలఁడీతండు
వేర్మిడిఁజూబూరు ♦ విఠిచిలోకములమే, చిచ్చించిన యాజగఁజెట్టి యుతఁడు
దుర్వృత్తుఁడగుకంఠుఁ ♦ దునిమి యారనితండ్రి, బట్టరిబుగట్టినఁ ♦ శ్రభఁడీతండు
సత్యభామకుఁ బాఠిభాతంబుపైఁగల, కోర్కీగోర్కిన చరి ♦ పు డితండు

గీ. వెన్నలునుగోపికాచిత్తవృత్తములును, నరసి ముచ్చిచ్చిలనేర్చిన ♦ హరి యితండె
పురితకోభాగములడన ♦ భగవదరణ, సరసిజామోదమునుగూర్చు ♦ చతురుడితడె.

భారతము, ఉద్యోగ, ఆ 3 పద్య 175.

జా. ఓనారాయణ ! యోమురసురహరా ! ♦ యో భక్తచింతామణి !

యో నీలాంబుదవర్ణ ! యో గుణనిధి ! ♦ యో లోకరక్షామణి !

యో నీరేచుపాపత్త్రినేత్రీ ! కృప నాఁయొల్లుంబులో నుండవే

యో నావేధపబంధముల్ చెటుపవే ♦ యో దేవకీనందనా !

1861

కా. గోవిందాయ నమోనమో భగవతే ♦ గోపాలభక్త్రేనమో

దేవేశాయ నమోనమో మురభిదే ♦ దిక్పాలకరే నమో

భావజ్ఞాయ నమోనమో మదహృతేఽపాపపహరేనమో

శివస్థాయ నమో యనంగ శుభముల్ ♦ చేకూరు మా కెప్పుడున్.

1862

ఉత్తరహరివంశము, ఆ 2 పద్య 129, 130.

కా. శ్రీకైవల్యపదంబుఁ జేరుటకున్ ♦ చింతించెదన్ లోకర

క్షాకారింభకు భక్తిపాలనకళా ♦ సంఠింభకున్ దానవో

ద్రోకస్తంభకుఁ గలిలోలవిలసద్దృష్టాలసంభూతనా

నాకింజాతభవాండకుంభకు మహానందాంగనాడింభకున్.

1863

భాగవతము, స్కం. 1 పద్య 1.

సీ. పిండపేరక్కసి ♦ విగతిజీవంగజన్ము, బాలా ద్రావిడమేటి ♦ బాలకుండు

పిండపే నందునిఁ వెలదికే జగ మెల్ల, ముఖమందుఁజూపిన ♦ ముద్దులాఁడు

పిండపే మందలో ♦ వెన్నలు దొంగిలి, దర్పించి మెక్కిన ♦ దాపరీఁడు

పిండపే యలయించి ♦ వ్రేతలమానంబు, చూడలాడిన లోక ♦ నుండరుండు

గీ. పిండులేకున్నపుర మటఁవిస్థలంబు, వీనిఁ బొందని జన్మంబు ♦ విగతఫలము

వీనిఁ బల్కుని పశునంబు ♦ విహగరుతము, వీనిఁజూడనిచూడ్కులొక్కఫలవృథలా.

భాగవతము, స్కం. 9 పద్య 1249.

మ. జయ గోవింద ! ముకుంద ! చక్రధర ! కంఠస్వేషి ! సాత్రాజితి

ప్రియ ! నారాయణ ! కాన్తుభాధరణ ! కుంభిత్రాఃపారీణ ! కా

లియదర్శన్ము ! పతంగవాహ ! పనమాళి ! కృష్ణ ! వైకుంఠశౌ

ధి ! యశోదాశ్రయ ! భక్తనత్పల ! మురాళి ! గోపికావల్లభా.

186

పారిజాతపహరణము, ఆ 2 పద్య 50.

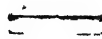
సీ. కొఱమాలి వినమిడ్డకఱకురక్కసిఁ జెంది, పటప్రమీతైదుబండిఁబలుగఁద్రోక్కి
 వెఱగొప్పవేళలఁ మొఱగి వెన్నలు మోక్కి, తత్తమాచి మద్దులుఁపెఱికిదైచి
 యఱచేతఁగొండఁగఱపలువొగడఁగఱుని, నెఱిగిప్పిలొలివేల్పుముఱియడంచి
 చిలువసాయపుగొల్లఁ తెఱవల పలపించి, మఱవకపనులఁ బల్కలునుగాచి
 గీ. వెఱపెలుంగఁక మడుపునఁ నుఱికికడిమి, పొయడకక్కరివినదారిఁబిలునుఁదఱిమి
 మఱియుఁ దేగఁ తులువలఁనులుము చేసి, పలులు కఱివేల్పునెదనెంతుఁగుఱిదరెర్పు.
 నీసామంత్రిపరియము, ఆ 1.

కా. శ్రీవైదర్భివివాహవేదిక విరించిస్థానాశకాగ్రిదిలిం
 బావిర్భావపమస్తభూపఃమణిఁ హరప్రభాహరియై
 యావేళిన్ దరిమాయదోయు నిది విశ్వాకారతన్ కోమల ప
 ద్భావం దెన్న వెలుంగు కృష్ణాంధు కృపన్ యాలించు మమ్రెవ్వగుక. 1887
 యాదవరాధిపతాండవీయము, ఆ 1.

మ. పరపుంభావకళానిరూఢి ధరణిఁ నామాక్షి కీర్తిడించి యం
 త రతిక్రాంతిని వ్రాల వత్తుమునఁ దఱైత్రచ్చవిన్నూర్తిమే
 దురమై నెమ్మొయియందునిండ విలపఁద్వార్యాంకురగ్రాహియా
 వానినీలంబఁ బొల్పు కృష్ణాంధు మడియాభీష్ట మిచ్చుం గృపన్. 1888
 భోజనుతాండరియము, ఆ 1 పద్య 3.

కా. శ్రీలక్ష్మీజలజాక్షియంశములచేఁ జెల్వొందువారిం బదా
 ర్వలస్త్రీల ననేకరూపములచేఁ శ్రీమీఱ నుద్వాహమై
 యాలోలాత్మల నేకరూపముగు సాహార్దంబుతో నేలు గో
 పాలుండెల్ల వసించు మామకమనఃఁ పద్మాంతరాశంబునన్. 1889
 మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము, కృత్యాది. పద్య 1.

కా. శ్రీరాధాధరబింబమున్ దొరయురాఁచిల్కిన్ నిజోరస్థానీ
 రారాజసృణికాంతిరాఁబిలిచి తద్రాకేందుబింబాననా
 న్మేరాంకురముచేఁ గృతార్థుఁ డగుచుం జెల్వొందు గోపాంగనా
 జాదగ్రామణి కృష్ణఁ డీవుత మహైశ్వర్యంబు మాకెప్పుడున్. 1870
 ఉత్తరరామాయణము, పీఠిక. పద్య 1.

శ్రీ రంగళాయ స్తుతి.

శ్రీ. అపవర్గకాంక్షచే నాఁకొన్నవానికిఁ, ధంతేటిజాన్ముక్తిరంగళాయి
నిర్వాణదారిద్య్రఁ నిర్విణ్ణుఁడగువాని, ముంగిటిసేవధి రంగళాయి
సంసారమలవిమోచనము నాకాంక్షింపు, పంగువుపైగంగ రంగళాయి
పురమార్గలాభతత్పరుఁడైననానికి, ముంగొంగుపసిఁడే శ్రీరంగళాయి
శ్రీ. దెవరకాఁకటియమృతంబుఁబిదికికొనఁగ, శృంగములులేనిమొదవు శ్రీరంగళాయి
కోరువారలకోర్కులేఁగోరివచ్చు, జంగమామరతరువు శ్రీరంగళాయి. 1871
కవకర్తసాయనము, ఆ 1 పద్య 32.

శ్రీ. శ్రీధూమినిశారు చిరమధురాశ్శర, రసమధుపాయ శ్రీరంగళాయి
ఘనతపోధనమనోఘనబాతసముదాయ, రమ్యతరస్థాయి రంగళాయి
కదూనుతాగ్రజ ఘనఫణాఘంభిల, రమ్యతల్పకళాయి రంగళాయి
విభవదాశ్రితభక్తనివమాకామితమనో, రభఫలదాయి శ్రీరంగళాయి
శ్రీ. రాఁదొత్తుంగమృతయాయి రంగళాయి, రాఘవార్చనాసముదాయిరంగళాయి
రావణానుజవరదాయి రంగళాయి, రక్షరక్షదయానిధి రంగళాయి. 1872
పద్మినీపరిణయము, ఆ 2 పద్య 43.

శ్రీ. పంకజబంధుబింబస్థాయి త్రోల్లోక్య, మంగళదాయి శ్రీరంగళాయి
నకలజనానందసంధాయి గరుడతు, రంగమయాయి శ్రీరంగళాయి
సహృదకన్యాతటాఽచలకులాయి స్రవరచ, రక్షణోపాయ శ్రీరంగళాయి
ఘృభిలదైవతసంస్కృతతికాయి యగణిత, బ్రహ్మాండకాయి శ్రీరంగళాయి
శ్రీ. నిఖిలజగదింద్రజాలంబు నెఱుపుమాయి, యద్బులకునెల్ల మొదల నఁపైనవ్రాయి
కొలఁచువారల పాలిటి తలఁపురాయి, రావణానుజదాయి శ్రీరంగళాయి. 1873
చాత్మకేచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 32.

శ్రీ రామ స్తుతి.

శ్రీ. శ్రీకృష్ణదేవావతన్ భృగుద్వహజయశ్రీనజ్జభృచ్చాపఠీ
భూవాప్తివర్ణయించి నత్కుశలవత్వామూర్త్యమాంగల్యఢి

చైవాలంబగు వాపతిగ్రహయుగంబుగోన్యహారంబుడన్
సేవింపందగు రామచంద్రుడుకుభాభిరిచ్చు మా కెప్పుడున్. 1674

హరిశ్చంద్రివలోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 1.

కా. క్షిరామాంశజయైవజానకి యురభిస్సీమాంతరాత్మంతవి
స్తారప్రోజ్జ్వలహారనాయకమణి * సందర్శితంబా నిజా
తారం బారసి యన్యకాంతయను శంకం జెందునం చెంచి రె
వ్వాగిరత్నము నంకపీతి నిడు సీతాభరత సఖ బ్రోవుతన్. 1675
హంసవింశతి, ఆ 1 పద్య 1.

చ. కనుగొనఁ జేరెదం బుడమి * కానుపుచన్ద్రవకుంఠమద్యుతిన్
దెనఁగొను క్రొత్తము త్రియపుఁబేరు నముజ్జ్వలసాంధ్యరక్తిమం
దెనసినతారకాళియన * నింపెనలారు దిశేంద్రవంశపా
వనుడగు రామచంద్రుఁ డవతవద్యకృపారసదృష్టిఁ బ్రోచుతన్ 1676
శకుంతలాపరిణయము, పె. నా. ఆ 1 పద్య 3.

కా. క్షిరసీతాసతికేళియం దభిముఖాసీనపిఠానారణ్యలో
దాభిసప్రస్ఫుటహారరత్నకలితాత్మచ్ఛాయనీక్షించి య
వ్యాసం దేహముఁజెందఁ దన్దళమునంబాహారముం బూన్పు శ్రీ
కాసల్యాతనయుండు మత్తనుగదాఁఖిర్యోధకుల్ మాన్పుతన్. 1677
ఇందుమతీపరిణయము, మ. నృ. ఆ 1 పద్య 3.

కా. క్షిరంజిల్ల నొనర్చుఁ గావుత శిలాశీవప్రధానప్రభా
ధారంధర్యముఁ గాంచి దారుశకల్పద్వంద్వంబునుం బాదుకా
కారంబూని భజింప భూభరణభాగ్యస్ఫూర్తిఁ గల్పించు సీ
తారామాంఘ్రియుగంబు మాకు స్వసుఖోదారాయురైశ్వర్యముల్. 1678
మాచేంద్రివిజయము, ఆ 1 పద్య 1.

ఉ. క్రికమనీయదర్శనఁడు * పేవకమానసమోదకృష్ణనా
లోకుండు రమ్యతారకుండు * లోకచయభయదాంబకుండు భ
న్యాకృతిభావిభాసితుండు * నైతనరాఁడెడు రామచంద్రుఁ డ
స్తోకకృపాకటాక్షములఁ జూచి సదా ముముఁబోమఁ గావుతన్. 1679
నయనోల్లాసము, ఆ 1 పద్య 1.

లక్ష్మణస్తుతి.

మ. నిజనిద్రాలసతావిగానమెడలన్నిన్నిద్రావృత్తిఁబూ
ని జగత్ప్రాణహృతిపరివాదముడుగఁగిన్వ్యావహారికావస్థానై
యజరాతాతివిఘాతకిన్ వనవిహారాధారమై పొల్పుఁజూ
రిజనప్రస్తుతశేషభావనిరతున్ శ్రీలక్ష్మణునిర్వచన్.

1880

హరిశ్చంద్రనలోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 4.

ఉ. కంటికిఁ జెప్పవోలె దనఁకంటె మఱివ్యయ సేవకులలా
రంటకుఁ బాత్రమై వదిలె యన్నయు సంతసింపగ భారమ
న్నింటను దానె పూని కడుఁ నెమ్మదిఁగావఁగఁగొల్పదంటయున్
బంటును నైన లక్ష్మణునిఁ బ్రార్థనఁ జేసెద నిష్ఠనీధికిన్.

1881

నయనోల్లాసము, ఆ 1 పద్య 3.

భరతస్తుతి.

ఉ. అంచితరాజ్యరత్నకభిలావనపావన రామపాదుకల్
గాంచినమేటిగావుననఁ కంటకకోమలతాయుతాత్మని
శ్చంచలభావనానరణి సారెఁజరింపఁగ నమ్మహాత్ము సం
ధించితదాతృతన్దగు సుధీనిరతున్ భరతున్ స్థజించెదన్.

1882

హరిశ్చంద్రనలోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 3.

మ. భగవద్భక్తియుఁబోలె భాగవత సేవాయుక్తి భక్తాభికిం
దగు నన్మాటకు నూటిగాఁగ భగవత్సంబంధమా పాడుకా
యుగళం బొడలయందుఁ దాల్చికొని యాయ్య లైచ్చుఁ బూజించి భ
వ్యగుణశ్రీగణనీయుడైన భరతుం బ్రార్థింతు నశాంతమున్.

1883

నయనోల్లాసము, ఆ 1 పద్య 4.

శత్రుఘ్నస్తుతి.

మ. లఘోదాత్మకరప్రకర్షహృతిలీలాధీరనారాచలా

భావమాత్మకతరామభద్రపదఁ జూలమీయం గార్ముకా

రచని స్థితినిత మేఘనాదతయ్యుని ♦ రచనాని త్రిలోక్యసం
స్తపనియా (గృహత్రయాచరితుః) ♦ కవిగ్రాన్థాగ్నిం చెదన్. 1884
హరిశ్చంద్రనలోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 5.

కా. స్వామింబుట్టకంటెఁ దచ్చరణ హాసశ్రేణి నేవందుకెం
తే మేలందుఁ దలందువాఁడగుటచేఁ భృత్యానుభృత్యక్షమ
స్థమకేమతనన్యదా భవతుసంభవ్ సాహచర్యక్రియా
సామీచీన్యమునన్వజించు ఘనుఁడొ శత్రుగ్రస్తుఁ బ్రాప్తించెదన్. 188
యనన్తోనము, ఆ 1 పద్య 5.

అంజయస్మతి.

సీ. తిరువార్కాళకబళనోద్ధతిః జూపె నెవ్వాఁడు, రుచులచే ఫలమోహం రుచులచేత
 నకిలంకరామ ముద్రికఁ జూసె నెవ్వాఁడు, శయముచే హృత్కుశేశయముచేత
 మన్నీరు పల్వలంబుగదాఁటె నెవ్వాఁడు, జపముచే గుణగణార్జవముచేత
 నత్తుఁజ్ఞాప్రాధిం నలరాచె నెవ్వాఁడు, రణముచే నియమధారణముచేత
 సీ. ధరణి నెవ్వాఁడు దానపండ్విరదదళన, విహృతిఁ దనకేసరికిశోరంపుల్లిఁదెలిపె
 సతవిమత్కావ్యభవ్యాంగమృతఘటన, మంజులస్వాంతు హనుమంతుఁమణిఁ దలంతు,
 వనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 8.

చ. కనులదశాక్ష భక్తుల కళాధభవాన్లవ మింతబంటియ
నగమణగటిస్థలంబునఁ గళరందిడి రాముఁడె సర్వదైవతో
త్తముఁడని చాటుచుండెడి వీధంబును దక్షిణపాణి నెత్తి ని
త్యమును బ్రతాపముద్ర) నలగఁగారు సమీరకుమారుఁ గొల్చెదన్. 1887
చంద్రభానుచరిత్రము, అ 1 పద్య 3.

జ. తిరమగఁ వింటు వేవెలుఁగుఁ దేవునిఁ గన్పొని వట్టియాన న
బృహదుగఁగేఁగిచేఁగడివిఁ బట్టినలావరి నేలచెల్లూఁ
తురిచెలువంపుఁ జేసియొడఁతుందుడుకెల్లను దీర్చివట్టి యా
కరువలిపట్టి నాదునువిఁగల్గినకొరికఁ లెల్ల నీవుతనఁ. 1888
బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 1 పద్య రి.

ఉ. పాదుక కొట్టు రామజనఃపాటుఁడు బాసకిఁ జూడ నంపువోఁ
దోయధిగోష్ఠదంబుక్రియఁఁదోఁపఁ జిహ్వాన దాఁటి లంక క
త్యాయతలీలఁబోయి దివిఁబారుల దోపుటఁబోలెఁ బట్టి బా
హ్యతత క్షిఁగొట్టి సతిఁనారసి తద్విభుఁగన్న మారుతన్. 1887
అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 15.

ఉ. ఎక్కడ రామకీర్తన మొకించుకయే విననైన వేడ్కఁ దా
నక్కడ వచ్చి రంజిలి కృతంజలియై ప్రమదాశ్రుపూరితుల్
పెక్కిటిలంగ మైఁ బులకఁబృంధము బాదుకొనంగఁ బాడుచున్
జొక్కుచు నాడు నయ్యనిలఁనూనుఁ బ్రభావతథాసుఁ గొల్చెదన్. 1888
వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 1.

ఉ. దంతసీశాతహేతినిరు ఁ దంతవిశాచరకోటిధాటిదు
ర్దంతనితాంతవిక్రమునిఁదాంతుని శాంతసీశాంతమానసున్
సంతతభక్తి మద్యవపఁసంతునిశాంతసుకీర్తి నెంతయున్
మంతుమనెక్కువీరవాసుఁమంతుఁ దలంతు విరంబరంబుగన్. 1889
తారాశాంతవిజయము, ఆ 1 పద్య 16.

పీ. పసరాశిభంగంబు ఁ గనఁజేసి నెవ్వఁడు, కరముచేఁ బర్యతోఁత్కరముచేత
ఘనవలాహకశక్తిఁ ఁ గలిగించె నెవ్వఁడు, రుతముచే వేగమాఁరుతముచేత
నరిపురవిన్నూర్తిఁ ఁ బరిమార్చె నెవ్వఁడు, హేతచే నిజనఁఁహేతిచేత
తతమహామిత్త్రసంధన మూన్చె నెవ్వఁడు, తుణముచే మధురపిఁతుణముచేత
గీ. నవని నెవ్వఁడుబాసకిఁస్వాత్మనూచ, నాంజనాత్మజవిఖ్యాతి శనధిగమించె
నతనినూ మకకృతిచమత్కృతికిఁదలఁతు, మహితధీమంతుహనుమంతుఁమానవంతుఁ
చంద్రికాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 17.

పీ. శైశవంబుననె భాఁష్కరు మ్రింగే నితనిలే, జమునకే ఘనఁడింకఁనదృశుఁడనుచు
హతుతబోన్దత్తసంజ్రమడఁచె నీతనితను, ద్రధిమకేమిఁకఁ బోల్చఁదగునటంచు
మరుధాటిఁ గడలిలోఁమొలసె నీతని గభీరతకు నెయ్యిపయింకఁబ్రతియటంచు
వాలాగ్రమున గిరుల్ఁన్రాలె నీతనిశైశ్వ, సంపదకిఁక నెవ్వఁ సాటియనుచు
గీ. బాసకీరామచంద్రులే ఁ శౌర్యవంతు, పటుగుణస్ఫూర్తలప్పటఁప్పటికి నెంతు
శామహాశాంతునతిదాంతుఁనధిక్యతాంతు, నతులమతిమంతుహనుమంతుఁనభినుతిరతుఁ
ఉత్తరరామాయణము, పీఠిక. పద్య 18.

ఉ. తాపకపాదపన్నముల ♦ తాడన మొక్కటిదక్క నేపమలో
గావు మదీయపాణాలకుఁ ♦ గావునఁ బాడము పీనినంచు నీ
తావిభుమోలనిల్చి ప్రమత్తింబునఁ జూపెడురీతి మోద్దుఁగే
ల్పవనభక్తిఁబూసెడు కృపావని పావని నెంచు నామదిన్.

1894

హంసపీఠతి, ఆ 1 చద్య 7.

నీ. ఏవీరవర్యున ♦ హీనప్రతాపంబు, తాపంబుఁ గల్పించె ♦ దైత్యతతికి
నేమహామహు దివ్యనామసంఠానంబు, తానంబుగా జగత్త్రయముఁ బాడె
నేజిష్టపాదపంకజేపరాగంబు, రాగంబు భక్తజరాజి కొవఁగె
సరవివేక రక్షుజ్జ్వలదకూపారంబు, పారంబుఁ జూపె సుహృదరథంగి

గీ. నట్టిగుణవంతు సామంతునరికృతాంతు, దాంతుపరిపదస్వాంతుని ♦ తాంతళాంతు
రక్షితసమంతుభువనవిశ్రాంతుఁ గాంతు, నచలపరమంతుహనుమంతుఁ చాత్రయింతు.

నృసింహవిలాసము, ఆ 1.

మ. ఉదయాస్తాచలసీమల న్నిలించి యధ్యక్షాంశునీంజేరి నె
మ్మది నాచార్యునిగా వరించి సకలామ్నయాదివిద్యాధ్యుడై
కడనతోడిని దైత్యపీఠవరులన్ ♦ ఖండించి శ్రీరామకా

ర్యదయాశుండగు నాంజనేయుని దగన్ ♦ త్రాడ్చింతు నక్రాంతమున్.

1896

బ్రహ్మాత్మరఖండము, ఆ 1.

నీ. శోషితాంభుపూర ♦ శుంభదంభోధిరా, డ్దంబాలపరిలుకజ్జలచరములు
తతదనీయఃప్రేషితామితవ్యత్యస్త, సంచరగోహగణాభ్యంచితములు
బంభ్రమ్యమాణదుర్భరకందుకచ్చటా, దభ్రవభ్రమభూమి ♦ ధరపములు
భూసభోంతరపరిఃస్ఫుటవలన్మక్షికా, పరికరాయమాణధాతాధరములు

గీ. వనధిలంఘనసమయభాన్వనృరుత్కు, నూరజంఘానముద్భూతమారుతములు
ప్రాగ్భవావృద్ధదుర్భరపరికరతూల, విసరములన్లెల్లదూలంగఁజినరుఁ గాత

1897

కృష్ణభూపాలీయము, పద్య 6.

నీ. కలము పీనోవఁడే ♦ కమలాప్త గుతరాజ్య, సంఘటనోపాయ ♦ చతురమంత్రి
య్యష్టార్థము లొసంగఁడే జానకీంఘ, వాన్యోన్యకుశలవాఁరైక దూత
చిరతరాయుర్వృద్ధి ♦ జేయఁజాలంఁడే లక్ష్మణజీవదానభిఃపగ్యురండు
కళల నీనేరఁడే ♦ ఘనమాని సంపూర్ణ, రామ నైక శౌరాణికుండు

గీ. పావనాకృతికైవారశఃభవుఁడు వీహ, రిష్యరూపుఁడు భావివిఠించనుండో
నిరవధికక్రియగః నాంజ్ఞనేయమూర్తి, తత్ప్రసేవనములు బాగృత్పనములు.

మహేంద్రవిజయము, ఆ 1 పద్య 7.

శ్రీ త్రిజగద్విభవత్వంబులై తనచర్యనూర్తి, దగు నమరేందుఁడెద్దానిఁడెచ్చె
సర్వజనులవ్రాతఁచైతన్యహేతువై, తనజగత్పూరింఁడెద్దానిఁడెచ్చె
లోకభీకరైత్యంబులంబాకపటిమచే, దగు రాఘవేంద్రుఁడెద్దానిఁ గొనయెడ
బ్రదితసంపూర్ణసంపత్ప్రదానఖ్యాతి, దగు మహీశనయ యెద్దానిఁ బడవె

గో నట్టి హారంబు నలుతపఁట్రాభిషేక, నమయనతొరమగఁదాల్చి యమయనట్టి
మాంబుసేయుడడురామమౌఁదయాధిపతికి, భోగబలవిశ్వమెశ్వరస్థములనొసంగు.

రాష్ట్రపతిగారి కృపలపట్టి 1 పేజీ 81.

గృహస్థుఁడై.

ఉ. ఆయతచండీశుండనిహృదయహినికాయని దప్త హాటకః
 చ్చాయని సర్వజేవమయస్మత్కాయని దేవదానవా
 జేయుని సప్రమేయుని నశ్వేవవిహంగులాధిపత్యధా
 కేయాది బ్రహ్మతంత్ర మచ్యుతవిధేయుని వైసతేయునిశ్చే.

1900:

క్రిరంగమహాత్మ్యము, భైర. ఆ 1 పద్యం.

గీ.. నామది. దలచెద నుపర్జనామధేయమురహరవిధేయనమరసముహగేయం.
గనకనభాకాయం భక్షితశాద్రీవేయం వక్త్రీకాంతిజితాత్రేయం వైసతేయం.

అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్యము, 13..

శ్రీ. తన తనుకాంతి కాంచనకృతంబులరీతి రహించ మాదుతా
 శనవరభూషణౌఘములపారంగనుంగొని చేయిసాచి కై
 కొనక బటు పూర్వైపులోనిగుడేఁ ఘోరపజావపు రెత్త భీతిదా
 ల్పముమహింబు నెజనరుత్తిం గని నప్రస్థ నుపద్య వేదదెదన్.

1902

హంసవింశతి, ఆ 1' పద్యము.

మన జననీకావము, బాపగారి వలచి యిచ్చిన కచ్చపేధంబులం

దనకాళ్ళందరిలిండి శానితులబాధస్థితభూబాతకా

శుభ-యొక్క పలికించి దైవతపతిం ♦ గంపింపఁగాఁజేసి గ్రు.

శ్రీనాథాచార్యుల ముద్రపెనునచు తాత్పర్యముతోఁ గొల్పెదన్. 1903

భార్యకపురాణము, ఆ-1.

కా. దానుండై నలుండై భవజంబయి సముద్రపుత్రాహమై యావసరి
తై నదీజనమై వితానమయి యుద్యోజాలయాకాంతును
ల్లాసం బొప్ప భజింపుచుండినమహాశ్రయాత్ముడు స్విద్విష
క్రైసాపాదబండ్ బ్రకాంతుని గరుత్మంతు స్థలంతు న్మదిన్. 1904
రుక్మిణీకల్యాణము, జ. పేం. రం. ఆ ౩ పద్య 4.

మ. అరవిందప్రభావంజభాంజనికరంబబంగింబుగన్ దుండకం
దరమంచూని మెలంగు శీరమణు నుద్ధృల్లీలమై వీపునన్.
సరవిం దాల్చ నవల్పక క్తిగల యాధందోమయాకారుడొ
గుటానుంతుడు మార్గరాయధరణీకాంతాగ్రణింబ్రోవుతన్. 1905
యతిరాజవిజయము, ఆ 1 పద్య 8.

సు ద ర్శ న స్తు తి.

సీ. తై తేయమడవరీధమ్మిల్లుములతోడ, విరులనెత్తావికిఁ వీడుకోలు
దనుజుద్ధాంతకాంతకటాక్షములతోఁ, గలకేకాటుకలకుఁ గానివాది
దానమూనినీఁ నైనకుంభములతోడఁ, బనుశ్రుంబయ్యెదలకుఁ బాయు తెరువు
తై త్రావరోధనాదయితాధరములతో, సాబగువీ డెములకుఁ జుక్కయెదురు
సీ. చేసి సురనుంచరీకరాశీరతా, వృంతచలితాంతకుంతలవిలసదిండ్ర
కులవధూటీలలాటికాఁ మంతుమంబుఁ, బదిలవటుపఁ జక్రంబ నీభరమకాడె.

మ. సతతంబు న్నుతియింతు జంతుమయసంసారక్రియారక్షణా
క్షతశోర్యక్షపితారిపక్షమగుటన్ ఁ సంగ్రామభీమభ్రమా
గతగోపాంతికదీర్ఘికాతటలుకత్కంతచ్చిదాచ్ఛాదన
క్షతజ్ఞాంతికేలితామరపరక్షశ్చక్రముం జక్రమున్. 1907
ఉత్తరహరివంశము, ఆ 3 పద్య 147, 149.

చ. ఉడరు గళాన్రధాంబ మహాముఖ వాంత నుధాంబభారలు
నొడవగు పన్నీ కీలములు ఁ పొంగునుగాఁ బెట చైత్యకోటికి
స్పృహిదపుఁ గిన్నతో నెసరు ఁ వెట్టిన పెద్ద పంటి వోలె నె
క్కుడు బెన రాచు మస్తకము ఁ గొన్న నుదర్శన దేవుఁ గొల్పెదన్. 1908
అమక్తమాల్యద, ఆ 1 పద్య 9.

మ. హరినోన్నతబాహుదండకృతసాహాయ్యంబునం దుర్నిరీ
త్యరయన్ముర్తులతో నవిభ్రమముమించంగానరిపభ్యయ

ర్వరఁ జెల్వార నజాండభాండతతి నఃప్యగ్రంబుగాఁజేయు ను
సిరచక్రింబు మదీయ దుర్దశల సంఘీర్ణంబుగాఁ జేయుతన్.

1909

ఇందుమతీపరిణయము, మ. స్వ. ఆ 1 పద్య 13.

మ. అనువేలంబుననంతకోటి హరిదఃశ్వాభాసమాహనుమే

యనితాంతపద్ధతాపముజ్జ్వలనహాసాగ్రిరక్రపదీప్యచ్ఛిఖా

ఘనమై శత్రుకరాళమయ్య హరిభక్త శ్రేణిక్లెల్లన్ నుద

ర్శనమై యార్దులఁబాపు చోక్రమొనఁగున్ ధృతింబు మాకెప్పుడున్.

1910

రుక్మిణీకిల్యాణము, జ. వేం. రం. ఆ 1 పద్య 6.

చ. అనువుగ దేనిఁ బూని వనఃకాత్తుఁడు నజ్జనరక్షణంబు దు

ర్జనగణశిక్షణంబును నిశ్చరంతరముం బొనరింపుచుండు న

య్యనుపమ లేజమా బుధజన్మైకనుదర్శనమైన శ్రీనుద

* ర్శన మొనగూర్చు సూర్యమహిళాని కమానజయోచ్చయింబులన్.

1911

యతిరాజవజయము, ఆ 1 పద్య 3.

పాంచజన్యస్తుతి.

మ. హరివ్రారింపఁ దదాన్యమారుత సుగంధాకృష్టమై హభిపం

కరుహక్రోడమిందబ్బంచ మెదురెక్కుం చుష్కియాశంక సం

కర దైత్యాను పరంపరం గమచు రేఖం బొల్పు రాకా నికా

కర గౌర ద్యుతి పాంచజన్య మొనఁగుం గళ్యాణ సాకల్యమున్.

1912

ఆమక్తమాల్యద, ఆ 1 పద్య 5.

మ. దినమున్ మొక్కిద దుప్తపంచజనదైతేయోదగోచ్ఛేదవృ

త్తిని జన్మించుట దుప్తపంచజనదైతేయోదగోచ్ఛేదనం

దెనయుంజూడ మముం గలంచుటిదినీకేధర్మమంచాదురే

ఖను గొండల్ ప్రతిహేయఁగా మొరయుతంఘశ్రేణికామాభికిన్.

1913

ఇందుమతీపరిణయము, మ. స్వ. పద్య 14.

మ. కమలావల్లభుఁ డుల్లమం దలరువేడ్కం దన్నుఁబూరింపఁ ద

త్కమనీయామలసస్మితాధరసుధాధారస్ఫుర త్తేనపుం

జమోకోశా విలసిల్లుచుం బుధులమన్ ధృతింబులం గూర్చు శల

ఖము మాకిపుత సంతతంబభిలమాం గళ్యంబులత్యాదృతిన్.

1914

రుక్మిణీకిల్యాణము, జ. వేం. రం. ఆ 1 పద్య 7.

క. భస్యంపై హరిపూనులు, మాన్యంపై సకలసకల ♦ మండలికి నసా
మాన్యమును పొంచజన్యము, జన్యములం గెలుపు సూర్య ♦ జనపతి కొనంగున్.
యతిరాజవిజయము, ఆ 1 పద్య 8.

కౌమోదక్రీస్తుతి.

ఉ. యాదవ సార్వభౌమ భయదాయత బాహునియుక్తిఁ జేసి యం
దే దనుశేంద్ర సార్వపుర ♦ హేమమణీవరణంబు సంగతం
పై దివి నాత్మ కంకణములందొక కంకణ మయ్యె నట్టి కా
మోదకి మోదకీలిత సముజ్జ్వల కల్పకమాల్మ్యఁ గొల్పెదన్. 1918
ఆచుక్తమాల్యద, ఆ 1 పద్య 7.

మ. ప్రిణదత్కొంచనకింకిణీగణఘనా ♦ రావంబు గజ్జానము
ల్పణమైతోఁప మురారివారిదమనా ♦ భాసిల్లఁ దద్దోర్మరు
ద్రణసంప్రేరితమై ద్విపద్ధిరలపజ్జప్రక్రియందాఁకి గీ
టణగంజేయు గదాయుధంబదచు ముద్యస్తద్ధదౌద్ధత్యమున్. 1917
ఇందుమతీపరిణయము, మ. స్మ. పద్య 15.

ఉ. సాదరలీల నాత్మనయ ♦ నాంచలచాలనసంజ్ఞసేనమా
సాదితవేగమై యమర ♦ సంఘము లుబ్బగలేచి శత్రుహృ
చ్చేదన మాచరించి హరిచిత్తము నుల్లసిల్లంగఁజేయు కా
మోదకి మమ్ము నిత్యముఁ బ్రతిమోదిత చిత్తులఁజేసి ప్రోవుతన్. 1918
రుక్మిణీకల్యాణము, జ. వేం. రం. ఆ 1 పద్య 8.

క. అరిదరకలనాస్పదమై, హరియైదవకరసరోరుహంబువితానం
బజఁగెడు నల కామోదకి, నిరతముఁ గృతిపతి కొనంగు ♦ నిఖిలభుభంజుల్.
యతిరాజవిజయము, ఆ 1 పద్య 4.

నందకస్తుతి.

మ. ప్రితతోద్ధౌధరభాగ పీత యుగళి ♦ భాస్వత్స్వరస్తంభ సం
స్థితఁ దీండిరించెడు జాళువా మొసలివా ♦ దీప్తార్పిగా కజ్జల
న్విత భూమాసిత రేఖ మైయలుగుగా ♦ విజ్ఞాన దీపాంకురా
కృతి నందం బగు నందకం బగు లతా ♦ క్రేణిచ్చిదం జేయుతన్. 1920
ఆచుక్తమాల్యద, ఆ 1 పద్య 6.

మ. తనునీలాభసమిత్ప్రభూమితవిభూః డ్యస్తోర్మహాభూమశే
తునితాంతోర్థితమామరేఖిగతి స్వతిద్వర్ధమామకేతుద్యుతిన్
గని రక్తాభతరుద్గతార్చియన శుభగ్రోబయ్యుఁ దా నందకః
బనఁ బేర్కొన్న మహాద్యుతాసిమదరి య్యాపాదముం జేయుతన్. 1921

ఇందుమతీపరిణయము, మ. స్మ. పద్య 18.

ఉ. ప్పందిరచిత్తిచుట్టెరుపుపంచయకంఠవిలాంఠనక్రియా
సందితదేవతార్చితఘనస్ఫుటకల్పక శ్రుష్టమాలికా
బృందమగంధయుక్తమయి యెంపునహించు సమస్తపజ్జనా
నందకమైన నందక మునారతమున్ మముఁ గాయఁ గావుతన్. 1922

రుక్మిణీకల్యాణము, జ. వేం. రం. ఆ 1 పద్య 3.

క. బృందారకబృందావన, సందర్భవినిర్భరైక శక్త్యైకరమా
నందకము విహితమహితా, నందక మగుఁ నాత యూర్వసరనాథునకున్. 1923

యతిరాజవిజయము, ఆ 1 పద్య 5.

చార్ జస్తి.

చ. పిడికెడు కానుఁ గొప్పఁ గని యేమిఁ ద్రివక్ర సమాంగి తేసి తేఁ
బిడికెడు కానుఁ గొప్పఁ బయిఁ బెచ్చు గుణంబుమ గంటి నంచు నే
ర్పడక నిజత్రివక్రతయుఁ యావఁగ మొక్కెడు నానుమాలిపైఁ
జడిగొన నమ్ములీసుహరి యార్ జస్తి ధనుర్లత గాయఁ గావుతన్. 1924

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 1 పద్య 8.

మ. ఋజుభానాదృతమయ్య పక్తిమగుహోపేతాత్మకంబై పర
వ్రజజీవైకవికర్షణక్రిమకళా యప్రవృత్తమయ్యున్ సదా
నిజజీవైకవికర్షణక్రిమకళా నిర్విద్రమా తచ్చతు
ర్భుజాచార్ జంబు మదంగసంగతమహా భూరివ్యధల్ మాన్యుతన్. 1925

ఇందుమతీపరిణయము, మ. స్మ. పద్య 17.

ఉ. భండనకేళిచండతర భావవిజృంభణకైలవిద్విష
త్థండనలోల విష్ణుకరతామరసంబున సారయుక్తమై
తాండవమాచరించు విజృంభప్రమదావహమైన చార్ జస్తి
దండము మాకు నిత్యనుఖిదం బగుచున్ విలసిల్లుఁ జ్ఞాపుతన్. 1926

రుక్మిణీకల్యాణము, జ. వేం. రం. ఆ 1 పద్య 10.

శు. ధృతిసేవ నాశ్చచ్ఛేదము జక్రియించిన కల్యణవారుగంటి భూ
లతికల సామ్యముగా గని చెలింపుట గెల్పు సుఖించు నంద్యునం
తరమును శారి కోరికను * చాలుచు శారోగ్ధ ముద్రప్రతాపదీ
పితనిగఁ జేరఁగఁగాత నుకొనెనైవనియునా సూర్యరాయనిన్.

1927

యతిరాజవిజయము, ఆ 1 వద్య 7.

ఆది శ్లోక స్తుతి.

శు. శయనమై యుపధావమై నిలయమై * సచ్చత్రమై పాదుకా
ద్యమమై మంగళపీఠమై మృదులవ*స్త్రులమై సమస్తాచిత
క్రియలం జక్రికి నిత్యసన్నిహితము*ర్రిన్ బొల్పు శేషహా న
క్షయమేధానిధిఁ గావ్యలక్షణకళా*చార్యున్ బ్రశంసించెదన్.

1928

శ్రీరంగమహత్త్వము, ధైర. ఆ 1 వద్య 2.

శు. హరిశాఖిన్ జనియించు నబ్జజఁడు బాళ్యక్రీడనానెన్ బం
ధురభోగాగ్రచిరత్నరత్నరుచిసం*ధోహాకవాంఛాప్తి త
ద్భరణోద్యుక్తచే రచించినఫణా*వ్యాసక్తపద్యప్రగా
భరణశ్రీరహిఁజెందు శేషఁడు వయః * ప్రాగల్భ్యమిచ్చు గృహన్.

1929

భోజనతాపరిణయము, ఆ 1 వద్య 8.

శు. స్థిరదీప్తిప్రతిసీరరౌమణిఫణి*క్రీడితలన్ భోగమం
దిరతీలారతి లక్ష్మీవర్ణగొను దై*తేయారితి లజ్జనం
దు రమాణివికి మోద మల్కుల*మదిన్ *దోడోడఁ బర్యాయవృ
త్తిరహింజేయునశీంధ్రుఁడేప్రతే మహా*ధీపై భవోన్మేదముల్.

1930

భాదుమతీపరిణయము, మ, వృ. ఆ 1 వద్య 10.

శు. ఘనశయ్యాసవపాదుకాంకుశమ*గ్రచ్చత్త్రముఖ్యోల్లస
త్తనశ్శేనంజులచే రమాధవుశకున్ * దా శేషమైయుండుటజే
జనాలెల్లం ఓను శేషఁడందు నినుతిం*చున్మించు సత్యంతరాం
తు*ననంతే స్మరభీ*తి మంతలు ఫణిశాం*తుల గొల్తు నశ్రాంతమున్.

1931

రత్నదీకల్యాణము, జ, పం. రం, ఆ 1 వద్య 1.

శు. ఇలమధరించు సద్వృన్ యోహీ*నఫణాఫలకంబు లేపమే
నలరులసెజ్జయె యురు*త్సూరి కట్టి యెనంతమూర్తి ని

స్తుతరక్తి పూర్తి నిడిఁజోరపుఁగూరిమిఁ బోదుఁగాత ని
ర్మలనుగుణాంకు వేంకటకుఁమారమహీపతి నూర్యరాడ్విభున్.

1932

యతిరాజవిజయము, ఆ 1 వద్య 8.

విష్వ క్సే న స్తు తి.

క. శ్రీరమణచరణసేవా, చారనియాధావదాను * సత్కీర్తిజయ

శ్రీరాజమానుదానప, వీరభుగన్వేయఁదలఁతు * విష్వక్సేనున్.

1933

శ్రీరంగమహత్త్వము, భైర. ఆ 1 వద్య 4.

ఉ. త్యాజ్యజనాఘశాసనవిధానము హుశ్చలనక్రియామహా

పాజ్యతగొన్నవేత్రము కఠిరంబునఁదాల్చి యజాండభాండసా

మ్రాజ్యధురంధరుండయి రఘువరభుక్తవిముక్తమే

భోజ్యముగా గ్రహించుహుతభుక్త్యతివైద్యపతి స్థజించెదన్,

1934

రుక్మిణీకల్యాణము, జ. వేం, రం. ఆ 1 వద్య 5.

మ. ఇభవక్త్రానికపారివద్యపటలం * బెల్లెత్తు నుద్యత్తటి

త్వృభ పాణిప్రచలత్సవర్ణమయవేత్రప్రాప్త సంజ్ఞన్ జగ

త్వృభవద్విఘ్ననివారణార్థము హరిఁదాళగంబులం బర్వ స

త్వృభ నన్వర్ణసమాహ్వయంబు గను విష్వక్సేను నేవించెదన్.

1935

ఇందుమతీపరిణయము, మ. స్వ. ఆ 1 వద్య 9.

వీర భ ద్ర స్తు తి.

ఉ. కేలు మొగిడ్చి గొల్చెదను * గేవల దీనజనావసక్రియో

ద్వేలదయాపముద్రు రిశుఁవీర మహాప్రళయోగ్రరుద్రు భ

క్తాశిగృహీతభద్రు రుచిఁరాత్మముఖోపరిలగ్న భద్రీకా

శీలనాకపోలయుగ * లీనహరిద్రుని వీరభద్రునిన్.

1936

రాఘవపాండవయాదవీయము, ఆ 1.

ర వి స్తు తి.

చ. అనుపమదివ్యమూర్తియను * సంతియకాదు భవాప్తమూర్తలం

దును వరమూర్తిదాన ప్రభుఁతోడ జగజ్జనరాజిత్వ నిం

పెనుము దాన దృష్టియను ♦ నంతయకాదు త్రిలోచనాదిలో
చెనుములు దానయైన రవి ♦ చారునిజప్రభమాకు నీవుతన్.

1937

కుమారసంభవము, ఆ 1 పద్య 8.

కుమారస్తుతి.

క. తనజనకుఁ డుగుస్తాణావు, జననియపర్ణాశ్రి దా విశాఖుం డెవఁగాఁ
డినరియ చెభిమతఁఫలముల, జనులకు దయ నొనఁగుచుండుఁపల్కాఖుం గొలుతున్.

కుమారసంభవము, ఆ 1 పద్య 8.

మలికార్జునస్తుతి.

మ. ఆమలహ్లాచనుదీపవర్తిఁగొని వృద్ధాచారుడై వేఁకా
స్త్రములందున్న సదర్థ మెల్లఁ గొని విశ్వశ్రీగిరిఁ గావించు వా
ని మహాత్ముండనఁబొల్పు పుణ్యనిధి వాఁజీముఖ్యు సర్వజ్ఞు జం
గమలింగంబగు మల్లకార్జును సదా ♦ కల్యాణుఁ డీరించెదన్.

1939

కుమారసంభవము, ఆ 1 పద్య 15.

హయగ్రీవస్తుతి.

కా. ఓరాంభోధిలసస్తరంగపటే ♦ శీతీకృతాప్తాపదో
దారాశ్వత్థమహీజమాలమునఁ బుష్పస్థాయయై శిష్యుల
త్యాగూఢస్థితిశాస్త్రముల్ చదువఁగా ♦ వ్యాఖ్యానముదానినీతుం
డై రాజిల్లు హయానసుం గొలుతు విశద్యాజాలహృద్యానసున్.

1940

మ. అకలంకస్థితి శంఖచక్రివిలసఁ ద్వాఖ్యానముదానినుపు
స్తకయక్వాణి చతుష్టయండు పరమధృఢండు శుభ్రాంకుమర
భ్యక్తతావాసుండు జ్ఞానదుండు హయవక్త్రస్వామి నిత్యంబుమా
నుకచిత్తంబుననిల్చి కూర్చు మృదుశుంభద్యాకృత సందర్భమున్.

1941

రుక్మణీకల్యాణము, జ. వేం. రం. ఆ 1 పద్య 11, 12.

విఘ్నేశ్వరస్తుతి.

చ. లేను వనితాంబుదంబు సేతందంతయుగం బచిరాంకు లాత్మగ
జ్ఞన మురుభిజ్ఞనంబు గరిఁసద్రువి శక్తిశరాసనంబు నై

చన మదవారిపృష్టి హితఃసస్యసమృద్ధిగ నభవేల నాఁ
జను గణనాథుఁ గొల్తు ననిశంబు నభీష్టఫలప్రదాత గాన్.

1942

కుమారసంభవము, నన్నె. ఆ 1 పద్య 7.

ఉ. అల్లన తుండమెత్తి శివుఁ నాఁదలయేటిజలంబు పీల్చి నం
పుల్లతఁ బాదపీతమునఁ ఛాంతనయున్న సహస్రసేతుపైఁ
జల్లి శివార్చనాకమలఃసంఘాతిఁ బోత్రితఁ సేయునట్లు శో
భిల్లు గజాననుండు మదఃఖీస్పితసిద్ధికరుండు గాపురన్.

1943

విజయసేనము, ఆ 1.

ఉ. గ్రక్కున నేత్రయుగ్మము కఠింద్యతయంబున మూసిపట్టి యా
మిక్కిలికంటికిం దనదుఁ మిక్కిలిహస్తము మాటుచేసి యిం
పెక్కెడు బాలకేలిఁ బరఁ మేల్వరుచిత్తము పల్లవింపఁగాఁ
దక్కక ముద్దునం బాలురుఁదంతిముఖం గొలుతున్ బ్రసన్నఁగాన్.

1944

ఓరకుమారచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 5.

చ. తనరంగఁ గ్రుచ్చి యంబిక ముఁదంబునఁ గాఁగిటఁ జేర్చుచో ఘన
స్తనయుగకుంభయుగ్మములుఁ దాఁగొని యొప్పునకై యనూయమైఁ
జెనకి కనంగ నొండ్రికటిఁ జేరినలాగున నుల్లసిల్లఁ చెం
పెనసినవానిఁ బ్రీతి నుతియించెద నేనికమాముజేలుపున్.

1945

నృసింహపురాణము, పీఠిక. పద్య 5.

చ. పరముండు కంధరస్థలముపై నిడి వేడుక ముద్దు లాడఁగాఁ
గరమునమాళి గంగయుదఃకంబులు పెల్పునఁ బీల్చి యూఁదికి
కరములు భూషణేందునకుఁ గౌరవతారకలీలఁ జేయు త
త్కరివదనుండు మత్స్యతికిఁ దానుముఖస్థితితోడఁదోడగున్.

1946

విక్రమసేనము, ఆ 1.

కా. జేజే యంచు భజింతు నిష్టఫలసంసిద్ధుల్ మదిం గోరి ని
ర్యాజప్రాప్తికృపావలంబునిఁ గటఃప్రస్యందిదానాంబునిం
బూజితత్పర దేవదానవకదంబున్ బాలకేశికళా
రాజత్కృతుకరంజితోరగపతిఁ పాలింబు హేరంబునిన్.

1947

శృంగారనైషధము, ఆ 1 పద్య 4.

నీ. కలితకుండాదండఁ గంఠూషితోన్ముక్త, సప్త సాగరమహాఁ జలధరములు
శత్రుత్వముకేలిఁ వశవతీర్థసువర్ణ, మేదిసిధరరత్నఁ పేళిలములు

చక్కజంబూఢలఁగ్రకటసంభావనా. మంత్రిభూభృత్యులఁజకములు
 వికటకంఠాలగంఁడకఁజేవామండలీ, ఘట్టితల్రహ్మాండఁ కర్పరములు
 గీ. కాంభవీశంభులోచనోఁ క్షింకరిములు, వాసవాద్యమృతాశనఁ వందితములు
 విఘ్నరాజమహోన్నతఁ విద్రుమములు, మించి విఘ్నోన్నతకాంతిఁగాఁవిండుఁగార.
 హరివిలాసము, ఆ 1.

ఉ. అదర మొప్ప మొక్కిమ్మడుదుఁ నన్దినుతాహృదయానురాగసం
 పాదికి దోషభేదికిఁ బ్రసన్నవినుోదికి విఘ్నపల్లికా
 చ్ఛేదికి మంజువాదికి నఁ శృంగారనందనవేదికన్
 మోక్షకామిన్ సహజములుక సాదిక సుధాపాదికిన్. 1949
 భాగవతము, స్కం. 1 పద్య 5.

మ. తొలుఁమొక్కుల్ గొనువేల్పుఁ గొల్తు శశశృంగోట్టరుఁ గోటిరట
 త్కలభూషాంకితగాతుఁ గాత్రమరసంఘస్తోత్రవేశానిర
 గ్గళధారాశకటప్రదానతటినిఁరఘ్నవిశేషాఢికా
 కలికాలోలవిచారుఁ జారుహరి భుక్తాల్లంబు లంబోదరున్. 1950
 జైమినిభారతము, ఆ 1 పద్య 4.

ద్విపద. సారంబుగా వేడ్కఁ సమకొల్పు బీజ, పూరంబువలకేలఁబొలుచురత్నాల
 హంబు దాచెలఁ నాదిత్యమకుట, హీరంబు నెదఁగల్గఁ హీరంబుఁ బొగడి.
 హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరన.

ఉ. అంకముఁజేరి శైలతనయాస్తనదుగ్ధము లానువేళ బా
 ల్యంకవిచేష్టఁ దొండమునఁ నవ్వలి చన్దబలింపఁబోయి యా
 పంకపంచులుఁ గాన కపిఁవల్లభహారముఁ గాంచి వే మృజా
 శాంతుశంక నంబెదు గఁజాన్యుని గొల్తు నభీప్రసేద్ధికిన్. 1952
 మనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 4.

చ. అరుదుగ వామభాగలఁనాకలనాచలనాఘ్నఁడైన యా
 హరు నురుఁ గాంచి తానును నఁవాక్కుతిమాగతి నేకదంతుఁడై
 కరికరిసీమణంబులు మొగంబునఁ దాల్చి జగంబు లేలు నాం
 తరకరుణాసనాఘ గణఁనాఘ మరున్దణనాఘఁ గొల్చెదన్. 1953
 నరసభూపాలీయము, పద్య 6.

నీ. చంద్రిఖండకలాపుఁజారువామనరూపుఁ, గలితచంచలకర్ణుఁ గనకవర్ణు
 మోక్షకోద్భవుఁబాహుఁమూషికోత్తమనాహు, భద్రదేభవదను సచ్చక్తనదను

సన్మనస్సుతిపాత్రుఁడైలసంభవపుత్త్రుఁ, ననుదినామోదు విఁద్యాపరిసారఁ
 బరశువరాభ్యానుఁ బాశాంకుశోల్లాసు, నురుతరఞ్ఞాతు నాఁగోపపీతు
 గి. లోకసన్నతగుణవంతుఁ నేకదంతు, నమితపేరంబు సత్కరుఁడౌవలంబు
 విమలరవికోటితేజు శ్రీవిఘ్నరాజఁ, బ్రథితవాక్పాత్రీ కెప్పడుఁబ్రస్తుతింతు.
 మొల్ల రామాయణము, ఆ 1.

మ. నిజదంతప్రసవంబు హస్తమధుపోఁగ్నేషంబు హారాశ్రీ
 భుజగవ్రాతలతాస మేతము మదాంభోనారమారందమున్
 భుజభాఞ్జాశ్రుతిపత్త్రముల్ ఘటఘటంబుల్ గల్గి సాంపాండు నా
 గజరాజానన కల్పభూజ మొనగుం గన్వేణిసాఫల్యమున్. 1955
 బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 7.

శ. తనుఁ గని యొక్క యెత్తుననెఁ దక్షణయొ న్నిటలాక్షుఁడు స్మదం
 బున నిరుచెక్కులం గదిసిఁ ముద్దు గొనంగ నొకింత నెమ్మొగం
 బనువుగ వెన్నెతురి దిగిచిఁ యత్నవిహీనపరస్పరాస్యయం
 బనమల దల్లిదండ్రులకుఁ బన్నుగఁ గూర్చు గజాస్య నెన్నెదన్. 1958
 అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 22.

శ. ఒండురదంబు పోవితీచిఁ యొక్కునఁ జక్కుని మొక్కలీడనన్
 రెండవ కౌమ్మ తొండమునఁ నేర్చున మాటి మతంగశృంగవే
 దండములన్ గ్రహించి తనఁ దానుల కీఁబరికించి హస్త
 క్రిందింబు మాయజోయదొరఁకుం గొడుకై తగు వేల్పుఁ గొల్పెదన్. 1957
 పాంచాలీపరిణయము, ఆ 1.

శ. మోదకహస్త హస్తముఖఁ మామకవాహన యేకదంత లం
 బోదర తప్తకాంచనసముజ్జ్వలవిగ్రహ బాలచంద్రితే
 భాద్రతమాధి యంచుఁ డనునచచ్చపుభక్తిఁ డలంచు వారలన్
 మోదముమోఱఁ బ్రోచు గణఁముఖ్యుని విఘ్నపతిం డలంచెదన్. 1958
 వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 1.

శ. మొక్కులొనర్చుఁ గేలంగవఁమోడిచి జొక్కపుఁగొక్కుజక్కివై
 నెక్కెడుబల్బజీరునకుఁ నిమ్మగ నమ్మినవారి మేల్పునల్
 చక్కగఁజేయు దేవరకుఁ జక్కెర గొల్పెరపండు లంఘడముల్
 మొక్కెడు పాపజంబెములఁ మేటికి బత్తిని మాటిమాటికిన్. 1959
 నీలాఘండరీపరిణయము, ఆ 1.

మ. హరజాబానటదాన గాంధీ ఘోషం గుండుగంబనం బీల్చి సా
 గోచం పెజ్జలజంబు తల్లిక నమఃస్వర్గులైకాకృష్టసా
 గరిగోర్వగ్రహంధరాంతరణి ♦ సైశ్వర్యకం బంధుభ
 న్మరణం పండి కొనంగి ముద్దుగొను జేతం డెచ్చు నిర్విఘ్నతన్. 1960
 తారాశశాంకజయము, ఆ 1 పద్య 17.

మ. కలుషేభావశినాఁప నంకుశము విఘ్నయ్యదరద్రేణి ప్ర
 క్కలు గావింప వరస్ఫురత్కులిశమున్ ♦ గర్వప్రమత్తారిపి
 రుల బంధింపగఁ బాశమున్నరమనోరుక్మిణువుల్ మాన్వఁ బు
 మ్మలదానాయువు లూను వేల్పడంచు మత్కాన్యాంతరాయచ్చటల్. 1961
 ఉత్తరరామాయణము, పీఠిక. పద్య 7.

ఉ. సంతత మేను లోఁ దలఁతు ♦ సంతన మెచ్చగఁ గాంతిఁ బొత్తి
 కాంతుని పాలితతిదళకాంతుని సర్వకళాతి కాంతునిన్
 కాంతుని భక్తహృన్నలనికాంతుని నిష్ప్రతిపాదకోక్తివే
 దాంతునిఁ గీర్తిపూర్ణవారి ♦ దంతుని దంతుని నేకదంతునిన్. 1962
 రాఘవసాంఘవయాదవీయము, ఆ 1.

సీ. విలసితాజ్ఞధరాతి ♦ కలనాభిచర్యుండు, వరవినతానంద ♦ వర్ణనండు
 రాజితానందాభిరణతచర్యుండు, మహితామలినతుండ ♦ మండితుండు
 కళ్యాణధామస్వఃసునపక్ష సుస్ఫూర్తి, వర్ణనీయసుముఖి ♦ చత్వరుండు
 విదితవేగాభోగ ♦ ఖిలపదచరణుండు, సమరసోత్కటదాన ♦ సారభుండు
 గీ. నగుచు నగణితనుగుణ ♦ నతిశయముగ, నలరునట్టి వినాయకుఁ ♦ డస్మదీయ
 నిర్భరగంధనందర్భ ♦ నిఖిలయుక్తి, పటిమఘటనాగరిష్టుడై ♦ పరిగుఁగార. 1963
 కృష్ణభూపాలీయము, పద్య 5.

సీ. తనకర్ణయుగ్మచాఁలనవిహసంబులు, చామరాందోశన ♦ సరణిఁ దెనుపఁ
 దనరదనాగ్నిముద్గామతలై కాత, పత్రమహనై భానంబుఁ బోనుపఁ
 దనపుష్పరాగాంబు ♦ ధారాప్రవాహంబు, లమితరాజ్యాభిషేకములఁ దనుపఁ
 దనగణనాయకత్వము సంగరాభంగ, చతురంగపైవృత్తపక్షస్తి మనుపఁ
 గీ. దన పృథమపూజ్యభావంబు ♦ ధరణివలయ, నాథ లోకవరాగ్నిగణ్యత్వమునుప
 ననుపమప్రేమహారంబుఁడినిశ మొనఁగు, రామరాయేందుగ్రాజకాఁధ్యములగ్ధలము.
 రాఘవంశముక్తావళి, ఆ 1 పద్య 7.

స ర స్వ తీ స్తు తి.

క. వేదాగమరూపమున మహాదేవునపారగుణ మహాసంస్తుతిసం

పాదితయుగుభారతి నేఁ, డాదిగ మత్స్కృతికి నెలయు ♦ నది గాక డయన్. 1985

కుమారసంభవము, ఆ 1.

చ. కరకమలంబెసంగఁబటికంపుఁ గమండలువంటికాంతిభా

నురమగు మా క్తికంపుజవఁనూత్రముదాల్చుట బ్రహ్మవాదమై

పరగిన హంసమున్ బిలిచి ♦ బాలమృణాళముఁజూపుచందమై

సిరితిలకింపనొప్పు బుధఁసేవితమూర్తిఁ దలంతు భారతిన్

1968

నృసింహపురాణము, పీఠిక. పద్య 8.

పీ. సింహాసనము చారు ♦ సితపుండరీకంబు, చెలికత్తై జిలువారు ♦ పలుకుఁజిలుక

శృంగారకుసుమంబు ♦ చిన్నిచుక్కలరాజు, పసిడికిన్నెరవీణె ♦ పలుకుఁదోడు

నలువనెమ్మొముఁదఁములు కేళిగృహములు, తళుకుటన్దంబు సత్కవులమనను

వేదాదివిద్యలు ♦ విహరణస్థలములు, చక్కనిరాయంచ యెక్కిరింత

గీ. యెపుడు నేదేవి కాదేవి ♦ యిందునుండ, చంద్రచందనమందార ♦ సారవర్ష

కారదాదేవి మామకఁసావంతవీధి, నిండువేడుక విహరించు ♦ చుండుఁ గాక.

శృంగారనైషధము, ఆ 1.

పీ. రాతీవభవునిగా ♦ రాపుఁబట్టపుదేవి, యంచబాబానెక్కు ♦ నలరుఁబోణి

పసిడికిన్నెరవీణె ♦ బలికించునెలనాఁగ, పదునాల్గవిద్యల ♦ పట్టుఁగొమ్మ

యీరేడుభువనంబు ♦ లేలు సంపదచేడె, మొలకచందురుఁ దాల్చు ♦ ముద్దరాలు

చెలిచాయకొడమ రాచిలుకనెచ్చెలికత్తై, ప్రణవపీఠికనుండు ♦ పద్యగంధి

గీ. మందరాచలకందరఁమధ్యమాన, దుగ్ధపాథోధిలహరికా ♦ ధూర్తయైన

లతితసాహిత్యసౌహిత్య ♦ లక్ష్మీనౌనఁగు, వరద యై మాకు విసతగీర్వాణివాణి.

భీమేశ్వరపురాణము, ఆ 1.

ఉ. తోణితలంబు నెన్నుదురు ♦ సోఁకఁగ మొక్కి నుతింతు నైకత

శ్రోణికిఁ జంచరీకచయ ♦ నుందరవేణికి రక్షితామర

శ్రోణికిఁ దోయజాతభవ ♦ చిత్తపశీకరణైకవాణికిన్

వాణికి నక్షదామకుకఁవారిజపుస్తక రమ్యపాణికిన్.

1989

భాగవతము, స్కం. 1 పద్య 8.

సీ. ప్రణవపీఠమున మంత్రిప్రపరంజలు గొల్వఁనుండు నేదేవి శేఁరోలగంబు

భావజ్ఞాలకుఁ బరాఁపశ్యంతిమధ్యమా, వైఖరులేదేవి ♦ వర్ణసరణి

జనుహరికీరపు ♦ స్తవవివంచనకుంచి, తంబు లేదేవి హృన్తాంబుజములు

కుండేందుమందార ♦ కందకీర్పిందంబు, చంద మేదేవి యానందమూర్తి

గీ. కాంచె నేదేవి కాంచన ♦ గర్భచతుర, పూర్వదంతకవాటవిఁస్ఫుటమనోజ్ఞ

చంద్రికాంతశిరోగృహఁస్థలవిహార, మమృహదేవి వాద్దేవి ♦ నభినుతించు. 1970

జైమినీభారతిము, ఆ 1 పద్య 5.

ద్విపద. పల్లకీమృదుపాణిఁ ♦ పరసీలవేణిఁ, బల్లవారుణపాణిఁ ♦ బరమకళ్యాణిఁ

బారుహరక్రేణి ♦ కైకతశ్రోణి, వారిజాసనురాణి ♦ వాణిఁవ్రాశించి. 1. 1

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరన.

సీ. చేర్చుక్కగానిష్ట ♦ చిన్నిబాల్లిచే, సిందూరతిలకంబు ♦ చెమ్మగిల్ల

నవతంసకుసుమంబునందున్న యెలదేటి, రుతికొంచిదంచిత ♦ శ్రుతుల సీన

ఘనమైన రారాపుచనువోయిరాయిడి, దుంబీఫలంబు తుండుడుకుఁ జెండఁ

దరుణాంగుళిచ్ఛాయ ♦ దంతపుసరికట్టు, లింగిలీకపువంత ♦ రంగు లీన

గీ. నువనిషత్తులు బోటులై ♦ యోలగింపఁ, బుండవీకాసనమునఁ గూర్చుండి మదికి

నించువేడుకఁవాఁయించుచెలువ, నలువరాణి మహాత్మ్యలో ♦ వెలయుఁ గాత.

మమచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 5.

కా. కాసారంబులుసాహిణంబులు సరిఁల్కాంతుండు పూఁదోట వి

ద్యానీకుంబులు రచ్చపట్లు సురకాంతాలోకసీమంతభూ

సాసిందూరముపాడలాక్షయగు భాషాదేవి మత్స్యోఽక్షి

హృసింహాసన మానుఁగాతఁ గృతియుఁకైలాంక్రియాహంక్రియన్. 1973

కవికర్ణిరసాయనము, వీరిక. పద్య 5.

ఘ. రమణీయాక్షస రాకృతింబొలుచు వర్ణశ్రేణివీణానులే

పముచేతంగరగించి యందునిజబింబుంబొప్పనచ్చామృత

త్వమునాత్మ ప్రితిపాదకల్పమును డద్వర్ణాళియందెల్లఁ బూ

ర్ణము గావించినవాణి తిర్మలమహా ♦ రాయోక్తిఁ బొల్పుంగృహన్. 1974

వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 4.

సీ. ఒకటి యక్షరవిలాసోల్లాసమునమించ, నొకటి తాళప్రాధి ♦ నుల్లసిల్ల

నొక్కటి నాదేశోన్నతిఁ బాల్చి నొక్కటిగొన్న సీగుచ్చ ♦ కలనఁ దనర

నొకటి సువృక్షభావోన్మేష ముండ నొక్కటి వల్లకితుంచి ♦ కలనఁ జెలగ
నొకటి భారవశేషయుక్తి బెంపొండ నొక్కటి గిరిశమతను ♦ కారిగాఁగ
గీ. ననమసాహిత్యసంగీత ♦ రసము లనెడు, గుబ్బపాలిండ్లుదాల్చు పల్కులవలంఁ
సరసగుణహరునోబయ ♦ నరసధీరు, నవ్యకృతినాయకునిఁగా నొనర్చు గాత.
నరసభూపాలీయము, ఆ 1 పద్య 4.

మ. పరమప్రాధీనశేషవర్ణరచనా ♦ పారిజాతా భర్త హృ
త్సరణిన్ డాయుడు సేన యేన యను నోజన్ వర్ణసంఘానభా
స్వరవృత్తి స్సమమూర్తులై యొరయునాసంగీతసాహిత్యబం
ధురవక్షోజము బాను తల్లిని భజింతుం చిత్పీసాదాప్తికిన్. 1976
చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 4.

కా. పీఠాంత్రలసద్గుణంబులు ముదావిర్భావముం జేయఁగాఁ
బ్రాణంబున్నలై టొమ్ముడించుకనుధా ♦ ప్రాయానులాపంబులన్
బాణింగూర్చుచు సారెసారెకు రుచుల్వాటింపఁ బల్కించు న
వ్యాణీదేవి నటించు మద్విమలజిహ్వోదంగమధ్యంబునన్. 1977
పై బయంతీవిలాసము, ఆ 1 పద్య 8.

కా. శ్రీచింతామణిమంత్రదేవతజగత్ ♦ తేమంక గాపాగవీ
త్నాచంద్రోదయ భక్తశేషధిమహా ♦ సంగీతసాహిత్యవి
ద్యాచారు స్తనకుంభకారద మదీయస్వచ్ఛజహ్వోఘటిన్
వాచాన్మత్యము సల్పుఁగావుతఁ గవిత్వస్ఫూర్తి వర్తిల్లఁగన్. 1978
కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 1 పద్య 8.

చ. అనన్యదయాంబుజాతమునఁ ♦ దార్కొనునాధగతానురాగవా
హిని వెలిగ్రమ్మఁ జేసెనొకొ ♦ యీగతి నాఁగ విధాతఁతెంగటన్
దసరి జపావ్రనూనవవిధస్ఫటికాకృతిరక్తిఁగల్గులా
గ్వనజవళాక్షి మాకొనఁగఁగాత పవోరచనాచమత్కృతుల్. 1979
ఉత్తరరామాయణము, వీతిక. పద్య 8.

గీ. వాణి నజారాణి ఘననీలవేణి మధుర,వాణిఁ బల్లవసంకాశ ♦ పాణిఁబృథుల
పైకతత్రోణి నాత్మలో ♦ సన్నుతించె, సుమధుమధురమధావచఁన్నున్నరికొఱకు
హంసవిశతి, ఆ 1 పద్య 5.

ఉ. చే విలసిల్లు రాచిలుక ♦ చెచ్చెర బింబమనీష నొక్కఁ గె
శ్యామిఁ ధరియ్యగంటాకులు ♦ మోములవేలుపుఁ గాంచి నవ్వఁ ద

౧. శ్రీ దేవతాంగి సిద్ధతడఁ ♦ చాటున మో మరవంచ భారతీ
 పోయెనునగుఁ గార పరిశీల్యకచిత్తవహ్ - చిత్రతన్. 1981
 కవంతలాపరిణయము, శి. వా. ఆ 1 పద్య 6.

౨. అమి సహస్రభాగ్యసమృద్ధిపాదం ప్రప్రయో వేల్పువెద్దనాఁ
 జలంగుచునుమబ్రహ్మ ముక్తిదిత్రముగాఁ దవమాటలోపలన్
 మెలంగఁగఁజేయభారతి సమీక్షకగావతి శెద్దతిమృతూ
 తలచతి వేలకే రుద్రునకు ♦ ధ్యాయతాస్త్ర లాసంగువేడుకన్. 1982
 రెట్టమతశాస్త్రము, ఆ 1 పద్య 3.

౩. పాతి కవకాంబరుంబం ముదానారి హిరణ్యగిరీంబ్రచాపుఁ డ
 ద్యౌర చురు భాగ్యసంఘం సశిలేకడ వారలకంబె నెక్కుడై
 పరిగిరి ఓచ్చ నీకడుపు ♦ బంగరుబొక్కినమంచుఁ గాంచనో
 దరు నెరించువాడి కవిత్వచతురత్వము మా కొసంగెడున్. 198
 కృష్ణార్జునచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 6.

౪. అంచలతేరుపైని గమకలాసమతోడ పసింది శేత్రప
 శ్రాంతలచారుపీతజన్మపామృతధార శ్రితాభిమీంద సం
 చంచల నంది కోరిక లంపార్పకముం దయనేయుభారతీ
 చంచలశేత్ర నాట్యములు ♦ సల్పిత మద్రస నాంగణంబునన్. 1984
 రాసనపాండవయాదవీయము, ఆ 1

౫. రాజుడనిచ్చుభక్తిని గళంబాలు మోడైనఁ జారునైకత
 ప్రోచికిఁ జంచరీకచయ ♦ మందరవేణికే బల్లవప్రభా
 పాణిల జంఘకావిజిత ♦ భావజతూణికి దివ్యభూషణ
 ప్రేణికిఁ గీరవాణికిఁ చిరీతదృగేణికి వాణి కయ్యెడన్. 1985
 గణోదయము, ఆ 1 పద్య 2.

౬. వీరభావుస్తకపాణి పట్నపలసఁజ్వేణిన్ బృహత్సైన్యకత
 శ్రోణిన్ ఒద్దుజురాణి సర్వసుగుణఃఖోణిన్ బురాణి న్నతేం
 ద్రాణి శ్చేత్రజితైణిఁ బాదగతగీర్వాణిన్ బ్రవృద్ధాశ్రిత
 క్రేణి వ్యాణి సభీష్టసిద్ధికి మదిన్ ♦ నేవింతు సక్రాంతమున్. 1986
 గోపీనాథరామాయణము, బాల. పద్య 6.

౭. అమృనిఁజేసి యర్జునవంశమాంతుసజాహ్నయయోగకత్తిస
 శ్వేద్యుని సత్యవాధుని ♦ జేర్చినోసర్పి స్వరాప్తీతరు

ప్రాద్యుఁ బ్రకాశనామనోనశరంబొనరించి విమర్శరూపమై
మాద్యుఁ ప్రియదుశరఁ శోభితయా నల వాణి నెంచెదన్.

1987

బిల్వేశ్వరీయము, పం. 1 చుట్ట 156.

- సీ. భువనీలములచొప్పులనుబోలఁగలకొప్పు, చిన్నిజాతిఁ బ్రసన్నునివల
గపురంపుమగమానికపురంపునగుమేని, తళతళల్లలుఁగువెన్నెలలుగాయ
నరవింబితప్తందఁ వరసుంసరితనిండఁ, బరచుకన్దతెల్వఁ బాదుకొల్పి
పసమించు నలమంచుఁ హసియింపఁదలపించు, తెలివట్టుపుట్టంబుఁ కేటగులుక
గీ. నలువనలువైననలువాలఁకెలుపుమెఱయ, విలువగానున్న పలుకులఁచెలఁదిమిన్న
కృతిపథానాథుఁడగురామకృతపత్యు, రసనకసమానసరనవాఁగ్విసరమొనఁగు.
రావువంశముక్తావలి, ఆ 1 వద్య 8.

లక్ష్మీస్తుతి.

- సీ. తొడవులఁ దనరూపుఁ దోఁచు నేవాసన్న, కాంతాంతరమనీషఁ గవ్వకరణి
జగదంబగాన భూజనుల కవ్యయసౌఖ్య, విభవంబు లిమ్మనిఁ జేడుకరణి
బలిబంధవేళ సంధిలు ననంతాచంక్ర, మణ భూరిప్రకాంతిఁ మడఁపుకరణి
నన్యాజ్ఞములు మాని యన్యతకరప్రకా, శోన్నతాజ్ఞములు నైకొన్నకరణి
గీ. నభివచనుకూలచేలాంకిఁ తాంకపాలి, నంబుజోదరుపదపల్లవంబు లుంచి
యెలమిసంవాహమొనరించుకలిమిచెలువ, చిరతరైశ్వర్యములుమాకుఁజేయుగాత.
చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 1 వద్య 2.
- సీ. కమలగర్భాండభాండము లఖండజ్యోతి, నెనయు బంగరుబొమ్మఁ రిండ్లుగాఁగ
నీరేడులోకంబులెడ నెడఁ జెన్నారు, పన్నారుదొంతులఁ బాగు గాఁగ
జగత్పానిసర్వగీర్వాససంఘము లెల్ల, నాఁచిండు బొమ్మలఁ జాడ గాఁగఁ
బ్రాప్త్యతీర్థాదతీఁ ప్రియముఖాదిశక్తులు, ప్రియమిచ్చు చెలిమికత్తియలు గాఁగఁ
గీ. దలఁపునజనకు నింట నుదారమహిమ, బాలలీలు నలిపె కేభామ యట్టి
దత్తైగర్భయనుంగుగాఁ రావుఁబట్టి, మమ్ముఁ జేపట్టి నుఖలీలఁ మనుచుఁగాత.
వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 1.
- ఉ. కమ్మని తెమ్మదెమ్మెరలుఁ గ్రమ్మగ నిమ్మగు తమ్మిమేడలోఁ
దుమ్మెదకొమ్మలెమ్మెలనుఁ తూఁకొని నీటుగఁ బాటఁ బాడఁగా
గొమ్మని పూపుఁదేనియలఁ గూరిమి నామెత లిచ్చి నిచ్చలున్
నెమ్మది నుండు పాల్కొడలిఁ నెయ్యపుఁగూఁతురు మమ్ముఁబ్రోవుతన్. 1991
నీలానుందరీపరిణయము, ఆ 1.

మ. తదబాహుపురుహాతరత్నరుచిగఁ స్తంక స్ఫుర త్కొన్నభ
 ద్యుతిసంతానతాన హాసలలితా • ప్రాప్త్యుత్సమస్మిగ్గమా
 పతివత్తుంబునఁ బొంది పండులు నిమాఁసంకెజురైగిషీ మా
 కతులెశ్వర్యము లిచ్చుఁ గావుల దయాఁవ్యాపారపారీణిన్. 199జ
 భోజనుతాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 4.

సీ. కస్తూరితిలకసంఘకలితాననాబ్జంబు, జాయమానశశాంక • శంకసీన
 నతిరాగయోగదృశ్యాధరాధరసీమ, మహితప్రవాళ పాఘగిరిమాఘ
 నతికృశోదరభాగ • గతవశనిచయంబు, సెలవీచీవిలాసంబుఁగూర్చ
 రఘకాంతిమిళితాఽఽగమందహాసంబు, సమద్విగ్ధేచవిభ్రమముఁ బెంపఁ
 గీ. కిత్తనమాతృస్వరూపమై యతులబాగ్య, లత గముఁగన్న శీమహాఽలక్ష్మీ కమల
 నేత్రవత్సస్థనీనత్యంబిలయ యెపుడు, తిలముగ వసించు మృహంఠరమునందు.
 మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము, కృత్యాది. పద్య 4.

సీ. పుష్కరవిహరణఁస్ఫురణంబు వహించి, యచలానుగుణవృత్తియవధరించి
 యార్యాభిగణ్యపాఠకర్యంబున రహించి, ప్రబలహరణ్యవర్ధనతమించి
 త్రిభువనాచితరూపవిభవంబుపొప్పించి, భృగుకులంబువవిత్రీముగజనించి
 యంభోధిభంగలీఘానక్తి వర్తించి, కామపాలనరీతి • ఖ్యాతిఁ గాంచి
 గీ. పుణ్యజనముల పూజనములు గ్రహించి, కలికితనమెందునిట్టిది • గలచె యనఁగఁ
 జెలువుచెలువుననలువొందుఁకలిమిచెలువ, మెచ్చినిచ్చులమాకోర్కుఁలిచ్చుఁ గాత.
 ఉత్తర రామాయణము, వీరిక. పద్య 2.

సీ. ఏనుందరాంగిపాఠేటిరాచూలన, నమృతంబుతోఁగూడ • నవతరించె
 నేభామినికటాక్షమెనఁగినవజరుద్ర, మఘువుల కబ్బె సామ్రాజ్యపదవి
 యేచకోరేక్షుఁకేప్రార్జు శీర్షిష్ట, వత్సస్థలంబు నివాస మయ్యె
 నేదేవిభజనంబు • హితమతిఁగావంపఁ, జలియించి లేములు • తొలఁగిపోవు
 గీ. శారదయు శంభురాణియు • శక్రసతియు, నేజగన్మాతసఖ్యంబుఁనిచ్చగింతు
 చిట్టి విష్ణుపథూటి భాగ్యములపేటి, శీమహాఽలక్ష్మీ మమ్ము రక్షించుగాల. 1995
 బ్రహ్మాత్మరఖండము, ఆ 1.

సీ. అబ్జారిధారుండు • నబ్జారిధారుండు, మగఁడును మనుమఁడై • మిగుల పెలుఁగ
 హైమవతీసతి • హైమవతీసతి, చెలికత్తె కూతురై • చెన్నదనరఁ
 గమలసంభవుఁడును • గమలసంభవుఁడును, దోబుట్టు కొడుకునై • తొడరుమిగుల
 విషధరనాథుండు • విషధరనాథుండు, బావయు పెద్దయై • పసఁబొసంగఁ

నేరువు మెచ్చవచ్చు నని ♦ నిచ్చలు మచ్చిక శంభుఁ గేరునీ
హారగిరింద్రకన్యక దళియామతిఁ గోర్కులు మాకొసంగుతన్.

2007

ఉత్తరరామాయణము, పీఠిక, పద్య 4.

క. హార్యనుకంపాముదితము, హార్యను నిజజనకశీత ♦ లాహర్యను సౌం
దర్యకళార్థాంగీభవ, దర్యను గుణవర్య నార్య ♦ నాత్మఁ దలంతున్.

2008

రాఘవపాండవయోదవీయము, ఆ 1.

ఉ. స్నానజలంబు ధౌతవసశనంబనులేపన మోగిరంబుఁ దా
నే నెఱిఁగూర్చి నాథు నెనఁయించును బెండిఁకూఁతు రందు సం
వ్యాసముఁ బూని యవ్వరుని ♦ యవ్వనటంచు నటించు భృంగిచం
దానకు నెచ్చెలులో నగిన ♦ నవ్వెడు శాంకరి మమ్ముఁ బ్రోవుతన్.

2009

మహేంద్రవిజయము, ఆ 1 పద్య 4.

సీ. సర్వమంగళ గాన ♦ సర్వమంగళదాన, చాతురీకలనంబు ♦ సంతరించి
దుర్గ గావున మహాదుర్గావనస్పృహ, నిరతతాత్పర్యఃస్ఫురణఁగాంచి
యార్య గావున సమస్తార్యసేవాక్రమ, స్థిరతత్పరత్వప్రతిని ఘటించి
యచలాత్మభవ గాన ♦ యచలాత్మభవమాన, నీయసంపదగరుఁజించిమించి

గీ. రాజరాజేశ్వరీదేవి ♦ రావురామ, యారాజ్యోలికినిరంతరాయరీతి
రహిదగనితోధికాఖండఃరాజ్యలాభ, ములనొసఁగుఁగాతభూతప్రతిమోదయగుచు.

రావునంశముక్తావళి, ఆ 1 పద్య 4.

జానక్రీస్తుతి.

సీ. సకల లోకాభినంద్యకలాకలాపంబు, చొరయునెమ్మోముచంపురునితోడ
బహుదివ్యఫలపరిపాకసౌభాగ్యంబు, నెరవుకెమ్మోవిమానికముతోడ
నవవయస్కీనిధానంబులై తగునురో, భవమాధాపూర్ణకుంభములతోడ
నమ్మననుమమాఁకాభిరూప్యముఁదాల్చు, లలితభుజాకల్ప ♦ లతలతోడ
గీ. నడరి జనకాభీనీమరాఘభిధాన, హరికహీనగుణప్రతిపూరకరాస
గిరిమథనయత్నమునఁదోచుఁసిరియకేష, రాజ్యములొసంగుఁదిరుమఁదాయమణికి.

వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 2.

సీ. నిఖిలలోకానందశీయస్థిరోద్భూతిఁ, బొలుచుననాదృతాంభోజపాణి
యంభోధిమథనానంహాయకౌర్యవరాప్తిఁ, జాలమించుననాస్త ♦ సంఖ్యకీల

పంకజాకృత్యనీటి ♦ భవనిశేఖ్రప్రాధి, బరగునప్రతిపన్నభంగధామ
 గుడిచి తాతీని ♦ నుచుంపదడనర్చు, వకశంకినపాజకభాధిపనతి
 నుతిం యెనవ ♦ నురుచిరమణి, యెనయకుండనిజాధీశహృదయపీఠి
 రాని సౌఖ్యమున సౌఖ్యవలక్షి, నిశ్చలైశ్వర్యములు గరుణించుఁగాత. 2012
 హరిశ్చంద్రనలోపాఖానము, ఆ 1 పద్య 3.

ఉ. కాల్కికి నేలుసాచి యుడిగంబున మొక్కుము రాచమిన్నయి
 జ్ఞానికి నాడెమైన జనరానికి దోసపుదీరుతాబ్బుపెన్
 గానికి దోసగులుపనిగారపు వెందిపుడమ్మిజంటము
 క్కానికి మేరమీఁకెడు జగంబులమేలికి నేలచూలికిన్.

అచ్చతెలుగురామాయణము, యుద్ధ. పద్య 470.

చ. తనకిది కేరిసద్దుమయి ♦ తస్యయుఁ బర్జనపహించి తొల్లిలో
 చనముఖపూస్తపాదయగంసామ్యముఁ జెంది నుగంధనంపదన్
 దనరఁచొడంగె నివ్వడనితా దయమీఱఁగఁ జేతఁ బట్టె నో
 యన వనజాతపాణియగునట్టి మహీనుత మమ్ముఁ బ్రోవుతన్. 2013
 హంసవింశతి, ఆ 1 పద్య 2.

సీ. మున్నీటిమొలనూలి ♦ ముగుడగర్భముచల్ల, నిదియన్నయెన్నికఁబాదలఁ బెంచె
 రెండైదుతేరుల ♦ డండిరానొలిచూలి, కనువుగా నిలుతేనితనము నిలిపె
 పెకకంటి దొరవింటిచిద్రుపలు దనకు నుం,కువయని జగమాడికొనఁగ వెలసెఁ
 దొలిమేన నోచు నోములపంటనాకిది,యని తండ్రితనుఁగొనియాడ మెఱసె
 గీ. మొగులుతెగఁ బాయనిమెఱుంగు ♦ మొత్తి మటులు, మగనిడాచక్కివెలసెనేసా
 గనుఁదమ్మి
 గీమదొరసాని యారాముఁశీస్తురాలు, పుడమికానుపు సిరులిచ్చిపోవుఁగాత.
 శకుంతలాపరిణయము, పె. నా. ఆ 1 పద్య 4.

మ. ఒనరన్ ధాతిగి జనించి సంభృతవయః ♦ పోల్లొసముం గాంచి స్ప
 ర్శనమాత్రోద్దళితాసమాంబకధను ♦ స్సంభావితామోదవ
 ర్ధనదివ్యాగమసంస్తవాన్వితమహా ♦ రామాభియోగాస్తి మిం
 చిన వైదేహి యొసంగుఁగావుత బలశ్రీసంభృతాశోగ్యముల్. 2015
 ఇందుమతీపరిణయము, మ. న్న. ఆ 1 పద్య 4.

చ. వనుధ జనించి యాజనక ♦ వంశము నయ్యనవంశ మింపుసాం
 పెనఁగ నమన్నతత్వము వహించఁగమించిన సీత కీర్త్య

కృషిసరణము లున్నారన పరిపరచై చులరారుఁ గాత నేఁ
డనదృశవోహరఃస్థగఁ ♦ నమ్రదభీష్టలతాఫలాప్తికిన్.

2018

మహేంద్రవిజయము, ఆ 1 పద్య 2.

చ. నుకవులవాడులన్ నృపుల ♦ చూడ్కుల సాధ్యుల మౌములందు గో
పకరములం బయ్యెఁజవనఁవాటికలందునుబోలె లీల మా
మకమును మందిరింపిన నతిమగ్నిముదాస్పదన్ దిరించి బా
నకియగు లక్ష్మీ మమ్ముల నశినారరచంపద తిచ్చి పొన్పతన్.

2017

నయనోన్మాదము, ఆ 1 పద్య 2.

ద శా వ తా ర స్తు తి.

మ. గురుపాఠీనమనై జలగ్రహమనై ♦ కోలంబనై శ్రీసృతే
సరివై భిక్షుండనై హయానసుండనై ♦ ష్మదేవతాభర్తనై
ధరణీనాథుండనై దయాగుణగణాదారుండనై లోకముల్
పరిరక్షించిననీకు మొక్కిక్కడ మిలాభారంబు వారింపవే.

2018

భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వ. పద్య 100.

సీ. నీటిలోఁ జివుకకఁనిలిచి కృమ్ములుపూనిక్కి, గరినకర్పరపుంజఁక్కానుచిగుచ్చ
దంష్ట్రనెత్తి నమహితలపుగాడుపుంజీర, యురుదారుకలనయంఁడువయ మఁబ
కురులకుఁ దనపట్ల ♦ బలిమిచూపువిధంబు, పులిమిన వెత్తుగుఁగ్గెలపుఁగ

దీప్తిపాంతరముఁకుం ♦ దెగువమైఁ జమ పెంపు, చేముట్టువాఁగఁబొడవెను గుం

గీ. సౌగతాగమమాలిమి ♦ కాన్త్రసరణి, పల్లవల్లననిత్రాఁగఁజుముల్ల

నిన్నుఁ దరిచేసి భవవార్ధినిస్తరించి, డిరి డిటియకుఁ బూజి యుసురాలి.

పాండురంగమాహాశ్ట్యము, ఆ 2 పద్య 66.

క. భువనగకచ్చపకిటిమా నవసింహాదిద్యభృగుజఙ్గనరాఘవయా

దవబుద్ధికల్కులను గే, శవుపరిహాసములు మది నశిలముం దలఁతున్.

2020

అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 8.

మ. సరసుల్ మెచ్చుగ మినమై కమకమై ♦ సఖోత్తియై మర్త్యతే

సరియై వామసుండై త్రిరామసుండై ♦ సర్వజ్ఞుండై కల్కియై

ధర జగ్రించి భయంబు మాన్చి భువనత్రాణకడిక్షాధురం

భరుండై యొప్పెడు దైవతం బొసంగు భక్తకేళిణికిన్ సౌఖ్యముల్.

2021

జాహ్నవీమాహాశ్ట్యము, ఆ 1 పద్య 2.

1. మత్స్యవతారస్తుతి.

క. మీశయితావలగపం, సైనికమచయంబుఁజెచ్చి • యజునకునొక్కఁడం

గా శీర్షిని నుమగ్న, మృత్యువెగ్రహభజింతు • మత్స్యేత్మహరిన్. 2021

భారతము, శాంతి. ఆ 2 పద్మ 39.

గీ. కపటమన్యంబై నిత్రుగవలినడుమఁ, బుచ్చు మజ్జూర్పు నెగసిన ధూరిజలము.
మింటుఁ గడుఁ బై నెపాటుచుంటఁజూచి, యభినవీయంచుడ్యంపునఖిలజగము.

శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 120.

౬. ప్రకృతిమహిమ, పాశంబాలందుల, జలమలందు నెందుఁజూలియునుండఁ
బాదు, గాక నన్ను ఁకురు బొక్కఁడైకటి, మత్స్యమూర్తి విద్యుఁమానగ్గిరి.

భాగవతము, స్కం. 6 పద్య 301.

౧. మితి గడుగం దిమింగిలత ♦ మెమ్మెయి నెంచిననీదువాతఁగు

స్వీకృతముగా యొక చిరుఁజేఁపడికొట్టిన వుమ్రంగుటే

శ్రుతులగు నూరుపు ల్మగుడఁజొచ్చుతటి నృపదేధనైధనై

శ్రీమద్భగవద్గీతా - అష్టాదశోధ్యాయము - ఆర్యభట్టాచార్యులు. 2025

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 19.

ఉ. వాలముతాచున న్విరులు • శజ్జినిపాతమునంస్మరింపఁ బెన్

వాయిదా మహావ్యవస్థాపనం దోహదముల వంగరక్కనున్

వాలిక ౩౦౯ వాడిగట్టి ప్రచ్చి వెనన్నిగమాలిఁ దమ్మిపూ

చాలాకొద్దిగా దేవునిపై తిరుగుబాటునియోజ్యమురానురాంతకా. 2028

పారిజాతా పహరణము, ఆ 3.

చ. విలయరసిన్రేక నతిశేలమహాంబాధినూర్వలోకవా

సులు సున్నె కనుంగొనెడు ♦ చూడ్కుల కావ్యపూతాశనక్రియా

కలెక్టరేట్ వెలుంగు ఘనకాయవిజృంభణఁ జోఁటమీనవే

కలయగః గ్రాలునీవేడఁడు ♦ కన్నులు పోచు మమున్ మురాంతకా. 2027

మనుచరిత్రము, ఆ 6 పద్య 106.

చ. ముదమున సోమకానురుడు • మ్రుచ్చిలి యచ్చలమారగొన్న ప్రాచ

సమస్తములను తెచ్చి తద్వారక సాంద్రీకరాంత్రములంటనంటు బల్

గడురుదొలంగఁ గీర్తియను ధంగఁగ దొలంచి విధాత్మవిస్ఫురః
ద్వందననోజగంధలఁతంబులు చేసితిగా జగన్నిధి.

2028

పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 56.

సీ. మొగము శంఖము మీసముల్లదాఖిలము, లొలనుచక్రమువాలమునుతకార్జ
మునుబూని మగమీసముమార్చివై మెఱసి పా, తాళమెఱసి తటస్థలి దొఱసి య
రసి “స్వయంతీర్ణః పఞ్చరాస్త్రయతి” యని, నోజగానీడి “యత్కుచ్చియః
తనహేతు” వనిసోమకుసుకుఁ దెల్ప గుభాల్లు, భాల్లుభాల్లు నెగసిపడుచుఁగదలి
గీ. గ్రచ్చుకొనివచ్చుచున్న మైవచ్చిక్రతులు, దెచ్చివిధికిచ్చినట్టిసహాయువినుతి
నేతు వైకుంఠనాథ ! లక్ష్మీననాథ !, రక్షణపరాయణుండ ! నాఞ్చాయణుండ !

రుక్మిణీపరిణయము, స. భ. ఆ 4 పద్య 102.

మ. ప్రళయపూర్ణజలార్ణవాంతరవివర్ణాక్షిర్ణధానమిం
గిలయాత్రానుగతస్వతాలయవివర్ణాక్షిపాంబునిర్హిషని
ర్ణలితామ్నాయ సనత్పునః సతనకృద్భాగింతిప్రదాత్మస్వరూ
పతనత్పాభవమార్తి మర్గరు పరబ్రహ్మంబవీవేహరీ.

2030

యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 8.

మ. హితమత్యైకృతిదాల్చి యభిఁబడి పెంపేపారదోర్వీర్యవి
శ్రుతరుడ్చునురుసోమకానురు గతానుంజేసి మున్నంచిత
శ్రుతికాంతామణి నుద్ధరించినగతిన్ శుంభద్వలారాతిపం
హతిఖండించి ననుగ్రహింపుము మహాత్మా దేవకీనందనా.

2031

రుక్మిణీకల్యాణము, జ. వేం. రం. పై 4.

౨. కూర్తావతారస్తుతి.

క. అమృతమథనమున మంథన, గములీలోద్ధరణకేలిఁ ధైర్యనిసురసం
ఘమునకు బ్రియ మొనరించిన, యమేయుఁగూర్తాత్మ నంబుజాతుఁగొలుతున్,
భారతము, శాంతి. ఆ 2 పద్య 40.

క. గతభువనసర్గనముదయ, ధృతభూవలయాంకసదృశ ధృఢచరమతనూ
వితతబహువక్త్రచిహ్నము, బరగద్వజకపటకచ్ఛపమనినుఁగొలుతున్. 2033

శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 121.

మ. జలపూరప్లవమనమృణ్మయమహిసంరక్షకై గారయా
బలె, ముక్తామణికుక్షిశంఖనికురంబంబెల్లఁ జూర్ణంబుగా

బలభీష్మజనదృశ్యజోహరివరి ♦ శ్రామ్యస్త్రహామందరా
చలసంఘస్థిఘరట్టమైనకమతఃసామిన్నియం గొల్పెదన్. 2034

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 20.

చ. చటుల కృషీటసంస్థితఃపాస్థలిపీలకయింప గారయి
చ్చులుకునుబోలె శంఖముఃశిశుక్తికదంబము నుక్తగా విశం
కటచరమాంగమంధగిరిఘట్టనఁజేసి ఘరట్టమైకృపా
పటిమ జఙ్ఘంబుఁబోయె నల ♦ పౌక్కిమతంబు వినున్ భజించెదన్. 2035
మనుచరిత్రము, ఆ 8 పద్య 107.

ఉ. కోపనకావేనవ్యశిఖి ♦ గోర్మనఁగం గనుగందిమ్రుంది త
త్తాపమునాఁపలేకతివిఃపామజలద్రమిఁగూలి తూలుజం
భాపహరాజ్యలక్ష్మీవెరఁపారఁగఁజేల్పవెయిఁతకాయరూ
పైపుగకర్పరంబమర ♦ నాశితరక్షణదక్షిణేతుచా. 2036
పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 57.

నీ. ఆమృతవారాకి ఘటము మందరముఁ గవ్వము ఫణి రజ్జువుఁజేసిఁపూర్వదేవ
తలు దేవతలఁ బట్టితరుసగా ఘమఘము, ధ్వనుల బ్రహ్మాండముఁతల్లడపడ
నపుడు “పరోపకారార్థ మిదం శరీర”మని కూర్మావతాఠిరమునఁగ్రుంగి
నగిరికిందలించి ♦ “నాన్నోదకసహవాన”మని యింద్రాదులఁకమృతమిచ్చి

గీ. నిరుపమానలక్ష్మీరమఃశీమణీమణులు గొలువ విలసిల్లితా ♦ నలఘుదాన
శిల ! వైకుంఠనాథ ! లక్ష్మీననాథ !, రక్షణపరాయణుండ ! నాఁరాయణుండ !
రుక్మిణీపరిణయము, స. భ. ఆ 4 పద్య 103.

(మ్రు. నుచిరాలభమధూచగూహనకశౌఁత్సక్యాగ్రవస్వర్ణదీ
ద్విచరుష్కైకరసార్ద్రకేళివిధిసాధిభూతమందాచలో
ద్విచరుప్రస్థరథూర్వహాభ్రగనుధాంధసాన్ధనాషఘ్నదా
బ్రచనాఘట్టఘురట్టపృష్ఠకమతఃబ్రహ్మాంబ పితేహరీ. 2038
యమినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 6.

చ. విగతరజస్తమోనుతుఁడు ♦ విశ్వమయుండు ననాది రూపుఁడై
నెగడినయెవ్వఁ డీశుఁకుల ♦ నేర్పదలిర్ప స్పృశించివిమంచె నీ
జ్ఞాతి నజప్రేమం గమత ♦ పత్తముఁడై భరియించె నెవ్వఁ డ
య్యగవిలయపిరియన్ హరి సఁనంతుని నే శరణంబు నొందెదన్. 203.
కృష్ణాశ్వుదయము, పద్య 50.

మ. అనురాదిత్యకృతోరుమంధరమహీఁధ్రాలోడనోద్యత్ప్రీతి

త్వస్కదూభిఃకన్ద్రాభ్రమితమఁధ్రాభోధిమధోఽర్థ

స్యసుఖోర్తుంగతరంగసంగతమహాఁవస్తోద్యవన్ లక్ష్మీని

పెనంగన్ వైకొనినట్లు జేకొనుము సఁన్నీకా సముల్లాసివై.

2040

రుక్మిణీకల్యాణము, జన్నా. వేం. రం. ఆ 4.

౩ వరాహావతారస్తుతి.

క. వారాహరూపమునఁ బెం, పారిసదనదంప్రీనోకట ఁ నవనిసగిరికాం

తారంబుగ నెత్తినయా, శారింగ్రోడాత్ముఁడలఁతు ఁ సమ్యగ్భక్తిన్.

2041

భారతము, శాంతి. ఆ 2 పద్య 41.

కా. కూరుండైన హిరణ్యనేతుఁడను రఁహీపీరుఁ డహీఘ్నఁడై

వేమావేదఁగఁ గ్రుంగఁదొక్కిన మహాఁశ్వంధరాఁశక్రమున్

వారాహాకృతి నుద్ధరించి నుచిరాఁవాప్తిఁ బ్రతిష్ఠింపఁగా

గారుణ్యం బొనరించి తెవ్వనికి శఁక్యం బిటు క్రీడింపఁగన్.

2042

హరివంశము, పూర్వ. ఆ 8.

గీ. చించి వెడలిన తనురుహఁశ్రేణిచెలఁ, బద్మజాండంబు కడపపూఁబంతిఁ బోలఁ

దెనిఁగియున్నట్టి కిటిరూపఁధరుని నిన్ను, ఖువచతుష్టయఁబలవతుఁశ్వరభిఁగొలుతు.

శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 122.

చ. అరయఁగ నెల్లలోకములు ఁ సంకిలి నొంబ మహార్థపంబులో

నోడగి నిమగ్న మైనధర ఁ నుద్ధతిఁ గొమ్మున నెత్తినట్టియా

కిరిపతి యగ్నికల్పఁ డురుఁఖేలుఁడు నూర్జిత మేదిసీమనో

హరుఁడు గృహవిధేయుఁడు సఁదాధ్యముల న్ననుఁ గారుఁ గావుతన్.

2044

భాగవతము, స్కం. 6 పద్య 804.

చ. ఒకమఱి యుద్ధగింప విలఁయోదకము ల్పయికుబ్ధి చిప్పవ్ర

చ్చుకొని మహాభృపీథిజన ఁ కూకరత న్మ్రయివెంచి వెండి క్రిం

ఱికిఁ గయివ్రాలు తత్సలిల ఁ నిర్మలధారవతః పరస్పర

త్ప్రీతికి నీయజాండమును ఁ జంగరుముంగఱఁగా నొవర్చవే.

2045

అముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 21.

ఉ. ఆపెనువెల్లిఁ దెగిల్లు మకఁరాకరమేఖల నీవు దేర్చి యు

ష్టేపదలంకవిభ్రమవిఁడంబినియా నిజదంప్రీఁ గూర్చు త

బ్రూచము దీపతంబగు సఖ్యోదహారోచన ! సప్త జిహ్వజ

సోమ్యపరిభాగ సూమలఁబయోచమమై విలయోపలభ్యాలన్.

2048

పాండురంగమాహావ్యము, ఆ 5 118.

6. హిమగిరిః కరుణోహముపజములతీర, లోమములుఁ బ్రళయాఁద్యులనరి కనుఁ
గవయు బ్రహ్మాండముఁ బ్రపంచుముటైపా, తాళముఁ దెకలించుఁదంష్ట్రయొప్పఁ
గ నరాహమూర్తివై ఁ కదిసి హిరణ్యాక్ష, గర్భనిశ్చేరివైఁ భూర్భువన్ను

వర్షయచ్చేదివై ఁ వారాహిమగ్నభు, గ్ననమంధరోద్ధరఁ గపరిమోది

గీ. వై జగతి “యతో దత్తస్తతో జయ” యను, వచనము నిజముఁ జేసినవర్ధమాన
కిన్ ! వైపంచనాన్ ! లక్ష్మీసచాన్, రక్షణపరాయణుండ ! నాఁరాయణుండ.

యక్ష్మజీవరిణయము, స. భ. ఆ 4 పద్య 104.

మ. ఖిక్వద్యుహిరణ్యదైత్యపారశోఃగ్రిచక్రియాకల్పరో

ద్ధరణాంభోజభవాండభాండచనాఁగ్నీకృతస్త్వస్త్వ

ద్వరపిండ్లోచనుమేరుమంజితదిగంఠక్షోణిచక్రావృన్

ర్భరశంకాకృతఁష్ట్రైకాంకురకిటి ఁ బ్రహ్మాంబ వీవే వారీ.

2048

యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 8.

జ. మురిపుభీతిచే దెగదుఁచున్ ఖణివాసము డాసియున్న యి

ద్ధరణి సముద్ధరింప నిఁగింతునిమృరభీకరస్ఫుర

ద్ధరణికరక్షతిన్ ద్రవజఁగోటులమీటి కిటింద్రయాప మే

హరిధరియించె నయ్యజాన ఁ నంటుని నేళరణింబు నొంచెదన్.

2049

కృష్ణాభ్యుదయము, పద్య 51.

4. నరసింహావతారస్తుతి.

ఆ. నాఁ సఁహపైరుఁదారభావమునొంది, భునుహిల్యకశిపు ఁ ఖరనఖముల

ప్రచ్చిదీప్తమూర్తి ఁ వరలున్మసింహాత్ము, నాత్మభవుని భక్తి ఁ నాశ్రయింతు.

భారతిము, కాంతి. ఆ 2 పద్య 42.

క. మెచ్చి ప్రియభక్తునకునై, ప్రచ్చితి ఖరనఖముల హిరణ్యకశిపు న

య్యచ్చెరువు నృసింహాకృతి, యిచ్చుఁ దలఁచి తలఁచి కొలుతుఁమేము నిను హా

హరివంశము, పూర్వ. ఆ 8.

మ. అతిగంభీరహిరణ్యదైత్యహృదయాహంకారకూపోదరా

పతిరస్పర్ధరమానువర్ణకలశఁప్రత్యుత్థతిప్రక్రియా

యతేపంచాంగుశలోహాయంత్రమగునీ ♦ హస్తంబువర్ణింతును

ద్ధతకంకధ్వనికుంఠతారిహృదయోత్కంఠాన్మకంశీరవా.

2052

శృంగారవైషధము, ఆ 8 పద్య 123.

చ. అడవుల సంకటస్థలు ♦ నాజిముఖంబుల నగ్నికీలలం

దెడలుల నెల్ల వాకు నుతి ♦ కెక్కంగ దిక్కుగుఁగాక క్రీన్మసిం

హుండు నురశతుర్యుమాధపవఃథోగ్రుండు విన్నురితాట్టహాసన

క్షుగ్రుండు ఘనదంప్తిపావకవిధూతదిగంతరుఁ డప్రమేయుఁడై.

2053

భాగవతము, స్కం. పద్య 303.

మ. అనురేంద్రాశయకుండికాచ్ఛరుధిరఃప్యాప్తస్వకచ్ఛాయఁగాం

చినుమద్యత్పత్రిసింహమత్సరమిశఃచ్ఛేప్తన్ దదుద్దామదీ

ర్ఘసటార్ఘాటముఁ బెల్లగించుగతి నాంశ్రక్రేణిఁగిన్మంఠెరం

జాసితక్షూరభవన్నఖానకులుప్రోచున్మర్త్యపంచాననా.

2054

మ. మునుమున్ బెల్పును దూఱఁదూఱుమఱి కెంఁపున్వెండియుందూఱగం

దనగాయంగల నల్పుఁదోఁపనఖకోణశ్రేణిచే విక్రమం

బునవాఁడుగృతఁగొన్నయట్టి విలసన్మూర్తిత్రయీతేజముం

గొనులీలన్విదరింపవేయనురవఃక్షోభిత్తి మిథ్యాహరీ.

2055

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 22, 23.

చ. అలఘుజగద్విషద్విషఘటాంకుశకాతనఖాంకురాగ్రలాం

గలములమున్ను నీవనుర ♦ ఘస్మర ! వైరిభుజాంతరాశఙ్గాం

గలమహిఁజాలువట్టివయిఁ ♦ గ్రమ్మెడు నెత్తురు నీరువెట్టి యం

దలఁక బెక్కిరి పూర్తి కలఁమాంకురమింద్రిరమాఫలాధిపై.

2056

పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 59.

సీ. ఎంతఁ జదివిన రఘవంతుకులాచార, ధర్మ మెఱుంగడనితనకుమార

కుండయిన ప్రహ్లాదు ♦ నొడిసిపట్టి తెగన, అకపచ్చినట్టి హిరణ్యకశిపు

కట్టెడుట నినుపఠకంబము పటపటఁ, బగులబొగ లెగయ ♦ భగభగ మమ

పెనుమంటఁ జిటజిటఁమనుమిడుఁగురులు బ్రహ్మాండము నిండ బ్రహ్మాదులు గడ

గీ. గడ వడఁక నల్లడ లడలఁవెడలి కెవ్వ, నార్చి రిపునేర్చి పలు నేలిపట్టి క్రీన్మ

సింహ ! వైకుంఠనాథ! లక్ష్మీసనాథ! రక్షణపరాయణుండ! నాఁరాయణుండ!

రుక్మిణీపరిణయము, స. భ. ఆ 4 పద్య 105.

మ. సదసత్సంశయవాదభేదనపరిశీలారంభశుం
 భద్రయస్తంభనిగుంభితాత్మనుఖచిత్రప్రహారగుర్వత్యయా
 స్పష్టదోషాన్వరవిచారలోకపదసంఘటనార్థనిర్ణయే
 త్విదృశభూతియంగప్రభావస్పహరి ♦ బ్రహ్మంబ పీవే హరీ. 2058
 యామినీపూర్ణతిలకాదిలాసము, ఆ 8.

ఉ. ప్రోదిచెడన్ పిరణ్యకళిపుకృతుభుగ్రిపురాట్టుతారగా
 రాద్యతవక్ష మగ్గినఖిరప్రకరంబుల గుచ్చివచ్చి ప్ర
 హ్లాదున కేదయానిధి పితాతాపహుండయ్యై నృసింహమూర్తియై
 యాదనుజవ్రజాంతకు నశనంతుని నే శరణంబు నొందెదన్. 2059
 కృష్ణాభ్యుదయము, పద్య 52.

మ. చటులన్నార్తివిశంకటప్రకటనోస్సారస్కురత్నాప్రిమో
 ర్మృతీతస్తంభవినిర్గమోద్భటమహాదీప్యన్నసింహాకృతిన్
 పటుబాహుబలుండో పిరణ్యకళిపున్ ♦ భంజించి ప్రహ్లాదమూ
 త్కటనద్యక్తిరమన్ గృహించుగతిసన్ ♦ గైకొమ్ము లక్ష్మీశ్వరా. 2060
 యక్ష్మిణీకల్యాణము, జ. వేం. రం. ఆ 4.

ఉవాచనావతారస్తతి.

క. వామనరూపంబునను, ద్దామబలున్ బలివడంచి ♦ త్రైలోక్యాతి
 క్రామతశేర్చిన యద్భుత, ధామంగ్రాంతాత్ముఁ దలఁతు ♦ దామోదరునిన్.
 భారతము, శాంతి. ఆ 2 పద్య 43.

క. వామనరూపంబున నీ, వామెయి బలివేడఁ జనుట ♦ యటమీడ మహా
 ద్దామమహిమ యటఁజూపుట, దామోదర మాద్యశులకుఁ ♦ దరమె సుతింపన్.
 హరివంశము, పూర్వ. 8.

గీ. భోగి సహవాససంబంధములు భజింతు, భువనదారహస్తంబునఁబోయమసుమ
 రెంటమాటల బలిఁ బ్రతాపించినట్టి, దంభవామన మామనస్తాప ముడుప. 2063

మ. తతీనాక్రాంతసమస్తలోకబలితైత్వధ్వంసి యోదేవ నీ
 యజుకాబుద్ధతి రామమండలము బ్రహ్మాండంబుతోనొత్తినం
 గుఱుగు జ్ఞించెడనంది బిట్టరలు వఘ్నోరాహినీయంఘ్రికిన్
 గిలుఁజెప్పెనవిధంబు నామనములోఁ ♦ గీలించినట్లయ్యెడున్. 2064

గీ. తిరిగెనుట జాంబవంతుండు ♦ దేవసీకు, దైత్యబంధనవేళఁ బ్రదక్షిణంబు
దద్భ్రమిచక్రవలయంబు ♦ దంభవటుక, యుచితబంధనరజ్జునై ♦ యుండుకున్నె.
శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 124, 125, 126.

క. పటుండు సమాశ్రితమాయా, పటుండు బలిప్రబుగశోభ ♦ నప్రతిఘటనో
ద్భటుండు త్రివిక్రమజేవుండు, చటులస్థలమందు నన్ను ♦ సంరక్షించున్. 2068
భాగవతము, స్కం. 6 పద్య 302.

మ. బలిదైతేయ భయాంధకారభరిత ♦ బ్రహ్మాండగోపంబులో
శులఁ బైమండెడు తత్ప్రతాపమయదీప్తజ్వాల డింద న్నడుం
దలమై మింటికి గ్రక్కున న్నెగయు నుద్ధృతస్మహాచ్ఛాయనాఁ
గలసీలాంగము శింశుమరమొరయంఁగాఁ బెంపవే వామనా. 2067
ఆముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 24.

క. దండితబలివై జగములు, నిండఁబెరుగుచున్నవేళ ♦ సేయడుగున భూ
మండల మతినూత్నైక్యతిఁ, గొండిక మచ్చయునుబోలెఁ ♦ గొమరొందు హరి.
పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 11 పద్య 80.

నీ. అదితిశత్రువునకు ♦ “సంగువమాత్రఃపురుష”యనువచనము ♦ రూఢిసేయ
వామనమూర్తి సశవతరించి వడుగనై, గొడుగు జండెముఁ బచ్చగోచిపంచె
పంచశిఖలు మాంజి ♦ పాలాశదండము, కృష్ణాజినము చెంబునిట్టివేష
మమర“నణోరణీయాన్మహతో మహీ,యా”నన్న వేదవాక్యము ప్రసిద్ధి

గీ. వడ బలికడను బుడమి మూఁడడుగు లడిగి, త్రిభువనములాకృమించుచుద్ధిష్టువనిభ
జింతు నైకుంతనాథ! లక్ష్మీసనాథ! రక్షణపరాయణుండ! నాఁరాయణుండ!
రుక్మిణీపరిణయము, స. భ. ఆ 4 పద్య 106.

మ. కృతదీక్షాధ్వరదేశకాలఫలముఁ క్షిజ్ఞానసత్పత్ర
త్కృతిదానప్రదదానవేంద్ర విభవఁక్రీమార్థబుద్ధోద్భవా
మితతత్త్వజ్ఞ యశోలతాసముదయోఽస్త్రేష్వవేషోత్సవ
వృతసంపర్ధిత విశ్వకాశ్వతపటుఁబ్రహ్మంబ వీవేహరి. 2078
యామినీపూర్ణతిలకావలీసము, ఆ 6.

ఉ. వేలుపుఁబోలెను నేలుట కఁవేలపులీల పాసంగ వామనుం
డై లఘురీతి నబ్బలిగ్మహంబునరేగి త్రిపాదమాత్రమి

అనియిచ్చి యేమియును * సేర్పబోయిన మూడులోకముల
మీ హరించె నాహరి నశించును నే శరణులు పొందెదన్.

2071

కృష్ణాభ్యుదయము, పద్య 53.

మ. పటులీలన్ జనునెంచి యంతట మహాప్రవృత్తింపసంపూర్ణ పృ
థ్వీలపింగిద్యుతిచే నెరిగి బలిష్ఠత్యాశీశభాస్వచ్ఛిర
స్తటిసైబాంధ్రనివోక్తి స్వరమ నిశ్చుంగన్మచరదాన నన్
పటులీలంగయికొమ్ము వేగ వను దేవత్యాధిరాజాత్మజా.

2072

రక్తిశీకల్యాణము, జ. వేం. రం. ఆ4.

6. పరమరామావతారస్తుతి.

అ. పరమరామండనగ * భవ్యంధులమదగ్ని, మద్భవించియిరువ * దొక్కమాటు
మనుషపరులనెల్లగునిమిసతోధాత్ము, నదికభక్తి కార్జ్య * నాశ్రయింతు. 2073

భారతము, శాంతి. ఆ 2 పద్య 44.

గీ. కరుణచేతులకొవ్విన * పీరుల దుగ్గింప, నుర్వివేగువో నిర్వదియొక్కమాటు
రాజప్రోవుల నులువన * రామమార్తివై ననినుఁ జెప్పదురు మునులదిదేవ.

హరివంశము, పూర్వ. ఆ 8.

క. రాముండు రాజవైకవి, రాముండు భృగునత్కులాశీరాముండు సుగుణ
స్తోమాండు నను రక్షించును, శ్రీమహిలోన్నరుండు నదిశిశిజరములందున్ . 2075

భాగవతము, స్కం. 8 పద్య 305.

గీ. డుర్బ్రజాతికి నీవేయికారణంబు, దర్శితులంబున కదియ నిధాన మయ్యెఁ
గారిణమునందె విలయంబు * గార్వమునకు, ననుటయుచితంబుగా దెరామావతార.

శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 127.

మ. శమిశక్తిగ్రాహత్రనేర బలపన్నావేశ నీకీర్తిహం
నమః క్రించన్ముటతావకాంబకనుషింజాంగంగ నీక్షించి వ
న్నమరా నంచలునందనేడుఁ జనునిశ్చన్నాటితచ్చేష్టవా
యమిఁ దిర్భక్తిదా గతానుగతికంఠాఁగాకురారి హరి.

2077

అమక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 25.

గా. మాతృకతోరకంతబలమాద్రగళద్రుధిరారుజాననం

దై త్పరకొత్తుగోపరసుహంసికి మేఘ యొసంగవే రిపు

క్షౌతలనాథ మేచకకఁచాకుచహారమృణాళనాళసం
ఘాతము నూతనైణమదఁకర్దమవద్దన సంప్రభూతమున్.

2078

పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 61.

మ. జరతాభావ మహాతరూపమవపుఁక్కాఖాసహసాంగింకుర
త్పరిశంకావహచామబాహుజమలోత్తంసప్రశంకాతివీ
రరసావేశరనైకఖింశతికపఁర్యాయాపహ్నిన్విశ్వరా
ట్పురకుస్వీకృతమార్గభార్గవపరఁబ్రహ్మంబ ఏవే హరి.

2079

యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 8.

సీ. జమదగ్నిగర్భవాఁసముదఁ బుట్టి వివిధవిద్యాతపాధనుఁర్విద్యల కధి
పతివై ప్రబలి“ఇదం ఁ బ్రాప్త్య మిదంక్షేత్రమ్”, మనిమునిరాజచిహ్నములకావ
చాపనైపుణిఁ జూపి ఁ పాపభూపతుల శ, తారికతోరకుఁతారధార
సన్సధారాద్రవాహములు గా శతధా స, నాసగ్ధా ఖండించి ఁ యానదులను
గీ. దర్పణముభూమి భూదేవఁతార్పణముగఁ, జేసినపరకురామవేఁషి వని నిను భ
జింతు పై కుంతనాథ! లఁక్ష్యసనాథ!, రక్షణపరాయణుండ! నాఁరాయణుండ!
రుక్మిణీపరిణయము, స. భ. ఆ 4 పద్య 107.

చ. క్షీతిపతులం బరశ్వధముచే వధియించుచుఁ డక్షీతీశ్వర
క్షతజలంబుచేతఁ బిత్తుకర్మ మొనర్చి తనర్చె నెవ్వఁ డ
వ్వితతపరాక్రమావరు నఁవేలవిభావిజితచక్రిభాకరున్
హతసతపాపసంతతిసంతతుని నే శరణంబు నొందెదన్.

2082

కృష్ణాభ్యుదయము, పద్య 54.

మ. నతసంరక్షక తొల్లి భార్గవకులీనఖ్యాతిచే నేకవిం
శతివారంబులు మ్రోహయప్రముఖరాఁజవ్రాతమున్ ద్రుంచి యం
చితదోశృక్తి త్రిలోకసన్నతజయఁగిఁగొన్నమాడ్కిం ద్విష
త్ప్రతిఁ మాన్చి ననుంగ్రహింపుము జగత్ప్రభాత వాటిల్లఁగన్.
రుక్మిణీకల్యాణము, జ. వేం. రం. ఆ 4.

2083

7. రఘురామావతారస్తుతి.

క. శత్రుత్వం గొలుతు దశరథ, పుత్రున్ శ్రీరామఁ డనఁగఁ ఁ బాలించినదేవున్
శత్రుభయదు రావణు నొక, మాత్రిందునుమాడినట్టి ఁ మధుమాదనునిన్. 2084
భారతము, శాంతి. ఆ 2 పద్య 45.

చ. నిఠిపితి నేతు వల్లి నవిఠిసీతు దశాన్య సబాంధవంబుగాఁ
గలకామునం బ్రదీప్తచటుకాండములం గడతేర్చి తెల్లవా
రలకు వినంగఁ జెప్ప నశ్శరామము సీతఃసరామజన్మయం
గళగుణవై భవంబు బహుకల్యణపంకపయోధి మాధవా.

2084

హరివంశము, పూర్వ. ఆ 8.

సీ. తమస్వజించినవిధాంతకుఁ బూర్వరాముండు, లీలాభ్యుపసహస్తలేఖనముగఁ
దనవిశ్వభూషణాశ్రయముతోడ ఖరదూషణచ్చిదాకేరియశ్రయము నొందఁ
చున్నఁ జింతించునధ్యాత్మచేదులు రావణాసీకహృన్మోహమాసపడఁగఁ
దనభద్రవారఁ ద్రెంచునశంబుకునికీర్తి, కడలికంబుకడంఁకంబు గెలువ

గీ. దివ్యనామసహస్రప్రతినిధి యనఁగఁ, దారకప్రహ్లాదునఁ రచఁపేరు మెఱయ
నతిశయిల్లిన సీసప్తమావతార, మహారహంబును వర్ణింతు నాదిపురుష. 2085

సీ. జనకాజ్ఞకును లోకజనవాదమునకుఁగా, సుప్రీజయగు లక్ష్మీహృద్గించి
తజానిఁ బుత్తునిఁజేసిఁతట్టి నెయ్యముపొంటె, నజానిపాత్తునిండెనై యవతరిలితి
ధాత్రి నిక్షుకుసంతతినుద్భవంబొంది, యాశ్రయించినవారికమృత మిస్తు
వాలాయముగ విశ్రవసుకూర్మికన్నెకు, విశ్రవస్త్యకుగూర్చు వేడ్క పడితి

గీ. పెద్దకాలంబు వానితి ప్రియవధూటి, ననుజానొకనాఁడువాని దేహంబుదొఱగి
తెవ్వఁడెఱుఁగును నీచందఃమిట్టి దనఁగ, రాజతానేకగుణధ్రురామభద్ర. 2086

గీ. కామసమ్మహితకాంచంభూతమునకు, వగచి సీచాటుకపచెంచువానిఁగినిసెఁ
గాతుమహితయగువంతిఁగన్తి పలుచ, ననుజాఁ బురికొల్పిని పుంజను నెరామ.

శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 128, 129, 130.

సీ. తాటక మర్దించి తవసీజన్మముఁ గాచి, హరువిల్లు విఱచితి ధైర్యమున మెఱసి
ప్రబలులైనట్టివిరాధకబంధోగి, ఖరదూషణాది రాక్షసులఁ తునిమి
హాసరవిభు నేలేవాలిఁ గూలఁగ నేసి, జలరాశి గర్వంబుఁ జక్కఁజేసి
నేతువు బంధించిదేరి రావణకుంభ, కర్ణాదివీరులఁ గడిమిఁ త్రుంచి

గీ. యలవిభీషణు లంకకుఁపదిపుఁ జేసి, భూమినుతఁ గూడి సాకేతపురమునందు
రాజ్యనుఖములుగైకొన్నరామవిభుండు, వరుసననుబ్రోచుచుండుబ్రాహ్మసగతుల.

భాగవతము, స్కం. 8 పద్య 306.

మ. పవిత్రారావతనంబుఁ గైకొనని యపౌలస్త్యమైపప్తధా
తుప్రలంధూఁ బరిశ్రవంబునకున్వోగించెనా పప్తసా

లవిభేదరహిణిని నిర్వృతజనశ్చ చన్నప్తి యుక్తమృదు

జ్వలనాస్త్రం బాసంగుక్ సిరుల్ రహకులస్వామి కమాద్యభా ! 2080

శీ. న్యందనస్థితచౌజుత్తజాడ్యకృజ్జంఝామహుప్రభుస్సౌత్కృతములు
క్రవ్యాశిరాడ్డాత్రతకనదస్పగ్రాహన, న్ముటశల్యహవ్యభుకూప్తకృతములు
యోధవర్మితవృత్తుభూత్కృతినిజహా, సాలాశ్మకృతము హుస్సౌత్కృతములు
పరితోగ్గిరతుకకంబంధభారభృకార్తి, భగ్నయోగః కణింప్రభూత్కృతములు
గీ. క్రాంతరధ్యనిరంతరచ్చాయదములు, దివ్య తాపకకాద్యుతోత్పేరితములు
కలవము లడంచుఁగాత లంకాభురాంగ, కాంచరచరత్కలంబకకంబకములు.

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 26, 27.

శ. వారుణబాణపాశమదధారలుగాఁగఁ గానిదిసార్థమ

ర్వారణరాజాగొల్పి దశవక్తముఖాంబుజవాటిఁగూల్చి బృం

తారిక హృత్సరోజములు యదావనచేసి వికాపచూసరా

కారతనొందఁజేసిన ప్రంగల్భత నీకతకున్ దగున్ హరి.

2091

పాండురంగమాహావ్యము, ఆ 2 పద్య 82.

శీ. మార్యపంశము పతీఘడ్ధనుని దశరథుఁడు కుమారమనోఽఘఁ డని భరత

లక్ష్మణశత్రుఘ్నులకు నన్ననైపుట్టి, సాంధ్యచాతుర్యసౌకుమార్య

శౌర్యస్త్రాస్త్రదార్యవీర్యనత్యైచిత్య, గాంధీర్యకర్తృమకర్తృమన్య

ధాకర్తృ మతిపమార్థతనత్తైఘ్నము, ఘటనాపటియస్త్యైఘ్నమయశస్త్య

గీ. సౌఖ్యశఖ్యదయాముఖ్యశాలి వైస, రాముని సరాముని దయాభిరాము నిను భ

జితు వైకృతనాథ లక్ష్మీప్రపాద, రక్షణపరాయణుండ వారాయణుండ.

రుక్మిణీపరిణయము, న.భ. ఆ 4 పద్య 108.

మ. సవళ్ళెద్భక్తవిశిష్టదౌప్యచిరనూత్నత్యేశనమేళనో

ద్భవసంపద్యశబ్దభోద్రతశిభోద్వామానలభ్రాంతికృ

ద్భవసద్విద్యేశకంకంపదశనప్రాత్కంఠితాకుంఠవై

భవనిర్మలఘోరౌఘరాఘవపరిబ్రహ్మంబ పీఠే హరీ.

2093

యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 6.

శీ. మిత్రకులండ్లవై యింఁచి లోటకఁద్రుంచి, మునియాజ్ఞమారీచఘననుబాహు

లమగొట్టి యజ్ఞపాఠలప మొనర్చి యపొల్వఁబోషించి జనకుని యపురివిల్లుఁ

దునిమి నీతనుగొనిజనకాజ్ఞ పనికేఁగి, యాలినిగోల్పోయి వాలిఁ గూల్చి

కళినిగట్టి లంకాపురికేఁగి రావణుఁజంపి యల విభీషణున కలది

209

3. గాఢము నొసంగి సీతాశ్వులకే వ్రువపుడు, పుష్పకంబున నిడి గొనిపోయి నట్లు
 కృష్ణుని బారిచి కేస నొన్నిపుడు నీదుస్వయంబున నిడికొనిపోవనుము కృష్ణుని.
 దుక్కిణీకల్యాణము, జ. వేం. రం. ఆ 4.

4. నానది కేయకప్రయం చక్షురప్రపరాక్రమణముడై త్రిలో
 వివిధములం గలుగుకృత్య సేవవిశేషధర్మవి
 ద్రాగణ రావణుని సడమఁచుం బొనరింపుచు రామనామమం
 డై విలసిల్లి నా నును నొనంతుని నేశరణంబు నొందెదన్. 2096
 కృష్ణికశ్యామము, పద్య 50.

శ్రీబలరామావతారస్తతి.

5. హలమునుబధరుని గరుడా, నిలయహృదయుం ముకాపిఁజేయు సీతాంగున్
 బలద నిభాంబరుని పుచిం, దలఁతును గోవిందు శౌర్యధనుఁ భోగాత్మున్. 2097
 భారతము, కాంతి. ఆ 2 పద్య 46.

6. కుమరు బాంధవ కేవలీశ్వరమణ భద్ర, కామపాల శరణేష్ఠుఁ ఁ గౌరవర్ష
 త్రిజగతీలోచనోత్సవఁ జేవనీకు, నందమై యుండు నీలాంబకరాకలనము. 2098

7. బలరామకృష్ణసంజ్ఞలఁ, డెలుపు నలుపు నైన దివ్యఁ తేజంబులతో
 నిలమిండు నవతరించిన, జలజాక్షుని నెఱులు శస్త్రసౌరభ మొసంగున్. 2099
 శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 136, 137.

8. షీతిహలకృష్ణి బుట్టి యడఁగన్ షీతియంచున సీతయంచు ద
 ర్శతి విరహార్తిపాండిమముఁ చాలించి రామశరీరమెత్తి యీ
 షీతి భవవక్రియ నృగుడఁ జెందఁగఁగాక కలిందజాతట
 షీతి మనఁజేటికొక నూలముచే మఱి నీ కవశాత్మతన్ హఠీ. 2100
 ఆముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 28.

9. వికటోత్తంభిత సీతభోగపటలీ ఁ విన్నూర్తి మన్నూర్తి కం
 చుకవిశ్రాంతభయనకంబు వికృతాఁశుజ్యేష్ఠ మన్నిచ్చటా
 వికట్రూణినిరీక్షణంబు నగు నీ ఁ చేపంబు కేషునకా
 వికళన్ గ్రాలదె క్రోలదే నమదవైఠిప్రాణవాతూలమూల్. 2101
 పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 83.

10. ప్రియకృత్సూర్యభవాగతద్వితయ కీర్త్యన్నూర్తిమూర్త్యంతరా
 శ్రయగాత్రద్యుతి సేత్రకల్పకలహద్రామావతారాపిత

ద్భయరూపాపయశోపహ ప్రకృతి సీతాదర్శనోపాయ ని
ద్భయలీలాహల సాధనోజ్జ్వల చరఃప్రవృత్తంబ పీతే హరి.

2102

యామినీపూర్ణతిలకాపిలాసము, ఆ 8.

ఉ. హంసబకాఘంకంసనరఃకాది నృశంసవతంస సంఘ వి

ధ్వంసన మాశరింప యక్షువంశమునం జనియించె గృష్ణుడై

హంశవచచ్ఛవిద్రవితఃచాబ్జరుచి చరచురాన్యుఁ డెవ్వఁడా

హంశసమున్లసద్యః నశనంతుని నే శరణంబు నొందెదన్.

2103

కృష్ణాభ్యుదయము, పద్య 57.

మ. ధరణీకాంతభరంబు మాన్పుటకు నీ ధాత్రీస్థలిన్ దేవకీ

వరపుత్రిత్యముఁ దాల్చి మించి త్రిజగద్వాహమనోహరి నుం

వరరూపంబుననున్న నీదు ఘన సౌందర్యంబు వీక్షించి యే

తరుణుల్ నిన్ను వరింపకుందురు ముకుందా! కృష్ణ పద్మేక్షణా!

2104

రుక్మిణీకళ్యాణము, జ॥ వే॥ రం॥ ఆ 4.

9. బుద్ధావతారస్తతి.

గీ. బుద్ధ, సేగట్టిహృదయ సంపుటముఁ దాకి, కుంతితము లయ్యె మరునంపఁజోల లెల్ల
మొద్దున్నోయికుదా యిల్ల ధ మురవిరోధి, యలదు లెల్లను వర్తులాన్యంబు లయ్యె.

గీ. ముఖ్యచతురాననుండ వీవు ధ మునిశరణ్య, శౌణచతురాననుండల ధ కమఃభవుఁడు
నీవు సర్వజ్ఞుఁడవు బుద్ధుఁడవ నిజము, శంభు సర్వజ్ఞుఁ డనుట లాక్షణికవృత్తి.

శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 138, 140.

మ. తరుణత్వత్సత బాణపంచకమునం ధ దైత్యాబలాశ్రేణితః

ద్వరసందోహము యుష్మదాత్మకజరద్వాణంబొకంట నైడన్

ద్వరఁగావించితి వేటికో యహహ బుద్ధంబయ్యె నీభావ మ

తరుణీకీలతమత్ర మేరికి నసాధ్యంబౌటఁగా శేషవా.

2107

ఆముక్తమాల్యద, ఆ4 పద్య 30.

చ. ప్రతిదినకేశయంఛనపురాయిడి నెట్టన బట్టఁగట్టి పైఁ

బుర్రపురమంచునున్న కుటుంబోడతలన్ ధరియింప నోడియున్

పతముగ సొమ్ముగాన నిడఁజాలవుగా శిఖిపింఛనల్లి సౌ

గతమతథుర్య! దావిఁ గటిఁ ధ గట్టుము పుట్టుము మిన్న కేటికిన్.

2108

పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 64.

- శీ. త్రిపురైత్యులను మిత్తికి బుట్టెఁ జేయఁ దలఁచి తదీయాంగనఁ ♦ తయతిజ్ఞంభ
కుచకుంభపరిరంభ ♦ గుంభసరంభాత, రుస్తంభగుంభదూఁయఘనజఘన
ఓంబలిందాధర ♦ పీడనతాడన, దంతక్షతనఖక్షితప్రమఖ ర
తుల నతులగతులఁ ♦ గలసి మెలసిఐల, పిత తద్యోతక్షతఁ ♦ జేసి చేసి
గీ. కంటిగొంటమ్మై ముంపు ♦ గంటకతి, పురచదులఁ గాల్చికాల్చిన ♦ బుద్ధిఁగణన
మృద్ధ! నైకుంతనాథ, లక్ష్మీననాథ, రక్షణపరాయణుండ! నా♦రాయణుండ.

రుక్మిణీపరిణయము, స. భ. ఆ 4 పద్య 119.

- మ. త్రిజగద్విత్తిపురాశ్రయవాక్రితకుల ♦ స్త్రీలోకలోకోత్తరా
త్మజత ప్రాగ్వైత భంగనంగర సమర్థస్పృహస్వాధ్యమ
వాజుసహృదయ ధర్మకర్మబలనిర్భయత్పూర్ణా వైతన్య దా
ర్ఢ్యజయాచ్ఛిన్నవిశుద్ధ బుద్ధితమ భృ♦ద్రవ్యమాంబ వీణే హరీ.

2110

యామిసిపూర్ణతిలకామలానమ, ఆ 8

10. కల్కల్యవతారస్తుతి.

- క. కలకాలచరితధర్మము, నిలపంగలయట్టి విష్ణునిం గల్కాత్మల
దలఁతుఁ దురగావాహను మే, యుల నెల్లం గీటడంచు ♦ కుభచారితున్. 2111
భారతము, కాంతి ఆ 2 పద్య 48.
గీ. జ్ఞానకర్మేంద్రియాపాధి ♦ సంప్రభూత, దశమహాకల్కనీహర ♦ దశశతాంసు
దశమదివ్యావతారు నత్యంతనియతిఁ, గల్కిదేవుని నినుఁ గొల్తుఁ ♦ గీటభాఠి.
క. విశ్వవ్యాప్తయశోని, త్రైశ్వర్యసమృద్ధి విష్ణుయశుడను నామం
వీశ్వర కల్కిసమాహ్వయ, నిశ్వసదర్శమయి చెల్లు ♦ నీజనకునకున్. 2113
శృంగారనైషధము, ఆ 8 పద్య 141, 142.

- కా. ఘోరాపారమహాఘవంచకముఁ జెక్కుల్నేయఁగానేర్చ నా
ధారాపంచకధావనం జెలఁగు గంధర్వంబుఁ ద్రొక్కించుబల్
పీరంపున్నఱరాతు కీటకశరాశీ వారవాణీభవ
ద్దోరుద్భావిత కృపాణికాద్వితయ విద్యుద్ధ్రంభి నిం గొల్చెదన్. 2114
ఆముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 31.

- చ. కలి హిమనేశ శోభనపుఁ ♦ గమ్మవిరుల్ నకలంబు ముల్చి భూ
వలయవనంబుఁ గప్పికొని ♦ వర్తిలు జాడ్యపుట్టిఁ దో పర్యగాఁ

నలకుట కారులీల భవదాగమనంబటఁ గల్గ రోపపా

టలమగునీ కనుంగడల ♦ డాలునగున్ జిగురాకు నాకృతిన్.

2115

పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 11 పద్య 65.

సీ. కలియుగాంతమున దుష్కర్మరముష్కరతురుష్క, చండాలపతితపాఁడమండ
లీమండితాఖండ ♦ భూమండలముఁజూచి, కమామృపర్ణార్ణ ♦ తామ్రపర్ణి
తటమున బ్రహ్మవిద్రాహునికుఁ బట్టి, వై పుట్టి యుత్తమా ♦ శ్యాధిరూఢుఁ
డమయిజోడుఁదొడిగి ♦ డాలుకత్తి కమానుఁ, బూని పూనిక మీఱఁ ♦ బుడమిఁబుట్టి
గీ. నట్టిదుష్టలఁ బుడమిఁ జెండాడ నున్న, కలికిమూర్తి! గుణనూర్తి ♦ కలితకౌర్య
కీర్తి! వై కుంతనాథ, లక్ష్మీకృష్ణనాథ, రక్షణపరాయణుండ! నాఁరాయణుండ.

రుక్మిణీపరిణయము, స. భ. ఆ 4 పద్య 111.

మ. ఆనకృష్ణేచ్ఛచ్చయుత ప్రపంచకృత పంచాక్షరతామిసృతై

జపధారాగతి పంచకన్సర దుహంఛతృంచ కళ్యాణికా

శ్వసమారూఢ భవత్కరాని రుచివిజ్ఞాన ప్రతీపారం ని

ర్వ్యసనాంతకరణప్రదీప కలికి ♦ బ్రహ్మాంబవీవే హరీ.

2117

యామినీపూర్ణతిలకాచిలాసము, ఆ 8 పద్య 113.

ఈ. చండతరస్వయాశ్రుడయి ♦ సర్వసుఖాపహసత్క్రియాంగనా

మండ కలిపభ్రావ కలుషస్వకులాశ్రమధర్మమండపా

మండ విఖండనార్థము బెంపం గొను నెవ్వఁడు కల్పిభావమ

య్యండజరాజవాహను నశనంతుని నే శరణంబు నొండెదన్.

2118

కృష్ణాభ్యుదయము, పద్య 58.

॥ క షావతారస్తుతి.

మ. యదువంశంబున వాను దేవుడన వ్రీడాధంబు జన్మించి దు

ర్మదైత్యావలిఁగూల్చి పార్థనకు సాధరణ్యంబు త్రైలోక్యస

మ్మదహరంగ నొనర్చి దేవముని సహ్యానోద్ధృతిన్ భూభరం

బు దొలఁగించినచక్రి వంబురుహాఘం గొల్లఁ గృష్ణాత్మునిన్.

2119

భారతము, శాంతి. ఆ 2 పద్య 47.

చ. నలువలికన్ను నీకు రవివారిజలోచన చందురుండు దా

నలినయనంబు; కర్ణుఁడును ♦ బార్థుఁడుఁ దల్పియనందనుండుఁ ద

యెల్లజుడు; వీరికంబోకనితోడ గలహింస సహించితెట్లాకో ?

మనది లోచనామ్రమును * వామద్వగజ్జము వేతె యమ్యతా.

2120

శృంగారవైషధము, ఆ 8 పద్య 133.

ఉ. ఆయత యువృదాకృతి కలరాగ్రనగాంచలవాంతవారిధా

రాయుత చంద్రకాంత పలకావళిచింతయై వెలంగ నా

రాయణమూర్తి మత్స్యచఢశ్చక్రముచే బరిరతు గాంచె నా

నో యదుపీఠ పృష్ఠి బసిత్యూహదః బ్రోవచె నవ్త రాత్రీమురే.

2121

ఆముక్తమాల్యద, ఆ 4 పద్య 29.

శీ. ప్రిహ్లాదు గన్నచక్రబ్రహ్మమూర్తివై, యాద్యంత శూన్యండోపయ్యో ధర్మ

సంస్థాపనార్థాయశంభవామి యుగే యుగే యటంచును దేవశీతనయుండ

వయ బల రామనళహాయుడవై శివ, రక్షణమును దుష్టశీతణమును

సలుపుచు రుక్మిణి * సత్యభామ నుదంత, భద్ర కాశిని జాంబవతి మిత్ర

గీ. వింద లక్షణయునుబడాశ్వేలనూర్పు, రంగనలు గొల్ప వెలయుకృష్ణాహ్వయద్ర

సిద్ధ! చైకుంతనాభ! లక్ష్మీనవాభ!, రక్షణవరాయణుండ! నాశరాయణుండ!

రుక్మిణీపరిణయము, స. భ. ఆ 4 పద్య 129.

ఉ. క్షీధర చక్రపాణి సరశీరుహపూర్ణసువర్ణ నేత్ర స

త్సాధిప గోపికామదన * శర్త్తమయాత్మిక దాసదాస ము

ద్రాధిని కంధరాగ మగధాధృతమోక్షనిదానయోగ వి

వ్యాధర రాజనాస్య వసంతత్పర సత్సరమాన్దవాంఛితా.

2123

యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 6.

క వి స్తు తి.

క. నాక్షాత్రమపర్జితతా, నాక్షిక్తమయ కావ్య హేమమండలగుత

రాష్ట్రసమకపుల నియమా, తృప్తుల వాల్మీకి కాళిదాసులఁ గొలుతున్.

2124

దశకుమారచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 9.

కా. సందీప్తార్కసమభ్రీకాసుజలదశ్యామాంగుఁగొల్పాభిల

చ్చందోబృందవిభాగుఁ బావనయశశంసోహువస్పందధీ

సందర్శించితు భారతాగమకథాశబ్దావు లోకత్రయ

సందహృక్తయం బర్రాశరసుతున్ * సర్వజ్ఞఁగిరించెదన్.

2125

మ. చతురోద్యస్తతివాతపోతకమహాసాంయాత్రికుండై తగన్
జతురామ్నాయపయోధుల స్మైలంగి భాస్వద్రోత్నముల్ రామన
స్నుతిరూపంబుగఁ గూర్చి విశ్వజగమున్ భూషించె నేధన్యుఁ డా
ప్రతిముఖ్యుండు ప్రసన్నుఁ డయ్యెడఁ గృపన్ వాల్మీకి మాకెప్పుడున్. 2126
మరివంశము, శూర్య. ఆ 1.

ఉ. భానురభారతాగ్ధముల భంగులు నిక్క మెఱుంగ నేరమిన్
గానట బీసఁజే చదివి గాధలు ద్రోవ్యతెనుంగు వారికిన్
వ్యాసమునిప్రణీత పరఁమార్గము తెల్లఁగఁజేసినట్టి య
బ్దాసనకల్పలం దలఁతు నాద్యుల నన్నయ తిక్కనార్యులన్. 2127
సృసింహపురాణము, పీఠిక. పద్య 9.

నీ. వ్యాస వాల్మీకి సంఘమువాక్కుధాంభోధి, లోలోర్మిపంతుల భోల లాడి
భట్ట బాణ మయూరభారతీ పంతుళ్ళ, సౌభాగ్యగరిమంబు సంగ్రహించి
భాస సౌమిలిక ప్రతిభాసముస్మైచ, హేలావికేషంబు నిచ్చగించి
మాఘ భారవి పహామకరంద నివ్యంద, మాధుర్యమునకు సమృద్ధము నొంది
గీ. కాలిదాసుమనంబులోఁ గాంచి మొక్కి రాజశేఖరుఁగవిరాగాఁ బ్రస్తుతించి
ధీరమతి నన్నపార్యుని తిక్కయజ్ఞ శంభుదాసుని గరమర్థి నన్నుతించి. 2128
శృంగారనైషధము, ఆ 1 పద్య 7.

మ. వనబాహు పమ వామలూరుతనయన్ భైష్టపాయశున్ భట్టభా
ణుని భానున్ భవభూతి భారవి నుబంధున్ చిల్లిణుం గాలిదా
సుని మాఘున్ శివభద్రుని మల్లణకవిన్ జోరున్ మురారిన్ మయూ
రుని సౌమిల్లిని దండెఁ బ్రస్తుతులఁ జేర్చొందున్ పథశృద్ధికిన్. 2129

ఆ. వ్యాసరచిత భారతామ్నాయ మాంధ్రభాషగ వోనర్పి జగతిఁ బొగడుఁగనిన
నన్నపార్యుఁ డిక్కనను గృతకృతు శంభుదాసు నెఱ్ఱసుకవిఁ దలఁతుభక్తి.
మనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 7, 8.

నీ. భువిఁ గవితాకన్యఁ బుట్టించె నెవ్వఁడు, బడిసాగమము లెల్ల నడపె నెవ్వఁ
డేమ నీవనుమాట లెనయించె నెవ్వఁడు, కోమలపదలీలఁ గూర్చె నెవ్వఁ
డనఘు తులాకోటి నలరించె నెవ్వఁడు, నిఖిలగుణంబులు నేర్చె నెవ్వఁ
డివకరసంపాప్తి నెనఁగించె నెవ్వఁడు, రహినించె నగ్ధగౌరవము నెవ్వఁ
గీ. బట్టి వాణిగురుత్వమహత్త్వశులు, ఘనుల బ్రాచీనవ్యాస కాలిదాస
బడిభవభూతి మాఘసత్కవిమయూర, భారవులభారవులనాత్మఁ బ్రస్తుతించు.

మ. మహి మా న్యాగసూకాసనుండు సృజయింపున గుండలీంద్రుండు ద
 స్మహనీయస్థితి మూలమై నిలువ క్రితాధుండు పోవు నృప
 మహులై సోముండు భాస్కరుండు వెలయింపున సాంపువాటించు నీ
 బహుళాంధోక్తిమయ ప్రపంచమునఁ దత్త్వాగల్భ్య మూహించెదన్. 2132.
 పనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 9, 10.

సీ. ఎవ్వఁడు మొదలఁ దా నిలకు భారతిడించె, దగభిగీరఘం డభిఁతఱినిఁబోలెః
 భగిమరకీటన్యాయభాతి నేకవిరాజు, వాగ్దేవిదానయై వన్నెకెక్కె
 పరపుత్రములమని నాణి యెవ్వనికై, వలచి నానాశ్లేషములకుఁ జిక్కె
 నెవ్వని వాక్యార్థమినుని ధాత్రికిఁ దెచ్చి, పేర్పితఁ గరములప్పించుకొనియె.
 గీ. నట్టి మహిమాధికులఁగొల్చి యభిలమునివ, వోసుపమకై భృతపురాఁకార్థనితతు,
 లనుఁగుఁదెనుఁగనుభవ్యదిఁవ్యాంజనమునఁ, గనుఁగొనఁగఁజేయు సాంద్రసత్త్వపులఁ
 సరసభూపాలీయము, ఆ 1 పద్య 8. (దలఁచి.

ఉ. ఏయెడ సర్థగౌరవసమ్మన్దియు శబ్దవిశుద్ధియుం దిరం
 లై యనవద్యతం బరగ నాంధ్రవచస్థితి భారతంబు రా
 మాయణమున్ రచించిన మహాత్ముల నాత్మఁ దలంచెదన్ జగ
 ద్దేయుల నన్న పాద్యునిఁ దిక్కనుధిమణి నెజ్జినత్కవీన్. 2134
 రాఘవపాండవీయము, పీఠిక, పద్య 4

క. పుట్టకుఁ బుట్టెడు వేళం, దిట్టపు నునుపచ్చి పుట్టఁతేనియచవితోఁ
 బుట్టె నన నమృతముట్టెడు పుట్టనినువు సత్కవిత్వములు వర్ణింతున్. 2135

క. ఇట్టాడరాని యాగమ, ఘట్టమునకు నడవ యచ్చుకట్టిన మునిరా
 ట్పట్టాభిషిక్తుఁ దపముల, పుట్టినెలవయిన వ్యాసముని వర్ణింతున్. 2136

గీ. వ్యాస వాల్మీకి ముఖమాక్తి వైభవముల, నేర్పుమీరంగ నిజకార్యభర్తలు
 సరసమానసముల నేఱుకపఱుచుకీర్తిధవుల నన్నయ భట్టాది కవులఁదలఁచి.
 పాండురంగమహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 10, 11, 12.

సీ. కారదోస్తేవంబు జగతి సందించియుఁ, బరమనారదమైతిఁ బరమనుకృతి
 సుపమైకధన్యుడై యొనరియు ననుపమ, ప్రఖ్యాతిఁ గాంచిన భవ్యచరితు
 ననమబాజాంకతఁనలరారియు నలిక, నేతుఁమెప్పించిన నిర్మలాత్మ
 ఘనశబ్దవిస్ఫూర్తిఁ తనరియు హంసన, మాగమక్రీడాఁచు ననఘశిల

గీ. మఱియు వగజితమనునన్యమాజయనకు, నక్షరామృతధారారఁపార్వణమున
 నామెతల విచ్చలునోవర్చుక నలఘుమహిమ, నెఱపినవిచిత్రసత్కృతనిలఁదలఁతు.
 చంద్రిభానుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 5.

సీ. ఘననామభవభుజంఁగఁగిహారంబెన్ని, హకతారంబునఁగఁగి మోగి
యలకాళిదాసుని ♦ యాద్యసన్నతిచేసి, దండివంశస్థవృత్తము ♦ బడించి
యల మయూరకుమారులకోతనంగితిమెచ్చి, బాణపుష్పనిలతఁ ♦ బగిస్తుతించి
భవభూతిశశికా ♦ భానురత్నంబెన్ని, మఱి భవంజయము పంపఁమతి నుతించి
గీ. పౌగ్ధిఁగాంచుకవిత్రయీ ♦ పఞ్చమహిమ, సార్వభౌమునిస్పృహ ♦ స్తరునికాంచి
భీమును త్రేభబలమును ♦ సోముహరిణి, నటులననురేద్యరుని పఞ్చపటిమఁ దలఁతు.
బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 1.

ఉ. ప్రీతరరామభారత విశేషకథాజలరాశిఁ వేలి య
స్తోకపదార్థరత్నములు ♦ దోరముగా బుధకోటి కిచ్చి ను
స్తోకరుయల్ దిగంతముల ♦ లోకములన్ బిగిసరించఁజేయు వా
త్మీకి పరాశరాత్మజాలఁమేటికవీంసుగిలఁ బగిస్తుతించెదన్. 2146
దశరథరాజనందనచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 7.

సీ. ఎవ్వఁడు సాహితీఁహేతుభూతుం డయ్యె, నెవ్వఁడు శ్రుతిచిక్కులెడలఁజేసె
నెవ్వఁడు కావ్యంబులెలదురొక్కనఁబూనె, నెవ్వఁడురసవృత్తులెలమిఁబఱచె
నెవ్వఁ డాంధ్రకవిత్వమిల వెలుంగఁగఁజేసె, నెవ్వఁడుతజ్ఞాతు ♦ లిరువు గొల్పె
నెవ్వఁడు శృంగార ♦ మిదియని తెల్పించె, నెవ్వఁడు పదశయ్య ♦ తర్పరించె
గీ. నట్టి వత్మికజునివ్యాసు ♦ ననఘు కాళి, గాసు బాణుని నన్నార్యుతత్కృతిపరు
వైపధాధారు పెద్దన ♦ నతులభక్తి, నరసి నేవెంతు ప్రార్థింతు ♦ నభినుతింతు.
శంకరవిజయము, ఆ 1.

సీ. వాక్యనిర్దితశేష ♦ వాల్మీకి వాల్మీకి, హరిభక్తియుక్తి ధివ్యాసు వ్యాసు
ఘనభాసకాళిదా ♦ సును గాళిదాసును, జారుచూధుర్య వాచోరుఁ జోరు
దివ్యేంద్ర ధనదయైభవభూతి భవభూతి, ధృతిబద్ధి నవీన ♦ దండివంశిఁ
గవితా భగిన్నాప్తమా ♦ ధవమయూరు మయూరు, భానురాకృతిపుష్ప ♦ బాణుబాణు
గీ. మానితాచారమథితాస ♦ మాఘు మాఘు, ధ్యానబద్ధమరారి ముఁతారి గాత్ర
నటువిభాధవి భారవి ♦ బగిస్తుతింతు, సర్వశబ్దార్థవిజ్ఞాన ♦ సరణికోటకు. 2148
హంసవింశతి, ఆ 1 పద్య 10.

సీ. పదపదార్థజ్ఞాన ♦ భాషావిధానముల్, వ్యంగ్యసానాపస్త్రు ♦ వర్ణనములు
బహువిధాలంకార ♦ భావకృమంబులు, శబ్దప్రయోగగర్భసజ్జతలును
భంసోవిశేషలక్షణలక్ష్య భేదముల్, కవిసమయామయము ♦ తొర్రములును
గర్భితాతుగ్మిత్ర వర్ణగ్రహణములు, రీతిశయ్యాపాక ♦ నీతివిధులు

గీ. గవ్యపద్యచతుర్థద్రక్ష్యచక్రమురజగోమూత్రికానాగముఖ్యబంధ
కావ్యరచనల నెఱిగెన ధుశుల నాది, కవుల సభిమతెఱేసి తత్కల్పరూపమెఱసి.

నైష్యపురాణము, ఆ 1.

పీ. శబ్దకాసను శబ్దకాశనుం డని కుండ, రేండుని మొని గుండఁబేండు డనియు
శ్రీనాథకవిచంద్రుఁ డ్రీనాథుఁడని చాన్క, రుని చగభాస్కరుం డనియు రంగ
నాథుని శ్రీరంగనాథుం డనియు మల్లికార్జును లలిమన్ శార్దూలుం డని
రామభద్రకవిని రామభద్రుండు, సోమకవీంద్రుని సోమం డనియు

గీ. నవనిఁ దెన్నెనఁ దెన్నెని యలరు భూతికవి భూతియని యనంతకవి యల య
నంతుఁడని యమ్మహాత్ముల నెంత మనినె, నేఁబలంకుకబ్బసునిపై నెగడుకొఱకు.

ఓఘవతీపరిణయము, ఆ 1 పద్య 16.

పీ. రామలీలాభిషేకనామక నెన్వఁడు. చంద్రగణలేలఁ డాత్మై నెన్వఁ
డొగి నత్కలారుచి నోప్పాకె నెన్వఁడు, కలరాగగ్రజభ్యాతి వెలనెనెన్వఁ
డార్యానుకూలుఁడై యలరాకె నెన్వఁడు, చక్రవర్తిమానాపతి బరగెనెన్వఁ
డగ్రసంగ్రహణకియలమిత నెన్వఁడు, ఘనవిభవముఁగాంచి డనరు నెన్వఁ

గీ. డట్టి భాస్కరభానుహాఁమఖ్యభీమ, నూరిశంకరశ్రీనాథ చోరకవి మ
యూరులను సారవచనప్రచారులను నుభయల సుదాతులను భక్తిమీఱఁ దలంతు.

కవిచక్రచంద్రియము ఆ 1.

చ. కవులురచించు గ్రంథములు గన్గొని తద్గుణముల్ సభ సృహ
రవమాన సేర్పరించి యపరాధము లున్న గుణంబుగా గ్రహిం
చి వనధిజాతచంద్ర విషశేఖరభాగ్యపదార్థభోభియా
శివునిగతిం శెలంకు, కవిశేఖరులం గొనియాడఁగాఁ దగున్.

2146

భాగవపురాణము, ఆ 1.

కా. వ్యంగ్యలంకృతి వృత్తిరీతి గుణశయ్యాపాకనానాభికా
భంగ్యాఽధినునోజ్ఞవాక్యము నదభిప్రజ్ఞవీక్షించి న
మాంఘ్యాసమ్మిత మానటంచు రసయోగ్యత్వంబుచే జోషవై
సంగ్యంబొప్పెడు సత్కవీశ్వరులకున్ సన్మానముం జేసెదన్.

2147

శ్రీరంగమాహాత్మ్యము, నల్లా. చ. స్తు. ఆ 1.

పీ. పశ్చిమజిహ్వాసహగ్రభగంగామ, హోర్మిహరికథలో నోలలాడి
కాలిదాసమరారి కావ్యసహ్యామృత, తారాపరిషత్వద్విదనియఁ గ్రోలి
భవభూతిమాఘభూరవివచోరచనాచ, మల్లారములకు సమ్మతముఁ గాంచి
హేమయ్యారనుబరభువ్రబంధను, రందరసాపికానంద మొంది

గీ. భానుసామిబిల్బిల్లణఁ ప్రతిభ మెచ్చి, సారమతి వన్నయాద్యునిఁ శంభుదాసు
దక్కయత్వాని శ్రీనాథుఁ ధీరుఁ బెద్దకవిని భీముని సోమభాస్కరులఁ దలంచి.

కృష్ణకళ్యాణము 1.

సీ. ప్రికటతరాహీనఁపద ఘరంధరుఁడైన, యనఘునల్మికజాతుని భజిం
వరశక్తిజాత విఘ్నహరిత తేజఃవరా, శరవముద్భవున కంఠజలియొనర్తు
లాలితాత్మ్యపమోజ్జ్వలాలంకియాభివర్ణితకాళిదానధీనిధిఁ దలంతు.
రహినకలార్థగౌరవ పారదర్శితా, తతభారవికి నమఃస్మృతులొనర్తు

గీ. జితవిమలబాణు, బుద్ధజనహితమయ్యారు, ఘననిదుర్వచోపహ్వాతిదంఢినినితాంత
కలితభవభూతినుగుణమాఘులఁదలంతు, నూరినిమరారినిభజింతు ఁ సాంపునిఱు.

కృష్ణభూపాలీయము, పద్య 7.

మ. కవనాభ్యేతువనంబునాటి జగతింఁగాండోన్నతిం బెంచి ప
ర్యవితానస్థితిసంఘటించి రసనంఁపన్మాధురీసాధురీ
తివిశేషంబు రసజ్ఞజాలమునకుం ఁ దెల్లంబుగాఁ గూర్చి గౌ
రవముం జెందినవారి క్రిందలఁతుం ఁ బ్రాచేతనవ్యాసులన్.

మహేంద్రవిజయము, ఆ 1 పద్య 150.

చ. గురురుచి మూఁడుమూర్తులును ఁ గూడిత్రయీమయమూర్తిఁడోచిన
ట్లరుదుగ మువ్వురుం గలసి ఁ యంచితవంచమవేదభారత
మృగరముఁ జూపినట్టి పరిశుద్ధుల నెన్నెద నన్నయాద్య భా
స్వరమతి నెఱ్ఱపెద్దదను ఁ జక్కఁగఁ దిక్కనసోమయాజినన్.

2151

రామరాయవిలాసము, ఆ 1 పద్య 10.

కు క వి ని ం ద.

చ. పలుకల పొందులేక రసభంగము నేయుచుఁ బ్రాంతపడ్డ మా
టలఁ దమ నేర్పుచూపి యొకటన్ హృదయం బలరింపలేక యే
పాలమునుగాని యట్టిక్రమముం దమమెచ్చుగ లోకమెల్ల న
వృలఁబొరయం. జరింతు మకపులే, ధర దుర్విటులట్ల చూడఁగన్.

2152

నిర్వచనోత్తరరామాయణము, ఆ 1 పద్య 1.

చ. ధైర్యవనమధాస్థలంబునఁ గఁపిందులి గొందఱు శేముషీమషీ
రసము మనఃకటాహకుహారంబుల నించి కలంచి జిహ్వాకా
కిపలయ తూలికంగొని లిఖింతురు కబ్బము లెన్నఁగా మహా
వ్యసనముతో నిజానననియత్తులతాళఫలాశరేఖలన్.

2153

భీమేశ్వరపురాణము, ఆ 1 పద్య 12.

ఉ. నొల్లిటి సక్కపుత్ కృతులు * దొంతులు సేర్పినమాట లూఁతనా
జల్లిపదంబు లూఁడుకొని * సంధులు దూఁటుచు నొక్క జాదుగా
నల్లిన కబ్బముల్ వభల * నాద్యులు నవ్వఁ బఱించు దున్నపుత్
మొల్లము వారిచేతఁ దుద * ముట్టునె భవ్యములైన కావ్యముల్. 2154

శ్రీరంగమహాత్మ్యము, ధైర. ఆ 1 పద్య 18.

జు. భరమై తోఁచు కుటుంబరక్షణకుఁగాఁ * బాగ్రొల్పలి చింతన్ నిరం
తరతాళిదశసంపుటప్రకరకాంతారంబునం దధ్యక్షం
బయివాలుల్ దగిలొట్టి తజ్జవరిమధ్విజ్ఞాత చార్యకిరీయా
విరనుండై కొఱతం బడుం గుకవి పృథ్వీభృత్యమిహితన్. 2155

మనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 8.

కా. భావం లేక్కడలేక వృత్తనియమాపాయంబుఁ జరింప కెం
డే కర్తించి పరార్థసంచనలచే * దీపించి మూర్ఖభాసం
భావించుం గుకవిప్రసీతకృతి సామన్యాకృతింబుని పై
వై వన్నెల్పవరింప దానిఁ దిలకింపంబోరు ఫీరోత్తముల్. 2156

మనుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 11.

ఉ. వెకొను కాంక్షచేఁ దగిలి * పల్కులుభీకరలోభిగేహవ
ల్మీకములందుఁ బాయని యశమేయచుదోధత దుష్కపిండద
ర్శికరరాజకి న్వివిధవిశ్రుత కావ్యకలావిశేషదీ
క్షుకుళార్యతంత్రములు * గారుడమంత్రము లెందు నారయన్. 2157

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శంకర. ఆ 1 పద్య 14.

సీ. శబ్దదరిద్రుడై * శారదాద్రుముఁ బోలుఁ, బ్రాసంబువిడిచి సంప్రతాసెఁ బోలు
నవన్మృతాన్యాలంక్రియతఁ దన్మరునిఁబోలుఁ, బృథుత్కార మారుండై * పేదఁబోలు
విగళితాజన్ముండై * పగలింటినెలఁ బోలు, నవిదితధ్వనికుండై * చెవిటిఁబోలు
పద్యానభిజ్ఞతాభంగిఁ బంగువుఁ బోలు, భిన్నమాధుర్యుండై * పిప్పిఁ బోలు
గీ. ముక్తిమాక్తప్రసాదుండై * మూర్ఖుఁ బోలు, జీర్ణపాదత నదియొరఁచెట్టుఁ బోలు
జప్తసముదాయభావుండై * లోభిఁ బోలు, సుకవివాసరథనదివాంధకవి కుకవి.

బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 1.

గీ. ఛంద మెఱుంగుట శబ్దశాస్త్రముచదువుట, బహునిఘంటుపరిజ్ఞానపాటవంబుఁ
గాదు కుకవులకవిత్వంఁగారణంబు, లుచిత లజ్జావరిత్యాగముకటిగాని. 2159

సీమంతినీకళ్యాణము, ఆ 1.

మ. పెరపాకంబులఁగోరి యెందుకయినం ♦ బ్రాహ్మలివృత్తిగఁజే

యెరుపాదంబులనంటి యర్థకలనాఁయోగంబు లేమిన్నిరం

తరచింతెన్ దగురీతిదోచక విషష్టత్వంబునన్ దీనులౌ

నదులంజూచి నుద్వృజనంబు రసవత్సహస్రీక్షులం బిల్కునే.

2180

తారాశకాంకవిజయము, ఆ 1 పద్య 20.

గీ. జల్లు పాల్లల నొకపద్యమల్లుఁగాని, తవిలికృతిసెప్పఁగఁడె కాకవి తృణాంకు

రములు గైకొని యొకకులాఁయముఘటించు, గాని గిజిగాఁడు మాఁడువుగట్టఁగలదె.

విజయనందనవిలాసము, ఆ 1.

చ. గొనకొని జల్లుపాల్లలొనఁగూర్చి యొకానొక పద్య మల్లునే

ర్చిన, కుకపీండ్రుఁ డంచితవిశేషపదార్థసమృద్ధిఁ గావ్యక

ల్పన నుతిఁగాంచునే పుడమిపైఁ బులఁబోచలగూఁ డమర్పణబూ

నిన గిజిగాఁడు గట్టఁదగునేమణికాంచన సౌధరాజముల్.

2182

నేదాంతరసాయనము, ఆపతారిక. పద్య 7.

గీ. సత్కవీశ్వరు నెఱుఁగంగఁజాలకవలఁ, కెందుమాతలెకాయముజెనఁటి మొఱకు

నుత్తరకుంభవిదళనోద్భవ్యతేహరిని, మొనయలేకను గుక్కలు ♦ మొఱుగునటుల

భోజనుతాపరిణయము, ఆ 1 పద్య 13.

ఉ. సంఘలుబాట సత్కవులఁసంగతిఁ గానక హీనవృత్తిసం

బంధములే యొనర్చుచుఁ గుఁపంకిలజీవనరూఢిఁగాంచి హృ

చ్చంధుర సౌమనస్యపరివాటియుకింతయుఁ గాంచరన్నకు

మాంధురెనిక్కమానరనులౌ తలఁపం గుకపీండ్రు లెందునున్.

2184

వానపద్యైపరిణయము, ఆ 1 పద్య 15.

గీ. మహితవిశ్రమపదనియమం దెఱుఁగక, కద్దరూపంబులందుసౌధ్యమము లేక

నుదరవివరైకపూర్తికై ♦ యొదగి తిరుగు, కన్నలు వివరించిచూచినఁగవులుగారె.

మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము, కృత్యాది.

ఉ. నిబ్బరమైన యక్కరము ♦ నేర్చినవారలసౌలె వట్టిత

బ్బిబ్బలునాఁగల్గి తపఃభీకర వేషవిశేషపుష్టికై

యొబ్బి భ్రమల్ గొన న్దదిసి ♦ యొంటరిపాటున మాధవసన్నిధిన్

జబ్బులుగొట్టు దుష్కవులు ♦ దాయఁగనోపుదురే రసజ్ఞులన్.

2186

రంగారాయచరిత్రము, ఆ 1.

గీ. సతము శ్లోపశబ్ద మెంతచకను రంధ్రములను చెడకును నన్యార్థములగ్రహించి
ప్రాసముల మోసమొందుచుఁబరగు మకవి, చోరుల నిరాకరించెదఁసారిదిమదిని.

కవిజనచోరచంద్రోదయము, ఆ 1.

క. పటపంప్రాప్తాభరణ, స్ఫుటనం దనరారునేడ్చు * పూఁబోడివరె
న్నటియించురు మకవులు తొల్లటిసర్పవిరాట్పరిబంధతన్నరవృత్తిన్. 2169
నిర్వచనవిచిత్రరామాయణము, ఆ 1.

గీ. సుభవల్లసత్పదఁస్ఫురితగులు, నుకవిమణివోరెఁ గాకవిఁనూపఁగలఁడె.
శుభ్రల్లసత్పదఁస్ఫురితగులు, నుకవిమణివోరెఁ గాకవి * నూపుల్లె. 2169
కృష్ణకళ్యాణము, ఆ 1.

చ. పికలవచఁప్రగుంధనఁజేమను మూర్ఖజనాభికెంతయున్
ఒకటముదంబుసేయుచును * బండితనిందిత మ్రోవయట్టి యా
మకవిసమాఖ్యఘోకతతి * రోదుడొ కవిభానుఁ డొప్పువో
నొకనిమనంబునున్ దనను * నుగ్రతఁ జూపుచు నిల్వనేర్చునే. 2170
కృష్ణమాహాత్మ్యము, ఆ 1 పద్య 12.

గీ. రమణీయకన్దమ్మరణదశీతి చ, మత్కరిన త్కావ్య * మహిమనెన్న
నతులితపరసమఁహాగ మార్థప్రచార, రఁహితస త్త్రసంఁచరతకలిమి
మరినహీననుపద్ధతి లలితపరమహం, సావళితోడ నఁఖ్యగతిలేమి
తమిగఁగొనిధిఁదాము జాడఁగలేక, మజనులతోబొందుగోరుకతన
గీ. బహుమృదులదర్శనాభాసఁపటిమలనఁ, దద్ద్విఘటితపటుప్రబంధమధనస్య
శక్తి హీనతనభలోనఁచలితగతిని, కావుకావమ కవులుకాకవులెమాడ. 2171
కాసల్యాపరిణయము, ఆ 1.

చ. గడియమఁ గావుకావుమనఁ * గాదని దోలినఁ దూలిపోవుమం
గదు మణినత్వ మొంది గుణగౌరవమందక నేకదృష్టిచే
నుడుగక దోషకీటుముల * నొద్దిక నేర్చుమఁ బడఁపాలమె
క్కిడఁదగఁగల్గి దూఱుపడుకాకవికాకమలం దలంరురే. 2172

ఆ. ఇంటియింటికేఁగి * యెదురుమఁ గించెచ. హాసమొదవఁగాఁ బార్థమలను
సంగ్రహించి నుకవిజనులపై దుముకు వా, నరులుగారె మకవి * నరులు దలఁచ.
భార్గవపురాణము, ఆ 1.

మ. తమకావ్యాదుల పత్నవుల్ “నుకవినింపఁజేసి” యంనొక్కభా
గముఁగల్పించి రకారణంబ యిది నిఁజూర్చణ్యమాత్సర్యభా

వమే కాకాభను మండపము నలదేవానాంప్రియశ్రేణికే
ట్లమరుం గీర్తవీపూర్తియిలఁ గాఁవ్యాసారపూర్ణతేమై.

2174

మహేంద్రజయము, ఆ 1 పద్య 11.

మ. ధ్వనినాన న్నటంచు శయ్యయనఁ దల్పించుచు దోపంచునా
గనుబాపంచు చర్మమున్న నమభాగించుచు చాకం బటం
చనిన న్వంటయటంచు పృత్తియనిన నావ్యాపారచూచుచు నే
ఘనబుద్ధుల్వివరింతు రక్కపుల వఁక్కాణించఁగా నేటికిన్.

2175

రావువంశముకావలె, ఆ 1.

—♦ సప్తసంతానములు. ♦—

క. తనయుఁడు చెఱువును గావ్యంబు నిధానము గుడి వనంబు ♦ భూదేవస్థా
వనమును ననునియ్యెడును, జను శాస్త్రములందు సప్తసంతతు లనఁగన్. 2176

అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 15.

మీ. శిఖిసాక్షి గాఁబొగిణిసఖియైన కులకాంత, యందు నానసపుష్పిణి జెందుటయును
మధువైరితైన మఁగిన్మధువైరితైన మం, దిరము నుందరముగ ♦ నిలుపుటయును
శ్రోత్రీయద్విజవర్ణపుష్పిణి బావనగుచాం, చితచరితునిఁ జెండ్లి నేయుటయును
పూర్వమహారాజపుణ్యకథాలీల, వెలయుఁ గావ్యంబు నిర్మించుటయును

గీ. ధనము పాఁతుట పుణ్యసాధనముగాఁగ, వనము నిలుపుట పుణ్యజీవనముగాఁగ
జెఱువుఁద్రవ్యటయనఁగ నఁచ్చెరువుమీఱు, సప్తసంతానములుజగత్సంపతులను.

సీమంతినీక శ్యామము, ఆ 2.

—♦ కావ్యప్రశంస. ♦—

క. ధర్మములలోన నుత్తమ, ధర్మము కావ్యము నిజంబు ♦ ధర సెవ్వని కా
ధర్మము చేకులు నతఁడు ను, ధర్మము వనియించుఁ బెక్కు ♦ దైవత యుగముల్.

గీ. దుష్కృతము లెన్ని చేసినఁ ♦ దుదినినప్త, సంతతులలోన నొక్కటి సలుపునతఁడు
కుతుకమునఁ దననూటొక్క ♦ కులమువారి, నరకములంబాపిము క్తికి నడుపునిజము.

క. ఇల సప్తసంతతులలో, పలఁ గావ్యము దక్క దేవభవనవనాచుల్

స్థిగము లగుఁ గొన్నివర్షంబుల కని చంపుపు రచించె ♦ భోజం దెలుకన్. 2180

గీ. నిలిపి, రెక్కడ నచటనె ♦ నిలిచియుండు, నగ్రహారాదిసంతతు ♦ లరసి చూడ

జనియుఁగృతిముఖరచన చేసినభిలదిశల, నెగడుఁగావునఁ గావ్యముఁగ్నిటికిఁదొడపు

- క. పురిచందనరు గోదావరి గలసిన యోగ్య మైసంపదువునఁ గడు దు
చ్చిరుతుం డైనను గావ్యాంతరమునఁ జెప్పఁబడి పాపముచరిత్రుఁ డగున్. 2187
- క. ఖీతి నెవ్వని నామము సత్కృతి నెన్ని నినంబు లుండు ♦ దివి వాపుణ్య
ప్రసూఁ డంతకాలముండును, స్థితి నింద్రద్యుమ్ను నునికి ♦ దృష్టాంతముగాన్.
- క. తనకు హితార్థము లెఱిగించు నఘంబు లడంచు ధనము ♦ శోభనము యశః
బును గూర్చు నిఖిలనిరలన్, గవలడఁ గాఁజేయు నెపుడు ♦ గావ్యము కవికిన్.
- గీ. మేటి బ్రహ్మర్షి యయ్యె వత్సీక భవుఁడు, గాంచెరవినుయూరుండు ♦ గడియలోన
హరిహరము చాచె శ్రీహృద్వీణనకుఁ, గావ్యమునఁ జెందరాని సత్ప్రభులుగలవె.
- చ. జలరంధ్ర రాజకావ్యముల ♦ వాద్యులు చెప్పినవారు దక్కఁగాఁ
పెరియఁ గురుద్యుగంబులను ♦ దీవుల నేడిఁట నెందఁ జెందుచో
యిల ననంబు నొందె మని ♦ యేగిరి పుణ్యచరిత్రు లందులొ
పల నిపు నొక్కఁడేనియును ♦ బ్రస్తుతి కెక్కు పెటుంగ మెక్కడున్. 2188
- గీ. రాచుకథలోనఁ గపులు వాఠరాశిఁ గట్టి, రనుచు వాల్మీకి చెప్పంగఁనఖిలంబు
నేతు రనుచు నెఱిగిరి చెప్పకున్న, నదియు నొకసోగదీవి యటండుగ్గి గాద.
- క. వివరించె యజుశ్వేదము, కవి యగువిప్రుండు కుచి జగంబుల నేత
త్పీవిమలకావ్యము మిక్కిలి, వచిత్ర మగుఁ గపిలగోవుపాల తెఱఁగునన్. 2188
- ఆవృత్తి పీఠము, ఆ 1 పద్య 14,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25.

—♦ కవితాప్రశంస. ♦—

- గీ. వివిధలోకంబు “కవితైవవిద్య” యనుచుఁ, జదువువచ వార్థముననుసంశయముగలదె
విద్యలకు నెల్ల సుత్రమృవిద్య కవిత, దానిఁ దెలియుట విశ్వ మంతయునుగనుట.
- క. ఛారుణి నాకుజమారుతి, పారాశర్యులు చరించుభావుకశిస్తా
చార మవశ్యక మని కవి, తారతమ్యులైరి కాశిదాపప్రమఖుల్. 2190
- మ. జననాథాగ్నిలో యాత్మరాజ్యమున నిచ్చుల్ పూజ్యుఁ డాసీమఁ బా
సినఁ దా గవ్యయుఁ జేయఁ డన్నికడలన్ ♦ క్రేస్తండు విద్వాంసుఁ డా
యనకన్నం గవి మేటి యా “నకవితామయద్యన్తి రాజ్యేన కి”
మృనువాక్యంబు నిజంబు దీని గని కావ్యంబుల్ రచింపం దగున్. 2191
- క. పనిలయుఁ గవితయుఁ దానై, చనుదెంచుట గలుగు నేనిసరసం బగు ధా
త్రిని బల్లికోలు గావించిన విరసం బగు నటంచుఁ ♦ జెప్పిరి విబుధుల్. 2192

- క. ఛందోలంకారాదుల, యంచలిపాల్లెల్లఁ దుదినీవ్యర్థము గావే
 సుందర మగువాక్యముల, పాం దెఱిగి రచించుబుద్ధి ♦ పుట్టుకయున్నన్. 2193
- క. విరచించుశక్తి పుట్టెని, పురుషునిచదువులు ప్రికాశములు గావు వసుం
 ధరదీపరహితసదనాం, తరమున రేయిఁ బడియున్న ♦ ద్రవ్యముల క్రియన్. 2194
- గీ. ఆకుధారాకవిత్వంబులందు శయ్య, బువసు బుద్ధ్యైత్తులను లేకయుండుగాన
 నెంతయోజించినను బద్ధ్యమంత నార్యమంత మగుఁగాననిలుకడఫలయుఁగృతికి.
 అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59.

—♦ కావ్యభేదంబులు. ♦—

- సీ. ఉచ్చారణక్రియ ♦ నొప్పారు వర్ణంబు, వర్ణసంచయమున ♦ వజ్రులఁ బదము
 పదవితానముచేత ♦ భాసిల్లు వాక్యంబు, వాక్యభేదమున నిశ్చవ్యటిలు నర్థ
 మర్థవశంబునఁనమరును భావంబు, భావసంగతిఁ గనుఁపట్టు రసము
 రసమహిమశస్తి చేఁబొసఁగెను బద్ధ్యంబు, పద్ధ్యరాశిని గూర్చుఁబడును గావ్య.
- గీ. మట్టికావ్యంబు ద్వివిధమైయతిశయిల్లుఁ, బరువడిఁబ్రబంధచాటుప్రబంధములన
 సర్గములనొసఁగితముననాఁభ్యాసములను, దెనుఁగునఁబ్రబంధముననదితనరుఁగృష్ట.
- సీ. పురమును ఋతుపట్నమును బ్రయాణంబును, శైలంబు చేటయుఁసాగరంబు
 మానీంద్రప్రత్యాశశ్శిమంబును మంత్రంబు, ద్యూతంబు పిదప నఁదుష్టతరిణంబు
 విజయంబు మద్యపాఠనజవికారంబును, వనవిహారంబును ♦ వారికేళి
 కన్యాంగసౌందర్యకథనంబు హిమకరాఘృదయంబు విప్రలంఘోదితంబు
- గీ. పద్మమిశ్రోదయంబును ♦ బరిణయంబు, సురతమునుదౌహృదంబునుఁనుతజననము
 ననఁగ నిరుచదిరెండు వర్ణనలు గూర్చి, చెప్పవలయుఁ బ్రబంధంబుఁక్రీనివాన.
- క. కనుఁగొన సంఖ్యాబద్ధంబు నసంఖ్యాకంబు నాఁగఁగఘటి నిరుదెఱఁగై
 తనరారుఁ బూర్వకవిమతమున నాచాటుప్రబంధములు జలజాఱె. 2198
- గీ. నాల్గుదెగలయుదాహరణములుముక్త, కాదిపంచాదశమును సంఖ్యాన్వితములు
 గద్యరగదద్విపదదండఃకములు మంజురులునుసంఖ్యారహితచాటువులునున్వింహ.
 అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 27, 28, 29, 30.

—♦ సుకవిసూహాత్మ్యము. ♦—

- గీ. మణివలనఁ గంకణమును గంఠకణమువలన
 మణియును బ్రికాశ మగునట్లు ♦ మదిఁ దలంప

మకవివలన నాయనఁడు నాథునివలన

మకవియుఁ బ్రసిద్ధిఁ గాంచును ♦ సకలవిశేష.

2200

తే. నామజాతునిచే రఘునాయకుండు, వ్యామచేఁ బాండవులు కాళిదాసుచేత
భోజిండు ప్రసిద్ధి నొందిరి ♦ భువినిదమడు, నదక లెల్లను గథలుగా ♦ నుడువుకతన.

క. ఇమ్మహిని మునులచే పెల, నె మృదు గావ్యములు “నాన్మృతికి కురుతే కా
వ్య” మృదువచనార్థంబే, సమృత్తి గలిపేక మకవిజనులచే మానుల్. 2201

అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 41, 42, 43.

—♦ సత్యవిలక్షణము. ♦—

క. ధరణీమరుండు ప్రకాంతుండు, గురుభక్తుండు శుచియుఁ గల్పకుండు పూర్వకవి
శ్చరవాక్ప్రయోగవత్తుండు, గరుజామతి యెన్నఁడతండు ♦ కవియనఁ బరగున్.

క. శ్రుతికాస్త్రాంగపురాణ, ప్రతితియు నితిహాసకావ్యశ్చరతాగముల్
స్మృతిపంగీతరతికళా, గతుల నలంకృతుల నెఱుంగఁగదగు గవికిన్. 2203

అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 44, 45.

—♦ సప్తవిధకవులు. ♦—

ఆ. వినుతిఁ గాంతు రిల విశేషవాచకకాచి, కాథశిల్పభూషణార్థంబనఁగ
మాన్దవానుగతనమాహ్వయుండు ననంగఁ, గవులు సప్తవామకములతోడ. 2204

సీ. గణపర్ణశబ్దార్థగణుదోషనికరంబుఁ, బరికించి కూర్చుఁ గల్గియును వివేకి
బహుతరానుప్రాసఁబడబంధనియమంబు, వదలక కృతి నేయుఁవాచకుండు
మృదుమధురోక్తులు ♦ చెదకి కావ్యంబెల్ల, రచియించుఁ బదపడి ♦ రాచికుండు
మిరళబ్దములలోన ♦ నతివిపులార్థంబు, నిమిషించు నర్థాభ్యుక్త నెనఁగునతండు
తే. సెప్పయమకంబులెన్నట్టి ♦ శిల్పకుండు, పొందుపఱచుచునలంకృతుల్ భూషణార్థా
పరళిపదవిరళార్థఃస్ఫురణముగను, జూపు రస మెందు మాన్దవఃస్ఫుటకరుండు.

అప్పకవీయము, ఆ 1 పద్య 46, 47.

—♦ వాచికుండు. ♦—

క. శులభగ్గునచ్చపిచ్చిల, లలితపదాదంబ రావళిలంబనకవిత్
సులభవిరచనాచతురుం, డలనడు వాచికుండు నా నుత్పరగ్రహృద్ధిన్. 2208

—♦ ఆర్థుండు. ♦—

క. మితశబ్ద మయ్య నర్థము, సతతవ్యాఖ్యానలాఽలనక్షమవిపుల
శ్చితి నొప్పు గలిత నెప్పెడు, నలఁ డార్థం దనఁగ నెగడు ♦ నార్యులనభలన్.

—♦ శిల్పకుండు. ♦—

క. మహితశుశ్రూర్థంబులు, బహువిధయమకాన్యబంధ ♦ బంధురరచనా
నిహితవిచిత్రములై చన, విహరించున్ శిల్పకుండు ♦ విభుతకృతులన్. 2208

—♦ కాచికుండు. ♦—

క. ఒడవెడుకృత్తిపైఁ గలసాబ, గజలక యెందాఁక నిష్ప్రమగు సందాఁకన్
మృదుమధురరచన నువిశాఁరదుండై సాగించునతఁడు ♦ కాచికుం డెందున్. 2209

—♦ భూషణార్థి. ♦—

క. తివుటవడి నొడువునప్పుడు, వివిధాలంకారసరణి ♦ పడువక చవి గా
నవహితుండై కృత్తిచెప్పెడు, కవి యెందును భూషణార్థి ♦ కడుఁ బొగడొందున్. 2210

—♦ మార్దవానుగతుండు. ♦—

క. సరళము లగుశబ్దములను, విరళము లగునర్థములను ♦ వీనుల కింపం
దరళత తేక రసాఘము, లరుదుగఁ గృత్తి చెప్పు మార్దవానుగుఁ డెపుడున్.

—♦ వివేకి. ♦—

క. ప్రుతకాస్త్రాలంకార, ప్రతిభుండు శబ్దాదిదోషపటుగుణఘటనా
చతురుండు వివేకి నాఁ జను, నతఁడు మహాకవిశతంబులందుఁ జరించున్. 2213

కావ్యా॥ చూడా॥ ఉల్లాస॥ 3 పద్య 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87.

—♦ అష్టాదశవర్ణనలు. ♦—

మ. పుర వారాశి మహీధరర్తు శశభృత్సూహోద యోద్యాన పు
ష్కరకేళీ మధుసూన మోహన వియోగ తేమయాన స్వయం
వర పుత్రిత్రస్వన మంత్రీ దూత్య రణదోర్వైక్రాంతి సంకీర్తనా
కర మష్టాదశవర్ణనాన్నితము తత్కావ్యంబు భవ్యం బిలన్. 2214

కావ్యాంకారచూడామణి, ఉల్లా॥ 3 పద్య 92.

కవితాపాకములు.

క. పాక మనంగా న్గని, రాకులగంభీరయక్తి ♦ మది యిరుదెఱుగై
లోకమునఁ జేర్చు ద్రాక్ష, పాకంబును నారికేళి ♦ పాకము ననఁగన్. 2215

కావ్యాంకారచూడామణి, ఉల్లాస॥ 4 పద్య 55.

ఉ. పాక ముదీరితార్థపరిపాక మనం దగు నందు గోస్తనీ
పాకము నారికేళిఫలపాక మనన్ ద్వివిధంబు గోస్తనీ

పాకము సంపూర్ణపరిపాకనివేద్యము నాకారేణ పా
కాకలంబు గూడి నిదిఁబాధ్యకాద్యము పీఠిలగ్యముల్.

2216

సరసభూపాలీయము, ఆ 2 పద్య 85.

క. తెలియఁగ ద్రాదపాకము, కలితంబంగన బోధకంఁదై తగనా :

నిల నాకారేణపాకం, నిలరును కుటీరగోష్ఠిపతి కృష్ణిపృథా.

2217

కృష్ణభూపాలీయము, పద్య 106.

ద్యాక్షపాకము.

కా. పాకమునకు మంగళంబులుఁ గనఁజూ లాభిత ప్రభులతా

కూల్యైలుఁ గనఁజూ కల మనె పాకతానురాగంబులున్

నాలస్యంబులు పైపకామకపరిఁదాలోకజాలంబులన్

చాలారత్నము గీలుకొల్పె ముద మొప్పన్ విద్యభూపాలుపై.

2218

కావ్యాలంకారమాదామణి, ఉల్లాస 4 పద్య 57.

క. వాలిక లై వెలిదమ్ముల, పోలిక లైచందమామపులుఁగులకును దా

మేలిక లైసనిరీయ, మాలికల నృసింహుఁ జూచె ముదనతి వేద్యున్.

2219

సరసభూపాలీయము, ఆ 2 పద్య 86.

మ. అవురా వాతెజ తేట భూయ పిలు దొయ్యారంబు మజ్జానె గ

స్రవతక్కుల్ భరి దంతకాంచు లుకే కన్నెక్కు లప్పప్ప కో

వ్యవిలాసం బహు తనూరుచి బలాబొ మృంద మయ్యాలె యూ

రువికాసంబు సెబాసు చెల్వ మని వేరిగోగల్గె నిక్కామినిన్.

2220

ప్రబంధరాజవేంకటేశ్వరవిజయవిలాసము.

క. అందములై, వెలిదమ్ముల, చందములై, కునుమచాప మసరవిలాసా

మందములై తనువీక్షణ, పృందములను గలికి కృష్ణకవిభు వీక్షించెదన్.

2221

కృష్ణభూపాలీయము, పద్య 107.

నారికేళ పాకము.

కా. పృష్ఠాక్షుండు నటుండు వోలె నచె విశ్వేశక్షమాభర్త కున్

లజ్జాకాండపటంబుచాటున నభూజివావ్యా లాస్యంబులన్

సజ్జాతంబుల జేసి చూపెడు లసత్సారాంగహారాళిచె

బహు గొందలు కామినీమణులు కుప్పగిచ్చిలై మాడగన్.

2222

కావ్యాలంకారమాదామణి, ఉల్లాస 4 పద్య 59.

ము. వరభూషణులపై మనంచెడక దృఢావ్యుపార మెంచే బరా
పరసంచరననాతిభిన్న మయి మాఘట్టంగిఁ గార్యాంతర
స్వరూపం కెమియు సేసి నిర్వలన సాంకర్యముం గోరి మా
హాణీలోచన యాత్మయందు నరసింహా నిష్ఠా గొనించెరా.

2223

పల్లన హాటయము, ఆ 2 పద్య 87.

సీ. సారవద్ధారవోజ్జ్వలదంక్షి శృంగార, నూపురంబలిబిలి ♦ గోపురంబు
గణనచుల్లధమణిఁగణభృచ్చిచుంచిత, గోపురంబలిబిలి ♦ గోపురంబు
ఘనమునిబనచిరంఘతనృత్య సరిణిక్, వాఁపురంబలిబిలి ♦ గోపురంబు
కీర్తితమోక్షలక్ష్యపక్షులక్షికిఁ, గాఁపురంబలిబిలి ♦ గోపురంబు
గీ. కాంతచిక్రవర్ణనితాంఠకాంతియుతన, నీషధమధులిట్టుకపికానికరకలక
లారవావృత వృక్షభాచలగ్రమునను, మూఁపురంబైన యలిబిలి ♦ గోపురంబు.

కా. బంధుద్యేష దవాగ్ని గంధపహముల్ ♦ బాహవలంబాజ్ఞతా
గ్రంథు ల్పంచితవిత్తభూరుహకుతాఠంబుల్ నునంసారజే
ర్ణాంధుపగ్నిస్ఫుటపాతహేతువులు వేదాంతజ్ఞ ధైర్యాబ్జిని
గంధేభంబులు వారకామినులపితృల్ నీ పక్షేతువే.

2225

సీ. ఉత్తమం దురుతత్వవేదైయు నిర్దితేంద్రియుఁడు దర్శనజయాధికుఁడుసర్వ
శాస్త్రార్థపారగఁడప్రశస్త్రవిసోది, సకలభూతహేతుండు ♦ శాంతచిత్తుఁ
డతిథిపూజాపరుండాహారావసుఁడు దయా, శాలి సముండు నుజ్జ్వాననిఘ్నఁ
డధవంతుండు సదాచారసంపన్నఁ, జీవరాత్రయదూరుఁడింగితజ్ఞఁ
గీ. డన్నదానచణుండు మహానుభావుఁడు పితృధర్మకల్పండునిఁగ్గుపటగుణుండు
సత్యవచనుండు నిఖిలలక్షణతనుండు, కౌరీర్తనయుతుండు సజ్జనుఁడుగాని.

ప్రబంధరాజణేకతేజ్వరివిజయవీలాసము, పద్య 22, 681, 682.

మ. హరికాంచాంచితకాండజాత పటుకాండావార్యవిస్ఫూర్తికిన్
హరికాండపగ్నితావరంసకరకాండాభంగురపాగ్ధికిన్
హరికాండస్ఫురితప్రచారముల కాహా ఖిన్నయై యున్న మా
హరిణీలోపన నేలుకొమ్మ గుణహారా కృష్ణభూనల్లభా.

227

కృష్ణ హాటయము, పద్య 108.

—♦ కడసేపాకము. ♦—

కా. వేదోద్ధారకవేణునాదకుతుకావేల్లత్కృపా వీక్షణా
వేదాంతాలన వేదనావిరహితా ♦ వేల్లకృతజ్ఞేస్థలా

ద్విప్రియభాగము.

- చ. విశ్రాంతిరమేశజేషదశకాః జేషస్సురద్విక్రమా
శ్రే(హం)దాపన వేకటాచలపతిః జేషదంబరజ్జాకృతీ. 2228
- మ. కరిసంరక్షణకామపాలనహితాః కంజాక్షకాకోపరే
శ్వరతల్పాకమనీయయాపకనకాక్షద్వంసకారుణ్యపా
గరకళ్యాణమయాంబరాంతకటిభాగాకంసనంహరకా
తరనందోహభయాచూరికలితాః తాక్ష్యాశ్రిగోత్రాధిపా. 2229
- చ. శరధికయాన శార్దూధరః శంఖశశాంకదివాకరాక్షశం
బరహర శౌరి శక్రమణిః భామరభానిత తాటకేయశం
కరనఖకాశ్వతాశరవిఖంబితవాసవిశౌర్యధుర్య శం
బరజభానాంబపాలక శక్తిమదృచభద్రమహేంద్రవల్లభా. 2230
- చ. సరసఖ నవ్యరూప సరసాభశరీరగనకకృపండలా
భరణః సగాత్రపావినుతపావననామక నందనందనా
సరహయమిత్రీదాసహరశసారదగానసకాతుకానతా
దర సవనీతచోర నయదానవిలోదర నాగభూధరా. 2231
- చ. వరద వరాహరూప వసుధానవశిక్త లోకవాక్తిభూ
వరవరుణాలయోన్మదనివారణవందితమానిజాలవా
సరమణిపుత్రికాహృదయశాసన సోదరవాసుదేవవా
ధ్వరతనుకాంతిశోభిషన్దంత్యవనావరనీలతైలపా. 2232
- ప్రబంధరాజవేంకటేశ్వరవిజయవిలాసము, పద్య 379, 380, 381, 382, 383.

క వి త్వ ము.

- చ. సరళముగాఁగ భావములుఁజానుఁడెనుంగున నింపుపెంపుతోఁ
విరిగొన వర్జనల్ ఫణితిఁపేర్కొన నర్థము లొత్తెగిల్ల బం
ధురముగఁ బ్రాణముల్ మధుమృదుత్వరసంబునఁ గండలింప న
క్షరములు నూక్తు లార్చులకుఁ గన్గర్జరపాయనలీలఁ గాగ్రిలగాన్. 2233
- కుమారనంభవము, ఆ 1 పద్య 35.
- క. తెలుఁగుకవిత్వము చెప్పిం, చలఁచినకవి యర్థమునకుఁబ్రసియింఁడెడుమా
టలుగొని వసులుం చాగ్నిసంబులు నిలుపక యొగిని బులిమిఁపుచ్చుట చదురే.
- క. అలవడ సంస్కృతశబ్దము, తెలుఁగుబడివిశేషణంబు ఁ తేటపడంగాఁ
బులుకుడెడ లింగపచనంబులు భేదింపమికి మెచ్చుఁ బుభజనము కృతిన. 2235

గీ. ఎట్టికపై నఁ దనకృతి యింపుచెంపఁజాలుఁ గావునఁ గావ్యంబునరసు లైన
కవులచెవులకు నెక్కినఁ గాని నమ్మఁ, డెందుఁ బరిణతిగలుగు కఃపిశ్వరుండు.
నిర్వచనోత్తరమామూము, ఆ 1 పద్య 7, 8, 9.

సీ. పాపంగ ముత్తైపునరుల్పొహించినలీలఁ, దమలోన దొరయశఃబ్రములుగూర్చి
యగ్గంబు వాచ్యులక్ష్యస్యంగ్యభేదంబు, తేటఁగి నిగ్గోపత యెనఁగఁ జేసి
రసభావములకు నశ్వాంబుగ వైచరి, మొదలైనరీతు లిమ్ముగ నమర్చి
రీతుల కుచితంబులై తనరాదెడు, ప్రియంబు లింపుగాఁ బొదుగొల్చి

గీ. యమర యుచమాదులును యమకాదులు నగు, నట్టియర్థశక్త్యలంక్రియలుఘటించి
కపితఁ జెప్పంగ నేర్చు సత్కవివరునకు, వాంఛితార్థంబు లొసఁగనిపాయగలరె?
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 186.

మ. తనకొ ప్యకరణజ్ఞుఁ డండియనుచుండర్కజ్ఞుని భ్రాతయం
చును మీమాంసకునిక నపుంసకుఁ డటంచు న్నీడి దూరంబునం
గని యస్పృశ్యునినోలె కాంచునునివేడఁగఁ గావ్యలీలారస
జ్ఞు నిజేచ్ఛం తాపధూమణి పరించున్ భావగర్భంబునన్. 2233
ముకుందవిలాసము, ఆ 2 పద్య 227.

చ. అరసి-భుక్తములఁసన్ధములన్ భవనిలైభవం బలం
కరిణమునెవృత్తులును కల్పన పాకము శయ్యయున్ రస
స్ఫురణము దోషమారత యంచుంబితభావము లొప్పు చిత్రవి
స్త్రమధురాశులీలకపితల్ రచియింపఁగ నేర్చె సంతటన్. 2239
తారాశకాంకపిఠయము, ఆ 3 పద్య 54.

సీ. నకలాత్తత్వజ్ఞశబ్దశాస్త్రజ్ఞునిఁ, గన్నతండ్రగనెంచి గౌరవించు
ఘనరస సాహిత్యకల్పకు నైనట్టి, తాడ్కితులందు సోదరత నిల్పుఁ
బరిమపుణ్యామ్నయఁపరనశిలరి సంబ, రానివారినిగదూరతఁజరించు
మహితధీయుతుల మీమాంసశాస్త్రజ్ఞులఁ, బుం స్త్రీహేమ లంటంచుబుద్ధి నెంచు
గీ. భూరిసాటకకావ్యశృంగారభావ, కనదలంకారశబ్దలక్షణము లరయ
వానికపఁజేరి మదిలోన పలపులూరఁ, దొడరి పరియించుఁ గపితాపధూలతామ,
యామినీపూర్ణతిలకావిలాసము, ఆ 1.

ఉ. ఆశుకవిత్వమన్న నదియౌ గణికాకృతి చిత్రకావ్యమౌ
శేకలచిత్రలేఖనమంబితగు గర్భకపిత్వ మన్ననౌ

కోశగతాష్టోధన మంగుం గనబంధమెబంధమందమే
శేషవసంభవావగగం ♦ గీర్తితమాధ్వనికావ్య మేకమే.

2241

ఓల్వేక్వరీయము, బింబ. 1 పద్య 199.

కావ్యము.

చ. పరగ నువ్వబంధమృదుభావము గల్గెయె లోనుమాడఁగాఁ
బొరపగు చిత్రరూపమునుబోలె ననర్కవికావ్య మివ్వహిసే
బరగు నువ్వబంధమృదుభావవిశేషము లొప్పు జెల్వలన్
సరియగు రత్నపులిక్రయం ♦ సత్కవికావ్యము నొక్కరూపమై.

2242

కుమారసంభవము, ఆ 1 పద్య 37.

క. లోకోర్తగగుఁజుఁచు, శ్లోకకథామధురీమధురకథాపాద్యయన్
రాక్షకల్పం బగు కావ్యం, బాక్షకల్పంబగుఁ గృతార్థం ♦ ఉసుఁ గః పరుఁడున్.

శ్రీరంగమహాత్మ్యము. ఆ 1 పద్య 13.

గీ. తరుతటాకాదినంతకుఁబ్రరణి నెచట, నిలిపి రక్షణనె యుండు వానికిని గృతిము
ఘంబననె విశ్వవిఖ్యాతిగానఁ గృతియె, సంతతివలెనె మదిమాకుఁసంఘటింపు.

ఉ. శేవల కల్పనాకథలు ♦ కృత్రిమరత్నము లాద్యసత్కథాన్
వాపరి పుట్టు రత్నము లభారతసత్కవికల్పనావిభా
సావహూర్వార్యవృత్తములు ♦ సానలఁ దీరిన జాతిరత్నముల్
గావున నిట్టి మిత్రకథగా నొనరింపుము పేర్పు పెంపు నన్.

2245

వసుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 18, 19.

మ. పరమజ్ఞానలతాలవాలము జగత్ప్రతిభాత విఖ్యాతసా
గరచంద్రోదయ మిష్టసంఘటనరేఖాదివ్యధేనూత్తమం
బురుకార్య్యాదిశానికాదినముఖంబు ద్వేలనిర్వాణః
వ్యరసాస్వాదరిసాయనం బనిన గావ్యం యెన్న సామాన్యమే.

2246

నరసభూపాలీయము, ఆ 1 పద్య 28.

సీ. తనయన్వయమునందుఁమును జనించినవారి, శరీరమంతయుఁబ్రశస్తిముగఁజేయుఁ
దనమాతృవంశంబు ♦ జనుల పౌరుషశీల, లాస్థానవర్ధనీయములుజేయుఁ
దనకు నద్భుంధులైతనరెడువారి సద్వృత్తంబు లన్నియు ♦ వెలయుఁ జేయుఁ
దానోనర్పిన మహోత్తమపౌరుషంబులు, ధరిలోనఁ దగఁ బ్రసిద్ధములు నేయు

లే. నన్ను కేము పువ్వురాగరాగగావదేశ, విలిసిరంబున సాకారశుక్లమున శాంచి
నమనంబులు వొల్పుచి భవనపీఠి, లక్ష్మిని నులలన్మసింహ యెఱుఁబయన్మసింహ.
నరసభూవానియము, ఆ 2. పద్య 8, 153.

—♦ ర్మంగారినిము. ♦—

ప. అల పలనాజురూపునకు ♦ నెక్కువ యెక్కువ విష్వమేడిసి
అనునిరూపమావనఁగిలాసములం దెఱిమాటు చేసి య
స్థితికపుష్ప కడుకలక్రితండున కిద్దవడంగ నిండ్లులకు
మెలఁతుల వానిఁజూపులకు ♦ పే పులు శ్చెడుఁ జూచితే నభి. 2254

—♦ హాస్యరసము. ♦—

క. నాచారుల విహారకాలనాచుల సరసవృత్తిలఁ జూడం
బూసెడు విశ్వేంద్రుని న, పీనవలెన్మిదము లచ్చువెన్నెలఁ చోలున్. 2255

—♦ తరుణరసము. ♦—

క. అనిఁ దృణము గొచి జే యని, నివదించుదుఁ యోలు విమళశిఖరముఁ గరుణన్
గనుఁగొని కాచుట జేయు, గొనకొని యదిరాదు గండఁగోపాలునకున్. 2256

—♦ రాజరసము. ♦—

క. రుద్రుఁ డగు విమలనో, వద్రవకరణములఁ గడిచెఁజలధదుఁ డగున్
ముద్రణితకడసగతి నున్నిదాగిత్వతి విశ్వమేడినిఁజితి చూడన్. 2257

—♦ వీరరసము. ♦—

క. అరివీరుల నమరావతి, కరిగించుచు వివిధ ధనము ♦ లక్ష్మవతులై
యురవడి నొనఁగుచుఁ బరఁగెడు, నిరతోత్సాహంబు విశ్వశత్రువునక యొప్పున్. 2258

—♦ భయానకరసము. ♦—

క. రిభునృపులు విష్వనాథ, ప్రపటుధ్వజదంష్ట్రుఁ జూచి ♦ వరఁగినభీతిన్
విషవనరాహంబుల నిల, నిచ్చుమం గనుఁగొనఁగ వెఱుఁకుఁరెట్టితలఁపులో. 2259

—♦ భీభత్సరసము. ♦—

ప. అతిభీష్మర్మరంగండ్లైరవభుజోద్భవశక్యతాహిత
చ్యుత భూరిక్షతజపగివాహములలో ♦ శుండాలురుండావలీ
కృతలీలాచరయానపాత్రములలోఁ ♦ గ్రీడించు వాయోధన
క్షితి యు రెండులు ముహూంసరసమన్తి మ్మప్రమత్తింబులై. 2260

—♦ అద్భుతరసము. ♦—

క. సమధిక మగు నచ్చెరు వ,చ్చముగా విశ్వేశుదాసజలధారాపూ
రముచేతఁ జేతి కందును, విమలాంబర కనకహరులు ♦ విద్యుత్త తికిన్. 2261

—♦ శాంతరసము. ♦—

క. విశ్వేశుమహిమ విని కని, విశ్వంధర విడిచి మదముఁజిడ్చొని విమళుల్
శశ్వద్దమశమయుక్తి న, నశ్వరులై నిలుతు రమర ♦ సగముల నదులన్. 2262
కావ్యా.మాడా. ఉల్లా॥ 5 పద్య 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68.

కృతీసమర్పణము.

సీ. ఆయురారోగ్యనిఁత్రైశ్వర్యములుగల్గి, విభవంబుతో ధాతి ♦ వెలయుకొఱకు
ధనమునకై సరాధముల సన్నతి నేయఁ, బొడమిశపాపముల్ ♦ డెడుటకొఱకు
హృదయంబు లక్ష్మీశ ♦ పదపంకజములందు, నిశ్చలవృత్తితో ♦ నిలుచుకొఱకు
రారవంబులఁబాసి ♦ రయమున వైకుంఠ, సదనంబునకువేడ్కఁ ♦ జనెడుకొఱకుఁ
గీ. బరమవైష్ణవజనులెల్లఁ ♦ బ్రస్తుతింప, మల్లిశంబయ్య హరికథామాన్య మగుచు
సుత్తమం బగు విష్ణుధర్మోత్తరంబు, రంగనాగున కర్పింతు ♦ రాణమెఱసి. 2263
మత్స్యపురాణము, ఆ 1 పద్య 7.

సీ. వరతలోత్ప్రేక్షలంకవక్రమోదాత్తవిభావనాలంకార ♦ పటిమతోడ
శయ్యాచమత్కార ♦ శబ్దస్ఫురణపదాన్మత్తి పాంచాలికాఙ్గితోడ
నూపమానపదగోపఁనోక్త్యన్నతనవయఃమకగతదీపక ♦ మహిమతోడ
• సురసప్రధానపంస్త్రుపధానపదార్థ,చక్రముద్వీఖలంపాలితోడ
గీ. సకలశృంగారలీలాభింసరణితోడ, వృద్ధిబొందినకృతికుమాఙ్గిక వివేక
హీనధనిభూతమున కిడఁ ♦ యానుజెన్నబూడిదెనుబోయుపన్నీరుఁబోలై గాఢ.
కాసల్యానరిణయము, ఆ 1.

సీ. మత్తేభగామిని ♦ మత్తతోకిలకంతి, క్రీకర్ణవరసరఁగినిరువాదన
పృథివీతతనితంబఁబింబ చంపకనాన,లలితపదాలాపఁజలదవేణి
యొత్పలగంధి విఁద్యున్మాలికాంగి శ్రీఙ్గలవృత్తవఱ్ఱజఁపాలితరశ
నయనమదన దర్పణ కపాలతలశంఖ,గళభుజంగోరుఁగిహరుహళి
గీ. యగుచు విలసిల్లుకావ్యకన్యకను సుకవి,లనదలంకారశయ్యాధి ♦ లలితహర్ష
కలనఁ జేలుసరసున కీఁవలయుఁ గాన కృతిపతినిజేలు నీమహోన్నతసకృతిని.
ఓఘవతీపరిణయము, ఆ 1 పద్య 71.

ఆశుకవిత్తానిరసనము.

- క. నిలంకృతియును నెవరన, పరిపాకపక్రియానిఁచారితకయ్య
విహకృతిసాధహీనము, ధర నాశుకవిత్తపనరు విధవకాంతవలెన్. 2266
- ల. ఆశుకకతయందు ♦ హావభావాదులు, శేషకల్పనలును ♦ జేరకుండఁ
జేసి కవులకత్తి ♦ వాని దొలంగును, అటులఁగామి కీర్తి ♦ యధిక మగును. 2267
- క. ఆశుకవిత్వంబందున, సౌశబ్దం బుండఁదపుడు ♦ సభలో దానన్
ప్రాశస్త్యహానిగలుగఁజె, యాశనముండైన వానిఁకప్పము భువిలోన్. 2268
- క. ఆలోచించుని కవనం, పాలోచించుంగవలయు ♦ నందఱు విబుధుల్
అలోచించుకవనం, పాలోచించుంగవలయు ♦ నాలోచించున్. 2269
- క. స్వపనము కవనము కవులకు, సువిచారితకలిగెనేని ♦ శోధించుంగన్
స్వపనము స్వపనము కవులకు, సువిచారితకలిగెనేని ♦ శోధించుంగన్. 2270
- (?) గీ. రసము లేనట్టి కవిత వ్యుత్థంబు గాఁజె, ఫలమురీతిని కూపంబు ♦ వగిది గాన
రసము కలిగిన సుకవిత ♦ తానుభవము, గలిగియుండును ధరణీకాఽఘ్యంబుగాఁజె.
- క. మండనమిప్పనియంతటి, పండితవరునకుమయితియె ♦ ఖంగం బయ్యెన్
కుండలినయలూ మనీ యా, బండలగురులూ డలంప ♦ కవులార్థమికుల్. 2272
- సావిత్రిపరిణయము, పీఠిక.

ఆశీర్వచనము.

- సీ. కీర్తన ముఖమస్తు ♦ ఛీరమ విజయోస్తు, పుష్కరంబునమస్తు ♦ పుణ్యమస్తు
ధనమస్తు ధాన్యమ♦స్తవవద్యనుభుమస్తు, చిరతరనంకల్పసిద్ధిరస్తు
సత్యమస్తు మహాస్తు ♦ కౌర్యమస్తుయశోస్తు, స్వస్త్వస్తు నుగుణోస్తు ♦ శక్తిరస్తు
సామ్రాజ్యమస్తు కాశ్వతథర్కఫలమస్తు, వృద్ధిరస్తు మహాప్రసిద్ధిరస్తు
- గీ. జ్ఞానమస్తు కీర్తియోపతి ♦ ధ్యానమస్తు, గురుచరణభక్తిరస్తు సత్కుశలమస్తు
కాంతిరస్తు నిరంతరైశ్వర్యమస్తు, భాగ్యమస్తు మహాసౌర్యభామ నీకు. 2273
- హంసవింశతి, ఆ 1 చద్య 47.
- సీ. వితరుణ్నితాంతసంతోషదమందు రేపనుండు, రంజితనన్దిజఁగరాజురాజు
ఘటితమహానమంఘగుడు మంగళగుడు సం, పూజితవృక్షలఽఽబుధుఁడుబుధుఁడు
చితనభస్మంచారఁజీవుండు జీవుండు, దృఢదళదామాయఁభృగుడు భృగుడు
నభిలాషుఁడై మహాశనిశనినుకర్మనిహితనృసింహగ్రహముగ్రహము

- గీ. నీతపరిపూర్ణమజరాధేతుకేతు, చెలమిఁ దగనిల్చి బ్రోతుఁ ధీసరాద్య
పూసపాద్యన్వయాద్ధీరాఠికానుధాంకు, విజయరామావనీంద్రునఁ ద్విభవసాంద్రు.
కాసల్యాపరిణయము, ఆ 1.

కుశలప్రశ్న.

- నీ. మాతామహులందైనఁ బునఃసంజారుఁడున్నాఁడే, మంగళమే మనఁమాలునకు
మోదమే నలుగురు ధముగురుమేనల్లల, కానందమే వారిఁ యాత్మజాలకు
సమూహకృతవక్త్ర లాయుస్సమేతులే, నివేతుఁడే యుగఁగిసేనజన్మఁడు
కళ్యాణయోగైశ్వరసారజాదులు, మాచపురమ్ములు ధమానధనులు
గీ. నందమేమననత్యక్తివందమనకు, భద్రమే శంజరానుర ధంజనునకుఁ
గుణలమే తాణదనుజేంద్రుఁ మాఁతుపతికి, హర్షమే పార్థముసలికిఁ మాఁలికిబలికి.
భాగవతము. స్కం. 1 పద్య 347.
నీ. శౌనకానుభుమే విశ్వామిత్రులెన్నలా, కణ్వ మంచిదియె ధార్మ్యవశుభంబె
మత పరిణామంబె ధమతపసంతోషంబె, చ్యవన నేమమేపరాశర శివంబె
కపిల మంగళమే మాఁగర్మఁడేయ కుశలమే, వత్ససౌఖ్యమేకాత్యంతయోత్సవంబె.
మాండవ్య భవ్యమేమైత్రేయ భద్రంబె, సుబలమేలె వశిష్ఠశోభనంబె
గీ. కృతిభరద్వాజగౌతమకశ్యపాత్రి, కలక సంభవ కాండిన్యగర్గమంద
పాల జాబాలి రోమదండ్రముఖులార, యారలానందముగ నున్నవారెయిచట.
వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 1.

పందనము.

- నీ. చేమోద్బులగునీకు ధేషకయాన జో, హోరులునీకుఁ బరావచేక
పందనంబులునీకు ధవాసుచేక, రమేశ, దండమలైసీకు వేఁదండవరద
ప్రణతులునీకు శ్రీశరంగరాజముకుంద, సాష్టాంగములు నీకు ధస్యస్థివాద
దాస్యముల్ నీకు సహస్యనిర్జితచంద్ర, నడియండనీకు భవాభవేశ
గీ. చేరినేవించెదము నిన్నుఁ జదచిదీశ, యంజలులు నీకు సర్వస్వాదజ్ఞవాస
కడునమస్కారములునీకుఁ గమలనాభ, మ్రొక్కులొనరించెదమునీకుఁ జక్ర నయ్యి.
భార్గవపురాణము, ఆ 2.

- నీ. చకరిపాణికి నమఃస్కారంబుఁ గావించి, కార్జపాణికిఁ గరాంజలి ఘటించి
కుంభేశ్వరునకు మ్రొక్కులుగూర్చి యలసోమ, నాథులక భివందంబునములు నేసి

నాగవాసనపఁ బ్రతిజ్ఞామంబు సవరించి, విశ్వనాథసమమఁ వివరిత సలిపి
అనిముక్తకేవునకుఁ సాష్టాంగదండంబు, లాచరించి పఠియఁ నచటఁ గలుగు
గీ. దేవతాతతికల్లును భావశుద్ధి, చెలఁగుమఁడ నమోవాకవలవరించి
యగ్రసభఁబాచు కుతుకమఁనద్రవీల, నలర నచ్చానిపుంగవులవలదాటి. 2278
వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 2.

గురుఁడు.

క. గురుఁడే తల్లియుఁ బండ్రియు, గురుఁడే దైవంబు బంధుకోటియు హేతులుం
గురుఁడే యని నవ్వి నను, స్త్రీతభావుల కన్య మున్నఁజేచిక్కన్నా. 2279
గీ.లమంతలావిలాసము, ఆ 2.

క. గురుఁడే యార్తమర్దవము, గురుఁడెగతిపాపములను నూల్చు గురుఁడే
నరుల కది గాన సమరు, నరసి ప్రయత్నమున నమృతగునిరతంబున్. 2280
నేంకటాచలమహాత్మ్యము, చా॥ చిన॥ తే॥ ఆ 2 పద్య 209.

క. విద్యోధుడేగుతుఁడన, పద్మమతిసబోధకశ్యామధతి నైకా
రద్యుఁడు జాతిపయోమహి, మాద్యన్నతివందనీయుఁడై యొనరవలెన్. 2281
మహాప్రణయము, ఆ 2 పద్య 32.

శిష్యుఁడు.

చ. వినయవిధేయవర్తనుఁడఁపిస్త్రుతికాలి యసంశయాకీర్తిం
జనితరసక్తమనసుఁడఁపారపద్యురఁడఁపారపద్యురఁడు
తనపరుఁడున్ నుఖగ్రహణఁపారణగణ్యుఁడు నూత్నబుద్ధి మ
స్థనుఁడు గురుప్రియుఁడు నగఁగనానినె శిష్యునిగాఁగొనఁ దగున్. 2282
మహాప్రణయము, ఆ 2 పద్య 33.

గురుభర్తము.

గీ. అలస్యనాస్తికాహంకార పంచక, ద్వేషవిద్యాకోపమాపకులకు
పాపందనిమరఁ పరితేకార్యకృతేషు, కలహపీయ విషయాశ్చ ద్వితులకు
స్తంభనమోహనోచ్చాటనమారణ, శత్రుకూషాకాద్యువాదులకును
నమలోభమోహతిశయకావ్యకరులకు, నోదకోర్వణియట్టి సోమరులకు

గీ. వినయభయభక్తి శక్త్యానభిముతచేత, గురులభకూరిషచేయని ♦ కూరియలకును
స్వస్వయాపొందెశంబు ♦ సార్వభౌమ, యెన్నివిధములకైన నిత్యుంగరాదు. 2283
శ్రీరామస్తవరాజము, ఆ 2.

శ. సరసన విభూషణము, పరిహరణమొనర్చి పుష్కరిభావ మునిచి స
ప్రభు ను ధన్యులజేయుట, ధరణిని గుహవలకు సహు ♦ ధన్యుగాజే. 2284
కుష్టాకృష్టిలీనము, ఆ 4.

శిష్యధరము.

నీ. జడివాడబట్టిన ♦ చాడ్చిన వాదించు, పట్టి చదువువారు ♦ గట్టిపెట్టి
యుదరపోషణకోజు ♦ కొడిగట్టినట్టియా, భయరూపములనెల్ల ♦ బడటంగలిపి
నానావిధన్యాయ ♦ నటనలు తనచేపె, గాన యొందోరులది ♦ గాని లెఱిగి
యేలోకసుఖములు ♦ లైలుపచారము, గోను లూతారమున ♦ లోకలెఱిగి
గీ. దేహవర్ణాక్రమాచార ♦ దేశకాల, మానరేఖాభిమానముల్ ♦ రోసి విడిచి
పిన్న పెద్దతనములు ♦ విండి గలిపి, యార్జకుశూరిష నేయ మోక్షార్థుల డగును,
శ్రీరామస్తవరాజము, ఆ 2.

గురుకలహాపము.

నీ. నాల్గుశుక్రూషల ♦ నడకల జేరేవోలు, విభజించు వినవయ్య ♦ విమలగత
ఆర్యాభిమతపదాధ్ధానుకూలమునెయు, నది యాత్మకూరిష ♦ యందుబుధులు
అపాదమస్త కాభ్యంజనాతిధ్యము, లం గడున్ కుక్రూపభలనంగ నొప్పు
తేత్రగుహారామనీమలనరయుటల్, స్థానమన్ కుక్రూప ♦ జాని లాయె
గీ. తాత దైవంబు తల్లియు ♦ దండ్రె కర్త, యేదుగడయును గురుండంచుకెం ది భక్తి
నేయ సద్భావశుక్రూపానిధి మిట్టు, లెఱిగి నడుపంగవలయును ♦ గురుని జేరి.
శ్రీరామస్తవరాజము, ఆ 3.

— వి ద్య. —

నీ. కమనీయవిద్యదా ♦ గామధేనువుభంగి, గామితార్థంబులు ♦ గణంగ జేయు
సజ్జనవిద్వాంస ♦ సంఘంబులోపల, మానుగాఁ దను పెద్దమాన్యక జేయు
నెన్ని దేశంబులకేగిన సాయమై, తల్లిశందంబున ♦ దన్నుఁ బ్రోచు
బిడ్డగాఁ దనపుణ్యపాపము లెఱిగించు, సాధించు నిహపర ♦ సాధనంబు

శీ. నన్నింటిని రాజులకులవి గాదు, నీళ్ల నానదు చోరులకుపాలుగాదు
అన్నదమ్మలపాళ్లకు * నలవిగాదు, చెలగి విద్యాధనమునకు * జేటు లేదు. 2287
పంచతంత్రము, మా॥ నా॥ ఆ1 పద్య 56.

ఉ. పార్థకుగాదుగోచర ముహుర్నిశమున్ నుభిపుష్టిజేయు స
ప్రీర్తిమటించు విద్యయను * విద్యధనం బభిలాషిజేరి
బూర్తిగ నిచ్చినం దెరుగుఁబోదు యుగాంతపువేళనైన భూ
ధర్మలు తద్దనాధికులకుట్టున గర్వము మాను బొప్పగున్. 2288

ఉ. భూపలుగావు మర్త్యులకు * భూరిమయాంగద తారహరముల్
భూశితశేషపాశమృదుఁపుష్పనుగంధజలాభిషేకముల్
భూపలుగావుపూరుపుని * భూశితుఁజేయచవిత్రివాణివా
గూర్చుణమే నుభూపణము * భూపణముల్ నణియించు నన్నియున్. 2289

ఉ. విద్య నిగూఢగుత్తమగు * విత్తము రూపము పూరుపాశికిన్
విద్య యశస్సు భోగకరివిద్యగురుండు విదేశబంధువున్
విద్య విశిష్టజైవతము * విద్యకు సాటిధనంబు లేదిలన్
విద్య నృపాలపూజితము * విద్య నెఱుంగనివాఁడు మర్త్యుఁడే. 2290
ధర్మహరినుభాషితము, ॥ ఏ॥ ల॥ సీతి. పద్య 14, 16, 17.

విద్యలు-కళలు.

శీ. వేదంబువాదంబు*పీఠాదివాద్యంబు, లాలేఖ్యకర్మంబు * లాగములు
మంత్రితంత్రంబులు * మందులు మాయలు, సింధురగంధర్వ * శిక్షణములు
జూదంబు ప్రుచ్చిమిఁజోస్యంబు గానంబు, ధర్మార్థకామశాస్త్రములు కవిత
కావ్యనాటకములు * కథలుపురాణంబు, లాయుధవైపుణ*మంజనంబు
గీ. నాదిగా నన్నివిద్యలు * నన్నికళలు, నభ్యసించిరి యావనముమరె నలరి
యక్కుమారులఁ గనుఁగొనిఁయిష్టభుండు, నమ్మ వాంబుధిలోఁగేళి*సలుపుచుండె.
దశకుమారచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 116.

సీ. చదివెను ఋగ్వజుఁస్సామాదివేదంబు, లభికరించెనుతద్రోహస్యజాత
మధ్యసింఁచెను లక్ష*ణానికముల నెల్ల, నధిగమించెను పడం*గాంగములను
పరియించె గాణాదభాష్యమీమాంసలు, తెలిసె వ్యాసమతంబు*తేటపడఁగ
గ్రహియించె సాంఖ్యయోగములమగ్రములెల్ల, నాకళించెను పురా*ణానికముల

గీ. నేర్చె డెల్లముగా దండఁగినిశాస్త్రు, మరసె నాద్యంతముగను పైఁద్యాగమంబు
నెఱిఁగెనాంగధనుల్వేద ఁ మెల్లనపుడు, సోముఁడువ్యక్తఁజ్ఞాస్త్రునుఁభాముఁడగుచు,
తారాశశాంకవిజయము, ఆ 2 పద్య 53.

ధనుర్విద్యానైపుణ్యము.

చ. దొనపయఁ బాయకెప్పుడును ఁ చూపు లెడల్పుచు నున్నరీతిఁ దాఁ
జనుమరచేర్పు నందెపుడు ఁ జారకయమ్మకిఁబోనియున్నచా
డ్చున శ్రవణాంబులసీమనెపుడున్ వలయాకృతచాపమై నశిం
చినగతిఁదోఁచెఁ దత్కరముఁ ఁ జిత్రరయంబునఁ బెక్కురూపులై. 2293
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 8 పద్య 122.

శకునవిద్యలు.

సీ. గౌరిపంచాంగంబుఁగౌరిపంతులచంచ, పక్షులశకునముల్ పైడికంటి
పలుకులరీతులుఁపుశ్వభాగంబులు, గల్గులు సూయంగఁగలుగు మేలు
శీడునుబోచిళ్ళఁజాడెఱింగెడినేర్పు, దిక్కువిదిక్కులుఁదెలిసినుడువు
దుమ్మలక్షణములు ఁ తొడరు కాకగపంబు, సాముఁదిక్కితి ఁ జరుఁమహిమఁ
గీ. డెలియనేర్చిన యొకమహాఁక్షరపరుఁడు, శకునఁ ద్యాఁచక్షణాఁశకుఁడుసౌకు
మర్యరేఖలమారటఁమారుఁడైన, యననదిఁ జుండు మతిమంతుఁడనెడివాఁడు.
హంసవింశతి, ఆ 4 పద్య 46.

విద్యాశాస్త్రము.

ఉ. గద్యము పద్యముం దెనుపఁజేకొనుటొండె ధుర్వావిప్రబంధనం
పద్యతుఁడొటయొండె వృద్ధుఁభావల పొద్దులుపుచ్చుటొండె లో
లోద్యమలక్షణంబెరుగఁటొండె గడున్ భజియించుఁగాక యే
విద్యలు నేరఁడేని పకుఁవారఁడెగాడె గణించిమాడఁగన్. 2295
కా. సంగీతంబుఁ గవితృతత్వమును సౌజన్యంపుభావంబు స
త్సంగత్యం బెఱుంగంగఁడేని భువి నాశ్చర్యంబుగా వాలమున్
శృంగద్యంధ్యములేని యెద్దతఁడనన్ ఁ జెల్లం ద్యణం బాతఁడ
యాంగీకంబునమేయఁడా పసులభాగ్యం బిచ్చటం గల్గుటన్. 2296
ద్వాత్రింశి తాస్సలభంజికాకథలు, ఆ 4.

—♦ గురువులైనవిద్య. ♦—

- అ. తల్లిపండితేని ♦ తనయుని పోలెనె, సతికి పతియు లేని ♦ చందమునను
గురువు లేనివిద్య ♦ కూడ గెందులకైన, నజున్నవ నిమిష ♦ యరవిచూడ. 2297
కీరామర్తవరాజము, ఆ 2.

కరణము.

- చ. తెలితలపాగ చొక్క మొలకొత్తి భుజంబునఁ జల్వపచ్చడం
బల చిటివేలముద్రక యొకయారిము మీఁక చొగాకుమట్ట సాం
కులకెడు కావిదోవతి చంద్రియగంబున మున్నె యొప్పగా
నల విభుఁ డంల గ్రామకరణం బటకై చనుచెంచి పనుకన్. 2303
హంసవంశతి, ఆ 3 పద్య 93.

కుమరి.

- పీ. ఆదివరాహంబుఁ జేదిని యెత్తిన, మాడ్కిఁ జొచ్చడఁగఁ దామన్న మోయుఁ
బ్రభుమనేశల సృష్టి బ్రహ్మ చేసినయట్లు, ఘటకొటు లుత్సాహగరిమఁ జేయు
వెళ్ళవు చక్రంబుఁ వేడుకఁ ద్రిప్పెడు, చాడ్పునఁ బలుమాటుఁ సారెదిగ్రప్పు
యల్పపురింబులుఁ భద్రండు గాల్చిన, డంబు నూపట్టినాఁవంబుఁ గాల్చు
గీ. గపివరుఁడు పర్యతంబులు ♦ గమించెచ్చి, కుప్ప లిడఁగీతిఁ గుండలుఁ కున్న వెట్లు
నవి దివియు ధాతి కాండంబుఁ లడఁచునరణి, సాధుపవన ద్రి ఘటకార్చిత్రవర్తి.
గీ. తీర్చి పూజెలు కులుకులుఁ త్రేటగట్లు, గరలమరుచలు వడెకట్లు ♦ పిరుదుకట్లు
బొద్దుటేనలు నునువులుఁ మొదలు గాఁగఁ, కనులు నిర్మిందుఁ గుండఁ పై నతిండ్లు.
హంసవంశతి, ఆ 5 పద్య 10, 13.

గొలలు.

- ఉ. తెల్లనిపట్టె నాచుములు ♦ దీఁగల నెట్టెములం బనింబులన్
బిల్లల చెక్కులున్ జెవులఁ ♦ వింభములున్ మొలనున్న క్రొత్తికం
బట్టును వన్నె గాఁ బెరుగుఁ ♦ బాలును నేతులు వీక వకకా
వశ్యధరించి తొరిక గనఁబచ్చిరి కొండలు గొల్ల లధితోన్. 2301
పీ. కొరగించెడు కొండఁగోగుంబువ్వలచాయ, దీపమై గోర్పడంబు వెట్లు గలిగె
మొలుఁగుజుక్కలచాయఁమిందు నీ తెల్లని, గురువింద పే రెంచుఁ గూర్పుకొంటి

నిగుణుగప్పనిచండ్రునివ్వకైవడే శున్న, దీక్షితేపూస నికైవ్యం దేచ్చె
జాలిన గబ్బకంపులు నోడుముట్టెను, నీల తరునామ ధ మెచట దోరక
గీ. జడలు మెడమోచ వ్రేలేదు ధ జల్లేతోక, నేడసపరిచుకొంటివి ధ బోడవోడె
యనుచు నాడడుబాధచాక్యములకలర, ప్రిధరుడుకారిగృహనాచరించెనపుడు,
జైమినిభార్యను, ఆ 3 పద్య 71, 74.

గీ. కిట్టుచెప్పలు గొప్పగీరునామంబులు, మొలకెక్కుకత్తులు ధ నిలుపు సిగలు
కుడిముక్కుగ్రమ్ములు ధ సుకుందపేరులు, ఓల్లగ్రాస్తలు మేటి ధ వల్లెత్రాస్త
లొరగట్టుపంచెలుఁదెరనుఁబచ్చడములు, గార్కన్నలోవంకకటయొడప్పు
గుండపోగులు చిప్పగొడ్డెండ్లు పెలగోల, లొప్పారు పలువంకకాయంగరములు
గీ. గలేన వాటంబుగా నెల్లకడలనుండి, పెల్లమిజంగ గిల్లలకీస మడచి
కోర్కె లిగురొత్త గన్నెదేకోనెడ నుంచు, మొల్లముగ జేరిచటికిగొల్లెల్లె.
నీలానుందరీపరిణయము, ఆ 3.

గీ. కంబలి తలకుడ్లు ధ కవ్వము ముద్దగ, బానిసొడ్డలి నుచ్చుపాఠలగుది
కావడి యుట్లు చిక్కము నందిడియుంబ, నాకలతోచ పొగాకుతిత్తి
బొప్పి ముజ్జెగముంత ధ బొటమంచుపిల్లల, గూడు దా మెన తాడుకోతొత్తి
తోల్లగట్టెయుఁ జలదుబ్బ చిల్కుడుగుంజ, బూజింకలు వెన్నపూసచట్టి
గీ. పాలబుడిగలు వడిసెలప్రాతమెట్లు, మలపమందులపాడిబుట్టమన్నెముల్ల
తోలుకుక్కాయితోడుపునుదొడ్డికంప, చుట్టుచవిరెయుఁగొంపపుసాలయునతఁడు.
హంసపంకతి, ఆ 2 పద్య 75.

సుద్దులగొలలు.

౧ ౧

ఉ. కొమ్మలు కీరణాలజనిఁగగుల్కెనువారితల కృష్ణలీలం
గ్రమ్మ గుడార్లు పీరుడగు ధ కాటమరా జాకథానులాపములో
బమ్మినపుస్తకాలు ముఖపట్టికకట్టురువాలలు న్నెటా
సొమ్ములు నామముల్వెలయు ధ సుద్దులగొల్లలు వచ్చి రెంతయున్. 2805

గీ. ధౌళధౌళపీరణాలో ధ ఖలిపెలిజాయించి, పోటుబోకొమ్మలునాట నూది
దొనకొండంగనుదొలత సన్నుతిఁదెని, కృష్ణున కతిభక్తఁ ధ గేలు మోడ్చి
యాదికాలపు గొండ్ర ధ నందఱు గొనియాడి, తాతతండ్రిలపేర్పుదలచిపొగడి
భిరుదులవరుగాఁ ధ జేర్కొని మోడయించి, దీకెంచి పీరుల ధ త్రోవ రెన్ని

గీ. దురుముష్ణలకథ లామిళకోనలఁ జెప్పి, శివము పుట్టించి పుత్తులఁ జెందఁగలరు
 పీఠులను గొల్పుఁ డని తెల్పి * నీడుకొల్పి, ననిరి మద్దులగొల్లులు * సంతసిల్లి. 2308
 హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 87, 88.

—* చందాలుఁడు. *

గీ. నడునెత్తఁగొప్పుఁ గట్టములఁ గీలించిన, తెల్లనిముడునుఁ జెంఁదిరపుబొట్టు
 కెలలఁగానెఁ బోసెనఁముడికిహఁతయు నందు, నడుముబిగించిన * చరపవాలు
 చలచిట్టునట్టుగాఁనలసియొల్లమిగాఁగఁ, బెనచిచుట్టినకావిఁప్రేలికయును
 వైదిప్పికప్పిన * పొంద్రోలుపోయయఁ, జేనున్ననీలయఁశ్శియనుగలిగి
 గీ. కోరి పసరపునంజుటిఁగుదియుఁ గల్లు, బుంగయునుఁ బూనితనమేనిఁహలనుకంపు
 లలముకొన వీరచాహనుఁనాహ్వయమున, గపటచండాలవేషసంకిలితుఁ డగుదు.
 పారిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శంక ఆ 4 పద్య 218.

—* చాకలి. *

ద్వీపద. మాననపస్త్రముల్ * మఱిమోసికొనుచు, వేవుజాముననేఁగి * వేటొక్కరేపు
 గావించి యుదుమచు * గడియలు చేసి, శస్త్రసమేతుఁడై * సదృశ్చివితతి
 పస్త్రముల్ రజత పద్మతథాతిఁ దాల్చి, పరిగొనిపచ్చనోఁ * బురపీఠిభవులు.
 బసవపురాణము, పా॥ సో॥ ఆ 4.

ఉ. వేళ మె కోడికూతయగుఁవేళలఁ జగ్గిభుజించి బండ్లగం
 గాళముకూడునీరుచవు * కారముఁ దేవడియంపుఁ తొక్కుతో
 మైలలమోపు వీఁచున సతిమర్చినరేవు గుఱాని నెక్కి ప
 య్యాళిగఁబోవు వాఁడు విమలఁబావతటాక సమీపభూసుకిన్. 2809
 శుకనస్తతి, ఆ 3.

—* చెడవిద్యాధి. *

గీ. నన్నయ్యవారలో * నామాలు దిద్దుకొమ్మలిననోఁ గడుపు నొప్పమును నేడ్చి
 చండమ్మ నను గుణింతము సెట్టరమ్మన, నంగుళివ్రణమాయె * ననును జుడిగి
 శిష్యులచేఁ గాలుఁసేతులు గట్టించి, తెచ్చి పద్యముఁ జెప్పఁ * తెముచు కుండి
 చలక వాగ్విముఠులంచు * బడి కెన్నకొనిపావ, బలపఱు లేదని * పలక కుండి
 గీ. యలకచేనుండ * సుడిమిఁబట్టి, లోడలు వడిపెట్టి శోచండ * మడఁగ గట్టి
 కెట్టెలగఁ జెట్టెబట్టించు * కేపుచుపుఁ, గొట్టుబెట్టుగనజ్జనఁకొలఁదగను. 2810

- సీ. గద్దించి వడి దిట్టి ♦ దిద్దుమంచును వ్రేలు, వెట్టింప నచటనే ♦ బెట్టు కుండు
బలుమాటు లోయనీ ♦ బల్కుమంచును గొట్టి, చెప్పిన శిలవృత్తి ♦ చప్పకుండు
నొకటికి సెలవియ్య ♦ నుతి కి చీకటిదాక, బసులగాపరుల వెం ♦ బడిన పోదు
జనని యడుక్కుని ♦ చదువుకోక బొమ్మన్న, వివక వేమలువెక్కి ♦ వెక్కియేగు
సీ. శూలపద్యపురబలుకవై ♦ జమురుపూచు, నెన్నడును దెడ్డచలకపా ♦ కైత్త జేతు
బాలరామా యాముపుస్త ♦ కాలు దాతు, వేయునజ్జనకోలలు ♦ విఱచినైతు. 231
క. చరికుండ పగులగొట్టుడు, బరువడినూత్రంబు ద్రెంచి ♦ పారగనైతు
నత్తటిమతి బలపములీచ్చిన, బారి దినమాను బగులగొట్టి ♦ పోయినటందున్.
సీ. నన్న బింగీలు పెట్టించు ♦ నాడె యయ్య, వారు నిద్రింపక గాజూచి ♦ చేరి యచట
జింతవేర్కొమ్మనంచుక ♦ సిగనుగట్టి, విడిచియుటికితనయ గారు ♦ విడికికూయ.

హంసవింశతి ఆ 3 వద్య 141, 142, 143, 144.

— ♦ చోరుడు. ♦ —

- శ. పొందులనీలీదందొలిపి ♦ బూడిద ముండులబంతి గాలచీ
రయు సెలగోలకత్తి భ్రమరమ్మలక్రొలులు మెలమందుగో
య్యము నురిగొంకి నారసము ♦ నాదిగ గల్గిన సాధనంబుల
న్నియు సమహారజేసికొని ♦ నేర్పన నేగితి ముచ్చిచ్చుప్రార్థనన్. 2314
చశకుమారచరిత్రము, ఆ 5 వద్య 72.
ద్వి. మొఱకువెండుకలును ♦ ముకురుమీసములు, గఱకునల్లని మేను ♦ గలచోరునొకని
దడయక పుట్టించి ♦ ధాత్రీతలేకు, పడతి జంపింప ను ♦ పాయంబు గఱపి
పారిచారి బొమ్మన్న ♦ బోయితల్తాని, చిరముండ్లబంతియు ♦ నెలకట్టై కత్తి
బలపంబు భ్రమరాల ♦ బట్టినకోర్వి, యెలికిలోపలిభూతి ♦ యెగి మెలమందు
కుటునీలికాసెయు ♦ గొంకెనారసము, నొఱపుగాఁబూని వా ♦ డుక్కున నేగి
యాజారణాసిపు రాధీధునగరు, పావరి గన్నంబు ♦ వడివేసి చొచ్చి. 2315
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరవ. భా. 2.
క. మొల నీలికాసెయును బదముల నోరచ్చులు ధరించి ♦ ముదము దలిర్చన్
సెలగోలయు ముఱబంతియు, బలపము గత్తియును బూని ♦ పటుసాహసీయె.
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శంక ఆ 5 వద్య 111.
సీ. కలుకైనకన్నపుకత్తియు బలపంబు, వన్నెపొటినయట్టి ♦ సన్న పినుక
మాటయుతలయర్లు ♦ మానుకు నల్లనిచీఱ, కుక్క వాకట్టులు ♦ సక్కునదలలు

- ఈ కయంత్రమునొక్కటూ చేయు గడ్డగో, రాకుచుట్టయు నొంటియట్టచెప్పు
లకగోల గొలును కట్టెర యదృశ్యభూమాకలు గట్టు తాయతులొత్తలనుదాన్వి
గీ. కజ్జలమురీతి గాఢాంధకారమైన, యర్ధరాత్రింబవందు తాళరయగఁ దలఁచి
సన్నసన్నగఁజీకటిచాటుచెసి, తెనువతో నేఁగె ఓముపని యగరుకడకు. 2817
- నీ. ఈవేళ నాతలంపివేర్చి బోచితే, భ్రామరాంబురు చున్నబలి యొసఁగదు
నీశర్యరిని కార్యమింపుగా పొసఁగితే, నూకాలశ్లోకి మేఁక లిస్తు
నీవేళ నాకోర్కె యింపుగా పొసఁగితే, పోతురాజుకు బలి పోతు కూడు
నీతఱి భయములేకింటికిఁ జేరితే, కొల్లాపునేలేవ యోర్కిఁ దీర్తు
- గీ. ననుచు శక్తుల వేర్వేలు శరార్థుఁ దలఁచి, వైవగములనెల్లఁ జిత్తమున నిర్వి
లముఁ ద్రవ్వెనుకత్తి యిట్లకఁగట్టి, కిడియఁబంబునఁగదియించివడిగఁదిప్పె.
నీలసుంఠివీలొనము, ఆ 1.

—♦ జంగములు. ♦—

- నీ. ఈపాళలు వైడికట్లదైస్తములు, శంఖసంఖ్యలమించుశంఖములును
పిడిగంటలును గేకింపింపుఁగుంచెలు, ప్రమాల్నలితోర్లుచామరములు
యోగదండంబులయోగవదై నలును, గండ పెండేరములొంపలములు
తనువుల భూతిపూతలు కావనప్రముల్, మేలైన రుద్రాక్షహారికలును
- గీ. శ్వేతశేతనములు రుద్రాక్షిణియలును, బాత్రిమగునట్టి రజతంపుఁదాత్రికలును
గోలుదామరబలుపైసశాలములును, మొలకయంగులుకుపావలును గలిగి.
రాజశేఖరవిలాసము, ఆ 1 పద్య 167.

—♦ బాలరులు. ♦—

- నీ. కాలుమొసళ్ల వాకట్టునుందులు చన, తోంగుళంబులఁ దామకమింగరములు
కడలేనినడ గట్టిపడిన పిక్కలు చుట్టి, చెక్కినమొలత్రాళ్లు యిక్కములును
జుంగు లట్లాడుగోచులు తండుఁగోలల, నెట్టుకొల్పిన మీలపుట్టికలును
ప్రతిదివాంగోళికాంభృతి నలునై పెండుకలు నిండి కాయలొగల భజముల
గీ చెవులనెలుములుకుఱుఁద్రాతఁజెవులనాగు, పడిగోప్రోగులు మేలిగొన్నకచ్చదములు
నమరగుడుగూడిబాలకలయగుదెంచి, రలరుమొగములతోదాఁటివలలు గొనుచు
నంచతంఁద్రము, వై॥ వే॥ ఆ 1 పద్య 893.

—♦ తైర్థీకుండు. ♦—

సీ. కావడేపై సంబాఁగట్టిన యొక కావి, శాటికంబలియాత్రసంచి యలర
నేతిలన్దెగసిష్టునించిన సౌతకాయబుట్టి లిర్వంకలఁ జొసఁగి యుండ
నెగ నెత్తి కుటుచగాఁబిగియఁగట్టిన పంచె, పై దిగించినపొత్తబట్ట యొప్పు
ముఖగుర్మములుటోపి ♦ ముఁగుఁగఁజుట్టినవల్లె, కొనల మారుతబౌల్మమునసారిరస
గీ. గమనజపమున నుట్టాడుకావ డదరి, కిట్టాకిట్టని భుజమునఁ జ గళి శల్వు
గౌడరుద్రాక్షమాలికలక్మంరసీమఁ, దనరవచ్చెను వేడ్క నత్తైర్థీకుండు. 2821

హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 172.

—♦ బలిజెశేట్టి. ♦—

శ. సరిపెనతోడినజ్జ బలుసందిటితామెతు లంగవస్త్రముల
సరిగఁచెఱంగఁజాగ విలసన్మణిముదిరక లంచుకమ్మలున్
మెఱుంగులుగుల్కుదోవతియు ♦ మిన్నగు నీలపుఁజోగుజోడు బి
త్తరపుమిథూతిరేఖ లఱుతన రుదురక్కలు గల్గి భాసిలున్. 2822
హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 95.

—♦ బుడబుడక్కివాఁడు. ♦—

సీ. నొసలిపైఁజుక్కలఁమిసిమినామపురేఖ, లనునొంద భుజముపై ♦ నశిమి సంచి
వాలవీనులగాజు ♦ నీటాబుఁగులు, పైవొప్పవప్పలి ♦ పచ్చవంబు
మెలిగొనఁ జుట్టిన ♦ తలపొగ చెఱు గుంచి, పైటపేటాచుట్టు ♦ పట్టునేలు
కడిఁదిమిఱుఁగఁ జంకనిడిన బొట్టియకోల, డాకఱొనెడు డుబుడక్కికేల
గీ. పఱల దిక్కుల నెంచి దుర్వారమైన, కీడు మేలును దెల్పుచుఁగేక లిడుచుఁ
గర్లికొనుచును దనఁదెరుకేరికొనుచు, వచ్చె నచటికి డుబుడక్కివాఁ డొకఁడొ.
హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 28.

—♦ మల్లురు. ♦—

సీ. కంబము కొణిదెలాఁగనుడొల్ల తాటిదం, డములు త్రోయంగ రెట్టిలగమకము
సఁగఁదాల్పూన బుబులపురాయంబు, బరిలోడుద్రవ్వమేల్ ♦ బరులయంబు
బలుగోతమయిరలింపఁగ నురంబులటోకు, పడితాళములు నేయుఁతోడలకం డె
మొరపుగ తిరుపట్టెకురుచు రెత్తఁగ పొంచు, ములలాడుటంకలు ♦ బోలల మెడల

- గీ. బలిమి గనిపెట్టి గంధపెట్టై రజమట్టి, కాపతిరుకాశదట్టులు ♦ గాపుబొట్టు
మొల్లసరులాప్పు చరిత్రాగ్రీతిపిల్లజాట్టు, పెద్దచేత్రార్లుగలజోడుబిరుదుజెట్టు.
- గీ కడగి విశలుపగిద్దనూర్ బొడమురటులు, గామిగులుమల్లనజచినఫలాములిడుచు
ముందజను నిల్వఁగాదనఁగించితత్త, దమ్ము లీరుశేలబూని పరాకటంచు. 2325
- చ. విడిచినయంత నుల్ల లటుఁచెనక్కఁకుఁడెంగునఁగఁజించుచున్
బడిబడిమీసలంటి మెల్లఁబట్టుచు పెండలనిచ్చి కమ్ముచున్
బిడికిన లూచపట్టుకొని ♦ పట్టుగఁకలు జేయుచున్ బొమర్
ముడిగొనఁ బండ్లు గీటుచు పఁముద్ధతిచేఁ జెయిసొక మీటుచున్. 2326
- క. భాయా యిదెయొకనుపిలో, మాయనుపించెదనుమాను ♦ మాయనికల్మషై
చాయఁగని అొమ్ముగొనిన, చాయగగ్నిప్రటనుపెట్టు ♦ సరిగాఁ దాకెన్. 2327
- పీ. అత్తఁజి గలఁబడికిర్రులను పొత్తి, చేతులదట్టకాఁకలనుజేర్చి
నుడిగాలితిరిగెడుఁచదువునవడిఁజుట్టు, కొంచుదైన్ నలాగించివేయు
వేటులోలాగించివేసినమమ్ముగాఁ, బుడమిపైఁబడియంటఁడికలేచి
మెడలపైఁ గర్నాదుఁబడి పులుర్ వరెత్రాగిట, జక్కినఖమ్ములఁజిమ్ముకరణి
- గీ. చెమ్ముచును పొంచుములు గూర్చిఁరెండుకడల, నిరికిగళకత్తెలుగట్టుఁజెఁగిగిహూడ
తిరుగఁబడి కురులతగుర్ ఁకొనుగతి, నురిదితలఁదలఁగాకించున్ కరితొకరు
- ఉ. కొక్కెనచేదిగింపమెడఁగొబ్బనశేల్వశిఁచెట్టి దీసిమే
ల్కొక్కితబట్టి తిప్ప చెయిలూపునడున్నకరెండుప్రక్కలన్
దొక్కరసందువేయుఁ దొడఁనొప్పుచు సంవెడఁజేసి ప్రోసి పెక్
జక్కినురాటమెక్కి వడిజాటికడఁబడఁజింకఁ బొల్లఁగన్. 2329
- పీ. వడిగకల్లమునకుఁపచ్చి చక్కఁగకాట్టు, చెనుకకు నిగుపింపఁనెంబడిఁను
మోకాళ్ళునంచి తెఱఁబునశొటవ్రేళ్ళచే, తిరుకాశదూర్చి యెత్తిపారలించి
సరనుకయోరరాఁబరిబడి పారలించి, యొకశేలఁగుత్తుక ♦ నొడిసిపట్టి
ముడిగిడ్డముకింద ♦ ముడ్డియానించి యం,కిణిగొట్టి నీసాన ♦ కినిసినిలువఁ
- గీ. జంకలను చేతు లునిచి వైచక్కినెత్తి, తలకు పందిలితప్పించి ♦ తొలఁగిలేచి
వివసమాయించఁజూచి యాఁవీఁజెట్టి, తెలమి బిరుదులొసంగి వీఁజొక్కి పియంత.
- ప్రబంధరాజవేంకటేశ్వరవిజయహింసము, 81-83.
- పీ. వెడఁద రాచలుపల ♦ దెసివంపు గతినత, సరకునేయని యురఁస్థులులతోడ
గండెదిరిగి యుక్కు ♦ కంబాలతో మాటు, మలయుబాహువులయఁగ్గలికతోడఁ

బశమల్లజయలక్ష్మి ♦ బిరుదమాల్గులులతో, బరగు ముంజీతుల ♦ గరిమతోడ
 నగభాతుప్రక్రియాతోభేగజలీల, నగు నెచ్చుచుట్టి నై ♦ కిగుచ్చతోడ
 గీ. బొలుపు మీటుచు నెగుభుజం ♦ మలునుగట్టి, బిమిలియా పు యలతోడ ♦ నమగురుల్లు
 రంపుటాబోతులును బోలే ♦ డెంపుమీటు, జెల్లుచను డెంచరాన్మపు ♦ నేవకొఱకు.
 షరమయోగివిలాసము, ఆ 3 పద్య 48.

—♦ మా స్త్రీ ము. ♦—

సీ. తలపాగపారమీద ♦ జెలగెడు నాయదా, ర్చన సల్పినట్టిదా ♦ నవపుబూవు
 నెడమచే గొలునును ♦ దొడపుంగత్తియుఁ బూల, బిరుదొందు కుడికేల ♦ బెడకత్తి
 దట్టితో జెక్కుని ♦ ద్దావంకి కునుమపూ, వన్నియదుప్పటి ♦ వల్లెవాటు
 పుజములు విరులచే ♦ బూజించు బోడిక, బురుగువైర ముండటి ♦ బిరుదుడవిణ
 గీ. దుడసాంపీరతలగుండు ♦ గండరునుదు, బద్దయు పరించుజీతంబు ♦ బంట్లుఁజూడ
 మాగికోను పారబలుగుం ♦ పులు జెలంగ, నతఁడుదొరకొల్వ చేసికే ♦ హమునకరుగు.
 భుకన స్తుతి, ఆ 3.

—♦ రాజసేవకులు. ♦—

చ. అలఘురరాఘవోగ్రకలి ♦ యంపుచు నైజపు ధన్యపద్ధతిన్
 నిలిచి పృమత్తర న్నదలి ♦ నిశ్చలబుద్ధిఁ బఠోపకారులై
 చెలిమి బహుప్రజాపనము ♦ నేయుటయందు నె బద్ధదీక్షులై
 కొలుతురు వీరు రాజుల స ♦ మంరితసాక్షినిరాసభావులై. 2233

సీ. అపకలంఘనసం ♦ ధ్యావిధి వీరికి, లేకమాత్రంజైన ♦ లేదు మిగుల
 నమృతసంగంబు ♦ నైనలేదు కణంబు, స్వస్యకాలమునందు ♦ సవననియమ
 ముల నొనర్చుటలేదు ♦ తలఁపనొకప్పుడు, వేదాధ్యయనచింత ♦ లేదు చూడ
 సన్నపానాదులు ♦ నాకటిసమయాన, నవకాశమేచాల ♦ దాహరింప
 గీ. నిలిచి నుఖనిద్రఁ గావింప ♦ నిమిషమైన, సమయమేకల్గకుండునే ♦ సమయమునను
 ఇట్టలనుజూచి భాసించుటేటుపడదు, మహిపతులసేవ ♦ గావించుమానవులకు.

విశ్వగుణాదస్యము, తి. బుక్క. చిన. తా.

—♦ రె డ్డి. ♦—

సీ. కవ్విచచ్చడమును ♦ గంటలపోగులు, మెలఁజీటికమ్మలు ♦ ముదుగువల్లె
 మిండుచల్లరుమాలు ♦ రెండుంకుటుంగరం, బులుఁజుక్క బొట్టుసాం ♦ పాలయ మెడను.

గండంపునునుబూత * కర్కయుగంబున, నేర్పుగాఁ దెప్పుగఁజేసెనపుడు
కత్తెరిగండంబు * గజ్జలు పండెలు, నానించుజిగినకళానితిత్త
గీ. పాదములఁ గిట్టాకిట్టరింపలుకు మెట్లు, గుమ్మనైట్టలుచేసెట్టుకొల యమర
కెట్టెక్రియురాలివాకిటఁజేర్చు నిలచి, వాకిలి నడల్పునునమః * అర్చింపవచ్చును.
చాండవేశతి, ఆ 3 పద్య 90.

—♦ దరిమి. ♦—

నీ. చేయవలయునునిచ్చినవారు కలుపుగా, నదుగ నుండి నిరోధంబుగ
నెవరైనచుట్టలమునును వచ్చినవారు, బడలిక చేతఁ జెప్పవలయు చువలగ
నాయవారింబునకనుచుఁ జేరినవారు, పరిహరింపకమున్నె * తిరిగిహావ
నెక్కఁబెట్టెగఁచు * నేతెంచువారు మా, బాడిమాడక వేగముచరి లేగ
గీ. శివుని లెల్లను గలవానిచ్చినవాండ్రు, తినెడిచిలుతండిగని యడిలెనుచు
గీజుపోరుటకడఁ బెల్లగిల్లఁబొగిలిపాలఁతియూరార్చనలెడు కాఁపునుచేయు.
గుకనప్రతి, ఆ 3.

—♦ దానస్థ. ♦—

నీ. చేమాకుతాళముఁబెల్లగ కొండుల కేతులుంచి యందఱ వెక్కిరించుకొనుచుఁ
బల్లెఘాపమున దీపపుఁగోలరాజహస్తము సాచి జేగంట * చక్షుచికోనురుఁ
దలయొరిగిలఁ గురికి * తప్పెటఁదికి వాయించి గంకెట్ల నాఁపిండుకొనుచుఁ
దిరువడిపాను * కెరసిగంటలు మోయి, వోడచవ్వుములఁ వాడికొనుచుఁ
గీ. వ్రావఁగూర్చుండిబొంతలుఁవ్రోలుఁబఱచి, మదురు పెండలకొరఁగాఁమునుఁగుఁజెర్చి
చుట్టెదండలు మొఱుయించి * పాడుకొనుచు, నలరు దానస్థపక్షించి * మాతఁగనున.
చంద్రిభానుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 45.

—♦ చెక్కిపుట్టె. ♦—

నీ. గుడిమీఁదఁ బడురావికడిలోనిచెడు గీఁగె, పుణ్యనదీతీర్థమునను మొసలి
కంటిలోఁ గొంచెంఁట్రుకయు రచ్చుమట్టిని, బ్రహ్మరాక్షసి కాపురమున నేయు
భవనసీమను దాఁచుకొపాము కల్పకుజంబు, కడ గచ్చపాదపాల * కడలివెను
వనమునఁ జిచ్చు దిఁవ్యాపధికిని బుప్పి, బ్రతుకు బాలెడునింటఁబరకురారు
గీ. హస్తముదకానగ్నిమ్మ పుష్పయున మల్లెజీవితతికి రోగంబు * చెఱకు పెన్న
మణికి వోషంబునృపునందు * హస్తవంబు, పుట్టుచందానఁబుట్టెనుకపుట్టెఁడొకఁడు.

గీ. వాఁడు నానాటి కభివృద్ధివలనఁ దెలిసి, కాకలకుఁజేసి గడిమిఁగట్టిపాసి
 రాలఁ గాయతనాన బేరిజహదారి, నాటితేటియుఁ బలుగుంటఁమారి యయ్యె,
 మ. గుఱమా పెబ్ర వివేకమా నహి మనోగూఢశ్వమా లేదు భా
 పణమా కల్ల విచారమా రవళి పంశాచారమా నాస్తి మా
 ర్గణముఖ్యావనశీలమా శశక శృంగప్రాయ మాప్తాది తో
 షణమా దబ్బర సత్యమా హుళి గఱిచివన్ వానికద్రిస్తనీ.

2340

సీరమాలిక. ఆకతాయవికారియడిబండగుండడుఁ, మొండికట్టెగులాముఁ మొప్పెగోపు
 పోలేవాఁ డగచాల్లఁపోతు దుర్మార్గుండు, పడినేటు నుగరానుఁపంద లండి
 కొయ్యదిగ్విష్ణు ఖరాబుఁకూళ బంచెలమారి, ముందటిపాపాలఁముద్ద ధగిడి
 వోగు దూబరదిండిఁ వోచవాఁ డపలక్షణము లాడుగోల వ్రాఁత్యుండు బజారి
 పలువిత్తు పలుగాకిఁ పొగిద్వాకుఁ డుచ్చిస్త, మొందునుద్దలమారియులిపికట్టె
 పాపిష్టిబజగేడిఁ పంచమహాపాత, కియు పృతీపాత పోకిళ్ళమారి
 దరిద్రేసి చెడుగొట్టుఁ దెరికి దగాకోరు, విషపాలవిత్తు చిల్వీనము దగులు
 బాజి హారాంకోరుఁ వాజప్రక్కలముచ్చు, చీవాట్లమారి పొచ్చినవిత్తు
 మూసినమరికి నిఁకొమ్మిపా స్వామివోపి, దుష్టురోశలమారిఁ దోసకారి
 బడిమికుళ్ళమమిత్తిఁ పడినె యెంగిలికాయ, బడుపురాడెనగొట్టుఁ పాడెగట్టు
 గుండెకుళ్ళెడము తాఁకట్లమారియభాసి, కడుపేత్ర నడపేరుఁ గలపడింపు
 దూబదర్శన మూఁడుశోకగుక్కన గుల్ల, గుడ్డాల గోవోదెఁ కొరుకు బల్లి

గీ. కొంటె కనమాకమును దూబఁ కొంపచెఱుపు, చేడిగేరియ చెరపనఁచేటరోసు
 బడియ దుర్బీజమును భ్రష్టుఁమడియచేట, పెయ్యకల్పచ్చుచెడుగుసాపెనలమారి.

క. అనుచుఁ బొంగిరుగువారుం, దనవారుం గానివారుఁ తక్కినవారున్
 దనుఁ దిట్టె జేయు దుడుకులు, మనమున లజ్జింపకతండుఁ మఱియుఁవృత్తియున్.

గీ. వాని తెనిమిదియెండ్లదిఁ మేనమామ, హఁతుఁ దెండిలిచేసినఁ కొడెషయను
 పాక ముట్టాతలూఁగెడుఁ భావ్యమీద, మనసుచాలించిదుర్మార్గమతిపహించి.

హంసవింశతి, 109, 110, 111, 113, 114, 115.

—♦ లు భుండు. ♦—

సీ. పగిస్తుతంబనిపదార్థములు రాజులవేడి, కొనితెచ్చి యమ్మించుఁ కొనుటండ
 మూసి ముల్లడిచి గుఁములకొల్పువైమెత్తు, భూష్యుండు పక్షిఁకనుండు గాని

యెట్టిచుట్టంబేని యింతి కేలేర కెం, దవనూతకముఁ బెట్టియవలఁ జోనుపు
మును ప్రితిశ్రితముచేసినపైఁడిరాకున్ను, ముచ్చుచ్చువను వేగు వచ్చు దనుక
గీ. వనరు "కాకాయలవజాయవా" యటంచు, దెనఁగఁఘాళిపరగ్నహోదపి యనువాన
ముంచిరియగకుఁ గాటుపామునకుఁ బరియ, నొనఁగఁడనిభిక్షై పాక్కునునదమదినె.
హిందురంగమాహాత్మ్యము. ఆ 4 పద్య 220.

— యుబ్బబొగ్గిహృదయము. —

సీ. సంతలోఁ బ్రితి బిచ్చము తెచ్చి నూటాటు, వగల బన్నిదములుపడికి వడికి
నికట కానన భూములకు నేఁగి నుక్తేమా, నలు వెచ్చి వస్త్రలో గూర్చిగూర్చి
కాకపురజములో చచ్చి దాపులకిను, చేఁడిగోయును తెరుచేసిచేసి
వేకువ నంగళ్ళఁజక్రియచేకల, జాతిన మిరియఁబు లేకలేట
గీ. యన్నియునువిక్రయించిభాగ్యకృమా, ముఖ్యలాఁకట. వెచ్చి మొగముకాడఁ
దానపడి యేమికోరిన నాగ్రహించు, బందెములఁత్రెంచుకొనివెప్పిజన్మనిలఁడు.
కుకవర్తి, ఆ 4.

— యుబ్బచెళ్ళము. —

గీ ద్వాదశనమాససంక్రాంతి తదినిగ్రహణ, మన్నపహోదయములనొక్క
కాను భూసురునకునీడుగానిగడన, గోరుధనవంతుఁడయ్యునఁబయ్యారుజాండు.
క. ఆదాయమునకుఁడగినది, లేదాయెన్ వెచ్చ మంతఁలేదాయెనెమా
టాదాయోదనిధీయను, లేదాయ గడయ్య యక్కరినచిత్తునకున్. 2347
ఉ. కట్టఁడు యోగ్యకాటిఁబాడఁకట్టఁడు రాచనగళ్ళకుం జెవిం
బెట్టఁడు కీర్తితాఁమిడి పెర్కొనుచో నరకానుచేరముం
బెట్టఁడు ధర్మచింత సరిపెట్టఁడు గట్టిమనంబు దిట్ట డ
క్కట్టిడివై ప్పుడ న్యుల కఁగణ్యముగాఁగఁ గడించె రొక్కమున్. 2348
చ. దిన మొక కూర గాని మఱి తేఁవఁడు కాకము లంచుఁ బల్కు వం
దిన పలు గూరఁ గాంచి జగఁడింపఁగఁజొచ్చునటంచు వాని నొం
టిన భుజియింపఁ బెట్టి కడఁగిచ్చ భుజింపెన రింటివార ల
య్యనుపమకాక సూరకలఁమాన్నుపుతారుల వాఁడెటుంగమిన్. 2349
జ. వెనురుం బచ్చేవిడికని, కనరు న్నెయిగోనఁడు పండుగను గొఱుకూరే
కొనరుంబలుచని చల్లయె, మెనరుంగనఁ డిలెనిలోభమున శేనుండున్. 2350

క. పచ్చనియాకుం దానికీ, బుచ్చినగొంటాకటి నమలుఁబోమెలఁబూనఁ
దెచ్చ మామునొయని తెలి, పచ్చడ మటువెట్టి యొంటిపంచెనె తిరుగున్,
మ కరఁగుందాఁబరుగవృకాన కెదురిం ♦ గళ్ళం గొనంబోవ దృ
క్కరసంజ్ఞన్ పరిలించి వారలకిడున్ ♦ గానెచ్చుగా బేరముల్
లరవాటిందట పీడు వెచ్చమునకున్ ♦ లేకున్న నేమాయె ని
త్తురుగా కొయ్యన నంచు బోకి యాడకొత్తుం జేతి కిచ్చున్వడిన్. 2352

మ. పడికొంచెంగ రాలు నుప్పుడులకుఁబాసీయ మర్పించు ద
క్కడ గట్టుం దిన మెచ్చు గుండులుగఁ బూన్పెన్ నేతిలోనూనియల్
మిడుచు స్నానియ నాముదంబుఁ గలపున్ ♦ మేలాముదంబందు వె
ల్మిడి నించుం గదియించుఁ బొంగిన్పడు హళిం గొల్పె బియ్యంబునన్. 2353

క. తాఁచేదకప్పు వెట్టెడి, గోఁబాతిక వడ్డిఁగొలుచు ♦ సుమ్మడ్డుగకున్
ప్రాచిచ్చపడిని గాసాక, టేఁబోడితఁడుగ వెచ్చ ♦ మిడుగుదు వడుగున్. 2354

క. శాంతుల సొమ్ములు వెలచే, గొంత పడింగొంత కొలను ♦ గొంత హణాచిన్
గొంత పొరించుఁగూవాళ్ళు, దొంతర వైశ్యుండు పశ్యతోహరుడుగదా. 2355

గీ. క్రొత్త తిరువాదిగనిప్రాతఃకాయంచుఁ, బ్రాతఃసాణఁజ్యైష్ఠినా డెంపుఁబణమటంచు
నా జె మొరయంచు నొరయైన ♦ నాగరంబు, ధవళి నెడవెట్టులంచువట్టంబుఁదివియు,
బహుళాశ్వచరిత్రము, ఆ 5.

—♦ ముప్పి బొగ్గిహోణుండు. ♦—

నీ. దేవురించుచువాడెదేతెడు మొగమును, బడిఁ బాటుచుండెడి♦బడుగుటొడబో
బాలుపేది మెదుకకంపునునీను నిగయును, బల్లిమీసములును ♦ బిల్లికనులుఁ
జీంబోతుగడ్డంబుఁ ♦ జెడ్డచూపులుఁజాలఁ, జినికినకోలయొఁజింపిగొడుగు
బాఁతదోపతులును ♦ బంచాంగమును సొల,తలమునఁ బట్టెవధనముఁగలిగి
గీ. ముప్పియొత్తిన ధాన్యముల్ ♦ముడిచినట్టి, ముఱికిబట్టుల మాఁపువైఁదఱచుచేలి
నేవమొనరించు మాయామఁహీనుపర్వుఁ, గాలకౌశికుఁ బూచెభూపాలకుండు,
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శంక. ఆ 4 పద్య 103.

—♦ నై దికుండు. ♦—

నీ. అటుతే గీల్కొన్న ముత్తరిముల నావలి,యంసాగ్రియునగోనెయనిమొరంచి
కట్టిన ముఱికనీ♦క్కో శోషతయొ నా,పై లిగించినయతిఁపొరెతబట్టి

తలమట్టుకొన్న చింతలులైరవాసంబు, తెరుటచే గంగెడు ♦ సేసబొట్టు
మా చేమబాజులో ♦ మంత్రాక్షతంబులు, పదముల విజ్ఞానం ♦ పాదరక్ష
శీ. లాడిసివంచాంగ మొక కేలకొడుపుజేల, వెండియుంగరమును మెడ ప్రేలుముటికి
జండములునవ్యయాగుర్తతస్మరణమాన్య, సీమగినుసింపఁ జలతెంచెన్ జేనికడకు,
శుకసత్తి, ఆ 2.

—♦ నింద్యుడైదినుఁడు. ♦—

శీ. పంచాంగములు నెక్కి ♦ బాబారులోషల, రంజిల్ల యాయవాఁడంబు లెత్తి
తలమీఁదమంత్రితాక్షితములుంచి కలకాపు, పిండ్ల నుపాదానంబెత్తి తెచ్చి
గ్రహాంశకృమజామికాలంబులను రాచ, నగరాక్షయించి దానములు పట్టి
తిలలు చక్కలు పూని ♦ తీర్చిన్నిధిమండ్రములు నెప్పి నీరుకాములు గడించి
శీ. జన్నిదములమ్మి గ్రహాంతిఁజేయుఁజేసి, శవములను మోచి నుర్దానంబుతిక్కి
పచ్చనాదాయములు వ్రాసఁవానిముఖకు, గాంగ దినములు చివర నొకైతమునను,
హంసవింశతి, ఆ 2 పుష్ట 152.

—♦ వేదవియోగి. ♦—

శీ. పరకతలగుడ్డ యొకపాటి ♦ పచ్చవంఁ, ముదక సేగ్గెడ నొకటి ♦ మొలనునంచి
తిత్తి వెండుంగముజేల ♦ వాక్కియొప్పు, నుండు శుభదను వేదనియోగి యొకఁడు,
శీ. తేత్రభూతంబులఁగితులు వర్ణించి, సావ్యగణితోక్తంబుంట్ల దెలిసి
మిత్రగణితార్థ ♦ మితమననుండై, గాఢప్రవృత్తి కంగణిత మెఱిగి
త్రైరాకకాద్యంక్షసారాంశము గ్రహించి, మాత్రగణితమునఁ జొచ్చి కలఁకి
ముఱిభిన్నగణితంబు ♦ మాద్ర మెల్లనుగాంచి, పరగణితంబులు ♦ పాఠజూచి
శీ. నిఖిలసిద్ధాంతమూర్తముఁజేర్చి టగతి, గణకములసార్వభౌమత్వంగణనకుఁ దగి
గణితమర్చుఁజేతఁడనిఁగనులు మెచ్చఁ, దెలిసియతఁడెంతలెక్కినఁజేటపలుచు.
హంసవింశతి, ఆ 5 పుష్ట 26, 27.

—♦ వైవర్ధిహృదుఁడు. ♦—

శీ. పంచాక్షరీభూతభిసిత్రపుండ్రాంకి, తాంకభాగములున్నాన్ నాన్దివిభయము
గ్రమకృతిగింధిసూత్రవాక్తరుదాక్షి, భూషణంబులు కైవభాషణములు
నాగుల్లంబునా ♦ నాంబువోణఁదైన, తోత్రంబు నుపవీతనూత్రములును
నెగ్గెనాతాభిషేకనీరసంపూర్ణభాండంబుఁ బుష్కకంధకంఠంఁ

గీ. గుండబొజ్జయు నొకపాటి ♦ గుజ్జురూపు, నుత్తరీయంబుఁదనరంగ ♦ యోగిహృదయ
గోచరునిఁగొల్పకవచ్చిన్న ♦ గోచరాంకుఁడొకఁడువచ్చెనబ్రాహ్మణిఁగోత్రముండఁ.
కాళహస్తీమాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 94.

—♦ మ ర్శుఁ డు. ♦—

సీ. మెలిఁబెట్టి చుట్టిన ♦ తెలిమైరిరీపాగ, జెవిసందిపాగ లోఁజెక్కుకలము
దొడిగిన నెఱచల్పఁనడగు వంగీక్షోడు, జీరాడునడికట్టుఁచెఱఁగుకొనలఁ
బదతలంబుల నెఱ్ఱఁపాటు పాపానులు, టెక్కుగాఁ జంకఁ జీఁటిఖలీతి
నడికట్టులోమొలఁనిడేనకలందాను, పొస్తాగ్రిమునవేలి ♦ దస్తరంబు
గీ. మించుబాహువుమీఁదఁ గాఁకీర్తిరకాలుఁ, జెవులముత్యాలపొగులఁజెలుపు దనర
నలఁత నీర్కావిధోవతిఁయమర నటకుఁ, బాసుపత్యంబుసేయఁవ్యాపారి వచ్చె.
జూంనవింశతి, ఆ 2 పద్య 29.

—♦ వేదోపాధ్యాయుఁడు. ♦—

సీ. పదవర్ణపాఠవ ♦ ప్రకటనంబెంతయు, నింపువీఱంగ రుఁద్యుచ్చిచ్చిచ్చి
తగనుదాత్రాదిభేదములు గెంటకపర్వఁ, గనుబొమ్మచేప్తలఁ ♦ గజవికఱపి
యొడ నెడలఁ గవర్ణఁదడఁడకుండంగ, గుఱుతులు మఱి బాదుఁకొలిపికొలిపి
నిజశీఘ్రలోబుద్ధి ♦ నిలక విశ్వరమలు, పలికిన బుగ్గలు ♦ నులిమినులిమి
ఱి. యొక్క మండపమున ♦ నుజ్జ్వలబ్రహ్మవ, ర్చనముతోడ బ్రహ్మఁశూరులకును
బరమనియమవృత్తిఁపరత వేదముఁ జెప్పఁచున్నయట్టి యొక్క ♦ యొజ్జఁ గరటిఁ
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 4 పద్య 41.

—♦ వైష్ణవులు. ♦—

సీ. కీర్తిమహితాస్త్రాక్షఁశ్రీమంత్రజపపరా, మాణుల నారాయణఁధ్యానపరుల
జేవతాంతరచింతఁనావిదూరుఁ గామ, రోషాదిరహితుల ♦ రూఢమతులఁ
జిదదిదీశ్వరతత్త్వవిదులఁ ద్రైలోక్యపావనచరిత్రుల బుధఁవంద్యుడుల
నకలంకశీలర ♦ నఖిలశ్రుతిస్మృతి, శాస్త్రపురాణవిజ్ఞానఘనులఁ
గీ. దమకుఁ జక్రికి నిర్వసిఁద్ధంబులైన, శేఖరేశ్వరములచింతఁచేసికొనుచు
నతనిదాస్యంబుగతి గాఁగ ♦ సరయూచరమ, వైష్ణవులఁగంటినభయై ప్రివర్తిలంగ.
కళాపూర్ణోదయము, ఆ 4 పద్య 83.

సీ. కరుణానయమృతి ♦ గమనీయమూర్తులు. ఘనజనమతులఁ జగత్పవిత్ర
శుభతుల దేవతాంతరభక్తిరహితులు, సగ్వేదైకార్థఁచతురమతులు

క్రీపదప్తేక్షరీనావమంత్రీ జపాశ్చ, రామ లు సర్వభాము లవల
చారులు శ్రీమతేనారాయణాయన, మో యని సతతంబు ♦ గేయముగను

గీ. ఒక్కవారలుద్రావిడప్రహృతత్వ, బోధకులుకేషుకేషిల్వృత్తాక్రమిత
జీవపరమాత్మవేదలు ♦ చిదచిదీశ్వరజ్ఞురైసప్తీ వైష్ణవాగ్నిమలు వేడ్క. 2368
భాగవపురాణము, ఆ 4.

—♦ సాతాని. ♦—

జీ. శట్టుబుట్టుముఁ జుట్టినట్టి జోడిశిరంబు, మై నొప్పు నొయఁపాలిన్తోడి
యిరుకక్షములలోని ♦ తిరునామములపుస్తకమునను దాశవృంతమున రెండు
పద్యద్రుమీప్రాంత ♦ కునకశీతినిఁగడి, కేలఁదాల్చిన తిక్కలకొలకొటి
దాచేతిదారుఖండపుఁ దాళయిగి రెండు, స్వరూపికంబులఁ ♦ బదియు రెండు

గీ. రమణ నప్తదశోర్ధ్వపుండ్రములుపమకు, నమరవర్ణక్షనైస్సవత్వము భుటిల్
జీకిర మెత్తఁగసాతాని ♦ పిండు దిరుగుఁ, యగ భుర్రునవాసరాంతముల నపుడు
మహేంద్రబయము, ఆ 2 పద్య 190.

—♦ సువర్ణవర్తమండ. ♦—

ఉ. మైసపుటంటువల్లగల ♦ మచ్చులచా లొరగల్లుకట్టెలున్
దూనికనాలుకొన్నారలతోఁ దగువట్టములోన నున్ననా
నానగిరోద్భవంబులగు ♦ నాదెము లుండెనుచుఁచిఁగొంతు చే
రానకువచ్చు వన్నయభురంధరుఁ డంగటికిం గజొంపఁగన్, 2369
శకవస్తతి, ఆ 1.

—♦ స్వర్ణకారుడు. ♦—

ఉ. కమటముకట్టవంచి యొరగల్లును గత్తెర నుత్తై చీర్ణముల్
భవనియు శాస్రణంబు మొలకత్రాసును బట్టెడ నీరుకారు కా
ణము పలుకారు మాస బలునాదెపరీక్షలమచ్చు లాడిగా
నమరంగ భద్రకారక సహమాప్యాయుఁ డొంహొకఁ డుండు నష్టరీన్. 2370
చ. కరుంగను జోతఁ బోయఁగను ♦ గ్రాఁచి కదించును గమ్మిదీయఁగా
నొరయఁగ వన్నియ ల్మిగుల ♦ నుండఁగఁ జూపఁగ బూదగట్టుకే
కరయఁగనీరఁజెక్కఁబడి ♦ యచ్చునవేరియఁగ మృగించఁగా
సారిడిపిచిత్రచిత్రముగ ♦ సొమ్ములువేయ నతండు నేరిచెన్. 2371

హంసవింశతి, ఆ పద్య 181 182.

—♦ నైద్యుఁడు. ♦—

చ. మెలిసదురీగచ్చులు జిమ్మించినసాగ జనుంగవచ్చుం
 బువిజీవోలముద్రిక యొక్కయూపు గండపుఁబూతి దొల్లపో
 గులు మఱముద్రిక ల్వలపుఁసల్కెడువీడ్వము చంకవట్ర మం
 స్మితదముచ్చెలున్ వెలయ ♦ గుక్కుగుణుండను వైద్యుఁ డొక్కఁగన్. 2371
 హంసవింశతి, ఆ 1 పద్య 232.

—♦ సవారెబోయలు. ♦—

సీ. పైచరమోరడిబలిమికం బొద్దిక, మల్లడితాకుఁడుజల్లికట్టు
 మైసల్లు మెడగుడుమాగువెంబడి బీట్టు, జతుతుసమాధానజతనమడ్చుగు
 లోదాటు నడ్డకాటువ పాదచేళను నిబ్బరము నీరడికందు ♦ బలిమిదిరుగు
 నుమ్మలీసెలపుపొద్దుతుకలు ధుతాళి, తొడిగట్టయుం గాలజడుపులావు
 శీ. హూయలుబూగవన్నాగహూయలుబిగువు, బొట్టజేగురచేళ్ళు ♦ బెట్టడినుడు
 చటమతాకుడు మొగవొయలృద్ధిదిలమదిగొ, హెచ్చరికటంచువడిబోయ ♦ లేఁగుచుండ,
 ఉ. సంచపురేకుదుప్పటులు ♦ బాదుసిగ ల్పిగిచల్లదాలు వా
 సింపెడిగంధపట్టియేలు ♦ బిల్లురుమాలలు సందితాయెతు
 క్కెందుగ సానచిమ్మునును ♦ మినలు డీటుచు మీటి కేరి ధి
 క్కెంచువటంచు గుంపుగొని ♦ కేకలు వేయుదు వచ్చు వారిలోన్. 2372
 హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 163, 164.

—♦ కాముకుఁడు. ♦—

క. హూయ సలంపఁడు నిందల, కై వెజవఁడు ప్రాణహానికై వఁ జకితుండై
 పొవఁడు కాముకుఁ డెందును, భావజానిప్రసూనబాణబలమెట్టిదియో. 2373
 మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము, ఆ 2.
 శీ. కుక్కనోక నొకవేళ ♦ గుష్టాంగనను శౌరి, కునుమూలేకలతోఁగొప్ప చుడుచు
 యిచ్చి చి మూకవేళ ♦ గలికిముఖంబునఁ, దేటుకమ్మరిబొట్టుతీర్చి దిద్దు
 మూకొంక మొకవేళ ♦ నువిదకన్దోయికిఁ, గాటుకేతనకొనఁగట్ట నిడును
 యిచ్చి నొకవేళ ♦ ముగుడచక్కని వేనఁ, రిరుకుచందనఁపంక మలఁడు
 ప. మగ నొకవేళ దైటుచుక్కఁగ ననుకూనతప శొకవేళనొడ్డాణఁముమరఁబెట్టు
 పతిగొకఁడె నొకవేళములో ♦ చిక్కుదీసి, వతుముగనైచు వలపుచే ♦ శిశ్యుఁడగుచు
 శుభాకృష్ణకలసము, ఆ 4.

శ్రీ. హితప్రచేప్పిన నాగః, హింతు బాంధవమిత్ర, తతి దక్క-దక్క సుధ్ధగ్రగరిమ
 ధ్ధగ్రంబుదోఱునగ్రమవోకఁ దోయండు, పతికార్య మేనారుఁ * గృతము మజుచు
 నఁజేరికిని లోఁగఁ * డోఁ గాము లెఱుగఁడు, లజ్జాభిమ నంబు * లుజ్జగించు
 గొలతు గోయఁడు పాపమునకు శకింపఁడు, కులకలముల పోకకలయఁ డతఁడు
 గీ. పులకుగూడునన్యంబు * పలుకుడుచు, భయమునొందఁడురపులకేభంగమొందు
 దొంతము నీతనియమంబు * ఘోరఁ గలపు, నంగన జనలొలు * డై నజ్జీనరుడు.
 రుక్మాంగదచరిత్రము. ఆ 2 పద్య 149.

శ్రీ. లలనామభాంధోజ * కలనాదికానక్తఁ
 గమలాకరంబులః * గానఁ డయ్యె
 నలివేణి..... * యాన్నత్య మెప్పుచుఁ
 బర్వతంబుల పాలు * పల్కఁడయ్యె
 విరిలోణినెప్పేని * సిరిమెచ్చునందడి
 సుమలతావసులను * జూడఁడయ్యె
 పగలాడిచూడుకల * జిగిరిగాంచుచు
 మృగములబలుపొయలో * పొగడఁడయ్యె
 గీ. వెన్నుదవిలినయర్దును * నెన్నఁ డయ్యె
 బామినీసక్తచిత్తుడై * పరగియుండ
 నడుగుగాఁదోచె శౌరకి * నామడయును
 గామినీసక్తులకు వేళెగలదె యొందు.

కాళిందిపరిణయము, ఆ 2 పద్య 138.

జూరిణిలక్ష్మణము.

శ్రీ. చూలకరి దాసి సైరంధ్రిమాటుఁదల్లి
 మగఁడువిడిచినసతి దూతిమంత్రసాని
 జోగురా లాకులమైడి * జోటి విధనఁ
 గలసి వర్తించునది బారఁగా, నెఱుంగు.

జైమినిభారతము, ఆ 3 పద్య 30.

శ్రీ. ఆనువోసెడు దానిఁహస్తంబురీతిని
 గుంచెదీసెడుదాని * కొమరుమిగుల
 జడచిక్కుదయ్యంబు * చందంబునను జెట్టు
 విడిచినభూతంబు * కడకలోడ

మద్దెలిలో నెల్కొమ్మర్యాదనెఱగెత్తి
 గనవిల్కు సన్యాసి యనువుమీఱ
 వల్లంబుపోనాడొక్కవైశ్యునిరేవను
 గాలుగాలిసపిల్లి కర్మముదోపఁ

గీ. గంతుమాయల నుమ్మెత్తకాయఁదినన, వెట్టితెఱఁగున వెసనంపుఁవెఱపువొడమి
 చికిలి నెఱవ న్నెకాండ్రకు సేవములెత్త, నెనసి చరియించువీట నాఁహేమరేఖ.
 హంసవింశతి, ఆ 1 పద్య 220.

శా. నీవీబంధము చక్కదిద్దు నెఱివేఁజిన్ లెస్సగైసేయుఁ గ
 మ్రొనిం జిల్కు దరస్మితంబు జగిమాఁపుల్వాఁతగాఁ జూచుదుం
 గేసె ల్లన్నడఁజేయు నెచ్చెలియతోఁ కేక్కేలదట్టించి వా
 చావైచిత్రిని ముచ్చటాడు నకి తన్ జూరు ల్వలోకింపఁగన్.
 హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 193.

నీ పూటపూటమెఱుంగు నీటుగాఁబెట్టుచుఁ
 గమ్మలకొన్నింటిండుకాంతులీన
 చూటిచూటికినూనె పాటుగాఁబదనిచ్చి
 తలదూర్చి కొప్పిడు పలపుగులుక
 గడెగ డెకునుబెట్టె నిడియున్న గడితంపుఁ
 జలువలుగట్టును జెలువుదనగ
 దివసంబును వింతఁదెఱఁజొక్కటపుసా
 మ్ములు చాల్చు నెమ్మేనఁదగుకులూలుక

గీ. గళముననుబూయుగందంబుగందవడియుఁ
 గొమ్మడినిజెక్కునవరంబుఁ గొవ్విరులును
 సాగను దనరార విటకొటిపాక్కితిరుగఁ
 జిత్తజాయత్తిచిత్తయై చిగురుబోడి.

2385

హంసవింశతి, ఆ 3 పద్య 77.

— * జంగమరాలు. * —

నీ. వడునెత్తెచుట్టపాఁలిడి తాలికలొనర్చి, కడలుకొల్పినగొప్ప జడలదిండు
 నలిక భాగమునఁ జింతామవెడల్పుగఁ, బొసగించుకొన్న కింభూతికేళు

సంపిలు నిరుపకంబునొందుడైఁచికున్నట్లనంగలు నొందు దుష్టదాక్షిణ్యము
కటితటిఁగానెఱుఁగఁగట్టిగాఁ ఓరుదుట్టు, గట్టిన కుటుమాపుఁ ఁ గావివోక

గీ. నాగబెత్తుంబుఁ బామ్రపుఁనంది ముద్రయంగరము జన్మిదత్తపాటు ఁ యోగపట్టి
యజురజంగమరా లయ్యె ఁ నఖిలపల్లవావళీకృతమౌద యయ్యెవోద. 2388
కుకనఁచుతి, ఆ 2.

—* వంచకులు. *

సీ. కల్పితపరిణయవిగ్రహకాల వైద్యుల జనితమాయాతాపఁపంథిమంజు
ప్రతివాక్యకపథహంపరీవజ్జాఁగి, తాత్పర్యకృతమౌఁగతిశయము
దంభేతరానుబంధనిబంధనిన్నవ, జల్పిత సూన్యతఁకపథకలము
కపటనిద్రాజాతకైతవోత్సవప్రసాదమవాచామిశోనామధేయ

గీ. మురుతనచ్చద్రుప్రప్రయతోన్నచగూహ, ననకృదతులతకృతవకాంతరదశంబు
సౌఖ్యయౌఖ్యత్వవంచనాఁసమ్మదం బుఖండగతి నుండె నవ్వంచకద్యయంబు.
కుకనఁచుతి, ఆ 2.

—* కృతఘ్నిఁడు. *

సీ. తన కార్యమునకు నశ్శం బొనంగిన వాని, కలధనంబు హరింపఁగఁగఁ దలంబుఁ
దన శత్రుతోడ కాఁత్రవ మొనర్చిన వాని, శత్రుతో నతిమైతిగిసంఖాటింపుఁ
దను సర్వదిశలఁ గీర్తన మొనర్చిన వాని, చరితి మెల్లెడల దూఁకూము నేయుఁ
దన ప్రాణభయ నివర్తన మొనర్చినవాని, దవిలిపొంపింపఁగఁగఁదలంచుచుండు

గీ. దన సమృద్ధికి మిపుల సంకతనము నండు, వారియభివృద్ధినియాత్మకవనటనొందు
వనజ నయన కృతఘ్నిఁడుఁబానితోడ, నీడమునయట్టి దుర్లసంఁదెండుగలఁడు.
సీమంతినీకల్యాణము, ఆ 2.

—* కార్యసాధకుఁడు. *

మ. ఒకచో నేలను బవ్వలించు నొకచో ఁ నొప్పారుఁ బూసెజ్జడై
నొకచో కాకము లారగించు నొకచో ఁ నుత్కృష్టకాలోదనఁ
బొకచోఁ బొంత ధరించు నొక్కకతఱిన్ ఁ యోగ్యాంబరశ్రేణి త
క్కకు రానీయఁడు కార్యసాధకుఁడు దుఃఖంబున్ సుఖంబున్ మదిన్. 2389

చిత్తపూరితభాషితము, పల్లవి|| సీతి. పుట 74

* పద్య 107.

—♦ నృసింహారమావణము. ♦—

ద్విపద. ఇంతటికై యొడఁగెఱుంగమిఁజేసి, యింతులఁగొరి పోయెడి దురాత్ములకు
మానధంగం బొండుఁగానమి రెండు, నానఁ జెడుటమాఁడు ♦ నగుఁజ్ఞాల్లు నాల్లు
మననుతాపం బైదుఁధనహాని యాటు, బెనుపగుముక్తికై ♦ జెడఁబాయు శేడు
నెప్పొలనైవఁ దానియ్యెడుచేట్లు, తప్పునె నెలయాండఁ ♦ దగులువారలకు.

పండితారాధ్యచరిత్రము, పురా. పృక.

శీ. ప్రాణేశుఁ డెఱిఁగినఁ ♦ బ్రాణంబునకుఁదెను, దండించు నెఱిఁగిన ♦ ధరణిభుండు
మామయెఱింగినఁమనువెల్లఁ జెడపోవుఁ, దలవఱియెఱిఁగినఁ ♦ దగులునేయుఁ
దలిగండ్రులెఱిఁగినఁ ♦ దలలెత్తకుండుదు, రేరా లెఱింగిన ♦ నెత్తిపాడుచు
నాత్మజు లెఱిఁగిన ♦ నాదరింపరు భాతి, బంధువు లెఱింగిన ♦ ఒహి యొనర్తు

ఆ. రితరు లెఱిఁగిరేని ♦ నెంతయుఁ జాల్కుఁగాఁ, జాతు గిందు నందుఁమఱియు లేడు
యశములేదు నిర్భఃరానందమునులేదు, జారుఁ జేరఁజనదు ♦ చారుముఖికి. 2391

భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వ. 978.

శీ. గుఱితప్పిపోవు ముంఁదటివచారములేదు, సావడికుడుగు ముచ్చరము పుట్టు
నగరివారు హసించుఁగదాను పిన్న పెద్దలకుఁ జాల్కున తల్లిదండ్రులొర్వ
రింటికి నేగియాఁనవదుమెచ్చరు లేని, గర్వంబుదొట్టుఁ జేకాసు డుల్లు
నోడ లోడుగాఁజొచ్చు ♦ నొడువులపాలగు, పండులుదూలు విశ్వాస మెడలఁ

శీ. జిన్నపనిగాదు లంకెక్కఁమన్నవినుము, ప్రజలు మీఠొక్కటైనచూ ♦ పయికివచ్చుఁ
బడుచుండవునివుమాబిడ్డఁపరునమొగ్గ, మొక్కెదము రాకు నీవిది ♦ మొదలుచేసి.

నిరంకుశోపాఖ్యానము, ఆ 2 పద్య 129.

శీ. అత్తమామలు గన్నఁ నారడివుత్తురు, బావ పరీక్షింప ♦ నేవనించు
మఱుదులు గాంచినఁ ♦ గఱకటి నెంతురు, పది నె లెఱింగిన ♦ వాసి చెడును
బంధువులొ గనినచోఁ ♦ బరంగ నిందింతురు, తోడికోడలుదూడ ♦ నాడికొనును
బలి గనుఁగొన్నచోఁ ♦ బ్రాణహాని యొనర్చు, వాడవారెఱింగి ♦ వన్నెదలుగు

శీ. నరయ నిదిగాక యన్నిట ♦ నాఁడుపుట్టు, పుట్టఁ బాపంబు పుట్టినఁబుట్టిరింటి
కేని మఱి సొచ్చి నింటికిఁగీర్తిఘనత, నేక యపకీర్తి దెత్తురే ♦ తెఱవ లెచట.

ఆ. పతిహితభక్తిచే వెలయు ♦ పద్మదళపరిమాన సేత్రకున్
వీరములస్తోదె లేటికి ధృఃపంబుగఁ బుణ్యము లబ్బు నెప్పుడుం

బతిని దిరప్పఁగించి పరభర్తలఁ జెందినభామపుణ్యములే

పంధములఁగానె వచింపఁగి నెంతనోచినన్.

క. లలితాగృత్వస్వనుషు, పులసు మనోవాక్సరీఃములచే నేవే

శల సైన సతులు పరపురుషులఁ గోరిన వన్నె లేదుఁనూచె ధరిత్రిన్. 2335
 సీ. పంక్తకంకుచిమోహఁ పరితాప మెంచెనే, భువనమాత జగత్ప్రభుఁ పూతసీత
 యుల పుండ్రునిఁ బొందఁ నానక్షిం జెందెనే, ప్రియహితామితనయఁభీమతనయ
 నహుషుని విరిహంభుఁ నహతపాల్పాచెనే, సాంద్రసప్తణవర్యఁ యింద్రభార్య
 మట సింహులని శృంగాయులఁ జిక్కెనే, గూఢడివని బూనియాజ్ఞనేని
 గీ. మునుపటి పతిసృనిని హఠఁగూర్చిన్, దైవ దుర్జను లతిఘోరఁ నూనసాయ
 కాస్త్రుఁ రితఁ యెత్తిఁ గూనఁజిడి, మాన ముడిపుచ్చుకొనిరఁజేరిఁ మచ్చకఁడి.
 హంసఁశతి, ఆ 1 పద్య 127-129.

సీ. పరిగంధునిమోహఁగతఁ గొనిచెనే, సకలజగన్మృతఁజనకజాత
 సహాః భూపాలనఁజెన్నవ కొచ్చుకొనియెనే, స్త్రీరత్నమైనశఁఖీపురంధి
 యల సింహుబలనినూఁ మలఁ జిక్కి సాక్కెనే, విభులసర్పణమాన్యఁ ద్రుపదగి
 శబరఁధిపునిగురాళిలను లోనయ్యెనే, రత్నిభాకృతిభీమఁ రాజపుత్రి
 గీ. తొట్టిమహాపతిచిన్గోదగుదాంధ, కాపురుషు లంగభవశరాఁఘాతఁకల
 చిత్తులై తమ్ముఁజేరి గూఁపించివపును, సిన్హ వోనాడికొనిరఁజేరినిగుబోడి.
 కుకసప్తతి, ఆ 1.

క. పరనారగమన మొప్పదు, పురుషుల కది యెల్లపాపఁములకంటె నరే
 శ్వరవర యాయాస్సంక్షయఁకరంబు దద్యర్జనంబు గడు మే లరయన్.
 భారతము.

మ. పరికాంత స్మదిలోననైనఁ దలఁపంబాపంబు మఃఖంబునన్
 బరినాదంబును నొంది ఘోరపరికఁపాప్రవృత్తభోమెక్కువ
 త్వరముల్ చెందుదు రట్టి యన్యవనితాఁసంభోగదోషంబు దా
 నరనాథోత్తమి యంతయంతయుని యెఁన్నన్ వచ్చునే యరికిన్.
 విష్ణుపురాణము, ఆ 4.

చ. పరులకు నవ్వవచ్చు లేనఁ బంధుజనంబుల కెల్ల నింద య
 స్థిరముల కాయంబు గడుఁ సిగ్గులచేటున కాన్పదంబు న
 త్వరమునొనగగాక కడుఁభానురక్తికి మూలపాని యె
 వ్వంకిఁ భరంగనం గిలయఁవర్తనమే బలమెంతకల్గినన్.
 2337
 మైరావణచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 107.

- క. విశవమ్మ పుత్రుల, మామ మగమగమగ తారతమ్యమునకు
 ద్రువి పలచి మోసపూత్రులు, వలలేనే మోసాధి. పువగరాడె 2400
- క. సారంగధరునితోడిది, గోవిందతొడిది ముగిసి
 ధారణలోలదుర్గత, కాగణ మగు నిందపాలు ధారణ సభి 2401
- నీలకుంతలీలనము, ఆ 3.
- ఉ. మీను చిటుక్కుమచ్చ నెతఁజెప్పెడిమొదటి జారతో
 నేమిసుఖంబుఁ గాంచు కలుఁగెట్టికి శిశ్రువు వస్త్రపారు మిం
 లే వజ్రేయమిలేదు వెఱఁతెప్పల బోధలు గానమందు నో
 కామిని నేఁడు నామనఁగా వినిపింపు నిఁకపథర్థున్. 2402
- అనూల్యాసంకల్పకయము, ఆ 3.

—♦ కామకోపతునాశ్యము. ♦—

- పీ. వెళ్ళెచ్చిరే బాడఁబాలు పరాధులలో, కాశకన్యారేఖఁ దిప్పఁజేసి
 మోములో వస్త్రే తొక్కినయెడల నే గాఢనట్టిక మేనక యుత్తతము
 వగవురాడె వేల్పుఁనానానముఁగూడి, మహిమ గొల్పడియెనేమాండకర్ణి
 వ్యాధిబాధ మేలంగ యెచ్చె నుల లాఱులబాధఁడైనజంభానురాధి
 గీ వాఁడెయ నీ మహాత్మ్యంబు ఘనమె, పవన స్థితిఁగైవసి యినును
 కన్పింపఁ జుట్టకొను ముద్ది ముచ్చెల్ల, తానాస నేత్రేఁడ బంధువాగారె.
 మనుచక్రము, ఆ 2 పద్య 73.
- క. వెళ్ళిచి చివరి చెప్పియో, భగదేవత దండధయముఁ యగోచరియి మో
 మ్మగుగాక యధువుగఁగెలు, వారివారు బుద్ధిలే నమింపరా పరసతులన్. 2404
- తాఁకబ్రహ్మరాజము, ఆ 2.

- ఉ. లోకములోనఁగొందఱులలో నెతులన్ దనియింపలేక య
 ప్తాకమనీపనవృత్తులు తపాకాంతల నంటకుండ దా
 టామలలోన వ్రాసిరి కళింగనఁగూడినబాప మందు న
 య్యాకులపాటుమాచి యిల్లఁదామలపాటానరింప నేటికిన్.
- పీ. కన్నకూతు రటంచు నెన్నక భాంతి, తరుణి గూడఁడె నీశితామహుండు
 మేనత్త యను మేరఁమితిరాధకతోడ, నెనయఁడె నీన్న నీయనుగుబాప
 పది నెయంచు వొకింత వానిలేకను జ్యేష్ఠ, నెలతతో బొందఁడె నీగురుండు
 మునిపత్ని యన కపాల్యము పట్టఁడెగు, సహపాతియగు పాకశాసనుండు

గీ. యిట్టి మీవారి నడతలు ♦ గట్టి పెట్టి, యమ్మ నేచెల్ల న్నాయంబులాగె జౌగ
కడకు నీఅంకు నీవెటుం ఘోషితాన, దూతెదపు నన్ను చలపోరి ♦ దోసకారి.

తారాశకాంకవిజయము, ఆ 3 వద్య 59, 72, 81.

క. గౌతమపన్నీమంత్ర, స్మిరాద్భుండు దిశజపతికి ♦ శ్రేయగురుస్త్రి
పాతివ్రత్యముఁ జెడిచిన, కీతాంపవశేమి హాని ♦ నేకుతెఱ దెపుమా. 2408

శకుంతలాపరిచయము, సె. నా. ఆ 2 వద్య 163.

వీ. క్రీడింపదే శర్వశీషల్లభునితోడ, నార్జ్యసన్నతమరాంబుర్జ్యభార్య
భోగింపదే నుభాంభుత్వానుతోడ నా, రమిభాషనార్తము ♦ ధన్యవత్స
రమియింపదే వేడ్క ♦ రత్నాకరునితోడ, హుకపద్మాంరద్విహారిగంగ
వయింపదే వి. పాంతులనగోలంకారు, భువదారుకావని ♦ మునివనితలు

గీ. వారలెల్ల మహాపతివ్రతలు గారె, సుససౌభాగ్యసౌందర్య ♦ పురుషుల గనిన
సంచలంపద భువ నెట్టి ♦ సాధ్యమైనఁ, నాలు నీనిపు శేల నఁ స్నేలుకొనుము.

రామచంద్రోవాఖ్యానము, వా. వే. ఆ 4 వద్య 143.

వీ. దారుకావనములోఁ ♦ దావనస్త్రిలతో, విహరించె మన్మథ ♦ దహనకారి
గౌతమమునిభార్యఁగని మోహమునఁజెంది, కలియఁదే మరరాజాకాంక్షచేత
గోపికాస్త్రిలపైఁ ♦ గోరిక జన్మించి, కేరితేయఁగలేక ♦ కృష్ణమూర్తి
గురుభార్యయనమ నఁగోచఁలు మనిలేక, తాదనుగూఢ ముగ్ధాకరుండు

గీ. అట్టివారలు నీవదే ♦ నధికనియతు, తెలుఁగకున్నారొ దర్శ్యాధికరుండవేమి
గాకయుండినవిట్టి వికల్పబాధి, గలుగఁ జనిలేదు సచ్చిక్తి ♦ కలిమిగాదు. 2410

నీలకుంఠలీలీనము, ఆ 3.

—♦ చిత్రీకారుఁడు. ♦—

గీ. హుశహరివికృష్టరక్తావదాత, శబలపాటలధూమలశ్యామకపిశ
వ్యములఁగూర్చి చిచ్ఛలఁవాగెలనిచి, చిత్తరువున్రాయుగుర్భలోఁజిత్రఘనుఁడు.

హంసవేదశతీ, ఆ 3 వద్య 8.

—♦ చిత్రీపటములు. ♦—

వీ. అమరవల్లభుండుగౌతమకూర్మయిల్లాలి, జీకటితప్పనేఁపినవిధంగా
నిరభానుఁడాచార్యఁజిగురాకుబోడిపైఁ, గన్నునైచినకన్నెకలుపుగురులు
నచ్చెట దాశకన్యకకు నువ్వస లూరి, బాలిఁ బొందిన పరాశరవిరాళి
గారాపుకూతుడైఁగాఁగొని చనిఁ బూను, పసలసంభవుని నెఁమ్మనము చెలితి

గీ. దారుసనవిభేదతాంశుఁధరునింతు, శౌరిగోపాలకామినీ ధార్యకేళి
కామరసభావములుమించి ధానం బడంగ, దీర్చి యిడుపులయందుఁజిత్రించినారు.
శృంగారనైషధము, ఆ 7 పద్య 151.

—♦ భూతనై ద్యుఁడు. ♦—

ఉ. భూతియుఁ గావుబొట్టు మెయిఁబూనినమాల్కెలు నుక్కుకల్కెముల్
చేతఁగఁడెంబుఁదాయెతులఁ ♦ జేర్చినమందులు మంత్రితంత్రకో
పేతత్రువాగబెత్తమరఁ ♦ బెట్టెలునొప్పఁగ రాదగిక్కడన్
భూతవికిత్సకుండొకఁడు ♦ పొల్పగ. నచ్చటనుండుమానిన. 2413

సీ. పైగాలిసోకిన ♦ బాటుఁబికాచక, తండుంబులెల్లను ♦ దల్లడిల్లి
పాలఁకువఁ దనుఁ గొన్నఁ ♦ బోవుదయ్యంబుల, విసరమా ల్భీతిచే ♦ విస్తరిల్లి
పేరు విన్నప్పడే ♦ దూరమైచను భూత, చయములు దిగులున ♦ సరభసిల్లి
తొడరినిల్వినయంతఁ ♦ దొలఁగుదుప్తగ్రహ, ప్రచయముల్ భయమునఁబరిఘ్ని
గీ. యులుకు నారాద్రకర్మని ♦ కరము సోఁకఁ, బ్రేతబేతాళమోహినీ ♦ పిశితభోక్త
కామినీ కాకినీ ధాకినీ మదాంధ, భయకరబ్రహ్మరాక్షసులృల్లటిల్లి. 2414
పాంసవిశతి, ఆ 3 పద్య రి2, రి3.

—♦ బేతాళుడు. ♦—

సీ. పరుసనిజాంజాటు ♦ పల్లవెందుగిలజొం, పము మారుతమునఁగంధంబు నొంద
విలయమేఘాకృతిఁ ♦ దలఁపింపఁగాఁజేయ, నొడలిపైఁ జీకటి ♦ ముడివడంగ
జండ్రొనివ్వలకంటె ♦ వేండ్రంబు లైనట్టి, కన్నులఁ గోపాగ్ని ♦ కణము లురులఁ
బేర్పులునరములఁ ♦ బెనఁచినతలకాయ, పేరులుగళమానఁ ♦ బెనఁగొనంగ
గీ. నుడుగ కందంద త్రావుచో నురముమీఁద, వజ్రదైక్రిత నెత్తురు ♦ గిటికొనంగ
గక్షుమల నున్నతూటంబుఁ ♦ గఱచికొని, పలకకబళంబు మెనఁగుచుఁభయదభంగి.
పాఠశ్చంద్రోషాఖ్యానము, శంక. ఆ 3 పద్య 91.

—♦ రాక్షసులు. ♦—

సీ. వికృతాననంబులు ♦ విరళదంతంబుల, నిడుపైనదొడలు ♦ నిక్కుమెడలు
ముడిపడ్డబొమలును ♦ ముమ్మాలముక్కులఁ, బల్లవెందుగిలునుఁబటికెతలలు
బొక్కిఁజొమ్మలు లోఁతుఁబొట్టల విడిగ్రుడ్లు, గూనివీఁపులునిడుఁగ్రొంకినేళ్లు
ముతకాళ్లును నీచఁబోయినచేతులఁ, గోలముఁపులు గుడిగొన్నతొడలు

గీ. సతిభయంకరగతి నూపునట్టహాస, కహాహారావములతోడఁ గాన నయ్యె
దావపావకఘనశిఖాఽన్వతాల, నాలసంకాశ మగుపిశాఽచన్వయంబు. 2416
చ. పిరిగొనఁ దాల్చి పెట్టముగఁ జేరేవులు చుట్టి కపాలపాత్రలో
పిరియఁ గలంచుఁ గొమ్మెడదుఁ వెండుక లేజీ తొలంగవైచునె
త్తురుచవిచూచుఁగండలు తుఁగూ యని క్రాయఁద్రిశాలధారలం
జెరివినప్రేతమాలికలఁ జిమ్ముఁ బిశాచపిఘండు వేడుకన్. 2417

ఉత్తరహరివంశము, ఆ 2 పద్య 122, 124.

సీ. కొఱవితో జగడించుఁకఱకునల్లనిమేను, మిడిగ్రుడ్లు గడితంపుఁ మిట్టనుదురు
వెడఁదనోరును దుట్టిపెడవులు గొగ్గికోరలు బుట్టిముక్కు నిట్టిలపుఁ జెవులు
గుఱువంపుచేతులుఁగుంట్రొమ్మునువొట్టె, కడుపునిడుపు గాఱుఁబొడుపుమెడయఁ
బల్లవెండ్రుకలుఁ దోల్చుచ్చడంబును నల్లపూతగంచమునుబుట్టతలయు
గీ. నెముకకోలయుఁ బ్రేవుజంఁదెమును బునుక, చెంబుఁగలవానిఁడికికై వెంబడించి
యలఁత బూచులు గొలువంగఁవలఁత యగుచు, గండఁడగునొక్క బ్రహ్మరాఁక్ష
మనిఁగాంచి. 2418

మహేంద్రవిజయము, ఆ 8 పద్య 106.

—♦ మచ్చఘండు. ♦—

పీ. పృథులవిక్రంభరాఁరఘన కెరుగుగాఁ, బూన్పించె నెవ్వాఁడుఁపువ్వుతేరు
కాంచనావలకామృతమునకు సాటిగాఁ. జేపట్టె నెవ్వాఁడుఁ చెఱకువిల్లు
నవిరళపాశుపతాస్త్రమునకు వాడి, మిగిలించె నెవ్వాఁడుఁ చిగురుఁదూపు.
నతులితామరదానఁ వాదిబలంబుల, నెలిపించె నెవ్వఁ డయ్యళిబలంబు
గీ. నట్టి జగజ్జెట్టి మన్మథుఁడభిలలోక, ములకు వెఱగొంగ జీవులఁ మూలకంద
మతని యిలుఁ జొచ్చి వెడలనిఁ యతఁడుగలఁడె, యతనియమ్మలఁ డేకున్నఁ
యదియుఁగలఁడె. 2419

కళావిలాసము.

సీ. మకరందమాని మైఁమఱచినగొనయంబు, వెడఁత్రోయఁగడివోనిఁబిఱివోడ
జలజకేసరరాజిఁ జల్లెడుమూఁకగా, దాఁటువరారిఁభృములతోడఁ
గర్జికారపుమొగ్గఁ కనకంపుగుబ్బగాఁ, గోయిలనోదూరుఁ గొడఁగుతోడ
రతికన్నుఁగవమచ్చఁరమునేయుటెక్కుంబు, వడఁక వీలెంచునేఁగకులతోడ

గీ. నలపుఁదూఁపులు కరసానఁవాఁడిచేసి, మండునెలతోడఁ పనమేనఁమా మయైన
నిండునెలతోడ వలరాజుఁనిర్బరెందుగ్గి, సభకు సేతెంచెభుజబలోఁ త్సాహమెసఁగ.

ఉత్తిరహరివంశము, ఆ 2 పద్య 194.

సీ. కామిగీ కూనమేఁఘుకేఁగి విరియంగఁ, దొంగఁబెల్లుగుంపులు ఁ దొంగలింప
సాంధ్యరాగావిలఁచంద్రికాంబులు దేఱ, నిలులనెఱ్ఱపుటసఁభిపురఁబాఱ
యవజనరాగపఁయోరాసు లుష్పొంగ, వెలిదమ్మికాఱిపుఁవ్వులు ముడుంగ
మదచకోరమరాళఁమండలి చెలరేఁగఁ, బఱచు చెడిపెలను ఁ మొఱపులడఁగ

గీ. నభినవశరత్సమాగమంబనఁగమించు, నట్టిరాకానికావేళ ఁ నలరుపంట
గొనయమెక్కించి కలరాజుఁకినుకమీఱ, విరహిజనములపై దండుఁవెడలెనపుడు.

పారిజాతాపహరణము, ఆ 2 పద్య 50.

సీ. కెందమ్మితూడు చిఁకిలినాశముగఁజేసి, చెఱకుతుంటియమాన్మునరణిఁగూర్చి
గేదంగిదశములఁవూఁడికట్లనురించి, యందంపుఁబుప్పొడి ఁ మందుఁబోసి
కుండకోరకము మేల్ ఁ గుండుబారుఘటించి, తొగతీవగజమున ఁ దొరయనెత్తి
రహిమించుజివురాకుఁరంజకం బొనరించి, వెన్నెనిప్పరీఁవిం దవిల్చి

గీ. యించుపిలుకాఁ డగాదుఁగాఁవించునంత, చంచరీకోగ్గిఁమామంబుఁమించియపుడ
మించుఁబోడికి కంచెలఁచించి గుంఘ, సేయనుచువచ్చి హెచ్చిగుంఁడియలనాటె.

శకుంతలాపరిణయము, ఘ 3.

సీ. చెంగల్వవిరులజోఁడంగీలు తొడిగి కొం, దప్పుకులమరుకమ్ము ఁ దట్టిగట్టి
పొగడపువ్వులసాలు ఁ పొందుగాఁ జైగప్పి, పరువంపుమల్లెల ఁ పొగఁజుట్టి
చిలుకగడ్డుము నెక్కి ఁ చెఱకుసింగిణిఁబట్టి, తలిరుటమ్ములదొనఁ ఁ దాల్చియార్చి
యలిబలంబుల మొన ఁ నెలగోలుగావించి, వనజారిపెనుదళఁవాయిఁజేసి

గీ. కొదవుకోయిలగుంపులు ఁ గూనిసేయ, మదమరాళోత్కరముచుట్టిఁకదిసికొలున
మలయపవనుండఱాత్మ్యఁడైఁనెళవుఁచెలుప, దగ్గుకుండనుమామ్రావుఁదండువెడలె.

పద్మినీపరిణయము, ఆ 4 పద్య 16.

సీ. గండుకోయిలదండు ఁ మెండుగా వకవికల్, వాటించి విరివికఁవాడుగఱప
చెలరేగి తొగయముఁక్కులపులుంగులబాఱ, లాలితంబుగ పహఁరాలు దీర్చ
కడువేడ్కచే వసంతుండు సారెడగ్గఱి, కుసుకమా పెన్మసలఘుగింప
వహరాగమొవవి జఁఁగ్యనఁ గేకులెడనెడఁగఱులెత్తి యంగఁగఁక్షణమొనర్చ

గీ. పాసఁగువేడుక తేంటుతంఁబూర్చివేయ, మారుతమువెంటఁగదలిహుంఁపారఁచెల్చి
వేడ్కపాంథులపై దాడిఁజేపిలె నైదు, తూఁపులుంగొనిమా పుడఁబుద్ధతముగాఁగ.

సత్యభామా పరిణయము, ఆ 2.

చ. చిగురుఁగటారి నూటి వెడఁగినిగిణి కేల నమర్చి నూలెలం

దగిగొరవంక పాఁజుగడు ♦ దాడిగరా వడిసారిడిటుచుం

బొగరునఁ జిల్కలేజిమఁకుఁపుల్ రుమికింపుచుఁ దేటు లార్చఁగా

జగములమీఁదికి న్నెడలెఁ ♦ జక్కెరవిల్చెఁడు మచ్చరంజనన్.

2425

శివజనమనోరంజనము, ఆ 2 పద్య 12.

—♦ మన్మథప్రాజ. ♦—

సీ. ధ్యానంబు హృదయవాఁస్తవ్యకుటుంబికి, నానాహాసము జగఁద్వ్యాపకునకు
స్ఫూర్తిపాద్యములు నాఁరాయణప్రియనూతి, కథేక్షక మక్తకన్యాంకకాయ
కలరుచోయిల్లు పుఁవ్వలవెంటిచొరకు గంధము గంధగిరిమరుఁబ్బాంధనకు

ధూప మచ్ఛ్రితమప్రితాపొప్పినురభికి, దీపంబు తిమిరభంకరూపహునకు

గీ. మధురపథలోపహారంబుఁమధుపకీర, పరిజనపరాయణునకంచు ♦ భక్తి నొనఁగి
మానమధనాయమదనాయఁమధుసఖాయ, మనసిజాయనమోనఁజాయనుచుఁమొక్కి

పమచదిత్రము, ఆ 3 పద్య 170.

సీ. గందంబు పెట్టిరుఁక్కటసెలశరజాల, శరజాల హృతహరఁస్వాంతధృతికి
విరిచాలు నించిరి ♦ పరియోజితనయాన్య, తనయాన్యమితమోహఁధాతృమతికి

ధూపమర్పించి రఁద్భుతసంపదబలాప, పబహుపహురవిష్టు ♦ దర్పగతికి

దీపమెత్తిరి నైజఁతేజోలహరిభావ, హరిభావయుక్తఘఁసరాధిపతికి

గీ. తలియి వట్టిరి నిత్యసఁత్రాంతమధుప, కాంతమధుపవనాద్యాప్తఁకాండవృత్తికి
వినతి స్ఫూర్తి కృంగారఁజనికి రతిప, తే నమో భవతే యంచుఁ ♦ దెలివ లపుడు.

చంద్రికాపరిణయము, ఆ 4 పద్య 82.

చ. శరధినుతానుతాయ నుమఁచాపథరాయ రతీశ్వరాయ శం

బరమథనాయ గంధపవఁచూ నమదర్శిరదాయ పాంధసం

హరణచణాయ లోకభయఁదాద్భుతక్రమభానురాయ నుం

దరతరమానితాయ మదఁనాయ నమోనమయంచు మొక్కుచున్.

2428

విజయనందనవిలాసము, ఆ 2.

ఉ. తామరనచ్చదంబున ముగ్ధంబున వాగ్విరి చేసి రిన్నటిన్
గాముని కామనీయమును • గాదిలిచిల్కచూమానుమాళమున్
సోముని సోమనస్యమును • జుక్కలరుక్కలనంబు చందనా
రామలలామృతైలఃఖిఃసరస్వరదాత్రవృత్తపోలమున్.

2429

ఉ. మొల్లల మెట్టిదామరం ♦ మోదువు మొగ్గల బొన్న పూవులన్
మల్లెల గన్నెగన్నెరుల ♦ మామిడిగుత్తుల రాచకల్వలన్
హల్లక మాళికావధుల ♦ నంబురుహాళిని హాళిఁ గేళిన్
వల్లభుఁ బూజచేసి రెళి ♦ వందన పూర్ణముగాఁ దలొదరుల్.

2430

శకుంతలాపరిణయము, కృష్ణ. ఆ 2 పద్య 174, 176.

సమీ. రతిమనఃకాంతాయ ♦ రాజీవకుంతాయ, మలయానిలధరాయ ♦ మన్మథాయ
సత్త్వీరవాహాయ ♦ జగదేకమోహిణీయ, మల్లకీరధరాయ ♦ మన్మథాయ
కుద్రాకుమారాయ ♦ బాలికాధరాయ, మహానీయ విబుధాయ ♦ మన్మథాయ
మాధవప్రభునాయ ♦ మాధవనవినాయ, మానితాశ్లక్ష్మకథాయ ♦ మన్మథాయ

గీ. మంజుపార్శ్వప్రబోధాయ ♦ మన్మథాయ, మధుపగణగుణచాపాయ ♦ మన్మథాయ
మలిహవరనిరోధాయ ♦ మన్మథాయ, మనసిజాయతుభ్యం నమో ♦ మన్మథాయ.

రాధికాసాంత్వనము, ఆ టి.

— ♦ వసంతోత్సవము. ♦ —

4. కమ్మనితావులంబొలుచు ♦ కప్పురమున్ మృగశాఖిపంకమున్
గుమ్మను చరిదనం బగురు ♦ కుంకమఁగూర్చిన యవ్వనంతముల్
చిమ్మనగోళివులం దునిచి ♦ చేడి , లాండోరుమిఁద నప్పుచున్
జిమ్మిరి పయ్యోద ల్మొదఁగ ♦ జెక్కులఁ జెమ్మటబాలువాఁడగన్.

2432

శుద్ధి నీ పరిణయము, ఆ 5 పద్య 83.

సీ. పసిడికొప్పెరలందు ♦ పన్నీరుదప్పించి, కుంకుమపూపందు ♦ సూర్యివేర్చి
చివ్వునగ్రోవుల ♦ చలరేగి చలరేగి, గంధేభయానల ♦ శౌరవమున
గంసారిపైజల్లుల ♦ గంజదళాక్షుండు, కర్పూరగంధుల ♦ గదనబట్టి
హేమపాత్రలచేత ♦ నెలమిలోపైనింప, బద్మాక్షులండు ♦ బద్మనాభుఁ

(ఆ. జాట్టుకొన్న నతఁడు ♦ నుండరాంగులమీఁద, సోరు మీఁజు, మఱియుఁ ♦ జాన లేల్ల
 పరభసంబు మీఁజు ♦ జిజ్ఞాసోరా శుశు, హస్తమున వసంత ♦ మాడిరపుడు.) 2433

గయోపాఖ్యానము, ఆ 1.

—♦ పుస్తోత్సవము. ♦—

నీ. వ్యాకోచవీజకాశాశ్రజాతము గంధ, సలిలాభిషేకంబు ♦ సంగ్రహించి
యతి రాగకలితదంధపతిమనోంబుజనవ్య, హవ్యముల్ మదనాగ్నియందుఁజెల్పి
చక్రద్విజానేకసముదయచక్రిమదసంభక్తిమదకన్యాప్రదానము లొనర్చి
పద్మకోరకబృందంబంధీకృతమిది, సంగ్రహముల విమోచనము చేసి
గీ. పద్మగర్భాండమను మహాధవనసీమ, సమయాభాజాని ప్రాగ్విశాదమణియందు
నతులరుచిబాలమాత్రుండఁనుతునిఁగాంచి, యుచితగవిమోఁజేసెఁబుస్తోత్సవంబు.

సీమంతినీకళ్యాణము, ఆ 3.

—♦ ఉపనయనోత్సవము. ♦—

నీ. కర సంపై నొకనువాచిని నెన్నుదుట రోధ, సంపుటాట్టిడి దీపకంబు నొసంగి
నలుఁ గిడె నొకవిధాతలకంబు గంధామ, లకములొక బసపు మేళన మొనర్చి
చిక్కు వాజక యుండ ♦ నొక్కసీమంతిని, యటకల్పెట్టెఁ బాఁయలుగ దుక్కి
జలకంబు లాడించె ♦ గలకంబులను ముంచి, యొక్కపురంధ్రకంఠోష్ణవారి
గీ. నొకమటుంబిని ప్రాంశుశీలకను నిల్పి, వలిపె నీర్వావిమడుంగు దోపతిఁజెలంగు
చమిరిమైతడియొత్తికల్పెట్టెఁ దుడిచి, కొనముఁజుట్టింపెనమ్మానితనయమణికి.
చ. తలకముఁ దిద్ద నెన్నుదుట ♦ దీరిచె గాటుక లోచనంబులన్
లలి నిడెఁ బొక్కఁ జెక్కిటనుఁలాడఁ బంపయందుఁ బూసె మైఁ
గలప మలందెఁ బూసదల ♦ గంధన వైచెను చచ్చగోచియన్
మొలఁ గదియించె నొక్కనతిఁజొంగుగ నమ్మనిట్టి కంఠటన్. 2426

ఉ. ఆమునిదంపతుల్లగ నంబామృతామందుఁ గృతాభిషేకులై
తేమవసానులై ప్రియలఁచత్తిలకాభిషులై సంగంధచ
రావమహితాంగులై నుతుకఁరమృలఁ జమృలము స్ఫులంబులు
క్షేమ మెలర్పఁగా నునిది ♦ నిల్పిరి పంపిట వేది ముండటన్. 2437

నీ. సఖతాంబులహస్త చ్ఛయంబుగ నభాద్రై నమ యందు సభ్యామమతిని
బ్రాధింపఁగా వాఁయందుమహార్తస్సుము, హూన్తోపటందుఁ బీఠోపవేశ
మున కియ్యకొనఁగఁ దాంబులఁఫలములు బురోధచేసుంచి పుస్తోత్సవమునబత్ని
వసున సవ్యంబుగాఁగనియింపఁ గూర్చుండి, యాచమనత్రయం ♦ బాచరించి
గీ. యతఁడువిఘ్నేశపూజపుఁజ్యోహవాచ, చములఁ గాపించియుపనయనక్రియార్థ
మంత్రసంకల్పమొనరించి యాశ్రయజానకుఁ, నుపుఁబ్రాల్పించియుంపించెఁబంధశిఖలా

గీ. అతఁడు పునశ్చభోదకఃస్నాతుఁడైన, సుతుని దగ సంభృత బ్రహ్మఃసూత్రఃశేషి
యంకురార్పణ మొనరించియటులసకల, నాందిముఖకృత్యసంవిధానములఁదిన్చి.

గీ. బ్రహ్మచారులర బూజించిఁవ్వనుతువారి, పంక్తిఁగూర్చుండఁబెట్టియఁవ్వరతస్వి
యర్థ నిర్వర్తితాభ్యవహారఁడైన, వానిలేవంగ నెత్తె సత్త్వరముగాఁగ. 2440

మ. ఉచితాచారముగాఁ బురోధయును దాఁనుచున్నచాశీర్వహో
రచనాసూత్రములై సదన్యులగు సత్త్వబ్రాహ్మణగామిణులొ
ప్రచురప్రక్రియనానకీసుతునకున్ ధి బ్రహ్మాపదేశంబు మా
నిచయాధీశుఁ డొనర్చెఁ ద్విజ్ఞ సుమనోఽచిన్లీతలగ్నంబునన్.

2441

గీ. అంత నానఁడు మాంజిక్యస్థాజినంబు, పునుపుగోచియుఁడందంబుఁబంచశిఖిఁ
దనర జనయితియొద్దఁ బ్రాధమికభిక్ష, గొని ఓదపఁ గైకొనియెభిక్షఁజనకున్ద.

క. మహదాశీర్వచనద్వసి, ముహూరుక్తతథాస్తు వాదఃకముగ ముగియ మహా
మహులగు సార్వలకు ద్విజో, ద్విహుఁడతఁడప్పడుఁగలపఁగదానములొనఁగెన్.

ఉ. మున్నుగఁ దామె కైకొన సముత్సుకు లయ్యెను వారిలోన వా
ర్యున్నుగ మీరు కొండు మఱిమున్నుగ మీరలె కైకొనుం డబం
చు న్నిజము న్వలెం బ్రియముఁజూపుచు సభ్యు లొకింతవంతు పో
కున్న నొసంగి రన్యముని ధి కొక్కని కగ్రీఫలప్రదానమున్.

2444

నీ. స్నాతాగతోప విప్రస్వస్తి వాచనో, తుక్ బుభుక్షుద్విజఃస్తామపంక్తి
యాస్తీర్యమాణాతిఃవిస్తీర్ణ సాగ్రాంశు, మత్ఫలాతరు దళాఃమత్రీ వటువు
పాత్రాభిహారాదిఃపరివేషణనియుక్త, సాత్త్వికాచార విఛ్చాత్రగణము
తారతమ్యగృహీతఃతాంబూలదక్షిణా, పృథినివృత్తోత్తమఃబ్రాహ్మణంబు

గీ. నగుచుఁ గనుపట్టె మధ్యాహ్నముండు మాని, భోజనావాసకాయమాఁనాజిరంబు
తాంధమాతిథివివసంబాధకలన, వలన మిక్కిలి గన్నుల ధి పండు నగుచు. 2445

నీ. పుచ్చుకొన్నవి తోడిఁబుడుతల కిడి వెండి, యును దమ కంచుఁగై కొనెడువారు
బాల్యంబునుండి యభ్యాసంబు లేదంచు, గొని వేటొకనిచేతఁజనుచు వారు
గడులేత వివి యంచు ధి విడిచి పశ్యేరమందు, ముదురు వక్రలకునై వెదకువారు
గనటు వోవంగఁ బోఁకలు సున్న ముడికింప, నెసటఁబోసీరటంచుఁ నెంచువారు.

గీ. నై యనాహూతజానపఃదాతిపూత, నైస్తికశ్రోత్రియబ్రాహ్మణప్రవగులు
వీటికాదాతల కొకింతఁవినువుఁ జేసి, రంత నొకకొంతపడిఁ జత్వరాంతరమును.

క. తద్వాసరాంతమున న,వ్యిద్యక్తులశ్శేఖరుండు ♦ విశ్రుత శాస్త్రో
ద్యవ్యధిసంధ్యాశంధన, సన్నిధము సుషక్రమించె ♦ స్వతనూజానకున్. 2447

చ. ఘనమతి నాతఁ డాభ్యుదయిఁకంబుగ మాఁడవనాఁడు కూర్మిసం
దనునకుఁ గల్గిమీఱఁగ సప్తస్యలశ్శెల్లర గారవించి దీ
వన లొనరింపఁజేసి మణిఁపస్త్రమువర్ణవిభూషణాదులం
దనిపెఁ దపోధను ల్లలఁచిఁకం గొదయే వివిధాన్ధసిద్ధికిన్. 2448

క. ఘనమతి నాలవనాఁ డ,మృనిపతి తనతనయునకును ♦ మునుకొని మేధా
జననం బొనరిచి బంధుల, ననిపెఁ దగ బహూకరించి ♦ యనుపమ గరిమన్. 2449

క. ఈవడుపున నమ్మునిపతి, యావడుగు ద్వితీయ మెంచి ♦ యభివృద్ధిఁ గనం
గా విధిగ నుపాకర్తము, గావించె గోవిందహృదయముకుండై. 2450

మహేంద్రజయము, ఆ 4 పద్య 135--150.

—♦ కందుకొండ. ♦—

నీ ఒక యెలనోటబో ♦ నొకపిళి నొకనీడఁ, నుచుంభములమోదికొంగుదలఁగఁ
గబరికాబంధంబు ♦ గంపింప నుదుటిపైఁ, జిహ్వజాలంబులు ♦ సిక్కు పడఁగ
ననుమానమై నుద్యఁపల్లాడఁ జెక్కులఁ, గల్గకుంతలకాంతి ♦ గంతు లిడఁగ
నారోహభరమున ♦ నడుగులు దడఁబడ, దృగ్గీప్తి సంఘంబుఁదికలఁ గప్ప

గీ. వాసుకరమున బాణినఁపలుపఁ బట్టి, కనకనూపురయుగళంబు ♦ గల్లనంగఁ
శంకరాంబుల యుణర్చుఁగల్గారమెనఁగ,బంతి చేనాడుప్రాయంపుఁటింతిఁగనియె.
భాగవతము, స్కం. 5 పద్య 391.

చ. ఎగనిన బంతిఁ జేనొడయు ♦ నీవగలాఁడి చెలంగుపొంగు మే
నొగియల తైరిజేగవలె ♦ నుండెడి నుత్తపుగుబ్బ లప్పుడా
మొగమునకొక్క మైనెగయు ♦ ముచ్చట చర్చనజమ్మన ల్వడిన్
నెగిరిచనంగఁబోవుగతినిం పలకెన్ బలి దృవ్యిలాసమై. 2452

విష్ణుమాయావిలాసము.

—♦ బాల్యకీడలు. ♦—

నీ. చిట్లపొట్లకాయఁనిరిసింగణావత్తి, నుడుగుడుగుంచాలు ♦ కుంచెనగుడి
డాఁగిల్లిముచ్చూటలు గచ్చకాయలు, వెన్నెలకుప్పలు ♦ తన్నుబిల్లి
తూదనకుంకాలు ♦ గీరనగింజలు, పిల్లచీపాలంకి ♦ బిల్లిగోడు
చిడుగుడువ్వలపొటి ♦ చెండుగట్టినబోది, యల్లియుప్పనబట్టె ♦ లప్పళాలు

గీ. చిక్కనాబ్బిలోటిల్లుచిందబాది, యైన శైశవకీర్తిదానిహారసరణి
చెంచుకొమరులతోడనున్దించుకాడు, దిన్నఁడభినవబాల్కసంఘముఁ డగుచు
కాశహస్తిమాహాత్యము, ఆ 3 పద్య 33.

—* బాలికాకీర్తిలు. *

సీ. షేర్వరబొమ్మల * పెండ్లిండ్లు సేయుచు, నబలలతోడఁజయ్యంబు లండు
గుడ్డనగూళ్ళను * గొమరొప్పవండించి, చెలలకుఁ బెట్టించుఁ జెలుపు మెఱసి
రమణీయమందిరా * రామ దేశంబులఁ, బువ్వఁదీఁగెలకును * బ్రోదివెట్టు
పదమలమణిమయ * సౌధభాగంబుల, లీలతోభక్తజోలికల నూఁగు

గీ. బాలికలతోడఁ జెలరేఁగి * బంతులాడు, కారికాకీరపంక్తికిఁ * జడుపు సెప్ప
బర్హిసంఘములకు మురిపములు గజపు, మదమరాశంబులకుఁజూపు * మందగతులు.
భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వ పద్య 1685.

సీ. ఒకవేశరత్నాల * చెకచెకల్ వెడఁజల్లు, బంగారు తక్కుమేల్ * బంతిఁ గొట్టు
నొకసారి మిక్కిలి * యొయ్యారిపగమిఱి, ముడమొప్ప దాఁగిలిమూఁత లాడు
నొకపరి యానంద * ముప్పొంగఁ జెలరేఁగి, మెప్పుచు వెన్నెల * కుప్పలాడు
నొకమరి గెల్పొందు * నురులీల దవరుచుఁ, గొమలతో వామన * గుంట లాడు

గీ. దోయముల్ సరిచేసులు * దొరయు నాల్గు, గంబములయాలలచ్చన * గండ్లు మొదలు
గాఁగ శైశవగరిమశృం * గారమలర, బాకీకలతోడ నాడుభూ * పాల పుత్రి. 2455
ఇందుమతీపరిణయము, కు. ధూ. ఆ 2 పద్య 143.

చ. గురుసవిధప్రదేశమునఁ * గోమలకల్పకపుష్పధూళితే
ధరనుత బొమ్మరి ల్నిలిపి * తన్మృదుపల్లవపాత్రపంక్తిఁగే
సరములు ఖాద్యము ల్మధుర * నంబు ఘృతంబు ప్రసూనపుంజ మో
గిరమని పెట్ట నన్నియూ సభీతతి కట్టివయాఁ బ్రియంబునన్. 2456
వసుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 30.

సీ. ఆచ్చనగండ్లు దోయాలును దాఁగిలి, మూఁతలు నాలుగు * మూలలాట
గుజగుజరేకులు * గుజనగూళ్ళను, బొమ్మల పెండ్లిండ్లు * నన్మనములు
నత్తగోడలియాట * నాలుమగనియాట, తొటిచెట్లాట కో * లాటములును
పింపిల్లఁ జెందగోరింపులు వామన, గుంతలు చెన్నెల * కుప్ప లాది (గూడి
గీ. మఱియుఁబాడికిన్ మొదలుగా * మనసువచ్చు, నాటలన్నియూ దోడితో * య్యలలుఁ
పడుచుదనమున వేడుక * పడుచునాడు, ముద్గరాండ్రోకు నల్లారు * ముద్దుగాను.
దశావతారచరిత్రము, ఆ 8.

సీసమా లిక. చూచియు జాబ్బి బూచి కన్నులకచ్చి, గుడిగుడిగుంచాలు కనుగెరి
 చీకటి మొటికాయ ♦ చింతాకుచుండులు, పులియాటలును జిట్ట పొట్టకాయ
 తూరనడుక్కాలు ♦ తూనిగతూనిగ, చిడుగుడు మొకమాట చిట్లకట్టె
 దాగెలిమూతలు ♦ తనువిల్లయాలాకే, గుబ్బట గురిగించ ♦ కొండకోతి
 చిక్కణవిల్లయు ♦ జెల్లెము గొడుగును, బిల్లిబిడ్యము లక్కి ♦ కిక్కడండ
 గడ్డెనబోడియొక్కసికొమ్మ బరిగాయ, పోటుగీరనగించ ♦ బొంగరములు
 పెంచులచేరిదోపిల్లుగాలిపటంబు, సరిజేసి పుటచెండు ♦ చాకిమాట
 గోట బొర్లుడుకాయ ♦ గొప్పిప్పుమోపిళ్లు, నీగపోగినబంతి ♦ మాగిలాట
 వెన్నెలవప్పలు ♦ చేలిచొట్టగ గెరి, సింగన్నవత్తియు ♦ జిందుపటుపు
 గచ్చయలు కిట్ట ♦ గానుగతిష్టె, గుడ్లనెమ్మడు మంటిగూర్చుమాళ్ళు
 కాలికంచంబును ♦ గట్టెగుడ్డము వినాయకుతిరిరూపె కొట్టాటచెమట
 కాయెత్తుగొడుగు బొంగరమురామన్నాట, పొడుగుళ్ళు నయ్యాలబోగ్గపక్క
 బండ్లికలును బోప్ప ♦ బెండ్లమంచంబులు, గంగెడ్లలాటలు ♦ గనికెమండ
 పీసెగాజులు పోతు ♦ బీసెగుడ్డంబులు, నాల్గవకంచాలాట ♦ నట్టికోతి
 దంటికిన్నరమంటి ♦ గంటిపోట్లాటలు, సింగన్నదాటులు ♦ జిగురురాతి
 దాబాబలను మంచి ♦ తాటాకు చక్రచక్రాలత్రిష్టడుతోచి ♦ గాయపదుపు
 పాడుపాతరమాళ్ళు ♦ పాతరలో బంతులు, చిమ్మనగ్రోవులు ♦ చిట్టాబాణ్ణి
 లాకుపీకలు జండ్ర ♦ లాటలు చుండ్రాట్లు, గిలకలు చిలుకెలు ♦ కీమబుగలు
 కోలాటములు పిల్ల ♦ గ్రోవులు గుమ్మడి, క్రోవకూతలు నూగు ♦ కొర్రులొడ్డు
 విడుపు నెట్టునుగాయ ♦ విండ్రమ్మలాటలు. పులిజూదములకట్టె ♦ ఘట్టెచెండు
 దాయాలు సోగటాలు ♦ దాట్రాయ చదగంగ, మునుపొటురాళ్లను ♦ మాతపొడుపు
 వామనగుంటలు ♦ వడిగుప్పిగుంటలు, చెజులపంచెముల్ ♦ చిమ్మరాయి
 తుమ్మెదరేపుళ్ళు ♦ కుమ్మరసారెలు, బందారుబసవన్న ♦ పత్తికాయ
 తిరుగుడుబిళ్ళు ♦ త్రిష్టమ్మ జరుగుళ్ళు, చటిరాకమాళ్ళలు ♦ నెటికెత్తెలు
 గీ. తాటియాకుల చిలకలు ♦ తాల్లపాము, లకటంగ చాట్లజ్జాతన ♦ యాడుకొనుచు
 జమవుపై సంద్యపై నాన్గ ♦ చాలలేక, పాలెతి యీరీతి నేప్రాద్దు ♦ పుచ్చుచుండ
 హంసవింశతి, ఆ 3 పద్య 146.

సీ. బొమ్మల వెండ్లిండ్లు ♦ బువ్వపుబంట్లు, పుడికేళ్ళు నిట్టుక్కి ♦ బొమ్మరిండ్లు
 గుజగజరేతులు ♦ గొబ్బిళ్ళు సేగేగే, బుడిగిళ్ళు జాబ్బి ♦ పుక్కటలు

గుజ్జెనగుదులు ♦ కోలుకో లన్నలు, గీరనగింజలు ♦ పారుపట్లు
 పిప్పిగ్గు త్రొక్కిగ్గు ♦ బేడిసె తిరుగుగ్గు, నచ్చనగండ్లు దాఁయాలు పొగ్గు
 నీ. లడదు వామనగుంట లాఁచైనయట్టి, యాటపాటలఁ బొచ్చివోననుఁగుఁజెలుబుఁ
 బాయకచరించు బాలకీఁప్రాయ మేల, వచ్చెవిరహగ్నియిటులేలఁపాచ్చెననుచు,
 హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 155.

—♦ దాఁగుమమూఁతలు. ♦—

నీ. తరుణులు తవతోడఁదాఁగుమూఁతలవాడ, వారికై పొదరిండ్లుఁబడి పెదకును
 వెదకి యొక్కొకరిని ♦ వీపులపై కొంగు, లానగాఁ బర్వెత్తి ♦ తాను గెల్పు
 గెల్పితి నేనని ♦ కేరింత లాడుచుఁ, బొదరిండ్లలోపలఁ ♦ బొంచి దాఁగు
 దాఁగితివాక్యష్ట ♦ తరివిపట్టెద మంచు, చెలులు వెంటాడిన ♦ చెదరియురుకు
 నీ. దొరకునొక మాటుతనజాడఁదోఁపమండ, దాఁగునొక మాటు వెలపట్టెఁతానెవచ్చు
 తన్ను వెడుకంగ వింతులఁదానె పిలుచు, దాఁగుమూఁతలకృష్ణఁడుఁతరుణులర,
 బృందావనవిహారము, ఆ 3.

—♦ డోలికావిహారము. ♦—

నీ. కమ్మొవితావికేఁగిమ్ముతుమ్మెదగమి, తూలెడుకురులలోఁ ♦ దొడిబడంగఁ
 జలితకఁగ్గోత్పలఁదలముల కాంతిన, పొంగదీపులురెంటఁ ♦ బరపు గాఁగ
 సీమంతమునఁబొల్చు ♦ సేసముత్తియములు, బెరయుగుమ్మడికమ్మఁవిరులుదోరుఁగ
 నాందోళవక్రకాంతి ♦ నమరుపాలిండ్లపైఁ, జెమటబొట్టులు చోరఁపమితిఁబ్రబోప
 నీ. వశలలావునవలికాను ♦ బలిసినిలువఁ, జూచువారిమాడ్కికినొప్పుఁచూర లిడుచు
 తీలఁబాడుపుఁదీఁగయుఁయ్యాలనెక్కి, పోయియుఁజఁగనొప్పారెఁగోలఁతియోర్తు.
 నృసింహపురాణము, ఆ 2 పద్య 85.

మ. తమిఁబూఁదీఁగెల తూఁగుఁటుయ్యెలలఁ బంఁతాలాడుచుం దూఁగు నా
 కొమరుంబ్రాయపు గచ్చిగుబ్బెతలయంఁఘుల్లో చక్కఁగాఁ జాఁగి మిం
 టిమొగంబై చనుజెంచు తీవఁగనుగొంఁటే దివ్యహాసీంద్రీ నా
 కమ్మగీతేత్రిమీఁదఁ గయ్యమునకుం ♦ గాలదాఁచులా గొప్పెడున్. 2482

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 1 పద్య 147.

క. చెలి తీవయుయ్య లూఁగఁగ, నలరుంజడయన్ మొగంబు ♦ నలుక మెయిన్ జా
 భిలి దంపిదగులనెలయన్, దులదుల వెనుకకును గదిమి ♦ తోఁపాడు రహిన్.
 యయాతిచరిత్రము,

శా. పుష్పందీవెలతూఁగుటయ్యెలలసాంఘపుల్ నింపఁగాఁ దూఁగు న
పుష్పందీఁదుల గట్టిగుబ్బవలిపెంబుల్ జారి వర్తింపఁగా
నవ్వేళ న్సరిమాఁగ రమ్మనుచు భూఁపారావభామకృటిం
గొప్పవ్వ ల్మీఁగ వేట్టుజవ్వనులకుం ♦ గొం గిచ్చిన ట్లాప్పెడిన్. 2464

రాజనాహనవిజయము, ఆ 3 పద్య 90.

క. చరణనఖముఖసరోజము, లురువడి నుడువిధుల నౌరయ ♦ నుయ్యెల లూఁగె
శ్చిరిదీఁగె లెక్కి యొకచెలి, తరుణిం గనువారి కెల్వఁదాఁ జనె ననఁగన్.

శుభ్రవిందాపరిణయము, కుం. వెం.

క. మిన్నంటఁ బఁములం పిల, యన్నయ్యెలమీఁదనుండే ♦ యునిటుఁదూఁకెన్
వెన్నునిపాదము మదచునఁ, దన్నినచోసంబు దొలఁగఁ ♦ పిలమోచె ననన్. 2465
బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 32.

శ. నలికిరి డోలికావిహృతి ♦ సాటికిఁజేటికి నింతు లిన్ద్రజం
దుల నొకకన్నె తన్నె నొక ♦ తొయ్యలి యుయ్యెలలతీఁగవగ్గ మ
వ్వెలఁదియుఁ పన్నె నన్నెలత ♦ వేనలఁ జూడక త్రాడునన్నువా
కలతలఁదన్నునారలది ♦ రా మదిరాక్షి చెలంగి రత్తతిన్. 2467

రామాభ్యుదయము, ఆ 1.

ఉ. బంగరుగిల్కుటంపియలు ♦ పై కెగఁగ్రోచి మెఱుంగుపాడవల్
చెంగు లమర్చికట్టి పయి ♦ చేలము కాంచితల నిగించి య
పొంగుచు నాత్మసచ్చరితఁముల్పడిఁబాడుచుఁ దీవయుయ్యెలం
జెంగటనూఁగు కన్నరుల ♦ చిన్ని పొలంతులఁ జూచె వేడ్కతోన్. 2468

ఉ. ఉన్నని యూఁగఁ గాంచితలు ♦ మాడఁగ నందెలుజారి ఘల్లునం
గున్నినకానులాడ నెటిఁగుబ్బలపైయెదలాడఁగా నరుల్
దెన్నినకొప్పుజూఱ మయి ♦ దీవలస్వేదములూర వారుభూ
యన్నరతప్రస క్తలక్రియన్ నృపమూలి కొనన్చి రింపులన్. 2469

శంతనూపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 59, 60.

—♦ రాసక్రీడ. ♦—

ఉ. ఆనమయంబునన్ విభుడ ♦ నంతుఁడు కృష్ణుఁడు చిత్రమూర్తియై
చేసెను మండల్కృత మణిఁగిలపతస్పరిస్తక్తబాహుకాం

తానువిలాసమున్ బహువిధస్సురితానవ హస్తపాదవి
న్యాసము రాసముం గృతవిషయచ్చరనేత్రమనోవికాసమున్.

2470

చ. నడుములు వీఁగి యాడఁ జిలుకనవ్వలు నివ్వటిలంగ హారముల్
నుడివడ మేఖలల్ వదలఁజూడ్కి మెటుంగులు వర్వ ఘర్మముల్
వాడమఁ గురుల్ చలింప శ్రుతిభూషణముల్ మెఱయన్ సకృష్టలై
పడఁతుక లాడుచుం జెలఁగి పాడిరి మేఘతట్టితాపృథన్.

2471

క. అంకరహితేందువదనలు, పంకజల్పచనునిఁ గూడి పరఁగ నటించం
గింకిణుల నూపురంబుల, కంకణముల మోతె లెసఁగెఁ గన్గోత్యనమై.

2472

క. పరిణీనయనలతోడను, హరి రాసకీర్తి నేను నంబరవీధిన్
సురనాథులు భార్యలతో, సారిది విమానంబు లెక్కి మాచి రితేకా.

2473

క. కురిసెం బువ్వలవానలు, మొరసెన్ దుందుభులు మింట ముదితలు దారున్
సరసన్ గంధర్వపతుల్, వరుసన్ హరి బాడి రపుడు వసుధాధీశా.

2474

క. రామలతోడను రాసము, రామానుజుఁ డాడఁ జూచి రాగిల్లి మనో
రాములమోద వియచ్చర, రామలు మూర్ఖిల్లి పడిరి రాజకులేంద్రా.

2475

క. తారాధిపనిభవదనలు, తారాధిపవంశ్య గూడి తారు నటించం
దారలతోడ సుధాంశుఁడు, దారున వీక్షింప రేయి దడవుగ జరగెన్.

2476

మ. యమునాకంకణచారియై వసజపుష్పామోదసంచారియై
రమణీఘర్మనివారి యై మదవతీరాసశ్రీమోతారి యై
పృమదామాననవ్యభవ్యనుఖసంపత్కారి యై చేరి యా
కమలాక్షుం డలరంగ గాలి విసరెం గల్యాణభావంబునన్.

2477

చ. ప్రమద యొక్కర్తు మాధవుఁడు పాడ విపంచి ధరించి కేల సం
భ్రమమునఁ దంత్రి మీటుచుఁ దిఠరంబుగ గానము సేసి యొక్క రా
గము దగ నాలపించి నుభంగస్వరజాతులు వేటువేటు కా
నమరఁగఁ బాడె దన్ రమణుఁడొ నన దారువు లంకురింపఁగన్.

2478

క. ఆడుచు బాడుచు నందొక, చేడియ మంజీరమంజు శింజిత మమరం
గూడి హరికరము ననుగవ, పై డాయఁగ నిలిపె జఘనభారాలనయై.

2479

క. చందనలిప్తంబై యర, విందామోదమున నొప్పు విపులమజము గో
విందుఁ డొకతరుణిమూపునఁ, బొందించిన నది దెమల్చి పులకించె నృపా.

నీ. చెలువయొక్క తెచ్చెక్కఁగఁజెక్కఁతోపాపిన, నిభుఁడుదాంబూలచఁర్చితముపట్టె
నాదుడు నొకలేమఁ యలసినఁ బ్రాణేశుఁ, దున్నతదోస్తంభఁమాఁతసేసఁ
జెమరించి యొకభూమి ఁ సేరిన గొనగోరఁ, జతురుఁడుకుచఁపుఁజలము నాపె
నలకఁబు బొకయింతిఁకఁజిఁజేఁజెక్కల. నంటినఁ బ్రియుఁడువాఁయంగ దువ్వెఁ
ఆ. బడఁతియొకతె పాటఁవాడి డస్సిన నధ, రామృతమున నాఁకుఁడాడరించె
హార మొక్కనతికిఁ సంసాస్తృతం దైనఁ, గాంధుఁ దురముఁ జేర్చిఁకాఁగిలింపె.
క. హసంబులఁ గరతలవి, న్యాసంబుల దర్శనములఁ నాలాపములన్
రాసశ్రాంతల నాహరి, నేచెన్ పున్ననలు కరుణఁ సేసి నశేంద్రా. 2482
క. హరి తనువంగనుభుంబునఁ, బరవత లై ప్రేత తెల్లఁ బయ్యెదలు నిజాం
బరములు నెఱుంగమి చోద్యమె, నుననకు లీక్షించి కరణిఁ చొక్కిరిమింటన్.
భాగవతము, 10 స్కం. పూర్వ పద్య 1080—1095.

గృహవర్తనము.

నీ. నగిసీపదులమించు ఁ విరిగిజిగినల్లు, గంబము ల్దూలముల్ ఁ గలిగివెల్
సంతనదగుచాకఁచక్రంబుపల్లల, జిగినరంబీక్రిందఁ జిల్లమే ల్క
లంకారించాదినఁ లాంతరు తెప్పలుంగ ము, క్షామాన్యపరిలిప్తఁభాగధన్య
భిత్తిభాగాదిశోభిత గోపగోపికా, బహుళతేజీచిత్రపటము లమర
గీ. తరుకు లిలఁజిల్కు నిల్వటఁద్రవములగములు, మఱిహమిరుఁగనందైనఁ ఁ ఘరుఁగుగల్గి
చెలఁగుగృహములుగట్టించి ఁ యెలమినందు, మించియయ్యింతిఁతోఁబ్రవేశించియంతఁ
కనెచొరచంద్రోదయము, ఆ 4.

— బ్రాహ్మణగృహము. —

నీ. అరఁగులనున్నపుఁ మెఱుమిట్టిపట్టెలు, దీర్చినగోడలు ఁ తేజరిల్ల
నిండునున్నపుఁబూఁత ఁ నెఱచాలు బోదెలు, దీర్చినదేవఁమిదైదనర
నారితేళపువ్వు ఁ తీరుగానలికిన, ముంగిలిమలెపాతి ఁ ముద్దుగులుకఁ
బంచవన్నియఁమ్రుద్ధఁపద్యమున్నించిన, పృందావనములోఁగిలందె నెలయ
గీ. నుడికినమమంగునోవరుఁలంచినట్టి, దండ మాపాసనమునేయు ఁ కుండ మమర
బడలిక లడంచువనపాకు ఁ పందిలలఁ నుండునాబ్రాహ్మణునిగృహంబుత్పలాక్షి
మాంసవిశతి, ఆ 1 పద్య 151.

సీ. బలుకంచుగుబ్బతోర్తలుపులు తీసెల, వాకిలి నడవ చావడియు మగులు
 నఖిలవస్తుచల ధాన్యములకణంజలు, దేవతార్చనమిదై ♦ తావిపడక
 యిలువంటగొట్టెంబు ♦ పలుగాఁడి పసిదొడ్డి, పసపాకు పందిరి ♦ బావి తోట
 మడిసంచిదోవలి ♦ మడతవేర్పిండ్లెంబు, ధమనికుండంబు బృంధావనంబు
 గీ. నక్షతలచిప్పసాన చిత్రాసనమును, గిండిచిటిచాపపశ్యెంబు ♦ గిన్నె పెట్టె
 కుశసమిత్తములుపెట్టుగొప్పయటుక, యమరఁగాఁపురముండునఁచుగ్రజాండు
 హంశవింశతి, ఆ 2 పద్య 137.

సీ. అలికి ముగ్గులువెట్టినట్టితిన్నెలు కంచు, బోరుతల్పులు పాణివోసిచాల
 యూర్చవచ్చునంగ ♦ నొసరు చావడితోళు, వారంబు చిన్నిగఁవాక్షు లమరు
 పంట కొట్టము చిలుఁవాన మించినమిదై, పట్టెమంచముతోడి ♦ పడుకటిల్లు
 పడసాలముంగిలి ♦ పందిరిపసిగాఁడి, కాయధాన్యములున్న ♦ కణఁజములును
 గీ. బెరటిలో నారికేళజంబీరముఖ్య, నిఖిలఫలవృక్షములు మంచినిర్లబావి
 నమర నయ్యంట నిత్యకళ్యాణములును, బచ్చతోరణములుమించఁబరఁగునతఁడు
 కుకనప్తతి, ఆ 3.

—♦ వైశ్యగృహము. ♦—

సీ. గొడియనీగములావు ♦ గొలుసులోపలియడ్డ, మాగ్రుబోర్తలుపులు ♦ మగులుగోడ
 గాయధాన్యంబుల ♦ కణఁజము బ్రియ్యంపు, గరిసెలు దినునులుగల కొటార్లు
 మిదైచిల్లరలు నఁమొడ్డుదుకాణము బచ్చు, మళిగె బొక్కనపిల్లు ♦ మచ్చులు డులు
 కపణములో నాణెముల్లలకట్లసంచిగోతము లెక్కడిలేంబు ♦ దడము భరణి
 గీ. తక్కిడి సమస్తవస్తువుల్లనరునటుక, బొవినుగ్గులకుచ్చెల ♦ పాఁడిపనుల
 గాఁడిజాలాదిదివెగూడు ♦ గాబుతోట్టియొప్పధనవిత్తుడను బేరియుండునచట.
 సీ. జాజికాయలురాన్న ♦ జాపతియొహరిద్ర, నాగరగంధక ♦ నాభీరసము
 లతిమధురంబుదుత్థాభ్రకైలాశిలా, జిత్తులు మరుదారు ♦ సింగు హింగు
 పన్న భేదియు వసఁయిక్కలకరపంచ, లవణశవ్యములు బోళము మణిశిల
 పిచ్చుళ్ళు కోవ్వువు ♦ పిప్పలీమూలంబు, హరిదళనాగకేసరము లింగి
 గీ. లీకము సదాపవేస్య ధాన్యాకములును, గటుకరోహిణి పటిక జంకాలపచ్చ
 కర్పరియుఁగారవియుఁరేణుకమతివనయు, దాళకముమారసనఖమునేఁపాళములును.
 గీ. ఊరపాపాణములు నర్రఁకంబు లైదు, గ్రంథి తిగరంబును యవానికాద్యయంబు
 కచ్చురములునురాతిమొగ్గులుకుళ్ళు, నుహములుకుందురుస్కము ♦ లెనఁగలవు.

- సీ గంటుభాంగియుఁ ♦ గంకుష్టమును మెంతి, మంజిష్ట జిలకణ్ణఁ ప్రాసేపనపు
విషకంటకాలాన్లు ♦ వేరసంబునునీయ, చించలంబును బులి ♦ చించలంబు
జీరకంబును నల్లజిలకణ్ణపుష్కర, మూలంబు కాంపిల్యమునుసముద్ర
ఘనంబు ధాతకీనూనంబు సానువు, లుచ్చుంబును 7 జఃపిప్పలియును
- గీ. గాకమాచియుఁ ఘోషేయకంబుచిత్ర, మూలగోరొచనములుఁ గాఘోతతాగ్న్య
తైలసౌపీరసముఖాంజనములు వెలి, గారమును గల్గి యుండు నఁజేర్చిరియంట.
- పీ. వింతగాఁ బుంజీర్ణఁవించి నానాధాన్యములరాను బుండెడి ♦ నిలయములును
నకలరత్నాకరకంఠమునై యేకీభ, వించి విస్మయ మిచ్చు ♦ వేశ్యతలులు
నఖిలదేశంబులు ♦ నమగునాదైములపుంభేదవించిన చిత్రాకోహములును
పరిచి నాంబరాఘావబృంహంబుల, మందీర్థనంచిన ♦ మందీరములు
- గీ. స్వోన్మయములు టంకసాలవేయు, నాపడి హమాదిను మేలునరకుఁగలిగి
నాన్యసిక్కుల జేటలు ♦ నగజనుల, కలర నమ్ముచు ధనచిత్తుఁడవట వెలయు.
- హంపవంశతి, ఆ 2 పద్య 226, 227, 228, 229, 231.

—♦ సూద్రగృహము. ♦—

- సీ. ముంగిటఁ గాలిజాడములుగీచియుండిన. రచ్చబండలు గొప్పప్రహరిగోడ
పంచదెన్నెలు నాడుపల్లెలు ముమ్మాలు, గూండ్లుదేర్చినయట్టి ♦ గోడ లలరు
దేవరచవిక పంపిరి కోళ్ళగూడలు, గొట్టుగంటుక కాడికొత్త పల్లు
లట్టువగల గాడికొట్టుంబు పలుగిడి, కంపపాతినరేగకదుపువొడ్డి
- గీ. ప్రత్తిగూటంబు తొట్టియుఁ ♦ బలక పేట, నావి పిడకలకుచ్చెల ♦ పనులమేపు
మంగలము దాలి తోలుల్కిమానునందు, గలిగివెలసిల్లునాతనిశిలయమెపుడు.
- హంపవంశతి, ఆ 4 పద్య ఆ 4 పద్య 124.

—♦ కెడ్డిగృహము. ♦—

- సీ. అచ్చమై వాకిట ♦ రచ్చదాయి మెలుంగు, పంచెతిన్నెలు గొప్పపారిగోడ
కంపతెట్టులును రాకకట్టు ముంగిలి మల్లె, సాలెదేవరయఱుచవిక యొకటి
కోళ్ళగూండ్లును గొట్టుకనులుగాడి యేడికో, లలు కాడి పలుపులుగలుగునటుక
మాడలు పెనుమాపకోడలు పలుగాడి, గిత్తలీనినమెటిగిడ్డవొడ్డి (మురుబ్బు
- గీ. యిటుకుమార్చినపెరంటిలోనెక్కుబావి, మునుగలును జొప్ప పెనువావి ♦ జను
లోలు పిడికెలకుచ్చెల ♦ దాలిగుంఠ, పను నిరతంబు వెలయు నాతనిగృహంబు.
- శుకనస్తతి, ఆ 2.

—♦ బలిదేగృహము. ♦—

చ. బలిగృహము బాహుకంట్టములు ♦ తంకిముల్ సలకల్ వసెల్లగృహ
గణములు తెల్లగుంపు లడిగంటలు పంటలు త్రాగుకట్టు మం
తనములు నోరము ల్పుగలు ♦ గెంతువుబోకము బాతనింటిలో
గొంప కలకృష్ణమై వెలయు ♦ గంజనమాచకళాలలోచనా.

2494

గీ. గూటపుతిరుగున్నుకొలికిచామనత్రాన్లు, కంపకెముకల్లికదురుకోల
నుజగజమును మోసిఁ మెంఁగుగాడినిన, పిల్లచుట్టులు పల్లకపళ్ళ వల్లె
త్రాన్లును బాకొనఁబల్లబ్రహ్మలును నీ, గంఠలు పల్లెనఁకట్టెలనిను
బలుపొన్ను లలరారు ♦ బగినగూటంటలు, మెనుజోగిపట్టెన్ను ♦ పిల్లపట్టె
గీ. పలును బూవులకోరగిఁన్నెలుచిహతి, పండ్ల గంగాగమును గుసి, గండ్లిపాల
మద్దిబరణియు దుద్రాత, మాతీకాన, మాహములగట్టి నుంఁడుఁ దక్లహముచను,
హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 97, 98.

—♦ తిలపూతకగృహము. ♦—

గీ. గానిగె కడెంబు మోములు ♦ గడ్డవార, కాడి పిల్లలు గూటంబుకడవట్టి
గింప కనుగంత తక్కుడి ♦ గట్టియెన్ను, ముప్పుచుకెనము నన్నఁకంతువులు చనరు.
హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 205.

గీ. నెల్లగి సెనూనె తురునూనె ♦ వెచ్చనూనె, నెల్లనూ నిచ్చనూనెయుఁదెల్లనూనె
తుమమగానుగ మందుగఁకొల్పెరయును, నూనెపొగనూనెతగి సెనూనెమితియు.
కుకనననతి, ఆ 5 పద్య 206.

—♦ వేళ్ళొగృహము. ♦—

గీ. బకచారులొకవారి ♦ పకచారుతనయునూ, పికెవారి చెట్టెండ్లఁదొనిలయు ముమరు
ముంగిలు నిడు తిన్నెఁమూయనిమదైల, కుట్టువండియఁ గుడి ♦ కూటిగూడ
కోవెల పెక్కెంబు ♦ గుడ్డవాసెన కాఁదు, పంఁజెన కొండిగాఁడింటిబంటు
బొజగిడ్డకావలి ♦ బుడుతగొడుంగుల, గట్టెనుండెడు రసఁమబ్బువెజ్జ
గీ. ముందు బొద్దానఁ దాఁతినఁమునుఁగుజాటు, చిగురుచల్లనిబలుపూఁతఁదెఁదిరంపు
వాన్తుబొకట్టి గేముఠాఁటునరెందు, నూరబవినెఁడుగల గృహంబొరసివిటుఁడు,
బహులాశ్వచరత్రోము, ఆ 5.

— వేశ్యాకేళిగృహము. —

- సి. ముదుఁగుఁదామరక్రింద ♦ నవఁగుక్రొంబులపుతో, సకలైశవృత్తిమంధపురుటులు
చక్కరిశేస్త కాంక్షితునిష్ట జగపీఠ, తమమెరుంగరుకాశె ♦ దగులుతులు
వేటయొక్కందుకై ♦ పిటమోహమున నూలు, బాగాలు వైచు కష్టప్రంభుబరణి
తెల్లబిడ్డమవేటు ♦ పిశ్చారిదివెగూడు, గాజుటర్దము కావృ ♦ కరవటుంబు
- గీ. పట్టుపుట్టుంబు సొగటాలపాతి నేత, ప్రాంతచిటిచాంచు మంచినీకపంచుంచు
నుతులునూడినచండియ ♦ సొంపుగన్న, పదుకయిలుసొచ్చెనవ్వచిష్టగృహపాళ.
- క. ఆలరుందావియుగంచపు, వలపున సాంధ్యాణిభూషణవాసన యిలువా
కిలి సారముంచిన విలుమణి, కలకాలం దిచట బ్రదుక ♦ గాఁదగు ననియెన్.
- మ. రణనాళికచరాలలత్కలరపి ♦ రంగద్విటంకంబు టెం
కణలఘాంగణవేదికాభవనభక్తకృత్స్నీరమామోదనా
చణశయ్యాతలపీఠసభ్రపటవాసభాజితేటీక మ
గ్గణికాకేళినికేతనంబు విటవంధ్యస్వర్ణ నిరాక్షింపుచున్.

1504

బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 5.

— సూతికాగృహము. —

- సి. మణిగణద్యుతికి మా ♦ వృలయుదీప్తలశేయుఁ, బగలునువెలుఁగుదీప్తమలగములు
నిరుచక్కియలదారి ♦ కలమెఁ గాఁపుగ నుల్లి, పొట్టుగప్పిన యగ్నిపొగలతెగలు
ద్వారములముల సంధిముగ నుంచినదీప్త, కాభోటపటసమిష్టైశ్వరుడయములు
నిదినందుదినమందు ♦ పోదనేయఁ దగదని, చలువవృద్ధాంగనా ♦ పరిజనములు
- గీ. గలిగి తత్తత్ప్రదేశసంఘటితపూర్ణ, మంథరంభాతరుస్తంభ ♦ వృంధమాణ
సిరవితానవతాకాభిసంతతిభూతిఁ, గాంచి యెప్పారెఁ దత్సూతికాగృహంబు.
- వాసననల్పైవరిణయము, మ. పి. ఆ 2 పద్య 58.

- సి. ఉల్లిపొట్టాచాలు ♦ నుముక రాఁదెనుపొగ, ల్లదచల పొదిగిల్పఁగ్రమ్ముకొనఁగ
గుమ్మంపుఁదైవంకఁ ♦ సుగ్రచ్చినపచ్చిభూ, తులసిమాదీరతోఁ గలసివేల
వాగ్విషయముచందు ♦ వ్రాసినగోమయ, ప్రితిమలస్పృహంగ ♦ భంగిఁదోచ
నింగువపొంగింపు ♦ తెనఁగింపఁబొసఁగిన, కలుగంధమెల్లడఁ ♦ గడలుకొనఁగఁ
- గీ. జమురు మంచి వెలింగించిశంజ నిడిన, వృష్టిదీపాలవెలిమిది ♦ తెట్టె లలర
గాఁపునూర్చిన తత్సూతికాగృహంబు, నాగ్రహంబున నేగ్రహంబావహించు.
- మహేంద్రగణయము, ఆ 4 పద్య 124.

—♦ శ్రీహృదయగృహము. ♦—

నీ. చంద్రిక లేని నిఃకాగగనమునూర్చి, జాతిక లేని పంజరముకరణి
 సరికసంతతిలేని ♦ కొలనిలై నవితేయి, దీపిక లేని మంజరముపగిది
 మామైకభలరాజిలేని యా రామంబుగతి నానలేనికృత్రింబుభంగి
 జెలగుకోయిలలేని ♦ యెలమాపెనాడున, నివదీప్తి లేని గుర్దినమునట్లు
 ఆ. చాయహృదయ లేని ♦ చావదండమునోజ, లలితశృంగిలేని ♦ యోగసుహృద
 సననితనయ లేని ♦ యావాస మరతయు, చామచామీయందం ♦ తార్థివుండు. 2504

భాస్కరరామాయణము, ఆర. పద్య 254.

—♦ వేంబుపూటియిల్లు. ♦—

ఉ. కిష్కరభోగివంబుకము ♦ కమ్మనిగోళుమహింసవంబుయన్
 నుపైదుపంచదారయును ♦ గొర్తగం గాచియూవునే దెన
 ర్చవ్వను గొమ్మనల్లనటి ♦ పండ్లును నాలుగుపైదుపంజలున్
 లప్పలతోడ గ్రొమ్మెలును ♦ అమ్మెలునల్లలయింబ దూకటన్. 2505

కృదాధిరామము.

గీ. కంటికాంక్షజనాహ్వనకాకి మృదుల, వారహృదయలర్పట ♦ కేతనాంక
 మై మదీయశ్రమిచ్చిరాహరియగును, నలరు నొక వంటకూటియ్యూరియిల్లు.

నీ. హరిపుట్టించె పద్మకల్పితావల్ల, సపూర్ణ గాధా యంతుపటిమ
 రక్తిగల్పించె ధాతాశవాచానుభా, మాధురీధుర్యసంగీతరీతి
 జలయతేసె పనేక ♦ దేశసభాంతరా, రాశికాంతరనికరపరిపంచ
 మన్మథం బొనగెళిబార్జనై చిత్రిని, బంధవోద్వేగద్యృఃపద్మసమితి

గీ. చంద్రహాలకన్న కల్పితతారకాయ, మానసోమనమాసేతు ♦ వైవచిత్ర
 కళిక గాయకచారుసత్కృతలయవర, పూర్వగంతరసస్థాపములు నకేంద్ర.

శుకసప్తతి, ఆ 4.

—♦ చాకలియిల్లు. ♦—

మ. బహిరభ్యంతర రాసభోర్వరము శాశాశారాపభాక్కుర్వరం
 బహుశోదయకాలభారవసనా యాతామ్యతాశిర్వవో
 బహుశోదయతమంభకంబు గిరితాచాభాగ్మహర్జులమై
 గృహమొప్పున్ రజకాగ్నిగన్యూనమ మాశిభారచాదిన్యమై.

2508

శుకసప్తతి, ఆ 3.

—♦ అన్నపత్రము. ♦—

- సీ. ఆజ్యప్రవాహోయః మద్భుతంబితనుతే, సూచస్యసావన్తః ♦ రూపమస్తే
కాకాస్సయాచీన ♦ పాకాస్సమానతే, భవ్యోగిరర్చ్యరాఙ్మరితాని
పాయసమాభుతీ ♦ పరమేశ్వరోవేద, నియతరసావళి ♦ సౌప్తవేన
కాల్యన్తృభవమాఙ్గకృతేనగంధం, వర్షినుభామాభుతీ ♦ మధికరోతి
గీ. యనుచు సకలవిగంతరాఙ్మారవిప్రస్థి, లాడుచు భుజింతుక్రీహరిఁకర్పితముగ
వేంకటాక్షినింగవృత్తిఁగీర్ణవరుండు, రమణ సర్వించు సన్నపత్రములయందగు. 2508
మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము, కృత్యాది.

—♦ పానీయశాల. ♦—

- సీ. లవణకుంఠీజంభ ♦ లరసానుయోక్తమా, నీరుమట్టిగతుండ ♦ బారు లతర
లఘువృత్తైలాశాన ♦ లలితసారభమిశ్రి, శీతలజలకుంభఙ్బాతమమర
జీరకతైడర్శ ♦ చారుగంధము లొల్కు, పలుచనియంబుగ్గ ♦ పంట్లుడవర
రవయొప్పు నీరుల్లి ♦ రసము నించినకోర్పు, గంజి కాంగులగుంపుకడు రహింప
గీ. గంధబద్ధిప్తలామజ్జకప్రకస్త, కాయమానముపొరుగుహం ♦ రాయమానే
మందపవనానఘనసారి ♦ బృందవేది, కాలయతితాన పానీయశాలయోగ్యే. 2510
బాంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 159.

—♦ నేత్రగానియ్యి. ♦—

- సీ. కుంచే మగ్గపుగుంత ♦ గూటంబు ఉగ్గంబు, పరిటే ద్రోక్కుడుపట్టె ♦ పలకదోసి
పరిపరియచ్చులు ♦ చరికుండ యూడిత, చీడుదబ్బలువండె ♦ నాడెకోరివి
కోఁతిపుల్లలు నాల్క ♦ కుడుతరికొయ్యలుఁ, జొప్పయూఁచలుఁ గోఁతఁచూరుకత్తి
కారంపుఁబడుగులు ♦ గండెలకత్పైర, గోలములాకలు ♦ నీలికడవ
గీ. గంప జొల్లకళాసంబు ♦ కడురుచెమికె, నూలురాట్నంబు బాలంబుఁగ్రాలజగోడ
వజల నాకుభభదుర్ నిఁవాసభూమి, యష్టరంబున సంతతం ♦ జొప్పచుండు.
బాంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 11.

—♦ నేత్రగ్ధామ. ♦—

- గీ. గొప్పకన్నులు చిలునవ్వు ♦ గులుకుమోము, ఒలిగిగడ్డము చుక్కనైఁపరగుముక్కు
నెగుఱుజంబులు పితృలవ్వు ♦ మెనఁగురొమ్మ, జిగిమిగులఁజీలగుపట్టుఁదొగటకట్టి.

ఉ. అటది శేర్వులో నగల యందము జందము జూపఁ బూని కో
లాటము వేయుచైవడిని యలరద్యక్తరళపరిభావకుల్
పాటిగఁజోగువెంటిని యార్చములం జరియింప వస్త్రముల్
ధాటిగ శేయు నప్పులకఁబట్టునఁ బెట్టు ఖగిల్ భరిల్లవన్.

2513

హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 12, 13,

— యాత్మము. —

క. పడిదారముచెవులందొక్క ముపలకయు నిందుకదురు యంజలునుంద్రో
క్కుడు బొమ్మయునుంద్రిప్పుడు, పుడకయునుంగలుగురాత్మములుగైకొనుచున్.
కుకనప్రతి, ఆ 2.

— నూలువడకుట. —

సీ. పోనువెంటిబద్వి యలచ్చవాలూపుల, ధళధళల్పావదం యకళలసీనఁ
యంజంబుకట్లుదెంపుటకుఁబర్చెడుచో, మట్టెల ఖగఖగఁబెట్టుమోయఁ
గేలెత్తుచోబాహుములబాతెచ్చిభా, చకచకల్పైఁడి వశంసంహదఁ
గి. ఖరిబుడిగిస్పగబాలు యైఁటలో గవట్టు, గుప్పలమిమిసఁజొల్పిల్పాడె
గీ. విరివగకకకకనెటిగొచ్చు యేటమెఱయు, నిగనిగజ్జాలి నీలాల యనిగ్గనింపఁ
గుచధరంబున నడుముకొంతుచువడంక, నూలుందోడునువేడ్కనఁవ్వలుగంటి.

హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 22.

చ. కరములంగంకజాతిఘన యుగ్గనరాత్మముఁ ద్రిప్పువేళఁజైఁ
టరదిగజాణ వెలుగులుకు యబ్బరపు న్నెలి గట్టి గుబ్బవై
సరులీనుమంతచిందుగొనఁ యక్కని చూడ్కులు జూచువారిచే
రురమున గాడనవ్వలఁది యొర్పునఁ గండెలునుట్టు శేర్పునన్.

2518

హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 23.

గీ. విడనుజెనొడ్డుగాచైచి యేకులెల్ల, గెలనఁ బలవగవేపుడుఁగింజలునిచి
చేపకుటలమీఁద నాఁసీనులైన, వారలైవాని వరసలు యవదరికొనుచు.

2517

సీ. సంపునంపునులేక యొనపాగఁజ్రోగువెంటిమెలుంగు జూపువేళెములువారఁ
బ్రాయంపుఁబడుచులఁ బనిగొంటివేమాది, యనెడిపాటలఁదేనె చినుకులీన
శేకులోఁజెలఁకుకేలెనుచో భుజమాల, కాంతులుబయలుబంఁగారునియఁ
బడుకఁదిగ్నెడురయఁబునఁ జైఁటబాలుచో, మినుకుగుబ్బలుచిఁకకనిరహించ

- గీ. యిదికోన్నట్టి తెలిగంజి ♦ మురమీద, లలిత తొడిగిన్నచే ♦ ముంపుంటినట్లు
 పానగంజులబాధతోన్మృదువు ♦ మౌనమోహమున ద్వేషభుజించవడికిన ♦ పుష్పముఖము.
- గీ. ఎప్పుడుపట్టి ఘంటా ♦ శోకించి, చలించి యుచుంటితోడు ♦ పడగలూచు
 కంఠజోహరించి నాచించి కాంచుటెంతి ♦ లున్నయిచ్చేకన్ముతంజుట్టిపడంగ.
 ముకవస్తుతి, ఆ 2.

—♦ సంత. ♦—

- గీ. కలనమొకపులుగ్గతాంపునకౌరలని, మృకికి నాకర్నింపు ♦ మంత్రోద్య
 బమ్మనరాహుళ్యంబు ♦ చంద్రాచుడులగెల్లి, నలంబ గుమింగూర్పునట్లెర్రాడు
 చిక్కపూరుల ♦ కెల్ల బేరాలకిం, పుగిలాభ మొందింపఁ ♦ బూలుకాంచు
 పెరుగోలుకాండ్రెండు ♦ ననమాహంబుల, గడితిమా పెరునాయకపర్యయండు
- గీ. ముప్పగిరిటియభుజమున ♦ మొనయెట్టి, నుంబ ఖంగనియాయనంజుగ్గలబిని
 మరిగితిరుగువరాచిరిమణియకాండ్ర, కనగి జీవాచు పాచించునలరుసంత. 2520
 హంసమొకతి, ఆ 2 పద్య 48.

—♦ రచ్చకొట్టము. ♦—

- గీ. కంఠాకాగ్నితామృతభాగవదభంగం, శేరువారలతోడఁ ♦ బోరువారు
 విగళేనా మున్న ♦ నయిచిరమునో, చెన్నభాగవతితోఁ ♦ తెన్నవారు
 నాగామోహమున్ను పరాధ్వవరిమూల, ముదకజింగినవారి ♦ నడుగుబాట
 ధీరవిశ్రయపరాధి ♦ నారోటి, పోచ నన్నలచెరమాడువారు
- గీ. నన్య గానితెచ్చి రక్షాస్థానాలి నైచి, నమతిమోక్షతికిఁ బ్రతిష్ఠించువారు
 నై ననానావనినయధూతపశువు, లమరిం గనుపట్టు రచ్చకొట్టమునకరిగె. 2521
 ముకవస్తుతి, ఆ 2.

—♦ అరాజకరాష్ట్రము. ♦—

- చ. అనని యరాజకం గయిన ♦ యప్పుడి భూపరిజలందు నర్వధ
 యువులఁ గొలంగు గేనమునియుభయలు వాయుదు రోలి వృష్టి తే
 ద్రువుచే యర్ధచుగ్గ చలంఁగునందురు గావునఁ గాలరౌచనము
 బవిరధవాక్యచేయక నయందున రాజ్యము నిల్పు మిర్రటిన్. 2522
 భారతము, అది. ఆ 4 పద్య 248.
- గీ. పాపంబునచేతఁ ♦ బ్రాపించె మనకింక, రాజు నకించిన ♦ రాజ్యమందు
 బలవంతుఁడగువాడు ♦ బలహీనుపశుదాడ, హయనువర్హుడుల ♦ నవసూరియు

జారవోరాదులు * సంపదించుదు ప్రభ, కశ్యోక్త్యకలహంబు * లలితయల్లు
 వైదికంవైయున్నవల్ల శ్రీహదా, ధర్మమించుకలేక * పవిత్రావ్ర
 ఆ. నందమి:ర లోకు * లగ్నకామంబుల, దగిలినంచరించు * భవణిన్లు
 వర్ణసంకరములు * పద్మను మగ్గట, పారమేయజలము * మేర(జాత్ర). 2528
 భాగవతము, పుం. 2 పద్య 483.

శీ. జగత్తు య నా కెంతవలదు ప్రజలందు, సకలకర్మలములు * కలల మగును
 వర్ణాశ్రమాచార * నిర్వహించు వలంగు, వామయంబుమిదంబుగా మెలంగు
 జారవోరారి నిశ్చంకం ప్రవర్తించు, సత్యసంగకావ్యమై * క్షుదు గనంగు
 సేవకాస్త్రంబులు * పదును కుట్టెమరు, కలలంబులై యొప్పు * వృక్షరతులు
 గీ. ధర్మము నశించు వర్ణంబు * రలుగు నెరి, దాధరా భుజిల్లునవృత్తంబుపరిభల్లు
 గాన నీపంకం బట్టించు * గట్టుకొనుము, భూతలంకితసముద్ర * గ్రంథజానపదగమ
 వ్రాసుచుంకొనిపాట్యావము, నా. కేం. ఆ 3 పద్య 72.

—* సాహాయ. —

మ. పరగంగూలేనయిండ్లు శేష్య గదికల్ * పల్లవులు మైత్తలం
 బిటివెంతుల్ చిదిగెలెన్ గునుకలన్ * బిల్లెమలన్ మూపికో
 త్కరముగ్ దున్ని నంబుంబిల్లులును నశిక్కిల్లుంబిగ్గుల్ దరు
 బ్బిరుగింబూడినపాతలల్ పదికగుల్లెన్ గల్లు పొదూరిరిన్. 2529
 హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 28.

—* చండాలవాటిక. —

శీ. పహవిభవకుకేశ్చిరసమాక్షింబు, దుర్బంధలహరికా * నర్తకంబు
 చలభక్తి, గురుమాంబులసారమేయంబు, కౌగిలదానిక * కలకలంబు
 ముక్తికాచ్చానిత * మాంసగోరూరాణి, చత్వరాక్షుకాన్దరి * చర్మపటలి
 చ్చిబలవిట్టరఘుధ్వజధ్వజావనపూర్ణంబు, నదిదక్షిణాభాగ * సంభృతాశ్చి
 గీ. వామజీవానకృత్యదుశ్చారావలె, మదభరాలస చండాల * మండలేర
 రేతరానధ్ధకలహంస * జాతరవము, గనియె మాతంగవాటము * మనుజవిభుడు.
 హరివంశోపాఖ్యానము, శంక. ఆ 5 పద్య 8.

—* శృంగారవాటిక. —

శీ. దుర్బంధలహరికానర్తకవాహిని, కేశనవిత్రితా * కేశవ
 శ్రవణానుభూతమంకచాదితానువిక్ర, సోదితపద్మపాంసాగరాణి

శిశిరభగవంతుఁడౌను పరభూటాది, యుగైకైకరాఁగరపటలి

చరచనముఁగూర్చుపాండుభసిరఁ సి, కేసలవ్యాకీర్ణ, శేషవరతి

గీ. కాకజంబుకళాశేషఁకపరితాప, భూగిరెతాళకపాకఁగోఁగ్గులైకఁగోఁగ

కాద్రిముద్రాదినిర్మిద్రఁ రుద్రభూమి, గుహాబాచి యుద్భుతఁబంపికాంచె.

బట్టకొనెదైచక్రిము, ఆ 8 పద్య 187.

గీ. పృథుశిఖాస్తంభసంభృతమైనయూనుంచె, సవరన్నసింహసంపంపి నీకు

సరశిఁకతిచబంధుగకపాలంబులు, మంగళాచారికుంధములె నీకు

కూలోగ్రమానసంస్థాలశేషంబులు, రమణీయగు చామకరములె నీకు

భూచంద్రాకజంబుకనినాంబులు, కనిగానుకపరిసంకములె నీకు

గీ. నురుచరిత్రమహాశ్మరాఁగోపకాగ, కాకిలోకభయచిశ్మరావభూయ

వకలరాజ్యరమానితాసంకె నీకు, సస్యగుంపంపదభిరామఁ సాన్వితము. 2528

హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శంక. ఆ 5 పద్య 100.

—♦ వేశ్యావాటిక. ♦—

గీ. దుర్గంగఁబంపసహస్రాంతుఁ గూడలేక, చెనుకఁజిక్కినజరచంకువితతివోలెఁ

బాలునుపపర్జి వేశ సశుష్టమునందు, భాసురాలెవకాస్మిరఁపగ్యాపీఠి. 2529

శృంగారనైషధము, ఆ 2 పద్య 40.

గీ. పతిగళార్పితభూటాతికన్తై రతికీర్తి, యలపార్వముంగిశ్శమెలఁగువారు

సలిగిడఁగుచ్చుఁబ్రియున్పిలిపిన నిజభుజం, గీభావ మేర్పడఁ గెరలువారు

వరులొందుకడకేగఁబురుషభూమికఁబూని, తెగువాఁగిభంగింపఁదిపురువారు

రాకుమరులయిండ్లఁకేకతంబునఁ దదా, ప్రులఁబంటుడిబుడిఁ బోవువారు

గీ. మడనమంత్రోగహస్యముల్పదనవలభి, నిధృత పారావశములకుఁ నేర్పునారు

నైన వెలయుండ్రచే నవ్వురాధిరాజ, వేశవాటికచూక్కికిఁ చేడ్కు యొనఁగె.

వసుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 85.

చ. ఆమరఁగ వింఠనింపానఁగు నందు విటాకికి వేశవాటిహ

ర్యములు విమానమానవఁకహరికిలోగృహభాగభోగభా

గమరభుజంగసంగహృదఁమృగమరంగదనంగసంగర

కగ్నిమరమణీమణీమణిరఁకల్పన నేర్పినపారువాలచేన్.

2561

కల్హణ్మోక్షదయ్యము, ఆ 1 పద్య 124.

సీ. పంచైవగర్భగృహం సంప్రకాశితం, ముఖమంబుపంపును జెలంగ
గాలిమంబుపము ప్రాకారంబులోనట, బోజలు ముట్టులు * పొందుపడంగఁ
గప్పటచట్టును * అవనోపురమృదు, జాతియుఁ జప్పటఁగల్గెనుగులుక
* ముప్పగడలు * గాతి * కంబము ల్పొలును, ప్పము సున్నమువాన్ * సమితి జెలము
సీ. దృష్టివాగ్రిప్రసాదములు * శేషరథి, మిలుచునింగం * లుగూర్చు * మెటుఁగుఁదోర
ణములు చిత్తిగ్నత్రాంబుమల్ల * కమలాకెక్కి, వేవకసుమిం చెనల్పంతి * నివ్యమగము

హంసశిలతి, ఆ 1 పద్య 180.

సీ. మాధిగాబహువిధధరుద్రమా క్తంగాల, శివునభిశేకంబు * శేయువారు
సంధిపుష్పాక్షి లాఠి * రుమాపదీపనై, వేష్టించులిచ్చి నేక * రంచువారు
శివునిసన్నిధిఁ బ్రాశ్నిగూర్చువ్యకంబుగా, మనుకొని యలుమాటుఁ * మ్రొక్కువారు
స్కందపురాణాది * శైవాగమములెల్ల, వీనులకింపుగా * విశేషువారు
సీ. నీలగళుపాటవినుచుమై * సోలువారు, శంఖమర్జిత * వ్యానముల్ * నలుపువారు
నగుటఁ గని చోరుఁ డలరులకరుగురజీని, లలితమైనట్టి యాశె * లయమునందూ,
శివరాత్రినూహత్యము, లో. సో. ఆ 2.

ఉ. నీలకవాటము శ్చెటుఁగు * నిద్రపుపచ్చలమెట్లు రిక్కిరా
రాలహారంగునూర్లు మగఁగరా ల్మిగులం బిప్రలించుమట్టుశే
డాలు జగానెలుంగున * డాల్లగుకంబము లొప్పనిట్టి వే
వాలయ మొక్క జమ్ము * ధిరాధిపు డల్లిటఁ గాంచ మెచ్చుచున్, 2584
మంతలావరణము, ప. కేం. ఆ 2.

సీ. కుంభిన్మణిమయఁ * త్తంభగుంభితకాతె, మింధిపాంచాకా * మింధికాంతి
దుర్వారపర్వాత్తి * గర్వనిర్వాపణ, ధూర్వావాచ్ఛ * తాశ్యశిఖరీలు
డిండీఘనఖండ * మండలీఖండసో, పండమత్తోల్లా * ధిమండలాశ
కాంచనమంట * త్తసంచయాధ్యించితి, చంచలలోచనా * చంచలమిది
సీ. వెలయఁ జెలుచందుకోవెల * నలరు నకల, నువవనికరించెత్త * శరదుదళిత
జలజదళతులితవయసుజగదభీకుఁ, గని నుతించి మునీంద్రుల * శసనిరి వేడ్క. 2584
సర్వకామదానకరియము, ఆ 2.

— * గ్రామదేవతాలయము. * —

సీ. కాంతునప్యేతయ పొంకగల్లు జెట్టినపాల, కడవచారికలపొంక * గ్గళుతాలు
దొరలుదెప్పించి బంకరులుగట్టి యర్పించు, పొట్టిశ * నెత్తురుఁబురుదెటంపి

శోక్తిచైతన్యభుజంఘన లావంగదెఱికిన, కుక్కుటగుటలంబు ♦ శోక్కుగుంపు
 మంత్రీముల్ ఫలియింపఁమాంత్రికుల్ పయిజోతి, నన్నెముంచినపంచఁగన్నెశోర్లు
 గీ. పరగ నున్యలగుమాప ♦ పరిమళంబు, కాకిరీడాకిరీభూత ♦ సంభ్రమంబు
 చరదితప్రాణమృత్తి కాశురగళయము, నలమహాంగగుడిఁజేరఁనరుగునపుడు.
 గుకనస్తతి, ఆ 2.

—♦ జాతర. —

- క. ఆతఁడె దన్నగీచరి, జాతేశసాటించె ఒమఁగనర మదితాసా
 ధ్యాతతవాతామయని, పై లావారిఁ మాల గాలి ♦ గంగల కెల్లెన్. 2542
- గీ. గోర్యచ్చమమరటుకొనిరి మస్తకముల, ఇలకి మాదిరి విశాఁమిళితవారి
 కట్టిరి చిలుకచోఁకముల క్రొంబట్టముల్, కాటుకదీర్చిరి ♦ కన్నుఁగవల
 దిన్ని పిందూశఁతిలకంబు బటువుగా, నిక్కుఁగొద్యలబెరుల్ ♦ రుక్మిణి రథి
 వింబద్రీవాళ మాఁజ్యంబులు చైచిరి, చిట్టిపాట్టిభంజి ♦ రిట్టునట్టు
- గీ. శయనధావన దగభగఁదత్తవఃఖల, హస్తకొరిపిరి లేఁగిఁద్యములదాలు
 చక్రవీనములఁ బాహుఁగ్రమముదిర, నియమసంధావనారంభఁనిర్భతబుద్ధి. 2543
- క. ఎడ్డెరనపుయి నేతల, రిడ్డెలు నడచిరి పుష్పఁదర్భాగ్రముగా
 గుడ్డంబుచక్కి గట్టం, బడ్డెమహాశక్తి నిర్వృఁధవవంబునకున్. 2544
- గీ. అంభోదరముకిరింపఁగనియాడుదురె, నియమఁబోలె నిడివేరితెఁజెఱవ యోర్లు
 చెందయ్యిలవ గంఁజ్జువంచయుఁబోలె, నిర్భుజే బల జరించె ♦ నెలరె యోర్లు
 తొలుసంజయఁచఁగి యనంచయునుబోలె, నిఁగఁబంపిరిగుఁచుమింతి యోర్లు
 చలినీటిపై నెక్కుఁకలువ మొగ్గయుఁబోలె, నఁటాకునర్చించె ♦ నతివ యోర్లు
- గీ. కాంఠయొక్కర్లు మాపునఁగండ లిచ్చె, మాదుగాలిచ్చె నొకనుఘామధురవాణి
 లలవయొక్కర్లు సోరితాళంగు లిచ్చె, శక్తిజాతరవచ్చెత్తి ♦ శక్తు లేనఁగ. 2545
- క. బత్తులు నునువాకగుల, మొల్లిరి పకునమజయండఁములు చండమలె
 నెత్తురుఘాలు ఘోరిరి, సత్తిమిరనవాగుప్రభలు ప్రబలంగన్. (డఁగఁదమము
 గీ. వెలుతుఁ గలుచొమ్మ, చెలువల ♦ తలకు నెక్కఁబోనదిమ్మల తల కెక్కఁ ♦ దొ
 దేవగుడిలోనవొక్కొక్కఁగింపయి వోచఁగ, నొనసొక్కొక్కదుక్కయఁబోఁచెమింట.
 వాండుఁగిమాచోవ్యము, ఆ 3 వచ్చ 78-79.
- గీ. శోభవదేవశోభాసంపుగానందంద, వాఙ్యశేదములఁజావ్యాకిచెఁగ
 కుడిఁజొమ్మలవారు ♦ బాగులుపీరిరి, భూతార్కరగవముల ♦ భోయకొలుప

గొట్టకాంగనలు కట్టెట్టలుంబాలక్రి, కిమితకైతాడిమిధిమితయనగ
 పరుసొట్లలువలంపంచి చేకట్టిన, పెట్టపెట్టడ్యులుకుచ్చించినయ
 గీ. కనకతప్పెటనాడములో గంగిదుకొనిగ, రగనగారాలధణధణాంధణుజెలగ
 పరుస నూరూఢిమూఢలకలగారుకూడి, సంధిమముజూడనొప్పెసాంసమయమయం.
 బృందావనవిహారము, ఆ 2.

—♦ ఆకాశగమనము. ♦—

సి. బడివాణ్ణి వగళువ్రతితో నీవున, నెగిరినల్లతోయ మగువలార
 మైవైననింజాకొట్టివెంటివోయ, వంపకల్లతోయ నతివలార
 నిభిలధూములు జవలకహుబదారున, నెదిరినల్లతోయ నింతులార
 చనజన వెడలయై కళిమేను గ్రుచ్చినె, పొంగినల్లతోయ దరులులా
 గీ. కొండలచ్చనగండ్లయి నిండుకెలువై, లెల్ల నల్లంపుకెళ్ళియేర్లుమర్తి
 యంపునరులై యరణ్యంపుగుంపులెల్ల, నారులై తోయ బొడవుననారులార.
 ననుచురిత్రము, ఆ 4 చదివ్వు 58.

—♦ కొళ్ళపందెము. ♦—

క. అంబటనితాంతహన్, స్వాంతయుతద్యూతజనకవక్షాభితహరి
 వ్రంతిపుత్రియై నార, పాగ్గలంబున కోడిపదుపు పందెము సాగెన్. 2551
 గీ. కావిప్రాతలు దారాలుకట్టుముళ్ళు, ముప్పులును నీళ్ళముంరలుఁచూలికలును
 గత్తులపాదుళ్లు మంత్రముఁల్కట్టుపసరు, లెనయ వచ్చిరి పందెగాళ్ళేపురేగి.
 గీ. దేగ నెమిలి పింగళి కోడి దేగకాకి, వన్నెలై దింటికిరుండువన్నెలండు
 రాజ్యభోజనగమననిద్రామరణము, లను విచారించి యుపహాతులను వచించి.
 చ. నొరఁబడికాంచిప్రాతలునుఁచుట్టియఁ గత్తులు తేగిసి నందిటం
 జెరయఁగఁబట్టి చెక్కు గణపించి గి కేర్పడ గీచి నిల్చి కొ
 క్కెరయఁగ జూచి పందియపుటెంకువ దిద్దుమఁ జిక్కెవేసి వ
 భిరి మతిదో యటంచుమఱిఁపెరిపుంజాలు దిన్ను లాడఁగన్. 2554
 హంసవింతరి, ఆ 3 వద్య 211, 212, 213, 216.

—♦ కుక్కుటనామవిశేషములు. ♦—

గీ. పట్టెజాట్టుదిమైఁపుట్టెమిట్టుది నూబ, తిలకజాట్టుది మూఁగఁబట్టుకొడి
 కట్టుచూర్పుది యరకజాట్టుది బోరది, బూడిదెవన్నెడి పాడది పెల్లు

[illegible]

—♦ స్వామిశ్చ మః ♦—

శ్రీ. పచ్చని హరు ముంజిఁగని వాగెడు క్షిప్రఁ, చీరనిఁజ్జులఁ జుట్టయము
రాగ వొప్పాడు శ్రీఁరాగంబునింజి, రైఁపిలలోరులఁబడకనయ
మహిమనిండిపనింజఁగెనువాదా కలంకల, వాచ్చగుభిరేతఁజేడంబు
దాకలంకునసిరాఁజకలమిక్కతై, కులఁటలఁ గ్రొవ్వాఁడిగొరకలపాడి
శ్రీ. పీలికుంచెలటంబుఁజెడంబు, మలలమొగముట్టు వన్నివాఁహిజి యొకండు
కర్తయిదుటికిఁ గొనివచ్చెఁ గంధవానా, బాంధవంబుగునొకమహాత్మైంధవంబు.
మహారితము, చి 4 పద్య 28.

1. వినుకంపు జడకొంపుకనుకంపు పల్లంబు, దీసింతు పచ్చకాఁబుచ్చిపిండ
 కఁగ్రకనీలంపుసింఁగంబుచూడంబు, గంపిజ్జమాద్యంబు • నిందువాక
 నిగరంపుజగడంపు • జిగిదొట్టు మెగముట్టు, గంగాదుమిరికిసింగిటిలు
 గోమేధికంబులఁ • గొమరొందుకల్లంబు, పూర్తిమేలంకపన్నులును(సములఁ
 గీ. గొర్తిముత్తెంపుఁదెలఁ దళిపైర్తుజాన, మురుమరికలాళి మెలుఁగొందుకరక
 బసిఁడితలునుగలిగిసాఁపెనక మెసఁగు, నుల్లమాళ్ళంబుఁగొనితెచ్చెఁచొక్కసాది.
 ఉత్తరరామాయణము, అ 7 పద్య 387.

—♦ గుర్తుకావ్వ. ♦—

శ. బడలు మలంచి చొప్పేయగ • పన్నులచాగ లడంగఁ జాటి చ
వైద్యులారా త్రాని మీఁదఁ బరిశీలయిగఁ శిక్షింపమహితా కలం

2. శివమూలంబుతోడి శృంగభంగియారూప సాధకుండులన్
 2550
 2. కెల్వలము నదిన్ శాన్ దిక్కొన్ శృంగపాదపదమున్.

మనచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 30.

శ. తనహృదయంబు నెరువెడల తన్నుక భోగిన్ మంత్రసంధికి
 పునుపడ విన్న ముందుకెడిన్ నీ చిరుమలకుం బొలుచున్ తా
 చెనుకకు నేలగుచుచి కడుకేడ్చె యెనర్పణ బంధి మాడ నె
 మ్మిది గవరంపుగోల నడకమిండుతెలియ్యుట దాక కొట్టుచున్.

2550

ప్రభావతీప్రద్యమ్నము, ఆ 2 పద్య 29.

శ. పిరుకగ నైచి కొట్టు బురిమొలిపడంబు బంధి యగ్రగా
 లున్ నడిక నానవైచి పడంబుం బడకదె దారి మోటిచి
 శ్రగతి హయంగా బోలుచును శ్రీమృత మోడికిఁ గొట్టియాడె నిం
 తగఁ దనచేతిగన్నమయంబుండము కాంతులు గాడి పాటుచున్.

2551

శీ. తొలుదొల్ల నర్యోకకపురగంబు మండల, నలిచానియగును నిక్కంబు తోఁచె
 నాచెనుకకు నరూపాభావలి చెదరక, చక్రాకృతివిబద్ధంబునరణిఁ దోఁచె
 సంరంబ నవతిన్ముఖావయవంబుగా, నెనసి యేకాంగవేష్టనత తోఁచె
 గుండ బిద్విభూషణామృతి రాజిమాత్రంబై, కొలఁది దిగ్వివరీతిఁ మెజసి తోఁచె.

శీ. సంరంబంబు 3-౩౪ క మృగంబు, రాని నాగె యెచ్చరిక పురాతన జియ్య
 యనుజనులు లేచ్చరవేరమంబు ముందుగ, బెరుగుమేల్చి కెజాతాతా ప్రాధికతన.

శ. ఉరుజనకాలియత్తురగముల్ముకచక్రనమావలంబునై

తిరుగు రయంబుచేర నెడతెగిన్వక కుమ్మరిసారెనామ్మనన్

బడగె గడున్ ధృతాభినవభాండతకుం బగ నున్నిచట్టుదాఁ

దగలక నైని బద్ధునిమంబుండగతిన్ హరిపుత్రిఁ జొప్పంగన్.

2553

క. వల్లీతముగతిపంచక, పల్లవిహారముల నైంధంవము నలయించెన్

పల్లవిభాగకుశలత, పల్లకుండలనాటిది క పల్లరు తెనంగన్.

2554

గ. నానానీలిగతిప్రభేదహృతిన్ శంశృప్తులనై కంఠుండిం

భూనన్ నాగె గురించినన్ బురుపకప్రస్నప్రపూర్వాంగమై

కానంగాఁబడియెన్ మరుజ్జపనమా శంభుమర్కాశ్వపం

హార్యును మిన్నవారికెడుక్రియంబు నెంతయుం బొక్కిరిన్.

2555

దీనివలెదీనిగూర్చును, ఆ 2 పద్య 31, 34, 36, 37.

మ. అనిచింతిం బుట్టెచ్చు నచ్చెలువ లఁన్నావేళ నీక్షించినన్
 ఘోరైస్యంబు గంతమించడన తుఁగ్గఱంబు లేడిజివు
 బుగ్గఱం బాఱించి గుఱించి చిత్తరువుబాగుల్మీట నాడించె శో
 భనరద్యంబునవల్లపక్షమరుచిస్సామిక్కిరీటంబుతోన్.

2566

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 5 పద్య 111.

ఉ. చక్కెరలొక్కడంబిగియఁ బాగుగు తంగు లమర్చి వానిపై
 నెక్కడిపల్లమున్నీలపిఁ యింపెనఁగ నొక్కపట్ట లుంచి పెం
 పెక్కిన కర్తలొనగముఁ లెక్కి ఖరీవము లూని చేతుల
 న్నిక్కుచు వచ్చి రర్తితనిఁ పేలకొలందిగ సాదినంఘముల్.

2567

కానల్యాపరిణయము, శ్రీ. పేం. ఆ 2.

—◆ నెత్తము. ◆—

సీ. కయ్యధికంబుగఁ గల్గసారెలువైచి, యొక్కదాయంబులఁ యెడలు గడపి
 యనునైనదాంకఁతనము పాసికలను, వలసినదాయంబుఁ వైచికోసుచు
 తిప్పనాడినఁగనిఁ తప్పార్చవచ్చిన, శేదు లేదని తుడిఁ వాడువెట్టి

... ..

గీ. చావునకుఁ దెగినంతియఁ సంభ్రమించి, నత్తములు చేసి నభికులఁ సాక్షి గోరి
 యంతఃకోపక తట్వదుఁ లైనవారి, బాడియడుగుచు నుండటఁ లాడియాడి.

సీ. బలియుఁ దోడిన ధనంబులుగొనఁజాలక, పుడుకుమాఁకనియాపయంబులుగనవారు
 నవదలు గలిచివాఁరడిగిన నేమియు, విడువక ధనములుఁ నడయువారు
 నోసినధనమింకఁ నాడినం గానియే, లెట్టఁజూపొమ్మనిఁ పెనఁగువారు
 గలిచినధనమెల్లఁ బలక పైనవస్త్రుడ, పెట్టక పోనకఁ కట్టువారు

గీ. గొత్తుగా నాడి యొటమిఁపొత్తువారి, మీద లెక్కించి కంచనఁ మెఱయువారు
 లంచములు గొని యెడఁబోరఁకలంగఁబలికి, పెద్దవెలయాటదెగ గడిఁపించువారు.

దశకుమారచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 84, 85.

ఆ. వాదులొనితోడఁ వాట్లీనితోడను, బూతుతోడఁ దిండిఁపొతుతోడ
 నటమట్టినితోడఁ నడియరితోడను, వెలకు నెత్తమాడఁ వెరవు గాదు.

2570

సీ. జేగిడి గొవరి వైశిక వెట్టి పల్కపై, సారలు వోయించిఁ సరముచూచి
 తపసు లాగయిన నెత్తంబుఁ గైకొని పన్ని, పాసిక దాఱించిసాఁదెఱింగి

లోనాటంబులుమానితములై గన్నఁ జేపన్నఁ బరదాశ మనిపోవుఁడనఁబడి యిచ్చి
 తప్పార్తుఁ జూరెండుదాయంబులును గని, వారింపుకుము పొటుఁవార్జిలుగఁ బడ,
 గీ. పంతుడిగిననీవలె డ భాగమింపు, బోలెఁ దెచ్చిదాయంబాడి డ బోదువుచ్చి
 వైచునదివసమునికేపోవచ్చు ననుచు, చేరుకొని పాటుతఱిసరికిఁ జేసి యడిగి. 2571
 క. అత్తివందిత్తిగ దుగ, సత్తా పచ్చాక పంచ డ చాపం నీరై
 దత్తిగ యిద్దుగ బుడలు, చుత్తంబునఁ దలఁచినట్లు డ చేరికెఁ దెచ్చున్. 2572.
 నీ. దుగుణంబునేసిసఠోడ నీ మూఁతులి, వారించి లేదని డ పలుము నేసి
 యూరకత్తకు దాయఁముగ్గడించినఁగాని, పట్టివేయకుమని డ పటితఱించి
 వెడలినసారెలు డ వెనుకముండుజచేసి, యెత్తి నసారెపోనీకయార్చి
 సమమయోరమ్మనిఁపరసవారికినిచ్చి, గెలుపునుహళంగా డ గెరలుజేయ
 గీ. బడిసియారై దుపూడించిఁపలకమీఁద, బలుకుమునవార్జిసివెలివ్రాయఁబోలఁగవై ది
 కన్ని పంచియొక్కటినాడఁబంచివార్జిలు, దప్పనోపల్కెనయమునఁగానగెలిచె.
 నీ. చేయదు దుగుణంబు డ పెలపు లేకుండిన, నెక్కినపలుకఁ బోనిచ్చుఁగాని
 పలుకదు రోపించి డ పడనిపాసికలతో, నవదాయ మైనను డ వాడుఁగాని
 యొల్లదు గోపించి డ యొండునెత్తము పన్న, నెచరంబు నేర్పనియొన్నఁగాని
 నడుకెదు పంచింపినయ మెక్కు డడిగిన, నిలుత మింతట నన్నఁనిలుచుఁగాని
 గీ. పలకదలుమక బైసికఁపల్లటిలక, బోటి దూఱక యాతావుఁపుచ్చుమనక
 క్కిందగెలిచినవార్జిలు లెక్కింపు మనక, తప్ప నాడక తొల్లింటిదాకఁచెడక.
 నీ. ఒకదాయ మాడిన డ నున్నదాయం బాడు, మనక వాటులు రెండుగోని చెలంగి
 కాననియాటఁదాఁగడచిపోయినఁజెప్పు, నెత్తంబు పడదని డ నేర్పఁజగడి
 యొకదాయమునకును డ నొంటిదాఁకినఁబోయి, యింక వై చెదననియిసుమడించి
 పోయెడి నని వేర్వయఁబూఁచిన వారించి, చూచిపో నిమ్మని డ నూటి చెఱిచి
 గీ. సారెమోపును బారలును డ పదరనిదర, మెఱిగి లాగై నఁగై కొనిఁయింతుకంత
 పొసఁగ కుండినయక్కిటిఁబొంతుబొంక, కౌరిఁ బలుమటు గెలిచెనాఁపత్తభామ.

ఉత్తరహరివంశము, ఆ 3 వద్య 112—128.

గీ. వాహనంబులుసారెలుఁవాడిశరము, లూర్జితాక్షములనుపులెఁయొడ్డనములు
 గాఁగఁబోరెడునీద్యూతఁకర్మమందు, నెసఁగజయమునునపజయఁ మెవ్వఁజెఱుఁప.
 భాగవతము, స్కం. 8 వద్య 414.

ఉ. అడిరె నీదుపండ మనిహస్త పఖనీసరచ్చుచిచ్చట
 మ్రోడితపాండురద్యుతి సఠమ్మర్తి గరం బమరంగఁ బాచికల్

గవటాంఘ్రింతోఁగి యుచు నెడములు, మ్రొంగి ప్రబుంగసాంపుఁమిగులుదాని
 తోనినొంపము తపఁబులు నెనుఁజీకటి, నొదవించిపాదలంగఁనొప్పదానిఁ
 గీ. గవియొఁ బవమానవివిధనఁ ద్రవకళాను, వర్తిఁగాకఘాతకారవఁన్నూర్తి జాత
 భీతిపరిసరవర్తి నాఁభీలభుజగ, చండమా ర్తిశమితరుఁ చకర్తి. 2586
 భారతము, విరా. ఆ 1 పద్య 182.

—♦ జంబూవృక్షము. ♦—

మహాప్రగర్థ. అటఁగాంచెన్మానసాబ్జఁజలరమరనగఁసాగ్రింత సంతాగ్రింతజంబూ
 కుటదాయాదప్రభావాఁకురిత కిసలయాఁకుంచి తాత్పర్యకాళా
 పటలచ్చాయా కులాయఁవ్రోకటిత కుర్రీకాంధవాయాతకీర
 న్ముటవాహ్మధీర్య భుర్యాఁద్యుకమగు నొక జంబూధరితీరుహంబున. 2587
 నీ. చాయానునోకరఁసాభాగ్యమునహెచ్చె, భాస్వదాకృతిచేతఁ ♦ బ్రబలుటరుద
 లాలితానేకపల్లవవిలాసముఁగాంచె, విటప కేళికరయాశి ♦ చెలయుటరుద
 భువనత్త్రైవైధవఁభ్యాతిఁ జెన్నలరాతె, రాజమానోన్నతిఁగ్రాంటుటరుద
 లక్ష్మీనమగ్గిలీలలనొప్పె నలఁజ్ఞు, తదనేన శేషాద్వైబాదలుటరుద
 గీ. యనివినుతి నేయఁదగు లతాఁతామరత్త, భవలదాయాద నిజవిభాఁభాసమాన
 ఫలరసాస్వాద వంతోపఁభరిత భూరి, కారికాకీరవార మాఁభూరుహంబు. 2588
 వాసవదత్తాచరితము, ఆ 2 పద్య 18, 19.

—♦ సవారి. ♦—

నీ భుజితంబులగుతస్కుఁపటికంపుఁ దిశిగుబ్బ, లలదొందు పొల్పుతఁల్పులజెడంగు
 వ్రాసినమృగపక్షి ♦ ఫలపుష్పరహిత, ప్రతిమలతోడి యఁవ్రతిమధంగి
 ముత్తెంపు మొత్తెంపు ♦ గుత్తెల గుత్తెంపు, జాలరుదో వేలిలనఁస్తరులడంబు
 నుద్దిగానఁగరాని ♦ నిద్దంపుటద్దంబుఁ, గవగూఢ్యముంగిటికడచూరంగుఁ
 గీ. బైకి వోసినగవి నిన ♦ పసిఁడిమొసలి, వాలదండెలు బాలీనుఁపరుపుపిండ్లు
 జాళువాసంబెలయును గూఁజాకటారిఁ, బరగు నొక కొత్తరంగునఁవారిఁదెచ్చి.
 రామరాయవిలాసము, ఆ 2 పద్య 35.

—♦ పల్లకి. ♦—

మ. తరుకుంగెంపులవైడియడ్డలును నిశ్చిద్రాపచ్చదాల్పంబెలుం
 గ్గిలాకుం దంతపుఁగోళ్లు వింతపనిచఁక్కిల్పెంజరిపెంబరి

బలు రాయంచగరు ల్పలంగు పరువుం * బాలీనుకుంగూర్చి 2

స్తలు కళ్యాణముఁ బల్లనీనిలిపింఁజక్షయం దయ్యడన్.

2580

రామరాయవిలాసము, ఆ 3 వద్య 142.

—* తూఁగుటుయ్యెల. *—

సీ. బంగారుగొలుసులు * పవదంపుదరమెన, కోళ్ళును వింతబాగులబొగడలు

రత్నంపుఁజలకలు * రాయంచవ్రతిమలు, వడిఁడిపువ్వులవ్రాఁతపసులసాబగు

వివిధంబులగు చిత్రోపరచనలునుదసి, లీనూలుచట్టెయ్యల్లికఁడెదంగు

వలులెఱంగులపట్టు * తలగడబిల్లలు, మవ్వంపుఁగుంకుమ * పువ్వుపటపుఁ

గీ. గలిగి మెఱుఁగులువిక్కులఁగడలకొనఁగ, మించుదంతపుటుయ్యెలకుంచమునన

బొలుపుమీఱుచుఁదనయంతిపురమునకుల, యూడిగంబులుగైకొంచునున్నకొరి.

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 2 వద్య 15.

చ. అలఁలిగ నంటివం బొలుచు * నారజపుంజగజంతరీదర

గులుకు మెఱుంగుఁ గంపుతఱిగోళ్ల నమర్చినవాగవానపుం

గొలుకులజాళువాగొలునుఁగోళ్లఁ దగుల్కొని వేర్లు వచ్చుటా

చిలుకలతూఁగుమంచమున * శీరమణుండు వసించు నత్తఱిన్.

2592

చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 1 వద్య 91.

—* వేరాలు. *—

చ. సమముగ మిట్టపల్లములు * చక్కఁగఁ జేయుచుఁ జాట్టి నీరువా

టముఁ గని నాల్గవంకల గుఁదారము లెత్తిరి చీనిపట్టున

గ్గములు బిగించి గూటములఁ * గట్టినరాతులగూర్చియుండటం

గొమరగువైఁడితీవచని * కుట్టులచప్పరము ల్పలంగగన్.

2593

వాల్మీకిచరిత్రము, ఆ 3.

—* పొదర్చిలు. *—

గీ. కొద్ది కలహించు తుమ్మెద * కొదమకదుపు, రాయడినిగడుదళముగాఁరాలినట్టి

పరీసవదళములు పటవనిఁపటపు లగుచు, నెసఁగ నింపొందునాపొదఁగింటిలోన.

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 3 వద్య 186.

—* కంచరసామగ్గి. *—

సీ. ఘర్జరకలును చీంఁగాండ్లు తాళాణాలు, గిన్నెలు తేజుకులఁగిండ్లు తవర

పాత్రలు చట్టును * బానపాత్రలు మేలు, చట్టువంబులు మంచినుట్టుగిండ్లు

సంప్రేమించు ధోర్నీశ్వరీలు రేఖులు, కంచము లట్లు గంఠాశములును
 శైలిలును ముద్రాశీలములును హస్తావధులు కంకణములు ఘంటలును గజ్జె
 గీ. గాఢాంబు దీక్షితులందు పలయు, కంచరప్రభాతివగవగజ్జెలచు జేసి
 - ప్రేమానుభవహాసలక్ష్యైర్నియే, గాంతభూకాంతములలక్షణగోమృతములు
 హంసవింశతి, ఆ ర సుద్యుతెరితి.

—♦ గొజ్జియలు మేకలు. ♦—

[illegible]

—♦ مدبرۃ نسف ♦—

1. నానాసహస్రసంఖ్యానంబులై నంత, రాసింద ఓరికొయ్యవలె
 సక్రావనమున శేషిష్టమూచిన నతి, పంతులబుగిం గుంపకంబుచంద్ర
 హరనీచరణిం చేపట్టెదము, క్రూరహింసకాకములును
 గాదంబకాదేయకాదంబినినెల, జాలరమాలికా సంస్కృతిములు
 2. జ్యోతిషంభాకష్టసంభాసితములు, విచరాంబనచంపక విన్దుటములు
 వైభవత్వంబు లొప్ప సంతృప్తికామ, భంగి నలరాధ గోకదంబములం గనియె,
 భాదరము, ఆర. ఆ 5 పద్య 375.

ఉ. హయనికేంద్రలో మనికి • పట్టులకుం ఒవి గోవు తెల్లనం
 నేయని చీలి హుచ్చుమమః • దేరివి మూర్ఖొన్ని పంచితల్ల పే
 రైయతికేకమై పొదునకులం దెడలేక న్నివించు చున్నపా
 లాయెడ నాకుమన నుముఖై యెరుగెన విజవస్యకోటికిన్. 2598

ఉ. ముదమున హంకరించుచును • మూఁపులపై మెడ లెత్తి చాచుదుం
 బకమౌలు వాల్చి లేడయిన • బాగునఁ గూడఁగఁజెట్టి వాఁడెనిగెన్

వివరములన్ వికాలభ్రష్టచాలములన్ పడి నెత్తి పాతీ యా

మొదటలు నన్నులం గుడిపె ♦ మూఁతులమ్రొంగిదిధంగి నాడుచున్.

2599

భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వ 513, 522.

—♦ వృషభములు. ♦—

క. చొగ్గొక్కిన మూఁపురములు, దెగగలచాలములు కైల♦జేమాంబులు భూ

గగనములు నిండు అంకెలు, మిగుల మెఱయు వృషభగణము ♦ మెల్లన నడచెన్.

భాగవతము, స్కం. 10 పూర్వ. చద్య 896.

ద్విపద. అని వీడుకొలిపిన ♦ నంతంతవారు, పేరుతేరువ వాని ♦ విలిచిరీతి

నంచెలునువన్న ♦ యాదినాథుండ, నందులపిడి ఘంట ♦ నాగవాసయ్య

గోవుల పిటకాండ ♦ గోగ్రుబయ్యన్న, పంటరిపలిజంకు ♦ వరపెరుమాళ్ళు

కట్టినకలుకోట ♦ కరినంబిజంకె, అకలంకగాత్రుండ ♦ అంబుధీశయన

వీరుదుగరుత్మంత ♦ భీమునిగజమ, గోవర్ధనాచల ♦ గోపాలదేవ

కరినంబిబనువన్న ♦ కంచివరదుండ, నెలబాలచంద్రుండ ♦ సీలవర్ణుండ

జల్లుల దర్దజ ♦ జయకంతనాద, వైకుంఠవానుండ ♦ వాసుదేవయ్య

పుట్టలభూపతి ♦ పుంకెల్లుపెద్ద, ఇందుగివవజ్జిమ ♦ యిప్పగిరీశ

గోగ్రుత్తైరవమూర్తి ♦ గోవిందరాజ, చెంచులయోబయ్య ♦ చెన్నమల్లయ్య

కంచి యేకాంబర ♦ కాలికానాథ, మధురాపురిప్రియా ♦ మానందినాథ

రాముండా సోముండా ♦ అంకెలునలుపు, మిటువలెఁ బిలిచిన ♦ సేపుమీఱంగ

వచ్చినయెద్దుల ♦ వరుసతోఁజూచి, వన్నెలు చిన్నెలు ♦ వడిఁజెప్పికొనుదు

నెత్తురుకోమ్ముల ♦ నేలైనవాని, గణుపుతోఁకలుగల ♦ కరిజొల్లివాని

నచ్చగాఁగరివన్నె ♦ లమరినవాని, మూఁపురంబులతోడ ♦ మొనసినవాని

నుడుటఁ జాక్కలుగల ♦ నునువైనవానిఁ, దెల్లనివన్నెలఁ ♦ దెలివైనవానిఁ

బచ్చని వన్నెలఁ ♦ బ్రబలిసవాని, నిటుపంటి యెద్దుల ♦ నెంతయునేర్చి

గంటలు గజ్జలు ♦ గణగణమ్రాయ, గ్రమ్మనయెద్దులఁ ♦ గాండ్లఁగట్టించి

మోఁతులబంధించి ♦ ముందుగానపుడు, 2801

పలునాటివీరచరిత్రము.

—♦ నువరోక్షము. ♦—

ఉ. తొరకపీడుపట్టమొగఁముట్లలలాటను గాన నెత్తి

బోరయఁ గలుగుకొప్పులన్ గొనెనామెఱియెల్ల నెత్తి

గారపుద్బుద్ధిదండి మెడంగజ్జెలపేరులు వంద లొప్ప లా

వేరిన దొక్కపన్నె యొకిరింతమహాత్ము పొల్పు వానికొ.

2602

హంసంశయి, ఆ 5 వద్య 28.

—♦ మనుబోతులు. ♦—

గీ. నల్లనేపపుగుండులు ♦ నడచినట్లు, మంపుగొని మేయెటుంగక ♦ పలసిమలసి

నెవరుపాకినుటుకంగఱి నొక్కిమన్ను, బోతులెడచొచ్చెదాఁటెడుపాదలువోరె.

ఉత్తరహరివంశము, ఆ 4 వద్య 28.

గీ. పలచు కుక్కల కడువంగ ♦ పలవడేయ, నడచి మొలపిడియమ్మునఁబొడువవమ్ము

బంకము గొరిజ దిగఁబడఁజూపలేవు, మన్నులివ్వేళ్ల రేగటిమన్నులందు. 2604

మనుచరిత్రము, ఆ 4 వద్య 20.

—♦ లేళ్లు. ♦—

గీ. రుచిరవై దూర్జంబు ♦ రూపార నచ్చిన, చచ్చినకథమున ♦ వదన మమర

దర్శనిగ్నితపద్యపత్రింబు లలవడ, నుత్తినకియఁ గడ్డఁయుగము మెఱయ

అలితమాణిక్యకలాకలలాగు మై, కొవనమర్చినభంగిఁ ♦ గొమ్మ లొప్ప

నిర్మదసీలములవాఁగేర్చడ ద్రిచ్చివై, చినగతి గొరిజలు ♦ చెలువుమిగుల

గీ. నుదుర నిందుబింబద్యుతి ♦ నుల్లసిల్లఁ, గనక కేసరాంకురతోమ ♦ కాంతి విగుడ

వొక్కమా యాకురంగమొయ్యెయ్యవొయ్యఁ, జనియెనిలుచుచువాపర్ణకాలకడకు.

గీ. నెలలోని యిట్టికి ♦ నీలకంకునిచేతఁ, బొలుపారులేడికిఁ ♦ బుట్టెనొక్క

యూకఁ డెన్నిరత్నంబులందుమం గలుగుకొ, చ్చించులదీనిఁ గట్టించెనొక్క

గోమీదాచలము మేఘపురఁ గూయురుతన, ప్రభలసీహరిణంబుఁబడఁసెనొక్క

కొక్కారు మెఱుంగులుఁజుక్కలయొజ్జపును, గలసియొమ్మగమయిచెలసెనొక్క

గీ. దీనిఁలోలంగిజంతునైలో ♦ త్రిభువనముల, యందుమఱికలవొకొయనియాత్మ మెచ్చి

ప్రీతి ననడవలెలు నూడఁగీతదృష్టి, మార్గమున కల్లఁజేరె నఁమాత్రయిట్టి. 2607

భాష్కరరామాయణము, ఆర. ఆ 2 వద్య 24, 25.

గీ. నీర మంచిన సారకాయ ♦ నెగిసినట్లు, పేరుకొనివైచు తెల్లంటిపీరవోరె

మంకుళంపిఠంబున ♦ నుత్తరించు, తములపాకు విక్రేదుక్రియఁ దాఁటె నిట్టి.

ఉత్తరహరివంశము, ఆ 4 వద్య 27.

జ. చలము లొదవ ముండ్లఁగలమాఁకుదీమలఁ, గెరిలి తాఁకి కొమ్మలగురులడగిలి

వాని లేవ నీడ్చి ♦ కానకే కొనిపోవుఁ, బోతరించి యిట్టిపోతు లచట. 2608

మనుచరిత్రము, ఆ 4 వద్య 22.

సీ. నవశేనరుచినవృత్తి ధవళాననంబున, నల్లంగల్వలఁ బ్రవృత్తి నయనములును
బద్ధురగావృత్తిభంగబగులు కన్గంబులు, కాంచనదీపితిమించు లేనవు
మాక్తికకాంతుల ధమపించు చాఱలు, భువీసంబుతోడుతకదారయు కడుపు
మరకరదీప్తులఁ బురడించుభురములు, నచనంబుఁ దలకించు ధటుజనంబు
గీ. గలిగి లీలావిహారంబుకారణముగ, నవనిఁ జరియించు పంకరుక్మహారి యింక
మృగముగతినుండుటయుసంయమిశ్యురండు, దానిఁగన్గొనికడుసమ్మృద్ధుఁడౌచొంది.

శూరిశృంగ్రోపాఖ్యానము, శంక. ఆ 2 పద్య 41.

— ధమవృత్తులు. —

క. పాడచెడిది బోడచఱచిన, యొడగృహో నాల్గు రెండు నొకటియుఁ బ్రభుల
చెడలిన కొమ్ములబరువున, నడు గిడఁగా లేవు బలిసి యందలి దుష్టుల్. 2810
మనుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 169.

— వానరులు. —

చ. మదమునఁ మాటి పాటి పెనుమృగైకుల బ్రాణుడు రిట్టునట్టు దా
టుదురు లతాంతగుచ్చములు ధుల్తురు ముందటి గండశైలముల్
పదములఁ బాఱఁజిమ్ముదురు ధ్రాంతమహీరువాకాఖలం బెసం
గురుగి నుప్పరం బెగసి ధూలఁగదాఁతురు శైలశృంగముల్. 2811

క. ఒకరొకరిమూఁపు లేక్కుదు, రొకనిపయిం దోగ్రు రొకని నొక్కఁడుదినపం
దొకఁ డొడిసికొనఁగనడుమన, యొకఁడదిపడనడువననియుఁనొక్కఁడుమింగునన్.

ఉ. నండినభూజము లెప్పటికిపట్టి ఫలంబులు దించు నన్యఁ డ
నృంధులు వేడినం దనడు ధండ్లగిలించు నొకం దొకండు చే
పం దటు చూపవాఁడు కరకత్తలన నుల్లనఁ జూపఁ మింగి బ్ర
హ్మాండముఁబోలె నన్న రసయంగిరినూపుచుఁబోయె బొమ్మనన్. 2812

సీ. వృథులహాసంబులు పెన్నురువులభంగిఁ, బటపువాలములు వృత్తివాళలతల
కైవడఁ జెలవార ధునబాహుకాఖలు, బహుళవీచీపరంపరలకరణి
విలసిల్ల నద్భుటకవీరసంచారము, ల్కుటిలకరగ్రాహ ధూరగతుల
చాడ్చున నొప్పార సందడివలుకుల, యులిపఖండభ్వనియోజ నిగుడ

గీ వివిధవాహినీసంగతి తెలయ నివజ, వాఙ్గ చెలియలికట్టయై యడరరామ
చంద్రుడదయముదంతితోతననముఁజేయ, నొప్పెఁగవీబలోద్ధతి వార్ధిఁకృష్ణయగచు.

భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 25, 26, 27, 31.

—♦ బాపురచిల్లి. ♦—

ఉ. విజయవిక్రమము దేలిమిపలయెత్తము నిక్కువీసులున్
 గోరిణ దీర్ఘచాలమును * గోల్పలిచాటులు గల్గి ధార్మిక బ
 ల్యాసను ప్రవృత్తయం బదతఃకరింతున బాపురచిల్లిదూపుతోఁ
 గాంచు గోచరించె నలకైత్యుఁడు కన్నియరూపుఁ బాయుచున్. 2615

విజయచందనవిలాసము, ఆ 3.

—♦ సర్పము. ♦—

ద్విపద. కాలకంఠకతోరఃకరకంపితోగ్రి, శూలాగ్రనిర్గతఃస్థూలకీలాభ
 లోలనిహ్వయఃకలోచనం బగుచుఁ, గాగ్రితడుఘమ భీకరముగా మడిచి
 యాలొన నడచిన * యమ్మహాభుజగ, మాలోహితాన్యని * నదరంబుఁ గలుచె.
 పరిశ్చందోపాఖ్యానము, శార. భాగ 2.

మ. ప్రియరంభకృతాంతభీకరకరాజ్జన్మాలపాశంబుతోఁ
 దులఁదూఁగం గలయాశ్చరిం బొదివి వాఁకూలాశనస్వామి నా
 ల్మలు పెల్లొచ్చుచుఁ బుష్టిలో పెడలి యుగ్రహస్తరిమైఁ గోప మ
 గ్గలమై పర్వత రాసుతుం గజిచె పూతార్కారంబు తోరంబుగన్. 2617

పరిశ్చందోపాఖ్యానము, శంక. ఆ 5 పద్య 34.

—♦ అడవిపండులు. ♦—

పీ. ప్రబలదంష్ట్రాగ్రపశ్యస్త ముస్తాస్తంబ, జంబాలశబలవేళంతపంక్తి
 ఘనఘనాఘననీలఃఖునవనచక్రిఘాత, ఘనఘర్షణావభగ్నద్రుమంబు
 ఘురఘురారవఘోరఃఖూణాప్రఘాటవిద్రావ్యదాచ్ఛన్నతాంతలతమా
 శననఘతార్కరిఃఖరఘరోత్పతత్రిచాల్యధాతీధ్వస్తయవనరాజ
 గీ. ఘోటభటభావణోద్భటాఃఖేటచటుల, కుటిలకటుకటాక్షేతఃఖోభవధిర
 మతిరథవభావమానయాఃనాభిమాన, రామవిక్రియాకులము పారానాకులము. 2618

ఉత్తరపారివంశము, ఆ 4 పద్య 24.

పీ. కందూతిక్తరాయఁ * గర్కశంబగుతుంటిఁ, వీటచెట్టివక్రమానుఁపెల్లగిల్లఁ
 తెనిచార్పివిని చిమ్మచిటుకన్న వోకపారి, పెరివి పెంపరలాడుకజిట్టలెల్లఁ
 తిప్పిడింతువెదుర్లుపటలుబుడంప్టాగ్ని, చొంగవైబడి చుంఁచుచుంఁచునువంగఁ
 తాల్చివీక్షణాఘోరఃఖండిగోచుకనుమించు, లెనగనొండొంటిపైఁ నెక్కఁబాటు

గీ. బెట్టెనినముల మడుగులకమ్మగిలక. బుడబుడవ్వనిబెడలు గాఢమృగములంగు
జిలువచిలువని నేతులుజిడ్డుదేని, చెవి చెప్పుగుఁ గొక్కవ * యేకలములు.
మనుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 17.

క. పొడిచినకైడుపువడ జము, రిడగా వల ద్దృశాక * యిందుక యిడినం
బెడుగడ్డలగుచ్చిననం, బాడు మంటల దగిలి నెయ్యి * పొటపొటపడియున్ . 2820
మనుచరిత్రము, ఆ 4 పద్య 18.

సీ. జంభారిభిరుగసంభంభంబు వీక్షించి, జగుగుసంజనమహాశైల మనఁగ
ఝంఝావ్రీభంజనాశ్శాలవంబునకుడ్కి, యరుగుసంపర్త కాశాలాభ్ర మనఁగఁ
గతినకంఠేకాలకంఠమూలముచాని, వెన వచ్చు నుద్వైలకశ్యేవ మనఁగఁ
గలుషధూర్వపాశులోకత్కరముడై ఒఱతెంచు, దండనరక్తూర * దండమనఁగఁ

గీ. ఘర్షణారావనసంఘాతఘర్షణమాన, సప్తపాదోధిపాదావ్రీచండనక
లిమితిమింగలమగుచునభ్రమమమహియుఁ, గ్రమ్మకొనివచ్చునొక యేకలమ్మగనియె.
మనుచరిత్రము, ఆ 6 పద్య 87.

సీ. భరణిపై స్నేహంబుకలెరయించె నన నేయి, యడుగునెంబడిబడివడియు చుండఁ
బోడు రమ్మని హరిశ్రోడంబుఁబిలిచె నా, ఘర్షణారావనంబుగనప్పతిలఁగ
వడిఁ గ్రోవ్వ నెలవులకెడలెనో యన నర్థ, చరిత్రనడనముకన్తములు చెదర
బంటుతనంబున * బాటిల్లుకీర్తుల, చెలువునఁ గొమ్మలకబిగి దలిర్పఁ

గీ. గాంతపాపాణయుతనూచికలవిధమునఁ, గవ్వగందంపుఁగొనఁబెండుశ్శికలుదనర్పఁ
బదరుచావులమిలుగుర్లుపాఱఁజిమ్ము, వీక గల యేకలమ్మలకమాఁక యొకటి.
మదక్షిణాపరిణయము, ఆ 3 పద్య 188.

— * వ్యాఘ్రము. *

ఉ. గబ్బసమక్షికంబయి మొ * గంబడువద్దరువర్ణముల్పడం
ద్రోబ్బుమఁ గారొగిల్ల రొద * తోఁ బురడించెదుబొప్పిరింతగా
ద్బుబ్బినిసంజ్ఞగాఁగఁ జెపు * లూదినవల్లవుఁడుద్విఁగూలఁగా
బెబ్బరిగొంతుకొల్లఱచి * పెల్లున మాఘెడ బ్రెళ్లదాఁటుచున్ 2825
అనుక్తమాల్యద, ఆ 2 పద్య 19.

సీ. జాళరశిఖిఖాశాతధూమంబుల, చాడ్చున నల్లని * చాఱ లెనఁగఁ
గ్రోధదుగ్రమాగ్రసంధూధవల్లవముల, చెలువునే నిక్షిన్ * చెవులు దనర
సకలమ్మగానీకకాననోద్ధతవేత్ర, వల్లికచందాన * వాల మమర
నాస్యగవ్వరరస * నాహింద్రవిషలతా, చ్చట్రునాఱుకమి * సలు వడంక

గీ. వాపులిండుచు గబ్బవనఁ కడకు నీఁగఁ, మూఁకఁగమియంచు సెలవులుఁ కాకికొనుచు
భూరిభీకరభాంకృతుఁ ఁల్పదలఁ గొన్ని, పాదలనడుచుక్కిఁ జెబ్బులిగది నొకటి.
చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 38.

సీ. కులిక ధారలఁ బోలుఁ జూలఁగలనోరు, చెఱచినఁ జావలుఁ దిగులు బొంద
మవ్వన్నె చాఱలఁ జెందుకవకెనయైన, మేనిచాఁ పర్యగ్రామైవటింప
దండధరోద్దండఁ దిండిమధ్వనిబోలు, రవలిరొప్పులవృష్టిఁ చెవుడువడఁగఁ
గొలిమిగూఢులవంటిఁ భూరంపుఁగన్నుల, జోరున నిప్పులుఁ కారుచుండఁ

గీ. శేర్పి కప్పించి వాల ముల్లార్పి శేల, గగ్గతిల్లంగ నిజపాదఁ ఘట్టనమున
వాలువాఁకటికినుక కాఁర్జుల మొకటి, ధాటి వెన్నాడు నొకచిన్నఁ శేటిబోటి.
సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ ర పద్య 58.

—◆ సింహము. ◆—

చ. నృపవర చూడు మల్లచె దఁ కీకుహరాంతరదంధదంతుర
ద్విధునిపత న్మృగేంద్రమతిఁ దీర్ఘభయంకరవాలమున్నట
ద్విపులనటాభిరామతనుఁ దీధితిభవ్యము దీనిరూపు ని
శృవలతవ్రాసిమాడఁగ నశక్యము చిత్రిపటాంతరంబునన్ 2828

మ. అదిగో వేటొక సింహకాటము దంఁ స్త్రాభిలీలనట
ల్లదరించె స్తరురక్రదృష్టభయదాఁ కారంబుతోఁ దిన్ననై
పదము ర్మీదికిఁ గెత్తి నాద మెసఁగన్ భద్రభరాణంబునైఁ
బాదవం గ్రార్యమతోడ దీనివిధముఁ ల్పామిశ కన్గొంటివే. 2827
వావవదలై పరిణయము. ఆ 2 పద్య 13, 14.

సీ. శ్వేతాధ్వనులచేతఁ క్షితిధరమత్రేభ, ములు గుహాముఖములఁ మొర లిడంగ
రూక్షేక్షణంబులఁ నతుద్రతరతిమి, రద్విరదంబు లాఁ రక యడంగ
దంష్ట్రానఖచ్చవిఁ దాపింధనసగుప్త, వారణంబులు గడుఁ భయ పడంగ
సంచలద్భవనటాఁ చ్చటల గాలినిదూలి, కయిగల మొగములుఁ గుయ లిడంగ

గీ. వాలనాస్తానాకులఁ బృథ్విఁ పడి చెడంగ, నల్లనల్లఁ జెరలాడఁ నటఁ గడంగ
నన్ని మొకములు నోలముఁ నం దడంగ, నల్లసింగంబు వెలుగొండెనగపడంగ.
విశ్వేశ్వరీయము, విశు. 2 పద్య 98.

—◆ భూకాము. ◆—

మ. భూకాములఁ బొచితే తిమిరసంఁ వల్లాలితాంగప్రభో
ద్యుల్లిం న్మున నీలనీలమున సఖ్యంబెప్పుడుం జేయఁగా

వల్లవేల్లిత వానులూరువులశ్శేవం గొంటుకాంశీగలం

దెల్లంగుయ్యడఁ దేనియట్టొనెడు భూమివాఁచిత్రంబుగన్.

2829

వాసవఁడై పరిణయము, ప. 5. ఆ 2వద్య 15.

—♦ చిలుకలు. ♦—

క. శుక మొకటి చంచుజరకిం, శుకమై హరిహయ శరాస ♦ నురుచిర పురురం

శుకమై కునుమాకరకిం, శుక మానందమున నంద ♦ నుతుగుడిఁ దెరుగున్. 2830

పాండురంగమాహాత్మ్యము, ఆ 4 పద్య 220.

చ. అడుగులు గెంపుటాఁ గిలుకు ♦ టందియలందము బచ్చటామెఱుం

గడలంగఁ ద్రొక్కు తెక్కలప ♦ యంగలరంగు బలాశశోరకం

బడుగునఁ ద్రోయఁ జాలిన ము ♦ భారణకాంతియుఁ జాచి నెమ్మది

న్నడుఁ బ్రియ మావహిల్లఁ జలు ♦ క స్వేదఁ బట్టి కొనందలంపుచున్. 2831

విజయనందనవిలాసము, ఆ 2.

సీ. గగనలక్ష్మీచారు ♦ కరతలవిన్యస్త, కాంచనమయకందు ♦ కం బనంగ

మధ్యాన్నకాలార్య ♦ మవిభిన్నమందేహ, నుస్తకచ్యుతహేమ ♦ మహట మనంగ

హరిసభానాట్యవి ♦ హారరంభాపద, గళితజాంబూనద ♦ కటక మనంగ

నందనోద్యానవ ♦ నన్దచంపకభూజ, నంత్యక్త కునుమగు ♦ చ్చం బనంగ

గీ. పూవతురగనికాపింఛ ♦ పుష్పరాగ, నురపగురుతనుకాంతిచి ♦ స్ఫురణఁ దనరి

మిన్ను దిగజాటి పద్మిని ♦ మేడకడకుఁ, దేజ మలరంగ వచ్చె నాఁరాజకుకము.

పద్మినీపరిణయము, ఆ 3 పద్య 147.

గీ. నీ లసద్వేగము నువర్ణ ♦ లీల నలరు, నీ లసన్మూర్తియు నువర్ణ ♦ లీలనలరు

నీ లలితనూక్తియు నువర్ణ ♦ లీలనలరు, నీ నువర్ణతద్విజలీల ♦ నెఱువు టరుదె. 2832

ఇందుమఠీపరిణయము, నృసిం. ఆ 3 పద్య 15

సీ. అపరంజి మెఱుంగుటం ♦ దపునుఖిద్యుతినంచు, జలజరాగచ్ఛాయ ♦ నెక పునేయఁ

గలికిచిన్నారినొ ♦ క్కపు తెక్కలదెడంగు, మరక తొలిచ్ఛాయ ♦ నెఱుకనేయ

నాకంతహృదయప ♦ ర్యంతకాంతిచ్చటల్, పుష్పరాగచ్ఛాయ ♦ పొందునేయ

నలుదిక్కులీక్షించు ♦ నయవమఠీచికల్, చక్రవీలచ్ఛాయ ♦ చనువునేయ

గీ. దివ్యమణిమయమో యనాఁ ♦ దేజరిల్లు, నుందరస్ఫూర్తిఁగనుఁగొన్నఁ ♦ జాచువార

తొ ననంగ జగన్మోహ ♦ నాంగమైన, యొక్క రాచిల్కఁగనియెదాఁమోదరుండు.

ముకుందవిలాసము, ఆ 2 పద్య 5.

మీ. కందుండు పైకందు ♦ పండుమచెట్టి బో, కగనాడుపచ్చబంగరము లనగఁ
మరుఁడును రతియు న ♦ పృథమున నాడెడు, పచ్చలుగూర్చిన ♦ బంతు లనగఁ
గదజురాటుటచేతఁ ♦ గానకన్నియమిన్న, సిగజాటుమరుపంపుఁ ♦ జెండ్లనగఁ
గప్పకమునఁబండ్లు ♦ కైకొనరాలిపి, త్రోయంగఁబడుపచ్చి ♦ కాయ లనగఁ
గీ. దరువదలమూఁకపైకినేఁడ్డెఱుజేసి, దర్పకుఁడుదోలుగుట్టాట ♦ దండ్లనగ
మిగులఁగొల్పనమింటికి ♦ నెగసిడిగురు, నున్నచిలుకలమొత్తంబునువిడచాడు.
కవిజనచకోరచంద్రోదయము, ఆ 3.

—♦ హంసలు. ♦—

మీ. విలసితజంబాలపులిసభాగమున ముగ్ధండుపద్మాకరపత్రింబునీడఁ
గిమలకాండకశోరఃకంటకాంకురపంక్తి, నొయ్యనఁగంధరంఁబారసికొనుచు
నొంటికాలసెనిల్పియూర్చిమారుతములఁ, జిగురుతెక్కలకేఱుకలెగయుచుండ
విశదమైపక్షుతిఁద్విరయంబులెడజూఁగ, జంచులొకించుకాకుంచితముగ
గీ. వరుగరాజానకిడినచామరమువోలె, బొడువవిగిలిన వెలిదమ్మిపుత్తుఁబోలె
నిలిడనిద్రాభిముదితఁ నేత్రమైన, రాజహంసంబుఁ గాంచె సాఠరాజనుతుఁడు.
శృంగారనైషధము, ఆ 1 పద్య 98.

మీ. మరునశ్యుగతిమెచ్చిమరలువైచినవైడి, వాఁరకొమ్మడుఁగుదుఁవ్వలవలనఁగ
దర్పకుఁజెఱరాతుఁతనముఁజేర్చికిఁగ్రమ్ము, కొను నలేజాకిర్తిఁఘనము లనగఁ
హయఁజేనధావశ్యయాచార్హమైవారి, తటిదమగతసిఠాంబు లనగఁ
వాజివిధిమఱి తాఁవర్తరఁ దొలఁతుది, న్యలమేటిసాష్టరేణూర్పు లనగఁ
గీ. గనకరేఖలతోడి తెఱక్కలలెడంగు, చూపవకుఁ గనుపండువైఁసాంపుమీఱ
జలదవధముననుండిఘోషికి డిట్లు, హంసములు వక్షవాసీమునతకరించె. 2837
మీ. ఇట్లు గన్పట్టుచు ♦ నేతెంచి యంచలు, వనుధచేరువ నేటఁబాలుగాఁగ
నతినిశ్చలవ్రసాఠిరపరతల్పంబులై, డిగురుఁ గామునిముందఁటికిని గొంత
సరిగఁడనగఁ బాఁజిమఱిబోరలుదెట్టి, గిలనొక్కకడవంచి ♦ మలపుదిరిగి
యొజలంఁకలరెండుఁ నెఱయఁజక్కఁగఁజూచి, యవనిగాలోపితెఱక్కార్చిముడిచి
గీ. మొగములొకవింత యొయ్యార్కముగమలంచి, యాఁకనువిదిర్చికొనుచునొక్కిం
త పడవు

నైనారేఖాచిత్రనిఘంజరుసాని, నిర్మలతఁజూడుకునింపు ♦ నింపుచుండె.
ప్రభావతీప్రద్యుమ్నము, ఆ 2 పద్య 41, 42.

ఆ. బద్ధశతములు పడఁకఁబ్రహ్మాండకోటర, మదుగిర గగనపీఠిఁగనుగఁజె
 .రఘుకులేంద్రింధంధం విఘటనత్వరితాంత, రంగుఁ డగుచు పవ్యహంగవిభుఁడు.

భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 825.

సీ. శ్రీమహాగోపాఠశిఖరోపమానమై, దాలించుమణికిరీటంబుతోడ
 సతులఁబామణిఁద్యుతులచే ననియాడు, పన్నగకుండలంబ్రభులతోడ
 . గాబాహుద్వైరహాగ్నిరమరకత, కమవీయమణికంకణములతోడఁ
 గాంచనాశులమునైఁదింబువాలారప, శిరీరీసు చెంగావి చేలతోడఁ

గీ. జకచకలు జల్లులు తైత్తిం సరులతోడ, నాత్మమణి మేఘవాపలంబులతోడఁ
 గనకమండపంబు ముక్తంబుతోడ, వత్సరుఁడు తాప్త్యుఁడవుకుట్రుల్యసమయ్యె.

శిరీరీగమాహాత్మ్యము, క. స. ఆ 1.

సీ. అది సుధాకరబింబంబునానోలో కావోలో, కాదు చక్కని శిశుమృగంబు గాని
 అది పర్యాయతమేరువోనోలో కాదోలో, కాదు సుదీర్ఘకంఠశిశుము గాని
 యది కల్పతరుశాఖలొనోలో కావోలో, కావు మహాఘహాగ్నిములు గాని
 యది మణిస్తంభంబులొనోలో కావోలో, కావు వృక్షదుయ్యంబు గాని
 గీ. యనుచు గుమలు గొలిచివాడఁవాక్కిమున, గొలిచినపంపంబునవారిఁజననశేఖ
 వైచిత్ర్యంబును పరిమహాశవవిగ్రయం, పరుగులెంచు పదుంధరాఁగ్యకుకడకు.

సుపక్షివాచరిణయము, ఆ 4 పద్య 113.

—♦ పావురము. ♦—

సీ. సాధకేతనపటాంబులవాతఘాతనిర్లక్షగాంగడిండీరంధ్రంధ్రంధ్రంధ్రంధ్రం
 వికతూనిపూర్వాఽపిఠభూపునర్లద్య, మేగి లేండ్రాగలఁతాంత మునఁగి
 ననహాససాగుప్తం సగ్రస్తచిత్రయాస, గగనలక్ష్మీమోక్షంకం బనంగ
 మధ్యందినావంతంబునలూనమందేవా, సంప్రకృతిమిదైకం శంఖ మనంగ
 గీ. బంకరుహసంధిపకకతంబత్తృప్తృప్తృ, మరకులభురీకంభాణకరికృపాణ
 రమ్యధావళితైరపారాపతంబు, రావోడంగెఁ జక్కఁగపడఁక్రమమువోచు.

నాదంగధరచరిత్రము, చే. వేం. ఆ 1 పద్య 127.

—♦ డేగలపేర్లు. ♦—

గీ. కిది జా సాసవమును జలంబునై, లగుడు, నాలి శేగయు మొదలైన
 తెగలఁదగ నేర్పరించియి, కదిలెన్మృత్యువెంపినయూడిగములగములు.

చిత్తరామాయణము, ఆ 7 పద్య 402.

—♦ పక్షిజాతులు. ♦—

సీ. గరుడుండు సంపాతిగండశేరుండంబు, నీకురా యాడేలు ♦ చెవులవంత
వార్జము ధైరిజావళము సాక్యము జేగ, నూడ నానుల్లం ♦ కుండటిల్
పాల నాంయంపక్షి పాములమింగి, దండుశేష్టుము గల్గి ♦ క్రొంచ మాచ
లగు లోద గొరకు తెల్లనిపంజరస్థై, గూలు కంబరకాకి ♦ గడిలిగాడు
నామాలతేడు ♦ నల్లన కప్పెర, కాకి యంబటికాకిగాఁబు మాంగ
చిందర లకుముకి ♦ చిటుర తీరువకోడి, కాకుతో జేకుల ♦ నారిగాడు
మునుగుకోడియు డాలముపైకోడియు బోద, పొన్నంగి కక శేటిబొట్టికోడి
గొంగడి కక్కర ♦ గొక్కర గొరవంక, పూరేకు కనుపెంటి ♦ నీరుకాకి
బెలిచెలపుకపిట్ట ♦ చిలుక జీనువ కాజు, వెడినకేయు డబ్బుచెలవకెమిలి
జిట్టువ మునుగపూజిట్టువ గిడిగాడు, వట్లడ పొడిపిట్ట ♦ వంగపండు
బరతము కోకిల ♦ పసరిక తంజేడు, గొజవంక జక్కప ♦ చెలువుకోడి
పట్టుజీనువు కొంగ ♦ పాడేరు పిచ్చుక, పొలిక పిక్కిలి ♦ మిల్లముచ్చ
చిలుక చకోరంబు ♦ జిబ్బిటాయ జటాయ, కొండపిచ్చుక వానకోకిలకును
ప్రూసుపొక్కటిగాడు ♦ మాలకాకి బెనాసి, పాపెర గొరవంకపంది కైర
గబ్బిలంబును జాతకము కంకచిటిచెల్వ, పొనుపెంటియేటిగిత ♦ భూతపోతు
గున్నంగి కనకాక్షి ♦ గుడిసె బయ్యకపుల్ల, నీరువ బెగ్గురు ♦ జిక్కుతురు
అ. ఓకిల్లిశేల కెమిలి ♦ పెనగవ్వ ఒకకారి, పావురాయి సివడు ♦ నలువరింత
చదలుకోడి గువ్వ ♦ వదరుతోకలవేడి, యాదియైన పక్షులతేడు దీర్పు. 2848

హంసవింశతి, ఆ 3 పద్య 12,

సీ. కాజులు కొక్కర ♦ లాగరుకోళ్ళు వెనుక్కు, పూరేక్కుబెగ్గురు ♦ లాగ్గునులును
జుడిడికంపై నలాక ♦ పట్టెడ గిడిగాడు, పాలపిట్టలు మేటివేలవెను
కాటుకపిట్టలు ♦ గడిపిట్ట కిరువొందు, పోలుగుల్లారవంక ♦ పులుగుగములు
బాతులు పిచ్చుకలో ♦ కరజులు పావురలో, పలుగుపిట్టలు మంచిపక్షిగములు
గీ. లకుముకు ల్పిక్కిలిపిట్టలు ♦ లావుకలును, కక్కరలు దోరువాల్ మొదట్లబ్బుగునట్టి
పిట్టబాదుల వెనుబట్టి ♦ బుట్టలందు, బెట్టిగొగినందు కొందఱు ♦ బెట్టిమగలు. 2848
కవచకోరచంద్రోదయము, ఆ 2.

—♦ తుమ్మెదలు. ♦—

సీ. పరువంబుగాక చొప్పడని మామిడితేనె, లాస నాసానన ♦ త్తాడునవియు
దనుకిది చిగురాకు ♦ గమచి నో రొగతన, గడగిగొజ్జగిసిటు ♦ గడుగునవియు

పంచంగిపొదిరింటికికి కోరటంబించి, యనునంచునక, కిశోగూరునవియు.
గలిగొట్టువనరు మొత్తలక గోర్కి పొలిపోయి, మనుపచి మ్మిలముగనునవియు
ఆ. శోభన దేవతకుపుత్రులును దలనూపె, జాపునకుకన్యకలొప్పుకొని
యంగు దామ యగుచునమృతమెలగోలు, పోలనలకలొప్పునకునగుచు,
పారిజాతానుభవము, ఆ 3 పద్య 51.

ద. కుశకి గూటం గట్టియిడఁగగా మొలవెట్టి మేల గాలధా
స్మరకకకాండకందకకఁపుట్టిన నించుక నాయవడ్డెలా
మర మొలవెట్టిపెట్టి పలుకమాలును వాటిలివారి యాగుమన
మొరయ నిచందిమిటానిలి ఁ మ్రాపి యగు స్వయంబులన్, 8852
మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 80.

చ. అచరు నపనిభానుకరకానల మంటినఁ గూడుకొన్నపు
ప్పొడికొలు న్నెల్ల మొవికొనిపోయెడిసంక్షయ మెన్నఁదిని
పడఁతి భవస్విహృదన ఁ చుట్టినదిఁ దమదాలయంబుక
వెడలుమింఁ ట్రాచులు ఁ పిల్లనిగంతులై వలంబునన్, 2852
మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 82.

క. కమలరే పూ దూరంబుల, సమకట్టి దివాకరునకు ఁ పద్మజ్జేని భూ
వము లొసంగి నానందం, కమలములను పిరుగు తేటికిగము లయ్యెవలన్.
వాసవదత్తాపరిణయము, ప. 1. ఆ 4 పద్య 24.

జ. గూటను న్నెట్టివను ఁ కోయని మొట్టలునేయుభంబినిన్
మాటిగ బానుదీపితులు ఁ పోకన పంకజగర్భమృతా
తేలులు కెరిక్కుబాద్మగును ఁ నియని పుష్పరసంగుల గ్రోలుచున్
దాటలు పాడఁగాఁ గొనినన్ ఁ భాసుని దివ్యసరోవరంబులన్, 2854
పద్మినీపరిణయము, ఆ 4 పద్య 70,

— ఁ చిక్కివాకములు. ఁ —

చ. కొలకొలఁ గూరము లై నొకగు ఁ కుత్తుక గుత్తుక జాట్టుల బాటుచి
ల్లులకాయఁ గానరాని కతులన్ మయిమైఁ జెనుచున్ జనించున
ఘ్రులటుగ నెత్తు సోలు నిలుకయిన్ విధిచాతురి గూడియున్ రతిం
నలఁచపు కంటె పాసివవెళితల్ నలఁపించుచుఁ గోకదంచకుల్, 2855
మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 82.

—♦ చక్రివాకి—వియోగిని. ♦—

సీ. వీరహంగముఁగన్న ♦ నెరిఁగించుచునుసారె, కను కైకరంబులఁగూడఁదామఁ
దారికణ్ణిని యది ♦ తన జోడుగాకున్న, పెండ్లయెల్లికలయంగ ♦ మింటనరయూ
నరసికన్నీటితో ♦ మరలితామరయెక్కి, కదనమెండఁగనతో ♦ వారిసద్గు
నర్జిత్రాసఁగఁజేరు ♦ కట్టిట్టగఁజేసి, ప్రతిదెంబ మీక్షించి ♦ బ్రతునియలుకు
గి. నుజికి యొకకలుదడియ జేఱుకొక్కరమ్మి, కరుగునరిగపంబంతో ♦ విరుగుతేట్లఁ
బొడుచుముక్కున మజియనుకొబ్బపువెనక, నంజఁబిరియఁదాసిఁగనొక్క ♦ చక్రవాకి.
మనుచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 15.

—♦ జలచరములు. ♦—

సీ. నీరుకువృత్తపువృత్త ♦ నీరిఁగె రలకన్న, తెల్లజమ్మకరిచ్చే ♦ పారిక నర్త
గుల్ల చుట్టుఁగుల్లఁగులిమింద నాచుడు, గవ్వ మురుండము ♦ కాకిచిచ్చ
నులిగుల్ల యెరదిల్లి ♦ పురుగు నోదురుగప్ప, కప్ప కర్తరి యొండ్రఁకాయ జెలగ
గులకరింతయు నీరుఁగుట్టు శంఖనఖంబు, పలుకాపినసిమిరి. ♦ బంగపురు
గి. తెలుక నిర్మాత కోమ తాఁజేలు నిడక, మొనలికింపుమూరముపెద్దఁమొనలివీరు
పాప నీరెన నీర్వభిప్రాచిపురువు, బాది కొఱగానిజంతువులన్నివిధివి. 2857
సీ. కొరడు దానరిత్య ♦ కొడ్తమీ నులన ముచ్చంగి జేడిన జెల్లఁబారదాన
చాలుగు ముకుదొమ్మకవల్లికరట్ట పు, ర్రడికాను పూమేనుకడినెలంబు
పక్క చిత్తర నీరుఁపాపెర నులుగుమీ, నరికె యిల్లపుడేరు ♦ యాకుజెల్ల
మిసికల్ల రుజా తేలు ♦ మేను తొల్లికతాలి, గొరక నాపురమును ♦ గుంటుముక్కు
గి. మూర పక్కర దొందునుఁగూరముక్కు, పుల్లరుజా గడ్డె నెండయుఁబొమ్మదాన
యల్లెద మృస్మచేపయాఁగొల్లదొందు, నరిగెరొయ్యగింపుమీలఁజుట్టునరేడు.
హంసవింశతి, ఆ 4 పద్య 186, 187.

చేళ ములు.

సీ. పాంచాల పాండ్య బళ్లర కిరా తాళీర, కురు విదేహ విదర్భఁకుమర గౌళ
గాఁధార మగధ కొంకణి కలింద పులింద, సింధు పాపి రాంధ్ర ♦ చేది నోళ
సాముద్ర సాల్వ కొంకణి కలింగ కులింగ, నర్మ పూర్వా స్త్రాంగ ♦ పంగ మర్కణ్ణ
సూరసేన సుధేష్ట ♦ సుహృత్తాళి కురుక, లాట కర్ణాట మాళవ వర్ణాట

గీ. కుంతలావంతి ఘూర్జరః కువ్యక త్రిగర బహుధాన యవన కైంకరణ దక్షాన్
పుండ్ర బాష్ణిక ద్రుడ కాంభోజ హూణ, శేకయవసాతికాస్త్రిరశేరశములు.

ఉత్తరసారివంశము, ఆ 5 పద్య 144.

సీ. ద్రుడశ విదేహ మాశ్వన మత్స్య మశయాన్, శౌంక జాంగవిదర్భః కురుపులింద
చేది టంకణ వర్సః సింహశ కర్ణాట, మగధ ధూట కళింగముద్ర యవన
కుకురు బాష్ణిక పాండ్రః ఘూర్జర శేపాశ, శక వంగ కాంభోజసాల్వలాట
సారాష్ట్ర చోళాంధ్రః శబర పాండ్య వరాట, కుంతల శేక యావంతి కాశీ

గీ. నాట కరహాట సింధు గాంధార నిబధ, శేరశ తురుష్క సాంచాలశూరి నేన
శోన లోత్కల కాస్త్రిర కుత్స బర్హ, రమరుహూణాశ్వ సర్వదేశములుజాచి.

హంసవంశతి, ఆ 4 పద్య 14.

—♦ ఆంధ్రదేశము. ♦—

సీ. శౌర్యవిద్యము కాయగూర లొబ్బట్టు నై, దంపుబూరెలుపంచదారయావ
వడలు నల్లంబు మింగడలు దివ్యనిపెర్చు, కమ్మని పిరివారు గనగనాలు
చిలునెన్నపప్పున టతలుచుపిడ్డంబులు, కంబట్టు నంబట్టు కంచుకములు
జింగువ జలకట్ట నెనసినమిరియంబు, మదము నానననెయ్యి మాటదురుసు

గీ. తినుచు రణశిల మొప్పుగంధాత్తతముల, నందమింపొందుకెలువోయాకరి నడలుఁ
గలిగి కాంతలపురుషులుగ లిగిసిరులఁ, తెలుగునయ్యాంధ్రదేశముచెలుపుఁగాంచి.

జడయవంశిలీనము, ఆ 5.

ఆ. సుహినుశోభనకంఠకరంబులనుతీన, వార్ధజవతసేవ్యముగుచు మధ్య
మస్థబాడబాతి మహితమా నభినా, నాంధ్రదేశలీల లలితయించె, 2662

కా. ఊరూరం దొక శూద్రుడే యధిపుడై యొప్పుం జిరం బాతనిక్
మృణం బాలక లెక్కజెప్పదురు సామీప్యంబున నివుపుండ్రుం
ధీరీతిం దగు నందుఁదామరుతలంబుండుండు కాసార మ
ట్లారూఢాద్యయనాధికారియగు విప్రప్రసాదగుండున్నద
త్రేపంబున హీనవర్తనమునన్ విస్త్రుగుగూర్చెననున్. 2663

విక్రమజాదర్పము, తి. బు. చి. తా. పుట 33.

—♦ ఘూర్జరదేశము. ♦—

ఉ. చెక్కులపచ్చబొట్టు మృదుచేలములంగల గూడకట్టు సాం
చెక్కినదివ్య గాత్రములు నింపుతెలుగువికాశత్రేమకు

చక్కెరలేనుమా:పులు క్షుద్రంభాలు గానఁగరాని శీవులన్

జక్కెఁగఁగల్గి వర్తిలెడు ♦ చానల ఘూర్జరభూమిఁ జూచుచున్.

2664

క. చిలుసెనగవచ్చు నూనెయుఁ, గరముగ తీవైన సేరుఁగు ♦ కడుపైదముతోఁ

దొరసినఖజ్జము లల్లము, గురుతరముగఁ గుడిచి రపుడు ♦ ఘూర్జరభూమిన్.

2665

ఒడయనందివిలాసము, ఆ 5.

—♦ కళింగదేశము. ♦—

ఉ. పొక్కిలిక్రిందికట్టు పరిఁపూర్ణములైన కుచద్వయంబునం

జక్కని కప్పుకొప్పులును ♦ జేరలమీఱు వికాలశ్రేణులుల్

జక్కనికొద్దచిన్నములు ♦ పొఖ్యము లిచ్చెడు దేహవల్లులున్

నక్క-పొద్దు కాంతలును ♦ నూలిని చూడు కళింగధారుణిన్.

2666

నీ. జాన్నండలును దేసె ♦ నచ్చుచంటకములు, లావలుకుండ పెల్లంబు కొండ

కందిచప్పును చందుఁగలిగిన పచ్చెల్లు, నిప్పుసోకని పాలు ♦ నిమ్మపళ్ళు

జేపవిత్తులునూనె ♦ విరిదండ లల్లంబు, బవపుపూతలుగల్లు ♦ బల్లటాలు

నూనెరాచినయెడలో ♦ నుదుటిపై శిఖలును, నడుముక్కుకమ్మలు ♦ గడునువగలు

గీ. బొగచుచును దెట్టకూరలు ♦ భుక్తముష్టి, మఖిలఫలములునుధురభ♦క్ష్యములుపచ్చ

పైన ఘృతమును నెట్టిని ♦ యావనూనె,లును గలింగావనీనల్లి ♦ ననుభవించి.

2667

ఒడయనందివిలాసము, ఆ 6.

—♦ కన్యాటదేశము. ♦—

చ. పృథినగరంబున న్వసులుఁభాసిలు నిందుఁ దలంచిమాడఁగాఁ

బృథిననులందుఁ బూగములు ♦ పక్వములై విలసిల్లుచానితోఁ

బ్రతికునుమంబున నృధుపఁహరితమై సృవియించుచుండు నీ

పృథిభ నిరంతరంబుగను ♦ భాసిలుఁ గన్నడదేశ మంతయున్.

2668

విశ్వగుణాదర్శము, తి. బు. చి. తా. పుట 35.

—♦ మహారాష్ట్రదేశము. ♦—

మాలినీవృత్తము. అతిమధురజలాధ్యం ♦ బద్ధుతాదిప్రకాశం

బతిసురపురసామ్యం♦బా మహారాష్ట్రదేశం

బతులపభవనంక♦నాన్మధ్య లిచ్చోగృహస్థుల్

సతతవిబుధపూజాఙ్గనయుతుల్ సద్గుణాధ్యుల్.

2669

విశ్వగుణాదర్శము, తి. బు. చి. తా. పుట 20.

—♦ జిల్లాలు. ♦—

- సీ. పంథకోణము కట్టోళోట కట్టోలు బిల్వారి చిత్తూరు నేళిలంబు కడప
కబజాల బండరు ♦ కనరామధుర తిర్ప్పవల్లియు తిరిచెనాళవల్లిమఱియుఁ
గోయముత్తురు మంజ ♦ తున్నంబు నాఁగఁజెంగల్పట్టు నెల్లారళవల్లవడిమ
వజలు గుంటూరు బంధదరు నరాజమహేంద్రవరము నాఁగఁజిల్లాపట్టనంబు
సీ. ననఁగ శ్రీకాకుళము గంజపునఁగఁబరఁగఁగ్గినిరువదియురెండుజిల్లాలళితవుమీలు
రాజకార్యంబులకు నెల్ల రాజధాని, యాపురపాళిభవము భువివనవృశంబు. 2870
చెన్నపురిపూసము, మహిమప్రకర. పద్య 2.

—♦ గ్రామములు. ♦—

- వీసమాలిక. గాయని కము నుత్తర హిమేంద్రా నానె, నొంపమా హరికానిశోలకొండ
ముంగిలెంతో డిల్లి ♦ ముప్పనామగల్గెనా, వామమర్వా మహామూరు మచిలి
బంధరు గూంతు ♦ చెంచు గోచరు, కిరీరం పట్టంబు ♦ చెంజి కాంచె
బాదయు నారంగ బాదు నొల్లాదాదు, కప్పురి కాగ ♦ గిమును తిదిలి
కోట కల్వోణము ♦ నొంబాళమహామహా, వగిలంబు బంగార ♦ నరనగోన
పన్నాళ చనరంగపల్లంబు గలగల, గజరాజధాని బంధాపురంబు
కాంబాగర పరీయాళ ద్వార కామోద్య, లక్ష్మీశ్వరంబు పోళాపురంబు
తుధుర కొల్లాపురి ♦ మగధ మా యావంతి, కాపురానపురములో కాబలగయు
ఛాడవేది కలింగ ♦ మామూరు వినుకొండ, కొండపీఠము నేలకొండపల్లి
పాదిలి తంజాపురం ♦ బుడయగిరి శైలూరు, మైసూరు చెరుగొండమంగళగిరి
బనువపట్నము నీర్పి ♦ భద్రాచలము పాం, వంచ నిజాంపురి ♦ వండవాసి
కుందిర్పి చెల్లముకొండ దేవకొండ, రాచన్నమునివల్లు ♦ రాయపురము
నైదాపురము గోద ♦ పాల్వోక మాపాడు, రాబత్తి మాచెర్ల ♦ రాచపీఠ
బవగానివ రెక్కంటిము పోరు మార్గం, ఛారాపురము నీని ♦ రాడపత్తి
సంద్యాల చిరునగి ♦ వంగవెను కింబు, సూరు రాముపట్నముమారుండ
హంసి వేలూరు ♦ మార్గి తెలలి, కాంబెర్లనగరంబు ♦ కంచమూరు
కడప సిద్ధపూరు ♦ కంచెల బరగూరు, నీలవాద్రి పురూరు ♦ చింతగంట
గయ చెన్నపట్నంబు ♦ కంచెల పోరు, గల్లు దామెరచెర్వు ♦ చెల్లూరు
కల్లూరు కలంవాయి ♦ నెల్లూరు వేలూరు, రానూరు చదుమూరు ♦ రాచకొండ
కలికూటాగుళ్ల ♦ గంజరు శృంగేరు, రామగోళి పత్తాగి నునుము

కూనూరు చోరాడ, బానూరు కొల్లూరి, గుడిబండ బళ్ళారి, కొత్తకోట
గుమలేనిపాళెంబు, గొట్టూరు బద్దాపురము, పుంగనూరాడు రామలెంకి
మానవ కాతాళ, మానుకొండైనూరు, జలపూరు పెదవలి, జల్లికోట
మంధకోణము కొట్లకొండ తందాపూరు, పెదవలి దువ్వూరు, బెంగునూరు
నోత్తూరు చిత్తూరు, హుణి చిత్తనాపల్లి, రాజవోల్లద్యాల, రాచనగర
చిరుగని కాళహస్తి, పినూరు ముద్దాపల్లి, నమ తిరునామల, నానుకొండ
చాకల కావేరిపాళ మోహనగిరి, చదుకూరు మల్లూరు, చాదుకొండ
పాగొండ వావలి, నాగోలు తాళ్లూరు, మైలాపురము బెడ్డిమంగళంబు
కామనమిల్లి, రామాపురము జట, పోలూరు వెల్లాల, భువనగిరియు
చారిపల్లె బేద, నరివారి గొండాపురము గౌరి మాయూర, మమరే పీడు
నడిగల్లు కొక్కల్లు, కడవకోలయు రత్నగిరి వెలిగోడు తంకిళ్ళచర్చి
కంగొంది తమగొండ, గడవ సెర్తిము చూర్తి, పివనగాల్లడకోది, సింగళంబు
మన్నూరుకోవెల, పాన్నగలు చిదంబ, రము వాగెనగరి పురాలాపురము
పడియూరుపాళెంబు, మడిపి నుబ్రహ్మణ్య, ముజ్జంగి మండువా, మోపనగలు
రామవాధపురంబు, మాముగోళ్ళబెడండ, ధర్మవరంబును, దాడిగోళ్ళ
మడనేరే మండము, మారకపురి మంభి, హరింగ ముజ్జారి, హరికె హల్లి
రెట్టివారి కుండి, కేవణి సన్నకి, బానూరు గుజ్జరి, పాలవాయి
రామచంద్రాపుర, మామూరు బెజవాడ, కొండేరు కాండూరు, కోటకొండ
గి. మొదలగాగల్లు జనపడ, మృలను దుర్గ, మలను బేటల, బాళేల, బురులవెలయ
వత్తులు వచ్చి రచ్చటి, చిత్తుతతులు, పేరపారంబు తాడెడు, కేర్తి మొలిపి.

హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 259.

—* వేగినాడు. *

ఉ. వేగిననాడు పల్లతులఁజుత మయ్యది వేగినా డవున్
వేగులు రాచకార్యముల * వేగులు మాటల వేగినా డవున్
వేగు లనంగవ్యాఘ్రములు * భీకరు లట్టిరు శూరమారులే
చాగుట వేగినా డమచు * సన్నుతిఁ జెంచెడు వేగినా డోగిన్. 2672

బ్రహ్మరవ్యవహము, ఆ 2.

—* సాదవంహాహనము. *

క. రాయైనఁ గొంత మేల్ నా, రాయణ మీ మనసుకంటె * రహి నిక పెత్తుమనో
మియంత వడవెడలె యని, యాయంగన యదనిపాదంబులైన పట్టెన్. 2673

ఉ. పట్టి యొకింత యొత్తుమనె * పాశ్చుకదన్ దనఁ గూరుచుండి హాం
బట్టున నొప్పు మారువులవై నిడి యొత్తి కదంఘ్ర యంతః జ
స్కట్టపంఠం ఘటించుచును * గన్నులుచేరుదుకొంచుఁ జెక్కిటన్
గట్టిగ నద్దుకొంచుఁ దన * గాటపుయూరిమిఁ తెల్పె మిక్కిలిన్. 2874

కళాపూర్ణోదయము, ఆ 4 పద్య 115, 116.

—* వ్రేణయతాడనము. *—

మ. శలజానాపన వానవాని సురపూజాభాజనంబై తన
య్య అశాంతాయుధు కన్నరండి * కిరమిచ్చి హనుపావంబునం
నొలఁగన్ దోచె లతాంగి యట్లయగు నాభుర సేరము ర్నెయఁ తే
రలంకం జెందినంబట్టి కాంత లఁచితకవ్యాపారముల్ శేరులే. 2875

పారిజాతాపహరణము, ఆ 1 పద్య 121.

క. ఘనమంతరము ఘట్టన, వనజజరుద్రాదివిబుధావరనేయ్యంబై
తనకు బాహిరయినవో, వనకేక్షణద్రోచె నామఘాదముచేతన్. 2876

రాధికాపాంత్వనము, ఆ 4.

—* పాదతాడనము. *—

కా. కైలాసాచలసన్నిధం బగుమహా * గంభీరగోరాజమం
గాలకొప్పుడు దండవాస్త్రుడు నృపాకాయండు మౌళిమండం జం
ఘాటండొక్కడు మాత్రుఁ డామరగతిం * గాఢగ్ధనిర్ముత్తఁడై
నేలం గూలయఁ దన్నెఁ బంచలిలఁగా * నిర్భాసపాదావలిన్. 2877

కా. అలోలాంగక నక్షత్రోయకణజాక్షిన్ మహాంభారవన్
బాలారూఢత్యదావకీకబరలో * ధవ్యాప్తజిహ్వగ్రనాం
దోళస్వాంతనజీవత్సనుదయఃప్రభావ్విరక్తన్ ఘర్మ
లాలాపూర్ణశరీర నామోదపు నుల్లంఘించి తన్నె వ్వడిన్. 2878

భాగవతము, స్కం. 1 పద్య 411, 413.

—* పా న్ము. *—

సీ. శేవదంతపుజాగజీవినభాను మేల్ గుమటద్దపువిశ్వఁ దెగుతురవలు
వింతసంతకం జేసివిచ్చుగా దాపిన, హయమంజిపూశలఁ మొలుఁగుకుచ్చు
అనిది తీర్చినసాంప్రతిమిమక్షవకేతపురా, మొనముక్కు లూడెడు * ఘడ్డుగులుకు
కరుకుఁగొంబనివచ్చుచింతల రహిమెందు, తొగరాచలవరాల * నెగడులోశ

గీ. గలవగలనిందువచ్చని * జీలుగుప్రతిమ, కళల నిలవొందు చిత్తవ్యూహవృందంపు
మెప్పు మేల్కొట్టుచువికలో * మోయుటాంప, నూలికాగుమ్మమునజేర్చినోయబామ్మ.

వాసవఃకలి, ఆ 4 పద్య 102.

చ. విగనిగ లీమదున్నూరి * సెలపులప్రేలు గూర్చినట్టికేక
బగడపుగోళ్ళమీద జో * వాగంగ * చాచిన కొప్పుముతైపుం
బొగడలపట్టే మంచమునః * బొట్టు కళాపురిపట్టుపామునద
భుగభుగ తావిగుబ్బుకొను * పూవులకైఁ బవళించి జేతుకన్.

2650

మట్టుకైనదిచరిత్రము, ఆ 3 పద్య 92.

చ. బగడపుగోళ్ళఁజందనపుఁ * బడైలఁ జెన్నయి పద్మరా * ఘం
బొగడల నంటి కెంపుజిగఁ * గొట్టునువ్రాఁతల మేలుకట్టినో
సొగసగు పందిరింగలిగి * శోభితి మానసభూనిధావమై
భుగభుగ తావులీనుకొను * పూవుల పానుపుమీద మన్నదన్.

2651

వాసవదత్తాపరిణయము, ఆ 5 పద్య 93.

సీ. సొగసైన జిగిమించు * పగడంపునుఁగోళ్ళ, బలితంపురమ్మికంపులబరిజలు
మేలిసిలంపును * కాలగంబంబాలు, నందమాచందిరా * పందిరియును
క్రొత్తబానుతైపుఁ * టెన్నులబలుబాలు, జాలవాడల్లల * చాదివియును
నిద్దంపుటప్పము * లద్దినపట్టెలు, పరివైసహంబట్టు * పట్టెడయును

గీ. కుండనపుబొమ్మలమగల్గి * యందిమనురు, నొక్కపువ్వులపామ్మకైయొడలుఁజేర్చి
విరహాశవిధిఁ దరిజేర * విరపుదేక, తరుణి నిట్లనితలఁచు జెందిమున నతఁడు.

కవిచకోరచంద్రోదయము, ఆ 2.

— * వింధు. —

గీ. విల్లుపట్టిన నెలపని * వాళ్ళలోన, వీరకలిగిన రదవిల్లు * చెదురువిల్లు
నెలనువిల్లును మొదలైన * చేగవింధు, నులకఁగాఁదీసికబరెండ్ర * నూనుఁజేయు.

కాళహస్తి మాహాత్మ్యము, ఆ 2 పద్య 35.

— * బొగములు. —

సీ. విడుగులొకొ కాపు * పొడకేవునునను లు, లక్కసహస్రంబులో * కాపు భరణి
యదలదు కాలస * ర్వావళులొకొ కాపు, పొతాళవివరంబు * బయలుపడదు
ఖరమైన ముక్కంటి * కంటినుంటలొ కాపు, జగదవసానంబు * బాడలేడు
కాలకూటోర్పులో * కాపు మందరకూట్ర, మాదితాపీనుఁడు * గానఁ బరుఁడు

అ. మొదటి దొంగరాదు * మునుకొనిపుట్టిన, చొప్పుతెలియరాదు * మాదనెవల
నని కింపుగిట్టు * లాబిదల్లడమంది, దిందరిజిత్తుతూపు * లేపుమాన. 2854

భాస్కరరామాయణము, యుక్త. పద్య 939.

—* జా వి. *

మ. అమతానిస్థునిబద్ధకుష్ఠకాంతాయామసోపానసం
గమ మంబుగ్రహణాగతోరుచుగిరా * త్రాంతస్ఫురత్తుట్టిమం
బమలాంభోరుహమండపాండుకుమదా * చ్చామోదసంవాసితం
బమ్మకప్రాయజలాభిపూర్ణ మగుచున్నా బావి యొప్పుం గడున్. 2855

హంసవింశతి, ఆ 1 పద్య 185.

—* ఆయుధనామవిశేషములు. *

సీ. భింబీవాలాసికోడండభల్లారతి, నారాచకోహాఃసఖరవజరి
ముష్టిముద్గరశూలముసలభునుండిక, పొసవికొమ్మక * పుటకలారి
కాగరాయోదండ * కణయకుంతాంతర, పరశుతోమరచక్ర * పరిఘపట్టు
పములుచుంకిడికాదికపంకంబు చివ్విలై, నెలకట్టె యాదిగా * నిల నుతింపఁ
గీ. వనయముప్పచిరెందాయుధములుమతీయుఁ, నలుభేచెయ్యమ్ముగండక * తైరతుపాకి
నొడకను సుగాలమును గ్రస్త * గోష్ఠు ముట్టె, చూరిబాణాధరించువ * వీరయడెపుడు.

హంసవింశతి, ఆ 1 పద్య 205.

—* ఘటనామవిశేషములు. *

సీ. కాంగు ముట్టగమంతయుఁ * గడవ గూన, బాన చెసలయు బుడిగెలు * పరపు చట్టి
కవనమంత కరిగె నుర్మ * విడతగురిసి, కుంప వడికయు మూఁకుడు * లింద్రచమిడ
వ. చెవులచెనంగు గోలమును * జల్లుల సిద్ధియు దోనితోట్రియుం
గువిచిలమూఁతమలయును * గుమ్మర యందపుఘాపపాశ్రమై
నశనని బూజిపెందోనయు * పానికె యొప్పు కమండలంబు వే
డొవతెవకంబిరుత్త నెర * దుబ్బియుఁ గప్పెరపంటు లాదిగన్. 2856

హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 11, 12.

—* భూషణవిశేషములు. *

సీ. కుప్పెరాగవిత్తిల్ల * కుంకుమరేఖ పా, పటబొట్టు కమ్మలు * బావిలీలు
అంబుకొమ్మకల్లడపంకలు నూపకము కెంపు, రవలపల్లెరఁబూవు * రావిరేఖ

[illegible]

హంపిరిగోరి, ఆ ౭ పక్ష 180.

1. రథపంఖాశ్చిదధరపాకౌశ్చగోలునులు, శశిపుష్పరాశిశిశిచంద్రవరం!
 హాపిటించీలు ♦ వచ్చుచోట్టు హోరంగు, కవ్యలు బురలు ♦ గుమ్మరేలు
 బొగడలు ముత్తయింపు మెలుంగుముక్కర, పగడాలపేరులు ♦ బిజిలంగు
 బాణబొందులు బిల్కు ♦ పనికీల్కడెంబు పో, వీలు బలుపు లుంగి ♦ రాలు చిన్ని
 2. గంట బొడ్డాణ మందియల్ ♦ గజైలంబ, మైశవులైలు శిష్టేండ్లు ♦ వాదిగాంగు
 దొడవులెల్లను మైనిండ ♦ తొడిగిచ్చునముడ చురదంబాచియ ♦ నందమొంది.

శ్రీమంతలక్ష్మణమూర్తి, ప. పే. ౧౩.

ద్విపద. వసమించుము త్యాలు పావటబోట్టు, పాణాలకవృక్షులు * పల్లవిపూలు
రాజులారత్నాల రాగిడిబట్టి, కంపులముక్కర * గిలకనరంబు
సాంపుతోపత్రాల * తోడుకోరములు, బంగారుపట్టెద * బన్ననగములు
రింగుపచ్చలయంగ * చంబాలుమోయ, నబ్బరంతైయంది * మాచిగ్గుతారి
గుబ్బచన్నలమీద * నునిదియాపెంగ, నందిటితాయతుల్ * జరలుమాగాడ
గందుబొల్లవిన్నెడి * కంకణంబులును, ఘంటలు మొలములు * కాన్గనక్షేను
దంటమెట్టెలువింత * చుక్కొత్తుచుండ, 2891

పాఠశాల స్థరచక్రము, శంఖు. ఆ 1.

—♦ ధాన్యాదులు. ♦—

దీపమాలిక, జంగారుతీగెలు ♦ గంగాజలమ్ములు, కన్యూరినిగరాలు ♦ కటకనవలు
విష్యపూరాజనా ♦ లేమంగుకొమ్ములు, మల్లెత్రేగంధులు ♦ మదనగంధు
లేకికరాజనా ♦ లీక్వరప్రియములు, రావిపూరాజనాల్ ♦ రత్నసరులు
కుసుమపూరాజనా ♦ ల్లుత్తిబల్లుతులు, కన్యూరిపట్టెలు ♦ గంధసరులు
మందిగండ్రలు నాగమల్లెలు తీగెమల్లెలు కృష్ణరీలలు ♦ వెలువడాలు
మన్మథభాణాలు ♦ మరువంపుమొలకలు, సన్నమణింగెలు ♦ జాన్ముత్రాలు
పొన్నకీర్రాజనా ♦ బృహంగురాజనములు, ముద్దుపొర్రాళ్లు ♦ ముత్తుసరులు
పన్ననూదులు పచ్చగన్నెర్లు గోదండ, రామమ ర్లెసర్లు ♦ రాయసర్లు

చంద్రవంశులు నివసించుట కాంధోజులు, పంజాబు బాహులు * పాండురాజులు
 జలకణ గాజనా * ద్విపరపుష్పములు గోరు, రాజనా లూచివారి * రాజనా
 రామదాసాలు రెక్కాములు వెన్నము, పలు జిల్ల బుడములు * దాసువారు
 గొట్టిరాములు * లుక్కుములు పాలమొగ్గెడలు క్రీడంగాలు * కామదాసు
 తెక్కవారులు కాకి * తెక్కలు పుష్పము, జరులు సీతాధోగ * నరులు గౌరి
 కుంకుమర * రణపెండ్లికొడుకులు పిచ్చుక, గోళ్ళుసయాగిలు * గొట్టెవ్రాలు
 గరుడనరు తోపుకుంటరాజనములు, మోడుగల * డేములు * ముడుకనరులు
 పచ్చనరు * రెడ్డిపాలవంకలు నుఖ, భోగులు పచ్చక * మూరనరులు
 విద్యురు దైబ్బన * తీరుకావులు గాజా, కప్పెర ల్గురుపడా * ల్గుంకనరులు
 సాలంక లలుగురాజనములు పంభావు, లవనరదార్లు * మోహనపునరులు
 మణినరు ల్గునరులు * మంకెన ల్గుగడంపు, తీగెలు మడిపాలు * దేవనరులు
 లక్ష్మకబాదులు * లక్ష్మీమనోహరా, ల్గా * తీనేనలు * బాహుపురులు
 వజ్రపుడభుతులు * వానసరాజనా, ల్లవాజివంకలు * గవ్వనరులు
 సంపంగిపూనద్దు * జాజిరాజనములు, గంబూరిరాజనా * ల్గున్నెనరులు
 దమ్మిపూరాజనా * లమ్మదుకొనేగెలు, పేమనముక్కులు * చిలుకముక్కు
 లేదుక్కులు వంక * లినుక రాజనములు, పులిగోళ్ళవంకలు * చొగడవరులు

గీ. జిలితోగలరాజనములు * నలవరులును, దెల్లనల్లచెన్నంతులు * దీవనరులు
 వాది యగు పేర్లుగలుగువండ్లగనియింట, మండుకతకోటిపుట్టులా * క్కొక్కదినును.

హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 128.

గీ. కిర్రామపంకియు * జిటిబలుగుత్తియు, కిర్రేసరియు కక్తి * కిర్రదంబు
 నీశ్వరపేరియు * నేమలగుమ్మను, బోడనంపంగియు * నోడవరియు
 గమ్మరినికరంబు * గర్వారభోగియు, కావలికాంధోది * కనకగిరియు
 దేవాన్న మెలివియు * తేవడన్నియకొట్టి, నీరుచంచలియు శృం * గారభోగి

గీ. పంక్తిప్రాసంగిసంకరి * వారణాశి, కామధేనువునారేలి * గందరిగోలి
 పెరురుమలయంబుబుడమయు * పెరురుతరంబు, రాచ మెచ్చునుమలువంక * రాజనములు.

క. పెనిగేయు గోధూమంబును, మిమములు ముద్దంబు కంఠి * మెంతియు మిరియం
 బనుములు మొదలగు సస్యము, గొవగొని శివుకరుగొండ * కొటులుపండున.

పైశ్యపుకాణము, ఆ 5.

—♦ వృక్షవోహదము. ♦—

సీ. వీరెత్తుచేళల ♦ వీరెత్తుచు బాగుపాదుకొను గాలువలు పొంతుగ నమర్చి
 తోవ్వటంబులతడి ♦ దోవ్వటంబులవెట్టుచు, దగునట్లుకట్టునుగ్గల్గి గడించి
 యెరువు జల్లెడువేళ ♦ నెరువు జల్లున తాళి, మానుకై గంపలఁదాన తెచ్చి
 యంట్లాత్తుచుదనున ♦ నంట్లాత్తు నెలమిఁగా,న్నించులేఁగొమ్మలు ♦ వంచివంచి
 గీ. నారువోయంగవలయునో ♦ నారువోయుఁ, గొమ్మనాటంగఁచును నెడఁగొమ్మనాటలు
 నొకటివినువక యంతకంతకును హెచ్చు, హరితోడను కాలీనుఁడందరతంబు. 2895
 లయగార్హి.

అంగపరిభేదము నెఱుంగ కతఁ డీగతిఁ గడంగి తులచీవనముఁజెంగలువలం గే
 దంగులును జంపకములం గురువకరములు లఁపంగములుబాదులునుఁజుంగతరులం గో
 జ్జంగులును మెల్లెలుగురంగములఁదాటలములంగజలి కాచయముఁదుంగతరులం నా
 రంగములునాదిగధఁదంగలుగునట్టిన్యాదయంగముల హందుమిమఁడుంగములఁదెంచెన్

సీ. తోరంతుఁజనుదోయి ♦ తుగ్గింతల నిడంగఁ, దగుచోట్లుగుడ్డంటఁదోవ్వెచ్చి
 వేగై నపిఱుఁదుబల్కిడిఁజలింపంగను, వడినిట్టునట్టును ♦ వడచి నడచి
 యడుగుతుంపురు చెక్కుటద్దంబులనుబర్వ, మళ్ళకుమడవలు ♦ మార్చిమార్చి
 నడుములేదీవియ ♦ నకనకలో గుడువ నింపున దగు మోపులు ♦ మోపిమోపి
 గీ. చిటుచెనుటఁజేర్చుచింతక్రొ ♦ మ్మెఱుఁగుతోడఁ, గొమరు మేనొప్పసారకుఁగొప్ప
 వదల

నేమిటికిన్ నఁ దామున్న ♦ యేఁగియేఁగి, యెల్లపనులనొనర్చెనింపెనకమనఁగ.
 కళాశ్రాద్ధోదయము, ఆ 4 వద్య 78, 78, 98.

—♦ వృక్షజాతులు. ♦—

సీసపూరిక. రావి మామిడి కొండఁరావి తేడియు బిన్నా, మేడియు జీడిమాఁచి
 డియుఁ జింత

పులిచింత మోదుగుఁములుమోదుగును వెల్లి, పుల్లవెలగ వెట్టిలిల్లి చిల్లి
 బూరుగ కలగొట్టు ♦ భూతపాపిరి కుక్క, బూరుగ చిటిగొట్టి ♦ భూతనెరిద
 నేరేధు మఱి యల్లఁ నేరెడు పొదిరి, తడగూబ తడఁపేతు ♦ కడవబట్ట
 కడవకోడినె పొలకొడి నెట్టితొద్దుగు, చిటుఁపేతు లొద్దుగు ♦ జీడిపాల
 కలఁజావ్వి రావిరి ♦ గండురావిరి యేరు, మద్ది మద్దియును నేలొద్దియొద్ది
 తెల్లకాంచనము తుంకదిరి మెట్టికాంచన, ముప్పి తెల్లప్పి నీరుప్పి యిప్ప

తొండ్రుల పొంగి మేలి ♦ కాపాడ ముగ్ధుల నానందము సుగు ♦ బాదజేసి
 ముగ్ధుల పొంగి ♦ ముగ్ధుల పొంగి, పెద్దపెరిగి వచ్చి ♦ గజపెద్ద
 కాకితూ కిందు ♦ కామగు వరిగొంగు, గోగుబొట్టుక చిక్కి ♦ గోగుకొంప
 గోగుపొంగివములు ♦ గోరింటలును బెద్ద, బేలగ సుంకేపరి ♦ పెట్టిచిక్కి
 నామి పురపొమ్మ ♦ వారిజమును బొన్న, నెల్ల మూలుగల్లు ♦ నెమలియదుగు
 కొండగుమ్ముడు కేగు ♦ గోరిమి పంప గిరికొండ, పంపెంగ మానెడుపరికరేన
 దారు గుమ్ముడు మోచి ♦ తపసియుఁ గుమ్మర, పోల్కిగుమ్మల మెట్టు పోల్కి వేగి
 దేవదా రుసిరికె ♦ తిలకిము తెల్లవ, గిరి వేచి కరివేచి ♦ తురకవేచి
 వేరుచనన గుత్తి ♦ నెట్టివారువ తేల, చనన కరకకొమ్మి ♦ చలుకరేసి
 బండచింతయు పెల్లబలును నురధి చీకి, లేని మాకుడు నెమ్మి ♦ పేరింఖిగమ్ము
 భూతాంకుర ముగోక ♦ భూతాంకురమ్ములు, బోళము మంకెపపురానుంగ
 కేగు తక్కిలి ములువ వేగి భూతార్కర, మొక్కన కొక్కన ♦ మొల్లప్రసా
 చామమంతేర మంకెన గిరికన్దిక, పెద్దమల్ల కొండముక్కిడియుఁ గోరి
 ముగ్గుదాడిమ వీర ♦ మొగ్గింగి గోదాడు, నేదాడు, ఖమ్మర ♦ మీత నేల
 తాడి బగిన పోక ♦ తాడు కొట్టిచెట్టు, పెద్దమామ పతంగి ♦ బెండగలుగు
 గి. కిగురు రిరుపడు కాలుగ ♦ కాన్డ సన్న, విరిగి పోమింద గున్నంగి ♦ దిరిసెవంతు
 మొదలుగాఁ గల్లు బహువిధభూరుహములు, నిండియుండెడుకావలపిండులరసి.

హంపవింకతి, ఆ 4 పద్య 11.

ద్విపది. చందనఖమ్మర ♦ జంబుజంబీర, మందారబూరుగ ♦ మహిపాలకరులు
 మద్దిపాలయుకొడ్డి ♦ మా రేడువెలగ, నొట్టిహమరజమ్మిపులి మేడి మేడి
 పాడిగి పెన్తెం గేడు ♦ భూతాంకురంబా, కడిగిచింతయుకలగట్టురంగారు
 అరటికొమ్మయు చచ్చ ♦ యల్లనేరేడు, కిరకయు వెలగయుఁ ♦ గామగు తాడి
 మట్టి జావ్వియు నెమ్మి ♦ మామిడి చీడి, బల్లరక్కపియు రేగుపాలగోరంట
 మోరుగకలలువ్వ ♦ మొగిలిపంపెంగ, గేదంగియును నారికేళవారిజము
 దేవదారువు కలి ♦ దేవకాంచనము, హవిరిలేలమువ్వంమిపంచాది
 పొటుకుడు వుసేరిక ♦ పోక నారింజ, కడుకురుగుమ్మడి ♦ కమ్మరికుమ్మ
 చిరుమారుబూరుగు ♦ చిల్లచెన్నంగి, కొడిసెముట్టియుగొండ ♦ గోగుహక్కలీచ
 బలునుముర మోరుగు ♦ పచ్చారెయారె, పరిచంద్రములచంద ♦ వాడగన్నెరు
 కుడువ్వు బొంగచవు ♦ ప్నాగప్పక ములు, 2899

సారంగధరపురము, శంభు, ఆ 2.

—♦ చిట్టచెట్టు. ♦—

నీలమణిక. జిల్లేడు వెంపలి ♦ జిడ్డువెంపలి వైడి, తంశేడు తంశేడి ♦ తగిడి ముప్పై
ములువెంపలి ములువై ♦ గలిజేరు గుంటగ, శ్రేగుడు దంలిబంధారి నేల
తంశేడు మెట్ట బంధారి దుండుగ బ్రహ్మ, పండి భూతులస్వేచ్ఛవొండి చల్ల
పిల్లిమాడుపు చార ♦ పిల్లడ్డు చిత్రేమూలము నల్లతీగె కోలూకుపాన్న
మూయ్యకు పాన్నయ ♦ మెంగిలీట తులైర, బంకదులైర శాంసంపాది గంట
కామ బిలుగు మెట్టచామరి చెట్టెనె, నగ జంబరము కాచి ♦ నల్లకాచి
శ్రీతులసియు సంబరేణు నేలసిరి కీళ్ళరి నేలవే మూటి ♦ చల్లగడ్డ
సహదేవి బట్టుప ♦ శరపిండి చిటిముటి, పెన్నెరు విపబద్ధిపిండి వొండ
పెనుటాయి గొలిమిడి ♦ నీరుచ్చరి ప్రబ్బి, వేరు గన్నెరాడు ♦ వీట నేరి
లీట పేరా ముట్టి ♦ పీచగుములు గొలిమిడి చేరుపొట్ల యుమ్మెత్త తిప్ప
తీగె బిష్ణుకాంతతీరి ద్రోష్టచిత్రమూలము వొండతీగెముల్లంగి గొల్ల
జీడెడ్డు ముక్తేకు ♦ చేగొత్త చండ్రకాం, తెక్టనియప్పెంద ♦ యెక్టకుమ్మి
కుప్పి నూర్యకాంత ♦ ముచ్చడు నరనందు, గాడేడకడపర ♦ కన్నెకోమర
నల్లగంటెనపూలి ♦ తెల్లగంటెన యుత్త, లేణు గుర్చిరి సంబరేణు బండి
గురిగింజ గురివింద ♦ తురతపత్తియుఁ బత్తి, తలదిడ చబ్బంద ♦ మలియచీక
చెలగ విమరుదారి ♦ చెట్టికుందెన మంచి, కుందెన కలబంద ♦ గువ్వగుత్తి
మా మెనయును నేలమా మెన యటకమా, మిడి దూల గోవెల ♦ మేకమేయు
గీ. హకు నల్లెరు మరీజము ♦ డాకుఁజెముడు, నేలరటకకసిందెయుఁ ♦ గోలచెముడు
బొంతచెముడుల్లియునునదాముట్టి మొదలు, గాఁగలుగునట్టిచిట్టచెట్టఁగాఁచియంత.
శాంసంపంశతి, ఆ 4 పద్య 10.

—♦ కాయగూరలు. ♦—

గీ వొండకాయ ములకకాయ ♦ తొట్లకాయ, జంబికాయయేడు నెట్టలకపందకాయ
చెలయును నైకాయయురా ముళుములకకాయ, మేడికాయకాచరకాయగూడనింక.
నీ. రామగుమ్మడి యోబంబరాజగుమ్మడి చార, గుమ్మడి బూడిదగుమ్మడలును
గిండిసొఱయు దీగె ♦ కన్నరసొఱయును, వీట పముద్రపులీట నేరి
వీట పిచ్చుకపొట్ల ♦ పెద్దపొట్లెనుఁగు, దంతపుఁబొట్లు ♦ తంబలు వెరి
కాకర పొట్టికాకరలు మేకచెవి చిక్కుడుపొటగణపుల గోరుచిక్కు

గీ. దులు సుఁ డాదుల లవంతులునురగలు, గంజిపంజికిఁ పురిపొంకాయతరులు
 బాబుపొన్నరా నానిపుచ్చ దెప్పదోస నక్కనోసలు వానితోఁటంగలవు. 2702
 అ. చేమికిఁ గెనుసఁ చిటిగోరు పెండ్లిము, పొసఁగు తెల్లగనును ఁ భూతగనును
 లల్ల ముట్ల కపిఁదఁ ముల్లంగి పెట్టుల్లి, గాజుయను మెదిలఁగాఁగఁ గలవు. 2703
 చ. గురుగఁ బొడ్డిచెంచలియు ఁ గుచ్చలఁ చిట్టి తిగిర్ని గుమ్మి దు
 స్సరి ఒలుగూటిబొడ్డి నెలి ఁ చట్టిలి కట్టెరు రూకపాల్కె వె
 ల్లరిగిపె మున్న పెల్ల చెవి ఁ పాదిలి దొల్లిలి పొన్నగంటి దే
 దరి సరపంజిచేత రసఁదాపయు గొంపరికొండ పిండియున్. 2704

గీ. పాలవా మింటతక్కలి ఁ బచ్చలి కొయి, కూర చక్రవర్తిము చిల్కఁకూర గోరి
 కూర దుంప బచ్చలితోఁటఁకూరకొలిమి, రాకుసోపుమెంతాకుమఁక్కాకుగయ.
 హంసవింశతి, ఆ 4 పద్య 128—133.

—ఁ ఁలజాతులు. ఁ—

గీ. పనస నీతాళలాఁల్చిననిమ్మ గిజనిమ్మ, దూదినమ్మయు నారఁమాదిఁలము
 నారదఖమ్మర ఁ నారికేళిదులు, రామఁలంబులు ఁ జేమఁలము
 లలిరారు నొంతకిత్తిలియుఁ బోకయుఁ బోక, పిచ్చలి నేరెడు ఁ పెద్దచెలగ
 రామావలియు గమఁరకబీడిమామిడి, బాదంగి పెనుకేఁగుపాలఁలము
 గీ. చెట్టు పంజెడితోటలు ఁ చిట్టుగొట్టు, చెఱకు రసదాళిచెఱ కట్టఁచెఱకు నల్ల
 చెఱుకుతోటలు కలుబోడ్లు ఁ నీర్పి దినును, కారపా కాకుతోటలుగల పనసికి.
 హంసవింశతి, ఆ 4 పద్య 134.

—ఁ ఁగజాతులు. ఁ—

గీ. మామిడికాయయు ఁ మారేడుగాయయుఁ, గొంపముక్కిడికాయ ఁ కొమ్మికాయ
 గరగుకాయయు జిల్లఁకాయ యంగుగుకాయ, లువీరికకాయలు ఁ నుపైకాయ
 లేకరక్కాయయు ఁ వాఁకుడుకాయయుఁ, జిజీనెల్లికాయయుఁ ఁ జిల్లికాయ
 తలబంద గజనిమ్మఁకాయ నాగ్గలకాయ, చిననిమ్మకాయయు ఁ బీడికాయ
 గీ. కొంపవపుగొమ్మ మామెనఁకొమ్మబడమ, కాయలముమిరియంపుఁ గాయవీణ
 కాయ కంబాలు కరివేపఁకాయ లాది, యైన యూరుఁగాయలు గలఁవతనియింట.
 హంసవింశతి, ఆ 4 పద్య 135.

—ఁ ఁగజాతులు. ఁ—

గీ. పిల్లవీచర నక్కఁగి పిల్లచెవి గొట్టె, పాలలంబును మేఁకఁపాలలంబు
 ముట్టకాసరియట్ట ఁ పొందిదొరలంబు, మాడుపుగురును ఁ మదనకట్టె

నూనెముంతలమును ♦ నానఁదొలలమును, గుండచురుగుపాల ♦ పెండలమును
పొద్దుగాడియు నల్లఁపూలల మిమకచెం,చో కందికారయ ♦ నిలకలము
గీ. కన్నెకొమరెద్దుమృత్తి ♦ వెన్నచెమరు, లంజెనవరము పెట్టెపూలలము చిట్టె
బొద్దులము గోళ్ళొసంగెదయ ♦ కట్టలము, పట్టినఁ గానియలములు ♦ సళ్ళరిదిది.
హంసవింశతి, ఆ 5 పద్య 43.

—♦ కంపలు. ♦—

సీ. కోరింద నలతుమ్మ ♦ కొటిక కోదారము, గొబురు రూకల నిందివెట్టెనిమ్మ
చిటిగార నుంచరి ♦ చీకెట్టుమమ్మయుఁ, చెల్లదు మృత్తిగింద ♦ కల్లెతొట్టి
జమ్మి బలును గార ♦ చంద్రపక్షి తెల్ల, చెప్పి లొడ్డుగ జిత్తు ♦ బుడ్డతుమ్మ
కలిదిరి గుండ్రము ♦ గచ్చపెన్నంగయు, గుడ్డుమంగయుఘాత ♦ తొట్టుకొవె
గీ. మాచ్చు చిటికొక్కి సీకాయ ♦ మండ్ర తొట్టు, మంగచామచువల్లెరుమాలకవేఱ
నగిర నీళ్ళొట్టి మొదలుగా ♦ గొలిఁ గల్గు, కంపలన్నియు వేవేగఁగదది కడవి.
హంసవింశతి, ఆ 4 పద్య 9.

—♦ దీపవిశేషములు. ♦—

మ. జగదీశ్వరులు కాగదాలు బలుబంజాయాలు మోంబత్తులుం
బంజూత్తు దీపటీలు దీగ్విభులుం ♦ బంజు ల్మహాశ్వతులుం
దగ సూర్యప్రభ లాయిలాయులును జంజగ్రీశ్వతులున్ మైనపువ్
జగటా ల్నిచ్చెననంజు లారతులు నశ్నిశ్వతులు స్వెల్లంగన్. 2710
హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 28.

—♦ విద్యుద్దీపములు. ♦—

సీ. ఒకదీపమార్చిన ♦ మన్నదీపంబులు, వచ్చడ తమమఁదాఁమాటుటయును
దాలవృంతానిలఁజేలాంజలాదిక, వ్యాపారమలదీపఁమాటుమియును
నాణిపదీపంబులవ్రొత్తుంబున. మఱిమాడఁజాడంగ ♦ మండుటయును
మండియాటియునాటి ♦ మండిపదీపంబు, వెలుగుజీకటియుఁ గాఁవించుటయును
గీ. గలుగుపట్లుగ వరకక్తి ♦ కలనరాజు, కల్పములవత్సటాలకుఁ ♦ జేయుమండఁ
దరుణికుకుత్ర పాన్పుతాతంకభార, సంకటస్థాయివై సాధికాంకమయ్యె. 2711
శృంగారనైషధము, ఆ 7 పద్య 153.

చ. ఆమరపురవృత్తోకిల ♦ సంతటనిల్పుచిమాన దివ్యకం
ఒములపము స్వోంగఁగఁజింభానీరపర్నాపేటికావృద్ధి

పము లలరారు కల రక్షింపన్వంగ మౌ జవదేశ చిక్కు న
 ర్జమకరణాం బట్టి యిరులవ్వరి గారలఁ దెల్పె నోయనన్. 2712
 మ. ప్రజవర్ణింపఁ బరితోకాఁపడికాఁపజ్ఞాపణాట్టలక
 వ్రజముం నంబువీధిఁ బాసి నగరిం ♦ బ్రాహ్మిణు తాగొగ్గం
 ఋగ్వేద నికాముఖంబులఁ బురింఁబొల్పన్ దివారాత్రిస్తు
 ప్రిజసంధ్యావలచిన్ఫలంకకలఁత్రే. లో పగ్గిపాదకుల్. 2713

చెన్నపురిఁ బాపము, సన్నివేశచరిత. పద్య 5, 6.

—♦ సూరవిశేషములు. ♦—

ద్విపద. అతిసుగంధంపుదళాంగమానంగ,వరియూ మరభియు వాఁరద్రమావంబు
 మలయానిలంబును ♦ మహిసాక్షి మధి, కలహంబేమావంబుఁగామికామోద
 మును మనోహరమాపఁచును దివ్యసూప,మును జవదల్లభాఁమోదమావంబు.
 పండితారాధ్యచరిత్రము, పవిత్ర. ప్రక. పుట. 388.

—♦ సుగంధద్రవ్యాదులు. ♦—

గీ. చాదు శీగంధ మగుట కేఁసరి కడంబ, మత్తరు పునుంగు జవ్యాదిహరిమదము
 బుక్క యత్తరు కోవగంఁబుర బొలు, చప్పి కలవంబు పన్నీటఁబాది పూసి.
 నీ. తొట్టెటద్రపునిష్ఠపులియటద్రముల్, దంతంపుమవ్వెనర్థతాపు లొల్కు
 వత్తరుఁ బునుంగును ♦ నంబురు గొరక,మృగముల్ నలము ఁఁబూరచోప
 జల్లివనరములు ♦ తల్లరసము కదంబును గోవజవ్యాది ♦ పచ్చిపురుగు
 కురువేరు పచ్చకఁపురము పన్నీరులే,జెము ములాకాని ఁకుఁమముగు మంచి
 గీ. బుక్కకత్తూరివీణలు ♦ చొక్కటంపు, టగరు పంపెంగనూనెలు ♦ వాదియైవ
 మెచ్చగల నీత్రలందుంకితెచ్చినట్టి, వివిధపరిమళవస్తుత్రల్ ♦ వెంకుఁ దీసి. 2718
 హంపవిశతి, ఆ 5 పద్య 140, 352.

—♦ బాణసంఘము. ♦—

కా. తారాజావ్య లవాయిగొట్టము లగాఁదల్ తమ్మబుద్ధుల్ గడున్
 బారాబుద్ధమువెంటవంటను కతఁముల్ () బల్లహుట బ్రహ్మ
 బాబారామములం జెలంగఁగను విస్తారంబు లై చక్రముల్
 బాణం బాణ సపారబాణములతోఁభిరీట నింపారఁగన్. 2717
 సర్వసాధనములారావేయము, ఆ 1.

—♦ వాద్యవిశేషములు. ♦—

సీ. భేరులు రమ్మటర్ ♦ పెల్లనిస్సాణముల్, నూగోమ్ములు కంఠిపీఠములు
మరిలక్రొవలు వీరముదలల్ గిడుగిల్లు, కేలైతెప్పెట్టర్ ♦ కల్లెల్లెట్టె
తాళుల చిమ్మట్టెతాళలు శంఖముల్, కామాదల్ పనివేదకృతులు విడులు
గాలికొమ్ములు జోళ్లెత్తెవర్గ రుంజలు, శృంగిసంఘములు ♦ చామములు
గీ. బోరుకలగంగ దిక్కులు ♦ బూరటిల్లు, దనుదప్పెల్లు శృంగిలకొమ్మ శృంగిలవ
పెడలె సన్నాహ మడరంగ ♦ వీరరవము, కరువుగట్టినచందము గావలడంగ.
మొల్లం నూయణము, యుద్ధ. ఆ 3 పద్య 28.

సీ. ధక్కలు మరజాలు ♦ డంకాలు కాహులు, బూసలచాల్ దండుట్టుగ బొలము
దుడుములు డప్పలు ♦ జోరంబరుంజలు, చాచా బొసనాయిలు బాదు బొలము
తామలు మరవలు డగురామజోళ్లును, జోళ్లును తమ్మటర్ ♦ శేర్పానాట
భేరులగము లరత్తీబాజలును మడ్డు, డిండిమంబులచెడి గండుమిగుల
గీ. గంచుమదైలు మఱివీరకాహులును, మెలయమండ్ల మగిరిభాగమరపమోగి
రావమునుమించి మిక్కిలికేవ మెలయ, దరలినచ్చెను పెండ్లికిగరణిభుండు.
వరసభూపాలరాజీయము, ఆ 1.

—♦ వస్తునామవిశేషములు. ♦—

ద్విపద. కెంకావలియు జయశంకరియు సంచు, పుంజంబు వణిడట్టాభూతిలకంబు
కృపన్నియయు మహాజీనియు జీని, భావజతిలకంబు ♦ సచ్చరిపట్టు
రాయ శేఖరమును ♦ రాజవల్లభము, వాయు మేఘము గజవాళింబు గండ
పడము గావునవరిపట్టునుమాంస, పడియపీఠావలి ♦ పల్లడదట్టి
వారదాసియు లిక్కువాయి గెండ్లగర్భ, గోరిగవయును శ్రీరోదకంబు
పట్టును రత్నంపు ♦ పుట్టును శంకు, పట్టును మరకతపట్టు పాండట్టు
మోపట్టు వేపట్టు ♦ శేక్రింబుపట్టు, మరితపరాజంబు మాంజోదరభయ
చంద్రాకపంబును ♦ పాంధ్యరాగింబు, నింద్యరాగింబు ముహేంద్యభూపణము
సన్ననదంబును ♦ శరధియు మేఘ, పన్నియ రుద్రాకృతపన్నె కాంభోజి
పులిగోరుపట్టును ♦ భూపతిరుద్ర, తిలకంబు పరిగట్టు మలయజనీరియు
కొలని మేఘము గజావలి హయావలియు, వలిపంబు పరిదమ్మి తెలుపునివ్యాంబు
రంబును మదయరాగంబు దేవాంబు, రంబు పొత్తియు గుజరాష్ట్రంబుపట్టు
మానికవస్త్రనితావసుగ గలపు, 2720

శ్రీ పంచంగకాండములఁ జూచుచుకాపులు, వరిపట్టు పుట్టమునఁ జేరటచాపు
జిలుగునొక్కొచ్చుచులఁగింజులు నాగులు, నుదయరాగంబులు జూచుచునన్నె
జూపుముయ్యంచులఁ జూపునొక్కొచ్చునయ, నలువలఁగఁగఁచుచువస్త్రతతులు
ముత్తైలపందిట్లు జూపునొక్కొచ్చునయ నిగమనోచురములఁ బద్మ
శ్రీ. పుణ్యలకలునిండువన్నెలు జూడలు ఒచ్చలును పొదిగవట్లు హంపవల్లులునరంగ
జూడలును సామంతపువదులుచవఁగఁ, నవరెడునందరుచటములఁగొనియెవలకు.

హంపవంశతి, ఆ 5 పద్య 355.

— చామరసరిచర్య. —

శ్రీ. కుండకుంభములమీఁది జూచుచునోరాయు, హారంబులరుణంబులగుచుమెఱయఁ
గఁగవల్లనయ సాచి జూడలింపు నంగునీ, నుకకంకగప్రభులూపరింపు
గడలివ బహురత్నకలితనూపురముల, గంభీరనివదంబు జూడలుకొనఁగఁ
గాంచనమనేకర్థికామయూఖంబులు, గంపసాలికలపై గంతు లిడఁగఁ
శ్రీ. గుమిలు నర్తింపు బయ్యెదఁగొంగుమాఁగ, పోటిచేసెన్నచామరపుచ్చుకొనుచు
జీవితేశ్వరు రుక్మిణి జేర నరిగి, వేడ్క లిగునొత్త మెల్లన వివఁ బొడఁగ.

భాగవతము, స్కం 10 పూర్వ పద్య 1685.

— దిగ్విమోహము. —

శ్రీ. కరకమలారుణకాంతిఁ గన్వపుఁద్రాడు, వనదంపునునుదీన జగిది మెఱయఁ
గగ్గిమమునోరజ్జ వాళర్చింపుఁ బాలిండ్లు, వీడ్వకి యుండొంటికివీకనొత్తఁ
గుచకుంభములమీఁదికొంకుచాఁగఁ జిక్కు, నడుచుచోరావగుల్మయలుపడఁగఁ
బొడమినచెటుటతో జల్పారు నెమ్మాయ, మంచుపైపడినపద్మంబుఁజెగడఁ
శ్రీ. గొను నులియంగఁ గంకణకర్మణన మెసఁగ, దుఱుములిగివీడఁ గర్ణికాఁద్యుతులు
మెఱయ

బాలునంకింపిపాడెకి పాటవల్లన, దరువులిగునొత్తఁ జెరుగింతిదరువఁజొచ్చె.

భాగవతము, స్కం పూర్వ. 10 పద్య 355.

— సపతులకయ్యము. —

శ్రీ. ఒట్టు నమి యన్న నొట్టు నమి యంచు, నేమేమియనిననేమేమియనుచు
గానగజే యన్నఁ గానగజే యంచు, నింకేల యనిన నింకేల యనుచు
చోకి చోనే యన్నఁచోకి చోనే యంచు, నా నంటి వనిన నొకనంటి వనుచు
తొలుపకు మిది యొక్కమిఱుకు మిది యుచు, నీమెత యనిన నీమెతయనుచు

గీ. అది మనకి నామింపుటావచ్చు దనిన, అది మనకి నామింపుటావచ్చుననిన
 పట్టెయ దెనారంబతో, అనిన మరంత, అయ్యియుండువిలుమన్న విలువకక పెట్టరాదన.

కళాపూర్ణోదయము, ఆ * చద్య 191.

—♦ సప్తమీ భావము. ♦—

ఆ సామ్య లియ్య వచ్చు సామ్యుండమివచ్చు, నియ్యరాని ప్రాణమియ్యవచ్చు
 దనను విధుని వేటెత్తుచి చేతికి నిచ్చి, తాళవక మెయ్యెట్టి వానికైన. 2720

గీ. నాతి యంతకుమున్నె * నాసామియ్యరామ్య, తమ్యును చాచామిలాది కున్నె
 యిదియంతకు మున్నె * వారివిచ్చుటయున్నె, ... కదిదీక్ష * గ్రుమ్మకున్నె
 రివాసే యంతకుమున్నె * రిమాణకొగిటజేరి, పారావరధ్యులతో * విలువ కున్నె
 చాచుంతకుమున్నె * కొరి వైకొన నెది, తియ్యకయెడలెత్తు * లియ్య కున్నె
 గీ. మున్నె యిది చాల సిద్ధుచే * నన్నుగాని, విధుడు వగిజేసి చవడక * ప్రిద్రోపి
 చేరి గాదీసి యందంద * చేయివేసి, కొచ్చు నటమున్నె తాదిద్దక * యున్నె.

రథకానాంశ్యము, ఆ 1.

కా. ఏమీమీ వెలుపింతలేకను నిదా * పూలవ తిట్లాడనే

యా పుట ల్విని మంచి దంచనియేకేయాధూర్త గోపాలడుక

రామా యట్లనెకాని మంచిదని మేలయెన్ మతేమయినా

భావారత్నము తాను గూడి నుకమై * వర్ణిల్లనం జాలలే.

2721

గీ. ముచెనో నాచేతి మణితంబు లన్నియుం, బలకనేర్చిననాటి * మంతరింపు
 తేలియదా నాచేతి దేశ్యంపుగుజరాతి, వితమెటింగిననాటి * కేడుకొల్లు
 యెగచెనో నాచేతి * నిలయంత్రగాత్రంబు, లభ్యసించిననాటి * యెగకు పెల్ల
 వెడలెనో నాచేతి * వెడవిల్లుకాస్త్రంబు, లెలుంగలూనిననాటి * తిరుగములుగు
 గీ. గణనసేయదొ మరుసామ్యకవనములకు, దాను నాచేతి * విడివెట్టింపు వెల్లు
 చులు గని కేరి నవ్వ దళబృరమురాతి, లాలనకపోంగి యిచ్చు డి * గాలతొంగి.

గీ. నిచ్చకువచ్చుము చేదార్లు * నెలతతాను, గోరి నామిండుజేసెనాకామిండు
 ముక్కువచ్చులుమానకమును వె చిరుదు, చిచ్చుట కెదిర్చికాట్లాడ * వచ్చినకులు
 వెనుకటికెగొవ్వుముందలక * చిగుతురుము ... , కేయనానాడుచాచెంత * కేయవింత
 తాను చెంచిన పొట్టెంకతనుచెంత, చన్నుండుసామ్య మాయెనో * చిన్నిచిలు క.

గీ. తురుకుట్టెంత తానింత * తానెయింత, చేడులాదివ నేనెంత * యెంత
 ప్రసవాచివతో బంతినిలిచియొన, తోయవాచిననెయింత * మేలు గలుగో. 2721

- గీ. వారిజానాని నాపక * వారివెంట, ననుచ గోరింత రైవను * మనమలేదు
నందుఁ దెనుపగఁగిని మనఁమందు కట్టు, లొంటిరదనీయఁ దిని * యుంటిఁగాని.
- ఆ. కట్టెఁ బేరుతున్నకున్న కుమ్మరబూచి, తోపిరా బలుంచుఁజొచ్చఁ జెలియ
దానివేలుదీసి * దానికన్నుపొడిచి, నలుల కేనియకున్న * నగునె చిలుక. 273తి
- ఆ. తగరుకొండమీఁదఁ * దాఁకఁగోరినదారి, వెదికవచ్చుఁ దెలియ * కింతి పరిక
వెంతమీనువచ్చి * యెంతమీనునుమింగె, గాని క్షుణ్ణి నెట్లఁగంతమోచు, 2734
- సీ. ఆకుకవిత్వంబుఁజల్లలేనే నగా, చిత్త్రచుండముల్ * కెయవలక
గోటిచేతకు పిశఁమూటిలేనే నరా, గొంక రాల్ గడఁగించ వలక
పదిపొలిరాగముల్ * వాచిలేనే నరా, పితిపొచ్చ వల్లంబుఁజెల్లెవలక
అలవాఁగ్గిలేవచ్చు * లాడిలేనే నగా, నదిసంబల నంటి * ననువలక
- గీ. వింతవింతగఁగలదిన * యంతవింతయి, లోమ్యకానిదునోభావ * మెఱుంగవలక
యేమిశేదవిన్నంపె * గుంతిపేటి, నన్నుఁడవానినాకో * చిన్నిచిలుక.
- గీ. కానిపదరకు మిఁకమీఁద * దానిమోను, గవఁగన్నులొరివి * కట్టిపెట్టి
లిలకములకూలనఁకాలఁ * ద్దేవక, ర కకున్ననాచేది * రాధగాదు. 273తి

స్థాన పద్య త్రి.

- తా. అంగనుఖంబు దుర్లభము * లలయఁ బొందుమందు మేనికన్
రంగు నుపొవఁగంబు నుకరింబుగఁ బ్రాయము ముట్టివచ్చు న
ధ్యంగన మాచరించుటకు * వర్ణింపఁబగు నున్యవారిఁ జే
యంగడు నొప్పు వాల్లు గడియల్ జలకంబు యథావిధిఁ జే.
- గీ. పుల్లనిగ్మలతోయఁముల నొండె నుద్బోదకముల నొండెను బ్రయత్నమునఁజేయ
తావంబు వలయఁ బ్రాశితహ్నునమానఁ జేసి, తొమ్మిది చిల్లలఁబోరగు చున్న
యేవ్యాంబు పట్టుకొని మ్రోను కుచి యగు, సంతియ కాదు నాఁహ్నయనంబు
కొవంబు బలమొ దుఁకన్యస్త్రహళంబును దేజంబు రూపు కాఁకతియును కృతము
- గీ. నాయు రభివృద్ధియను గల్గకవంత మీఁది, సంధ్య నారాధనము చేసికొనినొగర్చి
యగ్ని దేవు నుపాసించుటర్హునిధము, నిజకలారూరహర్తక * నిరతులకును

చారుచక్ర, పద్య 8, 10.

- క. నీకు నిత్యచంద్రి మొదలంగఁ, బులమలా పట్టింది ఘృతములు సంగమమన్
జెలువొప్పఁ దూసి కడు ని, స్మరహృదయమోడ వదికనధ్యల నవదన్.

శ్రీమదాచార్యుని పద్యములు, కొంత భాగములు
అనుబంధములు చేయించి కలపబడినవి. 1713
గీ. పద్మవాసానికలంకం పద్మరసాలం, బద్ధులందరినూ రక్షింపమిహం
తెల్లది తెల్లతెల్లలు, తెలుసుకట్టు, తెల్లుటకు సంకలకుడు పట్టెఁ బడవు.
క. అపరంజయ పద్మకలంకం, మరకమణిపాత్రగణం నుడెల బుద్ధుల.
కరుణకుల పాపము శశి, ధరుణ దయ్యం బాక్కలయ్యెఁ బాగింపబడు.
గీ. అమృత ద సోపమం నైవ కన్యవి యాచ, వాల వాచనము జంకాల మయ్య
మోడు లచ్చు నిండు మందెంక మడుపులు, హరితెల్లునగల్గు నుడువులయ్యె
గల్పరంజయ యుద్ధంకవచ్చి వట్టంగఁ జాలు, అంద కర్మరంజకకమలయ్యె
గరుడ పద్మల చాయఁ గల పచ్చ గండవి, కూరలు నైవ బాంకమర్మలయ్యె
గీ. శ్రీలక్ష్మణ బద్ధుల తీరంబు లులంబడెన్, మారితలులబ్ధివేదనలుబోలెఁడె
వినుల కాలోదనంబునైకతల్లినూపు, వాన్య ధారా పరీవాహ వాంకమలము
క. అదరణ్యముతో పభింక వాన్యవిహంగుల అంద కర్మర
జీవ పశువిధులంబుగ కలసి పరస్పర భావనంబులం
తెదలు లక్ష్మిమి నిడఁగి సంసారము ల్పడయించి రక్షిత
ర్షాచర వాచ చంద్ర కిరణంబులం బోలెడు వాయువాన్యముల. 1714
గీ. నేలించి గోటి జలంగం, వాన్యక జంబీర దపమంతో నూనెముతో
వాచం చిచ్చిన కిటిము, వాన్యలయము లచ్చుల మునుఁ కల అంజనము. 1715
క. అమృత మహామృతముగ న, వామన మహామృతముగఁ గలంక వాన్యక
వాన్యములుకఁ జేసిన, తెలుసుముల మనములం బ్రకటింపఁ జేయె.
గీ. అరకు మధురక వాన్యదమంజరి రొంపు లదిగ మంజుల
విడికిన పరిచయాల లనిఁ జేసె ముగియితి ననంబులం
లది గోనఁ జేయ వాచారపు పద్మముడెదది లింజ అంజనము
మనది కంకణముగఁ విక్రీలి నడుక వాచయోగియు.
గీ. మిమె గలపుల్ల తెలుగుతో మిళిర మెన, యాననపుల్ల చనియొచ్చి రాధరమనఁ
వాన్యమిహాన్యములదాఁడియ్యెదమఁ, దొంగవానలెంకవాన్యకాంక్షలమంబు.
శ్రీవారదక్షిణ, అ. క. పద్మ 100-105.
గీ. పాపములం గొక్కలంబాది విధంబులొకఁ బద్మక
అరకులంబాది వాకలం సంకరం బాద్మలనాడి, బద్ధులం
జీవకలికలంబాది మలులంబాద్మనఁ జెప్పలంబద్ధులం
అరకులంబాది పరిశ్రమలం కన్యవిద్యయై లిండెంటులు.

సీ. విగ్రహములను బోధించు వానినా, సత్సత్వమును కలగల గారి
 లెగిరిజంజము వలన కలగియున్న వానినా, కలగిరివచ్చు నీతియులు గారి
 యాదుంబులను బోధించు వానినా, సమోహమును మోక్షములు గారి
 క్షేమపుంజములను బోధించు వానినా, సమోహముల కీతియులు గారి

గీ. యంచుచునుండుములంబులను, మునునొనరించు నీతికలగిరివచ్చు
 రుదుల భుజియించి వాని కళగిరివచ్చు, వానినా మునునొనరించుములంబులను.

కై మినిభారము, ఆ 8 వద్య 100—104.

సీ. కాకపాకంబులకు వచ్చులు వచ్చునీతియింకలె గలకలంబులు కలగిరి
 నలివేగ మిడుండు మోక్షముమాట్టి, మేలంబు కలగిరివచ్చుకలగిరివచ్చు
 గలమావచ్చురుచిలోను కలగిరివచ్చునాడును, కలగిరివచ్చు నీతికలగిరివచ్చు
 వారగింపుడు మోక్షంబును మోక్షంబును, వారగింపుడు మోక్షంబును

గీ. నలరువోడులువచ్చుండువచ్చుండుగలకల, నలరువచ్చునాడు మోక్షంబు
 వోవచ్చునాడును మునునొనరించు, వారగింపుడు మునునొనరించు.

పారిజాతాదిహరణము, ఆ 2 వద్య 12

సీ. కలవంటకములు బూతలను దేవతలను చావట్లు ముండెంగ బూతలను
 కలవంటకములు నుకెయలు కలగిరివచ్చుటలు, నుకెయలు నుకెయలు
 పొంగరింబులు నుకెయలు నుకెయలు వేరులుకలగిరి లలికలు కలగిరి
 కలగిరి గోస్తనీతికలగిరికలగిరి, కలగిరి కలగిరి కలగిరి కలగిరి

గీ. కేసెయలు కలగిరి మోక్షంబునాడునాడు, వారగింపుడు కలగిరి
 వారగిరి మోక్షంబునాడునాడునాడు, మోక్షంబు మోక్షంబు కలగిరి కలగిరి

కలగిరివచ్చునాడునాడు, ఆ 7 వద్య 81.

సీ. ఒకకొన్నింటియందునుకలగిరి వరుగులు, ఒకకొన్నింటియందును
 లొకకొన్నింటియందును, ఒకకొన్నింటియందును, లొకకొన్నింటియందును
 లొకకొన్నింటియందును, ఒకకొన్నింటియందును, ఒకకొన్నింటియందును
 ఒకకొన్నింటియందును, ఒకకొన్నింటియందును, ఒకకొన్నింటియందును

గీ. ఒకకొన్నింటియందును, ఒకకొన్నింటియందును, ఒకకొన్నింటియందును
 ఒకకొన్నింటియందును, ఒకకొన్నింటియందును, ఒకకొన్నింటియందును

యూరంగములు వచ్చునీతికలగిరి, వచ్చునీతికలగిరి వచ్చునీతికలగిరి.

పొంతురింగమావచ్చునాడు, ఆ 4 వద్య 184

క. చందన కుసుమాశోభనము మంగళిని నమః పోతంగి యంగిసామ్రాజ్యం
బంధుబంధులను నీవను మందులవి నానాదేవి యుత్తరీంద్రులచే 2790

సీ. బహుబల కౌంఠము యంబులు తలదెట్ట, దివ్యులై రెడ్డిరి యెడ్య మెదల
కామలకౌంఠము యీలపు వెన్నలం, లాల్మరై రెడ్డిరి యీలపు మెదల
చేయించు కౌంఠము యెడ్యుల మెదల, గోచనపు రెడ్డిరి యీలపు మెదల
ధౌంఠము కౌంఠము యీలపు మెదల, పద్మనాభులై యీలపు మెదల

గీ. చక్రమాణికన్య నిర్మిత, చాళుక్యము, కామ భువనార చాటిలో నీరసార
చరపకేలాది చక్రమక యైవ్య గానం, నవీన మొద్దిరి కౌంఠము యందర్పములు.
యమలము మహా దేవియను, ఆ 2 పద్య 43—51.

సీ. జంమోదనంబులు యీలొద్దిరెంబులు, మునుచిరరూపముల యీలములును
నటుపారభాన్విక యీలములై కాకము, లనుచిర రసములు యీలములును
హితవాననానమయ్యిరములు భృతములు, జీర మునుపారములై యీలములును
నమధికరుచివిలాసములు పామనములు, నభరీకృతామృతోదములు దధులు

గీ. చక్రలు పొగడును బండ్లు యీలముల వేడ్క, వెలయ భుజియించి కపురంపువిడి
యమలము
జేకొని యహర్నిశంబు నాంకిర్వదింతు, రవనిమరు లట్లు రాజమాంబాధ్వరమున.
తారాకళాంకవిజయము, ఆ 5 పద్య 154.

సీ. గారెలు బూరెలు యీలంబుల చెంగ లిచ్చుంబులు మొదలైన యీలములును
నరసాన్నమును బాంబానమ్మునూచుకాక,ములు మొదలైనట్టిభోజ్యములును
పడిచెంబు లానవాల్ యీలంబులములు, నురసములై మొదలైనట్టిభోజ్యములును
బహువిధంబుల నొప్పు యీలంబులై తేరియల్, సిగరులు మొదలైనట్టిభోజ్యములును

గీ. నారకేళోజకంబు పాంబకము చల్ల, నీగు మొదలైన యట్టి పాంబకములును
నవగఁ జేరైనపంచకదాన్యములును, భూరములైవైనసీతులై యారగించె.
కవిరాజునొగంబనము, ఆ 5.

సీ. కాకనూపాపూప యీలస్పృహన్విత, భవశవర్ణ పరిసాధనంబు కౌంత
భృతనయోగుడనాంకిరేఖండాదిక, భుజితిమై దనరు పాంబకాయఁ గౌంత
మొనూలు కళహెడ్ది యెంతి మెరుంగాయ, మొనగిన బలుపుణిహారగౌంత
నారకంబుల దిగుపరిమాల్ మిథువాన, నలుచోని దభోద్ధకంబు గౌంత

గీ. నవమృతాష్టి మగల్గు కళామధుకొంత, తొలి కేవలమఖిలత్వం నూరిజనుల
నవమృతాదుల పున్నిష్ఠరాధువాల్లం, గలసి నాయకతలియభోగము భుజించె. 2794
వృసింహునిలాసము, ఆ 1.

చ. ఒకపరిమైన రాజనపుటోగిరమున్ మిరియించుగూరలం
గనగన లానవారుల గడుపుగమ్యనియ్యిని నిండినంటలున్
రసములు బాదనంబు మధుకరంపు కలంబులు మారుఁగాయలుం
బసగలభక్తితోఁ బడిఁడికల్లరమందునఁ జెట్టె నెంతయున్. 2795
మైరాసరాచరిత్రము, ఆ 3 వద్య 189.

మ. కలమాన్నంబులు పాయసంబులును కాకానీకముల్ గోఘృతం
బులు పచ్చళ్లుపదింకకాళిమధురాకృతాంబులుం జేరులున్
జలముల్ దేనియ లానవారు పెరుఁగుల్ * సంతుష్టిగా బంధుమం
దలితో బువ్వముగా భుజించిరి విశిష్టప్రీతి నా నంతురుల్. 2796
బ్రహ్మోత్తరఖండము, ఆ 3.

నీ. అనికంబు పంచమహామౌజ్జవరులగు, వ్రాహ్మణోత్తము లగ్రహంక్తి వేడ్కఁ
గూర్చుండి కమ్మని * కూరలు పచ్చళ్లు, పచ్చడచ్చరము లకప్పడము వడియ
మరచే చుట్టుక్కని * పరిమళించు ఘృతంబు, బూరలుమిరియపుంజారు పకన్.
పసన కడకొద్ది * ఫలములు బరమాన్న, మారుఁగాయలు రుచుకలారు పెరుఁగు
గీ. తనివిదిరఁగ భుజించుచితములములు, నేయంచుయభేచ్ఛవివారింపఁజేయించుండు
చేర్చివెలయంగ పడగిసో*జేతగుల, నాధరిత్రీశ్వరోత్తంనుఁడద్యుతముగ.
కవిచకోరచంద్రోదయము, ఆ 4.

నీ. పిల్లల్లు మట్టెలు * వ్రేళ్లగట్టెలు కార్ల, ఘణఘణం ఘణఘణం * ఘణల మొరయ
గాజాలు కడియముల్ * కంకణంబులు కేల, రుణరుణం రుణరుణం * రుణల మొరయఁ
గటిమాత్రములఘంటికలు మధ్యసీమల, ధణధణం ధణధణం * ధణల మొరయఁ
బాజాలు కమ్మలు * పయిబావిజితల్, కణకణం కణకణం * కణల మొరయఁ

గీ. బూజ్యచారుపరసభక్ష్యభోజ్యరేవ్య, చోష్యపానీయమధురపశున్నప్రక్షూర్ణ
పాత్రపాస్తాంబుజాతలై * పరగు భామి, నీజనంబులు పంక్తులకవోజ మెఱసి.
శకుంతలాపరిణయము, ఘ. వేం. ఆ 1.

—* తాంబూలము. *

నీ. విడివ మై దొడ్డచిక్కెగము నై పర్వరాధ్ధప్రమాణము పార్వితఁడనము గలిగి
యజ్ఞులచ్చాయ మై * యొత్తి నతరువాయి, శశమాంపఖండంబు * చందమగుచు

సోగ రిండుకయ రేత క మిగులంగఁ దీపైన, క్రమకంబు ; నొట్టనై కమ్మనంటి
దళ మెక్కి పంపిన క తాంబూలదళమలా, కాలోపలంబులు క గాల్చి పడియఁ
గి. గట్టివటవంటి చూర్ణంబుగా నొనర్చి, భుక్తి మండర నాలుగు క భోజనోత్త
రమున రెండు నునటమీఁదఁక రాత్రి యాఱు, మాడ్లు తాంబూల మొప్పారుక మంత్రియచ్చ.
సీ. పోకకు మాఁటిచొక్కనఁ బల్లములు గూర్చి, తగుఁ జేయ రేపటికతమ్రులములా
నాలుగు నైదును క నోలివకొలది మ, భ్యాహ్ను విశిధినికసమయములను (?)
కాఁకు పథ్యమారేపకకడతమ్మలములతో, దొలిఁదొలిసొక రెంటఁకలయవలయు
నంతంత నెక్కించి క యటమీఁదఁ జేయుర, మ్రులములయందుఁ గఁప్పరముమేలు
గి. తొడిమెయను దుదయును బుచ్చి క నడిమియీనె, లేక తడియైత్తి మడఁచిన క
యాఁకు రెన్న

ప్రథమరసమును రెండవఁరసము నుమిసి, యంతమీఁదటిరప మాను క టమృతపేప.
క. తాంబూలదళములకు నై, జం బయ్యెను గుగము భేదక క్తియు గఁఫై
త్రింబులఁ జెటుచుటయునుగం, పంబు మొగంబునకునొనఁగఁదాఁజాలుటయున్.
క. పూగమువకు నీగములాపై, త్రాగమముం జెటుచుటయును క నాకలి మృదురీ
లాగతిఁ బుట్టించుటయును, వేగమె చాపంబు నణఁచుకవిత్వాణంబున్. 2802
పీ. లఘుకారి క్రిమిదోప క విఘటనసంధాయి, దీపననిర్దోప క దీప్తికరము
పాషాణచూర్ణంబు క పైత్ర్యవారఘ్నంబు, శంఖచూర్ణము పైత్ర్యకైత్ర్యవారము
చిప్పలనున్నంబు క శ్లేష్మంబు పారెయించు, గుల్లనున్నము వారకగుణముఁ జెటుచుఁ
దెలివిచ్చుఁ జాల ముత్రియపునున్నము చూర్ణ, వర్ణ రూపయభ్రునకు క రాధకంబు
గి. సత్త్రిమాలంబునను రోగకపటల ముండు, నగ్రిమది పాపములకెల్లఁనాలయంబు
నడిమియీనియ బుద్ధివికాశకరము, వీనివర్తించి తగఁజేయు క వీడియంబు. 2803
శ. వదన వికాస సౌరభ విశవర్ధనకారి లనన్మదాపహం
బుదరవిశేష సాఖ్యకర క మద్ధతదోపబలప్రహారిప
మృదజనకంబు తమ్మలము క మానవరీ పరిభోగవేళలన్
మదనపుసర్వపీకరణ క మంత్రీము తుల్యమె దాని కెద్దియొన్. 2804
గి. క్షీరభోజియైయభ్రుదువేగిరముతోడఁ, తమ్మలముఁగొన్నఁ గున్యమాకతవినకింబు(?)
గడియతోఁగొన్న మేహంబుకగురునాల, గడియతోఁగొన్న మూత్రకోగంబునొంది.
సీ. ఒప్పునిగంధంబు క నొందకున్కియకాదు, మొగమునఁగల రోగకములను జెటుచుఁ
త్తదరసకంబాయఁ క తెందిదంతములు ముప్పొప్పునట్లుగఁ జేయుకమదరకుద్దిఁ

గలిగించుఁ గర్పరఃకలితతాంబూలంబు, కళహరైత్యంబు ♦ కాయ భేది
 రక్షైత్యహరంబు ♦ రతి గోశ్యమునాసి, కాగదసంక్షయ ♦ కారణంబు
 గీ. కన్నులకుతైత్యమొనరిం గుంగంఁమునకు, మగురరుచిఁజేయుఁబొందించుమంగళములు
 బగ్గులుగుజిహ్వచేడ బిట్టెదప్పియైన, రిమ్మలబడుఁ గప్పురముతోడితమ్మలమాన.
 ఆ. యీయము రక్షైత్యగతి చెట్టే ధ్రువ పాండు, రోగ మక్షిగదముఁగొమ్మునొప్పి
 కడుపునొప్పి గ్రహణి ♦ క్షయ కాస గలిగిన, వారు తమ్మలమ్మ ♦ వలదు చేయ.

చారుచర్య, పద్య 47—55.

చ. కలికి వరాటరా జపుడు ♦ గప్పుర పీడెము వెట్టె నచ్చుచు
 న్నలు నడపంబు వానికి ఫణిబాధర వల్లి బళాంతరంబునన్
 బలితపుఁ దేలు మొనమునఁ ♦ బన్ని యతం దది నూచి భీతిఁ ద
 మ్ముల విల నై చిన న్నిగిరి ♦ మూఁగిన రాజకుమారు లందఱున్. 2808

శృంగారవైషణ్యము, ఆ 8 పద్య 141.

చ. చికిరికిరిచినచ్చరవిఁచెక్కడపుంబని కీలుఁ జల్కతో
 రకమగుపైఁడియొకువదళరంబున నుంచిన వండుటాకు రి
 చ్చుకపు టాయారము లెలయ ♦ సత్యకరంబునఁ బూని వేడ్క నొ
 క్కొకమడు పొయ్య నిచ్చుచు మృదూక్తుల నిట్లనియె న్మరారికిన్. 2809

చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 82.

చ. తిన్నగఁ దెల్లనాకుఁగడఁజేఱఁగఁ జీలిచి క్రొత్త గోరునన్
 నున్నము రాచి చుట్టి నును ♦ చుట్టకదల్ తగుపాటిఁ ద్రుంచి తా
 వెన్నెలరాచరాబరణి ♦ విదుగ్గిమరక్తిను నిక్కువక్కలా
 కన్నె యొసంగె నన్వలి మొఁగంబయి రాట్టవిపాణిపాణికిన్. 2810

బహులాశ్వచరిత్రము, ఆ 4.

ఉ. నున్నపుఁగాయకతైరయుఁ ♦ బొక్కడకొల్తును వక్క లాకులు
 న్వన్నెగకాలవల్లిక లఁవంగము లాదిగఁ గూర్చి వేర్చుతోఁ
 జెన్నగు బొట్టెవేవకుండు ♦ చేరికగా నడపంబుఁ చాల్పితా
 నన్నరపాలుఁ దేగెఁ దనఁతయందుఁ దగ న్మృరిపెంబు దేఱఁగన్. 2811

షట్పక్వవర్తిచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 85.

గీ. కుందనపుమిహి బెల్ల నంకదండరత్న, సంకలితలీల గాగ్గిలి విఁప్తార మైన
 యడపముననున్నకపురంబుఁటాకుమడుపు, లందుకొనియిచ్చెనువిచంఁద్రుఁడవనిపులకు
 కావల్యాపరిణయము, ఆ 22.

గీ. పండుటాకులకర్పూరం భావములను, చొక్కపూసట్టి మాత్రిక మునుచు
గూర్చి మడుపులపూజతోడి భోజనభామి, నీరమణి యతనినిచ్చె భోజనముతోడ.

గయోపాఖ్యానము, ఆ 1.

సీ. పనిమోద మెనంగంగజనబాహితములంబు, గొని చెంతనిలుచుండితిమరుమిగుల
దనగళంబువడిది భగవంతుని సాటి యటంచు, గొండము ల్లావించి భక్తముకములను
తనకక్షముల కిది భయంబులు తుల్యమై, పంచుకొను తమలకాహుల వొగి(?)
దలలఁద్రుంచుచునీనియలు దీసి గువచ్చచ్చి, ముక్తామణిచూడ్చుము వెలయు నిడి
గీ. చంద్రకలవంగముల్ భాలఁ జెట్టి, దిట్టతనమునఁ గట్టిగాఁ భట్టిమట్టు
లేనిచ్చిమ వొసంగెను భేదంబులక, లోదప నల్లఁ జి నతనికి భోజనమును.

రంభానలకూబరవిలాసము, ఆ 5.

— భక్తి గంగాదీకము. —

ఉ. కంపనలీలమై ననదుఁ గొ నపియాడఁ గువచ్చుచుంబు న
ర్తింప లలాటరేఖచెమఱింపఁగ హారలతాగుచ్ఛముల్
తుంపెన లాడఁ గంకణమృదుధ్వని తాళగతిం జెలంగఁగా
పంపెఁగనూనె యంటె నొక భండ్రవిభానన కంపవైకిన్. 2815

ఉ. తామరదోయిలోఁ దగిలి భాఁటెడు తేలులఁ బోలఁ తెన్నెలు
లేవులుఁ జేతుల వ్విడిచి విప్పి విడిచి నభాంకురంబులం
గోమలలీల దుప్పి తెలి గొజ్జఁగిని చెడఁజల్లి చల్ల గం
ధానులకంబు వెట్టె నొక భండ్రవిభానన కంపవైకిన్. 2816

మ. చెలువ ల్లోందలు పేమకుంధములతోఁ భేదనొసంగ వ్విని
ర్మలదోహృదయదుల్ఱు వెలింపారీయఁ బోరంబై నచన్ద్రయిసం
దోలయ శ్వేతలి జాఱ నిక్కి యరమే నొయ్యారమై వారిఁగా
జలకం బాచ్చె లతాంగి యోర్తు యదువంశ స్వామికే శ్వేదుకన్. 2817

పారిజాతాచరణము, ఆ 2 పద్య 9, 10, 11.

చ. తలు లరనిక్కఁ బూఁతనెఱి భావయచిక్క నపాంగ మాలికల్
మెలుఁగులు గొక్క నూరుపుల భేరిమిఁదేలులు చొక్క హారముల్
కులుచలు దొక్క ముంగురులు గ్రొంజెమటం బద నెక్క వేయపుం
కుల యొక్క చేదిబగ్గతీపతికిన్ శిరసంట్ట వేదుకన్. 2818

- సీ. భక్తిమతంబులచిత్తులు * వాదవేయనింక, శ్రమమతంబులచిత్తులు వాయనమున
 బృగ్గులకుచంబులు లుక్కించుచేయనఁ బృగ్గులకుచుకాకకాళం బటంచుఁ
 గరఁగెఁబో పరతిలకం బన నున్నేహ, కలనఁ గొలుచు పరతిలక మదుమఁ
 గదు మొరయంప వేళకటకంబులనకొరయఁ, గటకముల్ కుభరత్నంగరిమనము
 గీ. తెలి చులుకుఁగడించుచుఁబడికిగోళ్ళపొగనుసోఁకులఁగల్గునించుచుమెఱుంగు
 ముంగుడులు గూడమర్చుచుముడికిదార్చి, మజ్జనపువేళ లెడవేలముమీచయనుడు.
 గీ. సింహగతిమీలు పనురాజుఁచెంత నొక్క, తోయభువేణిపాదముల్ ముడిచిమెట్లు
 పెట్టి నొకకన్య పొస్త ముత్పింపవచ్చె, సెలభవనంబునవఁబ్రజోఁచువముమెఱయ.
 చ. పరియభోషకవేళఁగరఁభావితమంధికురింగభృన్మణి
 పత్రిములు నిర్దర్శిమముఖానముఁ గన్గొని నీరు పంచి య
 య్యతివలు సిగ్గునం గనలిఁయావ్యము పంచిన నూరివఁడె న
 ప్రతివరసంజ్ఞ రత్నపరిపాకము లిట్టివి గావె భావజిన్. 2822
- మ. ఘనచాంపేయకవాసనావివశభృంఁగక్రేణిఁ జేపట్టి చ
 ల్లింపూఁడేనియ చల్లి తేర్చు మధువేళాలక్ష్మియోనాఁగ సో
 గణెంబులంబుగినునె నిగ్గునడలంఁగాఁ బ్రేమయిన్ దువ్వ సే
 ద్వున గంధామలకంబువెట్టె నొకయంఁభోజాక్షి భూజానికిన్. 2823
- చ. కరముల నుజ్జ్వలాభినవ * గైరికకుంభము లంటగూర్చి పు
 మ్మరములు కంకణప్రకరఁసంభ్రమ మొప్పఁగ పంచి రాజకుం
 జరువకుఁ గుంభిసీభరణ * సమృదధికారికిఁ బద్మినీపరం
 పర పరమానురాగమున * మజ్జన మార్చె బయోగ్యులంబునన్. 2824
- వసుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 75—80.
- సీ. కంకణగోమేధికచ్చాయ దోలుదోల్తఁ, డేలునూనియినిగ్గు * నీటునెఱుపఁ
 దరళవత్తోజమంక్తాధారబడిబడి, జాళువాలించెల * జాలుపలుపఁ
 గనునీయనిశ్వాస * కందళం బెడనెడ, సురటిపటునిసగాలి * పొగనుడలుపఁ
 దరుజారుణాంగుళి * కిరణముల్ పయిపయి, జెంగల్వఁతేకుల * చేరుచెఱువ
 గీ. మున్నగా వాత్మశృంగారముతె లతాంగి, మంగళస్నానవిభవసాఁమగ్నిఁగూర్చ
 గమ్మనలిసావలపులుఁగునివృత్తించు, కమ్మజవ్యాధిఁ దలయంఁటెఁగలికియొకతె.
 వసుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 108.
- క. చెలువకు సంపెంగనూనెం, దల యంఁటె నుగంధవాసిఁతములగు చూర్ణం
 బుల నలుఁగు బెట్టె గంధా, మలకం బిడి చమురు నిగిజె * మజ్జన మార్చెన్.

చ. చెక్కి మెటుంగుఁబావడలఁచేఁ దడి యార్చెను భూపవాసనల్
దలకొలిపెన్ బ్రహ్మసవదళలంకృతి మీఱఁగ వేఱువేఱుమె
చ్చులరసికీలుగంటుబడఁ పూర్ణమువేర్లుదొంగొప్పు మూఁడుమూ
లలదిగొప్పు పెక్కుగఁకుల నిల్లిపెం బయమాటు వచ్చుచున్. 2827

ప్రభావతీప్రద్యుమ్నము, ఆ 4 పద్య 129, 130.

సీ, తలయంటె నొకచానఁ కలికిగోరులదువ్వయగులఁ దేనియల నోలార్చెననఁగ
లేమయొక్కతె గంధలేపంబు మై నూన్చె, నెలరేకఁ బొదువుడింకిదీర మనఁగ
నలకలవోర్తు గంధామలకము నించె, నిరులచెన్నెలఁ గదికియించె ననఁగ
జలకింబుఁ గావించె ఁ నల కండుగళయోర్తు, కంతుకటారిపుఁకల్కడిగ ననఁగ
గీ. మేనితిడియొత్తె నపు డోర్తుఁమీననయన, కనకపుత్రికకొకవన్నెఁయనిచెననఁగ
నవదుకూలంబునందిచ్చెనాతియొకతె, క్రొమ్మెటుంగునవెలిమొగుఁగ్గూర్చెననఁగ.
నుదవీణావరిణయము, ఆ 5 పద్య 139.

మ. వలయవ్రాతము పైకిఁబ్రోచి పదము ఁ ల్యాటంబుగా నూడి లే
జిలుఁగుం బయ్యెదకొంగుఁ జెక్కి యలఁలఁ ఁ జేమార్చుచు న్నమగ్నియై
బెరుగుంగొను గరు ల్పరింపఁగ సరుఁల్పింపిల్ల గూయం దమిం
దలయంటెం జెలి యోర్తు వేడ్కననఁగంటం బొక్కురాచూలికిన్. 2829

చ. కలన నొకర్తు బంగరపు ఁ గిన్నియఁ జందన మూది విక్రయఁగాఁ
గలయఁగఁ బెన్నెలు ల్పలిమి ఁ గందము పైఁజిలికించి గోరుము
క్కుల దిగదువ్వ చేఁ దిడిచి ఁ కొమలియోర్తుకరాంబుబద్వయీ
లలితనువర్ణకంకణకంఠ్యుని వీసులవిందు సేయఁగన్. 2830

మ. తగుకుప్పయ్యెద జాఱఁ జమ్మఁగవచ్చెంత న్నించుదారీమ కు
చ్చెల కొంగు ల్పదియించి రంబుగలఁ జేసేఁగొంద అందీ నొడత
కలయన్వేషధువున నూర్పు లడరంఁగా వేడ్కతో నొక్కవె
చ్చలి కంసాంతకనూలికిన్ జలకమాఁర్చెన్ గాంగతోయంబులన్. 2831

క. కడకొంగు ముడిచి తలపానడ యొకచెలి చుట్టై నొక్క ఁ వనిత తనువునం
దడియొత్తెఁ జఱవదువ్వుటి, కడఁతియొకతె యెనఁగె నానృపాలాగ్గినికిన్.

ఉ. పిక్కులతొంగి కైయొనఁగె ఁ నొక్కవధూటి కిరిటిపచ్చతా
నూక్కులిట్టెట్టె నొకఁముద్దియ కుంచియచ్చె చె వెండుకల్

చిక్కెడగించె నొక్కకంఠికుచ తొయ్యియొత్తు జానువా
చక్కనిబెజ్జపున బరణిసంధుల భూషణుగొల్పె మెల్పునన్.

2832

సీ. కుటుంబకచంబులు ధూడఁగూడఁగరుద్ద, యొజ్జపుగా సిగవైచె ధోవతము
వలెబలంబుల కడఁగఁపుఁబూవులెగ్గులు, చుట్టె జాట్టగ నొక్కఁనూనగంధి
జీవరత్నంబులు చెక్కిన సంపెంగ, మొగ్గతాయెతు లొక్కఁముదిరచేర్చె
బన్నీటఁ బడవై నఁదైగోవకస్తూరి, లిలక మొయ్యన నొక్కఁతెజన దీర్చె
సీ. వెలఁది యొక్కతెకుంకుమకలపమలఁచె, దరుణియొక్కతెగొంఠినురదీపివరఁ
మగున యొక్కతె జలుఁగుధూమ్రమంబుఁ జిలికె, నుడద యొక్కతె నునుసాగఁ
యొంటె లిడియె.

క. చెలి యొకతె చచ్చుచట్రెల్, బలసిన దిదుమెలికెసరికఁపనివైతానీ
చలువయొజ్జఁబట్టఁదొడిగెన్, నలరెళగలి నొకతె కడకఁకలుముడివైచెన్. 2835
సీ. రమణి యొక్కతె పీతాంబరపుఁగుకాయె, బెట్టెదంతంబుడబ్బచేఁబెట్టెనొక్క
చెలి నెఱుల్ చక్కఁగాఁద్రోఁచెఁబలనయొత్తు, కేలనవరంధగొలునులుఁగీలుకొలిపె.
క. నీలంపుమేను మాత్రపు, చాలకమంగవయుఁ బుష్పఁబాగపుఁరేపల్
గ్రోరెడి చొక్కపుఁదుమ్రెడ, తాళియ నొకలేమ పేరెడ న్నెలకొలిపెన్.
సీ. కట్టికమ్మోక్షుల ల్పముఁజూ యనంగ, నొకతె గొల్పనఁ గైదండఁయొనంగ లేచి
నిలుచుటయుఁ దైఁటచెఱఁగులకజలుఁగుచంద్ర, కావినచ్చడమరనికొకఁటై నొకతె
క. షీరివాఙ్మని మంగల నొక, యలివయుఁ చా మంచినలుపుఁటద్దము నిలిపెన్
లతమాన యొకతె యాదన, పలినుతునకుఁ గప్పరంపుఁబాగా లొనఁగెన్.

చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 148—150.

సీ. చెలువ చున్నేచినఁకయలరుసంపెంగలేక, వానుము గలి నోర్తుఁనూచె యంటె
గలిక యొక్కతె మరుఁకైదుపుఁజల్లికూఁకటిగింజ లిడంగలి యంటె
గనవలంగరు కలాఁకను జాచా వట్టిండు, పగిది నొక్కతె మేనఁబనుపుఁ బూసె
వెలఁదీప పాడునఁ నిలిపి నీ రాద్యుల, గున నొక్కలేమ ముజ్జన మొనర్చె
సీ. వెలమిఁగుముదిసిమా రాద్యులవలసిజలుఁగు, జంద్రికలఁజేర్చుగలి నోర్తుఁచలువలొనఁగ
గలికేపురి నెమ్మిదిదుసాగఁకఁబలులునిపురు, చెలువుననొకత్తుపెన్నెఱుఁల్పిక్కువుచ్చె.
క. తెలిగదునెలపులుఁగుంటిలు, కలుపొడలన్ మేఁతమరపఁకగా వదుమం గొ
న్నెలమొలక నిలిపెనో యనఁ, చిలకము కపురమున నొకతె యీర్చెన్ తెలికెన్.

చంద్రభానుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 163, 164.

సీ. సాలభాగమున వశబాగిలపాపటబుట్టు, తగవతగవకన్నని తాండవించి
గరవతోజముల బంకగారు గాజులు రత్న, కంకణములు గజులగల్లు మనగఁ
జెనుటచే జాతిన త చికిలి కన్నురిబుట్టు, ఘనుఘనుమృతావలఁ త గుమ్మరింప
మెఱుంగారు కవ్వలు త మృదుకపోలములపై, భరభర త్కంఠులఁదళుకులొత్తఁ
గీ. గొప్పముడి పిడ నుడుట ముంకగురులుగూడ, గుబ్బుచవదోయివారముఁకల్లునిసియాడ
నీటువగమీఱ వన్నెకాఁనికి మిటారి, దమక పెడనంటసంఁదెఁగఁతలెల మంటె.
గీ. చెండగలిచిన మెఱుంగు పాఁలిండ్లతోడ, పీరములు చూచవచ్చుజంఁబీరములను
జించి సారస్య మంతయు త పంచినట్లు, నిమ్మచండగనంబుల త నెలఁత యంటె.
మ. తరుచీరత్నము బాల కైతకదళోదంచన్న భాగ్యంబులన్
గురులన్ మెల్లనఁజీటి పాయ లిడి చిత్తుల్ పాయఁగాఁబ్రాముదున్
గరపంకేరువారత్నకంకణ ఝుఁకత్కారంబు తోరంబుగా
వర గంధామలకంబుఁ జెట్టెనునుఢాఁవారాఁ తొల్పుట్టికిన్. 2844

ఉ. జాఱుపంపుంటఁ జెక్కి లిగి త చన్దన నిక్కఁగ బాహుమూలకృం
గారదుమల్ వెలిం బోలియఁగా నగుమోము చెమర్చ రత్న కాం
చీరవముల్ నెలంగ నక్షిపేక మొనర్చె లతాంగి వానికిన్
మారునిమాటుసాగర కుఁమారునిఁ బట్టము గట్టెనో యనన్. 2845

సీ. పసమిందు మాదరఁపాక పోరువలచే, దడియారనొత్తి కుంఠలము లార్చి
సాంబ్రాణిధూపమాంవన వించి జవ్వాది, చే నంటుదును కుహుల్చిక్కు దీర్చి
అరవిరి విరిజాఁజివిరులు జాట్టిన జాఱు, నీగను జంటరుమాల త సాగనుపడిచి
తళుకువిచ్చలపునెత్తమ్మివూల బవంతి, పుట్టంబు హూయలుగాఁ త గట్టనిచ్చి
గీ. కవ్వకస్తరిచే దిలకమ్మదీర్చి, యుంటివజ్రంపుబాపిల త లుంగరాలు
చేసరాలును సరిపెరిలో త చిలుకతాలి, పంకజేక్షణ వాది కళంకరించె. 2846

తారాళకాంకవిజయము, ఆ 3 పద్య 8—13.

చ నడు మపియాడఁ జన్నగవ త బాట్టము పల్కుఁగ రత్న హారముల్
దడఁబడి దోలికాకలనఁ త దొక్కన వేణిచలింప నెమ్మొగం
బొడలను జెక్కుట్టములు త నొయ్యఁ జెమర్చఁగఁ గంకణంబు తే
ర్చడి రణ ముప్పతిల్ల నొక త భామ తలంటఁ గవీంద్రమాళికిన్. 2847
బిల్వజీయము, ఆ 3 పద్య 20.

ఉ. కంకణనిక్షణంబు ఘుఁకఁకులున ప్రాయఁ గపోలపాలిదా
టంకరుమ ద్వేలంగ నుడుకిటం జిలు చెమ్మట గగిన్మృ హారముల్

కుంకుమ గంధపు న్వలపు ♦ సుబ్బలపై నటియింప నొక్కడే

కాంకవిభాస్య భూపతి ♦ నంటె నుగంధపు నూనె నత్తటిన్.

2848

కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 5.

క. నంపంగినూనె యంటెన్, శంపాంగి కిరీటి కొకతె ♦ చనువోయి పినా

శింపం గీల్చడ కటి నటి, యింపన్ గిటకెటని కా నొకింత చలింపన్.

2849

క. కలక న్నని మణికంకణ, కలకన్తనినాద మెలయఁగా నొకతె పడిన్

దలఁ బామి చనిడి కొప్పెర, జలములు చెలు లంది యొసఁగజలకం బార్చెన్.

విజయవిలాసము, ఆ 3 వద్య 78, 80.

చ. కురు లరపిడ దివ్యమణికుండల రోయలు గండ భాగ భా

యురముల నోల లాడఁ గుచ్చలెల యుగంబున ఘర్మవాకనో

త్పరములు గూడ మధ్యమపథం బనియాడ ముదంబుతోడ జా

తురిఁ దగు నొక్క పోడ యలఁతోయ్యలికిన్ కిరసంటె నూనియన్.

2851

చందికాపరిణయము, ఆ 3 వద్య 15.

సీ. గురుకుచంబులఁ జెనఁగొన్న మోరావశుల్పయ్యెడవెలపడి ♦ బయలరాఁగ

నరచందమామతో ♦ సరివచ్చు నిటలంబు, వైఁ గుంతలంబులు ♦ పరుగులెత్త

దిటముచాలక గిటఁగిటమగు కాఁదీఁగ, యంబరావృతి నసికియాడుమంద

శ్రమిసముద్యాత్మనిశ్వాసానిలము తాఁగొన భృంగములు గుంపుఁగూడి చేరఁ

1. జెలఁగి నెమ్మొకమునఁజిలుఁచెమటలూరఁ, గలితకంకణఘృణఁత్రార్మమెనఁగ

మానవతియోర్తసంపెంగఁనూనెయం దె, నతిముచంబునఁబొంగియొయ్యతివకపుడు.

2. కపురంబుజన్వాది ♦ కమ్మకమైరి పూరి, ద్రయుఁగూర్చి నలుఁగిడె ♦ రమణియొకతె

గమ్మనవలచు చొక్కపు మంచిగంధంపు, టటకలిచెట్టె వాఁమాడ్చియొకతె

నలికాలకుఁడెచ్చి ♦ చలువరావలకపై, నిలిపె మక్కువతోడ ♦ లలనయొకతె

బొగారుదండెలఁ ♦ బన్నీరు దొరలించి, జలకమార్చెఁ గడంక ♦ నెలతయొకతె

3. జిలుఁగు దువ్వల్వ ♦ కెంగేల నలవరించి, కదిసి లడియొత్తె నొక్కపంకజదళాక్షి

వ్యాఁతచెఱఁగల చెంగావిఁపలువఁగట్ట, నిచ్చెనొకబాలికామణి ♦ యిందుముఖికి.

4. నలినదళాంతవృంత పవనంబులచేఁ దడియార్చి పెన్నెరు

ల్లయఁగ దువ్వయం గునుమఁగర్పముగాఁ జెలియోర్తకె శిశం

బలనఱుపం బయోజముఖి ♦ యాస్యము చూడఁగ నొప్పె నయ్యెడన్

అలితమిలిందబ్బంద పరిఁపక్షిత పుల్లసరోజమో యనన్.

2854

ఉ. పంకరహాసీకి న్నిటలభాగమునం గొవగోరఁ దిన్నఁగాఁ
గుంకుమ రేఖిందై నొక * కుంజరయాన నవోపచిత్త మీ
నాంకధనుర్విముక్త చరితాభిలషాంధళవేన హాసితా
లంకృతవిధిమాకుగమలమలమలమితలల చాయ్యుగన్.

క. ఉదురాబలింబవనకుఁ, గడఁకం గడకన్నులందుఁ ♦ గడ్డెలిమిదె న
యెడ్డ నొకడంతిచెలవల, శ్రమ చాతుర్ముఖ నాగు ♦ శబ్దించుంగన్. 2858

చ. పాలకు లమూల్యవిషయనిఁ ♦ భూషణ చేటికఁబెచ్చి యందులోఁ
గల మణిభూషణావసరము ♦ గన్వని కాంచనపద్మవస్త్రముం
జాలమగు లేమ మై సోబగుఁ ♦ జూచి నభిమణి మేని కాంతిలోఁ
దులగన వీనిభూషణతత్వము ల్విజ మంచు పచించి రయ్యెడన్.

క. తర్జముచోపేను జెలికొక, మన్నియ సఖి నీదు ముద్దు ♦ మోము సమమనం
గర్జతోకఁదెచ్చితి నీ, వర్జిత విజమాదుమనుదు ♦ వచియించుగతివ్. 2858

డి. అంగనయ్య పింటయిడె ♦ పంబుజలోచనయ్య రాజమా
లింగదు వేడ్క నం దునిచె ♦ లేమ యొకర్ నృపాలదత్త ర
త్నాంగద ముఖ్యభూషణము ♦ లందుకొనెం గలకంతయొర్నతె
చ్చెంగనకడ సురభద ♦ కిక్కిరలెలముఁ బెడిగివియన్.

చ. మునుముటారి గల్పించుఁగొండల హరిలత ల్నుడింపఁగాఁ
గలనివదంబునోడఁ గరకంకఁబును లొత్తరయంగఁ జాన్గ్ల మం
తలములు ఛాలభాగమునఁ జాండవమాడఁగ నంతసంబునో
నలిమలవేణియొద్దు కరకంపై న్నపాలక చక్రపతికి.

చ. గిరిగిరిఁ బేదకాసు వహఁకింపుచుఁ గన్తురి నల్లనెత్తెను
 త్కటకటకభవమల్పైలఁగఁ ♦ గామినియోర్తు శిశోరుహాంబులం
 దటకలిచెత్తె గందమున ♦ సంగనయోర్తు కటితజీవల
 త్కలుముగుచున్ రయంయన వృశాలకమాళికి సంలేసంబుగన్.

క. కైదంబయ్యులంగి నపుడొక, వైదలి నడవించి నలిగిభవనంబునకున్
వేదంబయ్యుల యొక్కతె, యాదరమున నవ్వసుంధారాధీశ్వరునిన్. ౫౭౭౭

చ. అనుపమరత్న సీతమాన ♦ వద్ధరణీవిభుమంచి యొక్క మా
విని మణిపూర్ణకుంభమలఁగించిన గొజ్జఁగిసీరుమంచి మ
జ్జవమొనరించె నొక్కనవఁపారసలొచన జిల్లాదువృట్టం
మహా దక్షిణ్యుత్తై బెన్నుతులు ♦ భూవనరాగిణిన్ రయంబునన్. 2868

క. జలవాన్యయొకతే జలంబుం, జలమలుగన్చె యొనగె నొకఁనతిగల్గెయిదెసి
గలకంతియొకతే కన్పెరి, తలకముఁ గొనగొర కిదిఁ జూరగ్రణికన్. 2864

వానపద్యైఃపరీయము, ప. 3. ఆ 5 పద్య 38—50.

సీ. చెక్కుటప్పనులకైఁ ♦ కమటబింద వూరకై, సమూరి తలకంబు ♦ గరంగిబాటఁ
గరకంబంబులు ♦ ఘట్టఘట్టని మ్రోయ, నలువంక వడిచి చెక్కులలుగాయ
స్తనభానమోర్వక ♦ పసుమవ్య నువ్వయ్యాడ, నిండు పాపాంబులొ ♦ నీడకడ
గచ్చివీడెప్రళయిల్లు ♦ గుబ్బుచువహంగ, బాహుమూలోజ్జ్వల ♦ పరిధిదేవంగఁ
గీ. గటితటంబు గీర్తిడ ♦ నటనమాడ, ఘనతరంగదైవ నిట్టూర్పు ♦ గాడ్చులోడఁ
దాగిగతులొచ్చ సంపెంగ ♦ తైలమంత్రై, దమక వెలవాటవారికి రాధాపథుటి.
గీ. చెలుల చెలునుగొనలేచి ♦ కలికియిడిన, పాదుకలుమెట్టి ర జనఃపార్థిమేణి
మేటిమగరాలముక్కులి ♦ పీటమీర, కొరీ కూర్చుండెమ్మన ♦ సుపనమునను.
క. లితుచువకొనికల్తఱి, లితుచరనంబిడియునధికఁకల్తఱిచేనొ

కొక్కటిగఁదిక్కడలింపుమఁ, బ్రకటితిఘననీలరేఖఁపాళంబందున్. 2867

క. కుంకుమునలుగిడి వాచెలి, పంకజదళ నేయి మేనఁభావములొనన్
తెంకగు ననురాగరసం, లింకఁగ చెలదీసి కళున ♦ కర్పించె ననన్. 2868

ర. గంపామలకము బెట్టెను, గం దేభనమానయాన ♦ గవి పరికరమల్
గంధరిమలంబె యియ్యంగ, గంధవత్తిధవున కపుడు ♦ గరిమెదలర్చున్. 2869

గీ. పసిడిసిండులచేమంచి ♦ పడఁతులెయ్య, జలకమాచ్చెను జెలువగొజ్జంగిసిట
రమణునకు రాధవిధనసాఁమ్రాజ్యమునకుఁ, జెలఁగిపట్టాభిషేకంబుఁజేసెనంగ.

సీ. కురులార్చెనొకలేమి ♦ మరటివొక్కతెవీన, పరిమళనూనఘాఁపములనుంచి
నిగవైచె నొకభాను ♦ నిగనిగతాయెతుల్, గీలించె జంటరుఁమూలుగట్టె
విరులచే నొకరాను ♦ విడలించి పన్నీట, పదనిచ్చి గోవజువ్యాదించువరె
బటమిచ్చె నొకచాన ♦ యటవిప్పె నలంగంగ, నీకతావులుగట్టె ♦ నెరిగట్టి

గీ. తిలకవతియొత్తు కమ్మరి ♦ తిలకమునిచె, గంధగజయానయొక్కతెఁగంధమలఁచె
తొడపుతొడవోర్త రత్నాలతొడవు లిడియె, కొరికినిబాల వయ్యలంకారవేళ.

రాధికాసాంత్యనము, ఆ 1.

చ. కురు లలికంబువై నెనయఁ ♦ గొంజెమటల్ జనియింప ముతైపున్
నరులు పెనంగులాడఁగఁ గుంచంబులు నర్తనసేయ నిష్టపున్
మురువున వాసికాగ్రమణి ♦ మోవి బిందులు బ్రొక్క నేర్పునన్
శిరనునఁ బై నుండు నొక ♦ శీతకరానన చంద్రమాలికన్. 2872

క. అనగా హూరుంధతులను, పులిగాను పులిద్రువును నుత్తరీకాంబులగు
బాను కొని లోయను నింపియు, ననునముగ ౨౬ తీసి రిరని * ౨౬ తీసిక బానున్. 2876
క. తడి యొత్తె నొక్క కోమలి, శవతి యొకని యిచ్చె పృథులఁపరిభాసంబులో
మృదుమేన నొక్క భామిని, కడకిం గిర్నూరయిట * ౨౬ తీసిక బానున్.

ఉ. కన్నులు రెండెకావు వడఁకన్నటి మొక్కటి యున్నదోగలే
యెన్నఁడుఁ జూడ మమ్ము యిక * నిందుకకాటకః : డెమ్మబంపె నా
పన్నుల దేవతాళిని * జంద్రకరీటు నమేర చూచికిన్
గన్నియ యొర్తు కన్నులను * గాటకఁ దీర్చును మోటిమొగ్గన్. 2877
మాన్తగ్రహవాహ్యము, ఆ రి.

సీ. కత్తూరియును పచ్చఁకర్నూరియును * జవ్వారియును మంచి * పందనయు
వన్నీటఁ బదనిచ్చి * పంకంబుగాఁ జేరి, యాంబుల నటకలి * యమః : పల్ల
గంగాజలంబులఁగలం మజ్జన మార్చి, పంచనాన్నం * పదనీరైరి
దివ్యాంబరంబుల * దేహంబు తడి యొత్తి, కురులు మన్ను దుర్బుతోళ్ళ దెవెట్టి
గీ. భాళధళ మగు బహు వృక్షఁబావాకనులు, పెను కడఁకరంబునఁగింప దుట
నొసల మృగమడలికంఁగ * పాసఁ దెట్టి, పేందుమణిపల్లెంబునుఁజేరి కెచ్చి.
దైత్యపురాణము, ఆ రి.

౮. నరులు పెనంగ లేకెమట * జాలుకొనింగఁ గురు ల్నివంగఁ గొర్
వ్యురు లురలంగఁ దైలుచెఱంగింపుగ నోరిపిలంగ గుల్లచ
స్మైరుగు లెఱంగఁ గొను జవఁమించు కేసంగ చగిల్ మెలంగఁగా
గురుకుచ యొర్తు దిల్లిదానఁకం నిల యందె నేకేకంబున్. 2878
యోమిషేష్టాశిలకావిలాసము, ఆ రి.

సీ. మాటికాటుకనీటు * మోటున్నాన్నుల, పొగదైవరేగింజిఁచూపు లొలయ
బలుకెంపు బాసబంధులు డాల్ మోయముచ్చి, నులుకుచంకలు మేలితఁకుటన్.
నునుబోటి చనుదోయి * నెన లేని బహువున, నలరి గొ నల్లఁనామ చుండ
పన్నంపుమేల్ బురుఁపారంగుచేరదై, ముత్తరుల్ సయలలో * నెల్ల మాడ
గీ. చుక్కతో గూడుచందురుఁసొబగు దెల్పు, ముర్తి యపుడేరుచుక్కల * ముంగురులను
జిందులాడంగ నేనఁబ్రాలో శిరముననిడి, యెలమిఁదలయం పెడఁకొక్కయిందువదన.

క. నలుఁగిడి మెయి నొక రమణీ, తిలకము జలకంబు లార్చె * తీరుగ నొక థా
పులుకలలోకి మిటారము, నులుకం చడియొత్తై ముద్దఁకుమ్మ వృపునకున్. 2879

- క. చెందిరపుం బిలకం బొక, మందగమన యిడె లలాటముధ్యంబున వా
నందమున నొక్క నుందిరి, యంద మమగ నెదుట నిల్వొట్టన్గము నిలిపెన్. 2850
కవిచకోరచందోర్చయము. ఆ 1.
- క. తలయందె నొక్క యలెమం, తల సంపెంగనూనె రఘువంశంసున కిందోర్చ
వలకచిత కనకమయ శను, వలయ యుండుగరవంబు ధ వలమగఁ జెలంగజే. 2851
- క. నిటలెటవిన్నుటనట, తుట్టిలాలక యగుచు నొక చకోరదృశ సము
త్పటహర్ష మెవఁగ గందపు, టటకలి వైతైం బ్రభాకరాస్వయమణికిన్. 2852
- చ. జలక మమర్చె నొక్క జలభారవిలోచన యొక్కనీలమం
తల తడియొత్తె భారవనంసం బిడె నొక్కనుభాకరాస్వ వి
చ్చలవిడి వైడిగద్దయ యొంసంగ వెలండుక యొర్తు పెన్నెఱుల్
మెలఁతె యొక్కర్తు దువ్వె నెలమిం గొనగోరుల రామమూర్తికిన్. 2853
- సీ. కనునీయవరత్నంబుచితకోటిరంబు, శిరమున ఘటియించెఁ ధ జెలవ యొకతె
వికసితమణిబద్ధంబుకరకుండలములు, పీనులఁ గీలించె ధ వెలఁది యొకతె
గొనలువన్నియమిటుంకవక కేయూరముల్, భుజములనెలకొల్పెఁబొలఁతియొకతె
రాణించు తెలితప్పుటాణిముతైపుఁజేరు, లరముననొనఁగూర్చెఁమదియొకతె
గీ. పీరవిజయాంకిమన్నెకుఁమారవిరుద, మైన ఘనగండ పెండేరంమంద మలరఁ
బాదములఁ బాదుకొల్పెను ధ బడఁతియొకతె, నిందుజేకురఘువంశంమండవనవ.
రామచంద్రోపాఖ్యానము, వా. వేం. ఆ 2 పద్య 119—122.
- చ. భిక్ యినుకై వివాదము మఁదహోర్జతి గర్జనఁ జక్కవాసు లూ
రక యనిఁ జేయఁ జెట్టి కొగిఁగారఁ దమ గూడులఁ దొక్కులాడు మా
డికిఁ జివకం గుచంబులు గఁడిందితనంబునఁ జింగు లాడఁ బా
యక యొక యింతి తేని తలఁయంఁటెను సంపఁగి నూనెతో రజిన్. 2855
- సీ. ముంగురుల్ చెదరిమోముననాడఁ దమ్మిపూ, వైవాదుబంధరఁపాలఁజెలువ
చిన్నవైసకంచెలఁ ధ బింపిప్పుగూయు చున్నవలఁబడ్డ జక్కవలఁజెలువఁ
గై నున్నకడియమల్ ధ గలుగల్గుమనిఁమోయ, నుమచాపమార్చిన్వంశములుఁజెలువఁ
జెక్కిలిదోయినిఁ ధ జెనుటాఱుగ శశి, శిలఫలకపార్జివంతులనుఁ జెలువఁ
గీ. జిన్నిముక్కెరముక్కునఁ ధ జిందులాడ, మేలివయ్యెదబాఱ ధమ్మిల్లమునాడ
లతితపంపక కునుమలైఁలంబుతోడఁ, జక్కఁగారాణితలయంఁటెఁనొక్కప్రాడ.
గీ. గమగమయటంఁకుఁదాపులుఁగ్రమ్మకొనఁగఁ, జెలఁగుకన్నారయంఁకునఁజిక్కనంబు
మెదిపి యాయుడయని నునుఁమేనొక్క, కలువకంటులమేల్పొంతిఁగలఁగులిడియె.

- క. పనితా పల్కటలు నలుగుల, పనితోగ్గనటందు పెండ్లి ♦ బడలితిగగ జే
కనలకయిపు డెటులనిలుతు, పని రాణికి నొక్క మగున ♦ యటకలి నిడియెన్.
- గీ. ఇరువురను వేటువేటుగ ♦ గరుడుసాల, లోకీవోడ్మొనిపోయి తొక్కులపసిండి
గడ్డియలనుంచి నరుగున ♦ రుద్దికుయల, గీరుదును వైగొజ్జగి ♦ వీరుజోసి. 2889
- నీ. నిడుచి పెన్నెలులను ♦ దడియొత్తై నొకయింతి, లోడలిమైగలలిపి ♦ మడిచెనొకతె
విడిలించి కీల్లంటువేవెనొక్కలంది, ముడియందుఁ బావ్వల ♦ మడిచెనొకతె
విలుపుటద్దమువ్రాల ♦ నిలిచెనొక్కపడంతి, తిలకఁబా మోమునఁ ♦ దీర్చెనొకతె
యత్తరుజవాడి ♦ నలఁచె నొక్కపడంతి, కొల్లగాఁ బన్నీరుఁ ♦ నభై నొకతె
- గీ. రమణులమేనఁ గీలించె ♦ పుమణి యొకతె, పూలనుకట్టిపించెను ♦ బాలఁతియొకతె
సింగపుండీటలను చేతె ♦ చెలియయొకతె, కుడువఁగా వైష్ణవత ట్టికొన్మయ్యుఁ.
- కవిజనచర్యోరచంద్రోపయము, ఆ 4 పద్య 101. - 711.
- ఉ. పంపెఁగమానె నంటి పెలుకచన్ బసవూనఁగ నల్ల వైట్టె మే
రెక్కింపుల నత్తు సొంపు దులకించుఁ బునుంగు చనుంగమం గుబా
లింప మెటుంగు ముంగురులు ♦ భేదెమటం బడ నై నటించ నై
లింపవధూసమాన యొక ♦ లేమి మురానురమర్మభేదికన్. 2891
- భద్రావరణియము, ఆ 4 పద్య 52.
- ఉ. అంతట నొక్క రాజముభి ♦ యంతిపురఁబున రాజనందమ
వ్వింతచొకాటపుంబమల ♦ పీఠికపై నివసించుఁ జేసి తా
సంతన మాతృ మపుటిల ♦ సంపదగె నూనియ నంటెఁ జెన్నెయిల్
కంతు గుణంబు లిట్టటు మెలింగకయుండఁగ మందుఁ బ్రామెనాన్. 2892
- ఉ. కోమలియొర్తు రానుతునొకమన్ మృదు సుందర మైన మేన గం
ధామలకంబు వెట్ట నొక ♦ యంగనయుం జతురోక్తి రూఢిగం
ధామలకంబు చేతనె నృపాత్మజా నేనభిషిక్తుఁ జేయుదున్
లేమరొ యందుఁ బల్కి యటులే వచరించె నమంచితంబుగన్. 2893
- ఉ. కుంతలమరొ నృపాత్మజానొకటం దడియార్చు గడంగి యొత్తై పీ
కుంతిని యొర్తు నేర్పుమెయి ♦ నద్దిన కొంగున నద్దకుండ న
త్యంతము సన్నపునవ్విచె ♦ మల్లనఁ జొప్పినకేల యామిని
కాంత ఘనాంతరంబునకుఁ ♦ గొముదిఁ బర్వంగఁ జేసినట్లుగన్. 2894
- నీ. ఒయ్యార మెలయంగఁవోరగానిగనైచి, పువ్వుపెక్కులుచుట్టెఁబాలఁతియొకతె
మొకుటఁ జెన్నుదలిర్చు ♦ గుదురుగాఁ గర్వణ, తిలకంబలపరిఁజెఁగఁగలికియొకతె

మెలపుతో మలపుతోఁ ♦ గలచందునెమ్మేనఁ, బొలపంబుగ నలందెవలఁదియొకతె
రతనంబుల హారంగు ♦ జనినాపుండుంబి, రవణమహా గయినేనెఁనువిదయొకతె
గీ. తలను భాగము మహాతాపాఁగిలున బుంగి, పచ్చపూపన్నల పూయిపానదోయి
చేదమలును మెలుగునై ♦ బారుఁబలికి, నకియలునరింపఁగ నొంగిఁగొకతెయొకతె.

రామరాయవిలాసము, ఆ 3 పద్య 143—148.

నీ. కురులు చిక్కులు తీరి ♦ క్రొత్త సంపెంగనూసెఁ, చలయం బెజలుకలకలికియొద్దు
పచ్చకపగ్గముచాయ ♦ పనుపున మేదించి, నలుఁ గిడె నెమ్మేనునాతి యొద్దు
మంచిగండపుఁ దాచి ♦ మించి గుమ్మొన, నటుకలి తల నిడె ♦ నతిప యొద్దు
బంగారు లిండలఁ ♦ బన్నురు నొస వచ్చి, జలకంబు లాడించెఁ ♦ జెలవ యొద్దు
గీ. నీరు ముమ్మలతలమట్టఁ నెలయఁదిగ్గి, తడిపుమమనిదీవిం చెఁ ♦ బడఁదియొద్దు
రతనమలపీట దొర విగిఁరాఁగ నెదుట, నిలిపె బంగరు పాపలునెలఁతయొద్దు.

రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 పద్య 72.

—♦ పురాలంకారము. ♦—

నీ. ఘనపారచంపన ♦ కలితజలంబుల, లలి మణివేడికలలుకువారు
దారాగిణోదర ♦ తారమా క్తికమలఁ, దెంపార మ్రుగ్ధులఁ ♦ టెట్టువారు
మణిమరీచులు నభో ♦ మణిదీధితులఁ గప్ప, నెలమిఁ గేతన తరుఁలెత్తువారు
నుకుమారపిప్పల ♦ చూతపల్లవములఁ, గడఁగి తోరణములు ♦ గట్టువారు
గీ. సౌధవాతాయనంబుల ♦ సరిసమెడవ, మంచి ధూపంబు లెలమి నశమర్చువారు
జారు మంగళ ధీర ఘోషములుచెలియ, మించిరూర్యమురొగినివాఁయించువారు.

భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 2582.

నీ. స్వర్ణపరిచ్ఛద ♦ స్వచ్ఛకుడ్యద్వార, లాలితగోపురా ♦ ట్టాలకంబు
ఫలపుష్పనుంజరి ♦ కలితరంభాస్తంభ, పూగపోతాదివిఁభూషితంబు
ఘనపారకస్తూతికాగంధజలబంధు, రాసిక్తవివణిమాఁర్ద్రాంచితంబు
మానితనవరత్న ♦ మయరంగవల్లివి, రాజిత ప్రతిగృహప్రాంగణంబు
గీ. కుభవదీజలకుంభసంఘోభిశంబు, తండులస్వర్ణలాజాక్షుఁతపగ్గనాన
పలఁదివాగ్రితకలితఁభ్రాజితంబు, నగుచు నర్చతోలంకృతఁమైనపురము 2౫8౪

భాగవతము, స్కం. 4 పద్య 815.

నీ. పన్నెది మెరుపుతో ♦ బహుసంఖ్యలకొలంది, చందగ్గిమార్యాకల్ప ♦ శతముతోడ
నాబర ఘోరచందఃపవనగంబు లెఁన్నెని, నధికాయమానరఁభ్రాజితోడ

నవరించి రింద్రరథత్వవితానములు పెక్కు, పుజ్యులు పరిభ్రామలులతోడ
నిలిపిరి చిరశేఖరిచాలు తమిమిలు, నతుల శేమాకృతిప్రతితోడఁ

గీ. గట్టి రగణితపుండరీకప్రజయు, రుసునెడ నాంధ్రమునంధరయలతోడ
వాసవపురస్థితాశేక, పస్తుమసీమఁ, జూచి నానందరిగఁ డింద్రమంద.

చ. పరిణతదీప్యగంధఫలభారవమృచ్చిఁ బంపరా
పరివృతకాయమానములఁ డపర్యుఁగావధిఁ జూచి నైపుంసం
బరిగొనివచ్చు రాజకుక ఁ పంతులచోప్పున నీర్పై నన్నెడ
వృందవిపణిప్రభూణముల ఁ భూరిహరిస్మణితోరణావళి.

2200

చ. పసిడిపరుంజాలన్ మెలఁగు ఁ బంగరుబొమ్మలఁ జూచుచేపరా
ప్రసవనుగంధులన్ భవజపంపరిఁ గీర్తిపవాహపీఠికా
న్లనరమెనంగ నెన్ను ననువీరపుకేందరిచాహుల్యోహునన్
లనడపివల్లికావృతఫలక్రముకందులు నాటెల్లెడన్.

2201

చ. హిమనలిలాభిసీక్తయును ఁ శేనుచటావృతయుం బులికరుం
కుమరనలిప్తయుం గుసుమ ఁ గుంభరయు న్నివధూఁధూమసిం
భ్రమింపింబంధమాణభి ఁ బద్మశిరోజయు నై యెనంగ భూ
రమణపురాధిదేవత హింరగ్మయదర్పణదీప్యమానయై.

2202

చనుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 85—87.

గీ. ఎక్కడఁజూచిన ఁ నిండెల్లెఁ బసిడిమండలు క్రొత్త మెనఁగిడి ఁ నిలుపువార
శేవంకఁ జూచిన ఁ హిమచారితోగంధ, సారించు కలయఁగిఁ డెల్లవార
లెచ్చటఁ జూచిన ఁ నెలమి గొడలఁ పట్టు, ప్రసంగబవ్యాపియుఁబూయువార
లేదిక్కుఁ జూచిన ఁ నింపుగా మణివేడి, కలు గమ్మగట్టారి ఁ నలుకువార

గీ. ప్రేమఁ గప్రంపు ముగ్ధలు ఁ పెట్టువారు, కలువడంబులు మేల్కట్టుగట్టువారు
చచ్చతోరణములు సొందు ఁ పటమవారు, నైరహోరాత్రసంధ్రమంబలరజనులు.

కథాపూర్ణోదయము, ఆ 7 పద్య 58.

గీ. కమనీయతపనీయ ఁ కలశాన్వితము భవ్య, గారుత్మతద్వారతోరణంబు
ఘనగంధలేలభాజనదీపికావృత, మురుతరాగరుఘాఢ ఁ మరుచిరంబు
యంత్రోపాంచాలితావ్యజనానిలమనోజ్ఞ, మతిచిత్ర పటవితా ఁ నైకవధు
ఘనపాదకదళికాకలితహీరస్తంభ, మలఘగంధ రజస్వమాహితంబు

గీ. కుక్షిభారంకవర్ణితాః సుచిరంబు, మహిశవర్ణిభిర్బహుభాగవారికారి
కాయలామృతాశ్చిరః కాయమూః, మనుజులమనః స్పృహర్హపిః సముదాహితః,
రజయంపిసంజానయ, -- 3.

గీ. చంద్రకాలాంతరఃప్రతిభృత మరణ తమనిలోఁ బోఁకృపనభయ
వాగుల్పశ్చ, వాసనానూనల-పిఠి, రాసవగానినిమః వ్యాసరంగా
కాయుగా నాసమాఘాయత మృత్యు, లోకానికి రాత్రివత్ప్రవృజంబు
సగురుభూషోద్ధ భూమికజలభరో, నియ నబిష్టపవచంబికి గణంబు

గీ. రాజవింబానాకరః కాయమాన, రత్నకర్పితమంగళాః రాత్రికంబు
సగుమః దనరాజః దత్తురాఘంబరంబు, రాజరాకకు ముదమునః జేజివీ.
వాసవజ్యోపరిణయము, ప. పి. ఆ 5 చద్య 85.

గీ. చంద్రకాలాంతరఃప్రతిభృత మరణ తమనిలోఁ బోఁకృపనభయ
వాగుల్పశ్చ, వాసనానూనల-పిఠి, రాసవగానినిమః వ్యాసరంగా
కాయుగా నాసమాఘాయత మృత్యు, లోకానికి రాత్రివత్ప్రవృజంబు
సగురుభూషోద్ధ భూమికజలభరో, నియ నబిష్టపవచంబికి గణంబు

గీ. ద్యుజనటమచిత్రవర్ణంపువలువగాఁగఁ, దోరణస్తంభములు పెనుదోడలుగాఁగఁ
మెట్టునమ్ములు పదములు యిట్టు గాఁగఁ, నలరిపురలక్ష్మిమిక్కిలిఁజెలువుఁగాంచె.
పద్మినీపరిణయము, ఆ 5 చద్య 10.

గీ. కస్తూరి చన్నిటఁగలయంపి చల్లించి, గోడలు జవ్వాజితోడ నదికి
ముగ్గులు కట్టాణిఁముత్తయంబులఁ జెట్టి, గజాలతోడఁ దిన్నియలు పైచి
దండైన భగదంపుఁగంబు ల్పాటించి, తెల్లకొవ్వకులఁ బంపింపు వేసి
తోరంపుఁ బన్నులఁ దోరణంబులు గట్టి, రతనంపు దివ్యలు జతమచటిచి

గీ. కలయ బంగరు పని మేలుకట్టు కట్టి, వాడవాడలహంబట్టు యడగ రెత్తి
తావుల మెటుంగుఁ గుటువేళ్ళకడములు కట్టి, వీడుక నేసి రెలమి నొప్పటి వారు.
రసికజనమనోరంజనము, ఆ 4 చద్య 81.

— స్వయంవరము. —

గీ. ఆఖరి దిగ్దేశ రాజాకర్షణక్రియా, మహనీయతర సిద్ధిమంత్ర విద్య
యాకార రేఖా సముభ్యుత్థి తానవ్య, సాధారణాశ్చర్యః జలగే వేల
సేవ్య హిర పూభా తూర విద్యుల, వారి బింబిత నిజస్వచ్ఛ కాంతి
పంకల్పభవ దూతసద్భూత కర్ణాకల్ప, కర్ణార పౌర భాగత మదాది

గీ. బహు విరోధ మున పరిభాషల్ల వాగర్, మల్ల సంగ్రామ ఖరిలికామండలాయ
మాన వానా పరిష్కారముహితగాత్రి, మనుజపతిపుత్రియాస్థానమునకువచ్చె.
మహాసర్వధర. చతుర్వర్ణం బొప్పగినానపురసలుభయపాపియ్యలంబాదుమన్ రాఁ
జతురంత స్త్రైగయానంస్థ యయి తెరుణి యాస్థానముం జొచ్చి వచ్చెన్
శతపత్తాగ్రిక రాష్ట్రోచ్చలితధవళకుక్కుమరాశీమరాళి
కృత లీలా లావ్య రేణికినలయిత కలాశేలనం బొప్పు మొనన్. 2909

సీ. చవ్వదచ్చలఁ గిన్ను ఁ తినిఁ దోవగఁ జూచి, పరమాద్భుతంబాత్మభాదుకొల్పి
సక లాంగకంబాలు ఁ జాదుకొంబులకించి, చే యొకిందుక యొత్తిఁచిత్త మిడిచి
కదియ వాసా శి ఖాఁగిమునఁ దర్దని మోపి, మూర్ధంబు గంపితంబుగ నొనర్చి
కడతొప్పలారయంగఁగనుఁదమ్ములరిమోడ్చి, బొమవోయియొక్కింతఁబాడవుసేసి
గీ. లలన పొందర్య రేఖా విలసనమునకు. నిచ్చ మెచ్చని రా జొక్కఁడేం నరిది
యమ్మహాస్థానమున నున్నయభిల వార్ధి, వలయరాశేష మేదిసిఁవ్యయందు.
శృంగారనైపథము, ఆ 5 పద్య 5. 8, 9.

ఉ. మానితలీల నల్లన విహవము డిడ్డి విమాత్తు రత్న సో
పాన పరింపరా నరిణి ఁ ధారతి హస్తము లల నూడి పం
చానన మధ్య కాంచనమయంబగు మంచక మెక్కి చేర్చె న
మృగనవ వాఙ్మ కంఠమున ఁ మంగళ నవ్య మహాక దామమన్. 3001
శృంగారనైపథము, ఆ 6 పద్య 3.

సీ. గురు భూప సంస్కృత్యాగురుభూమ తతి దిబ్బు, ఖంబుల కలకరేఖలను దీర్చె
ఘనమృద చందన గంధమువృజాంబుసిక్తియు, స్వర కంగరాగ విశ్రుతమ మొనంగె
వృత్తి నైజయంత సంకల్పతి నైజయంతిక, ద్రివిధి జిత్ర పరిధాన విధి నెఱపె
మణివల్లకికృష్ణాద్వణవల్లికారుతుల్, గృహదేవతల కర్ణ ఁ గీతి గణపె
గీ. భోజకన్యాస్వయంవరాద్భుతమహాత్మ, వాభిరూపప్రసాధనాద్ధృఢితాపరి
మృత్త సత్వర నగర వాఙ్మీజనవర్, చార లీలా విడంబన ఁ సరణిఁ దోఁప. 3002
ఇందుమతిపరిాయము, ము. స్థ. ఆ 5 పద్య 8.

సీ. కన్య నవ్యలపునఁ ఁ గలయు నిజం బని, యొక రాజనందనుం ఁ దుబ్బు బొణఁగె
మీనాక్షి గొంతుకఁ మెచ్చునన్ననియొక్క, వసుధేంద్రగురుఁడొగిఁపటలఁ గాంచెఁ
గుంభకుచద్వయఁగూడు నన్నని యొక్క, యినకుమారుఁడుమదిఁ నెవఁగఁ బూసె
నిలమామగ్ధమ నన్నుఁ ఁ జేపట్టు నని యొక్క, తువలయాభీకుఁడుత్సవముఁజేందె

గీ. కాకనాగంధవతీరాంతఃకళయ యు, నముల కల్పను కాకనై ♦ కొమరు మిగలు
కతనఁ గుర లాధిపతు లతిపదుకు నురుగు, నగులవైభవయునులునైయలనుబంతి.
మొదటిపరిణయము, ఆ 4 పద్య 110.

—♦ వ్యూహ కేకము. ♦—

పీ. ప్రియం ములకు ♦ వివిధమంత్రింబుల, నో నాడ పద్వి ♦ మైము పంపు
తులఁ పసికొని రాజు ♦ వోడ్కొని యేని యావిమతిహింస నుగించి గోర
నాలంకరి ముస ♦ విభీరామ ద్రోణ పాం, నాలిం పద్మామహా ♦ ముస సుస
మాసీతఁ గావించి ♦ యగ్నిముఖము నీసి, కొని హోమరంత్రా ♦ వ మోక్ష
గీ. సంహార కుభవేక ♦ యగుడు శంఖ. శక్తిమం దానవస్మరశంఖ మెత్తి
వృధివి కథిపతి వసు వసి ♦ నీతి నావృ, నామగుని నో ♦ వృధిం కే నగిప.
భూతము. కాంతి. ఆ 1 పద్య 374.

ఆ. మంత్ర సంయుతంబు ♦ మంత్ర నిబద్ధమై, కాల మంగు హేమ ♦ పట్ట ముమర
జుల జటాంకు కపిల ♦ శక్తిండు దగుభగ్గు, పగివి నపుడు రామభద్రుఁ డొప్పె.
ఆ. మహిత పద్మరాగ ♦ నుజికిరీటముఁ దాల్చి, యువయదర్శనమండలంపి నూర్చ
యనఁగ బోలి వెల ప్రియదర్శనయన్మాధ్వి, మూర్తివైభవసృజితాడ మెరంగ.
భాస్కరామా యణము, యుష్మ. పద్య 2853, 2858.

క. పట్టముఁ గట్టిరి యావృత్త, గట్టిర పద్మదురు యువంధినిశీకిన్
వెట్టవ లిప్తియొసంగెన, పట్టనా మునుగు నాము ♦ పర్వతంకుగన్.

క. సంగీతపూజితమును రుది, పంకితకతిమండలంబు ♦ నారాశి నుధా
రాడము నగుశంఖము ముని, మండలవిధుఁ దెల్పి యిచ్చె ♦ మనుజేంద్రునకున్.

గీ. అగుమంతుండు నమ్మునియనురుతిం ద్రి, హాసమేగంబు గాఁ దగుఁడేవవెట్టి
జుల లభావ నోయేకపల్కి జాల. హాసంసద నశిషేక ♦ మాచరించి. 3009

గీ. శిఖరవిద్వలిగంగాంబువిస్తరుహి, పానీయా నుచ. విద్వలనైవో మిగలనాని
తాము నారీతిఁ బొల్పుచుండమున ప్న, లోయభావనానైవో వివోధింబుడు

క. కులగురు వైన పవీర్యుఁడు, జల మావృత్తచేల నంది ♦ జలనిధిచేలా
వలయితమహి శేలుము వీ, వలభుమతీ యనుచుఁ జేసె ♦ నభిషేకంబున్. 3041

క. రాజోకరుఁడు రాజానకున్, రాజితరుగఁ దాల్చెఁ బాండుఁడరచ్చత్రంబున్
రాజితఁడె కాక యేనిక, శాశనె యని కొల్వవచ్చు ♦ రాజో యనఁగన్,

క. అరిగి పరివీర్యతకపు, జనపాలనకాలకీర్తి * చంద్రిక లుఁగా

నునుజేకవృత్తి లిట్టిలు నృపు, రసయువకుం బామనములు * దాల్చి పీఠిక. 3013

క. మేదురచంద్రవనాశీ, ర్వాదంబులఁ బుణ్యగాఢ * నాదముల మహా

వాదిత్రినాదముల జను, నాదంబులఁ దగియు బగము * నాదమయంబై. 3014

నుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 173—180.

సీ. కనఁ గల్గె నేటికై * నను రాము ననుచుఁ గౌ, నల్యాదిజనము లుత్సాహ మొంద
రాము నేకీర్తి యాఁపించుచు మిథుఁ గారి, మని కనిపొందు దీపన లాసంగఁ
దమరు నేసిన నుద్యోగములు నేడు కలెంచె, చని పౌరు లుత్సవమున మెలంగ
నకలదే కాధినాథులు గానక లెచ్చి, మునికకలితహస్తంబై భద్రంబు

గీ. భరతలక్ష్మణకరుణ్మృతపవనశయ, భానుబాంగదహంబవత్సృమిభిషగ్గు
లుచితమగునూపగములు సేయుచునుగొలువ, రాముఁడవృద్ధుఁడట్రాక్ష * రాముఁడెక్కి.

సీ. కమనీయరత్నోర్వికృతిలఁ బూవి పితృశని, చందనాంగురఁ బయ్యె * సాగుండు
మైవచ్చుల తాళిమోటు మొల్కల గగు, రాటుఁ గంచుక మానె * రత్నగర్భ
విమగెంపుఁ బతకంబు * గనిపించ నుదీర్చి, కాచేల రై మించె * గగనలక్ష్మి
విమలకోకచూత్తి * కమలఁతో దగురుఁగెం, బట్టుబుట్టముఁ గట్టె * బహువనాళి

గీ. కుంభికుంభాగ్రశోణమృత్యుంకుసుంబు, దంతుచివజగిహారముల్ * చాల్చెదికలు
సీతతోఁగూడి సరిలేని * చెలుప్ర పూని, శిరఃపూర్ణమి వట్టాభిషిక్తుఁడైన.

ఉత్తరరామాదాయము, ఆ 1 పద్య 135, 136.

సీ. చాదంతి తమకాంతి * వంపత్తి నెన జెంది, యలరారుచున్న శా * భాదికములు
పనదంపు నునుగెంపు * ప్రవిమలచ్ఛాయలు, మహిమ తో * క్షణముందిరములు
మిన్నంది చెన్నంది * మిలమిలల్ విరిగొత్తె, చారంబులేని హా * కారతరణులు
సరిలేని నెఱిఁ బూని * నిరుప మాకారులై, భాసిల్లు చున్నట్టి * పారజనులు

గీ. మంజుల పగిభ నొప్పెడు * మాత్రికముల, రంగవల్లిక లయ గృ * హంగణములు
తోరమా చూతవల్లవ * తోరణముల, చేత సలరాఁ నవ్వర * క్రేమ మపుడు. 3017

గీ. అట్టితటి నుత్త మాత్త ము * లైన మాను, లమిత గుణిలు లైన రు * ధ్మధిపతులు
నేడ్రఁ జనురెంచియందండు * విశ్రమించి, యున్నగురుఁ దంక * నమ్మదింతునొంచి.

క. వట్టాభిషిక్తుఁ జేసెను, బట్ట యిది యనుచు రామ * భద్రునిండు నవ్వం

గట్టె నొక కంకణము చే, కట్టా యని కైకనోరు * కట్టువదంగన్. 3019

నిగ్గవనవిచిత్రరామాదాయము, ఆ 1.

—♦ సంకల్పము. ♦—

- సీ. పలుగూటలు లోపిర ♦ నిలువంబడినానీ, పంకి పంజాలతోడ ♦ నుండ లోన
మువ్వులు పెండ్లిదిగి ♦ కెట్టి వన్నివారి, కందు పంజాలతోడ ♦ గాల్గలజాల
విహంగుల నిలువగి ♦ గలవిచ్చివారి, రాగంబులతోడ ♦ రాజలంగ
ఒకచివ నూతన ♦ పి పి వచ్చు దా, పిత్తడి చెంబుల ♦ హత్తి యుండఁ
- గీ. బట్టు బట్టు నాన్మిడులట్టి గావ, గులును మడిగుడ్డ లొంగ గో ♦ నులలితముగ
మృత్యుకా క్షుగం ధాగ ♦ రాగములు, నెలయనొక పంతులములరుచుండె.
- క. పలువంబడక రమంబడి, నిలపి మని నమ్మినారు ♦ నెలమల బలుది
పైలపై మలయను చెన్నన, నిలబడి గోహలంబు ♦ నింగి న్మయైన్. 3021
- గీ. మొదటి తెగవారి కలహంబులొనవెంగునాం, గలవి లేనిది కెండవలమువారి
కంత మట్టాడు లవలం బొట్టాడు లలరెం, పలువం బడకుండువారికి విస్తరులెటొ.
- కుమారవృసింహము, ఆ 2.

—♦ రాజముస్తాబు. ♦—

- సీ. అమంజిన్ని చాటుల చక్కతర రీను, దండైన మణికిరీటంబుం చాల్చి
మగమారింబుల తెగల నిగి న్నిగల్, తగు లొందు నరచట్టు ♦ విగిరి దొడిగి
పట్టు దట్టమిందఁ ♦ ప మించు మైగొప్ప, వన్నెకెంపుల రుమింపంకి చెక్కి
కుదురుగా హంబుమంజికోర్కె ముత్తెంబులు, గట్టి నగొప్ప చాకట్లు పెట్టి
- గీ. వేల్పు రేరాల ముక్కలచెక్కవముగఁ, బొందుపఱచిన యుంగంకమ్ములుధరించి
పంతువైతానిసాలువులో ♦ వైని వైచి, వింత కైచేసె నాధరాకాంతుఁ డెల్లమి.
- మట్టుకనర్తిచరిత్రము, ఆ 6 పద్య 77.
- సీ. సొగసైన సిరిపావులజాట్టి కస్తూరిబొట్టు, చాల్చి నెమ్మేనఁజంకిదన మలంది
మెఱపువైఖరి పసఁమించు బంగరుమురీ, రంగునిద్దానివృత్తిటంగి దొడిగి
మొలదట్టిగట్టిచేతులను దానత్రై, కళ డెల్పు నవరంజి ♦ కంకణములు
రాజిణముత్తయి ♦ రతనంపుబటువు లం, గుభులపైఁ బలువందకుముల వెలంగ
- గీ. వంద మగు మొగమాల్ మసఁకులందుమీద, మెలుపొంబట్టుకాలారుకూలుపైని
రంగు వాణంగమిగులహాళిరంగు మెఱయ, నిండుగొలుపుండెగన్నులకపండువుగను.
- కవిచోరిచందోదయము, ఆ 1.

—♦ రాజు పురిపొలివేళము. ♦—

ఉ. లాజలు నగ్గరంబులు దళితకుడునుమంబులు మీదఁ బో నా
నా జయ నాదులై జమలు ♦ నల్లన మొగ్గకుఁ జేర్చుఁ జూడఁగా
రానిధానన ట్టహిత ♦ రత్న సమాజ విరాజమాన నీ
రాజన రాజిలో నెదురుఁగఁ గడు పంపున వచ్చి మోసలన్. 3025

క. భీకరతరఁజేరి ఘం,టా రాజు. త్యాగ భోగములు కలఁగ న
స్తోత్ర శ్రీకాశేకా, నీకంబులు లలిసి కొలువ ♦ విజ పురి నాచ్చెన్. 3026

బాష్పవరా మాయగాము, చాల. పద్య 34, 35.

పీ. ఆమలంబు లగు వసుంధరంగ బలంబులు, పరమ మంచి నల్లదలఁ గొలంప
మౌద్యంబులై నిహావాద్య రసంబులు, మ్రోయ మాగధ గాతములు కలంగ
పంది బృందములు కైవాదులు క్షాంతిఁగఁ, పీరి పుర్యస్త్రీలుకల విచిఁగఁ
గంకల రుణములుతార్జము లెల్లలేఁగ, రమణులు వింబామధరములు వీవఁ
గీ. గతికి కన్నులు వారకాంఠలు పండి, పుష్పింబుల రత్నదీపములు నించి
విందు వేళ్లు నివాసించునిజుంబులు, పుష్ప పుష్పములఁ బ్రజేశించెనప్పటి.
పావశ్చంద్రావళ్యానము, కంకి అ పీరి పద్య 237.

పీ. ఉప వనీ రమ మాయతోత్పతక్కునుమ రా, పైతలంబున ♦ సేన రీడఁగఁ
బ్రాకారలక్ష్మి పంజ్రపు కాల తగుకుచేఁ, దిన మేన మంచిగంధంబుఁ బూయ
భర్తగోపురచరఁత్పరావరద్విజ, శ్రీలో పల్కరింపె యాశీర్వదించ
రాజమార్గదిరత్న ♦ రత్న పౌధ శ్రీలు, గడు రక్తి కుంకుమ ♦ గాన్క సేయఁ
గీ. శ్రీ భూభృత్సరంపరలో ♦ కేతనాంకు, కాష్ట్ర జాపడ లూన ముక్తా శ్రీధామ
లలితరుది ధూత చంద్రకళంకలంక, రాజవమునఁ బ్రవేశించె ♦ రాజరాజా.
ఉత్తరరామాయణము, ఆ 1 పద్య 235.

ద్విపద. చోరలగ్రమునఁ కెత్తిచోరల మెలంగఁ, గరము పెల్లనభటోత్పరము కలంగ
గడలసాములు నల్లదలపర్తింప, పడగలశార్మక ♦ పడగమయింప
గములుగూడుకతుంగములపై నెక్కి, కొమరుల్రాయత్రురావంకొమరులునడువ
వంతుల నెక్కి మాంపంతులు మర్త, దండులపై మహోద్ధండత నలరఁ
బడిచెత్తులవారు ♦ బలశీ యిర్వంకఁ, బస నెసంగుచు బరాంబరు తొనరింపఁ
మరగనింభానముధూతప్రభూత, ధరణిపరాగంబు ♦ రవమని గప్ప
భోగంబు కుడుములు ♦ పెద్దబూరలును, వీరకాహళికులు ♦ విష్వగా మొఱయ

నాలవట్టములు ముఠత్యాలచెల్లులును, జాలువాయకగెలుఁ ♦ జానురంబులును
గొనియాడి గీలుదాఁకొన జెంబరాగ, వెనలేని ఒలకీవి ♦ యెనుగఁగేతెంచి
మణితేతనముల హేమనికేతనముల, గణికారములు ముఠత్యహరిమణుల
జవఘోటకముల ముఠత్యవహరికముల, నవగోరణముల ముఠత్యలహరిణముల
వనజాలకముల శీతలజాలకముల, భువనతానముల సుఠత్యవిహరిణముల
రాజమృదుల సీతగంధర్వదుర్గముల, వాజికాకల సుఠత్యహరికల
నసమసౌధముల దిశివ్యావహరికముల, ప్రసవవాటముల శుంభిత్కవాటముల
భద్రదాద్యముల శేషధ్యహరికముల, భూద్రవాద్యముల సుఠత్యహరికముల
శృపలహరికముల నిశ్చిద్రహరికముల, వివరిపక్షముల సుఠత్యహరికముల
శుక్రినినాదముల విశుక్రినినాదముల, శీతిసురావహరిక సుఠత్యహరికముల
వివిధవర్ణముల బిశివినాదముల, నవనభామముల యోజనాలహరికముల
వరిదనకముల శిశువర్ణముల, వరిదనకముల భాగ్యవర్ణముల
నవయంబుఁ గడుమనోహరికల నెలసి, లనరాదు లనరాజుదాని సాత్రెంచి
వందిమాగధులు వైశావముల నేయఁ, గ్రంధుగా వర్ణకీగము నర్చింపఁ
గలభారతాత్రుల ♦ గంధర్వపుటార,తులునించి పుణ్యతతుల నివారించ
నెలరాలమేడల ♦ నిలిచి వాడెంపు, చెలువలు ముఠత్యల ♦ నేనలు చల్లి
తొడలి సారగంధ ♦ త్రోవల రాచు, వడఁతు లీక్షింపుచు ♦ భరిభరి యనగ
నాగమోక్షముగ భారామనోక్షములు, మూగి యాశీర్వాదములు వొనరింప
నుడుగక నాగరు ♦ లడుగఁగిడుచుఁ, బొడఁగనభిభూత్యములుబిట్టుమొరయఁ
గొలుపుకూటముసాచ్చి ♦ కొంతనేపచటఁ, గొలుపుండి యెల్లలు ♦ గొబ్బునఁబనిచి.

సారంగధరచరిత్రము, ఆ 1.

—♦ రాజప్రతివందనము. ♦—

గీ. ఒక్క చే మ్రొక్కు వేడ్దొయి ♦ మ్రొక్కునొక్క, కరము సా మ్రొక్కుతలమొ
క్కు ♦ కన్న మ్రొక్కు
నుచితగతిమ్రొక్కిదృక్పాణిఁగనమూర్ధ,నియతిఁదగువారిఁగూర్చుండఁదయఁదలంచి.
బహుళాశ్వచరిత్రము, ఆ 1.

—♦ రాజదర్శనోత్సవము. ♦—

గీ. కలికి చూపులు రత్న ♦ కలికా కలాపంబు, గుబ్బువన్నలు హేమకుంభ విరతి
మొలుగుఁ జెక్కులు కొత్త మిధిమకుంబుదర్శనము, పాణి యుగ్రములఁగవల్లనములు

చెలది మండస్మితంబులు కమ్మ పువ్వులు, పలుకులొక్కటే కలకలములు
పరిపాట బోధ వింకములు లేనియతోల, తనుకాంతిహాలగంధంపుబనుపు
గీ. గాఢ సౌభాగ్య వివిధ మంగళ పదార్థ, వ్యములుగ్రంథపదుభావంబుతోడ
పార కాంతలు రాజకుమార దర్శనోత్సవంబున కేతంచుకమ్మయపుడు. 3031
శృంగారైదిగము, ఆరి పద్య 62.

నీ. కొలువలనై దోచుకొనిరులునాఁడెలుదొంగి, నొకనైగనులుతుంకపెసలుగునియ
హుకమణిమయతాటకరోహులు, గండభాగంబులగింతు లెడగ
స్ఫురితవిద్రుమనిభాంధరదంబుచిత్తోడ, పరహాసచంద్రిక కనక మాడ
నొండొంటితో రాయునుత్తంగకుచకుంభ, ములుమొగంబులకునుబుటమలెగయ
గీ. బడుగునడుములు వడకంగ కనడుగు లెడగ, రవళిన్నట్టెలు మణినూపురములు
మొరయఁ
బొలుచుకపబంధములుభుజంబులనటంపఁ, బయ్యెదలువీడియాడసంశ్రమముతోడ.
భాగవతము, స్కం. 10 ఉత్త. పద్య 687.

చ. చిలుకలకొల్కి కల్కి యొక కేడియ నాటక సాల మేడపై
నిలువన నాడు చుండి ధరణిపతిఁ జాడఁ డలంచి యంచునన్
నిలిచి రహిం గనుంగొనుచు కెయ్యమునం దనువల్లి యుబ్బి కం
చెల తేగి పడ్డఁ గేతనము కిట్టి చెలుంగున మానెఁ జమ్మలన్. 3033

ఉ. కీరమనోజ్ఞవాణి యొక కిన్నర కిన్నెర మీటి మీటి యొ
య్యారపు లీల నేగి వనుభాధిపుఁ గన్గొనె జిల్లుపయ్యెదన్
హారముఁ జక్కఁ బెట్టెడు కుచాహిత హస్తము వైడి గోళ్ళు పీం
పారతి నేయు దర్శకుని కసంపెగ ముల్కులుఁ బోలె మించుఁగన్. 3034

చ. పరవశదైన్య మాడుకొను ప్రాథలఁ గానదు ఘర్మపారిచే
గరఁగి ప్రియించు చిత్రకముఁ గాన దనాదృతపీటిపాటలా
ధరమున నున్న మంటిన విధంబును గానదు నవ్వటాల కా
భరణము గొన్నఁ గాన దొకబాల వృషానిఁ జూచి నివ్వటన్. 3035

చ. అలిపలవేణి యొక్కతె రథతాంతమునం దన యంగవల్లికం
బులకలు చొక్క లేఁజెమరుఁపుట్టంగ నేగి నరేంద్రుఁ జాడ నా
పులకలు చొక్క లేఁజెరుఁ బోవక యట్టుల యుండె పట్టి దొ
బులుగు నానిఁ గన్గొనిన కల్యణఁ జూపుట కావె మాటయల్. 3036

చ. ఆలశకబంతి జృంభకతు ♦ నడ్డము నేయుచుఁ గన్గహిపై
కలకలఁ దోయుచుం దరఁగఁతా ప్రిమ దాశ్రులు గోటమిటుచుం
జెలి భుజపీఠి నొత్తగిలి ♦ చిక్కును దుష్టచు వాలుఁగమ్ముఁడ్ర
వల కుదధార చేర నొక ♦ వాఁవిలాసిని చూచె రానుతున్. 3037

చ. జలుగులఁదెల్లుచుం దొడల ♦ చెందిక పాపడ యంట మై తడిం
తెళితెళిసేనివీరఁగటి ♦ చింతపుఁ జమ్మలఁ కేర్చుకొంచు వే
జలకము లాడియాడి యొకఁచాన కరస్థితలేకయై నృపున్
వెలువడిచూచె లోపడితిఁగిని కని బాసకు నిల్చెనో యనన్. 3038

మ. ఒకసేత్రాంబుజ మొక్కగల్గ మొక చున్నయ్యారపున్ లీలవీ
ఢికిఁ దోచున్ దలుపారగా నొక పురంఁద్రీరత్నమిట్లించె రా
జకొరంబుఁ దదీయ లై వెలయువాఁమలక్ష్యులం జూచి త్యగిం
బకభాగంబు మొఱంగి మైత్రికి శివాభాగంబ యేతెంచెనాన్. 3039

న. కలయం గూర్చి తెమర్చు నంగముల లఁగ్నం దైన సన్నంపుమం
జులకాయమునందు మించు కమలస్తామంబుచేఁ జూచె నొ
క్క లతాతన్వి చెలంగి పొంగుమది కాంక్షుల్ దీర మే నెల్లఁ గ
న్నులు గావించి కుమారు జవ్వనము చెఱ్ఱున్ జూచు చందంబునన్. 3040

మనుచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 63—70.

సీ. రాగంబుమూర్తమై ♦ రహిఁదోవఁజూపు పెంపునఁబడచ్చాయముఁన్మున్ననిగుడ
వీక్షాప్రిహితదూతిఁవెన నేగు మని మ్రొక్కుగలి సంఘైఁ గన్దాబ్జకలికనూల
నీవిఁ జాట్టిన భోగి ♦ నిట్టూర్పు గమి నుల్కి, నడలెనా నొడ్డాఁమెడలి తూల
గందు నెన్నడుమువైఁగరుణించిననుదోయి, చిందుపన్నరనాఁజెమరుదోరుఁగ
గీ. గటికరణి కంఠపీఠివైఁ ♦ గంతుఁ డనెడి, బిరుదు మావంతుఁ డేసిన ♦ పీఠిజల్లి
పెంపుగను పెన్నెలుల గుంపుఁప్రిదిగి జాఱవచ్చెనొకసతిసనుమతీఁవరునిఁజాడ.

ఉ. డించఁగఁ బొగ్గె రే కెద ఘటించిన రత్న వివంచితోనువ
క్షాంచితమూర్తి యోర్త ముఖిఁరాంఘ్రిసమార్చిత సత్కలాపయై
యంచలవచ్చు పోయగపు ♦ టంచలఁదోలుచు మిమ్ముచేడెయా
నంచు నుతింపవచ్చె వెన ♦ నాచతురాన్యుని మోము గన్గొనన్. 3042

చ. పొలఁతి యొకర్తు చెంగలువ ♦ పొట్లము చేతనె పూని వచ్చుచు
న్యలపులదండజాఱగుఁగివడ్డక మాత్రమె తాల్చె నిచ్చుపీ

తలవతి కేన కూర్చుని * తన్న పరశ్వధ మెత్తిచైచి మం

బాలవశతంగురేశ పరిఘస్థిజనాకిం నెల్పురైవడిన్.

3043

ఉ. చిత్తటి మొగ్గు ముత్తియపుఁబేరు వలగ్నమునన్ ఘటించితే
 యైపుఁ బన్నువోయి నోనఁగూర్చి రయంబునఁ జాడ వచ్చె రా
 జోత్తము నాత్మహరవిభిఁదోజ్జ్వలమధ్యవిదారణకియా
 యర్తములైన చన్నులఁ క్రియంబున వేడుచు వచ్చె నో యనన్.

3044

మ. రమణీయోజ్జ్వల రత్నకుటిమముపై * రత్నాంకభూషానుబం
 ధము తోడం బయవెత్తి మేలని పడఁద్యంధ్యంబుపై నాహిత
 ప్రియదందై ప్రియంబు వేగ విగళితాస్రిలంఘముతాభిషే
 కము గావించుగ వచ్చె నోర్తు పనులోకకాస్యామి నీక్షించుగన్.

3045

సీ. తమ ఘనంబుగ నమ్మిఁపరియు నెమ్మికెఁగొప్ప, చూర్ణభోగినొసంగి మరలఁబంచె
 దను గొండయినవచ్చు * నునుజంకఁగుచముగా, దుడకలాసరదూర్వలిడిమరల్పఁ
 దను గల్పలికగా * దలఁచివ్రాలెడుకారి, గరిము రత్నఫలాభిఁనెఱపి నిలిపె
 దను బద్మమనియంటఁజెనఁగునంచకుసంఘై, హీరాంగదమృతాళమిచ్చియనిచె
 గీ. నాత్మపోషితక్షర్ణంబు * లవనిపావ, లోకగమనాంతరాయంబు * గాక యండ
 నవయవంబులె తోడయ్యెనతివకనుచు, నెచ్చెలుల మెచ్చనచ్చమానినియొకర్త.

పనుచురితము, ఆ రి పద్య 11—16.

ఉ. అవిభుఁ జూచు కాంతల ముఖావళి సారణగండ్ల శోభిలం
 గా విలసిల్లె పొభము లభిఁబడిత దిగ్దయభామ చిత్రిత
 తావన చాయకీర్తి కృత * తర్జన భీతి ననాన భావి భి
 న్నావరతశ్రీహేమకమలాలమర సింధు జ లెఘమో యనన్.

3047

ఉ. తోణితరేంద్రుఁ జాడ నొకఁగొమ్మ పడిం బజలెంచి యుల్లస
 ద్వేడి భరంబుతో మొగపు * తీగ వలగ్నము నం దమర్చి యొ
 డ్దాగాము తీగగా విడి మెఁడన్ వలగొన్నది చాలమిం గొనల్
 పొలుల నుండఁ గొను మఱి * బాగుగఁ గానుకఁ తెట్టు వైవడిన్.

3048

కళాపూర్ణోదయము, ఆ రి పద్య 137, 139.

క. జలకం బాడుచు నొక చెలి, వలువ ధరింపంగ ముఱచి * నాకిటి కరిగన్
 తెలికతెలు నగఁగఁ గుతూహలమున నలుఁ జూచు వేడ్కఁయొక్కరింపన్.

3049

గీ. తనదు నెఱిచేటి జాతినఁ ♦ చరునేయొక్క, నందిటను బట్టకొనివచ్చిచక్కినిలేచె
నమలి పింఛంబు నలమహివాధమనేకి, మెచ్చు గాఁపఁగనుకఁదెచ్చెననఁగ.

మట్టుకగిన్ దిచరిత్రము, ఆ 5 పద్య 48—52.

ఉ. జాతిన పుష్ప దండ బడఁ ♦ జక్కఁగఁ జాట్టుక కొంత పాటి పం
తేరునాసీమఁ బూనుకొని ♦ క్రిరఘరామనిఁ జూచె ముత్తెపున
సోరణగండ్ల నోర్తు నినుఁ ♦ జూచిన నన్ను మరుండు నోంచెఁ న
త్కూర ను మాంబకంబు లివిఁగో నని మాఁగఁగె నెచ్చెనో యెన్. 3051

ఉత్తరరామాయణము, ఆ 8 పద్య 148.

చ. పశ్చిమదముతోడ నేనె తగు ♦ భామిని నీరినికన్నరీతి పం
భ్రమమునదాసి యుండొరులఁపైఁ ఒడుచుం డిమిపొచ్చ నయ్యెడన్
రమణులు పద్మరాగమణి ♦ రాసులమిఁదికి నెక్కి నిక్కి భూ
రమణునిఁ జూచుచుండిరి పుంరస్థమణి విపణిఁబాలన్. 3052

చ. దళముగ నీలరత్నములు ♦ దాచిన విప్పుగు మేడమిఁదలం
గలికి యొకర్లు భూవిభునిఁ ♦ గన్పొన సోరణగంటి చెంగట
నిచ్చిచినఁ దద్వహం బలరె ♦ నిశ్చల విద్యుదురుప్రకాశతం
బొలిచిన నీలమేఘమనఁ ♦ బొల్పఁగఁ బట్టె రాజవీధిలోన్. 3053

ఉ. ఆనవగంధబంధురముఁదొ వదనాబ్జములెత్తి నింగిపై
దాసిన మేడలందొగి మిఁటారులునిచ్చి నృపాలుఁజూడఁగా
భాసెరె జాలమార్గములు ♦ పంకరుహాకర విభ్రమంబుతో
వాసమయంబునందుఁ బ్రేమఁదానపబ్జులై గానశాటచేన్. 3054

చ. తరుణియొక్కర్లు తేనిఁ దమిఁదప్పకచూచి తదీయరూపమా
వరినిలిఖించి తన్నచట ♦ వ్రాయఁగఁ దద్విభుఁ డండఁతేర న
గ్గురుకుచ నేర్పుగో నృపునకు న్నమచానము చేర వ్రాసె న
ద్దిర యదియెంత ప్రాథ నుదఁగిమణియో పరికిం ది చూడఁగన్. 3055

వాసవదత్తాచరితము, ఆ 5 పద్య 29—32.

వీ. ఈ లోక నాయకు ♦ నెలమి నాలోకించి, యరుగుదెంతము హంసఁయాన రావె
యీ పుండరీకాక్షు ♦ నేపారఁ జూచి వత్తెము తడ వేల క్రితరుణి రావె
యీ రాజశేఖరు ♦ నింపు సొం వలరార, మహిమఁ జూతము నతీమణిరొరావె
యీ రాజకందర్పుఁ ♦ కేరి వేడ్కలరఁ గనుం గొంద మిట మోహఁనాంగిరావె

గీ. యీ తరుణ భాగు లేజని ి ప్రితి నరసి, యీ తుణువపర్త మయిఁజాతాక్షిరాచె
యీ సుధాంతు కు లాగ్రణి ి నిచ్చ నెలగ, గానఁ జోడముకువలయఁగందిరానె.

శకుంతలాపరిణయము, ప. వేం. ఆ 1.

చ. ిదు వడి రత్న కంచుకముఁ ి గాంత యొకర్తు ధరింప నొక్క లే
ద్దొడుగులు సూర్య దో ర్లతలతోఁ గుచ కుంభ యుగంఱా నిక్క నె
న్దుడు తమి నేగి తద్వలభి ి నుంకిత కృత్రిమ పుత్రి కాఁబో
పడుమను నిల్చి కాంచె నిజఁబన్ని నిచ్చె పుండు నేరికిన్. 3057

ఇందుచుతీపరిణయము, నృసిం. ఆ 8 పద్య 35.

—♦ యువరాజు. ♦—

పీ. అర్జునచ్చవి యశం ి బలరఁ గన్గెక్కువ్వి, దర్పించి తెచ్చు వేదవండునమితి
తగఁ జైత్రమహిమ యుద్ధతేనరావలంబనీలఁ గొనివచ్చుఁ ి గినిసి హరుల
భువనాధికభ్యాతి ి వివిధప్రవాళాగ్ర, స్పృతి నీడ్చి యలయించు ి ద్విజకులంబు
రాజలేజమున విభ్రాజిపక్షానక్తి, జలించి కదలించు ి శంభవయము

గీ. బోడికలఁ గూడి శైశవఃక్రీడఁ పిగిలి, ధరణిధరనందనుండు కాంఠారఘోర
శైలభీకరిగన్వారిఁస్థలలు చొచ్చి, వాలుమగఁటిమి నాఘేటఁకేలి కేగి. 3058

క. తిండాడు వైరివీరుల, తిండాడుట యేమి దొడ్డు ి చెండాడు గతిన్
గొండపయిఁ గొండ గూలఁగఁ, గొండేకపాయమున నీటుఁకోల న్నీటున్ .3059

పీ. కాకపక్షచ్చాయఁ ి గబళించునున్నచ్చ, నవరణ బర్హిపింఁగంబు గాఁగ
పరవిందహితుఁ బోలు ి కురువిందములతాళి, యభినవంఁదైన కాంస్తుభిము గాఁగఁ
గటి నున్న లేత చెంఁగాదిమప్పటము ను, పుటి మించుహాన్వాణిఁపట్టు గాఁగ
సురమునఁ గీలించుఁమృతమాణిక్య, హరివల్లర వై జయంతి గాఁగ

గీ. చూమి భూమినివై నిండుఁజ్రేమెమునను, నెనయఁబాయకవిహరించుఁననువుదలఁచి
యవతరించిన కృష్ణఁడో ి యనఁగ బాల, కేలి వర్తించునమ్మహిఁపాలనుతుండు.

సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 126, 127, 128.

పీ. ఒక వేళ యవనచోళ కలింగ శక వంగ, మూర్ఖరు ల్లోలువంగఁగొలువొసంగు
నొక వేళ నిగళస్త్రువోద్దండ వేదండ, హయా పరంపర నెక్కి ియాడఁ దివురు
నొక వేళ దండశాఁయక చమూనాయకుల్, హాళిమై నడువ వాఁహ్యలి పెడలు
నొక వేళ రిపు నృపాఁలక జాల సాల దున్నమదుర్గ పారశైక ి కార్య మరయు

గీ. మటియు నొక వేళ ధీరసాములమంతరి, పుంగవులతోడవిభునిగఁగముఁజేరి
తెలుపఁదగువారై లెన్నియుఁజెలియఁజేయు, ననఘగుణిలుఁదాదాలుఁడహఁహంబు.

సుకసప్తతి, ఆ 1.

సీ. కరము లెత్తిన యంతః ధను లాననంబులు, వికసించి పద్మినులఁజేడ్కఁదనరఁ
జే తోరుణంబు విభ్రాజమానంబైన, క్రూర తామసు లెల్లఁ గ్రుంగి యొడుగ
సంతతం బొగి వనుఁసముదాయముల సీగ, రాజా సంతోషించిఁరాజిలంగ
దృఢదీప్తి చెన్నొందఁ దీనత్వ మెడఁబాసి, చక్ర సంతతి సాఖ్యఁ సరిణిఁ జేలఁ
గీ. గుటిల కాళిక సంఘంబుఁగుమాలఁజొరంగ, ననుదినములోకభాంధసఖ్యాతిమిగుల
దండిగాఁ జూపరులకుఁగఁనృండువగుచుఁ, బరిగుణుఁడెనుదృఢసఖ్యాస్కరుండు

ఓఘవలీపరిణయము, ఆ 5 పద్య 43.

మ. కొనులీల నెల్ల మీఱ సక జిగిమిఁక్కు ల్లిమ్ము రత్నంపుజం
తని దోడ్తో నతు లాగ్రహన్ఫరణచేఁ డెల్పున్ శలాకావ్రభే
దనయం బన్యుల కెల్ల దుర్లభగతింఁచాఁ జూపునత్రాసతో
చనతామూల్యత రాచపట్టి వణిగాఁభవ గంధుక కీరలన్.

3083

గీ. ప్రియర నుష మాతిమా తాభిఁరామబాల్య, భూమ హేమంతఋతుమహిఁభా
మనోజ్ఞ

చారు యౌవన కుసుమర్తుఁ సంతివేళ, బాలభానుఁడుసమతఁజొప్పడఁగొప్పె.
ఇందుమతీపరిణయము, మ. నృ. ఆ 1 పద్య 80, 81.

— యంతరి. —

సీ. జ్ఞానపరుండు బారఁజానపదాత్ముఁడు, గార్యజ్ఞుఁడును హైర్యఁకార్యఘనుఁడు
నకూర్చుండును విఘ్నఁధాత్ముండుఁ డతిరౌఢి, గోష్ఠిమరాగసంభ్రమములెసంగ
పనుసుఖదుఃఖుండై యెవరు నెత్తుకొనిఁగి, విలంబును విరయఁజెప్పమిఁదఁ
లెట్టిన నలుకమైఁ యెవరు నెత్తుకొనిఁగి, విలంబును విరయఁజెప్పమిఁదఁ

గీ. మెలఁగువాఁడును నిజరంధ్రములను మాటు, నెయఁ బరిరంధ్రములు గవిఁచిక్కు
వఱువఁ

జాలునిపుణుండు నైనవిఁకాలబుద్ధి, గావలయు మంత్రీమఖ్యుండుఁగౌరవేంద్రి.

భారతము, కాంతి. ఆ 2 పద్య 389.

సీ. ఆశోగ్యవద్దేహుఁడాకార కాలి వంశ క్రమాగతఁమరిఁస్తారబుద్ధి
ధీరుఁ డాధ్యుండు గంభీరుఁ డవ్యసని ప్రజానంద కరుఁడు డయాన్నికుండు

విజ మర్మగోపనః నిపుణాండు పరమర్మ, భేదన నిపుణాండు ♦ సావనోక్తి
 కీలుఁ దాచార విశిష్టాండు వర్ణవిద్యానిధి ఘనఁ దుర్తమాన్వయుండు
 ఆ. లీలవాండు శూరుఁడాలస్య రహితుఁడౌ, చిత్రపరుఁడు నిఖిల ♦ చిత్రవిదాండు
 భర్తవలన గలఁడు ♦ భక్తుండు చెలికాడ, నంగ మంత్రి ముఖ్యుఁడెతఁడువలెనె.
 కేయూరబాహుచరిత్రము, ఆ 1 పద్య 85.

ఉ. దాసులు రాజ్యవర్ధనులు ♦ చత్వరచారు లుదారు లింగిత
 జ్ఞానులు మంత్రకోవిదులు ♦ సత్య వచస్కులు విద్విషత్తమౌ
 శాసులు ధీయులు లృతు రుపాయ సమర్థులు రాజ కార్య సం
 ధానపరాయణు ల్విసయ ♦ గిర్జులు లావురి మంతుఁ రెంతయున్. 3067

భాస్కరరామాయణము, బాల. పద్య 28.

మ. ఉపధానిధ్యఁ ద్రిపర్ణకోభితు శుభోద్వోగిన్ నియోగిం గృహ
 విప్రుల స్వాంతు నితాంత కాంతు స్వమనో ♦ విశ్రాంతి నశ్రాంతి జ్ఞా
 నపరున్ దానగురున్ బ్రసిద్ధగుణసంభాషన్ సమానున్ గళా
 నిపుణున్ మంత్రీగఁ జేసి భూపతి గనున్ ♦ నిర్విద్రా సౌఖ్యోన్నతిన్. 3068
 నుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 180.

మ. చతురోపాయ సమర్థఁ డప్రతికళాచాతుర్య ధుర్యండు వి
 క్రుత కార్యజ్ఞుఁడు రాజ పీఠి పద రక్షణం దింగితజ్ఞానఁ డ
 దుష్టకత్తిత్రయపారగుండు గుణసంపూర్ణప్రభావుండు పం
 తత భూ పాదరణీయుఁ డొక్కరుఁ డమాత్యకేయఁ దుండున్ బురిన్. 3069
 వీ. నిర్ణయం బా బ్రహ్మ ♦ నిర్ణయంబు స్వమాయ, విష్ణుమాయయుఁజర్యకృష్ణచర్య
 వాక్యంబు క్రివామ ♦ వాక్యంబు దృష్టి యా, శ్వర దృష్టిఁదీప్తి భాస్వంతుదీప్తి
 బర్హి భీముని బర్హిపద వింద్ర పదవి సత్యము వారిశృంగురసౌత్యము ప్రతిజ్ఞ
 రామ ప్రతిజ్ఞ వైధర్యము మేరు నగ వైర్య, మాజ్ఞ మగీర్వాజ్ఞాపిజ్ఞ గురుని
 గీ. ప్రజ్ఞ బలము నుయోధనుఁబలము కట్టడన భరతు కట్టడికలిమిధనదు కలిమి
 గాఁగఁబతి మెచ్చనఘటనఁఘటనపటిమ, నమ్మహామంత్రిరాజ్యభారముఁదీర్చు.
 హంసవిశతి, ఆ 5 పద్య 280, 282.

—♦ మంత్రాలోచనము. ♦—

గీ. మానవాధీశ యేలోక ♦ మైన నేమి, యాదు లతి భీతిఁబొందిన ♦ మారుఁటీండ్లఁ
 శ్రీనిధి వారలఁ డిఖుఁ దుడ్ధుఁడెచేసేని, నవ్వు డగు తుత్తి శబ్దంబుఁసార్థకంబు.

- క. తనుఁ గొలిచి పోయి పగరను, గని కొలిచిన భటుఁడు మళ్ళఁగావచ్చిన వా
నిని నేలఁదగదు నరవతి, యనుజెలుఁగక యేలెనేని * హాని లొందున్. 3072
- గీ. వైరిమట్టంబు గొలువంగ * వచ్చెనేని, వాని నేలంగఁ దగదు భూ*వల్లభుండు
శరణుఁజొచ్చిన యెటువంటి*శత్రునైనఁ, గాచుటుచితంబు మేదిని*కాంతునకును.
- క. తనప్రతితోడుత సామము, తనకించుక యెక్కుడైనఁ * దగుభేదంబున్
దనకధికునకును దానము, తనకన్నను దుర్బలునికి * దండన మొప్పున్. 3074
- క. గడెనున్న నృపునితోఁ జగ, వడయుచు మఱి యవలనున్న * పార్థివుతోడం
గడుమైత్రిచేసినేయుఁ, బుడమంతయుఁ బొలియునొగులు * భూపతియంతకున్.
- క. పరు లంపిన కట్నంబులు, పరిశోధించక యె నృపతి*పట్టఁగఁదగ దా
పరునికిని నద్దుణంబులు, పరికింపఁగఁగలిగె నేని * బతి మెచ్చుదగున్. 3076
- క. బలవంతుని సాధించఁగఁ, బలఁచిన గడెనున్న దొరల * ధనమిడి కట్టక
వలయుం బూనినకార్యం, బలపడునందాక నృపతి * యతివయవిడుండె. 3077
- క. ఇలలోని ప్రిజలనొండక, కలకొలఁదిని సొమ్ము గొనుట * కష్టము తేఱుట
జలజంబుల మకరందము, వలదొడఁగుల వాల్చి శ్రోలు*భంగి వరేంద్రా. 3078
- క. ఓజంబ్రసాదగుణముల, రాజేంద్రుఁడు వెలయ వలయు * రసభావకభా
రాజితమతి యై సత్కృచి, రాజ విధంబునను నిభిల*రాజన్యమణి. 3079
- గీ. బహువహాయత సాధనో*పాయపటిమ, దేశకాలవిభాగంబు * దీప్త సిద్ధి
భువవిపత్తి ప్రతీకార*గతియు ననెడి, యంగవంచక మననీకుఁ * పరియవలచె.
- గీ. మూఁట విహరించి నాల్గింటి * మూలమరసి, యయిదుపచరించి యాటెంటి*యం
దమెఱిగి
యేడువర్ణించి ధారుణి * యేలెనేని, గొనిమిదియుఁ గల్గి యవ్విభుఁ*డెన్నికగుఱు.
- గీ. మహితసప్తాంగ విభ్రాజి*మానదాన, కలనచే సార్వభౌమాంకుఁ*దలంబునున్న
యభ్రుడు లోకోత్తరభ్రాతి * సతిశయిల్లి, ధారుణిభార మంతయుఁ*దాల్చుననిన.

పట్టకగ్రన్తిచరిత్ర, ఆ 6 పద్య 59—70.

—* సేనాధిపతి. *

- క. మొన దీర్చుచెరవుయంత్రము, లవేకము లొనర్చు నేర్పు * వాయుధముల వి
న్నుమవును బోటులకర్ణంబును నేనాపతికి నైజ*ముల గావలయున్. 3083
- భారతము, కాంతి. ఆ 2 పద్య 280.

—♦ ఎఱుకేసాని. ♦—

పీ. సవరిపనిపన్నె ♦ అవిక పిక్కటిలంగఁ, గులుకుపాలుబ్బుగఁబ్బలు కెలంగ
ముంతేతులను ముఖాంబుజమున నొకవిత, పాలుపుకెల్పెడువచ్చుబొట్టులెసంగ
గురునూపుపయ్యెంటఁజెఱంగులోనిడుకొన్న, ముద్దులబల్కలచిన్నిబుడుతఁడమరఁ
దరతరంబులనుండి ♦ తవయంట వెలయు పు, త్రడిపైఁడిబుట్టుమస్తమున వెఱంగ
గీ. బొమలనుందుననామంబుభూతిపూత, నెన్నోసటఁబుక్కిటవిడంబుగన్నుగొనలఁ
గాటుకరపాంపవచ్చియాఁహృతలేంద్రు, చరణములకొరగాఁమొక్కిఁచక్కనిల్చి.
శుకసప్తతి, ఆ 1.

—♦ మంత్రేసాని. ♦—

చ. ఉరిసిన పల్లవెందులికలు ♦ నూడినదంతము లంబకంబులన్
గురిసెడుబావ్వుబాలములు ♦ గూనువణంకెడుమస్తకంబుఁ గం
ధరఁ డగు నోలు పాదములు ♦ దర్శనమాల్యడిచీరపోగునూ
త్రైతాసెడు మంత్రేసానిఁ గని ♦ మించెడువేడ్క నుతించి మొక్కినన్. 3085
హంసవింశతి, ఆ 2 పద్య 34.

—♦ మారంగస్త్రీ. ♦—

పీ. నునుపుగాడువ్వి తీర్చినకంపుబాలేందు, చుసమీఱుకొనటికంబునుపుబొట్టు
మెడతోలుపావాలు ♦ నిడుదగవ్వలదండ, పన్నంపుఁటికిలిదర్శనపుఁచేరు
నెడమచేఁ బల్కిక ♦ నిడినబండా రవ్వ, పాటిఁ బట్టిన నాగ ♦ పడిగకొల
కటిఁ గానెకట్టుగాఁ ♦ గట్టినచెంగాచి, నిడ్డంబుగుబ్బల ♦ నీలిఱవికె
గీ. పదయుగంబున గజ్జెలుబాగు నెఱపఁ, బరళురామునిపైఁ బాటఁబాడికొనుచు
సొంపు మీఱంగ నెక్కలోజోగటంచు, ముంగిటికివచ్చినిలిచెమాతంగియొకతె.
శుకసప్తతి, ఆ 2.

—♦ విక్రమస్వరూపిణి. ♦—

పీ. పల్లవించిరితలఁఫాలంబునుడియును, మడిబొమ్మలునుజప్పిముక్కుదొప్ప
చెవులం బిల్లకనులుఁ ♦ కెక్కిటిపులిపిరి, గొగ్గిపండ్లును ముదిఁకొఁతిముఖు
కొంగమెడయు నిడుఁగూనివీఁపునొఱుగు, పోయినరొండియు ♦ బొక్కిటొమ్ము
నింతుఁడుఁజన్నులు ♦ పంకచేరులుఁ గడు, పలమైన గానుగు ♦ పందినడుము

గీ. దొడ్డికాళ్ళును నల్లనిఁచెడ్డయొడలు, గలిగి యత్యంతనీరసాఁకారయైన
కిలవాకంటకి నవ్విపుఁకాంతఁ జూచి, భయము జనియించుభారుణీపాలుడే.
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, ఆ 4 పద్య 188.

ద్విపద. మెదుకవట్టినతల * మెడగండమాల, నుడుటిమీఁదటినుడిఁగునిన్న సోమలు
బుజ్జిముక్కును లొట్ట * పోయినగన్ను, వెట్టిచూపును దెలి * వ్రేలాడుచెవులు
మిడిపండ్లు కెక్కిలిమీఁదిపుల్పిరియుఁ, బడివేలుచన్నలు * బడబాకినోరు
రోటుపోయినచెయ్యిఁతోమ్మకంచరము, వాటుఁ గాలునుతోఁగవలెనున్న నడుము
బద్దపిక్కులు నంటుబలిసినతొడల, మొద్దుపాదంబులు * ముడిగినవేగ్గఁ
గలుకునల్లనిమేను * గలిగిదయ్యంబు, మఱిపింపఁ దగు నుచ్చమల్లించదమునఁ
గనుఁగొన రోఁతైన * కాలకాకికుని, పనిత మొ మ్మనుబంది * వాటులమారఁ
గని దానిఁ గదియ బెంగుల మంది వెఱచి, చెనుకకుఁజరుగు నుఁద్రీవిభుదేవి. 3088
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌర. భాగ. 2.

సీ. పుట్టకాల్ సొట్టకేల్ * పట్టివేలుం జెవుల్, పట్టుకేకట్టిట్టు * బట్టుగడులు
మట్టపండ్లును బెను * లొట్టకన్దయను, బట్టలై చుట్టలై * నిట్టనిగుడి
పట్టంపు బలుకొంగ * పట్టచట్టుపలను, గొట్టంగవమకట్టి * నట్టికెల్పు
రెట్టింప నాదలఁ * బుట్టి చెంపలమీఁద, నట్టాడునీకెల * కట్ట చుట్ట

గీ. తొట్టిపెదవులురుంపర * బుట్టినదెడు, చట్టికెనయగునోరును * గట్టిలేక
యిట్టిటులఁ దూలు బలు నడికట్టు వింత, సోరు గలయదికొంకిరిసానిమఱియు.

పీ. పెంటలోపలపుచ్చ * విత్తులగతిగప్ప, గలగొగ్గిపండ్ల సింఁగారమదర
విప్పుగల్గిన పేడఁకుప్పలొబురువుల, చొప్పనఁ గొప్పన * నుముము లమర
కప్పచిప్పలబొల్పు * కండలారెడురీతిఁ, జీపికన్నుల పును * లేపుమీఱ
నగలపేరింటి నుఁన్నపుబొట్లతో దృష్టి, పిడుతలచందాన * వీను లొప్ప

గీ. గడ్డి బొడ్డు వలెను మేను * గానుపింప, బారకజ్జల తెఱఁగున * బాచాలలర
జనకయాగంబుఁ జూడవచ్చెనులలాట, సాంద్రేతరరోమలేఖ యాఁచంద్రేతేఖ.

క. జడకుచ్చును మెడమొచ్చును, నడనచ్చును గచ్చులేని * నలుపగు మేనున్
నిడుద లగు తొడలబెడఁగున్, గడు పలముగు నడుముఁ గలుగు * కలికిది భలిరా.

క. నిక్కుపొగపిడతగదరా, ముక్కు మొగంబెన్నఁ గోఁతి * ముఖమున కెనయా
పొక్కిలి తామరభలిరా, యక్కజపుంబిడకదిమ్మఁతొర కరంబాల్.

గీ. మోచిపీయూనుమూరును * గేవలముగ, గవ్వదర్శనలపండ్లహాఁకకెకిమేను
ప్రదిను కోరింత కంపలఁగదుముఁజూఁ, చెక్కులలరారులోహంపు * పక్కతొర.

ఆ. చూపు కాశీ చూపు ♦ శేషారుకన్నులు, పిల్లికమలఁ గడుమ ♦ నుల్లసిల్లు
స్వయం గాఢాభముచు ♦ బరిహసించఁగఁబాలు, మగువ మొగముడంబు ♦ మంగలరలు.

చంద్రీకాః లావము, ఆ 1.

చ. చెడుగులకేట యెక్క గుమిచేసి విభాత్యండు గార్దభంబాలన్
బుడమిస్పృశింప వానిమెయి ♦ భూరికురూపము చాలమిం బడం
పడి యునరించె లొట్టియల ♦ వానికి మిక్కిలి శుష్కరంబు చే
పుడమి నొనర్చె సేర్పుమెయి ♦ భామను రెండును గల్గియుండఁగన్. 3095

చ. చువలునునుండు వెన్నెము ♦ పాడుగుణంబులు రూపుదాల్చి యీ
భువనములోనఁ గుర్మివృక్షఁగఁ ♦ బాట్టిన భీకరవిగ్రహంబు బాం
ధవరిచయంబు చేతవనుఁ ఘాస్థలిగల్గు పికాచభామ తా
భువిఁ జరియించు సంచదల ♦ ముద్గియయక్క నెలంల యెంతయున్. 3096

ఉ. చారునగంబులన్, ధనువు ♦ సంఘెఁగపూవును, గెంపుఁగూర్చి సిం
గారపుఁ జమ్మలన్, బొమలఁఘ్రాము, వాతెజఁదేసి బ్రహ్మతా
వారక వానికర్మశత ♦ వంకరఁ బచ్చన, చిక్తకాంతిఁ బెం
పారఁగఁదీసివేసె మెయి ♦ యారును గమ్మలుఁ గుంతలంబులన్. 3097

చ. ఘనతరమధ్యభారమునఁ ♦ గంచము నొంచెడు నూచకాఘృ కెం
పానరఁ బిలుండులుం ఘనత ♦ నొందినఁ దాళఁగలేవటంబుఁదా
వనరునాగర్భుఁ డెంతయును ♦ వంత మదిం దలపోసి నూత్నలో
చవకుఁ బిలుండులు నిగుల ♦ నైకముగా నొనరించె శేర్పనన్. 3098

గీ. కొమ్మగాదది మేటిపెద్దమ్మగాని, నారిగాదది జనులకు ♦ మారీగాని
అట్టికన్నియాయును నీవు ♦ ననఁగి పెనఁగి, కవరులేసట్టి మమతలఁ ♦ గలసిరేని.
అభాగ్యోపాఖ్యానము, పద్య 50—54.

—♦ ఉద్వా రుఁ డు. ♦—

(రాజభటుఁడు.)

సీ. మెలిపెట్టిమట్టిన ♦ తెలివరంగిముదాను, నైలికేటాడబ్బా ♦ పనులఁజేలఁగు
బంగరుబ్రాతల ♦ పట్టపాజారు కం, బరు నీనిమితాని ♦ పాడునీపలు
తనుకాంతిఁగనుపించు ♦ దనరునంగీజోడు, వలిపెంపుకాలువ ♦ వల్లెవాటు
చుడుదలలోనదా ♦ దాకత్తి వదులుపా, పోనులు గోరంటు ♦ బాలుమగోళ్ళు

గీ. నడ మనీలున్న తోలుదాఁ జెప్పడఁగునూ ప, నభయముగ వెంటనరుడఁచుఁ సభకునాఁడు
నమరుము పైరు తేజితో ♦ నరుగుటంచె, దారుణాకారుఁడైనయొక్కాగుఁడొకడు.
కుకసస్తరి, ఆ 2.

—♦ చెలికత్తె. ♦—

చ. అరయఁగఁ దల్లి కక్కచెలియందుకొను చక్కనుగ్గనట్టిదు
ప్రీతికమువారికి న్నెరయ ♦ దాచు రహస్యము లీ నిజాంతర
స్మృతకృతస్మృతనల ♦ మాటలు పిని నెనంగ వాస్తలై
పరఁగెడు నెచ్చలుల్ చెలికిఁ ♦ నాఁగియు లిచ్చిన నప్పు డీటునే. 3101
ఉగ్రభావతీప్రద్యుమ్నము, ఆ 3 పద్య 86.

—♦ చెలికాఁడు. ♦—

ఉ. భీకరకాత్రినస్ఫురద ♦ ధేన్వభయంబును దీప్తిదుఃఖమున్
వే కడతేర్చు జాలుటకు ♦ నేర్చి ముదంగున కాలవాలమై
చేకొని గాచు వాత్మనఖి ♦ నిష్ఠము మిక్కినమాఖ్యరత్నమున్
శ్రీకరవర్ణయుగ్మము పృథివించిన యున్నతపుణ్యఁ డెవ్వఁడో. 3102
పంచతంత్రము.

గీ. అభయవనమజుల్పహితాన్ధకరితుఁ, జేయుగోప్యంబుదాచుఁబోఁపించుగుణము
పిడువఁ దాపన్ను లేవడిఁజేక నిచ్చు, మిక్కిలి ధీలక్షణంబులఁమలఁగుచుండ.
భక్తపారిసభాపితము, ఏ. ల. పరో, పద్య 88.

—♦ చెలిమి. ♦—

క. తలలోపలనాలుక పూ, సలలోదారంబు పాలఁజెల్లననీరుం
బలె వెలి యెటుఁగక పనమలు, గలసి యధేదమునఁ గాఁపుకడనతఁడుండెన్.
సీ. కలలోన నేనియుఁ ♦ గపటకృత్యము లేక, కడసాగుగుణముల ♦ కలిమిచెలిమి
ధనమనోపంచకఁశ్యము లేక, యేపు దీపించిన ♦ యెలమిచెలిమి
యొండొరుమదులలోఁనోరసారలు లేక, పొప్పుదాఁపుననైన ♦ బలిమిచెలిమి
పొగింబుపొగింబులైవిత లేదలేక, హత్తి నడగుజయం ♦ బలిమిచెలిమి
గీ. కెలవికడమికతగునగల్ ♦ గలిమిచెలిమి, కూచివారింఁచుఁ బెజవారిఁజులిమిచెలిమి
మా శ్మిసంగనిరిపులచే ♦ నులిమిచెలిమి, చెప్ప విక గేల వారతఁచెలిమిబలిమి
సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 4 పద్య 87.

—♦ మోహలేఖ. ♦—

గీ. అనుచుఁబడఁచేవానిలఁ బువ్యములు చెందు, నడిగలిఖించి జెక్కలఁ నడమనుచు
చిల్క నేనేమి జెల్ప నీతిచిత్త మిఁకను, తనదాభాగ్యముపోయిఁ పువ్యమును ననున.

చ. ఘనకుచపాశిపాశనిరు ♦ గన్తురిచేకొనగోర వాగిసి య
య్యనువున నెన్న దురసు పశఁటా యనుచుం దలపోసి పోసి వె
చ్చని కనునీరు ప్రావయిని ♦ బాటఁ గరంబుల వానిచే బాటు
క్కున విదలించి యంత ఘనఁమా యను జీస మటంచుఁ జింతిలున్. 8107

ప. ఇక్కవృత్తాన నేమో, గిక్కునఁ దా వ్రాసి యొసఁగె ♦ గైకొనుఁ డనుచున్
జెక్కల నిమిషిన పత్తికిక, ముక్కున నెడలించి కౌరి ♦ ముంగల నిడియెన్.

3. పురహస్తముఁ గావత్తికిక, నిరుకోలవహించి మొదల ♦ నియ్యవటంచున్
మురియుచుఁ గన్నుల నొత్తుక, తలుచుగఁ దల యూచి చదివెఁ దా నెట్లునుచున్.

చ. సకలగుణాభిరాముఁడగు ♦ కౌరికి రాధ నమస్కరించి మి
న్నక నొక విన్నచంబు నిను ♦ నమ్మిన పన్నియునున్ ఫలించె య
త్తకు మగఁ డల్లుడుచుచు విఠావితి తేరకుతేరపట్టి యా
డికలివి యేల నాకు నెగఁదెన్ నడి మాన్యుచు మేలు నీ కగున్. 8110

రాధామాధవసంవాదము, ఆ 2.

అ. అనుచుఁ దా లిఖించి ♦ యాపత్తికికకు చుట్టు, పరిమళంబు గల్గుఁ దరులకొన్ని
చెలుపు మీఱఁ గూర్చి ♦ చిత్రీకరంబుగా, బంతి గట్టె నపుడుఁ పొగిధిమెరయ.
మహాకృష్ణచిలాసము, ఆ 3.

—♦ శుభలేఖ. ♦—

గీ. క్రిమత్సదాశీత ♦ కిరీపాదరాశీత, మధుపాయమానస ♦ న్మానసుండు
తరుకవాసేంద్ర ♦ దత్తఁ డ్దతురంగ, భూషణాంబరజాత ♦ తోషణాండు
చంద్రాంగదుండు రాజనన్యమాదామణి, క్రియుతుండైనభక్తద్రాయువునకు
నాకీర్వడించి వృత్తాంతంబు వ్రాయించి, పంపిన లిఖిత మేఁకర్పడఁగ వినుము

ఆ. నీకు గూర్చి చెలయి ♦ నాపేర్మినుత నిత్తు, వైభవమున నీవు ♦ వైశ్యవతియు
కావ్యజోత ములును ♦ భవదీయజననియు, నరుగుటెంచి పెండ్లియాడవలయు.
బ్రహ్మాత్మరఖండము, ఆ 4.

—♦ అనపత్యత. ♦—

సీ. బడి యొత్తు చీరతో ♦ దానికాగిటఁ జేర్చి, చూపంగఁ గన్నారఁజూడ నైతిఁ
 పడనియాడక మున్న ♦ తట్టాడుమనిపట్టి, పడఁకంగ నెజ్జనై ♦ వాని నైతి
 నల్లంత దవ్వల ♦ నప్ప లప్ప లనంగ, నెదురుగాఁ బరతేర ♦ నెత్తి నైతి
 వియ్యాలచే నిచ్చి ♦ వేడుక నను వారు, తిట్టింప విని దప్పి ♦ దేర నైతి
 గీ. నకట మిచ్చా మనోరథుంఁడైతిఁ గాని, కొడుకులంగని దనువారుఁగొండ నేయ
 మండ లేదయ్యె సంపదకులుచ్చె నేని, లేబరమ కాదె ఓడ్డలు ♦ లేనిబిందుకు. 3113
 ఉత్తరహరివంశము, ఆ 2 పద్య 16.

ద్విపద. పుత్తులులేనట్టి ♦ పురుషభాగ్యంబు, విపినంబులోఁగాయుఁచెన్నెలరీతి
 కొడుకులు లేనట్టి ♦ కొమరిబ్రదుకు, పూచికాయని యట్టిఁభూజంబువిధము
 పున్నామనరకంబుఁ ♦ బొందకుండంగఁ, దగ్గదండులఁగావఁ ♦ దనయుఁడెకర్త.
 పలువాటిపీరచరిత్రము, పుట 52.

సీ. ముద్దు లేపావని ♦ మూర్ఖ మాఘాగింబు, చేసి చొక్కనిముక్కుఁచిలుక ముక్కు
 తను బెల్లఁ జల్లగాఁ ♦ దనయుని నక్కునఁ బొదు, దనిచేతులుఁనుదనచేతు
 లనయంబుఁ బుత్తులికిన్ననిచొక్కుచుల్కలా, లింపనిచేవులురాఁట్రుంపుఁజేవులు
 మొనగాళ్ళ నెక్కించుకొని తను సంభవుఁ, చేయి నూపని కాళ్ళుఁఁటికాళ్ళు
 గీ. కొమరుఁ బిల్వని యలవల్కుఁకొండపల్కు, పట్టిఁజూడనిమిడిగ్రుడ్లఁ పెట్టుగుడ్డు
 గాన విక్రము పంతానఁహీనుఁడైన, వాని బిందు కప్రయోజనఁమో నుతాఁగి.
 చంద్రాంగదచరిత్రము, ఆ 1.

క. చెలు వసురు ధర్మమునఁ బుత్తు లలామముఁ బడయలేమిఁ ♦ దావససాభా
 మంహృద్వర్తన మగు నా, కలువపు జీవనముకంటెఁ ♦ గష్టముగలదే. 3118

సీ. కుల వర్ధనుండగు ♦ కొడుకుఁ గాననియట్టి, లాఘు వాస్తవనియాఁలయములయము
 పెరులకుఁ దొడవైన ♦ వరసుతుఁ ఁడయని, ఘనకలు సాత్తు జీవనము వనము
 పితరుల ఋణముఁ దీర్చెడు నూనుఁ జెందని, దొర్భాగ్యకల గోఁత్రముత్రము
 రహి నిహపరిసుఖివీరుఁ బుత్తు నెత్తని, వర పుణ్య హీను భోషము ప్రముఖ
 గీ. పలు బలుకు లేని విభిలముఁభిలమునూనె, యాత్మజాలు లేనివారికోఁయతివర ఖిణి
 తరమె యనపత్యునై వర్ణ్యఁమర యనతని, యభిలమునునిట్లుముఖపట్టిఁహనిఁజెంద.
 రాఘవసాండవీయము, ఆ 1 పద్య 41, 48.

క. వారణవాచకఘాతము, వారాత్మకమైన రాజ్యవైధవ మిది దా
శారముడు లేని కితమునఁ, జాతుముఖే యెన్నులేని * సన్యము కాదే. 8117

ఉద్భటారాధ్యచరిత్రము, ఆ 2 పద్య 21.

సీ. మతులఁ గాంచక యున్న * మతులఁ గాంచఁగ లేదు, దిగ విల్పాణముఁ దీర్చు
నుగుణాలందుఁ

గొమరులఁ జెందక * కొమరులఁ జెందరు, వన్నె కెక్కిన భాగ్య * వంతులందుఁ
దన యొన్నతిఁ గనక * తనయొన్నతిఁ గనరు, పుత్తులఁ గనినట్టిపుణ్యులందుఁ
బృథుకులం బొనరక * పృథుకులం బొనర దా, చంద్రితాచిముగాఁజగతియందు
గీ. నకట కట పుత్త్రై హీనుల * కవనియేల, భూష లేల, సంపద లేలయోష లేలఁ
జక్కందన మేల చదు వేల * నవన మేల, సకలసౌభాగ్య మేలఁబుష్కరదశాక్ష.

ఉ. తనయు మొగంబునై మొగము * దాద్ది తక్తల్ లేను చెక్కు మా
కొని సక లాంగముల్ వడి గఁగుకొడువ న్ననుఁ గన్న యన్న ర
మ్మని పలుమాటుఁ బిల్చుచును * హస్త పయోనిధి నోల లాడఁ జా
లని యతి మందభాగ్యుల కిలాస్థలియందున జన్మమేటికిన్. 8119

క. తనయులఁ గుణ వంతులఁ గాంచని మానవపతుల నకల * సంపద లేన్నన్
వనమునఁ గాచిన చెన్నెల, కెనగా వృథ యగును నుమ్మి * యిందు ని భాష్యా.

రాఘవపాండవయాదవీయము, ఆ 1.

క. ధాత్రిం బుష్పామ్నానర, కాత్త్రాయత యనచె శ్రుతులు * గణ్యచరితుం
జుత్తుం గనక శరుండు జగత్తిరితయము నేరె నేని * గతి గనఁ గలఁడే. 8121
సుదక్షిణాపరిణయము, ఆ 2 పద్య 40.

చ. లడఁడలొక్కఁ బల్కు లమృతంబులు చిందగఁ దప్పితప్పు చి
ట్టదుగులు నందియ ల్మూరయ * నాదల నిష్ఠపురావలేక ము
ట్టిదుకొన నాడు బాలకుల * నెత్తు కృతార్థుల పుణ్య మెట్టిదో
కొండుకులు లేని వానిబ్రదుకున్ బిగువే పరికించి చూచినన్. 8122

చ. జననివృద్ధాదుపీతి దిగ * జాతీ తమంగని బారచాపుచున్
దనయుడు రాఁగ గ్రక్కున నిశ్శానము వచ్చెను దండ్రీవచ్చె జ
క్కిని యపరంజి వచ్చె నను * గాచినయయ్యలు వచ్చివారు మో
హనపుమురారి వచ్చెనని * యక్కునఁ జేర్చని జన్మ మేటికిన్. 8123

సీ. తరియింద నెద్దునే * నిరయకోపానలా, వరణ వృధాతాపభర పయోధి
కడతర నెద్దునే * నడలిపోనిపితృణ, గాఢాయసోమకృంశులచయంబు

స్రోయజ్జాలనై నిరథపాయ జన్మావధి, క్రమసమర్థై భోరథకలుపరాః
యనుభవించునె విలోకన తపశ్శల, మానంద పౌశ్యైశానుభవము(?)

గీ. కటకటా పుత్త్రహీనుః డేకికరణిఁగాంచు, నుభయలోకనుఖులుడెఁకుదున్న నేమి
వృద్ధజేపనుఁ డేరెక్కఁగవాఁడుఁగాను, తగునె యనవత్వవదన సంభవర్చనంబు.

కా. కేలం దమ్ములు చాలావాసరిపిఁగిల్లఁగి నీలించి చాలామఱియిల్లె

దోలాళయ్యఁ గుమారకున్నిటి పి లాళిలో లాలి లాలమ్మ లా
లీ లాలీ యని జోలచాడఁ జెపు లాళింపంగ నే పుణ్యముల్
చాలా చేసికొని నృపాలకులు సత్సంభావ బాధార్థులై.

3125

సీ. ముద్దులతనయుండుఁ యుండట నాడంగ, చలువజే నృపామలుఁగల ఫలంబుఁ
జెవులలో జోలంబుఁ జలుకుకుమారుచి, గమటగా కన్నులఁగల ఫలంబు
పట్టి నాగారావుఁపట్టి యనుచునెత్తఁ, గాయనె నెమ్మేమిఁగల ఫలంబు
మాటికి నవృత్తముధురోక్తముల నుతుల్, పలుకుట పినులఁగల ఫలంబు

గీ. నురవిహీనుని సామాజ్యముఖము లేల. కామినీమణు లేల భోగంబు లేల
చింతనేయుట గతజలఁజేతుబంధ,నంబు చందంబు చరమకాఁగలంబు నందు. 3126

శ్రీరంగమాహాత్మ్యము, క. ప. ఆ 7.

క. తనయవిహీనుఁడు పున్యంబున నదికుండైన లోకఁ యూజితుఁ డైనన్
జను నంతకుని పురంబున,కును బంఘనమేతుఁ డగుదుఁ యోగిక లేడలన్. 3127

మత్స్యపురాణము, ఆ 5 పద్య 135.

సీ. జ్ఞానోదయంబుఁ గాంచనిసదాచారంబు, నైరాగ్యమొదవని ఁ భక్తిరసము
నుకవిత్వమబ్బని ఁ సకలకలాపాధి, రక్తిమఁగననితో ఁ రంపుఁబాట
పరమార్థమెఱుంగు ఁ పాండితీకలనంబు, భోగమాననిమహోద్వోగలీల
పాండిపోడిమి లేని ఁ వ్యవసాయగరిమంబు, రరిజనం బలరని ఁ రాజనీతి

గీ. విషయమొనరనినద్దుఁ యెలసనంబు, విద్యునేరనిధారుణీ ఁ విఘ్నహింస
జగతిసంతతిలేనట్టి ఁ జనులకలిమి, యెలమి వెలయింపఁ జాలునే ఁ వృషపరేణ్య.

నయనోల్లాసము, ఆ 1 పద్య 60.

— యత్త్ర సంతానము. —

క. ఆనుదినసంతోషణములు, జనితశ్రమతాపదుఃఖ ఁ సంశోషణముల్
తనయజలసంభాషణములు, జనకులకుం గర్హయుగళ ఁ సమాభిషణముల్. 3129

భాగవతము, స్కం. 7 పద్య 140.

సీ. కాంతా కుచస్వయీ ధానివ్య సంపద, వెలితి యయ్యను వేడ్కఁజేస్తతిల్లు
 ననుతాంగి యవలగ్నఁ ధనుతానిలాసంబు, కొదవయయ్యముదంబుకొనలుసాగుఁ
 గలకంఠకంఠి చెఱ్ఱుల నిండు తేటలు, గలుచ నయ్యను గుతూహల మొసంగు
 మ్మగ వేల్చి నివలతఁజగిల్గి నాగును త, క్కువయయ్యఁబ్రదమంబుకొమరునిగులు
 గీ. యావనోవ్వాచ జనిత చేఱ్ఱు వికార, కలిత లలితవతీరతి ధాశలంబు (తము.
 పెంపుదటిఁగియుఘటియించుఁనింపుమిగులఁ, బురుషునకుఁబుత్త్రీలాభంబెఁపరమహి
 కవిరాజమనోరంజనము, ఆ 2.

సీ. సిద్ధాంజనము వేటె ధిద్ధింప వలయువే, పుత్తుండు గల్గిన ధూవరేణ్య
 సుర మహీజము వేటె దొరకంగ వలయునే, తనయుండు గల్గిన మనుజవాధ
 యమర రత్నము వేటెఁసమకూట వలయునే, తనయుండు గల్గిన ధారుణీశ
 దైవ ధేనువు వేటె దక్కంగ వలయునే, మానుండు గల్గిన మానవేంద్ర
 గీ. సుతుఁడుగల్గినఁబరలోకఁనుఖముఁగాంచు, నాత్మజఁడుగల్గిగులమెల్లఁసరికయిల్లుఁ
 గొఱుకుగల్గినఁబుణకుద్ధిఁబడయవచ్చు, బరమసుఖకారణముతనూభపుఁడునువ్వె.

నిరంకుశోపాఖ్యానము, ఆ 1 పద్య 70.

గీ. సుతులు పలు రాచకార్యసంఘకులుభోగ, తతులుజేకొన్న సతులుఁబద్యాద్రవసంగ
 యుతులు దినదిన రంజితోన్నతు లలర్యు, సుతులులేనట్టివారికిఁగతులు గలవె.
 సత్యభామాపరిణయము, ఆ 2.

గీ. పుడమివఁసారభూరుహంబునకుఁ బండుఁ, బ్రకటగార్తవ్యధర్మమొనకుఁ గలంబుఁ
 గులకలకతోయరాకికిఁగుముదబాంధ, వోడయంబుగదా యపఠ్యోదయంబు.
 నయనోల్లాసము, ఆ 1 పద్య 62.

— పతివ్రత. —

క. ఒక్కటి గల దైన మనో, వాక్కాయములందు చెడ్డఁవారలత్తోవరో
 ద్రొక్కక తక్కక నొక్కఁడె, దిక్కవి దక్కిన నదే పతివ్రత తలఁపన్. 3134
 రాధామాధవసంవాదము, ఆ 1.

చ. పురుషున కన్న మున్నె మృతిఁబొంది ప్రియాగమనంబె కొరుచుం
 బరువడిఁ జూచుచుండు మునుఁభర్తయై బోయిన వెంట నేఁగి తా
 నిరముగ నాగుఁ జెందును పతివ్రత యట్టి వధూశిరోమణిం
 గర్భమవమాన రీతిఁ గనఁగాఁ జనుచే దురితంబు భూవరా. 3135
 శకుంతలాపరిణయము, ధ. వేం. ఆ 2.

ధాన్యం

ద్విపద. పతి లేని గృహ మేల * సోఽగ్నియై రేల, పతి లేని మగుకల * సంపద రేల
 పతియుఁ గగ్గినఁ గల్లు * సకలభగ్యములు, పతియుఁ గగ్గిన గల్లు * సకలపుణ్యములు
 పతి గగ్గినను గల్లు * సత్పుత్ర సయము, పతి గగ్గినను గల్లు * పద్మతి నోగ్గిన.

పాద్యంతోఽపిపాభ్యానము, గౌర. భాగ. 2.

గీ. భార్యయుండిన వనమైనఁ * గట్టనంటు, పత్ని లేకున్న గృహమైనఁ బహుళగమాన
 మగుచుఁ గాన్పించు నరులకు * సంకయేల, నాలు లేకున్న పద్మ సైవంధముఁ దండ్రు.

క. యాగముల నెయోగ్యుండగు, భోగములకు బాహ్యుడౌ నుత్పత్తిదయతీ
 లాగ్యుడైనభార్య, యోగము లేకుండ నరుల * కుడితమె చెల్లెడు.

ఆ. ఎంత దుఃఖమైన * నిందికి పచ్చి యిల్లాలి యెగురుఁ కాచినపుడె తలఁగు
 విది యెఱింగి కాదె * ఋషులు వసివాడు, నును సభార్యు లగుచుఁ దినుతిఁగినిరి.

క. పడలంటఁ గాల్గుపినుకం, గడదెందు వేన్నీళ్ళ పీయఁ * గఁచుము పెట్టన్
 లడక యవర్చగఁ జేతికి, విడె మియఁగ భార్య కాక * వేటొక తగునే.

గీ. తిథుల యందైనమఱియవత్తికుడనుచు, బ్రాహ్మణాథులుఁ జెప్పరేపాటివాడు
 నొకతె రూపసిగాకున్న * నోపియన్న, నోయ నెదుమాత్రమునకై నమండవంధులు.

మకనప్రతి, ఆ 2.

గీ. భుజియించు వేళ నొత్తుగఁ గల్గి పోలిక, పవలించు వేళ రంభా విధంబు
 నాలోచనము నేయువేళ మంత్ర విధంబు, పని చేయునో దానికొపగిలెంత
 గుణమున నెన్నంగఁ * గుంభిని పోలిక, దర్మ మందున నమంధతి విధంబు
 గలకొమ్మ భార్యగా * గలుగుట ముక్తికి, మార్గంబు మదికి సత్పుత్రము వంశ

గీ. వృద్ధి కాధార భూతంబు * వృజిన వినిన, మనకు దావాగ్నివైభవంబునకుఁ దాత్ర
 తోకకలపంట యాపదల్లాట్టుజెట్టి, శోభనములసమాలంబు * నువ్వెవాధ.

శకుంతిలాపరం. మము, ఘ. వేం. ఆ 2.

గీ. ఎన్ని కడగండ్లు తొడరియు * నెల్లరకును, పన్నిటిని పోలి కాచెడిచాలునాద
 యాటతోఁ గూడియుండెడు * నాతఁడెన్ని, యిక్కఱుల్ గుడిదియును దాకె

ఋగఁగుండు.

క. అగయు నెదల ధగయునునా, శలియును నగు తఱివివాఱుకాదే నేగుల్
 తొలఁచును దన పెయ్యునికిం, గలఁగుదు నక్కరణి జాలిఁగైకొన నేలా.

కుద్ధాంధ్రవిగ్రహవస్తావధము, ఆ 2 పద్య 12, 13.

భ ర్త.

ద్విపద ముదమునఁ గులఁగియులు నదిఁ గోరి, బ్రగుతువలెవఁ, తాళిత్వంబునఁ
 పతిశేరిరాజ్యసంఘపద బియ్యంబు, పతిశేరి మతులంఁ బంధువు లేల
 పతిశేరి హితు లేలఁ బాగొనఁబు లేల, మతిఁ దలపోయ నీకమానవేత్వముఁడు
 నామృతనిలకడఁ నానోదునీడ, నాకన్న పెన్నిధిఁ నా నోము ఫలము
 నామేఁ చెలికాఁడుఁ నా పట్టుఁగొమ్మఁ, నా మెచ్చువలర నా నన్నెలు రఁజా,
 పాశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరవ. ఆ 1.

శా. నాలుంగంటికి నింటియారఁడు మనోనాంబావ్రజానక్తియ
 పోలఁబుఁడు నీలచేటికిఁ బ్రయఁఁడేపొన్న పొప్పూరి
 పొలంకారము కాంతకున్ ముఁడు నీకతానందసంపాది యిం
 కేలా కేయును తెప్ప నేడెడఁబుఁ బాశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరవ. ఆ 2 చదవ 184.

పీ. పవిత్రత నిష్కర్తవము జేఁ లేకుండు, భామకు మంగొంకు పనిఁడి భర్త
 ముదతికి నజలేని యుద్ధుగా పెంమిటి, కరుణికి పాగొనఁబుఁ గుండు భక్తుఁడు
 మనజలోచనకుఁ దెట్టనికోల దులుకుండు. నాతికి నక లాఢ్యదాత ప్రయఁఁడు
 కాంతకు మానరక్షకుఁ డింటియారఁడు, సతికి నాబడి లేని పాతుఁడువరుఁడు
 గీ కంబుకంఠికి విశ్వకర్మఁ గావిభవ, పల్లకకు నాలచాలంబు కవిభుండు
 పల్లవోష్ఠికి పాభాగ్యఁభాగ్యులక్షి, గణన మొనరించ నేల యెఁడఁబు ముఁడు
 శకుంతలాపరిణయము, పి. పి. ఆ 4.

పీ కులహీనుడైన సకలసంభవుడైనఁ, పతి యిష్టదైవంబుఁ భామినలకు
 జడుఁ డైన సకలకామ్యప్రజ్ఞాపనిధియైన, నాత్మవాఘుఁడు నేవ్రుఁడంగలకు
 సమరభీరుడైనఁ పాపాపాధికుడైన, భవుఁడు పూజ్యుఁడు పరీమకామజులకు
 పత్నికించుడైనఁ నమితకంచముడైనఁ, గాఢుఁడేశ్వరుఁడునీకమంతిమలకు
 గీ. గామినీవింశ్యకుత్సతాకాదుఁ డైనఁ, గీర్తనమునోపాధియూర్త యైన
 వనలపాక్షిగఁ దనపూర్తకుందినట్టి, యతిడె రెండవ కిత్తఁడు వింకతాధరంబు.
 కీమంతినికల్పానము, ఆ 2.

పి. అతిమాధుర్యంబు పతిమనఁ దిత్తుఁ జదిదుఁబావ్యపారపారంగతుం
 దుఁదాశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరవ. ఆ 3 గానకసంపీడితుం

పతిభక్తి సతులకు భయవివారము, పతిభక్తి నిఖిలతో భవకారణము
పతిభక్తి నాతికిఁ బడయంగరాని, యశురీతపుణ్యంబు లిది యెందుఁ గలదు.

సారీశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరవ. భాగ 1.

క. పతిభక్తిగణగుపతికిన్, ప్రతములతో గొడవ యేలఁ పజలు ముక్కుతముల్
పతిభక్తి లేనిచెనఁటికి, ప్రతములు చను వేయి యొక్కఁ ప్యభిచారమునన్.
కుకసప్తతి, ఆ 1.

భర్తృ సేవ.

పీ. ఆభోగభోగపుష్పరామమధుమాన, వధికవ్యధాసారకార్యసహి
వ్యాధియాన రాగః ప్రిణామనామలక్షిత్త, దాదిద్యోమిటః కుఁతారధార
సకలసంపల్లతఁ పికరాలవాలంబు, శంకాకళంకపుఁజంగనకులి
బహుకుభవృతకార్యపద్మవనీహరి, సంతాపకరటికేసరికిశోర
గీ ముఖిమతార్థాంకురమధారకపాభిషేచ, నమో విపద్భారతిమిరసం తానభాను
మండలము భర్తృసంసేవఁ మానవతికి, మదియదియ శోరఁదగునమృతయొదితభక్తి

క. ఆలితగుణవృత్తి నిర్మల, తలరంజితరుణియాత్మభవపదసేవా
కలనఁ బొలంగక యెన్నిక, దలకొనఁ దగు హారతికఁ కరళముఁ బోలేన్.

ఉ. తేజీనబుద్ధికల్పి యుపశ్రమణి భర్తృహితంబుగాఁ దగ్గ
వేటొక కార్యచింత మదిఁజెల్లక బంధుసహృద్భావని
స్మృతీనశ్రీమః పోయెను నశనింతపద్మగరత్నరాశియై
ఘోషలు చుట్టు వాళపురిమెద్దిగభోగము లాత్ముకంబునన్. 3159

గీ. చాన యాదాల్యపాశీల్యకమదమాది, మగుణలతల కుపముమై పగమువొగడ
భర్తృ నాయక తద్యక్షిఁ బరగె నేని, పాధ్యయనియంద్రుఁదానిసజ్జనులుమగుట.
శకుంతలాపరిణయ, పి. పీ. ఆ ౩ చద్య 185-188.

పీ. కుసుమకోమలలకుఁ గున్తమామిడిపండు, ప్రాణనాయకుపాదపద్మసేవ
కాతోదయల కలఁచేతిమాణిక్యంబు, ప్రాణనాయకుపాదపద్మసేవ
కీరవాణులకు ముంగిటి పెన్నిధానంబు, ప్రాణనాయకుపాదపద్మసేవ
కుటిలకుంతలులకుఁ గొంగుబంగారంబు, ప్రాణనాయకుపాదపద్మసేవ
గీ. సలవ దే నోములును నోముపనయనోతు, లకు మనోరుపదకమృలంబు నెప్పుడు
భాదమతోడ భజించినఁ నదియెచాణు, దలఁచిచూచినవభిమతాంధ్రంగాలాసంగ
సారీశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శంక. ఆ 4 చద్య 174.

భర్తృపితృగీతి

ద్విపద. బలనంతనగుకథి * పోగిజేసుక బాప, పలపలల కెంబు * పవనభూవనకి
 భారంబు హారంబు * భాసురగంధ, పారెం బనాచు * నారకాపార
 తీరంబు మారంబు * తిచ్చిసల్లాప, కీరంబు కూర్చెంబు * పన్నునమంబు,
 నాచంబు భేదంబు * వననంద్రకాంత, వేగులు నూగులు * విచిత్రోద్ధాన
 మాతంబు భూతంబు * మరభికమూరి, పూతలు రోతలు * పూర్ణచంద్రికల
 మేలపులు వెలపులు * మెత్తనిమాది, పలుపులు ములుపులు * పరభృతపక్షిని
 కూతలు ఘాతలు * గొదమకు మొదల, మోతలు వేతలు * మౌఢ్యరాహుల
 మురువులు పరువులు * సాహంపుల కెలలు, సరసము * పరసము * పందనానిలపు
 మెలకువ యలకువ * మేల్మీదెంగాని, జలుగులు నిలుగులు * చివురు గవ్వపు
 పొంతలు వింతలు * పూతబొదరిండ్ల, క్రింతలు వంతలు * కమనీయపరసి
 జీవమాలు సుసమాలు * పృథుమకరంద, రసములు విసములు * రమ్యహిమాంబు
 పూరింబు గాదు క * రూపంబు నేదు, వీరుండెం మారుడీ * రథమను గాక. 3182

పారిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, గౌరవ, భా 1.

క. సతి కివాపర సౌఖ్యములకు, బతియె నిదానంబు చూచె * పరికింపంగా
 బతి నెడఁ బాసి చరించెడు, సతికిన్ వృథగాచె పక్షిల * సౌభాగ్యములన్ 3183
 ఉ. కోరిక లెల్లఁ జాలనొడఁగూర్చు ప్రియుం డెడఁబాసివచ్చెపం
 శేవహపత్రిలోచనము * గీరము చైరము హా మెంతయున్
 భారము మంచికప్పురపు * బల్కలు ముల్కులు పచ్చవెచ్చశృం
 గారవనాంత రాశశక్తికాంతపువేదులు నూదు బారయన్. 3184

క. ఓ మునిరాజతనూభవ, సోముని నెడఁ బాసియున్న * బాడం దగునే
 యామిని యట్ల తలంపఁగ, భామినియును బానిసాధుఁ * బాసినవేళన్. 3185

పారిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శంక. ఆ తి పద్య 181, 182.

వి త ం తు వు.

పీ. ఓర్పుమై పప్పిండి * నుపవాస ముండనీ, మగనాలి సరివోల్ప * నగుదు విధవ
 పద్భక్తి దేవతార్చనము నేయంగనీ, మగనాలి సరివోల్ప * నగుదు విధవ
 ఆక నానాదివృత్తి * దేశమల్ దొక్కనీ, మగనాలి సరివోల్ప * నగుదు విధవ
 తిరిగి నానాపుణ్య * తీర్థంబు లాడనీ, మగనాలి సరివోల్ప * నగుదు విధవ

గీ. నిద్ర మేల్కొంచి రేపాడినియనువరత, సహిమభానుని పీఠింపకటక మున్న
తగదు పిడింప నరునకుఁ దల్లి వదిలె, నత్తె గారిని దప్పించి యన్యధాన. 3166
ఉ. జీవముతోడఁబాసి యశుఁచిల్వముఁ బొందినమేను గంధతో
యావత్పితౄభాషేకము సకలసృజుటంబుల నాచరించినన్
బాసన మానె యట్లు చనిఁబాసి వితంతుల నొందినట్టి రా
జేంద్రయతాక్షి యశుఁచిల్వము వాయదు తే తెలంగులన్ 3167

కాశిఖండము, ఆ 2 పద్య 82, 85.

సీ. ఉపవాసములఁ బద్ధతియును గృహింపక మేను, కిందిదేఁ బోషించుచుండె నేని
మస్త కాంబరములఁ మాఁగిన్యభావంబు, నందక వన్నె బెట్టయ్యె నేని
దానధర్మముల సత్థింబు చెచ్చింపక, కట్టిఁడియై కూడఁబెట్టె నేని
తనపుట్టినింట వంశదవతోడ విల్వక, పొరుగిండ్ల పాలయిఁ తిరిగె నేని
గీ. సంతతమును కృపాధిపత్యరణ లేక, కఱకుఁదనమున దుర్భాషలఱుచె నేని
విధవ పెనిమిటితోఁ గూడఁబిధవనక, హృదబాధలఁ బడుఁ గడుఁగనుటుతు లేక.
క. నాలుకయును నీలము, నీలరుచియు నేనిఁ నెఱిచరణంబుల్
శేల సరిమాపచేయును, చాలాయము నది వహించుఁవైధవ్యంబున్. 3168
క. కంతునుఖకేలఁజేలుచి, తంతువుతో నెవ్వఁడే వత్తఁడు దన పుణ్యం
బంతయుఁ గోల్పడి కూలు వి, రంతరమును కారవాడుకలనువరకములన్. 3170

తైమినిభారతము, ఆ 2 పద్య 34-36.

సీ. అనిశంబు దిన పాంతకమందు హావిద్యుఁబు, వేకవారము భుజియింప వలయుఁ
దైతంబు దివ్యశక్త్రుంబు గంధద్రవ్య, మంజనంబును జండకనాదికములు
శంఖసింధూరభూషణములు వర్జించి, సంతత మర్థి నిశ్చింత యగుచు
మలిసాంబరము సచ్చింపలనుగా భాతాంబరముఁ దాల్చి హరిని దిశరంబు గాఁగ
గీ. మదిఁ దలంపుచు భక్తిఁ దత్పదవరోజ, పూజ వేయుచుఁ బురుషానికబుత్తసముని
గాఁ దలంపుచు విభవాదికంబు విడిచి, పృథివి వర్తింపఁగాఁ దగునిధివకాంత.
కృష్ణజన్మఖండము, ఆ 6.

పతివ్రతలకనర్హరములు.

సీ. కరమేళ యామకఁ ప్రకాచి రాక్షసి, యమపేష్టు గల పథకర్మాంగనలకు
కృష్ణావారతత్పరత్వంబు వారికి నెల్లఁ, గల దమరాంశజకృత్తనిరత
చరితాత్మకాఁలియించుకథధాన్యములుచల, హృదయభోగపరాత్మకయార్హగలదు

తైళాచి కోరిధనంభర్తృపుత్రియందు, నిన్నేవా గృహకార్యం నిపుణు గాదు గీ. కలహాల రాక్షసి నయితకంబు లేదు, బంకు చల్లు నెవ్వడు నిద్రకోర్చిన కలహంబులు నాగుతులంబువారి, దురిత మొందించి పోదుడు నిరకమునకు. ఆ. ఎటుక గలిగి పిదప నినియుఁ బతిభక్తి, గలిగి ధృమోపాధి నిరకంబు గలిగియున్న మున్నుగలపాపములు హరి, పురుషుగోపదీపికఁ నిరకంబు. ఆ. అట్లుగాక పతుల యుత్తిమనమయంబు, నందుఁ బతి భక్తి నుపదేశము నేసి లేని మగతినిద్దల మఁ బతిపమే, బంబు గాఁగ నిన్నితరంబులు 3174 క. ద్విజభామినికి సభర్తము, పృథ్వీ గాంచినపిదప నయ్యంబులైన బంబు ద్వివితరముఁ బతిభక్తియుఁ బై, త్యజించి యనుమరగంబుతికలు ముగ్ధగా. ఆను, ఆ 5 పద్య 289-312.

ప్రథమములు

క. ఎట్టి సాధ్వలకును నిట్టి నయిండ్లను, పుత్రుల మురికి లెన్ తగదు పతులకడన యునికి నిరకులకు ధర్మపు, సతిల కిడుగడయుఁ బతుల చూచె. క. పతిహీన లయినభామిను, బతిభవతు లయ్యుఁ గుఱులయ్యాను ననలం కృత లయ్యెడు మాంగల్యరహిత లయ్యెడు గృహస్థుల నిదియు మొదలుగాన్. భారతము, ఆ 5 పద్య 85, 228. పీ. ఇదియదిగా పతులెన్నందుఁ బుత్రులు, గాఁగినట్టి గాఁ గనకవస్థపురుష నంగమంబునఁ జేసి నిరకంబులకములు, నందు నిదిగొన భారతంబుననతుల కిట్టికమర్యాద యిమ్ముమచ్చల కెల్ల, నీతి లోకంబున గాఁగ నని ధర్మ మైనమర్యాదమానవులకుఁ, దిద్దియ నీతిముగా నిధర్మమార్తి ఆ. యబ్జభవనమానఁడగుశ్రీతరేకుండు, నిలిపె నదియు భారతంబుననంబు నందు లోకపూజ్యమై ప్రవర్తిల్లుచు, నుండె నిపునంబు, యుక్తిఁ జేసి. 3178 క. పురుషులచే ధర్మస్థితిఁ, బరిగిగోపించంగఁ బడినభా ర్యులకు నిరం తరము నిజపురుషభక్తియుఁ, బరపురుషవిసర్జనంబు లు బదిత మయ్యెన్. 3179 గీ. భర్తచేత నియోగింపఁబడక సతికి, నెద్దియును జేయఁగాఁదగ నిధర్మమై భర్తచేత నియోగింపఁబడినదానిఁ, జేయ మిది దోషం బని నిధర్మ మనువు. ఆదిపద్యము, ఆ 5 పద్య 85-88. ఆ. పురుషుకంటె మున్నుపనిలోక మేగిన, సతియ నోచినదియు నిరకులతోనఁ బురుషహీనయైనఁ బరుషతీవ్రత, యయ్య, జగములెలఁ బ్రయ్యఁ బడె.

- క. పతిహితము గొనక ధర్మము, నతివ నడపు టొప్పు దింకడైనను పతికిన్
హితములగువానిఁ జేసిని, నతనిఁ గలయు దనినఁ జనియె ధనియునుమరలన్.
- క. లలన యిలువాడి నాథుఁడు, వలచినచవివంటకములు ధండి యిడి తిను
గలనుఁ బలచిన మెయికిని, యెలమిం గయిసేసి వృద్ధయమి వలయు శివా.
- గీ. పసులయెడ మాటు పలుకక యనవధానుఁ, దైనపతిఁ దలపించి ధర్మార్థకలిత
కృతులు నడపుచు సవతి గల్గిననుబోరి, రంబు లే కొక్కఁడైయున్కిందగవునతికి.
- క. సవతాలికిఁ బతి వలచిన, నవుఁ గాకని యచనియిచ్చకనుగూపముగాఁ
దివిరి నడచునతి దైవము, శివ యది దగు నెల్లజనుఁజే మెక్కు గొనన్. 3202
- క. తనచేతికి నిచ్చినప, స్త్రవికాయము నిల్లురుచ్చునొప్పున మగుడం
గొన పచ్చి భార్య పతి నెమ్మనినన్నడ యచ్చు టొప్పునకపటవృత్తిన్. 3203
- క. పతి దనకు నేమి యిచ్చిన, నతిమదిమునఁ బొంది వలయు ధర్మజుఁడైనన్
మతిఁ గొంకక యేకాంతస్థితి శేకాసవత నున్కి ధర్మమెరున్. 3204
- క. ధని యధనుఁడు రూపని యెచ్చనివాఁ డపవేకి మూఢభావుఁ డగోగుం
డనుగతలోగుఁ డనక యం, నని పతిఁ బాటింప వలయుఁగామధ్వంసీ. 3205
- క. బలి భిక్షము గడపడ, న్వులయును దేవపితృపూజసంబులకాలం
బులఁ బతి శుభ మందుటఁ ది, న్నలంబు గాఁ గోరు టొప్పిదము నతికి శివా.
- క. గతి పతియ చువ్వె భార్యకు, నతనిఁ గడచినట్టిసత్పురాయణము గృహ
యుత కలదే కావునఁ దా, నతనికి భర్త యగు టిచ్చు సఖిలకుఠంబుల్. 3207
- అశ్క. ఆ 5 పద్య 285-297.
- తే. ఒక్కమన్నసతోమన్నఁబొల్లకున్న, గరము నెయ్యుఁడై యున్ననుఁగాకయన్న
మగఁడుప్రియతిముఁడనియుండుమానపతికి, నెల్లలోకనుఖంబులఁనెదురువచ్చు.
- క. నడవడి యొప్పక యుండిన, గడు నిర్దమఁ డయిన పతియొగతియను విను మె
క్కుడు బంధుండుఁబ్రియుండుం, బడఁతులకుంబరమగురుఁడుఁబర జేవతయన్.
- తే. ఇంతికిలదోషంబులనిట్టి పతికి, నతివ లెవ్వరు ప్రతికూలలయి చఱింతు
రమ్మహాపాపకరులు రుక్మకము నొంది, కూలి కాంతు రథోలోకధోరగతుల.
- క. పతిపరిచర్యాపరిణత, గతి లోకము మేలుకీడుఁ గనియుండుపతి
ప్రీతులు వినుఁ బోని గుణవతు, లతులితనుఖిర్తు లెందుఁ నందుదు రబలా. 3211
- ఉ. నావుడు బత్నికిం బతియనమ్మినబంధుఁడు నిష్టదైవముం
గా వివరించి మజ్జనని గారవ మారగ మున్ను నెన్నె నా

కీర్తి ముక్తగారుఁ గృహమేర్పడ నానతి యిచ్చి రిష్ట మీ
చే నని భస్మ నైతి కలసిల్లె మనంబు మహాశుభస్వినీ.

8212

ఉ. సుత్యము లైన జన్నములు నూలును వేములు నేసినం దప
స్సత్యశుభ్రమాదిగుణసంపదతోడ వకైకనామలై
నిత్యసమాధియోగమున * నిల్చిన నేరికిఁ గొండయ్యునే
వత్యశుకులలైనకులఁపాలిక లండెడు పుణ్యలోకమల్.

8213

చ. పతియొడ కెండు లేక కులభావము తా రతఁ డెట్టి డైనన
స్మృతిఁ జరింపంచు టొప్పు ననిశనం గమనీయచరితుఁడుం గృహ
న్వితుఁడు జితేంద్రియాండు నతినిర్మలధన్యుఁడును నూన్యతో
ర్జితుఁడును రాముఁ డీరఘునఁకేణ్యుని నేగతిఁ బల్చు టొప్పుచే.

8214

క. విను కాసల్యకుఁ దక్కిన, జనకుల కతిభక్తిన్కక్క * పరియైనడమం
జనపతి యొకపరి ముద్దిన, వనబాతులఁ దక్కినకక్క * వదువునఁ జాయన్.

క. గుణవతి సావిత్రియున, తృణులయరుంధతియుధర్మపరిణత యాశో
హిణియుఁ గనుట పతికుఁత్రా, మనమునన కదా వదా యశస్సాశ్రింబుల.

భాస్కరరామాయణము. అయోధ్య, 291-300.

మ. 'య పన్నన్ ధన మన్నఁ బుణ్య మనినన్ * గోతోదయం బన్న చే
పర యన్నన్ మన మన్నఁ దుప్తి యనినన్ * వాల్మీల్య మన్నన్నికే
శ్వరుఁ డన్నం బరమోపకార మనినన్ * స్వంబు నన్నం చల
దరి సేతున్ నిషధాధిపాఘంఁడె నుమీ * తథ్యంబు గాఁ జెప్పితిన్.

8217

సీ. పాటించి కొలువును * భవనదైవంబుల, నవతులఁ గొనియాడు * పఖులఁ బోరె
నారాధనము నేయు * మత్తమామల కెత్తె, పరిజనంబులమీఁదఁ * గరుణ గలిగి
యగుగతు కోపించినవపుడు నాథునితోడ, మనిలోన నుప్పుకు * మన్ననలకుఁ
దోడికోడండ్రితోఁగూడి యాడి చరింపు, దాసీజనముఁ బ్రోవు * తల్లికనణి

గీ. బ్రాహ్మణులయందు గురులందు * బంధులందు, భక్తివిశ్వాససౌహృద్ధపతత నెఱపు
భవ్యపతిదేవతాచార * పరమత్రుణ్య, ధర్మ మేమర కుండుమీతల్లికాన. 8218

శృంగారనైషధము. ఆ 7 పద్య 8, 9.

సీ. ప్రాణేశుఁ డాశగింపక భుజించవు భర్త, నిద్రింపకయమున్నునిద్ర వోవు
నాథుండు మేలుకొనకమున్న మేల్కాఁడు, నైసేయ కెన్నఁడు * గకయ పథిపు

- ధనము ప్రోషితుడై సంతతి వాడియుండుదు, పతికి సత్వము నూనఁగలఁక నీవు
పురుషునికి నల్పమునక సంతోషింతు, మొగ మెత్త సేవఁ ముగియెదరఁ
గీ. జిజ్ఞాసు మాసిన మూన్నాళ్లుఁ సిగ్గుతోడఁ, బతికెల్క నమార్గముఁ జనివారింబి
సవిత్వం దువయించు వాల్కొల్లఁజలక మాడి, చూడ నెవ్వారిఁ బురుషునిఁజూచి కాని.
మ. పవతుం గుంతుమ కజ్జలంబు నునుగూర్చాసంబు తాంబూలముల్
గునుమంబుల్ కబరీభరంబు చెవియాఁకుల్ మంగరాలంకృతుల్
విను వొక్కింతయు లేక తాల్పవలయున్ ఁ పీనిన్ సదాకాలము
స్యనై జక్కుంగఁ బ్రియుండు వర్ధిలటై ఁ నాశిశుతాక్షికిన్. 3220.
గీ. రజకితోడను ద్యక్తతోఁ శ్రమణతోడ, విధవతో నాథుతో రాయఁపెండితోడఁ
జెడిపెతోఁ జాలఁ జోరామిఁసేయఁ జనదు, ప్రాణసంకటములనుబుఁజ్ఞాంగవలకు.
సీ. పతి పిల్వఁబంచినఁ బనియేమియనివచ్చి, చెప్పినయుడింబుఁసేయ వలయు
భర్తయానతి లేకఁపగిక్యతిబంధున కైన, నేపదార్థంబును ఁ సిగి పెట్టి
జీవితేశ్వరుఁడు డింపినయోగరంబులు, గుత్స నేయక భుక్తిఁగొనుట లగవు
మఖనువుఁ డగు నిజేశ్వరుఁ బ్రబోధ మొనరింపఁ, గాదనునభంగమునఁ దప్ప
గీ. కొంటి నెచ్చటి కరుగుట ఁ యుక్తి గాదు, లేడుపు గట్టక నీల్గిడఁదగవు గాదు
కడపమీఁదను మఱిసన్నెఁకంటి మీఁద, జక్కిమీఁదను గూర్చుండఁజాడగాదు.
క. నాగరికత్వము వాచా, ప్రాగల్భ్యముఁ జూపఁ జనదు ఁ పతిముందట సం
భోగక్రీడావిభవో, ద్యోగంబులఁ దక్క సతికిఁ సుత్వవలయానా! 3222
క. ఇది భగ్నం విది యీలువ, ఇది వ్రత మిది సన్నివేశమున యాచారిం
విది దేవత్రాజ యధిపతి, యుదితం బాలంబు నెయఁకుండుట సతికిన్. 3224
క. కాంతుఁడు సంతోషించిన, సంతోషింపంగవలయు ఁ సతి కతఁ డాత్మన్
సంతాపించినపట్టున, సంతాపింపంగవలయు ఁ జలతేక్షణకున్. 3225
సీ. చీకటికప్పుచేసినసరోరుహసేత్ర, గూబయై వసియించుఁ గోటరమున
వింతవానిఁ గటాక్షఁపీక్షణంబునఁ జూచు, కిసలయొప్పి వహించుఁగిల్లకన్ను
మగఁడు ద న్నొత్తినఁ మా రొత్తునలివేణి, వ్యాఘ్రియై జనియించుఁపనములోనఁ
జిలుతిండి తనవారిఁ మొఱఁగి యాచారిండు, సతివ నూకరజాతియందు బుట్టు
గీ. పధివుఁ గోపించి హంకారఁమా చరించు, పడతి మూఁగవు సవతి సౌభాగ్యలక్ష్మిఁ
జూడఁ జాలక మదిలో నఁసూయ నేయు, భామ దుర్భగయుగు నన్యభవములందు,
జ్ఞ. దూరము వోయి యెండఁ బడి ఁ దూపిలి వచ్చిన పౌఞనాథునిన్
జ్ఞానకవాటోహులఁదాఁక నెదుర్కొని తీర్థ మార్చి యా

హామనెట్టి వీడ్యము వశమృగచేసి విహరశయ్యపై
నూరువు లొత్తి చిత్తమునకు బొప్పరించుట ధర్మ మింతికి.

3227

గీ. తగవు పాటించి యల్ప బాధండ్రియిచ్చు, నల్పమల్పంబభాగియును నాత్మజండు
పార్థితంలైన ధన ముంబుముగ నిచ్చు, పాణనాథ ని సరియె యేంబంబులును.

కాశీకండము, ఆ 2 పద్య 72-82.

సీ. నిలయు నాటించి నిష్కలచేతు యై, శృంగార మేహార్ధుఁ జేయ వలయు
సత్కర్మయాలాపకతురయై పాగేతు, చిత్తంబు మేమిందంబించ వలయు
దాక్షిణ్యసంతోష ధర్మమేధాదుల, దైవత మని ప్రియంబులంబ వలయు
నాథుఁ డేవర్థతి నడచు నావర్థతి, నడచి నర్హంబులంబ నడవ వలయు

ఆ. మార్గమునఁ బరికి ముద్దనభోజన, శయనపానరతుల జరప వలయు
విభుఁడు పతితుడైన నెఱిపాతివ్రత్య, మహిమయి యేజేపింసువవలయు.

క. తరుణి దనపాణివల్లభు, వారిభావముగా భజించి యశేఁడును దాసున్
సిరికైపడి పర్తించును, హరిలోకమునందు సంతకతానందమునన్.

3230

క. ఉపవాసంబులు వ్రేతములు, దవములు వేయెల భర్త డైవత మని ని
మ్మపటతఁ గొల్చినసాధ్యికి, నృపవర దుష్టభము లేడు నిఖిలజగములన్.

3231

భాగవతము, స్కం. 7 పద్య 416, 417, 418.

క. నడవడి గొఱగాకున్నను, బడుఁగైనఁ గురూపియైనఁ బామరుఁ డైనన్
జడుఁ డైన గోగి యైనను, విడుచుట మరియాదిగాదు విభు వంగినకున్.

3232

భాగవతము, పూర్వ. పద్య 976.

గీ. బాల్యమునఁదిల్లిదండ్రులు ప్రియమున భవుండువాఁడకముననందంబుండుఁడెప్పి
నట్లు చేయంగఁదగుఁగానియరిసిచూడఁ, దెఱవలకు నెందుఁదమయిచ్చుఁదిరుగఁజవదు.

జైమినిభారతము, ఆ 2 పద్య 37.

సీ. జీవితేశ్వరుఁ బాపి చిరకాలవసతిగాఁ, బుట్టినింటనె యున్నిఁబుద్ధి గాదు
పారుగిండ్ల నిరుగిండ్లఁ బూర్ణువోకలనైనఁ, బలుమాటు వరుగుట పాటి కాదు
దాసీజనులతోడఁ దఱచుగాఁగూడి తృప్తరమాట లాడుట తగవు గాదు
తనకెంతయాపులైనను నన్యపురుషసంసర్గంబుఁ జేయుట జాడ గాదు

గీ. జనకగృహమున నైనను మనసు వఱపి, కూరవారకుఁ బంపుట గుణముగాదు
హాస్యకథలందు గీతవాఁడ్యములయందు, బ్రీతినెఱపుట మగనాశిరీతి గాదు.

సీ. జలక మాహారము శయనసౌఖ్యము భర్తృకంబెను ముచ్చుగాఁ గాదు నేయ
విభుఁ డారగించినఁ చెనుక తద్భాజనంబునఁ జేయ న్నయి భోజనంబు

విక్రమః క్షోభః క్షోభః క్షోభః క్షోభః క్షోభః క్షోభః క్షోభః క్షోభః క్షోభః క్షోభః
 పృథములు నేనతాంబునలు కాంతాండు సమ్మతింపక చేత యెంతైనకలుష
 గీ. మప్రియంబులు చేసిన క్షోభపుమీదఁ, జిన్నఁ బోవక మరీ సంతసించుపలయు
 మంచి నైనను వాగ్జేతుకమనను రాని, పనులు నానుట భవంబు క్షోభతలకు.
 కా. ఏభంగిన్ పుచినామనో పతిమనంబుదేభంగి రంజింతునో

యేభంగిం గులకీర్తి దాఁ గలుగునో క్షోభం నప్తింతునో

యేభంగి న్నశి రాక యుండఁ గలనో క్షోభాహలంబు నా

యాభంగి న్మరియించుచుండఁ దగుఁ బుష్కలస్త్రికి నెక్కాలమున్. 3236

ఉ. కంఠలయుం బట్టిరతిలకంబును దాపట చేరినంబు నా

లాంఛలసేమ లేక బనువుటచ్చతబొట్టు జెవాకుగాఁలుం

గొంచెపు వీడ్వము న్విరులు క్షోభున నొప్ప నొనర్చ నెప్పుడుం

జంఛలనేత్రగియుండఁ దగు క్షోభతభర్తృభావేన్మృతకే. 3237

సీ. జలమాడి మడుగుపఁపుముఁ గట్టి కైచిసి, కొనికానికవయఁబోఁజనదుప్రియుని
 మునుపు మేల్కొని భర్తృమోముఁగి న్నికాని, కాఁ గారుపిక్షింపఁగా నితరుల
 గడపమీదను నెన్నకల్లన జోటిమీఁదను నున్ని చేతను క్షోభుఁగు యశము
 తడికాళ్తో వీడుకదలతోడఁ గల్గవ, త్రిమలతో నిద్రపుణ్యంబు దఱుఁగు

గీ. సంచల దలయంటుకొనుట పఁపుంబు లేక, మజనము చేత విరియాకుమట్టిగించి
 తాల్పుటయు నిరుగలను క్షోభ పుణుకుట, భర్తగలభామినుల కకుభద్రదములు.

క. వృతములు నుపవాసంబులు, మరియించ నిరర్థకములు క్షోభ నవతులకున్
 బ్రతివాసరమును గేవల, పతిభక్తియ చాలు నివాముఁ క్షోభము ఘటింపన్.

చ. తెలువకు వల్లరుండు పరదేశము నోయిన వన్నె మాని తో
 నటితికి నల్లబూసలును క్షోభతబొట్టును మట్టెవన్నెగాఁ
 గుణమబుగైనపుట్టును క్షోభగ గుడఁగ దువ్వనిమెలకొప్పు నై
 మటు గిడి యింటిలోఁ బరిసంహగమునన్మరియంపు టొప్పుకున్. 3240

శకుంతలాపరిణయము, పి. పి. ఆ 4.

సీ. మాటుమాటాడదు క్షోభచియైనను గురు, వ్యాపారమున కీ యహార్యతనయ
 యానమ్రుగతిఁ బూను క్షోభ నంపునవతు లె, ప్లైన నీదివ్యరత్నానుజాత
 జాఁగయై మేరమీఁది దొకప్పుడును ఘన, శీలఁ బొంగియును నీఁసింధుకన్య
 తోకాకృతి వహించునినురాగశృతికి, నపరాగవృత్తి కీయబ్జవదన

తే. సుచ్చక్రమేనైవ ముక్తాంశైః సమమింద్రియైః సత్కర్మభిః సత్సంజయైః సమైః
యస్మై భవతి యః పితృభిః కాలితయము, నలవ యో రేల్ల వన్నెరా • మెలగ వస్త్రా
చ. పతిశ్చైతద్భక్త్యై కలమ • చల్లనై నో డగు నారి నారి దాఁ
పితృభిః సమైః మది • యోగిభిః కర్మాభిః
సతి సతి రాతే ర్భిః య • సత్కర్మైః కైకౌను కన్య కన్య కా
శ్మశ్రమతి నిల్లుగా • సతి • వాయు చాను నువవ్య నో మర్తీ. 3242

ఉ. తస్మై లా బంధునాం ముక్తాంశైః సమైః సత్కర్మభిః సత్సంజయైః సమైః
తస్మై లా బంధునాం సత్కర్మభిః సత్సంజయైః సత్కర్మభిః సత్సంజయైః
సత్కర్మభిః సత్సంజయైః సత్కర్మభిః సత్సంజయైః సత్కర్మభిః సత్సంజయైః
తస్మై లా బంధునాం సత్కర్మభిః సత్సంజయైః సత్కర్మభిః సత్సంజయైః
తస్మై లా బంధునాం సత్కర్మభిః సత్సంజయైః సత్కర్మభిః సత్సంజయైః 3243

పద్య 58, 57, 60.

సీ. మఱచి తిత్తియు నన్య • మహిమ విమర్శించు, నాడ పి కన్యనివాసం వెదక్క
బతిభక్త్యై నందు గీడ్డొడనెన వేడుదు, తిత్తియె న్నానందం గనిన
నదిపుడునానంద • నానంద లింతింపు, లింతింపు నిక్కిన • జిక్కు పుడు
గదూ జన విచ్చివన్ • సర్వంపరికియూ, జన భేద మెందవు • డెందమన

ఆ. నిండుగడవరీతి నుండు నెవడునాం, లీతకు గల • చేరినక
చిత్తిగనాచిత్త • బాధించుకొనె, మేలెన గనిరికిలు • మెలుంగుచోడి.

చ. సహతు నైస్థియిం పున సుఖం, నాగం దగ్గరి లుం దె
శ్చరీతము గాంగ నెన్నురు నిస్సమునాకె • మానరాచ యీ
శ్మరుడును వేదమున్ గురుడు • సర్వము భర్తయ యే దక్షా మ
స్థిరుతిర జేయుచున్ విధినిషేధము లెవ్వయం కైకౌనం దుగిన్. 3245

క. విను మెయ్యాయు నిర్విధం, లని విడుచులేదు విహితముని నేయుట తే
దనుమానింపక యెద్దియు, లెనిమిటియెల్లనిది విడుతు • బ్రయ మెనరింతున్.

కళాపూర్ణోడయము, ఆ 4 చద్య 120, 135, 136.

చ. అలుకలు దువ్వరాదు సరసాన్నములన్ భుజియింపరాదు మై
కలవ మలంబరాదు తలకంబరకంబుగదిదరాదు సా
మ్మలు గయినేయరాదు నుమమల్ ధరియింపరాదు సాధ్యయా
వెనెడలొయతాడికిన్ • నాథుడు నెంగట తేకయండినన్. 3247

తార రిశాంశియము, ఆ 2 చద్య 156.

సీ. సర్వస్థలంబుల • సరస మాడంగి రాదు, వలసినప్పుడు రతిగలదు రాదు
 ఒంధభేదంబుల • పుల్ల మాడంగి రాదు, గళరవంబుల బూని • కలిమి రాదు
 కమ్మొడిమిఁదను • కేంపు లుంచంగ రాదు, చెలంగి నభాంకముల్ • చేయ రాదు
 రూఢి నిచ్చుగో • కూడియుండంగ రాదు, సారద వా క్షుధిమ • మా రాదు
 గీ. మఱయునంగి నామిత్య • గుమితముఖ్య, విద్యులన్యోమము మాడినిభవ మెనయ
 కళలు రంజిల్ల వేడ్కగా • మెలంగరాదు, నాతి కైదంపతుల క్షేల్ల • చోరుఁబోడి.

ఒడయఁచిరిలాసము, ఆ 2.

సీ. పంకధర్మనిరూఢి • వదలించె నీవారి, మహితకాస్తాధి • వంబు కలిమి
 గురుతరులకు వన్నె • గూరిచె నీకామ, ఖననుమనోఽక • సనము చేతి
 నినుమదయించు • నెవఁగునీపద్మిని, మంజులమోదనా • మగి మెలయ
 ద్విజరాజిఁ బోషించి • దీపించు నీకొమ్మ భానురఫలదాన • పటిమ బూని
 గీ. యనుచు జగి మెల్ల నుల్లాస • నుతిశయిల్లు, సంభలము మెచ్చుచు ముక్కు • క్ష మకుజన్మ
 పద మనఁ దనప్పునంభోజ • పాణి జీవ, నమ్మ జీవన మని యెంచు • మమ్మ కొమ్మ.
 చందికాపరిణయము, ఆ 6 పద్య 99.

క. మానమె ధనముం దేహము, మానమె నర్వంబు చూడ • మానవతులకున్
 మానము బోయినచెనుకం, బ్రాణముతో నుండ పలెనె • పద్మరూఢా. 8250

రాధికాసాంత్యనము, ఆ 4.

సీ. అనఘప్రాతఃకాలమున లేచి రాత్రి ప, స్త్రయము విచ్చి భాతప • స్త్రయంబుఁ గట్టి
 మునుకొని పతిపాదములకు నర్పిల్ మొక్కి, సరిస మొప్ప • యంస్తవ మొనర్చి
 యవ్వల గృహకార్య • మరుదారఁ గావించి, నలలితాంబువుల మ • జనముఁ జేసి
 నురుచిరపరిశుద్ధ • శుక్లాంబరముఁ గట్టి, రమణీయశుక్లపుష్పములచేత
 గీ. ఒరిసిఁ బూడింప వలయు స • ధ్యక్షితోడిఁ, బూతజలముల నర్పి మ • స్నాతుఁజేసి
 భాతపస్త్ర మొసంగి త • త్పదియుగళ, మంచిరిమ్ముగఁ దడియొత్తి • యాదరిమున
 కృష్ణజన్మఖండము, ఆ 6.

సీ. అల బగ్గూచాదిం • నలఁ బట్టి మలపట్టి, నారుమీఁది తమిఁ బాసి • యలరెనయ్య
 పురుషసంయుచును • నుని గును సావిత్రి, తిండివాలుకు జని • దాఁదెనయ్య
 అవనిరాణ్మణిపు • త్రియయ్య లోపాముచి, యొక తాపసి వరింపఁ • కుంఁదెనయ్య
 ముందుగావనకొన్న • పురుషుఁ గావని సతి, తిలక మెచ్చి • తెయ్యుకపలచెనయ్య
 గీ. అది జనకుండు పిమ్మట • నధిపుఁడవలఁ, దనయి • డునుకావకుల్లదా! • పనితకుర్చి
 నెన్నఁదేరియున్నా • కంత్కృతిమున్నదయ్య, కాననీయాన నెటు • దాటుదాననయ్య.

- నీ. నిరుపమవివేకముండకగోమాండ కాని, వికలాశివికలయాశకుండ కాని
సంభతాభింగురైశ్వర్యధుర్యుండ కాని, చురుచుపిరితాశ్వుండ కాని
సకలకలాకలాశకళాశిరే కాని, విభూషణతాశ్విండ కాని
గరుడచక్రభార్య కలకలనంద కాని, బహు సీమలశివశంభుండ కాని
- గీ. మానినీరత్నములకు సోపానం దోలత, జనకు మాహించుటికి శేఖరుండుగాగ
నతఁ డెసాగనరిజనమున్వీరుండువలఁడె, యతఁ డెప్రాణ్డండునుగోనుండవలఁడెయవ్వె
సమనోహనము, ఆ 2 పద్య 95, 96.
- నీ. అశ్వంగమునేసి * గుఱ్ఱేకు నుద్వేషముల దీర్ఘం బాగ్గుగానువలయు
యెచ్చి ప్రపాతఁగి యెచ్చిడఁ గూడుగూలు, వేగోమత నె కావించవలయు
వివిధపక్వాన్నముల * వేష్యుర వండించి, పిరియునకు ఘడియింపఁడెట్టివలయు
దద్దుక్తశేషమై * లెనకు నుచ్చిచ్చెన్న, మింపుతోడుత నా * గించవలయు
- గీ. శయ్యవిడిచి వైచిత్యంకకకఁ జేచి, పురుషులచేరింపజేరి తాంబూలమొనఁగి
యూరువులనుంచిపాదంబులొచ్చియొత్త, కిచ్చిపనిపిరింపఁడగుండర్పించుముఖికి.
- నీ. మందేమేలములైన * మాటలాడఁగరాదు, యెదురుమంచము పూన్కినెక్కరాదు
మాదలచెట్టుక వీసకమును వర్ణింపఁగరాదు, కోపించెనని ముఁగింపరాదు
సామ్రాజ్యవైడటంచు * సోలసి పల్కఁగరాదు, చెలువుగైకొనికానికలయరాదు
సంభోగమునఁగాని * చనపు నూపఁగరాదు, కులటతో ననురక్తిఁ * గూడరాదు
- గీ. తెల్లవాజీనపిదపనిచ్చింపరాదు, కుడువిరా చిధిపతికి మున్ * గూడుగూర
యన్యపురుషులతో హాస్యమాడరాదు, మజపుణోనైన నొకనాఁడు * మానినులకు.
- చ. వ్రతములు సల్ప వల్ల దుపకవాసములంగృహింపవల్లు సం
తతిమును దీర్ఘనేవలకుఁ * దాఁ జనవల్లదు దేవశాస్త్రినల్
ప్రతిభ నొనర్పఁగావలగు * వంకరుహాయతచారు సేతికిన్
పతినిజగ్ధ కిఁ దావిడిచి * పామరయైన నరకంబునన్ బడున్.
- చ. చురకంబు విధుండు చన్నపిదపన్ * బాగ్గేకురాకన్ నిరం
రేమున నొగ్గు నేగుడు, కల * న్లక్కాక్షిలున్ చేతులం
సోరసిం గాజులు నెల్లపూసలఱుతన్ * జూపట్టుచుండంగ నుం
చిరి యక్షింతలబొట్టునుం నెపుకొనిం బొన్నఁ దాల్పందగున్.
- నీ. కామనీమణికి మంగళనూత్ర మెచాలు, శృంగారములకల్లఁ * జెలువోవర్చ
ధవళలోచనకు నైశువతనంచేచాలు, చైత్రవింబులకల్ల * వన్నెచెట్ట
నంబుజాననకు బుణ్యస్త్రిన మె చాలు, రాజసంబుకల్లఁ * దేవమొసఁగ
నతికి నాధుండు దృఢస్థితినుండుటయెచాలు, భాగ్యలక్ష్మలకల్లఁ * బ్రభము

గీ. గ్రాట పులిగాయఁ గూర్చి పాఠములఁ గట్టి, చుట్టవలె — పన్నెఁబాటఁబిడ్డలు
దిరిప్పియుడు పృష్ఠబోషముఁ దీరఁ జేసి, ప్రేమ మీఱఁగ విధులఁ దొందునపుడు.

కాఁ నాస్తమాచార్యము, ౪

టీ. తల నంది వేదః పాఠ్యములఁ జమన పూసెనకలం ములు దిద్దిఁ జక్కఁ జొచ్చి
జలకములో నొప్పెత్తఁ జలములచే నాస్త్రివిధి పోష కర్మకర్తఁ భముల గూడి
చలువనన్నపుఁ బాఠ్యముల మేరఁ పడియెత్తి, పట్టుపొల్లల మెత్తఁ పడక నునిచి
నున్నవైకాటుకఁ కనుఁచుముల భుజించి, బొములు దీరిచి చుక్కఁ బొట్టుల పెట్టి

గీ. పొదిగెలును చేర్చి వా లిచ్చిఁ బునిగించి, కెంత రుచెక్కడంపునిఁ ధంపు సొంపు
నింత నుద్యోలలోన నిఁద్రొంపు మనుచు, బాటఁబాడుచుచురాఁ ద్రినపుడు.

తాలాంకనంపని పరిగము.

స్త్రీ శుద్ధాంతవాసవము.

(ఘోష)

క. చీరలు గృహములఁ దగుప్రా, కారములును దగినతెలులఁ గాపులు మఱ వే
నారీజనులకు నవ్యుగ, దారం బగు చరిత మెకటిఁ దిన్నంబంగన్. 3220

క. వ్యవసంబులఁ బరిణయముల, వసమములగు సంగతిములఁ యాగంబులఁ బొ
ల్లనదుత్సవముల ములుపులు, వసమహనయనలకు పలదుఁ పృథులవిచారా. 3223

భాస్కరరామాయణము, యుద్ధ. పద్య 2324, 2325.

స్త్రీ విద్య

చ. ఉవిదలు తాము బాల్యమునఁ యుక్తముగాఁ జను కన్యసింహ
యవని మెలంగు చుండిన నఁనన్దము లో పను లాచరించుచు
బ్రవిమలభావముం గనకఁ కన్నన మూర్ఛితపాలుగా కొకో
యవుఁగద విద్య నేరని జఁనావలి కేఁటివిచేకనంపదలో. 3224

క. రాతిరికి నిండువెన్నెల, చేతం దమ మెడలి వెలుంగుఁ చేకుటురీతిన్
నాఁతికిని విద్య చేత మ, హాతమముం దొలగి తెలివి యలవడును గదా. 3225

కా. పాతివ్రత్యముచేత నెట్టిధలముల్ఁ ప్రాపించునో యెట్టివి
భ్యాతం దైతగుపుణ్యముల్ శృంగుర సేవాన క్తిచేఁ గలుగనో

- నీతిం దిష్ట్యయన్య శాస్త్రీ ముక్యతానీకంబాః జేమాగుజో
యే శ్చక్రము బెల్లం బెల్ల మునుఁ గాఁచి కిచ్చిచే? శ్రీలక్ష్మణున్. 3268
- చ. ఇహపరిబాఙ్మ హేతుపనుఁ నింతులమన్ బలిభక్త దానికెన్
మహితకేకసంసద ఘనంబగుకారణ మాను దానికెన్
సహజనిమూఢతఁగెడచఁ జూచిననిద్యయె ముఖ్యమూలమై
మహి పల గొందుఁ గాన నదిమానివికిం దను నభ్యసించఁగన్. 3267
- ఉ. ఎయ్యది యోగ్యమిం గెడపుఁ నెయ్యది హాపును బాపవర్తనం
బెయ్యది తామసం బదాయఁ నెయ్యది రూపఁ జేయు సాహసం
బెయ్యది పత్స్వభావ మిడుఁ నెయ్యది గూర్పును మాన్యతవ్రతం
బయ్యవవద్యవిద్య పలఁదా యిలఁ దారతివల్ పరింపఁగన్? 3268

నయనోల్లాసము, ఆ 1 పద్య 95-102.

—♦ గద్య. ♦—

శ్రీ పరమేశ్వర కరుణాకటాక్షలబ్ధ మకవితావిలసిత చరణజకులసంజనిత,
దాసరి కొండయాఖ్యసుజనసుత, వీరికాపురప్రభుపోషిత, సకల
జనవిధేయ, లక్ష్మీణ నామధేయ సంకలితం బైన
వర్ణనరత్నాకరమునందు ద్వితీయభాగము

సంపూర్ణము.

పరబ్రహ్మము.

- సీ. అమలమై చృచ్ఛమై ♦ యాద్యంతమాద్యమై, శుభిమై ఘనసంధిభి మగుచు
నిత్యమై సత్యమై ♦ నిర్మలాకారమై, యందమై యానందభంజ మగుచు
పూర్ణమై దిష్ణమై ♦ బోధస్వరూపమై, బుద్ధబుద్ధై స్వతస్సిద్ధ మగుచు
సమితమై నిర్వేద్యమై ♦ నిరంజనమై పరంజ్యోతిమై మహాఋష్య మగుచు
- గీ. నవ్యయబ్రహ్మచైతన్యమై వెలుంగు, నట్టివైటను నేమి గంపట్టు తెట్టు
లైన నిబ్బంది తెల్విక్షేపానిత్యక, లిగె నవవలనె రక్షణకర్తృత సనఘ.
- మ కనకం బొక్క టనేకభూషణములై ♦ గాన్పించుచుండఁబడన్
ధ్వని వా నొక్కటి వాద్యజేవముల భేదంబైనవందఁబడన్
మననాకారవిచిత్రదశవత బ్రహ్మభాసలేజంబు తా
గనుపట్టు స్వకలంబు నౌచు నిజమోక్షక్రి వివాహోత్సవా.

శ్రీరామస్తవరాజము, ఆ 2.

- గీ. డెందమునువాక్కునెన్నావి ♦ నందలేపు, కాంతులెవ్వారిచహరపుష్కలమునందు
పరమయోగీంద్రుగ్గిలధికతాత్పర్యలీల, నట్టి నీకు నమస్కారముభిలవంద్య !
- సీ. బౌద్ధహంకారరూపుని భజింతుము నిన్ను, బంచతన్మాత్రహంపా భరింపు
పంచక శ్రేణ్దియ ♦ పంచబుద్ధింద్రియా,త్రైక ! హనోరూప ! యేమియు మమ్ము
క్షీణ్యాదిపంచకాకృతి ! మమ్మురక్షింపు, విషయాత్మకా ! మమ్మువిడువవలదు !
బ్రహ్మాండరూప ! మాపాలివెన్నిధి వీవు, హంపామముఁ డభ్యంతరస్థ !
- గీ. కొలుతు మర్వాక్పరాగురపుఁగోరి నిన్ను, విశ్వరూపుని నిన్ను సేవించుతుమెపుడు
సవధరింపుము నిత్యసంత్యస్వరూప !, సదనదీశ్వర ! యభయహస్తంబు నూపు !
- సీ. విగమత్రయంబునీనిశ్వాసపవనంబు, నీమూర్తిభేదంబు ♦ నిఖిలజగము
నీయంఘ్రిమేదిని ♦ నీమూర్ధమాకాశ, మంతరిక్షమునాభియందుగ్గి నీకుఁ
జుంగుండు న్మాదయంబు ♦ చక్షు వజ్రహితుండు, తమరుహవాతంబుఁదరులు నీకు
నీవు సర్వంబును ♦ నీయందు సర్వంబు, స్తోత్రస్తుతిస్తవ్యుజాత మీవు

గీ. మౌనము నీరసము హాసము నులముల, నలకతలము నేహంబులు ఘటించ,

+ + + + +

కాళిందము, ఆ 2 పద్య 3-7.

సీ. ఏకమై చరమై విశోకమై సత్యమై, లోకమై వ్యాపకాలోక మగుచు
హాసమై బాదధిష్ఠానమై మర్తినీ, దాసమై మాయాకాసీన మగుచు
వందమై కేవలకనందమై సంతత, స్పందమై శృతిస్పృశకంబ మగుచు
నారమై చిదిచిదాకానమై యతివర్జితమై. సంగమ మగుచు

తే. జిలగగు మెలనులకలకలఁగఁగొనుచు, మెలగుప్రకృతివిద్యులకఁగిరి జిలగగు
వెలఁగ వెలఁగఁగఁ జేయఁచఁగలయ వెలఁగుఁ, బసవదిపూర్ణ నిర్దణఁ బ్రహ్మచనఘ.

సీతారామాంబకేయనంచాదము, ఆ 2 పద్య 6.

సీ. బ్రహ్మాంబు నిజము పశిపంచంబు సత్యంబు, బ్రహ్మమే బీజమై పరగుచుండు
బ్రహ్మవిజ్ఞానంబు పరిభవంచ జీవండు, బ్రహ్మమై భాసిల్లు పట్టుమీఱ
వామరూపగుణాదులేమియు లేవు బ్రహ్మాంబున కవి యెల్లముగ్ధకాల
కిన్వితంబులు భక్తికర్మాదు లను లెల్లభాంతిచే బాట్టును ప్రాణులకును

గీ. ఘటకుటిరాదిపథములు పృథుముఖములు, చెడిన పూర్ణనభంబునఁ జేరుభంగి
జీవము లుపాధిపతిలఁగఁబెందు బ్రహ్మనుందుననటంచు ననియె నాథయజ్ఞమూర్తి.

సీ. బ్రహ్మాంబునకు గుణాభావంబుఁ జెప్పవో, హేయగుణాభావమేయనచగు
జీవేశ్వరైక్యమే చెప్పిన బ్రహ్మాంబునకుఁ బరాత్పరతచే నికవనించు
నదిగాక నీకునకుచయారతియులు చెప్ప, నిగతుత్త్వంబున కగు వికలత
నంతియ గాక నిత్యానందిమహిమలు బ్రహ్మనుందునఁచలత నొందు

గీ. నామరూపాకములకు లేమిఁ బెట్టి, పట్టి పాకృతనామరూపములు లేవు
దివ్యనామాదివాక్యకుఁ దైలియబ్రహ్మమునకుఁ గలవంచుఁ జెప్పటఁముఖ్యమరయ.

భార్గవపురాణము, ఆ 8.

విగ్రహారాధననిరసనము.

గీ. తామగ్నివృద్ధాదుకిలముల దలఁపుచోన, యాశ్వరం దని పూజింపఁగేమి ఫలము
తనమదివయండు నీకుండుతన్ను చాను, తెలియ నేరనివానికిఁ దెరపు లవియు.

విగ్రహస్తవరాజము, ఆ 1.

ఏకేశ్వరోపాసనము.

- సీ. పరిమళద్రవ్యములు ♦ ఒకమతమై వర్తింపఁ, జని కర్దమముఁ బూసికొనినయట్లు
సరిలేని రత్న భూమిములు వర్జించి, గురువెంజవఁములు ♦ గోరినట్లు
సరసాన్న భద్రభోజ్యములు వివరించి, మించి కాకమున కాశించినట్లు
పన్నెమీటిపట్టు ♦ పన్నెముల్ విడివాడి, కంఠశేలముల్ ♦ గట్టినట్లు
- గీ. అభిజగదేకనాగఁ డెఱిగెన నిన్ను, దలఁప నొల్లక దేవతాంధరములందు
భక్తిసంపన్నులగునట్టి ♦ పాపరతులు, పొందుదురు కొరవంబులు ♦ భుజనవంద్య.
- మత్స్యపురాణము, ఆ 4 పద్య 144.

స్త్రీపునర్వివాహప్రశంస.

- క. నాపత్నిని గొంపోయిన, పాపాత్ముని తలలు దుగించి ♦ పరునకుఁ దెచ్చె
రాచరిణయముం కేయుట, కై పూనితి మాకాలమిద్వారముఖ.
- ఉ. కావున నీవు సాధ్వీమోకకన్యని కిమ్ముట గూడ దుంక న
ద్వాచ్రడు కోపమందు మితిబాషి విభీషణుఁ డెన్నిభంగులన్
శ్రీవిభవందు వాని నినుఁకేర్చుట మాకు శుభం బటంచు నా
భూవిభుఁ డానతిచ్చినను ♦ బుష్పసుగంధి వదించె నత్తఱిన్.
- ఆ. అనఘ మున్న రావణజానురుభాగ్యనై, నుతులఁ బడసి యిష్టశిశువురువ
పరిణయంబు గొనిన ♦ భరలోప నగుదురు, గాదె నీ వెఱుంగవే దగూర్చి.
- సీ. అనిన భూపతి పల్కె ♦ సతివ నాకమునకు, పతు లెందఱైనను ♦ భార్యయొక్క
శచి బాల్నడదె పద్మజాతుల కొక పర,స్వతి ప్రివర్తించవేచంద్రధరుల
కేకమై శక్తిదానెలమి వర్తింపదె, బదిపుట్టువల కొక్కపవ్వగేనా
కులసతి యగుచు సంకోచంబు మానదే, ప్రియముతో నీవు విభీషణునకు
- గీ. భార్య వైనను వ్రతనిష్ఠుఁబాయకుండు, సతులలో నగ్గిగణ్యవై ♦ సౌఖ్యసిద్ధి
నొందెదవటన్న నాదరి ♦ మే సగమయ్యవి, పుత్రికములు మోడ్చిగూఁభుజానికనియె.
- క. నలినాసనసురముఖులు, దలఁపఁగ నీచిత్రవృత్తి ♦ దవ్వగలేరో
జుబాబు యేనుబాయఁగలననుటకు నెంతదానఁగదునావాన్.

నిర్వచనవిచిత్రరామాయణము, ఆ 6.

మనవాసనలను నమయ.

- సీ. నిల బంబు కిదికావల కేసలకే, పెను కామంబు కిది మగుడు
గుడుజరాధారంబు ♦ భరియించినంతకే, యుజ్జివాడు కిది ముగి
గందమాణిచి ♦ ముడైనయంతకే, నడు బోధంబు చిహ్నమగుచు
సంతతసౌఖ్యపాఠస్థ మున్నంతకే. కడువదు మోహంబు ♦ విరళ మగుచు
- గీ. కలనవల్కములు గట్టివంతమాత్రీ, మనము చెదిరిదు మత్సరంబెదుగ కుండ
దనఁడు ! యటుగావనవానియై నయంత, భూరినిర్వాణసౌఖ్యంబుఁ బొందవశమె
- గీ. చిర్రుకుప్పగన్న ♦ యెత్త మచరికుండు, నిలయునుననింపఁగలుగుముక్తి
హీరిమెన్నియొట్ల ♦ నేరీతినున్ననో, కింతయైనవికృతి ♦ నేలఁగాంచు.

మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము, ఆ 2.

జూతి భేదము.

- సీ. మహితమేదశ్చర్మమజ్జానికములైన. సప్తధాతువు లేక ♦ సరణిగాను
పకలజంతువులందు ♦ సమకూడియుండఁగా, హెచ్చు తక్కువభాతుఁలేర్పరెందు
విధమేమి ధైరవు ♦ విపులకాసనమున, మాతృగర్భమున నెఁపొది జనించి
మలయు దేహమునకే ♦ మందుఁ జేనియు నుచ్చ, నీచంబు లెంచునేఁ నెమ్మనమున
- గీ. నల్లగుట జాతిసంగతులప్రమాణ, మని తలంపరు జాతిద్వయంబు గలదు
యుడదలొకజాతిమగవాఁ ♦ లొక్కజాతి, దానస్త్రీజాతియొక్కవఁదలఁచిమాడ.

శంకరజయము, ఆ 4.

భవ్యపదాకరము ! భావసుభాకరము !! పరిమళకుసుమాకరము !!

పరసరత్నాకరము

3, 4, భాగములలో ముద్రింపబడుచున్న విషయములు.

బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వర స్తుతి	వరాహమూర్తి దశావతారములు	వసిష్ఠుడు వాల్మీకి
వాణీలక్ష్మీకార్యతీర్థస్తుతి	వామసుడు	వేదవ్యాసుడు
శ్రీవేంకటేశ్వరస్తుతి	మాధవుడు	మార్కండేయుడు
నృసింహస్తుతి	వీరభద్రుడు	అగస్త్యుడు
దత్తాత్రేయస్తుతి	విశ్వరూపము	మనవాళమహాముని
భీమేశ్వరస్తుతి	వేంకటేశ్వరుడు	నస్తర్ములు
మహేంద్రస్తుతి	భీమేశ్వరుడు	సగిష్ఠాదుడు
గంగాస్తుతి	రామేశ్వరుడు	విప్రీనారాయణుడు
బ్రహ్మ	విశ్వనాథుడు	అంజనేయుడు
విష్ణువు	వరదరాజులు	సూర్యుడు
ఈశ్వరుడు	వృషభేంద్రుడు	చంద్రుడు
శేషశాయి	భైరవుడు	తక్షకుడు
వటపత్రీశాయి	అష్టదిక్పతులు	కలిరాజు
శ్రీరంగశాయి	ఇంద్రుడు	కాముడు
శార్ఙ్గపాణి	కుబేరుడు	కోగ్రీధుడు
అర్థనారీశ్వరుడు	యముడు	మోహము
రాముడు	యమకింకరులు	లోభము
కృష్ణుడు	బలిచక్రవర్తి	తాపము
కూర్మావతారము	క్షేత్రీపాలకుడు	కుంభకర్ణుడు
పరశురాముడు	నారదుడు	వాటి
నృసింహమూర్తి	విశ్వమిత్రుడు	సుగ్రీవుడు

కబంధుడు
హిరణ్యకశ్యపుడు
నరకాసురుడు
సారంగధరుడు
పాండవులు
ధర్మరాజు
అర్జునుడు
దశరథుడు
రాజకేసులు
గేవతలు
బిల్హణకవి
పద్మనాభకులు
లక్ష్మి
నాచ్యతి
పిశాలాక్షి
జగన్నాథుని
రతీదేవి
అస్సంసలు
రంభ
ఊర్వశి
మేనక
మోహిని
అహల్య
చిత్రాంగి
దేవదేవి
మధురవాణి
పూతన
తాటక

కుబ్జ
మునికన్యలు
స్వర్గలోకము
వైకుంఠము
కైలాసము
సత్యలోకము
ఇమావలలోకతాత
మృత్యు
స్వర్గము, గలదోషము
పుణ్యలోకము
నిర్మతిలోకము
వరుణలోకము
ఈశానలోకము
సూర్యలోకము
చంద్రలోకము
బుధలోకము
అంగారకలోకము
బృహస్పతిలోకము
శనైశ్చరలోకము
నరకలోకము
అలకాపురము
సాతాళలోకము
కాశీపురము
జగన్నాథము
శ్రీరంగము
కాంచీపురము
గయ
ద్వారకాపురము

కాశేశ్వరము
శ్రీవిలుబుత్తూరు
పీఠికాపురము
సర్పపురము
దక్షరామ
పల్నెల
బాబ్బిలి
బ్రహ్మసభ
ఈశ్వరసభ
ఇంద్రసభ
రామసభ
కృష్ణసభ
వరుణసభ
కుబేరసభ
మయసభ
యమసభ
శ్రీకైలము
అహలబలకైలము
వేంకటాచలము
వీరభద్రాచలము
హిమవత్సరవతము
మేరుపర్వతము
మందరపర్వతము
వింధ్యపర్వతము
సింహాచలము
బదరీవనము
అగస్తాశ్రమము, నైమి
శ్రీనీప [శము

వృత్తాంతము.

పుణ్యతీర్థములు	నాశవశాస్త్రము	మమరూపహాసవీరి
కాశీతీర్థముహిమ	నాగాస్త్రము	ద్యాదులు
మణిక్య కాపిభావము	నేరములు	బిహృప్రతిష్ఠ
కలహంసతీర్థమాహా	సత్యస్వరూపాదులు	విష్ణుప్రతిష్ఠ
తత్త్వము	సత్యము	శివప్రతిష్ఠ
తిరివ్వుపేళ్ళమాహా	అసత్యము	తిరుతటాకాదిప్రతిష్ఠలు
తత్త్వము	సజ్జనపద్ధతి	భక్తిమార్గములు
ఓకాంకేశ్వరమాహా	సజ్జనసహవాసము	భక్తులు-భాగవతులు
తత్త్వము	సజ్జనమహాత్మా	
కేదారలింగేశ్వరతీర్థము	నాథుని	
తిరుమలయాలి	దుష్టనాశక	విష్ణుభాగవతము
గంగానది	మూలప్రతి	విష్ణుభాగవతము
గోదావరి	దాత	విష్ణుపాదతీర్థము
కావేరి	దానధర్మములు	విష్ణునామసంక్తివము
నర్మద	అన్నదానము	విష్ణునామప్రభావము
ఆకాశగంగ	సానీయదానము	విష్ణుగుప్తప్రభావము
క్షీరసాగరము	భూదానము	విష్ణుపూజ
విరావతము	గోదానము	విష్ణుభక్తిరహితులు
ఉచ్చైశ్రీవము	సువర్ణదానము	శ్రీమన్నారాయణకవ
కామధేనువు	కన్యాదానము	చము
కల్పవృక్షము	విద్యాదానము	శివభక్తులు
పారిజాతము	ఘృతదానము	శివనామసంక్తివము
సుధర్మాననము	గంగదానము	శివకవచము
సౌభాగము	తిలదానము	శివభక్తి
శేషసాన్పు	నక్షత్రదానము	శివపూజ
పుష్పకము	ఛత్రాదిదానములు	రామనామము
విమానము	భార్యాదానము	విఘ్నేశ్వరపూజ
రాక్షసవిమానము	వృక్షరోపణము	దేవపూజ

అతిథిపూజ	సంతానవృత్తములు	అధ్వరాశ్వము
బ్రాహ్మణపూజానమ	మంత్రములు	అశ్వమేధము
స్కారములు	చింతామణిమంత్రము	రాజసూయము
దేవపితృపూజాకాలములు	పంచాక్షరి	పురాణవృశంస
	షడాక్షరి	కాలపర్యాయము
స్మార్యసమస్కారము	అష్టాక్షరి	మహాత్కలము
అగ్నిపర్యదానము	తారకమంత్రము	బ్రహ్మకల్పము
సంధ్యావందనము	ఘోచరీముద్ర	సంఖ్యాసేకము
గాయత్రి	భూచరీముద్ర	సక్షత్రిరాశి
అతిథిసత్కారము	మధ్యమముద్ర	అక్షోహిణీసంఖ్య
శైవవృత్తములు	వణ్ముఖముద్ర	చతుర్ద్యగాచారవర్తనలు
ఉమామహేశ్వరవృత్తము	శంభవీముద్ర	
	ఓంకారము	కలియుగము
కేదారగారివృత్తము	జపము	కృతయుగము
శనివారోత్సవము	తపము	కృతత్రేతద్వాపరములు
సోమవారవృత్తము	బొట్టు (ముఖచిహ్నము)	శుభశకునాదులు
ద్వాదశీస్నానము	తులసీమాహాత్మ్యము	దుశ్శకునాదులు
మాఘస్నానము	విభూతిధారణము	దుర్ముహూర్తము
కార్తికమాసము	రుద్రాక్షధారణము	మరణసూచనలు
ఏకాదశీవృత్తము	సాలగామము	లగ్నములు
ద్వాదశీవృత్తము	ధ్యానము	పుణ్యకాలములు
త్రియోదశీవృత్తము	సమాధి	పుత్రిసీవకారము
శనిత్రియోదశి	స్వయంపరము	పుత్రిసమోత్సవము
విల్వపంచమీవృత్తము	ఘోషయాత్ర	బారసాల
సప్తమీవృత్తము	వైష్ణవయజ్ఞము	వృతాపవాక్యములు
అష్టమీవృత్తము	యజ్ఞసద్ధతి	రోదనము
నవమీవృత్తము	యజ్ఞము	ఉత్సాహము
దశమీవృత్తము	యజ్ఞకాల	రౌద్రము
శివరాత్రి	ఆత్మయజ్ఞము	కామము

కోరిధము	రాజగర్హణము	ముని
లోభము	వేశ్యాగర్హణము	వృద్ధముని
మోహము, మదము,	వ్యసనములు	సిద్ధుడు
మాత్సర్యము	మృగయాసక్తుడు	అవధూత
అజ్ఞానము	జూదరి	యోగిని
హాస్యము	వేశ్యాధర్మము	మునిశుశ్రూష
భయము	ధర్మపంచకము	అహింస
భయానకము	ఆశ్రమము	మాంసభక్షణము
దైర్యము	ఆశ్రమధర్మములు	పంచభూతములు
చింత	వణాచారశ్రమము	పింజోత్పత్తిశ్రమము
క్షమ	కులోచితధర్మములు	ప్రకృతి
మూర్ఖ	వృక్షములు	మాయాప్రపంచము
దశావస్థలు	బ్రహ్మచర్యాశ్రమము	శేవులు
దమము	గృహస్థాశ్రమము	మానుషజన్మ
శమము	వానప్రస్థాశ్రమము	పరోపకారపాఠీయులు
ప్రజ్ఞ	సన్యాసాశ్రమము	పరోపకారపద్ధతి
వియోగము	గృహస్థధర్మములు	దైవపౌరుషములు
దౌత్యము	యతిధర్మములు	దైవకృతములు
దూత	యోగిధర్మములు	గ్రహచారము
యావనగర్హణము	మునిజనకృత్యములు	కర్మపద్ధతి
శరీరగర్హణము	ప్రవృత్తినివృత్తిధర్మము	పూర్వకర్మఫలము
గార్హస్థ్యగర్హణము	బ్రహ్మణధర్మము	అరిషడ్వర్గాదులు
కోపగర్హణము	క్షత్రియధర్మము	విహికము
కోకగర్హణము	వైశ్యధర్మము	ధర్మార్థకామములు
తృష్ణాగర్హణము	శూద్రధర్మము	ఇంద్రియలోలత్వము
లోభగర్హణము	బ్రహ్మచారి	ఇంద్రియవిగ్రహము
సురాపానగర్హణము	యతి	యోగప్రకారము
పురుషగర్హణము	యోగి	జ్ఞానయోగము

వర్ణనాకరము.

సాంఖ్యయోగము
తామసయోగము
రాజసయోగము
సాత్వికయోగము
అధ్యాత్మసిద్ధ్య
యనునియమాదులు
అత్మోత్థానము
సర్వము
గంగ పరివృత్తు
సమాధి
చేదాంతము
నైరాగ్యము
తత్త్వవివేకము
సూచకములు
సామగ్రిము
(భాగ్యలక్షణములు)
బ్రహ్మవిజ్ఞాని
శ్రద్ధాభక్తులు
తలిదండ్రులు
పితృభక్తి
మాతృభక్తి
బుధావతము
(ప్రామిసరీకోటు)
దొంగసాక్షి
దొంగనవ్యాసి
దంతధావనసద్ధతి
భూషణధారణసద్ధతి
వస్త్రధారణసద్ధతి

పుష్పభారణసద్ధతి
చందరచర్మాసద్ధతి
వృక్షపుష్పఫలలక్షణ
గోశకులతాణము [మ
పక్షిశకులతాణము
విత్తసములుచల్లలు
గృహలక్షణము
కాలమానస్థితి
మేఘవిషయము
ఉటుమువిషయము
మెటుమువిషయము
ఇంద్రధనుర్విషయము
బాలగ్రహములు
భక్తరామఖ్యత
భవనిరసము
సపరలెములు
నివాసులు
జోలలు
మేలుముల్లులు
లాలివిషయములు
చారిద్యము
తామము
అనావృత్తి
గ్రహణము
నాబత్తు
కొలాబము
సుఖస్తుమ
పుష్కరసాగము

గురుప్రాలు
శిష్యులు
రాజకన్యకాగురుడు
రాజస్వప్నము
రాజసజరులు
ఆసనభేదములు
సామలు
చక్రములు
కాయసిద్ధి
మనోనిశ్చలత
ఎటుక
స్వప్నాదులతెలుగు
మరణము
క్షీరనాగరమథనము
విచిత్రనాపవరణము
పరదారాగమనదోష
విష్ణుపట్టాభిషేకము [ము
రామపట్టాభిషేకము
భాగ్యమహిమము
గజేంద్రమోక్షము
ప్రహ్లాదచరిత్ర
వామనచరిత్ర
వేణుగానము
గోపికావస్త్రావహరణ
ము
ద్రావిడీవస్త్రావహరణ
రుక్మిణీకల్యాణము [ము
కృష్ణలీలలు

కాశీయమృగము	వాసము	పుణ్యకార్యములు
ఉల్కాఖలబంధము	భేదము	చాపకార్యములు
మృద్భక్షణము	ఉపేక్ష	వాపకర్మములు
విశ్వరూపదర్శనము	సంక్షేపి	చాపవిస్తరణము
అర్జునసరాజయము	దండోత్పత్తి	సత్యలోకవాసులు
వరూధివీచవరాఖ్యులు	శత్రురాజులబయించు	సరికవాసకారణములు
సుభద్రాగర్జునులు	విధము	ఆయుర్వృద్ధిక్షయకార
యక్షవృక్షులు	రాష్ట్రజనులధర్మములు	ణములు
నహుషప్రశ్నలు	రాజసేవాధర్మములు	లక్ష్మీనివాసస్థానములు
భ్రమరగీతలు	లోకసీతులు	లక్ష్మీకటాక్షాస్త్రములు
రావణునిచర్యలు	గంగాప్రభావము	లక్ష్మీకటాక్షాస్త్రములు
గోవర్ధనోద్ధారణము	గోబ్రాహ్మణప్రభావము	మోక్షార్థములు
నాలినుగ్రీవులయుద్ధము	గోవులచాపసత్వము	మోక్షాధ్యక్షములు
అంగదురాయబాంము	కపిలగోమహానుభావము	తెలుగుభాష
ఖండవదహనము	అష్టవిధనివాహములు	మిత్రప్రబంధము
లంకాదహనము	బౌరసాదిపుత్త్రభేదము	గ్రంథరచనాసమయము
వత్సాసురవధ	సహాదరాదులు	కవితాకన్య
బకాసురవధ	అపారపురుషులు	సరికృతిపతిత్వగర్వణ
రావణవధ	అపేయములు, సభోజ్య	సంస్కృతకవిస్తుతి [ము
తాటకాసురవధ	పంక్తిదూషకులు [ములు	ఆంధ్రకవినతి
వృషభాసురవధ	పైత్రికవిధము	సుకవివర్ణనము
కంసవధ	ప్రౌఢక్రిమ	చక్రబంధము
శివధనుర్భంగము	తిలోదకప్రదానాదులు	ఖడ్గబంధము
సీతయుగ్మప్రవేశము	ఉపవాసవిధులు	రథబంధము
భీష్మసకగ్నిసంస్కారము	ఆచారవిధులు	శంఖబంధము
శ్రీకృష్ణనిర్వాణము	శిష్టాచారములు	నాగ బంధము
రాజసీతులు	శౌచవిధులు	చాపబంధము
సామము	ప్రాయశ్చిత్తములు	ఛత్రిబంధము

పుష్పమాలికాబంధము	సర్వత్రా ప్రాససీసము	సింహావలోకనముక్తపద
గోమూత్రికాబంధము	సర్వలఘుసీసము	గౌస్తము
పద్మబంధము	ద్వీద్వీప్రాసకందము	వృత్తముప్రాసము
కంకణబంధము	యతిభేదకందము	లాటానుప్రాసము
అష్టదశపద్మబంధము	శబ్దచిత్రసీసము	ఉపయభాషాకందము
తలకట్లకందము	పాదభ్రమకందము	అనులోపము
గుళ్లకందము	పాదయమకము	సగర్భకందగీతము
ఏతస్యములకందము	వృత్తకందగర్భసీసము	గర్భితకందము
ఏకాక్షరకందము	అంధగీర్వాణభాషాక్షేపము	గర్భగీతము
ఓవ్యము	సవగ్రహరత్ననిధానసీ	చతుర్విధకందము
ఓవ్యనిరోధ్యసంకరము	సము	సూర్యపంచమసీసము
అచలజిహ్వము	సాదాంతపాదాదిముక్త	సంవత్సరయుక్తసీసము
ద్వ్యక్షరికందము	పదగౌస్తము	ఫలప్రశంస
ద్విరుక్తికందము		మంగళము
త్రిప్రాసకందము		
ముక్తపదగౌస్తము		

ఇట్టింకను వందలకొలది సనేకవిషయములు ముద్రింపఁబడుచున్నవి. మరియు సనేక చాటుపద్యరత్నంబులును, సమస్యలునుగూడ నిందుఁ జేర్చఁబడుచున్నవి.

వయ్యేల ! భారతభాగవతరామాయణాదిసద్గ్రంథములయందును, దక్షిణ ప్రాంతము లన్నిటియందునుగల వర్ణనలు, నీతులు, ధర్మములు, భక్తివైరాగ్యాది సమస్తవిషయంబు లీగ్రంథమువలన నామూలాగ్రముగ గ్రహింపవచ్చును.

కొలది 3-8-0 లు మాత్రమే. ~~ఇట్లుగా~~ పోష్టఖర్చులు ప్రకృతము.

డా స రి ల క్ష్యణ స్వామి.

పితాపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

శ్లోగ్రంథకర్తవలన రచింపఁబడిన యితరగ్రంథముః॥

విజయవిలాసనాటకము.

ఇది చేమకూర వేంకటకవిశ్వతమగు విజయవిలాసములోని రస వంతములగు పద్యములఁ జేర్చి రచియింపఁబడిన నాటకము.

బలరాముని సందేశము.

- సీ. మునిజేసముధరించి • ముగుదనుగొంపోవుట గన పరులకును • మగతనందె
ఒరున కీడలఁచిన • యువిదకై కాంక్షింపఁ, బాంక్షివోత్తములకుఁ • బాడువందె
వీట నెవ్వరులేని • వేశఁగన్గొని ముగియ్యునీతి నిష్లేగులు • నీతి యగునె
అర్జునచ్చినసేవ • కావలె గడిమిమై, మట్టువెట్టుటలు సఁన్మానమానె
గీ. అర్జునా త్కత్రియుండ వీఁపగుదువె? త్రవ,లేదె? యునురులపైనాశఁలేదె? నుంత
యేలచచ్చెద వర్షింపు • మింతిఁదెచ్చి, వేడికొమ్మిపై తమియింతుఁవేగవిన్ను.

పార్థుని ప్రతిజ్ఞాపత్రము.

- సీ. పడఁగులగాంక్షించి • బల్మిఁగొంపోవ నీతమ్ముడే శేర్పిన • ధన్యమనుము
తన్నఁ దేరిమించిన • తన్నికేల గైకొంట, నృపసత్తములకిదె • నీతియనుము
అనురాగవతియు వేంకటేశుఁడెగాన, ముగియ్యఁదనంబనఁ • బోలదనుము
త్కత్రియుండనొ నేనుఁగాక హరిఁగుఁడనొ, చేచాయఁజూచినఁ • జెప్పుననుము
గీ. బాపనుఁడిపైదయనుంతఁపఱపుమనుము, వ్యర్థమౌదురాచారంబు • వదలుమనుము
బుద్ధిగనకున్న యుత్తమేఁసిద్ధమనుము, బాగునేయక భద్రచే • వేగచనుము.

చెల 10 అణాలు.

భర్తృహరిప్రబోధము.

ఈనాటకమునందు (1) కన్యాశుల్క వరకుల్గు నిరసనము (2) స్వయంవరణము (3) గృహస్థవిధులు (3) సంసార వివేచనము (5) గురువదుపదేశముఁ(6) జ్యోతిష్కుని దుర్మతము (7) వాఙ్మక్య విచారము (8) భగవద్దేవా విధానము (9) పతి వృతాధర్మముల్ (10) నిర్వేదము మున్నగు పిఁపియములు గలవు.

భక్తిహరిప్రబోధము.

- సీ. మనుమకోమలలముం ♦ గొంగుమేలిమియగుఁ, బ్రాణనాథునిపాద ♦ పద్మసేవ
కుటిలకుంతలలపా ♦ టిటినిధానంబగుఁ, బ్రాణనాథునిపాద ♦ పద్మసేవ
కిలభాషిణిలపాలి ♦ కల్పవృక్షంబగుఁ, బ్రాణనాథునిపాద ♦ పద్మసేవ
కలయధాధరలవా ♦ కిటి కామధేనువు, పాణినాథునిపాద ♦ పద్మసేవ
- ఆ. బె. కరిగమనలరుభి ♦ కలుషాపహరణంబు, పాణినాథునిపాద ♦ పద్మసేవ
సతుల కతులవితత ♦ సౌఖ్యవహంబగుఁ, బ్రాణనాథునిపాద ♦ పద్మసేవ.
- సీ. పన్నుగాధపుండ్రును ♦ పక్షిందుగ్గి డొకవేళ, మమైతిగ్గిఁగనఁజూడ ♦ నచ్చుఁగాని
యిభిరాజు మత్తసింహేందుగ్గిందునొకటప, శృంగులు జెందుటఁజూడ ♦ నగునుగాని
నెత్తజీకటియు నూర్వశిరణంబు లొకవేళ, గలసియుండఁగఁ జూడ ♦ గలుగుగాని
కలుయయఁ బట్టిన్ ♦ కాంతుఁడొక్కటమైతిగ్గి, చేజెలంగుటఁజూడ ♦ జెల్లుగాని
- గీ. యాచుండునుయాచమం ♦ డరియునరియు, వంతువాసికిఁగలపిండు ♦ వైశ్యజనులఁ
బరివామైతిగ్గినుండఁగఁజూడ ♦ నచ్చుగాని, పవతులందున శృతఁజూడ ♦ జగతినగు నెలి

పెల 10 అణాలు.

వేశ్యాసహవాసఫలితము.

- సీ. అన్నసాక్షిగఁ బెండ్లి ♦ యాడినసతిపీడి, వేశ్యల దరిఁ జేరు ♦ వెట్టులార
సానియింటనె యున్ని ♦ సౌఖ్యంబుగాఁదల, పోయుచుండెడుపశు ♦ ప్రాయులార
పూర్వాస్థితంబులఁ ♦ బూన్చి, మీఱఁగవెల, యాండ్రపాలొనరించు ♦ నధములార
కమనీయ దేహంబు ♦ గణికాంగనాంతి, సంకటపడఁ జేయు ♦ జారులార
- గీ. బంధుజనబోధనల రోసి ♦ పగలు తేయి, రోవెలందులఁ గూడెడు ♦ కూర్మలార
కులము మర్యాదలను గూల్చు ♦ కూళలార, యాలకింపుఁడిహితము మో ♦ హంధులార.
- మ. ధనమే పాణిము ద్రవ్య సంగ్రహణమే ♦ ధర్మంబు, వశ్యపరీ
డంమే నిష్ఠ, యనత్యమే పరీతము, బలీ ♦ డంబంబె విజ్ఞాననూ
చునమా రోచెలికట్టి దానికయి యా ♦ శం జెందఁగానేలనో
- మనమా ! స్వస్థతఁ జెంది యింక మనుమా ♦ నూర్ధ్వంబుఁ బోనాడుమా.
- మ. అనవత్త్యంబొనఁ గూడుటొక్కటియు, న ♦ న్యాయంబుగా నింటభా
ర్తము నేర్పిండుటకెందు, రోగచయవా ♦ రాశెందగుల్కంబు మూఁ
డును, వారొంగవఁ గోరువారలకు మూఁడుం ♦ గాన యోజించి యో
మనమా స్వస్థతఁ జెంది యింక మనుమా ♦ నూర్ధ్వంబుఁ బోనాడుమా

పెల 4 అణాలు.

